Lyra Prophetica

DAVIDIS REGIS.

Sive

ANALYSIS

CRITICO-PRACTICA

Psalmorum.

IN QVA

Omnes & singulæ voces *Hebrææ* in *Psalterio* contentæ, tam Propriæ quàm Appellativæ (nullâ exceptâ) ad Regulas Artis revocantur; earúmque significationes genuinæ explicantur: Elegantiæ linguæ propriæ evolvuntur.

INSVPER

Harmonia *Hebræi* textus cum Paraphrasi *Chaldæa*, & Versione *Græca* LXXII. Interpretum, in locis, sententiis discrepantibus, fideliter confertur.

Cui ad calcem addita est

Brevis Institutio Linguæ *Hebrææ* & *Chaldææ*.

Studio & vigiliis

VICTORINI BYTHNERI Poloni,

Linguæ *Hebrææ* Professoris.

Opus novum: nec antè in tali forma tentatum, in quo quid præstitum, Præfatio ad lectorem indicabit.

ESA. 24. 15.

בָּאֻרִים כַּבְּדוּ יְהוָה

In ipsis ignibus celebrate Jehovam.

LONDINI.

Typis *Jacobi Flesher*, impensis *W. Wasse*. Prostat apud *Joh. Sherley* in vico vulg. voc. Little-Britain: & *Timoth. Garthwait* in *Cœmiterio Paulino* cis parvam portam Aquilonalem. M DC L.

Almæ Matri, Academiæ

OXONIENSI,

LINGUÆ

Hebrææ antiquissimæ cultrici *;

In eáque

Honoratissimo Dno CANCELLARIO,

Insignissimo Dno VICECANCELLARIO,

Cæterísque

Reverendis, & Clarissimis Dn. Doctoribus, & Professoribus: Collegiorum & Aularum Præsidibus, Rectoribus, Custodibus, Magistris & Præfectis: totíque coronæ studiosorum lectissimæ;

Tenuem hunc obscurúmque laborem,

perpetuæ tamen observantiæ MON.

LIB. MER. D.D.

VICTORINUS BYTHNER,

olim in Æde Christi, Linguæ Hebr. Prælector.

* In Concilio Viennensi & Lugdunensi, (circa Ann. 1308) sancitum est, *ut in Academiis, Romanâ, Parisiensi, Oxoniensi, Bononiensi, & Salamanticâ, in singulis sint duo Professores Linguæ Hebrææ, Arabicæ & Chaldææ.*

Lectori benevolo Salutem.

N lucem uſúmque communem prodit nunc Analyſis Critico-Practica libri Pſalmorum, *quam emitto, vel potiùs præmitto aliis, quæ in cæteros libros Vet. Teſt. Deo adnuente, daturi ſumus. I, mi liber, ad incerta itinerum exploranda, perſcrutare, quinam amici & qui hoſtes, qui laquei & quæ inſidiæ; ut vel tutò poſthæc in Famæ campum prodeamus, vel in fidis ſilentii caſtris quieſcamus: at nunc utcunque res cadet,* ἐῤῥίφθω κύβος (jacta eſto alea.) *Et ne te lateat, Lector, propoſiti noſtri ratio, hæc tene.*

Primò, quòd omnes voces Pſalterii, ſecundùm ἀκρίβειαν *Grammatices enucleavimus, etiam minutiſſimas; ídque eo conſilio, ut non ſolùm eos, qui vocalis Magiſtri operâ utuntur, alacriores in hoc ſtudio reddamus, verùm etiam qui mutos adire coguntur, brevi temporis intercapedine,* עִם אֳנִיּוֹת אֵבֶה navibus deſiderii *(Job 9.26.)* אֶל מְחוֹז חֶפְצָם ad portum oblectationis ipſorum, *(Pſ. 107.30.) provehamus. Ideóque characteribus Hebræis, illicò ſubjunximus lectionem literis Latinis expreſſam, communi pronunciatione Grammaticorum retentâ, ſolâ literâ* ע *exceptâ, de qua cum inter eos lis ſit, hìc nobis partes Palæmonis aſſumere non libuit, ſed hoc libitui tuo, Lector, reliquimus: vocalem verò* (ֻ) *quæ per* u *acuminato ore effertur, ad differentiam* וּ ou *longi, per* ü *notavimus: denique (:) mobile, cum inchoare debeat, non verò per ſe conſtituere ſyllabam, alteri conſonanti ſemper conjunximus, v.g.* בְּתוֹרָתוֹ Betho-ra-thó, *non verò* Be-tho-ra-tho.

Secundò, ipſos fontes Hebræos, per rivulos diduximus, i.e. expoſitionem ipſarum vocum, ex probatiſſimis Grammaticis & Lexicographis, nec non affinium linguarum, Chaldææ, Syræ, nonnunquam & Arabicæ, collatione, addita inſuper Græcâ LXXII, *in locis diſcrepantibus, interpretatione:*

terpretatione: ita ut vel hinc pateat studii hujus linguæ necessitas summa. Etsi enim extant interpretationes necessariæ populo, & profectò non contemnendæ, (inquit Phil. Melancthon) tamen Deus semper vult testes illarum interpretationum esse. Nec te offendat Lector, in Latina versione dictionum quasi inconcinna quædam combinatio: nam Hebræismi hic rationem habere voluimus, non verò Latinitatis.

Tertiò, Indicem omnium & singularum vocum Psalterii construximus, idque non sine labore & tædio nostro magno; at cum tuo (Lector) fructu: cùm enim videas, aliquas voces in versibus, vel integros versus in Psalmis, aut etiam totos Psalmos omissos, sit tibi Index, illa omnia jam in prioribus Numeris fuisse tractata, unde eorum interpretationem petes.

Quartò, ipsi Indici Clavem Psalterii subjecimus, h. e. 564 versiculos ex Psalmis decerptos, in quibus omnes & singulas voces Psalmorum, uno quasi ictu oculi intueri potes: quos si probè memoriæ mandaveris, crede mihi magno tibi adjumento ad intelligenda integra Biblia erunt; & verè verum experieris illud: نَامْلَةْ بِنَامْلَةْ كُول تُوَاوُر اكْتَلَةْ gutta cum gutta, lacum facit. *Nam omnes voces Radicales, tam Hebrææ quàm Chaldææ, in Bibliis juxta ordinem Buxtorfii, sunt 2107, ex quibus, subtractis Chaldæis 360, integer numerus purè Hebraicarum manet, 1867, at ex eis, in hisce versiculis reperies 1184, (non ut Tossanus, qui aliquas omisit, 1171.)*

Denique, ad calcem libri, Institutionem linguæ Hebrææ & Chaldææ, addidimus, utramque succinctam, at ad has linguas sufficientem. Et quidem Grammaticæ Hebrææ præmissum est Sceleton, quo Lectorem, probè intellecto schemate Conjugationum pag. 15. proposito, uti potiùs, quàm ipsâ Grammaticâ (compendii ratione habitâ) vellem; cætera usui, qui optimus est magister, committenda.

Et hæc sunt, quæ te paucis scire volui Lector, ut his faveas, &

peregri-

peregrinum hoc idioma considerares, non ut Æneas visis Vulcanianis armis, Miratur, rerúmque ignarus imagine gaudet, *(lib.8. Æneid. in fine) sed ita ut legendo artifex efficiaris.*

Vale.

ERRATA.

NOnnulli errores inter excudendum sese insinuârunt, quos nec typographi solertia, nec correctoris industria, impedire potuerunt: eos sic corriges.

Pag.1. col.1.lin.33. pro Reg. *96.* lege *76.* Pag.2.col.2. lin.7. pro R. 114. lege 115. Pag.3.col.1.lin.*6.* excidit ו Pag.141.col.1.lin.14.lege σύβεχ. Pag.155. col. 2. lin. 30. deest 112. Pag.*162.* & *163.* pro Num. 11*29*—— 1145. lege 11*39*—— 1155. In Indice pag. 1. col. 1. lin. 5. pro *937.* transpone *973.* Pag.38. col.1. lin.40. pro 535. lege 533.

Liber

ספר תהלים

LIber *Psalmorum*, Act.1.20. Hebræis inscribitur סֵפֶר תְּהִלִּים *liber hymnorum sive laudum*, eò quòd potissimùm in eis divinæ laudes celebrentur, & gratiæ pro acceptis beneficiis, Deo agantur. Qui titulus sumptus videtur, ex inscriptione Psalmi 145. תְּהִלָּה לְדָוִד *Laus Davidis*, qui totus Psalmus, nil nisi laudes Dei recenset. Græcis, etsi impropriè, dicitur *Psalterium*, quæ appellatio etiam apud Latinos invaluit. Propriè autem Psalterium est instrumentum musicum decachordum, superius ventrem habens concavum, formâ referens Græcorum Δ majusculum: & Hebræis נֵבֶל vocatur, ad cujus sonum Psalmi Davidici in templo decantari solebant. Partiuntur autem Hebræi Psalterium in quinque libros: quorum tres priores finiunt in אָמֵן וְאָמֵן *Amen & Amen*, Psal. 41. vers. ult. Psal.72. vers. penult. Psal.88. vers.ult. Quartus in אָמֵן הַלְלוּ־יָהּ *Amen Halelujah*, Psal. 106. vers.ult. Quintus in solo הַלְלוּיָהּ *Halelujah*, Psal. 150. vers.ult.

PSAL.

PSALMUS I. א

1 אַשְׁרֵי Ash-ré] *Beatitudines*, vel adjectivè *Beatus*, ut LXX *μακάριος*, Targum טוּבֵיהּ *beatitudo ejus.* Est nomen plurale masculin. absque singulari, idque in Regimine, Regul. 34. Legitur 26. vicibus in Psalmis, sed semel tantùm cum Affixo, אַשְׁרֶיךָ *Beatus tu*, scil. eris, Psal. 128. 2. Potest etiam אַשְׁרֵי exponi adverbialiter, *Benè, Beatè, Fœlicitèr*, ô quàm prosperè cum eo agetur. Eleganter occurrit cum ellipsi sequentis Nominis, אַשְׁרֵי תִּבְחַר *Beatus* (ille vir quem) *elegeris*, Ps. 65.5. Radix est אָשַׁר *Beatè incessit, Recto pede ambulavit*, sicque congruit cum יָשַׁר *Rectus fuit*, commutatis literis א & (י) R.2.

2 הָאִישׁ Ha-ish] *illius viri.* אִישׁ *Vir*, generaliter *Homo*, ut 1 Chr. 16.21. *Non permisit* לְאִישׁ *Viro*, quod Psal. 105. 14. redditur, *Non sivit* אָדָם *Homini nocere illis.* Item *Vir*, i.e. quilibet, ut Ps. 12. 3. *Loquuntur vanitatem* אִישׁ *Vir*, i.e. quilibet. Item *Vir*, i.e. virili animo præditus, Magnas, ut Psal. 49. 3. *Filii hominis & filii* אִישׁ *Magnatis*, Nobiles. Dicitur etiam de aliis rebus, ut Ps. 80.18. *Sit manus tua super* אִישׁ *Virum dextra tuæ*, i.e. vitem quam plantasti. Legitur in Psalmis cum sex Præfixis, מֵאִישׁ *à Viro.* (ubi מ cum (··) ob indageshabilem, R.74.) הָאִישׁ *Ille vir*, (cum ה Emphat. R. 76.) וְאִישׁ *Et vir*, לְאִישׁ *Ad virum*, vel *Viro*, בְּאִישׁ *In virum.* כְּאִישׁ *Sicut Vir.* In plurali אִישִׁים *Viri*, extat semel Psal. 141. 4. pro quo usitatius est אֲנָשִׁים *Viri, Homines.*

3 אֲשֶׁר Ashér] *qui*, Pronomen Relativ. indeclinabile, *qui, quæ, quod* : aliquando Conjunctio, *quoniam, quòd, ut.* Etymon hujus vocis invenire, haud facile est. Habet Synonyma, הַ R. 76. & שֶׁ R. 75. הַ Relativum semper in casu recto ponitur, secus quàm אֲשֶׁר & שֶׁ Legitur cum duobus Præfixis, וַאֲשֶׁר *et quòd*, vel *et qui*, כַּאֲשֶׁר *secundum quod.*

4 לֹא Lo] *non.* Cum Verbis, est prohibendi & negandi adverbium : cum Substantivis, *Sine, Absque*, ut Psal. 17. 1. בְּלֹא *In non labiis*, i.e. absque. In tota S. Scriptura, occurrit tantùm 35. vicibus cum ו in medio, h.m. לוֹא. Legitur in Psalmis cum 4. Præfixis, שֶׁלֹּא *quòd non*, הֲלֹא *an non?* cum הֲ Interrogativo, R.77. & הֲלוֹא Ps. 44. 22. וְלֹא *et non*, בְּלֹא *in non.*

5 הָלַךְ Ha-lách] *ambulavit. Ivit, incessit* ; metaphoricè usurpatur de vita, moribus & actionibus. In Psalmis in Præterito Kal flectitur sic : הָלַךְ *ambulavit*, הָלַכְתִּי *ambulavi*, הָלְכוּ *exiverunt* : & in pausa converso (:) in (ָ) R. 132, הָלָכוּ *ambulârunt*, Psal. 119. 3.

6 בַּעֲצַת Ba-yatsáth] *in consilio.* A יָעַץ *consuluit*, Nom. fœmin. abjecto (י) R. 161. n. 1. עֵצָה *consilium*, tam id quod consulitur, quàm quod efficitur consilio. In Regimine converso ה in ת R.34. & (··) in (:) R.116. sub gutturali in (ֲ) R.12. fit עֲצַת *consilium.* In Psalmis legitur cum duobus Præfixis, וַ *Et*, בַּ *In*, quæ habent sub se (ַ) obsequens (ֲ) R.13. In plurali facit עֵצוֹת *consilia.*

7 רְשָׁעִים Resha-yím] *improborum.* A רָשַׁע *condemnare, injustum comprobare*, est verbum forense, cui opponitur צָדַק *justificare.* Hinc, *Inquietum esse*, quòd injustus corpore, vel saltem conscientiâ quiescere non potest. Unde Nomen radicale רָשָׁע LXX *ἀσεβὴς*, *improbus*,

inquietus, turbulentus, ut mare propulsum. Esa. 57. 20. Cum Præfixis, מֵרָשָׁע *ab improbo*, הָרָשָׁע *ille improbus*, וְרָשָׁע *& improbus*, לְרָשָׁע *isti improbo*, (excluso ה Emphat. R.81.) וְלָרָשָׁע *et isti improbo*. In plurali, mutato (ֶ) in (ְ) R.114. facit רְשָׁעִים *impii*. Cum Præfixis, מֵרְשָׁעִים *ab improbis*, הָרְשָׁעִים *isti improbi*, וּרְשָׁעִים *et impii*, וְלָרְשָׁעִים *et ad istos impios*. In Regimine, converso ים in ֵי R.34. & (ָ) in (ְ) R. 114. ex priori (ְ) fit (ִ) R.6. facitque רִשְׁעֵי *impii*, Ps.75.9.

8 וּבְדֶרֶךְ U-bhedhé-rech] *et in via*. A דָּרַךְ *calcavit*, fit דֶּרֶךְ *Via*, It. *Mos, Consuetudo, Studium*, &c. quæ sunt quasi viæ hominum per quas incedunt versantúrque. Est nomen commun. gener. R.26. In pausa, mutato priori (ֶ) in (ָ) R. 131. fit דָּרֶךְ Cum Præfixis, מִדֶּרֶךְ *à via, propter viam*, וְדֶרֶךְ *et via*. בְּדֶרֶךְ *in via*, בַּדֶּרֶךְ *in hac via*, excluso ה Emphat. R.81. וּבְדֶרֶךְ *et in via*, ubi ו ante Labialem cum ּ R.78.

9 חַטָּאִים Hhat-ta-ím] *peccatorum*. A חָטָא *peccare, à scopo aberrare*, nomen plur. masc. absque singulari, ex conjug. Pihel deductum, ideóque significationem intendit, ac habitum denotat: חַטָּאִים *habituales peccatores*, qui in quovis opere faciendo delinquunt, sed maximè qui in Religionem divinam peccant. Legitur cum uno saltem Præfixo, וְחַטָּאִים *et peccatores*.

10 עָמָד 'a-mád] *stetit*. Præter. kal, quod in Psalmis flectitur sic: עָמַד *stetit*, vel ab opere *desistit*; & in pausa עָמָד converso (ַ) in (ָ) R.131. עָמְדָה *stetit illa*, עָמְדוּ *steterunt*, & in pausa עָמָדוּ converso (ְ) in (ָ) R. 132.

11 וּבְמוֹשַׁב U-bhemo-shabh] *et in sede*. A יָשַׁב *sedit*, Nom. masc. Heeman. mutato (י) in ו R.161. n.1. מוֹשָׁב *sedes*, quicquid ea sit, ut puta domus, urbs, cathedra, locus ubi quis sedet, manet & habitat: ut עִיר מוֹשָׁב *civitas habitationis*, i.e. habitabilis, Ps. 107.4. Cum Præfixis, לְמוֹשָׁב *in habitationem*, וּבְמוֹשַׁב *et in consessu*, Targ. וּבְסִיעַת *et in societate*, (ubi in Regimine, (ָ) ultimum transit in (ַ) R. 114.)

12 לֵצִים Le-tsím] *derisorum*. A לוּץ *deridere, illudere*, (sumitur semper in malum) fit לֵץ *derisor, illusor, sophista*, q. sermonis aptator & concinnator ad illudendum & decipiendum. In plurali לֵצִים quod LXX vertunt λοιμῶν, *pestium, pestilentium hominum*.

13 יָשָׁב: Ja-shábh] *sedit*, modò breviori, modò diuturniori tempore, *habitavit*. Præter. kal, quod flectitur sic: יָשַׁב *sedit*, & in pausa יָשָׁב R. 131. יָשַׁבְתָּ *sedisti*, יָשַׁבְתִּי *sedi*, יָשְׁבוּ *sederunt, habitârunt*, וְיָשְׁבוּ *et habitabunt*, Ps. 69. 36. cum ו Conversivo Præteriti, R.79. יָשַׁבְנוּ *sedimus*.

Vers. 2.

14 כִּי אִם Ki-ím] *Sed*, vel *Quòd si*. כִּי *quia, quoniam*, Ps.1.6. *Cùm, quando*, Ps.2.12. *Quamvis*, Ps. 25.11. *Etsi*, Ps.41.5. Cum Præfixo, וְכִי *et cùm*, Ps.120.7. אִם est conditionale, *Si*, Ps.7.4. At hæ duæ dictiones כִּי | אִם aut sunt disjunctivæ, *Quòd si, nam si*; vel sumuntur adversativè, *sed*. Est verò hîc inter has duas voculas lineola perpendicularis (|) dicta *Pesik*, (pausula) servítque Musicæ.

15 בְּתוֹרַת Betho-ráth] *in lege*. A יָרָה *jecit, projecit*, in Hiph. הוֹרָה *docuit, instituit*: Nom. fœm. Heeman. תּוֹרָה *doctrina*, in qua instituitur aliquis, q. verborū jactationem diceres: hinc sumitur pro *Lege*, eo quòd recta doceat. In Regimine converso ָה in ַת R. 34. fit תּוֹרַת *lex*, cum Præfixo בְּתוֹרַת *in lege*.

יְהוָה

16 יְהוָה Jeho-vá] DOMINI. Nomen Heemanthic. formatum per (י) R.23. (quâ literâ formari solent nomina propria apud Hebræos, ut in Isaac, Jacob, &c.) ab הָוָה vel potiùs הָיָה *fuit*; (sunt enim istæ literæ & (י) ejus naturæ, ut facilè una in alteram commutetur, R.2) Est nomen Dei sanctum ab essendo deductum, idem quod אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה (E-hejé asher e-hejé) *Ero qui ero*, Ex.3.14. (ubi Fututum juxta hujus linguæ consuetudinem, rem perpetuam significat: continet enim rationes Præteriti & Præsentis.) LXX. ἐγώ εἰμι ὁ ὤν, *Ego sum ille qui est*: ubi participium ὤν Latinè reddi potest *Ens*, reverà existens, & ab idolis differens, quæ *non sunt*, sed finguntur. Vel JEHOVA potest dici *Essentiator*, quòd essentia & existentia æterna ei soli excellentissimâ quadam ratione, (ut est pelagus omnium perfectionum) sit propria: & propter quem omnia quæ sunt, sunt & existunt. Ab hoc etiam sacro nomine JEHOVA, Gentilitatem nomen *Jovis* elicuisse multi credunt: ac perinde ut Hebræis JEHOVA dicitur ab essentia, ita etiam Græcis Jupiter ζεὺς à vita. Cæterùm hæc vox יְהוָה præcedente aut sequente nomine אֲדֹנָי punctatur יֱהוִה ad formam אֱלֹהִים quomodo quater legitur in Psalmis, Ps.71.5. 109.21. 140.8. 141.8.

17 חֶפְצוֹ Hheph-tsó] *oblectatio ejus*. A חָפֵץ *voluit*, fit nomen radicale quinque punctorum, חֵפֶץ *voluntas*, *complacentia*, &c. significat animi propensionem in aliquid. Legitur cum tribus Affixis, ob quæ (..) penult. transit in (:) R. 116. & (..) ult. in (:) R. 122. ac ex priori (:) fit (..) R.6. emanátque חֶפְצִי *oblectatio mea*, חֶפְצוֹ LXX. τὸ θέλημα αὐτοῦ, *voluntas ejus*. חֶפְצָם *oblectatio eorum*.

18 וּבְתוֹרָתוֹ U-bhetho-ra-thó] *& in lege ejus*. תּוֹרָה *lex* (supra Num.15.) cum Affixis mutat ה in ת, R. 104. fitque תּוֹרָתִי *lex mea*, תּוֹרָתְךָ *lex tua*. Et in pausâ, mutato (:) in (..) R.132. תּוֹרָתֶךָ Cum Præfixis; Uno, מִתּוֹרָתְךָ *de lege tua*, & in pausa, מִתּוֹרָתֶךָ (ut ante) וְתוֹרָתְךָ *& lex tua*, כְּתוֹרָתֶךָ *secundùm legem tuam*. Duobus, וּבְתוֹרָתוֹ *& in lege ejus*, וּמִתּוֹרָתְךָ *& de lege tua*. In plurali facit תּוֹרוֹת unde cum Aff. & Præf. וְתוֹרוֹתָיו *& leges ejus*, Ps. 104. 45.

19 יֶהְגֶּה Jeh-gé] *meditabitur*. A הָגָה quod primariò significat *Auferre, Removere*; pòst translatum ad locutionem internam, notat illum spiritus impetum, quem intra nos loquentes q. removemus, emittimúsque, quod Latinis dicitur *Mussitare*, vulgò *Meditari*. Et quoniam locutionem expressam propriè non significat, ideò etiam tribuitur Columbis & Leonibus, ac exprimitur per *Gemere*, *Rugire*. Fut. Kal quod flectitur sic: אֶהְגֶּה *meditabor* (cum dagesh leni, R. 17. quiescente ה in (..) R. 65.) יֶהְגֶּה *meditabitur*, masc. pro יֶהְגֶּה R.14. & sic in fœmin. תֶּהְגֶּה *meditabitur*, scil lingua, Psal. 35. 28. In plur. יֶהְגּוּ *meditabuntur*, Targ. מְרַנְּנִין *clamant*, Psal.2.1 It. *mussitabunt*, Ps. 115.7. (pro יֶהְגּהוּ exclusó ה R.66.)

20 יוֹמָם Jo-mám] *interdiu*. יוֹם *dies* tam naturalis, quàm artificialis: & cum ם Heemanth. יוֹמָם *interdiu*, R. 23. q. מִיּוֹם *de die*, i. e. semper, omni tempore quo otiosus est à negotiis.

21 וָלָיְלָה Va-lái-la] *et noctu*. לַיִל *nox*, quâ ululant bestiæ, ut mutuetur significationem à יָלַל *ululavit*. Est heteroclíton, in sing. masculinum, in plur. fœmi-

fœmininum. Cum ה ָ paragogico, (quod ornatui tantùm servit) fit לַ֫יְלָה mutato (ˑ) sub (י) in (ְ) R. 124. servato accentu in penultima, R. 126. Et in pausa לָֽיְלָה converso (ַ) in (ָ) R. 131. Cum Præfixis, וָלַ֫יְלָה לְלָֽיְלָה *& nox in noctem*, Ps. 119. 2. הַלַּ֫יְלָה *ipsa nocte*, Psal. 78. 14. וּבַלַּ֫יְלָה *& in ipsâ nocte.* (excluso ה Emphat. R. 81.) In pausa, *Et custodia.* בַּלָּֽיְלָה *in ipsa nocte*, Psal. 90. 4 (in tres vigilias dividebatur nox) יוֹמָם וָלַ֫יְלָה *interdiu & nocte*, Psal. 55. 11. ubi ו ante accentum distinguentem, (Rebhia) gestat (ָ) R. 78. Et in majori pausa, (qualis est Sylluk & Athnach) scribitur וָלָֽיְלָה In Plurali, factâ vocalium crasi, fit לֵילוֹת *noctes*, R. 124. Cum præfixo, בַּלֵּילוֹת *in ipsis noctibus*, (excluso ה Emphat.) Psal. 92. 3.

Vers. 3.

22 וְהָיָה Veha-já] *Et erit.* Est tertia persona masc. Præt. Kal. cum ו conversivo Præterit. in Futurum. R. 79. Flectitúrq; sic: הָיָה *fuit* ille (ubi ה quiescit in (ָ) R. 65.) שֶׁהָיָה *qui fuit*, Psal. 124. 1. (cum שֶׁ Relativo, R. 75.) וְהָיָה *et erit*, (cum accentu Regio *Rebhia*, R. 130.) הָיְתָה *fuit illa*, (mutato ה in ת, R. 65.) הָיִיתָ *fuisti*, (converso ה in (י) quiescens R. 66.) הָיִיתִי *fui*, הָיִינוּ *fuimus*. In tertia autem plurali, ה ante ו abjicitur, R. 66. fitque הָיוּ (pro הָיְהוּ) *fuerunt*: quod additum Participiis, Præterit. Imperfectum denotat, ac perseverantiam importat: ut עֹמְדוֹת הָיוּ *stantes erant* pedes nostri, i. e. stabant, Psal. 122. 2. Et sic in N. T. *Erat docens*, Mat. 7. 29. *Erat baptizans*, Marc. 1. 4.

23 כְּעֵץ Ke yéts] *sicut arbor.* עֵץ *lignum, arbor.* Dicitur de ligno tam exciso, quàm plantato, exceptâ herbâ teneriori. Cum כּ similitudinis, R. 80. (cui inuritur Dagesh lene, post Quiescentem accentu Regio notatam, R. 17.) כְּעֵץ *sicut lignum*, Targ. כְּאִילָן *sicut arbor.* In plurali facit עֵצִים *ligna*: & in regimine converso ים. in י. R. 34. & (ֵ) in Sheva compositum R. 116. fit, עֲצֵי יַעַר *ligna silvæ*, i. e. arbores steriles & infructuosæ, Ps. 96. 12. quæ Rabb. עֲצֵי סְרַק *arbores vacuæ* dicuntur. עֲצֵי יְהוָה *ligna Domini*, Ps. 104. 16. Targ. אִילָנַיָּא דִּי בְרָא יְיָ *arbores quas creavit Dominus*, i. e. quæ proveniunt absque cultura humana.

24 שָׁתוּל Sha-thúl] *plantata.* A שָׁתַל *plantavit*; dicitur de arborum plantatione quæ radicem habent, quomodo differt à נָטַע quod est latius. Pahul kal, שָׁתוּל *plantatus*, (quod passionem adhuc durantem notat.) In plur. שְׁתוּלִים *plantati*, Psal. 92. 14.

25 עַל־ Yal] *Juxta.* A עָלָה *ascendit*, præpositio עַל quæ pro natura orationis exponitur *Super, Supra, Juxta, Contra, Apud, Ad, Versus, In, Propter.* Aliquando assumit (י) ad formam Nomin. plur. in regim. R. 34. עָלֵי *super*, Psal. 32. 5. Cum Præfixis וְעַל & וַעֲלֵי *& super*, כְּעַל *sicut super*, Ps. 119. 14.

26 פַּלְגֵי Pal-ghe] *rivos.* A פָּלַג *divisit*, Nom. sex punctorum. פֶּלֶג *divisio, rivus, fluvius*, quòd à fonte dividatur, vel quòd terram dividat: quâ de causâ, Mare Græcis Latinísque voce Hebræa *Pelagus* dicitur. In plurali, mutato priori (ֶ) in (ְ) & posteriori in (ָ) R. 122. fit פְּלָגִים *divisiones*, It. *rivi.* Cum Affixo, פְּלָגָיו *rivi ejus.* In regimine converso (ָ) in (ְ) R. 114. ex priori (ְ) fit (ַ) R. 6. emergítque פַּלְגֵי LXX. διεξόδους *decursus.* Ubi *nota*, quod Dagesh Lene hîc in litera

ג post

נ post (:) quiescens omittatur, quoniam hoc semper à literis *Begadh-kephath* abest, cum (:) quiescens ortum est ex vocali longa.

27 מַיִם Má-jim] *aquarum*. מַיִם *aqua*, & *aqua*, caret singulari. Forma autem Dualis notat *Aquas* superiores in cœlo, & inferiores in terra, quas firmamentum seu aër interjectus distinguit. In pausa scribitur מָיִם R. 131. Cum præfixis, *Supra montes stabunt* הַמָּיִם *istæ aquæ*, Psal. 104.6. i. e. aquæ pars supra aërem evecta. *Vox Domini super* הַמָּיִם *istas aquas*, Psal. 29.3. *i.e.* nubes. וְהַמַּיִם *Et istæ aquæ, quæ sunt super cœlo*, Psal. 148. 4. Targ. quæ suspensæ sunt supra cœlum. כַּמַּיִם *sicut istæ aquæ effusus sum*, Psal. 22. 15. notat copiam. בַּמַּיִם *in aquis*. *Contignat* בַּמַּיִם *in his aquis cœnacula sua*, Psal. 104. 3. i. e. in nubibus. *Si transieris* בַּמַּיִם *per has aquas*, Ps. 144.7. i.e. pericula. וּבַמַּיִם *et in has aquas*. *Eripe me* מִמַּיִם *ex aquis multis*, Psal. 144.7. i.e. hostibus fortibus.

28 פִּרְיוֹ Pir-jó] *fructum suum*. A פָּרָה *fructificavit*, פְּרִי *fructus* (ab Hebræa voce *viz.*) terræ, arboris, ventri, mutato ה in (ִ) R.161. n. 3. פְּרִי הַבֶּטֶן *fructus ventris*, Ps. 127. 3. Targ. וַלְדֵי מְעָא fœtus ventris. Metaphoricè notat *Præmium*; ut, *Certè* פְּרִי *fructus est justo*, Ps. 58.12. Targ. אֲגַר טָב *merces bona*. Est masculinum sine plurali. Cum Præfixis, מִפְּרִי *de fructu operum tuorum satiabitur terra*, Psal. 104. 13. i.e. de pluvia descendente ex nubibus tuis. Cum Affixis mutato (ְ) in (:) R. 123. ex priori (:) fit (ִ) R.6. facitque פִּרְיוֹ *fructus ejus*, פִּרְיָמוֹ *fructus eorum*, Ps.21.11. Targ. בְּנֵיהֶם *filii ipsorum*.

29 יִתֵּן Jit-tén] *dabit*. A נָתַן *dedit, posuit, tradidit*, Fut. Kal. converso נ in dagesh, R.69. & exit in (..) R. 108. flectitúrque sic: אֶתֵּן *dabo*, תִּתֵּן *dabis*, יִתֵּן *dabit*, תִּתֵּן *dabit* sc. terra, Ps.85. 13. יִתְּנוּ *dabunt*. Cum Maccaph correpto (..) in (ֶ) R. 134. fit תִּתֶּן־ *dedisti*, יִתֶּן־ *dabit*. Cum ו copulativo, וְיִתֵּן *& dabit*, & cum ו conversivo Futuri, R. 79. וַתִּתֶּן *& dedisti*, וַיִּתֶּן־ *& posuit*, וַיִּתְּנוּ *& dederunt*. Cæterùm, hoc verbum נָתַן præcedente לֹא & sequente Infinito, notat, *Concessit, permisit, sivit, passus est*; ut, לֹא תִתֵּן *Non dabis sanctum tuum* לִרְאוֹת *ad videndum foveam*, Ps. 16.10 i.e. non sines, patieris. Et, מִי יִתֵּן *quis dabit?* Ps. 14.7. idem est quod *Vellem, Utinam!*

30 בְּעִתּוֹ Beעit-tó] *in tempore suo*. A עָתַת *opportunè, tempestivè locutus est*. Nomen defectivum, עֵת *tempus opportunum*, sive idoneum, vel etiam malum. Cum Præfixis, בְּעֵת & לְעֵת *in tempore*. Cum Affixis, & plurali numero, assumit dagesh, ad compensandum defectum literæ absentis, & mutat (..) in (ִ) R.125. fitque בְּעִתּוֹ *in tempore suo*. *Et sit* עִתָּם *tempus eorum in seculum*, Ps. 81.16. i.e. calamitas, pœna. Legitur in Bibliis cum duplici plurali, sed in Psalmis in terminatione fœminina tantùm: עִתּוֹת *tempora*, לְעִתּוֹת *in temporibus in angustia*, Ps.9.10. i.e. calamitatibus. Cum Affixo, *In manu tua*, עִתֹּתַי *tempora mea*, Ps.31. 16. i. e. mala mea, afflictiones meæ, LXX. κλῆροί μου, *sortes meæ*, forsitan legendum καιροί μου.

31 וְעָלֵהוּ Veעa-lé-hu] *et folium ejus*. A עָלָה *ascendit*, עָלֶה *folium*, ab ascensione, q. suprema pars arboris aut herbæ, quo proteguntur fructus. Cum Affixo, ה radicale tollitur, R. 103. fitque וְעָלֵהוּ pro וְעָלֵהֵהוּ.

32 יִבּוֹל Jib-ból] *marcescet.* A נָבֵל *marcuit, emarcuit, aruit* propter æstum aut frigus ; dicitur propriè de foliis, floribus, fructibus decidentibus, postquam omnem humorem amiserint. Est Futurum Kal, converso נ in dagesh, R. 69. Legitur in Psalmis in tertia persona tantùm, יִבּוֹל *flaccescet,* Targ. folia ejus non נָתְרִין *decident.* In plur. *Filii alienigenæ* יִבְּלוּ *emarcescent,* Ps. 18. 46. Targ. יְסוּפוּן *consumentur.* LXX. ἐπαλαιώθησαν, *inveterati sunt,* (legerunt sine dagesh, יִבְלוּ à בָּלָה *inveteratus fuit.*) Et cum ן paragogico, R.102.n.5. יִבּוֹלוּן *marcescent,* Psal. 37. 2. In utroque autem exemplo, est ו pro (:) ob pausam, R.132.

33 וְכֹל Vechól] *& omne.* A כָּלַל *consummavit,* totum *absolvit,* כֹּל *omne, totum, universum* ; est masculin. sine plurali; sed si jungatur plurali, *omnes, omnia, cuncta.* Cum Præfixis, מִכֹּל *ab omni.* הַכֹּל *Universum illud, Universitas,* וְכֹל *& omne,* לְכֹל *omni,* וּלְכֹל *& omnibus,* בְּכֹל *in omni.* Et excluso ה Emphatico בַּכֹּל *in hoc universo,* לַכֹּל *huic universo.*

34 יַעֲשֶׂה Ja-עasé] *faciet.* A עָשָׂה *fecit,* Fut. Kal. ferè ut suprà, Num.19. ac flectitur sic : אֶעֱשֶׂה *faciam bovem,* Psal.66.15. i. e. offeram (perinde ut apud Virgil. *Cum faciam vitulam, &c.*) תַּעֲשֶׂה *facies,* יַעֲשֶׂה *faciet,* תַּעֲשֶׂה *faciet illa.* In plur. eliso ה, יַעֲשׂוּ *facient* : Et cum ו conversivo, וַיַּעֲשׂוּ *& fecerunt* : In quibus omnibus hoc notandum, quòd prima radicalis ע assumat Sheva compositum, in prima pers. (..) in reliquis (-:) punctuátque præcedentem servilem simili brevi puncto. Reg.12, & 13.

35 יַצְלִיחַ Jats-liahh] *prosperabitur,* i.e. quicquid arbor ista produxerit, id feliciter crescet, nam *non recedet* מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי *à faciendo fructum,* Jer.17.12. A צָלַח *felix, prosper fuit,* quicquid in animo erat effecit prosperè, Fut. Hiph. יַצְלִיחַ cum (-) furtivo, R.10. Targ. *Et omne germen ejus quod germinat,* מְרַבֵּר *granescit,* וּמַצְלַח *& proficit.*

Vers. 4.

36 לֹא־כֵן Lo-chén] *Non sic.* A כּוּן *firmum, rectum, bonum, aptum esse,* fit כֵּן *aptum, rectum, bonum* : sed sæpiùs transit in adverbium affirmantis, *sic, ita, taliter, similiter,* q. aptè, commodè, firmè, certè.

37 הָרְשָׁעִים Ha-resha-עím] *illi improbi.* Vide suprà, Num.7. ה Emphatic. ante ר gestat (-) Vide Num. 2.

38 כַּמֹּץ Cam-móts] *sicut hæc gluma.* מוֹץ nomen masc. sine plurali, rarum, nam octies tantùm legitur in tota S.S. ejus etymon ignoratur, Latinis est *gluma, palea,* LXX. χνοῦς, *pulvis.* Convenit cum מָצַץ *expressit,* q. excussionem vel expressionem tritici diceres. Legitur in Psalmis bis cum Præfixo, כְּמוֹץ *sicut palea,* Ps.35.5. & כַּמֹּץ *sicut hæc palea,* (excluso ה Emphat.)

39 אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ Asher-tid-dephén-nu] *quam dispellet illam.* A נָדַף *propulit, impulit, dispulit,* propriè dicitur de vento, qui rapta prosequitur. Fut. Kal, quod bis occurrit in Psalmis, ídque bifariam. Regulariter תִּנְדֹּף *dispelles,* Psal. 68. 3. (ubi eleganter refertur ad Deum) Anomalωs תִּדְּפֶנּוּ *propellet eam,* ubi נ radicale vertitur in dagesh, R. 69. & ֹ ob affixum נּוּ migrat in (:) R. 119. Notandus autem est hîc pleonasmus Affixi, *quam dispellet eam* ; qui ferè semper apud Hebr. est in usu, quando Pronomen אֲשֶׁר obliquo casu effertur, R.37. cui similis

similis extat in N.T: ὃ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε, *Cujus vibice ejus sanati estis*, 1 Pet. 2. 24.

40 רוּחַ Ruáhh] *ventus*. LXX. *quam projiciet ventus* (addunt) *à facie terræ*. Et sic etiam Arabic. Psalter. A רָוַח *Respiravit*, Nom.commun. gen. R.26. n.2. רוּחַ *spiritus*, *flatus*, *ventus*. Dicitur de rebus quæ moventur & non videntur, ut de *Spiritu*, *Anima*, *Vento*, *Aere*, & de *Affectibus animæ*, Psal. 76. vers.ult. *Abbreviabit* רוּחַ *spiritum magnatum*, Targ. *Minuet* גַּסוּת רוּחֵיהוֹן *crassitiem spirituum ipsorum*, i.e. fastum, audaciam, animi elationem. Legitur cum tribus Præfixis, מֵרוּחַ *à vento*, בְּרוּחַ *in vento*, וּבְרוּחַ *& in spiritu*. Cum Affixis autem (-) furtivum evanescit, R. 10. fitque רוּחִי *spiritus meus*, רוּחֲךָ *tuus*, רוּחוֹ *ejus*, רוּחָם *eorum*, בְּרוּחוֹ *in animo ejus*, Ps.32.2. מֵרוּחֶךָ *à spiritu tuo*, Psal. 139.7. cum (∵) ob pausam. In plurali, רוּחוֹת notat *ventos*, Psal. 104. 4.

Vers.5.

41 עַל־כֵּן ʿyal-kén] *Idcirco*. Propriè, *juxta sic*, vel *ob ita*; idem quod לָכֵן *ideo*, *idcirco*.

42 יָקֻמוּ Ja-kú-mu] (non) *surgent*, i.e. non stabunt, causâ cadent. Targ. יִזְכוּן (non) *justificabuntur*. LXX. οὐκ ἀναστήσονται *non resurgent*. A קוּם *surgere*, *stare*, *consistere*: Futur. Kal, ubi secunda radicalis ו quiescit in ו R.60. & literæ præformantes accipiunt (ָ) R.58. sicque flectitur in Psalmis: אָקוּם *surgam*, תָּקוּם *surges*, יָקוּם *surget*, *stabit*, תָּקוּם *exurget*, יָקוּמוּ *surgent*. & cum (ֻ) loco ו R. 107. יָקֻמוּ. Cum ן parogogico, mutato (ָ) in (:) R. 102. n. 5. fit יְקֻמוּן

insurrexerunt. Psalmo 35. 11.

43 בַּמִּשְׁפָּט Bam-mish-pát] *in illo judicio*. Targ. בְּיוֹם דִּינָא רַבָּא *in die judicii magni*. A שָׁפַט *judicavit*. Nomen Heemanthic. masculin. מִשְׁפָּט *judicium*, ídque activè vel passivè. *Activè*, mos, boni mores, observantia legis, statutum, ratio, consuetudo, innocentia vitæ. *Passivè*, cum quis re ipsa absolvitur, vel damnatur, ac pœnas luit. Legitur cum Præfixis, ו *Et*, ב *In*, ל *Ad*, כ *Secundùm*. Et excluso ה Emphatico, בְּמִשְׁפָּט *in judicio*, לְמִשְׁפָּט *ad judicium*. Cum Affixis, מִשְׁפָּטִי *judicium meum*, לְמִשְׁפָּטִי *ad judicium meum*, כְּמִשְׁפָּטֶךָ *secundùm statutum tuum*. In plurali, וּמִשְׁפָּטִים *& judicia*. Cum Affixis, abjecto ים R. 105. מִשְׁפָּטֶיךָ *judicia tua*, מִשְׁפָּטָיו *judicia ejus*, לְמִשְׁפָּטֶךָ *ad statuta tua*, Psal. 119.43. pro לְמִשְׁפָּטֶיךָ ut est versu 90. מִמִּשְׁפָּטֶיךָ *à judiciis tuis*, וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ *& à* &c. In Regimine, mutato (ָ) in (:) R.114. fit מִשְׁפְּטֵי *judicia*, וּמִשְׁפְּטֵי *et judicia*.

44 וְחַטָּאִים Vehhatta-ím] *et peccatores*. ו est copula, cætera vide suprà Num. 9.

45 בַּעֲדַת Ba-ʿyadháth] *in cœtu*. Formatur ut בַּעֲצַת suprà Num. 6. A יָעַד certum conveniendi locum vel tempus *constituit*, Nom. fœmin. sine plurali, עֵדָה *conventus*, *congregatio* statis horis & locis aggregari solita, *Ecclesia*, *cœtus*. וְעֵדָה *& cœtus*. In Regimine vertens ה in ת, עֲדַת *cœtus*, וַעֲדַת *& cœtus*, בַּעֲדַת *in cœtu*, LXX. ἐν βουλῇ *in concilio*, Targ. בְּסִיעַת *in societate*. Cum Affixis, עֲדָתְךָ *cœtus tuus*, בַּעֲדָתָם *in cœtu eorum*.

46 צַדִּיקִים Tsad-di-kím] *justorum*. A צָדַק *justificavit*, Nom. masc. ex Pihel deductum, צַדִּיק *justus*, dicitur de eo, qui in omnibus absolutus est: ideò de

de sermone usurpatum, *fidelis, verax*. (Hinc vox *Sadducai*, q. *justi*, putabant enim se justos esse.) Cum Præfixis, וְצַדִּיק *et justus*, לְצַדִּיק *huic justo*, excluso ה Emphat. In plur. צַדִּיקִים *justi, veraces*, הַצַּדִּיקִים *isti iusti*, וְצַדִּיקִים *et iusti*.

Vers. 6.

47 יוֹדֵעַ Jo-dhéay] *noscens est*, i.e. novit. A יָדַע *novit, cognovit*, mentis est: sed notitiam sequitur affectus, unde *favit, fovit, approbavit, curam egit*. Benoni Kal. יוֹדֵעַ *cognoscens, approbans*, cum (ַ) Furtivo, R. 10. Ejus Synonymum est מַכִּיר *agnoscens*; quæ sic differunt; nullus potest esse מַכִּיר nisi prius sit יוֹדֵעַ. Legitur & sine ו, יֹדֵעַ Psal. 94. 11. In fœmin. facit יֹדַעַת *sciens*, Psal. 139. 14. pro יֹדֶעֶת cum (ַ) vicario τοῦ (ֶ) R. 110. In plur. יוֹדְעִים. In Regimine, יוֹדְעֵי *scientes*, & sine ו, יֹדְעֵי Ps. 68. 16. וְיֹדְעֵי *et scientes*. Cum Affix. לְיֹדְעַי *cognoscentibus me*, לְיֹדְעֶיךָ *cognoscentibus te*.

48 תֹּאבֵד To-bhédh] *peribit*, Targ. תְּהוֹבַד *auferetur*. Ab אָבַד *periit*, dicitur de re quam aliquis amittit, ipsa tamen integra manente, aut etiam de omnimoda perditione rei. Fut. Kal, ubi א quiescit in ו R. 53. flectiturque sic in Psalmis: תֹּאבֵד *peribit*, וְתֹאבְדוּ *et peribitis*, יֹאבְדוּ *peribunt*, וְיֹאבְדוּ *et peribunt*. In pausa autem converso (:) in (..) R. 132. facit יֹאבֵדוּ, וְיֹאבֵדוּ.

PSALMUS II. ב

49 לָמָּה Lám-ma] *Propter quid.* מָה est dictio indeclinabilis interrogativa de qualitate rei, *quid? quomodo, qualiter, quàm*. Sæpè admittit post se Maccaph, ac mutat (ָ) in (ַ), dagesh sequenti literæ impresso, ut מַה־לְּךָ *quid tibi*, &c. Ante indageshabiles verò servat (ָ) ut, מָה־אֱנוֹשׁ *quid homo*, מָה־רַבּוּ *quàm multi sunt*, &c. Quod idem ante יְהוָה fit, (quoniam per אֲדֹנָי legitur) Psal. 89. 47. עַד־מָה יְהוָה *Usquequo Jehova*. At ante gutturales עחה Kametsatas, euphoniæ causâ mutat (ָ) in (ֶ) fitque מֶה־ ut מֶה־חָדֵל *quàm cessans*, &c. Et sine Maccaph, מֶה עָצְמוּ *quàm pravaluerunt*, Psal. 139. 7. Legitur in Psalmis cum 4 Præfixis, וּמַה־ & וּמָה *et quid*, כַּמָּה *quoties, quot*; בַּמָּה & בַּמֶּה *in quo, in quid*, (quæ excludunt ה Emphatic.) לָמָּה & לָמָה *propter quid, quare, quamobrem*, ubi ל ante vocem monosyllabam gestat (ָ) R. 80. Porrò notandum est, לָמָה sine dagesh esse acutum, & לָמָּה cum dagesh euphonico, penacutum. Est verò acutum ante gutturales אחע, ut, לָמָה אֱלֹהִים *quare Domine*, &c. Penacutum autem est ante literas alias, ut, לָמָּה רָגְשׁוּ *quare fremuerunt*, לָמָּה יְהוָה *quare Jehova*, &c.

50 (At vero מִי *Quis*, est interrogantis de persona, ut, מִי הָאִישׁ *quis ille vir*. Et sæpe negationem & impossibilitatem importat, מִי *quis eloquetur potentias Domini*, q.d. nemo, מִי כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ *quis sicut Jehova Deus noster*, Psalm. 113. 5. i. e. nemo. (ubi in initialibus vocibus hujus versus continetur nomen Archangeli MICHAEL.) Legitur in Psalmis cum duobus Præfixis, וּמִי *et quis*, מִמִּי *à quo*.)

51 רָגְשׁוּ Rá-gheshú] *tumultuatæ sunt*. A רָגַשׁ *strepuit, tumultuatus est*; dicitur propriè de coitione plurium, quæ sine strepitu non fit. Tertia pers. plur. Præt. Kal. רָגְשׁוּ. Legitur verbum hoc in

in tota Scriptura hoc loco tantùm, & in Chaldæo apud Daniel. 6.7. semel in Conjugat. Aphel הַרְגִּשׁוּ *concurrerunt ad regem.*

52 גּוֹיִם Go-jím] *gentes.* Nom. masc. גּוֹי *gens*, cujus etymon ignoratur, nisi fortè velis ad גְּוִיָּה *corpus* referre, quod Gens sit q.corpus unum ex multis viris collectum. Dicitur de gentibus quæ Deum ignorant, etsi etiam aliquando de ipsis Hebræis dictum reperiatur. Cum Præfixis, הַגּוֹי *illa gens*, מִגּוֹי *à gente*, i.e. ne sit gens, Psal.83.5. (ubi מ negationem includit. R. 74.) In plurali גּוֹיִם *gentes*, syncopato altero (י) R.31. pro גּוֹיִים Cum Præfixis הַגּוֹיִם *illæ gentes*, בַּגּוֹיִם *inter has gentes*, excluso ה Emphat. Et cum (י) loco י, בַּגּוֹיִם Ps. 79. 10. Legitur semel cum Affixo, *In lætitia* גּוֹיֶךָ *gentis tuæ*, Ps. 106.5. contractè pro גּוֹיֶיךָ ubi de Israelitis usurpatur.

53 וּלְאֻמִּים U-leúm-mím] *et nationes.* Ab inusitato אָמַם fit אֵם *mater*, unde אֹם *natio*, populus ex una matre prognatus: includit tantam congregationem populi, quæ possit constituere regnum. Hinc dicunt Hebræi: אֵין לְאֹם אֶלָּא מַלְכוּת *Non est natio nisi regnum.* In flexione assumit dagesh, & corripit ו in (ֻ) R.125. fitque cum ה Emphat. הָאֻמִּים *illæ nationes*, & cum ל prosthetico, לְאֻמִּים *nationes.* Cum Præfixis, וּלְאֻמִּים *et nationes* (ubi ו assumit ו ante literam shevatam, R. 78.) בַּלְאֻמִּים *in nationibus*, (ubi ב cum (ַ) ob sequens (:) R.6.

54 רִיק Rik] *inane.* Nomen formæ mascul. sine plurali, *vacuum, vanum*; aliquando adverbiascit, *inaniter, frustra, incassum*, Ps. 73. 13. רִיק *inaniter mundavi cor meum.* Hinc vox N.T. RAKA, Syrè ܪܩܐ certum aliquod & grave convitium significans, quod Christus alicui inferre vetat, Mat.5.22. q. d. hominem vanum, vilem, scurram (unde & Græcis ῥάκος, lacera vestis, & panniculum vile.) Talmudicis enim רֵיקָא est *homo nequam*, vilis, vanus.

*Vers.*2.

55 יִתְיַצְּבוּ Jith-játs-tsébhú] *statuent se.* A יָצַב *statuit, constituit*, Futur. Hithpah. R. 47. quod in Psalm. flectitur in tertia persona tantùm, יִתְיַצֵּב *sistet seipsum.* יִתְיַצְּבוּ *semetipsos constituent.*

56 מַלְכֵי Mal-ché] *reges.* A מָלַךְ *regnavit*, ex usu Chald. *consuluit, deliberavit*: מֶלֶךְ *rex, imperator*, qui vel ditioni, vel etiam urbi alicui præest. q.d. populi moderator. Cum Præfix. הַמֶּלֶךְ *ipse rex, ô rex.* וְהַמֶּלֶךְ *et ipse rex*, וּמֶלֶךְ *et rex* (ubi ו ante Labialem cum ו R. 78.) לְמֶלֶךְ *regi* vel *de rege*, לַמֶּלֶךְ *ipsi regi*, excluso ה Emphat. Cum Affix. (mutat utrumque (ֶ) in (:) R. 122. et prius (:) in (ַ) R.6.) מַלְכִּי *rex meus, mi.* מַלְכֵּנוּ *noster*, לְמַלְכֵּנוּ *regi nostro*, מַלְכּוֹ *rex ejus*, בְּמַלְכָּם *in rege ipsorum.* In quibus כ notatur cum dagesh leni, post (:) R. 17. In plurali (formatur ut פְּלָגִים supra N.26.) in statu simplici, מְלָכִים In Regim. מַלְכֵי *reges*, לְמַלְכֵי *inter reges.* Semel cum Affixo gravi, מַלְכֵיהֶם *reges eorum*, Psal. 105. 30. In quibus Dagesh lene omittitur post (:) ut suprà Num.26.

57 אֶרֶץ 'E-rets] *terræ.* Nomen radicale commun. gener. *tellus, terra*, quàm habitabilis, tàm inhabitabilis: & significat partem infimam cujusque rei, sicut & Chald. אֲרַע (mutatione solitâ צ in ע factâ) Græcis ἔρα, *inferius, humile,*

humile, imum. In pausa scribitur, אָרֶץ R.131. & sic itidem cum ה Emphat. (etiam extra pausam) הָאָרֶץ *ipsa terra*, R.107. וְהָאָרֶץ *et ipsa terra.* In Regim. usurpatur אֶרֶץ Psal.107.35. וְאֶרֶץ צִיָּה *et terram siccitatis.*

58 וְרוֹזְנִים Vero-zenim] *et principes.* Targ. וְשִׁלְטוֹנַיָא *et dominatores*, consiliarii. Plurale mascul. absque singulari, cujus etymon ignoratur, nisi fortè velis ן esse Heemanthic. à רָזָה *emaciavit*, nam princeps sine subditis macie atteritur. Legitur in S.S. sexies, & semper post מֶלֶךְ ponitur, excepto Esa. 40.23.

59 נוֹסְדוּ No-sedhú] *consultârunt.* A יָסַד *fundavit*; fundamenta jecit aut posuit, Psal. 104. 5. In Præt. Niph. mutato (י) in ו R.56. נוֹסַד *fundatus fuit, consultavit*, nam consilia rerum agendarum fundamenta sunt. In plur. נוֹסְדוּ *fundarunt se pariter*, i. e. fortes effecti sunt invicem. Targ. יִתְחַבְּרוּן *convenerunt*, LXX συνήχθησαν, fortè legerunt נוֹחֲדוּ à יָחַד *univit.*

60 יָחַד Já-hhadh] *simul.* A יָחַד *univit, adunavit*, fit יַחַד propriè nomen, sed Latinis non potest transferri nisi per adverbium *unà, simul, pariter.* In pausa scribitur יָחַד R.131.

61 עַל yal] *contra.* est hîc hostile, *adversus, contra*, וְעַל *et contra*. Unde Targ. *Et certant cum Messia ejus.*

62 מְשִׁיחוֹ Meshi-hhó] *Messiam ejus.* A מָשַׁח *oleo unxit*, fit מָשִׁיחַ *Unctus.* Per antonomasiam sic dicitur in N. T. Salvator noster MESSIAS, Christus Dominus, (pro naturâ linguæ Græcæ mutato שׁ in *ss*, & ח in teminationem *as.*) cujus Reges & Sacerdotes inuncti, typus fuêre. In incremento finali, (-) furtivo abjecto, R.10. (ָ) corripitur in (:) R.114. facitque cum Affixis, מְשִׁיחֶךָ *unctus tuus*, מְשִׁיחוֹ *ejus*, לִמְשִׁיחִי *uncto meo*, לִמְשִׁיחוֹ *suo*, (in quibus, ל gestat (.) ob sequens (:) R.6.) In plurali מְשִׁיחִים *uncti*, sic vocantur omnes Deo sacri, & dignitate & pietate conspicui: unde cum affixo & præfixo, *Ne tangatis* בִּמְשִׁיחָי *in Christos meos*, Psal.105.15.

Vers. 3.

63 נְנַתְּקָה Nenat-teká] *Penitùs disrumpemus.* A נָתַק *disrupit, avulsit, abrupit*, Fut. Pihel (quæ conjugatio significationem intendit, R. 45.) Legitur in Psalm. bis; in tertia pers. sing. יְנַתֵּק *penitùs disrumpet*, Psal. 107.14. In prim. plur. נְנַתְּקָה cum ה parogogico, (quod primæ person. Futuri utriusque numeri familiare est. R. 102. n. 2.) mutato (ֵ) in (:) R. 117. pro נְנַתֵּק.

64 אֶת Eth.] Dictio אֵת plerunque notat Accusativum, R.33. Cum Præfixo מ idem valet, quod simplex מ, ut מֵאֵת יְהוָה *à Jehova*, Ps.109.20. Cum Maccaph mutat (ֵ) in (ֶ) R. 134. scribiturque אֶת־ , וְאֶת *Et.*

65 מוֹסְרוֹתֵימוֹ Mo-sero-thé-mo] *vincula eorum.* Targ. שַׁלְשְׁלָוָתְהוֹן *catenas eorum.* A יָסַר *erudiendo castigavit.* Nom. Heemanth. מוֹסֵר *vinculum*, mutato (י) in ו R. 161. n. 1. In plurali admittit utramque terminationem; unde in forma masc. cum Affixo & Præfixo, *Aperuisti* לְמוֹסֵרָי *vinculis meis*, Ps.116.16. (cum (ֵ) loco (:) præter analogiam) i.e. dum me vincis, juxta illud: Servire Domino, Regnare est. In fœmin. וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם *et vincula ipsorum*, Psal. 107. 14. At מוֹסְרוֹתֵימוֹ est cum Affixo poëtico מוֹ, cujus frequens est usus in libris metricis.

66 וַנַּשְׁלִיכָה Venash-lí-cha] *et projiciemus*. A שָׁלַךְ in Hiph. הִשְׁלִיךְ *jecit, projecit, abjecit*, tanquam puerum expositítium, cujus curam mater ampliùs non habet. Fut.Hiph. quod in Psal. flectitur sic: וַתַּשְׁלֵךְ אַשְׁלִיךְ *projiciam, et projecisti*, (cum ו conversivo Futuri, R. 79. & (..) loco ו. R. 107. תַּשְׁלִיכֵנִי *projicies me*, וַתַּשְׁלִיכֵנִי *et projecisti me*, (cum ו convers.) נַשְׁלִיךְ *projiciemus*, & cum ה paragogico וְנַשְׁלִיכָה.

67 מִמֶּנּוּ Mim-mén-nu] *à nobis*. מִן præpositio, *A, ab, abs, de, è, ex, præ*, cum Præfixo. וּמִן *et ab*. Cum (י) paragogico, מִנִּי (dageshato נ) *Ab*, Psal. 44. 11. *Præ*, Ps. 88. 10. Cum Affix. מֶנִּי *à me*, Ps.18.23. מִנֵּהוּ *ab unoquoque eorum*, Ps. 68.24. Usitatiùs verò cum Affixis abjicit נ, & iterat מ, ut מִמֶּנִּי *à me*, מִמְּךָ *à te*, & in pausa מִמֶּךָּ Ps.80.19. מִמֶּנָּה *ab illa*, מִמֶּנּוּ *à nobis*, & *ab illo*: nam נּוּ est affix. plur. primæ personæ, & singul. tertiæ, pro נְהוּ R.91.

68 עֲבֹתֵימוֹ ʮabho-thé-mo] *densos funes eorum*. A עִבֵּת (in Pihel) *contorsit, condensavit, complicavit*: Nom. masc. עֲבֹת *contortum, funis contortus*, ex tribus funiculis complicatus. In plur. cum Præfixo, בַּעֲבֹתִים *funibus*, Psal. 118.27. Et cum Affixo עֲבֹתֵימוֹ LXX τὸν ζυγὸν αὐτῶν, *jugum eorum*.

Vers. 4.

69 יוֹשֵׁב Jo-shébh] *Sedens*. A יָשַׁב (supra N.13.) Benoni Kal. יוֹשֵׁב & sine ו, יֹשֵׁב *sedens, habitans*. Cum Præfix. וְיֹשֵׁב *et sedens*, הַיֹּשְׁבִי *qui sedens es*, Psal.123.1. (cum ה Relativo, R.76. & (י) paragog.R.102.) Plural. יוֹשְׁבִים in Regim. יוֹשְׁבֵי & sine ו, יֹשְׁבֵי *sedentes, habitantes*, וְיֹשְׁבֵי *et habitantes*. Cum Affixo יֹשְׁבֶיהָ *habitantes ejus*, Ps. 75. 4. i. e. habitatores, nominaliter, R.42.

70 בַּשָּׁמַיִם Bash-sha-má-jim] *in ipsis cœlis*. שָׁמַיִם *cœli*, non reperitur in singulari, sed Interpretes tàm *Cœlum*, quàm *Cœlos* vertunt. In pausa scribitur שָׁמָיִם mutato (-) in (ָ) R.131. Cum Præfixis הַשָּׁמַיִם *isti cœli*, וְשָׁמַיִם *et cœli*. Semel בְּהַשָּׁמַיִם *in ipsis cœlis*, Psal. 36.6. aliàs semper excluso ה Emphat.R.81. legitur בַּשָּׁמַיִם Est autem שָׁמַיִם nomen Duale, compositum ex שָׁם *ibi*, & מַיִם, *aquæ*, scil. sunt vel subsistunt. Vel à שָׁם *ibi, illuc*, quocunque enim te vertis, ibi cœlum intueris. Vel denique à שָׁם *ibi*, loco remotiori, cœlum enim à terra remotissimum. Dualis forma notat distantiam utrinque æqualem, vel duos mundi polos, circùm quos cœlum circumvolvitur: vel denique à מַיִם *aquæ*, quæ duplices. (supra N. 27.) Non solùm autem *Cœlum* significat *sedem Beatorum*, verùm etiam ipsum *aërem*, Ps. 8.9. *Volucris Cœli*. Ps.18.8. *Et fundamenta montium commota sunt*, pro quo 2 Sam.22.8. legitur, *Et fundamenmenta Cœli*.

71 יִשְׂחָק Jis-hhák] *ridebit*. A שָׂחַק *lusit, risit, derisit, risum fecit*. (de quovis risu dicitur, quin & de bello) *contempsit*, quicquid enim contemnitur, risui habetur. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in tertia pers. tàntùm, יִשְׂחַק *ridebit*, in pausa יִשְׂחָק R.131. unde in Plur. יִשְׂחָקוּ *ridebunt*, Ps. 52.8.

72 אֲדֹנָי Adho-náj] DOMINUS. Targ. מֵימְרָא דַיְיָ *Verbum Domini subsannabit eos*. (quâ voce מֵימְרָא *verbum, sermo*, ab אָמַר, denotatur Messias qui est æternum Dei verbum) Ab אֶדֶן

basis, fit אָדוֹן *Dominus*, quasi basis & columen familiæ aut domus. Et quemadmodum Latinis Dominus dicitur is qui domui præest: ita Hebræis Deus dicitur ADHONAI, quòd præsit toti universo, tanquam domui à se constructæ. Quod nomen competit ei, non ex tempore, sed ab æterno, si scil. ratio habeatur potestatis, non verò relationis. In Regimine & Plurali num. converso (ֹ) in (ֲ) R. 114. facit אֲדוֹן *dominus*. In plur. absoluto & constructo, *Confitemini* לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים *Domino Dominorum*, Psalm. 136. 3. Cæterùm אֲדֹנָי (cum (ָ) extra pausam) dicitur tantùm de *Creatore*, & ponitur pro absoluto singulari DOMINUS, (idque ut differat ab אֲדֹנִי *dominus meus*, & אֲדֹנַי *domini mei*.) Cum Præfixis וְלְבּ abjicit (ֲ) R.82. facítque וַאדֹנָי *et Domine mi*, Ps. 35. 23. לַאדֹנִי *Domino meo*, Ps.22. 31. בַּאדֹנָי *in Domino meo*, Ps.73. 28.

73 יִלְעַג Jil-yágh] *subsannabit*. A לָעַג *subsannavit, derisit, blæsitatem finxit*; nam quos cum sanna excipere volumus, ad eos ridendos blæsitatem fingere solemus: Fut. Kal, quod in Psalmis flectitur sic: תִּלְעַג *subsannabis*, יִלְעַג *subsannabit*, יִלְעֲגוּ *subsannabunt*. Construitur autem hoc verbum apud Hebræos cum ל nota Dativi, ideóque sequitur

74 לָמוֹ La-mó] *eis*, vel in *in eos*. מוֹ est Affix. Poëticum, & ל ante Affixa amat (ָ) R.101.

Vers. 5.

75 אָז 'Az] *Tunc, ex tempore.* de Præterito & Futuro usurpatur. Et cum (ִ) paragog. R. 102. n. 4. אֲזַי *tunc*, Psal.124.3. Legitur cum מ præfixo, מֵאָז *extunc, ab eo tempore*, *postquam*, Psal.76.8. *Quis stabit coram te* מֵאָז אַפֶּךָ *à tunc ira tua*, Targ. *à tempore quo invalescit ira tua*. Absolutè positum notat retroacta secula, Ps.93.2. *Parata est sedes tua* מֵאָז *ex tunc*, Targ. מִן עָלְמָא *à seculo*, LXX ἀπὸ τότε, *ex inde*.

76 יְדַבֵּר Jedhab-bér] *loquetur*. A דָּבַר *locutus, elocutus est, dixit*. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲדַבֵּר *loquar*, (& cum ה parag. mutato (ֵ) in (:) R.117.) אֲדַבְּרָה *eloquar*, וַאֲדַבְּרָה *et loquar*. In pausa iterum redit (ֵ) R.131. וַאֲדַבֵּרָה Ps. 40. 6. תְּדַבֵּר *loquêris*, יְדַבֵּר *loquetur*. Et cum (ֶ) loco (ֵ) in pausa יְדַבֶּר Psal. 41. 7. Et ob retractum accentum יְדַבֶּר פִּי *loquetur os meum*, Ps. 145.21. תְּדַבֵּר *loquetur* (fœm. lingua) תְּדַבְּרוּ *loquemini*. Et cum ן paragog. תְּדַבֵּרוּן Ps. 58. 2. (cum (ֵ) loco (:) ob Athnach, R 132.) יְדַבְּרוּ *loquentur* cum *inimicis*, Ps.127.5. Targ. יִנְצוּן *litigabunt*, יְדַבְּרוּ *& loquentur*, Ps.73. 8. (sublato (:) sub (ו) ob præcedens (ַ) R.8.) וַיְדַבְּרוּ *et locuti sunt*, Ps. 78. 19. ubi litera schevata (י) ejicit dagesh, R. 20. quod ו conversiv. ei imprimere debuit, R.79. pro וַיְּדַבְּרוּ.

77 אֲלֵימוֹ E-lé-mo] *ad eos*. אֶל Præpositio, *Ad, apud, juxta*, ponitur aliquando pro עַל *super, propter*: (ideóque omnia verba quæ construuntur cum עַל, construuntur etiam cum אֶל) Scribitur cum (ֶ) ad differentiam nominis אֵל *Deus*: וְאֶל־מַכְאוֹב *& super*, vel *de dolore*, Ps. 69. 27. Assumit Affixa Nominum pluralium, R. 101. gestátque (ֵ) cum Affixis Levibus, ut, אֵלַי (& in pausa אֵלָי) *ad me*, אֵלֶיךָ *ad te*, אֵלָיו *ad ipsum*, אֲלֵימוֹ *ad eos*. At cum Affixis Gravibus mutat (ֵ) in (ֲ) ut, אֲלֵיכֶם *ad vos*, אֲלֵיהֶם *ad eos*.

78 בְּאַפּוֹ Bheap-pó] *in ira sua.* Targ. בְּתְקְפֵּהּ *in fortitudine sui.* Ab אָנַף *naribus flare* ut solent irati; fit Nom. masc. per syncopen אַף *naris, nasus,* Ps. 115.6. Aliquando ponitur pro *toto vultu, facie,* Ps. 138.7. quòd faciei decor (utpote cujus pars eminentior) sit nasus. Sumitur etiam pro *furore, irâ,* Ps. 78. 21. quòd nasus & vultus sit iræ index, vel quòd irati exsufflant naribus. Cum Præfixis, מֵאַף *ab ira,* וְאַף *& ira,* בְּאַף *in ira,* וּבְאַף *et in ira.* In Duali numero, & cum Affix. assumit dagesh, ad compensandum defectum literæ נ, facitque אַפַּיִם *nares,* Ps. 86 15. (cujus Synonymum est נְחִירַיִם) אַפְּךָ (& in pausa אַפֶּךָ) *ira tua.* אַפּוֹ *ejus,* אַפָּם *eorum.* Et in alia significatione, *Impius* כְּגֹבַהּ אַפּוֹ *secundùm altitudinem faciei suæ non requiret,* Ps.10 4. Targ. בְּגַסּוּת רוּחֵהּ *in crassitie* sive *elatione spiritus sui.* (Superbia enim in facie elata apparet.) Cum Præfix. בְּאַפִּי *in ira mea,* בְּאַפְּךָ (in pausa בְּאַפֶּךָ) *in ira tua,* בְּאַפּוֹ *in ira ejus,* לְאַפּוֹ *pro ira sua,* Ps.78.50.

79 וּבַחֲרוֹנוֹ U-bha-hharo-nó] *et in furore suo.* A חָרָה *arsit, exarsit,* fit Nom. masc. formatum per syllabam Heemanthic. וֹן R.161.n.3. חָרוֹן *ardor, æstus iræ, furor,* & semel *adustum,* Ps. 58.10. כְּמוֹ חַי כְּמוֹ חָרוֹן *sicut vivum sic adustum,* vel, *sicut siccum sic aridum perdet.* In Regimine & cum Affixis mutato (ָ) in (ֲ) R. 114. facit חֲרוֹן Cum Præfix. *Reversus es* מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ *ab ardore iræ tuæ,* Ps.85.4. i.e. cohibuisti iram tuam (quod Bertram. ait esse Infinit. Kal, cum ן paragog. *ab æstuando,* i e. ne æstuaret ira tua.) וַחֲרוֹן *et æstus.* Cum Affixo וּבַחֲרוֹנוֹ *et in ardore suo.* Semel in plur. חֲרוֹנֶיךָ *æstus tui,* Ps.88.17.

80 יְבַהֲלֵמוֹ Jebha-halé-mo] *conturbabit eos.* A בָּהַל in Pihel *festinare, accelerare,* sæpiùs sumitur in malum, inde *temerè, inconsultò agere.* It. accelerare aliquem, i. e. eum *terrere, subitò turbare, perturbare, conturbare,* ita ut temerè agat. Fut. Pih. quod in Psalmis flectitur cum Affix. in secunda pers. תְּבַהֲלֵם *conturbabis eos,* In tertia, יְבַהֲלֵמוֹ *terrebit eos.* Absorbetur autem hîc signum conjugationis Pihel (dagesh) quoniam gutturalis ejus capax non est, R.19. ac punctum terminale (..) ob Affix. transit in (ֲ) R.117.

Vers.6.

81 וַאֲנִי Va-aní] *Et ego.* אֲנִי *Ego* Pronomen primæ pers. R.36. in pausa scribitur cum (ָ) R.132. אָנִי Ps.6.3. Cum Præfixo וַאֲנִי *et ego,* ubi ו habet (-) ante (ֲ) R. 13. Legitur & aliâ formâ אָנֹכִי *ego,* וְאָנֹכִי *et ego.*

82 נָסַכְתִּי Na-sach-ti] *inunxi.* Targ. רַבֵּית וּמַנִּיתֵהּ *inauguravi & constitui eum.* LXX κατεστάθην βασιλεὺς, *constitutus sum rex.* A נָסַךְ *fudit, perfudit, libavit, inauguravit, regem constituit,* quòd id oleo fuso fieret. Legitur in Præt. Kal. h.l. tantùm.

83 צִיּוֹן Tsi-jón] *Sion.* A צִיָּה *siccitas,* fit צִיּוֹן nomen montis à siccitate loci, in cujus vertice arx eodem nomine constructa erat, quæ à Davide capta vocata fuit *Civitas Davidis,* aliàs *Mons Jehovæ,* & *Mons sanctitatis,* ad cujus latus aquilonale fuit Templum, Ps.48.3. Cum Præfixis, מִצִּיּוֹן *ex Sione,* וּמִצִּיּוֹן *et ex Sione,* בְּצִיּוֹן *in Sione,* וּלְצִיּוֹן *& de Sione,* Psalm. 87.5.

84 הַר Har] *montem.* Ab הָרַר *mons* fit contractum הַר.

85 קָדְשִׁי Kodh-shí] *sanctitatis meæ.* A קָדַשׁ *ab usu communi ad sacrum separavit.* fit קֹדֶשׁ *sanctitas, sanctimonia, munditia, res sancta, sanctum,* (ejus antitheton est חֹל *profanum.*) Cum Præfixis, מִקֹּדֶשׁ *ex sancto,* בַּקֹּדֶשׁ *in ipsa sanctitate,* (excluso ה Emphat.) Cum Affixis, ו penult. transit in (ָ) R. 118. & (ֶ) in (ְ) R.122. fitque קָדְשִׁי *sanctitas mea,* קָדְשְׁךָ (& in pausa קָדְשֶׁךָ) *sanctitas tua,* קָדְשׁוֹ *ejus,* בְּקָדְשִׁי *in sanctitate mea,* בְּקָדְשׁוֹ *sua,* לְקָדְשׁוֹ *ad sanctitatem ejus.*

Vers.7.

86 אֲסַפְּרָה Asap-perá] *Enarrabo.* A סִפֵּר *Numeravit, narravit, enarravit,* q. aliis enumeravit. (cujus Synonym. est הִגִּיד *indicavit.*) Fut. Pih. quod sic flectitur in Psalmis: אֲסַפֵּר *Numerabo omnia ossa mea,* Ps.22.18. i.e. numerare possum, R.40. not. Et cum ה paragog. mutato (ֵ) in (:) אֲסַפְּרָה *accuratè enarrabo,* וַאֲסַפְּרָה *& enarrabo.* Cum affixo, אֲסַפְּרֶנָּה *enarrabo illam.* יְסַפֵּר *recensebit,* נְסַפֵּר *recensebimus,* תְּסַפְּרוּ *enarretis.* Et super dolore interfectorum tuorum יְסַפֵּרוּ *narrabunt,* Psal.64..6. LXX προσέθηκαν *addiderunt* (omisso ר, q. fuisset יָסִפוּ) Et in pausa converso (:) in (ֵ) R. 132. יְסַפֵּרוּ *enarrabunt,* Ps. 71.15.

87 אֶל־ El] Est pro articulo אֵת nota Accusativi. quoniam istæ literæ ל & ת sunt commutabiles, R. 1. Vel est Præpositio *Ad, In, Super,* ut sensus sit, *Enarrabo super* vel *de statuto.* Vel *Enarrabo in decretum,* i. e. ut sit in statutum & memoriale.

88 חֹק Hhók] *decretum.* Targ. קְיָמָא דֶאֱלָהָא *Dei pactum.* LXX τὸ πρόσταγμα κυρίου, *præceptum Domini.* (acceperunt אֵל pro אֶל *Deus,* & exposuerunt in Genitiv. casu, qui tamen apud Hebr. semper alteri nomini postponitur) A חָקַק *insculpsit, statuit, decrevit,* nom. masc. חֹק *statutum, decretum,* quod observandum insculpetur. Cum Præfixis, וְחֹק *& statutum,* לְחֹק *in statutum.* Cum Maccaph corripit ו in (ָ) R. 134. facitque חָק־ *decretum,* Ps.148.6.

89 אָמַר A-már] *dixit.* Præt. Kal, quod sic flectitur in Psalmis: אָמַר *dixit ille,* cum altero vel secum *locutus est, cogitavit.* וְאָמַר *& dixit.* אָמַרְתְּ *dixisti tu anima,* Psal. 16. 2. אָמַרְתִּי (& in pausa אָמָרְתִּי) *dixi.* אָמְרוּ *dixerunt,* וְאָמְרוּ *& dixerunt.*

90 בְּנִי Bení] *filius meus,* A בָּנָה *ædificavit,* בֵּן *filius*: nam Parentes fabri liberûm sunt, Plaut. (Synonymum ejus est בַּר) Dicitur de omnibus rebus tam animatis, quàm inanimatis, Ps.80.16. *Et super* בֵּן *filium, quem roborasti tibi,* i.e. palmitem, nam palmes ex arbore tanquam ex parentibus nascitur. In Regimine semper notatur cum (ֶ) sive sit ad Maccaph, sive extra Maccaph, בֶּן־יְמִינִי *filius Jemini,* Ps. 7.1. בֶּן רְאֵמִים *filius unicornium,* Ps.29.6. i.e. catulus aut pullus. Cum Præfixis, וּבֶן *& filius hominis,* Psal. 8.5. בְּבֶן *in filium matris tuæ,* Psal. 50.20. לְבֶן *filio regis.* Psal.72. 1. Cum Affix. mutato (ֵ) in (:) R.117. fit בְּנִי *filius meus,* בְּנוֹ *filius ejus,* vel *suus.*

91 אַתָּה A't-ta] *tu*: scil. es. nam Pronomina personalia supplent vices Verbi Substantivi, R. 36. n. 1. אַתָּה *tu,* est Pronom. masc. secundæ personæ. In pausa scribitur אָתָּה Ps. 16.2. Cum Præfixo, וְאַתָּה *& tu.* Et abjecto ה, וְאַתְּ Psal. 6. 4. quomodo quinquies legitur

legitur in Scriptura. In plur. facit אַתֶּם *vos.*

92 הַיּוֹם Haj-jóm] *hoc die.* יוֹם *dies,* aliquando pro naturali 24 horarum, aliquando pro diurno capitur spatio. Geminatum יוֹם יוֹם *die die,* i.e. quotidie, Ps.68.20. Cum Præfix. מִיּוֹם *à die,* הַיּוֹם *hic dies,* כְּיוֹם *sicut dies,* לְיוֹם *in die, de die,* בְּיוֹם *in die.* Et excluso ה Emphat. בַּיּוֹם *in hac die,* כַּיּוֹם *sicut hic dies.* Legitur semel cum Affixo, *Cum videbit quòd venerit* יוֹמוֹ *dies ejus,* Ps.37.13. Targ. יוֹמָא דִתְבָרֵהּ *dies calamitatis ejus.*

93 יְלִדְתִּיךָ Jelidh-tí-cha] *genui te.* Targ. *Dilecte, sicut filius es patri, tu mihi purus es; ac si die ista creavissem te.* A יָלַד *genuit, peperit, parturivit,* propriè fœminarum est, sed eleganter dicitur de viris, *generavit.* Præt. Kal; quod in Psalmis flectitur sic: יָלַד *genuit,* וַיָּלַד *& genuit,* יָלַדְתִּי *genui.* Cum Affixo, יְלִדְתִּיךָ *genui te,* ubi (ָ) primæ syllabæ corripitur in (ְ) R. 114. & (ַ) secundæ radical. euphoniæ causâ transit in (ִ) R.107. pro יְלַדְתִּיךָ.

Vers.8.

94 שְׁאַל Sheál] *Pete.* A שָׁאַל *rogavit, petiit, quæsivit, postulavit.* Imperat. Kal, שְׁאַל In plur. שַׁאֲלוּ *petite,* Ps. 122.6. pro שְׁאלוּ cum (ֲ) sub gutturali, R.13.

95 וְאֶתְּנָה Veet-tená] *et dabo.* A נָתַן (vide supra num.29.) Fut. Kal, in prima pers. facit אֶתֵּן *dabo.* Cum ה parag. mutato (ֵ) in (ְ) וְאֶתְּנָה *& dabo,* וָאֶתְּנָה *et posui,* Ps. 69. 12. (ubi ו conversiv. ante gutturalem gestat (ָ) R.79.) Cum Affix. אֶתְּנֵהוּ *constituam eum.* In secunda persona, תִּתְּנֵנִי *trades me,* תִּתְּנֵהוּ *eum,* תִּתְּנֵנוּ *dabis nos ut oves,* Ps.44.12. i.e. efficies, תִּתְּנֶנּוּ *dabis, pones eum,* Ps. 74. 14. In tertia pers. וַיִּתְּנֵם *& tradidit eos,* Ps.106.41. cum ו conversivo.

96 נַחֲלָתֶךָ Na-hhala-thé-cha] *possessionem tuam.* Targ. *Dabo divitias populorum hæreditatem tuam.* A נָחַל *possedit,* Nom. fœmin. נַחֲלָה *possessio,* quicquid alicui gratis cedit in possessionem. Semel scribitur cum ת, נַחֲלַת Ps. 16. 6. Cum Præfixo, לְנַחֲלָה *in possessionem.* In Regimine mutato ה in ת R. 37. fit נַחֲלַת *possessionem gentium,* Ps. 111. 6. Cum Affixis converso ה in ת R.104. facit נַחֲלָתְךָ (& in pausa נַחֲלָתֶךָ) *possessio tua,* וְנַחֲלָתְךָ *& possessio tua,* נַחֲלָתוֹ *ejus,* וְנַחֲלָתוֹ *& possessio ejus,* נַחֲלָתֵנוּ *possessio nostra,* נַחֲלַתְכֶם *vestra,* בְּנַחֲלָתֶךָ *in possessione tua,* וּבְנַחֲלָתוֹ *& in possessione ejus,* וְנַחֲלָתָם *& possessio eorum.*

97 וַאֲחֻזָּתְךָ Va-ahhuz-záthechá] *& hæreditatem tuam.* Ab אָחַז *prehendit, apprehendit, carpsit, rapuit,* nom. fœmin. absque plurali, אֲחֻזָּה *apprehensio, hæreditas, res possessa,* rus, villa, ager. Est cum dagesh euphonico, R. 18. Legitur in Psalmis hoc loco tantùm, idque cum Præfixo & Affixo, וַאֲחֻזָּתְךָ.

98 אַפְסֵי Aph-sé] *fines.* Ab אָפֵס *finivit, cessavit,* fit nom.masc. אֶפֶס *finis, terminus,* rei alicujus extremitas. Formatur ut פֶּלֶג supra Num.26. ideóque in plur. facit אֲפָסִים In Regimine אַפְסֵי, quomodo quinquies legitur in Psalmis, & semper sequente nomine אֶרֶץ Ps. 2.8. 22.28. 67.8. 98.3. אַפְסֵי אָרֶץ *terminos terræ,* i. e. homines in extremis terræ partibus habitantes. Cum Præfixo, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ *in fines terræ,* Ps. 59. 14.

Vers.9.

Vers.9.

99 תְּרֹעֵם Tero-עém] *Confringes eos.* Targ. תְּתַבְּרִנּוּן *conteres eos.* LXX ποιμανεῖς ἀυτὲς, *reges eos.* Legerunt תִּרְעֵם à רָעָה *pavit, rexit, gubernavit* : inde Apoc.2.26. ποιμανεῖ ἀυτὲς *reget eos virgâ ferreâ.* A רָעַע *fregit, confregit, contrivit* (magis Chaldaic. est quàm Hebr. pro רָצַץ ejusdem significationis, mutato צ in ע) Fut. Kal, quod legitur in Psalm. hoc loco tantùm. Analogicè esset תִּרְעַע, at syncopatâ mediâ radicali R. 71. fit תְּרֹעַ, & ob Affix. correpto (ֹ) in (:) R.114. fit תְּרֹעֵם.

100 בְּשֵׁבֶט Beshé-bhet] *virgâ.* שֵׁבֶט *virga, sceptrum, baculus.* Nom.commun. generis, sed mascul.sæpiùs.Cum Præfixo, בְּשֵׁבֶט *in virga,* ubi ב est instrumenti,R.80.n.3. Targ. בְּחוּטְרָא *baculo.*

101 בַּרְזֶל Bar-zél] *ferri,* i.e. ferrea. Substantivum adjectivi loco, R. 34. n.3. Nomen quadriliterum, masculin. sine plurali. בַּרְזֶל *ferrum,* & ea quæ ex ferro sunt instrumenta, *compes, catena,* Ps.105.18. בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ *ferrum ingressa est anima ejus.* Targ. בְּשֵׁיר דְּפַרְזֶל *in catenam ferream ingressa est anima ejus,* i. e. in nervum ferreum venit corpus ejus Ps.107.10. *Vincti afflictione* וּבַרְזֶל *& ferro,* i.e. compedibus.

102 כִּכְלִי Kich-lí] *sicut vas.* A כָּלָה *perfecit.* Nom.masc. כְּלִי *vas, instrumentum,* est commune ad omne utensile,quod paratur,consummatur,& perficitur.Legitur in Psalmis cum duobus Præfixis, כִּכְלִי *sicut vas,* בִּכְלִי *in instrumento,* Ps. 71.22. ubi כ & ב notantur cum (ִ) ob sequens (:)R.6.

103 יוֹצֵר Jo-tsér] *fingentis,* i.e. figuli. A יָצַר *finxit, formavit* : tribuitur Deo & homini, notátque *novis modo aliquid effigiare.* Benoni kal יוֹצֵר (quod supplet vices Nomin.) *creator, figulus.* Et absque ו, Ps. 94.9. יֹצֵר *formans.* Cum ה Relativo, R. 76. הַיּוֹצֵר *qui format,* Ps.33.15.

104 תְּנַפְּצֵם Tenap-petsém] *penitùs dissipabis eos.* Targ. תְּתַרְעִנּוּן *disrumpes eos.* LXX συντρίψεις ἀυτὲς, *confringes eos.* A נָפַץ *sparsit, dispersit, dissipavit* ; dicitur de quavis dispersione, quæ etiam fractionem comprehendit, Psal.137.9. וְנִפֵּץ (Præt. Pih.) *& disperget infantes tuos ad petram,* i. e. collidet. In Futuro Pih. occurrit hoc loco cum Affixo ם.. ob quod (..) ultim. transit in (:) R. 117.

Vers.10.

105 וְעַתָּה Veעát-ta] *Et nunc.* A עָתַת *tempestivè aliquid egit,* venit Adverb. temporis præsentis vel mox venturi, עַתָּה *nunc, jam,* q. hoc tempore. Cum Præfix. וְעַתָּה *et nunc.* Et in pausa וְעָתָּה. Ps. 119. 67. Et absque ה, וְעַתְּ Ps.74.6. מֵעַתָּה *ex hoc nunc,* Ps.121.8. i.e. ex hoc tempore.

106 הַשְׂכִּילוּ Has-kí-lu] *intelligite.* A שָׂכַל *prudenter se gessit* : sed usitatius in Hiph. *intellexit, intelligere fecit,* q. intellectum vel prudentiam fecit sibi vel aliis. Inde in secunda pers. plur. Imper. Hiph. הַשְׂכִּילוּ (cum dagesh leni post (:) R.17.) *facite ut intelligatis, studete ut sapientes sitis.*

107 הִוָּסְרוּ Hiv-vá-serú] *erudimini vos.* A יָסַר *se erudivit* verbo vel reipsa, *castigavit.* Imper.plur. Niph. mutato (י) in ו dageshatum,R.56. הִוָּסְרוּ Targ. קַבְּלוּ מַרְדּוּתָא *accipite castigationem,* ad morum correctionem spectat.

108 שֹׁפְטֵי Sho-pheté] *judicantes*, i. e. judices. Targ. נְגוֹדֵי אַרְעָא *duces terræ*. A שָׁפַט *judicavit*, i. e. vel *simpliciter*, quæ bona agenda vel mala fugienda sunt pronunciavit; vel *relatè*, justum absolvit & injustum condemnavit. Benoni Kal pro Nomine, שׁוֹפֵט *judicans*, *judex*, vindex. Et absque ו, שֹׁפֵט In plur. שֹׁפְטִים *judicantes*, *judices*, quorum officium erat docere populum mores divinos, & de causis civilibus dijudicare. In Regim. שֹׁפְטֵי R.34. Cum Præfixo, מִשֹּׁפְטֵי *à judicibus animæ ejus*, Ps. 109.31. i.e. qui condemnant. Cum Affixo, שֹׁפְטֵיהֶם *judices eorum*. Psal. 141.6.

Vers. 11.

109 עִבְדוּ ɣibh-dhú] *Colite*. A עָבַד *servivit*; dicitur de omni servitute tam libera quàm coacta; at de Deo & terra usurpatum, *coluit*. (Apud Chald. עֲבַד est *facere*, quòd servire sit aliquid agere.) Imper. plur. Kal עִבְדוּ *servite*, *cultum exhibete*. Omittitur a. hîc dagesh Lene post (:) quoniam hoc (:) profectum est ex vocali longa. Venit enim à sing. עֲבֹד

110 בְּיִרְאָה Bejir-á] *in timore*. A יָרֵא *timuit*, Nom. fœmin. יִרְאָה *timor*, *reverentia*, *pietas in Deum*, *religio*. In cultu enim Dei præcipuum est ut timeatur. Horat. vocat *Metum Deorum*. In Regim. facit יִרְאַת *timor*. R. 34. Cum Præfix. בְּיִרְאָה *in timore*, לְיִרְאָה *ad timorem*. Cum Affixis, mutat ה in ת. R.104. fitque בְּיִרְאָתְךָ *cum reverentia tui*, לְיִרְאָתֶךָ *in timore tuo*. וּכְיִרְאָתְךָ *& sicut timor tuus*. Ps. 90. 11.

111 וְגִילוּ Veghí-lu] *& exultate*. LXX inserunt *Ei*, *Et exultate ei*. Targ. וְצַלּוֹ בִּרְתֵיתָא *& orate in tremore*. A גּוּל *exultare*, præ gaudio vel lætitia *gestire*; dicitur de ingenti lætitia, (quomodo differt à שָׂמַח *lætari*.) notátque propriè animi lætitiam, quæ gestu corporis aliquo exprimitur. Secunda pers. plur. Imper. Hiph. (formæ קוּם) & analogicè esset הָגִילוּ, sed ה Characteristic. per Aphæresin tollitur, fitque גִּילוּ exultate.

112 בִּרְעָדָה Bir-ɣa-dhá] *in tremore*. A רָעַד *tremuit*, *contremuit*. Nom. fœmin. absque plurali. Invenitur bis in Psalm. רְעָדָה *tremor*. Psal. 48. 7. Et cum Præfixo, בִּרְעָדָה, ubi ב cum (.) ob sequens (:) R.6.

Vers. 12.

113 נַשְּׁקוּ Nash-shekú] *Osculamini* Targ. קַבִּלוּ אֻלְפָנָא *accipite doctrinam*. LXX Δράξασθε παιδείας, *apprehendite disciplinam*. (Legerunt forsitan נִשְׂגוּ à נָשַׂג *apprehendit*, & בַּר *filium*, acceperunt pro *puritate*, doctrinâ purâ.) A נָשַׁק *Osculatus est*, *osculum præbuit*, Imper. plur. Pih. נַשְּׁקוּ *osculamini filium*, in honorem & obedientiam.

114 בַר Bhár] *filium*. Vocabulum propriè Syro-Chaldæum, pro Hebræo בֵּן *filius*. Inde nomina propria in N.T. *Simon* βὰρ ἰωνᾶ, βαρνάβας, βαρθολομαῖος, βαρτιμαῖος. In Bibliis legitur h.l. tantùm, & Prov. 31.2. cum affixo, בְּרִי *fili mi*, pro Hebr. בְּנִי Quidam exponunt, *Osculamini purum*, vel *purè*, scil. Deum, à בָּרַר *purum esse*, unde בַּר *purus*.

115 פֶּן Pen] *ne fortè*. A פּוּן *dubium esse*, *hæsitari*, fit פֶּן dubitantis & negantis particula, quæ semper additur Futuris tantùm, idem valens quòd שֶׁלֹּא *Ne fortè*, *ne quando*, *ut non*, *ne*.

116 יֶאֱנַף je-enáph] *irascatur*. Ab אָנַף *flare*

flare naribus ut solent irati, i. e. succensuit, iratus fuit. Fut. kal, quod bis legitur in Psalm. In secunda pers. תֶּאֱנַף *irasceris*, Ps.79.5. & 85.6. In tertia pers. יֶאֱנַף *irascetur*. ubi guttural. א (ut legi possit) habet sub se (ֱ) & mutat præcedens (ִ) in (ֶ) R. 13. pro יִאְנַף

117 יִבְעַר jibh-yár] *exardescet*. A בָּעַר *arsit, exarsit, combustus fuit* (cujus antitheton est כָּבָה *extinctus fuit*.) Futur. kal, quod flectitur in Psalm. in tertia pers. tantùm. Masculin. יִבְעַר *cum exarserit nasus ejus*. i.e. ira excandescens. Fœmin. תִּבְעַר *ardebit, comburet*. Et cum ו Conversivo, וַתִּבְעַר *& exarsit*, (ignis) Ps. 106. 18.

118 כִּמְעַט Kim-yát] *quasi parum*. LXX ἐν τάχει, *citò, in brevi*. A מָעַט *diminutus fuit*, Nom. masc. מְעַט *parvus, parvum, paucitas, modicum*. Cum Verbis, transit in naturam adverbii. Ps.8.6. *Deficere fecisti eum* מְעַט *parum ab Angelis*. Cum כ similitudinis, כִּמְעַט *secundùm parum, paulominus, ferè, propemodum, brevi momento*. In plur. assumit dagesh euphonic. R.18. facitque מְעַטִּים *pauci*. Ps.109.8.

119 כָּל־ Col] *omnes*. כֹּל (vide suprà Num. 33.) ob Maccaph, mutat ו in (ָ) R.134. facitque כָּל־ *omnis, omnes, omnia*. Cum præfix. בְּכָל־ *in omni, in toto*. לְכָל־ *omnibus, omnes*, מִכָּל־ *ab omni*, וּמִכָּל־ *& ab omni*. כְּכָל־ *secundùm omne*. "Notandum autem est, "Masoram observasse duo loca in Bi- "bliis, in quibus כָּל notatur cum ac- "centu; ideóque hoc (ָ) in his locis "longum est, ac efferendum *cal*, non "*col*. Semel sic occurrit in Psalm. כָּל "עַצְמֹתַי (*cal*) *omnia ossa mea*. Ps.35. "10. Et semel in Proverb. כָּל אֲחֵי "רָשׁ *Omnes fratres pauperis*. Pr.19.7.

120 חוֹסֵי Hhó-se] *sperantes*. A חָסָה *recepit se ad aliquem, protectionem sub aliqua re quæsivit*, ubi sit tutus à cœli aliáve injuriâ; translatum ad animum, eleganti metaphorâ significat *fidit, confidit, speravit*. Benoni kal, quod in sing. facit חוֹסֶה cum (ֶ) R.65. In plur. excluso ה. R.103. fit חוֹסִים *sperantes, confidentes*. Et cum ה Relativo, הַחוֹסִים *qui confidunt*. Ps.18.31. & excluso ה Emphat. לַחוֹסִים בָּךְ *iis qui confidunt in te*. Ps. 31.20. In Regim. facit חוֹסֵי *confidentes*. Est autem hîc enallage status Constructi pro Absoluto חוֹסִים Cæterùm hoc Verbum ferè semper construitur cum ב, ideóque sequitur

121 בוֹ Bhó] *in eo*. ב est præpositio *In*, & ו affix. singulare. Legitur & cum Præfixo, וּבוֹ *& in eo*. Ps.144.2.

PSALMUS III. 1

122 מִזְמוֹר Miz-mór] *Psalmus*. A זָמַר *putavit, præcîdit*; in Pihel, זִמֵּר *cecinit, modulatus est* carmen concisum & breve, personante aliquo musico instrumento. Nom. Heemanth. masc. sine plurali, מִזְמוֹר *Psalmus*, cantus poëticâ arte concinnatus, & instrumento musico, decantatus. Occurrit 41 vicibus in Psalmis: & interdum habet additum שִׁיר *canticum* vel *cantilena*, ut Ps. 30,65,67,68 75,76 87,92. מִזְמוֹר שִׁיר *Psalmus cantici*, i.e. carmen quod priùs instrumento psallebatur, post effectum ut corporeâ voce cani possit. E converso, שִׁיר מִזְמוֹר Ps.48,66,83,88, 108. *Canticum psalmi*, i.e. priùs vivâ voce decantatum, ac deinceps instrumentis accommodatum.

123 לְדָוִד Ledha-vídh] *Davidi* scil: inspiratus. A דּוֹד *amicus, dilectus*, fit דָּוִד q. *amabilis*. Legitur cum duobus Præfixis, לְדָוִד LXX. τῷ Δαυίδ, *ipsi Davidi*, ita ut ל deserviat dandi casui, (quâ

(quâ in re non auctorem ipsum fuisse Psalmorum, sed amanuensem Sp. S. patet, ut ipsemet testatur, Ps. 45. 2. *Lingua mea calamus scribæ velocis.*) *Et elegit* בְּדָוִד *Davidem*, Ps. 78.70.

124 בְּבָרְחוֹ Bebhor-hhó] *infugere ejus*, i. e. in fuga ejus. A בָּרַח *fugit*, *aufugit*, (idem est cum נוּס, nisi quòd illud sæpè fit sine persequente.) Infinit. kal, בְּרוֹחַ *fugere*. At ob affix. ו, (-) furtivum evanescit. R. 10. & ו transit in (ּ) ut habes R. 98. facítq; cum ב nota Gerundii (quod circumlocutionem Conjunctivi efficit, R.41.) בְּבָרְחוֹ *cum fugeret ipse*, Psal. 52. 1.

125 מִפְּנֵי Mip-pené] *à faciebus*, sive ab irata facie. A פָּנָה *aspexit, respexit*, fit פָּנִים *facies, vultus*, quòd hic inde respiciat. Et quoniam *Facies* plures habet partes, easque singulas geminas, ut supercilia, oculos, genas, nares, labia, dentes, ideò Hebræis (idque convenienter naturæ) dicitur in plurali numero tantùm. Porrò, cùm in facie, ira & furor dignoscitur, ideò *Facies* sæpè pro *indignatione* ponitur. In Regimine mutato ים. in י.. R.34. & (ָ) in (:) R.114. fit פְּנֵי *facies*. Et cum Præfixo מ R. 74. מִפְּנֵי *à faciebus*, à conspectu, vel propter.

126 אַבְשָׁלוֹם Abh-sha-lóm] *Absalom*. Nomen proprium filii *Davidis*, qui fuit tertius Mahacæ filius. 2 *Sam*. 3. 3. Compositum ex אָב *pater* & שָׁלוֹם *pax*; q. pater pacis.

Vers. 2.

127 רַבּוּ Ráb-bu] *multi sunt*. A רָבַב *auctus, copiosus, multus, multiplicatus fuit*. Dicitur de quocunque augmento, sive quantitatis, sive qualitatis. Præter kal, quod per syncopen facit רַב pluralit. רַבּוּ R. 70. Et in pausa mutato (-) in (ָ) רָבּוּ (quæ) *multiplicata sunt*, Psal. 4. 8. Cum præfixo, וְרַבּוּ *& multiplicati sunt*, Psalm. 38. 20.

128 צָרָי Tsa-ráj] *hostes mei*. LXX. οἱ θλίβοντές με, *qui tribulant me* (i. e. qui variis pungunt me aculeis, ut tribulus.) A צוּר *arctare, coarctare, angustum reddere*. Nomen participiale צַר *arctus, angustus*; & substantivè *angustia*, tam animi quàm corporis. It. activè, *hostis, angustator*, eò quòd ab hostibus sæpe in angustias deducimur. Cum præfixis, מִצַּר *ab angustia*, בַּצַּר *in hac angustia* (excluso ה Emphat.) Psal. 4. 2. Et cum (-) loco (ָ) מִצָּר *ab angustia*, Psal. 32. 7. בַּצָּר *in hac angustia*, Psal. 18. 7. (quæ duo possunt commodè referri ad צָרַר) In plurali facit צָרִים *hostes*. Cum Affix. excluso ים. R. 105. צָרַי (& in pausa cum (ָ) צָרָי) *hostes mei*. וְצָרַי *& hostes mei*. צָרֵינוּ *hostes nostri*. מִצָּרֵינוּ *ab hostibus nostris*. צָרָיו *hostes suos*. בְּצָרָיו *in hostes suos*. מִצָּרָיו *præ hostibus ejus*. צָרֵיהֶם *hostes eorum*. In fœminino facit צָרָה *angustia, cruciatus*, unde cum præfixo מִצָּרָה *ab angustia*, Psal. 143. 11.

129 רַבִּים Rab-bím] *multi*. A רָבַב (de quo Num. 127.) fit mascul. רַב *multitudo, copia, multus, multum*. (unde *Rabbi*, magister, gradus dignitatis.) וְרַב *& multus*. In pausa scribitur cum (ָ) רָב *multo*, Psal. 19. 11. In plurali assumit dagesh, ad supplendum defectum literæ absentis. R. 125. fitque רַבִּים *multi*, רְשָׁעִים רַבִּים *impiorum magnorum*, Ps. 37. 16. Cum præfix. בְּרַבִּים *in multis*. לְרַבִּים *multis*.

130 קָמִים ka-mím] *surgentes*. A קוּם *surgere*, Benoni kal abjecto ו R.58. קָם *surgens, insurgens*. In plurali semper

ſemper in malum uſurpatur pro hoſtibus. קָמִים *ſurgentes.* Et cum ה Relativo, R. 76. הַקָּמִים *qui inſurgunt*: ac excluſo ה Relativo, R. 81. בְקָמִים *in eos qui inſurgentes ſunt.* Pſ. 92. 12. Cum affixis, excluſo ים R. 105. fit קָמַי *inſurrectores meos*, Pſ. 18. 40. קָמֵינוּ *inſurgentes in nos*, Pſal. 44. 6. קָמֶיךָ *inſurgentium in te*, Pal. 74. 22. pro קָמִים עָלֶיךָ &c.

131 עָלָי] עa-lái) *contra me*. עַל (vide ſuprà Num. 61.) ſuſcipit Affixa Nominum pluralium, R. 101. ac cum Affixis Levibus, geſtat (ֶ) cum Gravibus verò (ָ) ut עָלַי (& in pauſa עָלָי) *contra me*. עָלַי נְדָרֶיךָ *ſuper me vota tua*, Pſ. 56. 13. i. e. meum eſt perſolvere ea, quæ tibi vovi. (cauſam importat) מֵעָלַי *à ſuper me*, i. e. à me, Pſ. 39. 11. עָלֵינוּ *ſuper nos*, עָלֶיךָ *ſuper te, ad te. Retribuit* עָלָיְכִי *ſuper te*, Pſ. 116. 7. (ubi Affix. Chaldæo-Syrum, pro fœmin. עָלַיִךְ R, 146.) עָלָיו *ſuper eum.* וְעָלָיו *et ſuper eum.* וְעָלֶיהָ *& propter illam*, Pſ. 7, 8. עָלֵימוֹ *ſuper eos.* עֲלֵיכֶם *ſupra vos.* עֲלֵיהֶם *ſuper illos.*

Verſ. 3.

132 אֹמְרִים O-merím] *dicentes*. Ab אָמַר (ſuprà Num. 89.) Benoni Kal. אֹמֵר *dicens*, plur. אֹמְרִים *dicentes*. Cum præfix. הָאֹמְרִים *qui dicunt*, Pſ. 40. 16. (cum ה Relativo.) בְּאֹמְרִים *in dicentes*.

133 לְנַפְשִׁי Lenaph-ſhi] *anima meæ*, i.e. mihi: vel *de anima mea*. נֶפֶשׁ *anima*, Nomen genere commune, ſed ſæpius fœmininum. Eſt principalior & nobilior pars totius compoſiti, & in latitudine ſuâ non ſolùm *animam rationalem* continet, verùm etiam *ſenſitivam*, cum ſuis potentiis: unde ſumitur pro *halitu, vitâ*, (quæ in motu et ſenſu conſiſtit) *deſiderio, affectu*, &c. Non rarò etiam pro *corpore* tam animato quàm exanimi, *cadavere*, (ſed hominis tantùm.) Et per Synecdochen pro ipſa *perſona cujuſque*. In pauſa facit נָפֶשׁ Pſ. 19. 8. Cum præfix. וְנֶפֶשׁ *et anima. Ne tradas me* בְּנֶפֶשׁ *in animam inimicorum meorum*, Pſ. 27. 12. Targ. בִּרְעוּת *in voluntatem*, deſiderium. *Inimici mei* בְּנֶפֶשׁ *in anima*, Pſ. 17. 8. i. e. *capitales*, vel ut Targ. בִּרְעוּת נַפְשְׁהוֹן *in voluntate animæ ſuæ*. Cum Affixis, mutat utrumque (ֶ) in (:) R. 122. & prius (:) in (-) R. 6. facitque נַפְשִׁי *Anima mea in medio leonum*, Pſ. 57. 5. Targ. גִּשְׁמִי *corpus meum*. (Et cum י loco (ו) נַפְשׁוֹ, Pſ. 24. 3. ubi ſecundùm puncta eſt נַפְשִׁי, et ſecundùm literas נפשו *anima ejus.*) וְנַפְשִׁי *et anima mea* בְּנַפְשִׁי *in anima mea* לְנַפְשִׁי *ad animā meā*. בְּנַפְשִׁי *in anima mea.* נַפְשְׁךָ *animam tuam.* נַפְשֵׁנוּ *anima noſtra. In ferrum venit* נַפְשׁוֹ *anima ejus*, Pſ. 105. 18. i. e. corpus ejus. וְנַפְשׁוֹ *et anima ejus.* בְּנַפְשׁוֹ *in anima ſua.* נַפְשָׁם *anima eorum. Et miſit maciem* בְּנַפְשָׁם *in animam ipſorum*, Pſ. 106. 15. i. e. corpus. *Ut peterent cibum* לְנַפְשָׁם *pro anima eorum*, Pſ. 78. 18. i. e. pro deſiderio ſuo. In plurali, mutato priori (ֶ) in (:) et poſteriori in (ָ) R. 122. fit נְפָשׁוֹת *animæ*. In Regim. converſo (ָ) in (:) R. 114. prius (:) tranſit in (-) R. 6. fitq; נַפְשׁוֹת *animas beneficorum ſuorum*, Pſ. 97. 10. וְנַפְשׁוֹת *et animas pauperum*, Pſ. 72. 13.

133 אֵין En] *non* vel *nullus*. אַיִן eſt particula negativa, idem quod לֹא *non*: vel nominaliter, *nullus, a, um, nihil.* Cum Præfixis, כְּאַיִן *ſicut nihil*, Pſal. 39. 6.

39.6. Et Pſ.73.2. כְּאַיִן Targ. כִּלְמָא *propemodum effuſi ſunt greſſus mei.* וְאַיִן *& nullus.* Pſ.69.21. (ubi ו ante accentum diſtinctivum Athnach, geſtat (ָ) R7.8.) Cum Præfixo מ, eſt adverbium loci, idem quod מֵאַיִן *unde!* Pſ.121.1. מֵאַיִן *unde veniat auxilium meum.* Sæpiùs per contractionem efferτur אֵין *nullus, nemo, nihil*: & præponitur Nominibus, ac Participiis, non autem Verbis. Pſ.18 42. וְאֵין מוֹשִׁיעַ *& non ſalvans.* Pſ.146. 3. שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה *cui non illi ſalus.* i.e. in quo non eſt ſalus.

135 יְשׁוּעָתָה לוֹ Jeſhu-yá-thal-ló](*non*) *omnimodo ſalus ei*, i.e. nulla prorſus, actum jam eſt de ipſo. (Fuerat enim tum Proverbium contra David, *Ei qui furatus eſt ovem* (Bethſabeam) *& occidit paſtorem* (Uriam) *poterit eſſe ſalvatio?* A יָשַׁע *ſalvavit*, Nom. fœmin. יְשׁוּעָה *ſalus*, & ad majorem auxeſin, cum duplici ſigno fœminino ה & ת, R.27. יְשׁוּעָתָה *omnimoda ſalus*, quomodo ter tantùm legitur in Bibliis, Jon. 2.9. hoc loco, & Pſ.80.3. cum Præfixo, *Et adſis* לִישֻׁעָתָה לָנוּ *ad omnimodam ſalutem nobis*, ubi (ֻ) eſt pro וּ R. 107. & (:) ſub (י) tollitur ob præcedens (.) R.8.

136 לוֹ Ló] *ei.* ל eſt nota Dativi, & ו affixum: facítque לוֹ *ei, ſibi,* וְלוֹ *& ei.* Notandum autem hîc eſt, ל habere dageſh forte, quod Hebræis dicitur *Athemerahhik*. Vide Reg.134.n.2.

137 בֵּאלֹהִים Be-lo-hím] *per Deum.* A ſingul. אֱלוֹהַּ *Deus*, (quod quater legitur in Pſal.18.32. 50. 22. 114.7. 139.19.) fit plur. אֱלֹהִים excluſo (-) furtivo, & punctulo Mappik. R.10.& 21. Eſt autem ELO-HIM unum ex præcipuis Dei nominibus, & ei tribuitur in quantum eſt Conditor, Rector, Gubernator, Princeps & Judex univerſi. Ex conſuetudine hujus linguæ ferè ſemper pluraliter ponitur, ídque ad ejus ſummam majeſtatem & ſingularem gloriam indicandam. Tribuitur autem hoc nomen *Elohim* non ſolùm *vero Deo*, verùm etiam *Angelis*, & *hominibus magnis* qui aliis præſunt & proſunt. *Angelis.* Pſ.8.6. *Minuiſti eum paulo minus* מֵאֱלֹהִים *ab Angelis.* Pſ.86.8. *Non eſt ſimilis tui* בָאֱלֹהִים *inter Deos.* Targ. בְּאַנְגְּלֵי מְרוֹמָא *inter angelos excelſos.* Pſ.97.7. *Incurvate vos ei omnes Dii*, i.e. Angeli, ut exponitur Hebr.1.6. *Judicibus & Magiſtratibus.* Pſ.82.1. *In medio Deorum judicat.* Pſ.138.1. *Coram Diis pſallam te*, &c. Denique ipſa *ſimulachra* & *Dii fictitii* nomine *Elohim* vocantur, quòd illis ſui cultores vim quandam divinam attribuerent. Pſal. 96.5. *Omnes* אֱלֹהֵי הָעַמִּים *Dii populorum idola.* Cum ה Emphat. *Civitas* הָאֱלֹהִים *ipſius Dei.* Pſ. 87.3. Cum Præfixis וכלב habet (..) quieſcente א, R. 82. בֵּאלֹהִים pro בֶּאֱלֹהִים *in Deo*, vel jurantis *per Deum.* (Legitur etiam בֵּאלֹהִים Pſ. 86. 8. excluſo ה Emphat, ſed forſitan metri cauſâ.) לֵאלֹהִים *ad Deum.* Pſ.42.3. כֵּאלֹהִים *ſicut Deus.* Pſ.77.4. In Regimine facit אֱלֹהֵי *Deus*, לֵאלֹהֵי *Deo*, מֵאֱלֹהֵי *à Deo.* Cum Affixis excluſo יִם. R.105. facit אֱלֹהַי (& in pauſa אֱלֹהָי) *Deus mi, meus.* מֵאֱלֹהַי *à Deo meo*, לֵאלֹהַי *Deo meo*, וֵאלֹהַי *& Deus mi, meus*, וּבֵאלֹהַי *& in Deo meo.* אֱלֹהֵינוּ *Deus noſter*, לֵאלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵינוּ *et Deus noſter*, *Deo noſtro.* אֱלֹהֶיךָ *Deus tuus* maſc. אֱלֹהַיִךְ *Deus tuus* fœm. Pſal.146.10. אֱלֹהָיו *Deus ejus*, אֱלֹהֵיכֶם *veſter*, אֱלֹהֵיהֶם *illorum.* Cæterùm, etymon hujus vocis eſt incertum; nulla enim ejus radix verbalis apud Hebræos ex-

tat: nisi fortè velis ex Arabico أَلَهَ
אֱלָהּ (aliha) *colere, servire, adorare*; Deus enim summus, solus religiosè colendus & adorandus est.

138 סֶלָה Sé-la.] Vox hæc 71 vicibus legitur in Psalmis, & ter in Habbakuk. Quid significet, valdè incertum est. Sit conjectura. A סָלַל *exaltavit, elevavit, viam lapidibus stravit* ut emineat; fit סֶל *exaltatio, elevatio*, & cum ה adverbiali (gestat enim accentum in penult.) סֶלָה *in exaltatione, altè*: quia vox cantoris ibi erat elevanda, (unde forsitan in Musica, *Sol, La.*) & simul notanda quædam *exaggeratio* eorum quæ dicta sunt. q.d. *Nota benè, Considera hoc*, &c. V. G. h. l. *Multi dicunt animæ meæ, nulla prorsus salus ei, per Deum*, vel *in Deo! Sela*. Considera hoc, quàm deploranda est mea calamitas, quòd etiam Dei erga me paternam ejus providentiam & miserationem prorsus denegarit! Verisimile etiam est eos, cum ad *Sela* perventum fuerat, pulsasse organa: nam ferè semper in illis psalmis occurrit, quæ nomine מִזְמוֹר prænotantur. Targum לְעָלְמִין *in æternum*. LXX. διάψαλμα, (à διαψάλλω *percino*) quæ vox Suidæ* est μέλους ἐναλλαγὴ *carminis vel metri mutatio*. In Vulgata versione nullibi reperitur.

Vers. 4.

139 מָגֵן Ma-ghén] *clypeus*. LXX. ἀντιλήπτωρ μου *susceptor meus*, h.e. protector, defensor. A גָּנַן *texit, protexit*. Nomen defectivum Heemanthic. מָגֵן *clypeus, scutum*, quo corpus tegitur & defenditur. וּמָגֵן *& clypeus*. Ps. 84. 12.

140 בַּעֲדִי Ba-yadhí] *circa me*. A עָדָה *transiit*, fit עַד *Ad, Usque, donec*. Et in forma Regiminis, עֲדֵי *usque* Ps. 83. 18. Amat Affixa Nominum pluralium, R. 101. ideóque facit עָדֶיךָ *usque ad te*. Ps. 65. 3. Cum Præfixo ב, בְּעַד *in, pro, circa*. quod cum Affixis mutat (-) in (:) compositum (-:) R. 121. & punctuat præcedentem, R. 13. facítque בַּעֲדִי *circa* vel *pro me*. *Et nox est lux* בַּעֲדֵנִי *circa me*. Ps. 139. 11. LXX ἐν τῇ τρυφῇ μου *in deliciis meis*.) Fortè legerunt בְּעֶדְנִי, à עֵדֶן *voluptas, deliciæ*.) בַּעֲדוֹ *pro eo*.

141 כְּבוֹדִי Kebho-dhí] *gloria mea*. i. e. qui me honorabilem & gloriosum reddis. A כָּבַד *gravis fuit*, fit Nom. masc. כָּבוֹד *gloria, honor*, q. gravitas. Sumitur etiam pro *hominis anima*, quæ corporis est decor majestásque. Cum Præfix. וְכָבוֹד *& gloria*, הַכָּבוֹד *illius gloriæ*, בְּכָבוֹד *in gloria*. In Regimine & Affixione mutato (ָ) in (:) R. 114. facit כְּבוֹד אֵל *gloriam Dei*. Ps. 19. 2. וּכְבוֹד *& gloria*. כְּבוֹדִי *gloria mea*, It. *lingua mea*, sive *anima mea*. Ps. 17. 9. וּכְבוֹדִי *& gloria mea*. *Habitaculum* כְּבוֹדֶךָ *gloriæ tuæ*. Ps. 26. 8. וּכְבוֹדֶךָ *& gloriam tuam*. כְּבוֹדוֹ *gloria ejus*, בִּכְבוֹדוֹ *in gloria sua*. Ps. 102. 17. (ubi in ב omittitur dagesh lene post (:) quiesc. quoniam hoc (:) profectum est ex (ָ) R. 17.)

142 וּמֵרִים U-me-rím] *& extollens*. A רוּם *altum, elatum, evectum esse*. Part. Hiph. excluso ו & compensato per (ֵ) מֵרִים R. 58. ו *Et*, ante Labialem.

143 רֹאשִׁי Ro-shí] *caput meum*. Nom. masc. genere רֹאשׁ *caput, initium, principium* cujuslibet rei. *Summitas, cacumen, vertex*. Ps. 119. 160. רֹאשׁ *caput verbi tui veritas*. Targ. שֵׁרוּי *initium*. Ps. 137. 6. *Jerusalem* עַל־רֹאשׁ *super caput lætitiæ meæ*. Targ. שֵׁרוּי *initium*. Psal. 141. 5. *Oleum* רֹאשׁ *capitis*, i. e. præstans. Cum Præfixis, הָרֹאשׁ *ipsum caput*, לְרֹאשׁ *in caput*, בְּרֹאשׁ *in capite*, i.e.

i. e. summitate. Ps.76.16. Cum Affixis, רֹאשִׁי *caput meum*, לְרֹאשִׁי *in caput meum*. לְרֹאשֵׁנוּ *in caput nostrum*, לרֹאשׁוֹ *in caput ejus*, בְּרֹאשׁוֹ *in capite ejus*. רָאשָׁם *caput eorum*.

Vers.5.

144 קוֹלִי Ko-lí] *Voce meâ*. cum ellipsi ב, pro בְּקוֹלִי Nom. masc. cum plurali fœmin. קוֹל *Vox, sonus*. Comprehendit omnes sonos, etiam *tonitru*, quod Græcis est φωνὴ Διὸς, *vox Jovis*. Cum Præfix. מִקּוֹל *à voce*, וְקוֹל *& voce*, Ps.98. 5. בְּקוֹל *in voce*, לְקוֹל *ad vocem, voci*. Cum Affix. קוֹלִי *vox mea*, בְּקוֹלִי *voce mea*, לְקוֹלִי *ad vocem meam*. (& cum defectu ו) קֹלוֹ *vocem suam*, Ps.18.14. בְּקֹלוֹ *in vocem ejus*, Ps.95.7. בְּקוֹלוֹ *vocem suam*. Ps.46.7. קוֹלָם *vox eorum*. In plur. fœmin. cum Præfixo, מִקֹּלוֹת *à sono*, Ps.93.4.

145 אֶקְרָא Ek-rá] *clamabo*, Targ. אֲצַלֵּי *orabo*. A קָרָא nomine aut verbis *vocavit, invocavit*, voce significativâ, & conceptis verbis *clamavit, inclamavit*. Fut.kal, in quo א quiescit in (ָ) R.64. Flectitúrque in Psalmis sic: אֶקְרָא *invocabo*, אֶקְרָאֶךָ *inclamabo te*. Ps.86. 7. יִקְרָא *clamabit*. It. *nominabit*. Ps. 147.4. יִקְרָאֵנִי *vocabit me*, Ps.89.27. וַיִּקְרָא *& inclamavit*, Ps. 50.1. (cum ו conversivo Futuri, R.79.) נִקְרָא *invocabimus*, Ps. 80. 19. יִקְרָאוּ *clamabunt*, Ps.147.9. (cum (ָ) loco (:) ob pausam Sylluk. R.132.) יִקְרָאֻהוּ *invocabunt ipsum*, Ps.145.18. cum (ֻ) loco ו, R.107.

146 וַיַּעֲנֵנִי Vaj-ja-ɣané-ni] *& exaudivit me*. Targ. *& recepit orationem meam*. Ubi nota, divinæ opis celeritatem, descriptam esse per *vocabo* in futuro, & *respondit* vel *exaudivit* in Præterito, Cajetan. A עָנָה *incipere loqui, resonare, respondere*, verbo vel reipsa, *exaudire, petitionem implere*. It. *humiliare, affligi*, quòd fortassis tali viro opus sit aliorum responsione & auxilio. Futur. kal, quod in Psalmis flectitur sic: *Priusquam* אֶעֱנֶה *loquerer*, (Targ. אִסְתַּגַּף *affligerer*) *ego errabam*. Ps.119.67. וְאֶעֱנֶה *& respondebo*, Ps. 119. 42. תַּעֲנֶה *respondebis*, Ps. 22.3. (Formationem horum pete suprà ex Num.34.) Cum Affixis, ה radicale tollitur, R. 103. facítque אֶעֶנְךָ *respondebo tibi*, Ps.81.8. (pro analogo אֶעֱנֶךָ ubi sublato ה radicali, Sheva compositum (ֱ) amittit suum (:) ob sequens (:) R.15. וְאֶעֱנֵהוּ *& respondebo ei*, Ps.91.15. תַּעֲנֵנִי *exaudies me*. תַּעֲנֵנוּ *proloquêris nobis*, Ps. 65.6. וַתַּעֲנֵנִי *& respondisti mihi*, Ps. 119.26. cum ו conversivo Futuri, R.79. יַעֲנֵנִי *exaudiet me*, & cum ו conversivo, R. 79. וַיַּעֲנֵנִי *& respondit mihi*. יַעֲנֵנוּ *exaudiet nos*, יַעַנְךָ *exaudiet te*, Ps.20.2. (ubi (ֲ) sub ע amittit suum (:) ob sequens (:) R.15.) יַעֲנֵם *exaudiet eos*, וַיַּעֲנֵם *& respondebit eis*. In tertia pers. fœmin. apocopato ה, R.67. תַּעַן *resonabit lingua mea*, Ps.119.172. pro תַּעֲנֶה, ubi ob (:) subintellectum sub ן, (ֲ) amittit suum (:) R.15.

147 מֵהַר Me-hár] *ex monte* sanctitatis suæ. Targ. *de monte domus sanctuarii sui*, intelligit montem Moriæ, in quo Templum ædificatum fuit à Salomone, quod David Prophetico spiritu jam prospiciebat. הַר vide suprà Num. 84. Cum Præfixis, מֵהַר *ex monte*, (ubi מ ante indageshabilem cum (ֵ) R.74. הָהָר *ille mons*, Ps.68.17. (ubi postremum (ָ) est ob accentum Rebia. R.131.) כְּהַר *sicut mons*, בְּהַר *in monte*, לְהַר *ad montem*. Cum Affixo, הַרְכֶם (in) *montem vestrum*, Ps.11.1.

In

In plurali ſcribitur cum (ּ) ad compenſandum defectum דגש dageſh. R. 125. confer cum R. 19. facitque הָרִים *montes*, quod aliquando notat res altas & excellentes, Pſal. 18. 8. *Fundamenta* הָרִים *montium commovebuntur*, pro quo 2 Sam. 22. 8. habetur, שָׁמַיִם *cœlorum*. Cum ה Emphat. הֶהָרִים *ipſi montes*, Pſal. 114. 4. (ubi ה geſtat (ֶ) pro (-) ante gutturalem kametſatam, R.109.) Et excluſo ה R. 81. בֶּהָרִים *in iſtos montes*, Pſal. 104. 32.

148 In fine hujus verſus iterum ponitur סֶלָה (de quo dictum Num. 138.) q. d. *Nota benè*. Nam de divino auxilio obtinendo, tanta fiducia erat Davidis, ut cum orare proponeret, jam ſe exauditum crederet.

Verſ.6.

149 שָׁכַבְתִּי Sha-chábh-ti] *accubui*. Targ. *ego requievi*. A שָׁכַב *cubuit*, *procubuit*, *accubuit*, dicitur de quacunq; cubatione hominis. Præt. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: Pſal. 41. 9. *Et qui* שָׁכַב *decumbit, non addet ſurgere*, Targ. מְרַע *ægrotat*. שָׁכַבְתִּי *cubavi*.

150 וָאִישָׁנָה Va-i-ſhá-na] *et dormivi*. A יָשַׁן *dormivit*, *ſoporatus fuit*. Fut. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: אִישַׁן *dormiam*(ubi prima radical. (י) quieſcit in (ִ) R. 55. וְאִישַׁן *et dormiam*, Pſal. 4. 9. cum (ּ) ob pauſam. וָאִישָׁנָה *et dormivi*, eſt cum ה parag. R.102. & ו converſivo Futuri, quod geſtat (ָ) ante gutturalem. R. 79. תִּישַׁן *dormies*, יִישָׁן *dormiet*. Pſal. 121. 4. cum (ּ) ob pauſam R. 131.

151 הֱקִיצוֹתִי Heki-tſó-thi] *evigilavi*, Targ. אִתְּעָרַת *expergefactus fui*. A קוּץ קוּץ in Hiph. abjectâ mediâ radicali, R. 58. הֵקִיץ *evigilavit*, *expergefactus fuit*. In prima perſ. aſſumpto ו ante תִי R. 62. הֱקִיצוֹתִי mutato (ֵ) in (:)in Sheva compoſit.(ֱ) R.116.

152 יִסְמְכֵנִי Jis-meché-ni] *ſuſtentabit me*. A סָמַךְ *ſuſtentavit*, *ſtabilivit*, *fulcivit*. Fut. Kal, quod in Pſalm. legitur tantùm cum Affixis, תִּסְמְכֵנִי *ſuſtentabis me*, Pſal. 51. 14. יִסְמְכֵנִי *ſuffulciet me*. Ubi ob Affixa, ו (quod eſt punctum terminale Futuri Kal) tranſit in (:) R. 119.

Verſ. 7.

153 אִירָא J-rá] *timebo*. A יָרֵא *timuit*, *reveritus eſt*. Fut. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: אִירָא *timebo*,(ubi (י) quieſcit in (ִ) R. 55. & א in (ּ) R, 64.) *Ne* תִּירָא *timeas, ſi quis diteſcat*, Pſ. 49. 17. i. e. ne cures. יִירָא *timebit*. נִירָא *timebimus*. יִירְאוּ *timebunt*, וְיִירְאוּ *et timebunt*. Et in pauſa, יִירָאוּ *timebunt*, Pſ. 64. 5. וְיִירָאוּ *& timebunt*, Pſal. 40. 4.

154 מֵרִבְבוֹת Me-ribh-bhóth] *à myriadibus*, ingentem numerum denotat, ſicut Latinis *ſexcenta*, numerus finitus pro indefinito. A רָבַב *multiplicavit*, Nom. fœm. רְבָבָה *myrias*, multitudo decem millium. וּרְבָבָה *et myrias*, Pſal. 91. 7. In plur. facit רְבָבוֹת Et in Regim. correpto (ּ) in (:) R. 114. et verſo priori (:) in (ִ) R. 6. fit רִבְבוֹת At quædam exemplaria habent רִבֲבוֹת cum (ֲ), quod ſub non gutturalibus, eſt tantùm adventitium. Cum Præfixo, מֵרִבְבוֹת Targ. מִמַּצּוּתָא דְעַמְּא *à lite populorum*, (reſpexit ad רוב *litigatus, rixatus fuit*.)

155 עָם Ϥám *populi*.] Vide infrà Num. 167.

156 סָבִיב Sa-bhíbh] *circumquaque*. A

A סָבַב *circumdedit*, fit סָבִיב *circuitus*, propriè est Nomen. Vide infrà, Num. 771. sumitur etiam adverbialiter, pro *circa*, *circum*, *circumquaque*, *circumcirca*, Psal. 12. 9. et cum Præfixo, מִסָּבִיב *ex circuitu*, *undiquaque*, Psal. 31. 14.

157 שָׁתוּ Shá-thu] *posuerunt* contra me. i. e. aciem adversus me instruxerunt, Targ. אִתְכְּנָשׁוּ *congregati sunt*. A שׁוּת *ponere*, quod constructum cum עַל est hostile, *castra ponere*, Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: שָׁת *posuit*, abjectâ secundâ radicali ו R. 58. desinit in (ָ) R. 59. שָׁתוּ *posuerunt*. Et resoluto (ָ) in (-) et dagesh, שַׁתּוּ *posuerunt*, Psal. 73. 9. *positi sunt*, Psal. 49. 15. quasi esset à שָׁתַת

Vers. 8.

158 קוּמָה Ku-má] *Surge*. A קוּם *surgere*, (quod est Infinit. Kal, unde בְּקוּם *in surgendo*, Psal. 124. 2. i. e. quando surgit.) Imperat. Kal, cum ה parag. קוּמָה *surge*, habet vim excitativam. וְקוּמָה & *surge*, subitò adsis, Psal. 35. 2.

159 הוֹשִׁיעֵנִי Ho-shi-yé-ni] *Salvum fac me*, Targ. פְּרוֹק יָתִי *redime me*. A יָשַׁע quod in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. facit הוֹשִׁיעַ *salvavit*, *servavit*, à præsentissimo periculo *eripuit*, *auxiliatus fuit*. Imper. Hiph. quod in Psalm. in secunda pers. flectitur sic, הוֹשִׁיעַ & contractè הוֹשַׁע *salva*, Psal. 86. 2. Cum ה parag. הוֹשִׁיעָה *salutem affer*, Psal. 12. 2. וְהוֹשִׁיעָה & *salutem fer*, Psal. 86. 16. Cum Affixis, הוֹשִׁיעֵנִי *salva me*, וְהוֹשִׁיעֵנִי *et salva me*. הוֹשִׁיעֵנוּ *salva nos*.

160 הִכִּיתָ Hic-kí-tha] *percussisti*. A נָכָה quod in Hiph. absorpto נ per dagesh, R. 69. facit הִכָּה *percussit*, *feriit*, *cæcidit*. Præt. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: הִכָּה *percussit*, Psal. 78. 20. Cum Præfixo, שֶׁהִכָּה *qui percussit*, Psalm. 135. 8. (ubi שֶׁ ex אֲשֶׁר R. 75.) הִכִּיתָ *percussisti*, Psal. 69. 27.) ubi tertia radical. ה mutatur in (י) quiescens. R. 66.

161 אֹיְבַי O-jebháj] *inimicos meos*, Targ. כָּל־בַּעֲלֵי דְבָבִי *omnes auctores inimicitiæ meæ*. Ab אָיַב *inimicatus est*, *odit*. Nomen participiale Kal, אוֹיֵב (et absque ו, אֹיֵב) *inimicus*, q. inimicans, *osor*. Cum præfixo, הָאוֹיֵב *ô inimice*, Psal. 9. 7. (ubi ה est nota Vocativi, R. 33.) Cum Affixis, & in plur. num. mutato (..) in (:) R. 117. facit אֹיְבִי *inimicus meus*, מֵאֹיְבִי *ab inimico meo*. In plur. אֹיְבִים *inimici*, בְּאוֹיְבִים *in inimicos*. מֵאֹיְבִים *ab inimicis*. In Regim. אֹיְבֵי *inimici regis*, Ps. 45. 6. וְאֹיְבֵי *et inimici*. Cum Affixis, אֹיְבַי *et* אוֹיְבַי & *inimici mei*, מֵאֹיְבַי *ab inimicis meis*. וְאֹיְבַי & *inimici mei*, Psal. 18. 41. i. e. quod inimicos meos attinet. R. 130. not. וּבְאֹיְבַי & *in inimicos meos*. אֹיְבֶיךָ & אוֹיְבֶיךָ *inimici tui*. וְאֹיְבָיו & אֹיְבָיו אוֹיְבָיו *inimici ejus*. וְאֹיְבֵינוּ & *inimici nostri*. אֹיְבֵיהֶם *inimicos eorum*.

162 לֶחִי Lé-hhi.] *maxillâ* in ignominiam. *Percutere maxillâ*, fuit signum ignominiæ, ut videre est in Historia Samsonis. Aut *in maxillam*, quasi בַּלֶּחִי Ab inusitato לָחָה fit לְחִי *maxilla*, *mandibula*, *gena*. Legitur in Psalmis hoc loco tantùm, לֶחִי in pausa cum (ֶ) loco (:) R. 132. Targ. לְסַ֫תְהוֹן *genas ipsorum*. LXX. *Percussisti adversantes mihi* ματαίως *sine causa*, fortè per Apocopen legerunt לְחִנָּם

לְחִנָּם *gratis, sine causa* : sicq; hæc verba *sine causa*, non sunt jungenda cum *percussisti*, sed cum *adversantes mihi*. Potest etiam legi, *μάθνας*, h. e. *maxillas*.

שִׁנֵּי Shin-né] *dentes*. A שָׁנַן *acuit*,
163 fit nom. commun. gen. שֵׁן *dens*, quòd dens sit acutus. Habet formam dualem, ob duplicem seriem dentium : facítq; שִׁנַּיִם *dentes*, mutato (‥) in (·) & impresso dagesh. R. 125. In Regimine, converso יִם - in ·· י R. 34. שִׁנֵּי *dentes*. Cum Affix. שִׁנָּיו *dentibus suis*, שִׁנֵּימוֹ & שִׁנֵּיהֶם *dentibus eorum*. לְשִׁנֵּיהֶם *dentium eorum*, Ps. 124. 6.

שִׁבַּרְתָּ Shib-bár-ta] *penitus effre-*
164 *gisti*. A שָׁבַר *fregit, rupit*. Præt. Pihel שִׁבֵּר *confregit*, auget sensum à Kal, ob dagesh : flectitúrq; in Psalm. h. in. שִׁבַּר *fregit*, Ps. 76. 4. cum (-) loco (‥) R. 108. שִׁבַּרְתָּ *confregisti*, Ps. 74. 13.

Vers. 9.

165 לַיהוָה JEHOVÆ scil. est, vel *Ad Jehovam* scil. pertinet, vel *A Jehova est*, nam articulus ל, hæc omnia importat. Ab Hebræis vulgò legitur לַאדֹנָי *Ladonai*, quoniam eandem punctionem sortiuntur. Targ. *A facie Domini redemptio*. De voce יְהוָה dictum est suprà Num. 16. hîc perpendenda est cum Præfixis, מֵיְהוָה *à Jehova*, Ps. 33. 8. ad formam מֵאֲדֹנָי R. 74. שֶׁיְהוָה *cujus Jehova*, Psal. 144. 15. omisso dagesh in (י) ad formam שֶׁאֲדֹנָי Et sic consequenter cum literis וכלב imitatur punctationem Nominis אֲדֹנָי R. 82. וַיהוָה *et Jehova*, Ps. 9. 8. כַּיהוָה *sicut Jehova*, Psal. 113. 5. לַיהוָה *Jehovæ*. בַּיהוָה *in Jehova*, Ps. 34. 3. וּבַיהוָה *& in Jehova*. Ps. 26. 1. Semel legitur וְלַיהוִה *& Jehovæ*, Ps. 68. 21. ad
16 formam לֵאלֹהִים R. 82.

הַיְשׁוּעָה Ha-jeshu-yá] *ipsa salus*. יְשׁוּעָה *salus*, Vide suprà Num. 135. Cum ה Emphat. esset הַיְשׁוּעָה R. 76. at dagesh ex (י) shevato tollitur, R. 20. sicque (:) sub litera suâ naturâ dageshanda legitur. R. 5. Cum Præfixis ו & ל, (:) sub (י) excluditur, quoniam istæ literæ gestant (·) profectum ex (:) R. 8. facitque וִישׁוּעָה *& salutis*, Ps. 118. 15. לִישׁוּעָה *in salutem*, Ps. 118. 14. In Regimine facit יְשׁוּעַת *salutem* Israeli, Ps. 14. 7. et cum (ׅ) loco ו R. 107. יְשֻׁעַת *salutem*, Psal. 53. 8. Cum Affixo, לִישׁוּעָתְךָ *ad salutem tuam*, Ps. 119. 166. et in pausa, לִישׁוּעָתֶךָ Psal.
167 119. 123.

עַמְּךָ Yam-mechá] *populum tuum*. A עָמַם *texit, operuit*. Nom. masc. עַם *populus*, multitudo hominum terram tegens & operiens. עַם *populus Dei Abraham*, Psal. 47. 10. LXX. *cum Deo Abraham* legerunt עִם *cum*. Cum Accentibus Regiis facit עָם Psal. 3. 7. Cum Præfixis, מֵעָם *è populo*, Ps. 89. 20. לְעָם *populo*, בְּעָם *in populo*, וְעָם *& populus*, הָעָם *populus ille*, Psal. 33. 12. Et excluso ה Emphat. לָעָם *huic populo*, Ps. 68. 36. בָּעָם *in hoc populo*, Psal. 94. 8. Cum Affixis & plurali numero assumit dagesh, ad compensandum defectum literæ absentis, R. 125. facítq; עַמִּי *populus meus*, עַמְּךָ *populus tuus*, וְעַמְּךָ *& populus tuus*. *Oblivíscere* עַמֵּךְ *populi tui*. fœm. Psal. 45. 11. עַמּוֹ *populus ejus*, בְּעַמּוֹ לְעַמּוֹ *populo suo*, *in populum suum*. In plur. עַמִּים *populi*, הָעַמִּים וְעַמִּים *& populi*, *isti populi*. Et excluso ה Emphat. בָּעַמִּים *inter istos populos*, Ps. 9. 12

בִּרְכָתֶךָ

168 בִּרְכָתֶךָ Bir-ca-thé-cha] *benedictio tua.* A בָּרַךְ *benedixit*, quod cum Deo tribuitur, significat *benefacere, bona conferre.* Nom.fœm. בְּרָכָה *benedictio*, copia & abundantia omnis boni. Cum Præfix. אֶת־הַבְּרָכָה *ipsam benedictionem*, Pſ.133.3. לִבְרָכָה *in benedictionem*, Pſ.37.26. בִּבְרָכָה *in benedictione*, Pſ.109.17. in quibus ב & ל notantur cum (.) ob ſequens (:) R.6. In Regimine, converso ה in ת, & (ָ) in (:) R.114. ex priori (:) fit (ִ) R.6. facit בִּרְכַּת *benedictio Jehovæ*, Pſ.129.8. Et ſic cum Affixo, בִּרְכָתֶךָ *benedictio tua.* In plur. abſoluto facit בְּרָכוֹת *benedictiones*, Pſ. 21.7. In conſtructo mutato (ָ) in (:) ut antè, בִּרְכוֹת *benedictiones boni*, Pſ.21.4.

¶ Hic tertiâ vice occurrit סֶלָה, & quoniam claudit Pſalmum, inde conſtat non eſſe exordium alterius rhythmi aut ſententiæ, &c. ſed potiùs denotare vocis ſimul & mentis elevationem in Deum, cum perpenſione eorum quæ dicta fuerant. *O exuberantiam bonitatis Dei! &c.* Imò & Aben Eſræ ſententia hîc locum habere poteſt, quòd nimirum ſit particula confirmans dictorum veritatem, *Verè, profectè, Amen.*

PSALMUS IV. ד

169 לַמְנַצֵּחַ Lá-menats-tſéahh] *Archimuſico.* A נָצַח *Vicit, Vrſit, Præfuit.* Nomen Participiale Pihel. מְנַצֵּחַ *Vincens, Victor, Præfectus, Præcentor*; cui cura eſt de re muſica, inſtàtque ut ad finem debitum perducatur. לַמְנַצֵּחַ *præfecto* ſc: cantorum, ad cujus imperium Pſalmi decantabantur. Occurrit in Pſalm. 35. vicibus. Eſtque in forma emphatica לַמְנַצֵּחַ pro לְהַמְנַצֵּחַ ſed ל excludit ה Emphat. R.80. & dageſh ex litera ſchevata tollitur, R.20. cujus vicem Methegh ſupplere ſolet. R.133. ideóque ſæpius ſcribitur לַֽמְנַצֵּחַ cum Methegh. Pſ.5. & 6. &c. atque ſic hoc (:) eſt mobile. R.5. LXX. εἰς τὸ τέλος, *in finem*, ſcil: Præfecto illi, qui alios ad opera provocat, & urget ut finem faciant.

170 בִּנְגִינוֹת Bin-ghi-noth] *in inſtrumentis pulſatilibus.* LXX. ἐν ὕμνοις *in carminibus.* A נָגַן manu *pulſavit* aliquod inſtrumentum muſicum, Nom. fœm. נְגִינָה *pulſatio fidium, muſica modulatio, ſymphonia.* Et alia forma עַל־נְגִינַת *ſuper pulſatione fidium*, Pſ. 61.1. Cum Affixo, *Recordabor* נְגִינָתִי *pulſationis meæ*, Pſ.77.7. i. e. muſicæ meæ. In plur. נְגִינוֹת, Cum Præfix. וּנְגִינוֹת *& cantica*, vel carmina muſica loquentur, *bibentis ſiceram*, Pſ.69.13. בִּנְגִינוֹת *in pulſationibus fidium.* Pſal. 6. 1.

Verſ.2.

171 בְּקָרְאִי Bekor-í] *In clamando me* i. e. dum clamo. Targ. *In tempore, orationis meæ.* A קָרָא ſuprà Num. 145. Infinit. Kal, qui regulariter eſſet קְרֹא At cum Affixis, prima radical. ſuſcipit (ָ) & ſecunda (:) R.98. facítque קָרְאֵנוּ *clamare nos*, i.e. dum clamamus, Pſ.20.10. Et cum Præfixo, בְּקָרְאִי *in invocando me*, i e. dum invoco. Pſ.4.4. ubi ב efficit Gerundium in Do. R.41.

172 עֲנֵנִי ʋané-ni] *exaudi me.* Targ. *Recipe me Deus juſtitiæ meæ*, LXX. *Cum invocarem* εἰσήκουσέ μου *exaudivit me.* Legerunt in Præterito עָנָנִי *exaudivit me.* A עָנָה ſuprà N.146. Imperat. Kal, עֲנֵה *exaudi*, ubi ה quieſcit in (ֵ) R.65. & gutturalis aſſumit (ֲ) R.13. Cum Affix. ה radicale tollitur,

R. 103. facítque עֲנֵנִי *reſponde mihi,* וַעֲנֵנִי *& exaudi me.* Pſ.27.8. Et cum ו loco (ִי) וַעֲנֵנוּ Pſ.60.7.

173 צִדְקִי Tſidh-kí] (Deus) *juſtitiæ meæ,* i. e largitor meæ juſtitiæ & ſanctitatis. A צָדַק *juſtificavit.* Nom. maſc. צֶדֶק *juſtitia,* de ſermone, *firmitas, veritas, fidelitas. Feci judicium* וָצֶדֶק *& juſtitiam.* Pſ.119. 121. (ubi ו ante Athnach geſtat (ָ) R.78.) בְּצֶדֶק *in juſtitia.* Cum Affix. mutat utrumque (ֶ) in (ְ) R.122. & prius (ְ) in (ִ) R.6. facítque צִדְקִי *juſtitia mea.* כְּצִדְקִי *ſecundùm juſtitiam meam.* צִדְקְךָ *juſtitia tua,* כְּצִדְקְךָ *ſecundùm juſtitiam tuam.* צִדְקוֹ *juſtitia ejus,* כְּצִדְקוֹ *ſecundùm juſtitiam ejus.*

174 הִרְחַבְתָּ לִּי Hir-hháb-tal-li] *dilatari feciſti me,* i.e. ex anguſtia liberaſti & exhilaraſti me. A רָחַב *dilatatus, ampliatus fuit,* de corde, *exhilaratus fuit,* nam in triſtitia cor contrahitur, in lætitia dilatatur. Præt. Hiphil, quod in Pſalmis flectitur ſic: הִרְחַבְתָּ *dilataſti,* הִרְחִיבוּ *dilatatæ ſunt,* Pſ.25.17. ſcil: anguſtiæ, ob multitudinem.

175 לִי *Mihi*] Pronom. Dativi caſus, R. 36. ubi ל habet dageſh dictum *Athemerahhik,* de quo vide ſuprà Num. 136. וְלִי *& mihi,* vel *meus eſt Menaſhe.* Pſ.60.9.

176 חָנֵּנִי Hhon-né-ni] *gratioſus eſto mihi.* A חָנַן *miſertus eſt, gratiam fecit, pepercit, condonavit.* Imper. Kal. Eſſétque regulariter חֲנוֹן, at ſyncopata mediâ radicali R.71. fit חוֹן Ob Affixa autem ſuſcipit dageſh, & mutat ו in (ָ) R 125. facítque חָנֵּנִי *miſerere mei,* vel *gratioſe largire mihi,* Pſ.119. 29. וְחָנֵּנִי *& miſerere mei,* חָנֵּנוּ *miſerere noſtri.* Pſ.123.3.

177 וּשְׁמַע U-ſhemáy] *& exaudi.* A שָׁמַע *audivit, exaudivit, auſcultavit,* Imper. Kal, ac in Pſalm. flectitur ſic: שְׁמַע *exaudi,* וּשְׁמַע *& audi,* (ubi ו geſtat ּו ante literam ſhevatam, R.78.) שִׁמְעָה *audi,* Pſ.17.1. (ubi ob ה paragog. R.102. (ַ) tranſit in (ְ) R.121. & prius (ְ) in (ִ) R.6.) In fœmin. שִׁמְעִי *audi filia,* Pſal.45.11. In plur. שִׁמְעוּ *audite.* Pſ.34.12.

178 תְּפִלָּתִי Tephil-la-thí] *ſupplicationem meam.* A פָּלַל de cauſa & lite *judicavit,* It. *ad judicem ſupplicavit.* Nom. fœmin. Heemanthic. תְּפִלָּה *oratio, precatio,* propriè, per mediatorem ad judicem ſupplicatio. Pſ.109.4. *Et ego* תְּפִלָּה *oratio,* i.e. orationi deditus, Targ. אֲצַלֵּי *orabo.* In Regim. תְּפִלַּת *orationem nudatiſſimi,* Pſ.102.18. בִּתְפִלַּת *in orationem populi tui,* Pſ.80.5. Cum Affix. mutato ה in ת, facit תְּפִלָּתִי *ſupplicatio mea,* וּתְפִלָּתִי *& ſupplicatio mea.* תְּפִלָּתָם *ſupplicatio eorum.* In plur. תְּפִלּוֹת *ſupplicationes, preces.* Pſ. 72.20.

Verſ.3.

179 בְּנֵי־אִישׁ Bene-íſh] *Filii viri.* LXX *Υἱοὶ ἀνθρώπων, filii hominum.* Eſt Apoſtrophe ad aulicos Saulis: nam בְּנֵי אִישׁ vocantur filii *nati viro præſtanti,* אִישׁ enim notat hominem potentem, principem illuſtrem. At בְּנֵי אָדָם ſunt *nati plebeio homine.* Nomen enim אָדָם vel אֱנוֹשׁ uſurpari ſolet, cum de miſeris & abjectis hominibus agitur. Diſcrimen hoc percipitur ex Pſ 49. 3. גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי אִישׁ *Etiam filii hominis, etiam filii viri,* h.e. tàm nobiles & potentes quàm pauperes & ignobiles. Et Pſ.62.10. *Verùm tamen vanitas* בְּנֵי אָדָם *filii hominis, mendacium* בְּנֵי אִישׁ *filii viri.* Tale diſcrimen etiam eſt apud Latinos inter *Virum* & *Hominem.* Vir enim à virtute, qui eâ

præ-

præstat, Hominis nomine quicunque vulgaris nuncupari consuevit. Unde verè Herodotus in Polyhymnia dixit: *Multos esse homines, paucos viros.* De formatione vocis בְּנֵי vide infrà Num. 569.

180 עַד־מָה yad-mé] *Usque quo.* עַד est particula interrogativa temporis, Vide suprà Num. 140. מָה Pronomen Interrogativ. Suprà Num. 50.

181 לִכְלִמָּה Lich-lím-ma] *in ignominiam* scil: erit. LXX *πότε βαρυκάρδιοι; ἱνατί. Usquequo gravi corde! quare.* Pro כְּבוֹדִי *gloria mea*, legerunt כִּבְדֵי *graves*, & לִכְלִמָּה acceperunt pro duabus dictionibus, commutato כ in ב, לֵב לָמָּה *corde, ut quid.* A כָּלַם in Niph. נִכְלַם *pudefactus, confusus fuit, puduit, erubuit.* Nom. fœm. כְּלִמָּה *ignominia, pudor, vituperium, dedecus.* (unde forsitan Latinum *Calumnia.*) Cum Præfix. וּכְלִמָּה *& ignominia*, לִכְלִמָּה *in vituperium*, (ubi ל cum (.) ob sequens (:) R. 6. Cum Affix. mutato ה in ת, R. 104. כְּלִמָּתִי *ignominia mea*, וּכְלִמָּתִי *& ignominia mea.* Semper autem nomen hoc, gestat dagesh euphonicum in tertia radicali.

182 תֶּאֱהָבוּן Te-ehá-bhun] *diligetis.* Ab אָהַב *dilexit* (antitheton est verbo שָׂנֵא *odio habuit.*) quod dupliciter formatur in Fut. Kal, cum א quiescente in ו R. 53. וָאֹהֲבֵם *& dilexi ea.* Ps. 119. 167. (ex אֹהַב *diligam*, ubi propter Affixum ם.., (..) mutatur in sheva compositum (-:) R. 117. cum ו conversivo, R. 79. Et cum א mobili, וַיֶּאֱהַב *& dilexit*, Ps. 109. 17. (cum ו conversivo) תֶּאֱהָבוּן *diligetis*, cum ן paragogico, quod secundæ radicali substernit (.) R. 102. n. 5. in quibus duobus, prima radical. accipit (..) quod punctuat præcedentem cum (..) R. 13.

183 תְּבַקְשׁוּ Tebak-keshú] *studiosè quæretis.* Hæc est lectio Stephani, aliæ editiones habent sine dagesh, תְּבַקְשׁוּ A בִּקֵּשׁ in Pih, בִּקֵּשׁ *quæsivit, studiosè requisivit*, (ubi dagesh significationem intendit.) In secunda pers. Plur. Fut. Pih. תְּבַקְשׁוּ Cætera quæ hîc desiderantur vide infrà Num. 1142.

184 כָּזָב Ca-zábh] *mendacium.* A כָּזַב *mentitus est*, Nom. masc. כָּזָב *mendacium.* Ps. 62. 10. כָּזָב *mendacium sunt filii viri*, i.e. res inconstans sicut halitus.

¶ Hîc sub finem istius versus ponitur סֶלָה ut eo magis obstinatus animus inimicorum ostendatur: Unde Targ. *quæretis mendacium in æternum!*

Vers. 4.

185 וּדְעוּ U-dheyú] *Et scitote.* Vel, *Quin potiùs scitote*, ita ut ו habeat vim adverbii eligendi. A יָדַע (suprà num. 47) Imperat. Kal, & abjectâ primâ radicali (י) R. 54. flectitur sic in Psalmis: וְדַע *& scito*, Ps. 139. 23. דְּעוּ *scitote*, Psal. 100. 3. וּדְעוּ *& scitote*, Ps. 46. 11. (ubi ו ante literam shevatam gestat ו R. 78.)

186 הִפְלָה Hiph-lá] *selegit.* Targ. פָּרַשׁ *separavit.* A פָּלָה quod non est in usu in Kal, sed in Hiph. Præt. הִפְלָה (ubi ה quiescit in (.) R. 65) *divisit, signo aliquo excellenti separavit.* Unde LXX *ἐθαυμάστευσε mirificavit*, insignem & celebrem fecit.

187 חָסִיד לוֹ Hha-sidh ló] *pium sibi*, cui benè vult. Targ. *misericordem sibi*, ubi Relativum לוֹ *sibi*, est in dandi casu, h.e. in sui gloriam & clientelam. LXX. *τὸν ὅσιον αὐτοῦ, sanctum suum.* Nomen radicale חָסִיד *pius, probus, benignus, beneficus*, qui alteri benefacit. Et relatum ad Deum, significat *eum qui à Deo beneficium accepit*, cui Deus benè facit.

facit. Pſ.145.17. וְחָסִיד *& beneficus in omnibus operibus ſuis*, Deo tribuitur, qui propenſus eſt ad largiendum. Cum Affix. mutat (ׇ) in (ֲ) R.114. facit חֲסִידֶיךָ *benignum tuum*, Pſ 16. 10. i.e. quem benignitate proſequeris (ubi (י) redundat, ut notatum eſt in margine textus.) לַחֲסִידֶךָ *ſancto tuo*, Pſ.89.20. In plurali, *In congregatione* חֲסִידִים *ſanctorum*, Pſ.149. 1. Cum Affixis, *Congregate mihi* חֲסִידָי *beneficos meos*, Pſ.50.5. i.e. quos benevolentiâ proſequor. חֲסִידֶיךָ (coram) *beneficis tuis*, Pſ.52.11. וַחֲסִידֶיךָ *& benefici tui*, Pſ.132.9. וַחֲסִידֶיהָ *& beneficos ejus*, Pſ. 132.16. *Pſallite Jehovæ* חֲסִידָיו *pii ejus*, Pſ.30.5. qui ejus bonitatem experti eſtis. *Non derelinquet* אֶת־חֲסִידָיו *beneficos ſuos*, Pſ.37.28. quos benevolentiâ proſequitur. *Mors* לַחֲסִידָיו *ſanctorum ejus*, Pſ.116.15.

188 יִשְׁמַע Jiſh-máy] *audiet*. A שָׁמַע *audivit, exaudivit, intellexit, obedivit, acquievit*; quæ omnia pendent ab *Audire*, ſi enim non audieris, cætera vix obſervabis. Fut.Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶשְׁמַע *audiam*, in pauſa אֶשְׁמָע *audiebam*, Pſ.81.6. i.e. intelligebam. Et cum ה parag. mutato (ֶ) in (ְ) R.122. אֶשְׁמְעָה *audiam*, Pſ.85.9. תִּשְׁמַע *audies*, יִשְׁמַע & in pauſa, יִשְׁמָע *audiet*, וַיִּשְׁמַע *& exaudivit*, Pſ.40.2. cum ו converſivo. תִּשְׁמָעוּ *audiveritis*, Pſ.95.7. cum (ָ) ob pauſam. R.132. יִשְׁמְעוּ *audient*, & in pauſa יִשְׁמָעוּ. Pſ. 115.6. תִּשְׁמַעְנָה *audient aures meæ*, Pſ.92.12. i.e. cum voluptate audient.

189 בְּקָרְאִי אֵלָיו Bekor-í elav] *in clamando me ad eum*. Vide ſuprà Num. 171.

Verſ. 5.

190 רִגְזוּ Righ-zú] *Commoveamini*. Targ. זועו מִנֵּהּ *Contremiſcite ab eo*, i.e. Deum timete. LXX. ὀργίζεσθε, *iraſcimini*, & ſic D. Paulus ad Epheſ.4.25. A רָגַז *horruit, trepidavit, tremuit*, præ metu vel irâ. (Latinè, tremor qui fit ob iram, verbo *Iraſcendi*, ob timorem, *Horrendi*, redditur.) Imperativ.plur. Kal, רִגְזוּ

191 וְאַל Veal] *& non*. אַל *ne, non*, Dehortandi & Deprecandi particula, rariùs Negandi: & ferè Futuris tantùm præponitur. Geminata, intendit deprecationem, Pſ.6.2. אַל ne in furore arguas me, וְאַל & ne in ira corripias me. Et ſic Pſ.25.2. 121.3. &c.

192 תֶּחֱטָאוּ Te-hhetá-u] *peccabitis*. A חָטָא quocunque modo *erravit*, à via vel ſcopo *aberravit, deflexit*; *peccavit, deliquit*, q. à Lege divina deviavit. Fut.Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: אֶחֱטָא *peccabo*, Pſ.119.11. (ubi א quieſcit in (ָ) R.64. & gutturalis aſſumit (ֱ) R.12.) In ſecunda plurali תֶּחֱטָאוּ *peccetis*, ubi ob accentum Tiphcha, א eſt cum (ָ) R.132.not.pro analogo תִּחְטְאוּ

193 אִמְרוּ Im-rú] *dicite*, examinate conſcientiam veſtram. Ab אָמַר Imper. Kal, אֱמֹר *dic*, Pſ.35. 3. (cum ֱ) pro (ְ) R.12.) plur. אִמְרוּ *dicite*, vel *loquimini*.

194 בִּלְבַבְכֶם Bhil-bhabh-chém] *in corde veſtro*. (LXX. *quæ dicitis in cordibus veſtris*, Legerunt pro אִמְרוּ *dicite*, אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם ſupplendo *quæ dixiſtis*, vel *dicitis*.) Nom. maſc. cum duplici plurali, לֵבָב *cor, animus, mens, cogitatio*, & generaliter, quælibet tandem actio quæ in corde ſedem habet, & perficitur. Metaphoricè, pro *rei medio*, ut cor eſt medium in animali. Cum Affix. mutato (ֵ) in (ְ) R. 116. facit לְבָבִי *cor meum*, וּלְבָבִי *& cor meum*, בִּלְבָבִי *in corde meo*, כִּלְבָבְךָ *ſecundùm cor tuum*. לְבָבוֹ *cor ejus*, בִּלְבָבוֹ *in corde ejus*,

ejus, בִּלְבָבָם *in corde eorum*. In Regimine, converso (..) in (:) R. 116. & (ˇ) in (-) R. 115. fit לְבַב *cor sapientiæ*, Ps. 90. 12. Unde cum Affixo Gravi, R. 96. לְבַבְכֶם *cor vestrum*, בִּלְבַבְכֶם *in corde vestro*, omisso dagesh leni in כ quoniam in Affixo כֶם nunquam ponitur, & in ב, quoniam (:) sub ל est ex (..) profectum, R. 17.

195 מִשְׁכַּבְכֶם Mish-cabh-chém] *cubili vestro*. A שָׁכַב *cubuit*, Nom. masc. Heemanth. מִשְׁכָּב *cubitus*, *accubitus*, et res super qua quis recubat, *lectus*, *cubile*. Cum Affixis Levibus, retinet (ˇ) Psal. 36. 5. *super* מִשְׁכָּבוֹ *lecto suo*. Cum Gravibus autem mutat (ˇ) in (-) R. 115. *super* מִשְׁכַּבְכֶם *cubili vestro*. Legitur in S. S. cum duplici plurali, sed in Psalm. in fœmin. tantùm, מִשְׁכָּבוֹת cum Affixo, *super* מִשְׁכְּבוֹתָם *cubilibus suis*, Psal. 149. 5. mutato (ˇ) in (:) R. 114.

196 וְדֹמּוּ Vedhóm-mu] *et silete*, desinite ab operibus vestris, arma deponite, paci studete. LXX. *in cubilibus vestris*, κατανύγητε *compungimini*. A דָּמַם *siluit*, *conticuit*, *conquievit*, est vocis & sermonis, ac facti & operis, motúsque animi. Imperat. Kal, syncopatâ mediâ radicali, R. 71. facit דוֹם pro דְּמוֹם Psal. 37. 7. דוֹם לַיהוָה *Sile Jehova*, i. e. expecta Jehovam. Et cum vox à fine crescit, assumit dagesh, R. 71. fitque Psal. 62. 6. *Ad Deum* דֹּמִּי *sile anima mea*, i. e. spera, confide. וְדֹמּוּ *et tacete*, quod Vatabl. ait esse pro Futuro, *et tacebitis*. q. d. Si perpenderitis apud vestrum animum quæ contra me jactatis desinetis malè loqui.

¶ In fine hujus versus, ponitur dictio סֶלָה éstque h. l. nota gravissimæ ac notatu dignissimæ sententiæ; unde Targum: *Dicite orationem vestram in ore vestro, & petitionem vestram in corde vestro, & orate super cubile vestrum, & mementote diei mortis semper*.

Vers. 6.

197 זִבְחוּ Zibh-hhú] *Sacrificate*. A זָבַח *pecudes mactavit*, *occidit*, (in quâ significatione ter legitur in S. S. Gen. 31. 54. *mactare* mactationem, i. e. *pecudem*, Deut. 16. 2. *mactare pasha*, Ezek. 34. 3. *mactare ovem*.) Aliâs de sacrificiis dicitur, & in Kal, semper de vero Deo, in Pihel autem de idolis usurpatur; *sacrificavit*, *immolavit*. Imper. Kal, Psal. 50. 14. זְבַח *sacrifica*, plur. זִבְחוּ *sacrificate*, Targ. *Domate concupiscentias vestras, & reputabitur vobis sicut sacrificium justitia*.

198 זִבְחֵי Zibh-hhé] *sacrificia*. זֶבַח nom. masc. *mactatio*, *animal mactatum*, *victima*; sæpius de victimis Deo immolatis usurpatur, *sacrificium*. In pausa mutato (∴) in (ˇ) R. 131. fit עֲלֵי־זָבַח *super sacrificio*, Ps. 50. 5. In plurali converso (∴) penult. in (:) R. 122. et (-) ultimo in (ˇ) R. 121. facit זְבָחִים Cum affixo, עַל־זְבָחֶיךָ *super sacrificiis tuis*, Ps. 50. 8. In Regim. correpto (ˇ) in (:) R. 114. ex priori (:) fit (·) emanátque זִבְחֵי *sacrificia justitiæ*, i. e. sacrificia justè & innocenter oblata, quibus adest pietas & justitia.

199 וּבִטְחוּ U-bhit-hhú] *& sperate*. A בָּטַח *fidit*, *confidit*, *speravit*, *confidentiam habuit*, *securus fuit*; Imper. Kal, בְּטַח *spera*, וּבְטַח *et spera*, בִּטְחוּ *sperate*, וּבִטְחוּ *& confidite*.

Vers.

Verʃ. 7.

200 יַרְאֵנוּ Jar-é-nu] *faciet videre nos*, i. e. oſtendet nobis. *Oſtendere* autem *bonum*, eſt afficere beneficiis tam perſpicuis, ut publicè cerni cognoſcique poſſint. A רָאָה *vidit*, in Hiph. הֶרְאָה *videre fecit*, *ſivit*, i. e. oſtendit, demonſtravit. Futur. Hiph. quod in Pſalm. flectitur cum Affixis tantùm, ac proinde ה radicale hîc excluditur, R. 103. אַרְאֶנּוּ *faciam videre illum in ſalutem*, Pſál. 50. 23. i. e. efficiam ut fruatur ſalute, (pro אַרְאֶהֶנּוּ, et ſic in reliquis:) וְאַרְאֵהוּ *& faciam videre illum in ſalutem meam*, Pſal. 91. 16. i. e. faciam ut fruatur ſalute meâ. יַרְאֵנִי *videre faciet me in hoſtibus meis*, Pſ. 59. 11. i. e. faciet ut aſpiciam cum lætitiâ in hoſtes meos. Targ. יְחַמְּנַנִי נִקְמְתָא *oſtendet mihi ultionem*. יַרְאֵנוּ *oſtendet nobis bonum*, i. e. ut bonis fruamur efficiet.

201 טוב Tóbh] *bonum*. טוב *bonus*, *ſuavis*, *gratus*, *pulcher*; ſed abſolutè poſitum, *bonum*, *bonitas*. Dicitur de omni bonitate, animi jucunditate, omni dote corporis, imò & de opulentia & divitiarum copia. Cum Præfixis, מִטּוֹב *à bono*, & *præ bono*, Pſ. 52. 5. וְטוֹב *& bonum*, בְּטוֹב *in bono*, לְטוֹב *in bonum*, הַטּוֹב *ipſum bonum*, & excluſo ה Emphat. בַּטּוֹב *ipſo bono*, Pſal. 103. 5. In plur. *judicia tua* טוֹבִים *bona ſunt*, Pſal. 119. 39. & excluſo ה Emphat. *Benefac Jehova* לַטּוֹבִים *ipſis bonis*, Pſal. 125. 4.

202 נְסָה־ Neſa] *eleva ſuper nos lumen*, &c. i. e. benigno nos vultus tui favore proſequaris. LXX ἐσημειώθη, *ſignatum eſt ſuper nos lumen*, i. e. ſigni aut vexilli inſtar elevatum eſt; (credibile eſt eos reſpexiſſe ad נָסַס *elevare vexillum*, unde נֵס *ſignum*, *vexillum*.) A נָשָׂא *tulit*, *levavit*, *elevavit*, *ſuſtulit*, *abſtulit*; de peccato, *condonavit*, nam remiſſio peccati eſt ejus ablatio. Imper. Kal, quieſcente א in (ְ) R. 64. נְשָׂא *extolle*, Pſal. 10. 12. et mutato ש in ס ac א in ה R. 1. נְסָה *attolle*. Interdum etiam amittit נ R. 69. facítque וְשָׂא *et attolle*, i. e. ignoſce *peccatis meis*, Pſal. 25. 18. Plur. שְׂאוּ *attollite*. Pſ. 24. 7. וּשְׂאוּ *& attollite*, verſ. 9.

203 אוֹר O'r] *lucem*. אור *lux*, *lumen*, *ſplendor*, *claritas*, propriè eſt lux incorporea & ſpiritualis. מָאוֹר verò corpus lumine refertum, *luminare*. Lucis autem nomine omnis generis bona repræſentantur, *lætitia*, &c. ſicut è contrà, per tenebras, *calamitates*. Pſ. 97. 11. אור *lux orta eſt juſtis: & rectis corde lætitia*, poſterius hoc, prioris eſt declaratio. Cum Præfixis, וְאוֹר *& lux*, בָּאוֹר *in luce*. *Et egredietur* כָּאוֹר *ſicut ipſa lux lætitia tua*, Pſal. 37. 6. (excluſo ה Emphat.) Cum Affix. אוֹרְךָ *lux tua*, בְּאוֹרְךָ *in luce tua*. In fœm. אוֹרָה *lux*, Pſal. 139. 12. כַּחֲשֵׁיכָה כָּאוֹרָה *ſicut tenebræ, ita ipſa lux*; ubi כ geminatum notat æqualitatem et viciſſitudinem. In plur. אוֹרִים Pſ. 136. 7. Facienti אוֹרִים *luces magnas*, i. e. luminaria magna.

204 פָּנֶיךָ Pa-né-cha] *facierum tuarum*. פָּנִים *facies*, vide ſuprà, Num. 125. Quantum ad effectum duo ſunt vultus in Deo, alter *lucidus*, quo reſpicit bonos, Pſal. 24. 16. *Reſpice ad me, & miſerere mei*. Alter *vindicativus*, quo punit malos, Pſal. 35. 17. פְּנֵי יְהוָה *vultus Domini in facientes malum*. Cum Præfixo, לְפָנִים *in faciebus*, i. e. coram, è regione, ante, olim, Pſ. 102. 26. לְפָנִים *in faciebus terram*

terram fundasti, i. e. ante, olim. In Regim. פְּנֵי *facies*, וּפְנֵי *& facies*. Vide suprà, Num. 125. Psal. 72. 17. לִפְנֵי *in faciebus solis propagabitur nomen ejus*, i. e. quàm diu sol fuerit, Psal. 147. 17. לִפְנֵי *in faciebus frigoris*, i. e. coram frigore, Psal. 72. 5. *Timebunt te cum sole*, וְלִפְנֵי *et in faciebus lunæ*, i. e. quàm diu sol & luna fuerint. מִלִּפְנֵי *ab à faciebus Jehovæ*, Psal. 97. 5. pleonasmus. Cum Affixis Levibus retinet (·) Cum Gravibus autem corripit (·) in (:) facítque פָּנַי *facies mea*, לְפָנַי *in faciebus meis*, פָּנֶיךָ *vultus tuus*. *Ad tempus* פָּנֶיךָ *faciei tuæ*, Psal. 21. 10. Targ. רוּגְזָךְ *ira tuæ*. לְפָנֶיךָ *ante facies tuas*, Psal. 79. 11. *Et semen ipsorum* לְפָנֶיךָ *in faciebus tuis firmabitur*, Ps. 102. 29. i. e. quam diu tu fueris, in æternum. מִפָּנֶיךָ *à faciebus tuis*, מִלְּפָנֶיךָ *ab à faciebus tuis*, Ps. 17. 2. Pleonasmus. In fœmin. פָּנַיִךְ *faciem tuam*, Psal. 45. 13. פָּנָיו *facies ejus*, לְפָנָיו *coram facie ejus*, מִפָּנָיו *à facie ejus*. In fœmin. לְפָנֶיהָ *coram facie ejus*, Psal. 80. 10. i. e. ante eam. פָּנֵימוֹ *facies ejus*, Psal. 11. 7. פְּנֵיהֶם *facies eorum*, וּפְנֵיהֶם *et facies eorum*, לִפְנֵיהֶם *in faciebus eorum*, Psal. 69. 23. i. e. coram eis, מִפְּנֵיהֶם *à faciebus eorum*.

Vers. 8.

205 נָתַתָּה Na-thát-ta] *dedisti. posuisti*. A נָתַן *dedit, posuit*, Præter. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: נָתַן *dedit*, וְנָתַן *et dedit*. (Cum Affix. mutato (·) in (:) R. 114. et (-) in (·) R. 121. facit נְתָנַנִי *tradidit me*, Ps. 118. 18. נְתָנָנוּ *exposuit nos*, Psal. 123. 6.) נָתְנָה *dedit illa*, נָתַתָּ *dedisti*, Psal. 61. 6. (pro נָתַתָּ eliminatâ tertiâ radicali, R. 73. not.) & cum ה parag. נָתַתָּה R. 102. n. 2. In plur. נָתְנוּ *posuerunt*, Ps. 119. 110.

206 שִׂמְחָה Sim-hhá] *lætitiam*. A שָׂמַח *lætari*, Nom. fœmin. שִׂמְחָה *lætitia, hilaritas*, Psal. 51. 10. *gaudium* שִׂמְחָה וְשִׂמְחָה *& lætitiam*. בְּשִׂמְחָה *in lætitia*. In Regimine facit שִׂמְחַת *lætitiam exultationis meæ*, Psal. 43. 4. בְּשִׂמְחַת *in lætitia gentis tuæ*, Psal. 106. 5. Cum Affix. *Super caput* שִׂמְחָתִי *lætitiæ meæ*, Psal. 137. 6. In plur. imitatur formam צְדָקוֹת ideóq; sub prima radicali possidet (:) sub secunda (·) R. 33. fitque *satietas* שְׂמָחוֹת *lætitiarum*, Ps. 16. 11. Cum Præfixo, בִּשְׂמָחוֹת *in lætitiis*, Ps. 45. 16.

207 בְּלִבִּי Bhelib-bí] *in corde meo*. לֵב *cor*, idem est quod לֵבָב suprà Num. 194. nisi quòd hoc sit contractum. Cum Præfixis, כְּמֵת מִלֵּב *sicut mortuus à corde*, Ps. 31. 13. i. e. penitùs. וְלֵב *& cor*. *Cum movebuntur montes* בְּלֵב יַמִּים *in cor marium*, Ps. 46. 3. Targ. בְּפִילְגוֹס *in pelagus*. בְּלֵב *in corde inimicorum regis*, Psal. 45. 6. in medio. בְּלֵב וָלֵב *in corde & corde loquentur*, Ps. 12. 3. i. e. duplici corde, aliud dicunt, aliud sentiunt, (ubi ו gestat (·) quoniam hæc duo junguntur in sensu uno, R. 78.) In Affixione & flexione numeri, assumit dagesh compensativum, & mutat (..) in (·) R. 125. fitque לִבִּי *cor meum*, וְלִבִּי *& cor meum*, בְּלִבִּי *in corde meo*, לִבֵּנוּ *cor nostrum*, לִבְּךָ *cor tuum*, לִבְּכֶם *cor vestrum*, לִבּוֹ *cor ejus*, בְּלִבּוֹ *in corde suo*, לִבָּם *cor eorum*, וְלִבָּם *et cor eorum*, בְּלִבָּם *in corde eorum*. In plur. ex forma fœmin. facit לִבּוֹת *corda*, Psal. 7. 10. Cum Affixo, בְּלִבּוֹתָם *in cordibus suis*, Psal. 125. 4.

208 דְּגָנָם Degha-nám] (*à* vel *in tempore*) *frumenti eorum.* LXX. *ἀπὸ καρποῦ σίτου*, *à fructu frumenti.* Nom. masc. sine plurali, דָּגָן *frumentum*, generale est ad omnes species frumenti, cujus species sunt quinque, חִטָּה *triticum*, כֻּסֶּמֶת *spelta*, שְׂעוֹרָה *hordeum*, שִׁבֹּולֶת שׁוּעָל *spica vulpis*, seu panicum, שִׁיפוֹן *avena.* In Regimine correpto priori (ָ) in (:) R. 114. et posteriori in (-) R 115. facit וּדְגַן *& frumentum cælorum* Ps. 78. 24. Cum Affix. itidem mutato (ָ) priori in (:) R. 114. fit דְּגָנָם *frumentum eorum*, Psal. 65. 10. וּדְגָנָם *& frumentum eorum.*

209 וְתִירוֹשָׁם Vethi-ro-sham] *& musti eorum.* A יָרַשׁ *possedit*, Nom Heemanth. masc. sine plurali, תִּירוֹשׁ *vinum, mustum, oleum*, quòd sit possessio hominis. Est generale hujus generis liquidorum, quamvis de musto, sive vino novo quod adhuc in uvis continetur, (Esa. 65. 8. הַתִּירוֹשׁ בָּאֶשְׁכּוֹל *mustum in botro*) præcipuè intelligatur. Unde LXX. *οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν*, *vini, & olei sui.*

Vers. 9.

210 בְּשָׁלוֹם Besha-lóm] *In pace.* A שָׁלַם *pacificus*, *consors fuit.* Nom. masc. שָׁלוֹם *pax, tranquillitas, concordia, incolumitas*, omnis generis prosperitas. Cum Præfix. בְּשָׁלוֹם *in pace*, & excluso ה Emphat. בַשָּׁלוֹם *in ipsa pace*, Ps. 29. 11. In Regim. cum Affix. & plur. num. mutato (ָ) in (:) R. 114. facit, שְׁלוֹם *pace servi sui*, Ps. 35. 27. Cum Affix. אִישׁ שְׁלוֹמִי *Vir pacis meæ*, Psal. 41. 10. i. e. colens pacem mecum. In plur. שְׁלוֹמִים Cum Præfix. וְלִשְׁלוֹמִים *&* (illud quod debet esse) *pro retributionibus*, Ps. 69. 23. mutuatâ significatione ex שִׁלּוּמִים *retributiones.* Cum Affixo, בִּשְׁלוֹמָיו *in paces ejus*, Ps. 55. 21. i. e. in pacificos suos, colentes pacem secum.

211 יַחְדָּו Jahh-dáv] *Simul.* A יַחַד *simul, unà, pariter*, est particula congregandi. Et cum ו ad formam Nominum pluralium cum Affixo, interposito (י) יַחְדָּיו *simul, unà ipse*, quomodo ter legitur in SS. Gen. 13. 6. 1 Reg. 3. 19. Jer. 46. 12. aliâs semper sine (י) יַחְדָּו

212 אֶשְׁכְּבָה Esh-kebhá] *cubabo.* LXX. *κοιμηθήσομαι, dormiam.* A שָׁכַב *cubuit, jacuit*, dicitur & de dormientibus qui jacent. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶשְׁכַּב & cum ה parag. *In medio leonum* אֶשְׁכְּבָה *cubabo*, Ps. 57. 5. Targ. אֶרְמֹךְ *dormiam.* In plur. *Si* תִּשְׁכְּבוּן *jacueritis*, Ps. 68. 14. cum ן paragog.

213 לְבָדָד Lebha-dhádh] *Solùm.* A בָּדַד *unicus, solitarius fuit.* Nom. masc. בָּדָד *solitudo, solitas*, Latini exprimunt, *solus, solitarius*; sed sumitur semper adverbialiter, *solùm, seorsim, solitariè.* Cum Præfixo ל, (quod aliis est ל Prosthericum,) legitur ter in SS. Numer. 23. 9. Mich. 7. 13. & hoc loco, לְבָדָד *solitudini* (i. e. solum, vel solus) *audacter permanere me facies.* Targ. לִבְלְחוֹדִי & LXX. *καταμόνας*, *singulariter.*

214 לָבֶטַח La-bhé-tahh] *Ad fiduciam.* A בָּטַח *fidit.* Nom. masc. sine plur. בֶּטַח *fiducia, spes, securitas.* Cum Præfixo ל, (quod gestat (ָ) ante vocem disyllabam penacutam, R. 80.) adverbiascit, לָבֶטַח *securè, tutò, audacter, confidenter.* Targ. בִּסְבָרָא *in spe*, & sic LXX. *ἐπ᾽ ἐλπίδι.*

215 תּוֹשִׁיבֵנִי To-shi-bhé-ni] *facies me sedere, habitare.* A יָשַׁב suprà Num. 13.

13. Futuri Hiph. secunda perſ. cum Affixo, תּוֹשִׁיבֵנִי *facies ut habitem*, ubi prima radical. (י) tranſit in ו R.57.

PSALMUS V. ה

216 אֶל־הַנְּחִילוֹת El-han-nehhi-lóth] *Super instrumentis pneumaticis*. Targ. *Ad laudandum*, עַל־חִינְגִּין *ſuper choros*. LXX. ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης, *pro ea quæ hæreditatem conſequitur*, (à נָחַל *poſſedit*.) Eſt nomen plur. fœmin. quid autem ſignificet valdè incertum eſt: niſi forſitan velis deducere à חָלַל *perforavit*, unde נְחִילוֹת pro נְחִלוֹת (reſoluto dageſh in vocalem longam) *inſtrumenta excavata & perforata*, quæ inflari ſolent, ut ſunt Tibiæ, Tubæ, Buccinæ. In tota SS. legitur hoc loco tantùm.

Verſ. 2.

217 אֲמָרַי Ama-ráj] *Verba mea*. Ab אָמַר *dixit*, Nom. maſc. אֹמֶר *dictum, edictum, verbum, ſermo*. Pſ.77.9. *Conſumptus eſt* אֹמֶר *ſermo in generationem & generationem?* i.e. promiſſum ejus. In plur. mutato ו penult. in (:) compoſitum (-:) R.118. & (..) in (-) R.122. fit אֲמָרִים *verba, ſermones*. Cum Affixo. אֲמָרַי *Sermones meos*.

218 הַאֲזִינָה Ha-azí-na] *auribus percipe*. Ex nomine אֹזֶן *auris*, eſt verbum efficctum in Hiph. הַאֲזִין *auribus percipere, aurem accommodare*, q. aurem facere. Imper. Hiph. cum ה parag. הַאֲזִינָה (geſtat (-:) ſub gutturali א) In plur. הַאֲזִינוּ *auribus percipite*. Pſ.49.2.

219 בִּינָה Bí-na] *intellige*. A בִּין *intelligere*, in Hiph. (ejecto י R.58.) הֵבִין *intelligentem fecit*, & abſolutè, *intellexit*. Imper. Hiph. qui dupliciter formatur, cum ה Characteriſtico, & ſine eo. Sine ה Characteriſtico abſolutum eſt. בִּין *intellige*, בִּינוּ *intelligite*, Pſ.50.22. Cum ה Characteriſtico tranſitivum eſt, הָבִין *fac intelligere*, unde cum Affixo, (mutato (.) in (-:) R.114.) הֲבִינֵנִי *fac intelligere me*, Pſ. 119.27. i.e. ut intelligam.

220 הֲגִיגִי Haghi-ghí] *meditationem meam*. A הָגָה ſuprà Num.19. fit Nom. maſc. הָגִיג *meditatio, gemitus, murmur*: geminatâ ſecundâ radicali, & abjectâ tertiâ. Legitur bis tantùm in tota SS. idque in Pſalmis cum Affixo, הֲגִיגִי *meditationem meam*, Targ. רְגִגִי *deſiderium meum*, LXX. κραυγῆς μου *clamorem meum*. בַּהֲגִיגִי *in meditatione mea*. Pſ.39.4.

Verſ. 3.

221 הַקְשִׁיבָה Hak-ſhí-bha] *Attende*. A קָשַׁב *attendit, aurem advertit*, geſtus eſt diligenter auſcultantis. Imper. Hiph. qui occurrit in Pſalm. cum ה paragogico tantùm, הַקְשִׁיבָה לִּי *attende mihi*, Pſ. 55.3. וְהַקְשִׁיבָה *& attende*. Pſal. 86.6.

222 שַׁוְעִי Shav-ví] *clamoris mei*. A שָׁוַע in Pih. שִׁוַּע *vociferatus eſt*. Nom. formæ maſcul. ſed nullibi legitur in tota SS. præterquam hoc loco. Analogicè eſſet שֶׁוַע *clamor*, & ob Affix. mutato (..) in (:) R.122. & (-) itidem in (:) R.121. ex priori (:) fit (-) R.6. emanátque שַׁוְעִי

223 אֶתְפַּלָּל Eth-pal-lál] *ſupplex orabo*. A פָּלַל ſuprà Num. 178. In Hithp. *ſe judicavit, oravit, preces fudit*, q. ſe judicando, h.e. indignum faciendo, divinam miſericordiam imploratus eſt. Fut. Hithp. quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶתְפַּלָּל *orabo*, cum (.) ob pauſam. יִתְפַּלֵּל *ſupplex orabit*. Pſal. 22.6.

 וְיִתְפַּלֵּל

וְיִתְפַּלֵּל *& supplex orabit.* Psal. 72. 15.

Vers. 4.

224 בֹּקֶר Bó-ker] *manè.* A בָּקַר *quæsivit,* בֹּקֶר *manè, tempus matutinum,* ab ortu auroræ ad 4 vel 6 horas diei, quòd tunc ea, quæ noctis tenebris tecta latebant, *quæri,* i. e. agnosci & discerni possunt. Aben Esra, quòd tunc inter formas quærere, i.e. discernere & distinguere liceat. בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי *Manè audies vocem meam,* &c. quia hoc tempus antequam homo occupatur rebus mundanis, aptissimum est ad inquirendum Deum. *Ad respiciendum* בֹּקֶר *manè,* Ps. 46. 6. Targ. לְעִדָּנֵי צַפְרָא *ad tempora matutina,* maturè, celeriter. Cum Præfixis, וָבֹקֶר *& manè,* Ps. 50. 18. (ubi ו ante vocem penacutam cum (ָ) R. 78.) Et excluso ה Emphat. בַּבֹּקֶר *in ipso manè.* Ps. 90. 5. וּבַבֹּקֶר *& hoc ipso manè.* Ps. 88. 9. לַבֹּקֶר *in ipso manè.* Ps. 45. 15. וְלַבֹּקֶר *& in hoc manè,* Ps. 30. 6. In plur. mutando ֹ in (:) R. 118. & (ֶ) in (ָ) R. 122. facit בְּקָרִים, cum Præfixo, לַבְּקָרִים *in ipsis matutinis* Ps. 73. 14 i.e. singulo manè: nam ל junctum Nominib. pluralib. tempus significantibus, distributionem importat.

225 אֶעֱרָךְ־לְךָ E-yeroch-lechá] *ordinabo tibi,* scil: preces. Targ. *Manè* אֲסַדֵּר קֳדָמָךְ *ordinabo coram te.* A עָרַךְ quod sumitur vel Activè, vel Neutraliter. Activè, *ordinare, instruere, disponere;* & tum sæpè Accusativus deest, ac ex sententia verborum subintelligitur. Neutraliter, *æquiparari, æstimari,* significatione sumptâ à Nom. עֵרֶךְ *æstimatio, pretium,* q. pretium alterius rei esse. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶעֱרֹךְ *orationem instruam,* cum (ֹ) loco ו ob Maccaph. R. 134. וְאֶעֶרְכָה *& ordine disponam, rationes ordinabo ante oculos tuos,* Ps. 50. 21. (ubi ob ה parag. ו transit in (:) R. 119. & (ֶ) amittit suum (:) R. 15.) תַּעֲרֹךְ *instrues.* Ps. 23. 5. *Quis in cœlo* יַעֲרֹךְ *comparabitur Jehovæ?* Targ. מִשְׁתְּוֵי *similis est?*

226 לְךָ Lechá] *tibi.* לְךָ *tibi, te, in te,* compositum ex ל notâ Dativi, & Affixo ךָ. וְלָךְ *& tibi.* In pausa transpositis punctis fit לָךְ R. 131. In plur. facit לָכֶם *vobis.* R. 36.

227 וַאֲצַפֶּה Va-atsap-pé] *& intense speculabor.* Targ. וְאֶסְתַּכֵּי *& respiciam,* oculos intendam & expectabo ut des mihi petitionem meam. LXX. *Manè* παραστήσομαί σοι, καὶ ἐπόψει με. *astabo tibi, & videbis me.* A צָפָה *speculatus est, oculos animúmq; in aliquid intendit.* Fut. Pihel, quod hoc loco tantùm legitur in Psalm. וַאֲצַפֶּה ubi ה quiescit in (ֶ) R. 65. & ו cum (ַ) ob sequens (ֲ) R. 13.

Vers. 5.

228 אֵל El] *Deus.* אֵיל *fortis,* & eliso (י) אֵל *fortitudo, potentia:* per Antonomasiam *DEUS,* quòd sit potentissimus, sitque ipsa fortitudo. Ps. 36. 6. *sicut montes* אֵל *Dei,* Targ. תַּקִּיפַיָּא *fortes,* firmi. Ps. 80. 11. *cedri* אֵל *Dei,* quæ Ps. 104. 16. vocantur עֲצֵי יְהוָה *arbores Jehovæ.* Vide suprà Num. 23. Cum Præfix. מֵאֵל *à Deo,* שֶׁאֵל *cui Deus,* Ps. 146. 5. הָאֵל *Ipse Deus, integra via ejus.* Ps. 18. 31. i.e. Quod Deum attinet. R. 130. not. לָאֵל *ad Deum,* vel *Deo.* וְאֵל *& Deus.* Usurpatur tantùm cum Affixo primæ pers. singulari. אֵלִי *Deus mi.* Ps. 18. 3. 22. 2. In plur. אֵלִים *fortes,* i.e. Angeli & principes. בְּנֵי אֵלִים *filii fortium,* Ps. 29. 7. h.e.

h. e. potentum Principum. בִּבְנֵי אֵלִים *inter filios fortium*, Pſ. 89. 7. Targ. בְּאוּכְלְסָא מַלְאֲכַיָּא *in Eccleſia Angelorum*.

229 חָפֵץ Hha-phéts] *Volens*. A חָפֵץ *voluit, oblectatus eſt, complacentiâ maximâ in aliquid affectus eſt*. In tertiâ perſ. Præt. Kal, deſinit in (..) R. 43. & in Benoni incipit à (־) ſicq; Præter. חָפֵץ *voluit*, & Particip. חָפֵץ *volens*; non niſi ex ſenſu diſtinguuntur. In ſecunda perſ. חָפַצְתָּ *delectatus es*. In primâ, חָפַצְתִּי *delectatus fui*, & in pauſa cum (־) R. 131. חָפָצְתִּי Pſal. 40. 9.

230 רֶשַׁע Ré-ſhaע] *improbitatem*. A רָשַׁע ſuprà Num. 7. Nom. maſc. רֶשַׁע *inquietudo, ſeditio, impietas, improbitas*, Pſal. 84. 11. *In tabernaculis* רֶשַׁע *inquietudinis*, i. e. ſolicitudinis de rebus hujus ſeculi. בְּרֶשַׁע *in iniquitate*. Et in pauſa mutato priori (··) in (־) R. 131. *Virga* הָרֶשַׁע *iniquitatis*, Pſal. 125. 3. Cum Affixo, mutato (··) & (-) in (:) R. 122. 121. ex priori (:) fit (·) R. 6. רִשְׁעוֹ *iniquitatem ejus*, Pſal. 10. 15.

231 לֹא יְגֻרְךָ Lo jeghŭ-rechá] *Non cohabitabit tibi*. Targ. לָא יִתוֹתַב עִמָּךְ *non commorabitur tecum*. A גּוּר *modicum habitavit, incoluit, advena fuit, peregrinatus eſt*. Cum Accuſativo, *congregavit, collegit*, (q. ab אָגַר) Cum præpoſitione מִ, *pavit, timuit*, q. ſe ab alicujus commoratione retraxit. Fut. Kal, formæ קוּם R. 58. flectitúrque in Pſalm. ſic: אָגוּרָה *commorabor*, (cum ה paragog.) יָגוּר *commorabitur*. Cum Affixo, mutato (־) in (:) R. 114. & pro ו ſubſtituto (:) R. 107. יְגֻרְךָ *commorabitur tibi*, i. e. יָגוּר עִמָּךְ *habitabit tecum*. יָגוּרוּ *timebunt*, Pſ. 33. 8. Et Pſ. 56. 7. יָגוּרוּ Targ. יִכְנְשׁוּן *congregabunt, & abſcondent*. LXX. παροικήσουσι *inhabitabunt*. Et Pſ. 59. 4. יָגוּרוּ עָלַי *congregabunt ſe contra me*. Targ. מִתְכַּנְשִׁין *congregantur*. Et Pſ. 140. 3. יָגוּרוּ *congregabunt bella*, Targ. מְגָרְגִין *excitantes*.

232 רָע Ráע] *Malum*, Targ. בִּישָׁא *malus*. A רוּעַ *malum eſſe*, Nom. Maſc. רַע & רָע *malus*, & ſubſtantivè, *malum, malitia*, quæ ab homine; *miſeria*, quæ à Deo ob malum culpæ. Cum Præfix. בְּרָע *in malo*, Pſal. 10. 6. *Brachium improbi et mali*, ubi ו cum (־) ob Accentum Rebia R. 78. מֵרָע *à malo* הָרָע *ipſum malum*, וְהָרַע *& hoc malum*, לָרָע *in ipſum malum*, Pſal. 56. 6. excluſo ה Emphat. In Regimine, mutato (־) in (-) R. 115. facit, רַע *m litia improborum*, Pſ. 7. 10. In plurali, *Angelorum* רָעִים *malorum*, Pſ. 78. 49 In ſingul. fœm. facit רָעָה *malum*, וְרָעָה *& malum*, בְּרָעָה *in malo*. In Regim. mutato ה־ in ת־ R. 34. מֵרָעַת *propter malitiam inhabitantium*, Pſ. 107. 34. Cum Affix. mutato ה in ת fit רָעָתִי *malum meum*, וּבְרָעָתָם *& in malitia eorum*. In plur. fœmin. רָעוֹת *mala*, וְרָעוֹת *& mala*, בְּרָעוֹת *malis*. Cum Affixo, *Et oratio mea* בְּרָעוֹתֵיהֶם *in malis ipſorum*. Pſ. 141. 5. LXX. ἐν ταῖς εὐδοκίαις *in beneplacitis ipſorum*. Acceperunt fortè pro בִּרְעוּתֵיהֶם *in familiaribus ipſarum*, qui ſibi bene placent: aut legendum κακίαις.

Verſ. 6.

233 הוֹלְלִים Ho-lelím] *Inſani*. A הָלַל *inſanivit, gloriabundus fuit*. Legitur in tota SS. quater tantùm in Kal, idque in Pſalmis: ſemel in Futuro irre-

irregulari, Pſ. 75. 5. & ter in Benoni plurali הוֹלְלִים *gloriabundi, jactabundi* בְּהוֹלְלִים *in ipſos jactabundos*, Pſal. 73. 3. לְהוֹלְלִים *ipſis gloriabundis*, Pſal. 75. 5. in quibus ב & ל excludunt ה Emphatic.

234 לְנֶגֶד Lené-ghedh] *coram*. Dictio indeclinabilis, נֶגֶד *coram, ante, è regione, ex adverſo*. Cum ל pleonaſtico, לְנֶגֶד *in coram*, i. e. ex adverſo. Cum מ plerumque notat *procul*, Pſ. 31. 23. מִנֶּגֶד *à coram oculis tuis*, i. e. procul, Pſ. 38. 12. *ſocii mei* מִנֶּגֶד *è regione plagæ meæ, et proximi* מֵרָחוֹק *ex longinquo*, ubi poſterius explicatio prioris. Cum ה paragogico et Affixis poſterius (ֶ) tranſit in (ְ) R. 122. facitque נֶגְדָּה *coram*, Pſ. 116. 14. נֶגְדִּי *coram me*, לְנֶגְדִּי *à coram me*, נֶגְדְּךָ (& in pauſa נֶגְדֶּךָ) *coram te*, לְנֶגְדְּךָ *in coram te*. נֶגְדּוֹ *coram eo*, מִנֶּגְדּוֹ *à coram eo*, לְנֶגְדָּם *à coram eis*.

235 עֵינֶיךָ Ye-né-cha] *oculis tuis*. Nom. commun. gener. עַיִן *oculus*, in pauſa mutato (ַ) in (ָ) R. 131. facit עָיִן Pſal. 17. 8. In Regimine, Affixione & Duali numero (ַ) & (ִ) contrahuntur in (ֵ) R. 124. fitque עֵין *oculus Jehovæ*, Pſ. 33. 18. עֵינִי *oculus meus*, עֵינֵנוּ *oculus noſter*. In Duali עֵינַיִם *oculi*. וְעֵינַיִם *& oculos*, Pſ. 18. 28. & in pauſa עֵינָיִם Pſ. 19. 9. In Regimine converſo ַיִם- in ֵי R. 34. fit עֵינֵי *oculi Jehovæ*, Pſ. 34. 16. לְעֵינֵי *in oculis gentium*, Pſ. 98. 2. בְּעֵינֵי *in oculis Jehovæ*, Pſ. 116. 15. כְּעֵינֵי *ſicut oculi ſervorum*, Pſal. 123. 2. Cum Affixis, עֵינַי *oculi mei*, לְעֵינַי *oculis meis*, בְּעֵינַי *in oculis meis*. עֵינֵינוּ *oculi noſtri*, בְּעֵינֵינוּ *in oculis noſtris*. לְעֵינֵינוּ *coram oculis noſtris*. Targ. לְמֶחֱמֵינָא *ut nos videamus*, Pſ. 79. 10. עֵינֶיךָ *oculi tui*, לְעֵינֶיךָ *in oculis tuis*, *Mille anni* בְּעֵינֶיךָ *in oculis tuis ſicut dies heſternus*, Pſ. 90. 4. Targ. מִתְחַשְׁבִין קֳדָמָךְ *reputantur coram te*. עֵינָיו *oculi ejus*, בְּעֵינָיו *in oculis ejus*. עֵינֵיהֶם *oculi eorum*. *Exivit præ adipe* עֵינֵימוֹ *oculi eorum*, Pſ. 73. 7. i. e. uterque oculus eorum: nam cum Verbum & Nomen diſcrepant numero, diſtributio notatur, R. 48. n. 2. (LXX. ἡ ἀδικία αὐτῶν *iniquitas eorum*. Fortè legegerunt עֲוֹנֵמוֹ) Quidam codices habent עֵינֵמוֹ abſque (י)

236 שָׂנֵאתָ Sa-né-tha] *Odiſti*. A שָׂנֵא *odit, odio habuit*, tanquam hoſtem tractavit: & aliquando non propriè eſt odio habere, ſed non *amare*, ut quemadmodum *Lea* dicitur eſſe *exoſa Jacobo*, i. e. non amata à Jacobo, Gen. 29. 31. Præter. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: שָׂנֵא *odio habuit*, cum א quieſcente in (ֵ) R. 64. שָׂנְאָה *odit* (fœmin.) *anima ejus* Pſ. 11. 5. שָׂנֵאתָ *odio habuiſti*, שָׂנֵאתִי *odi*. שְׂנֵאתִים *odi eos*, Pſal. 139. 22. ubi ob Affixum, (ָ) corripitur in (ְ) R. 114. שְׂנֵאוּנִי *oderunt me*, Pſ. 25. 19. ex שָׂנְאוּ ubi ob Affixum, (ָ) tranſit in (ְ) R. 114. & (ְ) reducitur ad ſuam originem i. e. in (ֵ) R. 121.

237 פֹּעֲלֵי Po-yalé] *Operatores*. A פָּעַל *fecit, operatus eſt*, Benoni Kal, quod non ſolùm actum, verùm etiam habitum notat, R. 42. פֹּעֵל *faciens*, i. e. factor, operator. וּפֹעֵל *& faciens*. In plurali conſtructo פֹּעֲלֵי *factores*. מִפֹּעֲלֵי *ab operatoribus iniquitatis*, Pſal. 59. 3.

238 אָוֶן A'-ven] *Iniquitatis*. LXX. ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, notantur ſcelerati & flagitioſi. אָוֶן *mendacium*, ſed eſt in rebus tantùm, non verò in verbis. i. e. cum quis bonum quod operari debet omittit, & malum perpetra-

tratur; (ideóque frequenter jungitur verbo פָּעַל) *Falſitas, injuria, iniquitas, perverſitas, moleſtia, ærumna.* עַל־אָוֶן *propter iniquitatem ejice eos,* Pſ.56.9. Targ. עַל־שְׁקַר *propter falſitatem.* LXX. ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς *pro nihilo,* fortè legerunt עַל־אַיִן *pro non, nihili.* Cum Præfix. *Cum operantibus* הָאָוֶן *ipſam iniquitatem,* Pſ.125.5. וְאָוֶן *& perverſitas,* וָאָוֶן *& ærumna,* Pſ.107. ubi ו cum (ָ) ob Accentum Sylluk. R.78.

Verſ.7.

239 תְּאַבֵּד Teab-bédh] *Perdes.* Ab אָבַד *periit,* quod in Kal eſt neutrum: in Pihel activum אִבֵּד *perdidit, fecit ut periret, deſtruxit.* Futur. Pihel, quod in Pſalm. legitur in ſecunda perſona tantùm. תְּאַבֵּד *omninò perdes,* Pſ.21.11.

240 דֹּבְרֵי Do-bheré] *loquentes,* i.e. locutores. A דָּבַר *locutus eſt,* Benoni Kal, quod ſumitur pro Nomine, R.42. דֹּבֵר *loquens,* i.e. locutor. וְדֹבֵר *& loquens veritatem* Pſ.15.2. notat habitum. In plur. maſc. cum ה Relativo, R.76. וְהַדֹּבְרִים *& qui loquuntur,* Pſ. 109.20. In Regim. דֹּבְרֵי *loquentes pacem,* Pſ.28.3. In plur. fœmin. *Labia* הַדֹּבְרוֹת *quæ loquuntur contra juſtum,* Pſ.31.19. cum ה Relativo.

241 אִישׁ דָּמִים Jſh-da-mím] *virum ſanguinum,* i.e. ſanguinolentum. Targ. אֱנָשׁ שָׁדֵי דַם זַכַּאי *hominem effuſorem ſanguinis innocentis.* דָּם *ſanguinis,* à rubedine, q. ab אָדַם *rubuit.* Cum Præfix. מִדָּם *è ſanguine,* וְדָם *& ſanguis,* לְדָם *in ſanguinem,* בְּדָם *in ſanguine.* In Regim. mutato (ָ) in (ַ) R.115. facit דַּם *ſanguinis ſervorum tuorum.* Pſ. 79.10. בְּדַם *in ſanguine improbi.* Pſal.58.11. Cum Affix. בְּדָמִי *in ſanguine meo,* דָּמָם *ſanguis eorum.* In plur. דָּמִים *ſanguines. Libera me* מִדָּמִים *à ſanguinibus,* Pſ.51.16. Targ. מִדִּין קְטוֹל *à judicio cædis.* בַּדָּמִים *cum iſtis ſanguinibus,* Pſ.106.38. excluſo ה Emphat.

242 וּמִרְמָה U-mir-má] *& doli,* i.e. doloſum. R.34. n.3. A רָמָה *jecit, projecit.* Nom. fœm. Heemanth. מִרְמָה *fraus, dolus, impoſtura,* לְמִרְמָה *in dolo.* In plur. מִרְמוֹת *fraudes. Maledictione os ejus plenum eſt,* וּמִרְמוֹת *& fraudibus,* LXX. καὶ πικρίας *& amaritudine,* fortè legerunt מָרָה *amaritudo.*

243 יְתָעֵב Jetha-ȳébh] *abominabitur,* Targ. יְרַחֵק *longè propellet.* A תָּעַב *abominatus, averſatus fuit,* viſu aut alio ſenſuum *deteſtabilem habuit, reddidit.* Fut. Pih. quod in Pſalm. flectitur ſic: וָאֲתַעֵבָה *& abominatus fui,* Pſ.119.163. cum (ֵ) ſub ע ob accentum Athnach, R.132. abſorpto dageſh, R.19. & cum ו converſivo quod geſtat (ָ) R.79. יְתָעֵב *deteſtabitur,* compenſato dageſh per (ָ) R 19. וַיְתָעֵב *& abominatus eſt,* Pſ.106.40. excludo dageſh ex (ְ) ſhevato, R.20. quod ו Converſiv. imprimere debuit. R.79. תְּתַעֵב *abominabitur anima eorum,* Pſ.107.18. abſorpto dageſh.

Verſ. 8.

244 בְּרֹב Beróbh] *in multitudine.* A רָבַב *multum, copioſum eſſe.* Nom. maſc. רֹב *copia, multitudo, amplitudo,* Pſ.37.11. Et cum ו, אֶת־רֹב *multitudinem,* Pſ. 106.7. Cum Præfix. וְרֹב *& multitudo,* כְּרֹב *ſecundùm multitudinem,* בְּרֹב *in multitudine,* וּבְרֹב *& in multitudine.* Et ob Maccaph, correpto ו in (ָ) R.134. fit בְּרָב־ *in multitudine.* Pſ. 33.16.

245 חַסְדְּךָ Hhaſ-dechá] *benignitatis tuæ.* Nom.

Nom. masc. חֶסֶד *benignitas, beneficentia, beneficium, pietas, misericordia, humanitas:* propriè, affectus propensior etiam in non promeritum, ad conferendum ei qualiacunque bona vel animi vel corporis. *Percutiat me justus* חֶסֶד *bonitate.* Ps.141.5. pro בְּחֶסֶד ellipsis. In pausa חָסֶד Ps.109.12. Cum Præfix. *Cum Jehova* הַחֶסֶד *ipsa beneficentia.* Ps.130.7. וְחֶסֶד *& benignitas. Bonum* וָחֶסֶד *& benignitas,* Ps. 23.6. (ubi ו cum (ָ) quoniam utrumque junguntur in sensu uno, R. 78.) בְּחֶסֶד *in benignitate.* Cum Affix. mutato utroque (ֶ) in (:) R.122. prius (:) transit in (-) R.6. facit חַסְדִּי *benignitas mea,* וְחַסְדִּי *& benignitas mea,* חַסְדְּךָ *benignitas tua;* in pausa. *Propter* חַסְדֶּךָ *benignitatem tuam,* Psal.6.5. כְּחַסְדְּךָ (in pausa כְּחַסְדֶּךָ) *secundùm benignitatem tuam.* בְּחַסְדְּךָ (in pausa בְּחַסְדֶּךָ) *in benignitate tua,* וּבְחַסְדְּךָ *& in benignitate tua.* חַסְדּוֹ *misericordia ejus,* וְחַסְדּוֹ *& benignitatem suam,* Psal.66.20. לְחַסְדּוֹ *in benignitate ejus.* In plurali, converso posteriori (ֶ) in (ָ) & priori in (ֲ) R.121. facit חֲסָדִים Cum Affix. חֲסָדֶיךָ *benignitates tuæ,* & cum defectu (י) חֲסָדֶךָ Ps.119.41. *Recordare miserationem* וַחֲסָדֶיךָ *& benignitatum tuarum,* Ps.25.6. *Secundùm multitudinem* חֲסָדָו *benignitatum suarum,* Ps. 106.45. suppresso (י) pro חֲסָדָיו In Regimine, mutato (ָ) in (:) R.114. (ֲ) sub ח amittit suum (:) R.15. fit חַסְדֵי *Benignitates Jehovæ,* Ps.89.2.

246 אָבוֹא A-bhó] *ingrediar.* A בוא *venire, ingredi,* Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic, אָבוֹא *veniam, ingrediar,* (pro analogo אֶבְוֹא R.58. esset enim radix regulariter בָּוָא) & cum defectu ו, אָבֹא *ingrediar,* Ps.118.19. Et cum ה parag. וְאָבוֹאָה *& intrabo,* Psal. 43.4. תָּבוֹא *venies, ingredieris,* יָבוֹא (& יָבֹא) *veniet, & ingredietur,* וַיָּבֹא *& venit,* Psal. 105.23. cum ו conversivo Futuri. תָּבוֹא *veniet* fœm. sc: anima. Ps. 49.20. Et sine ו, וְשַׁוְעָתִי תָּבֹא *& clamor meus veniet,* Ps.18.7. וַתָּבֹא *& venit.* Ps.109.8. cum ו conversivo. אַל־תְּבוֹאֵנִי *ne aggrediatur me pes superbiæ,* Ps.36.12. (ubi ob Affixum (ָ) sub ת transit in (:) R. 114.) Et sic, וַתְּבוֹאֵהוּ *& evenit ei,* Ps.109.17. In plur. נָבוֹאָה *veniemus,* Ps.132.7. cum ה paragogico. יָבוֹאוּ (& יָבֹאוּ) *venient,* יְבֹאוּן *ingredientur,* Ps.95.11. (ubi ob ן paragogic. (ָ) transit in (:) Et sic cum Affix. יְבֹאוּנִי *obvenient mihi,* Ps.119.77. וִיבֹאֻנִי *& evenient mihi,* Ps.119.41. cum (ֻ) loco וּ R.107. sublato (:) sub (י) ob præcedens (.) R.8. In tertia plur. fœm. תְּבוֹאֶינָה *venient,* Ps. 45.16. ubi ante syllabam afformativam נָה est (י) Epentheticum, pro תְּבֹאנָה

247 בֵּיתְךָ Be-thé-cha] *domum tuam.* בַּיִת *ædes, domus,* in genere notat quamcunque mansionem. הַבַּיִת *illa domus.* In Regim. & cum Affixis, contracto (-) & (.) in (..) R.124. fit. בֵּית *domum Domini,* Ps.42.5. מִבֵּית *è domo Jehovæ,* Psal.118.26. לְבֵית *in domum munitionum,* Ps. 31.3. בְּבֵית *in domo Jehovæ.* Psal.23.6. בֵּיתִי *domus mea,* בֵּיתֶךָ *domus tua,* מִבֵּיתְךָ *è domo tua,* לְבֵיתְךָ *domui tuæ,* בֵּיתוֹ *domus ejus.* בְּבֵיתוֹ *in domo ejus. Posuit eum Dominum* לְבֵיתוֹ *domus suæ,* Ps.105.21. *Ciconia, in abietibus* בֵּיתָהּ *domus ejus,* Ps.104.17. i.e. nidus, quemadmodum dicitur Ps.84.4. *Etiam passer invenit* בַּיִת *domum.* i.e. nidum. Sic quoque Virgil.2. Georg. *Antiquásque domos avium, cum stirpibus imis Eruit.* Cum ה *Locali,* R.102.n.2. posterior vocalis mutatur in (:) R. 124.

Ha-

Habitare faciens unicos בַּיְתָה *in domo*, Pſ.68.7. i.e. efficit ut familiam habeant & multiplicentur. In plurali aſſumit dageſh, בָּתִּים (battím) *domus*, pro בַּנְתִּים q. ex בָּנָה *ædificavit*: éſtque præter linguæ analogiam cum vocali longa (ָ) ante dageſh ſine accentu, ídque ut differat à בַּתִּים *bathi* (*bathus nomen menſuræ*) & בָּתִּים *deſolati*. Cum Affixo, בָּתֵּימוֹ *domus eorum*, Pſ. 49.12.

248 אֶשְׁתַּחֲוֶה Eſh-ta-hhavé] *incurvabo meipſum*. Targ. אֶסְגֹּד LXX προσκυνήσω *adorabo*. A שָׁחָה *incurvatus, humiliatus fuit*, In Hithpah. הִשְׁתַּחֲוָה *incurvavit ſe, inclinavit ſe*, adorandi cauſâ: totum corpus depreſſit. Eſt verbum irregulare, nam ante ה ſemper aſſumit ו R.66. n. 2. Fut. Hithpah. quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶשְׁתַּחֲוֶה *incurvabo me*, (pro אֶתְשַׁחֲוֶה tranſpoſito ש & ת, R.47. n.1.) תִּשְׁתַּחֲוֶה *incurvabis te*, נִשְׁתַּחֲוֶה *incurvabimus nos*, In tertia plur. abjecto ה ante ו R. 66. יִשְׁתַּחֲווּ *incurvabunt ſe*, וְיִשְׁתַּחֲווּ *& incurvabunt ſe*, וַיִּשְׁתַּחֲווּ *& incurvârunt ſe*, Pſ.22.30. cum ו converſivo Futuri.

249 אֶל־הֵיכַל El-he-chál] *ad templum*, Nom. maſc. הֵיכָל *palatium, regia*, domus magnifica. Tabernaculum fœderis primò, poſt Templum Salomonis eo nomine dictum fuerat. In Regimine converſo (ָ) in (ַ) R.115. fit הֵיכַל *templum*, בְּהֵיכַל *in templo ſanctitatis ſua*, Pſ.11.4. It. *In palatio regis*, Pſ. 45.6. Cum Affix. *In medio* הֵיכָלֶךָ *templi tui* Pſ.48.10. מֵהֵיכָלֶךָ *ex templo tuo*, מֵהֵיכָלוֹ *è templo ejus*, בְּהֵיכָלוֹ *in templo ejus*, וּבְהֵיכָלוֹ *& in templo ejus*. In plur. הֵיכָלִים unde in Regim. mutato (ָ) in (:) R.114. מִן־הֵיכְלֵי *è palatiis dentis*, Pſalm.45.9.

Verſ.9.

250 נְחֵנִי Nehhé-ni] *duc me*. A נָחָה *duxit, deduxit*. Imper. Kal, occurrit in Pſalm. cum Affixo tantùm, נְחֵנִי *duc me* (pro נְחֵהֵנִי excluſo ה. R. 103.) וּנְחֵנִי *& duc me*, Pſ.27.11.

251 בְצִדְקָתֶךָ Bhetſidh-ka-thé-cha] *in juſtitia tua*. A צָדַק *juſtificavit*, Nom. fœmin. צְדָקָה *juſtitia*. Pſ.24.5. *Tollet benedictionem à Jehova*, וּצְדָקָה *& juſtitiam*, i.e. beneficium. LXX ἐλεημοσύνην. בִּצְדָקָה *in juſtitia*, Pſ.72.3. (ubi ב cum (.) ob ſequens (:) R.6. & ſic) לִצְדָקָה *in juſtitiam*, Pſ.106.31. Cum Affix. mutato ה in ת, & (ָ) penult. in (:) ex priori (:) fit (.), facítque צִדְקָתְךָ *juſtitia tua*, (in pauſa ךָ) בְּצִדְקָתְךָ (in pauſa ךָ) *in juſtitia tua*, וּבְצִדְקָתֶךָ וְצִדְקָתְךָ *& juſtitia tua*. *& in juſtitia tua*. צִדְקָתוֹ *juſtitia ejus*, וְצִדְקָתוֹ *& juſtitia ejus*. In plur. צְדָקוֹת *juſtitias diligit*, Pſ.11.7.

252 לְמַעַן Lemá-yan] *propter*. מַעַן vox indeclinabilis, & ſemper habet adjunctũ ל, Cum verbo ſignificat *Ut*, ſine verbo, *propter, propterea, eò quòd*. לְמַעַן חַסְדֶּךָ *propter benignitatem tuam*, Pſ. 6.5. וּלְמַעַן שִׁמְךָ *& propter nomen tuum*, Pſ.31.4. לְמַעַן תִּצְדַּק *ut juſtificeris*, Pſ.51.6. לְמַעַן תִּוָּרֵא *ut timearis*, Pſ.130.4. &c. (additur verbo in omnibus temporibus.) Poteſt referri ad עָנָה *reſpondit*, q. cauſæ redditionem & reſponſionem diceres.

253 שׁוֹרְרָי Sho-rerái] *inimicos meos*. Targ. *Propter* תּוּשְׁבַּחְתִּי *laudem meam*. q. eſſet à שׁוּר *cecinit, laudavit*. A שָׁרַר *intuitus, contemplatus eſt, obſervavit*. Benoni Kal, quod ſemper ſumitur in malum שׁוֹרֵר *contemplator, obſervator, hoſtis*, qui aliorum actiones obſervat. &c. Legitur in Pſalm. in plur. tantùm cum Affix. שׁוֹרְרַי & in pauſa שׁוֹרְרָי

שׁוֹרְרָי *inimicos meos*, Psal. 27. 11. לְשׁוֹרְרָי *hostibus meis*, בְּשׁוֹרְרָי *in hostes meos*. Et contractè, בְּשׁוּרָי *in observatoribus meis*, Psal. 92. 12. quod tamen satius est referre ad שׁוּר quod est ejusdem significationis, *oculos intendere, solicitè observare, insidiari.*

254 הַוֹשַׁר Hav-shár] *Dirige*. A יָשַׁר *rectus, planus fuit*. In Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹשִׁיר *rectum fecit, rectificavit, direxit, complanavit*. Imperativ. Hiph. הַוְשַׁר *complana*, cum (-) in ultima, loco (..) propter ר R. 108 et cum ו mobili, loco וֹ ex Syriacismo, R. 135. pro הוֹשֵׁר Masorethæ (ut est in margine Psalterii) legunt הַיְשַׁר quasi illud ו in הַוֹשַׁר sit (י) protractum ob aliquod mysterium.

255 דַּרְכֶּךָ Dar-ké-cha] *Viam tuam*. דֶּרֶךְ *via*, suprà Num. 8. Cum Affixis, mutat utrumque (..) in (:) R. 122. & prius (:) in (-) R. 6. *Et posuit integram* דַּרְכִּי *viam meam*, Psal. 18. 33. *Doce me* דַּרְכֶּךָ *viam tuam*, Psal. 27. 11. דַּרְכּוֹ *via ejus*, וְדַרְכּוֹ *& via ejus*. דַּרְכָּם *via eorum*. In plur. mutato priori (..) in (:) & posteriori in (.) R. 122. fit דְּרָכִים *viæ*. Cum Affix. *Custodiam* דְרָכַי *vias meas*, Psal. 39. 2. In pausa, *Non noverunt* דְּרָכָי *vias meas*, Psal. 95. 10. בִּדְרָכַי *in viis meis*. דְּרָכֶיךָ *Vias tuas doce me*, Psal. 25. 4. *Ad custodiendum te in omnibus*, דְּרָכֶיךָ *viis tuis*, Psal. 91. 11. i. e. quicquid egeris in hac vitâ. *Notas fecit* דְּרָכָיו *vias suas*, Psal. 103. 7. Et deficiente (י) דְּרָכָו Psal. 10. 5. בִּדְרָכָיו *in viis suis*. In Regimine, mutato (.) in (:) R. 114. ex priori (:) fit (-) R. 6. דַּרְכֵי *vias Jehovæ*, Psal. 18. 22. בְּדַרְכֵי *in viis Jehovæ*, Psal. 138. 5.

Vers. 10.

256 בְּפִיהוּ Bephí-hu] *In ore ejus*. פֶּה *os oris*, concavum illud in quo continentur lingua & dentes; metaphoricè de quacunque concavitate dicitur, imò & gladio (propter voracitatem) tribuitur. In Regimine facit פִּי mutato ה in (י) פִּי *os justi*, Psal. 37. 30. *Quod descendit* עַל פִּי *super os vestium ejus*, Psal. 133. 2. Targ. אִמְרָא *oram vestis ejus*. Rabbinis dicitur בֵּית הַצַּוָּאר *domus colli*, est enim in tunicis inconsutilibus supernè os angustum, per quod induuntur ad collum. מִפִּי *ex ore infantium*, Ps. 8. 3. Cum Affixis, itidem mutat ה in (י) atque sic Affixum singulare primæ personæ, & Regimen confunduntur. פִּי *os meum*, מִפִּי *ab ore meo*, וּפִי *& os meum*, לְפִי *ori meo*, בְּפִי *in ore meo*, פִּינוּ *os nostrum*, פִּיךָ *os tuum*, פִּיו *& os ejus*. בְּפִיו & בְּפִיהוּ *in ore ejus*, פִּיהָ *os suum*, Ps. 69. 16. מִפִּיו *ex ore ejus*, פִּיהֶם & פִּימוֹ *os eorum*, בְּפִיהֶם & בְּפִימוֹ *in ore eorum*.

257 נְכוֹנָה Necho-ná] *Recta*, i. e, *rectum*: Nam adjectivum absolutè positum, neutraliter effertur, R. 28. A כּוּן in Niph. quiescente ו in וֹ R. 61. נָכוֹן *aptus paratus, firmus, certus, rectus fuit*. Particip. Niph. *Ego ad claudicationem* נָכוֹן *aptus*, Psal. 38. 18. i. e. dispositus. נָכוֹן *Rectum est cor meum*, Psal. 57. 8. *Cor ipsorum non est* נָכוֹן *paratum*. Targ. מְהֵימַן *fidele*. In fœmin. mutato (.) in (:) R. 114. נְכוֹנָה *certum*. LXX. ἀλήθεια *veritas*.

258 קִרְבָּם Kir-bám] *Intimum illorum*. A קָרַב *appropinquavit*, קֶרֶב *propinquum, intimum, medium*, pars interior cujusque rei, quæ aliis partibus propinquissima. Cum Præfix. מקרב

מִקֶּרֶב *è medio*, וְקֶרֶב *& intimum*, בְּקֶרֶב *in medio*. Cum Affix. correpto utroque (ֶ) in (:) R. 122. ex priori (:) fit (ִ) R. 6. *Incaluit cor meum* בְּקִרְבִּי *in medio mei*, Psal. 51. 12. Targ. בְּגוּשְׁמִי *in corpore meo*. בְּקִרְבֵּךְ *in medio tui* (fœmin. scil. Jerusalem) Ps. 147. 3. בְּקִרְבּוֹ *in medio ejus*. mascul. בְּקִרְבָּהּ *in medio ejus*. fœm. Psal. 55. 11. קִרְבָּם *Intimum eorum*, *domus ipsorum in seculum*, Psal. 49. 12. i. e. hæ sunt cogitationes ipsorum, domus ipsorum fore perpetuas. LXX. οἱ τάφοι αὐτῶν *sepulchra eorū*, transpositis literis legerunt קִבְרָם à קֶבֶר *sepulcrum*. בְּקִרְבָּם *in medio eorum*. Unde וּבְקִרְבָּם *& in intimo eorū maledicent*, Ps. 62. 5. Targ. בְּלִבְּהוֹן *in corde suo*. In plurali, mutato priori (ֶ) in (:) et posteriori in (ָ) R. 122. fit קְרָבִים unde cum Affixo, *Et omnia* קְרָבַי *interiora mea*, Psal. 103. 1. i. e. renes, cor, &c.

259 הַוּוֹת Hav-vóth] *Ærumnæ*. Targ. גּוּפֵיהוֹן מַלְיָן אִתְרְגוּשְׁתָּא *corpora eorum plena sunt tumultu*. LXX. ἡ καρδία αὐτῶν ματαία *cor eorum vanum est*. A הָוָה *fuit*. Nom. fœm. הַוָּה quicquid fit aut evenit, *accidens*, *eventus*, sed semper dirus & malus, *calamitas*, *infortunium*, *damnum*. Cum Affixo, *corroborabitur* בְּהַוָּתוֹ *in ærumna sua*, Psal. 52. 9. Targ. בְּמָמוֹנֵהּ *in mammone suo*, i. e. in divitiis suis, ab הַוָּה *opulentia*, *opes*. In plur. *Locuti sunt* הַוּוֹת *pravitates*, Psal. 38. 13. Targ. שִׁקְרָא *mendacium*, Psal. 52. 4. הַוּוֹת *ærumnas cogitabit lingua tua*, Psal. 91. 3. *A peste* הַוּוֹת *ærumnarum*, i. e. ærumnosissima.

260 קֶבֶר Ké-bher] *Sepulcrum*. A קָבַר *sepelivit*, Nom. masc. קֶבֶר *sepulcrum*, sepeliendi locus. בַּקֶּבֶר *in ipso sepulcro*, Ps. 88. 12. excluso ה Emphat.

261 פָּתוּחַ Pa-thuáh] *Apertum*. A פָּתַח *aperuit*, Pahul Kal, quod notat passionem adhuc durantem פָּתוּחַ *semper patens*, paratum ut cadavera in illud conjiciantur. Targ. הֵיךְ שְׁיוֹל פְּתִיחַ *sicut infernus patens*.

262 גְּרוֹנָם Gero-nám] *Guttur eorum*. A גָּרָה *attraxit*, *excitavit* sc. bellum, Nom. masc. Heemanthic. sine plurali גָּרוֹן *guttur*, ab excitatione spirituum. Cum Affixis, mutat (ָ) in (:) fitque גְּרוֹנִי *guttur meum*, גְּרוֹנָם *eorum*. בִּגְרוֹנָם *in gutture eorum*. Quidam deducunt à גָּרַר *succîdit*, *ruminavit*; sed quoniam cum Affixis mutat (ָ) in (:) est formæ רָצוֹן à רָצָה Nam si esset à גָּרַר (ָ) immutabile maneret, quoniam includeret dagesh compensativum, pro גָּרּוֹן

263 לְשׁוֹנָם Lesho-nám] *Linguâ eorum*, pro בִּלְשׁוֹנָם cum ellipsi. Nom. commun. gener. sed fœmin. sæpius, לָשׁוֹן *lingua*, non solùm corporis membrum significat, verùm etiam *sermonem*, & *sermonis idioma*. אִישׁ לָשׁוֹן *Vir linguæ non stabilietur in terra*. Psal. 140. 12. i. e. vir maledicus. Targ. גְּבַר דְּמִשְׁתְּעֵי לִשָּׁן תְּלִיתָאִי *vir qui loquitur linguâ tertiâ*, i. e. delator, obtrectator, *calumniator*, qui lædit tres animas, מְסַפֵּר *narrantis*, מְקַבֵּל *accipientis*, וּמִי שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו *& ejus de quo dicitur*, conscientiam suam atrociter sauciat, auditorem veritate privat, & delatum injuriâ afficit. Et verissimè Herodotus; Διαβολή ἐστι δεινότατον, ἐν τῇ δύο μέν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ ἀδικεόμενος. *Calumnia res iniquissima: in qua duo quidem sunt qui inferunt injuriam, unus qui ferat*. Cum Præfixo, מִלָּשׁוֹן *à lingua dolosa*, Psalm 120. 2. In Regimine, cum Affixis, & plurali numero, mutato (ָ) in (:) R. 114. facit לְשׁוֹן *linguam*

canum tuorum, Psal. 68. 24. לְשׁוֹנִי *lingua mea*, וּלְשׁוֹנִי *& lingua mea* בִּלְשׁוֹנִי *in lingua mea.* וּלְשׁוֹנֵנוּ *& lingua nostra*, לִלְשֹׁנֵנוּ *cum lingua nostra prævalebimus*, Ps. 12. 5. לְשׁוֹנְךָ *lingua tua*, וּלְשׁוֹנְךָ *& lingua tua*, לְשׁוֹנוֹ *lingua ejus*, וּלְשׁוֹנוֹ *& lingua ejus.* לְשׁוֹנָם *lingua eorum*, וּלְשׁוֹנָם *& lingua eorum*, וּבִלְשׁוֹנָם *& in lingua eorum.* In plur. fœminino. *A lite* לְשׁוֹנוֹת *linguarum*, Psal. 31. 21.

264 יַחֲלִיקוּן Ja-hhali-kún] *Dolosè blandiuntur.* A חָלַק *molle, tenue, glabrum, lubricum reddidit*: de lingua, *blanditus, adulatus est*, q. sermonem glabrum effecit. Fut. plur. Hiph. cum ן paragogico, יַחֲלִיקוּן Targ. מְשַׁעֲיִן *lenificant.* LXX. ἐδολιοῦσαν *dolosè agebant.*

Vers. 11.

265 הַאֲשִׁימֵם Ha-ashi-mém] *Reos fac eos*, Targ. הַיֵב לְהוֹן *condemna eos*, LXX. κρῖνον αὐτοὺς *judica eos.* Ab אָשַׁם *vastavit, deliquit, in culpa fuit.* In Hiph. הֶאֱשִׁים *devastavit, delinquere fecit, reum effecit*: quod semel tantùm legitur in SS. hoc loco in Imperat. הַאֲשִׁימֵם *delinquere fac eos*, vel *devasta eos.*

266 אֱלֹהִים Elo-hím] *O Deus.* Vide suprà Num. 137.

267 יִפְּלוּ Jip-pelú] *Cadent.* Targ. יִתְבַּטְּלוּן *irretiti fient.* A נָפַל *ruit, corruit, cecidit, decidit* è loco superiori in inferiorem. Fut. Kal, quod commutatâ primâ radicali נ in dagesh, R. 69. in Psalm. flectitur sic: יִפּוֹל *cadet*, &] ob Maccaph correpto ו in (..) R. 134. יִפָּל־ Psal. 35. 8. וַיִּפּוֹל *& cecidit*, Psal. 7. 16. cum ו conversivo Futuri, R. 79. תִּפּוֹלוּ *cadetis*, Psal. 82. 7. cum ו loco (:) ob accentum Sylluk. R. 132. יִפְּלוּ *cadent.*

268 מִמֹּעֲצוֹתֵיהֶם Mim-mo ע atso-the-hém] *A consiliis suis.* LXX. ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, *à cogitationibus suis.* A יָעַץ *consuluit*, Nom. fœmin. Heemanthic. mutato (י) in ו R. 161. n. 1. מוֹעֵצָה *consilium, consultatio*: sed legitur in plurali tantùm. מוֹעֵצוֹת *consilia, consultationes.* Cum Præfix. et Affix. בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם *in consiliis suis* Ps. 81. 13. מִמֹּעֲצוֹתֵיהֶם *à* vel *præ consiliis eorum.*

269 פִּשְׁעֵיהֶם Pish-ye-hém] *Defectionum suarum.* A פָּשַׁע *transgressus est*, Nom. Masc. פֶּשַׁע *prævaricatio, defectus*, à re aliqua cui tenearis, *rebellio* quavis etiam levi de causa. מִפֶּשַׁע *à defectione.* Cum Affix. mutat (∵) & (-) in (:) R. 121. 122. & prius (:) in (·) R. 6. פִּשְׁעִי *defectio mea*, פִּשְׁעָם *defectio eorum.* In plurali converso (-) in (,) R. 121. & (∵) in (:) R. 122. fit פְּשָׁעִים quod cum Affixis Levibus retinet (,) cum Gravibus verò corripit (,) in (:) facitq; פְּשָׁעַי *defectiones meæ*, & in pausa פְּשָׁעָי וּפְשָׁעַי *& defectiones meæ*, פְּשָׁעֵינוּ *defectiones nostræ*, פִּשְׁעֵיהֶם *defectiones eorum.*

270 הַדִּיחֵמוֹ Had-di-hhé-mo] *impelle eos*, LXX. ἔξωσον αὐτοὺς. A נָדַח *impulit, expulit, propulit*, Imperat. Hiphil, converso נ in dagesh. R. 69.

271 מָרוּ Ma-rú] *Rebelles fuerunt.* LXX. παρεπίκρανάν σε *irritaverunt te.* A מָרָה verba vel mentem alicujus *immutavit*, dictum aut fœdus *variavit*, contradixit, contrafecit, *rebellis fuit*, q. dictum, pactum, præceptum, amarum reddidit, ita ut conveniat cum מָרַר *amarus fuit.* Sumitur semper in malum. Tertia pers. plur. Præt. Kal, מָרוּ *rebellarunt*, Psal. 105. 28. abjecto ה pro מָרָהוּ R. 66.

272 בָּךְ Bach] *In te.* Targ. בְּמֵימְרָךְ *verbo tuo.* Sunt voculæ serviles ב in

in, ךָ *te*, unde בְּךָ *in te*, et cum ה paragog. בְּכָה Psal. 41. 8. In pausa verò transpositis punctis fit בָּךְ R. 132.

Verſ. 12.

273 וְיִשְׂמְחוּ Vejis-mehhú] *Et lætabuntur*. A שָׂמַח *lætatus eſt*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶשְׂמַח *lætabor*, cum ה parag. mutato (-) in (:) R. 121. אֶשְׂמְחָה *lætabor*, Psal. 9. 3. וְאֶשְׂמְחָה *& lætabor*, Psal. 31. 8. יִשְׂמַח *lætabitur*, & in pausa יִשְׂמָח Psal. 109. 28. וַתִּשְׂמַח *& lætata eſt Tſion*, Psal. 97. 8. cum ו converſivo Futuri. נִשְׂמְחָה *lætabimur*, (cum ה paragog.) וְנִשְׂמְחָה *& lætabimur*. יִשְׂמְחוּ *lætabuntur*, in pausa converso (:) in (-) R. 132. יִשְׂמָחוּ Psal. 69. 33. וְיִשְׂמְחוּ *& lætabuntur*, Psal. 34. 3. וַיִּשְׂמְחוּ *& læta ti ſunt*, Psal. 107. 30. cum ו converſivo Futuri.

¶ כָּל־חוֹסֵי בָךְ *Omnes confidentes in te*. Vide suprà Num. 120. Targ. כָּל מְסַבְּרִין בְּמֵימְרָךְ *omnes qui ſperant in verbo tuo*. Vide suprà Num. 72.

274 לְעוֹלָם Le-yo-lám] *In ſeculum*. A עָלַם *abſcondit*, עוֹלָם *ævum, ſeculum*, quia ventura secula nobis abscondita. Scribitur modò cum ו modò sine ו Si ad Deum referatur, notat *Æternum*, secus est *duratiò longa*, sed *finita*. Cum de Jubilæo dicitur, notat 50. annos: עוֹלָם שֶׁל לְוִיִּם חֲמִשִּׁים שָׁנָה *ſeculum Levitarum, quinquaginti anni*. Attribuitur tam tempori Futuro, quàm Præterito, unde fortè Latinum *Olim*. *Et elevamini portæ* עוֹלָם *ſeculi*, Ps. 24. 7. i. e. mansuræ quamdiu templum durabit. Cum Præfixis, מֵעוֹלָם *à ſeculo*, מֵהָעוֹלָם *ab ipſo ſeculo*, Ps. 41. 14. וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם *& à ſeculo uſque in ſeculum*, Psal. 90. 2. i. e. antequam mundus esset & ad finem ejus. עַד־הָעוֹלָם *uſque ad ipſum æternum*, Psal. 28. 9. לְעוֹלָם *in ſeculum*, וּלְעוֹלָם *et in ſeculum*. הַלְעוֹלָם *An in æternum iraſcetur nobis?* Psal. 85. 6. ubi ה Interrogativum gestat simplex (-) ob sequens (:) R. 77. In plur. עוֹלָמִים *ſecula*, & sine ו, *Regnum omnium* עֹלָמִים *ſeculorum*, Psal. 145. 13. הַלְעוֹלָמִים *An in æternum rejiciet?* Psal. 77. 8. ubi ה Interrogativum cum (-) ut antè.

275 יְרַנֵּנוּ Jeran-né-nu] *Cantabunt*, Targ. יְשַׁבְּחוּן *laudabunt*. A רָנַן in Pihel רִנֵּן *vociferatus eſt, exclamavit præ lætitia, ovavit, cantavit*. Futur. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲרַנֵּן *cantabo*, וַאֲרַנֵּן *et cantabo miſericordiam tuam*, Psal. 59. 17. Targ. וְאַבּוּעַ *et prædicabo*. תְּרַנֵּן *cantabit lingua mea*, Psal. 51. 16. נְרַנְּנָה *cantabimus*, cum ה parag. וּנְרַנְּנָה *et cantabimus* יְרַנְּנוּ *cantabunt*, et in pausa, converso (:) in (··) R. 132. יְרַנֵּנוּ Ps. 89. 13. וִירַנְּנוּ *et cantabunt*, Psal. 67. 5. ubi (:) sub (י) tollitur, ob præcedens (·) R. 8. תְּרַנֵּנָּה *cantabunt labia mea*, Psal. 71. 23. pro תְּרַנֵּנְנָה ubi tertia radicalis נ ante syllabam afformativam נָה, excidit. R. 73.

276 וְתָסֵךְ Vetha-léch] *Et operies* (super eos) Targ. וְתַטֵּל עֲלֵיהוֹן *et obumbrabis ſuper eos*. LXX. καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς *et habitabis in eis*, significatione desumptâ à סוּךְ *tabernaculum, habitaculum*. A סָכַךְ *operuit, texit*, ita ut tegumentum à re contecta divisum sit. In Hiph. syncopatâ mediâ radicali R. 70. הֵסַךְ *cooperire fecit, protexit*. Unde in secunda pers. Futuri, וְתָסֵךְ Et in tertia, יָסֶךְ לָךְ *protegeт te*, Psal. 91. 4. ubi propter vicinitatem alterius accentus in לָךְ (··) in voce יָסֶךְ transit in (∵) R. 127.

277 וְיַעְלְצוּ Vejaע-letsú] *Et exultabunt (in te.* Targ. *in verbo tuo.)* A עָלַץ *lætatus fuit, exultavit,* Fut. Kal, quod in Psalmis flectitur sic: וְאֶעֶלְצָה *et exultabo,* Psal. 9. 3. pro אֶעֱלְצָה ex אֶעֱלֹץ ubi (∵) ob sequens (:) amittit suum (:) R. 15. Sic in tertia plur. יַעַלְצוּ *exultabunt,* Psal. 25. 2. Targ. יֶחְדוּן *gaudebunt,* pro יַעַלְצוּ ubi (-:) amittit suum (:) Et וְיַעְלְצוּ *& lætabuntur,* ubi (-:) amittit suum (-) & transit in (:) R. 15.

278 אֹהֲבֵי O-habhé] *Amatores.* Ab אָהַב vel אָהֵב *amavit, dilexit.* Benoni Kal, אֹהֵב *diligens,* Psal. 33. 5. וְאֹהֵב *& diligentem violentiam,* Psl. 11. 5. In plur. mutato (..) in (-:) R. 117. אֹהֲבִים unde in Regim. אֹהֲבֵי *diligentes salutem tuam,* Psal. 40. 18. וְאֹהֲבֵי *& diligentes nomen ejus,* Psal. 69. 37. לְאֹהֲבֵי *diligentium nomen tuum,* Psl. 119. 132. Cum Affix. אֹהֲבַי *diligētes me,* אֹהֲבֶיךָ *te,* אֹהֲבָיו *eum.*

279 שְׁמֶךָ Shemé-cha] *Nominis tui.* שֵׁם *nomen,* genere masc. (fortè ex Syriac. ܫܡܝ שַׁמִּי *nominavit.*) Cum Præf. בְּשֵׁם *in nomine,* וּבְשֵׁם *& in nomine,* לְשֵׁם *ad nomen.* Perpetuò cum Affixis mutat (..) in (:) R. 117. n. 2. ita tamen ut sequente alio (:) prius migret in (·) R. 6. fitque שְׁמִי *nomen meum,* וּבִשְׁמִי *& in nomine meo,* שִׁמְךָ *nomen tuum,* (& in pausa, שְׁמֶךָ) וְשִׁמְךָ *& nomen tuum,* כְּשִׁמְךָ *secundùm nomen tuum,* לְשִׁמְךָ (& in pausa לִשְׁמֶךָ) *nomini tuo,* וְלִשְׁמֶךָ *& nomini tuo,* בְּשִׁמְךָ *in nomine tuo,* וּבְשִׁמְךָ *& in nomine tuo.* שְׁמוֹ *nomen ejus,* לִשְׁמוֹ *nomini ejus,* בִּשְׁמוֹ *in nomine ejus.* שְׁמָם *nomen eorum.* In plurali ex forma fœmin. facit שֵׁמוֹת *nomina.* Cum Affix. mutato (..) in (:) שְׁמוֹתָם *nomina eorū,* בִּשְׁמוֹתָם *nominibus suis,* Psl. 49. 12.

Vers. 13.

280 תְּבָרֵךְ Tebha-réch] *Maximè benedices.* A בֵּרֵךְ in Pih. בֵּרַךְ vel בֵּרֵךְ *benedixit, felicia precatus est, optima in aliquem verbo vel reipsâ contulit, dona, munera dedit.* Cum Deo tribuitur, *Deus benedicens nobis est,* cum bona & dona sua largitur et cumulatè tribuit nobis. *Deus benedictus à nobis* est, cum nos dona ejus agnoscimus, eúmque pro bonis in nos collatis laudamus tantùm & extollimus. Secunda pers. Fut. Pih. תְּבָרֵךְ pro תְּבַרֵּךְ ubi exclusum dagesh, compensatur per (ˑ) R. 19. Cætera quæ hîc desunt, vide infrà, Num. 672.

281 כַּצִּנָּה Cats-tsin-ná] *Tanquam scuto,* Targ. הֵיךְ תְּרִיסָא *velut clypeo.* Ab inusitato צָנַן Nom. fœmin. צִנָּה *spina,* in qua significatione rarum est, sæpius *scutum, clypeus,* quod hujusmodi clypei cuspidem habuerint in medio ad instar spinæ per acutam. *Apprehende* מָגֵן וְצִנָּה *clypeum et scutum,* Psal. 35. 2. Targ. וְעַגִיל *et scutum rotundum.* Cum כ similitudinis excluso ה Emphat. כַּצִּנָּה *tanquam ipso scuto.*

282 רָצוֹן Ra-tsón] *Benevolentiâ.* Targ. טָבָא רַעֲוָא *voluntate bonâ.* LXX. ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας *ut scuto bonæ voluntatis.* A רָצָה *benevolus fuit, placuit, complacuit.* Nom. Masc. Heemanth. רָצוֹן *voluntas, benevolentia, complacentia, favor,* notatur affectus animi in aliquid. *Satians omne vivum* רָצוֹן *benevolentiâ,* Psal. 145. 16. vel *ad placitum,* scil. cujuslibet viventis, juxta desiderium et appetitum ejus. לְרָצוֹן *in beneplacitum,* Psal. 19. 15. In Regim. & cum Affixis, mutato (ˑ) in (:) R. 114. fit רְצוֹן *beneplacitum timentium eum,* Psal. 145. 19. בִּרְצוֹן *in*

in beneplacito populi tui, Psal. 106. 4. *Ad faciendum* רְצוֹנְךָ *voluntatem tuam*, Ps. 40. 9. בִּרְצוֹנְךָ (& in pausa) וּבִרְצוֹנְךָ *in voluntate tuâ*, *et in beneplacito tuo*. רְצוֹנוֹ (facientes) *beneplacitum ejus*, Psal. 103. 21. בִּרְצוֹנוֹ *in benevolentia ejus*.

283 תְּעַטְרֵנוּ Tay-teren-nú] *Coronabis eum*. A עָטַר *coronavit*, in modum coronæ circumdedit. Fut. Kal, quod in Psalmis legitur h. l. tantùm pro תַּעְטֹר ubi ob affixum, ו transit in (:) R. 119. & (-) amittit suum vocalem (-) R. 15.

PSALMUS VI. ו

284 עַל־הַשְּׁמִינִית yal hash-sheminíth] *super instrumento octo chordarum*. Targ. עַל־כִּנָּרָא דִּתְמַנְיָא נִימִין *super citharam octo chordarum*, LXX. ὑπὲρ τῆς ὀγδόης *pro octava*. A שְׁמַן Nom. numerale ordinale, fœminini generis שְׁמִינִית *octava*; ter accipitur substantivè pro instrumento musico 8 chordarum, h. l. & Ps. 12. 1. & 1 Chron. 15. 21.

Vers. 2.

285 תּוֹכִיחֵנִי Tho-chi-hhé-ni] *Redarguas me*. A יָכַח in Hiph. mutando (י) in ו R. 57. הוֹכִיחַ *arguit*, *redarguit*, *disputando contendit*, palam coram testibus *reprehendit*, *increpavit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אוֹכִיחֲךָ *arguam te*, Psal. 50. 21. & in pausa אוֹכִחֲךָ vers. 8. תּוֹכִיחֵנִי *corripies me*, Psal. 38. 2. יוֹכִיחַ *reprehendet*, Psal. 49. 10. & contractè וַיּוֹכַח *& reprehendit*, Psal. 105. 14. cum ו conversivo וַיּוֹכִיחֵנִי *& corripiet me*, Psal. 141. 5.

286 בַּחֲמָתְךָ Ba-hhama-thecá] *In furore tuo*. A יָחַם *incaluit*, Nom. fœmin. חֵמָה *æstus*, *excandescentia*, *furor*, q. calor maximus, ardor. Eodem planè modo formatur, ut עֵצָה suprà Num. 6. Cum Præfixo, בְּחֵמָה *in furore*. In Regim. חֲמַת *furor hominis*, Psal. 76. 11. Cum Affixis, חֲמָתְךָ & in pausa, חֲמָתֶךָ *furor tuus*, בַּחֲמָתְךָ *in æstu tuo*, וּבַחֲמָתְךָ *& in furore tuo*, חֲמָתוֹ *furor ejus*. In plurali, *Reliquias* חֵמוֹת *furorum*, Psal. 76. 11.

287 תְיַסְּרֵנִי Thejas-seré-ni.] *Corripias me*. A יָסַר in Pihel, יִסֵּר *castigavit*, *corripuit*, dicitur de reali correptione, vel saltem de acriori reprehensione: Fut. Pih. quod in Psalmis flectitur in secunda pers. tantùm cum Affixis, תְּיַסְּרֵנִי *castiges me*, Psal. 38. 2. *Beatus ille vir* אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ *quem castigabis eum*, Psal. 94. 12. (pleonasmus ut suprà Num. 39.) ex תְּיַסֵּר ubi ob Affixum (..) transit in (:) R. 117.

Vers. 3.

288 אֻמְלַל Um lál] *Languidus ego sum*. Targ. מְטוּל דְּחַלָּשׁ אֲנָא *quoniam debilis ego sum*. Ab אָמַל *infirmus*, *debilis fuit*. Nom. masc. ex conjugat. Pyhal deductum, אֻמְלַל *infirmus*, *ægrotus*, *imbecillis*, quod legitur semel in Bibliis, Esa. 16. 8. duplicato ל loco dagesh, pro אֻמָּל unde hoc loco אֻמְלַל rectiùs etiam scriberetur cum (·) quàm cum (-)

289 רְפָאֵנִי Repha-é-ni] *Sana me*. A רָפָא *sanavit*, *dolorem mitigavit*, *curavit*, *pristinæ bonitati restituit*. Imper. Kal, qui in Psalmis flectitur sic: רְפָה *sana fracturas ejus* sc. terræ, Ps. 60. 4. i. e. ad pristinum statum restitue eam, pro רְפָא cum ה loco א,

Et

Et cum ה paragogico, רְפָאָה *sana animam meam*, Psal. 41. 5. i. e. remitte peccata, peccatum enim vulnus animæ. Cum Affixo, רְפָאֵנִי *sana me.*

290 נִבְהֲלוּ Nibh-halú] *Conturbata sunt.* Targ. אִתְבְּהִילוּ *obstupuerunt.* A בָּהַל in Niph. נִבְהַל *subitò motus fuit* corpore vel animo, *territus, perculsus, turbatus fuit:* cum motu importat celeritatem. In præterito Niph. flectitur sic, נִבְהֲלָה *conturbata est*, vers. 4. נִבְהֲלוּ *territi sunt*, Psal. 48. 6. נִבְהָלְנוּ *conturbati sumus*, Psal. 90. 7. Cum (ָ) ob accentum sylluk. In particip. *Fui* נִבְהָל *consternatus*, Psal. 30. 8. In Futuro, וְיִבָּהֲלוּ *& conturbabuntur.* Infrà vers. 11.

291 עֲצָמָי atsa-mái] *Ossa mea.* A עָצַם *robustus, solidus fuit*, Nom. commun. gen. עֶצֶם *robur*, It. *os ossis*, quòd sit solidum. Cum Affix. mutat utrumque (ֶ) in (:) R. 122. & prius (:) in (-) R. 6. facítque עַצְמִי *os meum.* In plurali, (mutatò posteriori (ֶ) in (ָ) et priori in (ֲ) R. 122.) utramque terminationem admittit, עֲצָמִים & עֲצָמוֹת *ossa.* Cum Affix. עֲצָמַי *ossa mea*, וַעֲצָמַי *& ossa mea*, בַּעֲצָמַי *in ossibus meis.* עֲצָמֵינוּ *ossa nostra.* In plurali fœminino, in Regim. & cum Affix. mutat (ָ) in (:) R. 114. ideóque (ֲ) amittit suum (:) R. 15. facítque עַצְמוֹת חֹנָךְ *ossa obsidentium te*, Psal. 53. 6. Targ. תְּקוֹף *robur.* *Omnia* עַצְמוֹתַי *ossa mea*, Psal. 35. 10. Targ. אֵבָרַי *membra mea.* In pausa, עַצְמוֹתָי Psal. 22. 15. וְעַצְמוֹתַי *& ossa mea*, בְּעַצְמוֹתַי *in ossa mea*, עַצְמוֹתָיו *ossa ejus.* בְּעַצְמוֹתָיו *in ossa ejus.*

Vers. 4.

292 נִבְהֲלָה Nibh-halá] *Conturbata est.* vide suprà Num. 290.

293 מְאֹד Meódh] *Valdè.* Nom. masc. מְאֹד *multitudo, copia.* Bis tantùm legitur in Bibliis, Deut. 6. 5. 2 Reg. 23. 24. Aliàs semper est adverbium intendendi, *valdè, multùm, copiosè.* *Ne derelinquas me* עַד־מְאֹד *usque valdè*, Psal. 119. 8. i. e. quàm maximè, penitùs, in perpetuum, quoad vixero. *Superbi derident me* עַד־מְאֹד *usque valdè*, vers. 51. i. e. quàm maximè, admodùm valdè.

294 עַד־מָתָי adh-ma-thái] *Usque quò.* quamdiu scil: sinis me affligi. Targ. עַד אֵימָתַי רְוָח לִי *usque quò refrigerium mihi*, scil. eris. מָתַי est particula interrogativa temporis, *quando*, Psal. 41. 6. מָתַי *quando morietur?* עַד־מָתַי *quousque fumabis?* Psal. 80. 5. In pausa scribitur מָתָי cum (ָ)

Vers. 5.

295 שׁוּבָה Shu-bhá] *Revertere.* A שׁוּב *reverti, redire in locum unde antea discesserat*, constructum cum Accusativo, est *reducere, restituere.* Imper. Kal, in quo secunda radicalis ו quiescit in וּ R. 60. & in Psalm. flectitur sic, שׁוּב *revertere*, & cum ה parag. שׁוּבָה & transitivè שׁוּבָה *Reduc*, redire fac, *captivitatem nostrã*, Ps. 162. 4. In fœm. שׁוּבִי *Revertere anima mea*, Psal. 116. 7. In plur. שׁוּבוּ *Revertimini filii hominum*, Psal. 90. 3. scil. corpore in pulverem, & spiritu ad me.

296 חַלְּצָה Hhal-letsá] *Erue.* Targ. פַּצִּי *libera.* A חָלַץ *extraxit, spoliavit, eripuit*, ex ærumna, miseria, periculo *eruit, liberavit.* Imper. Pih. qui in Psalm. legitur in secunda pers. singul. tantùm. חַלְּצָה *libera*, cum ה parag. Et cum Affix. חַלְּצֵנִי *erue me*, Psal. 140. 2. וְחַלְּצֵנִי *& erue me*, Psal. 119. 153. in

in quibus (‥) transit in (:) R. 117. ex חָלַץ

Vers. 6.

297 בַּמָּוֶת Bam-má-veth] *in ipsa morte*. A מוּת *mori*. Nom. masc. מָוֶת *mors*, tam naturalis quàm violenta. Cum Præfixis מִמָּוֶת *à morte*, הַמָּוֶת *ipsa mors*. Et excluso ה Emphat. בַּמָּוֶת *in ipsa morte*, לַמָּוֶת *ad ipsam mortem*, וְלַמָּוֶת *& ad ipsam mortem*. Cum ה parag. posterior vocalis mutatur in (:) R. 124. facitque הַמָּוְתָה *ipsa mors piorum ejus*, Psal. 116. 15. In Regim. & cum Affix. contracto (ָ) et (ֶ) in וֹ R. 124. fit, מוֹת *mors rectorum*, לְמוֹתָם *ad mortem eorum*, Psal. 73. 3. בְּמוֹתוֹ *in morte ejus*, Psal. 49. 18.

298 זִכְרְךָ Zich-ré-cha] *Memoria tui*. A זָכַר *recordatus est*. Nom. masc. זֵכֶר *memoria* tam privata (quæ est recordatio) quàm publica (quæ est monumentum, historia.) לְזֵכֶר *in memoriam*. Cum Affix. mutat (‥) penult. in (:) R. 116. & (ֶ) ult. in (:) R. 122. ac ex priori (:) fit (ִ) R. 6. facitq; זִכְרְךָ *memoria tui*, וְזִכְרְךָ *& memoria tui*, זִכְרָם *memoria eorum*.

299 בִּשְׁאוֹל Bish-ól] *In sepulcro*, LXX. ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ *in inferno*. A שָׁאַל *petiit, cupiit*. Nom. gener. com. sed sæpius fœmin. שְׁאוֹל *sepulcrum*, locus ubi mortui sepeliuntur, sic dictus ab insatiabilitate, q. semper efflagitaturus prioribus cadaveribus consumptis. Metaphoricè dicitur *infernus*, quòd semper aliquid inferri cupiat. *Angustiæ* שְׁאוֹל *inferni invenerunt me*, Psal. 116. 3. i. e. horribilis animi consternatio, ducens ad sepulcrum. Cum Præfix. מִשְּׁאוֹל *ex inferno inferiori*, Psal. 86. 13. i. e. infimo. לִשְׁאוֹל *in sepulcro*, Psal. 16. 10. It. *ad infernum*, Ps. 84. 4. בִּשְׁאוֹל *in inferno*, (in quibus ל et ב habent (ִ) ob sequens (:) Cum ה *Locali*, R. 102. n. 2. *Revertentur impii* לִשְׁאוֹלָה *ad infernum usque*, Psal. 9. 18.

300 יוֹדֶה לָּךְ Jó-dhel-lách] *Confitebitur tibi*. A יָדָה *jecit, projecit*, in Hiph. הוֹדָה *vocem projecit*, i. e. *liberè fassus, confessus est, laudavit, celebravit*. Futur. Hiph. quod est duplicis anomaliæ, nam (י) mutatur in (וֹ) R. 57. & ה quiescit in (ֶ) R. 65. facitque אוֹדֶה *celebrabo, confitebor*, וְאוֹדֶה *& celebrabo*, יוֹדֶה *celebrabit*, נוֹדֶה *celebrabimus*. (cætera quæ hîc desunt, vide infrà Num. 875.) Est verò hîc in יוֹדֶה־לָּךְ post Maccaph, dagesh dictum *Dachick*, quod has duas dictiones arctiori nexu in unam coarctat. R. 134. n. 1.

Vers. 7.

301 יָגַעְתִּי Ja gháע-ti] *Laboravi*. A יָגַע *laboravit, defatigatus fuit*, prima pers. Præt. Kal, יָגַעְתִּי *defatigatus sum*, Psal. 69. 4.

302 בְּאַנְחָתִי Bean-hha-thí] *In gemitu meo*. Ab אָנַח *gemuit, ingemuit, præ dolore suspiravit*, Nom. fœmin. אֲנָחָה *gemitus, suspirium*, cujus Synonyma sunt דְּאָבָה & יָגוֹן sed דְּאָבָה notat *dolorem de præterito*, יָגוֹן *mœstitiam de futuro*, אֲנָחָה *suspirium de præsenti*. Cum præfixo, בַּאֲנָחָה *in ipso gemitu*, Psal. 31. 11. excluso ה Emphatico. In Affixione mutat ה in ת, et (ָ) penult. in (:) R. 114. sicque (ֲ) transit in (-) simplex. R. 15. fitque, *A voce* אַנְחָתִי *gemitus mei*, Psal. 102. 6. וְאַנְחָתִי *& gemitus meus*, בְּאַנְחָתִי *in gemitu meo*.

303 אַשְׂחֶה As-hhé] *Natare faciã*, Hebraismus,

ismus pro *madefaciam, irrigabo*. A שָׂחָה *navit, natavit*, Fut. Hiph. אַשְׂחֶה quod h. l. tantùm legitur in tota SS. ubi ה quiescit in (ֶ) R. 65.

304 מִטָּתִי Mit-ta-thí] *Lectum meum*. A נָטָה *extendit, inclinavit*. Nom. fœmin. Heemanthic. מִטָּה *lectus, reclinatorium*, quòd homo dormiens se super illud extendat: (éstque pro מִנְטָה R. 161. n. 4.) Cum Affixo mutato ה in ת fit מִטָּתִי R. 104.

305 בְּדִמְעָתִי Bedhim-ע a-thí] *In lacryma mea*. A דָּמַע *lacrymatus est*, Nom. fœmin. דִּמְעָה *lacryma*. *Pavisti nos* לֶחֶם דִּמְעָה *pane lacrymæ*, Psal. 10.6. Targ. לְחֶם טְמִישׁ בְּדִמְעוּתָא *pane tincto lacrymâ*. בְּדִמְעָה *in lacryma*. Cum Affix. mutato ה in ת fit דִּמְעָתִי *lacryma mea*, בְּדִמְעָתִי *in lacryma mea*. In plurali facit דְּמָעוֹת *ad formam* צְדָקוֹת R. 32. unde בִּדְמָעוֹת *cum lacrymis*, Psal. 80. 6.

306 עַרְשִׂי ע ar-sí] *Spondam meam* עֶרֶשׂ *lectus ex ligno, sponda, grabbatum*, cujus etymon ignoratur, quater tantùm in SS. legitur. Cum Affixo, mutat utrumque (ֶ) in (ְ) R. 122. & prius (ְ) in (ַ) R. 6. facítque עַרְשִׂי

307 אַמְסֶה Am-sé] *Liquefaciam*. Targ. אַטְמֵישׁ *lavabo*. A מָסָה *liquefecit*, *dissolvit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אַמְסֶה *dissolvam*, ubi ה quiescit in (ֶ) R. 65. יַמְסֶה Cum affixo excluso ה R. 103. facit וְיַמְסֵם *& dissolvet eos*, Psal. 147. 18.

Vers. 8.

308 עָשְׁשָׁה מִכַּעַס ע á-she-shá mic-cá-ע as.] *Corrosus est præ ira oculus meus*. Targ. חֲשִׁיכַת *obscuratus est*. Facies mea similis est vesti à tineis arrosæ præ angore. A עָשַׁשׁ *tineas genuit* propriè, *depastus, corrosus fuit à tinea*. Præt. Kal, quod ter legitur in SS. ídque in Psalm. tantùm. עָשְׁשָׁה *depastus est oculus meus*, h. l. & Ps. 31. 10. עָשְׁשָׁה *consumptus est oculus meus*, Targ. בְּלָאת *inveteratus est*. Ibid. vers. 11. *Ossa mea* עָשֵׁשׁוּ *consumpta sunt*, contabuerunt. Cum (..) loco (:) ob pausam R. 132.

¶ מִכַּעַס *ab indignatione*. A כָּעַס *indignatus fuit*. Nom. masc. כַּעַס quod sumitur nunc activè, *Irritatio*, *Provocatio*, nunc passivè, *Indignatio*, *Ira*. Cum Præfixis, מִכַּעַס *ab* vel *præ indignatione*, בְּכַעַס *in indignatione*. וָכַעַס *& indignatio*, ubi ו cum (ָ) ante vocem dissyllabam penacutam. R. 78. Cum affixo, *Et irritam redde* כַּעַסְךָ *iram tuam*, Psal. 85. 5.

309 עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי ע á-theká bechol-tso-rerái] *Crassus evasit in omnes adversarios meos*, vel *consenuit*, Targ. אִתְבְּלִיאַת *inveteratus est*. A עָתַק *durus, crassus, densus, robustus fuit*, It. *vetus, antiquus fuit*, quæ enim robusta sunt, durant, ætatem ferunt. Præt. Kal, quod in Psalm. legitur h. l. tantùm.

¶ צוֹרְרָי *Oppressores meos*. A צָרַר *ligavit, vinxit*, metaph. *tribulavit*, q. angustum reddidit, coarctavit. Benoni Kal, quod supplet vicem Nominis, צוֹרֵר *arctans*, i.e. hostis, oppressor, tribulator. Cum Affixo, *Et eripui* צוֹרְרִי *opprimentem me*, Ps. 7. 5. In plurali צוֹרְרִים In Regim. *Omnes* צֹרְרֵי *oppressores animæ meæ*, Psal. 143. 12. Cum Affix. צֹרְרַי in pausa, צֹרְרָי *hostes mei*, צוֹרְרֶיךָ & צֹרְרֶיךָ *hostes tui*, צוֹרְרָיו *hostes ejus*.

Vers. 9.

¶ סוּרוּ Sú-ru] *Recedite*. Vide infrà Num. 1347.

¶ בכיי

¶ בִּכְיִי Bich-jí] *fletus mei*. Vide infrà Num.1212.

---

*Verſ.*10.

¶ תְּחִנָּתִי Tehhin-na-thí] *orationem meam*. Vide infrà Num.1869.

¶ יִקָּח Jik-káhh] *accipiet*. Vide infrà Num.1777.

---

*Verſ.*11.

¶ יֵבֹשׁוּ Jebhó-ſhu] *Erubeſcent*. Vide infrà Num.1113.

¶ וְיִבָּהֲלוּ Vejib-bá-halú] *& confundentur*. Vide ſuprà Num.290.

¶ יָשֻׁבוּ Ja-ſhú-bhu] *revertentur*. Vide infrà Num.1041.

¶ רָגַע Rá-ghay] *momento*. LXX. σφόδρα διὰ τάχους *valdè velociter*. Vide infrà Num. 1210.

PSALMUS VII. 1

¶ Inſcriptio hujus Pſalmi eſt, שִׁגָּיוֹן לְדָוִד Shig-ga-jón ledha-vídh] *Ode erratica Davidis*, i.e. varia, quæ omnibus rationibus muſicæ decantabatur ſimul. LXX. ψαλμὸς τῷ Δαυίδ *Pſalmus Davidi*, Targ. תִּרְגְּמָא דְאוֹרַיְתָא לְדָוִד *Interpretatio Legis Davidis*. A שָׁגָה *erravit, ignoravit, per ignorantiam peccavit*, fit שִׁגָּיוֹן quid propriè ſignificet, incertum. Legitur in tota SS. h.l. tantùm & Hab.3.1. in plurali. Aliis eſt *ſpecies carminis*, aliis *Cantio erratica*, ut jam dictum. Marino, *Error Davidis quem cecinit*, &c. quaſi in hoc Pſalmo contineretur curarum Davidis ſumma, ob quarum intentam cogitationem, fatuus penè creditus eſt. Nec hæc interpretatio diſplicet, idem enim etiam Chaldæum ſenſiſſe puto. Habbakuk uſus eſt in plur. fœmin. *Oratio Habbakuk prophetæ ſuper* שִׁגְיֹנוֹת *erroribus*, h. e. ſuper quibuſdam curis maximis, de quibus agitur in tota illa oratione.

¶ שָׁר Shár] *cecinit*. Vide infrà Num.2168.

310 דִּבְרֵי Dibh-ré] (ſuper) *verba*, vel *ad factum*. Nom. maſc. דָּבָר *verbum, ſermo, rei geſtæ narratio, res ipſa, factum, negotium, cauſa*. לְדָבָר *ad verbum*. In Regim. mutat prius (ָ) in (:) R.114. & poſterius in (-) R.115. facítque עַל דְּבַר *ſuper rem gloriæ nominis tui*, Pſ.79.9. Targ. מְטוּל *propter gloriam*. בִּדְבַר *in Verbo Iehovæ*, Pſ.33.6. Cum Affix. & numero plur. corripit (ָ) prius in (:) fitque דְּבָרְךָ *verbum tuum*, כִּדְבָרְךָ *ſecundùm verbum tuum*, בִּדְבָרְךָ *in verbo tuo*, לִדְבָרְךָ *verbo tuo*, וּמִדְּבָרְךָ *& à verbo tuo*, Pſal. 119.161. cum (י) redundante, דְּבָרוֹ *verbum ejus*, לִדְבָרוֹ *verbo ejus*, וְלִדְבָרוֹ *& in verbo ejus*. In plur. דְּבָרִים *verba*. In Regim. mutato (ָ) in (:) R.114. ex priori (:) fit (.) R.6. facítque דִּבְרֵי *verba cantici*, Pſ.18 1. וְדִבְרֵי *& verba odii*, Pſ.109.3. Cum Affix. דְּבָרַי *verba mea*, דְּבָרֶיךָ *tua*, דְּבָרָיו *ejus*, בִּדְבָרָיו *verbis ejus*.

311 כּוּשׁ Chuſh] Nomen proprium viri, Gen. 10.6. qui Arabibus Æthiopibúſque nomen dedit: unde Æthiopia *Chuſh* dicta, 2 Reg.19.9. Hic autem hoc ſcommate perſtringitur Saul filius קִישׁ cujus cor nunquam mutatum fuit ab odio Davidis, perinde ac Æthiops pellem mutare nequit.

312 בֶּן־יְמִינִי Ben-jemi-ni] *filii Jemini*. Targ. עַל־תְּבָרָא דְשָׁאוּל בַּר קִישׁ דְּמִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִין *Super interitu Saulis filii Kis, qui erat de tribu Binjamin*. יְמִינִי nomen gentile patronymicum ex Benjamin. q. *Jeminæus*.

Verſ. 2.

313 בְּךָ חָסִיתִי Bechá hha-sí-thi] *in te ſperavi.* Targ. *In verbo tuo ſperavi.* A חָסָה ſuprà Num.120. Præt. Kal, quod cum ו Converſivo R.79. facit וְחָסָה *& ſperabit,* Pſ.64.11. In prima perſ. mutato ה in (י) R.66. חָסִיתִי *confidi,* Pſ.11.1. pro חָסַהְתִּי In plur. abjecto ה, R.66. חָסוּ *ſperârunt,* Pſ 37.40. pro חָסָהוּ

314 רֹדְפַי Ro-dhepháj] *perſequentibus me.* A רָדַף *ſecutus, proſecutus, perſecutus eſt,* de quacunque ſectatione dicitur, ſive in bonum ſive in malum. Benoni Kal, רוֹדֵף Cum Affix. mutato (..) in (:) R.117. fit רֹדְפָם *perſequens eos,* Pſ.35.6. Et ſic in plur. רוֹדְפִים In Regim. רֹדְפֵי *perſecutores ſceleris,* Pſ. 119. 150. Cum Affix. רֹדְפַי *perſequentes me,* מֵרֹדְפַי *in perſequentibus me,* Pſ.142.7. (ubi מ cum (..) ob indageſhabilem, R.74.) וּמֵרֹדְפַי *& à perſequentibus me.* בְּרֹדְפַי *in perſequentes me.*

315 וְהַצִּילֵנִי Vehats-tſi-lé-ni] *& eripe me.* A נָצַל in Hiph. compenſato נ per dageſh, R. 69. הִצִּיל *rapuit, eripuit, liberavit.* dicitur de ereptione quæ fit ſervandi cauſâ, rariùs de ſimplici ablatione. Imperativ. Hiph. qui flectitur in Pſalmis ſic: הַצִּילָה *eripe.* Pſ.22.21. cum ה parag. Cum Affix. הַצִּילֵנִי *libera me.* וְהַצִּילֵנִי *& libera me.* In plur. הַצִּילוּ *eripite.* Pſ.82.4.

Verſ. 3.

316 יִטְרֹף Jit-róph] *rapiat,* Targ. יְתַבַּר *conterat.* A טָרַף *rapuit, carpſit, dentibus dilaceravit,* propriè dicitur de feris. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶטְרֹף *rapiam,* Pſal.50.22. יִטְרֹף *rapiet.*

317 כְּאַרְיֵה Kear-jé] *ſicut leo.* Ab אָרָה *diſcerpſit.* Nom. maſc. אַרְיֵה *leo grandior,* qui jam prædam carpit & diſcerpit. *Salva me ab ore* אַרְיֵה *leonis,* Pſ. 22.14. Cum כ ſimilitudinis, כְּאַרְיֵה *ſicut leo,* Pſ.10.9.

318 פֹּרֵק Po-rék] *rumpens.* A פָּרַק *rupit, abrupit, laceravit, cutem à carne avulſit.* Benoni Kal.

319 מַצִּיל Mats-tſíl] (& non) *liberans.* A נָצַל ſuprà Num.315. Particip. Hiph. מַצִּיל *liberator, liberans,* Pſ.35.10. pro מַנְצִיל compenſato נ per dageſh. R. 69.

Verſ. 4.

320 עָשִׂיתִי ya-sí-thi] *feci.* A עָשָׂה *fecit,* Præt. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: עָשָׂה *fecit,* quieſcente ה in (י) R.65. עָשִׂיתָ *feciſti,* Pſ.9.5. mutato ה in (י) quieſcens, R.66. עֲשִׂיתָה *feciſti hoc,* Pſ.109.27. ubi (ob Affix. ה.) (:) ſub ח ne duæ vocales concurrant, ejicitur, R.97. & (:) ſub ע mutatur in (-:) R.114.) עָשִׂיתִי *feci.* Pſ.51.6.

321 זֹאת Zóth] *hoc.* Pronom. Demonſtrativ. fœmin. gen. זֹאת *hæc, iſta,* ſupplet vicem Neutri, (quo Hebræi carent) *hoc, iſtud.* Cum Præfix. הַזֹּאת *iſtius inquam.* Pſ.18.1. בְּזֹאת *in hoc,* Pſ.27.3.

322 יֵשׁ Jeſh] *eſt.* Ab inuſitato יָשָׁה Verbum irregulare, omnis generis & perſonæ, *Eſt, Sunt.* Ad Maccaph, ſcribitur cum (..) R.134. יֶשׁ־ *ſunt,* Pſ.58. 12. Cum Præfix. וְיֵשׁ *& eſt,* Pſ.73.11. Cum ה Interrogativo, R.77. הֲיֵשׁ *an eſt?* Pſ.14.2.

323 עָוֶל yá-vel] *iniquitas,* Targ. טְלוּמָא *injuria.* A עָוַל *iniquus fuit,* Nom. maſc. ſine plur. עָוֶל *iniquitas, perverſitas,* omne malum contra jus, Pſ.53.2. Et in forma fœmin. עַוְלָה *In facientes* עַוְלָה *iniquitatem,* Pſ.37.1. *A viro doli*

doli וְעַוְלָה *& iniquitatis*, Pſ.43.1. i.e. doloſo & iniquo. Et ad majorem auxeſin, cum utroque ſigno fœminino ה & ת, R.27. עַוְלָתָה *omnimoda iniquitas. Et non in Jehova* עַוְלָתָה בּוֹ *ulla prorſus iniquitas in eo*, Pſ.92.16. *Ne immittant* בְּעַוְלָתָה *in ſummam iniquitatem manus ſuas*, Pſ.125.3.

324 בְּכַפָּי Bechap-páj] *in volis meis.* A כָּפַף *incurvavit*, Nom. fœm. כַּף *concavitas, curvitas cujuſlibet rei, vola* manus vel pedis. In pauſa, כָּף *volâ*, Pſ.98.8. Cum Præfix. מִכַּף *è vola.* In affixione & Duali numero, aſſumit dageſh, ad compenſandum defectum literæ abſentis. R.125. facítque בְּכַפִּי *in vola mea*, כַּפְּכָה *manum tuam*, Pſ.139.5. cum ה paragog. כַּפּוֹ *volam ſuam*, Pſ.129.7. In Duali, *Innocens* כַּפַּיִם *volis*, Pſ.24.4. Cum Affix. *Et elevabo* כַּפַּי *manus meas*, Pſ.119.48. In pauſa, *Lavabo in innocentia* כַּפָּי *manus meas*, Pſ.26.26. בְּכַפָּי *in volis meis.* כַּפֵּינוּ *volæ noſtræ.* כַּפֶּיךָ *volarum tuarum*, Pſ.128.2. *Et in prudentiis* כַּפָּיו *manuum ſuarum ducet eos*, Pſ.78.72. alluſio ad paſtores, qui gubernant gregem baculo manus ſuæ.

Verſ. 5.

325 גָּמַלְתִּי Ga-mál-ti] *retribui.* A גָּמַל *rependit, retribuit, bonum vel malum retulit*, Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: גָּמַל *Retribuit ſuper me*, Pſ.13.6. *Retribuit ſuper te*, Pſ.116.7. Targ. גְּמַל טוּבָה *retribuit bonum.* LXX. εὐηργέτησε, *benefecit.* שֶׁגָּמַלְתְּ *quæ retribuiſti*, fœm. Pſ.137.8. cum ש Relativo, R.75. גָּמַלְתִּי *malum intuli.*

326 שׁוֹלְמִי Sho-lemí] *pacifico meo*, i.e. pacem colenti mecum. Targ. לְבַעַל שְׁלָמִי *autori pacis meæ.* A שָׁלֵם *pacificus fuit, pacem habuit*, vel *coluit*, Ben. Kal, quod legitur h.l. tantùm, cum Affixo.

327 וָאֲחַלְּצָה Va-ahhal-letſá] *ſed liberavi* vel *& ſpoliavi* affligentem me. Targ. וְרַחֲקֵית מְעִיקַי *& afflixi eos qui me angebant.* A חָלַץ ſuprà Num. 296. Fut. Pihel, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֲחַלֵּץ cum ה parag. mutato (..) in (:) R.117. וָאֲחַלְּצָה (ubi ו Converſiv. cum (ָ) ante א, R.79.) Et ſic cum Affixis, וָאֲחַלֶּצְךָ *& liberavi te*, Pſal. 81.8. אֲחַלֶּצְךָ *liberabo te*, Pſal.50.15. (ubi prius (:) in medio tranſit in (..) R.6. אֲחַלְּצֵהוּ *liberabo eum*, Pſal.91.15. יְחַלְּצֵנִי *liberabit me*, Pſal. 18. 20. וַיְחַלְּצֵם *& liberavit eos*, Pſ.34.8. ubi ex (ּ) dageſh tollitur, R.20. quod ו Converſiv. imprimere debuit. R.79.

328 רֵיקָם Re-kám] *gratis.* A רִיק ſuprà Num.54. fit רֵיקָם *gratis, fruſtra, ſine cauſa, immeritò.* Pſ.25.3. ubi ם Heemanthic. format adverbium, R.23.

Verſ. 6.

329 יִרַדֹּף Ji-rad-dóph] *Perſequetur, & alios ad perſequendum incitabit.* Futur. compoſitum ex Kal & Pihel, à רָדַף ſuprà Num. 314. In Kal, formatur ſic: אֶרְדּוֹף *perſequar*, Pſal. 18. 38. תִּרְדְּפֵם *perſequeris eos*, Pſ.83.16. (ubi ob Aff. ו tranſit in (:) R.117.) וַיִּרְדֹּף *& perſequutus eſt*, Pſ.109.16. (cum ו Converſ. Futuri, R.79.) In plur. יִרְדְּפוּנִי *proſequentur me.* Pſ 23.6. In tertia ſingul. perſona Kal, יִרְדֹּף *perſequetur*; in tertia ſing. Pihel, יְרַדֵּף *ad perſequendum inſtigabit*: ex utroque conflatum יִרַדֹּף LXX. καταδιώξαι ἄρα. *perſequatur meritò.*

330 וְיַשֵּׂג Vejaſ-ſégh] *& aſſequetur.* A נָשַׂג in Hiph. commutato נ in dageſh, R.69. הִשִּׂיג *attigit, apprehendit, aſſecutus eſt.* Futur. Hiph quod cum Affixis

fixis geſtat (ֵ) ſine eis, (ֵ) וְאַשִּׂיגֵם *& aſſequar eos*, Pſ. 18.38. יַשִּׂיגֵם *aſſequetur eos.* Pſ.69.25. וְיַשִּׂג *& apprehendet.*

331 וְיִרְמֹס Vejir mós] *& conculcabit.* Targ. וְיִכְבּוֹשׁ *& ſubiget.* A רָמַס *calcavit, conculcavit*, Fut. Kal, quod in Pſalmis flectitur ſic: תִּרְמֹס *calcabis*, Pſ.91.13. וְיִרְמֹס *& calcabit.*

332 לָאָרֶץ La-á-rets] *in ipſam terram.* אֶרֶץ *terra*, centrum cœli. Suprà Num. 57. Et quia terra eſt humili loco ſita, ideo locus infimus vocatur terra. Pſ. 138.15. *In inferioribus* אָרֶץ *terræ*, i.e. in utero, loco infimo. Cum Præfix. *Cœli* וָאָרֶץ *& terra*, Pſ.69.35. ubi ו geſtat (ָ) ante accentum Athnach. R. 78. כְּאֶרֶץ *ſicut terra*, בְּאֶרֶץ *in terra.* Cum ה Emphat. הָאָרֶץ *ipſa terra*, & excluſo ה Emphatico à literis כלב R.81. לָאָרֶץ *ipſius terræ*, Pſal.12.7. בָּאָרֶץ *in ipſa terra*, וּבָאָרֶץ *& in ipſa terra.*

333 חַיָּי Hhaj-jáj] *vitam meam.* Kimchi genuinam ejus radicem ait eſſe חָיַי (idem quod חָיָה) *vixit*, quod unicum ſaltem verbum apud Hebræos habet tertiam literam radical. (ו) Nom. maſc. per Syncopen חַי *vivens, vivum.* Pſ. 18.47. חַי יְהוָה *vivens eſt Jehova* : & in pauſa cum (ָ) לְאֵל חָי *ad Deum viventem.* Pſ.42.3. In plur. ad compenſandum defectum ſecundæ radical. aſſumit dageſh, R.125. חַיִּים *viventes, vivi.* Pſ.38.20. *Et inimici mei* חַיִּים *viventes.* Pſ.124.3. *Tunc* חַיִּים *vivos deglutiviſſent nos.* Cum ה Emphat. *In luce* הַחַיִּים *ipſorum viventium.* Pſ.56. 14. Aliâs ſubſtantivè חַיִּים *vita*, plures complectens annos aut gradus; éſtque plurale tantùm. Pſ. 16.11. *Semitam* חַיִּים *vitæ.* Cum Præfix. מֵחַיִּים *præ vita*, Pſ.63.4. בַּחַיִּים *in hac vita*, Pſ.17. 14. excluſo ה Emphat. Cum Affix. *Omnibus diebus* חַיָּי *vitæ meæ.* Pſ.23.6. וְחַיַּי *& vita mea*, בְּחַיָּי *in vita mea.* *Omnibus diebus* חַיֶּיךָ *vitæ tuæ*, Pſal. 128.5. *Qui redimit è fovea* חַיָּיְכִי *vitam tuam.* Pſ.103.4. ubi Affix. fœmin. Syro-Chald. כִי pro Hebr. ךְ R.146. & (ָ) ob pauſam. בְּחַיָּיו *in vita ejus*, Pſ.49.14.

334 לֶעָפָר Le-ya-phár] *in ipſo pulvere.* Nom. maſc. cum plur. fœmin. עָפָר *pulvis*; terra humore deſtituta & arida, ac in minutiſſimas partes diſſoluta, quæ Latin. dicitur *pulvis* à pellendo, quòd ventorum impetu pellatur. *Omnes deſcendentes* עָפָר *in pulverem*, Pſ.22.30. calamitoſam vitæ conditionem ſignificat. *An celebrabit te* עָפָר *pulvis?* Pſ. 30.10. i.e. homo in pulverem redactus. *Et inimici ejus* עָפָר *pulverem lingent*, Pſal.72.9. notatur ſumma demiſſio, i.e. adeò demittent capita ſua in terram, ut videantur pulverem lingere. Cum Præfix. *Erigens* מֵעָפָר *ex pulvere tenuem*, Pſ.113.7. i.e. ex infima & viliſſima ſorte ac conditione, ſicut pulvis viliſſima terræ pars. כְּעָפָר *ſicut pulverem à facie venti*, Pſ.18.43. Cum ה Emphat. facit הֶעָפָר cum (ֶ) ante guttural. Kametſatam. R.76. unde excluſo ה Emphat. R.81. *Et pluit ſuper eos* כֶּעָפָר *ſicut ipſum pulverem, carnem* Pſ.78.27. i.e. innumerabilem; ſicut pulvis numero caret. *Incurvata eſt* לֶעָפָר *ad pulverem ipſum anima noſtra*, Pſ.44.27. notat ærumnoſam demiſſionem & fractum animum. In Regim. converſo priori (ָ) in (ֲ) R. 114. & poſteriori (ָ) in (ַ) R.115. fit וְלַעֲפַר *& in pulvere mortis collocabis me*, Pſ.22.16. Cum Affix. mutato priori (ָ) in (ֲ) facit עֲפָרָהּ *pulverem ejus*, Pſ.102.15. עֲפָרָם *pulverem eorum*, Pſ.104.29.

335 יַשְׁכֵּן Jaſh-ken] *habitare faciet.* A שכן

שָׁכַן *habitavit, mansit*, in Hiph. הִשְׁכִּין *habitare, manere fecit, collocavit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur in tertia pers. singul. tantùm, יַשְׁכֵּן *faciet ut habitem*, וַיַּשְׁכֵּן *& habitare fecit*, Psal. 78. 55. cum ו Convers. Futuri, R. 79.

Vers. 7.

336 הִנָּשֵׂא Hin-na-sé] *Elevare*, i. e. *eleva te*. A נָשָׂא *tulit, elevavit*, Imperativ. Niph. qui habet significationem reciprocam, הִנָּשֵׂא *extolle te*, Ps. 94. 2. In plur. וְהִנָּשְׂאוּ *& attollite vos*, Psal. 24. 7.

337 בְּעַבְרוֹת Beyabh-róth] *in furoribus*. A עָבַר *transiit*. Nom. fœm. עֶבְרָה *ira* in alium hominem q. transiens, *furor* ignis more pervadens. Cum Affix. mutato ה in ת R. 104. עֶבְרָתֶךָ (sic) *furor tuus*, Ps. 90. 11. בְּעֶבְרָתֶךָ *in excandescentia tua*, Ps 90 9. In plurali ad formam צְדָקוֹת fit עֲבָרוֹת R. 32. In Regim. correpto (ָ) in (ְ) R. 114 (ֲ) amittit suum (ְ) R. 15. fitque בְּעַבְרוֹת LXX. ἐν τοῖς πέρασι *in finibus inimicorum tuorum*. ex significatione עֲבָרִים *termini, latera, fines*.

338 וְעוּרָה Veyu-rá] *& evigila ad me*, vel *Excita mihi judicium* (quod) *mandasti*. Targ. וְסַרְהֵב לִי דִינָא *& accelera mihi judicium*. A עוּר *evigilare, expergisci*, & transitivè, *excitare*. Imperativ. Kal, עוּרָה *evigila*, Psal. 44. 24. ut suprà קוּמָה Num. 158.

339 צִוִּיתָ Tsiv-ví-tha] *præcepisti*. A צָוָה in Pih. צִוָּה *jussit, mandavit, præcepit*. In tertia. pers. masc. Præteriti, ה quiescit in (ָ) R. 65. הוּא צִוָּה *ipse mandavit*, Psal. 33. 9. In secunda, ה mutatur in (ִי) quiesc. R. 66. צִוִּיתָ *mandasti*, & cum ה paragog. צִוִּיתָה Psalm. 119. 4. pro צִוִּיתָ

Vers. 8.

340 תְּסוֹבְבֶךָּ Teso-bhebhéc-ca] *Circumdabit te*. A סָבַב *circumivit, circumdedit*, in Pohel mutato dagesh in (וֹ) R. 45. סוֹבֵב *circumvertit, circumaedit*, Fut. Pohel quod in Psalmis flectitur sic: וַאֲסוֹבְבָה *& circumdabo*, Ps. 26. 6. mutato (..) in (:) R. 117. ob ה paragogic. Et sic cum Affix. תְּסוֹבְבֵנִי *circumdabis me*, Psal. 32. 7. יְסוֹבְבֶנּוּ *circumdabit eum*, Ps. 32. 10. תְּסוֹבְבֶךָּ *circumibit te*, pro תְּסוֹבְבֶנְךָ ubi in Affixo ךָ est dagesh propter exclusum נ Epentheticum R. 100. וִיסוֹבְבוּ *& circumibunt*, Psal. 59. 6. ubi (:) sub (ו) tollitur ob præcedens (ִ) R. 8. יְסוֹבְבֻהָ *circumdabunt eam*, Psal. 55. 11. cum (ֻ) loco ו R. 107.

341 לַמָּרוֹם Lam-ma-róm] *In altum*. Targ. לְבֵית שְׁכִינְתָּךְ *in domum majestatus tuæ*. A רוּם *altum, sublime, excelsum esse*, Nom. Masc. Heemanthic. מָרוֹם *excelsum, altum, sublime, altitudo*, & adjectivè, *excelsus, sublimis*, Psal. 10. 5. מָרוֹם *altitudo sunt judicia tua*, Ps. 56. 4. *Inferunt mihi bellum* מָרוֹם *ô Excelse*. Targ. אֱלָהָא דִּי כוּרְסֵיהּ בִּמְרוֹמָא *ô Deus, cujus thronus est in excelso*. LXX. ἀπὸ ὕψους *ab altitudine* (fortè legerunt מִמָּרוֹם *ab altitudine*) Ps. 71. 19. *Justitia tua* עַד־מָרוֹם *usq; ad excelsum*, Targ. שְׁמֵי מְרוֹמָא *cœlos altitudinis*. Cum Præfix. *Mittet* מִמָּרוֹם *ex alto*, Psal. 18. 17. i. e. ex cœlo. *Ascendisti* לַמָּרוֹם *in ipsam altitudinem*, Psal 68. 19. excluso ה Emphat. *Potens* בַּמָּרוֹם *in ipso excelso Jehova*, Psal. 93. 4. i. e. in ipsis cœlis. In Regim. & plurali num. mutato (ָ) in (:) R. 114. fit מִמְּרוֹם *ex altitudine sanctitatis suæ*, Psal. 102. 20. In plur. *Laudate eum* בַּמְּרוֹמִים *in ipsis excelsis*, Ps. 148. 1. excluso ה Emphat.

Vers.

Vers. 9.

342 יָדִין Ja-dhín] (Jehova) *causam aget* populorum. Targ. *Verbum Domini judicabit populos.* A דִּין *judicavit, jus dixit, in judicio contendit, litigavit.* Futur. Hiph. excluso י, R. 58. fitque in secunda perf. תָּדִין unde cum Affixo, mutato (ּ) in (:) R. 114. תְּדִינֵנִי *causam ages meam,* Psal. 54. 3. In tertia perf. יָדִין *jus dicet,* Pf. 9. 9. *judicium exercebit,* Pf. 110. 6.

343 שָׁפְטֵנִי Shoph-té-ni] *Judica me.* A שָׁפַט supra Num. 108. Imperativ. Kal, שְׁפוֹט *judica,* at cum ה parag. & Affix. ו transit in (ָ) R. 98. fitque שָׁפְטָה *judica,* Psal. 82. 8. שָׁפְטֵנִי *judica me,* Psal. 26. 1. In plur. שִׁפְטוּ *judicate,* Pf. 82. 3.

344 וּכְתֻמִּי U-che-thúm-mi] *Et secundùm integritatem meam* super me, Targ. וּכְשְׁלָמוּתִי פְּרַע לִי *& secundùm perfectionem meam persolve mihi.* LXX. καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου, *& secundùm innocentiam meam.* A תָּמַם *integer, perfectus fuit,* Nom. Masc. sine plur. תּוֹם *perfectio, vita integritas, morum simplicitas,* Psal. 25. 21. תֹּם *integritas & rectitudo custodient me.* Cum Præfix. כְּתֹם *secundùm integritatem,* Psal. 78. 72. בְּתָם־ *in integritate,* Pf. 101. 2. mutato ו in (ָ) ob Maccaph. R. 134. Cum Affixis, adsciscit dagesh, et mutat ו in (ֻ) R. 125. fitque בְּתֻמִּי *in integritate mea,* Pf. 26. 1. כְּתֻמִּי *juxta integritatem meam.*

Vers. 10.

345 יִגְמָר־ Jigh-mor] *Deficiat.* Targ. יִשְׁתֵּיצֵי *destruatur.* A גָּמַר quod in Psalmis legitur quinquies, & sumitur vel in bonum vel in malum. In bonum, *perfecit, absolvit, completum reddidit.* In malum, *defecit, destructus, consumptus, abolitus fuit,* Psal. 12. 2. *Salva Jehova, quoniam* גָּמַר *defecit pius,* vel *complevit pius.* scil. bene agere, vel pium *consumit* impius. Psal. 77. 9. גָּמַר *cessavit sermo,* Targ. שְׁלִים *consumptus est,* Fut. Kal, quod legitur in tertia perf. tantùm. *Jehova* יִגְמֹר בַּעֲדִי *perficiet pro me,* Psal. 138. 8. Targ. יִפְרַע לְהוֹן בִּישָׁא *rependet eis malum pro me.* Et ob Maccaph correpto ו in (ָ) R. 134. fit יִגְמָר־.

346 נָא Ná] *Quæso.* נָא est temporis, ac precandi & obsecrandi particula, *Nunc, Quæsò, Obsecrò.*

347 וּתְכוֹנֵן U-thecho-nén] *Et stabilies.* A כּוּן in Pihel, quiescente secundâ in ו et geminatâ tertiâ, R. 63. כּוֹנֵן *aptavit, firmavit, stabilivit, disposuit,* includit firmitatem & certitudinem. Fut. Pohel. in secunda perf. *In nervis tuis* תְּכוֹנֵן *aptabis contra faciem ipsorum,* Pf. 21. 13. scil. sagittas tuas. In tertia, *Et juxta flumina* יְכוֹנְנֶהָ *stabilivit eam,* Pf. 24. 2. scil. terram. Et cum ו Conversivo Futuri, וַיְכוֹנְנֶהָ *& aptavit ei,* Psal. 7. 13. scil. sagittas. וַיְכוֹנְנוּ *& stabiliverunt,* Psal. 107. 36. וַיְכוֹנְנוּנִי *& aptârunt me,* Psal. 119. 73. in quibus dagesh ex י schevato excidit, R. 20. quod ^ imprimere debuit, R. 79.

348 וּבֹחֵן U-bho-hhén] *Et probans.* A בָּחַן *probavit, exploravit, examinavit,* Benoni Kal, cum ו ante Labialem, R. 78.

349 וּכְלָיוֹת U-chela-jóth] *Et renes.* A כָּלָה *desideravit,* Nom. plur. fœmin. absque singulari, כְּלָיוֹת *renes,* quòd sint sedes desiderii et libidinis: inde sumitur pro occultis cogitationibus & affectibus. *Probans corda,* וּכְלָיוֹת *& renes,* i. e. affectus. Recipit Affixum primæ personæ tantùm, ob quod correpto

repto (ָ) in (:) R. 114. ex priori (:) fit (ְ) facitq; כִּלְיוֹתַי et in pausa כִּלְיוֹתָי *renes mei*, וְכִלְיוֹתָי *et renes mei.*

Vers. 11.

350 מָגִנִּי Ma-ghin-ní] *Clypeus meus.* LXX. ἡ βοήθειά μου *adjutorium meum*, elegans Metaphora. מָגֵן *clypeus*, suprà Num. 139. In Affixione & flexione numeri, assumit dagesh, et mutat (..) in (ִ) R. 126. (ָ) verò invariatum retinet, quoniam est sub מ Heemanthico defectivorum, R. 114. facítque מָגִנִּי *clypeus meus*, וּמָגִנִּי *& clypeus meus*, מָגִנֵּנוּ *clypeus noster*, וּמָגִנֵּנוּ *& clypeus noster*. וּמָגִנָּם *& clypeus eorum.* In plur. מָגִנִּים unde in Regim. מָגִנֵּי אֶרֶץ *scuta terræ*, Psal. 47. 10. i. e. principes, & magistratus qui subditos defendunt.

351 מוֹשִׁיעַ Mo-shiáע] *salvantem.* A יָשַׁע in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹשִׁיעַ *salvavit, auxilium fecit* vel ante mala vel in ipsis malis, *liberavit.* Particip. Hiph. מוֹשִׁיעַ *salvans, servans*, i. e. salvator, servator, Psal. 17. 7. Cum Affixo, (excluso (-) furtivo, R. 10) *Obliti sunt Dei* מוֹשִׁיעָם *salvatoris eorum*, Psal. 106. 21.

352 יִשְׁרֵי־לֵב Jish-re-lébh] *rectos corde.* A יָשַׁר *rectus fuit.* Nom. adjectiv. יָשָׁר *rectus, equus, justus*, & substantivè, *rectum*, Psal. 11. 7. וְיָשָׁר *& rectus est Jehova*, Psal. 25. 8. וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ *& rectum judicia tua*, Psal. 119. 137. i. e. unumquodque judiciorum tuorum, notatur distributio, R. 35. n. 3. In plur. mutato (ָ) in (:) R. 114. facit יְשָׁרִים *Et dominabuntur in eos* יְשָׁרִים *recti*, Psal. 49. 15. Cum Præfix. לַיְשָׁרִים *ad ipsos rectos*, Psal. 33. 1. excluso ה Emphat. R. 18. simul et dagesh ex (י) shevato, R. 20. quod ה Emphat. ei imprimere debuit, R. 76. וְלַיְשָׁרִים *& rectis in cordibus eorum*, Psal. 125. 4. ubi (ו) amittit suum (:) ob præcedens (ְ) R. 8. In Regim. converso (ָ) in (:) R. 114. ex priori (:) fit (ִ) R. 6. facitque יִשְׁרֵי Cum Præfix. לְיִשְׁרֵי *in rectos corde*, Psal. 11. 2. וּלְיִשְׁרֵי *& rectis corde*, Psal. 97. 11. In fœmin. genere, mutato itidem (ָ) in (:) fit יְשָׁרָה *recta*, בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה *per viam rectam*, Ps. 107. 7.

Vers. 12.

353 וְאֵל זֹעֵם Veél zo-עém] *Et Deus indignans.* Targ. וּבִתְקָפָא רָגֵז *& in fortitudine irascitur*, (ab איל *fortitudo.*) A זָעַם *indignatus, detestatus fuit*, denotat iram summam, ejúsque ostensionem per minas et diras includit. Benoni Kal, זֹעֵם *irascens*, legitur h. l. tantùm.

Vers. 13.

אִם לֹא יָשׁוּב *Si non reversus fuerit*, LXX. ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, *nisi conversi fueritis.* Legerunt in secunda persona.

354 חַרְבּוֹ Hhar-bó] *Gladium suum.* A חָרַב *exsiccatus, vastatus fuit.* Nom. fœmin. חֶרֶב *gladius*, quòd exsiccet hominem sanguine, vel quòd mundum vastet, (sicut & Latinis dicitur *à clade*) significat autem omne instrumentum, quod scindit & findit, sive sit metallum, sive lapis acutus. In pausa mutato priori (ֶ) in (ָ) R. 131. scribitur חָרֶב Ps. 63. 11. Cum Præfixis, מֵחֶרֶב *à gladio*, וְחֶרֶב *& gladius*, Et cum literis כלב excluso ה Emphat. R. 51. כַּחֶרֶב *tanquam ipsum gladium*, Ps. 64. לַחֶרֶב *ipsi gladio*, Psal. 78. 62. בַּחֶרֶב *ipsissimo gladio ceciderunt*, Ps. 78. 64.

 Cum

Cum Affix. mutat utrumque (ֶ) in (ְ) R. 122. & prius (ְ) in (ַ) R. 6. facitque חַרְבִּי וְחַרְבִּי *& gladius meus*, חַרְבְּךָ *gladius tuus. Eripe animam meam ab impio* חַרְבֶּךָ *gladio tuo*, Psal. 17. 13. vel *gladii tui*, i. e. qui est gladius tuus. Targ. דְּאִתְחַיַּב קְטוֹל בְּסַיְפָךְ *qui dignus est ut interficiatur gladio tuo.* צוּר חַרְבּוֹ *aciem gladii sui*, Psal. 89. 44. חַרְבָּם בְּחַרְבָּם *gladius eorum, in gladio eorum.* In plur. fœmin. converso posteriori (ֶ) in (ָ) et priori in (ֲ) R. 122. fit חֲרָבוֹת *gladii*, Psal. 59. 8. חֲרָבוֹת *gladii in labiis ipsorum*, Targ. מִלַּיָּא דְשִׁנִּינָן הֵיךְ סַיְפָא *verba acuta ut gladius.*

355 יִלְטוֹשׁ Jil-tósh] *Acuet.* A לָטַשׁ *acuit, polivit*, dicitur de instrumentis ferreis, vel æneis. Fut. Kal, quod legitur h. l. tantùm.

356 קַשְׁתּוֹ Kash-tó] *Arcum suum.* A Chaldaico קְשַׁת *jaculatus est*, Nom. commun. gener. sed fœmin. sæpius, קֶשֶׁת *arcus.* In pausa scribitur קָשֶׁת Ps. 76. 4. Cum Præfixo, כְּקֶשֶׁת *sicut arcus.* Cum Affix. & plur. num. formatur eodem planè modo ut חֶרֶב suprà Num. 354. קַשְׁתִּי *arcus meus*, בְּקַשְׁתִּי *in arcu meo*, קַשְׁתּוֹ *arcus ejus*, קַשְׁתָּם *eorum.* In plur. קְשָׁתוֹת hinc cum Affixo, mutato (ָ) in (ְ) ex priori (ְ) fit (ַ) וְקַשְּׁתוֹתָם *& arcus eorum*, Psal. 37. 15.

357 דָּרַךְ Da-rách] *Tetendit.* דָּרַךְ *calcavit*, cum dicitur de arcu aut sagittis, *tetendit, extendit*, q. d. calcavit arcum ut jaciat sagittas. Præt. Kal, quod flectitur sic: דָּרַךְ *tetendit*, דָּרְכוּ *tetenderunt*, Psal. 64. 4. וְדָרְכוּ *& tetenderunt*, Ps. 37. 14.

Vers. 14.

358 הֵכִין He-chín] *Aptavit.* A כּוּן Præt. Hiph. (excluso ו R. 58.) הֵכִין *aptavit, firmavit, constituit*, &c. (ut suprà Num. 347. in Pihel.) In secunda pers. assumpto ו R. 62. *Tu* הֲכִינוֹתָ *aptasti* vel *stabilivisti luminare*, Psal. 74. 16. In tertia plur. הֵכִינוּ *aptarunt*, Psal. 57. 6.

359 כְּלֵי־מָוֶת Kele-má-veth] *instrumenta mortis.* כְּלִי *instrumentum*, suprà Num. 102. In plurali est anomalum כֵּלִים *instrumenta*, pro כְּלָיִים syncopato (י) R. 31. & in Regimine, converso (ֵ) in (ְ) R. 116. כְּלֵי.

360 חִצָּיו Hhits-tsáv] *Sagittas suas.* A חָצַץ *discidit, dimidiavit*, Nom. masc. חֵץ *sagitta* dividens, vel discindens quod tangit. Cum Præfixo, מֵחֵץ *à sagitta.* In Affixione & plurali num. assumit dagesh compensativum, ac mutat (ֵ) in (ִ) R. 125. fitq; חִצָּם *sagitta eorum*, In plur. וְחִצִּים *& sagittæ*, כְּחִצִּים *sicut sagittæ in manu fortis*, Psal. 127. 4. quæ manu fortis emissæ feriunt & occidunt. In Regim. חִצֵּי *sagittæ fortis*, Psal. 120. 4. Cum Affix. חִצֶּיךָ *sagittæ tuæ descenderunt in me*, Psal. 38. 3. i. e. morbi sagittis acutis similes. *Misit* חִצָּיו *sagittas suas*, Ps. 18. 15. i.e. fulmina.

361 לְדֹלְקִים Ledho-lekím] *In persecutores faciet*, vel, *in ardentes efficiet.* Targ. *Sagittis suis* לְרָדְפֵי צַדִּיקַיָּא *in persecutores justorum operabitur.* A דָּלַק *insecutus, persecutus est*, It. *accensus fuit, exarsit*, metaphora desumpta ab igne, qui res proximas quasque urendo insectatur. Benoni plur. Kal, quod legitur h. l. tantùm.

362 יִפְעָל Jiph-ál] *Efficiet.* A פָּעַל *fecit, egit, operatus est*, quod in pausa scribitur פָּעָל Psal. 11. 3. In plur. פָּעֲלוּ *operati sunt, fecerunt*, Psal. 119. 3. Fut. Kal, quod flectitur sic: יִפְעַל *faciet*, & in pausa, converso (ַ) in (ָ) *in foveam*

foveam (quam) יִפְעַל *efficiet*, Psal. 7. 16. In plur. תִּפְעָלוּן *facietis*, Ps. 58.3. cum (ָ) ob pausam.

Vers. 15.

363 הִנֵּה Hin-né] *Ecce* הֵן & cum ה paragog. הִנֵּה *en, ecce*, particula demonstrandi, usurpatur de rebus praesentibus & futuris. וְהִנֵּה *et ecce.* Cum Affixo, הִנֶּךָּ *ecce te*, *Psal.* 139. 8.

364 יְחַבֶּל־ Jehhab-bel] *Cum dolore pariet.* A חָבַל *ligavit, doluit, cum dolore enixa est, parturivit*, Fut. Pih. יְחַבֵּל ob Maccaph (..) transit in (ֶ) R. 134.

365 וְהָרָה Veha-rá] *Et concipiet.* A הָרָה *concepit.* Praeterit. Kal, cum ו conversivo Praeteriti, R. 79.

366 עָמָל Ya-mál] *Aerumnosum laborem.* A עָמַל *laboravit, defatigatus fuit*, Nom. masc. עָמָל *aerumnosus labor*, quo quis defatigatur corpore vel animo, *defatigatio, miseria, molestia.* וְאָוֶן וְעָמָל *& iniquitas & miseria in medio ejus*, Psal. 55. 11. בְּעָמָל *in ipso labore*, Psal. 107. 12. excluso ה Emphatico. In Regim. converso priori (ָ) in (ֲ) R. 114. et posteriori in (ַ) R. 15. facit עֲמַל *perversitas labiorum eorum*, Psal. 140. 10. בַּעֲמַל *in miseria hominis aerumnosi non sunt*, Psal. 73. 5. וַעֲמַל *& aerumnosum laborem nationum possidebunt*, Ps. 105.44. i. e. quod partum est aerumnoso labore. Cum Affix. וַעֲמָלִי *& molestia mea*, עֲמָלוֹ *labor ejus*.

367 שָׁקֶר Shá-ker] *Mendacium.* A שָׁקַר *mentitus est.* Nom. radicale sex punctorum, שֶׁקֶר *mendacium, falsitas, falsum.* In pausa converso priori (ֶ) in (ָ) R. 131. scribitur שָׁקֶר Usurpatur & adverbialiter *falsò, frustrà, sine causa*, Ps. 35. 19. *Ne laetentur de me* שֶׁקֶר *falsò*, (sine causa) Ps. 38. 20. *qui oderunt me* שָׁקֶר *falso*, Ps. 119. 76. שֶׁקֶר *falso*, sine causâ *persecuti sunt me.* In plur. mutato priori (ֶ) in (ְ) & posteriori in (ָ) R. 122. fit שְׁקָרִים *mendacia*, Ps. 101. 7.

Vers. 16.

368 בּוֹר *Foveam.* Nom. masc. radicale בּוֹר *fossa, fovea*, tum ad recipiendas aquas pluviales, tum etiam ad struendas insidias, & ad sepelienda cadavera. *Ne descenderem* בּוֹר *in foveam*, Psal. 30. 4. i. e. ne sepelirer. *Comparatus sum cum descendentibus* בּוֹר *in foveam*, Psal. 28. 1. i. e. iis qui sepeliuntur. Cum Praefix. *Eduxit me* מִבּוֹר *è fovea tumultus*, Psal. 40. 3. i. e. miseriâ quâ premebar. *Posuisti me* בְּבוֹר *in fovea inferiori*, Psal. 88. 7. i. e. multitudinem calamitatum.

369 כָּרָה Ca-rá] *fodit*, i. e. struxit mihi insidias. Praet. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: כָּרָה *fodit, perfodit.* *Aures* כָּרִיתָ *perfodisti mihi*, Psal. 40. 7. i. e. aperuisti, (ubi tertia radical. ה mutatur in (י) quiescens, R. 66.) כָּרוּ *foderunt*, Psal. 57. 7. (ubi tertia radical ה ante ו ejicitur, R. 66.)

370 וַיַּחְפְּרֵהוּ Vaj-jahh-peré-hu] *& excavavit eam*, A חָפַר *fodit, cavavit, excavavit*; & mutuatâ significatione à חָרַק *erubuit, pudore, ignominiâ affectus fuit*. q. se perfodit. Fut. Kal, quod flectitur in Ps. in tertia pers. tantùm, וַיַּחְפְּרֵהוּ *& effodit eam*, est cû ו conversivo Futuri, R. 79. ex יַחְפֹּר (ubi ob Affix. ֵהוּ ֹ vertitur in (ְ) R. 119. & (ֲ) amittit suum (ַ) R. 15. In plur. וְיַחְפְּרוּ *& pudore afficientur*, Psal. 35. 4. pro יַחְפְּרוּ Et sic: Psal. 35. 26. 40. 15. 70. 3. 83. 18. Et in pausa cum (ָ) יֶחְפָּרוּ *pudore suffundentur*, Psal. 34. 6. pro יֶחְפְּרוּ

371 בְּשַׁחַת Beshá-hhath] *In foveam.*

Nom. fœmin. fine plurali, שַׁחַת *fovea, corruptio. Cum descendero* אֶל־שָׁחַת *ad foveam*, Psal. 30. 10. Targ. בֵּית קְבוּרְתָּא *domum sepulturæ*. In pausa, mutato priori (-) in (·) R. 131. scribitur שָׁחַת Psal. 94. 13. *Non dabis sanctum tuum videre* שָׁחַת *foveam*, Ps. 16. 19. vel *corruptionem* ut LXX. διαφθοράν, & Act. 2. 27. Targ. בֵּית קְבוּרְתָּא *domum sepulturæ*. Cum Præfix. הַשָּׁחַת *è fovea*. *Non videbit* מִשָּׁחַת *ipsam corruptionem*, Ps. 49. 10. בְּשַׁחַת *in fovea*.

Vers. 17.

372 קָדְקֳדוֹ Kodh-kedhó] *verticem ejus*. A קָדַד *verticem inclinavit*, Nom. masc. sine plur. קָדְקֹד *vertex*, summa pars capitis, in qua capilli dividuntur, parte unâ ad dextram, alterâ ad sinistram tendendo, Ps. 68. 22. קָדְקֹד שֵׂעָר *verticem capilli*, i. e. capillorum, dividentem capillos ad dextram et ad sinistram. Ob Affix. mutato ֹ in (:) R. 119. fit קָדְקֳדוֹ

373 חֲמָסוֹ Hhama-só] *violentia ejus*. A חָמַס *rapuit*, violenter egit. Nom. masc. חָמָס *vis, violentia, rapina*. In Regimine, חֲמַס *violentia manuum vestrarum*, Psal. 58. 3. (ut suprà Num. 366) Cum affix. חֲמָסוֹ *violentia ejus*, In plur. בְּאִישׁ חֲמָסִים *à viro violentiarum*, Psal. 140. 2. i. e. violentissimo.

374 יֵרֵד Je-rédh] *descendet*. A יָרַד *descendit*, Fut. Kal, in quo (י) occultatur in (..) R. 55. & indifferenter desinit in (..) vel (-) R. 108. facitque וְתֵרֵד *& descendes*, Ps. 144. 5. i. e. descende. יֵרֵד descendet, (pro יִירַד) וַיֵּרַד *& descendit*, Psal. 18. 10. cum ו conversivo. In plur. יֵרְדוּ *descendent*, Ps. 104. 8.

Vers. 18.

375 וַאֲזַמְּרָה Va-azam-merá] *& psallam*. A זָמַר *psallit, cecinit*, suprà num. 122. Fut. Pihel, quod flectitur sic: אֲזַמְּרָה *psallam*, Psal. 9. 3. (cum ה parag. mutato (··) in (:) ex אֲזַמֵּר) וַאֲזַמְּרָה *& psallam* (ubi ו loco (:) assumit punctum simplex compositi subsequentis R. 13.) & in pausa, revocato (..) R. 132. fit אֲזַמֵּרָה *psallam*, Psal. 18. 49. וַאֲזַמֵּרָה *& psallam*, Ps. 57. 8. Cum affix. אֲזַמֶּרְךָּ *psallam tibi*, Psal. 57. 10. (ubi prius (:) in medio transit in (··) R. 6.) Et in pausa אֲזַמְּרֶךָּ sic וַאֲזַמְּרֶךָּ *& psallam tibi*, Psal. 108. 4. יְזַמֶּרְךָ *cantabit tibi*, Ps. 30. 13. וּנְזַמְּרָה *& psallemus*, Ps. 21. 14. יְזַמְּרוּ *psallent*, וִיזַמְּרוּ *& psallent*, Ps. 66. 4. (ubi (י) amittit (:) ob præcedens (·) R. 8.

376 עֶלְיוֹן el-jón] *excelsum*. A עָלָה *ascendit, excelsus fuit*, Nom. masc. Heemanthic. עֶלְיוֹן *excelsus, sublimis*, quod etiam est unum ex nominibus divinis, *Excelsus Deus*, qui est altus super omnia. *Psallam nomini tuo* עֶלְיוֹן *ò Excelse*, Psal. 9. 3. *Habitans in latibulo* עֶלְיוֹן *Excelsi*, Psal. 91. 1. Et appellativè, עֶלְיוֹן *excelsum posuisti habitaculum tuum*, Psal. 91. 9. *Tu Jehova* עֶלְיוֹן *excelsus*, Ps. 97. 9. Cum Præfix. וְעֶלְיוֹן *& Excelsus dedit vocem suam*, Ps. 18. 14. *Et solve* לְעֶלְיוֹן *Excelso vota tua*, Psal. 50. 14. *Et est scientia* בְּעֶלְיוֹן *in Excelso!* Psal. 73. 11.

PSALMUS VIII. ח

377 עַל הַגִּתִּית al-hag-git-tîth] *Super instrumẽto musico torculari*. A גַּת *torcular*, Nom. formæ fœm. גִּתִּית quod quid sit incertum. Ter tantùm legitur in tota

ta SS. Psal. 8. 1. 81. 1. 84. 1. LXX. *ὑπὲρ τῶν ληνῶν pro torcularibus*, i. e. quòd ad tempus torcularium sive vindemiæ, Psalmi isti decantarentur. Targ. *Ad laudandum* עַל־כִּנָּרָא דְאַיְתִי מִן גַּת *super cithara quam attulit ex Gath*, quam vz. attulerit David ex Gath, cum erat apud regem Achis.

Vers. 2.

378 אֲדֹנֵינוּ Adho-né-nu] *Domine noster*. Targ. רִבּוֹנָנָא *Præceptor noster*. אָדוֹן *Dominus*, suprà Num. 72. in plurali, אֲדֹנִים *Domini*, cum Deo tribuitur, habet sensum singularem. Cum Affixis excluso ים. facit אֲדֹנֵינוּ *Dominus noster*, & semel cum ו, *magnus* אֲדוֹנֵינוּ *Dominus noster*, Psal. 147. 5. וַאֲדֹנֵינוּ *& Dominus noster*, Psal. 135. 5. *Quoniam ipse* אֲדֹנַיִךְ *Dominus tuus*, (cum Affix. fœmin.) Psal. 45. 12. Ad manum אֲדוֹנֵיהֶם *dominorum suorum*, Psal. 123. 2.

379 אַדִּיר Ad-dír] *magnificum*, LXX. *θαυμαστὸν admirabile*. Ab אָדַר *robustus, fortis, admirabilis fuit*, Nom. adjectiv. אַדִּיר *magnificus, validus, robustus, grandis*. אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהוָה *Magnificus in excelso Jehova*, Psal. 93. 4. (hinc Rabbinis nomen divinum *Addir*.) In plur. אַדִּירִים *potentes, sublimes*, In Regim. *Ad sanctos qui in terra ipsi sunt*, וְאַדִּירֵי *& ad magnificos*, Psal. 16. 3. ubi status Regiminis positus est pro absoluto אַדִּירִים

380 אֲשֶׁר תְּנָה Ashér tená] *quòd ponere*, i. e. quòd posuisti. A נָתַן *dedit, posuit*. Imper. Kal, abjecto נ, R. 68. תֵּן & cum ה parag. mutato (..) in (:) R. 117. תְּנָה עָוֹן *pone iniquitatem super iniquitatem ipsorum*, Ps. 69. 28. תְּנָה עֻזְּךָ *da robur tuum*, Ps. 86. 16. Hinc Infinitiv. ad formam Imperativi תְּנָה *ponere*, pro Præterito *posuisti*.

381 הוֹדְךָ Ho-dhechâ] *gloriam tuam*, vel *laudem tuam*, i. e. materiam laudis tuæ. Nomen radicale, הוֹד *gloria, majestas, dignitas, laus*. Cum Affix. הוֹדְךָ *gloria tua*, In pausa, *gloriæ* הוֹדֶךָ *majestatis tuæ*, Psal. 145. 5.

Vers. 3.

382 עוֹלְלִים o-lelím] *parvulorum*. A עָלַל *egit, fecit, machinatus est*, Nomen participiale Kal, עוֹלֵל *parvulus, infans*, qui jam aliquid molitur, incipit ludere, loqui, &c. In plur. עוֹלְלִים Cum Affix. *Et allidit* אֶת־עֹלָלַיִךְ *parvulos tuos* (fœm.) Ps. 137. 9. quasi à sing. עוֹלָל *Et relinquent residuum eorum*, לְעוֹלְלֵיהֶם *parvulis eorũ* Ps. 17. 14. cum (-:) sub non gutturali, loco (:)

383 וְיֹנְקִים Vejo-nekím] *et lactentium*. A יָנַק *suxit*, Nomen participiale Kal, יוֹנֵק *lactens*, parvulus lac sugens. In plur. יוֹנְקִים *lactentes, sugentes*, qui cum nondum voces nutricum imitari sciant, ore tamen suo vocem illam *ה AH, ה AH*, quæ est una ex nominibus divinis, (potiùs *yâ. yâ*) sponte suâ sonant, ac ingeminant, ut notavit Arias Montanus.

384 יִסַּדְתָּ Jis-sádh-ta] *firmiter fundasti*. LXX. *κατηρτίσω perfecisti*, Præt. Pihel, à יָסַד *fundavit*, ubi dagesh significationem intendit, R. 45.

385 עֹז óz] *robur, imperium*, vel *laudem*, quod robur sit materia laudis. A עָזַז *fortis, potens, robustus fuit*, Nom. masc. sine plur. עֹז *potentia, robur, fortitudo*, ex usu Arabum, *regnum, imperium*. Cum Præfix. וְעֹז *Et potentia regis judicium amat*, Ps. 99. 4. *Gloriam* וָעֹז *& robur*, Psal. 29. 1. (ubi ו ante accentum Sylluk cum (·) R. 78.) Cum Affix. assumit dagesh, & mutat

in (ִ) rariùs in (ִי) R. 125. fitque עֻזִּי robur meum, עֻזִּי & in pausâ, עֻזִּי robur tuum, בְּעָזְּךָ (be-ע oz-zechá) in robore tuo, Pſ. 21. 2. & in pausâ, בְּעֻזְּךָ verſ. 14. עֻזּוֹ robur ejus. Quærite Jehovam, וְעֻזּוֹ & fortitudinem ejus, Pſ. 105. 4. i. e. arcam fœderis (vide infrà Num. 3212) בְּעֻזּוֹ in fortitudine ſuâ. עֻזָּמוֹ robur eorum.

386 לְהַשְׁבִּית Lehaſh bìth] ad ceſſare faciendum, i. e. ad compeſcendum. A שָׁבַת ceſſavit, quievit, In Hiph. הִשְׁבִּית ceſſare fecit, Infinit. cum ל nota Gerundii R. 41. לְהַשְׁבִּית Targ. לְבַטָּלָא בְּעֵל דְּבָבָא ad ceſſare faciendum antecrem inimicitiæ.

387 וּמִתְנַקֵּם U-mith-nak-kém] et ultorem ſui. A נָקַם ultus eſt, vindicavit, in Hithp. הִתְנַקֵּם ſeipſum vindicavit, unde Part. מִתְנַקֵּם ultor ſui, Pſ. 44. 17. habet enim conjugatio hæc ſignificationem immanentem, R. 47.

Verſ. 4.

388 כִּי אֶרְאֶה Kí-er-é] Quoniam videbo, Al. Quoties videbo, vel, Cum aſpiciam. A רָאָה vidit, aſpexit, obſervavit, conſtructum cum ב, deſpexit, contempſit. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶרְאֶה videbo, reſpiciam, (ubi ה quieſcit in (ֶ) R. 65.) אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי videbo in oſoribus meis, Pſal. 118. 7. Targ. אֶחְמֵי פוּרְעָנוּתָא videbo ultionem. תִּרְאֶה reſpicies, videbis, יִרְאֶה videbit, מִי יִרְאֶה־לָּמוֹ quis videbit eis, Pſal. 64. 6. i. e. providebit. נִרְאֶה videbimus, יִרְאוּ videbunt, (excluſo ה pro יִרְאֵהוּ R. 66.) יִרְאוּ־בִי videbunt in me, Pſ. 22. 18. Targ, מְבַזִּין לִי contemnunt me, וְיִרְאוּ & videbunt.

389 שָׁמֶיךָ Sha-mé-cha] cœlos tuos. שָׁמַיִם cœli, ſuprà Num. 70. Cum Præfix. מִשָּׁמַיִם è cœlis. In Regim. mutato יִם. - in י. R. 34 & (ַ) in (ָ) R. 114. facit, Equitanti בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם in cœlis cœlorum antiquitatis, Pſ. 68. 34. i. e. antiquis, שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם cœli cœlorum, Pſal. 148. 4. i. e. altiſſimi. R. 29. n. 2. מִשְּׁמֵי è cœlis ſanctitatis ejus, Pſ. 20. 7. In Affixione, abjecto יִם R. 105. fit, שָׁמֶיךָ unde Inclina שָׁמֶיךָ cœlos tuos, Pſal. 144. 5.

390 מַעֲשֵׂה Ma-ע aſé] opus. A עָשָׂה fecit, Nom. Heemanthic. maſcul. מַעֲשֶׂה opus, factum. In Regim. (ֶ) ante ה tranſit in (ֵ) R. 122. fitque מַעֲשֵׂה opus manuum ejus, Pſ. 28. 5. וּמַעֲשֵׂה & opus manuum noſtrarum, Pſ. 90. 17. בְּמַעֲשֵׂה in opere manuum tuarum, Pſ. 143. 5. כְּמַעֲשֵׂה ſecundùm opus manuum ſuarum, Pſ. 28. 4. In Affixione, & flexione numeri, ejecto ה R. 103. facit מַעֲשֵׂהוּ opus ejus, כְּמַעֲשֵׂהוּ ſecundùm opus ejus, וּמַעֲשֵׂהוּ & opus ejus. In plur. מַעֲשִׂים In Reg. בְּמַעֲשֵׂי in operibus manuum tuarum, Pſ. 8. 7. Cum Affix. Dicens ego מַעֲשַׂי opera mea de rege, Pſ. 45. 2. i. e. poëmata mea. מַעֲשֶׂיךָ opera tua. כְּמַעֲשֶׂיךָ ſecundùm opera tua. מַעֲשָׂיו opera ejus, בְּמַעֲשָׂיו in operibus ejus, מַעֲשֵׂיהֶם opera eorum, בְּמַעֲשֵׂיהֶם operibus eorum, Pſal. 106. 39.

391 אֶצְבְּעֹתֶיךָ Ets-beע o-thé-cha] digitorum tuorum. A צָבַע tinxit, coloravit. Nom. fœmin. Heemanthic. formatum per א, R. 23. אֶצְבַּע digitus, quòd eo pingimus & operamur; unde Digitus Dei pro divina energia et efficacia ſumitur, Exod. 8. 19. Digitus Dei eſt. & Luc. 11. 20. Si digito Dei ejicio dæmonia, pro quo Matth. 12. 18. habetur, Si per ſpiritum Dei. Latinis autem dicitur à digerendo, quòd natura decenti ordine digitos digeſſerit. In plur. mutato (ְ) in (ָ) R. 121. אֶצְבָּעוֹת digiti. Cum Affix. correpto

pto (ְ) in (:) R. 114. fit אֶצְבְּעוֹתַי *digitos meos*, Ps.144.1. אֶצְבְּעוֹתֶיךָ *digiti tui*.

392 יָרֵחַ Ja-réah] *lunam*. Nom. radicale יָרֵחַ *luna*, affine nomini רֵיחַ *odor, fragrantia*, quòd Luna noctu respirationem & fragrantiam præbeat rebus, interdiu Solis ardore adustis. Latinis verò à lucendo, quòd noctu sola luceat. עַד־בְּלִי יָרֵחַ *Donec non luna*, Ps.72.7: i.e. quamdiu mundus durat. Cum Præfix. אֶת־הַיָּרֵחַ *ipsam Lunam*, Ps.136.9. וְיָרֵחַ *& luna*, כַּיָּרֵחַ *sicut luna*.

393 וְכוֹכָבִים Vecho-cha-bhím] *& stellas*. Nom. masc. כּוֹכָב *stella*, in plur. כּוֹכָבִים *stellæ*, Cum Præfix. וְכוֹכָבִים *& stellæ*. *Computans numerum* לַכּוֹכָבִים *ipsarum stellarum*, Ps.147.4. (excluso ה Emphat.) In Regim. corripit (ָ) in (:) R.114. unde *Laudate eum* כּוֹכְבֵי אוֹר *stellæ lucis*, Ps.148.3. i.e. quinque reliqui præter Solem & Lunam Planetæ, qui majorem lucem terræ præbent, quàm reliquæ stellæ. Etymon hujus vocis est incertum, nisi fortè velis à כָּבָה *extinxit*, per antiphrasin, quòd Stella sit lux aut lucerna semper lucens: geminatâ priore radicali כ, sicut & Latinis stella à stando, quòd stellæ stare videantur, quamvis semper moveantur.

394 כּוֹנַנְתָּה Co-nán-ta] (quæ tu) *firmasti, statuisti, stabilivisti*. A כּוּן suprà Num.347. Præt. Pihel, quod sic flectitur: כּוֹנֵן *stabilivit*, Ps.9.8. כּוֹנַנְתָּ *stabilivisti*, Ps.99.4. & in pausa mutato (-) in (ָ) כּוֹנָנְתָּה cum ה paragog. Et cum Affixo, כּוֹנַנְתָּהּ *stabilivisti, confirmasti eam*, Psal.68. 10. In plur. כּוֹנְנוּ *aptârunt*, Ps.11,2.

Vers. 5.

395 מָה־אֱנוֹשׁ Ma-enósh] *Quid est homo?* Ab אָנַשׁ *lethali morbo ægrotavit, calamitosus fuit*. Nom. masc. אֱנוֹשׁ *ærumnosus homo*, miseriis & calamitatibus obnoxius, & verè id quod Latinis *Mortalis*. *Cognoscant gentes* (quod) אֱנוֹשׁ הֵמָּה *homo ipsi*. Ps.9.20. Targ. דְּבַר נָשׁ *quòd filius hominis sint*. i.e. miseri & calamitosi. Dicitur præsertim de paulò post virili ætate, quod ea doloribus animi & corporis magis sit obnoxia. In plur. est anomalum, אֲנָשִׁים *homines*. In Regim. mutato (ָ) in (:) R.114. (-:) amittit suum (:) R. 15. fitque אַנְשֵׁי *viri sanguinum*, Ps. 26.9. i.e. sanguinolenti. אַנְשֵׁי *viri consilii*, Ps.119.24. i.e. consiliarii. וְאַנְשֵׁי *& viri sanguinum*, Psal. 139. 19. וּמֵאַנְשֵׁי *& à viris sanguinum*. Psal. 59.3.

396 תִּזְכְּרֶנּוּ Tiz-kerén-nu] (quòd) *recorderis ejus*, i.e. quòd curam ejus habeas; nam verba memoriæ conjunctos habent affectus. A זָכַר *memor fuit, recordatus est*. Fut. Kal, quod flectitur sic: אֶזְכּוֹר *recordabor*, Ps.77.12. cum *Hholem* in vertice literæ (ו) Et cum ה parag. אֶזְכְּרָה Ps.42.5. mutato ו in (:) R.119. Cum Affixo, אֶזְכָּרְךָ (ez-cor-chá) *recordabor tui*, Ps.42.7. mutato ו in (ָ) ob Affix. ךָ R.119. אֶזְכְּרֵכִי *recordabor tui*, Ps.137.6. cum Affixo fœm. Syror. כִי pro Hebr. ךְ R.146. In secunda pers. תִּזְכּוֹר unde cum Maccaph mutato ו in (ָ) R. 134. תִּזְכָּר־לָנוּ *recorderis nobis*, Psal.79.8. Cum Affixo, תִּזְכְּרֶנּוּ *memor ejus es*. In tertia pers. יִזְכֹּר *recordabitur*, Ps.20.4. וַיִּזְכֹּר *& recordatus est*, Ps.78.39. Cum ו conversivo Futuri, R.79. In pl. יִזְכְּרוּ *recordabuntur*, Ps. 22. 28. וַיִּזְכְּרוּ *& recordati sunt*, Ps.78.35. cum ו Conversivo.

397 אָדָם A-dhám] *hominis*. Ab אָדַם *rubuit*, אָדָם *homo terrenus* (מֵאֲדָמָה *ex terra rubra* formatus;) Includit utrum-

utrumque sexum; *Et vocavit nomen eorum* אָדָם *homo*, Gen.5.2. *Juxta decorem* אָדָם *hominis*, Esa.44.13. Targ. וְאִתְּתָא *fœminæ*. Comprehendit universum genus humanum cujuscunque ordinis. *Palpebræ ejus probabunt* בְּנֵי אָדָם *filios hominis*, Ps.11.4. Cum autem opponitur אִישׁ *Viro, Magnati*, notat *hominem plebejum*. Vide suprà Num.179. Cum Præfix. מֵאָדָם *ab homine*, Ps.135.8. וְאָדָם בִּיקָר בַּל־יָלִין *Et homo in honore non permanebit.* Vel, *Et Adam in honore non pernoctavit.* Ps.49.13. *Omnis* הָאָדָם *homo mendax*, Ps.116.11. כְּאָדָם *sicut plebejus homo moriemini*, Ps. 82. 7. *Accepisti dona* בָּאָדָם *propter hominem*, Psal.68. 19. excluso ה Emphat.

398 תִּפְקְדֶנּוּ Tiph-kedhén-nu] *visites eum*, i.e. *gratiosè* provideas, solicitus sis de eo. A פָּקַד *visitavit*, quod in bonum notat recordationem & providentiam; in malum, pœnam. Fut. Kal, cum Affixo, ut suprà Num. 396. ex תִּפְקוֹד

Vers. 6.

399 וַתְּחַסְּרֵהוּ Vat-tehhas-seré-hu] *Et minorem fecisti eum.* LXX. ἠλάττωσας *minuisti*, A חָסֵר *defecit, caruit, minuit, imminuit.* Fut. Pih. cum ו Conversivo ex תְּחַסֵּר ubi propter Affixum, (..) transit in (:) R.117.

400 וְהָדָר Veha-dhár] *& honore*, Nom. masc. radicale, הָדָר *decus, honor, gloria, pulchritudo.* Cum Præfix. וְהָדָר *& honor*, בֶּהָדָר *in ipsa gloria*, Ps.29.4. ubi ב excludit ה Emphat. ut suprà Num.334. In Regim. converso priori (ָ) in (ֲ) R.114. & posteriori in (ַ) R.115. fit הֲדַר *decus gloriæ*, Ps.145. 5. Cum Affixis & num. plur. prius tantùm (ָ) mutatur in (ֲ) facítque וַהֲדָרְךָ *& honor tuus*, & in pausa, וַהֲדָרֶךָ *& honore tuo*, Ps.45.4. In plur. הֲדָרִים unde in Regim. converso (ָ) in (:), (ֲ) amittit suum (:) R.15. בְּהַדְרֵי *in pulchritudinibus sanctitatis*, Psal.110.3. i.e. locis pulchris & amœnis.

401 תְּעַטְּרֵהוּ Teꜥat-teré-hu] *coronabis eum.* A עָטַר suprà Num. 283. Fut. Pihel, ex תְּעַטֵּר, ubi ob Affixum, (..) transit in (:)

Vers. 7.

402 תַּמְשִׁילֵהוּ Tam-shi-lé-hu] *Dominum constitues eum.* A מָשַׁל *dominatus est*, In Hiph. הִמְשִׁיל *dominum constituit, præfecit.* Fut. cum Affixo, תַּמְשִׁילֵהוּ *præficies eum.*

403 יָדֶיךָ Ja-dhé-cha] (operibus) *manuum tuarum*, i.e. aliis creaturis. A יָדָה *projecit, jaculatus est*, fit יָד *manus* à projiciendo, quâ jacitur vel projicitur aliquid: sicut Latinis ab emanando. In Regim. mutat (ָ) in (ַ) R.115. fitque יַד *manum dextræ tuæ*, Ps.121.5. מִיַּד *è manu canis*, Ps.22.21. וְיַד *& manus improborum*, Ps. 36. 12. וּמִיַּד *& è manu Saulis*, Ps.18.1. לְיַד *ad manum semitæ*, Psal.140.6. i.e. ad latus viæ. בְּיַד *in manum inimici*, Ps.31.9. i.e. in potestatem. Cum Affix. יָדִי *manus mea*, *Ab hominibus* יָדְךָ *manu tua*, Ps. 17.14. i.e. qui sunt plaga tua. In pausa, יָדֶךָ *manum tuam*, Ps.10.12. מִיָּדֶךָ *è manu tua*, בְּיָדֶךָ *in manu tua*. *Non meminerunt* אֶת־יָדוֹ *manum ejus*, Ps. 78.42. Targ. נִסָּא דִידֵהּ *miraculum manus ejus*. *Posui in mari* יָדוֹ *manum ejus*, Ps.89.26. Targ. שׁוּלְטָנֵהּ *potestatem ejus*. quod de Christo interpretatum, per hypallagen est, *Posui mare in manum ejus*, ita ut non solùm terræ imperet, verùm etiam *venti & mare* obedi-

obediunt ei.) בְּיָדוֹ *in manu ejus.* יָדָם *manus eorum,* בְּיָדָם *in manu eorum.* In Duali, יָדַיִם *duæ manus,* It. *spatia, Hoc mare magnum, & latum* יָדַיִם *manibus,* Pſ.104.25. Targ. תְּחוּמִין *terminis,* LXX. εὐρύχωρος. In Regimine, mutato יִם- in י R.34. & (·) in (:) R 114.facit יְדֵי unde עַל־יְדֵי *juxta manum gladii,* Pſal.63.11. i. e. gladio. מִידֵי *è manibus improbi,* Pſal.140.5. pro מִיְּדֵי dempto dageſh ex (י) ſhevato, R.20. & ablato (:) ſub (י) ob præcedens (.) R.8. Et ſic בִידֵי *in manibus petræ,* Pſal.141.6. i.e. lateribus. Cum Affix. Levibus, ſervat (·) cum Gravibus verò aſſumit formam Regiminis. *Secundùm puritatem* יָדַי *manuum mearum,* Pſ.18.25. *Et opus* יָדֵינוּ *manuum noſtrarum,* Pſ.90. 17. יָדֶיךָ *manus tua. Violentia* יְדֵיכֶם *manuum veſtrarum,* Pſ.53.8. & ſuppreſſo (י) *Elevate* יְדֵכֶם *manus veſtras,* Pſal.134. 2. יָדָיו *manus ejus.* יְדֵיהֶם *manus illis,* ſcil: ſunt, Pſ.115.7. *Secundùm opus* יְדֵיהֶם *manuum eorum,* Pſ.28.4. אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶם *quorum in manibus eorum ſcelus,* Pſ. 26.10. Pleonaſmus, ut ſuprà Num.39.

404 שַׁתָּה Shát-ta] *poſuiſti.* A שׂוּת *ponere,* Suprà Num.157. In Præt. Kal, fit שָׁת *poſuit,* maſc. In fœm. שָׁתָה *poſuit illa,* Pſ.84.4. In ſecunda perſ. analogicè eſſet שַׁוְתָּ at excluſo ו R.58.manet שַׁתְתָּ ſed ad vitandum concurſum ſimilium literarum, ת radicale deficit, R.73. fitque שַׁתָּ *poſuiſti,* Pſ. 90.8. & cum ה paragog. R. 101. n. 2. שַׁתָּה Cum Affixo, שַׁתַּנִי *poſuiſti me.* Pſ.88. 7. Et ſic in prima perſ. שַׁתִּי *poſui.* Pſ. 73.28.

405 תַּחַת Tá-hhath] *ſub.* Præpoſitio, תַּחַת *ſub, ſubter, infrà, infernè, pro, loco, vice. Et caligo* תַּחַת *infra pedes ejus.* Pſ.18.10. רָעָה תַּחַת טוֹבָה *Malum pro bono.* Pſ.35.12. Aſſumit Affixa Nominum pluralium, R. 100.cum quibus mutat (-)ultimum in(:) R.121. fitque תַּחְתַּי *ſub me,* תַּחְתֵּינוּ *ſub nobis,* תַּחְתֶּיךָ *ſub te.*

406 רַגְלָיו Ragh-láv] *pedibus ejus.* A רָגַל *oblocutus eſt, detraxit,* Nom. fœmin. רֶגֶל *pes,* quòd detractores jugiter eant & excurrant, enarréntque verba hujus alteri. q.d. *pedare,* pedibus deferre. In pauſa, mutat prius (··) in (·) R. 131. *Tranſiverunt* בְּרָגֶל *in pede* Pſ.66.6. i.e. pede. Cum Affix. & Duali num. mutat utrumque (··) in (:) R. 122. & prius (:) in (-), fitque רַגְלִי *pes meus,* לְרַגְלִי *pedi meo,* Pſal. 119.105. רַגְלֵנוּ *pes noſter,* רַגְלְךָ (& in pauſa רַגְלֶךָ) *tuus,* רַגְלָם *eorum.* In Duali, רַגְלַיִם *pedes,* Cum Affix. *Rectificans* רַגְלַי *pedes meos,*Pſ.18.34. וְרַגְלָי *& pedes meos,* Pſ.22.17. *ſub* רַגְלֵינוּ *pedibus noſtris,* Pſ. 47.4. לְרַגְלֶיךָ *pedibus tuis. Caligo* תַּחַת רַגְלָיו *ſub pedibus ejus,* Pſ. 18.10. רַגְלֵיהֶם *pedes illis,* ſcil. ſunt. Pſ.115.17.

¶ Phraſis autem hæc, *Subjicere omnia pedibus,* denotat pleniſſimam poteſtatem, & infimam ſubjectionem. Pſ.18.39. יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי *cadent ſub pedibus meis,* i.e. totaliter ſubjicientur. Et Pſ.47 4. *Perdet populos, & nationes* תַּחַת רַגְלֵינוּ *ſub pedibus noſtris.*

Verſ. 8.

407 צֹנֶה Tſo-né] *Ovis.* i.e. oves.Nomen collectivum צֹאן *Ovis,* pecus lanigera; communiter ſumitur pro minutis animalibus, qualia ſunt *Oves, & Capræ*; interdum definitè pro aliqua ſpecie ove aut caprâ. Quando de una ove dicitur, uſurpatur שֶׂה, cum verò de una capra, ponitur עֵז In hac autem forma, צֹנֶה *grex pecudum tonſilium,* א omittitur, & ה paragog. ſuperadditur. Cum

Præfix. *Vestiuntur pascua* הַצֹּאן *ipsis gregibus*. Ps.65.14. וְצֹאן *& grex pascui tui*, Ps.79.13. *Posuisti nos* כְּצֹאן מַאֲכָל *ut oves cibi*, Psal.44.12. i.e. ut oves cibarias, Targ. דִמְסִירָא לְנִכְסָא *quæ traduntur ad mortem*. Et excluso ה Emphat. *Et disposuit* כַּצֹּאן *tanquam ipsas oves familias*, Ps.107.41. multitudinem & fœcunditatem notat. בְּצֹאן *in gregem*. Cum Affix. צֹאונֵנוּ *pecudes nostræ millenis pariant*, Psal. 144. 13. ubi ו in scriptione redundat.

408 וַאֲלָפִים Va-ala-phim] *& boves*. Ab אָלַף *assuefecit, docuit*, Nom. radicale אַלּוּף *doctor, dux*. It. *bos*, quasi sui gregis dux. In plur. num. prius (··) transit in (-) & posterius in (ָ) R. 122. fitque cum Præfixo וַאֲלָפִים *& armenta*.

¶ כֻּלָּם Cill-lám] *Omnia illa*. Vide infrà Num. 1200.

¶ וְגַם Vegham] *& etiam*. Vide infrà Num. 1060.

409 בַּהֲמוֹת Ba-hamóth] *bestias*. Nom. fœmin. בְּהֵמָה *bestia, jumentum*, comprehendit pecora majora quadrupedia, domestica & sylvestria. Sunt autem in SS. quatuor animalium genera. 1. בְּהֵמָה & חַיָּה *animal* quadrupes majus. 2. עוֹף *volatile*, omnes species pennatorum. 3. רֶמֶשׂ *calcatile*, minorum animantium & humilium, quæ quatuor quidem pedibus moventur & terram calcant, sed eam proximè contingunt: ut glires mures, bufones, ranæ &c. 4. שֶׁרֶץ *motabile*, quæ quaternis vel pluribus pedibus, rependo tamen magis quàm calcando progrediuntur, ut serpentes, viperæ, lacerti, &c. ubi in universum omnium bestiolarum, vermium & vermiculorum formæ comprehenduntur. *Ab homine* עַד־בְּהֵמָה *usque ad bestiam*. Psal. 135.8. *Hominem* וּבְהֵמָה *& bestiam salvabis*, Ps.36.7. i.e. conservabis. *Dans* לִבְהֵמָה *bestiæ panem ejus*, Ps.147 9. ubi ל cum (.) ob sequens (:) Et excluso ה Emphat. *gramen* לַבְּהֵמָה *ipsi bestiæ*, Ps. 104.14. In Regimine & Affixione assumit formam בֶּהֱמַת R. 106. unde mutato utroque (··) in (:) prius (:) sub ב manet, & posterius sub ה, cum Affixis transit in (··) fitque וּבְהֶמְתָּם *& jumentum eorum*, Ps 107.38. Plur. בְּהֵמוֹת *bestiæ*, חַיְתוֹ יָעַר בְּהֵמוֹת *Bestiæ sylvestres, jumenta* &c. Ps. 50.10. ubi hoc notandum, quando hæc duo חַיָּה et בְּהֵמָה junguntur, illud חַיָּה significat *animal ferum*; hoc בְּהֵמָה *domesticum*, cicurum. כַּבְּהֵמוֹת *sicut ipsæ bestiæ*, Ps. 49.13. excluso ה Emphat. Ps.73.22. *Et ego* בַעַר *brutum*, *& nescivi*: בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ *Bestiæ fui tecum*. Ubi per plur. בְּהֵמוֹת non fit allusio ad magnitudinem illius bestiæ, quæ Job 40.10. dicitur בְּהֵמוֹת (vulgò *Elephas*, à mole corporis, quòd sit tanquam compendium bestiarum, unde Latinis κατ' ἐξοχὴν *Belua* vocatur) sed ad stupiditatem & stoliditatem illam, quæ in animantibus magnæ molis conspicitur: sic igitur homo ignarus, non est bestia tantùm, sed magna bestia, ingens *BEHEMOTH*, imò plures bestiæ, monstrosa Belua.

410 שָׂדָי Sa-dháj] *agrorum*, i.e. agrestes. Nom. radicale masc. שָׂדֶה *ager, fundus, prædium*. Cum ה Emphat. *Sicut flos* הַשָּׂדֶה *ipsius agri*, Ps. 103. 15. In Regim. mutat (ָ) in (:) & (··) ante ה in (..) R. 122. fitque שְׂדֵה (in) *agro Tsoan*, Ps.78.12. pro בִּשְׂדֵה ut habetur Psal.78.43. In plur. abjecto ה R. 103. facit שָׂדִים & ex terminatione Syra, R.31. שָׂדָי *agri*. *Et animal* שָׂדַי *agrorum mecum*, Ps. 50.11. i.e. agreste. In pausa, *Bestia* שָׂדָי *agrorum*, Ps. 104. 11. Et semel ex forma fœmin. *Et severunt* שָׂדוֹת *agros*, Ps. 107.37.

Vers.

Verſ. 9.

411 צִפּוֹר Tſip-pór] *Volatile cœli*, i. e. aëris. A צָפַר *maturavit*, Nom. commun.gener. צִפּוֹר *avicula*; commune omni volatili minori, & in ſpecie ſæpiùs capitur pro *paſſere*: quòd ſtatim ex ovo excluſus plumas & ungues maturet. Vel potiùs nomen eſt à ſono, quem aviculæ, & præſertim paſſeres, edunt, *Tſip-Tſip. Fuge in montem veſtrum* צִפּוֹר *avicula*, vel *ut avicula*, Pſ.11.1. *Etiam* צִפּוֹר מָצְאָה בַיִת *paſſer invenit domum*, Pſal.84.4. Cum Præfix. וְצִפּוֹר כָּנָף *& volatile alæ*, Pſ. 148. i.e.alatum. *Anima noſtra* כְּצִפּוֹר *ſicut avicula*, Pſ.124. 7. כְּצִפּוֹר *ſicut paſſer ſolitarius*, Pſal.102.8. In plur. *Ubi* צִפֳּרִים *aviculæ nidificant*, Pſal. 104.17. quod ſaltem unum eſt inter Nomina Hebraica, mutans ו in (ׇ)

412 וּדְגֵי U-dheghé] *& piſces*. A דָּגָה *multiplicari, inſtar piſcium augeri*, Nom.maſc. דָּג *piſcis* à fœcunditate & copia. In plur. דָּגִים In Regim. converſo (ׄ) in (:) וּדְגֵי *& piſces*. Et in forma fœmin. דָּגָה *piſcis* collectivè, unde cum Affixo, mutato ה in ת, R.104. *Et interfecit* דְּגָתָם *piſcem eorum*, Pſ. 105.29. i.e. piſces.

413 הַיָּם Haj-ám] *ipſius maris*. Ab inuſitato יָמַם fit יָם *mare, ſalum*, quod non propriè ipſam aquam, ſed locum ipſum maris denotat. Gen.2.22. *Et replete aquas in maribus*. Cum Præfix. מִיָּם עַד־יָם *à mari ad mare*, Pſ.72. 8. i.e. à mari rubro uſque ad mare magnum, ſ. occidentale. וְיָם *& mare*, מֵי וּמִיָּם הַיָּם *aquæ ipſius maris*, Pſ. 33. 7. *& à mari*. בַּיָּם *in ipſo mari via tua*, Pſal.77.20. In plur. aſſumto dageſh, mutat (ׇ) in (-) R.125. ſitque יַמִּים *maria*, בַּיַּמִּים *in ipſis maribus*, Pſ.135. 6. excluſo ה Emphat.

414 עֹבֵר Yo-bhér] *tranſiens*, ſeu *quod tranſit*, i.e. quicquid tranſit, quicquid permeat ſemitas maris, de omnibus piſcibus tam marinis quàm fluvialibus accipiendum. (nam maris nomine appellantur etiam lacus) LXX. *τὰ διαπορευόμενα ea quæ perambulant*. A עָבַר *tranſivit*, Benoni Kal, עֹובֵר *tranſiens*. In plur. הָעֹבְרִים *qui tranſeuntes ſunt*, i.e. tranſeunt. Pſal. 129. 8. In Regim. עֹבְרֵי *tranſeuntes viam*, Pſ. 80.13.

415 אָרְחוֹת Or-hhóth] *ſemitas*. Ab אָרַח *iter fecit*. Nom. maſc. cum plur. fœminin. אֹרַח *via, ſemita, iter*. בְּאֹרַח *in ſemita*. Cum Affixis, ו cognationis cauſâ tranſit in (ׄ) R.118. & (-) in (:) R.121. ſitque, אָרְחִי *iter meum*, Pſ.139.3. מִנִּי אָרְחֶךָ *à via tua*, Pſal. 44.19. אֶת־אָרְחוֹ *ſemitam ejus*, Pſal. 119.9. In plur.(-) tranſit in (ׄ) R.121. & ו interdum mutatur in (ׄ) interdum manet; ſitque אֹרְחוֹת & אָרְחוֹת In Regim. (ׄ) tranſit in (:) R.114. & (ׄ) amittit ſuum (:) R.115. facitque אָרְחוֹת *ſemitas effractoris*, Pſ.17. 4. Cum Affix. אָרְחוֹתֶיךָ *ſemitas tuas*, Pſ.25.4.

PSALMVS IX. ט

416 עַל־מוּת לַבֵּן Yal-mú h lab-bén] *Super mortem Labben*, vel *ejus qui in medio*, nempè Goliathi, qui אִישׁ הַבֵּנַיִם *Vir medietatum* ſive *intermedius* dicitur, 1 Sam. 17. 14. quòd inter duas acies conſiſteret. Targ. עַל־מִיתוּתָא דְּבַר *ſuper mortem filii*. LXX. *ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ*, *pro occultis filii*, quaſi à עָלַם *occultavit*. R. Kimchi ait eſſe brevitatis atque concinnitatis gratiâ contractum pro עַל־עֲלָמוֹת quod eſt inſtrumentum muſicum, de quo infrà

Num. 1707. A מות *mori*, Nom. masc. מוּת idem quod מָוֶת *mors*. Legitur h.l. tantùm, & Pſ.48.15. *Ipſe ducet nos* עַל־מוּת *ad mortem*, i. e. עַד מוֹתֵנוּ *uſque ad mortem noſtram*, uſque dum moriamur. Targ. בְּיוֹמֵי טַלְיוּתָנָא *in diebus pueritiæ noſtræ*, q.à עֶלֶם *adoleſcens*.

¶ לַבֵּן Arias Montan. per inverſionem literarum interpretatur *Nabal*. Aliis ל eſt ſervile, & בֵּן nomen proprium cantoris, de quo 1 Chron. 15. 18. *Zacharias* בֵּן *Benus*: ſed quoniam ל excludit hìc ה Emphat. (quod nunquam Propriis præponitur) ideóque certum eſt בֵּן eſſe appellativum.

Verſ. 2.

417 נִפְלְאוֹתֶיךָ Niph-leo-thé-cha] *mirabilia tua*. A פָּלָא in Niph. נִפְלָא *ſeparatus, diviſus fuit*, It. *mirabilis, admirabilis fuit*, q. disjunctus à cognitione, ratione & intellectu. Partic. Niph. נִפְלָא *mirabilis, mirabile*. In plur. maſc. נִפְלָאִים *mirabilia opera tua*, Pſ.139.14. Sæpiùs in fœmin. *Faciens* נִפְלָאוֹת *mirabilia*, Pſal. 86. 10. וּבְנִפְלָאוֹת *& in mirabilibus, arduis*. Pſ.131.1. Cum Affixis, mutato (ָ) in (:) facit נִפְלְאוֹתֶיךָ (& abſque ו, נִפְלְאֹתֶיךָ Pſ.145. 5.) *mirabilia tua*, בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ *in mirabilibus tuis*. נִפְלְאוֹתָיו (& abſque ו, נִפְלְאֹתָיו Pſ. 105.2.) *mirabilia ejus*. וְנִפְלְאוֹתָיו *& mirabilia ejus*, בְּנִפְלְאוֹתָיו *in mirabilibus ejus*, לְנִפְלְאוֹתָיו *mirabilibus ſuis*, Pſ.111.4.

*Verſ.*4.

418 בְּשׁוּב Beſh-úbh] *In revertendo*, i.e. poſtquam reverſi fuerint. A שׁוּב *reverti, reducere*. Suprà Num. 295. Infinit. Kal, cum præfixo ב quod facit circumlocutionem Conjunctivi. *Cum, Poſtquam*, R. 41. בְּשׁוּב *In reducendo*, i. e. cum reducet *captivitatem*, Pſal. 53. 7. & ſic Pſal. 126. 1.

419 אָחוֹר A-hhór] *retrò*. Ab אַחַר *poſt*, fit אָחוֹר *poſterius*, & adverbialiter, *retrò, retrorſum*. *Convertentur hoſtes mei* אָחוֹר *retrò*, Pſal. 56. 10. Targ. מְחַזְרֵי קְדָל *obvertentes cervicem*. *Percuſſit hoſtes meos* אָחוֹר *retrò*, Pſ.78. 66. Targ. בִּטְחוֹרַיָּא בַּאֲחוֹרֵיהוֹן *ulceribus* ſive *ficubus in poſterioribus eorum*. Cum Præfixo, *quòd convertaris* לְאָחוֹר *ad poſterius*, Pſ.114.5. i.e. retrorſum.

420 יִכָּשְׁלוּ Jic-cá-ſhelú] *impingent*. A כָּשַׁל *impegit*, pedibus *offendit*, Fut. plur. Niph. quod in Pſalm. legitur h.l. tantùm.

Verſ. 5.

421 וְדִינִי Vedhi-ní] *& cauſam meam*. A דּוּן *judicare, jus dicere*, Nom. maſc. ſine plur. דִּין *judicium, cauſa, lis*. *Audiviſti* דִּין *cauſam*, Pſ.76.9. Cum Affixo, וְדִינִי

422 לְכִסֵּא Lechiſ-ſé] *in ſolio*. Nom. commun. gener. cum plur. fœminino, כִּסֵּא *ſolium, thronus*. Cum Præfixo, *Ponam* לְכִסֵּא־לָךְ *in ſolio tibi*. Pſal. 132.11. Cum Affix. & plur. num. mutat (ֵ) in (:) R.117. ſempérque excludit dageſh, R.20. כִּסְאֲךָ *ſolium tuum*, Pſal.45.7. Et in pauſa, *baſis* כִּסְאֶךָ *throni tui*, Pſal. 89. 15. כִּסְאוֹ *ſolium ejus*, Pſal.9.8. וְכִסְאוֹ *& ſolium ejus*, Pſ.89.15. In plur. כִּסְאוֹת *ſolia*. Pſ.122. verſ.5. bis.

Verſ.

Verſ. 6.

423 גָּעַרְתָּ Ga-ɣár-ta] *Increpaſti.* A גָּעַר quod conſtructum cum ב *increpavit in aliquem*, i. e. duris verbis & cum pedum ſtrepitu *objurgavit*. Cum Accuſativo, adhuc durius eſt, *increpando perdidit*, Præt. Kal, ſecunda perſ. גָּעַרְתָּ זֵדִים *increpaſti ſuperbos*, Pſal. 119. 21.

424 אִבַּדְתָּ Ib-bádh-ta] *penitus perdidiſti.* Ab אָבַד *periit*, Præt. Pih. אִבֵּד *perdidit, abolevit*. Nam dageſh ſecundæ radicali adhibetur, vel *ad intendendam* thematis ſignificationem, vel *ad invertendam*. In ſecunda perſ. אִבַּדְתָּ

425 מָחִיתָ Ma-hhí-tha] *deleviſti.* A מָחָה *delevit, abolevit*, propriè *ſpongia abſterſit*. Præt. Kal, quod legitur h. l. tantùm, in ſecunda perſ. מָחִיתָ pro מָחִהתָ mutato ה in (י) quieſcens R. 66.

426 וָעֶד Va-ɣédh] *et æternum.* A עָדָה *tranſiit*, עַד *uſque, adhuc*. It. *æternitas, perpetuum*, q. *adhuc, adhuc, & adhuc diceres*: longiùs eſt quàm עוֹלָם *ſeculum*. עֲדֵי־עַד *uſque in æternum*, Pſal. 83. 13. Cum ו ſemper ſcribitur cum (ָ) & nomini עוֹלָם poſtponitur. *Jehova rex* עוֹלָם וָעֶד *ſeculi & æternitatis*, Pſal. 10. 16. ſicque ו in majori diſtinctione geſtat (ָ) R. 78. Legitur & cum Præfixo ל, *Permanens* לָעַד *in æternum*, Pſ. 19. 10. ubi ל ante monoſyllabam, poſcit (ָ) R. 80. *Suſtentati* לָעַד לְעוֹלָם *in æternum, in ſeculum*, Pſal. 111. 8. *Peribit* לָעַד *in æternum*, Pſ. 9. 18. ubi poſterius (ָ) ob pauſam Sylluk.

Verſ. 7.

427 תַּמּוּ Tám-mu] (ô inimice) an *finitæ ſunt?* A תָּמַם *integer fuit, abſolvit, finivit, conſummatus, conſumptus fuit*. Præt. Kal, quod per Syncopen facit תַּם R. 70. & in plur. compenſatâ ſecundâ radic. per dageſh, תַּמּוּ *conſumpti fuerunt*, Pſal. 73. 19. Eſt autem hîc ellipſis הֲ interrogativi תַּמּוּ pro הֲתַמּוּ *an conſummatæ ſunt?* R. 77. not.

428 חֳרָבוֹת Hhora-bhóth] *vaſtitates.* LXX. ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι *defecerunt frameæ*, Legerunt חֲרָבוֹת *gladii*. A חָרַב *vaſtavit*, Nom. formæ fœmin. חָרְבָּה *vaſtitas, deſolatio, ſolitudo*, (quod unicum eſt vocabulum apud Hebræos, quod inter formas fœmininas ſcribitur cum (ָ) ſub prima litera radicali.) In plur. חֳרָבוֹת *vaſtitates*. *Fui ſicut noctua* חֳרָבוֹת *vaſtitatum*, Pſal. 102. 7. i. e. quæ degit in locis deſertis. Targ. דִּי בְאַרְעָא גְנוּבְתָא *quæ eſt in terra vaſta*. Cum Affixo, *Et quærent* מֵחָרְבוֹתֵיהֶם *à vaſtitatibus eorum*, Pſal. 109. 10. i. e. ædibus ſuis deſolatis. Ubi ob Affixum, (ָ) ſub ר corripitur in (:) R. 114. ſicque (ֳ) amittit ſuum (:) R. 15.

429 לָנֶצַח La-né-tſahh] *in æternum.* A נָצַח *vicit*, Nom. maſc. נֶצַח (& quater in Bibliis cum (ֵ) נֵצַח) *victoria, robur, vis, fortitudo* cujuſvis rei, vel actionis conſummatio. Cum עַד vel ל ſignificat *in perpetuum, perpetuò, omninò*. q. d. in victoriam temporis, i. e. æternitatem, quæ omnia vincit. עַד־נֶצַח *in perpetuum non videbunt lucem*, Pſal. 49. 20. *Oblivisceris mei* נֶצַח (in) *perpetuum*, Pſal. 13. 2. ubi ſubauditur ל. *Quoniam non* לָנֶצַח *in æternum oblivioni tradetur egenus*, Pſ. 9. 19. ubi ל ante vocem diſyllabam penacutam geſtat (ָ) R. 80.

430 וְעָרִים Ve-ɣa-rím] *& urbes.* Nom. commun. gener. עִיר *urbs*, κατ᾽ ἐξοχὴν *Jeruſalem*, ob principatum in religione.

Venit à עוּר *excitare* quòd urbs sit q. excitata muris, turribus, domibus, item hominum actionibus Cum Præfix. מֵעִיר *ab urbe.* כְּעִיר *sicut urbs.* בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ *in urbe Dei nostri*, Psal.48. 2. Targ. בִּירוּשְׁלֶם קַרְתָּא דֶּאֱלָהָנָא *in Jerusalem urbe Dei nostri.* (Sic in N.T. Mat. 4. *in urbem sanctam*, Luc. 4. 9. *in Jerusalem.*) *Vidi violentiam* בָּעִיר *in ipsa urbe*, Psal. 55. 10. excluso ה Emphat. In plur. est anomalum, עָרִים *urbes*, וְעָרִים *& urbes*. In Regim. עָרֵי *urbes Jehudæ*, Psal. 69. 36. ubi (־) non mutatur, quoniam includit literam quiescentem (ּ) R. 114.

431 נָתַשְׁתָּ Na-thásh-ta] *extirpasti*. A נָתַשׁ *evulsit, eradicavit, extirpavit*, propriè de arboribus dicitur. Præt.Kal, נָתַשְׁתָּ legitur in Psalmis h. l.tantùm.

432 אָבַד A-bhádh] *periit*. Suprà Num. 48. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אָבַד *periit fuga à me*, Psal. 142. 5. Targ. הוּבַד *ablata est.* וְאָבַד *& peribit nomen ejus*, Psal. 41. 6 cum ו conversivo præteriti, R.79. אָז אָבַדְתִּי *tunc periissem*, Ps. 119.92. אָבְדוּ *perierunt gentes*, Ps. 10. 16.

433 הֵמָּה Hém-ma] *illorum* (inquam) A sing. הוּא *ille*, plur. הֵם *illi*, Ps. 38. 11. הֵם וְהֵם *isti & illi*, Ps. 95. 10.. Cum ה parag. הֵמָּה *hi, ipsi, illi.* וְהֵמָּה *& ipsa*, sc. verba, Psal. 55. 22. *Et illi*, Ps. 63. 10. Cum Præfixo מֵהֶם *ex ipsis*, Ps. 806. 11.

Vers. 8.

434 יֵשֵׁב Je-shébh] *sedebit*. A יָשַׁב suprà Num. 13. Fut. Kal, in quo prima radical. (י) occultatur in (..) R. 55. flectiturque sic: אֵשֵׁב *sedebo, habitabo*, תֵּשֵׁב *sedebis*, It. *permanebis*, Psal. 102. 13. יֵשֵׁב *sedebit*. וַיֵּשֶׁב *& sedit*, Ps. 29. 10. ubi ו conversivum retrahit accentum,& mutat (..) in (∵) R.127. יֵשְׁבוּ *sedebunt*.

Vers. 9.

435 וְהוּא Vehú] *Et ipse*. Pronom. mas. tertiæ pers. הוּא *ille, iste, ipse*. וְהוּא *& ille*. Cum ה Emphat. בַּיּוֹם הַהוּא *in illo ipso die*, Ps. 146. 4. pleonasmus.

436 יִשְׁפֹּט Jish-pót] *judicabit*. A שָׁפַט *judicavit, gubernavit, vindicavit, damnavit, condemnavit*, Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶשְׁפֹּט *judicabo*, תִּשְׁפֹּט *judicabis*, יִשְׁפֹּט *judicabit*. תִּשְׁפְּטוּ *judicabitis*.

437 תֵּבֵל Te-bhél] *orbem habitabilem*. Nom. radicale, plerunque fœmin. תֵּבֵל *orbis*, pars terræ habitabilis, οἰκουμένη. convenit cum תֶּבֶל (à בָּלַל *confudit*,) *confusio, mixtio*, quòd in hoc mundo omnia sint mixta, confusa. אֶרֶץ וְתֵבֵל *terra & orbis habitabilis*, Ps. 90. 2.

438 בְּמֵישָׁרִים Beme-sha-rím] *in rectitudinibus*. A יָשַׁר *rectus, æquus fuit*, fit plur. tantùm מֵישָׁרִים *rectitudines, æquitates*, Nom. Heemanthic. ubi (י) quiescit in (..) R. 161. n. 1. *Oculi tui videbunt* מֵישָׁרִים *rectitudines*, Ps. 17. 2. *Ego* מֵישָׁרִים *rectitudines judicabo*, Psal. 75. 3. i.e. rectissimè, ut Ps. 96. 10. *Judicabit populos* בְּמֵישָׁרִים *in rectitudinibus*, ubi ב est periphrasis adverbii. R. 8.n. 3.

*Vers.*10.

439 וִיהִי Vi-hí] *Et erit*. Ab הָיָה *fuit*, Fut. Kal, quod flectitur sic: אֶהְיֶה *ero*, (ubi ה quiescit in (∵) R. 65. וָאֶהְיֶה *& fui*, Ps. 102. 8. (ubi ו Conversiv. ante א, est cum (ָ) R. 79.) *Possessio eorum in seculum* תִּהְיֶה *erit*, Ps. 37. 18. At frequentiùs flectitur apocopatâ tertiâ radi-

radicali ה, & quiescente mediâ (ו) quod huic verbo speciale est, R. 67. n. 5. Ut autem (ו) quiescat, exigit ante se (.) ac (:) cum simplex, tum compositum subjicitur literis אתין tanquam nativum illorum punctum, R. 25. sicque facit אֶהְיֶ *ero*, וָאֶהְיֶ *& fui*, Ps. 18. 24. cum ו Conversivo. יְהִי *sit, erit*, Ps. 33. 22. וַיְהִי *& fuit*, Ps. 18. 19. sublato dagesh ex (י) R. 20. quod ו Conversivũ imprimere debuit. R. 79. *Ipse dixit* וַיֶּהִי *& fuit*, Ps. 33. 9. i. e. factum est. (ubi ob accentum Athnach, (:) convertitur in (..) R. 132. וְיִהִי *& erit*, ubi (:) sub (י) tollitur quoniam præcedit (.) R. 8. תְּהִי *sit, erit.* (fœm.) Ps. 69. 26. וַתְּהִי *& fuit*, Ps. 69. 11. In plur. ante Affirmativ. ו tollitur ה, R. 66. fitque תִּהְיוּ *sitis*, Ps. 32. 9. יִהְיוּ *sint, erunt*, Ps. 19. 15. וְיִהְיוּ *& erunt*, Ps. 106. 36. תִּהְיֶינָה אָזְנֶךָ *sint aures tuæ*, Ps. 130. 2. (ubi ante syllabam affirmativ. fœmin. נָה ה mutatur in (י) quiescens præcedente (..) R. 66.

440 מִשְׂגָּב Mis-gábh] *locus editus*. A שָׂגַב *exaltatus fuit, in loco sublimi stetit*, Nom. Heemanth. masc. sine plurali, מִשְׂגָּב *exaltatio, locus editus* & hostibus inaccessus, *refugium, asylum*. Cum præfixo, לְמִשְׂגָּב *in locum refugii*, Ps. 48. 4. Cum Affixo resolvit (..) in (-) & dagesh, R. 112, fitque מִשְׂגַּבִּי *locus editus meus*, Ps. 18. 3.

441 לַדָּךְ Lad-dách] *ipsi pauperi*. A דָּכַךְ *contudit, contrivit*, Nom. masc. sine plur. דַּךְ *pauper, miser*, q. contusus. Legitur in SS. idque in Psal. ter tantùm. *Ne reducas* דַּךְ *attritum, ignominia affectum*, Ps. 74. 21. Targ. מִסְכֵּן *pauperem*. In pausa scribitur cum (..) *Refugium* לַדָּךְ *pauperi*, ubi ל excludit ה Emphat. *Ad judicandum pupillum* וָדָךְ *et pauperem*, Ps. 10. 18. ubi ו cum (..) ante accentum distinctivum Tiphcha.

442 בַּצָּרָה Bats-tsa-rá] *in ipsa angustia*. A masc. צַר suprà Num. 128. fit fœm. צָרָה *angusta*, & substantivè *angustia, angor* animi, *cruciatus* corporis, *mœstitia*. Cum Præfix. וְצָרָה *et angustia*, בְּצָרָה *in angustia*, & excluso ה Emphat. בַּצָּרָה *in hac angustia*, Ps. 10. 1. Et cum duplici signo fœminino, ad majorem emphasin, בַּצָּרָתָה לִּי *in ipsa summa angustia mihi*, i. e. mea, Psal. 120. 1. ut suprà Num. 135. Cum Affix. mutato ה in ת, R. 101. *In die* צָרָתִי *angustiæ meæ*, Ps. 77. 3. In plur. צָרוֹת *angustiæ*, בְּצָרוֹת *in angustiis*. Cum Affix. *Ab omnibus* צָרוֹתָיו *angustiis ejus*, Ps. 25. 22. צָרוֹתָם *angustiis eorum*, Ps. 34. 18.

Vers. 11.

443 וְיִבְטְחוּ בְךָ Vejibh-tehhú bechá] *Et sperabunt in te*. Targ. וְיִתְרַחֲצוּן בְּמֵימְרָךְ *& confident in verbo tuo*. A בָּטַח *fidit, speravit*, Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶבְטַח *sperabo*, & in pausâ cum (..) אֶבְטָח *confidam*, Psal. 44. 7. וַיִּבְטַח *& speravit*, Ps. 52. 9. cum ו conversivo. אַל־תִּבְטְחוּ *ne confidatis*, Ps. 62. 11. וְיִבְטְחוּ *& confident*.

444 לֹא־עָזַבְתָּ Lo-ya-zábh-ta] *non dereliquisti*. A עָזַב *deseruit, dereliquit*, tueri aut juvare omisit, noluit. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: עָזַב unde cum Affix. mutato (..) in (-:) R. 114. & (-) in (..) R. 121. עֲזָבַנִי *dereliquit me*, Ps. 38. 11. עֲזָבוֹ *dereliquit eum*, Psalm. 71. 11. עָזַבְתָּ *dereliquisti*, Cum Affixo, אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי *Deus mi, Deus mi, quare deseruisti me*, Ps. 22. 2. Targ. אֱלָהִי אֱלָהִי לְמָא שְׁבַקְתָּנִי *Deus mi, Deus mi, quare dereliquisti me*, quibus verbis Salvator noster in cruce pendens, usus est, Mar. 15. 34. ἐλωὶ ἐλωὶ λαμᾶ σαβαχθανί;

θανί, ubi ἐλωὶ ex אֱלֹהַי omisso ה (quoniam Græcis aspiratio in medio non est in usu) & λαμᾶ σαβαχθανί ex לָמָּא שְׁבַקְתַּנִי dilatato (:) per vocalem *A.* עָזַבְתִּי *dereliqui*, Ps. 119. 87. וְעָזְבוּ *& reliquerunt*, Ps. 49. 10. Cum Affix. transpositis punctis, R. 98. עֲזָבוּנִי *dereliquerunt me*, Psal. 27. 10. ex עָזְבוּ

445 דֹּרְשֶׁיךָ Do-reshe-chá] *quærentes te.* A דָּרַשׁ *studiosè quæsivit, exquisivit, investigavit*, Benoni Kal, דֹּרֵשׁ *studiosè quærens sanguinem*, Psal. 9. 13. i. e. reposcit, & cum ו דּוֹרֵשׁ *quærens animam meam*, Ps. 142. 5. In plur. דּוֹרְשִׁים In Regim. דֹּרְשֵׁי *quærentes Deum*, Ps. 69. 33. וְדֹרְשֵׁי *& quærentes Jehovam*, Psal. 34. 11. Cum Affix. דֹּרְשֶׁיךָ *quærentes te*, דֹּרְשָׁיו *quærentes eum*, Psal. 22. 27. & suppresso (ו) דֹּרְשָׁו Psal. 22. 6.

Vers. 12.

446 זַמְּרוּ Zam-merú] *Psallite.* A זָמַר supra Num. 375. Imperat. pl. Pihel, זַמְּרוּ *Canite Domino*, Targ. שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ *Laudate coram Domino.* Et in pausa revocato (:) ad suam originem, id est in (..) R. 132. זַמֵּרוּ *psallite*, Ps. 47. 7. (est enim in singulari זַמֵּר) וִיזַמְּרוּ *& psallite*, Ps. 98. 4.

447 הַגִּידוּ Hag-ghí-dhu] *annunciate.* A particula נֶגֶד *coram*, verbum formatum in Hiph. abjecto נ R. 69. הִגִּיד *nunciavit, annunciavit*, q. res novas *coram indicavit.* Imperat. pl. Hiph. הַגִּידוּ *coram indicate.*

448 עֲלִילוֹתָיו Ꝩali-lo-tháv] *opera ejus.* A עָלַל *aliquid operatus est*, Nom. fœmin. עֲלִילָה *opus, studium, conatus*, & in malum, *fraus, turpe opus*, Ps. 14. 1. In plur. עֲלִילוֹת *opera, operationes*, Ps. 141. 4. Cum Affix. וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ *& in operibus tuis*, עֲלִילוֹתָיו *opera ejus*, עֲלִילוֹתָם *opera eorum.*

Vers. 13.

449 אוֹתָם O-thám] *illorum.* אֵת *articulus Accusativi casus*: cum Affixis Levibus mutat (..) in ו fitque אוֹתִי *me*, Ps. 31. 6. אוֹתְךָ *te*, Ps. 25. 6. אוֹתוֹ *eum*, Ps. 18. 1. אוֹתָהּ *eam ipsam rem*, Ps. 27. 4. אוֹתָם *eos.* Cum Gravibus autem, mutat (..) in (∴) אֶתְכֶם *vos*, Psal. 129. 8.

450 זָכַר Za-chár] *recordatus est.* A זָכַר supra Num. 396. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: זָכַר *memor fuit*, & in pausa cum (ᵀ) R. 131. זָכָר Cum Affix. mutato (ᵀ) in (:) & (-) in (ᵀ) R. 121. זְכָרָנוּ *recordatus est nostri.* Ps. 115. 12. זָכַרְתָּ *recordatus es*, cum Affix. correpto (ᵀ) in (:) אֲשֶׁר לֹא־זְכַרְתָּם *quorum non memor fuit ipsorum*, Ps. 88. 6. pleonasmus, ut supra Num. 39. זָכַרְתִּי *memor fui.* Cum Affix. mutato (ᵀ) in (:) זְכַרְתִּיךָ *recordatus sum tui*, Ps. 63. 7. זָכְרוּ *recordati sunt.*

451 לֹא שָׁכַח Lo-sha-cháhh] *non oblitus est.* A שָׁכַח *oblitus fuit*, Præt, Kal, quod in Psalm. flectitur sic: שָׁכַח *oblivioni tradidit*, Ps. 10. 11. הֲשָׁכַח *an oblitus est*, Ps. 77. 10. cum ה Interrogativo, R. 77. שָׁכַחְתָּ *oblitus es*, Cum Affix. mutato (ᵀ) in (:) שְׁכַחְתָּנִי *oblivisceris mei*, Ps. 42. 2. שָׁכַחְתִּי & in pausa שָׁכָחְתִּי *oblitus sum*, Ps. 119. 61. שָׁכְחוּ *obliti sunt.* שָׁכַחְנוּ *obliti sumus.* Cum Affix. mutato (ᵀ) in (:) שְׁכַחֲנוּךָ *obliti sumus tui*, Psal. 44. 18. ubi (:) sub gutturali dilatatur per (-:)

452 צַעֲקַת Tsa-Ꝩakáth] *clamoris.* A צָעַק *clamavit*, Nom. fœmin. צְעָקָה *clamor, vox magna.* In Regim. converso הָ in ת & (ᵀ) penult. in (:) sub gut-

gutturali in compositum (-:) quod punctuat præcedentem, fit צַעֲקַת

453 עֲנָוִים ana-vím] *pauperum mansuetorum*. A עָנָה *afflixit*, *humiliavit*, Nom.Masc. עָנָו *afflictus*, *humilis*, *mansuetus*. In plur. mutato (ָ) in (-:) עֲנָוִים *mansueti*, h.l. עֲנִיִּים cum (י) secundùm literas est עֲנִיִּים *pauperes*, & secundùm puncta עֲנָוִים *mansueti*. Ubicunque igitur occurrit cum (ָ) sub נ, semper legendum est עֲנָוִים aliàs עֲנִיִּים. Cum Præfix. וַעֲנָוִים *& mansueti*. Pf. 37.11. In Regim. mutato (ָ) in (:) R.114. (-:) amittit suum (:) R. 15. fitque עַנְוֵי *mansuetos terræ*, Pf.76.10.

Vers. 14.

454 חָנְנֵנִי Hhon-né-ni] *Miserere mei*. A חָנַן suprà Num.176. Imper. Kal, quod regulariter esset חֲנוֹן At ob Affixum, ו transit in (ָ) R. 98. fitque חָנְנֵנִי

455 רְאֵה Reé] *vide*. A רָאָה *vidit*, Imper. Kal, exit in (..) R.65. רְאֵה *vide*, וּרְאֵה *& vide*, Pf.59.5. In fœmin. genere & num. plur. abjecto ה, R.66. facit וּרְאִי *& vide (filia)* Pf.45.11. וּרְאוּ *& videte*. Pf.34.9.

456 עָנְיִי on-jí] *afflictionem meam*. A עָנָה *afflixit*, Nom. masc. sine plur. עֳנִי *afflictio* facultatum, carnis & mentis. *Vincti* עֳנִי וּבַרְזֶל *afflictione & ferro*, Pf.107.10. i.e. fune & compedibus. In pausa, mutato (ֳ) in ו fit עֹנִי R.132. unde מִנִּי עֹנִי *ab afflictione*, Pf.88.10. מֵעֹנִי *ab afflictione*, Psal. 107.41. Cum Affixis, (.) ante (י) transit in (:) R.123. & (ֳ) amittit suum (:) R.15. facítque *Vide* עָנְיִי *afflictionem meam*, Pf.25.18. בְּעָנְיִי *in afflictione mea*, Psal.119.50. *Oblivisceris* עָנְיֵנוּ *afflictionis nostræ*, Pf.44.25.

457 מְשַׂנְאָי Mis-so-neáj] *ab osoribus* *meis*. A שָׂנֵא suprà Num.236. Nom. participiale Kal, שֹׂנֵא *odio habens*, *osor*. In plur. שֹׂנְאִים Cum Affix. מְשַׂנְאַי *ab osoribus meis*, Pf.66.15. & in pausa מִשֹּׂנְאָי cum (ָ) וּמִשֹּׂנְאַי *& ab osoribus meis*.

458 מְרוֹמְמִי Mero-memí] *exaltans me*. A רוּם *altus fuit*, in Pihel quiescente secundâ in ו, & geminatâ tertiâ, R.63. רוֹמֵם *elevavit*, *exaltavit*, *evexit*, *in altum sustulit*. Particip. Pih. cum Affixo, מְרוֹמְמִי vel cum (-:) loco (:) מְרוֹמְמִי *elevans me*.

459 מִשַּׁעֲרֵי־מָוֶת Mish-sha-arc-máveth] *è portis mortis*. Targ. מִמַּעֲלָנֵי מוֹתָא *ab introitibus mortis*. Nom. radicale mascul. שַׁעַר *porta urbis*, & synecdochicè *ipsa urbs*. In pausa mutato priori (-) in (ָ) R.131. facit שָׁעַר inde *Erubescent* שָׁעַר (in) *porta*. R 69. 13. i. e. in loco judicii, quod in porta exercebatur. Cum Præfix. *Ista est* הַשַּׁעַר *illa porta Jehovæ*. Pf.118.20. & excluso ה Emphat. *Cum loquetur cum inimicis* בַּשָּׁעַר *in ipsa porta*, Pf. 127.5. Targ. בִּתְרַע בֵּית דִּינָא *in porta domus judicii*. In plur. mutato priori (-) in (:) & posteriori in (ָ) R. 120.121. fit שְׁעָרִים *ô portæ*, Pf.24.7. In Regim. mutato (ָ) in (:) compositum (-:) quod punctuat præcedentem, R.13. fit שַׁעֲרֵי *portæ mortis*, Pf.107.18. *Diligit Dominus* שַׁעֲרֵי צִיּוֹן *portas Sionis*, Pf.87.2. Targ. מַעֲלָנֵי בָתֵּי מִדְרְשָׁא *portas scholarum*. בְּשַׁעֲרֵי *in portis filiæ Sion*. Pf.9.15. Cum Affixis, בִּשְׁעָרַיִךְ *in portis tuis* (fœm.) *ô Jerusalem*. Pf. 122.2. et in pausa, cum (ָ) *Vectes* שְׁעָרָיִךְ *portarum tuarum*. Pf 147.13. *Ingredimini* שְׁעָרָיו *portas ejus*, Psal. 100. 4.

Vers. 15.

460 כָּל־תְּהִלָּתֶיךָ Col-tehil-la-thé-cha] *omnem laudem tuam*, propriè *laudem tuas*. Ab הִלֵּל *laudavit*, Nom. fœm. Heemanthic. תְּהִלָּה *laus*, *celebratio*, *prædicatio*. *Rectis decora est* תְהִלָּה *laus*, Ps.31.1. i.e. prædicatio. בִּתְהִלָּה *cum laude*, Ps.100.4. ubi ב cum (.) ob sequens (:) R.6. In Regim. mutato ה in ת R.34. fit תְּהִלַּת *laus Jehovæ*, Ps.145.21. Cum Affixis convertit ה in ת, R.104. fitque תְּהִלָּתִי *laus mea*, תְּהִלָּתְךָ *laus tua*, et in pausa, *Tota die* תְּהִלָּתֶךָ *laudem tuam*. Ps.35.28. בִּתְהִלָּתֶךָ *in laude tua*. תְּהִלָּתוֹ *laus ejus*, וּתְהִלָּתוֹ *& laus ejus*. In plur. תְּהִלּוֹת *laudes Israelis*, Psal. 22. 4. *Nota*. Hoc loco in תְּהִלָּתֶיךָ jungitur Affix. plurale ־ֶיךָ nomini singulari, ideóque distributio notatur, R.35.n.5. ut sensus sit, *Enarrabo laudem tuas*, i.e. omnes et singulas laudes tuas.

461 בַּת־צִיּוֹן Bhath-tsi-jón] *filiæ Sionis*. Targ. בְּמַעֲלָנֵי תַּרְעֵי כְּנִישְׁתָּא דְצִיּוֹן *In ingressibus portarum ecclesiæ Sionis*. A בֵּן *filius*, suprà Num.90. Nom. fœmin. בַּת *filia*, eliso נ pro בֶּנֶת ut disertissimè commonstrat plurale בָּנוֹת. *Audi* בַת *filia*, Ps.45.11. וּבַת צוֹר *& filia Tyri*. Ps.45.13. Targ. וְיָתְבֵי כַּרְכָּא דְצוֹר *& habitatores arcis Tyri*: nam nomen *Filii* aut *Filiæ* accommodatur ad urbis loci, aut populi alicujus cives & incolas, quorum quasi mater est locus nativitatis & educationis eorum. In plur. בָּנוֹת In Regim. & cum Affixis correpto (ָ) in (:) R.114. fit בְּנוֹת *filiæ regum*, Ps.45.10. Cum Affix. בְּנוֹתֵינוּ *filiæ nostræ*, Ps.144.12. *Sacrificarunt* אֶת־בְּנוֹתֵיהֶם *filias suas*, Ps.106.37. וּבְנוֹתֵיהֶם *& filiarum suarum*, Ibid. v.38.

462 אָגִילָה A-ghí-la] *exultabo*. A גּוּל *exultare*, suprà Num.111. Fut. Hiph. quod abjectâ mediâ radicali ו, R.58. in Psalm. flectitur sic: אָגִילָה *exultabo* Ps.31.8. cum ה paragog. Et ex terminatione (..) יָגֵל *exultabit*, Ps 13.6. & retracto accentu ad penultimam ob vicinitatem alterius accentus (ne videlicet ex conflictu duorum dura evaderet pronunciatio) ac mutato (..) in (ֶ) R.127. fit מַה־יָּגֶיל *quàm exultabit*, Ps.21.2. redundante (י) Sic itidem ob ו Conversiv. וַיָּגֶל *& exultavit*, Ps.17.2. תָּגֵל *exultabit (fœm.) terra*, Psal.97.1. וְתָגֵל *& exultabit*, Psal.96.11. & ex terminatione (ִי) תָּגִיל *exultabit anima mea*, Ps.35.9. נָגִילָה *exultabimus*, Psal.118.24. cum ה parag. יָגִילוּ *exultabunt*, Ps.13.5. *In nomine tuo* יְגִילוּן *exultabunt*, Ps.89.17. ubi ן paragog. trahit secum accentum, & mutat (ִ) in (:) R.102. n.5. In tertia fœm. plur. תְּגִילֶנָה *exultabunt filiæ Sionis*, Ps.48.12. & תָּגֵלְנָה *exultabunt ossa*, Ps.51.10. ubi elegans metaphora de re inanimata. Et cum ו Conversivo, וַתָּגֵלְנָה *& exultarunt filiæ Jehuda*, Ps.97.8.

463 בִּישׁוּעָתֶךָ Bi-shu-ya-thé-cha] *in salute tua*. יְשׁוּעָה *salus*. Suprà Num. 166. בִּישׁוּעָה *in salute*, Ps.149.4. ubi (:) sub (י) tollitur, ob præcedens (.) R.8. In Regimine converso ה in ת facit יְשׁוּעַת *salutem Deo nostro*, Psal.98.3. Cum Affixis, mutato ה in ת fit, יְשׁוּעָתִי *salus mea*, מִישׁוּעָתִי *à salute mea*, Psal.22.2. pro מִישׁוּעָתִי ubi dagesh ex (י) schevato excluditur, R.20. quod Præfixum מ ei imprimere debuit, R.74. sicque (:) sub (י) tollitur, ob præcedens (.) R.8. וִישׁוּעָתִי *& salus mea*, Psal.62.3. בִּישׁוּעָתִי *in salutem meam*, Psal.91.16. יְשׁוּעָתֶךָ & in pausa יְשׁוּעָתֶךָ *salus tua*. בִּישׁוּעָתֶךָ *in salute tua*, Psal.13.6. וּבִישׁוּעָתְךָ *& in*

in salute tua, Psal. 21. 2. יְשׁוּעָתֶךָ *salus tua ego* ô anima fœm. Psal. 35. 3. cum (ְ) loco ּ R. 107. *Deus* יְשׁוּעָתֵנוּ *salutis nostræ*, Psal. 68. 20. *Annunciate* יְשׁוּעָתוֹ *salutem ejus*, Ps. 96. 2. בִּישׁוּעָתוֹ *in salute ejus*, Psal. 35. 9. In plur. יְשׁוּעוֹת *salutes*, Psal. 18. 51.

Vers. 16.

464 טָבְעוּ Ta-bheyú] *Demersæ sunt* gentes. A טָבַע *immersus*, *demersus*, *infixus fuit*. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: טָבַעְתִּי *immersus sum in lutum*, Ps. 69. 3. טָבְעוּ *immersæ sunt*.

465 עָשׂוּ Ya-sú] (in foveam quam) *fecerunt*. Præt. Kal, à עָשָׂה *fecit*, *effecit*, *perfecit*, ad certum usum aptavit. ubi ה quiescit in (ָ) R. 65. *Hæc est dies illa quam* עָשָׂה *fecit Dominus*, Psal. 118. 24. i.e. solennem instituit. Cum Affixis, ה radicale excluditur, R. 103. *Ipse* עָשָׂנוּ *fecit nos*, Ps. 100. 3. i.e. evexit, exaltavit nos. *Cujus est mare*, & *ipse* עָשָׂהוּ *fecit illud*, Ps. 95. 5. In plurali, ante Affirmativum ּ itidem ה ejicitur, R. 66. fitque עָשׂוּ *fecerunt*. Cum Affixo, *Manus tuæ* עָשׂוּנִי *fecerunt me*, Psal. 119. 73.

466 בְּרֶשֶׁת Beré-sheth] *in rete*. Nom. radicale, fœmin. sine plur. רֶשֶׁת *opus reticulatum*, *rete*, (unde & Latinis hæc ipsa vox *Rete*, excluso ש) רֶשֶׁת *Rete paraverunt pedibus meis*, Ps. 57. 7. i.e. insidias posuerunt mihi. Cum Præfixo. *Ipse eduxit* מֵרֶשֶׁת *è reti pedes meos*, Ps. 25. 15. i.e. ex insidiis. Cum Affixis, mutat utrumque (ֶ) in (ְ) & prius (ְ) in (.) fitque וְרִשְׁתּוֹ & *rete ejus capiat eum*, Psal. 35. 8. בְּרִשְׁתּוֹ *in rete ejus*. Psal. 10. 9. רִשְׁתָּם *rete eorum*, Ps. 35. 7.

467 זוּ Zú] (quod) *illi absconderunt*. Targ. דְּנָא דְּכַמְנוּ *hoc quo insidiabantur*. זוּ Pronom. demonstrativum rei, loci & temporis, communis generis, utriusque numeri, *hic*, *is*, *iste*; *hi*, *illi*, *isti*. *In cogitationibus* זוּ *quas illi cogitarunt*. Psal. 10. 2. *A generatione* זוּ *ista in seculum*, Ps. 12. 6.

468 טָמָנוּ Ta-má-nu] *absconderunt*. A טָמַן *abscondit*, *abdidit*, *occultavit*, Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: טָמַן *abscondit*, Ps. 35. 8. In plur. טָמְנוּ *abdiderunt*, Ps. 31. 5. Et in pausa, (h.l. ob accentum Rebia,) טָמָנוּ redeunte (ָ) in (ָ) R. 132.

469 נִלְכְּדָה Nil-kedhá] *captus est* pes eorum. A לָכַד *cepit*, *apprehendit*, *comprehendit*, Præt. fœmin. Niph. נִלְכְּדָה nam רֶגֶל *pes*, est apud Hebr. fœmin.

Vers. 17.

470 נוֹדַע No-dháy] *Notum se fecit*. Targ. גְּלֵי קֳדָם יְיָ *Manifestum est coram Domino judicium quod fecit*. A יָדַע *novit*, suprà Num. 47. Præt. Niph. mutato (ִ) in ּ R. 56. נוֹדַע *notus factus est*, *innotuit*. In pausa cum (ָ) נוֹדָע *innotuit*, Ps. 48. 4. & in plur. נוֹדָעוּ *innotescent*. Ps. 77. 20.

471 בְּפֹעַל Bephó-yal] *in opere volarum suarum*. A פָּעַל *operatus est*, Nom. masc. פֹּעַל *opus*, *operatio*, *actio*, פֹּעַל פָּעַלְתָּ *opus operatus es*, Ps. 44. 2. Cum Affixis, mutat ּ in (ָ) R. 118. & (-) in (ְ) compositum (ֳ) R. 121. facitque פָּעֳלִי *opus meum*, Psal. 95. 9. פָּעֳלֶךָ *opus tuum*, Ps. 77. 13. בְּפָעֳלֶךָ *in opere tuo*, Psal. 92. 5. פָּעֳלוֹ *opus ejus*. Psal. 111. 3. לְפָעֳלוֹ *ad opus suum*, Ps. 104. 23. כְּפָעֳלָם *secundùm opus ipsorum*, Ps. 28. 4.

472 נוֹקֵשׁ No-késh] *illaqueatus est*. Vel est à יָקֹשׁ *laqueum* aut *rete tetendit*, *illaqueavit*, *irretivit*, & tunc est Præt.

Niph. mutato (ֹ) in ו R. 56. נוֹקֵשׁ (passivè) *illaqueatus, irretitus, laqueo captus fuit*, cum (..) loco (-) R. 108. pro נוֹקֵשׁ Vel est à נָקַשׁ verbo ejusdem significationis, & tunc est Benoni Kal נוֹקֵשׁ (active) *irretitur, illaqueatur, ruit* impius.

473 הִגָּיוֹן סֶלָה׃ Hig-ga-jón Sé-la) *res meditanda, Sela.* Targ. יְרַנְּנוּן צַדִּיקַיָּא לְעָלְמִין *Cantabunt justi in æternum.* Hieron. *Meditatio semper.* LXX. omiserunt. A הָגָה supra Num. 19. Nom. masc. sine plurali, הִגָּיוֹן *locutio, meditatio,* (quòd ex corde removeatur,) *murmur, sonus.* Quater legitur in SS. sed semel tantùm h. l. cum *Sela.* הִגָּיוֹן סֶלָה *Locutio* vel *meditatio Sela!* q.d. Hoc quod diximus, requirit meditationem intentam, memori mente recolendam;& *Sela* vocis & animi ad Deum elevationem. *Super decachordo, & super nablio,* עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר *super locutione in cythara,* Ps.92.4. i.e. super murmure vel sono illo quem cythara edit. In Regim. (converso (ָ) in (:) R.114. dagesh ex litera shevata (ג) tollitur, R.20. sicque pro (.) substituitur (ֵ) R. 107.) facit וְהֶגְיוֹן לִבִּי *& meditatio cordis mei coram te,* Ps. 19. 15. Et sic cum Affixo, *Labia insurgentium contra me* וְהֶגְיוֹנָם *& meditatio* (vel murmur) *eorum contra me totâ die.* Thren. 3.21.

Vers. 18.

474 שִׁכְחֵי אֱלֹהִים Sheche-hhé Elo-hím] *oblitæ Dei.* A שָׁכַח *oblitus fuit,* Nom. Participiale Kal שָׁכֵחַ *oblitus,* plur. שְׁכֵחִים mutato (ָ) in (:) R.114. evanescente (-) furtivo, R.10. In Regim. שִׁכְחֵי Et cum ו ad formam Benoni Kal, שֹׁכְחֵי אֱלוֹהַּ *oblitores Dei,* Psal. 50.22.

Vers. 19.

475 יִשָּׁכַח Jish-sha cháhh] *oblivioni tradetur.* A שָׁכַח *oblitus fuit,* Futur. Niph. ex terminatione (-) pro (..) R.108.

476 אֶבְיוֹן Ebh-jón] *egenus.* Ab אָבָה *voluit, cupiit,* Nom. masc. Heemanthic. אֶבְיוֹן *egenus, inops, valdè pauper,* q. *cupidus, semper volens,* quicquid enim videt, cupit, vult, cum nihil habeat. *Pauper* וְאֶבְיוֹן *& egenus.* Psal. 35.10. *Dives* וְאֶבְיוֹן *& pauper.* Psal. 49.3. In plur. אֶבְיוֹנִים *inopes.* Psal. 12.6. *Dedit* לָאֶבְיוֹנִים *ipsis inopibus,* Ps. 112.9. excluso ה Emphat. Cum Affixo, אֶבְיוֹנֶיהָ *egenos ejus satiabit pane.* Psal.132.15.

477 תִּקְוַת Tik-váth] *expectatio,* LXX. ἡ ὑπομονὴ τῶ πενήτων *patientia pauperum.* A קָוָה *expectavit,* de aqua & hominibus, *confluxit, cōgregavit.* Nom. fœmin. Heemanthic. תִּקְוָה *expectatio, spes,* quòd sit alicujus rei desideratæ in mentem collectio. In Regimine, תִּקְוַת Cum Affixo, תִּקְוָתִי *spes mea,* Ps.62. 6. mutato ה in ת, R.104.

478 עֲנִיִּים yani-jím] *afflictorum.* A עָנָה *afflixit,* Nom. masc. עָנִי *afflictus, oppressus,* præsertim ob paupertatem, *miser, pauper.* Cum Præfix. וְעָנִי *& pauper.* לֶעָנִי *pauperi, Præparabis in bonitate tua* לֶעָנִי *ipsi pauperi.* Ps.68.11. ubi ל cum (ֶ) ob exclusum ה Emphat. ut suprà Num. 334. In plur. assumpto dagesh euphonico R.18. facit עֲנִיִּים *pauperes.* In Regim. עֲנִיֵּי *pauperes populi,* Ps. 72.4. Cum Affix. *Catervam* עֲנִיֶּיךָ *pauperum tuorum,* Psal.74.19. וַעֲנִיֶּיךָ *& afflictos tuos* scil. judicabit. Psal.72.2.

¶ *Nota.* Hæc verba, *Spes pauperum peribit in æternum,* aut sunt accipienda interrogativè, *peribit in æternum?*

num? aut repetendum ex priori membro לֹא, *Non peribit in æternum*, ut Targ. לָא תְהוֹבַד *non peribit*.

Verf.20.

479 אַל־יָעֹז Al-ja-ýóz] *ne prævaleat*, Targ. Ne יִתְעַשַּׁן *roboretur*. LXX. μὴ κραταιούσθω *non confortetur*. A עָזַז *robustus, fortis fuit, prævaluit, roboravit*. Fut. Kal, ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70. flectitur in Pſalm. in tertia perſona tantùm. יָעֹז *corroborabitur in malo ſuo*. Pſ. 52. 9. (vide ſuprà Num. 259.) תָּעֹז *prævalebit, robuſta erit*, (fœm.) *manus tua*. Pſ. 89. 14.

480 יִשָּׁפְטוּ Jiſh-ſhá-phetú] *judicentur*. A שָׁפַט *judicavit*. Fut. plur. Niph. יִשָּׁפְטוּ *in judicium vocentur, redarguantur*.

Verf.21.

481 שִׁיתָה Shí-tha] *Pone*, vel *Incute*. A שׁוּת *ponere*, Imper. Hiph. per aphæreſin ה characteriſt. ut ſuprà Num. 219. שִׁית & cum ה parag. שִׁיתָה *impone*. Cum Affixo, שִׁיתֵמוֹ *pone eos*, Pſ. 83. 12. In plur. שִׁיתוּ *apponite cor veſtrum*, Pſ. 48. 14.

482 מוֹרָה Mo-rá] Targ. דַּחֲלְתָא *timorem*. Sicque erit à יָרֵא *timuit*, Nom. Heemanthic. מוֹרָא *timor, terror, res terribilis*, mutato (ָ) in ו R. 161. n. 1. *Afferte munus* לַמּוֹרָא *ipſi terrori*, Pſ. 76. 12. i. e. formidabili, ſcil. Deo. (excluſo ה Emphat.) Et permutatis literis א & ה, R. 2. מוֹרָה *timor*. LXX. verò reddunt, Κατάστησον νομοθέτην ἐπ᾽ αὐτοὺς *Conſtitue legiſlatorem ſuper eos*. i. e. pone doctrinam, inſtitue eos ut ſciant quòd homines ſint. Sicque erit à יָרָה *docuit*, unde מוֹרָה quod in SS. legitur h. l. tantùm.

483 לָהֶם La-hém] *eis*. Compoſitum ex ל nota Dativi, (quod ante Affixa amat (ָ) R. 101.) & affixo הֶם

484 יֵדְעוּ Je-dheyú] *agnoſcant*. A יָדַע *novit*, Suprà Num. 47. Fut. Kal, quod occultato (ו) in (ֵ) R. 55. in Pſalm. flectitur ſic: אֵדַע *novi*, & in pauſa cum (ָ) לֹא אֵדָע *non novi*, Pſ. 101. 4. Cum ה parag. mutato (ַ) in (ְ) R. 121. אֵדְעָה *ſciam*, Pſ. 39. 5. וְאֵדְעָה & *cognoſcam*, Pſ. 119. 125. תֵּדַע *cognoſces*. In pauſa cum (ָ) וַתֵּדָע & *cognoviſti*, Pſ. 139. 1. cum ו converſivo Futuri. Et ſic cum Affixo cum (ָ) R. 121. *Quid eſt homo* וַתֵּדָעֵהוּ & (quòd) *cognoviſti eum*, Pſ. 144. 3. יֵדַע *cognoſcet*, *Eveniet ipſi interitus* לֹא יֵדָע *non cognoſcet*, Pſ. 35. 8. i. e. non ſentiet. & in pauſa cum (ָ) לֹא יֵדָע *non cognoſcet*, Pſ. 92. 7. נֵדַע *cognoſcemus*, Cum Affixo et ו Converſ. וַנֵּדָעֵם & *cognovimus ea*, Pſ. 78. 3. יֵדְעוּ *cognoſcent*, וְיֵדְעוּ & *cognoſcent*, Pſ. 59. 14.

PSALMUS X. י

485 תַּעֲמֹד Ta-yamódh] *ſubſiſtis*. A עָמַד ſuprà Num. 10. Futur. Kal, ubi prima radical. ע aſſumit (ֲ) et punctuat præcedentem cum (ַ) R. 12, 13. flectiturque in Pſalm. ſic: *Et tu* תַּעֲמֹד *ſubſiſtes, manebis*, Pſal. 102. 27. *Et quis* יַעֲמֹד *ſtabit, conſiſtet in faciebus tuis*, Pſal. 76. 7. Cum ו Converſivo, *Ipſe mãdavit* וַיַּעֲמֹד & *ſtetit, cõſtitit*, Pſ. 33. 9. pro quo Pſ. 148. 5. habetur, וְנִבְרָאוּ & *creata ſunt*. *Conſilium Jehovæ* תַּעֲמֹד *ſtabit, permanebit*, Pſ. 33. 11. Cum ו Converſ. *ſtabiliviſti terram*, וַתַּעֲמֹד & *ſubſiſtit*. Pſ. 119. 90. *Super montes* יַעַמְדוּ *ſtabunt aquæ*, Pſ. 104. 6. ubi ob ſequens (:), (ַ) amittit ſuum (:) R. 15. Et in pauſa, revocato iterum

rum ו R.132. *E regione plagæ meæ* יַעֲמֹדוּ *stabunt*, Pſ.38.12.

486 בְּרָחוֹק Bera-hhók] *in longinquo*. A רָחַק *longè, procul abfuit*, Nom maſc. רָחוֹק *longinquus, remotus*, et adverbialiter, *longè, procul*, tam loci, quàm temporis eſt. רָחוֹק *procul à ſalute mea*, Pſ.22.2. Cum Præfix. *Et propinqui mei* מֵרָחוֹק *ex longinquo ſteterunt*, Pſ.38.12. i.e.procul. בְּרָחוֹק *in longinquo*, ſive longè. In plur. mutato (ּ) in(:)R.14. facit רְחוֹקִים unde, *Fiducia omnium extremitatum terræ* וְיָם רְחֹקִים *& maris longinquorum*, Targ. וְנַגְוָת יַמָּא דִּרְחִיקִין מִן יַבֶּשְׁתָּא *& inſularum maris, quæ longè diſtant ab arida*. LXX. καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν, *& eorum qui in mari longè.*

487 תַּעְלִים Taγ-lím] *abſcondes*, ſcil: oculos tuos, vel *abſcondes te, abſcondêris*. LXX. ὑπερορᾷς *deſpicis*. A עָלַם *abſcondit, occultavit, celavit*. Secunda perſ. Fut. Hiph. תַּעְלִים

488 לְעִתּוֹת Leγit-tóth] *in temporibus*. LXX. ἐν εὐκαιρίαις *in opportunitatibus*. Vide ſuprà Num.30.

Verſ. 2.

489 בְּגַאֲוַת Begha-aváth] *In ſuperbia impii*. A גָּאָה *elatus, elevatus fuit*, Nom. fœmin. mutato ה in ו R.161. n.3. גַּאֲוָה *elatio, ſuperbia, arrogantia, faſtus*. de Deo, *magnificentia, excellentia*. *Et retribuet plus ſatis* עֹשֵׂה גַאֲוָה *facienti ſuperbiam*, Pſal.31.24. vel *faciens res magnificas*. בְּגַאֲוָה *in ſuperbia*, Pſ.31.19. In Regim. mutato ה in ת, בְּגַאֲוַת & ſic cum Affix. *Super Iſrael* גַּאֲוָתוֹ *excellentia, magnificentia ejus*. Pſ.68.35. בְּגַאֲוָתוֹ *in elatione ejus*, Pſ 46.4.

490 יִדְלַק עָנִי Jidh-lák γa-ní] *fervidè infeſtatur pauper*. Vel *perſecutionem patitur afflictus*, ut Targ.LXX. *Dum ſuperbit impius*, ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός, *inceditur pauper*. Hier. *In ſuperbia impii ardet pauper*. A דָּלַק *arſit, exarſit*, metaphoricè, *ardenti & infeſto animo inſectatus, perſecutus eſt*. Tertia perſ. Fut. Kal, & legitur in Pſalmis h.l. tantùm.

491 יִתָּפְשׂוּ Jit-ta-pheſhú] *capiantur*. A תָּפַשׂ *cepit, prehendit, apprehendit*, Fut. Niph. quod legitur h.l. tantùm, יִתָּפְשׂוּ *apprehendantur*.

492 בִּמְזִמּוֹת Bim-zim-móth] *in pravis cogitationibus*. Targ. בִּנְכִילוּתָא *in fraude*. LXX ἐν διαβουλίαις *in conſiliis*. A זָמַם *cogitavit*, plerumque ſumitur in malum. Nom. fœmin. Heemanthic. מְזִמָּה *cogitatio*, ut plurimùm prava, *conſilium malum, ſcelus*. לִמְזִמָּה *in ſcelere*, Pſ.139.20. ubi ל cum (.) ob ſequens(:) In plur. מְזִמּוֹת *ſceleratæ cogitationes*, Pſ.37.7. בִּמְזִמּוֹת *in cogitationibus*, ſcil. pravis. Cum Affixo, מְזִמּוֹתָיו *pravæ cogitationes ejus*, Pſal. 10.4.

493 זוּ חָשָׁבוּ Zú hha-ſhá-bhu] *quas commenti ſunt*. A חָשַׁב *cogitavit, excogitavit, commentus eſt*; ornatè dicitur de artifice ingenioſo, cui multâ cogitatione opus ſit. Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur in tertia plur. tantùm, חָשְׁבוּ *excogitârunt*, Pſ. 21.12. & in pauſa, reducto (:) in (ּ) R. 132. חָשָׁבוּ

Verſ. 3.

494 הִלֵּל Hil-lél] *laudavit ſe*, Targ. אִשְׁתַּבַּח *gloriatur*. LXX. ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλός, *laudatur peccator*. Præt. Pihel, quod in Pſalm. flectitur ſic: הִלֵּל *laudavit, illuſtrem, clarum reddidit, prædicavit, celebravit*. *Septies in die* הִלַּלְתִּיךָ *celebravi te*, Pſ.119. 164.

164. *In Deo* נְהַלֵּל *laudabimus nos*, Psal.44.9.

495 תַּאֲוַת Ta-aváth] (super) *desiderio* Targ. עַל־רְגַגַת נַפְשֵׁהּ *ob concupiscentiam animæ suæ*. Ab אָוָה *cupiit, desideravit*, Nom. fœm. Heemanthic. תַּאֲוָה *cupiditas, desiderium*. In Regim. mutato ה in ת- R.34. fit תַּאֲוַת *desiderium pauperum*, Ps. 10. 7. Cum Affix. converso ה in ת, R.104. facit תַּאֲוָתִי *desiderium meum*, וְתַאֲוָתָם *& desiderium eorum fecit venire eis*, Ps. 78.29. i.e. id quod concupiverant. *Et non recesserunt* מִתַּאֲוָתָם *à desiderio eorum*. Ibid. vers.30.

496 וּבֹצֵעַ U-bho-tséay] & *quæstum faciens*. A בָּצַע *vulneravit, laceravit, in frustra concîdit*, It. *avaritiæ, lucro studuit, nimio desiderio concupivit*. q. concîdit aliquid ab his rebus quæ necessariæ sunt victui. Rarum est, & h l. tantùm legitur in Psalm. in Benoni Kal, cum (-) furtivo, וּבֹצֵעַ *& avaritiæ studens*, Targ. וְדִמְבָרֵךְ גַּבְרָא טְלוּמָא *& qui benè precatur homini perverso*. LXX. καὶ ὁ ἀδικῶν ἐυλογεῖται, *& iniquus benedicitur*.

497 בֵּרֵךְ Be-réch] *benedixit*, vel per Euphemismum *maledixit, blasphemavit*. (sed rariùs; nam in hac significatione legitur tantùm Job 1. 5. 10. & 2.5.9. & 1 Reg.21.10.13. & forsitan, h.l.) Præter. Pihel, ubi dagesh exclusum, compensatur per (..) R.19. flectitúrque in Psalm. sic. בֵּרֵךְ pro בִּרֵךְ, & ex terminatione (-) בֵּרַךְ *benedixit*, Ps.147.13. unde cum Affixo, בֵּרַכְךָ *benedixit tibi*. Psal.45.3. In prima plur. בֵּרַכְנוּ *benedicemus*, Ps. 129.8.

498 נִאֵץ יְהוָה Ni-éts Jeho-vá] *contumeliosè sprevit Jehovam*. Targ. רָחִיק מֵימְרָא דַיְיָ *abominatur Verbum Domini*. A נָאַץ in Pihel, נִאֵץ *irritavit, exacerbavit, contumeliis affecit, blasphemavit*. Præt. Pihel, quod in Psalm. flectitur sic: *Ad quid* נִאֵץ *exacerbavit impius Deum*, Psal. 10.13. absorpto dagesh, R.19. In plur. נִאֲצוּ *contumeliose spreverunt*, vel *blasphemârunt* nomen tuum. Ps.74.18.

Vers. 4.

499 כְּגֹבַהּ אַפּוֹ Beghó-bhah ap-pó] *in elatione nasi sui*, i.e. in superbia quam præ se fert facie. Targ. בְּנַפּוּת רוּחֵהּ *in arrogantia spiritus sui*. A גָּבַהּ *altus, sublimis fuit*, Nom. masc. sine plur. גֹּבַהּ *altitudo, sublimitas, elatio, superbia*, ubi ה legitur, quoniam habet Mappik. R.21.

500 בַּל־ Bal] *nequaquam*. Particula negandi, בַּל *nequaquam, neutiquam, nihil omninò*, Psal.16.2. *Bonum meum* בַּל־עָלֶיךָ *nequaquam super te*. Cum Præfix. וּבַל אֶשָּׂא *& nequaquam tollam*. Ibid. vers.4.

501 יִדְרֹשׁ Jidh-rósh] *inquiret*. A דָּרַשׁ suprà Num. 445. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: תִּדְרֹשׁ *inquires*, Psal.10.13. יִדְרֹשׁ *inquiret*, יִדְרְשׁוּהוּ *inquirent eum*, Ps.119.2.

¶ אֵין אֱלֹהִים כָּל־מְזִמּוֹתָיו *Non (est) Deus, omnes cogitationes ejus*. Targ. יֵימַר בְּלִבֵּהּ לָא גַלְיָן קֳדָם יְיָ כָּל־הוֹן מַחְשְׁבָתֵיהּ *dicet in corde suo, non sunt manifestæ coram Deo omnes cogitationes ejus*.

Vers. 5.

502 יָחִילוּ Ja-hhí-lu] *Dolore afficientur viæ ejus*, Vel, *Dolebunt viæ ejus*. Vel, *Parient vias suas*, i.e. enixè urgebunt. Targ. מַצְלְחִין אָרְחָתֵיהּ *prosperantur viæ ejus*, (q.à חֵיל *validum esse, prosperare, crescere*.) LXX. βεβηλοῦνται *inquinatæ sunt viæ ejus* (q.à חָלַל *polluit, profanavit*.) A חוּל *dolere, cruciari*, It. *in partu dolere, parturire*,

cum

cum dolore parere, Metaphoricè *tremere, contremiscere*. Fut. Hiph. quod abjectâ secundâ radicali י R. 58. in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm. *Vox Domini* יָחִיל *dolore afficit desertum*, Psal. 29 8. *Cor meum* יָחִיל *dolebit intra me*, Psal. 55. 5. Targ. יִרְתַּת *tremet*. Et ex terminatione (..) cum ו Convers. in tertia fœm. וַתָּחֵל *& doluit ipsa terra*, Ps. 97. 4. i. e. contremuit. In plur. יָחִילוּ *dolebunt*. It. *timebunt*, sc. aquæ, Psal. 77. 17.

503 יָפִיחַ Ja-phíahh] (*in omnes hostes ejus*) *exsufflabit in eos*. Targ. יִזְעוֹף לְהוֹן *irascetur in illos*, i. e. flatu oris indignationem animi indicabit. Vel, *exsufflabit in eos*. i. e. contemnet, despiciet, vel *illaqueabit eos*, sumptâ significatione à Nom. פַּח *laqueus*. A פּוּחַ *flare, sufflare, exsufflare*, metaph. *loqui*. q. verba exsufflare, Fut. Hiph. quod abjecto (ו) R. 58. flectitur in Psalm. in tertia sing. tantùm, יָפִיחַ *exsufflabit illi*, Psal. 12. 6. cum (-) furtivo.

504 בָּהֶם Ba-hém] *in eos*. ב Præpositio *In*, cum Affixis amat (ָ) *Posuit tentorium* בָּהֶם *in eis*, Ps. 19. 3.

Vers. 6.

505 בַּל־אֶמּוֹט Bal-em-mót] *Nequaquam dimovebor*. A מוֹט *motus, dimotus fuit, vacillavit*, Fut. Niph. quod exit in י R. 61. & in Psalm. flectitur sic: אֶמּוֹט *movebor*, יִמּוֹט *dimovebitur*, Psal. 13. 5. תִּמּוֹט *movebitur*, fœm. sc. *urbs*, Psal. 46. 6. יִמּוֹטוּ *dimovebuntur*, Psal. 82. 5. & cum *Hholem* in vertice literæ (י) יִמּוֹטוּ *movebuntur* sive *cadent*, Ps. 140. 11.

506 לְדֹר וָדֹר Ledhór va-dhor] *in generationem & generationem*. A דוּר *habitare, ordine & successivè vivere*, Nom. masc. דּוֹר *generatio, duratio*, tempus vitæ humanæ unâ ætate durans, habitatio mundana hominis. Cum Præfix. לְדוֹר *generationi posteræ*, Psal. 48. 14. *Enarrabo nomen tuum in omnem* דֹּר וָדֹר *generationem & generationem*, Psal. 45. 18. i. e. quamcunq; & diversam, ubi ו copulativ. (quod hîc gestat (ָ) R. 78.) notat diversitatem, R. 35. n. 5. multa secula, & q. perennitatem. לְדוֹר וָדוֹר *in generationem & generationem*, Psal. 49. 12. בְּדֹר וָדֹר *in generationem & generationem*, Psal. 90. 1. מִן הַדּוֹר זוּ *ex hac generatione ista*, Psal. 12. 8 Pleonasm. Et excluso ה Emphat. לַדּוֹר *huic generationi*, Ps. 22. 31. In plur. בְּדוֹר דּוֹרִים *in generatione generationum anni tui*, Psal. 102. 25.

Vers. 7.

507 אָלָה A-lá] *Exsecratione*. Targ. לוּטִין *maledictionibus*. Ab אָלָה *juravit, pejeravit*, Nom. fœmin. אָלָה *exsecratio, imprecatio*, Cum Præfixo, וּמֵאָלָה *& ex imprecatione*, Ps. 59. 13.

508 מָלֵא Ma-lé] *plenum est*. A מָלֵא *plenus fuit*, & activè *implevit, complevit*. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: מָלֵא (ubi א quiescit in (..) R. 64. מָלְאָה *plena fuit*, scil. dextra, Psal. 26. 10. *Ilia mea* מָלְאוּ *plena fuerunt*, Psal. 38. 8.

509 וָתֹךְ Va-thóch] *et dolo*. A תָּוֶךְ *medium*, fit תּוֹךְ *fraus, dolus*, quòd medium hominis sit fraudulentum, vel quòd fraus in medio cordis abscondita lateat. Scribitur et sine ו, תֹּךְ *dolus*, Ps. 55. 12. Cum Præfix. מִתּוֹךְ *à dolo*, Ps. 72. 14. (ubi est cum ו expresso.) וָתֹךְ *& dolus*, ubi ו cum (ָ) ante accentum Athnach. R. 78.

Vers.

Verſ. 8.

510 בְּמַאְרָב Bema-arâbh] *in inſidiis.* Ab אָרַב *inſidiatus eſt.* Nom. maſc. Heemanth. ſine plurali, מַאְרָב *inſidiæ, locus inſidiarum*, latebra. In Regim. mutato (ָ) in (ַ) R. 115. fit cum Præfixo, בְּמַאְרַב

511 חֲצֵרִים Hhatſe-rím] *villarum.* Targ. בְּכְמָנֵי דָּרְתָא *in inſidiis atriorum.* LXX. μετὰ πλουσίων *cum divitibus*, (forte per ע & ש legerunt, עֲשִׁירִים *divites*) Ab חָצֵר *atrium*, locus exterior domus, ubi gramen & fœnum ſuccreſcere ſolent: hinc *villa, rus*, quòd villæ ut atria expoſita ſint, & ſine mœnibus. Legitur cum duplici plurali, חֲצֵרִים *villæ, atria*, unde cum Affixo, חֲצֵרֶיךָ *atria tua*, Pſ. 65. 5. בַּחֲצֵרֶיךָ *in atriis tuis*, Pſal. 84. 11. Et ex terminat. fœmin. חֲצֵרוֹת unde in Regim. & Affix. mutato (ֵ) in (:) R. 116. (ֲ) amittit ſuum (:) R. 15. fitque cum Præfix. לְחַצְרוֹת *ad atria Jehovæ*, Pſal. 84. 3. בְּחַצְרוֹת *in atriis Dei noſtri*, Pſal. 92. 14. Cum Affix. חֲצֵרוֹתָיו *atria ejus*, Pſal. 100. 4. לְחַצְרוֹתָיו *in atria ejus*, Pſal. 96. 8.

512 בַּמִּסְתָּרִים Bam-miſ-ta-rím] *in latebris.* A סָתַר *abſcondit*, Nom. maſc. Heemanth. מִסְתָּר *abſconſio*, ipſa actio & locus ad abſcondendum aptus, *latebræ.* Cum Præfixo, בַּמִּסְתָּר *in ipſo latibulo*, Pſal. 10. 9. excluſo ה Emphat. In plurali מִסְתָּרִים Cum Præfix. בְּמִסְתָּרִים *in latibulis.* Pſ. 17. 12. & excluſo ה Emphat. בַּמִּסְתָּרִים *in ipſis latibulis.*

513 יַהֲרֹג Ja-harógh] *occidet.* A הָרַג *occidit, interfecit*, quovis modo et forma necavit, mortem intulit. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: תַּהֲרֹג *occides*, (cum (ֲ) ſub ה, quod punctuat præcedentem. R. 13.) unde cum Affix. *Ne* תַּהַרְגֵם *interficias eos*, Pſal. 59. 12. ubi ob Affix. ֹ tranſit in (:) R. 119. & (ֲ) amittit ſuum (:) R. 15. יַהֲרֹג *occidet*, Pſal. 78. 47. & cum converſ. וַיַּהֲרֹג *& occidit*, Pſal. 78. 3. In plur. יַהֲרֹגוּ *occidentur*, Pſ. 94. 6. cum ֹ ob accentum Athnach. R. 132.

514 נָקִי Na-ki] *innocentem.* A נָקָה *purus, innocens fuit*, fit נָקִי *purus, liber à quavis re, immunis, innocens, inſons.* In Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114. facit נְקִי כַפַּיִם *purus manibus*, Pſ. 24. 4. qui nullum ſcelus perpetravit.

515 לְחֵלְכָה Lehhe-lechá] *contra pauperem*, LXX. εἰς τὸν πένητα *in pauperem.* Targ. לְמִסְכְּנַיָּא *ad pauperes.* Ab inuſitato חָלַךְ fit חֵלֶךְ *pauper, afflictus, miſer.* (formæ חֶבֶל) Legitur in tota SS. ter, ídque in hoc Pſalmo tantùm. Cum ה parag. לְחֵלְכָה *ad miſerum.* Et in pauſa retracto accentu ad penult. חֵלְכָה *pauper, afflictus*, verſ. 14. In plur. חֵלְכָּאִים *cœtus pauperum*, verſ. 10. mutato ה in א. Vel, חֵיל eſt *exercitus, cœtus*, pro חֵל ſuppreſſo (י) & כָה Affixum, ut ſenſus ſit: *Oculos ſuos* לְחֵלְכָה *exercitui tuo* (in congregationem afflictam tuam) *abſcondent.* Et r. 14. *Super te derelinquet ſe* חֵלְכָה *exercitus tuus*, (congregatio tua afflicta.) v. 10. *Et cadet in fortibus ejus* חֵלְכָּאִים *cœtus humilium.* q. percuſſorum vel dolentium. A חֵיל *cœtus*, & כָּאָה נָכָה *percuſsit*, vel à חַיִל *vires*, & כָּאָה *attrivit*, unde חֵל כָּאָה *viribus attritus*, & in plur. legendo diviſim, חֵל כָּאִים (quoniam כ eſt dageſhatum) *viribus attriti*, vel *cœtus attritorum.* Targ. *ut cadat* בְּתְקוֹף כְּמָנוֹהִי עַנְיֵי *in fortitudine inſidiarum ejus pauper.*

516 יִצְפֹּנוּ Jits-pó-nu] *deliteſcunt.* Targ. יְטוּשׁוּן *clam obſervant.* A צָפַן *abſcondit*, præſertim ut reſervaret, *recondidit*, ce-

celavit. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: יִצְפּוֹן *abscondes*, cum Affix. mutato וֹ in (:) R. 119. תִּצְפְּנֵם *abdes eos*, Ps. 31. 21. יִצְפּוֹן *abscondet*, cum Affix. יִצְפְּנֵנִי *abscondet me*, Ps. 27. 5. יִצְפְּנוּ *abscondent*, et in pausa, converso (:) in וֹ R. 132. יִצְפֹּנוּ Ps. 56. 7.

Vers. 9.

517 יֶאֱרֹב Je-eróbh] *Insidiabitur*. Ab אָרַב *insidiatus est*, Fut. Kal, quod legitur in Psalm. h. l. tantùm, יֶאֱרֹב cum (∵) sub א, quod punctuat præcedentem, R. 13.

518 בַּסֻּכֹּה Besúc-có] *in tugurio suo*. A סָכַךְ *texit, protexit*, Nom. masc. סֹךְ *tegumentum, tugurium, tabernaculum, latibulum*, à protegendo sic dictum. Quinquies legitur in tota SS. sed semper cum Affixo, ob quod assumit dagesh, & mutat וֹ in (ֻ) R. 125. facitque סֻכּוֹ & pro וֹ substituto ה, סֻכֹּה *tugurium ejus*, בְּסֻכֹּה *in tugurio suo*, Psal. 27. 5. Ac cum וֹ loco (ֻ) R. 107. סוּכּוֹ *tabernaculum ejus*, Psal. 76. 3.

519 לַחֲטוֹף La-hhatóph] *ad rapiendum*. A חָטַף *citò & velociter rapuit, abripuit*. Legitur hoc versu tantùm, & Iudic. 21. 21. Infinitiv. Kal, cum ל nota Gerundii, R. 41. ubi guttural. ח pro (:) assumit (-:) quod punctuat præcedentem, R. 13.

520 יַחְטֹף Jahh-tóph] *rapiet*. Fut. Kal, pro יַחֲטֹף ubi (-:) liberè redit in (:) simplex. R. 14.

521 בְּמָשְׁכוֹ Bemosh-chó] *in trahendo ipsum*. A מָשַׁךְ *traxit, pertraxit*, Infin. Kal, מְשׁוֹךְ at ob Affix. וֹ transit in (ָ) ut suprà Num. 124.

Vers. 10.

522 וְדָכָה Jidh-ké] *Contereretur*, vel *conteret se*, i. e. simulabit se contritum (quod tamen significat. Kal, non convenit.) A דָּכָה *contrivit, comminuit*, Fut. Kal, quiescente ה, in (ֶ) R. 65. quod h. l. tantùm legitur in tota SS. יִדְכֶּה pro יִדְכֶּה ubi י est productum (') ob aliquod fortè mysterium. Vel secundùm puncta est יִדְכֶּה *conteretur*; secundùm literas וְדָכָה *& contritus factus est*.

523 יָשֹׁחַ Ja-shoáhh] *humiliabitur*. A שָׁחַח *curvatus, incurvatus, prostratus, humiliatus fuit, succubuit*. Fut. Kal, quod syncopatâ mediâ radicali, R. 70. in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm, יָשֹׁחַ *incurvabit se*, cum (-) Furtivo. וַיָּשֹׁחוּ *& prostrati sunt*, Ps. 107. 39. cum ו Conversivo. R. 79.

524 וְנָפַל Vena-phál] *et cadet*. A נָפַל suprà Num. 267. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: נָפַל *cecidit*, וְנָפַל *& cadet*, cum ו Conversivo Præteriti, R. 79. נָפְלוּ *ceciderunt*, Ps. 16. 6. & in pausa converso (:) in (ָ) R. 132. *Gladio* נָפָלוּ *ceciderunt*, Psal. 78. 64. וְנָפָלוּ *& ceciderunt*, Ps. 20. 9.

525 בַּעֲצוּמָיו Ba-yatsu-máv] *in robustis ejus*, scil: ossibus, vel *in robore ejus*. Targ. *et cadet* בְּתָקוֹף כְּמָנוֹהִי עַנְיָא *in fortitudine insidiarum ejus pauper*. A עָצַם *robustus, fortis fuit*, dicitur de omni fortitudine, divitiarum, virium, multitudinis verborum &c. Pahul Kal, עָצוּם *robustus, fortis*. *In populo* עָצוּם *robusto laudabo te*, Psal. 35. 18. i. e. numeroso. In plur. mutato (ָ) in (-:) R. 114. fit עֲצוּמִים *Et occidit reges* עֲצוּמִים *robustos*, Ps. 135. 10. Cum Affixo בַּעֲצוּמָיו *in robustis ejus*, ubi ב habet punctum simplex, compositi subsequentis, R. 13.

Vers.

Verſ. 11.

526 הִסְתִּיר His-tír] *abſcondit* faciem ſuam. LXX. ἀπέστρεψε *avertit*, irati ſolent faciem avertere, dedignantes aſpectu eos, quibus ſunt infenſi. A סָתַר *abſcondit*, Præt. Hiph. הִסְתִּיר *abſcondit, occultavit*, eſt averſantis, et deteſtantis. In ſecunda perſ. הִסְתַּרְתָּ *abſcondiſti faciem tuam*, Pſ. 30. 8.

527 בַּל־רָאָה Bal-ra-á] *nequaquam vidit*. A רָאָה *vidit* oculis vel mente, ſuprà Num. 388. non ſolùm viſus eſt, verùm etiam aliorum ſenſuum, pro *ſentire, experiri*. Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: רָאָה *vidit* (quieſcente ה in (ָ) R. 65.) Fœmin. terminatur in תָה Ibid. רָאֲתָה *vidit oculus noſter*, Pſal. 35. 21. *In hoſtibus meis* רָאֲתָה *vidit oculus meus*, Pſal. 54. 9. Targ. addit. נִקְמְתָא *ultionem*. In ſecunda & prima perſ. utriuſque numeri, mutato ה in (י) quieſc. R. 66. facit רָאִיתָ *vidiſti*, Pſ. 31. 8. & cum ה parag. רָאִיתָה Pſal. 35. 22. & ſuppreſſo (י) רָאִתָה Pſal. 10. 14. וְלֹא רָאִיתִי *& non vidi*, Pſal. 37. 25. רָאִינוּ *vidimus*, Pſal. 48. 9. In plur. verò ante ו deperditur ה, R. 66. fitque רָאוּ *viderunt*, Pſ. 48. 6. וְרָאוּ *& viderunt*, Pſ. 97. 6. רָאוּךָ *viderunt te aquæ*, Pſ. 77. 17.

Verſ. 12.

¶ נְשָׂא יָדֶךָ Neſá ja-dhé-cha] *extolle manum tuam*. Suprà Num. 202. Targ. קַיֵּים שְׁבוּעַת יְדָךְ *confirma jusjurandum manus tuæ*.

528 אַל־תִּשְׁכַּח Al-tiſh-cáhh] *ne obliviſcaris*. A שָׁכַח ſuprà Num. 451. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶשְׁכַּח *obliviſcar*, (cum dageſh leni poſt (:) R. 17.) Cum Affix. mutato (ַ) in (ָ) R. 121. אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ *ſi oliviſcar tui* (fœm.) Pſ. 137. 5. תִּשְׁכַּח *obliviſceris*. Cum Affix. תִּשְׁכָּחֵנִי *obliviſceris mei*, Pſal. 13. 2. In fœm. וְאַל־תִּשְׁכְּחִי *et ne obliviſcaris* ſc: anima, Pſ. 103. 2. תִּשְׁכַּח *obliviſcatur dextra mea*, Pſ. 137. 5.

529 עֲנָיִים ע ana-vím] ſecundùm punctum legitur עֲנָוִים *manſuetorum*, & ſecundùm literas, עֲנִיִּים *pauperum*. Suprà Num. 453.

Verſ. 14.

530 תַּבִּיט Tab-bít] *intuêris*. A נָבַט in Hiph. converſo נ in dageſh, R. 69. הִבִּיט *aſpexit, reſpexit*, primum videndi actum importat, etſi aliquando planè idem ſignificet quod רָאָה cum quo conjungitur modò ante, modò poſt. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur ſic: תַּבִּיט *intuêris*, Pſ. 91. 8. וַתַּבֵּט *et intuitus eſt oculus meus*, Pſ. 92. 12. ex terminatione (..) cum ו Converſivo Futuri.

531 לָתֵת La-théth] *ad dandum*. A נָתַן ſuprà Num. 29. Infinit. Kal, deperdito utroque נ R. 68. תֵּת *dare*, Pſ. 78. 20, pro תֶּנֶת, cum ל nota Gerundii, quod ante monoſyllabam geſtat (ָ) R. 80. לָתֵת *ad dandum*, Pſ. 104. 27.

532 יַעֲזֹב Ja-ע azóbh] *derelinquet ſe*. A עָזַב ſuprà Num. 444. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: תַּעֲזֹב *derelinques*, Pſal. 16. 10. cum (ֲ) ſub gutturali ע, quod punctuat præcedentem, R. 13. Cum Affixo, mutat ו in (:) R. 119. & (ֲ) amittit ſuum (:) R. 15. fit אַל־תַּעַזְבֵנִי *ne derelinquas me*, Pſ. 27. 9. לֹא־יַעֲזֹב *non deſeret*, Pſal. 37. 28. לֹא־יַעַזְבֶנּוּ *non derelinquet eum*, Pſal. 37. 33. In plur. אִם־יַעַזְבוּ *ſi dereliquerint*, Pſ. 89. 31.

533 יָתוֹם Ja-thóm] *pupilli* tu fuiſti. Ab inuſitato יָתַם fit maſc. יָתוֹם *pupillus, orphanus*. וְיָתוֹם *& pupillum*. In plur mu-

mutato (׳) in (:) R. 114. יְתוֹמִים *pupilli*. אֲבִי יְתוֹמִים *pater pupillorum*, Psal. 68. 6. וִיתוֹמִים *& pupillos interficient*, Ps. 94. 6. ubi (:) sub (׳) tollitur ob præcedens (.) R. 8. Et sic cum Affixo, *Ne sit gratiam faciens* לִיתוֹמָיו *pupillis ejus*, Ps. 109. 12.

534 עוֹזֵר עֹ o-zér] *auxiliator*. A עָזַר *juvit, auxiliatus est, adjumento fuit*. Benoni Kal, quod supplet vicem nominis עוֹזֵר *auxilians*, i. e. *auxiliator*. In plur. עוֹזְרִים Cum Affix. *Jehova mihi* בְּעֹזְרָי *in auxiliatoribus meis*, Ps. 118. 7. inter auxiliatores.

Vers. 15.

535 שְׁבֹר Shebhór] *Frange*. A שָׁבַר *fregit, res duras comminuit*. Imper. Kal, legitur h. l. tantùm.

536 זְרוֹעַ Zeróaע] *brachium*. Nom. masc. זְרוֹעַ *brachium*, pars humani corporis, conjuncta humeris, in cujus extremo est manus. A זָרַע *seminavit*, videtur enim quodammodo è corpore seri, vel per transposit. literarum, à עָזַר *auxiliatus est*, q. auxilium corporis dicas. Dicitur etiam de *armo* bestiarum. It. quoniam in brachio est robur, pro *potentia* & sustentatione sæpe sumitur. *Fuerunt* זְרוֹעַ *brachium filiis Lot*, Ps. 83. 9. Targ. לְסַעַד *in auxilium*. Cum Præfix. וּזְרוֹעַ *& brachium*, בִּזְרוֹעַ *in brachio*, וּבִזְרוֹעַ *& in brachio*. Cum Affix. excluso (-) Furtivo, R. 10. זְרוֹעִי *brachium meum* זְרוֹעֲךָ *brachium tuum*, וּזְרוֹעֲךָ *& brachium tuum*, וּזְרוֹעָם *eorum*. In plur. ex terminat. fœmin. זְרוֹעוֹת *brachia*, Ps. 37. 17. Cum Affixo, זְרוֹעֹתָי *brachia mea*, Psalm. 18. 35.

537 בַּל־תִּמְצָא Bal-tim-tsá] *nequaquam invenies*. A מָצָא *invenit, reperit, casu nactus est, labore acquisivit*. Fut. Kal, quod exit in (ָ) R. 64. ac in Psalm. flectitur sic: אֶמְצָא *inveniam*, תִּמְצָא *invenies*, & fœm. תִּמְצָא *inveniet manus tua in omnes inimicos tuos*, Ps. 21. 9. i. e. assequetur.

Vers. 16.

538 מֵאַרְצוֹ Me-ar-tsó] *è terra ejus*. אֶרֶץ *terra*, cœli centrum, rerum corporearum viventium habitaculum, à quibus teritur; *humus*, à mari humido cui conjungitur, *tellus*, quia fructus ejus tollimus, *arida*, quia araturæ et culturæ est apta, vel quia propria siccitate à mari et rebus humidis est distincta. Vide suprà Num. 57. Cum Præf. *Fructus ejus* מֵאֶרֶץ *è terra peribit*, Ps. 21. 11. Cum Affix. mutat utrumque (ֶ) in (:) R. 122. & prius (:) in (-) R. 6. facit בְּאַרְצֵנוּ *in terra nostra*, וְאַרְצֵנוּ *& terra nostra*, אַרְצְךָ *terra tua* מֵאַרְצוֹ *è terra ejus*, (ubi מ ante ר cum (..) R. 74.) אַרְצָם *terra eorum*, בְּאַרְצָם *in regione eorum*, Ps. 105. 32. In plur. mutato priori (ֶ) in (ֲ) & posteriori in (ָ) R. 122. fit ex terminatione fœmin. אֲרָצוֹת *terræ*, וּמֵאֲרָצוֹת *et è terris collegit eos*, Ps. 107. 3. LXX. ἐκ τῶν χωρῶν *è regionibus*. *Et ad dispergendum eos* בָּאֲרָצוֹת *per istas terras*, Ps. 106. 27. excluso ה Emphat. In Regim correpto (ָ) in (:) R. 114. (ֲ) amittit suum (:) R. 15. fitque אַרְצוֹת *terras gentium*, Psal. 105. 44. LXX. χώρας *regiones*. בְּאַרְצוֹת *in terris viventium*, Ps. 116. 9. i. e. præsenti hoc seculo.

Vers. 17.

539 שָׁמַעְתָּ Sha-máע-ta] *audivisti*. A שָׁמַע suprà Num. 181. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: שָׁמַע *audivit*, &

& ex terminatione (‥)R.43.cum (-) furtivo R. 10. שָׁמַע שָׁמְעָה Pſ. 22. 25. *audivit*, (fœm.) *Tſion*, Pſal. 97. 8. שָׁמַעְתָּ *audiviſti*, שָׁמַעְתִּי *audivi*, & in pauſa, producto (-) in (‥) R. 132. שָׁמָעְתִּי Pſ. 62. 12. שָׁמְעוּ *audiverunt*, שָׁמַעְנוּ *audivimus*. Cum Affix. mutato (‥) in (:) ſub gutturali (:) dilatatur per (-) fitque שְׁמַעֲנוּהָ *audivimus illud*, Pſ. 132. 6. ubi Affix. fœmin. הָ abſolutè poſitum, neutraliter effertur.

540 תָּכִין Ta-chín] *ſtabilies*. A כּוּן, in Hiph. הֵכִין ſuprà Num. 358. Fut. Hiph. quod in Pſalm. abjecto י R. 58. flectitur ſic: אָכִין *ſtabiliam*, תָּכִין *ſtabilies*, *firmabis*, *præparabis*, Pſ. 65. 10. Cum Affix. mutato (ׅ) in (:) R. 114. תְּכִינֶהָ *providebis de ea*, Ibid. Et abſq. (י) תָּכֵן *ſtabilies veritatem tuam*, Pſ. 89. 3. יָכִין *parabit*, Pſ. 78. 20.

541 תַּקְשִׁיב Tak-ſhíbh] *advertes*. A קָשַׁב ſuprà Num. 221. Fut. Hiph. quod in Pſalm. legitur h. l. tantùm. תַּקְשִׁיב *advertes aurem*, i. e. inclinabis.

542 אָזְנֶךָ Oz-né-cha] *aurem tuam*. Nom. fœmin. genere, אֹזֶן *auris*, pars capitis quâ vocem accipimus & haurimus, (dicitúrque ſic ab *hauriendo*, aſpiratione detractâ, quòd vocem q. haurire videatur, vel certè ab *audio*, ut aures q. *audes*, quomodo & Chald. אוּדְן *auris*, mutato ז in ד) In Affixione & Duali numero, mutato ו in (‥) R. 118. & (‥) in (:) R. 122. facit אָזְנִי *auris mea*, אָזְנְךָ (et in pauſa אָזְנֶךָ) *tua*. In fœmin. *Et inclina* אָזְנֵךְ *aurem tuam*, Pſal 45. 11. אָזְנְכֶם *aurem veſtram*. אָזְנוֹ *ejus*. In Duali אָזְנַיִם *utraque auris*, Pſ. 40. 7. Cum Affix. excluſo ים R. 105. אָזְנַי *aures meæ*, בְּאָזְנֵינוּ *auribus noſtris*, אָזְנֶיךָ *aures tuæ*, וְאָזְנָיו *& aures ejus*, בְּאָזְנָיו *in aures ejus*.

Verſ. 18.

543 לִשְׁפֹּט Liſh-pót] *Ad judicandum* i. e. ut judicet. A שָׁפַט ſuprà Num. 108. Infinit. Kal, לִשְׁפּוֹט ubi ל nota Gerundii, R. 41. geſtat (·) obſequens (:) R. 6.

544 בַּל־יוֹסִיף Bal-jo-ſiph] *ne addat*, i. e. ne pergat. Targ. לָא יוֹסְפוּן תּוּב בְּנֵי נָשָׁא *nec apponent rurſus filii hominum*. A יָסַף *addidit*, *adjecit*, *appoſuit*, in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹסִיף *addidit*, ſæpius habet poſt ſe Infinitivum. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur ſic: תּוֹסִיף *adjicies*, Pſ. 61. 7. לֹא יוֹסִיף *non addet ſurgere*, Pſ. 41. 9. Et cum defectu ו לֹא יֹסִיף *non addet benefacere*, Pſ. 77. 7. Et ex terminatione (‥) יֹסֵף *adjiciet ſuper vos*, Pſ. 115. 14. In plur. וַיּוֹסִיפוּ *& perrexerunt peccare*, Pſ. 78. 17. cum ו Converſivo Futuri, R. 79.

545 עוֹד ódh] *ampliùs*. Hîc accentus Athnach, nihil diſtinguit, at ſecundùm Chaldæum tamen diſtinguit. Dictio indeclinabilis עוֹד *adhuc*, *ampliùs*, *ultrà*. Cum Præfix. וְעוֹד *& ampliùs*, בְּעוֹד *in adhuc*, Pſ. 39. 2. i. e. dum, כִּי־עוֹד *nam adhuc*, *tandem*, Pſ. 141. 5. Cum Affix. וְעוֹדִי *& adhuc ego*, Pſ. 139. 18. בְּעוֹדִי *in adhuc meo*, Pſ. 104. 33. i. e. dum exto, extans ſum.

546 לַעֲרֹץ La-ɣaróts] *ad terrendum*, vel *ad exagitandum*, vel *tyrannum agere*, Targ. לְאִתְּבְרָא מִן קֳדָם רַשִׁיעֵי אַרְעָא *ut conterantur à conſpectu impiorum terræ*. LXX. μεγαλαυχεῖν *magnificare ſe*. A עָרַץ *fractus*, *contritus*, *conſternatus fuit*, tranſitivè, animo & corpore *contrivit*, i. e. *terruit*, *exagitavit*. Infinit. Kal, planè ut ſuprà, Num. 519.

PSALMVS. XI. יא

547 אֵיךְ E'ch] *quomodo!* Particula interrogativa de qualitate rei, vel admirantis, אֵיךְ *quomodo, qualiter*, & cum ה parag. אֵיכָה *quomodo?* Ps. 73. 11.

548 תֹּאמְרוּ To-meru] *dicetis*. Ab אָמַר *dixit, oblocutus est, cum altero locutus est*, Fut. Kal, quod semper primam syllabam facit per ו R. 53. & in Psalm. flectitur sic: אֹמַר *dicam*, Ps. 50. 12. (suppresso altero א, ne duo א concurrant, pro אאמר) Cum ה parag. אֹמְרָה Ps. 42. 10. & cum ו conversivo, (quod gestat (‧) ante guttural. R. 79.) וָאֹמַר *& dixi*, Ps. 55. 7. תֹּאמַר *dices*, & cum ו conversivo cum (:), ob retractum accentum, R. 127. (q. ex וַתֹּאמֶר (תֹּאמַר *& dixisti*, Psal. 89. 20. יֹאמַר *dicet*, וְיֹאמַר *& dicet*, Ps. 58. 12. Cum ו conversivo, וַיֹּאמֶר Psal. 18. 2. & וַיֹּאמֶר *& dixit*, Ps. 52. 2. In plur. תֹּאמְרוּ *dicetis*, יֹאמְרוּ *dicent*, וְיֹאמְרוּ *& dicent*. In pausa, converso (:) in (‥) R. 132. יֹאמֵרוּ *dicent*, Psal. 145. 6. Cum ו conversivo, וַיֹּאמְרוּ *& dixerunt*, Ps. 54. 2. Cum Affixo, excluso א, יֹמְרוּךָ *obloquentur tibi*, Ps. 139. 20. In tertia fœmin. תֹּאמַרְנָה *dicent*, Ps. 35. 10.

549 נוּדִי Nu-dhí] *fuge* (in) *montem vestrum, tu avicula*, scil: ut ibi serveris. A נוּד *motus, vagus fuit, fugit, profugit, migravit*. Differt à נוּעַ (quod idem ipsum significat) quòd hoc sive stando, sive sedendo, vel aliud quid agendo corpus tantùm movet & agitat; illud verò de loco in locum transfert. Imperat. Kal, formæ קוּם R. 60. Juxta puncta legitur in fœmin. נוּדִי *transmigra*, sícque convenit cum צִפּוֹר *ô avicula*: at secundùm literas, נודו *transmigrate*.

Vers. 2.

550 יִדְרְכוּן Jidh-rechún] *intendent arcum*. A דָּרַךְ supra Num. 357. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: תִּדְרֹךְ *calcabis*, sc: leonem & basiliscum, Ps. 91. 13. יִדְרֹךְ *intendet sagittas suas*, Ps. 58. 8. In plur. cum ן parag. R. 102. n. 5. יִדְרְכוּן *extendent*.

551 עַל־יֶתֶר ʿal-jé-ther] *super nervum*. LXX. *paraverunt sagittas* εἰς φαρέτραν *in pharetra*. A יָתַר *expandit, abundavit*, Nom. masc. יֶתֶר *reliquum, superabundantia, residuum*, & in hac significatione plurali caret. Per translationem, *chorda, nervus, funis, restis*, ex quavis materia, ab expansione, quòd expandatur, vel quòd eo res aliæ distendantur : & in hac significatione habet plurale, *Si ligaverint me septem* יְתָרִים *nervis viridibus*, Judic. 16. 7. i. e. viminibus, sarmentis. Ex quo loco apparet, quid propriè יֶתֶר significet, scil: ramiculos salicum, aut aliarum arborum teneriores, quibus rustici ad alligandum pro funibus utuntur, *Vimen*, q. arboris superfluum diceres, & largiùs pro quolibet *fune*.

552 לִירוֹת *ad jaculandum*. Targ. לְמִרְמֵי *ut feriant*, LXX. τοῦ κατατοξεῦσαι *ut sagittent*. A יָרָה *jecit, projecit*, sortem, lapidem, sagittam, *jaculatus, ejaculatus est*. Infinitiv. Kal, esset יְרוֹת R. 65. & cum ל nota Gerundii, R. 41. לִירוֹת *ad jaculandum*, Ps. 64. 5. ubi (:) sub (י) tollitur, ob præcedens (‧) R. 8.

553 בְּמוֹ Bemo] *in*. ב particula inseparabilis, ut possit per se dictionem constituere, elegantiæ causâ assumit syllabas expletivas מו & די R. 83. בְּמוֹ *in*, *Præcipitati sunt* בִּידֵי סֶלַע *in petram*, Ps. 141. 6. pro בִּידֵי *in*. Vel potest exponi *in manum petræ*.

554 אֹפֶל O'-phel] *caligine*. Nom. radicale

cale, אֹפֶל *caligo*, notat densiores tenebras quàm חֹשֶׁךְ *A peste* בָּאֹפֶל *in ipsa caligine*, Psal. 91. 6. excluso ה Emphat.

Vers. 3.

555 הַשָּׁתוֹת Hash-sha-thóth] (cum) *fundamenta ipsa, positiones*, LXX. ὅτι ἃ σὺ κατηρτίσω *quoniam quæ tu perfecisti*: (legerunt verbaliter הַשַּׁתָּ *quæ posuisti*) A שׁוּת *ponere*, שָׁת *fundamentum*, q. rei alicujus positio. Legitur in plurali tantùm, הַשָּׁתוֹת *ipsa fundamenta posita*.

556 יֵהָרֵסוּן Je-ha-ré-sun] *diruentur*. Targ. אִין אֻשַׁיָּא יִתְרְעוּן מְשׁוּל מָה עֲבַד צַדִּיקָא זְכוּתָא *Si fundamenta destruentur, cur operatur justus justitiam?* LXX. αὐτοὶ καθεῖλον *ipsi destruxerunt*. Ab הָרַס *diruit, destruxit, demolivit*, dicitur propriè de ædificiis, éstque antitheton בָּנָה *ædificavit*. Futur. Pl. Niph. cum ן paragogico, יֵהָרְסוּן ubi prius (··) sub (י) est ob exclusum dagesh, R. 19. & posterius sub ר ob accentum Athnach, R. 132. pro יֵהָרְסוּ.

Vers. 4.

557 יֶחֱזוּ Je-hhezú] (oculi ejus) *intuentur*. A חָזָה *vidit, prævidit, perspexit*, mente & oculis, i. e. *consideravit*: magis est Syrorum, quàm Hebr. & sæpe dicitur de Prophetis, qui animo futura prædicant, & divina contemplantur. Futur. Kal, quod in Psal. flectitur sic: אֶחֱזֶה *contemplabor*, Ps. 17. 15. (ubi ה quiescit in (··) R. 65. & ה assumit (··) R. 1 .) In plur. יֶחֱזוּ *videbunt*, Ps. 11. 7. (ubi ה ante ו abjicitur, R. 66. & חֱ punctuat præcedentem cum (·) R. 13.) *Oculi tui* תֶּחֱזֶינָה *videbunt*, Ps. 17. 3. (ubi ה ante syllabam נָה mutatur in (י) quiesc. præcedente (..) R. 66.

558 עַפְעַפָּיו áph-ap-pav] *palpebræ ejus*. i. e. pupillæ oculi ejus. A עוּף *volare*, celerem in aëre avium agitationem, alarum remigio notat. Unde Duale עַפְעַפַּיִם *palpebræ*, tegumentum oculorum, & vallum quoddam visus, à celeri motu & vibratione sic dictæ, & nonnunquam ipsam *oculi pupillam* significant. Cum Affix. excluso יִם- R. 105. facit עַפְעַפָּיו *palpebræ ejus. Si dedero* לְעַפְעַפַּי *palpebris meis dormitationem*, Ps. 132. 4. in somno enim palpebræ claudunt oculos.

559 יִבְחֲנוּ Jibh-hhanú] *probabunt*. LXX. ἐξετάζει *interrogat*. A בָּחַן *probavit, examinavit, exploravit*, propriè dicitur de eo qui experitur aliquid ut melius reddat, & postea dicitur simpliciter *expertus est, periculum fecit*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶבְחַן *probabo*, & cum Affixo mutato (-) in (·) R. 121. אֶבְחָנְךָ *probabo te*, Ps. 81. 8. יִבְחָן *probabit*, Ps. 11. 5. cum (·) ob accentum Tiphcha. R. 132. not. In plur. יִבְחֲנוּ *probabunt*, cum (-:) ob guttural.

Vers. 6.

560 יַמְטֵר Jam-tér] *Pluet*. A מָטַר *pluit*, Fut. Hiph. ex terminatione (..) יַמְטִר *pluere faciet*. Cum ו convers. וַיַּמְטֵר *& pluit*, Ps. 78. 24.

561 פַּחִים pa-hhím] *laqueos*, A פָּחַח *illaqueare*, suprà Num. 503. פַּח *laqueus, decipulum*, instrumentum quo aves aut feræ capiuntur. Cum Præfix. מִפַּח *è laqueo*, Ps. 91. 3. הַפַּח *laqueus ille*, Ps. 124. 7. לְפָח *in laqueum*, Ps. 69. 23. cum (·) ob accentum Athnach. In pl. פַּחִים *laquei*.

562 אֵשׁ Esh] *ignis*. Targ. יַחֵת מִטְרָא
הַפְּרְעָנוּתָא עַל רַשִׁיעַיָא מְפַחֵין אֶשָּׁתָא
Descendere faciet pluvias vindictæ, super impios spirantes ignem. אֵשׁ *ignis*, commun. gener. sæpius fœmin. sine plurali, nomen habet à sono quem edit, dum humidam materiam absumit: Latinis verò ab *IN* privatione, & *gignendo* dicitur, quòd in eo nihil nascatur. Metaphoricè significat *calamitates*. *Juvenes ejus devoravit* אֵשׁ *ignis*, Psal.78. 63. i. e. bellum. וְאֵשׁ *& ignis accensus est in Israel*, Ps.78.21. *Incessimus* בָאֵשׁ *per ipsum ignem*, Psal.66. 12. excluso ה Emphat. כָּאֵשׁ *sicut ignis*, Psal.83.15.

563 וְגָפְרִית Veghoph-rîth] *& sulphur*. גָּפְרִית *sulphur*, Nom. fœmin. sine plur. cujus etymon ignoratur.

564 וְזִלְעָפוֹת Zil-ya-phóth] (& ventus) *presterum*, i.e. procellosissimus. Nom. fœmin. quadriliterum, זִלְעָפָה *Prester*, ventus repentinus cum igne spirans, *Procella* celerrima ac gravissima. Legitur in SS. ter. זִלְעָפָה *procella apprehendit me*, Psal.119.53. In plur. cum (.) זִלְעָפוֹת h.l. & cum (-) *A facie* זַלְעֲפוֹת *procellarum famis*, Thren. 5.10.

565 מְנָת כּוֹסָם Menáth co-sám] *pars calicis eorum*. A מָנָה *numeravit*, Nom. fœmin. R.27. מְנָת *pars, portio*, q. id quod alicui destinatum sit. In Regimine servat (׳) ante ת, R.115. quomodo ter legitur in SS. h.l. & Ps. 16.5. מְנָת חֶלְקִי *pars partis meæ*, & Ps.63.11. מְנָת שֻׁעָלִים *pars vulpium erunt*, Psal. Targ. מִיהֲבִית *donum*, i.e. occumbent gladio, & vulpes aliæque bestiæ devorabunt ipsos.

¶ כּוֹסָם *calicis eorum*, כּוֹס *calix*, Vide infrà Num.665.

Vers.7.

566 אָהֵב A-hébh] *Dilexit*. Ab אָהַב vel ex terminatione (..) אָהֵב *amavit, dilexit, charum habuit*. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אָהֵב *dilexit*, vel *diligit*, Psal.99.4. Cum Affixo mutato (׳) in (-) R. 114. אֲהֵבָהּ *diligit illam*, Psal.119. 140. scil. dictionem, i.e. verbum. אָהַבְתָּ *dilexisti*, אָהַבְתִּי *dilexi*, & in pausa, mutato (-) in (׳) אָהָבְתִּי Psal. 119. 47.

PSALMUS XII. יב

Vers. 2.

567 כִּי־פַסּוּ Ki-phás-su] *quoniam desierunt* vel *diminuti sunt*. Targ. סָפוּ *finiti sunt*, LXX. ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι, *diminutæ sunt veritates*. A פָּסַס *desiit, defecit, diminutus, imminutus, ad mensuram volæ redactus fuit*, (ex Dan.5. פַּס יְדָא *particula manus*) Legitur in tota SS. h.l. tantùm in Præt. Kal per syncopen פַּס in plur. פַּסּוּ R.70.

568 אֱמוּנִים Emu-ním] *veraces*. Ab אָמַן in Niph. נֶאֱמַן *verax, fidus fuit*, plur. masc. absque singul. אֱמוּנִים *veritates, fidelitates*, Ps.31.24. אֱמוּנִים *veritates custodit Dominus*, i.e. veraces, fideles.

569 מִבְּנֵי Mib-bené] *à filiis hominum*. בֵּן *filius*, suprà Num.90. In plur. absoluto & Affix. Levibus, habet (׳) pro (..) facitque בָּנִים *filii*. *Venite* בָנִים *filii, obedite mihi*, Psal.34.10. i.e. discipuli, sicut Matth. 11.19. *Justificata est sapientia à filiis suis*, i.e. Pharisæi à suis discipulis. *Hæreditas Domini* אֵם בָּנִים *filii*, Psal. 127. 3. i.e. liberi. אֵם הַבָּנִים *matrem filiorum*, Ps.139.9. i.e.

i.e. liberorum. Cum Affixis Levibus, בָּנִים בָּנֵינוּ *filii nostri*, בָּנֶיךָ *filii tui*, לְבָנֶיךָ *filios filiorum tuorum*, Pſ.128. 6. *Benedicet* בָּנַיִךְ *filios tuos* (fœm.) Pſal.147.13. בָּנָיו *filii ejus*. In Regim. & Affixis Gravibus, mutat (·) in (:) facítque בְּנֵי. *Ut ſolvat* בְּנֵי תְמוּתָה *filios mortis*, Pſal. 102. 21. בְּנַיָּא דְמְסִירִין לְמִיתוּתָא *filios qui traditi ſunt ad mortem*. בְּנֵי הַנְּעוּרִים *filii juventutis*, Pſ.127.4. i.e. quos quis juvenis genuit. Cum Præfix. וּבְנֵי מִבְּנֵי *de filiis*, *& filii hominis*, Pſal.36.8. כִּבְנֵי צֹאן *ſicut filii gregis*, Pſ.114.4. i.e. ſicut agni & hœdi. לִבְנֵי *inter filios hominum*, Pſ.12.9. לִבְנֵי עֹרֵב *filiis corvi*, Pſ. 147.9. i.e. pullis. בִּבְנֵי אֵלִים *in filiis fortium*, Pſ.89.7. i.e. inter filios. Cum Affixis Gravibus, וְעַל־בְּנֵיכֶם *& ſuper filios veſtros*, Pſ. 115. 14. בְּנֵיהֶם *filios eorum*, Pſ.90.16. מִבְּנֵיהֶם *è filiis eorum*, Pſal.78.4. לִבְנֵיהֶם *filiis ipſorum*, Pſ.78.5.

Verſ. 3.

570 שָׁוְא Sháv] *Mendacium*. Nom.radicale fœmin. ſine plur. שָׁוְא *vanum*, *vanitas*, *mendacium*; appoſitum verbo adverbiaſcit, *fruſtrà*, *temerè*, eſt pro שָׁוְא Etymon ejus ignoratur. *Propter quid* שָׁוְא *fruſtra creaſti hominem*, Pſ.89.48. שָׁוְא *fruſtra laborant ædificatores*, Pſ.127.1. Cum Præfix. וְשָׁוְא *& mendacium eſt ſalus hominis*, Pſal. 60.13. *Qui non tulit* לַשָּׁוְא *in vanum animam ejus*, Pſ.24.4. excluſo ה Emphat.

571 אֶת־ Eth] *cum*. אֶת־ aliquando notat Accuſativum, ſuprà Num 64. aliquando eſt Præpoſitio *cum*, infrà Num.580.

572 רֵעֵהוּ Re-yé-hu] *proximo ſuo*. A רָעָה *pavit*, tam ſe quàm alios. Chald. רְעָא *voluit*, (pro Hebr. רָצָה) Nom. maſc. רֵעַ & רֵעֶה *ſocius*, *amicus*, *proximus*, *familiaris*, *neceſſarius*, ſic dictus à communi victu, q. unâ paſcens: vel à voluntate, ex Chaldaica ſignificatione. Cum Præfixo, כְּרֵעַ *ſicut amicus*, Pſ.35.14. *Elongaſti à me diligentem* וָרֵעַ *& amicum* Pſ.88.19. ubi ו cum (·) ante accentum Athnach. R. 78. Cum Affix. & plur. num. formatur à רֵעֶה unde excluſo ה R.103. facit רֵעֵהוּ pro רֵעֶהוּ (nam Affix. הוּ non cohæret Nominibus, niſi in ה finitis, R.91.) *Linguâ lædens* רֵעֵהוּ *proximum ſuum*, Pſal.101.5. לְרֵעֵהוּ *proximo ſuo*, Pſ.15.3. In plur. רֵעִים *ſocii*, *amici*, Cum Affix. וְרֵעַי *& proximi mei*, Pſal.38.12. in pauſa, וְרֵעָי Pſ.122.8. עִם רֵעֵיהֶם *cum proximis eorum*, Pſ.28.3.

573 שְׂפַת Sephátn] *labio*, Nom.fœmin. שָׂפָה *labium*, *idioma*, nominis ratio ignota. בְּשָׂפָה *in labio*. Pſ.22.8. In Regim. mutato ה in ת & (·) in (:) fit שְׂפַת Cum Præfix. מִשְּׂפַת *è labio*, Pſ.120.2.

574 חֲלָקוֹת Hhala-kóth] *blanditiarum*, i.e. ſermone blando. A חָלַק *in partes diviſit*, *planum*, *glabrum reddidit*. Nom. fœm. חֶלְקָה *Glabrities*, de ſermone, *blanditiæ*. Eſt formæ חֶרְפָּה R.32. ideóque in plurali facit חֲלָקוֹת *lubricitates*, *blanditiæ*. Cum Præfixo, בַּחֲלָקוֹת *in lubricitatibus pones eos*, Pſ.73.18. i.e. in locis lubricis. Targ. בְּקַבְלַיָּא *in tenebris*.

Verſ. 4.

575 יַכְרֵת Jach-réth] *Excindet*. A כָּרַת *ſcidit*, *excidit*, *amputavit*. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur in tertia perſ. tantùm, יַכְרֵת וְיַכְרֵת *ſuccidet*, *& excindet*, Pſal. 109. 15.

576 שְׂפָתֵי Siph-thé] *labia.* A שָׂפָה supra Num.573. fit Duale שְׂפָתַיִם *labia,* mutato ה in ת, R.30. In Regim converso ־ַיִם in ־ֵי R.34. & (־ָ) in (:) R. 114. ex priori (:) fit (.) R.6. facit שִׂפְתֵי (omisso dagesh leni in ת, quoniam hoc (:) profectum est ex vocali longa. R. 17.) בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה *in non labiis doli,* Psal.17.1. i.e. absque labiis dolosis. וְשִׂפְתֵי *& labia cantionum,* Ps.63.6. Cum Affixis, itidem excluso ־ַיִם R.105. facit שְׂפָתַי *labia mea,* & in pausa, שְׂפָתָי Psal. 16.4. בִּשְׂפָתַי *in labiis meis,* שְׂפָתֵינוּ *labia nostra. In verbo* שְׂפָתֶיךָ *labiorum tuorum,* Ps.17.4. וּשְׂפָתֶיךָ *& labia tua. Et pronunciatum* שְׂפָתָיו *labiorum ejus,* Psal. 21.3. בִּשְׂפָתָיו *labiis suis. Verbum* שְׂפָתֵימוֹ *labiorum eorum,* Ps. 59.13. Ex Duali formatur plur. fœmin. שְׂפָתוֹת, unde cum Affix. mutato (־ָ) in (:) ut suprà, בְּשִׂפְתוֹתֶיךָ *in labiis tuis,* Psal. 45.3. בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם *in labiis eorum,* Psal. 59.8.

577 לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת La-shón medhabbé-reth] *linguam loquentem.* A דִּבֵּר suprà Num. 76. Particip. fœmin. Pihel, מְדַבֶּרֶת

578 גְּדֹלוֹת Gedho-lóth] *magna.* i. e. superba, arrogantia, contemptum præ se ferentia. LXX. γλῶσσαν μεγαλοῤῥήμονα *linguam magniloquam.* A גָּדַל *crevit, magnus fuit,* Nom. masc. גָּדוֹל *magnus*, quantitate vel qualitate, *magnificus.* גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ *magna gloria ejus,* Psal.21.6. In plur. mutato (־ָ) in (:) גְּדוֹלִים *magni,* גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה *magna opera Jehovæ,* Psal. 111.2. Cum ה Emphat. עִם־הַגְּדֹלִים *cum magnis.* Psal 115.13. Et sic in fœmin. גְּדוֹלָה *magna,* in plur. גְּדֹלוֹת *magnæ,* quod absolutè positum, neutraliter exprimitur, R. 28. *Magnalia, res magnæ,* de qualitate rei propriè dicitur. *Fecisti* גְּדֹלוֹת *magnalia,* Psal. 71.19. *Non ambulavi* בִּגְדֹלוֹת *in magnis rebus,* Psal.131.1.

Vers. 5.

579 נַגְבִּיר Nagh-bír] (linguam nostram) *prævalidam faciemus*, vel (linguâ nostrâ) *prævalebimus.* A גָּבַר virtutibus, robore, aut potentia *valuit*, *prævaluit,* in Hiph. הִגְבִּיר *fortem, potentem fecit, reddidit.* Bis tantùm legitur in tota SS. Dan.9.28. in Præterito, & h.l. in Futuro.

580 אִתָּנוּ It-tá-nu] *nobiscum.* אֵת præpositio, idem valens quod עִם *cum.* Ad Maccaph, mutat (..) in (־ֶ) ut suprà Num.64. *Et non constans fuit* אֶת־אֵל *cum Deo spiritus ejus.* Psal. 78.8. Cum Affixis, mutat (..) in (.) & dagesh, R. 101. fitque אִתִּי *mecum* q. cum me. אִתָּנוּ *nobiscum,* אִתְּךָ *tecum.* מֵאִתִּי *à cum me,* Psal.66.20. i.e. à me. מֵאִתְּךָ *à cum te laus mea,* Psal. 22.26. i.e. à te, vel de te.

581 לָנוּ Lá-nu] *nobis.* ל nota Dativi, & נו Affix. Vide suprà Num.483.

Vers. 6.

582 מִשֹּׁד Mish-shódh] *A vastatione,* i. e. propter vastitatem. A שָׁדַד *vastavit,* Nom. masc. sine plur. שֹׁד *vastatio, depopulatio.* Cum præfixo מִשֹּׁד *à depopulatione,* ubi מ notat causam, *propter.*

583 מֵאַנְקַת Me-en-káth] *à gemitu.* i.e. propter gemitum. Ab אָנַק *ingemuit,* Nom. fœm. אֲנָקָה *gemitus morientium* propriè. Legitur semel tantùm in statu absoluto, Mal 2.13. & ter in Regim. ubi mutato ה, in ת- & (־ָ) in (:) R.114. (־ֲ) amittit suum (:) R.15. essetque regulariter אֲנְקַת sed euphoniæ

niæ gratiâ, (-) mutatur in (ֵ) R.107. facitque אֶנְקַת אָסִיר *gemitus vincti*, Psal. 79.11. & 102.21. Cum Præfixo, מֵאֶנְקַת *à gemitu egenorum*. LXX. ἕνεκεν τῆς ταλαιπωρίας, *propter miseriam inopum*.

584 אָקוּם A-kúm] *surgam*, i.e. ostendam potentiam meam, accingar ad judicandum populum meum. A קוּם *surgere*, Fut. Kal, vide suprà Num. 42.

585 אָשִׁית A-shíth] *ponam*. A שׁוּת *ponere*, Fut. Hiph. quod abjecto ו R. 58. in Psalm. flectitur sic: אָשִׁית *ponam*, תָּשִׁית *pones*, & ex terminatione (..) תָּשֶׁת unde ob Maccaph, mutato (..) in (ֶ) R.134. תָּשֶׁת־חֹשֶׁךְ *pones tenebras*, Psal. 104.20. Cum ו Conversivo, retracto accentu ad penultimam. R.127. וַתָּשֶׁת *& posuisti*, Psal.139.5. Cum Affix. mutato (ִ) in (:) R.114. תְּשִׁיתֵהוּ *dispones illi*, Psal. 21.7. תְּשִׁיתֵמוֹ *pones eos*, Psal.21.13. In tertia pers. יָשֵׁת *ponet*, & cum (ֶ) ob vicinitatem alterius accentus, R. 127. יָשֶׁת חֹשֶׁךְ *ponet tenebras*, Psal. 18.12. In plur. אַל תְּשִׁיתוּ *ne apponatis*, Ps.62.11. יָשִׁיתוּ *ponent*, Psal. 17. 11. & cum Affixo, יְשִׁיתֻהוּ *ponent eum*, Ps.84.7.

586 בְּיֵשַׁע Beje-sháh] *in salute*. Targ. אֲשַׁוֵי פָּרְקָן לְעַמִּי וּלְרַשִׁיעֵי אַסְהִיד עֲלֵיהוֹן בִּישְׁתָּא *statuam redemptionem populo meo, & in impios testificabor super eos malum*. A יָשַׁע *salvavit*, Nom. masc. sine plur. יֵשַׁע *salus, liberatio*, Psal.20.7. בְּיֵשַׁע *in salute*, Psal. 50.23. Cum Affix. correpto (..) in (:) R.116. & (-) in (:) R.121. ex priori (:) fit (.) R.6. facitque *Deus* יִשְׁעִי *salutis meæ*, Psal.18.47. וְיִשְׁעִי *& salus mea*. *Deus* יִשְׁעֵנוּ *salutis nostræ*, Psal.65.6. *Clypeum* יִשְׁעֶךָ *salutis tuæ*, Psal.18.47. cum (ֶ) ob pausam. וְיֶשְׁעֲךָ *& salutem tuam dabis nobis*, Psal.85.8. יִשְׁעוֹ *salus ejus*.

Vers.7.

587 אִמְרוֹת Im-róth] *Verba* (Jehovæ.) Ab אָמַר *dixit*, Nom. fœmin. אִמְרָה *verbum, sermo*, quod in sing. non legitur in SS. in statu absoluto, sed tantùm in Regim. & cum Affix. unde mutato ה in ת in Regim. facit אִמְרַת *sermo Jehovæ*, Psal.18.31. וּלְאִמְרַת *& ad verbum justitiæ tuæ*, Psal.119.123. Cum Affix. *Audi* אִמְרָתִי *sermonem meum*, Psal.17.6. אִמְרָתֶךָ *verbum tuum*, כְּאִמְרָתֶךָ *secundùm verbum tuum*. לְאִמְרָתֶךָ *ad verbum tuum*, בְּאִמְרָתֶךָ *in verbo tuo*. אִמְרָתוֹ *verbum ejus*. In plurali, in statu simplici א est cum (-) אֲמָרוֹת *dicta, eloquia*. In Regim. autem א est cum (.) & (ָ) mutatur in (:) R. 114. אִמְרוֹת Quædam exemplaria, hîc sub מ habent (ֲ) אִמֲרוֹת

588 טְהֹרוֹת Teho-róth] (verba) *pura*. A טָהַר *mundus* à peccatis, *purus* à sordibus fuit. Nom. masc. טָהוֹר *purus*, dicitur tàm de animo quàm de corpore, sed præcipuè de animo. לֵב טָהוֹר *Cor mundum crea mihi*, Psal.51.12. In fœmin. mutato (ָ) in (:) טְהוֹרָה *pura, munda*. יִרְאַת יְהוָה טְהוֹרָה *Timor Jehovæ purus est*, Psal.19.10. In plur. טְהֹרוֹת

589 כֶּסֶף Ké-seph] *argentum*. A כָּסַף *concupivit, desideravit*. Nom. masc. כֶּסֶף *argentum*, humani generis deliciæ, quòd ab omnibus expetatur & diligatur. In pausa mutato priori (ֶ) in (ָ) R.131. scribitur כָּסֶף Ps.66.10. Cum Præfix. וָכֶסֶף *& argenti*, Psal. 119.72. ubi ו ante accentum Sylluk, gestat (ָ) R. 78. בְּכֶסֶף *cum argento*, Psal.105.37. & excluso ה Emphat.

בְּכֶסֶף *argento*, Pſ.68.14. In Affixione, mutat utrumque (ֶ) in (ְ) R 122. et prius (ְ) in (ַ) R.6. כַּסְפּוֹ *argentum ſuum*, Pſal.15.5 per ſynecdochen, *pecuniam ſuam.*

590 צָרוּף Tſa-rúph] *conflatum, purgatum*, vel *examinatum.* A צָרַף *conflavit, igne purgavit, examinavit, defæcavit.* dicitur propriè de metallis. Pahul Kal צָרוּף *defæcatum.* In fœmin. אִמְרַת יְהֹוָה צְרוּפָה *verbum Jehovæ purgatum, defæcatum*, Pſ.18.31.

591 בַּעֲלִיל Bay-lil] *in catino terræ.* i.e. in catino terreo, in ſublimatorio. Targ. בְּכוּרָא עַל־אַרְעָא *in fuſorio ſuper terram.* A עָלַל *operatus eſt*, Nom. maſc. עֲלִיל *factura, vas* terreum quo ſublimatur argentum, *catinus*, q. operatorium. Legitur in Bibliis h.l. tantùm. Cum Præfix. בַּעֲלִיל pro בְּעֲלִיל ut quædam exemplaria habent.

592 מְזֻקָּק Mezúk-kák] *defæcatum.* A זָקַק *fudit, liquefecit, defæcavit*, aurificum eſt. Particip. Pyhal, מְזֻקָּק

593 שִׁבְעָתָיִם Shibh-ya-thá-jim] *ſepties.* Targ שְׁבַעְתֵּי זִמְנִין *ſeptem vicibus.* A maſc. שֶׁבַע *ſeptem, multùm.* et adverbialiter *ſepties.* Pſ.119.164. שֶׁבַע *ſepties in die laudavi te*, i.e. ſæpiùs, frequenter. Fit fœmin. שִׁבְעָה & in Duali, mutato ה in ת, R.30. שִׁבְעָתַיִם *ſepties*, ſumitur pro uno ſeptem. *Redde vicinis noſtris* שִׁבְעָתַיִם *ſepties.* Pſ.79.12. Targ. חַד עַל שׁוּבְעָה *unum pro ſeptem.* In pauſa, שִׁבְעָתָיִם cum (ָ) In plur. שִׁבְעִים *ſeptuaginta*, Pſ.90.10.

Verſ. 8.

תִּשְׁמְרֵם Tiſh-merém] *cuſtodies eos.*
594 A שָׁמַר *cuſtodivit, ſervavit, obſervavit, repoſuit.* Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶשְׁמוֹר *cuſtodiam*, Et cum Maccaph, correpto ו in (ָ) R. 134. אֶשְׁמָר־לוֹ *aſſervabo ei*, Pſ.88.29. cum ו redundante. Cum ה parag. & Affixis, mutato ו in (ְ) R.119. אֶשְׁמְרָה *cuſtodiam*, וְאֶשְׁמְרָה *& cuſtodiam*, וְאֶשְׁמְרָה *& cuſtodivi legem tuam*, Pſ.119.55. ubi ו Converſiv. ante א cum (ָ) R.79. וְאֶשְׁמְרֶנָּה *& obſervabo eam*, (ſcil. legem) Pſal.119.34. תִּשְׁמוֹר *cuſtodies.* Cum Maccaph, mutato ו in (ָ) *Si iniquitates* תִּשְׁמָר־יָהּ *obſervaveris Domine*, Pſ.130.3. Cum Affix. mutato ו in (ְ) תִּשְׁמְרֵם *ſervabis eos.* יִשְׁמֹר *cuſtodiet*, Cum Maccaph. יִשְׁמָר־ *cuſtodiet exitum tuum*, Pſ.121.8. וְיִשְׁמָר־אֵלֶּה *& cuſtodiet iſta*, Pſ.107.43. Cum Affix. mutato ו in (ְ) יִשְׁמְרֵהוּ *cuſtodiet eum*, Pſ.41.3. vel in (ָ) ob ſequens (ְ) R. 119. יִשְׁמָרְךָ *cuſtodiet te*, Pſ.121.7. In plur. יִשְׁמְרוּ *cuſtodient*, Cum ו Converſ. וַיִּשְׁמְרוּ *& cuſtodiverunt*, Pſ.59.1. Et in pauſa, reducto (ְ) ad ſuam originem, i.e. in ו R.132. יִשְׁמֹרוּ *cuſtodient*, Pſ.56.7.

תִּצְּרֶנּוּ Titſ-tſerén-nu] *præſervabis*
595 *eum.* A נָצַר *ſervavit, præſervavit, obſervavit, protexit, defendit.* Fut. Kal, quod aliquando retinet נ, aliquando amittit; & flectitur in Pſalm. ſic: Compenſato נ per dageſh, R.69. אֶצֹּר *obſervabo mandata tua*, Pſal.119.69. Cum Affix. et ה parag. mutato ו in (ְ) וְאֶצְּרָה *& obſervabo.* Pſ.119.34. וְאֶצְּרֶנָּה *& obſervabo eam*, Pſ.119.33. *ſtatuta tua* אֶצֹּרָה *obſervabo*, Pſ.119.145. ubi ob accentum Sylluk, (ְ) reducitur in ו R.132. תִּצֹּר חַיָּי *præſervabis vitam meam*, Pſ.64.2. Cum Affix. תִּצְּרֵנִי *proteges me*, Pſal.32.7. תִּצְּרֶנּוּ *proteges eum.* יִצְּרוּנִי *præſervabunt me.* Et expreſſo נ תִּנְצְרֵנִי *proteges me*, Pſal.140.2. יִנְצֹרוּ *obſervabunt*, Pſal.78.7. cum ו ob accentum Sylluk, R.132. יִנְצְרֻהוּ *præſervabunt eum*, Pſ.61.8. cum (ְ) loco ו R.107.

Verſ.

Vers. 9.

596 יִתְהַלָּכוּן Jith hal-lá-chun] *indesinenter obambulant.* Ab הָלַךְ suprà Num. 5. in Hithpah. הִתְהַלֵּךְ *continuò, assiduè ambulavit, obambulavit, perrexit,* propriè *se deduxit.* Fut. Hipth. quod in Psalm. flectitur sic: אֶתְהַלֵּךְ *assiduè ambulabo,* Psal. 43. 2. Cum ה parag. mutato (..) in (:) R. 117. וְאֶתְהַלְּכָה *& continuè ambulabo,* Ps. 119. 45. יִתְהַלֵּךְ et ob Maccaph, mutato (..) in (.) R. 134. יִתְהַלֶּךְ־אִישׁ *indesinenter obambulavit vir,* Ps. 39. 7. יִתְהַלְּכוּ *continuè obambulabunt*, וַיִּתְהַלְּכוּ *& obambulaverunt,* Ps. 105. 13. cum ו conversivo Futuri. In pausa, converso (:) in (.) R. 132. יִתְהַלָּכוּ *obambulabunt,* Ps. 77. 18. & cum ן parag. יִתְהַלָּכוּן

597 כְּרֻם kerùm] *secundùm exaltari,* i. e. postquàm exaltatæ fuerint, cùm evehentur. A רוּם *elevari, evehi, altum esse,* Infinit. Kal, R. 60. cum כ similitudinis, quod Infin. junctum, importat significationem temporis Præteriti, *postquam,* R. 41. כְּרֻם cum (:) Ieco ו, R. 107. Quædam exemplaria legunt בְּרֻם *in exaltando.*

598 זֻלּוּת zùl-lóth] *vilitates,* i. e. homines viles, leves, contempti, ignobiles. Semel tantùm legitur in Bibliis, h. l. & dubitatur ex qua radice & quid significet. Potest referri ad זוּל *vile esse,* rectiùs ad זָלַל (ut apparet ex dagesh, quod defectum alterius ל innuit) *vilipendit,* unde זוֹלֵל *epulo,* qui carnes voracissimè edit, *comessator, lurco,* qui omnia vilipendit & absumit. Hinc זְלוּת (ut pleriq; codices legunt in fœm. sing.) *comessatio, vilitas,* vel in plurali זְלוּת *comessationes, vilitates.* Targ. כַּעֲלוּקָה דְמָצְצָא דְמָהוֹן דִבְנֵי נָשָׁא *ut sanguisuga quæ sugit sanguinem filiorū hominum.* (q. כְּרֻם esset pro כְּרִמָּה *sicut vermis.*) LXX. κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς ἀνθρώπων, *secundùm altitudinem tuam multiplicasti filios hominum* (acceperunt fortè pro זֻלּוּת סַלּוֹתָ *exaltasti,* aliis punctis commutato ז in ס)

599 לִבְנֵי אָדָם Libh-né-a-dhám] *inter filios Adam.* לִבְנֵי suprà Num. 569.

PSALMUS XIII. יג

Vers. 2.

600 עַד־אָנָה ע adh-á-na] *Usquequo?* אָן *quo?* particula interrogativa loci vel temporis. Cum ה locali, præcedente (.) R. 102. n. 2. gestat accentum in penult. אָנָה *quo, quorsum, in quem locum?* exceptis duobus locis quæ habent accentum in ultima, אָנָה *quò,* Deut. 1. 28. et Ps. 139. 7. אָנָה *quò ibo à spiritu tuo?* Et interdum נ est cum dagesh, וְאָנָּה *& quò,* Ibid. Cum עַד־ semper est interrogat. temporis, עַד־אָנָה *quousque?* i. e. *an semper?* quomodo quater legitur hoc Psalmo. Est etiam אָנָּה sexies in SS. obsecrantis, *quæso, obsecro,* אָנָּה יְהוָה *obsecro Jehova,* Ps. 116. 4. 16. sed sic ponitur pro אָנָּא quod semper orationem inchoat, Ps. 118. 25. bis, אָנָּא יְהוָה *obsecro Jehova,* &c.

601 תַּסְתִּיר Tas-tír] *abscondes.* A סָתַר suprà Num. 526. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תַּסְתִּיר *abscondes,* & ex terminat. (..) אַל־תַּסְתֵּר *ne abscondas,* Ps. 27. 9. Cum Affix. תַּסְתִּירֵנִי *abdes me,* Ps. 17. 8. תַּסְתִּירֵם *abdes eos,* Psal. 31. 21. יַסְתִּירֵנִי *abscondet me,* Ps. 27. 5.

Vers. 3.

602 יָגוֹן Ja-ghón] *dolorem.* A יָגָה *doluit,*

it, mœstus fuit, Nom. masc. sine plur. יָגוֹן *dolor, tristitia, mœror*. Cum Præfix. בְּיָגוֹן *in dolore*, וְיָגוֹן *& mœror*.

603 יָרוּם Ja-rúm] *efferet se*. A רוּם *exaltari*, ex loco vel conditione inferiore *elevari*. Fut. Kal, exit in ו R. 60. & in Psalm. flectitur sic: אָרוּם *exaltabor*, bis Ps. 46. 11. תָּרוּם *exaltabis*, Ps. 89. 14. & cum ו in gremio literæ (י) תָּרִים v. 18. יָרוּם *elevabitur*. vel *extollet se caput meum*, Ps. 27. 6. signum victoriæ. In fœmin. תָּרוּם *exaltabitur*, Ps. 89. 25. In plur. אַל־יָרִימוּ *ne extollant se*, Ps. 66. 7. cum (י, loco (ו)

Vers. 4.

604 הַבִּיטָה Hab-bí-ta] *Intuere*. A נָבַט supra Num. 530. Imperat. Hiph. converso נ in dagesh. R. 69. הַבֵּט *aspice*, Ps. 74. 20. וְהַבֵּט *& intuere*, Ps. 84. 10. Cum ה parag. semper est (ִי.) הַבִּיטָה

605 הָאִירָה עֵינַי Ha-í-ra ע e-nái] *illumina oculos meos*. Targ. אַנְהַר עֵינַי בְּאוֹרַיְתָךְ *Illumina oculos meos in lege tua*. Ab אוֹר *luxit*, in Hiph. abjecto ו R. 58. הֵאִיר *lucidum fecit, illuminavit, illustravit*, Imper. Hiph. הָאֵר *illumina*, Ps. 80. 20. וְהָאֵר *& elucere fac*. Ibid. v. 4. Cum ה parag. cum (ִי.) הָאִירָה *illumina faciem tuam*, Ps. 31. 17. h. e. respice ad servum tuum, ostende te ipsi favere.

¶ פֶּן־אִישַׁן הַמָּוֶת *ne obdormiam ipsa morte*. Targ. דִּילְמָא אוֹחֵב וְאֶדְמוֹךְ עִם חַיָּבֵי מוֹתָא *ne forte peccem, & dormiam cum eis, qui rei sunt mortis*.

Vers. 5.

606 יְכָלְתִּיו Jechol-tív] *prævalui ei*. Targ. אַשְׁלְטֵת בֵּהּ *dominatus sum ei*. A יָכוֹל *potuit*, aliquando includit alterius victoriam, & significat, *superavit, prævaluit*. Præter. Kal; desinit in ו R. 43. illúdque servat per omnes personas Præteriti, præterquam in tertiis. Flectitur in Psalm. sic: יָכוֹל *potuit*, יָכֹלְתִּי *potui*, Ps. 40. 13. Cum Affixo semel tantùm h. l. in Bibliis legitur, יְכָלְתִּיו *superavi ipsum*, ubi (ָ) corripitur in (:) R. 114. & ו in (ְ) R. 119. In plur. יָכְלוּ *potuerunt*, Ps. 36. 13.

¶ כִּי אֶמּוֹט *cum dimotus fuero*, Suprà Num. 505. Targ. אָרוּם שְׁטָאתִי מֵאָרְחָתָךְ *si declinavero à semitis tuis*.

Vers. 6.

607 בָּטַחְתִּי Ba-táhh-ti] *confidi*. A בָּטַח suprà Num. 199. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: בָּטַח *fidit*, בָּטַחְתִּי *confidi*, & in pausa mutato (-) in (ָ) בָּטָחְתִּי Ps. 31. 7. בָּטְחוּ *confisi sunt*, בָּטָחְנוּ *confidimus*, Ps. 33. 21. cum (ָ) ob pausam Sylluk.

608 אָשִׁירָה A-shí-ra] *cantabo*. A שׁוּר *vocem intendit, cantavit, cecinit*. Fut. Hiph. quod abjecto ו, R. 58. in Ps. flectitur sic: אָשִׁיר *canam*, Ps. 59. 17. cum ה parag. אָשִׁירָה *cantabo* Ps. 27. 6. נָשִׁיר *cantabimus*, Psal. 137. 4 & cum ה parag. נָשִׁירָה Ps. 21. 14. יָשִׁירוּ *cantabunt*, Ps. 65. 14. *cantarunt*, Ps. 106. 12. וְיָשִׁירוּ *& cantabunt*, Psal. 138. 5.

¶ כִּי גָמַל עָלָי *quoniam retribuit super me*, suprà Num. 325. Targ. מְטוּל דִּפְרַע עֲלַי טָבָתָא *quoniam retribuit mihi bonum*, LXX. τῷ εὐεργετήσαντί με *qui bona retribuit mihi*.

PSAL-

PSALMUS XIV. יד

609 נָבָל Na-bhál] (Dixit) *ſtultus*. Targ. שַׁפְשָׁא *fatuus, inſanus*. A נָבַל ſuprà Num. 32. Nom. Maſc. נָבָל *decidens, ſtolidus, pravus, nequam*, qui à bonis actionibus decidit, *Nebulo* propriè (ſic ab ipſa voce Hebræa dictus.)

¶ אֵין אֱלֹהִים *non* (eſt) *Deus*, Targ. לֵית שָׁלְטָן אֱלָהָא בְּאַרְעָא *Non eſt poteſtas Dei in terra*.

610 הִשְׁחִיתוּ Hiſh-hhí-thu] *corruperunt*, Targ. חַבִּלוּ עוֹבָדֵיהוֹן *corruperunt opera ſua*. A שָׁחַת in Hiph. הִשְׁחִית *corrupit, depravavit*, dicitur tam de actione animi quàm corporis. Præt. plur. Hiph. הִשְׁחִיתוּ

611 הִתְעִיבוּ Hith-ví-bhu] *abominabile effecerunt*. Vel *abominabiles fuêre* actione. Targ. רַחַקוּ טַבְתָּא *execrati ſunt bonum*. A תָּעַב *abominabilis fuit*, in Hiph. הִתְעִיב *abominabile, deteſtabile reddidit*. Legitur ter in Præt. Hiph. ſemel Ezech. 16. 53. bis in Pſal. h. l. & Pſal. 53. 2. וְהִתְעִיבוּ עָוֶל *& abominabilem reddiderunt iniquitatem*, h. e. immenſam, non ferendam. Targ. וְאִשְׁתְּכַח בְּהוֹן *& inventa eſt in eis iniquitas*.

¶ עֲלִילָה *turpe opus*, ſuprà Num. 448. Targ. אַשְׁכַּחוּ עִילָּא *adinvenerunt occaſionem*. (à עָלַל *occaſionem quæſivit*.) LXX. ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν *abominabiles facti ſunt in ſtudiis*.

612 עֹשֵׂה Ҩo-ſé] *faciens* bonum. A עָשָׂה *fecit*. Benoni Kal, exit in (..) R. 65. וְעֹשֶׂה *& faciens*, Pſal. 18. 50. In Regim. (..) ante ה tranſit in (..) R. 122. fit עֹשֵׂה־טוֹב *faciens bonum*, verſ. 3. לְעֹשֵׂה *facienti mirabilia*, Pſ. 136. 4. In Affixione, num. plur. & fœmin. genere excludit ה. R. 103. *Coram Jehova* עֹשֵׂנוּ *factore noſtro*, Pſ. 95. 6. plur. עֹשִׂים *facientes*, In Regim. בְּעֹשֵׂי *in facientes malum*, Pſ. 37. 1. Cum Affix. *Lætabitur Iſrael* בְּעֹשָׂיו *in factoribus ſuis*, Pſal. 149. 2. עֹשֵׂיהֶם *facientibus illa*, Pſal. 111. 10. In fœmin. *Ventus procellæ* עֹשָׂה *faciens verbum ejus*, Pſ. 148. 8. pro עֹשָׂהָה

Verſ. 2.

613 הִשְׁקִיף Hiſh-kíph] *proſpexit*. A שָׁקַף *aſpexit, ex alto proſpexit*, ut alios conſpiciat, ſive ipſe ab aliis videatur ſive non. Præt. Hiph. הִשְׁקִיף *proſpexit ex altitudine ſanctitatis ſuæ*, Pſal. 102. 20.

614 לִרְאוֹת Lir-óth] *ad videndum*. i. ut videat. A רָאָה *vidit*. Infin. Kal. exit in ו ז R. 65. cum ל nota Gerundii, R. 41. לִרְאוֹת *ad videndum foveam*, Pſal. 16. 10. i. e. experiri corruptionem, לִרְאוֹת *ad videndum bonum*, Pſ. 34. 13. i. e. ut bono fruatur. Cum מ negationem includit, Ibid. *Obſcurabuntur oculi eorum* מֵרְאוֹת *à videndo*, Pſal. 69. 24. i. e. ne videant, Rom. 11. 10. τοῦ μὴ βλέπειν.

615 מַשְׂכִּיל Maſ-kíl] (an ſit) *intelligens*. A שָׂכַל *intellexit, intelligens, prudens fuit*. Partic. Hiph. מַשְׂכִּיל tranſit in naturam Nominis, *intelligens, prudens, ſapiens*, Pſal. 41. 2. Et ſemel adverbialiter, *Pſallite* מַשְׂכִּיל *conſideratè, intelligenter*, cum intelligentia, Pſ. 47. 8. Vel *Pſallite intelligens*, i. e. quilibet intelligentium. Tredecim verò in locis מַשְׂכִּיל in titulis Pſalmorum, ſumitur pro carminis genere, ad erudiendum, ſive intelligendum comparato, q. d. *Ode didaſcalica*, intelligentiam dans, intelligentiam afferens, vel certè *Pſalmus diligenter conſiderandus*, Pſ. 32, 42,

42, 44, 45, 52, 53, 54, 55, 74, 78, 88, 89, 142.

Verſ. 3.

616 סָר Sár] (Univerſitas) *receſſit, declinavit* à via bona: pro quo, Pſ. 53. 4. habetur, סָג *retroceſſit*. Targ. כֻּלְּהוֹן זָרוּ לַאֲחוֹרָא *Omnes converſi ſunt retrò*. A סוּר *recedere, declinare, deflecti*, Præt. Kal, abjecto ו R. 58. deſinit in (ָ) R. 59. סָר *receſſit, motus eſt*. In prima perſ. סַרְתִּי *receſſi*, Pſ. 119. 103. pro סָרְתִּי ob accentum Athnach. Nec per plures perſonas flectitur in Pſalm.

617 נֶאֱלָחוּ Ne-elá-hhu] (ſimul) *putidi facti ſunt*. Targ. כַּחֲדָא אִתְרַשָׁלוּ *ſimul obtorpuerunt*. Ab אָלַח in Præt. Niph. נֶאֱלַח *putidus, fœtidus fuit*; (ubi guttural. punctuat ſe cum (ֱ) & præcedentem cum (ֶ) R. 13.) Ter tantùm legitur in SS. וְנֶאֱלָח *& putidus*, Job 15. 16. נֶאֱלָחוּ *fœtidi ſunt*, h. l. & Pſ. 53. 4. cum (ָ) ob accentum Tiphcha. R. 132. not.

618 אֶחָד E-hhádh] *unus*. Ab אָחַד *univit*, Nom. maſc. אֶחָד *unus*, principium numeri, paſſim pro *primo* uſurpatur. וּכְאַחַד *& ſicut unus*, Pſ. 82. 7. In pauſa, ultimum (ַ) vertitur in (ָ) R. 131. & prius, ante gutturalem kametſatam, tranſit in (ֶ) R. 109. fitque אֶחָד Pſal. 53. 4. In fœmin. excluſo ד facit אַחַת *una*, & abſolutè poſitum, notat *unam rem*, *Unum* R. 2. אַחַת שָׁאַלְתִּי *Unum petii*, Pſ. 27. 4. It. *ſemel, unâ vice*. אַחַת דִּבֶּר *ſemel locutus eſt*, Pſ. 62. 12.

Verſ. 4.

619 יָדְעוּ Ja-dhe yú] (Nonne) *noverunt*, A יָדַע ſuprà Num. 47. Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: יָדַע *novit, ſcivit*, יָדַעְתָּ *noviſti*, & in pauſa cum (ָ) יָדָעְתָּ Pſal. 40. 10. יָדַעְתִּי *novi*, יָדְעוּ *noverunt*, וְיֵדְעוּ *& cognoſcent*, Pſal. 83. 18. cum ו Converſ. Præteriti. Cum Affixo (ָ) et (:) tranſponuntur, R. 89. unde *Et judicia* בַּל יְדָעוּם *non noverunt ea*, Pſ. 147. 20. vel tranſitivè, *non nota fecit illis*, ut Targ. הוֹדְעִנוּן *fecit ſcire illos*.

620 אֹכְלֵי O-chelé] *comedentes* populum meum. Ab אָכַל *edit, comedit, conſumſit, abſumſit*. Benoni Kal, אֹכֵל *comedens*, et cum ו, אוֹכֵל Pſal. 41. 10. Plur. in Regim. אֹכְלֵי *conſumentes*. LXX. οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου, *qui devorant populum meum*.

621 אָכְלוּ A-chelú] (ac ſi) *comederent*, LXX. ἐν βρώσει ἄρτου in (ſicut) *eſcam panis*. Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אָכַל *comedit*, fœm. אָכְלָה־אֵשׁ *conſumſit ignis*, Pſ. 78. 63. Cum Affix. mutato ה in ת- R. 97. (ָ) et (:) tranſponuntur, R. 98. *Zelus domus tuæ* אֲכָלָתְנִי *conſumſit me*, Pſal. 69. 10. pro אֲכָלַתְנִי cum (ָ) ob accentum Athnach. Et ſic, אָכָלְתִּי *comedi*, Pſal. 102. 10. אָכָלוּ *comederunt*.

622 לֶחֶם Lé-hhem] *panem*. A לָחַם *cibum ſumſit, edit*, Nom. maſc. ſine plur. לֶחֶם *cibus, eſca*, quicquid mandi poteſt, ſed præcipuè *panis*, quòd frequenter in cibis ſit. *Dans* לֶחֶם *panem omni carni*, Pſal. 136. 25. Targ. מְזוֹנָא *eſcam*, LXX. τροφήν. Cum accentu Sylluk, prius (ֶ) mutatur in (ָ) R. 131. *Quærens* לָחֶם *panem*, Pſal. 37. 25. Cum Præfix. וְלֶחֶם *& panis*, כַּלָּחֶם *ſicut ipſum panem*, Pſ. 102. 10. excluſo ה Emphat. Cum Affix. corripit utrumque (ֶ) in (:) R. 122. et prius (:) vertit in (ַ) R. 6. fitque לַחְמִי *cibum meum*, Pſal. 41. 10. לַחְמָהּ *cibum ejus*, Pſal. 147. 9.

623 לֹא קָרָאוּ Ló ka-rá-ú] *non invocârunt*.

runt. A קָרָא suprà Num. 623. Præt. Kal, quod in Psalmis flectitur sic: קָרָא *clamavit, invocavit*, ubi א in Præterito Kal, quiescit in (ָ) R. 64. קָרָאתָ *clamasti*. קָרָאתִי *clamavi*. Et cum Affix. mutato priore (ָ) in (ְ) R. 114. קְרָאתִיךָ *invocavi te*, Psal. 17. 6. In tertia pers. plur. קָרְאוּ *vocarunt*, Ps. 49. 11. In pausa, reducto (ְ) in (ָ) R. 172. קָרָאוּ *invocarunt*.

Vers. 5.

624 שָׁם Sham] *Ibi*. Adverbium loci remoti, שָׁם *ibi, illuc*, Cum ה parag. שָׁמָּה *ibi*. Psal. 122. 5. cum (ָ) longo. Et cum Præfixo ש R. 75. שֶׁשָּׁם *quod ibi*, Psal. 122. 4.

625 פָּחֲדוּ Pa-hhadhú] *paverunt*. A פָּחַד *pavit, expavit, territus fuit*, Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: פָּחַד *pavit*, פָּחֲדוּ *paverunt*, cum (ֲ) loco (ְ) & in pausa „ וְלֹא פָּחָדוּ *& non paverunt*, Psal. 78. 53.

626 פָּחַד Pá-hhadh] *pavorem*, Psal. 53. 6. additur לֹא הָיָה פָחַד (ubi) *non erat pavor*, i. e. malum, pavoris causa. Et sic Targ. תַּמָּן דְּחַלוּ דַּלְוָתָא דִשְׁקַר דְּלָא חֲמֵי לְמִדְחַל *Ibi, timuerunt timore falso, quo non decebat timere*. Nom. masc. פַּחַד *timor, pavor*, It. *malum subitum*, pavoris causa, *pernicies*. In pausa mutato priori (ַ) in (ָ) R. 132. פָּחַד Cum Præfixis, מִפַּחַד *à pavore*, וּפַחַד *& pavor* (eram) *notis meis*, Psal. 31. 12. Cum Affix. mutato posteriori (ַ) in (ְ) R. 121. fit פַּחְדָּם *pavor eorum*, מִפַּחְדְּךָ *à pavore tuo*, Psal. 119. 120.

Vers. 6.

627 תָבִישׁוּ Tha-bhí-shu] *pudore afficietis*. A בּוֹשׁ *puduit*, in Hiph. abjecto ו R. 58. הֵבִישׁ *pudefecit, pudore affecit*, semper sumitur in malum. Fut. Hiph. quod in Psal. flectitur in secunda persona tantùm, תָּבִישׁ *pudore afficies*, cum Affixo, mutato (ָ) in (ְ) אַל־תְּבִישֵׁנִי *ne pudore afficias me*, Psal. 119. 31. תָּבִישׁוּ *pudore afficietis*.

628 מַחְסֵהוּ Mahh-sé-hu] *receptaculum ejus*. A חָסָה suprà Num. 120. Nom. Heemanth. masc. sine plur. מַחְסֶה *hospitium, protectio, receptaculum*, locus quo quis se recepit in tutum. Scribitur aliquando מַחֲסֶה cum (ֲ) *Deus nobis*, מַחֲסֶה *protectio*, Psal. 46. 2. LXX. καταφυγή *refugium*. Cum Affix. excluso ה R. 103. fit מַחְסִי *protectio mea*, Psal. 62. 8. LXX. ἐλπίς μου *spes mea*. מַחְסִי *receptaculũ meum*, מַחְסֵהוּ *receptus ejus*.

Vers. 7.

¶ מִי יִתֵּן *Quis dabit*? optantis est, vide suprà Num. 29. Targ. מַן יִתֵּן מִצִּיּוֹן פּוּרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל *Quis depromet è Sione redemptionem Israelis*?

629 יִשְׂרָאֵל Jis-ra-el] *Israeli*. Nomen proprium Jacobi Patriarchæ, ab Angelo post luctam sic appellati, Gen. 32. 28. Compositum ex שַׂר *princeps* (quod à שָׂרָה *principatum obtinuit*) et אֵל *Dei*, quoniam *princeps fuit cum Deo*, Hos. 12. 3. Notat etiam totum populum Judaicum, Ps. 114. 1. *Cum egrederetur* יִשְׂרָאֵל *Israel ex Ægypto*. Cum Præf. וְיִשְׂרָאֵל *& Israel* לְיִשְׂרָאֵל *Israeli*, בְּיִשְׂרָאֵל *in Israele*, וּבְיִשְׂרָאֵל *& in Israele*.

630 שְׁבוּת Shebhúth] *captivitatem*. A שָׁבָה *captivum duxit*, Nom. fœm. sine plur. שְׁבוּת *captivitas, abductio*.

631 יַעֲקֹב Ja-yakóbh] *Jacob*. A עָקַב *calcem tenuit, supplantavit*, fit יַעֲקוֹב *Jacob* patriarcha, filius Isaac sic dictus

quòd calcem fratris Esau dum nascere-
tur prehendisset, Gen. 25. vel quòd
supplantavit fratrem, Hos. 12. 3. *In
utero* עָקַב *calce tenuit*, (vel *supplanta-
vit*) *fratrem suum*. Cum Præfix.
וְיַעֲקֹב *& Jacob* לְיַעֲקֹב *Jacobo*, *Deus
dominans* בְּיַעֲקֹב *in Jacob*, Psal. 59. 14.
i. e. in Israele. Israelitæ in V. T. vocan-
tur *filii Jacobi*, non autem Abrahami
vel Isaaci, quia solus Jacob habuit se-
men sanctum.

PSALMUS XV. טו

632 בְּאָהֳלֶךָ Beo-holé-cha] *in taberna-
culo tuo*. Ab אהל *tentorium fixit, ha-
bitavit*, Nom. masc. אֹהֶל *tentorium, ta-
bernaculum* è velis tensis factum. Cum
Præfix. *Transferet te* מֵאֹהֶל *à taber-
naculo*, Psal. 52. 7. Targ. מִלְמִתַּב
בְּמַשְׁכְּנָא *ne habites in tabernaculo*, ubi
מ negationem & privationem deno-
tat. בְּאֹהֶל *in tentorio*. Cum Affix. mu-
tato ו in (ְ) R. 118. & (ֶ) in (:) R.
122. sub gutturali in compositum (ֳ)
facit בְּאָהֳלְךָ (Beo-hol-cha) *in tentorio
tuo*, Psal. 61. 5. pro בְּאָהֳלְךָ ubi (ֶ)
ob sequens (:) amittit suum (:) R. 15.
In pausa sponte (ֶ) redit, בְּאָהֳלֶךָ.
אָהֳלוֹ *tentorium ejus*, בְּאָהֳלוֹ *in tentorio ejus*
In plur. converso (ֶ) in (ָ) fit אֳהָלִים In
Regim. verso (ָ) in sheva compositum
(ֳ) prius (ֳ) amittit suum (:) fitq; אָהֳלֵי
tentoria Edom, Psal. 83. 7. בְּאָהֳלֵי *in
tentoriis Cham*, Psal. 78. 51. Cum
Affix. בְּאָהֳלֵיהֶם *in tentoriis eorum*.

633 מִי־יִשְׁכֹּן Mi-jish-cón] *quis habita-
bit*. A שָׁכַן *habitavit, mansit, commo-
ratus fuit*. Fut. Kal, quod in Psalm.
flectitur sic: אֶשְׁכֹּן & cum ה parag.
וְאֶשְׁכְּנָה *& habitabo*, Psal. 55. 7. יִשְׁכּוֹן
habitabit, & sine ו, יִשְׁכֹּן Psal. 16. 9.
יִשְׁכֹּנוּ *habitabunt*, וְיִשְׁכְּנוּ *& habita-
bunt*, Et in pausa reducto (:) in ו R.
132. יִשְׁכֹּנוּ *manebunt*.

Vers. 2.

634 הוֹלֵךְ Ho-léch] *Ambulans*. Ab הָלַךְ
suprà Num. 5. Benoni Kal, הוֹלֵךְ *am-
bulans, abiens*, et fine ו, הֹלֵךְ Ps. 101.
6. Cum ה Relativo R. 76. הַהֹלֵךְ
qui ambulat, Psal. 128. 1. In plur.
הַהֹלְכִים *qui ambulant*, Psal. 119. 1.
& excluso ה Relativo, לַהֹלְכִים *qui
ambulantes sunt*, Ps. 84. 12.

635 תָּמִים Ta-mím] *integer*, i. e. inte-
grè, LXX. πορευόμενος ἄμωμος *qui in-
greditur sine macula*. A תָּמַם *integer,
perfectus fuit*, Nom. masc. תָּמִים *inte-
ger, perfectus*, substantivè *integritas*,
& adverbialiter *integrè*. בְּתָמִים *in in-
tegritate*, Psal. 84. 12. In fœmin. gen.
& num. plur. converso (ָ) in (:) R.
114. fit תְּמִימָה *integra*, תְּמִימִים *in-
tegri* יְמֵי תְמִימִים *dies integrorum*, Ps.
37. 18. In Regim. תְּמִימֵי דָרֶךְ *integri
viâ*, Ps. 119. 1.

636 אֱמֶת Eméth] (loquens) *veritatem*.
Ab אָמַן in Niph. נֶאֱמַן *verax, firmus
fuit*, Nom. fœmin. absque plur. אֱמֶת
veritas, certitudo, firmitas, pro אֱמֶנֶת
abjectâ tertiâ radicali נ. Cum au-
tem hæc duo, חֶסֶד & אֱמֶת jungun-
tur, illud *beneficium, bonitatem*, hoc
beneficii firmitatem, sive promissionum
complementum denotat: חֶסֶד Deus
fecit Abrahamo, אֱמֶת Jacobo. Om-
nes viæ Jehovæ חֶסֶד וֶאֱמֶת *bonitas &
veritas*, Ps. 25. 10. ubi ו cum (ֶ) ob
accentum Athnach, R. 79. חֶסֶד וֶאֱמֶת
bonitas & veritas, Psal. 61. 7. 85.
11. 89. 15. ubi ו cum (ֶ) ob sequens
(ֱ) R. 13. Et sic, בֶּאֱמֶת *in veritate*.
Cum Affixis assumit dagesh, ad com-
pensandum defectum literæ נ, facitq;
אֲמִתְּךָ (in pausa, אֲמִתֶּךָ) *veritas tua*,

pro

pro אֲמִנְתְּךָ ex אֱמֶנֶת ubi ob Affix. utrumque (ֶ) transit in (:) & prius (:) in (.) בֶּאֱמִתְּךָ (in pausa, בַּאֲמִתֶּךָ) *in veritate tua*, ubi ב cum (-) ob sequens (ֲ) אֲמִתּוֹ *veritas ejus*, חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ *bonitatem tuam, & veritatem tuam*, Ps.40.11. חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ *bonitatem suam et veritatem suam*, Ps.57.4.

Vers. 3.

637 לֹא־רָגַל Lo-ra-ghál] *Non detraxit* super lingua sua. Targ.] לָא אֲכַל קוּרְצִין *non edit delationes*, i.e. detulit, prodidit, ventris & cibi causâ. (unde in N. T. Syro, diabolus dicitur ܐܟܠܩܪܨܐ אֲכַל־קַרְצָא *edens accusationem*, i.e. accusator, calumniator. Matth. 4.) A רָגַל *detulit, detraxit*, propriè *pedavit*, q. pedibus discurrit deferendi vel explorandi causâ. Legitur h.l. tantùm in tota SS. éstque elegans metaphora à pede ad linguam. LXX. ὃς οὐκ ἐδόλωσεν *qui non vitiat*, i.e. qui veritatem puram additamento alieno non vitiat: quicquid enim purum est, deteriori aliquo adjuncto δολοῦσθαι *vitiari* dicitur.

638 וְחֶרְפָּה Ve-hher-pá] *& opprobrium*. A חָרַף *probro affecit*, Nom. fœmin. חֶרְפָּה *dedecus, opprobrium, convicium*, dicitur tam de re, quàm de verbo. In Regim. & cum Affix. mutat ה in ת, fitque חֶרְפַּת אָדָם *opprobrium hominis*, Psal.22.7. חֶרְפָּתִי *opprobrium meum, Memento* חֶרְפָּתְךָ *opprobrii tui*, Ps.74.21. חֶרְפָּתָם *opprobrium eorum*. In plur. flectitur ad formam צְדָקוֹת R. 32. facítque חֲרָפוֹת Cum Præfix. לַחֲרָפוֹת *in opprobria*, Psal.69.11. ubi ל cum (-) ob sequens (ֲ) In Regim. וְחֶרְפּוֹת חוֹרְפֶיךָ *& opprobria probris afficientium te*. Ps.69.10. ubi mutato (ֶ) in (:) R.114. (ֲ) amittit suum (:) R.15. ut fit חֶרְפוֹת sed pro (-) substituitur (ֶ) R.107.

639 לֹא־נָשָׂא Lo-na-sá] *non tulit*. i.e. non convitiatus est proximo suo. A נָשָׂא *tulit, levavit, sustulit, elevavit, extulit*. Præt. Kal, quod in Psa. flectitur sic: נָשָׂא *tulit, reportavit*, ubi א quiescit in (ָ) R.64. נָשָׂאתָ עָוֹן *sustulisti iniquitatem*, Psal.32.5. i.e. remisisti, condonasti. Cum Affix. mutato priori (ָ) in (:) נְשָׂאתַנִי *elevasti me*, Ps.102. 11. נָשָׂאתִי *tuli*, נָשְׂאוּ *extulerunt se*, Ps.83.3.

640 קְרֹבוֹ Kero-bhó] (contra) *proximum suum*. A קָרַב *appropinquavit*, Nom. masc. קָרוֹב *propinquus, proximus, vicinus*, de quavis propinquitate dicitur. וְקָרוֹב שְׁמֶךָ *& propinquum* (est) *nomen tuum*, Ps.75.2. In fœmin. gen. Affixione & plur. num. mutato (ָ) in (:) facit צָרָה קְרוֹבָה *angustia propinqua*, Ps. 22. 12. קְרוֹבוֹ *propinquus ejus*, קְרֹבִים *propinqui*, Cum Affix. וּקְרוֹבַי *& propinqui mei*, Psal. 38.12.

Vers. 4.

641 נִבְזֶה Nibh-zé] *Contemptus est*, (in oculis ejus) LXX. ἐξουδένωται *ad nihilum redactus est*, A בָּזָה *sprevit, contempsit*, Partic. Niph. legitur bis in Psalm. נִבְזֶה *contemptus, despectus*, exit in (ֶ) R.65. וְנִבְזֶה *& contemptus*, Ps.119.41.

642 נִמְאָס Nim-ás] *reprobus*. LXX. πονηρευόμενος *malignus*. Targ. refert hæc ad semetipsum, דְשִׁיט בְּאַנְפּוֹהִי וְדִבְסִיר *qui despectus est in suo ipsius-met conspectu & contemptus*. A מָאַס *sprevit, rejecit, respuit, reprobavit*, Particip. Niph. נִמְאָס *rejectus, spretus, reprobatus*. Legitur h.l. tantùm.

643 יִרְאֵי Jir-é] *timentes* Jehovam. A יָרֵא *timuit*, suprà Num.153. Nomen participiale Kal, יָרֵא *timens, pius, religiosus*. In Regim. sing. & num. plur. mutato (ּ) in (:) R.114. (..) manet, R.117. facitque יְרֵא יְהוָה *timens Jehovam*, Ps.25.12. יְרֵאִים *timentes, religiosi*, Cum Affix. יְרֵאֶיךָ *timentes te*, יְרֵאָיו *timentes eum*, לִירֵאֶיךָ *timentibus te*, Ps.31.20. ubi (:) sub (י) tollitur ob præcedens (.) R.8. & sic, לִירֵאָיו *timentibus eum*, Ps.34.9. In Regim. autem plurali, (..) transit in (:) & prius (:) in (.) fitque יִרְאֵי יְהוָה *timentes Jehovam*, Ps.22.24.

644 יְכַבֵּד Jechab-bédh] *maximè honorabit*, vel *glorificabit*. A כָּבֵד *aggravavit, grave reddidit*, metaphoricè *honoravit, honoribus affecit*, q. gravem honoribus reddidit. Fut. Pihel, quod in Psalm. flectitur sic: אֲכַבֵּד *maximè honorabo*, ubi dagesh significationem intendit. Cum ה parag. & Affix. mutato (..) in (:) וַאֲכַבְּדָה *& honorabo*, Ps.86.12. וַאֲכַבְּדֵהוּ *& honorabo eum*, Ps.91.15. תְּכַבֵּד *honorabis*, וּתְכַבְּדֵנִי *& glorificabis me*, Ps.50.15. יְכַבֵּד *honore afficiet*, יְכַבְּדָנְנִי *honore afficiet me*, & cum נ Epenthetico, R.100. יְכַבְּדָנְנִי Ps.50.23. וִיכַבְּדוּ *& honorem reddent*, Ps.86.9. sublato (:) sub (י) R.8.

645 נִשְׁבַּע Nish-báy] *juravit*. A שֶׁבַע *septem*, verbum in Niph. נִשְׁבַּע *juravit* (passivè) quòd nemo jurare nisi coactus debeat, idque *septem* i.e. multis adhibitis idoneis testibus, & gravi de causâ. Præt. Niph. quod in Psalm. flectitur sic: נִשְׁבַּע נִשְׁבַּעְתָּ *juravit*, *jurâsti*, נִשְׁבַּעְתִּי *juravi*, נִשְׁבָּעוּ *jurârunt*, Ps.102.9. cum (ּ) ob accentum Sylluk. R.132.

646 לְהָרַע Lehha-ráy] *ad malefaciendum*. A רוּעַ *malum esse*, in Hiph. abjecto ו R.58. הֵרַע *male egit, malum tribuit*, Infinit. Hiph. לְהָרַע *ad malefaciendum*, i.e. ut sibi malefaciat, se affligat. Targ. דְיוֹמֵי לְאַבְאָשָׁא לְגַרְמֵהּ *jurat ad malum inferendum sibi ipsi*. LXX. ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ *qui jurat proximo suo*, legerunt לְרֵעַ *ipsi socio*: Alii, לְהָרַע *in malum* scil: proprium, sed sic scriberetur cum (ּ) לְהָרַע quin etiam ל excluderet ה Emphat. לְרַע Hebræi communiter exponunt hæc verba *Juravit ad malefaciendum* scil: לְעַצְמוֹ *sibimetipsi*. Quod autem sit hoc malum proprium quod sibimetipsi inferre liceat. exprimitur in libro הליכות עולם ex sententia R. Juhanan, v.g. si quis fuerit in mari & voverit; *in luctu jejunus permanebo, donec domum revertar*.

647 יָמִר Ja-mír] (& non) *mutabit*. LXX. καὶ οὐκ ἀθετῶν *& non decipit*. A מוּר in Hiph. abjecto ו, R.58. הֵמִיר *mutavit, permutavit*. Fut. Hiph. quod in Psalmis flectitur in tertia pers. tantùm, יָמִר absque (י) pro יָמִיר *mutabit*, וַיָּמִירוּ *& mutârunt*, Ps.106.43. cum ו Conversivo Futuri.

Vers. 5.

648 בְּנֶשֶׁךְ Bené-shech] *in usuram*. A נָשַׁךְ *momordit*, Nom. masc. absque plur. נֶשֶׁךְ *usura*, q. substantiæ morsus, unde homo tabescit, paulatim ipsius facultatibus consumptis. *Fœnus* q. funus. LXX. ἐπὶ τόκῳ *ad usuram*, παρὰ τὸ τεκεῖν *à pariendo*, quòd pecunia mutuo data pariat lucrum ei qui dedit.

849 וְשֹׁחַד Veshó-hhadh] *& munus*. A שָׁחַד *donavit, muneravit*, Nom. masc. sine plur. שֹׁחַד *donum, munus*.

650 לֹא לָקָח Ló la-káhh] *non accepit*. A לָקַח *tulit, cepit, accepit*, Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: לָקַח *accepit*,

cepit, & in pausa לָקָחְ לָקַחְתָּ R.131. *accepisti*.

651 אֵלֶּה El-le] (faciens) *ista*. Pronom. demonstrativ. plur. commun. gener. אֵל & cum הּ parag. אֵלֶּה *illi*, vel *illæ*, & absolutè neutraliter *illa, ista*. וְאֵלֶּה *& isti*, Ps.20.8.

PSALMUS. XVI. יו

652 מִכְתָּם Mich-tám] *Aureolum* (Davidis.) Targ. גְּלִיפָא תְּרִיצְתָּא *Sclptura recta* Davidis. LXX. Στηλογραφία τῷ Δαυὶδ, *Tituli inscriptio ipsi David.* q. scriptura seu inscriptio in solidiore aliqua materia metalli aut marmoris exarata. A כֶּתֶם *massa auri nativi, purissimi ac nitidissimi*, et collectivè *aurea supellex*, quæ supra vestes ponitur, ad ornatum pertinens. Ps. 45. 10. *Stat regina ad dextram tuam* בְּכֶתֶם אוֹפִיר *in cultu aureo Ophir*, Targ. בְּאוֹבְרִיזוֹן *in obrizo*, auro quod ex insula Ophir affertur. Nom. Heemanth. מִכְתָּם *insigne aureum*, κειμήλιον, ex auro כֶּתֶם solidissimo factum, quo nomine David inscripsit Ps. 16. 56, 57, 58, 60. q. d. preciosissimum carmen, verba aurea.

653 שָׁמְרֵנִי Shom-ré-ni] *custodi me*. A שָׁמַר verbo *conservandi* & *tuendi*, suprà Num. 594. Imper. Kal, שְׁמוֹר *custodi*, וּשְׁמוֹר *& custodi*. Cum Maccaph. mutato וּ in (··) R. 134. שְׁמָר־תָּם *custodi integrum*, Psal. 37. 37. Cum Affix. & ה parag. prima radical. suscipit (ָ) & secunda (:) suprà Num. 343. facitque שָׁמְרֵנִי *conserva me*, שָׁמְרָה *custodi*, Psal. 25. 20.

Vers. 2.

654 טוֹבָתִי To-bha-thí] *bonum meum* בַּל־עָלֶיךָ *nequaquam super te*, vel *non ad te*. i. e. nihil tibi confert, LXX. τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις, *bonorum meorum non eges*. Targ. טַבְתִּי לָא יָתְיְהִיבָא בַר מִנָּךְ *bonum meum non datum est nisi à te*. A טוֹב *bonus*, fœmin. טוֹבָה *bona*, & absolutè, substantialiter, *bonum, bonitas*, לְטוֹבָה *in bonum*, Ps.86. 17. In Regim. & cum Affix. mutato ה in ת, facit לְטוֹבַת *in bonitatem electorum tuorum*, Ps. 106. 5. i. e. fœlicitatem, טוֹבָתִי *bonum meum*, טוּבְךָ *bonitas tua*, בְּטוּבְךָ *in bonitate tua*.

Vers. 3.

655 לִקְדוֹשִׁים Lik-dho-shím] *Ad sanctos*. A קָדַשׁ *paravit, præparavit, aliquid destinavit*, et in specie, *ab usu communi ad sacrum separavit, consecravit*. Nom. masc. קָדוֹשׁ *sanctus*, q. pro Deo paratus, vel à rebus profanir sejunctus, (ut Græc. ἅγιος, ab α privativo, & γῆ *terra*, q. *sine terra*.) Et substantivè *sanctum*. In Regimine, plurali numero & cum Affix. correpto (ָ) in (:) facit, קְדוֹשׁ *sanctum tabernaculorum*, Psal. 46.5. וּקְדוֹשׁ *& sanctum Israelis*, Ps. 78. 41. וְלִקְדוֹשׁ *& ad sanctum Israelis*, Psal. 89. 19. ubi ל cum (.) ob sequens (:) R.6. In plur. *In cõgregatione* קְדוֹשִׁים *sanctorum*, Ps. 89. 6. לִקְדוֹשִׁים *ad sanctos*, ut ante. Cum Affix. קְדֹשָׁיו *sancti ejus*.

656 בָּם Bhâm] *in eis*. ב nota Ablativi, cum Affix. masc. ם Psal. 118. 19. *Ingrediar* בָם *per eas*, scil: *portas*.

Vers. 4.

657 יִרְבּוּ Jir-bú] *Multiplicabuntur*. A רָבָה *multus, multiplicatus, auctus fuit, crevit*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm, יִרְבֶּה *increscet*, Ps. 49. 17. quiescente ה in (··)

(·) R. 65. יִרְבּוּ *increſcent*, abjecto ה R. 66. pro יִרְבְּיוּ Et cum ן parag. יִרְבּוּן *augebuntur*, Pſal. 139. 18. Cum ו converſivo, וַיִּרְבּוּ *& multiplicati ſunt*, Pſ. 107. 38.

658 עַצְּבוֹתָם yats-tſebho-thám] *dolores eorum*, ſcil. virorum. Targ. מַסְגָּן סַלְמְּנֵיהוֹן *multiplicant idola ſua*, q eſſet עֲצַבֵּיהֶם *idola ſua*. A עָצַב *doluit, triſtis fuit*, Nom. fœmin. עַצֶּבֶת *dolor, labor, triſtitia*, plur. עַצְּבוֹת Cum Affix. mutato (·) in (:) עַצְּבוֹתָם *dolores eorum*. *Et ligans* לְעַצְּבוֹתָם *doloribus eorum*, Pſal. 147. 3. i. e. emplauſtra imponens plagis aut vulneribus eorum.

659 אַחֵר A-hhér] (qui) *alium* ſcil: Deum, utpotè *alterum* aut *alienum* nempe à vero Deo, cui ſoli debetur religio. vel *alieno* ſc. Deo. Targ. וּמִן בָּתַר כֵּן *& poſt hac*, & LXX. *μετὰ ταῦτα poſtea*, legerunt אַחַר *poſtea*, Nom. radicale in ſingul. num. ex forma dageſhata. אַחֵר pro אַחֵּר *alius, alter*, בְּדוֹר אַחֵר *in generatione altera*, Pſal. 105. 13. LXX. *μιᾷ una*, legerunt per ד, אֶחָד *una*. In plur. verò eſt ex forma kametſata אָחֵר ideóque mutato (·) in (ֲ) R. 114. facit אֲחֵרִים *alii*, לַאֲחֵרִים *aliis*, Pſ. 49. 11. ubi ל cum (-) ob ſequens (ֲ)

660 מָהָרוּ Ma-há-ru] (qui alienum) *dotârunt*, (vel alieno) *donârunt*, qui ſc. connubium ſacrum cum Deo vero irritum fecerunt, & dotem i. e. cultum in alium falſum transferunt, Targ. מוֹחָן *feſtinant* (à יְחָא *feſtinavit*) LXX. *ἐτάχυναν accelerarunt*. A מָהַר *feſtinavit, feſtinanter, celeriter dedit, donavit, dotavit*. Legitur h. l. tantùm in SS. in Præter. Kal, מָהָרוּ cum (·) ob pauſam.

661 בַּל־אַסִּיךְ Bal aſ-ſich] *nequaquam libabo*. Targ. לְקָרְבָא קֻרְבָּנֵיהוֹן *ut offerant munera ſua*. LXX. *οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν non congregabo conventicula eorum*, (pro נָסַךְ videntur inverſis literis legiſſe כָּנַס *congregavit*.) A נָסַךְ *fudit, libavit, liquida Deo obtulit*, verbum notum in ſacrificiis. Sed apud profanas gentes, Sacerdos priuſquam vinum ſuper victimam effunderet, illud ipſe leniter delibabat, & adſtantibus guſtandum deferebat, ut pariter ipſi libarent: ad quem ritum Apoſtolus alluſiſſe videtur, 1 Cor. 10. 20. *Non poteſtis poculum Domini bibere, & poculum dæmoniorum*, Futur. Hiph. אַסִּיךְ excluſo נ pro אַנְסִיךְ R. 69.

662 נִסְכֵּיהֶם Niſ-che-hém] *libamina eorum*. A נָסַךְ *fuſio, libatio, libamen*, erat liquidorum, מִנְחָה verò *oblatio*, aridorum. Plur. נְסָכִים ut ſuprà Num. 26. In Affixione correpto (·) in (:) ex priori (:) fit (·) נִסְכֵּיהֶם *libamina eorum de ſanguine*. Per *libationem ſanguinis* intelligitur totum ſacrificium: nam *libare* eſt etiam *ſacrificare*. *Thura libare Diis*. Ovid. 4. de Ponto, Eleg. 8.

663 וּבַל־אֶשָּׂא U-bhal-eſ-ſá] *& nequaquam aſſumam* (nomina eorum) i. e. nequaquam jurabo per nomina ipſorum. Targ. לָא אַדְכַּר *non mentionem faciam nominum ipſorum*. A נָשָׂא *tulit, ſumſit, levavit, elevavit*, ſuprà Num. 202. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic: אֶשָּׂא *tollam, accipiam*, (ubi א quieſcit in (·) R. 64. & נ vertitur in dageſh, R. 69.) וְאֶשָּׂא *& condonarem*, Pſal. 55. 13. *& levabo*, Pſ. 119. 48. תִּשָּׂא *accipies*, Cum ו converſ. וַתִּשָּׂא *& accepiſti*, Pſal. 50. 16. יִשָּׂא *accipiet, reportabit*. Cum ו Converſ. וַיִּשָּׂא יָדוֹ *& levavit manum ſuam*, Pſ. 106. 26. Targ. addit, בִּשְׁבוּעָה *in juramento*, i. e. juravit. תִּשְׂאוּ *accipictis*,

tis, יִשְׂאוּ *elevabunt*, Pſ. 72. 3. excluſo dageſh ex שׂ ſhevato, R. 20. Cum Affix. redit (:) in (ׇ) R. 122. יִשָּׂאוּנְךָ *tollent te*, Pſal. 91. 12. cum נ Epenthetico, R. 100.

Verſ. 5.

664 חֶלְקִי Hhel-kí] (pars) *partis meæ*, i. e. pars mea abundantiſſima & ſufficientiſſima, ubi duo ſynonyma ſuperlativum denotant, R. 29. n. 2. A חָלַק *partitus eſt*, Nom. maſc. חֵלֶק *pars*, *portio*, *poſſeſſio*, Cum Affix. (ut ſuprà Num. 17.) חֶלְקִי *portio mea*, וְחֶלְקִי *& pars mea*, חֶלְקְךָ *portio tua*, חֶלְקָם *eorum*.

665 וְכוֹסִי Vecho-sí] *& calicis mei*, Nom. radicale, כּוֹס *calix*, *poculum*, כּוֹס יְשׁוּעוֹת *calicem ſalutum ſumam*, Pſ. 116. 13. ſic vocatur calix qui in convivio plenus cum gratiarum actione pro ſalute impetrata, attollitur. Metaphoricè *ſors*, ſive conditio hominis tam bona, quàm mala: ſicut enim amicis calicem benevolentiæ exhibemus; ſic è contra hoſtibus refertum indignatione, propinamus. *Quoniam* כּוֹס *calix in manu Jehovæ*, Pſ. 75. 9. Targ. כָּס דִּלְוָט *calix maledictionis*. Cum Affix. כּוֹסִי *calix meus exuberans*, Pſal. 23. 5. i. e. abundantia omnium rerum neceſſariarum. *Et ventus procellarum* מְנָת כּוֹסָם *pars calicis eorum*, Pſ. 11. 6. Metaphora ab eo, qui præeſt convivio, & unicuique diſtribuere ſolet quod bibat. In N. T. *Transfer à me calicem hunc*, Mat. 26. 29. q. Pater calicem plenum irarum propinaret Chriſto.

666 תּוֹמִיךְ Tho-mích] *ſuſtentans*. A תָּמַךְ *ſuſtinuit*, *ſuſtentavit*, Benoni Kal, תּוֹמִיךְ pro תּוֹמֵךְ cum ׳. loco (‥) R. 107. *ſuſtentas*.

667 גּוֹרָלִי Gorali] *ſortem meam*. Nom. radicale גּוֹרָל *ſors*, & res quæ ſorte obvenit. Ejus etymon ignoratur. In Regim. mutato (ׇ) in (-) R. 115. גּוֹרַל הַצַּדִּיקִים *ſorte juſtorum*, Pſal. 125. 3. Cum Affix. גּוֹרָלִי

Verſ. 6.

668 חֲבָלִים Hhabha-lím] *Funes*. Targ. עַדְבִין נְפַלוּ לִי *ſortes ceciderunt mihi*. A חָבַל *ligavit*, Nom. maſc. חֶבֶל *funis*, cum 6. punctis, at חֵבֶל cum 5. punctis, *devaſtatio*, *corruptio*, *dolor vehemens*, q. puerperæ. quòd dolore ceu fune detineamur & conſtringamur. Ornatè ſumitur pro *poſſeſſione*, *agro*, quoniam funiculis dimenſoriis agri dividebantur, (videtur etiam antiquos habuiſſe certam menſuram dictam חֶבֶל nobis hodie ignotam, ut obſervare licet ex Sam. 8. 2. *Et menſus eſt eos*, בַּחֶבֶל (vulgò) *funiculo*.) Cum Præf. בְּחֶבֶל *in fune*, Pſal. 78. 55. In plur. חֲבָלִים (ut ſuprà Num. 26.) וַחֲבָלִים *& funibus*, Pſal. 140. 6. In Regim. vide infrà Num. 745.

669 בַּנְּעִמִים Ban-neۥi-mím] *in amœnis*, ſcil. locis, Targ. בִּבְסִימוּתָא *in dulcedine*. A נָעַם *jucundus*, *pulcher fuit*, Nom maſc. נָעִים *jucundus*, *pulcher*, *amœnus*, & ſubſtantivè, *pulchrum*, *amœnum*. וּמַה־נָּעִים *& quàm jucundum*, Pſal. 133. 1. כִּי נָעִים *quoniam amœnum*, Pſal. 135. 3. In plur. mutato (ׇ) in (:) fit נְעִמִים *jucunditates*, & excluſo ה Emphat. בַּנְּעִמִים *in amœnitatibus*. Et ſemel in plur. fœm. נְעִמוֹת *amœnitates in dextra tua*, Pſal. 16. 11. Targ בְּסִימוּתָא *dulcedo*.

670 אַף Aph] *etiam*. Conjunctio copulat. אַף *etiam*, *adhuc*, *ampliùs*, אַף מִן קָמַי *etiam ab inſurgentibus* (contra) *me*, Pſal. 18. 48. pro quo 2 Sam. 22.

49. habetur, וּמִקָּמַי & *ab insurgentibus* (contra) *me*, LXX. ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων *ab inimicis meis iracundis*, (acceperunt pro אַף *ira*) וְאַף & *etjam.*

671 שָׁפְרָה Sha-pherá] (hæreditas quæ) *pulchra fuit*. A שָׁפַר (quod non est in usu apud Hebr. sed apud Chald. שְׁפַר Dan. 3. 31. *pulcher, decorus fuit*, & ob id *placuit*. Tertia pers. fœm. Præt. Kal, שָׁפְרָה Legitur h. l. tantùm. LXX. κρατίστη μοι ἐστίν *praclara mihi est*. Quid si sit nomen? שָׁפְרָה (formæ חָכְמָה) *hæreditas pulchritudinis* (est) *super me*, & sic Targ. אַחְסַנְתָּא שַׁפִּירָא *hæreditas pulchra.*

Vers. 7.

672 אֲבָרֵךְ Abha-réch] *Benedicam*. A בָּרַךְ suprà Num. 280. Fut. Pihel, quod in Psalm. flectitur sic: אֲבָרֵךְ *benedicam*, pro אֲבָרֵּךְ excluso dagesh, R. 19. Cum ה parag. & Affix. mutato (..) in (:) R. 117. אֲבָרְכָה *benedicam*, וַאֲבָרְכָה & *benedicam*, Cum Affix. אֲבָרֶכְךָ *benedicam tibi*, Psal. 63. 5. mutato priori (:) in (∵) R. 6. & in pausa אֲבָרֲכֶךָּ Psal. 145. 2. תְּבָרֵךְ *benedices*, יְבָרֵךְ *benedicet*, וִיבָרֵךְ & *benedicet*, Psal. 145. 21. sublato (:) sub י ob præcedens (·) R. 8. Cum Affix. יְבָרְכֵנוּ *benedicet nos* וִיבָרְכֵנוּ & *benedicet nobis*, Psal. 67. 2. יְבָרֶכְךָ *benedicet te*, Psal. 128. 5. mutato priori (:) in (∵) יְבָרֲכֶנְהוּ *benedicet eum*, Psal. 72. 15. cum נ Epenthetico, R. 100. וַיְבָרְכֵם & *benedixit eos*, Psal. 107. 38. excluso dagesh ex (ּ) R. 20. quod ו Conversivum ei imprimere debuit, R. 79. נְבָרֵךְ *benedicemus*, יְבָרְכוּ *benedicent*, & in pausa cum (..) R. 132. יְבָרֵכוּ Psal. 62. 5. Cum Affix. יְבָרְכוּכָה *benedicent te*, Psal. 145. 10. ubi ה est paragog.

673 יְעָצָנִי Jeya-tsá-ni] *consuluit mihi*, LXX. συνετίσαντά με *qui tribuit mihi intellectum*. A יָעַץ *consuluit, consilium dedit, deliberavit*, cum ad Deum refertur, *intellectum dedit*, quia non solùm *moraliter*, ut aiunt, Deus in suis per externa objecta agit, verùm etiam *physicè* intellectum & voluntatem renovat & efficaciter afficit. Præt. Kal, יָעַץ *consuluit*, ob Affix. mutato (ָ) in (:) R. 114. & (-) in (ָ) R. 121. יְעָצָנִי In plur. יָעֲצוּ *deliberârunt*, Psl. 62. 5.

674 יִסְּרוּנִי Jis-serú-ni] *erudiverunt me*. A יָסַר *castigando erudivit*, suprà Num. 287. Præt. Pihel, quod in Psalm. flectitur sic: יִסֵּר & cum Affix. mutato (..) in (:) יִסְּרַנִּי *castigavit me*, Psal. 118. 18. absorpto נ Epenthetico per dagesh, pro יִסְּרַנְנִי R. 100. יִסַּרְתָּ *castigasti*, יִסְּרוּ & cum Affix. יִסְּרוּנִי *castigârunt me*.

Vers. 8.

675 שִׁוִּיתִי Shi-ví-thi] *Posui*, Targ. שַׁוֵּיתִי מֵימְרָא דַיְיָ *Posui verbum Domini*. LXX. προωρώμην *Prospiciebam*. sat appositè, Deus enim ponitur coram aliquo, cum quis oculis fidei prospicit & contemplatur eum, quem non potest aliter capere. A שִׁוָּה *adæquavit, æqualem, planum, & similem reddidit*, ex Chaldaismo *posuit*, (Dan. 5. 21. *Et cor illius cum feris* שַׁוִּי *posuit.*) Præt. Pih. quod in Psalm. flectitur in prima pers. tantùm, mutato ה in י quiescens, R. 66. שִׁוִּיתִי *adæquavi* (posui) *auxilium*, Psal. 89. 20. *Judicia tua* שִׁוִּיתִי *adæquavi*, Psal. 119. 30. *si non* שִׁוִּיתִי *adæquavi* (composui) *animam meam*, Ps. 131. 2.

676 תָּמִיד Ta-mídh] *jugiter*. Nom masc. sine plurali, תָּמִיד *jugis, continuus*, & abso-

absolutè, transit in adverbium continuationis, *jugiter*, *continuò*, *semper*, *quotidiè*, Psal. 25.15. *Oculi mei* תָּמִיד *semper ad Dominum*, Targ. מִסְתַּכְּלִין תְּדִירָא *respiciunt semper*.

677 כִּי מִימִינִי Kimi-mí-ni] *quoniam à dextra* (est) *mihi*. i. e. præstò adest mihi, ad ferendam opem. Targ. אֲרוּם שְׁרְיָא שְׁכִינְתֵּהּ מִן יְמִינִי *quoniam quiescit majestas ejus à dextra mea*. Nom. fœmin. sine plur. יָמִין *dexter*, qui est ad latus dextrum, sæpius *dextra*: eleganter *vires*, *potentia*, *robur*; dextra enim est, qua maxima ex parte res gerimus, pugnamus, & hostes ferimus. In Regim. & cum Affix. mutato (ָ) in (:) יְמִין *dextra mendacii*, Ps. 144. 8. *Exaltasti* יְמִין צָרָיו *dextram hostium ejus*, Psal. 89. 43. gestus est victoris. Cum Affix. יְמִינִי *dextra mea* יְמִינְךָ (in pausa יְמִינֶךָ) *dextra tua*, *Dominus* עַל־יְמִינְךָ *juxta dextram tuam*, Psal. 110. 5. i. e. tibi auxiliatur. *Et Satan stabit* עַל־יְמִינוֹ *juxta dextram ejus*, Psal. 109. 6. i. e. magno conatu obstabit, ictus qui à dextra proficiscuntur repellet. Cum Præfix. מִן (:) sub (י) tollitur ob præcedens (ִ) R. 8. מִימִינִי (pro מִיְמִינִי) *à dextra mea*, מִימִינֶךָ *à dextra tua*, וִימִינְךָ *& dextra tua*, וִימִינָם *& dextra eorum*. *Stabit* לִימִין אֶבְיוֹן *ad dextram pauperis*, Ps. 109. 30. aderit ipsi. לִימִינִי *ad dextram meam*, לִימִינְךָ *ad dextrā tuam*, בִּימִינְךָ (in pausa בִּימִינֶךָ) *in dextra tua*.

Vers. 9.

678 לָכֵן La-chén] *Idcircò*, lætum est cor meum. Idem quod עַל־כֵּן suprà Num. 41. Estque compositum ex לְ *in*, *ad*, & כֵּן *sic*. q. d. *In ita*, vel *Ad ita*. i. e. propterea.

679 בְּשָׂרִי Besa-rí] *caro mea*, Nom. masc. sine plur. בָּשָׂר *caro*, comprehendit quicquid ossa tegit, *carnem & pellem*, imò & de *toto corpore* dicitur, corporis enim præcipua pars caro est. Per metaph. pro *re fragili & debili*, caro enim anima carens, res mortua est. *Recordatus est* כִּי בָשָׂר הֵמָּה *quod caro ipsi essent*, Psal. 78. 39. *quid faciet* בָּשָׂר *caro mihi*, Psal. 56. 5. Habens adjunctum כֹּל notat *genus humanum* tantùm. *Benedicet* כָּל־בָּשָׂר *omnis caro nomen tuum*, Psal. 145. 21. homines tantùm, & non reptilia animalia. (Gen. 6. 3. *Finis* כָּל־בָּשָׂר *omnis carnis venit*, LXX. ἀνθρώπου *hominis*, sequitur v. 11. *quia repleta est terra violentia ipsorum*.) In Regim. mutato priori (ָ) in (:) & posteriori in (-) R. 115. facit בְּשַׂר *carnem fortium*, Psal. 50. 12. Cum Affix. correpto priori (ָ) in (:) fit בְּשָׂרִי *caro mea*, וּבְשָׂרִי *& caro mea*, לִבְשָׂרִי *carni meæ*, Psal. 102. 6. *Non est* מְתֹם בִּבְשָׂרִי *integritas in carne mea*. Targ. אָסוּ בְגוּשְׁמִי *sanitas in corpore meo*, Psal. 38. 4.

¶ יִשְׁכֹּן *habitabit*, suprà Num. 633. LXX. κατασκηνώσει *commorabitur*, *velut in tabernaculo*, viz. dum jacebit in sepulchro.

Vers. 10.

¶ לֹא תַעֲזֹב *Non derelinques*, (suprà Nū. 532.) cita notatur resurrectio Christi, Act 2.29. נַפְשִׁי *animā meam* (suprà Num. 133.) i.e. me, pro persona. לִשְׁאוֹל *in sepulchro*, suprà Num. 299. Mercer. לִשְׁאוֹל *in Dativo lego sepulchro*, i. e. *in potestate sepulchri, ut ibi me tanquam suum, cæterorum hominum more detineat*.

¶ לֹא תִתֵּן *non sines* (suprà Num. 29.) חֲסִידְךָ *benignum tuum* (suprà Num. 187.) לִרְאוֹת *ad videndum*, i. e. experiri (suprà Num. 614) שָׁחַת *corruptionem*. (suprà Num. 371.) D.

Kimchi ex Midraſh citat hanc ſententiam : *Poſt mortem docet non dominaturum ipſi tineam vel vermem*, quod ad ipſum Davidem applicari nequit.

Verſ. 11.

680 תּוֹדִיעֵנִי To-dhi-yé-ni] *Scire me facies* viam vitarum A יָדַע In Hiph. mutato (ו) in י, R.57. הוֹדִיעַ *ſcire fecit, manifeſtavit*, certiorem quovis modo reddidit. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur ſic : אוֹדִיעַ *ſcire faciam*, Cum Affix. אוֹדִיעֲךָ *ſcire faciam te*, Pſ.32.5. תּוֹדִיעַ *notum facies*, Cum Affix. תּוֹדִיעֵנִי *Manifeſtabis mihi*, יוֹדִיעַ *manifeſtabit*.

681 שֹׂבַע Só-bhaʿ] *ſatietas lætitiarum* cum faciebus tuis : omne lætitiarum genus, earúmque copioſiſſima abundantia. A שָׂבַע *ſatiatus, ſatur fuit*. Nom. maſc. ſine plur. שֹׂבַע *ſatietas, abundantia*.

PSALMUS XVII. יז

682 רִנָּתִי Rin-na-thí] (*Audi juſtitiam*, i. e. juſtam poſtulationem, *intende*) *clamori meo*. A רָנַן ſuprà Num.275. Nom. fœmin. ſine plur. רִנָּה *clamor*, vel lætantium vel conquerentium quavis de cauſa; eleganter *oratio*, quam vel ob lætos vel ob triſtes caſus Deo fundimus. בְּרִנָּה *in cantu*, Pſ.105.43. Cum Affix. mutato ה in ת, fit רִנָּתִי *clamor meus*, רִנָּתָם *clamorem eorum*, Pſ.106.44. Targ. צְלוֹתְהוֹן *precationem ipſorum*. לְרִנָּתִי *ad clamorem meum*, Pſ.88.3.

Verſ. 2.

683 יֵצֵא Je-tſé] *Egredietur*. A יָצָא *exiit*, palam *prodiit, egreſſus eſt*, Fut. Kal, quod occultatâ primâ radicali (י) in (..) R.55. in Pſalm. flectitur ſic : אֵצֵא *exibo*, תֵּצֵא *exibis*, יֵצֵא *prodibit*, תֵּצֵא רוּחוֹ *exibit ſpiritus ejus*, Pſ.146.4.

Verſ. 3.

684 בָּחַנְתָּ Ba-hhán-ta] *Probaſti* cor meum. A בָּחַן *probavit, tentavit, exploravit*, Præt. Kal, quod in Pſal. flectitur ſic : בָּחַנְתָּ *exploraſti*, Cum Affix. mutato (ָ) in (:) בְּחַנְתָּנוּ *exploraſti nos*, Pſ.66.10. בְּחָנוּ *probârunt*. Cum Affix. tranſpoſitis punctis, R.98. בְּחָנוּנִי *probârunt me*, Pſ.95.9.

685 פָּקַדְתָּ Pa-kádh-ta] *viſitaſti*. פָּקַד verbum notum, ſed latæ ſignificationis, *Viſitavit*, quod ſuperioris eſt, inde Inviſit, Recordatus eſt tam in bonum quàm in malum, Inſpexit, Curavit. It. *Viſitando aliquid requiſivit*, inde Diſpoſuit, Juſſit, Mandavit, Numeravit, Recenſuit, Repoſuit, Depoſuit, Præpoſuit. In Pſalm. flectitur ſic : פָּקַדְתָּ *viſitaſti*, וּפָקַדְתִּי *& viſitabo*, Pſal.89.33. ubi ו Converſiv. Præteriti, trajicit accentum ad ultimam, R. 79. ex פָּקַדְתִּי

686 צְרַפְתָּנִי Tſeraph-tá-ni] *examinaſti me* ſicut fabri aurum igne explorant. A צָרַף *liquefecit, conflavit, igne purgavit, examinavit* : propriè de metallis dicitur, eleganter ad tribulationes transfertur. Præt. Kal, quod in Pſalm. flectitur ſic : צָרְפָה Cum Affix. mutato ה in ת- R. 97. & tranſpoſitis punctis, R.98. צְרָפַתְהוּ unde in pauſa cum (ָ) אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ *Verbum Domini exploratum illud eſt*. Pſ.105.19. צְרַפְתָּ Cum Affix. mutato (ָ) primæ ſyllabæ in (:) & ſublato (ָ) ultimo ſub ת, R.97. צְרַפְתָּנִי *exploraſti me*,

me, צְרַפְתָּנוּ כִּצְרָף־כָּסֶף *examinasti nos secundùm defæcationem argenti*, Ps.66.10. Targ. אַתְכְתַּנָא הֵיךְ קְנָאָה דְּמַתִּיךְ סִימָא *liquefecisti nos, sicut aurifaber liquefacit argentum*.

¶ בַּל־תִּמְצָא *nequaquam invenies*, suprà Num.537. Targ. וְלָא אַשְׁכַּחְתָּ שְׁחִיתָא *et non invenisti corruptionem*.

687 זַמֹּתִי Zam-mó-thi] (*id quod*) *cogitavi*, Targ. supplet בִּישְׁתָּא *malum*. A זָמַם *cogitavit*, indifferens est ad bonum & malum, sed ad malum potiùs. Præt. Kal, quod semel flectitur in Psalmis integrè; *Tollere animam meam* זָמָמוּ *cogitarunt*, Psal.31.14. cum (ָ) ob pausam R.132. LXX. ἐβουλεύσαντο *consultârunt*. Et semel contractè h.l. זַמּוֹתִי *cogitavi*, inserto ו ante syllabam תִי R.71.

688 בַּל־יַעֲבָר־ Bal-ja-ɣabhor] *nequaquam transgredietur* os meum. i. e. non aliter cogitavi, quàm locutus sum. A עָבַר *transiit, præteriit*, de quacunque re dicitur. Fut. Kal, quod in Psal. flectitur in tertia pers. tantùm, יַעֲבוֹר *transibit*, cum (ְ) quod punctuat præcedentem cum (ֲ) R.13. & ob Maccaph mutato ו in (ָ) יַעֲבָר־ R. 134. יַעַבְרוּ *transibunt*, Psal. 66. 6. pro יַעֲבְרוּ ob sequens (:) R.15. Cum ן paragog. בַּל־יַעֲבֹרוּן *nequaquam transibunt*, Ps.104.9. reducto (:) in ו ob accentum Athnach. R. 132.

Vers. 4.

689 לִפְעֻלּוֹת Liph-ɣül-lóth] *Ad opera hominum* sc: quod attinet. A פָּעַל *operatus est*, Nom.fœm. פְּעֻלָּה *opus*, per metonymiam *merces operis*. In Regim. פְּעֻלַּת שֹׂטְנַי *opus adversariorum meorum*, Ps.109.20. i.e. merces. In plur. פְּעֻלּוֹת *opera*, לִפְעֻלּוֹת *ad opera*, ubi ל cum (.) ob sequens (:)

690 שָׁמַרְתִּי Sha-már-ti] *ego observavi*. A שָׁמַר suprà Num. 594. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: שָׁמַר *custodivit, observavit*, שָׁמְרָה *observavit* anima mea, Ps.119.167. שָׁמַרְתִּי *custodivi*, שָׁמְרוּ *custodiverunt*, וְשָׁמָרוּ & *custodiverunt*. In pausa שָׁמָרוּ Ps.78. 56. cum (ָ) R.132.

691 פָּרִיץ Pa-ríts] (semitas) *latronis*, Targ. חֲצִיפָא *robusti*. i.e. attendi technas quibus conatur me hostis, ut latro, obruere. Vel, Diligenter cavi ne ingrederer per vias ejus, qui leges tuas, ut latro, violat. LXX. ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληρὰς *custodivi vias asperas*, q. esset querela, *Propter opera hominum* &c. i.e. propter insidias quas struunt mihi hostes, ego latebras, speluncas, nemora, ubi viæ sunt asperæ, & non tritæ, custodivi, i.e. instar latronis in locis abstrusis me abdidi. A פָּרַץ *rupit, perrupit*, Nom.masc. פָּרִיץ *ruptor, irruptor*, latro, qui omnia jura & leges infringit, q. *exlex*. Sexies legitur in SS.

Vers. 5.

692 תְּמֹךְ Ta-móch] *Sustenta*, LXX. κατάρτισαι *perfice*. A תָּמַךְ suprà num. 666. Imper. Kal ad formam Infinitivi פְּקוֹד Targ. סְעוֹד *sustenta*.

693 אֲשֻׁרַי Ashü-ráj] *gressus meos*. Ab אָשַׁר *beatè incessit*, fit אָשׁוּר *itio ipsa, ambulatio, gressus, incessus*, quòd *aptare gressus suos* in via bona felix sit. Psal.40. 3. In forma dageschata אַשּׁוּר *pedem* significat. Cum Affix. & plur. num. scribitur cum (ֻ) אֲשֻׁרֵנוּ *gressum nostrum*, Psal. 44. 19. Plur. אֲשֻׁרִים Cum Affix. אֲשֻׁרַי *gressus meos*, Psal. 40.3. *Non vacillabit* אֲשֻׁרָיו *gressus* (plur.) *ejus*. Ps.37.31. distributivè, i.e. unus gressuum ejus.

694 בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ Bhemaɣ-gelo-thé-cha]

in

in orbitis tuis. A Syriaco עֲגַל *in orbem volvit, circulavit,* fit Hebr. Nom. Heemanth. מַעְגָּל *gyrus castrorum, castra,* quòd in rotunditatem plaustris cingerentur, *vallum.* Hinc in lingua Punica *Magal,* quod villam aut certè castra significat, quo vocabulo usus est Virgil. Æneid. 1. *Miratur molem Æneas,* (i.e. arces) *magalia quondam:* (ubi quondam villæ fuêre.) Deinde, מַעְגָּל *Via, s. semita plaustro trita, orbitas habens,* & per synecdochen *orbita,* vestigium decurrentis rotæ. *Expanderunt rete* לְיַד מַעְגָּל *ad manum orbitæ,* Psal. 140. 6. Targ. לְסְטַר אָרְחָא *ad latus viæ,* i.e. ad locum ubi fuit gressus meus. Est cum duplici plurali, מַעְגָּלִים In Regim. correpto (ׄ) in (:) בְּמַעְגְּלֵי *in orbitis justitiæ,* Ps. 23. 3. Cum Affix. וּמַעְגָּלֶיךָ *& semita tua* (vel castra tua) *stillabunt pinguedinem.* Ps. 65. 12. i.e. nubes super quas Deus ambulare dicitur, stillabunt pluviam, quæ terram fœcundat. LXX. καὶ τὰ πεδία σου *& campi tui implebuntur ubertate.* Et in forma fœmin. בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ *in orbitis tuis.*

695 בַּל־נָמֹטּוּ Bal-na-mó-tu] *ne dimoveantur.* A מוט suprà Num. 505. Præt. Niph. נָמוֹט *dimotus fuit,* exit in ו R. 61. in plur. נָמֹטוּ quod quidam Codices legunt cum dagesh, נָמֹטּוּ q. à מָטַט

696 פְּעָמָי Pheya-máj] *pedes mei.* A פָּעַם *impulit, percussit, pulsavit,* fit פַּעַם *Vice,* q. manuum percussionem per intervalla diceres, & adverbialiter, *Nunc,* q. hac vice. It. *malleus, uncus,* à percussione activa vel passiva. It. in plur. פְּעָמִים *pedes,* quibus terra quatitur. (mutato priori (-) in (:) R. 120. & posteriori in (ׄ) R. 121.) Cum Affix. פְּעָמַי *pedes mei,* לִפְעָמַי *pedibus meis,* פְּעָמֶיךָ *pedes tuos,* פְּעָמָיו *pedes ejus.*

Vers. 6.

697 הַט Hat] *inclina.* A נָטָה *inclinavit.* In Hiph. mutato נ in dagesh, R. 69. הִטָּה *extendit, inclinavit, inclinare fecit, declinavit,* dicitur de animo, corpore & motu quolibet. Imper. Hiph. הַטֵּה *inclina,* Ps. 31. 3. & per apocopen, R. 67. הַט *inclina,* Ps. 119. 36. In fœm. וְהַטִּי *& inclina,* Ps. 45. 11. pro הַטִּהִי abjecto ה, R. 66. & sic in plur. הַטּוּ *inclinate,* Psal. 78. 1.

Vers. 7.

698 הַפְלֵה Haph-lé] *Separa,* benignitates tuas. Targ. פְּרִישׁ זַכְוָתָךְ *Mirandam exhibe puritatem tuam.* LXX. θαυμάστωσον *Mirifica.* A פָּלָה suprà Num. 186. Imper. Hiph. h.l. tantùm.

699 מִמִּתְקוֹמְמִים Mim-mith-ko-me-mím] *ab insurgentibus.* Targ. פְּרַע לְהוֹן מִן מַן דְּקָיְמִין עֲלֵיהוֹן *ulciscere illos ab illis, qui insurgunt in ipsos.* קוּם suprà Num. 42. in Hithpah. format solummodò Particip. Unde quiescente ו in ו, & geminatâ tertiâ, R. 63. fit מִתְקוֹמֵם *insurgens,* supplet vicem nominis ac semper sumitur in malum pro *hoste.* plur. מִתְקוֹמְמִים Cum Affixo, מִמִּתְקוֹמְמַי Targ. מִן קָיְמִין עֲלַי *à surgentibus contra me,* Psal. 59. 2. וּבִתְקוֹמְמֶיךָ *& in insurgentes contra te,* Psal. 139. 21. cum defectu מ, fortè ad evitandum concursum quatuor literarum servilium ab initio, pro וּבְמִתְקוֹמְמֶיךָ

Vers.

Vers. 8.

700 כְּאִישׁוֹן Kei-shón] (custodi me) *sicut pupillam filiam oculi*, quòd sit in oculo, vel intra oculum, vel quòd tenera ut filia, i. e. puella, (qua ratione etiam Latini *pupillam* dixêre.) Vel *ut nigrum pupillæ oculi*. Targ. הֵיךְ כְּבַת גַּלְגַּל דְּמִצִיעוּת עֵינָא *sicut pupillam orbicularem quæ est in medio oculi*. Ab אִישׁ *vir*, Nom. masc. absque plur. אִישׁוֹן *pupilla oculi*, sive *nigredo illa oculi*, in qua tota videndi facultas, quod opus Dei admirandum (in tenebris lux) consistit: ubi וֹן diminutionem notat, R. 23. q. d. *Virunculus*, quoniam in ea imago אִישׁ *viri* conspicitur, *Plin. l.* 28. *c.* 6. *Augurium ex homine ipso est, non timendi mortem in ægritudine, quamdiu oculorum pupillæ imaginem reddunt*. Legitur 4. in SS. & bis Prov. 7. & 20. sumitur pro ipsa *nigredine noctis*, sive tenebrarum: quoniam tenebræ nigrore pupillam oculi referunt.

701 בַּת עָיִן Bath-ע á-jin] *filiam oculi*, (supra Num. 461.) Vel *pupillæ oculi*, ita ut sit in Regim. pro בָּבַת quod extat Zach. 2. 8. contractè בַּת ab absoluto בָּבָה *pupilla*, sive circulus oculi in medio uveæ tunicæ, idem quod אִישׁוֹן nisi quod hoc dicitur à colore, illud à figura.

702 בְּצֵל Betsél] *in umbra*. LXX. ἐν σκέπῃ in protectione. A צָלַל *texit, obumbravit*. Nom. masc. absque plur. צֵל *umbra*, Cum Præfix. בְּצֵל *in umbra*, כְּצֵל *sicut umbra*, וּבְצֵל *& in umbra*. Cum Affix assumit dagesh, & mutat (..) in (·) supra Num. 30. צִלְּךָ *umbra tua*, Psalm. 121. 5. צִלּוֹ *ejus*, Psal. 80. 11.

703 כְּנָפֶיךָ Ke-na-phé-cha] *alarum tuarum*. Targ. בִּטְלַל שְׁכִינְתָךְ *in umbra majestatis tuæ*. A כָּנַף *congregavit*, Nom. fœm. כָּנָף *ala avis*, cujus etymon patet ex Matth. 23. *sicut gallina congregat pullos suos sub alas*. In Duali facit כְּנָפַיִם Cum Affix. excluso ים-R. 105. כְּנָפֶיךָ *alæ tuæ*, כְּנָפָיו *ejus*. In Regim. converso (·) in (:) ex priori (:) fit (-) כַּנְפֵי שָׁחַר *alas auroræ*, Psal. 139. 9. i. e. lucem auroræ, quæ sub ortum tanquam ala se latè diffundit, *& expanditur super montibus*, Ioel 2.

Vers. 9.

704 שַׁדּוּנִי Shad-dú-ni] (qui) *vastârunt me*. LXX. τῶν ταλαιπωρησάντων με, *qui afflixerunt me*. A שָׁדַד *vastavit, spoliatus est*. Præt. Kal, per Syncopen שַׁד R. 70. Legitur h. l. tantùm in plur. Cum Affixo, שַׁדּוּנִי

705 יַקִּיפוּ Jak-kí-phu] (inimici mei in anima, i. e. capitales) *circuibunt* contra me. LXX. οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον, *inimici mei animam meam circumdederunt*. A נָקַף, in Hiph. mutato (י) in dagesh. R. 69. n. 1. הִקִּיף *circumivit, circumdedit, cinxit*, Fut. Hiph pro יַקִּיפוּ. Legitur h. l. tantùm in Psalm.

Vers. 10.

706 חֶלְבָּמוֹ Hhel-ba-mó] *Adipem suum*. חֵלֶב cum quinque punctis, *adeps, pinguedo animalis*, per translationem *electum & optimum cujusque rei*, sicut pinguedo & arvina est optima & lectissima pars carnis. Convenit cum חָלָב *lac*, est enim q. *lac* coagulatum. Cum Præfix. *Egressus est* מֵחֵלֶב *præ pinguedine oculus ejus*, Ps. 73. 7. obesorum oculi eminent, macilentorum deprimuntur. מֵחֵלֶב *de adipe frumenti*, Ps. 81. 17. Targ. מִטּוּב *de bonitate*, i. e. præstantissimo in tritico. *Impinguatum est* כַּחֵלֶב *sicut adeps cor eorum*,

Pſ. 119. 70. LXX. ἐτυρώθη ὡς γάλα *coagulatum eſt ſicut lac* (Legerunt cum aliis punctis, כְּחָלָב) Cum Affixo, חֶלְבָּמוֹ *adeps eorum*, ut Num. 17.

707 סָגְרוּ Sa-gherú] *occluſerunt*. A סָגַר *clauſit, occluſit, concluſit*. Præt. plur. Kal, Legitur h. l. tantùm in Pſalm.

708 דִּבְּרוּ Dib-berú] *locuti ſunt*. A דָּבַר ſuprà Num. 76. Præt. Pih. quod in Pſalm. flectitur ſic; דִּבֶּר *locutus eſt*, Pſal. 18. 1. (cum (·) R. 45.) וְדִבֶּר & *locutum eſt* os meum, Pſal. 66. 14. דִּבַּרְתָּ *locutus es*, דִּבַּרְתִּי *locutus fui*, דִּבְּרוּ *locuti ſunt*.

709 בְגֵאוּת Beghe-úth] *in elatione*. LXX. *os eorū locutum eſt* ὑπερηφανίαν *ſuperbiam*. A גָּאָה ſuprà Num. 489. Nom. fœmin. ſine plur. גֵּאוּת *elatio*, in bonum, *excellentia*, in malum, *faſtus*. גֵּאוּת *celſitudine indutus*, Pſ. 93. 1. *Tu dominaris* בְּגֵאוּת *in faſtum maris*, Pſal. 89. 10. LXX. τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης *poteſtati maris*.

Verſ. 5.

710 אַשֻּׁרֵנוּ Aſh-ſhú-ré-nu] *Quod ad greſſum noſtrum* ſcil: attinet, אַשּׁוּר eſt ex forma dageſhata, ſuprà Num. 693. LXX. ἐκβαλόντες με *projicientes me*, legerunt verbaliter.

711 סְבָבוּנִי Sebha-bhú-nu] Secundùm literas eſt סְבָבוּנִי *circumdederunt me*, ut LXX. legerunt, περιεκύκλωσάν με, Secundùm puncta eſt סְבָבוּנוּ *circumdederunt nos*, ut eſt in margine. A סָבַב *circumdedit, ambivit, gyravit*. Præt. Kal, quod in Pſalm. legitur in tertia plur. tantùm. סָבְבוּ & cum Affix. tranſpoſitis punctis, R. 98. סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי *circuiverunt me, etiam circumdederunt me*, Pſ. 118. 11. ubi ſyncopatum סַב eſt neutrum, *circuiit*, integrum verò סָבַב eſt activū, *circumdedit*. סְבָבוּנִי *circumdederunt nos*, ſcribitur cum *Sharek* in gremio literæ (י)

712 לִנְטוֹת Lin-tóth] *ad inclinandum*. A נָטָה cum Accuſativo tranſitivum, *inclinavit, extendit, diſtendit*, abſque eo abſolutum, *declinavit, extenſus, diſtenſus fuit*. Infinit. Kal, exit in וֹת לִנְטוֹת R. 65. cum ל nota Gerundii, לִנְטוֹת h. l. tantùm in Pſalm.

Verſ. 12.

713 דִּמְיֹנוֹ Dim-jo-nó] *Similitudo ejus* ut Leo. LXX. ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν *ſuſceperunt me quaſi leo paratus ad prædam*, ſenſum, non verba expreſſerunt. A דָּמָה *ſimilis fuit*. Nom. Heemanth. דִּמְיוֹן *ſimilitudo*, Legitur h. l. tantùm in SS.

714 יִכְסוֹף Jich-ſóph] (qui) *expetit*. A כָּסַף *appetiit, concupivit, deſideravit*, verbum fictum à כֶּסֶף *argentum*, quod ad ſe allicit omnium hominum voluntates. In Kal, legitur bis tantùm in tota SS. ídque in Futuro, תִּכְסוֹף *deſiderabis*, Job 14. 11. יִכְסוֹף *deſiderabit*, h. l.

715 לִטְרֹף Lit-róph] *ad rapiendum*. A טָרַף ſuprà Num. 319. Gerundium Kal, לִטְרוֹף h. l. tantùm in Pſalm.

716 וְכִכְפִיר Vechich-phir] & *ut leunculus*. A כָּפַר *texit*, Nom. maſc. כְּפִיר *leunculus*, nuper גּוּר *catulus*, qui non multùm adhuc è latibulo progreſſus eſt, ſed ibi q. tectus latuit. Cum כ ſimilitud. כִּכְפִיר *ſicut leunculus*. In plur. כְּפִירִים *Leunculi egebunt*, Pſ. 34. 11. Targ. בְּנֵי אַרְוָיָא *filii leonum*. LXX. πλούσιοι ἐπτώχευσαν *Divites eguerunt*, per Metaphor. Cum Præfix. מִכְּפִירִים *à leunculis*. הַכְּפִירִים *ipſi leunculi*,

Verſ. 13.

717 קַדְּמָה Kad-demá] *anticipa facies ejus*.

ejus. LXX. προέφθασον αὐτοὺς, praveni eos. A קִדֵּם pravenit, praivit, anteivit, anticipavit. Imper. Pih. cum ה parag. קַדְּמָה h.l. tantùm in Ps.

718 הַכְרִיעֵהוּ Hach-ri-ע é-hu] prosterne eum. LXX. ὑποσκέλισον αὐτοὺς subverte eos. A כָּרַע curvavit. In Hiph. הִכְרִיעַ incurvavit, prostravit, depressit, humiliavit, dicitur de animo ob quodvis infortunium depresso. Imper. Hiph. Cum Affix. legitur h. l. tantùm in Psalm.

719 פַּלְּטָה Pal-letá] erue. A פָּלַט liberatus, ereptus fuit, è malo, aut periculo. in Pihel est Activum, unde Imper. Pih. cum ה parag. ut suprà Num. 717. Cum Affixo, פַּלְּטֵנִי erue me. In plur. פַּלְּטוּ eruite.

Vers. 14.

720 מִמְתִים Mi-mathím] Ab hominibus (qui sunt) manus tua, scil. libera animam meam. LXX. ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου, ab inimicis manus tua. Legerunt in Regim. Ab inusitato מְתָה fit plur. absque sing. מְתִים homines, convenit cum מֵתִים (à מוּת) mortui, q. mortales à sua conditione. Cum Præfixo מ scriberetur מִמְּתִים, sed dagesh ex litera shevata excidit, R. 20. cujus absentiam Methegh supplet, R. 133. ideóque ut hoc (:) esset mobile, assumit (-:) In Regim. מְתֵי מִסְפָּר homines numeri, Psal. 105. 12. i. e. pauci, numerabiles. LXX. ἀριθμῷ βραχεῖς numero breves.

721 מֵחֶלֶד Me-hhé-ledh] de seculo, i. e. ab hominibus temporis. LXX. ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς à paucis de terra. Nom. masc. sine plur. חֶלֶד seculum, ævum, status hujus seculi citò cessans, per transpositionem literarum à חָדַל cessavit, q. cessatione dicas. In pausa scribitur חָלֶד Ps. 49. 2. habitatores חָלֶד seculi, Targ. אַרְעָא terra, LXX. qui habitatis τὴν οἰκουμένην orbem, Ps. 89. 48. מַה חָלֶד quàm (sim) seculum, Targ. דִּי אֲנָא אִתְבְּרֵיתִי מִן עַפְרָא quòd ego creatus sim ex pulvere. LXX. τίς μου ἡ ὑπόστασις quæ mea substantia. Cum Affix. mutato posteriori (..) in (:) fit וְחֶלְדִּי & seculum meum (ætas mea) quasi nihil, Psal. 39. 6. Targ. וְגַשְׁמִי & corpus meum. LXX. καὶ ἡ ὑπόστασίς μου & substantia mea.

¶ חֶלְקָם pars eorum in hâc vitâ. Suprà Num. 664. LXX. διαμέρισον αὐτοὺς divide eos in vita eorum. Legerunt verbaliter חַלְּקֵם

722 וּצְפוּנְךָ U-tsephu-nechá] & recondito tuo sc thesauro, bonis apud te asservatis. LXX. καὶ τῶν κεκρυμμένων σου, & de absconditis tuis. A צָפַן abscondit, Nom. ex Pahul Kal, צָפוּן absconditus, substantivè absconditum, reconditum. Cum Affix. mutato (·) in (:) וּצְפִינְךָ ubi (י) est contractum ו pro וּצְפוּנְךָ In plur. Consultabunt עַל צְפוּנֶיךָ contra absconditos tuos, Ps. 83. 4. i. e. contra eos quos tu protegis. Ps LXX. κατὰ τῶν ἁγίων σου contra sanctos tuos.

723 תְּמַלֵּא Temal-lé] implebis. A מָלֵא implevit, complevit, perfecit, præstitit. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲמַלֵּא Cum Affix. וַאֲמַלְאֵהוּ & implebo illud, Psal. 81. 11. תְּמַלֵּא implebis, יְמַלֵּא implebit consilium tuum, Psal. 20. 5. Targ. יְשַׁלֵּם perficiet. In fœm. cum ו Convers. וַתְּמַלֵּא & implevit terram, Ps. 80. 10.

724 בִּטְנָם Bhit-nám] ventrem eorum. Nom. fœm. sine plur. בֶּטֶן uterus, venter, scil. ab ipsa voce Hebræa. In pausa scribitur בָּטֶן Cum Præfix. מִבֶּטֶן ex utero, in pausa, מִבָּטֶן ab utero, Psal. 22. 10. פְּרִי הַבָּטֶן fructus uteri, Psal. 127.

127. 3. בְּבֶטֶן *in utero*. Cum Affix. mutato utroque (·) in (:) & priori (:) in(·) fit וּבִטְנִי *& venter meus*, Psal. 31. 10. i. c. viscera mea, בִּטְנֵנוּ *venter noster*, בִּטְנְךָ *tuus*, בִּטְנָם *eorum*.

725 יִשְׂבְּעוּ Jis-beу ú] *saturabuntur*. A שָׂבַע *satiatus*, *satur fuit*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: אֶשְׂבַּע & cum ה parag. mutato (-) in (:) אֶשְׂבְּעָה *satiabor*, תִּשְׂבַּע *saturabitur*, sc: anima, Psal. 63. 6. נִשְׂבְּעָה *satiabimur*, יִשְׂבְּעוּ. (& in pausa, יִשְׂבָּעוּ & cum ן parag. יִשְׂבְּעוּן) *satiabuntur*, וְיִשְׂבְּעוּ *& saturabuntur*. Cum ו convers. וַיִּשְׂבְּעוּ *& satiati sunt*.

726 וְהִנִּיחוּ Vehin-ní-hhu] *& relinquent*. LXX. καὶ ἀφῆκαν *& dimiserunt*. A יָנַח in Præter. Hiph. absorpto (י) per dagesh, R. 69. n. 1. הִנִּיחַ *reliquit*, *dimisit*, *permisit*, in plur. הִנִּיחוּ

727 יִתְרָם Jith-rám] *residuum eorum*. יֶתֶר *residuum*, *excellentia*, *dignitas*, Suprà Num. 551. Cum Affix. converso utroque (··) in (:) ex priori (:) fit (·) יִתְרָם.

Vers. 15.

728 בְּהָקִיץ Beha-kíts] *in expergisci*, i. e. dum expergiscetur (amore) imago tua (anima.) Vel satiabor, dum expergefacta fuerit similitudo tua. Vel satiabor, cum expergiscar, similitudine tuâ. Targ. אֶשְׂבַּע בְּעִדָּן דְּאִתְּעַר אִיקָר פַּרְצוּפָךְ *Satiabor in tempore quo evigilaverit gloria vultus tui*. LXX. *Satiabor* ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου, *cum apparuerit mihi gloria tua*. A קוּץ suprà Num. 151. Infinit. Hiph. abjecto ו R. 58. הָקִיץ Cum literis *Bachlam*, R. 41. מֵהָקִיץ *ab expergiscendo*, Psal. 73. 20. בְּהָקִיץ

729 תְּמוּנָתֶךָ Temu-na-thécha] *similitudo tua*. Ab inusitato מוּן Nom. fœm. Heemanth. תְּמוּנָה *similitudo*, *figura*, *imago*. Cum Affix. mutato ה in ת, תְּמוּנָתֶךָ Legitur in Ps. h. l. tantùm.

PSALMUS XVIII. יח

730 לְעֶבֶד Leу é-bhedh] *servo* Jehovæ. LXX. τῷ παιδὶ κυρίου *puero Domini*. A עָבַד *servivit*, Nom. masc. עֶבֶד *servus*, *famulus*, *minister*. Dicitur de servitute tam libera quàm coacta; éstque antitheton ad אָדוֹן *dominus*, & חָפְשִׁי *liber*. Præfix. ל notat vel casum Dativum, לְעֶבֶד *servo*, vel Præposit. *In*, *pro*, לְעֶבֶד *in servum venditus est*, Psal. 105. 17. vel *pro servo*. Cum Affix. & num. plural. formatur ut מֶלֶךְ suprà Num. 56. עַבְדִּי *servus meus*, עַבְדְּךָ (in pausa, עַבְדֶּךָ) *tuus*, עַבְדּוֹ *suus*. מֵעַבְדֶּךָ *à servo tuo*, וְעַבְדְּךָ *& servus tuus*, לְעַבְדְּךָ (in pausa לְעַבְדֶּךָ) *servo tuo*, בְּעַבְדֶּךָ *in servum tuum*. In plur. עֲבָדִים *servi*. In Regim. עַבְדֵי יְהוָה *servi Jehovæ*. Cum Affix. עֲבָדֶיךָ *servi tui*, עֲבָדָיו *ejus*, בַּעֲבָדָיו *in servis suis*.

731 הַשִּׁירָה Hash-shi-rá] *hujus cantici*. A שׁוּר *canere*, Nom. fœm. שִׁירָה (idem quod שִׁיר, sed rarius) *canticum* cum ה Emphat.

732 הִצִּיל Hits-tsil] (die quâ) *liberavit*. A נָצַל Præt. Hiph. suprà Num. 351. quod in Psalm. flectitur sic: הִצִּיל (pro הִנְצִיל) *eripuit*. Cum Affix. הִצִּילַנִי *eripuit me*, הִצִּילָם *eos*, הִצַּלְתָּ *eripuisti*, וְהִצַּלְתָּ *& eripuisti*.

733 וּמִיַּד שָׁאוּל U-mi-jadh sha-ul] (è vola omnium hostium) *& è manu Saulis*. Hic ו post totum, notat partem nobiliorem, R. 78. not. A שָׁאַל *petiit*, שָׁאוּל Nom. proprium ex Pahul Kal, *Saul*, filius Kish, primus Rex Israelitarum, q. d. *petitus*, *postulatus*, vel *ac-com-*

commodatus. Cum Præfix. לְשָׁאוּל *Sauli.*

Verſ. 2.

734 אֶרְחָמְךָ Er-hhom-chá] *Ex viſceribus diligam te.* A רֶחֶם *viſcera, matrix*, formatur verbum רָחַם *vehementer dilexit*, q. *inviſceravit*, intra viſcera concluſit, ut matrix fœtum. Legitur in S. S. ſemel (ídq; h.l. tantùm) in Fut. Kal, אֶרְחוֹם cum Affix. mutato ו in (ֵ) R. 119. fit אֶרְחָמְךָ Vel ſi ad (ָ) ſit accentus, eſt *A* longum, אֶרְחָמֶךָ ex אֶרְחַם producto (-) in (ָ) R. 121.

735 חִזְקִי Hhiz-ki] *firmitas mea.* LXX. ἡ ἰσχύς μȣ *fortitudo mea.* A חָזַק *prævaluit.* Nom. maſc. formæ 5 punctorum, חֵזֶק *firmitas, fortitudo.* In tota SS. legitur h. l. tantùm: & formatur ut חֵפֶץ ſuprà Num. 17. niſi quòd hic prius (:) mutetur in (ִ)

Verſ. 3.

736 סַלְעִי Sal-yí] *petra mea.* Targ. תָּקְפִּי *fortitudo mea.* LXX. ςερέωμά μȣ *firmamentum meum.* Nom. maſc. סֶלַע *petra, rupes montium* propriè, transfertur ad fortitudinem, munitionem & arcem, quòd conſervatur ut plurimùm ſuper petram. In pauſa ſcribitur סָלַע Cum Præfix. מִסֶּלַע *è petra,* הַסֶּלַע *ipſa petra.* Cum Affix. mutato (-) & (ֶ) in (:) R. 121, 122. ex priori (:) fit (-) R. 6. סַלְעִי *petra mea*, Pſal. 42. 10. Targ. רְחָצְנִי *ſpes mea.* In plur. converſo (-) in (ָ) R. 121. & (ֶ) in (:) R. 122. סְלָעִים *petræ.*

737 וּמְצוּדָתִי U-metſu-dha-thí] *& propugnaculum meum.* LXX. κ) καταφυγή μȣ *& refugium meum.* A מְצָד *arx*, Nom. fœm. מְצוּדָה *propagnaculum, aſylum*, Cum Affix. מְצוּדָתִי *aſylum meum.* In plur. *In domum* מְצוּדוֹת *receptuum*, Pſ. 31. 3.

738 וּמְפַלְטִי U-mephal-letí] *& liberator meus.* A פִּלֵּט *evadere fecit, eripuit.* Suprà Num. 719. Nomen Participiale Pihel, מְפַלֵּט *liberator.* Cum Affix. mutato (..) in (:) מְפַלְטִי *liberator meus.*

739 צוּרִי Tſu-rí] *rupes mea*, LXX. βοηθός μȣ *adjutor meus.* A צוּר *preſſit, anxit*, Nom. maſc. צוּר *rupes, petra* ſive mons præruptus, propriè dicitur de petris acutiſſimis, quòd moleſtiam afferant. *Avertiſti* צוּר חַרְבּוֹ *petram gladii ejus*, Pſal. 89. 44. i. e. aciem. LXX. τὴν βοήθειαν *adjutorium gladii ejus*, Cum Præfix. הַצּוּר *ipſa petra*, וְצוּר *& petra*, וּמִצּוּר *& è petra*, לְצוּר *in petram*, בְּצוּר *in petra exaltabit me*, Pſal. 27. 5. Targ. בִּכְרַךְ תַּקִּיף *in arce forti.* Cum Affix. צוּרִי *rupes mea*, In plur. צֻרִים *rupes*, Pſal. 78. 15. cum (ֻ) loco ו

740 אֶחֱסֶה־בּוֹ E-hheſeb-bó] *ſperabo in eo.* A חָסָה ſuprà Num. 120. Fut. Kal, prima perſ. ſing. אֶחֱסֶה *ſperabo*, Pſal. 57. 2. quieſcente ה in (ֶ) R. 65. Et cum (ֶ) ſub ח, pro (:) אֶחֱסֶה־בּוֹ ubi in ב dageſh dictum *Dabhik*, R. 134. n. 1.

741 וְקֶרֶן Veké-ren] *& cornu.* Nom. commun. gener. קֶרֶן *cornu* animalis, ſic ſcil. dictum ab ipſa Hebræa voce. In pauſa ſcribitur קָרֶן Per Metaphoram ſignificat *robur, potentiam, gloriam, fortitudinem*, quoniam animalium cornutorum robur & gloria conſiſtit in ipſorum cornibus. Formatur ut מֶלֶךְ ſuprà Num. 56. unde cum Affix. *Erexit ut unicornis* קַרְנִי *cornu meum*, Pſal. 92. 11. Targ. תּוּקְפִּי *robur meum.* קַרְנֵנוּ *cornu noſtrum.* *Ne elevetis* קַרְנְכֶם *cornu veſtrum*, Pſal. 75. 5.

Targ. אִיקָרְכוֹן *gloriam vestram.* קַרְנוֹ *cornu ejus exaltabis*, Pſ. 112. 9. Targ. תְּקָפֵּה *robur ejus.* In Duali, קַרְנַיִם In Regim. קַרְנֵי רְשָׁעִים *cornua impiorum exſcindam*, Pſ. 75. 11. Targ. תְּקוֹף רוּם *robur altitudinis.* וּמִקַּרְנֵי רֵמִים *& à cornibus unicornis*, Pſ. 22. 22. i.e. potentiâ hoſtium. In plur. fœm. קְרָנוֹת In Regim. קַרְנוֹת צַדִּיק *cornua juſti*, Pſ. 75. 11.

Verſ. 4.

מְהֻלָּל Mehûl-lâl] *Laudatum.* Ab
742 הִלֵּל ſuprà Num. 494. Part. Pyhal, מְהֻלָּל *laudatus*, וּמְהֻלָּל *& laudatus.*
743 אִוָּשֵׁעַ Iv-va-ſhéaȝ] *ſervabor.* A יָשַׁע in Niph. mutato (י) in ו R. 56. נוֹשַׁע *ſalvatus, ſervatus, liberatus* à præſentiſſimo periculo *fuit.* Fut. Niph. quod mutato (י) in ו dageſhatum, Ibid. in Pſalm. flectitur in prima perſ. tantùm. אִוָּשֵׁעַ *ſalvabor*, (cum (·) ſub א loco (:) R. 107.) cum ה parag. וְאִוָּשֵׁעָה *& ſervabor*, Pſal. 119. 117. וְנִוָּשֵׁעָה *& ſervabimur*, Pſal. 80. 40. cum (..) loco (:) ob pauſam.

Verſ. 5.

אֲפָפוּנִי Apha-phú-ni] *Aggreſſa*
744 *ſunt me.* LXX. περιέσχον με *circumdederunt me.* Targ. אַקְפוּנִי *ambierunt me.* Ab אָפַף quod videtur factum ex אַף *naſus*, q.d. *naſo in aliquem excanduit, in furore aliquem aggreſſus eſt.* Latini carent verbo correſpondente, plerumque exponunt per *circumire*, *circumdare.* Quinquies legitur in Bibliis, idque tantùm in tertia perſ. plur. Præt. Kal, ac inanimatis rebus tantùm tribuitur. אָפְפוּ *aggreſſa ſunt* (exarſerunt) *ſuper me mala*, Pſal. 40. 13. Cum Affix. tranſpoſito (·) & (:) R. 98. אֲפָפוּנִי *aggreſſi ſunt me laquei mortis.* Pſal. 116. 3.

745 חֶבְלֵי Hhebh-lé] *tormina mortis.* Targ. עָקָא כְּאִתְּתָא דְיָתְבָא עַל מַתְבְּרָא וְחֵיל לֵית לָהּ לְמֵילַד וְהִיא מִסְתַּכְּנָא לְמֵמַת *anguſtia ſicut mulieris, quæ ſedet in partu, nec vis eſt ei pariendi, ipſáque periclitatur ad mortem.* חֵבֶל *dolor, funis*, ſuprà num. 668. In plur. חֲבָלִים In Regim. mutato (·) in (:) R. 114. (-) amittit ſuum (:) R. 15. ut ſit חֶבְלֵי at (-) & (·) alternant, R. 107. fitque חֶבְלֵי מָוֶת *dolores mortis*, pro quo 2 Sam. 23. legitur מִשְׁבְּרֵי *contritiones mortis.* חֶבְלֵי רְשָׁעִים *funes impiorum apprehenderunt me*, Pſal. 119. 61. Targ. סִיעַת רְשִׁיעַיָּא אִתְכַּנְשׁוּ עֲלַי *catervæ impiorum congregatæ ſunt contra me*: notat turbam inſtar funis coadunatum, ſicut σπεῖρα Græcis, Mat. 27. 27.

746 וְנַחֲלֵי Vena-hhalé] *& torrentes.* A נָחַל *poſſedit*, Nom. maſc. נַחַל *vallis* montium anguſta, in qua non eſt aqua; (fortaſſè quòd vallis quodammodo ſit poſſeſſio montium) eleganter ſumitur pro *torrente*, qui tempore pluviæ defertur in ejuſmodi valles. (In pauſa ſcribitur נָחַל Cum ה parag. נַחְלָה geſtat accentum in penult. נַחְלָה *torrens tranſiit ſuper animam noſtram*, Pſal. 124. 4. notat ſubitum damnum. Cum Præfix. מִנַּחַל *à torrente*, בְּנַחַל *in torrente*, וְנַחַל *& torrente voluptatum tuarum potabis eos*, Pſal. 36. 9. notat copiam rerum bonarum. *Fidiſti fontem* וְנַחַל *& torrentem*, Pſ. 74. 15. ubi ו cum (ִ) ob accentum Athnach. R. 78. In plur. formatur ut שַׁעַר ſuprà Num. 459. וּנְחָלִים *& torrentes*, בַּנְּחָלִים *per has valles*, Pſ. 104. 10. ubi ב excludit ה Emphat. In Regim. נַחֲלֵי

747 בְלִיַּעַל Ebeli-já-yal] *Belial.* Targ. וְסִיעַת שְׁלוּמַיָּא *& caterva perverſorum.* LXX. καὶ χείμαρροι ἀνομίας *& torrentes*

rentes iniquitatis. (aquarum inundationi comparantur iniqui) Nom. masc. sine plur. compositum ex בְּלִי *absque* & יַעַל utilitate, ita ut בְּלִיַּעַל sit *homo inutilis, nequam, nihili.* Vel à בְּלִי *absque* & עֹל *jugo*, qui jugum pietatis excussit. Sumitur aliquando in abstracto pro ipsa *impietate*, aliquando in concreto pro *impio, nequam*: ut apud Latinos *scelus*, pro scelesto. דְּבַר בְּלִיַּעַל *verbum, (res) impietatis*, Psal. 41. 9. Targ. שְׁלוּמָא *injustum.* LXX. παράνομον *iniquum.* In N. T. *Quæ concordia Christo* cum βελίαλ, 2 Cor. 6. 15. Syrus ܠܡܫܝܚܐ ܥܡ ܣܛܢܐ *Messiæ cum Satana?* est enim Diabolus nequam.

748 יְבַעֲתוּנִי Jebha-ʿathú-ni] *terrebunt me.* A בָּעַת *terruit, perterruit*, Fut. Pih. absorpto dagesh, legitur h. l. tantùm in Psalm.

Vers. 6.

749 קִדְּמוּנִי Kid-demú-ni] *anticipârunt me.* A קָדַם suprà Num. 717. Præt. Pih. quod in Psal. flectitur sic: קִדַּמְתִּי *anticipavi*, קִדְּמוּ *præcesserunt*, Psal. 68. 26. Cum Affixo, קִדְּמוּנִי *prævenerunt me.*

מוֹקְשֵׁי Mo-keshé] *tendiculæ mor-*
750 *tis.* Targ. אַקְדִּימוּ יָתִי דְמְזַיְּנִין בְּזַיְנֵי קְטוֹל *prævenerunt me armati armis occisionis.* A יָקשׁ *laqueum aut rete tetendit*, Nom. masc. cum duplici plur. מוֹקֵשׁ *illaqueatio, irretitio*, It. *laqueus, rete, tendicula.* Differt à פַּח suprà Num. 561. quòd מוֹקֵשׁ semper capiat. Cum Præfix. לְמוֹקֵשׁ *in tendiculam.* In plur. מוֹקְשִׁים (& absque ו, מֹקְשִׁים Psal. 140. 6.) *laquei, retia, tendiculæ*, in fœmin. וּמוֹקְשׁוֹת *& laqueos*, Psal. 141. 9. In Regim. מוֹקְשֵׁי מָוֶת *illaqueationes mortis.*

Vers. 7.

751 אֲשַׁוֵּעַ Ashav-véaʿ] *vociferabor.* A שָׁוַע *clamavit, vociferatus est.* Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲשַׁוַּע *clamabo, cum* (-) furtivo: & cum ה parag. וָאֲשַׁוְּעָה *& vociferabar*, Psal. 119. 147. ubi ו conversiv. cum (ָ) ante א, R. 79. יְשַׁוְּעוּ *vociferabuntur.*

752 וְשַׁוְעָתִי Veshav-ʿa-thí] *& vociferatio mea.* Nom. fœmin. שַׁוְעָה *clamor, vociferatio*, Cum Affix. mutat ה in ת שַׁוְעָתִי *clamor meus*, וְשַׁוְעָתִי *& clamor meus*, שַׁוְעָתָם *clamorem eorum*, Psal. 34. 16.

Vers. 8.

753 וַתִּגְעַשׁ Vat-tigh-ʿásh] *Et concussa est.* A גָּעַשׁ *motus, commotus, concussus fuit*, propriè dicitur de terra vel mari. Fut. Kal, (cum וַ Convers.) quod legitur h. l. tantùm in SS. pro quo 2 Sam. 22. 8. habetur וַיִּתְגָּעַשׁ quod secundùm literas est וַתִּגְעַשׁ & secundùm puncta וַתִּתְגָּעַשׁ ex Hithpah.

754 וַתִּרְעַשׁ Vat-tir-ʿásh] *& tremuit.* A רָעַשׁ *concussus fuit cum impetu, & strepitu, trepidavit*, propriè dicitur de terræ motu. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm, יִרְעַשׁ *commovebitur sicut Libanus fructus ejus*, Psal. 72. 16. i. e. spicæ frugum adeò bonæ erunt, ut vento flante moveantur, sicut arbores sylvæ. וַתִּרְעַשׁ *& commota fuit*, cum ו Convers. יִרְעֲשׁוּ *commovebuntur.*

755 וּמוֹסְדֵי U-mo-sedhé] *& fundamenta montium.* A יָסַד *fundavit*, Nom. Heemanth. plurale tantùm מוֹסָדִים *fundamenta*, sed non legitur in SS. nisi in Regim. ideóque mutato (ָ) in (:) facit

cit מוֹסְדֵי *fundamenta terræ*, Psal. 82. 5. Et in forma fœmin. מוֹסָדוֹת quod ſemel legitur in ſtatu abſoluto, לְמוֹסָדוֹת *pro fundamentis*, Jer. 51. 26. aliâs in Regim. מוֹסְדוֹת *fundamenta orbis habitabilis*, Pſal. 18. 16.

756 יִרְגָּזוּ Jir-gá-zu] *horrebunt*. A רָגַז ſuprà Num. 190. Fut. Kal, quod flectitur tantùm in tertia perſ. plur. יִרְגְּזוּ *contremiſcent*, Pſal. 77. 18. & in pauſa, mutato (:) in (ָ) יִרְגָּזוּ R. 132.

757 וַיִּתְגָּעֲשׁוּ Vaj-jith-ga-עashú] *& invicem ſeſe concuſſerunt*. A גָּעַשׁ ſuprà Num. 753. Fut. Hithpah. in ſe agens. Legitur h. l. tantùm in Pſalm. וַיִּתְגָּעֲשׁוּ *& ſe moverunt, concuſſa ſunt*, cum ו Converſ.

758 חָרָה לוֹ Hhá-ra-ló] (cum) *ira exarſerit ei*. Ipſum thema חָרָה *exarſit, incenſus, inflammatus fuit*. Conſtructum cum אַף *ira*, notat *excanduit, iratus fuit*, ſed ſæpè אַף deſideratur, ac tum ferè conſtruitur cum לְ. Legitur in Pſalm. h. l. tantùm, & ſuâ naturâ eſt vox acuta, R. 128, ſed geſtat accent. in penult. ob vicinitatem alterius accentus qui eſt in לוֹ pro חָרָה לוֹ R. 127.

Verſ. 9.

759 עָשָׁן עa-ſhán] *fumus*. A עָשַׁן *fumavit*, Nom. maſc. ſine plur. עָשָׁן *fumus*. *Sicut propellitur* עָשָׁן *fumus*, Pſ. 68. 3. res inanis, evanida, brevis. Cum Præf. כְּעָשָׁן *ſicut fumus*, בֶּעָשָׁן *in ipſo fumo*, Pſ. 37. 20. excluſo ה Emphat.

760 תֹּאכֵל To-chél] *comedet*. Ab אָכַל *comedit*, ſuprà Num. 620. animantium eſt propriè, metaphoricè tribuitur igni & gladio. Fut. Kal, quod facit primam ſyllabam cum ו (ſuprà Num. 548.) ac in Pſalm. flectitur ſic: אֹכַל *comedam*, הַאוֹכַל *an comedam*? Pſal. 50. 13. ubi ה Interrogat. debet habere (ֲ) R. 77. quod ante guttural. tranſit in ſimplex (ַ) R. 16. תֹּאכַל *comedes*, יֹאכַל *comedet*, cum ו Converſ. וַיֹּאכַל *& abſumpſit*, Pſal. 105. 35. תֹּאכַל *comedet* (ignis) Pſal. 50. 3. Cum Affix. וְתֹאכְלֵם *& comedet eos* ignis, Pſal. 21. 10. יֹאכְלוּ *comedent*; cum ו Converſ. וַיֹּאכְלוּ *& comederunt*, Pſal. 78. 29.

761 גֶּחָלִים Ge-hha-lím] *prunæ*, i. e. fulgura. Nom. plur. maſc. abſque ſing. גֶּחָלִים *carbones igniti, prunæ*. Ejus ſingul. eſſet גַּחַל ad formam גַּנָּב pro גַּחַל at (ַ) ante gutturalem kametſatam, tranſit in (ֶ) R. 109. emanátque גֶּחַל unde plur. גֶּחָלִים. In Regim. autem mutato (ָ) in (:) compoſit. (ֲ) R. 114. ſub ג nativum (ַ) redit, R. 109. fitque גַּחֲלֵי *prunæ juniperorum*, Pſal. 120. 4. וְגַחֲלֵי *& prunæ ignis*, Pſal. 18. 13.

762 בָּעֲרוּ Ba-עarú] *ſuccenſæ ſunt*. A בָּעַר *arſit*, dicitur tàm de igne, quàm de re quæ igne ardet; metaphoricè de ira, ſuprà Num. 117. Præt. plur. kal, quod legitur h. l. tantùm in Pſal.

Verſ. 10.

763 וַיֵּט Vaj-jét] *Et inclinavit*. A נָטָה *extendit, inclinavit*, ſuprà Num. 712. Fut. Kal, quod in Pſalm. flectitur in tertiâ perſ. tantùm. Analogicè eſſet יִנְטֶה at converſo נ in dageſh, R. 69. fit יַטֶּה Rurſus ob ו Converſiv. apocopatur ה R. 67. ut ſit וַיַּט at dageſh, ex ultima litera tollitur, R. 20. & loco (ַ) ſub (י) ponitur (ֵ) R. 67. n. 3. fitque וַיֵּט *& inclinavit*, Pſal. 40. 2. In fœmin. וַתֵּט *nec declinavit*, Pſal. 44. 19. pro תִּנְטֶה

764 וַעֲרָפֶל Va-עará-phel] *& caligo*. Nom. quadriliterum, maſc. ſine plur. עֲרָפֶל

עֲרָפֶל *caligo, tenebræ densæ*, 15. vicibus legitur in SS. ac de Deo dicitur. עָנָן וַעֲרָפֶל *nubes & caligo circuitus ejus*, Psal. 97. 2.

Vers. 11.

765 וַיִּרְכַּב Vaj-jir-cábh] *Et equitavit*. A רָכַב *equitavit*, super quavis re *insedit, vectus est*. Fut. Kal, cum ו Convers. legitur in Psal. h. l. tantùm.

766 כְּרוּב Kerúbh] (super) *Cherub*. i. e. super nubem, quòd nubes sint velut alæ Dei, & ob motus celeritatem vehi ac volare videntur. כְּרוּב est nomen universale ad omnem figuram; habet affinitatem cum superiori רָכַב (literis transpositis) *vehi*, & notat vel rem spiritualem, vel corporalē imaginem, manu artificis fabrefactam, quæ tanquam volucris alis expansis vehatur. Apud Mosen, כְּרוּב *est imago humana sed alata*, Ex. 25. repræsentans Angelos invisibiles, quos ita appellat Gen. 3. ut populus hoc nomine noto, posset meliùs apprehendere Angelos invisibiles. Rabbin. est compositum ex כ similitudinis, & voce Chald. רַבְיָא *parvulus*, q. d. *sicut parvulus*, quòd juvenili forma Cherubim effingerentur. At apud Ezec. habent figuram 4. animalium ibi descriptorum: ea quæ *animalia* dicuntur, c. 1. Cherubim appellatur c. 10. Et c. 1. *facies bovis*; c. 10. dicitur *facies Cherub*. Deniq; *Rex* ob majestatē vocatur *Cherub*, quòd in modum Cherub alas suas (dominium) longè extendat, Ezech. 28. *Et tu Cherub*, i. e. Rex magnus, extentus, & protegens. In plur. כְּרוּבִים Psal. 99. 1. Cum ה Emphat. הַכְּרֻבִים *Cherubinos*, Psal. 80. 2.

767 וַיָּעֹף Vaj-ja-yóph] *& volavit*. A עוּף *volare, pennis aerem secare*, proprium est alas habentium, transfertur etiam ad alia quæ celeriter feruntur. Fut. Kal, formæ קוּם & in Psalm. flectitur sic: אָעוּפָה *avolabo*, Ps. 55. 7. cum ה parag. יָעוּף (quæ) *volabit*, Ps. 91. 5. וַיָּעֹף *& volavit*, cum ו convers. Et sic וַנָּעֻפָה *& avolavimus*, Psal. 90. 10.

768 וַיֵּדֶא Vaj-jé-dhe] *& velociter volavit*. pro quo 2 Sam. 22. 11. habetur וַיֵּרָא *& visus est super alis venti*, commutatis literis similibus ר & ד. A דָּאָה *vultur*, legitur semel, Lev. 11. 14. formatur verbum in Fut. Kal, יִדְאֶה *pernicitate quadam volabit*, quòd avis illa volatu celeri polleat: quomodo ter legitur in SS. & semel h. l. cum ו convers. וַיֵּדֶא ubi ה apocopatur, & (ֵ) ad primam radicalem rejicitur, ac (..) sub י loco (.) assumitur, Reg. 67. n. 2. & 3.

¶ Chaldæus hunc versum sic interpretatur: וְאִתְגְּלִי בִּגְבוּרְתֵּהּ עַל כְּרוּבִין קַלִּילִין וְדַבַּר בְּתָקוֹף עַל גַּדְפֵּי זַעֲפָא *Et visus est in robore suo super Cherubim levissimis, & adduxit potentem super alas turbinis*.

Vers. 12.

769 חֹשֶׁךְ Hhó-shech] (ponet) *tenebras*. Ab חָשַׁךְ *obscuratus fuit*, Nom. masc. sine plur. חֹשֶׁךְ *tenebræ*, privatio lucis: eleganter significat *tribulationes*; nam calamitoso totus mundus est caliginosus. *An notum fiet* בַּחֹשֶׁךְ *in ipsis tenebris mirabile tuum?* Psal. 88. 13. i. e. in sepulchro, ubi ב excludit ה Emph. Cum Affix. mutat ו in (ְ) ut suprà Num. 85. *Illuminabit* חָשְׁכִּי *tenebras meas*. Infrà *v*. 29. i. e. calamitatem meam in prosperitatem vertet.

770 סִתְרוֹ Sith-ró] *latibulum suum*. h. e. latebit sub tenebris, ne ad eum sit accessus. A סָתַר suprà Num. 526. Nom. masc. סֵתֶר *absconsio*, tam actio ipsa, quàm

quàm locus ubi aliquid abſconditur, *latibulum*. Cum Præfix. בְּסֵתֶר *in latibulo*, בַּסֵּתֶר *in ipſo latibulo*, Pſ. 101. 5. excluſo ה Emphat. וּבְסֵתֶר *& in latibulo*. Cum Affix. mutato (∵) in (:) & (·) itidem in (:) ex priori (:) fit (.) סִתְרִי *latibulum meum*, סִתְרוֹ *ejus*.

771 סְבִיבוֹתָיו Sebhi-bho-tháv] *in circuitibus ejus*, סָבִיב *circuitus, ambitus*, ſuprà Num. 156. eſt cum duplici pl. סְבִיבִים Cum Affix. כָּל־סְבִיבָיו *omnes* (qui eſtis in) *circuitu ejus*, Pſ. 76. 12. וּסְבִיבָיו *& circa eum*, Pſal. 50. 3. In fœmin. סְבִיבוֹת *circum circa*, Pſal. 79. 3. Cum Affix. סְבִיבוֹתַי *circa me*, סְבִיבוֹתָיו סְבִיבוֹתֶיךָ *in circuitibus tuis*, *in circuitibus ejus*. לִסְבִיבוֹתֵינוּ *in circuitibus noſtris*, Pſal. 44. 14. circum nos, ubi ל cum (.) ob ſequens (:)

772 סֻכָּתוֹ Sŭc-ca-thó] *tabernaculum ejus*, tenebroſæ nubes fuere tabernaculum ejus. A maſc. סֹךְ ſuprà Num. 518. Nom. fœmin. סֻכָּה *tugurium, tegumentum*, á protegendo, *tabernaculum*, בְּסֻכָּה *in tugurio*. Cum Affix. mutato ה in ת, סֻכָּתוֹ *tugurium ejus*. In plur. סֻכּוֹת *tuguria*, & nomen proprium loci *Succoth* à tuguriis ſic dicti Gen. 33. 17. וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד *& vallem Succoth metiar*, Pſal. 60. 8. LXX. τῶν σκηνῶν *tabernaculorum*, acceperunt pro appellativo.

773 חֶשְׁכַת Hheſh-chath] *caliginem aquarum*. pro quo 2 Sam. 22. 12. legitur חַשְׁרַת מַיִם *colligationem aquarum*: colligatio nubium inducit caliginem. Ab חָשַׁךְ ſuprà Num. 769. Nom. fœmin. חֲשֵׁכָה *obſcuritas, caligo*. Cum Præfix. בַּחֲשֵׁכָה *in tenebris*, כַּחֲשֵׁכָה *ſicut tenebræ*. In Regim. correpto (..) in (:) R. 117. (-) amittit ſuum (:) R. 15. ut fit (converſo ה in ת-) חֲשֵׁכַת ſed (-) & (·) alternant, R. 107. ſitque חֶשְׁכַת

774 עָבֵי ʿa-bhe] *denſitates*. A עוּב in Hiph. הֵעִיב *obnubilavit*, vel à עָבָה *denſus fuit*, Nom. fœm. cum duplici plurali, עָב *denſitas*, It. *nubes* à denſitate quam habet. In plur. עָבִים & עָבוֹת *nubes*, בֶּעָבִים *in nubibus*. In Regim. עָבֵי manente (-) quoniam includit literam quieſcent. R. 114. Cum Affix. עָבָיו *denſæ nubes ejus*.

775 שְׁחָקִים Shehha-kím] *nubium*. A שָׁחַק *comminuit*, Nom. maſc. שַׁחַק *pulvis contuſus* & pertenuis, in qua ſignificatione legitur ſemel, Eſa. 40. 15. וּכְשַׁחַק *& ſicut pulviſculus bilancium*, qui nullius eſt ponderis, & flatu removetur. Per tranſlationem, *Nubes ſuperiores* leviſſimæ & tenuiſſimæ, Vel ipſum *cœlum* à ſubtilitate ſic dictum. *Quis* בַּשַּׁחַק *in ipſo cœlo comparabitur Jehovæ*, Pſ. 89. 17. *Et teſtis* בַּשַּׁחַק *in ipſo cœlo fidelis*. Ibid. v. 38. in quib. ב excludit ה Emphat. In plur. שְׁחָקִים ut ſuprà Num. 459. *Et virtus* (potentia) *ejus* בַּשְּׁחָקִים *in ipſis nubibus*, Pſal. 98. 35. ſunt enim nubes variarum in orbe efficientiarum adminiſtræ, ſunt Dei currus, aquarum, grandinis, nebularum receptacula ac velut armaria, &c.

Verſ. 13.

776 מִנֹּגַהּ Min-nó-gah] *A ſplendore*. Nom. radicale נֹגַהּ *ſplendor, lux*. Cum Præfixo מ, à נָגַהּ infra Num. 822.

777 עָבְרוּ ʿa-bherú] *tranſierunt*. A עָבַר *tranſiit, præteriit, tranſgreſſus eſt*. Præt. Kal, quod in Pſal. flectitur ſic: עָבַר *tranſivit*, עָבְרָה *tranſivit*, ſc. ventus, Pſ. 103. 16. עָבְרוּ *tranſiverunt, progreſſi ſunt*, & in pauſa, עָבָרוּ Pſ. 42. 8.

778 בָּרָד Ba-rádh] *grando*. Nom. maſc. ſine plur. בָּרָד *grando*, pluvia in aere con-

conglaciata. Cum Præfix. וּבָרָד & *grando*, לְבָרָד *in grandinem*, בְּבָרָד *in grandine*, ubi ל & ב excludunt ה Emphat.

Vers. 14.

779 וַיַּרְעֵם Vaj-jar-ẏém] *Et intonuit*. A רָעַם *tonuit, intonuit*, Fut. Hiph. cum ו Convers. וַיַּרְעֵם propriè & *tonitru fecit*.

Vers. 15.

780 וַיִּשְׁלַח Vaj-jish-láhh] *Et emisit sagittas suas*. A שָׁלַח *misit, emisit*, Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: תְּשַׁלַּח *emittes palmites ejus*, Psal. 80. 12. i.e. propagabis. תִּשְׁלַח יָדְךָ *emittes manum tuam*, Psal. 138.7. i.e. extendes, יִשְׁלַח *mittet*, & cum ו Convers. וַיִּשְׁלַח & *emisit*, לֹא יִשְׁלְחוּ *non extendent manus suas*. Psal. 125.3.

781 וַיְפִיצֵם Va-jephi-tsém] & *dispersit eos*. A פּוּץ *sparsus, dispersus fuit*, In Hiph. abjecto ו R.58. הֵפִיץ *dispersit, frangendo dissipavit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תָּפִיץ *disperges*, Cum Affix. mutato (·) in (:) תְּפִיצֵם & *disperges eos*. Psal. 144. 6. Et sic: וַיְפִיצֵם *Et dispersit eos*, ubi ex (י) dagesh tollitur, R. 20. quod ו Conversiv. ei imprimere debuit. R.79, pro וַיְּפִיצֵם

782 וּבְרָקִים U-bhera-kím] & *fulgura*. A בָּרַק *fulguravit*, Nom. masc. בָּרָק *fulgur*, & *fulmen*, ignis qui aqua non extinguitur: quæ duo tamen differunt, quòd *fulgur* sit splendor ipsius fulminis, *fulmen* autem ipsum telum. In plur. בְּרָקִים *fulgura*, וּבְרָקִים & *fulgura*, Cum Affix. בְּרָקָיו *fulgura ejus*.

783 רָב Rábh.] *jaculatus est*. LXX. ἐπλήθυνε *multiplicavit*. A רָבַב *multiplicavit*, It. *jaculatus est*, à vicino verbo רָבָה *sagittavit*. Præt. Kal, per syncopen, R.70. רַב sed ob accentum Rebia רָב Targ. accepit pro Nomine רַב *multus*, וּבַרְקִין סַגִּיאִין & *fulgura plurima*.

784 וַיְהֻמֵּם Va-jehúm-mém] & *turbavit eos*. Ab הָמַם *turbavit, conturbavit*, rumorem turbando excitavit: *profligavit*, verbum castrense. Fut. Kal, quod syncopata media radicali, R.70. in Psalm. flectitur sic: תָּהֹם *profligabis*; cum Affix. assumit dagesh, & mutat ו in (:) R.125. וּתְהֻמֵּם & *profligabis eos*, Ps. 144.6. Et sic וַיְהֻמֵּם cum ו Convers. ut antè Num. 781.

Vers. 16.

785 וַיֵּרָאוּ Vaj-je-rá-u] *Et apparuerunt*. A רָאָה suprà 318. In Niph. נִרְאָה *visus est, apparuit, conspiciendum se præbuit*, Fut. Niph. quod (compensato dagesh per (..) R.19.) in Psalm. flectitur sic: וְאֵרָאֶה & *videbor*, apparebo, יֵרָאֶה *videbitur*, conspicietur. וַיֵּרָאוּ & *apparuerunt*, cum ו Convers. excluso ה R.66.

786 אֲפִיקֵי Aphi-ké] *fortitudines aquarum*. LXX. αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων *fontes aquarum*. Ab אָפַק *corroboravit*, Nom. masc. אָפִיק *fortitudo, vis, robur*, ornatè dicitur de *rapiditate, fluxu* & *impetu fluviorum*, & de *alveo*, in quem fluvius delabitur. In plur. כַּאֲפִיקִים *ut alvei in meridie*, Ps. 126.4. sive in siccitate. In Regim. עַל אֲפִיקֵי *super rapiditatibus aquarum*, Psal. 42.2. vel super alveos aquarum.

787 וַיִּגָּלוּ Vaj-jig-gá-lu] & *revelata sunt* fundamenta. A גָּלָה *revelavit, manifestavit*, Fut. Niph. abjecto ה R.66. יִגָּלוּ pro יִגָּלְהוּ

מִגַּעֲרָתְךָ

788 מִגַּעֲרָתְךָ Mig-ga-ÿará-thechá] *ab increpatione tua.* A גָּעַר Num.423. Nom. fœm. גְּעָרָה *increpatio* : cum de Deo dicitur, durius sonat. In Regim. & cum Affix. mutato (ּ) penult. in (:) sub gutturali in composit. (-:) quod punctuat præcedentem, fit מִגַּעֲרַת *ab increpatione faciei tuæ*, Psal. 80. 17. Cum Affix. מִגַּעֲרָתְךָ Psal.76.7. & מִן־גַּעֲרָתְךָ *ab in crepatione tua*, Psal. 104.7.

789 מִנִּשְׁמַת Min-nish-máth] *propter halitum*, vel *ab halitu* venti iræ tuæ. LXX. ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου, *ab inspiratione spiritus iræ tuæ*. Nom.fœm. נְשָׁמָה *halitus*, anima corporis motiva, quæ vitam ei tribuit. Dicitur propriè de anima hominis immortali, quam Deus in illum insufflavit. Gen.2: Usurpatur etiam *de vento*, quòd & ipse sit quodammodo Dei flatus : quin etiam halitum cujusque animantis significat. כֹּל הַנְּשָׁמָה *Omnis iste halitus laudet Jah*, Psal.150.6. LXX. πᾶσα πνοὴ *omnis spiratio*. In Regim. converso ה. in ת. & (ּ) penult. in (:) ex priori (:) fit (.) נִשְׁמַת

Vers.17.

790 יַמְשֵׁנִי Jam-shé-ni] *extrahet me* ex aquis multis, i. e. liberabit me ex multis angustiis. A מָשָׁה *traxit, extraxit, eduxit*, Fut. Hiph. quod bis tantùm legitur in SS. h.l. & 2 Sam.22.17. יַמְשֵׁנִי excluso ה. radicali ob Affix. R. 103. pro יַמְשֶׁהֵנִי

Vers.18.

791 יַצִּילֵנִי Jats-tsi-lé-ni] *Liberabit me.* A נָצַל Num.315. Fut. Hiph. quod compensato נ per dagesh, R.69. in Psalm. flectitur sic : וְאַל־תַּצֵּל *& ne abripias*, Ps.119.43. cum (..) loco (ּ.) Cum Affix. תַּצִּילֵנִי *liberabis me*, in tertia pers. יַצִּיל *eripiet*, Cum Affix. יַצִּילֵנִי *eripiet me*, יַצִּילְךָ *te*, יַצִּילֵהוּ & יַצִּילֶנּוּ *liberabit eum*, יַצִּילֵם *eos*.

792 עָז ÿáz] (ab inimico meo) *robusto*. A עָזַז *robustus, fortis fuit*, Nom.masc. per syncopen עַז *robustis, fortis*. In plur. assumpto dagesh. R.125. facit עַזִּים *robusti*. Ps.59.4.

793 אָמְצוּ A-metsú] *fortes fuerunt* מִמֶּנִּי *præ me*, i.e. robustiores me erant. Ab אָמֵץ *robustus, validus, fortis fuit*, vel evasit : non multùm frequens est in SS. Præt. Kal, quod in Psalm. legitur h. l. tantùm & Psal. 142.7. אָמְצוּ מִמֶּנִּי *fortiores me fuerunt*, ubi מ sumitur comparativè, R.29.

Vers.19.

794 יְקַדְּמוּנִי Jekad-demú-ni] *Prævenerunt me.* A קָדַם suprà Num. 717. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic : תְּקַדֵּם *prævenies*. Cum Affix. mutato (..) in (:) תְּקַדְּמֶנּוּ *prævenies eum*. Et sic in tertia pers. יְקַדְּמֵנִי *anticipabit me*, תְּקַדְּמֶךָּ *præveniet te* sc. oratio mea. Ps. 88. 14. נְקַדְּמָה *anticipabimus*, Ps. 95. 2. cum ה parag. יְקַדְּמוּ *anticipabunt*. Cum Affix. יְקַדְּמוּנִי *anticipabunt me*. יְקַדְּמוּנוּ *præveniant nos*. Ps.79.8.

795 אֵידִי E-dhí] (in die) *calamitatis meæ*. Targ. בְּיוֹם טַלְטוּלִי *in die migrationis meæ*. Nom. masc. sine plur. אֵיד *afflictio, pernicies, exitium*, status rerum tristis & calamitosus. Convenit cum אֵד *nubes, pluvia*, noxia plantis, refert utrque ad calamitatem ex improviso accidentem. Legitur in Psalm. h. l. tantùm.

796 לְמִשְׁעָן Lemish-ÿán] *in sustentaculum*, Targ. וַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ סָמִיךְ לִי *& fuit verbum Domini fulcrum mihi.*

hi. LXX. καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιςήριγμά μου *& factus est Dominus protectio mea.* A שָׁעַן in Niph. נִשְׁעַן *nixus, innixus fuit.* Nom. masc. sine pl. מִשְׁעָן *scipio, baculus* quo quis nititur, *fulcimentum, sustentaculum.* Ter tantum legitur in SS. Esa. 3. 1. 2 Sam. 22. 19. & h. l. לְמִשְׁעָן *in scipionem.* i. e. vice, pro, loco scipionis.

Vers. 20.

797 וַיּוֹצִיאֵנִי Vaj-jo-tsi-é-ni] *Et eduxit me.* A יָצָא supra Num. 683. in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹצִיא *exire fecit,* i. e. eduxit. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תּוֹצִיא *educes,* Cum Affix. תּוֹצִיאֵנִי *educes me,* Cum ו convers. וַתּוֹצִיאֵנוּ *& eduxisti nos,* Psal. 66. 12. יוֹצִיא *educet,* Cum ו Con. vers. וַיּוֹצִיא *& eduxit,* Psal. 78. 16. & cum defectu (י) וַיּוֹצִא Psal. 105 43. & cum (..) loco (.') וַיּוֹצֵא Psal. 136. 11. Cum Affix. וַיּוֹצִיאֵנִי *& exire fecit me,* יוֹצִיאֵם *eduxit eos,* וַיּוֹצִיאֵם *& eduxit eos.*

798 לַמֶּרְחָב Lam-mer-hhábh] *latitudini.* i. e. in latitudinem. A רָחַב supra Num. 174. Nom. masc. Heemanth. מֶרְחָב *latitudo,* locus amplus & spatiosus. Sexies legitur in SS. Cum Præfix. בַּמֶּרְחָב *in latitudine,* Psal. 31. 9. & 118. 5. לַמֶּרְחָב *in latitudinem,* in quibus ב & ל excludunt ה Emphat.

799 בִּי Bi] *in me.* ב est Præfix. *In,* & (י) affix. ex utroque fit בִּי

Vers. 21.

800 יִגְמְלֵנִי Jigh-melé-ni] *Retribuet mihi.* A גָּמַל *cumulatè retribuit.* Num. 325. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: תִּגְמֹל *retribues,* יִגְמוֹל *retribuet,* & ob Affix, mutato ו in (:) יִגְמְלֵנִי

801 כְּבֹר Kebhór] *secundùm puritatem.* A בָּרַר *purus, mundus fuit,* Nom. masc. sine plur. בֹּר *puritas, munditia.* Septies legitur in SS. Cum כ similitudin. כְּבֹר יָדַי *juxta puritatem manuum mearum.* infrà *v.* 25. pro quo 2 Sam. 22. 25. legitur כְּבֹרִי *juxta puritatem meam.*

802 יָשִׁיב Ja-shíbh] *restituet* mihi. A שׁוּב suprà Num. 295. In Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵשִׁיב *redire fecit, in locum suum restituit, redegit.* Constructum cum פָּנִים *faciem avertit, rejecit, repulit.* Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אָשִׁיב *redire faciam.* *Quod non rapui* אָז אָשִׁיב *tunc rependi,* Psal. 69. 5. ubi particula אָז convertit Futur. in Præterit. R. 79. LXX. ἃ οὐκ ἥρπαζον τότε ἀπετίννυον. *quæ non rapui, tunc exolvebam.* Cum ו convers. & ה parag. וָאָשִׁיבָה *& redire feci,* Psal. 119. 59. תָּשִׁיב *redire facies,* אַף־תָּשִׁיב צוּר חַרְבּוֹ *etiam redire facies aciem gladii ejus,* Ps. 89. 44. i. e. retundes. Et cum (..) תָּשֵׁב *rediges hominem ad contusionem,* Psal. 90. 3. אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ *Ne avertas faciem uncti tui,* Psal. 132. 10. Cum Affix. mutato (.) in (:) תְּשִׁיבֵנוּ *fecisti redire nos,* Ps. 44. 11. i. e. fecisti ut cederemus. יָשִׁיב *faciet redire,* & cum (י) loco (י) יָשׁוּב Psal. 54. 7. (vel est יָשׁוּב ex Kal, *revertetur*) Cum ו convers. (ut suprà Num. 462.) וַיָּשֶׁב *& restituit,* Psal. 18. 25. *& redire fecit,* Psal. 94. 23. i. e. convertit. יְשִׁיבוּ *reverti facient.*

Vers. 22.

803 רָשַׁעְתִּי Ra-sháng-ti] (et non) *injustus fui,* (vel certè *condemnatus, reus,*) à Deo meo, Vel *non me improbè averti.* Targ. וְלָא הֲלָכִית בִּרְשַׁע *& non am-*

ambulavi in improbitate. LXX. καὶ οὐκ ἠσέβησα *nec impie gessi.* A רָשַׁע suprà Num. 7. Præt. Kal, h. l. tantùm in Psalm.

Vers. 23.

804 וְחֻקֹּתָיו Vehhùk-ko-tháv] *& statuta ejus.* A masc. חֹק suprà Num. 88. Nom. fœm. חֻקָּה *statutum.* Cum Affix. חֻקָּתִי *statutum meum,* In plur. חֻקּוֹת Cum Affix. בְּחֻקֹּתֶיךָ *in statutis tuis,* וְחֻקֹּתָיו *& statuta ejus.*

805 אָסִיר A-sít] *faciam recedere,* i. e. amovebo. A סוּר *cedere, recedere.* In Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵסִיר *fecit recedere,* i. e. removit, amovit, abstulit. Fut. Hiph. h. l. tantùm in Psal. אָסִיר

Vers. 24.

806 וָאֱהִי *Et fui,* suprà Num. 439. תָמִים *perfectus.*

807 עִמּוֹ yim-mó] *cum eo.* Præpositio עִם *cum, apud.* Cum Præfix. מֵעִם *à cum* Jehova, Psal. 121. 2. pleonasm. וְעִם *& cum.* Cum Affixis assumit dagesh, (q. esset ex עִמָּם) fitque עִמִּי *mecum,* עִמְּךָ *tecum,* penes te. וְעִמָּךְ *& tecum.* In pausa transpositis punctis R. 132. עִמָּךְ *tecum,* Ps. 39. 13. עִמָּנוּ *nobiscum,* עִמּוֹ *cum eo,* מֵעִמּוֹ *à cum eo,* Ps. 89. 34. i. e. ab eo. עִמָּם *cum eis.*

808 וָאֶשְׁתַּמֵּר Va-esh-tam-mér] *& meipsum custodivi* ab iniquitate mea, i. e. ne iniquitatem operarer. A שָׁמַר Num. 690. In Hithp. הִשְׁתַּמֵּר *custodivit se, cavit sibi,* pro הִתְשַׁמֵּר transposito ש & ת R. 47. n. 1. Legitur h. l. tantùm in Psal. in Fut. cum ו convers. וָאֶשְׁתַּמֵּר pro וָאֶתְשַׁמֵּר

809 מֵעֲוֹנִי Me-ע avo-ní] *à prævaricatione mea,* i. e. ne iniquè agam. A עָוָה *curvus, obliquus fuit,* Nom. masc. Heemanthic. cum duplici plur. עָוֹן *iniquitas, pravitas, perversitas,* tam culpæ quàm pœnæ, *prævaricatio.* Scribitur cum ו, & sine, עֲוֹן Ps. 39. 12. בְּעָוֹן *in iniquitate.* In Regim. Affix. & plur. num. converso (ָ) in (ֲ) facit. עֲוֹן חַטָּאתִי *iniquitatem peccati mei,* Ps. 32. 5. Cum Affix. עֲוֹנִי *iniquitas mea,* מֵעֲוֹנִי *ab iniquitate mea.* וַעֲוֹנִי *& iniquitas mea,* בַּעֲוֹנִי *in iniquitate mea,* Ps. 31. 11. LXX. ἐν πτωχείᾳ *in paupertate,* legerunt עֳנִי *paupertas.* לַעֲוֹנִי *iniquitatem meam,* Psal. 25. 11. *Qui condonat* לְכָל־עֲוֹנֵכִי *omni iniquitati tua,* Ps. 103. 3. pro עֲוֹנֵךְ cum Affix. Syrorum כִי R. 146. עֲוֹנוֹ *iniquitas ejus.* עֲוֹנָם *eorum.* In plur. עֲוֹנִים & עֲוֹנוֹת *iniquitates.* It. עֲוֹנֹת Ps. 79. 8. Cum Affix. עֲוֹנֹתַי *iniquitates meæ,* עֲוֹנֹתֵינוּ *nostræ,* עֲוֹנֹתָיו *ejus.* כַּעֲוֹנֹתֵינוּ *juxta iniquitates nostras,* Ps. 103. 10. וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם *& propter iniquitates suas,* Ps. 107. 17.

Vers. 26.

810 תִּתְחַסָּד Tith-hhas-sadh] *beneficum* (misericordem) *te exhibes.* Ab חָסַד suprà Num. 245. Verbum factum in Hithp. הִתְחַסֵּד *misericordem, pium se effecit, præbuit.* Legitur tantùm bis in SS. idque in Fut. h. l. & 2 Sam. 22. 26. תִּתְחַסָּד *pium te præbebis,* cum (ָ) ob pausam.

811 גְּבַר Gebhár] (cum) *viro* integro. A גָּבַר *prævaluit,* fit גְּבַר *vir,* formæ Chald. pro גֶּבֶר Nam Chaldæi Hebræorum duplex (ֶ) mutant in (ְ) & (ַ) Legitur h. l. tantùm, pro quo 2 Sam. 22. 26. habetur עִם גִּבּוֹר *cum heroe.*

812 תִּתַּמָּם Tit-tam-mám] *teipsum perfectum reddes.* A תָּמַם *integer, perfectus fuit.* Fut. Hithp. quod bis tantùm legitur in SS. h. l. & 2 Sam. 22. 26. תִּתַּמָּם *perfectum te reddes, ostendes,* pro תִּתְתַּמָּם absorpto ת signo conjuga-

tionis, R.47. n. 2. & cum (ּ) ob pausam.

Vers. 27.

813 נָבָר Na-bhár] (cum) *puro, purificante se.* LXX. μετὰ ἐκλεκτοῦ *cum electo.* בָּרַר *purus, mundus fuit,* Partic. Niph. נִבְרָר at syncopata media radicali, & compensata per (ּ) sub נ R.70. fit נָבָר Legitur h. l. tantùm & 2 Sam. 22. 27.

814 תִּתְבָּרָר Tith-barár] *purum te praebebis.* LXX. ἐκλεκτὸς ἔσῃ *electus eris.* A superiori בָּרַר in Hithp. הִתְבָּרֵר *se purum, nitidum reddidit,* dicitur tantùm de animo. Fut. Hithp. quod analogicè esset, תִּתְבָּרֵר sed prius (ּ) est ob ejectum dagesh, R. 19. posterius ob pausam. Pro hoc autem תִּתְבָּרָר 2 Sam. 22. 27. contractè habetur תִּתָּבָר ubi punctis retroactis, secunda radical. ר abjicitur, & (:) sub ת in dagesh transit.

815 עִקֵּשׁ yik-késh] *perverso.* A עָקַשׁ *pervertit,* Nom. masc. עִקֵּשׁ *perversus, versutus, tortuosus:* dicitur de animo tantùm à recto decidente. לֵבָב עִקֵּשׁ *cor perversum,* Ps. 101. 4.

816 תִּתְפַּתָּל Tith-pat-tál] *perversum te reddes,* i. e. ages cum eo pro merito. LXX. διαστρέψεις *perverteris,* Alii, *luctaris.* A פָּתַל in Niph. נִפְתַּל *contortus, distortus fuit,* per Metonym. torquendo *cum altero luctatus est,* donec eum vincat. In Hithp. הִתְפַּתֵּל *se pervertit, perversum reddidit.* Legitur in SS. bis tantùm, idque in Fut. תִּתְפַּתָּל h. l. & 2 Sam. 22. 27. contractè תִּתַּפָּל *simulabis te perversum,* ubi ת characterist. abjicitur, & radicales פ & ת transponuntur.

Vers. 28.

817 תּוֹשִׁיעַ Tho-shiay] *servabis.* A יָשַׁע in Hiph. הוֹשִׁיעַ suprà Num. 159. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תּוֹשִׁיעַ *servabis, Hominem & bestiam* תּוֹשִׁיעַ *conservabis,* Psal. 36. 7. יוֹשִׁיעַ *servabit,* Cum Affix. יוֹשִׁיעֵנִי *servabit me,* יוֹשִׁיעֵם *eos* וְיוֹשִׁיעֵנִי *& servabit me,* וְיוֹשִׁיעֵם *& servabit eos.* Cum ו cōvers. וַיּוֹשִׁיעֵם *et servavit eos.* In fœm. תּוֹשִׁיעַ Cum Affix. תּוֹשִׁיעֵנִי *salvabit me,* sc: gladius, Ps. 44. 7. וְתוֹשִׁיעֵנִי *& servabit me,* sc: dextra tua, Ps. 138. 7.

818 רָמוֹת Ra-móth] (oculos) *elatos.* A רוּם *altum, elatum esse,* Nomen participiale Kal, רָם *altus, elatus, excelsus.* וְרָם *& excelsus,* Psal. 99. 2. In plur. *Ædificavit* כְּמוֹ־רָמִים *sicut excelsos sanctuarium suum,* Ps. 78. 68. Targ. sicut קַרְנָא דְרֵמָנָא *cornu unicornis,* & LXX. ὡς μονοκέρωτος *sicut unicornis:* legerunt cum (ּּ) רֵמִים *unicornes.* In fœm. רָמָה plur. רָמוֹת *elati, elata.*

819 תַּשְׁפִּיל Tash-píl] *dejicies.* A שָׁפֵל *humilis, depressus fuit,* in Hiph. הִשְׁפִּיל *humiliavit, depressit,* de quacunque depressione dicitur. Futur. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תַּשְׁפִּיל *humiliabis. Hunc* יַשְׁפִּיל *humiliabit, et illum* יָרִים *exaltabit,* Ps. 75. 8.

Vers. 29.

820 תָּאִיר Ta-ír] *illuminabis.* Ab אוֹר in Hiph. הֵאִיר *lucere fecit, illuminavit,* suprà Num. 605. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: תָּאִיר *lucere facies,* יָאִיר *illuminare faciet,* & cum (ּ) יָאֵר *illustrabit,* Psal. 67. 2. Cum ו Convers. וַיָּאֶר *& lucem monstravit,* Ps 118. 27. ubi (ּ) in ultima ob accentum retractum, R. 127. not.

821 נֵרִי Ne-ri] *lucernam meam.* i. e. omnia fœlicia mihi concedes. Nom. masc.

masc. נֵר *lucerna, lampas*, in libris *Mosis* scribitur ניר cum (י) epenthetico. Psal. 119. 105. נֵר *lucerna pedibus meis verbum tuum*. Targ. הֵיךְ שְׁרַגָא דִּי מְנַהֲרָא *tanquam candela quæ lucet*. Cum Affix. נֵרִי.

822 יַגִּיהַּ Jag-giah] *illuminabit*. A נָגַהּ *splenduit*, in Hiph. mutato נ in dagesh, R. 69. הִגִּיהַּ *splendescere fecit, illustravit*. Legitur in SS. ter tantùm idque in Futuro, h. l. 2 Sam. 22. 29. & Esa. 13. 10. יַגִּיהַּ *splendescere faciet*.

Vers. 30.

823 אָרֻץ A-rüts] *percurram*. A רוּץ *currere, percurrere, velociter festinare*, Fut. Kal, ubi ו quiescit in וּ R. 60. ac in Psalm. flectitur sic: אָרוּץ *curram*, Psal. 119. 32. & cum (ֻ) loco וּ R. 107. יָרוּץ, אָרֻץ *curret*. In plur. יָרוּצוּ & cum ן parag. mutato (ָ) in (:) R. 102. n. 5. יְרוּצוּן *current*, Psal. 59. 5.

824 גְּדוּד Gedhúdh] *turmam*. LXX. ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου *in te eripiar à tentatione*. A גָּדַד *turmatim convenire, latrocinari, exscindere*, Nom. Masc. גְּדוּד *turma, globus militum*, quòd soleant deprædari ac exscindere quidvis obvium. Legitur h. l. tantùm in Psalm.

825 אֲדַלֶּג־ Adhal-legh] *transiliam*, i.e. tanta celeritate occupabo, ac si saltu ingrederer. A דָּלַג *saliit, subsiliit, transiliit*. Fut. Pih. legitur h. l. tantùm in Psalm. Esséteque אֲדַלֵּג at ob Maccaph, (..) transit in (ֶ) R. 134.

826 שׁוּר Shór] *murum*. A שׁוּר *aspicere*, Nom. masc. שׁוּר *murus, propugnaculum* unde prospicitur. Legitur h. l. tantùm in Psalm.

Vers. 32.

827 מִבַּלְעֲדֵי Mib-bal-ע adhé] *præter*. Dictio indeclinabilis, sub forma Nom. plur. in Regim. מִבַּלְעֲדֵי *præter, excepto*: composita ex בַּל *nequaquam*, & עַד *usque*, q. d. *nec usque*. Legitur h. l. tantùm in Psalm. ut & sequens

828 זוּלָתִי Zu-la-thí] *præter*. Ab inusitato זָלַת fit particula exceptiva זוּלַת *præter, nisi, excepto*: legitur semel 2 Reg. 24. 14. sæpiùs cum (י) parag. זוּלָתִי.

Vers. 33.

829 הַמְאַזְּרֵנִי Ha-mea-zré-hi] *qui accingit me*. Ab אָזַר in Pih. אִזֵּר *cinxit, præcinxit*. Partic. Pih. מְאַזֵּר cum Affix. mutato (..) in (:) מְאַזְּרֵנִי. Cum ה Relativo, R. 76. הַמְאַזְּרֵנִי at utrumque dagesh tollitur R. 5. sicque (:) legitur R. 5.

830 חָיִל Hha-jil] *robore*. Nomen primitivum, חַיִל *robur, vigor, fortitudo* tam animi quàm corporis: ornatè *exercitus, divitiæ*, fortunæ quælibet, quæ sunt robur hominis. In pausa scribitur חָיִל *Dextra Dei* עֹשָׂה חָיִל *faciens fortitudinem*, Ps. 118. 15, 16. i. e. strenuè et fortiter egit, quod bis repetit ad majorem emphasim, & dextræ Dei ter meminit. Cum Præfix. מֵחַיִל אֶל־חָיִל *de virtute in virtutem*, Ps. 84. 8. vel *ab exercitu ad exercitum*, Targ. מִבֵּית מִדְרָשָׁא לְבֵית מִדְרָשָׁא *ex schola in scholam*. In Affixione, (.) & (-) contrahitur in (..) R. 124. *Populus tuus spontaneus in die* חֵילֶךָ *exercitus tui*, Ps. 110. 3. Targ. קְרָבָךְ *belli tui*, in die quo bellum commiseris. בְּחֵילְךָ *in robore tuo*. *Pax* בְּחֵילֵךְ *in munitione tua*, Psal. 122. 7. LXX. ἐν τῇ δυνάμει σου *in virtute tua*. חֵילוֹ *copiæ ejus*, וְחֵילוֹ *& copiæ ejus*. *Ponite cor vestrum* לְחֵילָהּ

לְחֵילָהּ *ad robur ejus*, Psal. 48. 14. i. e. antemurale ejus. Targ. לְאוּכְלְסָהָא *ad ecclesiam*(populum) *ejus*. חֵילָם *opes eorum*.

Vers. 34.

831 מְשַׁוֶּה Meshav-vé] *Adæquans*. A שָׁוָה supra Num. 675. Particip. Pih. מְשַׁוֶּה exit in (ֶ) R. 65.

832 כָּאַיָּלוֹת Ca-áj-ja-lóth] *sicut cervarum*. Ab אַיָּל *cervus*, aries ferus, pedum pernicitate & cursu valet velocissimo, & siti affectus, vehementer expetit aquam. כְּאַיָּל תַּעֲרֹג *sicut cervus glocitat ad fluenta aquarum*, Psal 42. 2. ubi construitur cum verbo fœmin. quia est nomen speciei. Fœmin. אַיָּלָה *cerva*, & אַיֶּלֶת Ps. 22. 1. In plur. אַיָּלוֹת *cervæ*. Cum כ similitudinis, excluso ה Emphat. כָּאַיָּלוֹת *sicut cervarum*. Targ. קַלִּילִין כְּאַיַּלְתָּא (pedes) *celeres ut cervarum*, magnam liberationem, & expeditam evasionem periculi indicat.

833 בָּמוֹתַי Ba-mo-thái] (super) *excelsa mea*. Nom. fœmin. בָּמָה *excelsum*, celsitudo cujusque rei. It. collis altus, in quo sacrificabatur, altare in excelso exstructum. In plur. בָּמוֹת. Cum Affix. servat (ָ) בָּמוֹתַי *excelsa mea*. *Et irritaverunt eum* בְּבָמוֹתָם *in excelsis eorum*, Ps. 78. 58. LXX. ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν *in collibus eorum*.

834 יַעֲמִידֵנִי Ja-ýami-dhé-ni] *constituit me*. A עָמַד supra Num. 19. in Hiph. הֶעֱמִיד *stare fecit, constituit, stabilivit*. Fut. Hiph. quod flectitur in Psal. in tertia pers. tantum. יַעֲמִיד cum (ַ) sub ע Cum ו Convers. וַיַּעֲמֵד *& constituit*, Ps. 107. 25. Cum Affix. יַעֲמִידֵנִי *firmavit me*. וַיַּעֲמִידֶהָ *& statuit illud*, Psal. 105. 10. וַיַּעֲמִידֵם *& constituit ea*, Ps. 148. 6.

Vers. 35.

835 מְלַמֵּד Melam-médh] *Docens*. A לָמַד *didicit*, in Pih. לִמֵּד *docuit, discere fecit, assuefecit*. Particip. Pih. מְלַמֵּד Cum ה Relativo, הַמְלַמֵּד *qui docet*, Ps. 94. 10. In plur. cum Affix. מְלַמְּדַי *docentibus me*, Ps. 119. 99.

836 לַמִּלְחָמָה Lam-mil-hha-má] *ad bellum*. A לָחַם *edit, comedit*, per translationem, *bellavit, pugnavit*, q. aliquem devoravit. Nom. fœmin. מִלְחָמָה *bellum*, cum מ Heemanth. Cum Præfixis וּמִלְחָמָה *& bellum*, לַמִּלְחָמָה *ad ipsum prælium*, בַּמִּלְחָמָה *in ipso prælio*, in quibus ל & ב excludunt ה Emphat. In plur. מִלְחָמוֹת *bella*.

837 וְנִחֲתָה Veni-hhathá] *& fractus est* arcus. LXX. καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου, *posuisti arcum æreum brachia mea*: (legerunt forsitan וְנָתַתָּה *& posuisti*.) Ab חָתַת *territus, consternatus, fractus animo fuit*. In Præt. Niph. syncopatâ mediâ radicali, R. 70. נִחַת & in fœmin. compensato defectu secundæ radical. נִחַתָּה sed per specialem anomaliam, dagesh ex ת tollitur, & (ֲ) sub ח assumitur, fitque נִחֲתָה pro quo 2 Sam. 22. 35. habetur וְנִחַת קֶשֶׁת *& depressus est arcus*, pro נִחַת à נָחַת (nam קֶשֶׁת est commun. gener.)

838 נְחוּשָׁה Nehhu-shá] *chalybis*, i. e. chalybeus. A נָחַשׁ *futura ex accidentibus rerum observavit; divinavit, auguratus est*. Nom. masc. נָחוּשׁ & fœmin. נְחוּשָׁה sine plur. *æs*, quòd ex ejus sono observatio fieret in augurio. It. *chalybs*, æs ferro mixtum, quando scil. vox ista in SS. ponitur roboris notandi causâ.

Vers. 36.

839 תִּסְעָדֵנִי This-ya-dhé-ni] *sustentabit me*. LXX. ἀντελάβετό με, *suscepit me*. A סָעַד *fulcivit, sustentavit*, quovis modo *corroboravit*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: יִסְעָד. *sustentabit*, Ps. 104. 15. cum (ָ) ob pausam. Cum Affix. itidem habet (ָ) pro (ַ) R. 121. יִסְעָדֵנִי. *sustentabit me*. יִסְעָדֶךָ *fulciet te*, Psal. 20. 3. Targ. יְסַיְעִנָךְ *juvabit te*. יִסְעָדֶנּוּ. *sustentabit eum*. In fœmin. תִּסְעָדֵנִי *sustentabit me*.

840 וְעַנְוָתְךָ Veyan-va-thecá] *& mansuetudo tua*. A עָנָה *afflixit*, Nom. fœmin. עֲנָוָה *humilitas, mansuetudo, modestia*, virtus animi, quam quis habet עָנָו *mansuetus* appellatur, (quòd afflictione ut plurimum mites evadamus) *Equita super verbum veritatis*, וְעַנְוָה צֶדֶק *& mansuetudinis*, (et) *justitiæ*, Ps. 45. 5. i. e. ostende te sublimem, vectus tanquam curru, quem trahunt veritas, mansuetudo & justitia. Cum Affix. mutato ה in ת, וְעַנְוָתְךָ. LXX. καὶ ἡ παιδεία σου *& correctio tua*.

841 תַּרְבֵּנִי Thar-bé-ni] *auxit me*. LXX. με διδάξει *me docebit*. A רָבָה *multus, auctus fuit*, in Hiph. הִרְבָּה *multiplicavit, auxit, multiplicare fecit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. legitur h. l. tantùm, תַּרְבֶּה et ob Affix. excluso ה R. 103. תַּרְבֵּנִי

Vers. 37.

842 רָחַב תַּרְחִיב Tar-hhíbh] *Dilatabis*. A רָחַב suprà Num. 174. Fut. Hiph. תַּרְחִיב *dilatabis cor meum*, Ps. 119. 32. i. e. exhilarabis. וַיַּרְחִיבוּ *& dilatarunt*, Ps. 35. 21. nec amplius in Psal. in Fut.

843 צַעֲדִי Tsa-yadhí] *gressum meum*. A צָעַד *gressus est*. Nom. masc. צַעַד *gressus*, propriè *passus*. Cum Affix. mutato posteriori (ַ) in (ֲ) צַעֲדִי

844 מָעֲדוּ Ma-yadhú] *vacillarunt*. A מָעַד *nutavit, vacillavit, titubavit*, oppositum ad עָמַד Num. 10. Præter. plur. Kal, מָעֲדוּ

845 קַרְסֻלָּי Kar-súl-lái] *tali mei*. LXX. τὰ ἴχνη μου *vestigia mea*. Nomen plur. tantùm קַרְסֻלַּיִם bis reperitur in SS. h. l. & 2 Sam. 22. 23. cum Affixo, קַרְסֻלָּי. Videtur esse compositum ex קָרַס *incurvatus fuit*, q. קָרְסוּ לִי *deflectuntur mihi*, quòd hæ corporis partes eundo flectantur.

Vers. 38.

846 כַּלּוֹתָם Cal-lo-thám] (usque) *consumere eos*, i. e. usque dum consumpti fuerint, LXX. ἕως ἂν ἐκλείπωσιν *donec defecerint*. A כָּלָה *absolvit, perfecit, finivit*, de quocunque fine dicitur tam in bonum quàm in malum. Infinit. Pih. exit in וֹת R. 65. fitque cum Affix. כַּלּוֹתָם

Vers. 39.

847 אֶמְחָצֵם Em-hha-tsem] *vulnerabo eos*. LXX. ἐκθλίψω αὐτοὺς *confringã eos*. A מָחַץ *vulneravit, transfixit, sauciavit, cruentavit*. Fut. Kal, quod in Ps. flectitur sic: אֶמְחַץ cum Affix. mutato (ַ) in (ָ) R. 121. אֶמְחָצֵם *transfodiam eos*. תִּמְחַץ *cruentes* (inficias) *pedem tuum*, Ps. 68. 24. יִמְחַץ *vulnerabit*.

848 יָכְלוּ Jú-chelú] *poterunt*. A יָכֹל suprà Num. 606. Fut. Kal, quod mutata prima radicali (ְ) in ו R. 55. in Psalm. flectitur sic: אוּכַל *prævalebo*, & in pausa אוּכָל *potero*. יוּכַל *poterit*, cum ה Interrogativo, R. 77. הֲיוּכַל *num poterit?* Psal. 78. 19. יוּכְלוּ & in pausa, יוּכָלוּ *poterunt*, & cum (ְ) loco ו R. 107. יָכְלוּ

849 קוּם Kúm] *surgere*. Infinit. Kal, exit in ו R. 60. Vide Num. 42.

Vers. 40.

850 וַתְּאַזְּרֵנִי Vat-teaz-zeré-ni] *Et præcinxisti me*. Ab אזר supra Num. 829. Fut. Pih. תְּאַזֵּר Cum Affix. mutato (..) in (:) cum ו conversf. facit וַתְּאַזְּרֵנִי pro quo 2 Sam. 22. 40. repulso א habetur וַתַּזְרֵנִי R. 141.

851 תַּכְרִיעַ Tach-riay] *procumbere fecisti*. LXX. συνεπόδισας *supplantasti*. A כָּרַע supra Num. 718. Fut. Hiph. cum (-) furtivo תַּכְרִיעַ h. l. tantùm in Psalm.

Vers. 41.

852 עֹרֶף yó-reph] (Et inimicorum meorum dedisti mihi) *cervicem*, i. e. domabiles eos effecisti. LXX. νῶτον *dorsum*. A Chald. עֲרַף *stillavit*, Nom. masc. עֹרֶף *cervix*, quòd per cervicem medulla è cerebro in spinam dorsi delata, ossa rigat & humectat, ut è cœlo ros & imber hæc inferiora. Cervicis a. hæc commoditas est, ut ad dextram sinistrâmve prorsus retrorsum vertatur: hinc qui nec flecti nec cogi possunt, cervicis duræ perhibeantur. Legitur h. l. tantùm in Psalm.

853 וּמְשַׂנְאַי U-mesa-neáj] *&* LXX. καὶ τοὺς μισοῦντάς με *& odientes me*. A שָׂנֵא *odit*, supra Num. 236. in Pih. Legitur tantummodò Particip. in SS. מְשַׂנֵּא & usurpatur pro nomine, *osor*, *hostis*, *inimicus*, activè & passivè. Cum Affix. מְשַׂנְאַי *osor meus*, Ps. 55. 13. ubi (..) mutatur in (:) R. 117. & brevitatis causâ dagesh ex litera shevata tollitur, R. 19. In plur. מְשַׂנְאִים in Regim. מְשַׂנְאֵי *osores Jehovæ*, Ps. 81. 16. cum Affix. מְשַׂנְאַי *osores mei*, וּמְשַׂנְאֵינוּ *& osores nostri*. מְשַׂנְאֶיךָ *osores tui*, וּמְשַׂנְאֶיךָ *& osores tui*, מְשַׂנְאָיו *osores ejus*, וּמְשַׂנְאָיו *& osores ejus*. In quibus (:) sub נ legitur, quoniam est sub litera suâ naturâ dageshanda.

854 אַצְמִיתֵם Ats-mi-thém] *succidam eos*. LXX. ἐξωλόθρευσας *disperdisti*. (Legerunt fortè in secũda pers. ex Conjug. Chald. Aphel, אַצְמִתֵּם) A צָמַת *excîdit*, *succîdit*, *strinxit*, *constrinxit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אַצְמִית *constringam*, Cum Affix. אַצְמִיתֵם *constringam eos*. תַּצְמִית *succides*, יַצְמִיתֵם *constringet eos*, Ps. 94. 23. Targ. יְגַמְרִנּוּן *consumet eos*.

Vers. 42.

855 עָנָם ya-nám] *exaudivit eos*. A עָנָה supra Num. 172. Præt. Kal. quod in Psalm. flectitur cum Affix. tantùm. עָנָנִי *exaudivit me*, pro עָנָהְנִי excluso ה, R. 103. וַיַּעֲנֵנִי *& exaudivit me*, עָנָם *exaudivit eos*.

Vers. 43.

856 וְאֶשְׁחָקֵם Veesh-hha-kém] LXX. καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς *et comminuam eos*. Targ. וְדוּשְׁתִּנּוּן *et conculcavi eos*. A שָׁחַק *contudit*, *contrivit*, *comminuit*, *molivit*. Fut. Kal. quod bis tantùm legitur in SS. h. l. & 2 Sam. 22. 43. cum Affix. וְאֶשְׁחָקֵם *et molivi eos ut pulverem*.

857 כְּטִיט Ketit] LXX. ὡς πηλὸν *ut lutum*. Nom. masc. sine plur. טִיט *lutum*, *limus*, *cœnum*. Cum Præfix. כְּטִיט *sicut lutum*. *Libera me* מִטִּיט *ex luto*, Psal. 69. 15. Targ. מִן גָּלוּתָא דְּמַתִילָא לְטִינָא *ex captivitate quæ similis est luto*.

858 חוּצוֹת Hhu-tsóth] *platearum*. Nom. fœm. חוּץ quod latinis exprimitur per Ad-

Adverbium, *foris*, *foras*, *extra*, per translationem, *vicus*, *compitum platea*, quæ sunt extra ædificia. In plur. חוּצוֹת *plateæ*, Cum Affix. בְּחוּצוֹתֵינוּ *in plateis nostris*.

859 אֲרִיקֵם Ari-kém] *friabo eos*. Targ. בְּעָטַת בְּהוֹן *conculcavi eos*. LXX. λεανῶ αὐτοὺς *delebo eos*. A רוּק in Hiph. abjecto ו R. 58. הֵרִיק *attenuavit*, *inanivit*, *evacuavit*, *evacuare fecit*. Fut. Hiph. אָרִיק cum Affix. mutato (.) in (:) אֲרִיקֵם *attenuabo*, *evacuabo* (ejiciam) *eos*: pro quo 2 Sam. 22. 43. legitur אֲדִיקֵם *comminuam eos*. A דוּק *comminuit*.

Vers. 44.

860 תְּפַלְּטֵנִי Tephal-leté-ni] *Eripies me*. A פִּלֵּט supra Num. 719. Fut. Pih. Legitur in Psal. cum Affixo tantùm. תְּפַלְּטֵנִי *erues me*, Ps. 43. 1.

861 מֵרִיבֵי Me-rí-bhe] *à litibus* populi. A רוּב *litigare*, Nom. masc. רִיב *lis*, *rixa verbalis* propriè, *controversia*. Cum Præfix. מֵרִיב *à lite*, וְרִיב *& lis*. Cum Affix. רִיבִי *lis mea*, לְרִיבִי *in litem meam*, רִיבְךָ *lis tua*. In plur. רִיבִים in Regim. רִיבֵי Cum Præf מֵרִיבֵי

862 תְּשִׂימֵנִי Tesi-mé-ni] *pones me*. A שׂוּם *ponere*. in Hiph. הֵשִׂים *posuit*, *exposuit*, *constituit*, *collocavit*. Fut. Hiph. qd in Psal. flectitur sic: תָּשִׂים *pones*. Cum Affix. mutato (.) in (:) תְּשִׂימֵנִי *expones me*, Ps. 39. 9. תְּשִׂימֵנוּ *nos*, Ps. 44. 14. יָשִׂים *ponet*, & cum (..) loco (.) יָשֵׂם *ponet*, i. e. rediget, Ps. 107. 33. וְיָשֵׂם *& disponet*. Cum ו convers. mutato (..) in (.) ob retractum accentum, R. 127. וַיָּשֶׂם *& disposuit*, Psal. 107. 41. וַיָּשִׂימוּ *& ponent*, וַיָּשִׂימוּ *& posuerunt*, Ps. 109. 5.

863 יַעַבְדוּנִי Ja-ʕabh-dhú-ni] *servient mihi*. A עָבַד supra Num. 109. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm. יַעֲבֹד *serviet*, ubi guttural. ע punctuat se cum (-:) & præcedentem cum (-) R. 13. Cum Affix. & plur. num. ו transit in (:) R. 119. sicque (-:) sub ע amittit suum (:) R. 15. יַעַבְדֶנּוּ *serviet ei*, Ps. 22. 31. וַיַּעַבְדוּ *& coluerunt*, Ps. 106. 36. יַעַבְדוּנִי *servient mihi*, יַעַבְדוּהוּ *ei*.

Vers. 45.

864 לְשֵׁמַע Leshé-maʕ] *Ad auditum*. A שָׁמַע Num. 177. Nom. masc. שֵׁמַע & שֵׁמַע *auditus*, activè & passivè. In pausa scribitur שֵׁמַע *In cymbalis* שֵׁמַע *auditus*, Ps. 150. 5. i. e. soni, sonum edentibus. LXX. ἐν ἤχοις *benè sonoris*.

865 יִשָּׁמְעוּ Jish-sha-meʕú] *obedient*. A שָׁמַע *audivit*, in Niph. נִשְׁמַע *auditus fuit*, *et audiendum se accommodavit*, i. e. obedivit. Fut. plur. Niph. יִשָּׁמְעוּ *ad audiendum se præbebunt*.

866 נֵכָר Ne-chár] (filii) *alienigenæ*. A נָכַר *notus*, *cognitus fuit*, Nom. masc. sine plur. נֵכָר *alienatio*, *alienigena*, *alienus*, *ignotus*: sic eleganter dicitur per antiphrasin, sicut & Latin. *Lucus* quòd luce careat. Vel, quòd ignota eò quòd ignota sunt, á nobis discuntur & cognoscuntur. לְאֵל נֵכָר *Deo alienationis*, Ps. 81. 10. i. e. alieno עַל־אַדְמַת נֵכָר *super terram alienam*, Ps. 137. 4.

867 יְכַחֲשׁוּ Jecha-hhashú] *mentientur mihi*, i. e. præ timore negabunt mihi malè fecisse: pro quo 2 Sam. 22. 45. legitur יִתְכַּחֲשׁוּ *mentientur*, cultum fictum exhibebunt, se mihi subjectos simulabunt, (nam Conjug. Hithp. simultatem etiam includit, R. 47.) Targ. יִתְכַּדְּבוּן קֳדָמַי *mentientur in præsentia mea*. A כִּחֵשׁ *mentitus est*, *negavit*, dicitur tam de re quàm de actionibus. Fut. Pih. absorpto dagesh, quod flectitur

tur in Psalm. in tertia pers. tantùm, יְכַחֲשׁוּ־לָךְ *mentientur tibi hostes tui*, Ps. 66. 3. i. e. negabunt se esse hostes tuos. *Osores Jehova* יְכַחֲשׁוּ־לוֹ *negabunt illi*, Ps. 81. 16. sc: se esse idololatras, vel osores ejus.

Vers. 46.

868 וְיַחְרְגוּ Vejahh-reghú] *& pavebunt*, animum despondebunt in suis munitionibus. Targ. וְיִטַּלְטְלוּן *& migrabunt*. LXX. καὶ ἐχώλαναν *& claudicaverunt*; legerunt ex 2 Sam. 22. 46. וְיַחְגְּרוּ *& accingent se*, per transpositionem literarum, sed in Chald. significat. חֲגַר *pede cinxit*, i. e. claudicavit. Ab חָרַג *motus fuit, pavit, horruit, trepidavit*. Extat h. l. tantùm in Bibliis. Formationem vide suprà Num. 370.

869 מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם Mim-mis-gero-théhem] *è claustris suis*. Targ. מִבִּירָנְיָתְהוֹן *ex palatiis suis*. A סָגַר *clausit*, Nom. fœm. Heemanth. plur. tantùm, מִסְגְּרוֹת *claustra, conclavia*. Ob Affix. mutato (ְ) in (ְ) מִסְגְּרוֹתֵיהֶם (:)

Vers. 47.

870 וּבָרוּךְ U-bha-rúch] *& benedicta* (petra mea) A בָּרַךְ suprà Num. 280. Pahul Kal, בָּרוּךְ *benedictus*, וּבָרוּךְ *& benedictus*, plur. בְּרוּכִים *benedicti*.

Vers. 48.

871 הַנּוֹתֵן Han-no-thén] *qui dat*. A נָתַן Num. 29. Benoni Kal, נוֹתֵן *dans, ponens*, & absque ו, נֹתֵן Psal. 28. 6. וְנוֹתֵן *et dans*. Cum ה Relativo הַנּוֹתֵן *qui dans est*, i. e. qui dat.

872 נְקָמוֹת Neka-móth] *ultiones*. A נָקַם *ultus est*, Nom. masc. נָקָם *ultio, vindicta, pœna talionis*, Ps. 58. 11. In fœm. נְקָמָה Formatur út נְשָׁמָה Num. 789. In Regim. נִקְמַת דָּם *ultionem sanguinis*, Ps. 79. 10. In plur, נְקָמוֹת

873 וַיַּדְבֵּר Vaj-jadh-bér] *& duxit*, vel *in ordinem redegit* populos, subtus me. Vel *interemit* populos pro me. A דָּבַר in Hiph. הִדְבִּיר ex Chald. *duxit*, vel *interemit*, (à Nomine דֶּבֶר *pestis*) ut pestis solet. Bis habetur in SS. ídque in Fut. h. l. וַיַּדְבֵּר cum ו convers. pro quo 2 Sam. 22. 48. legitur וּמוֹרִיד *& dejecit, subjecit*. Targ. וּמְתַבֵּר *& conterens*, LXX. καὶ ὑποτάξας *& subdidisti*. Et Ps. 47. 4. יַדְבֵּר *ducet* (interimet) populos sub (pro) nobis, Targ. יִקְטֹל בְּמוֹתָנָא *occidit internecione*, peste. LXX. ὑπέταξε *subjiciet*.

Vers. 49.

874 תְּרוֹמְמֵנִי Tero-memé-ni] *exaltabis me*. A רוּם *elevare*, In Pih. quiescente ו in וּ & geminatâ tertiâ R. 63. רוֹמֵם *tulit, sustulit, extulit, evexit, exaltavit*, est antitheton הִשְׁפִּיל *humiliavit*. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲרוֹמֵם *extollam*, Cum Affix. & ה parag. (ֵ) transit in (:) quod si aliud (:) sequatur, mutatur in (.) facítque אֲרוֹמִמְךָ *extollam te*, Ps. 30. 2. תְּרוֹמְמֵנִי *extolles me*, יְרוֹמְמֵנִי *exaltabis me*, וִירוֹמִמְךָ *& exaltabit te*, Ps. 37. 34. ubi ו cum (.) ob sequens (:) R. 8. Cum ו convers. וַתְּרוֹמֵם גַּלָּיו *& extulit* (ventus) *fluctus ejus*, Ps. 107. 25. LXX. καὶ ἐσίγησαν *et siluerunt*. Cum ה parag. וּנְרוֹמְמָה *et exaltabimus*. Cum Affix.. וִירוֹמְמוּהוּ *et exaltabunt eum*. A תְּרוֹמַמְנָה *exaltabuntur cornua justi*, Ps. 75. 11. est ex Pyhal.

Vers. 50.

875 אוֹדְךָ O-dhechá] *celebrabo te*. LXX.

ἐξομολογήσομαί σοι *confitebor tibi.* A יָדָה Num. 300. in Hiph. הוֹדָה *gratias agendo celebravit,* (hinc Græcis *Oda.*) Eleganter dicitur de confitente peccata sua; nam se accusat, & divinam misericordiam ad dimittenda peccata pronam, laudibus effert. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אוֹדֶה suprà Num. 300. Cum Affix. & num. plur. (ante ו) ה.. tollitur. ut אוֹדְךָ (in pausa אוֹדֶךָּ) *celebrabo te,* וְאוֹדְךָ *& confitebor tibi.* אוֹדֶנּוּ *celebrabo eum,* הֲיוֹדְךָ *an celebrabit te,* Ps. 30. 10. cum ה Interrogativo. *Furor hominis* תּוֹדֶךָּ *celebrabit te,* Psal. 76. 11. LXX. ἐνθύμιον ἀνθρώπου *cogitatio hominis confitebitur tibi.* In plur. יוֹדוּ *celebrabunt.* Cum Affix. יוֹדוּךָ *celebrabunt te,* וְיוֹדֻךָ *& celebrabunt te,* Ps. 49. 19. cum (ֻ) loco ו R. 107.

Vers. 51.

876 מַגְדִּיל Magh-dil] *Magnificans,* i. e. magnificat, magnas præbet salutes. A גָּדַל *magnus fuit,* in Hiph. הִגְדִּיל *magnificavit, magnum reddidit, auxit.* Particip. Hiph. מַגְדִּיל pro quo 2 Sam. 22. 51. habetur מִגְדּוֹל ut sit nomen, *augmentator, augmentans.* In plur. cum ה Relat. R. 76. הַמַּגְדִּילִים *qui se magnificant,* Ps. 35. 26.

Vers. 52.

877 וּלְזַרְעוֹ U-lezar-ὑó] *& semini ejus.* A זָרַע *seminavit,* Nom. masc. זֶרַע *semen* unius cujusque rei, tam semen ipsum, quàm quod ex semine provenit. In pausa scribitur, זָרַע. Cum Præfix. הַזֶּרַע *ipsum semen,* Ps. 126. 6. וְזֶרַע *& semen impiorum peribit,* Ps. 37. 28. Targ. וּבְנֵיהוֹן *& filii ipsorum.* Cum Affix. ut suprà Num. 736. זַרְעֲךָ *semen tuum,* זַרְעוֹ *ejus,* וְזַרְעוֹ *& semen ejus,* וּלְזַרְעוֹ *& semini ejus.* זַרְעָם *semen eorum,* וְזַרְעָם *& semen eorum.*

Psalmus XIX. יט

מְסַפְּרִים Mesap-perím] (cœli) *enarrantes sunt,* i. e. enarrant. A סָפַר Num. 86. Particip. plur. Pihel, מְסַפְּרִים clarè & perspicuè *enarrant.* 878

מַגִּיד Mag-gídh] *annuncians,* i. e. annunciat. A נָגַר Num. 447. Partic. Hiph. מַגִּיד pro מַנְגִּיד excluso נ, R. 65. 879

הָרָקִיעַ Ha-ra-kíaὑ] *ipsum expansum.* A רָקַע *expandit,* in latitudinem diduxit, Nom. masc. sine plur. רָקִיעַ *expansum,* id quod expanditur & diffunditur ut vela & cortinæ. Corpus illud super universam terram expansum, quod dividit aquas ab aquis, Gen 1. quod quia firmissimum perseverat potentiâ Dei suffultum, à sua constantia & stabilitate LXX. dicitur στερέωμα *firmamentum.* Ab hac soliditate, Homer. cœlum appellat χάλκεον οὐρανὸν, & χαλκοβατῆ δώματα, & σιδήρεον οὐρανόν. Plato quoque Astrologiam versari dixit, circa στερεοῦ φορὰν *solidi motum.* Cum ה Emphat. הָרָקִיעַ *illud expansum.* In Regim. mutato (ָ) in (:) R. 114. בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ *in expanso fortitudinis ejus,* Ps. 150. 1. 880

Vers. 3.

יַבִּיעַ Iab-bíaὑ] *eructabit.* Metaphora à fonte aquas perennes egerente. A נָבַע *scaturivit, ebullivit,* In Hiph. converso נ in dagesh, R. 69. הִבִּיעַ *scaturire, ebullire fecit,* de sermone, *copiose dixit,* q. voces effudit. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur sic: אַבִּיעָה *eructabo,* Ps. 78. 2. verba effundam ad instar 881

instar scaturiginis, cum ה paragogico. יַבִּיעַ *eructabit*, יַבִּיעוּ *eructabunt*, *loquentur durum*, Psal. 94. 4. (verba sesquipedalia) Cum ן parag. יַבִּיעוּן Ps. 59. 8. In tertia fœm. plur. תַּבַּעְנָה *proferent*, Ps. 119. 171. pro תַּבִּעְנָה cum (-) loco (‥) ob guttural. R. 108.

882 יְחַוֶּה Jehhav-vé] *indicabit*. Ab חַוָּה *patefecit*, *pronunciavit*, *indicavit*, magis Chald. est, quàm Hebr. Fut. Pih. h. l. tantùm in Psalm.

883 דָּעַת Dá-ɣath] *scientiam*, sive sapientiam Dei. A יָדַע *novit*, Nom. fœm. abjecto (י) דַּעַת *scientia*, in pausa scribitur דָּעַת Ps. 94. 10. וָדַעַת *& scientia*, Ps. 119. 66. ubi ו cum (ָ) quoniam duo nomina junguntur in sensu uno, R. 78.

Vers. 4.

884 בְּלִי Beli] *absque*, i. e. ubi non. A בַּל *non*, *neutiquam*, בְּלִי, *non*, *sine*, *præter*, *absque*, dictio negativa vel exclusiva.

885 נִשְׁמָע Nish-má ɣ] *audita est* (vox) A שָׁמַע Num. 865. Part. Niphal. Est autem sensus hujus versus: *Non* (est) *sermo*, *& non* (sunt) *verba* (i. e. nullæ sunt gentes aut populi, cujuscunque sermonis aut dialecti) *absque* (ubi non) *audita sit vox eorum*, i. e. ad quos non cœli & expansi voces pervenerint; nam apud omnes, hæc *vox cœlorum* idem sonat.

Vers. 5.

886 יָצָא Ja-tsá] *exivit*. Præt. Kal, יָצָא, *palam exiit*, *prodiit*. It. *emicuit* Ps. 73. 7 exit in (ָ) R. 64.

887 קַוָּם Kav-vám] *linea*, *amussis*, *norma eorum*. A קָוָה *speravit*, *expectavit*, *in mentem rem desideratam collegit*. Nom. masc. sine plur. קַו *linea*, *perpendiculum*, ædificii *regula*, *filum*, quo utuntur cœmentarii, à collectione, quòd sit *funiculus* ex multis filis collectus. Est ex Pihel deductum, ideóq; cum Affixo assumit dagesh, קַוָּם *delineatio eorum*, perfectio illa cœlorum & expansi, velut pulcherrima scriptura ad amussim facta. Targ. מְתַח עִנְיָנְהוֹן *extensio negotii eorum*: alludit ad extensionem funiculi & amussis. LXX. ὁ φθόγγος αὐτῶν *sonus eorum*, legerunt קוֹלָם quod est versu præcedenti, sed sensu eodem, nam *sonus* verbo *enarrandi*, *linea* verò, *indicandi*, apposité respondet.

888 וּבִקְצֵה U-bhik-tsé] *& in extremum* orbis. A קָצָה *amputavit*, Nom. masc. cum duplici plur. קָצֶה *finis*, *extremitas*, *extremum*. In Regim. mutato (ֶ) in (:) R. 114. & (ֶ) in (‥) R. 122. fit עַד־קְצֵה הָאָרֶץ *usq; ad finem terræ*, Ps. 46. 10. מִקְצֵה *ab extremo cœli*, Ps. 19. 7. i. e. ab ortu, pro מִקְצֵה excluso dagesh Reg. 20. Targ. מִסֹּפֵי *à finibus*. LXX. ἕως ἄκρου, *usq; ad summū cœli*, ultra quod motus solis non protenditur h. e. oriens.

889 מִלֵּיהֶם Mil-le-hém] *sermones eorum*: structura cœli ad regulam facta, est vice verborum. A מָלַל *locutus est*, *dixit*, Nom. fœm. cum plur. masc. מִלָּה *sermo*, *dictum*, *dictio*, *verbum*. Chald. est pro Hebr. דָּבָר In pl. מִלִּים Cum Affix. מִלֵּיהֶם

890 לַשֶּׁמֶשׁ Lash-shé-mesh] *ipsi soli*. A Chald. שְׁמַשׁ *servivit*, *ministravit*, Nom. commun. gener. שֶׁמֶשׁ *sol*, quòd lucem administret. Lat. *Sol*, q. solus, quòd unicus sit & non plures. שֶׁמֶשׁ *Sol & clypeus Jehova*, Ps. 84. 12. i. e. lux, decus, gloria. In pausa scribitur שָׁמֶשׁ *Timebunt te* עִם־שָׁמֶשׁ *cum sole*, Ps. 72. 5. i. e. quamdiu sol fuerit. Cum Præfix. הַשֶּׁמֶשׁ *ipse sol*, לַשֶּׁמֶשׁ excluso

ה Emphat. *Luminare* וְשֶׁמֶשׁ *& solem*, Pf. 74. 16. ubi ו cum (ָ) ob accentum Sylluk. R. 78. *Et solium ejus* כַּשֶּׁמֶשׁ *sicut iste sol coram me*, Pf. 89. 37. notat eximiam dignitatis pulchritudinem, & divinum quoddam decus.

891 שָׂם Sám] *posuit*. A שׂוּם *ponere*, Præt. Kal, abjecto ו, R. 58. desinit in (ָ) R. 59. אֲשֶׁר־שָׂם *qui posuit Jehovam fiduciam suam*, Psal. 40.5. LXX. *cujus τὸ ὄνομα nomen Dei spes ejus*, legerunt שֵׁם *nomen*. Cum ה Relativo, R. 76. הַשָּׂם *qui posuit*, Psal. 66. 9. Cum Affix. שָׂמוֹ *posuit eum*, Pf. 105. 21. In Participio etiam desinit in (ָ) וְשָׂם *& ponens, componens*, Pf. 50.23. In secunda perf. Præt. שַׂמְתָּ *posuisti*. In prima וְשַׂמְתִּי *& ponam*, Pf. 89. 26. cum ו Convers. Præteriti, R. 79. In plur. שָׂמוּ *posuerunt*, שָׂמוּךָ *posuerunt te*.

Vers. 6.

892 כְּחָתָן Kehha-thán] *sicut sponsus*. Nom. masc. sine plur. חָתָן *sponsus*, respectu sponsæ; *gener*, respectu parentum sponsæ; *affinis*, respectu cognatorum. Etymon ignoratur.

893 יֹצֵא Jo-tsé] *exiens*. A יָצָא Num. 886. Benoni Kal, יֹצֵא In fœm. יוֹצֵאת *exiens*, Pf. 144. 14. pro יֹצֵאת R. 111.

894 מֵחֻפָּתוֹ Me-hüp-pa-thó] *è thalamo suo*. Targ. מִגְּנוּנֵהּ *ex protectorio suo*. Ab חָפַף *texit, operuit*, Nom. fœm. sine plur. חֻפָּה *tegumentum, velum*, sub quo fit desponsatio, *cubiculum nuptiale*, in quo se abscondunt sponsi. Cum Affix. mutato ה in ת, R. 104. חֻפָּתוֹ

895 יָשִׂישׂ Ja-sís] *gaudebit*. A שׂוּשׂ *gaudere, lætari*. Fut. Hiph. abjecto ו, R. 58. יָשִׂישׂ *gaudebit*, תָּשִׂישׂ *gaudebit*, (fœm.) scil. anima, Pf. 35. 9. יָשִׂישׂוּ *gaudebunt*, וְיָשִׂישׂוּ *& gaudebunt*.

896 כְּגִבּוֹר Keghib-bór] *ut potens, fortis*. LXX. *ὡς γίγας ut gigas*, non satis aptè, quoniam ad expeditè currendum, præ corporis mole, minus idonei sunt. A גָּבַר *prævaluit*, Nom. masc. גִּבּוֹר *potens, fortis*, cui est vis & robur, *heros*, bellica virtute præditus. Cum Præfix. הַגִּבּוֹר *ô fortis*, Pf. 45. 4. וְגִבּוֹר *& robustus*, כְּגִבּוֹר *ut robustus*. Plur. גִּבּוֹרִים in Regim. גִּבֹּרֵי כֹחַ *potentes virtute*, Pf. 103. 20.

897 לָרוּץ La-rúts] *ad currendum*. Infin. Kal, רוּץ *currere, festinare, velociter ire*, cum ל nota Gerundii, quod gestat (ָ) ante monosyllabam, R. 80.

Vers. 7.

898 מוֹצָאוֹ Mo-tsa-ó] *exitus ejus*. i. e. ortus ejus. A יָצָא *exiit*, Nom. masc. Heemanth. מוֹצָא *exitus, egressio*, quicquid egreditur. (mutato (ו) in י R. 161. n. 1.) Cum Præfix. מִמּוֹצָא *ab exitu*, sc. solis, Psal. 75. 7. וּמוֹצָא *& exitum labiorum*, Pf. 89. 35. i. e. pronunciatum. Cum Affix. מוֹצָאוֹ *exitus ejus*. In plur. מוֹצָאִים In Regim. מוֹצָאֵי בֹקֶר וָעֶרֶב *exitus matutini & vespertini*, Pf. 65. 9. i. e. ortus solis & lunæ & stellarum. וּמוֹצָאֵי מַיִם *& exitus aquarum*, Pf. 107. 33. Targ. וּמַבּוּעֵי דְמַיָּא *& fontes aquarum*. לְמוֹצָאֵי מַיִם *in exitus aquarum, v.* 35.

899 וּתְקוּפָתוֹ U-theku-pha-thó] *& circumvolutio ejus*, Targ. וְתוֹקְפֵהּ *& robur ejus*, q. à תְּקֹף *robur*. A קוּף idem qd נָקַף *circuivit*, Nom. fœm. תְּקוּפָה *circumvolutio, revolutio*, extat 4 in SS. Ob Affix. mutato ה in ת, fit תְּקוּפָתוֹ

900 קְצוֹתָם Ketso-thám] (super) *extrema eorum*. Targ. סִטְרֵיהוֹן *latera ipsorum*. קָצָה supra Num. 888. facit in plur. קְצוֹת Cum Affix. mutato (ֵ) in (:)

(:) R. 114. קְצוֹתָם
נִסְתָּר Nis-tár] (non) *latens*, non eſt
901 qui ſe abſcondat. A סָתַר *abſcondit*, Partic. Niph. נִסְתָּר *abſconditum*, *latens*. In fœm. לֹא נִסְתָּרָה *non abſconditus eſt*, ſc: gemitus, Pſ. 38. 10. In plur. fœm. מִנִּסְתָּרוֹת *ab occultis* erroribus vel peccatis, Pſ. 19. 13.
902 מֵחַמָּתוֹ Me-hham-ma-thó] *à calore ejus*. Ab חָמַם *caluit*, *incaluit*, Nom. maſc. חַם *calidus*, חַם־לִבִּי *calidũ* eſt *cor meum*, Pſ. 39. 4. unde fœm. ſine plur. חַמָּה *calor*, dicitur de ſole, quòd calorem ingenerat; quinquies legitur in SS. Cum Præfix. & Affix. מֵחַמָּתוֹ ut ſuprà Num. 894.

Verſ. 8.

903 מְשִׁיבַת Meſhi-bháth] *redire faciens* animam i. e. recreans, inſtaurans, dolore oppreſſam erigens, & q. è corpore evolaturam iterum in corpus reducens. A שׁוּב *redire*, in Hiph. abjecto ו R. 58. הֵשִׁיב *redire fecit*, *reduxit*, *reſtituit*, *refocillavit*. Partic. maſc. מֵשִׁיב (quod habetur Ruth 4. 15.) & fœm. מְשִׁיבָה quod legitur h. l. tantùm in Regim. מְשִׁיבַת
904 עֵדוּת Ye-dhúth] *teſtimonium*. A עוּד *teſtari*, *obteſtari*, Nom. fœmin. עֵדוּת & עֵדֻת *teſtimonium*, elegans legis divinæ epitheton, quâ nobis Deus voluntatem ſuam teſtatur. Cum Affixo וְעֵדֹתִי *& teſtimonium meum*, Pſ. 132. 12. In plur. עֵדְוֹת cum ו mobili, quod Chald. familiare eſt. Cum Affix. עֵדְוֹתֶיךָ *teſtimonia tua*, מֵעֵדְוֹתֶיךָ *à teſtimoniis tuis*, בְּעֵדְוֹתֶיךָ *in teſtimoniis tuis*.
905 נֶאֱמָנָה Ne-ema-ná] *fidele*, firmum, certum, & incorruptum, ſibi perpetuò conſtans. Ab אָמַן in Niph. נֶאֱמַן *fidelis*, *verax*, *firmus*, *ſtabilis*, *conſtans fuit*. Partic. Niph. נֶאֱמָן *fidelis*, *verax*, Pſal. 89. 38. ubi guttural. habet (ֱ) quod punctuat præcedentem. In fœm. נֶאֱמֶנֶת & נֶאֱמָנָה *conſtans*, Pſ. 89. 29. In plur. נֶאֱמָנִים *fidelia mandata ejus*, Pſ. 111. 7. In Regim. בְּנֶאֶמְנֵי־אֶרֶץ *in veraces terræ*, Pſ. 101. 6. ubi mutato (ָ) in (:) R. 114. (ֱ) amittit ſuum (:) R. 15.
906 מַחְכִּימַת Mahh-kí-math] *ſapientem efficiens*. LXX. σοφίζουσα *ſapientiam præſtans*. Ab חָכַם *ſapuit*, in Hiph. הֶחְכִּים *ſapientem*, *peritum reddidit*. Legitur ſemel tantùm in SS. ídque h.l. in partic. fœmin. in Regim.
907 פֶּתִי Pé-thi] *ſimplicem*. LXX. νήπια *parvulis*; non refertur ad ætatem, ſed ad conditionem ætatis. A פָּתָה *perſuaſit*, Nom. maſc. פְּתִי *ſimplex*, cui facilè perſuadetur, *rudis*, *imperitus*, qui quaſi in puerorum ordinem redigitur. In pauſa ſcribitur פֶּתִי ut ſuprà Num. 162. In plur. mutato (.) in (ָ) R. 132. fit. פְּתָיִים *ſimplices*, Pſ. 119. 30. & ex Chaldaiſmo converſo (י) in א, פְּתָאִים Pſ. 116. 6.

Verſ. 9.

908 פִּקּוּדֵי Pik-ku-dhé] *Mandata*. LXX. τὰ δικαιώματα *Juſtitiæ domini*, quòd per mandata, ſi quid à juſto deviatum ſit corrigatur. A פָּקַד Num. 685. Nom. plur. פִּקּוּדִים *mandata*, *commiſſa*, q. d. depoſita fideliter ſervanda, tanquam munera quædam eximia, à dante viſitanda & repoſcenda. Dicitur de præceptis divinis, & legitur tantùm in Regim. פִּקּוּדֵי & cum Affix. פִּקּוּדֶיךָ *mandata tua* מִפִּקּוּדֶיךָ *à mandatis tuis*, וּמִפִּקּוּדֶיךָ *& à mandatis tuis*, לְפִקּוּדֶיךָ *& בְּפִקּוּדֶיךָ in mandatis tuis*, פִּקּוּדָיו *mandata ejus*.
909 מְשַׂמְּחֵי Meſam-mehhé] *lætificantia*

tia cor. A שָׂמַח *lætatus est*, In Pih. שִׂמַּח *lætificavit, exhilaravit*, animum refocillavit. Part. Pih. מְשַׂמֵּחַ plur. מְשַׂמְּחִים in Regim. מְשַׂמְּחֵי

910 מִצְוַת Mits-váth] *præceptum*. A צָוָה *præcepit*, Nom. fœm. Heemanth. מִצְוָה *præceptum* jubens vel vetans. In Regim. מִצְוַת Cum Affix. מִצְוָתְךָ *præceptum tuum*. In plur. מִצְוֹת *præcepta*. Cum Affix. מִצְוֹתַי וּמִצְוֹתַי *& præcepta mea*, מִצְוֹתֶיךָ *præcepta tua*. מִמִּצְוֹתֶיךָ *à præceptis tuis*, וּמִצְוֹתֶיךָ *& præcepta tua*, בְּמִצְוֹתֶיךָ *in præceptis tuis*, לְמִצְוֹתֶיךָ *ad præcepta tua*, וּמִצְוֹתָיו *& præcepta ejus*, בְּמִצְוֹתָיו *in præceptis ejus*.

911 בָּרָה Ba-rá] *purum*, electum. LXX. τηλαυγὴς *lucidum*, refertur ad illuminationem oculorum. A בָּרַר *purus, mundus fuit*. Nom. masc. syncopatum בַּר *purus, mundus*, וּבַר *& purus*, Ps. 24. 4. In fœm. בָּרָה *pura, munda*, pro בְּרָרָה ubi (ּ) efficitur ex dagesh, R. 19. In plur. בָּרִים In Regim. לְבָרֵי לֵבָב *mundis corde*, Ps. 73. 1. ubi (ּ) manet, quoniam includit dagesh, R. 114. not.

912 מְאִירַת Mei-ráth] *illuminans*, Ab אוֹר Num. 605. Partic. fœm. Hiph. מְאִירַת in Regim. ut Num. 903.

Vers. 10.

913 עֹמֶדֶת Yo-mé-dheth] *permanens*, consistens. A עָמַד Num 10. Benoni Kal, עֹמֵד in fœmin. עוֹמֶדֶת *permanens*, Ps. 112. 3. & עֹמֶדֶת Ps. 111. 3. In plur. masc. עֹמְדִים Cum ה Relativo, הָעֹמְדִים *qui statis*, Ps. 134. 1. pro quo Ps. 135. 2. legitur cum שׁ Relativo, שֶׁעֹמְדִים In pl. fœm. עֹמְדוֹת הָיוּ *stantes fuerunt*, Vide suprà Num. 22.

914 צָדְקוּ Tsa-dhekú] *justificata sunt* pariter. i. e. nulla in eis inventa est iniquitas, nullum vitium, sed omnia ad unum sunt justa. A צָדַק *justus, æquus, verax fuit*, & talis agnitus est. Verbum forense; & dicitur tam de sermone, quàm de actionibus sive rebus. Præt. plur. Kal, h. l. tantùm in Psal.

Vers. 11.

915 הַנֶּחֱמָדִים Han-nehh-ma-dhím] *Desiderabilia*. Ab חָמַד *desideravit, optavit, cupiit*. Part. Niph. נֶחְמָד *optabile, desiderabile*, 4 legitur in SS. & notat res pretiosas ac valdè gratas. In plur. cum ה Relativo, הַנֶּחֱמָדִים *quæ sunt desiderabilia*, pro הַנֶּחְמָדִים ut suprà Num. 905.

916 מִזָּהָב Miz-za-hábh] *præ auro*, i. e. magis quàm aurum. Nomen masc. sine plur. זָהָב *aurum* (ab ὠρεῖν *custodire*, quia præcipuè custoditur. Plin. l. 33. c. 3. *Vtinam possit è vita in totum abdicari aurum sacra fames.*) Cum Præfix. מִזָּהָב *præ auro*, ubi מ habet vim comparativi, inque comparationionibus excessum notat, R. 29. וְזָהָב *& aurum*. In Regim. correpto priori (ָ) in (:) R. 114. & posteriori in (-) R. 115. facit זְהַב Cum Præfix. מִזְּהַב *ex auro Seba*, Ps. 72. 15.

917 וּמִפָּז U-mip-páz] *& præ auro solidissimo*. Targ. וּמִן אוֹבְרִיזִין *& præ obryzo*. A פָּזַז *roboravit, consolidavit*, Nom. masc. sine plur. פָּז *aurum solidissimum*, & purgatissimum, quod nec igni minuitur, nec consumitur. *Coronam* פָּז *auri puri*, i. e. auream, Ps. 21. 4. Targ. דְּהַב סְנִינָא *auri colati*, purificati. LXX. ἐκ λίθου τιμίου *de lapide pretioso*. מִפָּז רָב *præ auro multo*. LXX. λίθον τίμιον πολὺ *lapidem pretiosum multum*. At Ps. 119. 127. *Dilexi præcepta tua præ auro* וּמִפָּז *& præ auro solidissimo*, LXX. reddunt καὶ τοπάζιον *& topazion*, quæ est gemma auri colorem referens, & inter cæteras admo-

modum nobilis.
918 וּמְתוּקִים U-methu-kim] *& dulcia.* A מָתַק *dulcis, suavis fuit*, Pahul. pl. Kal, מְתוּקִים
919 מִדְּבַשׁ Mid-debháſh] *præ melle*, i.e. magis quàm mel. Nom. maſc. ſine plur. דְּבַשׁ *mel*, Cum Præfixo מִדְּבַשׁ
וְנֹפֶת Venó-pheth] *& ſtillatione.* A
920 נוּף *agitavit*, in Hiph. הֵנִיף *ſtillavit*, Nom. fœm. נֹפֶת *ſtillatio, favus, cella apum.* Legitur in Pſalm. h. l. tantùm, וְנֹפֶת צוּפִים *& favo favorum*, Targ. וְכוּבְרִיתָא חַלְיָתָא *& favo dulci.*
921 צוּפִים Tſu-phim] *favorum.* Liquor favorũ eſt, q. *mellis medulla*, éſtq; id quod in alveario eſt purius, & ſponte ex favo ſtillat ſine compreſſione. A צוּף *natare, inundare*, Nom. maſc. צוּף *favus.* Legitur bis in SS. h. l. & Pr. 16. 24.

Verſ. 12.

922 נִזְהָר Niz-hár] *illuſtratur* eis, vel *admonet ſe.* A זָהַר *ſplenduit, fulſit*, metaphoricè, *monuit, commonefecit*, q. lucidum ſe fecit. Partic. Niph. legitur h. l. tantùm in Pſal. נִזְהָר *commonefa-ctus eſt*, LXX. φυλάσσει αὐτὰ *cuſtodit ea*, referunt ad praxin.
923 בְּשָׁמְרָם Beſhom-rám] *in cuſtodiendo ea*, nempè mandata. A שָׁמַר Num. 594. Infinit. שְׁמוֹר *cuſtodire.* Cum Præfix. לִשְׁמֹר Cum Af. בְּשָׁמְרָם punctis tranſpoſitis, ut ſuprà Num. 124. Vel ſi ante Affix. præceſſerit (:), i. tranſit in (··) R. 119. fitque לִשְׁמָרְךָ *ad cuſtodiendum te*, Pſ. 91. 11.
924 עֵקֶב ʿé-kebh] *merces* multa, nempè vita beata. LXX. ἀνταπόδοσις *retributio.* Nom. maſc. ſine plur. עָקֵב *calx, calcaneus*, extrema pars pedis imi, ſive plantæ pedis: ſed non dicitur de animantium calcaneo (hoc enim עָקֵב ſignificat) verùm de *extremitate* ſive *fine* cujuſque rei, hinc ſumitur pro *mercede*, quæ eſt finis laboris. *Et cuſtodiam illam* עֵקֶב *propter mercedem*, vel *in finem uſque*, Pſ. 119. 33. Targ. עַד־גְּמִירָא *uſque ad conſummationem* mundi vel vitæ meæ. It. לְעוֹלָם עֵקֶב *in ſeculum, in finem*, verſ. 112. Targ. עַד־סוֹפָא *uſque in finem.*

Verſ. 13.

925 שְׁגִיאוֹת Sheghi-óth] *Errores.* A שָׁגָה *erravit, aberravit, oberravit*, Nom. plur. fœm. שְׁגִיאוֹת *ignorantiæ, errores*, legitur h. l. tantùm in SS. & comprehendit omne id quod in N. T. dicitur ἁμάρτημα, ἀδικία, ἀνομία & παράπτωμα.
926 יָבִין Ja-bhín] (quis) *intelliget?* i.e. nullus. A בּוּן *intelligere*, in Hiph. הֵבִין Num. 219. *mente vel judicio conſideravit*, cognitionem prudentiâ & providentiâ inſtructam ſignificat. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur ſic: אָבִין cum ה parag. אָבִינָה *intelligam*, יָבִין *intelliget*, יָבִינוּ *intelligent.*
927 נַקֵּנִי Nak-ké-ni] *munda me*, abſolve me. A נָקָה in Pih. נִקָּה *mundavit, purgavit, liberum reddidit, innocentem declaravit.* Imper. Pih. נַקֵּה ob Affix. excluſo ה R. 103. נַקֵּנִי

Verſ. 14.

928 מִזֵּדִים Miz-zedhím] *à ſuperbiis.* Targ. מִזֵּדָנַיָּא *à ſuperbis.* LXX. ἀπὸ ἀλλοτρίων *ab alienis*, legerunt מִזָּרִים à זוּר *alienari.* A זוּד *ebullire, ſuperbire, ſuperbè, temerè, deditâ operâ malum* (vulgò per præſumptionem) *agere.* Nom. maſc. זֵד *ſuperbus, temerarius*, qui ſcienter & deditâ operâ malum perpetrat. In plur. מִזֵּדִים *ab inſolentibus*

bus, vel *à superbiis*, h. e. ab iis quæ insolenter & scienter fiunt.

929 חֲשׂוֹךְ Hhasóch] *cohibe* servum tuum. LXX. φεῖσαι *parce* servo tuo. Ab חָשַׂךְ *prohibuit, cohibuit*, q. frænis & retinaculis retraxit, Imper. Kal, חֲשׂוֹךְ cum (-:) pro (:) Legitur h. l. tantùm in Psalm.

930 יִמְשְׁלוּ Jim-shelú] (ne) *dominentur*. A מָשַׁל *dominatus est, jus & potestatem habuit, regnavit, præfuit*. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in tertia plur. tantùm יִמְשְׁלוּ *dominabuntur*, cum ו Convers. וַיִּמְשְׁלוּ *& dominati sunt*, Ps. 106. 41.

931 אֵיתָם E-thám] *integer ero*. Targ. אֱהֵי בְלָא מוּם *ero absque macula*. A תָּמַם Num. 427. in Niph. syncopata mediâ radicali, R. 70. נָתַם *perfectus, consummatus, consumptus fuit*, Fut. Niph. essétque אִתַּם sed ex dagesh & (·) componitur (..) R. 112. & (-) ob accent. Athnach transit in (·) fitq; אֵיתָם cum (ו) redundante. In plur. יִתַּמּוּ *consumentur*, Ps. 104. 35. pro quo Ps. 102. 28. legitur יִתָּמוּ *finientur*, ubi vicem dagesh, supplet (·)

932 וְנִקֵּיתִי Venik-ké-thi] *& insons ero*. A נָקָה in Niph. נִקָּה pro נִנְקָה R. 69. *vacuus, innocens, liber, immunis fuit*, à quavis re. Præt. Niph. mutato ה in (י) R. 66. cum ו Convers. Præteriti, R. 79.

Vers. 15.

933 אִמְרֵי Im-ré] *eloquia*. Nom. plur. in Regim. ab absoluto אֲמָרִים suprà Num. 217. ubi mutato (·) in (:) R. 114. (-:) amittit suum (:) R. 15. ut sit אַמְרֵי rursus substituto (.) pro (-) R. 107. fit אִמְרֵי *verba*, לְאִמְרֵי *ad verba* oris mei, Psal. 54. 4.

934 וְגֹאֲלִי Vegho-alí] *& redemptor meus*. A גָּאַל *rem aut personam venditam redemit, deperditam jure propinquitatis aut dominii sibi asseruit*. Ben. Kal, גֹּאֵל *redimens, redemptor, liberator, propinquus, dominus*, ad quem jure pertinebat redimere. Cum ה Relativo, הַגּוֹאֵל *qui redimens est*, i. e. redimit, Ps. 103. 4. Cum Affix. mutato (..) in (-:) גֹּאֲלִי *redemptor meus*, גֹּאֲלָם *eorum*.

PSALMUS XX. כ.

Vers. 2.

935 יְשַׂגֶּבְךָ Jesag-gebh-chá] *exaltabit te*. A שָׂגַב *elevavit, exaltavit, in locum altum & munitum evexit, tutum præstitit*. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲשַׂגֵּב ob Affix. mutato (..) in (:) R. 117. אֲשַׂגְּבֵהוּ *in edito collocabo eum*, Ps. 91. 14. תְּשַׂגְּבֵנִי *exaltabis me*, Ps. 59. 2. Targ. תְּשֵׁזְבִנַּנִי *liberabis me*. וַיְשַׂגֵּב *& exaltabit*, Ps. 107. 41. cum ו Convers. ut Num. 76. יְשַׂגֶּבְךָ *in edito collocabit te*, ob Affix. converso (..) in (:) & priori (:) in (·) In fœm. תְּשַׂגְּבֵנִי *exaltabit me*, scil. salus tua, Psal. 69. 30.

Vers. 3.

936 עֶזְרְךָ Yez-rechá] *auxilium tuum*, A עָזַר *auxiliatus fuit*, Nom. masc. sine plur. עֵזֶר *auxilium, adjutorium*. Cum Affix. formatur ut חֵפֶץ Num. 17. עֶזְרִי *auxilium meum*, עֶזְרֵנוּ *nostrum*, עֶזְרְךָ *tuum*, עֶזְרָם *eorum*, בְּעֶזְרוֹ *in auxilio ejus*.

Vers. 4.

937 מִנְחֹתֶיךָ Min-hho-thé-cha] *oblationes tuas*. Ab inusitato מָנַח Nom. fœm.

fœm. מִנְחָה *oblatio, munus, quodcunque ſacrificium*. It. *oratio* quæ fit tempore oblationis. Cum Præfix. וּמִנְחָה *& munus*, בְּמִנְחָה *cum munere*. In Regim. מִנְחַת עֶרֶב (ſit) *oblatio veſpertina*, Pſal. 141. 2. Eſt formæ שִׂמְחָה ideóque in plur. facit מְנָחוֹת R. 32. Cum Affix. mutato (ִ) in (:) ex priori (:) fit (.) מִנְחֹתֶיךָ *munera tua*.

938 וְעוֹלָתְךָ Veע o-la-thechá] *& holocauſtum tuum*. A עָלָה *aſcendit*. Nom. fœm. עוֹלָה *aſcenſio*, ſæpius *holocauſtum, victima*, quadrupedum & volatilium, quæ ſuper altare tota elevaretur, & combureretur. Cum Affix. עוֹלָתְךָ *holocauſtum tuum*. In plur. עוֹלוֹת *holocauſta*, בְּעוֹלוֹת *cum holocauſtis*, וְעוֹלוֹתֶיךָ *& holocauſta tua*.

939 יְדַשְּׁנֶה Jedhaſh-ſhené] *in cinerem vertet*. A דִּשֵּׁן in Pih. *cineravit*, i. e. *cinerem removit*, & *in cinerem redegit*, quod in ſacrificiis erat favoris divini ſignum. Per tranſlat. fœlicitate, deliciis affecit, i. e. *impinguavit*. Fut. Pih. cum ה parag. quod præter morem admittit ante ſe (ְ) loco (ֶ) יְדַשְּׁנֶה Targ. *holocauſta tua* יִדְהֲנָן *pingueſcant*, ſint pinguia ideóque grata. LXX. πιάνατο *pinguefiat*.

Verſ. 5.

940 עֲצָתְךָ *conſilium tuum*, עֵצָה ſuprà Num. 6. Cum Affix. mutato ה in ת & (‥) in (ֲ) R. 116. facit, עֲצָתִי *conſilium meum*, עֲצָתְךָ *tuum*, בַּעֲצָתְךָ *in conſilio tuo*, לַעֲצָתוֹ *conſilio tuo*, בַּעֲצָתָם *in conſilio eorum*.

Verſ. 6.

941 נִדְגֹּל Nidh-gól] *vexillum erigemus*, i.e. victoriam obtinebimus. LXX. μεγαλυνθησόμεθα *magnificabimus*: (legerunt literis tranſpoſitis נִגְדַּל à גָּדַל *magnus fuit*.) A דָּגַל *vexillavit, vexillum erexit*. Fut. Kal, quod h. l. tantùm legitur in Bibliis.

942 מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ Miſh-alo-thé-cha] *petitiones tuas*. A שָׁאַל *petiit*, Nom. plur. fœm. Heemanthic. מִשְׁאָלוֹת *petitiones*. Legitur bis tantùm in SS. h. l. cum Affixo, & Pſ. 37. 4. in Regim. מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ *petitiones cordis tui*.

Verſ. 7.

943 הוֹשִׁיעַ Ho-ſhiaע] *ſalvum fecit*, Præt. Hiph. ſuprà Num. 159. Cum Affix. הוֹשִׁיעוֹ *ſalvavit eum*. In fœm. הוֹשִׁיעָה *ſalvavit* ſc: brachium, Pſ. 44. 4. In ſecunda perſ. cum Affix. הוֹשַׁעְתָּנוּ *ſalvos feciſti nos*, verſ. 8. liberaſti nos.

944 בִּגְבוּרוֹת Bigh-bhu-róth] *in fortitudinibus*. A גָּבַר *prævaluit*, Nom. fœm. גְּבוּרָה *potentia, fortitudo, robur, vis*. Cum Præfix. בִּגְבוּרָה *in potentia*. In Regim. בִּגְבוּרַת הַסּוּס *in fortitudine equi*, Pſ. 147. 10. Cum Affix. גְּבוּרָתְךָ *robur tuum*, וּגְבוּרָתְךָ *& potentia tua*, גְּבוּרָתוֹ *potẽtia ejus*, בִּגְבוּרָתוֹ *in potẽtia ſua*. In plur. גְּבוּרוֹת *fortitudines*. Cum Præfix. בִּגְבוּרוֹת *in potentiis*, & cum (ְ) loco ו, בִּגְבֻרוֹת Pſal. 71. 16. Cum Affix. וּגְבוּרוֹתֶיךָ *& fortitudines tuæ*, גְּבוּרוֹתָיו *ejus*, בִּגְבוּרוֹתָיו *in fortitudinibus ejus*.

Verſ. 8.

945 בָּרֶכֶב Ba-ré-chebh] *in curru*. A רָכַב *equitavit*, Nom. maſc. רֶכֶב *currus*, ſuper quo inſidetur, & præſertim bellandi causâ. Cum Præfix. וָרֶכֶב *& currus*, בָּרֶכֶב *in ipſo curru*, excluſo ה Emphat. R. 81.

946 בַסּוּסִים Baſ-ſu ſím] *in equis*. Nom. maſc. סוּס *equus*, tam collectivum quàm individuum. Convenit cum נֵס

T

vexil-

vexillum extulit, quod ejus naturam & ad bellum propensionem videtur indicare: est enim in bello agilis, & non tantùm caput, sed & totum corpus & vocem attollit. Cum Præfix. *Fallax* הַסּוּס *equus ad salutem*, Psal. 33. 17. כַּסּוּס *sicut equus*, וְרֶכֶב וָסוּס *& currus & equus*, Ps. 76. 7. ubi ו cum (ָ) ante accentum Sylluk, R. 78. In plur. סוּסִים & excluso ה Emphat. בַּסּוּסִים.

947 וַאֲנַחְנוּ Va-anáhh-nu] *& nos*. Ex אֲנִי *ego*, plur. אֲנַחְנוּ *nos*, in pausa scribitur אֲנָחְנוּ Ps. 103. 14. Cum Præfixo, וַאֲנַחְנוּ *& nos*, ut suprà Num 81. Ejus Affix. est נוּ, unde בָּנוּ *nobis*, לָנוּ *in nos*.

948 נַזְכִּיר Naz-kír] *recordabimur*. LXX. ἐπικαλεσόμεθα *invocabimus*. A זָכַר Num. 396. in Hiph. הִזְכִּיר *commemoravit, ad memoriam revocavit, mentionem fecit*. Fut. Hiph. quod in Psal. flectitur in prima pers. tantùm. אַזְכִּיר *memorabo*, & cum ה parag. אַזְכִּירָה Ps. 45. 18. נַזְכִּיר *commemorabimus*.

Vers. 9.

949 כָּרְעוּ Ca-reyú] *incurvati sunt*. A כָּרַע *incurvavit se, procubuit*; propriè dicitur de brutis dum pedes incurvant, postea de hominibus. Præt. pl. Kal, כָּרְעוּ *procubuerunt*.

950 קַמְנוּ Kam-nú] *surreximus*. A קוּם Num. 42. Præt. Kal, quod abjecto ו R. 58. in Psalm. flectitur sic: קָם *surrexit*, R. 59. קָמוּ *surrexerunt*, קַמְנוּ *surreximus*.

951 וַנִּתְעוֹדָד Van-nith-yo-dhádh] *& ereximus nos*. Targ. וְאִתְחֵילְנָא *& confortati sumus*. A עָדַד *se erigere, conservare, sustentare*. Convenit cum עוֹד *adhuc*, q. adhuc vel ulteriùs se protrahere. Fut. Hithp. legitur tantùm h. l. in SS. & loco dagesh assumit ו R. 77. cum ו Convers. וַנִּתְעוֹדָד *& nos ipsos adhuc*, (ulteriùs) *esse fiemus*.

Vers. 10.

הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ *Salutem præsta. Rex respondeat nobis*. LXX. σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, *Salvum fac Regem, et exaudi nos*. Joseph. Scaliger Epist. 13. Illi Ἑλληνισταὶ interpretes LXX. ut in aliis infinitis, ita hic claudicant. A principio Psalmi ad comma septimum, *Nunc scio quòd Deus salvabit unctum suum*, verba sunt populi Deum orantis pro expeditione quam parat Rex. A commate septimo ad decimum, Rex respondet, gratias agens Deo, quòd victoriam ejus clementiæ acceptam referat, ac non aliter, ac populus oraverat; Dei fatens præsentem opem sensisse. Itaque quanquam preces concipi videantur à populo ante expeditionem, tamen hæc μιμητικῶς referuntur à populo jam parta victoria. Tandem ultimo commate, iterum populus orat Deum, ut præsto adsit Regi in periculis, ita ut ipse Rex habeat unde possit Deo εὐχαριστεῖν & respondere & succinere populo pro ejus salute vota nuncupanti, quemadmodum nunc facit. *Serva*, inquiunt, Regem. Et, quoties concipiemus illas preces, quæ continentur 6 illis versiculis, ille contra succinat illud solenne carmen qd continetur 3 reliquis versiculis. Quod sanè non fiet nisi post victoriam. Habeat materiam Rex, unde possit nobis sæpe respondere.

PSAL-

PSALMUS XXI. כא

Vers. 3.

952 וַאֲרֶשֶׁת Va-aré-sheth] *& pronunciatum*, Targ. פֵּירוּשׁ *expositionem*. Ab inusitato אָרַשׁ Nom. fœm. אֲרֶשֶׁת *prolatio, eloquium*. Legitur h. l. tantùm in SS.

953 בַּל־מָנַעְתָּ סֶּלָה Bal-ma-náע-tas-sé-la] *nequaquam cohibuisti, Sela*. LXX. καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτὸν, *& voluntate labiorum ejus non fraudasti eum*, i. e. petita obtinuit. A מָנַע *cohibuit, prohibuit, coercuit*, Præt. Kal, מָנַעְתָּ ubi post vocem penacutam desinentem in תָּ sequens vox סֶּלָה habet *Athemerahhik*, R.134. n. 2.

Vers. 4.

954 עֲטֶרֶת עaté-reth] *coronam*. A עָטַר *coronavit*. Nom. fœm. עֲטֶרֶת & עֲטָרָה *corona, diadema*. sed hoc posterius usurpatur tantùm in Regimine.

Vers. 23.

955 אֹרֶךְ O'-rech] *longitudinem*. Ab אָרַךְ *longus fuit, prolongavit*. Nom. masc. sine plur. אֹרֶךְ *longitudo, diuturnitas*. Cum Præfixo, לְאֹרֶךְ *in longitudinem*.

956 יָמִים Ja-mím] *dierum*. יוֹם suprà Num. 92. facit plur. יָמִים sed irregulariter. In Regim. & cum Affixis Gravibus, mutat (ָ) in (:) at cum Affix. Levibus servat (ָ) fitque in Regim. יְמֵי חַיַּי *dies vitæ meæ*, Psal. 23. 6. כִּימֵי שָׁמַיִם *sicut dies cœli*, Psal. 89.30. Targ. כְּיוֹמַיָּא דִיקוּמוּן שְׁמַיָּא *sicut dies quibus subsistunt cœli*. מִימֵי רָע *à diebus mali*, Ps. 94. 13. בִּימֵי קֶדֶם *in diebus antiquitatis*, Psal. 44. 2. וּבִימֵי רְעָבוֹן *& in diebus famis*, Psal. 37.19. (in his, (:) sub (י) tollitur ob præcedens (.) R. 8.) Cum Affix. יָמַי (in pausa יָמָי) *dies mei*, וּבְיָמַי *& in diebus nostris*, יָמֵינוּ *dies nostri*, יָמָיו *ejus*, בְּיָמָיו *in diebus ejus*, יְמֵיהֶם *dies eorum*, בִּימֵיהֶם *in diebus eorum*. Et ex forma fœm. כִּימוֹת *secundùm dies*, Ps. 90. 15.

Vers. 6.

957 תְּשַׁוֵּה Teshav-vé] *adæquabis*. A שָׁוָה *Adæquavit*. Num. 675. Fut. Pih. exit in (ֵ) R. 65.

Vers. 7.

958 תְּחַדֵּהוּ Tehhad-dé-hu] *exhilarabis eum*. Ab חָדָה *lætatus est*, in Pihel חִדָּה *lætificavit, exhilaravit*. Legitur h. l. tantùm in SS. idque in Fut. cum Affixo, תְּחַדֵּהוּ pro תְּחַדֶּהֵהוּ R. 103.

Vers. 8.

959 בֹּטֵחַ Bo-téahh] *sperans est*, i. e. sperat. A בָּטַח Num. 199. Benoni Kal, בֹּטֵחַ *confidens*. Cum ה Relativo, הַבּוֹטֵחַ *qui confidit*, וְהַבּוֹטֵחַ *& qui confidit*, plur. הַבֹּטְחִים *qui confidunt*.

Vers. 9.

960 שֹׂנְאֶיךָ So-neé-cha] *osores tuos*. A שָׂנֵא Num. 236. Ben. Kal. שׂוֹנֵא *odio habens*, i. e. osor. Cum Affix. שֹׂנְאִי *osor meus* (ubi ש repræsentat ו) In plur. שֹׂנְאִים In Regim. וְשֹׂנְאֵי *& odio habentes justum*, Psal. 34. 22. Cum Affix. שֹׂנְאַי (in pausa שֹׂנְאָי) *osores mei*. בְּשֹׂנְאַי

in osores meos, שֹׂנְאֶיךָ *osores tui*, שֹׂנְאֵיהֶם *eorum*.

Vers. 10.

961 כְּתַנּוּר Kethan-núr] (Pones eos) *sicut furnum* ignis, in quo scil: ligna consumuntur: exitium denotat. Nom. masc. תנור *furnus*, *clibanus*, q. à נור *lucerna*, quòd igni luceat, cum כ similitud.

962 לְעֵת פָּנֶיךָ *ad tempus faciei tuæ*, i. e. iræ tuæ. Ut suprà Num. 125.

963 יְבַלְּעֵם Jebhal-ley ém] *deglutiet eos*. A בָּלַע *deglutivit*, *citò absorbuit*. In Pihel ferè semper dicitur per Metaph. pro *dissipare*, *perdere*, quòd ea quæ deglutiuntur, perduntur. Fut. Pihel cum Affixo יְבַלְּעֵם *perdet eos*.

Vers. 12.

964 נָטוּ Na-tú] *extenderunt*. Targ. חֲשִׁילוּ *cogitarunt*. A נָטָה Num. 712. Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic, נָטִיתִי *intendi*, *inclinavi*, Ps. 119. 112. pro נָטִהְתִי mutato ה in (י) R. 66. נָטוּ *intenderunt* pro נָטְהוּ abjecto ה

Vers. 13.

965 שֶׁכֶם Shé-chem] (*Pones eos*) *humerum*, sc: aversum, ut terga dare cogantur. Hebraismus elegans. Targ. כְּתַף חַד *humerum unum*, cœtum unum ut sint conjuncti. LXX. νῶτον *dorsum*, nam qui fugiunt, persequentibus dorsum dant. Nom. masc. sine plur. שְׁכֶם *humerus*, pars sublimior brachii in quam cervix desinit. In pausa scribitur שֶׁכֶם Cum Affix. שִׁכְמוֹ *humerus ejus*. Est & שְׁכֶם nomen oppidi *Sichem*, Ps. 60. 8. ad quod Jacob allusisse videtur, Gen. 48. 22. *Et ego dedi tibi* שְׁכֶם *humerum* &c.

966 בְּמֵיתָרֶיךָ Beme-tha-ré-cha] *in nervis tuis* diriges contra eos in arcu, LXX. ἐν τοῖς περιλοίποις σου *in reliquiis tuis*, (q. à יָתַר *reliquus fuit*.) A יֶתֶר *nervus*, suprà Num. 551. Nom. pl. Masc. Heemanthic. מֵיתָרִים *nervi*, *funes*. Novies legitur in SS. sed cum Affix. tantùm.

Vers. 14.

967 רוּמָה Rú-ma] *Exaltare*. A רוּם *elatus*, *evectus*, *exaltatus fuit*. Imper. Kal, רוּמָה ut suprà Num. 158.

PSALMUS XXII. כב

968 עַל־אַיֶּלֶת *super cerva*, vel *de cerva*, Vide suprà Num. 832.

969 הַשַּׁחַר Hash-shá-hhar] *ipsius auroræ*, i. e. matutina, quæ ipso mane prodit ad pastum. i. e. de Christo, quem Judæi mane h. e. ab ipso exordio prædicationis prosequebantur. Targ. עַל־תְּקוֹף קָרְבַּן תְּדִירָא דְקְרִיצְתָא *super potenti oblatione perpetua auroræ*. q. ab אֵיל *fortis*. LXX. ὑπὲρ ἀντιλήψεως ἑωθινῆς *pro susceptione matutina*, i. e. pro auxilio matutino. A שָׁחַר *niger fuit*. Nom masc. sine plur. שַׁחַר *aurora*, à nigredine sic dicta, cum nondum mundus sole illuxit. In pausa scribitur שָׁחַר *Evigilabo* שָׁחַר *in aurora*, Ps. 57. 9. Targ. לִצְלוֹתָא דִקְרִיץ *ad precationem auroræ*, i. e. matutinam. *Accipiam* כַּנְפֵי שָׁחַר *alas auroræ* suprà Num. 703. aurora uno momento extenditur ab ortu ad occasum, ac si volaret. Cum ה Emphat. הַשַּׁחַר *aurora ipsa*.

Vers.

Verſ. 2.

¶ אֵלִי אֵלִי *Deus mi, Deus mi,* ſuprà Num. 228. LXX. ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου πρόσχες μοι *Deus Deus meus reſpice in me*, q. fuiſſet אֵלִי אֵלִי אֵלַי *Deus mi, Deus mi, ad me* ſcil: reſpice.

¶ לָמָה עֲזַבְתָּנִי *ut quid deſeruiſti me,* apud Evangeliſtas *Sabachthani.* Suprà Num. 444. Subtiliter Leo à Caſtro cum Chriſtus dixit *Lama Sabachthani*, eum ad plantam *Sabec* alluſiſſe, (ſcil: ad hiſtoriam Gen. 22. 13. *Et ecce aries retrò detinebatur* בַּסְּבַךְ *in perplexitate.* LXX ἐν φυτῷ σαβὲκ *in planta Sabek.*) ut indicaret ſe eſſe illum arietem pendentem ex arbore *Sabek*, i. e. in cruce.

970 שַׁאֲגָתִי Sha-agha-thí] (verbis) *rugitus mei.* Targ. אַכְלְוּתִי *clamoris mei,* LXX. οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. *Verba delictorum meorum.* Videntur legiſſe per Metatheſin שְׁגָאָתִי *erroris aut peccati mei,*) à שָׁגָא *erravit.*) A שָׁאַג *rugiit.* Nom. fœm. שְׁאָגָה *rugitus* leonis propriè ob Affix. mutato ה in ת, R. 104. & (ָ) penult. in (:) ſub gutturali in (ֲ) R. 114. quod punctuat præcedentem, R. 13. fit cum Præfixo, בְּשַׁאֲגָתִי *in rugitu meo*, Pſal. 32. 3.

Verſ. 3.

971 דוּמִיָּה Du-mi-já] (& non) *ſilentium* mihi, i. e. nunquam ceſſo clamare. Vel nunquam ceſſant dolores mei. LXX. καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοὶ *& non ad inſipientiam mihi.* A דָּמָה *ſiluit, quievit,* Nom. fœm. ſine plur. דוּמִיָּה *ſilentium, quies,* mutato ה in (ְ) mobile. Ter legitur in SS. idque ſolùm in Pſalm. h. l. & Pſ. 39. 3. *Obmutui* דוּמִיָּה *ſilentio*, i. e. penitus, Pſal. 62. 2. *Tantum ad Deum* דוּמִיָּה *ſilentium anima mea,* ſc: habe. Semel cum (ְ) loco ו *Tibi* דֻּמִיָּה *ſilentium laus*, Pſ. 65. 2. i. e. majori laude ſilendo te dignum exiſtimamus, quàm pauca de te dicere. Vel *tibi ſilet laus*, etiam ab ipſa laude non laudaris.

Verſ. 4.

¶ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת *inhabitans laudes* Iſrael, vel *ſeſſor laudum*, i. e. à populo tuo laudibus perpetuò celebraris.

Verſ. 5.

972 בָּטְחוּ Ba-tehhú] (In te) *ſperaverunt.* Targ. *In verbo tuo confiſi ſunt.* A בָּטַח *fidit,* ſuprà Num. 607. Præt. pl. Kal, בָּטְחוּ

973 אֲבֹתֵינוּ Abho-thé-nu] *patres noſtri.* Ab אָבָה *voluit.* Nom. maſc. genere, fœmin. declinatione, אָב *pater*, etiam ætate, honore & vita, q. filiorum voluntas, omnia volens quæ filiis proſunt. In N. T. voce Syrâ dicitur אַבָּא ἀββᾶ ὁ πατήρ *Abba ô pater*, Mar. 14. 36. Rom. 8. 15. Gal. 4. 6. ubi unius & ejuſdem duplicatio, teſtatur Deum Patrem æquè ad Judæos & Gentiles pertinere: quin & vox *Abba* retrò eodem modo legitur: eſt enim Deus *Abba*, etiamſi averſus videatur. In Regim. aſſumit (ִ.) & mutat (ָ) in (ֲ) R. 115. not. אֲבִי יְתוֹמִים *pater pupillorum*, Pſ. 68. 6. Cum Affixis (extra primam perſ. ſing.) aſſumit itidem (ִ.) & retinet (ָ) אָבִי *pater meus*, אָבִיךָ *tuus.* In plur. אָבוֹת Cum Affix. corripit (ָ) in (ֲ) אֲבוֹתַי *patres mei*, אֲבוֹתֵינוּ & אֲבֹתֵינוּ *noſtri*, וַאֲבֹתֵינוּ *& patres noſtri*, אֲבוֹתֶיךָ *patres tui.* אֲבוֹתֵיכֶם *veſtri*, אֲבֹתָיו *ejus*, אֲבוֹתָם *eorum*, כַּאֲבוֹתָם *ſicut patres eorum.*

 תפלטמו,

974 וַתְּפַלְּטֵמוֹ Vat-tephal-leté-mo] *& liberasti eos.* A פָּלַט *eruit, liberavit.* Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲפַלֵּט Cum Affix. mutato (‥) in (:) תְּפַלֵּט *& liberabo eum,* וַאֲפַלְּטֵהוּ Cum Affix. וּתְפַלְּטֵנִי *& liberabis me*, & cum ו Converſ. וַתְּפַלְּטֵמוֹ *& eruisti eum.* In tertia perſ. יְפַלֵּט infrà Num. 1486.

Verſ. 6.

975 זָעֲקוּ Za-ϒakú] *clamaverunt.* A זָעַק *clamavit, vociferatus est,* quavis de cauſa, ob dolorem, timorem, orandi causâ. Præt. Kal quod in Pſalm. flectitur ſic: זָעַק *clamavit*, זָעַקְתִּי *clamavi*, זָעֲקוּ *clamârunt.*

976 וְנִמְלָטוּ Venim-lá-tu] *& liberati ſunt.* A מָלַט (quod idem eſt cum ſuperiori פָּלַט commutatis literis *Bumaph*, R. 1.) in Niph. נִמְלַט *liberatus, ereptus fuit, ſalvus evaſit.* Præt. Niph. quod in Pſalm. flectitur ſic: נִמְלְטָה *erepta fuit*, ſc: anima noſtra, Pſ. 124. 7. נִמְלְטוּ & in pauſa, נִמְלָטוּ *ſalvi evaſerunt*, נִמְלָטְנוּ *erepti ſumus*, Pſal. 124. 7. itidem cum (‥) ob pauſam.

977 בוֹשׁוּ Bhó-ſhu] (& non) *erubuerunt.* A בּוֹשׁ *erubuit, confuſus fuit*, ferè in malum. Præt. Kal. quod ſervat ו per omnes perſ. R. 59. בּוֹשׁ *erubuit*, בּוֹשׁוּ & abſque ו, בֹּשׁוּ *erubuerunt*, Pſal. 71. 24.

Verſ. 7.

978 תוֹלַעַת Tho-lá-ϒath] (ego) *vermis* ſum, & non vir. Targ. וְחִיל חַלָּשׁ וְלָא גְּבַר *vermis infirmus & non fortis.* Nom. fœm. תּוֹלַעַת *vermis*, animalculum quod ex putredine generatur, (Latin. à *vertendo*, quòd ſeſe vertendo torqueat.) Convenit cum לוּעַ *deglutire, perdere*, quòd animalculum hoc facilè temeretur, & conculcetur, tanquam omnium longè abjectiſſimum. Inde figuratè dicitur de re, vel in ſe, vel hominum opinione vili, & maximè debili: perinde ut Græc. μύση κάνθαρις *abominandus Scarabæus*, de contemptiſſimo & viliſſimo homunculo uſurpatur.

979 וּבְזוּי U-bhezúi] *& contemptus populi.* LXX. ὄνειδος ἀνθρώπων, *abjectio plebis*, infimorum è populi fæce, quibus miſerorum calamitatibus inſultare ſolenne eſt. A בָּזָה *ſprevit, irriſit, contempſit, vilipendit*, oppoſitum ad כָּבַד *honoravit*, Pahul Kal, mutato ה in (ו) R. 65. בָּזוּי In Regim. converſo (‥) in (:) בְּזוּי R. 114.

Verſ. 8.

980 רֹאַי Ro-ái] *videntes me.* A רָאָה *vidit*, Ben. Kal, רֹאֶה *videns*, exit in (‥) R. 65. In Regim. (‥) ante ה tranſit in (‥) R. 122. רֹאֵה בָם *videns in eos*, Pſal. 64. 9. (habet formam Regiminis ante ב R. 134. n. 1.) In plur. abjecto ה. R. 103. רֹאִים Cum Affixo רֹאַי

981 יַלְעִיגוּ Jal-ϒí-ghu] *ſubſannabunt* mihi. A לָעַג Num. 73. in Hiph. הִלְעִיג *ſubſannavit*, propriè cum riſu, ac corrugatione naſi indice digito in eum qui ridetur. Fut. Hiph. יַלְעִיגוּ pro præſenti, *ſubſannant.*

982 יַפְטִירוּ Japh-tí-ru] *diſtorſerunt*, vel *diduxerunt* in labio. Hebraiſmus actum ſubſannantis exprimens. A פָּטַר *laxavit, diduxit, diſtorſit*, Fut. Hiph. legitur h. l. tantùm in SS.

983 יָנִיעוּ Ja-ní-ϒu] *movebunt* caput. Movere caput eſt inſultantis, Pſ. 44. 15. & 109. 25. A נוּעַ *motus, vagatus*,

gatus fuit, in Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵנִיעַ *movit, agitavit, quassavit, vagum reddidit*. Fut. Hiph. quod in Psal. flectitur tantùm in tertia plur. יָנִיעוּ Cum ן parag. mutato (ּ) in (:) R. 101.n. 5. יְנִיעוּן *movebunt capita sua*, Psal. 109. 25. Et cum ו loco (י) *Ipsi* יְנוּעוּן *vagos reddent se ad edendum*, Targ. יְטַלְטְלוּן *vagabuntur*, sicque erit Fut. Kal, יְנוּעוּן i. e. stipe cibum quærent.

Vers. 9.

984 גֹּל Gól] *Devolve* curam, studia tua ad *Jehovam*; est Mimesis eorum, qui Christi spem ridebant: in reliquo versiculo, *eruat eum, eripiat eum*, est enallage personæ. A גָּלַל *volvit* ex summo ad imum, *devolvit*, Imper. Kal, גְּלוֹל per Syncopen, R. 70. גֹּל Est idem quod infrà Num. 1432. גֹּל *Devolve onus tuum*, curam illius ferendi, in alterum transfer. Potest etiam esse Præterit. ex forma גָּלוֹל (ut יָכוֹל R. 43.) per Syncopen, גֹּל *Devolvit ad Jehovam, liberet eum*, Targ. יְשַׁבַּח קֳדָם יְיָ *laudat coram Jehova*. LXX. ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, *speravit in Domino*, quod Matth. 27. 43. redditur πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεὸν *confidit in Deo*. Kimchi existimat esse Nom. *Toar* (i. e. adjectivum) loco Benoni, *Devolvens*.

Vers. 10.

985 גֹחִי Gho-hhí] *extractor meus*. Targ. דְאַפֶּקְתָּנִי *qui eduxisti me*. A גּוּחַ *erupit, erumpendo extraxit*, idque cum impetu. Nom. masc. גֹּחַ *eductor*, cum Affixo.

986 מַבְטִיחִי Mabh-ti-hhí] *confidere faciens me*. A בָּטַח Num. 199. Partic. Hiph. cum Affixo, מַבְטִיחִי *faciens me sperare*.

987 שָׁדָי Shedhé] (super) *ubera*; i. e. dum adhuc ab uberibus penderem, & sic, Psal. 71. 6. *ab utero*, & 2 Tim. 3. 15. ἀπὸ βρέφους *ab infantia*, notat illud tempus quo primùm incipimus uti ratione, ut apud Latin. à teneris unguiculis, à cunis, &c. Nom. masc. cum Duali, שַׁד (Chald. mutato ש in ת, תַּד unde Græc. Τιτθὸς) *mamma*. Dual. שָׁדַיִם duæ *mammæ*. In Regim. contracto ַיִם- in ֵי.. R. 34. & (ּ) in (:) R. 114. שְׁדֵי

988 אִמִּי Im-mí] *matris meæ*. Ab inusitato אָמַם Nom. fœm. אֵם *mater*, Cum Affix. assumit dagesh, & mutat (..) in (.) R. 125. אִמִּי *mater mea*, אִמְּךָ *tua*, אִמּוֹ *ejus*.

Vers. 11.

989 הָשְׁלַכְתִּי Hosh-lách-ti] *projectus sum ab utero*, q. in sinum tuum cecidi, pro quo Ps. 71. 6. habetur נִסְמַכְתִּי *innixus sum à ventre*. A שָׁלַךְ in Hiph. הִשְׁלִיךְ suprà Num. 66. unde in Hoph. הָשְׁלַךְ *jactus, projectus fuit*, h. l. tantùm in Psalm.

990 מֵרֶחֶם Me-rá-hhem] *ab utero, ab ortu*. Nom. masc. sine plur. רֶחֶם *uterus, matrix*, suprà Num. 734. fœtum diligens & fovens. In pausa scribitur רָחֶם Cum Præfix. מֵרֶחֶם & מֵרָחֶם *ab utero*.

Vers. 12.

991 תִּרְחַק Tir-hhák] (ne) *te elonges* à me, i. e. fer mihi opem. A רָחַק *longè, procul abfuit*, Fut. Kal, quod in Psal. flectitur sic: תִּרְחַק *procul discedas*, & in pausa תִּרְחָק Ps. 22. 20. In tertiâ fœm. cum ו Convers. וַתִּרְחַק *& longè abfuit*, sc: benedictio, Psal. 109. 17.

Vers.

Verſ. 13.

992 פָּרִים Pa-rím] *juvenci* multi, i. e. inimici robuſti. Nom. maſc. פַּר *juvencus*, medius inter עֵגֶל *vitulum*, בָּקָר *bovem*, & שׁוֹר *taurum*, qui ſacrificiis erat commodus. Per Metaphor. *homines robuſti & potentes*. In pauſa ſcribitur פָּר Pſ. 50. 9. In plur. פָּרִים cum (ָ) loco dageſh, pro פַּרִּים eſt enim ex פָּרַר *fregit*.

993 אַבִּירֵי Ab-bi-ré] *robuſti* Baſhan, LXX. ταῦροι πίονες *tauri pingues*. Nom. maſc. אָבִיר & ex forma dageſhata אַבִּיר *fortis*, *ſtrenuus*, *robuſtus*, *bellator*, qui brachiis pollet, q. alatum dicas, ab אֵבֶר *penna*, *ala*. Dicitur de Deo, Angelis, & hominibus: per tranſlationem de tauris, & equis, ratione virium & roboris. In Regim. ſing. formatur ex forma Kametſata, ideóque correpto (ָ) in (ֲ) R. 114. facit אֲבִיר *Vovit* לַאֲבִיר יַעֲקֹב *potenti Jacob*, Pſ. 132. 2. LXX. τῷ Θεῷ *Deo Jacob*. In plur. ex forma dageſhata, לֶחֶם אַבִּירִים *panem robuſtorum comedit*, Pſ. 78. 25. LXX. τῶν ἀγγέλων *Angelorum*, Targ. מְזוֹן דִּנְחַת מִמְּדוֹר מַלְאֲכַיָּא *cibum qui deſcendit ex habitatione Angelorum. An comedam carnem* אַבִּירִים *robuſtorum*, Pſal. 50. 13. LXX. τῶν ταύρων *taurorum*. *Cœtus* אַבִּירִים *fortium*, ſive *taurorum*, Pſ. 68. 31. In Regim. אַבִּירֵי לֵב *robuſti corde*, Pſalm. 76. 6.

994 בָשָׁן Bha-ſhán] *Baſhan*. Nomen proprium regionis uberrimæ, in qua olim regnabat *Og*, Num. 21. 34. In illa alebantur robuſtiſſimi tauri, nec non homines corporis proceritate reliquos ſuperantes: unde *terra* רְפָאִים *gigantum* dicta, Deut. 3. 13. Hinc Prophetæ, ferociam, proterviam, & improbitatem hominum perſtringentes, comparant viros *tauris*, fœminas *vaccis* illius regionis, Am. 4. 1. פָּרוֹת הַבָּשָׁן *vaccæ Baſhan*, uxores maritis imperantes. Cum Præfix. מִבָּשָׁן *ex Baſhan*, Pſ. 68. 23. מֶלֶךְ הַבָּשָׁן *rex Baſhanis*, Pſ. 135. 11.

995 כִּתְּרוּנִי Kit-terú-ni] *cinxerunt me*. A כָּתַר *cinxit*, *ad inſtar coronæ circumambivit*, *circumſtetit*: ſicut Lat. *corona* notat conventum hominum circumſtantium. Præt. plur. Pih. h. l. tantùm in Pſalm.

Verſ. 14.

996 פָּצוּ Pa-tſú] *Aperuerunt*. A פָּצָה *aperuit*, ſc: os. Præt. pl. Kal, פָּצוּ *aperuerunt*, Pſ. 66. 14 pro פָּצָהוּ ejecto ה R. 66.

כְּאַרְיֵה *leo*, cum ellipſi כ pro כְּאַרְיֵה *ſicut leo*, ut ſuprà Num. 317.

997 טֹרֵף To-réph] *lacerans*. A טָרַף ſuprà Num. 316. Ben. Kal.

998 וְשֹׁאֵג Veſho-égh] *& rugiens*. A שָׁאַג ſuprà Num. 970. Ben. Kal.

Verſ. 15.

999 נִשְׁפַּכְתִּי Niſh-pách-ti] (ſicut aqua) *effuſus ſum*, quæ conſiſtentiam non habens, diffluit & dilabitur. A שָׁפַךְ *fudit*, *effudit*. Prima perſ. Præt. Niph.

1000 וְהִתְפָּרְדוּ Vehith-pá-redhú] *& ſeparaverunt ſe*, mutuam laxationem & ſolutionem *oſsium* ſignificat. A פָּרַד *ſeparavit*, Præt. Hithpah. reciprocationem notat. R. 47.

1001 כַּדּוֹנַג Cad-do-nágh] *ſicut ipſa cera*, quæ admota igni liqueſcit. Nom. maſc. ſine pl. דּוֹנַג *cera*, in pauſa ſcribitur דּוֹנָג 4 legitur in SS. *Sicut liqueſcit* דּוֹנַג *cera*, Pſal. 68. 3. Cum Præfix. *Montes* כַּדּוֹנַג *ſicut ipſa cera diſſoluti ſunt*, Pſal. 97. 5. (ubi כ excludit ה Emphat.

phat. R. 81.) Adagium est de rebus quæ facilè & celeriter contabescunt.

1002 נָמֵס Na-més] *liquefactum est*, sc: cor præ metu, ut Ovid. de Ponto Eleg. 9. *Sic mea perpetuis liquescant pectora curis.* A מָסַס concreta *liquefecit*, solida fluida reddidit. Præt. Nip. syncopatâ mediâ radicali, R. 70. נָמַס & in pausa cum (ָ) וְנָמָס *& putridus factus est*, Ps. 112. 10. Et ex terminatione (..) נָמֵס In plur. assumpto dagesh, נָמַסּוּ *liquefacti sunt*, Ps. 97. 5.

1003 בְּתוֹךְ *in medio*, Nom. masc. sine plur. תָּוֶךְ *medium*. In Regim. & cum Affix. ו quiescit, R. 124. fitque תּוֹךְ Cum Præfix. בְּתוֹךְ *in medio*, וּבְתוֹךְ *& in medio*. cum Affix. בְּתוֹכִי *in medio mei*, בְּתוֹכֵכִי *in medio tui*, Psal. 116. 19. (cum Affixo Syro כִי pro בְּתוֹכֵךְ R. 146.) בְּתוֹכוֹ *per medium ejus*, Ps. 136. 14. בְּתוֹכָהּ *in medio ejus. f.* מִתּוֹכָם *è medio eorum.*

1004 מֵעַי Me-ɣái] *viscerum meorum.* Ab inusitato מֵעָה fit duale מֵעַיִם *viscera*, quæ dictio comprehendit omnia membra interna, cor, hepar, pulmonem, &c. In SS. non legitur nisi in Regim. & cum Affix. ideóque contracto (..) in (:) R. 116. facit in Regim. מִמְּעֵי אִמִּי *à visceribus matris meæ*, Psal. 71. 6. Cum Affix. retinet (..) *Lex tua in medio* מֵעָי *viscerum meorum*, Ps. 40. 9. i. e. cordis.

Vers. 16.

1005 יָבֵשׁ Ja-bhésh] *Exaruit.* Præt. Kal, יָבֵשׁ *aruit, exaruit, exiccatus fuit*, exit in (..) R. 43. וְיָבֵשׁ *& aruit*, Ps. 90. 6.

1006 כַּחֶרֶשׂ Ca-hhé-res.] *sicut ipsa testa.* Nom. masc. חֶרֶשׂ *testa, fictile*, cum כ similitud. quod excludit ה Emphat.

1007 כֹּחִי Co-hhí] *vis mea*, Corpus meum simile est testæ, quæ igne excocta nihil humidi reliquit. A כֹּחַ *Vis, virtus, potẽtia, robur.* Scribitur semel tantùm cum ו, כּוֹחַ Dan. 11. 6. aliâs semper sine ו, כֹּחַ Cum Præfix. בְּכֹחַ *cum virtute*, Psal. 29. 4. excluso ה Emphat. Cum Affix. *Cum defecerit* כֹּחִי *virtus mea*, Ps. 71. 9. humidum radicale, quod membra conglutinat. בְּכֹחוֹ *virtute sua*, Ps. 65 7.

1008 מֻדְבָּק Mudh-bák] *adhæsit*, i.e. lingua cui alioqui plus humoris natura attribuit, etiam exaruit; unde Dominus avidè potum expetivit, *Sitio*, Joh. 19. 28. A דָּבַק *adhæsit.* Partic. Hoph. מֻדְבָּק *adhærens est*, cum (ֻ) loco (ָ) R. 46.

1009 מַלְקוֹחָי Mal-ko-hháj] *faucibus meis.* A לָקַח *accepit*, Nom. Dual. מַלְקוֹחַיִם *fauces*, partes oris supra & infra linguam, quibus cibus capitur. Legitur h. l. tantùm in Bibliis.

10 0 תִּשְׁפְּתֵנִי Tish-pethé-ni] (& in pulverem mortis, i. e. terram sepulchri,) *collocabis me.* A שָׁפַת *disposuit, ordinavit, intra certos limites posuit*: extat 4 in SS. Fut. Kal, תִּשְׁפֹּת at ob Affix. ו transit in (:) R. 119.

Vers. 17.

1011 כְּלָבִים Kela-bhim] *canes*, hostes crudeles & rabidi. Nom. radicale כֶּלֶב *canis*, ratio nominis ignota; convenit cum כֶּבֶל *compes*, q. à vilitate: alii per lusum כְּלֵב *quasi cor*, quòd sit fidelis. In pausa scribitur כָּלֶב Cum Præfix. כַּכָּלֶב *sicut ipse canis*, Psalm. 59. 7. excluso ה Emphat. In plur. (formatur ut דֶּרֶךְ Num. 255.) כְּלָבִים *canes.* Cum Affix. כְּלָבֶיךָ *canes tui*, Psal. 68. 24.

1012 מְרֵעִים Mere-ɣím] (cœtum) *ma-*

lignantium. A רוע *malum esse*, in Hiph. abjecto ו, R. 58. הרע *malè egit, malè tractavit, malum operatus est*, unde Particip. מֵרַע vel מֵרֵעַ *malefaciens, malignus*, qui non solùm aliis malefacit, verùm etiam suo exemplo alios ad malitiam allicit. In plur. mutato (..) in (:) R. 116. מְרֵעִים *malefici*, Ps. 26.5. (at מֵרֵעִים cum (..) sub מ, *socii*, à רָעָה *pavit*, qd notandum.) Cum Præfix. בַּמְּרֵעִים *in malignos*, Psal. 37. 1. excluso ה Emphat.

1013 הִקִּיפוּנִי Hik-ki-phú-ni] *cinxerunt me*. A נָקַף in Hiph. הִקִּיף suprà Num. 705. *ambivit*, propriè circulum fecit. Præt. Hiph. quod in Psal. flectitur tantùm in tertia plur. הִקִּיפוּ *cinxerunt*, Ps. 88. 18. Cum Affixo, הִקִּיפוּנִי *ambierunt me*.

1014 כָּאֲרִי Ca-arí] *perfoderunt*. LXX, *ὤρυξαν foderunt*. A כּוּר (idem quod כָּרָה *fodit*,) *perfodit*. Præt. plur. Kal, כָּרוּ & cum א Epenthetico (ut legunt Biblia Complutensia Ann. 1520 edita) כָּארוּ quemadmodum fit in וְקָאם *& exsurgit* (à קום Hos. 10. 14.) quod א factum mobile, (sicut in רָאֲמָה *exaltabitur* (à רום Zach. 14. 10.) fit כָּאֲרוּ Sed ו est hîc *diminutum, ut clarè innuat clavorum Christi stigmata*, (inquit *Marinus* in Arca Noe) fitq; כָּארִי cum (ו) punctato, ut habent Hispaniarum Regis Biblia, (quod non infrequens est in SS. Ezr. 10. vers. ult. נָשְׂאֵי *acceperunt*, pro נָשְׂאוּ &c.) ac postea degeneravit in כָּאֲרִי Secundùm puncta igitur (quæ lectio semper est verior) legendum כָּאֲרוּ *Ca-arû*, & secundum literas, כָּאֲרִי *Ca-arí*, sed sensu eodem. Judæi legunt כָּאֲרִי *sicut leo*, ne cogantur fateri in nullo alio completum fuisse hoc vaticinium, quàm in Jesu Christo: contra quos est Masora, (aliâs apud eos sacrosancta.) Sic enim ad vocem כָּאֲרִי Num. 24. 9. Masora parva notat: ד' ב' קמצין וב' פתחין i. e. vox hæc כָּאֲרִי *quater* extat, *bis cum Kamets, & bis cum Patahh.* sc: כָּאֲרִי cum (-) *sicut leo*, habetur, Num. 24. 9. & Ezech. 22. 25. Cum (·) autem legitur h. l. & Esa. 38. 18. Rursus ad hunc locum Psalmi eadem Masora: ב' קמצין בתרי לישוני כָּאֲרִי שויתי עד בקר *Duo* כָּאֲרִי inveniuntur cum *Kamets*, sed *diversarum significationum*, scil: Esa. 38. 13. *Adæquavi usque ad mane*, כָּאֲרִי *sicut ipse leo*, pro כְּהָאֲרִי excluso ה Emphat. Quòd si illud כָּאֲרִי apud Es. significat *sicut leo*, necesse est ut hoc nostrum significet aliud quid. Itidem in Masora finali, cujus collector R. Jacob Ben. Chajim (quæ addita est codici Venetiano, & Buxtorfianis Bibliis,) habetur, אב' מן בב' ותרויהון בתרי לשני *Alphabetum* constans ex *binis* vocibus, *quæ diversam habent significationem*, i. e. hujusmodi quæ scripturâ conveniunt, significatione differunt, v. g. אָמִיר *summus ramus*, & אָמִיר *mutabo*, &c. ubi 98. voces reperies: & inter illas fol. 2. col. 2. כָּאֲרִי quod ait occurrere, Esa. 38.13. & Ps. 22. 17. Ex quo luculenter apparet, quòd כָּאֲרִי alium sensum obtineat in Esa, & alium h. l. Proculdubio corruptela est particularis codicum, (non omnium) nam idem ibidem in litera אר asserit, *se in parte exemplarium correctorum invenisse scriptum* כָּאֲרוּ sed *in marginali, legendum esse notetur* כָּאֲרִי Et Joannes Isaacus (ex Iudæo factus Christianus) contra Lindanum, *bona conscientia testatur, se apud avum suum vidisse Psalterium, in quo in*

textu scriptum fuerat כָּאֲרוּ Targ. utramque lectionem exprimit. נָכְתִין הֵיךְ אַרְיָא אִידַי וְרַגְלַי *Mordentes* (alludit ad præcedens כְּלָבִים *canes*) *sicut leo manus meas, & pedes meos*. Targum secutus Avenarius, putat esse כָּאֲרוּ compositum ex כָּרוּ *perfoderunt*, & אֲרִי *leo*; ut כָּאֲרִי sit idem qd *sicut leo perfoderunt*, : sed hoc est insolens, ut una eadem litera, in eadem voce, obtineat duplex & diversum officium. scil: literæ Servilis & Radicalis simul.

Vers. 18.

אֲסַפֵּרָה *Numerabo*, suprà Num. 86. sensus est: In cruce distentus, ossibus meis diductis, ita ea enumerare potuissem; illi, nulla mei miseria permoti, intuebantur & inspiciebant me cum voluptate.

1015 יַבִּיטוּ Jab-bí-tu] *intuebantur*. A נָבַט suprà Num. 530. Fut. Hiph. וְאַבִּיטָה *& intuebor*. יַבִּיט *intuebitur*, יַבִּיטוּ *intuebuntur*.

1016 יִרְאוּ־בִי Jir-u-bhí] *inspiciebant in me*. ubi præpositio ב intentam & gratissimam intuitionem notat. Targ. מְבַזַּן לִי *illudunt mihi*, A רָאָה *vidit*. Fut. Kal, יִרְאוּ suprà Num. 388. Cum Affixo, יִרְאוּנִי *videbunt me*, Ps. 159. 25.

Vers. 19.

1017 יְחַלְּקוּ Jehhal-lekú] *Divident*. Ab חָלַק *divisit, partitus est*, Fut. Pih. qd in Psal. flectitur sic: אֲחַלֵּק *dividam*, cum ה parag. אֲחַלְּקָה *in partem obtinebo*, Psal. 60. 8. תְּחַלֵּק *divides*, יְחַלְּקוּ *divident*.

1018 בְּגָדַי Begha-dhái] *vestes meas*. A בָּגַד *perfide egit*, Nom. commun. gen. בֶּגֶד quod bis significat *perfidia, prævaricatio*, Esa. 24. 15. Ier. 12. 1. aliàs *vestis*, q. signum perfidiæ in Deum. Cum Præfix. כְּבֶגֶד *sicut vestis*, & excluso ה Emphat. כַּבֶּגֶד *sicut ipsa vestis*, Ps. 102. 27. In plur masc. בְּגָדִים ut suprà Num. 255. Cum Affix. בְּגָדַי *vestimenta mea*. Et in forma fœmin. בְּגָדוֹת Cum Affix. בִּגְדֹתֶיךָ *vestes tua*, Ps. 45. 9.

1019 לְבוּשִׁי Lebhu-shí] (super) *indumento meo*. A לָבַשׁ *indutus fuit*. Nom. masc. לְבוּשׁ *indumentum, habitus*, quicquid induitur. Cum Præfix. כַּלְּבוּשׁ *sicut ipsum indumentum*, Ps. 102. 17. excluso ה Emphat. Cum Affix. לְבוּשִׁי *vestimentum meum*, לְבוּשָׁהּ *ejus*.

1020 יַפִּילוּ Jap-pí-lu] *cadere facient*, projicient. A נָפַל suprà Num. 267. In Hiph. excluso נ, R. 69. הִפִּיל *cadere fecit, jecit, dejecit, projecit*. Fut. Hiph. quod in Psalm. flectitur in tertia pers. tantùm, וַיַּפֵּל *& dejecit*, Ps. 78. 28. cum ו Convers. & (..) loco י. Cum Affix. יַפִּילֵם *dejiciet eos*, Ps. 140. 11. וַיַּפִּילֵם *& dejecit eos*, Psal. 78. 55. יַפִּילוּ *projicient*.

Vers. 20.

1021 אֱיָלוּתִי Eja-lú-thi] *fortitudo mea*. A masc. אֱיָל *fortitudo, potentia, robur*, Ps. 88. 5. *sicut vir absque* אֱיָל Targ. חֵילָא *robore*, Nom. fœmin. אֱיָלוּת *fortitudo, vigor, robur, præsidium*. Legitur h. l. tantùm in SS.

1022 לְעֶזְרָתִי Le ץez-rá-thi] *ad auxilium meum*. A עָזַר *auxiliatus est*, Nom. fœm. עֶזְרָה *auxilium, adjutorium*, & semel alia forma עֶזְרַת Psal. 60. 16. Cum Affix. עֶזְרָתִי *auxilium meum*, לְעֶזְרָתִי *in auxilium meum*, בְּעֶזְרָתִי idem, Ps. 35. 2.

1023 חוּשָׁה Hhú-sha] *festina*, succurrendi necessitatem ostendit. LXX.

 πρόσχες

προσχες *conspice*. Ab חוש *festinare*; *properare*. Imper. Kal, cum ה parag. חוּשָׁה *propera*, Ps. 38. 25.

Vers. 21.

1024 יְחִידָתִי Jehhi-dha-thí] *unicam meam*, i. e. animam meam omni auxilio destitutam, quæ appellatur *unica*, quia unica est in corpore, cujus plurima sunt membra. Targ. רוּחָא דְּגוּשְׁמִי *spiritum corporis mei*. LXX. τὴν μονογενῆ μου *unigenitam meam*. A יָחַד *univit*, *unum effecit*, Nom. masc. יָחִיד *unicus*, *solitarius*. *unicus & pauper ego*, Psal. 25. 16. omni ope destitutus: In Plur. יְחִידִים mutato (ָ) in (ְ) *Qui collocat* יְחִידִים *solitarios in domum*, Ps. 68. 7. i. e. maritum & uxorem prole carentes In fœm. יְחִידָה *unica*, cum Affix. *Eripe à Leonibus* יְחִידָתִי *unicam meam*, Ps. 35. 17. quam vers. 12. dixerat ad *orbitatem* reductam.

Vers. 22.

1025 רֵמִים Remím] (à cornibus) *unicornium*, i. e. à potentia, ferocia hostium. Nom. masc. רְאֵם *unicornis*, (à רום *elevare*, habet n. cornu altum in nare seu in fronte) Est indomita fera, quæ interimi quidem potest, nunquam viva capitur. In SS. describitur *à robore*, Num. 22. *à ferocia* indomabili, Job 39. *ab eminentia cornuum*, Ps. 92. 11. *Et exaltabitur cornu meum*. כִּרְאֵים *sicut unicornis*, ubi post א inseritur (ִ) In plur. כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים *sicut filius unicornium*, Ps. 29. 6. & contractè רֵמִים more Syrorum, R. 141.

1026 עֲנִיתָנִי Ɣani-thá-ni] *exaudivisti me*, i. e. exaudiens liberasti me, causa pro effectu, Targ. קַבֶּלְתָּא צְלוֹתִי *accepisti orationem meam*, LXX. τὴν ταπείνωσίν μου *humilitatem meam*, q. esset nomen. A עָנָה supra Num. 146. Præt. Kal, quod mutato ה in (י) R. 66. facit עָנִיתָ cum Affix. correpto (ָ) primæ syllabæ in (ֲ) R. 114. עֲנִיתָנִי *exaudivisti me*, עֲנִיתָם *eos*. In prima pers. עָנִיתִי *afflictus fui* valdè, Ps. 116. 10. Targ. שַׁבַּחַת *laudavi*. LXX. ἐταπεινώθην *humiliatus sum*.

Vers. 23.

1027 לְאֶחָי Lee-hhái] *fratribus meis*. Ab אָחָה *consibulavit*, Nom. masc. אָח *frater*, à consociatione, Psal. 49. 8. אָח *Fratrem non redimendo redimet*, Vel (אָח vox naturalis, suspirium ex dolore indicans:) *Ah nullus redimet*. Cum Præfix. כְּאָח *sicut frater*. Cum Affix. assumit (ִי) tanquam supplementum tertiæ radical. ה, R. 99. not. בְּאָחִיךָ *in fratrem tuum* Ps. 50. 20. In plurali, aliquando habet (ָ) aliquando (ַ) אַחִים *fratres*, & Psal. 133. 1. Cum Affix. אַחַי *fratres mei*, Ps. 122. 8. In pausa, mutato ultimo (ַ) in (ָ) R. 131. prius (ַ) ante guttural. kametsatam transit in (ֶ) R. 109. fitque לְאֶחָי *fratribus meis*, Ps. 69. 9.

1028 קָהָל Ka-hál] (in medio) *ecclesiæ*. A קָהַל *congregavit*. Nom. masc. קָהָל *congregatio, cœtus, ecclesia*. Cum Præfix. בְּקָהָל *in ecclesia*, לְקָהָל *in congregatione*. In Regim. correpto priori (ָ) in (ְ) R. 114. & posteriori in (ַ) R. 115. בִּקְהַל *in congregatione* populi, Ps. 107. 32.

1029 אֲהַלְלֶךָּ Ahal-lé-cha] *laudabo te*. Ab הָלַל supra Num. 494. Fut. Pih. quod in Psalm. flectitur sic: אֲהַלֵּל *laudabo*. Cum ה parag. & Affix. mutato (ֵ) in (ְ) R. 117. facit ואהללה

וְאֲהַלְלָה *& laudabo*, Pſ. 145. 2. Et aliquādo ſublato dageſh, R. 20. אֲהַלְלָה *laudabo*, Pſ. 69. 31. אֲהַלְלָה *laudabo te*, Pſ. 35. 18. אֲהַלְלֶנּוּ *laudabo eum*, Pſ. 109. 30. יְהַלֵּל *laudabit*, & ob Maccaph. correpto (..) in (∵) R. 134. יְהַלֶּל Pſal. 102. 19. In tertia fœm. cum Affix. וּתְהַלְלֶךָּ *& laudabit te*, ſc: anima mea, Pſ. 119. 175. In plur. excidente dageſh, יְהַלְלוּ *laudabunt*, Cum Affix. יְהַלְלוּךָ *laudabunt te*, יְהַלְלוּהוּ *eum*.

Verſ. 24.

1030 הַלְלוּהוּ Ha-lelú-hu] *laudate eum*. A ſuperiori הִלֵּל Imper. Pih. הַלֵּל *lauda*. In fœmin. gen. & num. plur. ejicitur dageſh, R. 20 ſed (:) legitur, ſub litera ſuâ naturâ dageſhandâ R 5. הַלְלִי *lauda* (fœm.) anima mea, Pſal. 146. 1. In plur. הַלְלוּ *laudate*, Cum Affix. הַלְלוּהוּ *laudate eum*.

1031 כַּבְּדוּהוּ Cab-bedhú-hu] *honorate eum*, amplificate beneficia ejus, intenſionem ſignificat. A כָּבֵד *honoravit*, Imper. Pih.

1032 וְגוּרוּ Veghú-ru] *& metuite* ab eo. A גּוּר *pavit, timuit*, ſuprà Num. 231. non tam metum, quàm reverentiam, quam impenſè in nos beneficis exhibemus, notat: cui oppoſitum, deſpicere, contemnere, ſicq; differt à יָרֵא *timuit*, ob certam & notam rationem, פָּחַד *trepidavit*, ob externam vim & autoritatem. Imper. Kal, formæ קוּם

Verſ. 25.

1033 לֹא־בָזָה Lo-bha-zá] *non ſprevit*, Præt. Kal, בָּזָה *ſprevit, contempſit*, exit in (ָ) R. 65. Vide ſuprà Num. 979.

1034 שִׁקַּץ Shik-káts] (& non) *abominatus eſt*. Præt. Pih. שִׁקֵּץ *abominatus, deteſtatus eſt*, q. illa quæ in lege dicuntur שֶׁקֶץ vitabile, horribile, averſatile, *execratus eſt*, quæ quiſquis tetigiſſet à ſacris ad certum expiationis tempus arcebatur. Exit in (-) pro (..) R. 45.

1035 עֱנוּת yanúth] *afflictionem, humilitatem*. A עָנָה *afflixit, humiliavit*, Nom. fœm. עֱנוּת *afflictio, humilitas*.

1036 וּבְשַׁוְּעוֹ U-bheſhav-veyó] *& in clamando ipſum*, i. e. dum clamarem: ad ejulantium, gementium atque dolentium vocem refertur. A שָׁוַע Num. 751. Infin. Pih. שַׁוַּע at ob Affix. (-) furtivum tollitur, R. 10. & (..) tranſit in (:) R. 117. ſitq; בְּשַׁוְּעִי *in clamare meo*, Pſ. 28. 2. i. e. dum clamo, וּבְשַׁוְּעִי *& in vociferari* (ad) *eum*.

Verſ. 26.

1037 נְדָרַי Nedha-ráj] *vota mea*. A נָדַר *vovit, promiſit* (nec aliud in hac lingua occurrit, per quod *promittere* exprimi queat, notavit Mercerus) Nom. maſc. נֶדֶר *votum*, tam verbum, quàm res quæ vovetur. In plur. נְדָרִים (ut ſuprà Num. 255.) Cum Affix. נְדָרַי. *vota mea*, (in pauſa נְדָרָי) לִנְדָרַי *in vota mea*, נְדָרֶיךָ *vota tua*.

1038 אֲשַׁלֵּם Aſhal-lém] *reddam*. A שָׁלֵם *complevit, abſolvit*, in Pih. שִׁלֵּם *completè finivit, rependit, retulit*, q. illud quod non rependitur, non ſit abſolutum. Fut. Pih. quod in Pſalm. flectitur ſic: אֲשַׁלֵּם *perſolvam*, cum ה parag. וַאֲשַׁלְּמָה *& rependam*, Pſ. 41. 11. תְּשַׁלֵּם *rependes*, יְשַׁלֵּם *perſolvet*. Cum שֶׁ Relativo, R. 75. שֶׁיְשַׁלֶּם *qui rependet*, Pſ. 137. 8. cum (∵) ob Maccaph. R. 134. In plur. cum Affix. יְשַׁלְּמוּנִי *rependent mihi*, Pſ. 35. 12.

Vers. 27.

1039 יְחִי Jehhí] *vivet.* Ab חָיָה *vixit, revixit, recreatus, sanatus fuit,* q. ægrotus non vivat, cum malè vivat. Fut. Kal, quod formatur ut הָיָה suprà Num. 439. וְאֶחְיֶה אֶחְיֶה *vivam & vivam,* יִחְיֶה & per Apocopen יְחִי *vivet,* וִיחִי *& vivat cor vestrum,* Psal. 69. 33. i.e. bono animo sitis. תְּחִי *vivat anima mea,* Ps. 119. 175.

Vers. 28.

1040 וְיָשֻׁבוּ Veja-shŭ-bhu] *& revertentur,* convertentur. A שׁוּב *redire, reverti, resipicere* de quavis reversione dicitur. Fut. Kal, formæ קוּם R. 58. & in Psalm. flectitur sic: אָשׁוּב *revertar,* תָּשׁוּב *reverteris,* יָשׁוּב *revertetur,* & cum (:) יָשֵׁב *redibit in terram suam,* sc: homo, Ps. 146. 4. Cum ו, יָשֹׁב *revertetur,* Ps. 74. 21. Cum ו Convers. mutato ו in (..) R. 127. וַיָּשָׁב *& reversus est,* Ps. 60. 2. תָּשׁוּב *revertetur* (fœm.) scil. oratio mea, Ps. 35. 13. יָשׁוּבוּ *revertentur,* וְיָשׁוּבוּ *& revertentur.* Cum ו Convers. וַיָּשׁוּבוּ *& reversi sunt,* Ps. 78. 41. Et cum (:) loco ו, יָשֻׁב, יָשֻׁבוּ *redibunt,* וְיָשֻׁבוּ *& redibunt.* Cum ן parag. mutato (·) in (:) R. 102. n. 5. יְשֻׁבוּן *revertentur,* Ps. 104. 9.

1041 מִשְׁפְּחוֹת Mish-pehhóth] *familiæ.* Ab inusitato שָׁפַח Nom. f. שִׁפְחָה *ancilla,* unde Heemanthic. מִשְׁפָּחָה *familia* (prout Latin.) *à famula.* In plur. מִשְׁפָּחוֹת *familiæ.* In Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114. מִשְׁפְּחוֹת *familiæ gentium.*

Vers. 29.

1042 הַמְּלוּכָה Ham-melu-chá] *Jehovæ est ipsum regnum.* A מָלַךְ *regnavit.* Nom. fœm. sine plur. מְלוּכָה *regnum,* cum ה Emphat.

1043 וּמוֹשֵׁל U-mo-shél] *& dominator.* A מָשַׁל *dominatus est.* Ben. Kal, מוֹשֵׁל *dominans, dominator, dominus,* & sine ו, מֹשֵׁל Ps. 59. 14.

Vers. 30.

1044 דִּשְׁנֵי Dish-né] *pingues,* vel *delicati* terræ. A דָּשֵׁן *in cinerem redigere,* in sacrificiis fœlicitatis signum, dum hostia igne cœlesti absumeretur: hinc *fœlicem effici,* cui Deus favet, *Beari,* cujus sacrificia accepta sunt. Inde Nom. דָּשֵׁן *fœlix, beatus, delicatus,* vulgò *pinguis.* Ter legitur in SS. Esa. 30. 23. דָּשֵׁן *fœlix, & pinguis.* In pl. דְּשֵׁנִים *uberes erunt,* Ps. 92. 15. In Regim. correpto (..) in (:) ex priori (:) fit (.) דִּשְׁנֵי

1045 יִכְרְעוּ Jich-reע ú] *inclinabunt se.* A כָּרַע suprà Num. 949. Fut. Kal, quod in Psalm. flectitur in plur. tantùm. וְנִכְרָעָה *& procumbemus,* Psal. 95. 6. cum ה parag. יִכְרְעוּ *incurvabunt se.*

1046 יוֹרְדֵי Jo-redhé] *descendentes* (in) pulverem, i. e. miseri, morti proximi. A יָרַד *descendit,* Ben. Kal, יוֹרֵד *descendens,* Cum ש Relativo, R. 75. שֶׁיֹּרֵד *quod descendit,* Psal. 132. 2. In plur. יוֹרְדִים in Regim. יוֹרְדֵי & יֹרְדֵי *descendentes in silentium,* Psalm. 115. 17.

1047 חִיָּה Hi-já] (& qui animam suam non) *vivificabit,* i. e. quorum nullus vivificat animam suam. LXX. καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ *& anima mea illi vivet.* Legerunt וְנַפְשִׁי לוֹ חָיָה pro לֹא *non,* לוֹ *ei,* & נֶפֶשׁ fœm. genere non convenit cum masc. חִיָּה Ab חָיָה suprà Num. 1039. Præt. Pih. חִיָּה *vivificavit, vivum conservavit, recreavit, nutrivit.* In fœm. חִיְּתָה R. 65.

65. cum Affix. חִיָּתַנִי *vivum conservavit me*, Pſ. 119. 50. contractè, pro חִיִּתַתְנִי In ſecunda perſ. mutato ה in (י) R. 66. חִיִּית Cum Affix. חִיִּיתַנִי *vivum conſervaſti me*, Pſ. 30. 4. & in pauſa, חִיִּתָנִי Pſ. 119. 33.

Verſ. 31.

1048 יְסֻפַּר Jeſup-pár] *Narrabitur, numerabitur* Domino. A סִפֵּר ſuprà Num. 86. Fut. Pyhal, יְסֻפַּר *recenſebitur*, & cum ה Interrog. R. 77. הַיְסֻפַּר *an recenſebitur?* Pſ. 88. 12.

Verſ. 32.

1049 וְיַגִּידוּ Vejag-gí-dhu] *& annunciabunt*. Ab הִגִּיד ſuprà Num. 447. Fut. Hiph. quod in Pſalm. flectitur ſic: אַגִּיד & cum ה parag. אַגִּידָה *annunciabo*, יַגִּיד *annunciabit*, הֲיַגִּיד *num annunciabit*, Pſ. 30. 10. cum ה Interrogativo. וַיַּגֵּד *& annunciavit*, Pſ. 52. 2. cum ו Converſ. וַיַּגִּידוּ *& annunciaverunt*, Pſ. 50. 6. cum ו Conv.

8050 נוֹלָד No-ládh (populo) *genito*. A יָלַד *genuit*, in Niph. converſo (י) in ו R. 56. נוֹלַד *genitus, partus fuit*, i. e. natus. Partic. Niph. נוֹלָד

PSALMUS XXIII. כג

1051 רֹעִי Ro-ýí] *paſtor meus*. LXX. ποιμαίνει με *paſcit me*. A רָעָה *pavit*, propriè paſtorum eſt aut ovium. Benoni Kal, רֹעֶה *paſcens, paſtor*. Ob Affix. ſublato ה R. 103. רֹעִי

1052 אֶחְסָר Ehh-ſár[(non) *deficiam*. Ab חָסֵר *defecit*, de quovis defectu rei & perſonæ, Num. 399. Fut. Kal, quod in Pſal. flectitur ſic: אֶחְסָר *deficiam*, cum (ָ) ob pauſam. יֶחְסְרוּ *egebunt*, Pſ. 34. 11. pro יֶחְסָרוּ ubi (ְ) ſub gutturali, R. 13. amittit ſuam vocalem ob ſequens (:) R. 15.

Verſ. 2.

¶ בִּנְאוֹת Bin-óth] *In tuguriis ſive caulis*, vel *in paſcuis amœnis*, Nom. plur. fœm. Legitur tantùm in Regim. Vide infrà Num. 2508.

1053 דֶּשֶׁא Dé-ſhe] *germinis*, ſive *herba*, i. e. herbidis, Nom. maſc. ſine plur. דֶּשֶׁא *herba virens & tenera*, quæ fructum non facit, paſtui utilis.

1054 יַרְבִּיצֵנִי Jar-bi-tſé-ni] *faciet me cubare*. A רָבַץ *cubuit, accubuit, decubuit*, brutorum eſt. Fut. Hiph. cum Affix. יַרְבִּיצֵנִי

1055 מֵי Me] (ad) *aquas*, Nom. duale מַיִם ſuprà Num. 27. In Regim. facit מֵי R. 34. מֵי הַיָּם *aquas maris*, Pſal. 33. 7. וּמֵי מָלֵא *& aquæ plenitudinis*, Pſ. 73. 10. Et aliquando per reduplicationem fit מֵימֵי ídque ſemper cum Affix. מֵימָיו *aquæ ejus*, Pſal. 46. 4. מֵימֵיהֶם *eorum*, Pſ. 105. 29.

1056 מְנֻחוֹת Menu-hhóth] *quietum*, quæ leniter fluentes, oviculis commodæ ſunt. A נוּחַ *quievit*, Nom. fœm. Heemanth. מְנוּחָה *quies, locus quietus*. Cum Affix. *Non venient ad* מְנוּחָתִי *requiem meam*, Pſ. 95. 11. i. e. terram promiſſam, in qua vitam quietam duxerunt, cum patres ipſorum fuerant vagi. לִמְנוּחָתֶךָ *ad requiem tuam*, Pſ. 132. 8. לִמְנוּחָיְכִי *ad requies tuas*. Pſ. 116. 7. ex pl. maſc. pro לִמְנוּחַיִךְ ubi Affix. Syror. כִי R. 146. In plur. fœm. מְנוּחוֹת *quietes*.

1057 יְנַהֲלֵנִי Jena-halé-ni] *leniter ducet me*. A נָהַל *duxit*, propriè leniter ut paſtor oves. Fut. Pih. quod abſorpto dageſh, in Pſalm. flectitur cum Affix. tantùm וּתְנַהֲלֵנִי *& deduces me*, Pſal. 31. 4. יְנַהֲלֵנִי *ducet me*.

Verſ.

Verſ. 3.

1058 יְשׁוֹבֵב Jeſho-bhébh] (animam meam) *reducet*, i. e. reficiet. A שׁוּב *reverti*, in Pih. quieſcente ו in ו, & geminatâ tertiâ R. 63. שׁוֹבֵב *reduxit, reſtituit, refecit, quietum reddidit.* Fut. Pih. quod in Pſalm. flectitur ſic: תְּשׁוֹבֵב לָנוּ *reſtituas te nobis*, Pſ. 60. 3. *quietem da*, יְשׁוֹבֵב *reſtituet*, pacatam reddet.

1059 יַנְחֵנִי Jan-hhé-ni] *ducet me.* A נָחָה *duxit* ſuprà Num. 250. Fut. Hiph. quod abjecto ה radicali, R. 103. in Pſalm. flectitur cum Affixis tantùm, תַּנְחֵנִי *duces me*, תַּנְחֵם *eos*, יַנְחֵנִי *ducet me*, יַנְחֵם *eos*. וַיַּנְחֵם *& duxit eos*, Pſ. 78. 14. cum ו Converſ. תַּנְחֵנִי *deducet me*, f. ſcil: manus tua, Pſal. 139. 10. יַנְחוּנִי *ducent me*, Pſ. 43. 3.

Verſ. 4.

1060 גַּם Gám] *Etiamſi.* Dictio indeclinabilis, augendæ ſignificationis vim habens, גַּם *etiam, etiamſi, inſuper.* Cum Præfix. וְגַם *& etiam*, הֲגַם *an etiam* ? Pſal. 78. 20. cum ה Interrogat.

1061 אֵלֵךְ E-léch] *ambulavero.* A יָלַךְ *ivit, ambulavit* (idem quod הָלַךְ) in Kal, Imperativ. Futur. & Infinit. tantùm uſurpatur. Fut. Kal, quod ſuppreſſo (י) radicali R. 55. in Pſal. flectitur ſic: אֵלֵךְ *ibo, ambulabo*, תֵּלֵךְ *ambulabis*, יֵלֵךְ *ibit*, cum ו converſ. וַיֵּלֶךְ *& abiit*, Pſ. 34. 1. תֵּלֵךְ *ambulabit*, f. ſc: ignis, Pſal. 97. 3. נֵלֵךְ *eamus*, יֵלְכוּ *ambulaverunt*, & cum ן parag. יֵלֵכוּן Pſal. 89. 31.

1062 בְּגֵיא Beghé] *in valle.* LXX. *ἐν μέσῳ in medio*, non malè ad ſenſum, quia valles ſunt in medio collium. Nom. radicale גַּיְא *vallis*, בְּגֵיא *in valle.*

1063 צַלְמָוֶת Tſal-má-veth] (in valle) *umbra lethalis*, i. e. in ipſiſſima & profundiſſima mortis umbra. Nom. maſc. ſine plur. צַלְמָוֶת *umbra mortis*, compoſit. ex צֵל *umbra*, & מָוֶת *mors*, notat horribilem quandam mortis ſpeciem, & figuram (qualis morientium oculis obverſatur) triſtiſſimam, plena terroris & ad mortem tendentia pericula; terribile & jamjam imminens exitium. (qui n. ad umbram accedit, non longè à corpore abeſt.) Cum Præfix. וְצַלְמָוֶת *& umbra mortis*, בְּצַלְמָוֶת *in umbra mortis.*

1064 עִמָּדִי ựim-ma-dhí] *mecum.* A עָמַד *ſtetit*, Particula עִמָּד *cum*, ſed non legitur niſi cum Affix. primæ perſ. ſing. עִמָּדִי *mecum, penes me*, q. in loco in quo ſto.

1065 שִׁבְטְךָ Shibh-techá] *virga tua*, שֵׁבֶט *virga*, ſuprà Num. 100. *tribus* Pſ. 74. 2. quæ ex uno patre, tanquam baculus ex una arbore, enata eſt. וּבְשֵׁבֶט *& in tribu*, Pſ. 78. 67. Cum Affix. (ut ſuprà Num. 770.) שִׁבְטְךָ *virga tua.* In plur. שְׁבָטִים (ut ſuprà Num. 225.) *tribus*, Pſal. 122. 4. In Regim. שִׁבְטֵי *tribus Iſrael*, Pſal. 78. 55. Cum Affix. בְּשִׁבְטָיו *in tribubus ejus*, Pſ. 105. 37.

1066 וּמִשְׁעַנְתֶּךָ U-miſh-ựan-té-cha] *& fulcrum tuum*, notat baculum fulcientem, pedum. LXX. *ἡ βακτηρία σου & baculus tuus.* A שָׁעַן *niti.* Nom fœm. Heemanth. מִשְׁעֶנֶת *fulcrum, ſuſtentaculum, baculus, quo quis nititur.* Cum Affix. mutato utroque (∵) in (:) R. 122. ex priori (:) fit (-) R. 6. מִשְׁעַנְתֶּךָ *ſuſtentatio tua.*

1067 יְנַחֲמֻנִי Jena-hhamŭ-ni] *conſolabuntur me*, Targ. *Pedum tuum paſtorale à metu liberabit me.* A נָחַם *conſolatus eſt*, propriè verbis; dolore affectum ita diſpoſuit ut ſententiam mu-

mutet, quod exprimitur per *pœnituit*, Fut. Pih. (ut paulò ante Num. 1057.) תְּנַחֲמֻנִי *consolaberis me*, Ps. 71. 21. יְנַחֲמֻנִי (pro præsenti) *consolantur me*, cum (ֻ) loco ו

Vers. 5.

1068 שֻׁלְחָן Shul-hhán] *mensam*. A שָׁלַח *misit*. Nom. masc. Heemanth. שֻׁלְחָן *mensa*, à mittendis ferculis. Cum Affix. שֻׁלְחָנָם *mensa eorum*, לְשֻׁלְחָנֶךָ *ad mensam tuam*.

1069 דִּשַּׁנְתָּ Dish-shán-ta] *impinguasti*, deliciis affecisti. A דָּשֵׁן supra Num. 939. Præt. Pihel.

1070 בַשֶּׁמֶן Bash-shémen] *ipso oleo*. A שָׁמַן *pinguis fuit*, Nom. masc. שֶׁמֶן *omnis pinguedo, oleum*. In pausa scribitur שָׁמֶן Cum Præfix. מִשֶּׁמֶן *præ (de) oleo*. *Caro mea macilenta est* מִשָּׁמֶן *à pinguedine*, Ps. 109. 24. Targ. מִלְּמֶהֱוֵי פַּטִּים *ne sit pinguis*. בְשֶׁמֶן *oleo*, בַּשֶּׁמֶן *ipso oleo*, כַּשֶּׁמֶן *sicut ipsum oleum*, וְבַשֶּׁמֶן *& ut ipsum oleum*, ubi ב & כ excludunt ה Emphat.

1071 רְוָיָה Reva-já] Calix meus) *exuberans*. LXX. τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με *calix tuus inebrians me*, referunt ad Deum. A רָוָה *irrigatus, humectatus, inebriatus, potu satur fuit, exuberavit*. Nom. fœm. sine plur. רְוָיָה *irriguus*, cui non deest humor, *exuberans, potu satur*. Extat bis in SS. h. l & Ps. 66. 12. *Eduxisti nos*, לָרְוָיָה *in irriguum*, locum exuberantem. LXX. εἰς ἀναψυχήν, *in refrigerium*, fortè legerunt לָרְוָחָה ob vocum similitudinem.

Vers. 6.

אַךְ טוֹב A'ch-tóbh] *Vtique bonitas*.

1072 LXX. ὥσπερ κράτιστον *quàm optimus est*: conjunxerunt hæc versui præcedenti. Dictio indeclinabilis Affirmativa אַךְ *Sed, certè, sanè, utique*, in medio sententiæ fere exclusiva est, *solùm, duntaxat, tantùm*.

1073 וְשַׁבְתִּי Veshabh-tí] *& habitabo*, vel *& revertar*, vel *manere meum*, vel *& quies mea*. Dictio æquivoca, est n. vel à שׁוּב *reverti*, & (permutatâ radicum significatione à יָשַׁב) *habitare*; unde excluso י R. 58. emanat Præt. Kal, שַׁבְתִּי & cum ו Convers. Præt. in Fut. וְשַׁבְתִּי *& habitabo*, vel *revertar*, in plur. וְשָׁבוּ *& conversi sunt*, Ps. 58. 34. Vel est à יָשַׁב *habitavit, mansit*, unde Infinit. Kal, excluso (י) R. 54. שֶׁבֶת *sedere*, Cum Affix. mutato utroque (ֶ) in (ְ) R. 102. & priori (ְ) in (ַ) R. 6. fit וְשַׁבְתִּי *& habitare meum*. Vel denique à שָׁבַת *quievit, cessavit*, Nom. masc. שֶׁבֶת *quies, cessatio*. Cum Affix. וְשַׁבְתִּי *& quies mea*.

PSALMVS XXIV. כד

1074 וּמְלוֹאָהּ U-melo-âh] *& plenitudo ejus*. A מָלֵא *plenus fuit*, Nom. masc. מְלוֹא *plenitudo*. Cum Affix. וּמְלוֹאָהּ *& plenitudo ejus*, & sine ו וּמְלֹאָהּ Ps. 50. 12. וּמְלֹאוֹ masc. Ps. 96. 11.

1075 בָהּ Bah] *in ea*. ב Præfix. cum Affix. fœm. הּ. quod habet Mappik, R. 21.

Vers. 2.

יְסָדָהּ Jesa-dháh] *fundavit eam*.

1076 A יָסַד *fundavit, fundamentum jecit, posuit*, Præt. Kal, quod in Psalm. flectitur sic: יָסַד Cum Affix. mutato (ָ) in (ְ) & (ַ) in (ָ) R. 121. fit יְסָדָהּ *fundavit eam*, יְסַדְתָּם *fundasti*,

 Cum

Cum Affix. יְסַדְתָּם *fundasti ea*, Psal. 89. 12.

1077 נְהָרוֹת Neha-róth] *fluvios*. A נָהַר *cucurrit*, *decurrit*, Nom. masc. נָהָר *fluvius*, *amnis* naturalis, quòd in eo decurrant aquæ. בַּנָּהָר *in fluvium*, Ps. 66. excluso ה Emphat. וּמִנָּהָר *& ex fluvio*, Psal. 72. 8. In plur. ex forma fœm. נְהָרוֹת *flumina*. Cum Præfix. כַּנְּהָרוֹת *sicut ista flumina*, וּבַנְּהָרוֹת *& in istis fluviis*. In Regim. correpto (-) in (-) R. 114. assumit (-) R. 13. נַהֲרוֹת *flumina fortitudinis*, Ps. 47. 12.

Vers. 3.

1078 יַעֲלֶה Ja-ųalé (Quis) *ascendet*. A עָלָה *ascendit*, Fut. Kal, formatur ut עָשָׂה suprà Num. 34. אֶעֱלֶה *ascendam*. Psal. 122. 3. in Hiph. cum (-) אַעֲלֶה *faciam ascendere*. i. e. offeram, Ps. 66. 15. In secunda autem & tertia pers. Kal, & Hiph. solo tantùm sensu, non formâ distinguuntur. תַּעֲלֶה *ascendes*, & תַּעֲלֶה *facies ascendere*. Cum Affix. *Ne* תַּעֲלֵנִי *facies ascendere me, in medio dierum meorum*, Ps. 102. 25. Targ. *Ne* תְּסַלְּקִנַּנִי מִן עָלְמָא *auferas me ex mundo*. Et cum ו loco (,) תַּעֲלֵנִי *educes me*, Ps. 71. 20. יַעֲלֶה *ascendet*, in Hiph. *faciet ascendere*, Cum Affix. & ו Convers. וַיַּעֲלֵנִי *& fecit ascendere me*, Ps. 40. 3. in pl. abjecto ה R. 66. יַעֲלוּ *ascendent*, Ps. 104. 8. & יַעֲלוּ *facient ascendere*, Ps. 51. 21. i. e. offerent.

1079 בִּמְקוֹם Bim-kóm] *in loco* sanctitatis ejus. A קוּם *stare*, *consistere*, Nom. fœm. Heemanth. מָקוֹם *locus*, q. basis rei. In Regim. et sequente אֲשֶׁר vel זֶה vel שֶׁ, scribitur מְקוֹם Ps. 104. 8. אֶל־מְקוֹם זֶה *in locum quem fundasti*, Cum Præfix. וּמְקוֹם *& locum tabernaculi*, Ps. 26. 8. בִּמְקוֹם *in loco sanctitatis*. Cum Affix. מְקוֹמוֹ *locus ejus*, In plur. מְקוֹמוֹת *loca*, Ps. 103. 22.

Vers. 4.

¶ *Non tulit in vanum* נַפְשִׁי Juxta vocales legitur נַפְשִׁי *animam meam* & refertur ad Deum, i. e. *non accepit in vanum nomen meum*, ut habetur in Decalogo: vel quemadmodum Deus jurat *per animam suam*, Amos 6. 8. i. e. per vitam suam, quæ eadem est cum ipso. Juxta consonantes legitur נַפְשׁוֹ *animam suam*, & refertur ad hominem.

Vers. 6.

1080 זֶה Ze] *Hac* est generatio. Pronom. demonstrat. rei, loci, temporis, masc. sine plur. זֶה *hic*, *is*, *iste*. Cum postponitur Nomini & sequitur Verbum est Relativum. *Montem Sion* זֶה *quem inhabitasti*, Ps. 74. 2. *In locum* זֶה *quem fundasti*, Ps. 104. 8. Cum Præfix. וְזֶה *& hunc*, Ps. 75. 8. מִזֶּה *exinde*, Ps. 75. 9.

1081 מְבַקְשֵׁי Mebha-keshé] *quærentium faciem* tuam Jacob. LXX. pro Affixo in פָּנֶיךָ expresserunt nomen Dei, *quærentium faciem* τȣ̃ θεȣ̃ *Dei Jacob*. A בִּקֵּשׁ diligenter & cum cura *quæsivit*, differt à דָּרַשׁ nam hoc ut plurimùm significat quærere interrogatione & verbis, illud magis conatu & studio quàm interrogatione. Part. Pih. מְבַקֵּשׁ *quærens*, וּמְבַקֵּשׁ *& quærens*. Cum Maccaph. correpto (..) in (.) מְבַקֶּשׁ־ Ps. 37. 25. In plur. מְבַקְשִׁים In Regim. et cum Affix. excluso dagesh ex litera shevata, R. 20. מְבַקְשֵׁי *quærentes faciem*, מְבַקְשֶׁיךָ *quærentes te*.

Vers.

Verf. 7.

1082 רָאשֵׁיכֶם Ra-ſhe-chém] *capita veſtra.* LXX. *Tollite portas* οἱ ἄρχοντες ὑμῶν *principes veſtras*, ubi Affix. disjungitur ab eo, cui jungi debet. A רֹאשׁ *caput*, pl. anomal. רָאשִׁים *capita* In Regim. רָאשֵׁי *capita draconum*, Pſ. 74. 13. Cum Affix. רָאשֵׁיכֶם *capita veſtra.* *Quàm invaluerunt* רָאשֵׁיהֶם *capita earum* ſc: cogitationum, Pſal. 139. 17. i. e. ſumma.

1083 פִּתְחֵי Pith-hhé] *oſtia ſeculi*, ſic vocantur portæ Templi, ob diuturnam ſtabilitatem, per antitheſin ad tabernaculum. A פָּתַח *aperuit*, Nom. maſc. פֶּתַח *apertio illa*, quâ fit *ingreſſus* in domum: differt à דֶּלֶת, nam דֶּלֶת eſt *janua* qua פֶּתַח occluditur. Semel in SS. ſcribitur cum (‥) Pſ. 119. 130. פֵּתַח *apertio verborum tuorum illuminabit.* Targ. גְּלִיף *ſculptura*, LXX. ἡ δήλωσις *declaratio.* In plur. פְּתָחִים R. 116. & 120. In Regim. פִּתְחֵי R. 114. & 6.

Verſ. 8.

1084 עִזּוּז ʿIz-zúz] *robuſtus.* A עָזַז *fortis, robuſtus fuit*, Nom. maſc. עִזּוּז *robuſtiſſimus*, eſt ſine plur. & dageſh ſecundæ radicali impreſſum, notat potentiam, habitum, aut aliam quandam vehementiam. Extat bis in SS. h. l. & Eſa. 43. 17.

Verſ. 10.

1085 צְבָאוֹת Tſebha-óth] (Jehova) *exercituum.* A צָבָא *militavit*, Nom. m. cum dup. pl. צָבָא *exercitus* ſ. ſtatio, quæ certo ordine & termino conſtituitur in bello. It. *potentia*; vis, poteſtas, quâ conſtat exercitus. Tribuitur & *Angelis* quæ Deo militant: *Soli, Lunæ, Stellis*, quòd ordine quodam q. militari ſint conſtitutæ, ac moveantur &c. Cum Affix. צְבָאָם *exercitus eorum.* In plur. maſc. צְבָאִים cum Affix. צְבָאָיו *exercitus ejus*, Pſ. 103. 21. & abſque (י) צְבָאוֹ Pſ. 148. 2. In plur. fœm. צְבָאוֹת *exercitus*, Pſ. 68. 13. quæ vox de Deo dicitur, יְהוָה צְבָאוֹת *Jehova exercituum*, i. e. Dominus copiarum tam ſuperiorũ quàm inferiorum. (non ut vulgò putatur *Dominus Sabbathorũ*) LXX. reddunt, τῶν δυναμέων *virtutum aut potentiarum.* Vocem Hebræam etiam interpretes retinuerunt: *Dominus Deus Zebaoth*, Pſ. 59. 7. κύριος σαβαώθ, Rom. 9. κυρίου σαβαώθ, Jac. 5. cum Affix. mutato (ְ) in (ֵ) בְּצִבְאוֹתֵינוּ *in exercitibus noſtris*, Pſ. 44. 10.

PSALMVS XXV. כה

¶ Pſalmi Alphabetici (quorum verſus procedunt juxta ordinem Alphab. Hebr.) ſunt 6. hic eſt primus, ubi א (poſt inſcriptionem tituli) inchoat 1 verſum: ב (poſt primam vocem v. 2.) ſecundum: ה & ו junguntur, v 5. ר duos verſ. incipit 18. et 19. ק omittitur: et ultimus verſicul. incipit à פ forte ut damnum amiſſi ק recompenſetur. Reliqui ſunt, Pſal. 34. 111, 119, 145.

Verſ. 3.

1086 קוֶֹיךָ Ko-vé-cha] *expectantes te.* A קָוָה *expectavit*, ſolùm Ben. Kal, eſt in uſu, קוֶֹה *expectans*, q. aliquid ſibi aggerans, in mentem deſiderium colligens: (habet n. hoc verbum *colligendi* ſignificationem in Niph.) In pl. ejecto ה R. 103. קוִֹים In Regim. קוֵֹי *& expectantes Jehovam*, Pſal. 37. 9. Cum Affix. קוֶֹיךָ *praeſtolantes te.*

1087 הַבּוֹגְדִים Hab-bo-ghedhím] *qui perfidè agunt.* A בָּגַד *perfidus fuit, perfidè egit*, Ben. Kal, בּוֹגֵד *perfidus, fœdifragus*, in plur. בּוֹגְדִים *perfidè agentes*, cum ה Relat. R. 76. In Regim. בֹּגְדֵי Psal. 59. 6.

Vers. 4.

1088 הוֹדִיעֵנִי Ho-dhi-ｙé-ni] *scire fac me.* A יָדַע *novit*, in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹדִיעַ *scire fecit, monstravit, docuit, instituit.* Imper. Hiph. הוֹדַע *notum fac*, Psal. 90. 12. cum (-) R. 108. Cum Affix. et plur. est cum (.) הוֹדִיעֵנִי *notum fac mihi*, הוֹדִיעוּ *scire facite*, Ps. 105. 1.

1089 לַמְּדֵנִי Lam-medhé-ni] *doce me.* A לָמַד suprà Num. 835. Imper. Pih. לַמֵּד *doce.* Cum Affix. לַמְּדֵנִי *doce me*, וְלַמְּדֵנִי *& doce me.*

Vers. 5.

1090 הַדְרִיכֵנִי Hadh-ri-ché-ni] *Incedere fac me.* A דָּרַךְ *calcavit*, in Hiph. הִדְרִיךְ *calcare, ire, incedere fecit.* Imper. Hiph. Cum Affix. הַדְרִיכֵנִי *ire fac, duc me*, Ps. 119. 35.

1091 קִוִּיתִי Kiv-ví-thi] *expectavi.* A קָוָה *expectavit*, q. in mentem rem desideratam collegit, suprà Num. 1086. Præt. Pih. in tertia fœm. R. 65. קִוְּתָה *expectavit*, sc: anima mea, Psal. 130. 5. קִוִּיתִי *expectavi*, ut suprà Num. 675. קִוִּיתִיךָ *expectavi te*, Psal. 25. 21. plur. קִוּוּ *expectârunt*, Ps. 56. 7. pro קִוְּהוּ

Vers. 6.

1092 זְכָר־ Zechor] *Recordare.* A זָכַר *recordatus est*, Imper. Kal, זְכוֹר *recordare*, & ob Maccaph mutato ו in (ׇ) R. 134. זְכָר־ Ob Affix. transposito ו R. 98. זָכְרֵנִי *recordare mei*, Ps. 106. 4. In plur. זִכְרוּ *recordamini*, Ps. 105. 5.

1093 רַחֲמֶיךָ Ra-hhamé-cha] *misericordiarum tuarum.* A רֶחֶם *uterus*, suprà Num. 990. plur. masc. רַחֲמִים *misericordiæ* à visceribus, caret singul. Cum præfix. וְרַחֲמִים *& misericordia*, לְרַחֲמִים *in misericordias*, Psal. 106. 46. Cum Affix. רַחֲמֶיךָ *misericordiæ tuæ*, רַחֲמָיו *ejus*, וְרַחֲמָיו *& misericordiæ ejus.*

Vers. 7.

1094 חַטֹּאות Hhat-tóth] *peccatorum.* Ab חָטָא *peccavit*, Nom. fœm. ex Pih. deductum, חַטָּאָה *erratum, peccatum, scelus*, contractè חַטָּאת Cum Affix. וְחַטָּאתִי *& peccatum meum*, מֵחַטָּאתִי *propter peccatum meum*, Ps. 38. 19. וּמֵחַטָּאתִי *& à peccato meo*, מֵחַטָּאתָם *à peccato eorum.* In Regim. correpto (ׇ) in (-) R. 115. חַטַּאת *peccatum oris ejus*, Psal. 59. 13. וְחַטַּאת *& peccatum matris ejus*, Ps. 109. 14. In plur. חַטָּאוֹת In Regim. & cum Affix. correpto (ׇ) in (:) facit חַטְּאוֹת at א more Syrorum, rejicit suam vocalem ad præcedentem shevatam, R. 141. fitque חַטֹּאות cum Affix. חַטֹּאותַי *peccata mea*, חַטֹּאתֵינוּ *nostra.*

1095 נְעוּרַי Ne ｙu-ráj] *pueritia mea.* A נָעַר *excussit*, Nom. נַעַר, *puer*, q. omnia excutiens, impatiens quiescendi. Hinc plur. masc. carens sing. נְעוּרִים *pueritia, juventus.* *Filii* הַנְּעוּרִים *juventutis*, Ps. 127. 4. quos in juventute quis procreavit. Targ. עוּלֵמַיָּא *adolescentes.* LXX. ἐκτετιναγμένων *excussorum*, acceperunt pro Pahul Kal. Cum Affix. נְעוּרַי *pueritia mea,*

mea, מִנְּעוּרַי *à pueritia mea,* נְעוּרֶיךָ *pueritia tua,* Pſ. 103.5. cum Affix. Syro כִּי R. 146. בִּנְעוּרֵיהֶם *in juventute eorum.*

1096 טוּבְךָ Tu-bhechá] *bonitatem tuam,* Nom. maſc. ſine plur. טוּב *bonum, bonitas,* legitur ferè tantùm in Regim. & cum Affix. בְּטוּב *bonitate domus tuæ,* Pſ. 65. 5. טוּב טַעַם *præſtantiam rationis* (bonitatem morum) *doce me,* Pſ. 119. 66. Cum Affix. טוּבְךָ *bonitas tua.*

Verſ. 8.

1097 יוֹרֶה Jo-ré] *docebit.* A יָרָה *jecit,* in Hiph. mutato (י) in ו, R.57. הוֹרָה *jecit, jaculatus eſt,* ſæpius *ſcire fecit, docuit, indicavit,* q. doctrinam in aliquem jecit. Fut. Hiph. flectitúrque ſic: אוֹרֶה *docebo,* (ut ſuprà Num. 300.) Cum Affix. וְאוֹרְךָ *& docebo te,* Pſ. 32. 8. יוֹרֶה *docebit,* וְתוֹרְךָ *& docebit te,* ſc: dextra tua, Pſ. 45. 5. quod etiam poteſt eſſe Imper. Kal, à תוּר *explorare,* וְתוֹרְךָ *& documenta ede mirabilium.*

Verſ. 9.

1098 יַדְרֵךְ Jadh-réch] *Incedere faciet.* Futur. Hiph. ab הִדְרִיךְ Num. 1090. Cum Affix. & ו Converſ. וַיַּדְרִיכֵם *& incedere fecit eos,* Pſ. 107. 7.

1099 וִילַמֵּד Vi-lam-médh] *& docebit.* A לִמֵּד *docuit,* Fut. Pih. quod in Pſ. flectitur ſic: אֲלַמֵּד *docebo* cum ה parag. אֲלַמְּדָה Pſ. 51. 15. Cum Affix. אֲלַמְּדֵם *docebo eos,* אֲלַמֶּדְכֶם *docebo vos,* Pſ. 34. 12. mutato (:) ſub מ in (ַ) R. 6. תְּלַמֵּד *docebis.* Cum Affix. תְּלַמְּדֵנִי *docebis me,* תְּלַמְּדֶנּוּ *eum.* יְלַמֵּד *docebit,* וִילַמֵּד *& docebit,* ſublato (:) ſub (י) ob præcedens (.) R. 8.

Verſ. 10.

1100 לְנֹצְרֵי Leno-tſeré] *cuſtodientibus.* A נָצַר ſuprà Num. 595. Ben. Kal, נֹצֵר *cuſtodiens,* plur. נֹצְרִים In Regim. נֹצְרֵי *cuſtodientes teſtimonia ejus,* Pſ. 119. 2. לְנֹצְרֵי *cuſtodientibus,* cum ל notâ Dativi.

1101 בְּרִיתוֹ Bheri-thó] *fœdus ejus.* A בָּרָה *elegit, comedit,* Nom. fœm. ſine plur. בְּרִית *fœdus, pactum,* res quam duo eligunt & de ea conveniunt. Vel à *comedendo;* in fœderibus enim pangendis, diſſecto vitulo aut alio animante, tranſibant per medium earum, ſícque rata fiebunt fœdera, Ier. 34. 19. ac poſtea convivabantur. *Intuere* לַבְּרִית *ad ipſum fœdus,* Pſ. 74. 20. excluſo ה Emphat. Cum Affix. בְּרִיתִי *fœdus meum,* וּבְרִיתִי *& fœdus meum,* בִּבְרִיתֶךָ *in fœdus tuum,* בְּרִיתוֹ *fœdus ejus,* וּבְרִיתוֹ *& fœdus ejus,* בִּבְרִיתוֹ *in fœdus ejus.*

1102 וְעֵדֹתָיו Veע e-dho-tháv] *& teſtimonia ejus.* A עוּד *teſtari,* ſuprà Num. 904 Nom. fœmin. עֵדָה *teſtimonium* (Differt à עֵדָה *cœtus,* ſuprà Num. 45. nam hoc caret plur.) Plur. עֵדוֹת *teſtimonia.* Cum Affix. עֵדֹתֶיךָ *teſtimonia tua,* וְעֵדֹתֶיךָ *& teſtimonia tua,* בְּעֵדְוֹתֶיךָ *in teſtimoniis tuis,* מֵעֵדֹתֶיךָ *de teſtimoniis tuis,* Pſ. 119. 152. עֵדֹתָיו *teſtimonia ejus,* וְעֵדֹתָיו *& teſtimonia ejus.*

Verſ. 11.

1103 וְסָלַחְתָּ Veſa-lahh-tá] *& condonabis.* A סָלַח *condonavit, ignovit, pepercit,* Præt. Kal, סָלַחְתָּ *condonaſti,* at ו Converſiv. Præteriti, rejicit accentum ad ultimam. R. 79. וְסָלַחְתָּ *& ignoſces.*

Vers. 12.

1104 יִבְחָר Iibh-hhár] (quam) *eliget*. A בָּחַר *elegit*, *probavit*, *examinavit*. Fut. Kal, quod in Psal. flectitur sic: תִּבְחַר *eliges*, יִבְחַר (& in pausa cum (ָ) יִבְחָר) *eliget*. וַיִּבְחַר *& elegit*, Ps. 78. 8. cum ו Convers.

Vers. 13.

1105 תָּלִין Ta-lín] *pernoctabit*, sc: *anima*. A לוּן *pernoctavit*, *hospitatus est* tam longiori quàm breviori tempore. Fut. Hiph. quod abjecto ו R. 58. in Psalm. flectitur sic: אָלִין *pernoctabo*, תָּלִין *pernoctabit*, יָלִין *pernoctabit*. f. *Si non saturabuntur* וַיָּלִינוּ *& pernoctabunt*, Ps. 59. 16. LXX. γογγύσουσι *murmurabunt*, (legerunt וַיִּלִּינוּ cum dagesh.)

1106 יִירָשׁ Ji-rásh] *possidebit*. A יָרַשׁ *hæres constitutus est*, *hæreditatem obtinuit*, *possedit*. Fut. Kal, quod quiescente primâ radic. (י) in (.) R. 55. in Psal. flectitur sic: יִירַשׁ *possidebit*, (pro יִירַשׁ) נִירְשָׁה *possidebimus*, Psal. 83. 13. cum ה parag. יִירְשׁוּ *possidebunt*, & in pausa cum (ָ) R. 132. יִירָשׁוּ Ps. 105. 44.

Vers. 14.

1107 סוֹד Sódh] *Secretum*. Nom. radicale סוֹד *secretum*, *arcanum*. It. *consultatio*, quæ arcana esse debet. It. *cœtus* consultantium, quorum est celare consilia. *Simul communicavimus* סוֹד *secretum*, Ps. 55. 15. LXX. ἐδέσματα *cibos*, q. à סְעָד *cibus*. Cum Præfix. *Abscondes me* מִסּוֹד *ab arcano* (vel à cœtu) *malignorum*, Psalm. 64. 3. בְּסוֹד *in cœtu* (in arcano) *sanctorum*, Psal. 89. 8. בְּסוֹד *in cœtu* (in secreto) *rectorum*, Ps. 111. 1.

1108 לְהוֹדִיעָם Leho-dhi-yám] *ad faciendum scire illos*, i. e. ut sciant. A יָדַע *scivit*, Infinit. Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹדִיעַ, Cum ל nota Gerundii, לְהוֹדִיעַ *ad demonstrandum*, Psal. 106. 8. & cum Affixo, לְהוֹדִיעָם *ad notum faciendum illis*, Ps. 78. 5.

Vers. 16.

1109 פְּנֵה Pene] *Respice*. A פָּנָה *respexit*, *faciem advertit*, Imper. Kal, פְּנֵה *faciem adverte*, exit in (ֵ) R. 65.

Vers. 17.

1110 מִמְּצוּקוֹתַי Mim-metsu-ko-thái] *ab angustiis meis*. LXX. ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου *de necessitatibus meis*. A צוּק *arctari*, Nom. masc. Heemanth. מָצוֹק *angustia*, *pressura*, *afflictio*, וּמָצוֹק *& pressura*, Ps. 119. 243. In fœm. מְצוּקָה idem. Plur. מְצוּקוֹת cum Præfix. & Affix. מִמְּצוּקוֹתַי *ab angustiis meis*, מִמְּצוּקוֹתֵיהֶם *ab angustiis ipsorum*, Ps. 107. 6. & cum (ּ) loco ו, מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם, Ps. 107. 28.

1111 הוֹצִיאֵנִי Ho-tsi-é-ni] *fac exire me*. A יָצָא *exiit*, in Hiph. converso (י) in ו R. 57. הוֹצִיא *fecit exire*, i. e. eduxit. Imper. Hiph. cum ה parag. הוֹצִיאָה *educ*, Ps. 143. 8. Cum Affix. הוֹצִיאֵנִי *educ me*.

Vers. 19.

1112 וְשִׂנְאַת Vesin-áth] *& odio* violentiæ, i. e. violento. A שָׂנֵא *odio habuit*, Nom. fœm. שִׂנְאָה *odium*, תַּכְלִית שִׂנְאָה *perfectione odii odi eos*, Ps. 139. 22. i. e. odio quàm maximo. וְשִׂנְאָה *& odium*, in Regim. שִׂנְאַת

Vers.

Verſ. 20.

1113 אֵבוֹשׁ E-bhóſh] (ne) *erubeſcam.* A בּוֹשׁ *erubuit,* quod in Fut. Kal, eſt q. compoſitum ex יָבֵשׁ *aruit;* ideóque ſub literis formativis geſtat (··) pro (ִ) R. 58. אֵבוֹשׁ *erubeſcam,* cum ה parag. אֵבוֹשָׁה idem. יֵבשׁוּ *erubeſcent,* וְיֵבשׁוּ *& erubeſcent.* Cum ו Converſ. וַיֵּבשׁוּ *& erubuerunt,* Pſ. 109. 28.

Verſ. 21.

1114 וָיֹשֶׁר Va-joſ-ſher] *& rectitudo.* A יָשַׁר *rectus fuit,* Nom. maſc. יֹשֶׁר *rectitudo,* תּוֹם וָיֹשֶׁר *integritas & rectitudo,* ubi ו cum (ָ) quoniam utrumque junguntur in ſenſu uno, R. 78, בְּיֹשֶׁר *in rectitudine,* Pſ. 44. 27.

Verſ. 22.

1115 פְּדֵה Pedhé] *Redime.* A פָּדָה *redemit, vindicavit.* Imper. Kal. פְּדֵה ut ſuprà Num. 1109. Cum Affix. excluſo ה ·· R. 103. פְּדֵנִי *redime me,* וּפְדֵנִי *& redime me.* Pſ. 44. 27.

PSALMVS XXVI. כו

1116 אֶמְעָד Em-ꜥádh] (non) *vacillabo.* A מָעַד *nutavit, vacillavit, titubavit,* pedibus inſiſtere nequivit, eſt oppoſitum ad עָמַד *ſtetit.* Fut. Kal, אֶמְעָד cum (ָ) ob pauſam. *Non* תִמְעַד *vacillabit greſſus ejus,* Pſalm. 37. 31.

Verſ. 2.

1117 בְּחָנֵנִי Behha-ná-ni] *Proba me.* A בָּחַן *probavit, examinavit,* Imper. Kal, בְּחַן at ob Affix. (-) tranſit in (ָ) R. 121.

1118 וְנַסֵּנִי Venaſ-ſé-ni] *& tenta me.* A נִסָּה *tentavit.* in bonum *periculum fecit, exploravit,* in malum, ad malum ſolicitavit. Imper. Pih. נַסֵּה *tenta.* Cum Affix. נַסֵּנִי ut ſuprà Num. 1115.

1119 צָרְפָה Tſor-phá] *excoque* renes meos. Targ צְרוֹף *perpurga,* ſcil: ut aurifex excoquendo purgat aurum & argentum. A צָרַף ſuprà Num. 590. Imper. Kal, צְרֹף, at ob ה. parag. ו tranſit in (ָ) & rejicitur ad primam radical. R. 98. fitque צָרְפָה & cum ו redundanti צָרוֹפָה

Verſ. 3.

1120 וְהִתְהַלַּכְתִּי Vehith-hal-lách-ti] *& indeſinenter ambulavi.* Ab הָלַךְ *ambulavit,* Præt. Hithp. הִתְהַלֵּךְ *continuè, aſſiduè ambulavit, obambulavit,* propriè *ſe duxit.* In prima perſ. הִתְהַלַּכְתִּי *continuò ambulavi.*

Verſ. 4.

1121 נַעֲלָמִים Na-ꜥala-mím] (& cum) *abſconditis* (vel *abſcondentibus ſe*) non ingrediar, i. e. cum occultè peccantibus, vel diſſimulatoribus, quærentibus latibula; cum fucatis non habui commercium. Targ. וְעִם מִטַּמְרִין לְאַבְאָשָׁא לָא אֵיעוֹל *Et cum occultantibus ſe ut male agant non introibo.* LXX. μετὰ παρανομούντων *cum iniqua agentibus.* A עָלַם *abſcondit,* in Niph. נֶעְלַם *latuit, abſconditus, celatus fuit.* Sed non legitur in Pſal. præterquam h. l. in Partic. plur. נַעֲלָמִים pro נֶעְלָמִים ubi (-:) ſub gutturali, punctuat præcedentem.

Verſ.

Verſ. 6.

1122 אֶרְחַץ Er-hháts] *Lavabo.* A רָחַץ *lavit, abluit,* dicitur de carne tantùm propriè. Fut. Kal, אֶרְחַץ *lavabo.* Cum ו Converſ. qd geſtat (ָ) ante א וָאֶרְחַץ *& lavi,* Pſ. 73. 13. יִרְחַץ *lavabit.*

1123 בְּנִקָּיוֹן Benik-ka-jón] *in innocentia* manus meas: mos erat abluere manus expiationis causâ, in hominum cædibus, Matth. 27. 24. A נָקָה *purus, mundus fuit,* Nom. maſc. ſine pl. נִקָּיוֹן *puritas, innocentia,* cum Præfixo ב

1124 מִזְבַּחֲךָ Miz-ba-hhachá] *altare tuum.* A. זָבַח *mactavit, ſacrificavit,* Nom. Heemanth. maſc. cum pl. fœm. מִזְבֵּחַ *altare* ſuper quo mactabantur pecudes, & de qualibet *ara* dici poteſt. Cum ה Emphat. הַמִּזְבֵּחַ *ipſum altare.* In Regim. mutato (..) in (-) R. 117. מִזְבַּח *altare Dei,* Pſ. 43. 4. Cum Affix. converſo (..) in (:) R. 117. (ַ) quod eſt ſub ח, mutat præcedens (:) in (-) מִזְבַּחֲךָ pro מִזְבְּחֲךָ Et cum (ָ) מִזְבַּחֲךָ *altare tuum,* Pſal. 51. 21. q. ex מִזְבַּח In pl. fœm. cum Affix. מִזְבְּחוֹתֶיךָ *altaria tua,* Pſalm. 84. 4.

Verſ. 7.

1125 לַשְׁמִעַ Laſh-mía] *Ad audire faciendum.* i. e. prædicandum. A שָׁמַע *audivit.* Infinit. Hiph. הַשְׁמִיעַ at (ִ) deficit, & ל nota Gerundii excludit ה Characteriſtic. R. 81.

1126 תּוֹדָה To-dhá] (voce) *confeſsionis.* A יָדָה in Hiph. הוֹדָה *confeſſus eſt,* inde Nom. fœm. Heemanth. תּוֹדָה *gratiarum actio, confeſsio.* It. *ſacrificium confeſsionis,* quod offerebatur Deo pro gratiarum actione. Differt à תְּהִלָּה *laus,* quòd תְּהִלָּה ſolùm laudet, תּוֹדָה verò ſe accuſat, & Deo gratias agit eum laudans. Cum Præfix. וְתוֹדָה *& gratiarum actio.* בְּתוֹדָה *in gratiarum actione,* לְתוֹדָה *ad gratiarum actionem.* In plur. *perſolvam* תודת לך *confeſsiones tibi,* Pſal. 56. 13. Targ. קָרְבָּנֵי תוֹדָן *oblationes confeſsionum,* ſacrificia ἐυχαριστικά.

1127 וּלְסַפֵּר U-leſap-pér] *& ad enarrandum.* A סָפַר Num. 86. Infin. Pih. cum ל nota Gerundii.

Verſ. 8.

1128 מְעוֹן Meon] *habitaculum.* LXX. ἐυπρέπειαν *decorem* domus tuæ. A עוּן *habitare,* Nom. m. Heemanth. מָעוֹן *habitatio, locus, ſedes.* Convenit cum עַיִן *aſpexit,* quòd omnia libenter ſuum locum adſpiciant. In Regim. Affix. & gen. fœm. mutato (ָ) in (:) fit מְעוֹן Cum Præfixo, בִּמְעוֹן *in habitaculo ſanctitatis ſuæ,* Pſal. 68. 6. Cum Affix. מְעוֹנְךָ *habitaculum tuum.* In fœm. מְעוֹנָה cum Affix. וּמְעוֹנָתוֹ *& habitaculum ejus.* In plur. מְעוֹנוֹת Cum Affix. מְעוֹנֹתָם *habitacula eorum.*

1129 מִשְׁכַּן Miſh-can] *tabernaculum* gloriæ tuæ. A שָׁכַן *habitavit.* Nom. maſc. Heemanth. מִשְׁכָּן *habitatio, tabernaculum.* In Regim. correpto (ָ) in (-) R. 115. מִשְׁכַּן In plur. מִשְׁכָּנִים in Regim. contracto (ָ) in (:) מִשְׁכְּנֵי unde קְדשׁ מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן *ſanctitas habitacula excelſi,* Pſal. 46. 5. LXX. ἡγίασε τὸ σκήνωμα ἀυτοῦ ὁ ὕψιστος *ſanctificavit tabernaculum ſuum altiſsimus;* legerunt קִדֵּשׁ מִשְׁכָּנוֹ *ſanctificavit tabernaculum ſuum.* Et ex forma fœmin. מִשְׁכָּנוֹת *tabernacula,* Pſal. 132. 5. In Regim. מִשְׁכְּנוֹת *tabernacula Jacob,* Pſal. 87. 2. Cum Affix. לְמִשְׁכְּנוֹתָיו מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ *tabernacula tua,* *ad tabernacula ejus,* מִשְׁכְּנוֹתָם *tabernacula eorum.*

Vers. 9.

1130 תַּאַסֹף Te-esóph] (ne) *colligas.* LXX. συναπολέσῃς *simul perdas.* Ab אָסַף *collegit*, tam dispersa quàm non dispersa, *congregavit, in unum redegit, coadunavit*: est oppositum ad גָּרַשׁ *expulit.* Fut. Kal, quod in secunda pers. formatur dupliciter; vel n. imitatur verba Perfecta, sicq; fit תֶּאֱסֹף ut suprà Num. 116. Vel Imperfecta, tunc א quiescit in ו R. 53. fitq; תֹּאסֵף & excluso א, Ps. 104. 29. תֹּסֵף רוּחָם *colliges spiritum eorum*, LXX. ἀντανελεῖς *auferes.* In tertia pers. est analogum, יֶאֱסֹף Cum Affix. mutato ו in (:) R. 119. (ֱ) amittit suum (:) R. 15. יַאַסְפֵנִי (Dominus) *collegit me*, Ps. 27. 10. LXX. προσελάβετό με *assumpsit me.*

Vers. 10.

1131 זִמָּה Zim-má] (Quorum in manibus eorum. Pleonasm. suprà Num. 39.) *scelus.* Idem quod מְזִמָּה suprà Num. 492. *cogitatio* sæpius mala, *scelus*, q. cogitatio ipsa perpetrata.

Vers. 12.

1132 בְּמִישׁוֹר Bemi-shór] (Pes meus stetit) *in rectitudine*, vel in plano. A יָשַׁר *rectus fuit.* Nom. Heemanth. quiescente (י) in (.) R. 161. n. 1. מִישׁוֹר *rectitudo, planicies*, q. rectitudinem terræ diceres.

1133 בְּמַקְהֵלִים Bemak-he-lím] *in congregationibus.* A קָהַל suprà Num. 1028. Nom. pl. Heemanth. מַקְהֵלִים *congregationes* virorum. Legitur h. l. tantùm in SS. & in forma fœmin. בְּמַקְהֵלוֹת *in congregationibus*, Psal. 68. 27.

PSALMUS XXVII. כז

1134 מָעוֹז Ma-yóz] *robur.* LXX. ὑπερασπιστὴς *protector* vitæ meæ. A עָזַז *robustus fuit.* Nom. Heemanth. מָעוֹז *robur, fortitudo, vis. Esto mihi* לְצוּר מָעוֹז *in petram roboris*, Psal. 31. 3. LXX. εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν *in Deum protectorem*, וּמָעוֹז *& robur.* Cum Affix. assumit dagesh & mutat ו in (ֻ) R. 125. sed retinet (ָ) sub מ R. 114. not. fitque מָעֻזִּי *robur meum*, & cum ו loco (ֻ) מָעוּזִּי Psal. 43. 2. מָעֻזּוֹ *robur ejus*, Ps. 52. 9. מָעֻזָּם *eorum.*

1135 אֶפְחָד Eph-hhádh] *pavebo.* A פָּחַד *pavit, expavit, trepidavit.* Fut. Kal, אֶפְחַד cum (ָ) ob accent. Sylluk.

Vers. 2.

1136 בִּקְרֹב עָלַי Bik-róbh-ya-lái] *In appropinquando contra me*, i. e. cum appropinquant. A קָרַב *accessit* ad aliquid, *appropinquavit*: constructum cum עַל vel לְ, *pugnavit, belligeravit.* q. contra alium accessit. Infin. Kal, בַּל קְרוֹב אֵלֶיךָ *ne appropinquare ad te*, Psal. 32. 9. i. e. ne appropinquent. מִקְּרָב־לִי *à pugnando contra me*, Psal. 55. 19. ubi ob Maccaph. ו transit in (ָ) R. 134.

1137 לֶאֱכֹל Le-echól] *ad comedendum.* i. e. ut comedant. Ab אָכַל *comedit.* Infin. Kal, אֱכוֹל cum Præfix. לֶאֱכֹל *ad comedendum*, ubi (ֱ) punctuat ל (notam Gerundii, R. 41.) cum (ֶ) R. 13. Et cum (ֲ) מֵאֲכֹל *à comedendo panem meum*, Psal. 102. 5. i. e. ne comederem, ubi מ negationem includit, R. 41.

1138 כָּשְׁלוּ Ca-shelu] *impingent.* A כָּשַׁל *impegit*, pede *offendit, lapsus est, corruit*, Præt. Kal, כָּשַׁל *corruit robur meum*, Psal. 31. 11. Targ. תְּקַל *debilitatum est.* In plur. כָּשְׁלוּ *corruent.*

Verf. 3.

1129 תַּחֲנֶה Ta-hhané] (Si) *obsidebit* contra me. Ab חָנָה manendi gratiâ *castra posuit*: constructum cum עַל *obsedit*. Tertia fœm. Fut. Kal, תַּחֲנֶה ut suprà Num. 34.

1130 מַחֲנֶה Ma-hhané] *castrum*. A superiori חָנָה Nom. Heemanth. commun. gen. מַחֲנֶה *agmen, castrum, castra*, tam locus ipse quàm exercitus. Cum Præfix. בְּמַחֲנֶה *in ipsis castris*, Psal. 106. 16. excluso ה Emphat. Cum Affix. מַחֲנֵהוּ *castra ejus*, Psal. 78. 28. excluso ה. R. 103.

Verf. 4.

1131 שָׁאַלְתִּי Sha-ál-ti] (Unum) *petii*. A שָׁאַל vel שָׁאֵל *petiit, postulavit, interrogavit*. Præt. Kal, quod in Ps. flectitur sic: שָׁאַלְתָּ (non) *postulasti*, Ps. 40. 7. cum (ָ) ob accent. Sylluk. שָׁאַלְתִּי *petii*, שָׁאֲלוּ *petierunt*. Cum Affix. שְׁאֵלוּנוּ *petierunt à nobis*, Ps. 137. 3. ubi ob Affix. (ָ) transit in (:) & (..) retinetur: nam cum thema exit in (...) cum Affixis manet.

1132 אֲבַקֵּשׁ A-bhak-késh] *requiram*. A בִּקֵּשׁ *studiosè quæsivit*. Fut. Pih. Vide suprà Num. 183. אֲבַקֵּשׁ *inquiram*, & cum ה parag. אֲבַקְשָׁה Psal. 122. 9. Cum Affix. excluso dagesh, וָאֲבַקְשֵׁהוּ *& studiosè quæsivi eum*, Ps. 37. 36. ubi ו Convers. cum (ָ) ante guttural. יְבַקְשׁוּ *quærent*, Ps. 63. 10. וִיבַקְשׁוּ *& quærent*, Ps. 83. 17. sublato (:) sub (ִ) ob præcedens (.) R. 8.

1133 שִׁבְתִּי Shibh-tí] *sedere me*. i. e. ut sedeam. A יָשַׁב *sedit, habitavit*. Infinit. Kal, abjecto (ִ) desinit in ת R. 54. שֶׁבֶת *sedere, habitare*, Psal. 133. 1. *moram facientes* שֶׁבֶת *sedendo*, Psal. 127. 2. Cum Præfixo, לָשֶׁבֶת *ad habitandum*, Psal. 101. 6. ubi ל cum (ָ) ob vocem Milhel, R. 80. in pausa, לָשָׁבֶת, Psal. 113. 5. Cum Affix. ut suprà Num. 1073. שִׁבְתִּי *sedere meum*, Ps. 139. 2. מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ *è sede habitare ejus*, Psal. 33. 14. i. e. habitationis ejus. לְשִׁבְתּוֹ *ad habitandum (in) eo*, Ps. 68. 17.

1134 לַחֲזוֹת La-hhazóth] *ad videndum*. Ab חָזָה suprà Num. 557. Gerundium Kal, ut suprà Num. 552. ubi ל cum (-) ob sequens (-:) R. 13.

1135 בְּנֹעַם Beno-ŋám] *in jucunditate*. A נָעֵם *amœnus, gratus fuit*, Nom. masc. sine plur. נֹעַם *amœnitas, dulcedo, jucunditas*.

1136 וּלְבַקֵּר U-lebhadk-kér] *& ad matutino tempore versandum*. A בֹּקֶר *manè*. Infinit. Pih. בַּקֵּר *pertransire mane, peragere tempus in aliquo opere*. Aliâs בִּקֵּר est *inquirere, investigare*, quòd dimissa vesperi, manè inquirimus.

Verf. 6.

1137 וְאֶזְבְּחָה Veez-behhá] *& sacrificabo*. LXX. καὶ ἔθυσα *& immolavi*. A זָבַח *sacrificavit*, suprà Num. 197. (Latin. *immolavit*: nam apud gentes, Sacerdos, fruges aut molam salsam in caput victimæ deponebat, addito masculo thure; qui ritus vocabatur *immolatio*, q. molæ in caput victimæ collatio.) Fut. Kal, אֶזְבַּח *sacrificabo*, cum ה parag. אֶזְבְּחָה idem, יִזְבְּחוּ וַיִּזְבְּחוּ *& sacrificabunt, & sacrificârunt*, Ps. 106. 36. cum ו Convers.

1138 תְרוּעָה Teru-ŋá] (sacrificia) *clangoris*, vel *jubilationis*, quæ offeruntur cum vociferatione jubilatione & gaudio. A רִיעַ in Hiph. הֵרִיעַ *personavit, clanxit*, vocem magnam edidit, ore, tubis,

tubis, &c. præ gaudio vel dolore. Nom. fœmin. Heemanth. ſine plur. תְּרוּעָה *clangor, acclamatio, jubilatio*, clamor gaudentium vel dolentium, aut laudantium Deum, Pſ. 150. 5. *In cymbalis* תְּרוּעָה *jubilationis.* Cum Præfix. *Bene pſallendo* בִּתְרוּעָה *in jubilatione*, Pſ. 33. 3.

Verſ. 8.

1139 בַּקְּשׁוּ Bak-keſhú] *ſtudioſè quærite.* A בִּקֵּשׁ Num. 1142. Imper. Pih. בַּקֵּשׁ *quære*, Pſal. 34. 15. plur. בַּקְּשׁוּ *quærite*, Pſ. 105. 4.

Verſ. 9.

1140 אַל־תַּט Al-tát] *ne declines* in ira (à) ſervo tuo. A נָטָה ſuprà Num. 763. in Hiph. abjecto נ R. 69: הִטָּה *inclinare fecit, declinavit, inclinavit, extendit.* Fut. Hiph. exit in (ֶ) R. 65. אַטֶּה *inclinabo*, Pſal. 49. 5. תַּטֶּה *inclinare ſines*, & per apocopen R. 67. אַל־תַּט *ne declines cor meum ad malum*, Pſ. 141. 4.

1141 תִּטְּשֵׁנִי Tit-teſhé-ni] (ne) *deſeras me.* LXX. μὴ ἀποσκορακίσῃς με *ne repellas me.* A נָטַשׁ *reliquit, dereliquit, deſeruit*, curam abjecit. Differt à עָזַב nam עָזַב ſimpliciter reliquit, נָטַשׁ verò derelictionem & projectionem quandam includit. Fut. Kal, quod compenſato נ per dageſh, R. 69. fit תִּטֹּשׁ ob Affix. mutato ֹ in (:) תִּטְּשֵׁנִי In tertia perſ. יִטֹּשׁ (non) *derelinquet*, Pſ. 94. 14. וַיִּטֹּשׁ *& deſeruit*, Pſalm. 78. 60. cum ו Converſ.

Verſ. 11.

1142 הוֹרֵנִי Ho-ré-ni] *Doce me.* LXX. νομοθέτησόν με. *Legem pone mihi*, (ex ſignificatione nominis תּוֹרָה *lex*) Imper. Hiph. ab הוֹרָה *docuit*, ſuprà Num. 1097. Cum Affix. excluſo ה, R. 103. הוֹרֵנִי *doce me.*

Verſ. 12.

1143 עֵדֵי ye-dhe] *teſtes* mendacii. i. e. mendaces. A עוּד in Hiph. הֵעִיד *teſtatus eſt*, Nom. maſc. עֵד *teſtis*: convenit cum עוֹד *adhuc*, quòd verus teſtis conſtans ſit, q. *adhuc* in eo quod dixerat perſeverans. עֵד & עֵיד *teſtis*. In plur. עֵדִים in Regim. עֵדֵי *teſtes violentiæ*, Pſal. 35. 11. i. e. violenti. Et inſerto (י) עֵידֵי

1144 וִיפֵחַ Vi-phéahh] *& muſſitans* injuriam. LXX. καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ *& mentita eſt iniquitas ſibi*: nulla cum Hebræo affinitas. Nom. maſc. radicale, יָפֵחַ *loquens, locutor, muſſitans*: convenit cum פּוּחַ *ſufflare*, q. ſufflator & efflator verborum. Bis legitur in S S. ſemel in ſtatu abſoluto וְיָפֵחַ *& loquens de fine*, Hab. 2. 3. & h. l. in Regim. mutato (ָ) in (:) R. 114. quod ſub (י) tollitur ob præcedens (.) R. 8.) וִיפֵחַ *& locutor injuriæ.*

Verſ. 13.

1145 לוּלֵא Lu-lé] *Niſi.* Compoſit. ex לוּ *forſitan*, & לֹא *non*, q. *ſi non*, *niſi*, (*fortaſſe verò non credidi.*) Sæpius ſcribitur cum (י) לוּלֵי Pſ. 94. 17. Notatur verò hæc vox לוּלֵא ſupernè cum tribus punctis: eſtq; una ex 15. vocibus punctatis, quarum 10 ſunt in Lege. 4. in Prophetis, una in Hagiographis. Maſora, ד׳ כְּתִיב כֵּן לֵית בִּכְתוּבִין נָקוּד וְהוּא נָקוּב לְמַטָּה וּלְמַעְלָה 4 (לוּלֵא) ſic ſcripta ſunt (cum א,) *neque eſt in Hagiographis aliud*

aliud punctatum, & hoc quidem est punctatum infrà & suprà. Qui mysteria inquirunt, insipidam dant rationem : scil: quod hæc puncta denotent, scio quòd des mercedem justis in futuro seculo ; sed ego nescio an mihi sit pars cum illis nec ne.

1156 הֶאֱמַנְתִּי He-emán-ti] *credidissem*, sc: planè despondissem animum inter tot calamitates, nisi credidissem. Ab אָמַן in Hiph. הֶאֱמִין *verum, stabile, certum reddidit, credidit* : credere enim est firmum, ratúmque aliquid facere. Præt. Hiph. הֶאֱמַנְתִּי *credidi*, Psal. 116. 10. In pausa, הֶאֱמָנְתִּי Ps. 119.66. הֶאֱמִינוּ *crediderunt*, Psal. 78. 22.

Vers. 14.

1157 קַוֵּה Kav-vé] *Expecta*. A קָוָה vide retrò Num. 1091. Imper. Pih. קַוֵּה *expecta*, וְקַוֵּה *& expecta*, Psal. 27. 14.

1158 חֲזַק Hha-zák] *confirma te*. LXX. ἀνδρίζου *viriliter age*. Ab חָזַק *validus, firmus fuit, fortiter egit, potitus est*. Imper. Kal, חֲזַק cum (ֲ) pro (ְ) In plur. חִזְקוּ LXX. ἀνδρίζεσθε *viriliter agite*, Psal. 31. 25.

1159 וְיַאֲמֵץ Veja-améts] *& fortè reddet* cor tuum. Ab אָמֵץ *fortis, robustus fuit*, in Hiph. הֶאֱמִיץ *roboravit, forte reddidit*. Legitur ter in Fut. Hiph. Job 16. 5. h. l. & Ps. 31. 25. וְיַאֲמֵץ *& corroborabit*, cum (ֲ) loco (ְ) sub א, pro יְאַמֵּץ

PSALMUS XXVIII. כח

1160 תֶּחֱרַשׁ Te-hherásh] (ne) *sileas*. Ab חָרַשׁ *aravit, fundum fodit* ; Metaphoricè, *cogitavit, machinatus est*, q. intentus alicui rei fuit, ut arator terræ. Hinc quoniam surdi sunt cogitabundi, surdum egit, *obsurduit* : *siluit, tacuit* : sunt enim surdi, muti. In hac ultima significatione legitur tantùm in Fut. Kal, תֶּחֱרַשׁ *silebis* : & exit in (ַ) ac incipit à (ֱ) ut differat à תַּחֲרוֹשׁ *arabis*. Et sic יֶחֱרַשׁ *surdum aget*, Ps. 50, 21.

1161 תֶּחֱשֶׁה Te-hheshé] (ne quando) *taceas*. A חָשָׁה *tacuit, siluit, quievit*, Fut. Kal, exit in (ֶ) R. 65. & guttur. punctuat præcedentem cum (ֱ) R. 13. In plur. excluso ה R 66. וַיֶּחֱשׁוּ *& siluerunt*, Ps. 107. 29. cum ו convers.

1162 וְנִמְשַׁלְתִּי Venim-shal-tí] *& similis ero*. A מָשַׁל *dominatus est*. It. *parabolicè locutus est* : parabolæ enim dominantur in sermone. Præt. Niph. נִמְשַׁל *comparatus, assimilatus fuit*, quòd in parabolis utamur similitudinibus. In prima pers. וְנִמְשַׁלְתִּי *& comparabor*, Ps. 143. 7. cum ו Convers. Præteriti, R. 79. In Particip. נִמְשָׁל *assimilatus*, Ps. 49. 13.

Vers. 2.

1163 תַּחֲנוּנַי Ta-hhanu-náj] (vocem) *supplicationum mearum*. Ab חָנַן *gratiosus fuit*. Nom. plur. Heemanth. masc. absque sing. תַּחֲנוּנִים *supplicationes, preces*, pro impetranda gratia. Cum Affix. תַּחֲנוּנַי *preces meæ*, Psal. 28. 6. Et in formâ fœm. *In vocem*, תַּחֲנוּנוֹתַי *precum mearum*, Ps. 86. 6.

1164 בְּנָשְׂאִי Benos-í] *in elevare me*, i. e. dum elevo manus meas, gestus est orantis. Targ. כַּד אֶפְרוֹשׂ יְדַי בִּצְלוֹ *cum expandero manus meas in oratione*. Ut Æneid. 2. *Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas*. A נָשָׂא *tulit, elevavit*. Infin. Kal, נְשֹׂא Cum Affix. ut suprà Num. 124.

דביר

1165 דְּבִיר Debhír] (ad) *oraculum*, vel ad locutorium. A דָּבַר *loqui*, Nom. masc. sine plur. דְּבִיר *oraculum, locutorium*, Sanctum sanctorum, quòd inde responsa daret Deus.

Vers. 3.

1166 תִּמְשְׁכֵנִי Tim-sheché-ni] (ne) *trahas me*. A מָשַׁךְ *traxit, protraxit, retraxit*, Fut. Kal, תִּמְשֹׁךְ אַפְּךָ *protrahes iram tuam*; Ps. 85. 6. Cum Affix. mutato ו in (:) תִּמְשְׁכֵנִי

Vers. 4.

1167 תֶּן־לָהֶם Ten-la-hém] *Da eis*. A נָתַן *dedit*. Imper. Kal, abjecto נ R. 68. תֵּן *da*, Ps. 72. 1. Ob Maccaph converso (..) in (∴) R. 134. תֶּן־ In plur. תְּנוּ *date*, Ps. 68. 38.

1168 וּכְרֹעַ U-cheróay] *& secundùm malitiam*. A רוּעַ *malum esse*, Nom. m. sine plur. רֹעַ *malitia* omnis generis.

1169 מַעַלְלֵיהֶם Ma-yal-le-hém] *operum eorum*. A עָלַל *molitus, operatus est*. Nom, pl. tantùm מַעֲלָלִים *opera, studia, actiones, conatus*, sæpius in malum sumitur. In Regim. converso (·) in (:) R. 114. (∴) amittit suum (:) R. 15. מַעַלְלֵי־יָהּ *opera Dei*, Ps. 77. 12. וּמַעַלְלֵי אֵל *& opera Dei*, Psalm. 78. 7. Cum Affix. בְּמַעַלְלֵיהֶם *in actiones eorum*, Psal. 106. 29, 39.

1170 הָשֵׁב Ha-shébh] *redde*. A שׁוּב *reverti*, Imper. Hiph. ejecto ו, R. 58. הָשֵׁב *fac reverti*, וְהָשֵׁב *& restitue*, Ps. 79. 12.

1171 גְּמוּלָם Gemu-lám] *retributionem eorum*. A גָּמַל *cumulatè retribuit*, Nom. m. גְּמוּל *retributio* tam bona quàm mala. Cum Affix. גְּמוּלָם *retributio eorum*, *Retribuet tibi* גְּמוּלֵךְ *retributionem tuam*, Ps. 137. 8. i. e. maleficium. In plur. גְּמוּלִים Cum Affix. גְּמוּלָיו *beneficia ejus*, Ps. 103. 2

Vers. 5.

1172 יֶהֶרְסֵם Je-her-sém] *diruet eos*. Ab הָרַס *diruit, destruxit*: est oppositum ad בָּנָה *ædificavit*, & propriè dicitur de ædificiis. Fut. Kal, יֶהֱרֹס at ob Affix. ו transit in (:) R. 119. & (∴) amittit suum (:) R. 15.

1173 יִבְנֵם Jibh-ném] (nec) *ædificabit eos*. A בָּנָה *extruxit, ædificavit*. Fut. Kal, quod exit in (∴) R. 65. תִּבְנֶה *extrues*, Ps. 51. 20. יִבְנֶה *extruet*, Psal. 127. 1. וְיִבְנֶה *& ædificabit*, Ps. 69. 36. Ob Affix. excluso ה R. 103. יִבְנֵם

Vers. 7.

1174 וְנֶעֱזָרְתִּי Vene-ye-zár-ti] *& adjutus fui*. A עָזַר *juvit*. Præt. Niph. quod nullibi legitur in SS. præterquam h. l.

1175 וַיַּעֲלֹז Vaj-ja-yalóz] *& exultavit*. A עָלַז *exultavit, præ gaudio gestivit*, idem per omnia quod עָלַץ supra Num. 277. Fut. Kal, אֶעֱלֹזָה *exultabo*, Ps. 60. 8. cum ה parag. יַעֲלֹז *exultabit*, Psal. 96. 12. Cum ו conversi. וַיַּעֲלֹז *& exultavit*. יַעְלְזוּ *exultabunt*, Ps. 149. 5. pro יַעֲלֹזוּ In pausa (:) redit in ו R. 132. יַעֲלֹזוּ *gestient*, Ps. 94. 3.

1176 וּמִשִּׁירִי U-mish-shi-rí] *& à* (de) *cantico meo*. A שׁוּר *canere*. Nom. m. שִׁיר *cantio, canticum*, quicquid canitur, vel ut canatur. שִׁיר־חָדָשׁ *canticum novum*, Ps. 33. 3. non vulgare. Cum Præf. מִשִּׁיר *de cantico*. בְּשִׁיר *in cātico*. Cum Affix. וּמִשִּׁירִי *& de cantico meo*, שִׁירוֹ *canticum ejus*, Ps. 49. 2. cum ה loco ו pro שִׁירוֹ

1177 אֲהוֹדֶנּוּ Aho-dhén-nu] *celebrabo eum*, Ab הוֹדָה *celebravit*, suprà Num. 875. Fut. Hiph. esset אוֹדֶה at ex Chaldaismo assumpto ה characteristico Conjugationis, R. 137. fit אֲהוֹדֶה cum Affix. excluso ה, R. 103. אֲהוֹדֶנּוּ

Vers. 9.

1178 וּבָרֵךְ U-bha-réch] *& benedic.* A בָּרַךְ suprà Num. 280. Imper. Pihel, בָּרֵךְ pro בָּרֵּךְ excluso dagesh, R. 19.

1179 וּרְעֵם U-reעém] *& pasce eos.* Targ. וְזוּן יָתְהוֹם *& ciba eos.* A רָעָה *pavit*, Imper. Kal, exit in (..) R. 65. וּרְעֵה *& pasce*, Psal. 37. 3. Cum Affix. ejecto ה R. 103, רְעֵם

1180 וְנַשְּׂאֵם Venas-seém] *& extolle eos.* A נָשָׂא *tulit, extulit*, Imp. Pih. נַשֵּׂא, at ob Affix. (..) transit in (:)

PSALMVS XXIX. כט

1181 הָבוּ Ha-bhú] *Date.* A יְהַב *dedit*; potiùs Chal. est: nam apud Hebr. non usurpatur nisi in Imper. Kal, abjecto (י) R. 54. הַב *da, euge, cedo.* Cum ה parag. הָבָה Ps. 60. 13. (ubi (ָ) ob literam gutturalem dilatandam, pro הַבָה) In plur. הָבוּ *tributite*, Ps. 96. 7.

בְּנֵי אֵלִים *filii fortium*, vel *filii Deorum*, i. e. potentum. Targ. כִּתֵּי מַלְאֲכַיָּא *cœtus Angelorum.* LXX. addunt, *Afferte Domino filios arietum.*

1182 הִשְׁתַּחֲווּ Hish-ta-hhavú] *incurvate vos.* Ab הִשְׁתַּחֲוָה suprà Num. 248. Imper. Hithp. הִשְׁתַּחֲוֵה In fœmin. וְהִשְׁתַּחֲוִי *& incurva te ipsam*, Psal. 45. 12. In plur. וְהִשְׁתַּחֲווּ *& incurvate vos*, Ps. 99. 5.

1183 בְּהַדְרַת Behadh-ráth] *in decore sanctitatis*, LXX. ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, *in atrio sancto ejus*, legerunt forte per ח, בְּחֶדְרַת *in atrio.* Ab הָדַר *honoravit, decoravit*, Nom. fœm. sine pl. הֲדָרָה *decus, honor, gloria*, idem quod הוֹד Num. 381. sed de majori honore dicitur. In Regim. mutato הָ in תְ- & (ָ) in (:), (ֲ) amittit suum (:) fit בְּהַדְרַת

Vers. 3.

1184 הִרְעִים Hir-עím] *intonuit.* A רָעַם *tonuit, intonuit, sonuit, murmuravit*, ut 4. Æneid. *Interea magno misceri murmure cœlum Incipit.* Præt. Hiph. הִרְעִים idem.

Vers. 5.

1185 שֹׁבֵר Sho-bhér] *frangens.* A שָׁבַר *fregit, rupit, disrupit*, res duras *comminuit*, Ben. Kal, שֹׁבֵר

1186 אֲרָזִים Ara-zím] *cedros.* Nom. m. אֶרֶז *cedrus*, quæ est arbor perpetuò virens, Junipero non absimilis, folio duro, acuto, mucrone capillato & spinoso, ligno contorto, nodoso, medulla rubente odorata, baccis myrthi flavis, odoratis & esculentis. Cedro æterna materies, cariem non sentiens; hinc proverbialiter, *digna cedro*, dicuntur quæ promerentur immortalitatem, & ejusmodi judicantur, ut posteritati consecrari debeant. Convenit cum רָזָה *attenuare, marcéscere*; à gracilitate & proceritate; in Cypro n. 130 pedum longitudine nasci traditur, crassitudine autem ad quintum hominum complexum. Cum Præfix. *Justus* כָּאֶרֶז *sicut cedrus crescet*, Ps. 92. 13. In plur. (formatur ut אֲפָסִים Num 98.) אֲרָזִים *cedri*, Psal. 148. 9. In Regim. אַרְזֵי אֵל *cedri Dei*, Psal. 80.

80. 12. i. e. altissimæ, vel quas Deus plantavit. Vide suprà Num. 23.

1187 וַיְשַׁבֵּר Va-jeshab-bér] *& confregit.* A שבר suprà Num. 164. Fut. Pih. תְּשַׁבֵּר *franges,* יְשַׁבֵּר *franget,* cum ו Convers. וַיְשַׁבֵּר *& fregit,* ut suprà Num. 76.

1188 הַלְּבָנוֹן Hal-lebha-nón] *Libani.* לְבָנוֹן nomen montis altissimi. *Libanus,* à לְבוֹנָה *thus,* à thuris copia; vel à לָבַן *albuit,* à candore nivium: Præcipuè à cedris præstantissimis laudatur; inde quoniam ex iis templum Salomonis fuerat exstructum, ipsum Templum, Libanus appellatur. *Aperi* לְבָנוֹן *Libane, januas tuas,* Zach. 11. 1.

Vers. 6.

1189 וַיַּרְקִידֵם Vaj-jar-ki-dhém] *Et fecit saltare eas,* sc: cedros exilire fecit è loco suo, puta per terræ motum vel turbinem, LXX. καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς *& comminuet eas,* (fortè legerunt, וידיקם ab הֵדַק *comminuit.*) A רָקַד *saliit, subsiliit,* in Hiph. הִרְקִיד *exsilire fecit.* Legitur h. l. tantùm in SS. in Futuro.

1190 כְּמוֹ Kemó] *sicut.* Compositum ex כ similitudin. & particula expletiva מו R. 83. כְּמוֹ *sicut, quemadmodum,* cum Affix. Levibus habet (ּ) כָּמוֹךָ *sicut tu,* Psal. 35. 10. Cum Gravibus autem gestat (:) כְּמוֹהֶם *sicut illi,* Ps. 115. 8.

1191 עֵגֶל Ýé-ghel] *vitulum,* tantâ facilitate, ac si essent molles ac tenelli vituli. A עֵגֶל suprà Num. 694. Nom. m. עֵגֶל *vitulus* plaustralis, saginatus, ideóque rotundus. In plur. עֲגָלִים in Regim. esset עֶגְלֵי ut אַפְסֵי Num. 98. at (-) & (ּ) alternant, R. 107. fit עֶגְלֵי *Cœtũ fortium* בְּעֶגְלֵי *cum vitulis populorum,* Ps. 68. 31. i. e. cum principibus, divitibus.

1192 וְשִׂרְיֹן Veshir-jón] (Libanum) *& Sirjon* sicut (exilit) filius Unicorni. Targ. וְטוּר מַסְרֵי פֵּרִין *& montem producentem fructus,* LXX. καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων *& delectus* (sc: tunc apparebit) *ut filius unicornium,* q. evulsis undique cedris, apparebunt dilecti hinnuli, gratiosi instar pullorum unicornis. A שָׁרָה *solvit, humectavit.* Nomen proprium montis Hermon, Deut. 3. 9. Sidonii appellant Hermonem שִׂרְיֹן *Sirjon.* LXX. per Metathesin יְשֻׁרוּן *dilectus.*

Vers. 7.

1193 חֹצֵב Hho-tsébh] *excindens* Ab חָצַב *excidit, incidit,* propriè dicitur de petris, Ben. Kal, חָצֵב

1194 לַהֲבוֹת La-habhóth] *flammas ignis,* i. e. fulmina: quæ cum tonitru ejaculatur, videntur esse q. dissecta unum ab alio. A masc. לַהַב *flamma* (à φλέγω *ardeo*) fit fœm. לֶהָבָה idem. Cum Præfix. וּכְלֶהָבָה *& sicut flamma,* In plur. לְהָבוֹת *flammæ.* In Regim. לַהֲבוֹת Nempe ad formam לֶהָבָה formaretur בַּקָּשָׁה sed (-) & dagesh, ante gutturales kametsatas conflatur in (ּ) R. 109. fitque לֶהָבָה plur. לְהָבוֹת Rursus in Regim. mutato (ּ) in (-) R. 114. nativum (-) redit, R. 109. emanátque לַהֲבוֹת

Vers. 8.

119 מִדְבָּר Midh-bár] *desertum.* A דָּבַר *locutus est,* Nom. masc. Heemanth. sine plur. מִדְבָּר *desertum,* locus vastus & incultus, (per antiphrasin) q. sine locutione, ubi nullus homo loquitur. Cum Præfix. *Non ab ortu, nec ab occasu,*

casu, neque מִמִּדְבָּר *à deserto exaltatio*, Psalm. 75.7. Targ. מִן צִפּוּנָא וּמִן דָּרוֹמָא *à septentrione & à meridie*, quòd desertum Judææ à meridie esset. *Duxit eos per abyssos*, כַּמִּדְבָּר *tanquam ipsum desertum*, Psal. 78. 52. (excluso ה Emphat.) pro quo Exod. 11. legitur: *Et ingressi filii Israel per medium maris* בַּיַּבָּשָׁה *in ipsa arida*. בְּמִדְבָּר *in deserto*, בַּמִּדְבָּר *in ipso deserto*, לְמִדְבָּר *in desertum*. In Regim. mutato (ָ) in (ַ) R. 115. מִדְבַּר *desertum Kadesh*.

1196 קָדֵשׁ Ka-dhésh] *Kadesh*, fuit vasta & horrida solitudo in Arabia, in cujus parte una Paran & Seir, peregrinati fuerunt Israelitæ cum Mose.

Vers. 9.

1197 יְחוֹלֵל Jehho-lél] *parere facit*, Targ. מְבַטֵּן *parere cogit* cervas: quæ difficillimè pariunt, sed pavore tonitrui consternatæ, penitus fœtum enituntur. Ab חוּל *doluit*, sæpius dicitur de dolore partus, *dolores partus emisit*. Fut. Pih. in quo secunda radical. ו quiescit in וֹ. & tertia geminatur, R. 63. fitque יְחוֹלֵל pro יְחַוֵּל In tertia fœmin. cum ו Convers. וַתְּחוֹלֵל *& parturivit* (creata est) *terra*, Psal. 90. 2.

1198 וַיֶּחֱשֹׂף Vaj-je-hhesóph] *& denudavit* sylvas, privans eas arboribus. Targ. וּמְוֹלִידָה *& turbans bestias sylvæ*. A חָשַׂף *nudavit, denudavit, discooperuit*, Fut. Kal, יֶחֱשֹׂף pro יַחְשֹׂף R. 13. cum ו Convers.

1199 יְעָרוֹת Jeʹa-róth] *sylvas*. Nom. m. cum duplici plur. יַעַר *sylva, saltus*. In pausa, יָעַר R. 131. *Invenimus eam in agris* יָעַר *sylva*, Psalm. 136. 6. i. e. in area Araunæ Jebusæi, ubi arbores sylvestres erant. חֲזִיר מִיָּעַר *sus è sylva*. Psal. 80. 14. i. e. sylvestris, מ inter duo substantiva, adjectivum efficit. In plur. fœm. יְעָרוֹת *sylva*, R. 120. 121.

1200 כֻּלּוֹ Cúl-ló] *totum ipsum*. כֹּל *omne, totum, universum*, suprà Num. 33. Cum Affix. assumit dagesh, & mutat ֹ in (ֻ) R. 125. כֻּלּוֹ *omne ejus*, כֻּלָּהּ, כֻּלְּכֶם *omnes vos*, Psal. 62. 4. כֻּלָּם *omnia hac*, Ps. 139. 4. כֻּלָּם *universum illud*, לְכֻלָּם, יִכֻלָּם *& omne illud*, *omnibus illis*. וּמִכֻּלָּם *& ex omnibus illis*.

Vers. 10.

1201 לַמַּבּוּל Lam-mab-búl] *in diluvio* (tempore diluvii) A נָבַל *decidit, emarcuit*, Nom. m. Heemanth. sine pl. abjecto נ, R. 161. n. 4. מַבּוּל fluviorum, marísque *inundatio, diluvium*, in quo omnia נָבְלוּ *emarcuerunt*, & corrupta sunt. Cum ה Emphat. הַמַּבּוּל *ipsum dilivium*, at ל excludit ה, R. 81.

PSALMVS XXX. ל

1202 חֲנֻכַּת Hhanúc-cath (Psalmus cantici) *dedicationis* domus Davidis. Ab חָנַךְ rem novam ad usum primum proprium *destinavit, dedicavit*: propriè dicitur de domo, altari & muro, quæ initiari solebant quadam solennitate ciborum & tripudii. Nom. fœm. חֲנֻכָּה *initiatio, dedicatio*. In Regim. חֲנֻכַּת

Vers. 2.

1203 דִּלִּיתָנִי Dhil-li-thá-ni] *exhausisti me*, Metaphora, i. e. evexisti me. A דָּלָה in Pih. דִּלָּה *hausit, extraxit*, ut solet

solet aqua exhauriri, *elevavit, evexit*. Præt. Pih. mutato ה in (ִ) R. 66. דִּלִּיתָ & legitur h. l. tantùm in SS.

1204 שִׂמַּחְתָּ Sim-máhh-ta] *lætificasti*. A שָׂמַח *lætatus est*, in Pih. activè *lætificavit*. Præt. Pih. שִׂמַּח In secunda pers. שִׂמַּחְתָּ Cum Affix. שִׂמַּחְתַּנִי *lætificasti me*, Ps. 92. 5. In plur. שִׂמְּחוּךָ *lætificârunt te*, Ps. 45. 9.

Vers. 3.

1205 שִׁוַּעְתִּי Shiv-váע-ti] *vociferatus fui*. A שִׁוַּע *clamavit, vociferatus est*. Præt. Pih. שִׁוַּעְתִּי *clamavi*, Psalm. 88. 9.

1206 וַתִּרְפָּאֵנִי Vat-tir-pa-é-ni] *& curasti me*. A רָפָא *curavit, sanavit*. Fut. Kal, exit in (ָ) R. 64. תִּרְפָּא *sanabis*. Cum Af. & ו convers. וַתִּרְפָּאֵם *& sanasti eos*. וַיִּרְפָּאֵם *& sanabit eos*, Ps. 107. 20.

Vers. 4.

1207 הֶעֱלִיתָ He-עelí-tha] *fecisti ascendere*, i. e. eduxisti. A עָלָה *ascendit*, in Hiph. הֶעֱלָה *ascendere fecit, eduxit*. In secunda pers. mutato ה in (ִ) R. 66. הֶעֱלִיתָ *eduxisti*.

1208 מִיָּרְדִי Mij-jor-dhí] *à descendere me*, i. e. ne descenderem in foveam, Targ. מִלְּמֵחַת לְבֵית קְבוּרְתָּא *ne descenderem in domum sepulchri*, i. e. impedivisti ne morerer. A יָרַד *descendit*. Secundùm puncta est Infinit. Kal, יְרוֹד *descendere*. Cum Affix. mutato ו in (ָ) R. 98. יָרְדִי *descendere me*. Secundùm literas, est Benoni pl. Kal, in Regim. (ut יוֹרְדֵי הַיָּם *descensores maris in navibus*, Ps. 107. 23.) מִיּוֹרְדֵי *à descendentibus*.

Vers. 5.

1209 וְהוֹדוּ Veho-dhú] *& celebrate*. Ab הוֹדָה *celebravit*, Imper. Hiph. הוֹדֵה *celebra*, excluso ה, R. 66; הוֹדוּ vide infrà Num. 1293.

Vers. 6.

1210 רֶגַע Ré-ghaע *momentum*. A רָגַע *scidit*. Nom. masc. רֶגַע *scissio, disruptio*, It. *momentum*, tempus minutum: sæpe adverbiascit, *citò*. In pausa scribitur רָגַע Psal. 73. 19. כְּרָגַע *sicut momentum*.

1211 בָּעֶרֶב Be עé-rebh] *in vespera*. A עָרַב *miscuit*, Nom. masc. sine plur. עֶרֶב *vesper, vespera, serum*, tempus illud post occasum, quo tunc omnia nobis mixta & confusa, ut rerum differentias non valeamus discernere. Vel quòd tunc lux tenebris misceatur. In pausa, עָרֶב Ps. 104. 23. Cum Præfix. בָּעֶרֶב *in vespere* וָעֶרֶב *& vespera* לָעֶרֶב *in ipsa vespera*, Psal. 59. 7. excluso ה Emphat.

1212 בֶּכִי Bé-chi] *fletus*. A בָּכָה *flevit*, Nom. m. בְּכִי *fletus, planctus*, oppositum ad צְחוֹק *risus*. In pausa בֶּכִי R. 132. Cum Præfix. בִּבְכִי *in fletu*, Ps. 102. 10. Cum Affix. בִּכְיִי *fletus meus*, ut suprà Num. 28.

Vers. 7.

1213 בְשַׁלְוִי Beshal-ví] *in tranquillitate mea*, i. e. dum tranquillè vitam ducerem. A שָׁלָה *prosper, tranquillus fuit* (unde Latin. *salus*.) Nom. fœm. שַׁלְוָה *tranquillitas, prosperitas*, Psal. 122. 7. Cum Affix. mutato ה in ת esset שַׁלְוָתִי sed ת aliquando syncopatur, R. 104. fitq; שַׁלְוִי

Verſ. 8.

1214 הֶעֱמַדְתָּה He-yemádh-ta] *conſtituiſti.* A עָמַד *ſtetit*, in Hiph. הֶעֱמִיד *ſtare fecit, conſtituit, ſtatuit.* Secunda perſ. Pr. Hiph. הֶעֱמַדְתָּה cum ה parag. R. 102. n. 2.

1215 לְהַרְרִי Lehar-rí] *in monte meo.* LXX. *præſtitiſti τῷ κάλλει μου decori meo potentiam* (legerunt לַהֲדָרִי ab הָדָר *decus*) Ab הָר *mons.* Cum Affix. (ut ſuprà Num. 255.) הַרְרִי *mons meus*, In pl. הֲרָרִים In Reg. כְּהַרְרֵי־אֵל *ſicut montes Dei*, Pſ. 36. 7. quicquid eximium, magnum & præſtans eſt, id Dei eſſe dicitur. מֵהַרְרֵי טָרֶף *præ montibus rapinæ*, Pſal. 76. 5. in quibus feræ rapaces quàm plurimæ habitant. בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ *in montibus ſanctitatis*, Pſal. 87. 1. i. e. ſanctis, viz. Moria & Sion. עַל־הַרְרֵי צִיּוֹן *ſuper montes Sionis*, Pſal. 133. 3. i. e. qui circumcirca ſunt.

Verſ. 9.

1216 אֶתְחַנָּן Eth-hhan-nán] *deprecabor.* Ab חָנַן *gratioſus fuit*, in Hithp. הִתְחַנֵּן *ſe gratum, dignum miſericordia, verbis quoad potuit reddidit, pro gratia deprecatus eſt.* Fut. Hithp. הִתְחַנֵּן *ſupplex pro gratia orabo*, Pſ. 142. 2.

Verſ. 10.

1217 מַה־בֶּצַע Mah-bé-tsay] *Quid lucri?* A בָּצַע *fregit, ſcidit.* Nom. m. ſine pl. בֶּצַע *avaritia*, & res quæ avaritia parantur, *lucrum, quæſtus*, q. conciſio alicujus rei. Legitur 23. vicibus in SS. & ſemper in malum. In pauſa, בָּצַע Pſ. 119. 36. Hoc loco a. in מַה־בֶּצַע Maccaph dictioni ſequenti Dabhik imprimit, R. 134. n. 1.

1218 בְּרִדְתִּי Beridh-ti] *in deſcendere meo*, i. e. ſi deſcenderem. A יָרַד *deſcendit*, Infinit. Kal, abjecto (,) R. 54. רֶדֶת cum Affixo, ut ſuprà Num. 1143.

Verſ. 11.

1219 הֱיֵה Hejé] *eſto.* Ab הָיָה *fuit*, Imper. Kal, הֱיֵה *ſis, eſto*, Pſ. 31. 3. exit in (..) R. 65. & (∵) pro (:) R. 11.

Verſ. 12.

1220 הָפַכְתָּ Ha-phách-ta] *Vertiſti.* Ab הָפַךְ *vertit, convertit, pervertit*, quovis modo vertit. Præt. Kal, הָפַךְ *vertit* mare in aridam, Pſ. 66. 6. i. e. convertit. הָפַכְתָּ *convertiſti*, הָפְכוּ *verterunt* (terga) *in die prælii*, Pſ. 78. 9. Targ. אֲפִכוּ קְדָל *verterunt cervicem.*

1221 מִסְפְּדִי Miſ-pedhí] *planctum meum.* A סָפַד *planxit*, Nom. m. Heemanth. מִסְפֵּד *planctus*, propriè mortuorum. Cum Affix mutato (..) in (:) מִסְפְּדִי.

1222 לְמָחוֹל Lema-hhól] *in tibiam.* Ab חָלַל *perforavit*, Nom. m. Heemanth. מָחוֹל *tibia*, inſtrumentum ad canendum aptum quòd perforatum ſit. Cum Præfix. לְמָחוֹל *in tibiam*, בְּמָחוֹל *in tibia*, וּמָחוֹל *& tibia.*

1223 פִּתַּחְתָּ Pit-táhh-ta] *ſolviſti*, Præt. Pih. à פָּתַח *aperuit, ſolvit.*

1224 שַׂקִּי Sac-ki] *ſaccum meum*, i. e. removiſti à me luctum. Vox Catholica, idem ſonans in omnibus linguis שַׂק *ſaccus, cilicium*, Metonymicè *luctus*, qui ſacco ceu lugubri veſte declarabatur. Cum Affix. reſolvit (.) in (-) R. 112. שַׂקִּי

Verſ. 13.

1225 יִדּוֹם Jid-dóm] (non) *conticeſcet*,

ſcet, ſc: gloria mea laudare te. A דָּמַם *ſiluit*, *conticuit*, Fut. Kal, eſſétque יִדְמוֹם at ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70. יָדוֹם & ex forma Chald. יִדּוֹם

PSALMVS XXXI. לא

¶ Ad titulum hujus Pſalmi LXX. addunt, τῷ Δαυὶδ ἐκστάσεως *ipſi David pro ecſtaſi*, i. e. dum verſaretur in vehementi anguſtia ac pavore ab hoſtibus incuſſo.

Verſ. 3.

1226 מְהֵרָה Mehe-rá] *citò*. A מָהַר *feſtinavit*, *acceleravit*, Nom. fœm. מְהֵרָה *feſtinatio*, ſed ſemper ponitur adverbialiter, ſive ſit cum ב ſive ſine eo, *feſtinanter*, *citò*, *velociter*.

1227 לְהוֹשִׁיעֵנִי Leho-ſhi-עé-ni] *ad ſalvum faciendum me*. Ab הוֹשִׁיעַ *ſalvum fecit*, ſuprà Num. 159. Infinit. Hiph. לְהוֹשִׁיעַ *ad ſalvandum*, Pſalm. 76. 10. cum Affix. לְהוֹשִׁיעֵנִי

Verſ. 6.

1228 אַפְקִיד Aph-kídh] (*In manum tuam*) *depono* ſpiritum meum, i. e. flatum, vitam, animam meam, ut eam mihi quaſi depoſitorius cuſtodias, & ſuo tempore reſtituas. A פָּקַד ſuprà Num. 685. in Hiph. הִפְקִיד *commiſit*, *depoſuit*, *repoſuit*, *commendavit*, Fut. Hiph. אַפְקִיד

1229 פָּדִיתָה Pa-dhí-tha] *redemiſti* (me) A פָּדָה *redemit*; Num. 1115. Præt. Kal, פָּדָה Pſ. 55. 19. Cum Affix. excluſo ה, R. 103. פָּדָם *redemit eos*, Pſ. 78, 42. In ſecunda perſ. mutato ה in (י) R. 66. פָּדִיתָ *redemiſti*, Pſal. 71. 23. & cum ה parag. פָּדִיתָה

Verſ. 7.

1230 הַשֹּׁמְרִים Haſh-ſho-merím] *qui obſervant*. A שָׁמַר ſuprà Num. 653. Benoni pl. Kal, cum ה Relat. R. 76. Vide infrà Num. 1355.

1231 הַבְלֵי Habh-le] *vanitates mendacii*, divinationes vanas, auguria falſa. Ab הָבַל *vannit*, *evanuit*, Nom. m. הֶבֶל *vanitas*, *nihilum*, *flatus*. Cum Præfix. מֵהֶבֶל *à* (præ) *vanitate*, Pſ. 62. 10. בַּהֶבֶל *in ipſa vanitate*, Pſal. 78. 33. *Homo* לַהֶבֶל *ipſi vanitati ſimilis eſt*, Pſ. 144. 4. i. e. flatui, halitui. In plur. הֲבָלִים in Regim. הַבְלֵי ut ſuprà Num. 255.

Verſ. 9.

1232 הִסְגַּרְתָּנִי Hiſ gar-thá-ni] *concluſiſti me*, Targ. מְסַרְתָּנִי *tradidiſti me*. A סָגַר *clauſit*, *occluſit*, in Hiph. הִסְגִּיר *claudere fecit*, *concluſit*. Præt. Hiph. cum Affixo.

Verſ. 11.

1233 כָּלוּ Cha-lú] *defecerunt*. A כָּלָה *finitus*, *perfectus eſt*, *finem habuit*: de quocunque fine dicitur, ſive perfectionis in bonum, ſive defectus in malum. Ex uſu Chald. *confidit*, *anxiè expectavit*, quod præ nimia expectatione animus q. conſumitur, dum nihil obtinetur. Præt. Kal, quod in Pſ. flectitur ſic: כָּלָה in fœm. mutato ה in ת, R. 65. כָּלְתָה רוּחִי *conſumptus eſt ſpiritus meus*. Pſ. 143. 7. כָּלְתָה נַפְשִׁי *vehementer deſideravit anima mea*, Pſ. 84. 3. Vel deſiderio conſumitur. It. Pſ. 119. 73. In prima perſ. mutato ה in (י) R. 66. כָּלִיתִי *conſumptus fui*. In plur. abjecto ה, כָּלוּ בְעָשָׁן כָּלוּ *conſumpti ſunt ſicut fumus*,

mus, consumpti sunt, Ps. 37. 20. In prima plur. כָּלִינוּ *consumpti sumus*, Psal. 90. 7.

1234 וּשְׁנוֹתַי U-sheno-tháj] *& anni mei*. A שָׁנָה *mutatus, iteratus fuit*. Nom. m. cum duplici plur. שָׁנָה *annus*, quòd iteretur & alius alium sequatur, vel propter varias vicissitudines, quæ in anno fiunt. (Latin. a. dicitur ab *annulo*, ut Varro vult; veteribus n. annulus, unico N scribebatur, qui & circuitum significat, quoniam digitum circuit.) In Regim. mutato הָ in ת & (ָ) in (ְ) שְׁנַת *annum bonitatis tuæ*, Psal. 65. 12. In plur. m. שָׁנִים *anni*, Psal. 90. 4. Cum Affix. *Consumpsimus* שָׁנֵינוּ *annos nostros*. Ibid. v. 9. In pl. fœm. שָׁנוֹת In Regim. שְׁנוֹת *annos æternitatis*, Ps. 77. 6. Et sic cum Affix. שְׁנוֹתַי *anni mei*, שְׁנוֹתֵינוּ *nostri*, שְׁנוֹתֶיךָ *tui*, וּשְׁנוֹתֶיךָ *& anni tui*, שְׁנוֹתָיו *anni ejus*, וּשְׁנוֹתָם *& annos eorum*, Psalm. 78. 32.

Vers. 12.

1235 וְלִשְׁכֵנַי Velish-ke-nái] *& vicinis meis*. A שָׁכַן *habitavit*, Nom. m. שָׁכֵן *vicinus*, qui prope habitat, q. cohabitator. In plur. manet (ֵ) R. 117. שְׁכֵנִים Cum Affix. לִשְׁכֵנַי *vicinis meis*, לִשְׁכֵנֵינוּ *nostris*, לִשְׁכֵנָיו *ejus*, ubi ל cum (ִ) ob sequens (ְ)

1236 לִמְיֻדָּעָי Lim-jùd-da-ӯái] (& timor) *notis meis*, i. e. noti mei adesse mihi timent, ne propter me periclitentur. Metonymia actus pro objecto actus. A יָדַע *novit*. Part. Pyh. מְיֻדָּע *notus, familiaris*. Cum Affix. וּמְיֻדָּעִי *& familiaris meus*, Ps. 55. 14. plur. מְיֻדָּעִים Cum Affix. מְיֻדָּעַי *notos meos*, Ps. 88. 9. In pausa, לִמְיֻדָּעָי *familiaribus meis*.

1237 בַּחוּץ Ba-hhúts] *foris*. חוּץ *platea*, *foris, extra*, locus exterior platearum. Supra Num. 858. Cum Præfix. בַּחוּץ *foris*, לַחוּץ *foras*, Ps. 41. 7. excluso ה Emphat.

1238 נָדְדוּ Na-dhedhú] *fugiunt*. A נָדַד *fugit, recessit, elongavit se*, oppositum ad קָרַב *appropinquavit*, Præt. plur. Kal, נָדְדוּ

Vers. 13.

1239 נִשְׁכַּחְתִּי Nish-cáhh-ti] *Oblivioni traditus sum*. A שָׁכַח *oblitus fuit*, Prima pers. Præt. Niph. נִשְׁכַּחְתִּי

1240 כְּמֵת Keméth] *sicut mortuus* à corde, i. e. omnes in corde suo obliti sunt mei, ac si jam mortuus essem. A מוּת *mori*, Nom. Participiale Kal, מֵת *mortuus*. Cum Præfix. כְּמֵת *ut mortuus*. In plur. *Et comederunt sacrificia* מֵתִים *mortuorum*, Ps. 106. 28. i. e. idolorum, quæ sunt hominum mortuorum simulacra. Cum Præfix. הַמֵּתִים *ipsi mortui*, Ps. 115. 17. & excluso ה Emphat. בַּמֵּתִים *inter mortuos*, Psal. 88. 6. Cum ה Interrogat. הֲלַמֵּתִים *an in ipsis mortuis*, Ibid. v. 11. In Regim. כְּמֵתֵי *sicut mortui seculi*, Ps. 143. 3.

1241 אֹבֵד O-bhédh] *periens*. Ab אָבַד *periit*, Ben. Kal, אֹבֵד *periens, res perdita*; dicitur de omnimoda perditione. *Erravi sicut pecus* אֹבֵד *perdita*, Psal. 119. v. ult.

Vers. 14.

1242 דִּבַּת Dib-báth] *murmur, infamiam multorum*. LXX. ψόγον *vituperationem*. A דָּבַב *murmuravit, locutus fuit, effutivit*, Nom. fœm. דִּבָּה *murmur, fama, infamia, rumor*. In Regim. דִּבַּת

1243 מָגוֹר Ma-ghór] *timorem* undique. LXX.

LXX. παροικούντων *commorantium in circuitu.* Legerunt ex altera significat. hujus Nominis. A גור suprà Num. 231. Nom. masc. Heemanth. מָגוֹר *incolatus, habitatio, timor.*

1244 בְּהִוָּסְדָם Behiv-vá-sedhám] *in consultare eos cõtra me.* Tar. בְּאִתְכַּנְשׁוּתְהוֹן *cum congregantur.* A יָסַד suprà Num. 59. Infinit. Niph. mutato (י) in ו dageshatum, R. 56. הִוָּסֵד Cum Præfix. & Affix. בְּהִוָּסְדָם

1245 לָקַחַת La-ká-hhath] *ad intercipiendum.* A לָקַח *accepit.* Infinit. Kal, קַחַת *accipere*, R. 69. n. 2. ל nota Gerundii. R. 41. gestat (ָ) ante Milhel. R. 81.

Vers. 18.

1246 יִדְּמוּ Jid-demú] *conticescant*, vel *exscindantur* in sepulchro. LXX. καταχθείησαν *deducantur in infernum.* A דָּמַם *tacuit, conticuit, excisus fuit,* excisi n. conticescunt: & in locis devastatis, altum silentium. Fut. plur. Niph. syncopatâ mediâ radic. & compensatâ per dagesh, R. 70. יִדַּמּוּ sed euphoniæ gratiâ ejicitur dagesh, fitq; יִדְּמוּ

Vers. 19.

1247 תֵּאָלַמְנָה Te-a-lám-na] *Muta reddantur* labia mendacii. Ab אָלַם *ligavit*, in Niph. נֶאֱלַם *linguâ ligatus fuit, obmutuit.* Tertia pl. fœm. Fut. Niph. regulariter, תֵּאָלַמְנָה sed ejectum dagesh ex א compensatur per (..) R. 19. & terminale (..) transit in (-) R. 108.

1248 עָתָק ya-thák] *durum*, i. e. verba dura, aspera. Targ. גִּדּוּפִין *probra.* LXX. ἀνομίαν *iniquitatem.* A עָתַק *durus fuit*, Nom. m. עָתָק *durus, asper. Ne loquimini in collo* (extento) עָתָק *durum*, Ps. 75. 6. i. e. asperum, superbum.

1249 וָבוּז Va-bhúz] (in elatione) *& contemptu.* A בּוּז *contemnere, spernere*, Nom. m. sine pl. בּוּז *contemptus, irrisio*, It. *expilatio, diruptio*, q. à בָּזַז *diripuit. Effundens* בּוּז *contemptum*, Ps. 107. 40. Cum Præfix. הַבּוּז *ipsa expilatione superborum*, Psal. 123. 4. *Opprobrium* וָבוּז *& contemptum*, Ps. 119. 22. ubi ו cum (ָ) ob accent. distinctivum, R. 78.

Vers. 20.

1250 צָפַנְתָּ Tsa-phán-ta] *recondidisti.* A צָפַן *abscondit, recondidit, reposuit*, Præt. Kal, צָפַנְתָּ *abscondisti*, צָפַנְתִּי *abscondi*, Ps. 119. 11.

1251 פָּעַלְתָּ Pa-yál-ta] *operatus es.* A פָּעַל *fecit, operatus est*; secunda pers. Præt. Kal, פָּעַלְתָּ Ps. 44. 2.

Vers. 21.

¶ תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר פָּנֶיךָ *Abscondes eos in abdito faciei tuæ*, i. e. in intimo conclavi tuo. Hebræi enim pro istis complementis titularibus, *Excellentia, Majestas, Celsitudo*, &c. *tua*, utuntur, *Vultus tuus, Facies tua, Anima tua.*

1252 מֵרֻכְסֵי Me-rüch-sé] *ab elationibus* viri, i. e. à superbiis. LXX. ἀπὸ ταραχῆς *à perturbatione hominum.* A רָכַס *elevavit*, Nom. pl. m. in Regim. רֻכְסֵי Extat h. l. tantùm in SS.

Vers. 22.

1253 הִפְלִיא Hiph-lí] *mirabilem reddidit.* Vel *separavit* pietatem suam, egregiam misericordiam exhibuit mihi. A פָּלָא *mirabilis fuit, separavit*, Præt.

Præt. Hiph. הִפְלִיא *arduum fecit.*

1254 מָצוֹר Ma-tsór] (in civitate) *munitionis.* A צוּר *obsedit, oppugnavit,* Nom. m. Heemanth. מָצוֹר *munitio, urbs munita, propugnaculum,* Psalm. 60. 11.

Vers. 23.

1255 בְחָפְזִי Behhoph-zí] *in festinando me,* i. e. cum festinarem. Targ. בְּאִתְבְּהָלוּתִי לְמֶעֱרַק *cum festinarem fugere.* LXX. ἐν τῇ ἐκστάσει μου *in excessu mentis meæ,* i. e. in consternatione animi mei, tot malis obtenti, & q. extra se positi. Ab חָפַז *festinavit, aliò ire ob timorem acceleravit.* Infin. Kal, חָפוֹז Cum Affix. mutato ו in (ְ) R. 98. בְּחָפְזִי *in festinatione mea,* Psal. 116. 11. Targ. בְּמֶעֶרְקִי *cum fugerem.*

1256 נִגְרַזְתִּי Nigh-ráz-ti] *excisus sum,* q. securi abscissus, (convenit n. cum גַּרְזֶן *securis*) Targ. אִשְׁתֵּיצִית *perditus fui.* LXX. ἀπέρριμμαι *projectus sum.* A גָּרַז *abscidit, præscidit, exscidit.* Præt. Niph. Legitur h. l. tantùm in SS. & Ps. 88. 6. נִגְרָזוּ *excisi sunt,* cum (ָ) ob pausam.

1257 אָכֵן A-chén] *verum-tamen.* Particula affirmandi אָכֵן *certè, verè,* idem quod כֵּן suprà Num. 36. אָכֵן *Revera ut Adam moriemini,* Ps. 82. 7.

Vers. 24.

1258 אֶהֱבוּ E-hebhú] *Diligite.* Ab אָהַב *dilexit, charum habuit,* antitheton verbo שָׂנֵא *odio habuit.* Imper. Kal, אֶהֱבוּ cum (ֱ) quod punctuat præcedentem, pro אֱהֱבוּ

1259 וּמְשַׁלֵּם U-meshal-lém] *& rependens.* A שָׁלֵם suprà Num. 1038. Part. Pihel, מְשַׁלֵּם In pl. in Regim. וּמְשַׁלְּמֵי *& rependentes malum,* Ps. 38. 21.

Vers. 25.

1260 הַמְיַחֲלִים Ha-meja-hhalím] *qui sperantes estis,* Targ. דִּסְבְרִין *qui sperant.* A יָחַל *speravit, expectavit,* Præt. Pih. מְיַחֵל *sperans. Consumpti sunt oculi mei* מְיַחֵל *sperantis in dominum,* Ps. 69. 4. (Quidam codices legunt ex Infin. מִיַּחֵל *præ exspectare, sperare.*) In pl. cum ה Relat. R. 76. הַמְיַחֲלִים *qui sperant,* Psalm. 147. 11. (pro הַמְּיַחֲלִים ejecto dagesh, R. 20.) Et excluso ה Relat. 81. לַמְיַחֲלִים *expectantibus,* Ps. 33. 18.

PSALMUS XXXII. לב

1261 נְשׂוּי Nesúi] *levatus, exoneratus,* (à) *prævaricatione:* Vel *ablatus transgressioni,* cujus transgressioni aliquid est ablatum, viz. reatus: nam hoc verbum cum de peccato dicitur, usitatè construitur cum ל notâ Dativi, Ps. 25. 18. 90. 8. &c. LXX. ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι *quorum remissæ sunt iniquitates.* Videntur legisse in pl. in Regim. נְשׂוּיֵי A נָשָׂא *tulit, abstulit,* Num. 639. de peccato, *condonavit,* nam remissio peccati est ejus ablatio. Pahul Kal, נָשׂוּא at more Quiescent. tertiâ ה fit נָשׂוּי R. 65. In Regim. correpto (ָ) in (ְ) R. 114. נְשׂוּי

1262 כְּסוּי Kesúi] *tectus.* A כָּסָה *texit, operuit,* Pahul Kal, ut antè.

1263 חֲטָאָה Hhata-á] (tectus à) *peccato,* ne videri possit; sicut color albus, superinducto colore nigro, tectus esse dicitur: Vel ut sordes tegi solent ne oculos offenderent. Aut synecdochicâ locutione, *tectus peccatum,* quemadmodum dicimus *nuda genu.* Vel denique *tectus* (à reatu) *peccati.* Ab חָטָא *à scopo aberravit,* Nom. fœm. חטאה

חַטָּאָה *peccatum, erratum*; per Metonymiam *sacrificium pro peccato*, quòd in hostias peccata populi quodammodo transferebantur: quo sensu dicitur *Christum factum fuisse peccatum*, 2 Cor. 5. 21. Cum Præfix. *Holocaustum* וַחֲטָאָה *& peccatum non postulasti*, Ps. 40. 7. i. e. קָרְבָּן עַל־חַטָּאָה *oblationem pro peccato. Et oratio ejus erit* לַחֲטָאָה *in peccatum*, Ps. 109. 7. LXX. εἰς ἁμαρτίαν *in errorem*: (in quibus ו & ל habent (-) ob sequens (-:))

Vers. 2.

1264 יַחְשֹׁב Jahh-shóbh] *imputabit*. Ab חָשַׁב *cogitavit, excogitavit, putavit, reputavit, imputavit, computavit*, quod fit cogitando. Fut. Kal, יַחְשֹׁב *commentus est*, pro יַחֲשֹׁב vide suprà Num. 376. In tertia fœm. תַּחְשֹׁב *cogitabit*, sc: lingua tua, Ps. 52. 4. In plur. יַחְשְׁבוּ *excogitabunt*, & in pausa, יַחֲשֹׁבוּן Ps. 35. 10. cum ן parag.

1265 רְמִיָּה Remij-já] *dolus*. A רָמָה *jecit, projecit*, Nom. fœm. רְמִיָּה *ictus, fraus, dolus, impostura*, q. animi à spe dejectio. *Sicut arcus* רְמִיָּה *fraudis*, Ps. 78. 57. qui non jaculatur sagittas eò quò dirigit sagittarius. *A lingua* רְמִיָּה *doli*, Ps. 120. 2. i. e. dolosâ.

Vers. 3.

1266 הֶחֱרַשְׁתִּי He-hherásh-ti] *silui*. Ab חָרַשׁ suprà Num. 1160. Præt. Hiph. הֶחֱרִישׁ *tacuit*, q. surdus esset, cogitabundus stetit. In prima pers. וְהֶחֱרַשְׁתִּי *& silui*, Ps. 50. 21.

1267 בָּלוּ Ba-lú] *inveterârunt*. A בָּלָה *senuit, consenuit*, de inanimatis *inveteravit*, q. senio corruptus fuit, Præt. Kal, ut retrò, Num. 1233.

Vers. 4.

1268 תִּכְבַּד Tich-bádh] *gravis fuit*. A כָּבֵד *gravis fuit*, tum quantitate, tum qualitate. Fut. Kal, in tertia fœmin. תִּכְבַּד *gravis erit*, In pl. יִכְבְּדוּ *graviores fuerunt*, Ps. 38. 5.

1269 נֶהְפַּךְ Neh-pách] *conversus est*. Ab הָפַךְ *vertit*, Præt. Niph. נֶהְפַּךְ *versus, conversus, mutatus fuit*, pro נֶהֱפַּךְ R. 14. In pl. נֶהְפְּכוּ *mutati sunt*, Ps. 78. 57.

1270 לְשַׁדִּי Leshad-dí] *viror meus*. Targ. רוּטְבִי *humor meus*, LXX. ἐςράφην εἰς ταλαιπωρίαν *conversus sum in ærumnam*. Nom. radicale לְשַׁד *humidum radicale, viror, præstantissimus humor*. Legitur bis, in SS. Num. 11. 8. & h. l. cum Affixo, לְשַׁדִּי assumpto dagesh euphonico, R. 18. Shindl. placet à Chald. שְׁדָא *fudit*, per prothesin ל, לְשַׁד *humor, succus*, qui funditur.

1271 בְּחַרְבוֹנֵי Behhar-bo-né] *in siccitates*. Targ. הֵיךְ שַׁרְבָא דְקַיְטָא *perinde ut siccitate æstivâ*. LXX. ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι *dum infigitur mihi*: fortè legerunt בְּחַבְּרַנִי *dum associatur mihi*. Ab חָרַב *siccatus, exsiccatus fuit*, Nom. pl. masc. חַרְבוֹנִים *siccitates, æstus*, In Regim.

1272 קַיִץ Ka-jits] *æstatis*. LXX. ἀκανθαν *spina*, (q. à קוֹץ *spina*) A קוּץ *tædio affici*, Nom. m. absque plur. קַיִץ *æstas*, fortè quòd tum homines nonnihil molestiâ afficiantur ob calorem solis.

Vers. 5.

1273 כִּסִּיתִי Kis-sí-thi (& iniquitatem meam *non*) *texi*, i. e. confessus sum. A כָּסָה *texit, operuit, abscondit*. Præt. Pih. כִּסָּה idem. In secunda & prima per.

perſ. mutato ה in (ִ) R. 66. כִּסִּיתָ *texiſti*. Cum Affix. כִּסִּיתוֹ *texiſti eam*, ſc: abyſſum Pſ. 104. 6. excluſo (ָ) ſub ת. In prima perſ. כִּסִּיתִי Vide infrà 1643.

Verſ. 6.

1274 מְצֹא Metſo] (in tempore) *inveniendi*, i. e. quo inveniris. LXX. εὐθέτῳ *opportuno*. A מָצָא *invenit*. Infin. Kal, מְצֹא & cum ל nota Gerundii לִמְצֹא *ad inveniendum*, Pſ. 36. 3.

1275 רַק *tantummodo*. A רָקַק *attenuavit*, רַק *tantum*, *ſaltem*, *ſolùm*. Particula extenuandi et excludendi.

1276 לְשֵׁטֶף Leſhé-teph] *in inundatione*. A שָׁטַף *inundavit*, plus eſt quàm רָחַץ *lavit*, Nom. m. שֶׁטֶף *inundatio*, *cataclyſmus*.

1277 יַגִּיעוּ Jag-gí-ꝩu] *pertingent*. A נָגַע *attigit*, in Hiph. verſo נ in dageſh R. 69. הִגִּיעַ *attingere fecit*, *admovit*, & abſolutè *pertigit*, *pervenit*, Fut. Hiph. יַגִּיעוּ cum ו Converſ. וַיַּגִּיעוּ *& pervenerunt*, Pſ. 107. 18.

Verſ. 7.

1278 רָנֵּי Ron-né] *acclamationibus*, *jubilationibus*, vel *cantionibus*. A רָנַן *acclamavit* ob gaudium, *cecinit*. Nom. plur. in Regim. quod h. l. tantùm legitur in SS. רָנֵּי LXX. τὸ ἀγαλλίαμά μου *exultatio mea*, legerunt cum alio puncto, רָנִּי

1279 פַּלֵּט Phal-lét] *eripiendi*, vel *evaſionis*. LXX. λύτρωσαί με *erue me*. (Legerunt in Imperat. פַּלְּטָה *erue*, ſuprà Num. 719.) A פִּלֵּט *liberavit*, *eripuit*, Vide ſuprà Num. 738. Infin. Pih. pro Nomine, פַּלֵּט *liberare*, i. e. liberatio. Cum Maccaph. correpto (..) in (ַ) R. 134. fit פַּלֶּט־ *Propter iniquitatem* פַּלֶּט־לָמוֹ *liberare* (vel *liberatio*) *eis*? Pſ. 56. 8. interrogativè, ſcil: An ob iniquitatem erit ipſis evaſio? Targ. רוֹקֵי יָתְהוֹן *evacua illos*. LXX. ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτοὺς *pro nihilo ſalvos facies eos*.

Verſ. 8.

1280 אַשְׂכִּילְךָ Aſ-ki-lechá] *Faciam te intelligere*. A שָׂכַל ſuprà Num. 106. Fut. Hiph. אַשְׂכִּיל Cum Af. אַשְׂכִּילְךָ *erudiam te*. Cum ה parag. אַשְׂכִּילָה *intelligentem faciam*, Pſ. 101. 2. In ſecunda pl. תַּשְׂכִּילוּ *intelligetis*, Pſal. 94. 8.

1281 אִיעֲצָה I-ꝩatſá] *conſulam* ſuper te oculo meo, i. e. innuam tibi. LXX. ἐπιστηριῶ *firmabo* ſuper te oculos meos. (Legerunt אִיעֲזָה à יָעַז *robuſtus fuit*.) A יָעַץ *conſuluit*, *conſilium iniit*, *deliberavit*. Fut. Kal, quieſcente (ִ) in (.) R. 55. אִיעַץ et ob ה parag. mutato (-) in (ֲ) R. 121. אִיעֲצָה

Verſ. 9.

1282 כְּפֶרֶד Kephé-redh] *ſicut mulus*. A פָּרַד *ſeparavit*, *diviſit*, Nom. maſc. פֶּרֶד *mulus*, quòd non gignat, q. à generatione ſeparatus. Eſtque animal equo ſtupidius & ineptius, cui homines à rationis uſu alieni comparantur.

1283 הָבִין Ha-bhín] (ſine) *intelligere*, i. e. intellectu. A בּוּן in Hiph. הֵבִין *intellexit*, ſuprà Num. 219. Infin. Hiph. הָבִין R. 58.

1184 בְּמֶתֶג Bemé-thegh] *in fræno*. Nom. radicale מֶתֶג *frænum*, ferrum quod ori jumenti inſeritur, ad illud gubernandum. 4 legitur in SS. Inde Grammatic. accentus *Metheg*, quo ſyllaba refrænatur & producitur.

1285 וָרֶסֶן Va-ré-ſen] *& habena*. Nom. radicale רֶסֶן *habena*, ubi ו geſtat (·) quoniam utrumque nomen jungitur in ſenſu uno, R. 78. Extat. 4. in Bibliis.

1286 עֶדְיוֹ Yedh-jó] *os ejus*. Targ. תִּקּוּנֵיהּ *ornatum ejus*. LXX. τὰς σιαγόνας αὐτῶν *maxillas eorum conſtringas*. A עָדָה *ornavit*, Nom. m. ſine pl. עֲדִי *ornatus, ornamentum*. bis ſumitur pro *ore*, h. l. & Pſ. 103. 5. *Satians bono* עֶדְיֵךְ *os tuum*, Targ. יוֹמֵי סֵיבוּתֵיכִי *dies senectutis tuæ*, ex ſignificat. עִדִּים *panni detriti*. LXX. τὴν ἐπιθυμίαν σου *deſiderium tuum*. Eſt autem עֲדִי formæ פְּרִי ſuprà Num. 28. ideóque cum Affix. mutato (.) in (:) prius (:) tranſit in (..) fitq; עֶדְיוֹ *os ejus*, עֶדְיֵךְ *tuum*.

1287 לִבְלוֹם Libh-lóm] *ad conſtringendum*, i.e. conſtringere oportet, ne in te faciant impetum. A בָּלַם *conſtringere, obligare*, extat h. l. tantùm in SS. ſed uſitatius eſt apud Chald. et Syros. Infin. Kal, בְּלוֹם cum ל nota Gerundii, R. 41.

Verſ. 10.

1288 מַכְאוֹבִים Mach-o-bhím] *dolores*. LXX. μάστιγες *flagella*. A כָּאַב *doluit*, Nom. Heemanth. מַכְאוֹב *dolor*, tam animi quàm corporis. Cum Affix. וּמַכְאוֹבִי *& dolor meus*, Pſal. 38. 18. Plur. מַכְאוֹבִים *dolores, cruciatus*.

Verſ. 11.

1289 שִׂמְחוּ Sim-hhú] *Lætamini*. A שָׂמַח *lætatus eſt*, Imper. pl. Kal, שִׂמְחוּ *lætamini*, Pſ. 97. 12.

1290 וְהַרְנִינוּ Vehar-ní-nu] *& cantate*. LXX. καὶ καυχᾶσθε *& gloriamini*. A רָנַן ſuprà Num. 275. in Hiph. הִרְנִין *jubilare fecit, exhilaravit*, Imper. Hiph. הַרְנִינוּ *facite jubilare*, Pſ. 81. 2.

PSALMVS XXXIII. לג

1291 רַנְּנוּ Ran-nenú] *Cantate*. A רָנַן ſuprà Num. 275. Imper. pl. Pih. רַנְּנוּ *& cantate*, Pſ. 98. 4.

1292 נָאוָה Na-vá] (rectis) *deſiderabilis eſt*, vel *decora eſt* ſive *convenit* laudatio. Ab אָוָה *cupiit*. In Niph. נַאֲוָה infrà Num. 2733. *deſiderabilis, optatus fuit*, hinc *decuit*, *pulcher fuit*, quòd appeti ſoleant quæ pulchra & decentia ſunt. Part. Niph. נָאוֶה *pulcher, decorus, decens*, & in fœm. excluſo ה R. 103. נָאוָה *pulchra, decora*, ſed ſæpius quieſcente א, נָוָה Pſal. 147. 1.

Verſ. 2.

1293 הוֹדוּ Ho-dhú] *Celebrate*. Imper. Hiph. à יָדָה Vide ſuprà Num. 1209.

1294 בְּכִנּוֹר Bechin-nór] *in cithara*. Nom. m. cum pl. fœm. כִּנּוֹר *cithara, pſalterium*. Cum Præfix. וְכִנּוֹר *& cithara*, בְּכִנּוֹר *& cithara*. In plur. כִּנּוֹרוֹת Cum Affix. *Suſpendimus* כִּנּוֹרוֹתֵינוּ *citharas noſtras*, Pſ. 137. 2.

1295 בְּנֵבֶל Bené-bhel] *in nablo*. Nom. maſc. נֵבֶל *uter, hydria, lagena*, à vacuitate (à נָבָל *ſtultus*, qui ſapientiâ vacat.) Hinc *nablum* (retentâ Hebræâ voce) inſtrumentum muſicum ad inſtar utris, non diſſimile Chely ſive teſtudini. Joſeph. l. 7. Antiqu. c. 10. ait, כִּנּוֹר plectro percuti ſolitam. נֵבֶל autem duodecim eſſe chordarum & digitis tangi conſuetum. Cum Præfix. הַנֵּבֶל *ipſum nablum*, Pſal. 57. 9. בְּנֵבֶל *in nablo*, Pſal. 144. 9.

1296 עָשׂוֹר Ya-ſór] *decachordo*. A עֶשֶׂר *decem*, fit עָשׂוֹר *decachordum*, inſtrumentum muſicum decem chordarum. עֲלֵי עָשׂוֹר *ſuper decachordo*, Pſ. 92. 4.

 Targ.

Targ. כִּנּוֹרָא דַּעֲסַרְתֵּי מִינִין *cithara decem chordarum.*

Vers. 3.

1297 שִׁירוּ Shí-ru] *Cantate.* A שׁוּר *vocem intendit, cecinit.* In Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵשִׁיר idem. Imper. Hiph. per Aphæresin literæ Characteristicæ ה, ut suprà Num. 219. שִׁיר *canta.* pl. שִׁירוּ *cantate.*

1298 חָדָשׁ Hha-dhásh] (*canticum*) *novum.* i. e. non vulgare, ut Matth. 26. *Cum bibero vobiscum* καινὸν *novum in regno cœlorum.* Et Virg Eccl. 3. *Pollio & ipse facit nova carmina,* i. e. inaudita, mira. Ab חָדַשׁ *innovavit.* Nom. radic. חָדָשׁ *novus, a, um.*

1299 הֵיטִיבוּ He-tí-bhu] *bene agite.* A יָטַב *bonus fuit,* in Hiph. quiescente (ו) in (..) R. 57. הֵיטִיב *benefecit, bonum fecit.* Imper. Hiph. הֵיטֵב & cum ה parag. הֵיטִיבָה *benefac,* Psal. 51. 20. in plur. הֵיטִיבוּ *benefacite.* Cæterum hoc verbum junctum alii verbo, adverbiascit: ut *Benefacite pulsare,* LXX. καλῶς ψάλατε *bene pulsate.*

נַגֵּן Nag-gén] *pulsare* (in jubilo).
1300 A נָגַן *psallit, fides pulsavit, instrumento musico lusit.* Infin. Pih.

Vers. 4.

בֶּאֱמוּנָה Be-emu-ná] *in veritate.*
1301 Ab אָמַן Num. 636. Nom. fœm. אֱמוּנָה *fides, veritas, firmitas, constantia. Et pascere* אֱמוּנָה (in) *fide.* LXX. ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς *in divitiis ejus,* Psal. 37. 3. q. ה esset Affixum, divitiis n. fidunt homines. (unde מָמוֹן *Mammona,* q. מַאֲמוֹן *divitiæ,* vel *Deus divitiarum* : nam pecunia, Dea ab antiquis culta est. August. de C.D. *Dea pecunia commendabantur, ut pecuniosi essent.*) Cum Præfix. בֶּאֱמוּנָה *in veritate,* וֶאֱמוּנָה & (in) *veritate afflixisti me,* Psal. 119. 75. i. e. verè (in quibus ב & ו habent (ֱ) ob sequens (ֱ) R. 13.) Cum Affix. mutato ה in ת, R. 104. בֶּאֱמוּנָתִי *in veritate mea,* וֶאֱמוּנָתִי *& veritas mea, & pietas mea cum illo,* Psalm. 89. 25. i. e. beneficia præstita conservabo ei. אֱמוּנָתְךָ *veritas* (firmitas) *tua usque ad cœlos,* Ps. 36. 6. i. e. beneficia tua in æternum durant. In pausa, אֱמוּנָתֶךָ *veritas tua in generationem & generationem,* Ps. 119. 90. i. e. per singulas ætates. *Ad annunciandum pietatem* וֶאֱמוּנָתְךָ *& veritatem tuam,* Ps. 92. 3. i. e. beneficia stabilia. בֶּאֱמוּנָתֶךָ *in veritate tua. Et* cum (:) loco ו בֶּאֱמֻנָתֶךָ Ps. 143. 1. וֶאֱמוּנָתוֹ *& veritas ejus,* בֶּאֱמוּנָתוֹ *in veritate ejus.*

Vers. 6.

1302 נַעֲשׂוּ Na-yasú] (cœli) *facti sunt.* A עָשָׂה *fecit,* in Niph. נַעֲשָׂה *factus est,* In plur. abjecto ה, R. 66. נַעֲשׂוּ

Vers. 7.

1303 כֹּנֵס Co-nés] *colligens.* A כָּנַס *collegit, in unum congregavit,* antitheton נָפַץ *dispersit.* Ben. Kal.

1304 כַּנֵּד Can-nédh] *tanquam cumulum.* Targ. הֵיךְ זִיקְבָא & LXX. ὡσεὶ ἀσκὸν *quasi utrem,* legerunt נֹאד *uter.* A נוּד *motus, agitatus fuit,* Nom. m. sine plur. נֵד *cumulus, acervus,* q. rei motæ in unum congregatio. Sexies legitur in SS. & semper de aqua dicitur. *Et constituit aquas* כְּמוֹ נֵד *sicut cumulum,* Ps. 78. 13. Targ. צְרִירִין הֵיךְ זִיקָא *constrictas sicut utrem.*

1305 בְּאוֹצָרוֹת Beo-tsa-róth] *in thesauris.* Ab אָצַר *reposuit, recondidit,* Nom.

Nom. m. cum pl. fœm. אוֹצָר *thesaurus*, res recondita. Plur. אוֹצָרוֹת *thesauri*. Cum Affix. mutato (ּ) in (:) *Proferens ventum* מֵאוֹצְרוֹתָיו *ex thesauris suis*, Psal. 135. 7. Ventus est quasi res in thesauro posita, quoniam neque cernitur, nec quatur creatur, facile est novisse. Antiqui pingebant terram sub nomine Vestæ Deæ, gestantis tympanum, quòd terra ventos intra se contineat.

1306 תְּהוֹמוֹת Teho-móth] *abyssos*. Nom. m. cum pl. fœm. תְּהוֹם *abyssus*, idem quod ἄϐυθυς *fundo carens*, Latin. *vorago*, notat quamcunq; imperscrutabilem profunditatem, *aquæ*, *terræ*, &c. *Judicia tua* תְּהוֹם *abyssus*, Ps. 36. 7. Targ. עֲמִיקִין הֵיךְ תְּהוֹמָא *profunda ut abyssus*. Eleganter notat *ærumnas*, multitudinem malorum, in quibus ceu in abysso, homini pereundum. תְּהוֹם אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא *Abyssus in abyssum clamat*, Ps. 42. 8. i. e. nondum transacta prima ærumna, altera q. ab illa advocata succedit. Plur. תְּהוֹמוֹת *abyssi*, *voragines*. Cum Præf. וּמִתְּהוֹמוֹת *& ex abyssis*, Ps. 71. 20. *Et potavit eos* בִּתְהוֹמוֹת *in abyssis multis*, Psal. 78. 15. i. e. potavit eos ex petra in deserto, tanquam ex abysso multa. Et excluso ה Emphat. בַּתְּהוֹמוֹת *in ipsis abyssis*, Psal. 106. 9.

Vers. 10.

1307 הֵפִיר He-phír] *labefactavit*, vel *irritum fecit*. A פּוּר *frangere*, *conterere*. Præt. Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵפִיר *labefactavit*, *irritum reddidit*, *dissipavit*. In plur. cum (ּּ) loco (ִי) הֵפֵרוּ *irritum facient*, Ps. 119. 126.

1308 הֵנִיא Hé-ni] *fregit*. Ab inusitato נוא Præt. Hiph. הֵנִיא *fregit*, *infregit*, propriè dicitur de animo, q. de sententia removit.

1309 מַחְשְׁבוֹת Mahh-shebhóth] *cogitationes populorum*. Ab חָשַׁב *cogitavit*, Nom. fœm. Heemanth. מַחֲשָׁבָה *cogitatio*, *deliberatio*. Plur. מַחֲשָׁבוֹת In Regim. & cum Affix. correpto (ּ) in (:) מַחְשְׁבוֹת *cogitationes hominis*, Ps. 94. 11. Cum Affix. מַחְשְׁבוֹתֶיךָ *cogitationes tuæ*, וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ *& cogitationes tuæ*, מַחְשְׁבוֹתָם *eorum*.

Vers. 12.

1310 בָּחַר Ba-hhár] (populus quem) *elegit*. A בָּחַר *probavit*, *examinavit*, *elegit*. Præt. Kal, in pausa scribitur בָּחָר Ps. 78. 67. In prima pers. בָּחַרְתִּי *elegi*, in pausa, בָּחָרְתִּי Ps. 119. 30.

Vers. 13.

1311 הִבִּיט Hib-bít] *intuitus est*. Præt. Hiph. הִבִּיט suprà Num. 530. in pl. הִבִּיטוּ *intuiti sunt*, Psal. 34. 6.

Vers. 14.

1312 מִמְּכוֹן Mim-mechón] *ex loco habitationis suæ*. Targ. מִמְּדוֹר *ex habitatione*. A כּוּן *parare*, *aptare*, Nom. m. Heemanth. מָכוֹן *aptatio*, & *locus* ubi aliquid aptatur, *sedes*, *habitatio*, *basis*. In Regim. correpto (ּ) in (:) מְכוֹן *sedes solii tui*, Ps. 89. 15. In pl. מְכוֹנִים Cum Affix. מְכוֹנֶיהָ *bases ejus*, Ps. 104. 5.

1313 הִשְׁגִּיחַ Hish-giáhh] *prospexit*. LXX. ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν *de præparato habitaculo suo respexit*. Ab inusitato שָׁגַח in Hiph. הִשְׁגִּיחַ *prospexit*, *respexit*, cum consideratione *aspexit*. Extat 3. in SS.

Vers. 15.
1314 הַמֵּבִין Ham-me-bhín] *qui intelligit*. A בִּין in Hiph. הֵבִין suprà Num. 219. Part. Hiph. מֵבִין *intelligens, intelligentiam faciens*, Ps. 119. 130. cum ה Relativo, R. 76.

Vers. 16.
1315 נוֹשָׁע No-sháy] *salvatur*. A יָשַׁע in Niph. mutato (י) in ו, R. 56. נוֹשַׁע *salvatus, servatus fuit*. Partic. Niph.
1316 יִנָּצֵל Jin-na-tsél] (fortis non) *liberabitur*. LXX. γίγας ὀ σωθήσεται *gigas non salvabitur*. A נָצַל in Niph. נִצַּל *separatus, liberatus, ereptus fuit* à malo. Fut. Niph. אִנָּצְלָה *eripiar*, Ps. 69. 15. cum ה parag. יִנָּצֵל *eripietur*.

Vers. 17.
1317 לִתְשׁוּעָה Lith-shu-yá] *ad salutem* A יָשַׁע Nom. fœm. Heemanth. abjecto (י) תְּשׁוּעָה *salus, redemptio, liberatio*. caret pl. Cum Præfix. לִתְשׁוּעָה *ad salutem*, ubi ל cum (.) ob sequens (:) In Regim. תְּשׁוּעַת *salus hominis*, Ps. 60. 13. וּתְשׁוּעַת *& salus justorum*, Psalm. 37. 39. Cum Affix. תְּשׁוּעָתִי *salus mea*, תְּשׁוּעָתֶךָ in pausa, תְּשׁוּעָתְךָ *salus tua*, וּתְשׁוּעָתְךָ *& salus tua*. לִתְשׁוּעָתְךָ *ad salutem tuam*.
1318 יְמַלֵּט Jemal-lét] *liberabit*. A מִלֵּט *liberavit*, suprà Num. 976. Fut. Pih. יְמַלֵּט *liberabit*. Cum Præfix. וִימַלֵּט *& liberabit*, Psal. 107. 20. sublato (:) ob præcedens (.) R. 8. Cum Affix. יְמַלְּטֵהוּ *liberabit eum*, Ps. 41. 2.

Vers. 19.
1319 לְהַצִּיל Lehats-tsíl] *Ad liberandum*. A נָצַל *eripuit*. Infin. Hiph. abjecto נ R. 69. הַצִּיל cum ל notâ Gerundii.
1320 וּלְחַיּוֹתָם U-lehhaj-jo-thám] *& ad vivos conservandos eos*, LXX. καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ *& alat eos in fame*. Ab חָיָה *vivificavit*, suprà Num. 1047. (oppositum est ad הֵמִית *interfecit*) Infinit. Pih. exit in וֹת R. 65.
1321 בָּרָעָב Ba-ra-yábh] *in ipsa fame*. A רָעֵב *esuriit*, Nom. m. רָעָב *fames*, ciborum penuria, Ps. 105. 16. Et excluso ה Emphat. בָּרָעָב pro בְּהָרָעָב

Vers. 20.
1322 חִכְּתָה Hhic-kethá] (*Anima nostra*) *præstolata est*. LXX. ὑπομενεῖ τῷ κυρίῳ *sustinebit Dominum*. Ab חָכָה *hiavit*, corpore & animo *inhiavit, anhelavit, ore aperto intuitus est, speravit, expectavit*. Præt. fœm. Pihel. exit in תָה R. 65. חִכְּתָה *expectavit*. In plur. abjecto ה R. 66. חִכּוּ *præstolati sunt*, Psal. 106. 13.

Vers. 22.
1323 כַּאֲשֶׁר Ca-ashér] *quemadmodum*. Composit. ex כ similitud. & Pronom. אֲשֶׁר fitque כַּאֲשֶׁר *juxta quod*, i. e. *quemadmodum*, Ps. 48. 9. *postquam*, Ps. 51. 2.
1324 יִחַלְנוּ Ji-hhál-nu] *speravimus*. A יָחַל suprà Num. 1260. Præt. Pih. pro יִחֵל absorpto dagesh. In prima pers. sing. יִחַלְתִּי *expectavi*, Ps. 119. 43. cum (ּ) ob pausam. In prima pl. יִחַלְנוּ *expectavimus*.

PSALMUS XXXIV. לד

¶ Hic Psalm. est unus ex Alphabeticis (ut dictum ad Psalm. 25) in quo

quo post primum vers. qui continet titulum Psalmi, reliqui omnes vers. sequuntur ordinem Alphabeti, nisi qd ה & ו junguntur vers. 6. & פ geminatur, ac incipit vers. ultim.

1325 בְּשַׁנּוֹתוֹ Beshan-no-thó] *in mutando eum*, i. e. cum mutaret ipse. A שָׁנָה *mutavit*, *variavit*, *alteravit*, Gerund. Pih. exit in ות, R. 65. שַׁנּוֹת

1326 טַעְמוֹ Taע-mó] *speciem suam*. Targ. מַדְעֵהּ *scientiam suam*. LXX. πρόσωπον αὐτοῦ *vultum suum*, sc: stultitiam simulando. A טָעַם *gustavit*, Nom. m. טַעַם *gustus*, *sapor*, est propriè palati & linguæ: translatum ad animum, notat *ingenium*, quo tam mentes quàm corpora condimus, & q. gustu referta maximo reddimus. טוּב טַעַם *bonitatem ingenii* (morum) *doce me*, Ps. 119. 66. Cum Af. mutato posteriori (-) in (:) R. 121. טַעְמוֹ

1327 אֲבִימֶלֶךְ Abhi-mé-lech] *Abimelech*. q. *pater regis*. Fuit generale nomen regum Palæstinorum, quorum tamen singuli habebant sua nomina propria. V. g. hic Abimelech vocatur *Achis*, 2 Sam. 21. 11.

1328 וַיְגָרְשֵׁהוּ Va-jegha-reshé-hu] *& expulit eum*. A גָּרַשׁ *ejecit*, *expulit*, est antitheton τοῦ אָסַף *collegit*. Fut. Pih. in secunda pers. תְּגָרֵשׁ *expulisti*, Ps. 80. 9. pro תְּגָרֵּשׁ excluso dagesh, R. 19. In tertia, יְגָרֵשׁ *expellet*, cum ו Convers. (ut suprà Num. 76.) וַיְגָרֶשׁ *& expulit*, Psal. 78. 55. & cum Affix. mutato (..) in (:) וַיְגָרְשֵׁהוּ

Vers. 3.

1329 תִּתְהַלֵּל Tith-hal-lél] *laudabit se*. Ab הִלֵּל suprà Num. 4.4. in Hithpah. הִתְהַלֵּל *laudavit*, *jactavit*, *prædicavit se*, *gloriatus fuit*. Fut. Hithp. quod in Psal. flectitur sic: תִּתְהַלֵּל *jactabis te*, Ps. 52. 3. יִתְהַלֵּל *jactabit se* m. Psal. 63. 12. תִּתְהַלֵּל *jactabit se* f. וְיִתְהַלְלוּ *& laudabunt se*, Ps. 64. 11. In pausa יִתְהַלָּלוּ *jactabunt se*, Ps. 49. 7.

Vers. 4.

1330 גַּדְּלוּ Gad-dhelú] *Magnificate*. A גָּדַל *magnus fuit*, in Pih. *magnum fecit*, aut *reddidit*, *magnificavit*. Imper. Pih.

Vers. 5.

1331 דָּרַשְׁתִּי Da-rásh-ti] *Quæsivi*. A דָּרַשׁ suprà Num. 445. Præt. Kal, quod in Ps. flectitur sic: דָּרַשׁ *quæsivit*, דָּרַשְׁתִּי *quæsivi*, in pausa דָּרָשְׁתִּי Ps. 78. 34. Cum Af. mutato (ָ) in (:) דְּרַשְׁתִּיךָ *quæsivi te*, Ps. 119. 10. דָּרָשׁוּ *quæsiverunt*, in pausa, דָּרָשׁוּ Psal. 119. 155. Cum ו Convers. Præteriti, R. 78. וְדָרְשׁוּ *& quærent*, Ps. 109. 10. Cum Affix. transpositis vocalibus R. 98. וּדְרָשׁוּהוּ *& quæsiverunt eum*, Psal. 78. 34.

1332 מְגוּרוֹתַי Meghu-ró-tháj] (ab omnibus) *pavoribus meis*. A masc. מָגוֹר (suprà Num. 1243.) Nom. fœmin. מְגוֹרָה *pavor*, *timor*. Legitur ter in SS. semel in sing. in Regim. Pr. 10. 24. bis in plur. cum Affix. h. l. & Esa. 66. 4.

Vers. 6.

1333 וְנָהָרוּ Vena-há-ru] *& confluxerunt*. Targ. וְאִנְהָרוּ *& illuminati sunt*, LXX. καὶ φωτίσθητε *& illuminamini*. A נָהַר *fluxit*, *defluxit*, instar fluvii *decurrit*. Sexies legitur in SS. & semper dicitur de populo, qui ut flumina ad aliquem locum confluunt. Targ. & LXX. vertunt ex significatione luminis, ex נְהָרָה *lux*. Præt. plur. Kal, נָהָרוּ cum (ָ) ob pausam.

Verf. 8.

1334 חֹנֶה Hho-né] *Castra metans est.* Ab חָנָה suprà Num. 1139. Ben Kal, חֹנֶה exit in (ֵ) R. 65. Cum Affix. excluso ה R. 103. *Dissipavit ossa* חֹנָךְ *obsidentis te*, Pf. 53. 6. pro חֹנֶה עָלֶיךָ *obsidentis contra te.*

1335 מַלְאַךְ Mal-ach] *angelus Domini.* Nom. Heemanth. מַלְאָךְ *legatus*, *nuncius* tam divinus quàm humanus, *Angelus.* Convenit cum הָלַךְ *ivit:* (literis transpositis, & mutato ה in א) ut sit qui mandatum habet à domino eundi. In Regim. correpto (ָ) in (ַ) R. 115. fit וּמַלְאַךְ *& Angelus Jehovæ*, Pf. 35. 5. In pl. מַלְאָכִים Cum Affix. מַלְאָכָיו *angelis ejus*, Pf. 91. 11. In Regim. mutato (ָ) in (ֲ) מַלְאֲכֵי רָעִים R. 114. *Immissionem angelorum malorum*, Pf. 78. 49.

Verf. 9.

1336 טַעֲמוּ Ta-yamú] *Gustate.* Targ. אִשְׁתְּמוֹדְעוּ *cognoscite.* A טָעַם *gustavit*, de animo *cognovit*, *expertus est*, *probavit* : ut enim cibos gustu, ita mente res probamus. Imper. plur. Kal pro טַעְמוּ ubi guttur. punctuat se & præcedentem, R. 13.

1337 הַגֶּבֶר Hag-gé-bher] *ille vir.* A גָּבַר *valuit*, *prævaluit*, Nom. m. גֶּבֶר *vir*, viribus maximè pollens, qui neque puer neque senex : (etsi etiam de Balaam sene dicitur, Num. 24. 4.) Cum Præfix. הַגֶּבֶר *ille vir*, כְּגֶבֶר *sicut vir*, Pf. 88. 5.

1338 יֶחֱסֶה Je-hhesé] (qui) *sperabit.* Ab חָסָה suprà Num. 120. Fut. Kal, quod in Psal. flectitur sic: תֶּחְסֶה *fiduciam habebis*, Psalm. 91. 4. pro תֶּחְסֶה ubi guttur. punctuat se & præcedentem, R. 13. יֶחֱסֶה *sperabit*, יֶחֱסָיוּן *sperabunt*, Psal. 36. 8. ubi ה transit in (י) mobile, R. 66. & ן parag. superadditur, R. 102. n. 5. pro יֶחֱסוּ.

Verf. 10.

1339 יְראוּ Jerú] *Timete.* A יָרֵא *timuit*, Imper. anom. Kal; יְראוּ pro יִרְאוּ ubi א silet præter normam, ad evitandam confusionem cum יִרְאוּ *videbunt*, quòd est à רָאָה suprà Num. 388.

1340 מַחְסוֹר Mahh-sór] *penuria.* Ab חָסַר *deficit*, *penuriâ laboravit.* Nom. m. Heemanth. מַחְסוֹר *penuria*, *egestas*, *defectus.*

Verf. 11.

1341 רָשׁוּ Rá-shu] (Leunculi) *depaupertati sunt.* LXX. πλούσιοι ἐπτώχευσαν *Divites eguerunt.* A רוּשׁ Præt. Kal, ejecto ו R. 58. רָשׁ *eguit*, *indiguit*, *pauper factus est*, In plur. רָשׁוּ.

1342 וְרָעֵבוּ Vera-yé-bhu] *& esurierunt.* A רָעֵב vel רָעַב *esurivit*, *fame laboravit*, Præt. pl. Kal, רָעֵבוּ cum (ֵ) ob pausam, R. 132. pro רָעֲבוּ

Verf. 12.

1343 לְכוּ Lechú] *Venite.* A יָלַךְ suprà Num. 1061. Imper. Kal, abjecto (י) R. 54. לֵךְ *abi*, *veni*, & sæpè habet vim excitativam : *Age*, *agite.* Cum ה parag. וּלְכָה *& veni*, Pf. 80. 3. In pl. לְכוּ *venite*, *agite*, Psalm. 46. 9.

Verf. 13.

1344 הֶחָפֵץ He-hha-phéts] *qui volens est*, i. e. vult. Ab חָפֵץ *voluit*, complacentia maxima in aliquid affectus est. Nom. Participiale Kal, חָפֵץ *volens*, *expetens.* Cum ה Relat. quod habet

habet (ֹ) ante guttur. kametsatam pro (ַ) R. 109. הֶחָפֵץ *qui vult*, Psalm. 35. 27. In pl. חֲפֵצִים In Regim. חֲפֵצֵי *volentes justitiam meam*, Pl. 35. 27. Cum Affix. *quæsita omnibus* חֶפְצֵיהֶם *expetentibus ea*, Psalm. 111. 2. pro חֲפֵצֵיהֶם ubi (..) transit in (:) R. 116. & (ֲ) amittit suum (:) R. 15. sicque (ַ) & (ָ) alternant, R. 107. Targ. לְכָל דְּצָבְיוּ לְהוֹן *omnibus qui volunt ea*.

Vers. 2.

1345 נְצֹר Netsór] *Custodi*. A נָצַר suprà Num. 595. Imper. Kal, נְצֹר

1346 מִדַּבֵּר Mid-dab-bér] *à loquendo*, i. e. ne loquatur. A דִּבֵּר suprà Num. 76. Infin. Pih. דַּבֵּר *loqui*: Cum Præfix. מ quod vel sumitur negativè, vel comparativè, R. 41. *Dilexisti malum* מִטּוֹב *præ bo o, mendacium* מִדַּבֵּר *præ loqui justitiam*, Pl. 52. 5.

Vers. 15.

1347 סוּר Súr] *Recede*. Targ. זוּר *Discede*. A סוּר suprà Num. 616. Imper. Kal, formæ קוּם, in plur. סוּרוּ *discedite, recedite*.

1348 וַעֲשֵׂה Va-ғasé] *& fac*. A עָשָׂה *fecit*. Imper. Kal, עֲשֵׂה *fac*, exit in (..) R. 65. & ו est cum (ַ) ob sequens (ֲ)

1349 וְרָדְפֵהוּ Verodh-phé-hu] *& persequere eam*, sc: pacem. A רָדַף suprà Num. 314. Imper. Kal, רְדוֹף Ob Affix. mutato ו in (ָ) R. 98. fit רָדְפֵהוּ In pl. רִדְפוּ *persequimini*, Pl. 71. 11.

Vers. 17.

1350 לְהַכְרִית Lehach-ríth] *ad exciden-dum*. A כָּרַת suprà Num. 575. Infin. Hiph. cum ל nota Gerundii.

Vers. 18.

1351 צָעֲקוּ Tsa-ғakú] *Clamârunt*. A צָעַק *clamavit, vociferatus est*, Præt. Kal, צָעַקְתִּי *clamavi*, pl. צָעֲקוּ cum (ֲ) loco (:)

Vers. 19.

1352 לְנִשְׁבְּרֵי Lenish-beré] *confractis* corde. A שָׁבַר *fregit, confregit*. Part. Niph. נִשְׁבָּר *confractus*. Plur. נִשְׁבָּרִים in Regim. mutato (ָ) in (:) נִשְׁבְּרֵי In fœm. נִשְׁבָּרָה *confracta*, Pl. 34. 21.

1353 דַּכְּאֵי Dac-keé] *contritos spiritu*. A דָּכָא *contudit, contrivit*. Nom. ex Pih. deductum דַּכָּא *contritus, contusus*, & abstractè *contusio*. *Rediges hominem ad* דַּכָּא *contritionem*, Pl. 90. 3. Targ. מוֹתָא *mortem* Plur. דַּכָּאִים In Regim. mutato (ָ) in (:) דַּכְּאֵי Legitur Præterea Deut. 23. 2. Esa. 57. 15. gi-

Vers. 20.

1354 רַבּוֹת Rab-bóth] *Multa*. A masc. רַב suprà Num 129. fœm. רַבָּה *multa*, adverbialiter *multùm, plurimùm*, In forma Regim. רַבַּת *plurimùm*, Pl. 120. 6. In Plur. רַבּוֹת *Multas* (sc: res) fecisti, Pl. 49. 6.

¶ Nota. *Multa* רָעוֹת (pl.) *mala* (eveniunt) *justo, sed ex omnibus illis liberabit eum Jehova*. At vers. 21. *Morte afficiet impium* רָעָה (unum) *malum*. Hinc eleganter Rabb. שֶׁבַע בּוֹרֵי לְצַדִּיק וְחַד לְעֹבֵד בִּישָׁה *Septem* (fodiuntur) *foveæ justo, & una* (tantùm) *facienti malum*.

Vers.

Vers. 21.

1355 שֹׁמֵר Sho-mér] *Custodiens*. A שָׁמַר *custodivit*. Ben. Kal, שׁוֹמֵר *custodiens*, & substantivè *custos*. R. 42. Cum Præfix. הַשֹּׁמֵר *qui custodit*, Pſ. 146. 6. Cum Affix. שֹׁמְרֶךָ *custos tuus*, Pſalm. 121. 3. Plur. שֹׁמְרִים *custodientes, custodes*. Cum Præfix. *Anima mea ad Dominum* מִשֹּׁמְרִים *præ custodibus ad manè*, Pſ. 130. 6. i. e. anima mea plus expectat Dominum, quàm custodes qui totâ nocte vigilantes, expectant manè, ut poſſint dormire. In Regim. שֹׁמְרֵי *custodientes judicium*, Pſalm. 106. 3. לְשֹׁמְרֵי *custodientibus fœdus*, Pſal. 103. 18. וּלְשֹׁמְרֵי *& custodientibus mandata*, Pſ. 119. 63.

1356 מֵהֵנָּה Me-hén-na] *ex eis*. Ex Pronom. fœmin. הִיא *illa, ipsa*, Plur. הֵן & cum ה parag. הֵנָּה *illæ, ipsæ*. Cum Præfix. מֵהֵנָּה *ex illis*, ubi מ cum (··) R. 74.

Vers. 22.

1357 תְּמוֹתֵת Temo-théth] *Morte afficiet*. Targ. מִיתוּתָא דְרַשִׁיעַיָא בִּישָׁה & LXX. θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός. *Mors peccatorum mala*. (Legerunt תְּמוֹתַת in Regim. à תְּמוּתָה *occisio*.) A מוּת *mori*, in Pih. quieſcente ו in ו, & geminatâ tertiâ. R. 63. מוֹתֵת *mori fecit, morte affecit, occîdit*, Fut. Pih.

1358 יֶאְשָׁמוּ Je-ſhá-mu] *desolabuntur*. Ab אָשַׁם *desolatus, vastatus fuit, reus evaſit, in culpa fuit*, Fut. pl. Kal, eſſétque יֶאְשְׁמוּ at guttural. poſcit (··) R. 13. ut ſit יֶאֶשְׁמוּ Rurſus (··) amittit ſuam vocalem (··) R. 14. & fit יֶאְשְׁמוּ verſ. ſequenti, & in pauſa cum (··) R. 132. יֶאְשָׁמוּ

PSALMUS XXXV. לה

1359 רִיבָה Ri-bhá] *Litiga*. A רוּב *contendere, jurgare, litigare*. In Hiph. excluſo ו R. 58. הֵרִיב idem. Imper. Hiph. cum Aphæreſi literæ Charact. & paragog. ה (ut ſuprà Num. 219.) pro הָרִיבָה *contende*, וְרִיבָה *& contende*.

1360 יְרִיבַי Jeri-bhaj] (cum) *litigatoribus meis*. LXX. δίκασον τοὺς ἀδικοῦντάς με *judica nocentes me*. A ſuperiori רוּב Nom. Heemanthic. יָרִיב *rixator, litigator*. Sed legitur tantùm cum Affix. ſemel in ſingul. Eſa. 49. 25. & bis in plur. h. l. & Jer. 18. 19.

1361 לְחַם אֶת־לֹחֲמָי Lehhám eth-lohhamáj] *pugna* (contra) *impugnantes me*: Utrumq; eſt à לָחַם (ſuprà Num. 836.) prius, Imper. Kal, poſterius Benoni, plur. לֹחֲמִים *pugnantes*, Pſ. 56. 3. cum Affix. לֹחֲמָי

Vers 2.

1362 הַחֲזֵק Ha-hhazék] *Apprehende*. Ab חָזַק *fortis fuit*, in Hiph. *fortem reddidit, firmiter arripuit*. Imper. Hiph. pro הַחֲזֵק cum (··) loco (:)

Vers. 3.

1363 וְהָרֵק Veha-rék] *Et evacua*. Metaph. Targ. וּשְׁלֹף *& extrahe*. Ab הֵרִיק ſuprà Num. 859. Imper. Hiph. הָרֵק

1364 חֲנִית Hhaníth] *lanceam*. Ab חָנָה *castra posuit*, Num. 1139. Nom. fœm. חֲנִית *hasta, lancea*, quòd ejus uſus ſit in caſtris & in militia.

1365 וּסְגֹר U-ſeghór] A סָגַר ſuprà N. 707. Aut eſt Imper. Kal, *& conclude*, ut Tar. & LXX. καὶ σύγκλεισον. Aut Nom. m. ſine pl. סְגוֹר *clausura, conclusio*, eleganter pro *clypeo, gladio*, vel alia re ſimili quâ iter ad cor præcluditur, Hoſ. 13. 8. *Discindam* סְגוֹר *clausuram*.

ram cordis eorum. Et h. l. *Evagina lanceam* וּסְגֹר *& gladium*, vel clypeum. Nam accentus Tiphcha innuit, hæc duo esse in unum conjungenda.

1366 לִקְרַאת Lik-ráth] *in occursum*, persequentium me. A קָרָא *clamavit, vocavit*, Nom. fœm. קְרָאת *occursus*, q. te vocet ille cui pergis obviam. Semper legitur cum ל, & rectè per adverbium *obviam* transfertur. Cum Affix. *Excitare* לִקְרָאתִי *obviam mihi*, Ps. 59. 5. LXX. Exurge εἰς συνάντησίν μου *in occursum meum.*

Vers. 4.

1367 וְיִכָּלְמוּ Vejic-ca-lemú] *& ignominiâ afficientur.* A כָּלַם in Niph. נִכְלַם *pudefactus, confusus, ignominiâ affectus fuit*: semper in contemptum, & de graviori ignominia quam בּוֹשׁ (*erubuit*) dicitur. Fut. pl. Niph. יִכָּלְמוּ *pudore suffundentur*, Ps. 69. 7. וְיִכָּלְמוּ *& pudore suffundentur*, Ps. 40. 15.

1368 יִסֹּגוּ Jis-só-ghu] *avertantur retrorsum.* A סוּג *recedere.* In Niph. quiescente ו in ו R. 61. נָסוֹג *retroactus est, retrocessit*, ferè post se habet אָחוֹר *retrò*, ad augendam significationem. Fut. Niph. quod in Psal. flectitur in pl. tantùm. יִסֹּגוּ *retrò agentur*, Ps. 40. 15. וְיִסֹּגוּ *& retrò revertentur*, Psal. 129. 6. Cum ו Convers. וַיִּסֹּגוּ *& retrocesserunt*, Psalm. 78. 57.

1369 חֹשְׁבֵי Hho-shebhé] *machinantes* malum meum. Ab חָשַׁב suprà Num. 493. Ben. pl. Kal, in Regim.

Vers. 5.

1370 דֹּחֶה Do-hhé] *impellens.* A דָּחָה *impulit, expulit, propulit*, Ben. Kal, דֹּחֶה exit in (∴) R. 65.

Vers. 6.

1371 וַחֲלַקְלַקּוֹת Va-hhalak-lak-kóth] *& lubricitates.* Ab חָלַק *lævigavit, glabrum reddidit.* Nom. plur. fœm. per geminationem secundæ & tertiæ radicalis, חֲלַקְלַקּוֹת *lubricitates*, viæ in quibus pes ambulantis vacillat.

Vers. 7.

1372 חִנָּם Hhin-nám] *absque causâ.* LXX. δωρεὰν *gratis.* Ab חָנַן *ex gratia donavit*: propriè est Nom. Hemanth. sed per adverbium redditur, חִנָּם *gratis, immeritò, frustrà, temerè, sine causa*, q. מֵחֵן *ex gratia.*

1373 חָפְרוּ Hha-pherú] (frustra) *foderunt* animæ meæ, sc: foveam aut exitium, ut foveæ parantur bestiis ad earũ exitiũ. Targ. כְּמַנוּ *insidiati sunt*, LXX. μάτην ὠνείδισαν *supervacuè exprobraverunt.* Ab חָפַר *fodit, exprobravit*, suprà Num. 370. Præt. plur. Kal, חָפְרוּ *probro affecti sunt, quærentes animam meam*, Psalm 71. 24. Targ. אִתְחַסְּדוּ *pudefacti sunt.*

Vers. 8.

1374 שׁוֹאָה Sho-á] *vastitas.* A שָׁאָה *vastatus fuit*, Nom. fœm. sine pl. שׁוֹאָה *vastitas, devastatio.* Cum Præfix. בְּשׁוֹאָה *in vastitate*, לְשׁוֹאָה *in vastitatem.*

1375 תִּלְכְּדוֹ Til-kedhó] (rete) *capiet eum.* A לָכַד *cepit, apprehendit.* Tertia pers. fœm. Fut. Kal, תִּלְכּוֹד Ob Affix. mutato ו in (:) R. 119. fit תִּלְכְּדוֹ

Vers. 10.

1376 מֵחָזָק Me-hha-zák] *à valido præ eo*, i. e. validiori. Ab חָזַק *validus fuit*, Nom. m. חָזָק *fortis, validus, robustus,*

bustus. Cum Præfixo מ quod gestat (..) R. 74. In fœm. mutato (ִ) in (ֲ) חֲזָקָה *fortis, firma* בְּיָד חֲזָקָה *in manu forti*, Pſ. 136. 12.

1377 מִגֹּזְלוֹ Mig-go-zeló] *à diripiente eum.* A גָּזַל *vi rapuit, diripuit*; dicitur tantùm de ſubſtantia & perſonis, at חָמָס (quod idem ſignificat) eſt generalius. Benoni Kal, גּוֹזֵל cum Affixo ו

Verſ. 11.

1378 יִשְׁאָלוּנִי Jiſh-a-lú-ni] *petunt* (*à*) *me.* A שָׁאַל ſuprà Num. 94. Fut. Kal, יִשְׁאַל at ob Affix. producto (-) in (ָ) R. 121. יִשְׁאָלוּנִי pro יִשְׁאֲלוּ מִמֶּנִּי *petunt à me.*

Verſ. 12.

1379 שְׁכוֹל Shechól] *orbitatem animæ meæ.* Targ. בְּעַן לְמִתְכַּל לְנַפְשִׁי *quærunt orbare animam meam*, i. e. me occidere. Anima orbatur, dum corpore (proprio domicilio) privatur. LXX. ἀτεκνίαν *ſterilitatem animæ meæ*, i.e. orbarunt me filiis, amicis, &c. omni præſidio ac ſolatio. A שָׁכֹל *orbatus, privatus fuit*, Nom. m. שְׁכוֹל *orbitas, privatio* filiorum, &c. 4 legitur in SS.

Verſ. 13.

1380 בַּחֲלוֹתָם Ba-hhalo-thám] *in ægrotando eos.* i. e. dum ægrotarent. LXX. ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν *cum mihi moleſti eſſent*, ægri n. plerunq; ſunt moleſti. Ab חָלָה *ægrotavit, dolore affectus fuit*, Infin Kal, exit in ות R. 65. חֲלוֹת cum Affix. חֲלוֹתָם Ad hoc thema etiam poteſt referri, Infinit. Pih. loco Nomin. חַלּוֹתִי הִיא *ægrotare meum hoc*, Pſ. 77. 11. Targ. מַרְעִיתִי *infirmitas mea.* Quanquam non deſunt qui velint ab חָלַל *vulneratus, ſauciatus fuit*, (unde Pſ. 109. 22. *cor meum* חָלַל *vulneratum eſt*, Targ. שְׁפִי *contritum eſt*) hinc חֲלוֹת ad formam חֲנוֹת infrà Num. 2406. cum Affix. חֲלוֹתִי *cades mea eſt*, occiſio, mors mea, exilii diuturnitas. LXX. νῦν ἀρξάμην *nunc incepi*, ex ſignificatione הֵחֵל *incepit.*

1381 עִנֵּיתִי Ѵin-né-thi] *afflixi in jejunio animam meam.* LXX. ἐταπείνουν *humiliabam.* A עָנָה ſuprà Num. 1?6. in Pih. עִנָּה *afflixit, oppreſſit, humiliavit* Præt. Pih. qd in Pſ. flectitur ſic: עִנָּה *afflixit*, עִנִּיתָ *afflixiſti*, mutato ה in (ִ) R. 66. Cum Af. עִנִּיתַנִי *afflixiſti me*, עִנִּיתָנוּ *nos.* עִנֵּיתִי *afflixi*, עִנּוּ *afflixerunt*, excluſo ה

¶ בַצּוֹם Ba-s-tſom] *in jejunio.* A צוּם *jejunare*, Nom. m. צוֹם *jejunium* Cum Præfix. בַּצּוֹם *in ipſo jejunio*, excluſo ה Emphat. מִצּוֹם *à jejunio.*

1382 חֵיקִי Hhe-kí] (oratio mea ſuper) *ſinum meum redeat*, i. e. toties pro eis fuſa, cedat in meam utilitatem & fructum: perinde ut Matth. 10. *Pax veſtra ad vos redibit.* Nom. m. abſque plur. חֵיק *ſinus*, curvitas illa ſita inter pectoris brachiorúmque complexum. Cum Affix. בְּחֵיקִי *in ſinum meum.* *E medio* חוֹקְךָ *ſinus tui*, Pſal. 74. 11. pro חֵיקְךָ cum ו loco (ִ) חוֹקָם *in ſinum ipſorum*, Pſ. 79. 12.

Verſ. 14.

1383 כַּאֲבֶל־ Ca-abhel] *ſicut lugens matris*, i. e. propter matrem. Targ. הֵיךְ אֲבִילָא דְמִתְאַבֵּל עַל אִמֵּיהּ *ſicut lugens, qui luget propter matrem ſuam.* LXX. nomen *matris* omiſerunt Ab אָבַל *luxit* ob quoſvis caſus adverſos, Nom. participiale Kal, אָבֵל *lugens*, In

Regim. mutato (ִ) in (ֵ) R. 114 (ֵ) ob Maccaph transit in (ִ) R. 134.

1384 קוֹדֵר Ko-dhér] *atratus*, vel *ater*. LXX. σκυθρωπάζων *contristatus*. A קָדַר *obscuratus, atratus, pullatus fuit*, transfertur ad affectos quibusvis ærumnis, notátque *contristatus fuit*, Ben. Kal.

1385 שַׁחוֹתִי Sha-hhó-thi] *incurvabar*. A שָׁחָה suprà Num. 523. syncopatâ media radicali, fit שַׁח R. 70. In prima perſ. aſſumpto י R. 71. שַׁחוֹתִי *incurvatus fui*, Pſ. 38. 7.

Verſ. 15.

1386 וּבְצַלְעִי U-bhetsal-ýi] *Et in claudicatione mea*, i. e. dum rebus adverſis uterer. Targ. וּבְתַבְרִי & *in calamitate mea*, LXX. κ᾽ κατ᾽ ἐμοῦ & *adversum me*. A צֶלַע *costa*; & quia costa eſt in latere animalis, ideo notat *latus* cujuſque rei: & ornatè *claudicatio* quòd claudus ad latus unum ſemper inclinet. Cum Præfix. *Ego* לְצֶלַע *ad claudicationem paratus*, Pſal. 38. Targ. לְתַבְרָה *ad calamitatem*, LXX. εἰς μάστιγας *ad flagella*. Cum Affix. ut ſuprà Num. 736. צַלְעִי

1387 שָׂמְחוּ Sa-mehhú] *lætati ſunt*. Præt. Kal, שָׂמַח *lætatus eſt*, שָׂמַחְתִּי *lætatus ſum*, שָׂמְחוּ *lætati ſunt*.

1388 וְנֶאֱסָפוּ Vene-eſá-phu] & *congregati ſunt* q. ſcil: ad conſolandum me. Ab אָסַף *collegit*, in Niph. נֶאֱסַף *collectus, congregatus fuit*. In Præt. pl. eſſet נֶאְסְפוּ at ob guttural. fit נֶאֶסְפוּ R. 13. & in pauſa converſo (:) in (ָ) R, 131. נֶאֱסָפוּ & aliâ formâ נֶאֶסְפוּ Pſal. 47. 10. redeunte (ֶ) in (:) R 14. Rurſus extra pauſam נֶאֶסְפוּ amiſſo (:) ex (ֱ) R. 15.

1389 נֵכִים Ne-chím] *loripedes*, ſimulantes claudicationem, tanquam ex dolore mearum rerum adverſarum acceptam. Vel, *percuſſi*, ſcil: abjecti & viles homines, flagris & verberibus digni. Targ. רַשִׁיעַיָא *impii*. LXX. μάστιγες *flagella*. A נָכָה in Niph. נִכָּה *percuſſus fuit*, Nom. m. נָכֶה *percuſſus, læſus, debilis*, ſed non legitur in ſing. niſi in Regim. נְכֵה רַגְלַיִם *percuſſus pedibus*, 2 Sam. 4. 4. i. e. claudicans. נְכֵה רוּחַ *percuſſus ſpiritu*, Eſa. 66. 2. i. e. afflictus animo. In plur. abjecto ה R. 103. נֵכִים

1390 קָרְעוּ Ka-re ýú] *ruperunt*, ſc: veſtes ad teſtandum ſuum dolorem. Vel aperuerunt os ad ſubſannandum. A קָרַע *ſcidit, rupit, laceravit*, ſæpiùs de ruptura veſtium uſurpatur, Præt. pl. Kal.

1391 דָמּוּ Dhám-mu] *ſiluerunt*. A דָּמַם ſuprà Num. 196. Præt. Kal, דַּם plur. דַּמּוּ in pauſa דָּמּוּ ut Num. 127.

Verſ. 16.

1392 בְּחַנְפֵי Behhan-phé] *In hypocritis*, vel *inter hypocritas*. Targ. בְּמִלֵּי שְׁטִיצוּתָא *verbis blanditiarum*. Ab חָנַף *ſimulavit, diſſimulavit, fraudulenter egit*, ſc: ſimulatâ malitiâ ſanctitatis colore. Nom. m. חָנֵף *ſimulator, hypocrita*. In plur. חֲנֵפִים In Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114. (ֵ) amittit ſuum (:) R 15.

1393 לַעֲגֵי La-yaghé] *ſubſannationum*, qui ſubſannant. A לָעַג ſuprà Num. 73. Nom. m. לַעַג *ſanna, ſubſannatio, deriſio*. In plur. לְעָגִים In Regim. לַעֲגֵי ut Num. 459.

1394 מָעוֹג Ma-yógh] *placentæ*. i. e. propter placentam, qui gulæ cauſa adulabantur. A עוּג *uſſit, uſtulavit, panes coxit*, Nom. Heemanth. מָעוֹג *panis ſubcinericeus, placenta*.

1395 חָרוֹק Hha-rók] *frendendo*. Ab חָרַק *frenduit, ſtridit dentibus* ob nimiam iram. Infinit. Kal, incipit à (ָ)

Vers. 17.

1396 הָשִׁיבָה Ha-shí-bha] *reduc.* Imper. Hiph. vide supra Num. 1170. Cum ה parag. הָשִׁיבָה *restitue*, Psal. 51.14. Cum Affix. הֲשִׁיבֵנוּ *fac nos redire*, Ps. 80.4.

1397 מִשֹּׁאֵיהֶם Mish-sho-e-hém] *à tumultibus ipsorum.* LXX. ἀπὸ τῆς κακεργίας αὐτῶν *à malignitate eorum.* A שָׁאָה *vastavit, tumultuatus est.* Nom. m. שֹׁאָה *vastatio, tumultus subitus*, plur. cum Affix.

Vers. 19.

1398 יִקְרְצוּ Jik-retsú] *nictabunt oculis.* Tar. רָמְזִין בְּעַיְנֵיהוֹן *innuunt oculis suis*, scil: unus alteri, ut me subsannent. A קָרַץ *scidit*, dicitur tantùm de oculis & labiis, inde *innuit, nictavit*, q. aliquem oculis incîdit: signo oculorum malum de aliquo ostendit. Fut. pl. Kal.

Vers. 20.

1399 רִגְעֵי Righ-ye] (*contra*) *quietos terræ*, i. e. homines quietos, humiles. Vel *contra fissuras terræ*, i.e. loca abdita terræ, LXX. ἐπ' ὀργὴν *in iracundia.* q. à רֹגֶז *ira.* A רֶגַע *scissio, motus*, suprà Num. 1210. per antiphrasin *quies*, plur. רְגָעִים in Regim. רִגְעֵי ut suprà Num. 7.

Vers. 21.

1400 הֶאָח He-áhh] *euge.* Targ. חֶדְוָא *gaudium.* הֶאָח vox naturalis gaudentis & exultantis, *euge* εὖγε, decies legitur in SS. & semper cum verbo *dicendi.*

Vers. 23.

1401 הָעִירָה Ha-yí-ra] *excitare.* A עוּר *excitatus fuit*, in Hiph. הֵעִיר idem. Imper. Hiph. formatur ut הָשִׁיבָה paulò ante Num. 1396.

1402 וְהָקִיצָה Veha-kí-tsa] *& expergiscere.* Ab הֵקִיץ suprà Num. 151. Imper. Hiph. ut præcedens הָעִירָה

Vers. 25.

1403 בִּלַּעֲנוּהוּ Bil-layn-nú-hu] *penitus deglutivimus eum.* Targ. גַּמַּרְנָא יָתֵהּ *consumpsimus eum.* A בָּלַע *citò absorbuit, deglutivit*, in Pih. בִּלַּע idem, nisi quòd à suo Kal, significationem nonnihil augeat. Prima pers. pl. Pr. Pihel cum Affix.

Vers. 26.

1404 שְׂמֵחֵי Seme-hhé] *lætantes.* A שָׂמַח *lætatus est.* Nom. Participiale Kal, שָׂמֵחַ *lætans, lætus, hilaris.* In plur. שְׂמֵחִים *læti*, Psal. 126.3. In Regim. שְׂמֵחֵי In fœm. שְׂמֵחָה *lætabunda*, Ps. 113.9.

1425 יִלְבְּשׁוּ Jil-beshú] *vestientur.* A לָבַשׁ *indutus, vestitus fuit*, cum Accusativo, *induit.* Fut. Kal, וַיִּלְבַּשׁ *& vestitus fuit*, Psalm. 109.18. cum ו convers. Plur. יִלְבְּשׁוּ *induentur.* Ibid. vers. 29.

1406 בֹשֶׁת Bhó-sheth] *pudore.* LXX. αἰσχύνην *confusione.* A בּוֹשׁ *puduit*, Nom. fœm. sine plur. בֹּשֶׁת *pudor*, res turpis & fœda; & aliâ formâ בּוֹשָׁה Psal. 89.46. Cum Præfix. וּבֹשֶׁת *& pudor*, Psal. 44.16. Cum Affix. mutato ו in (·ׄ) R.118. & (ְ) in (:) R. 122. וּבָשְׁתִּי *& pudor meus*, Psal. 69. 20. בָּשְׁתָּם *pudor eorum*, Ps. 40.16.

Vers.

Verſ. 27.

1407 יָרֹנּוּ Ja-rón-nu] *Cantabunt.* A רָנַן *cecinit.* Fut. Kal, regulariter eſſet יְרַנּוּן at per ſyncop. fit יָרֹן R. 70. in pl. יָרֹנּוּ.

1408 יִגְדַּל Jigh-dál] *honorabilis ſit*, vel ut LXX. μεγαλυνθήτω *magnificetur.* A גָּדַל *magnus fuit*, quantitate, vel qualitate, honorabilis, excellens fuit. Fut. Kal, יִגְדַּל Pſ. 40. 17.

PSALMVS XXXVI. לו

Verſ. 2.

1409 נְאֻם Neüm] *Dictum* prævaricationis. A נָאַם *dixit, elocutus fuit.* Legitur ſemel tantùm in Fut. Kal, Jer. 23. 31. At frequens in Pahul Kal, נָאוּם ſed ſemper in ſtatu conſtructo נְאֻם (mutato (ˉ) in (:) R. 114. & ו in (ֻ) R. 107.) *dictum, verbum, ſermo.* נְאֻם יְהוָה *dictum Jehovæ*, Pſalm. 110. 1. ſermo Dei eſt, LXX. εἶπεν ὁ κύριος *dixit Dominus.*

Verſ. 3.

1410 הֶחֱלִיק He-hhelík] *blanditus fuit.* Præt. Hiph. cum (ֱ) ſub ח quod punctuat præcedentem. Vide ſuprà Num. 264.

1411 לִשְׂנֹא Liſ-nó] *ad odio habendum.* A שָׂנֵא *odit.* Infinit. Kal, שְׂנֹא cum ל notâ Gerundii לִשְׂנֹא *ad odiendum*, Pſ. 105. 24.

Verſ. 4.

1412 חָדַל Hha-dhál] *ceſſavit*, Præt. Kal, חָדַל *deſiit, ceſſavit, deſtitit.* וְחָדַל *& deſtitit*, Pſ. 49. 9.

1413 לְהַשְׂכִּיל Lehaſ-kíl] *ad intelligendum.* A שָׂכַל Num. 106. Infin. Hiph.

1414 לְהֵיטִיב Lehe-tíbh] *ad bene agendum.* A יָטַב Num. 1299. Infin. Hiph.

Verſ. 5.

1415 יִמְאָס Jim-ás] *ſpernet.* A מָאַס Num. 642. Fut. Kal, quod in Pſal. flectitur ſic: וַתִּמְאַס *& ſpreviſti*, Pſal. 89. 39. cum ו Converſ. & (ˉ) ob pauſam. יִמְאָס *ſpernet.* Cum ו Converſiv. וַיִּמְאַס *& ſprevit*, Pſal. 78. 56. plur. וַיִּמְאֲסוּ *& ſpreverunt*, Pſ. 106. 24.

Verſ. 7.

אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ *Hominem & jumenta ſalvabis*, ſcil: ſalute corporali, *dans eſcam omni carni*, Pſal. 136. 25. veſtitum, ſanitatem, prolem, &c. & ſalvo homine, jumenta quoq; incolumitate potiuntur, utpote ejus obſequio mancipata; ipſo deleto, etiam ipſa deleri neceſſe eſt.

Verſ. 8.

1416 מַה־יָּקָר Maj-ja-kár] *Quàm precioſa eſt* benignitas tua. A יָקַר *pretioſus, charus fuit.* Nom. m. יָקָר *pretioſus, carus* (ſcil: ab ipſa Hebr. voce.) (ּ) eſt cum *Dahhik.* R. 134. n. 1.

Verſ. 9.

1417 יִרְוְיֻן Jir-vejün] *Inebriabuntur*, i.e. uberrimè explebuntur. A רָוָה *inebriatus fuit, ſatur fuit* liquore, ſicut שָׂבַע cibo. Fut. plur. Kal, mutato ה in (ְ) mobile, R. 66. n. 1. cum (ֻ) loco ו R. 107. & ן paragog. R. 102. n. 5. pro יִרְווּ.

1418 מִדֶּשֶׁן Mid-dé-ſhen] *à pinguedine* domus tuæ, i. e. deliciis, quæ hîc per guſtum quidem percipiuntur, at in cœlo per rem & plenè: unde verſ. ſequ. dicitur, *Tecum eſt fons.* A דָּשַׁן Num. 939. Nom. m. דֶּשֶׁן *cinis*, in qua ſignificatione 7 legitur in SS. hinc *fœlicitas.*

tus, delicia, pinguedo. In pausa scribitur דָּשֶׁן Psalm. 67. 5.

1419 עֲדָנֶיךָ [Gnadha-né-cha] (& torrente) *deliciarum tuarum.* Nom. radicale עֵדֶן *voluptas, delicia,* esus, vestitus, vel alterius rei: (unde regio Orientis עֵדֶן *Eden,* quòd deliciis omnibus abundaret, in qua Deus hortum plantârat.) In plur. mutato (..) in (-) R. 116 & (:) in (-) R. 122. עֲדָנִים Cum Affix. עֲדָנֶיךָ legitur h. l. tantùm in Psalm.

1420 תַּשְׁקֵם Tash-kém] *potabis eos.* A שָׁקָה *bibit,* in Hiph. הִשְׁקָה *bibendum dedit, potavit, prabuit, propinavit,* Fut. Hiph. In secunda pers. תַּשְׁקֶה Cum Affix. excluso ה R. 103. תַּשְׁקֵם *bibere facies eos,* Cum ו Convers. וַתַּשְׁקֵמוֹ *& bibere fecisti eos* Ps. 80. 6. In tertia pers. יַשְׁקֶה *potare faciet,* & apocopato ה ob ו Convers. R. 67. וַיַּשְׁקְ *& potum prabuit,* Psal. 78. 15. expresso (:) sub ק R. 9. In plur. excluso ה R. 66. יַשְׁקוּ *potabunt,* Psal. 104. 11. Cum Affix. יַשְׁקוּנִי *bibendum dabunt mihi,* Ps. 69. 22.

Vers. 10.

1421 מְקוֹר Mekór] *fons.* Targ. טִיפֵי מַיִן חַיִּין *stillicidia aqua viventis,* omnis generis bona. A קוּר *fodere* propriè aquæ venam. Nom. Heemanth. מָקוֹר *fons, scaturigo.* In Regim. mutato (-) in (:) R. 114. מְקוֹר Cum Præfix. מִמְּקוֹר *è scaturigine,* Ps. 68. 27.

Vers. 11.

1422 מְשֹׁךְ Meshóch] *Protende.* A מָשַׁךְ *traxit, protendit,* Imper. Kal.

Vers. 12.

1423 תְּנִידֵנִי Teni-dhé-ni] *dimoveat me,* inducat me ad errandum. A נוּד *vagari,* In Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵנִיד *vagare, errare fecit, movit,* Fut. Hiph. תָּנִיד & ob Affix. mutato (-) in (:) R. 114. תְּנִדֵנִי cum defectu (י)

Vers. 13.

1424 דֹּחוּ Dó-hhu] *impulsi sunt.* A דָּחָה suprà Num. 1370. In Pyhal. דֹּחָה *impulsus fuit,* pro דֻּחָה compensato dagesh per ו R. 19. in plur. excluso ה, R. 66. דֹּחוּ Legitur h. l. tantùm in SS.

PSALMVS XXXVII. לז

¶ Vulgò hic Psalm. etiam refertur inter Alphabeticos; in quo alterni versu sordinem Alphabeti sequuntur, solo ע excepto, quod planè omittitur, & duo vers. (29. & 32.) à צ incipiunt: ac versu 39. qui à ת incipere debuit, litera ו voci תְּשׁוּעַת præfigitur.

1425 תִּתְחַר Tith-hhár] (ne) *te iratum facias,* in malignos. Targ. addit דְּמֶהֱוֵא דְּכְוַתְהוֹן *ut fias similis illis.* Ab חָרָה Num. 758. in Hithp. הִתְחָרָה *se iratum fecit, ira, excandescentia se tradidit.* Legitur tantùm in Fut. hoc Ps. & Prov. 24. 19. pro תִּתְחָרֶה Sed apocopato ה R. 67. & mutato (-) in (-) fit תִּתְחַר Quibusdam placet à Syriaco ܐܬܚܪ תְּחַר *rixari, se immiscere:* sicque erit Fut. Kal, אַל־תִּתְחַר *ne te immisceas* cum malignantibus.

1426 תְּקַנֵּא Tekan-né] (ne) *æmuleris.* in facientes iniquitatem, Targ. addit, טוּלְמָא לְמִזְדַּן עִמְּהוֹן *ut superbias cum eis.* A קָנָא *zelotypia arsit, zelatus fuit.* Est autem *zelari,* in rem alterius concupiscen-

cupiſcentiâ maximâ ferri, vel tuendi, vel auferendi gratiâ) Fut. Pih. אַל תְּקַנֵּא *ne zeles*, in pl. cum ו Converſ. וַיְקַנְאוּ *& zelarunt contra Moſen*, Pſ. 106. 16. pro וַיְקַנְּאוּ excluſo utroque dageſh, R. 20.

Verſ. 2.

1427 כֶּחָצִיר Ke-hha-tsír] *ſicut ipſum gramen.* Ab חָצֵר *atrium, villa*, Nom. m. חָצִיר *gramen*, herba oblongior creſcens in locis incultis, in atriis, villis. Cum ה Emphat. eſſet הַחָצִיר at (-) ante guttural. kametſatam tranſit in (ָ) R. 109. fitque הֶחָצִיר & excluſo ה Emphat. R. 81. כֶּחָצִיר *ſicut ipſum gramen dies ejus*. Pſal. 103.15. (proſperitas brevis!) In Regim. mutato (ָ) in (ֲ) quod punctuat præcedentem. כַּחֲצִיר גַּגּוֹת *ſicut gramen tectorum*, Pſ. 129. 6. quod ex rimis tectorum naſcitur, & citò creſcit ac areſcit.

1428 יִמָּלוּ Jim-má-lu] *ſuccidentur.* A מוּל *ſuccidere, exſcindere*, in Niph. quieſc. ו in ו R. 61. נָמוֹל *præciſus, ſucciſus, exciſus fuit*. In Fut. Niph. יִמַּל in pauſa יִמָּל in plur. יִמָּלוּ ut Job 24. 24. כְּרֹאשׁ שִׁבֹּלֶת יִמָּלוּ *ſicut caput ſpicæ ſuccidentur.*

1429 וּכְיֶרֶק U-chejé-rek] *& ſicut viror.* A יָרַק *ſpuit*, Nom. m. ſine pl. יֶרֶק *viror, viriditas* herbæ arborum, q. viride ſit expuitio terræ. Sexies legitur in SS.

Verſ. 3.

1430 שְׁכָן Shechon] *inhabita.* A שָׁכַן *habitavit, manſit*. Imper. Kal, וּשְׁכֹן *& habita*, v. 27. Ob Maccaph mutato ו in (ָ) R. 134. שְׁכָן

Verſ. 4.

1431 וְהִתְעַנַּג Vehith-ɣan-nágh] *Et oblectare temetipſum.* A עָנַג *oblectatus fuit*. Imper. Hithp. cum (-) loco (ֵ)

Verſ. 5.

1432 גּוֹל Gol.] *Volve* à te, à corde tuo, *ſuper Dominum viam tuam*, negotia, curas, *& ipſe faciet*, perficiet, confecta dabit. Imper. Kal, ſuprà Num. 984.

Verſ. 6.

1433 וְהוֹצִיא Veho-tsí] *Et exire faciet*, i. e. educet. A יָצָא *exiit*. Præt. Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹצִיא *eduxit, exire fecit*, cum ו Converſ. Præteriti.

1434 כַּצָּהֳרָיִם Cats-tſo-horá jim] (& judicium tuum) *tanquam ipſam meridiem*, i. e. juſtam cauſam tuam ſenſim magis magíſque inclareſcere faciet. A צֹהַר *lux, lumen*, Nom. Dual. צָהֳרַיִם *meridies*, quando lux ſatis eſt clara, q. duæ luces: prima à mane uſque ad meridiem, cui 4 horas tribuunt, ſecunda à meridie ad initium occaſus quæ 6 horas complectitur; ipſa a. meridies, duas. In pauſa צָהֳרָיִם Cum Præfix. וְצָהֳרַיִם *& meridies*, כַּצָּהֳרָיִם *ſicut ipſa meridies*, excluſo ה Emphat.

Verſ. 7.

1435 וְהִתְחוֹלֵל Vehith-hho-lél] (Sile Domino) *& expecta eum*. Vel *& redde te dolorem*, i. e. affligas te, dolores tuos illius gratiâ libenter ſuffer. LXX. καὶ ἱκέτευσον αὐτὸν *& ora eum* (q. ab חָלָה *faciem deprecatus eſt*). Ab חוּל *dolere*, Num. 502. It. *ſperare, expectare*, q. à יָחַל In Hithp. quieſcente ו in ו & geminatâ tertiâ, R. 6?. הִתְחוֹלֵל *ſemetipſum reddidit dolorem*, vel *dolentem*, h. e. ſeipſum afflixit. Vel *anxiè expectavit*. Imper. Hithp.

במצליח

1436 בְּמַצְלִיחַ Bemats-líahh] *cum prospe-rè agente.* Part. Hiph. à צָלַח suprà Num. 37.

Vers. 8.

1437 הֶרֶף Hé-reph] *Desiste.* A רָפָה *lenis, debilis, remissus fuit*, in Hiph. הִרְפָּה *debile fecit, remissum reddidit.* It. *destitit, desiit, reliquit*, nam relicta q. remissa redduntur. Imper. Hiph. esset הַרְפֵּה at apocopato ה, assumit duplex (ֶ) R. 67. n. 4. sitque הֶרֶף In plur. הַרְפּוּ *desistite*, Ps. 46. 11.

1438 וַעֲזוֹב Va-ϒazóbh] *& derelinque.* A עָזַב Num. 532. Imper. Kal, עֲזוֹב cum (ֲ) à quo punctuatur ו

Vers. 9

1439 יִכָּרֵתוּן Jic-ca-ré-thun] *succidentur.* A כָּרַת *succîdit, excîdit, amputavit*, Fut. plur. Niph. יִכָּרְתוּ in pausa mutato (ְ) in (ֵ) R. 132. יִכָּרֵתוּ Cum ן parag. יִכָּרֵתוּן

Vers. 10.

1440 וְהִתְבּוֹנַנְתָּ Vehith-bo-nán-ta] *& considerabis.* A בּוּן *intelligere*, in Præt. Hithp. quiescente ו in ו R. 63. הִתְבּוֹנֵן *se intelligentem reddidit, perpendit, expendit.* In secunda pers. וְהִתְבּוֹנַנְתָּ cum ו Convers. Præt.

1441 וְאֵינֶנּוּ Vee-nén-nu] *& non ipse.* LXX. καὶ οὐ μὴ εὕρῃς *& non invenies* sc: locum ejus. אַיִן *non*, suprà Num. 134. Cum Affix. plerumque dicitur de iis de quibus nobis nihil certi constat. וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ *& ecce non ille*, v. 36. *Priusquam abibo* וְאֵינֶנִּי *& non ego*, Psal. 39. 14. *In labore hominum* אֵינֵמוֹ *non illi* sc: sunt, Psal. 73. 5. *Perde in ira, perde*, וְאֵינֵמוֹ *& non ipsi*, Psal. 59. 14. עוֹד אֵינָם *donec non illi*, Ps. 104. 35.

Vers. 11.

1442 וְהִתְעַנְּגוּ Vehith-ϒan-neghú] *& oblectabunt se.* Præt. Hith. הִתְעַנֵּג paulò ante Num. 1431.

Vers. 12.

1443 זוֹמֵם Zo-mém] *Sceleratè cogitans est.* Ben. Kal, à זָמַם Num. 687.

1444 וְחֹרֵק Vehho-rék] *& quatiens dentibus.* Ab חָרַק *frenduit*, Ben. Kal.

Vers. 14.

1445 פָּתְחוּ Pa-thehhú] (Gladium) *aperuerunt*, i. e. evaginârunt, Targ. שְׁלְפוּ *extraxerunt.* Præt. Kal, פָּתַח clausum vel ligatum *aperuit, solvit.* In pausa פָּתָח Psal. 78. 23. In pl. פָּתְחוּ In pausa cum (ָ) פָּתָחוּ Ps 109. 2.

1446 לְהַפִּיל Lehap-píl] *ad cadere faciendum*, i. e. ut prosternant. A נָפַל *cecidit*, in Hiph. excluso נ, R. 69. הִפִּיל *cadere fecit, prostravit.* Gerund. Hiph. וּלְהַפִּיל *& ad dejiciendum*, Ps. 106. 27.

1447 לִטְבוֹחַ Lit-bóahh] *ad mactandum.* A טָבַח *mactavit*, propriè pecudes: refertur etiam ad homines, ut Ovid. *Totque simul mactare viros.* Gerund. Kal, ubi ל cum (ִ) ob sequens (ְ)

Vers. 15.

1448 תִּשָּׁבַרְנָה Tish-sha-bhár-na] *confringentur.* A שָׁבַר *fregit, confregit.* Tertia pers. pl. fœm. Fut. Niph. cum (ַ) loco (ֵ)

Vers. 16.

1449 מֵהֲמוֹן Me-hamón] *præ multitudine* (substantiâ) *impiorum.* LXX. ὑπὲρ πλοῦτον *super divitias.* Ab הָמָה vel הָמַן *tumultuatus est, sonuit.* Nom. masc

masc. הָמוֹן *tumultus, strepitus, populus, turba, multitudo*, quæ non fit sine strepitu הָמוֹן חוֹגֵג *multitudo, festum celebrans*, Pf. 42. 5. LXX. ἤχου ἑορτάζοντος *sonus festa celebrantis*. In Regim. converso (ָ) in (ֲ) R. 114: וַהֲמוֹן *& multitudo nationum*, Pf. 65. 8.

Vers. 17.

1450 וְסוֹמֵךְ Veso-méch] *&* (sed) *sustentans est* justos, ne corruant. A סָמַךְ *fulcivit*, re, fortunâ, fide, *sustentavit*. Ben. Kal, סוֹמֵךְ plur. סוֹמְכִים in Regim. בְּסוֹמְכֵי *in sustentantibus animæ meæ*, Psal. 54. 6. i. e. inter eos qui sustentant animam meam.

Vers. 19.

1451 רְעָבוֹן Reȝa-bhón] (in diebus) *famis* saturabuntur. A רָעֵב *esurivit*, Nom. m. Heemanth. רְעָבוֹן *fames, alimentorum penuria* animam meam.

Vers. 20.

1452 כִּיקַר Ki-kár] *ut preciosum*. A יָקַר retrò Num. 1416. Nom. m. יְקָר *pretiosum, charum, preciositas*. Cum Præfix. בִּיקָר *in honore*, Pf. 49. 13. ubi (:) sub (י) tollitur ob præcedens (.) R. 8. In Regim. correpto (ָ) in (-) R. 115. כִּיקַר *in preciositate*.

1453 כָּרִים Ca-rím] *arietum*. i. e. adipis quæ adolebatur. Targ. הֵיךְ יְקַר פַּלְגְסִין מִתְפַּטְמִין וְסוֹפֵיהוֹן מִתְנַכְסִין *sicut gloria vervecum impinguatorum, qui tandem jugulantur: sic gloria impiorum in fumo gehennæ consumetur*. LXX. ἅμα τοῦ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι *simul ac honorificati fuerint ac exaltati*. Legerunt in Infinit. כִּיקָר *secundùm honorare*; כָּרִים *secundùm elevare*. Ab inusitato כָּרַר fit כַּר *aries, agnus*, ratio nominis ignota. In plur. loco dagesh compensativi, adsciscitur dagesh. *Induti sunt* כָּרִים *arietes grege*, Pf. 65. 14. LXX. οἱ κριοὶ *arietes*. Alii *pascua* vertunt.

Vers. 21.

1454 לֹוֶה Lo-vé] *Mutuatur*. A לָוָה *adjunxit, copulavit*. It. *mutuatus est, mutuo accepit*, qui enim mutuo accipit, addit seu devincit se & fidem suam alteri à quo mutuum accipit, Ben. Kal, exit in (ֶ) R. 65.

1455 חוֹנֵן Hho-nén] *gratiosè largitur*, gratificatur. LXX. οἰκτείρει *miseretur*. Ab חָנַן *gratiam fecit, misertus est*, Ben. Kal.

Vers. 22.

1456 מְבֹרָכָיו Mebho-ra-cáv] *benedicti ejus*, i. e. ab illo. A בָּרַךְ *benedixit*, Part. Pyh. מְבֹרָךְ *benedictus*, pro מְבֹרָךְ excluso dagesh R. 19. יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ *sit nomen Domini benedictum*, Pf. 113. 2. In plur. מְבֹרָכִים cum Affix. מְבֹרָכָיו.

1457 וּמְקֻלָּלָיו U-mekúl-leláv] *& maledicti ejus*, i. e. ab illo. A קָלַל re vel verbis aliquem *vilipendit, à levitate despectum habuit, maledixit*. Partic. Pyhal, מְקֻלָּל cum Affix. ut priùs.

Vers. 23.

1458 מִצְעֲדֵי Mits-ȝadhé] *gressus*, vel *passus* viri. A צָעַד *gressus, progressus est*, Nom. pl. Heemanth. מִצְעָדִים in Regim. correpto (ָ) in (ֲ) מִצְעֲדֵי

1459 כּוֹנָנוּ Co-ná-nu] *statuuntur*, vel *diriguntur*. A כּוּן *aptare, dirigere*, Præt. Pyh. quiescente ו in ו R. 63. כּוֹנֵן plur. כּוֹנָנוּ cum (ָ) ob pausam.

1460 יֶחְפָּץ [Jehh-páts] (& viam ejus) *acceptam reddet*, LXX. θελήσει σφόδρα *volet valdè*. Ab חָפֵץ Num. 1344. Fut. Kal, in secunda perf. לֹא תַחְפּוֹץ *non delectaris*, Pf. 51. 18. pro תַחְפֹּץ R. 14. In tertia יַחְפֹּץ *delectabitur*, Psal. 147. 10. pro יֶחְפָּץ cum (ָ) ob pausam. In plur. יַחְפְּצוּ *delectabuntur*, Psalm. 68. 31.

Vers. 24.

1461 יוּטָל [Ju-tál] (non) *dejicietur*. A טוּל *jactus, projectus, dejectus, translatus fuit*, in Hoph. abjecto ו, literæ character. assumunt ו R. 58. הוּטַל idem. Fut. Hoph.

Vers. 25.

1462 נַעַר [Ná-yar] *Puer fui*. נַעַר vide suprà Num. 1095. In pl. נְעָרִים *pueri*, Psal. 148. 12, ut Num. 459.

1463 זָקַנְתִּי [Za-kán-ti] (etiam) *senui*. A זָקֵן *senuit, consenuit*, Præt. Kal.

1464 נֶעֱזָב [Ne-yezábh] (& *non vidi*, sc: ego David, licet alii subinde viderint; nempe rarum tunc, & nunc, *justum*) *derelictum*. A עָזַב *dereliquit*, Part. Niph. נֶעֱזָב pro נֶעְזָב cum (ֱ) sub ע, quod punctuat præcedentem.

וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ לָחֶם *& semen ejus cōtinuò* (ex Pih.) *quærēs panē*. Targ. addit, מֵחֶסְרָא *præ inopia*, sc: quem tandē non reperiret, ac fame periret. Subinde tamen id contigit, ut *Lazaro* pauperi, It. illis, *quibus mūdus non fuit dignus*, Heb. 11, 38. sed tunc pro pane corporali, habent copiam solationum cœlestis gloriæ. Vel, *Etiāsi semen ejus quærens sit panem*, non tamen justus est derelictus. Vel agitur hîc non de justo in genere, sed in specie *de justo benefico*, qui præter reliquam sanctam vitam, *imprimis* commiserationis erga proximum affectione conspicuus est, *qui mutuò dat, qui omni die donat, qui miseretur*, &c. Confer Ps. 41 v. 1, 2, 3. Dicitur etiam Hieronim. omnibus historiis diligenter evolutis, nullum reperisse exemplum subitaneæ & malæ mortis ullius misericordis aut benefici.

Vers. 26.

146[5] וּמַלְוֶה U-mal-vé] *& mutuo dans*. A לָוָה *mutuatus est*, Num. 1454. in Hiph. הִלְוָה *mutuavit, mutuo dedit*. Part. Hiph. מַלְוֶה exit in (ֶ) R. 65.

Vers. 28.

1466 נִשְׁמָרוּ Nish-má-ru] *conservabuntur*. A שָׁמַר *custodivit*, Præt. Niph. נִשְׁמַר *custoditus, conservatus fuit*, in plur. נִשְׁמָרוּ cum (ָ) ob pausam.

1467 נִכְרָת Nich-ráth] *exscindetur*. A כָּרַת *excidit, amputavit*, Præt Niph. נִכְרַת *excisus, exterminatus fuit*, cum (ָ) ob pausam. In fœm. נִכְרְתָה

Vers. 30.

1468 חָכְמָה Hhoch-má] (meditabitur) *sapientiam*. Ab חָכַם *sapuit*, Nom. fœm. חָכְמָה *sapientia*; differt à בִּינָה *intelligentia*, quòd post acquisitionem sapientiæ, intelligentia fit. Cum Præfix. בְּחָכְמָה *in sapientia*. Cum Affix. mutato ה in ת, חָכְמָתָם *sapientia eorum*. In plural. *Os meum loquetur* חָכְמוֹת *sapientias*, Psal. 49. 4.

Vers. 32.

1469 צוֹפֶה Tso-phé] *Observat*. A צָפָה *observavit, speculatus est*, ex loco altiori circumcirca aspexit, Ben. Kal, exit in (ֶ) R. 65.

1470 לַהֲמִיתוֹ La-hami-thó] *ad morte afficiendum illum*. A מוּת *mori*, in Hip. abjecto ו, R. 58. הֵמִית *morte affecit*, *mori*

mori fecit. Infin. Hiph. הָמִית Cum Affix. mutato (ִ) in (ֲ) (quod punctuat præcedentem) לַהֲמִיתוֹ Pſ. 59. 1.

Verſ. 33.

1471 יַרְשִׁיעֶנּוּ Jar-ſhi-ɣén-nu] (& non) *condemnabit eum*. A רָשַׁע ſuprà Num. 7. in Hiph. הִרְשִׁיעַ *injuſtè egit, injuſtitiam operatus eſt*, ſæpius eſt forenſe, *injuſtum pronunciavit, condemnavit*. Fut. Hiph. יַרְשִׁיעַ cum Affix. יַרְשִׁיעֶנּוּ *improbum declarabit eum*. In pl. יַרְשִׁיעוּ *condemnabunt*, Pſalm. 94. 21.

1472 בְּהִשָּׁפְטוֹ Behiſh-ſha-phetó] *in judicando eum*, i. e. cum judicabitur. A שָׁפַט *judicavit*. Infinit. Niph. הִשָּׁפֵט *judicari*. Cum Affix. & Præfix. בְּהִשָּׁפְטוֹ

Verſ. 34.

1473 לָרֶשֶׁת La-ré-ſheth] *ad poſſidendum*. A יָרַשׁ *hæreditavit, hæreditatem* alicujus vel jure vel bello cepit. Infin. Kal, ablato (י) R. 54. רֶשֶׁת *poſſidere*, cum ל nota Gerundii, quod geſtat (ָ) ante Milhel. R. 80.

1474 בְּהִכָּרֵת Behic-ca-réth] *in excidendo*, i. e. cum exciſi fuerint. Infinit. Niph. à כָּרַת paulò ante Num. 1467.

Verſ. 35.

1475 עָרִיץ ɣa-ríts] (Vidi impium) *formidabilem*. Targ. תַּקִּיפָא *fortem*. LXX. ὑπερυψούμενον *ſuper exaltatum*. A עָרַץ ſuprà Num. 546. Nom. m. עָרִיץ *fortis, validus, formidabilis*, q. omnia frangens, *tyrannus*. Eſt ex Pihel deductum, ideóque in plur. retinet (ָ) R. 114. not. *Et cœtus* עָרִיצִים *tyrannorum*, Pſal. 86. 14. וְעָרִיצִים *& tyranni*, violenti, Pſal. 54. 5.

1476 וּמִתְעָרֶה U-mith-ɣa-ré] *& ſeſe effundentem*, dilatantem. LXX. καὶ ἐπαιρόμενον *& elevatum*. A עָרָה *nudavit, effudit*, quia effundendo vas nudatur. In Hithp. הִתְעָרָה *ſe effudit, dilatavit, explicavit*. Legitur bis in SS. h. l. in Partic. & Thren. 4. 21. in Fut.

1477 כְּאֶזְרָח Ceez-ráhh] *ſicut indigenam*. Targ. הֵיךְ אִילָן יַצִּיב *ſicut arborem indigenam*. LXX. ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου *ſicut cedros Libani*, legerunt כְּאָרֶז *ſicut cedrus*: & rectè quidem ad ſenſum; ſunt n. cedri indigenæ virentes, i. e. arbores quæ ortæ ſunt & virent in Libano. A זָרַח *ortus fuit*, Nom. m. Heemanth. אֶזְרָח *indigena*, q. inde ortus & genitus, opponitur גֵּר *advena*. Neſcio quâ ratione Pagnin. *laurum* vertit.

1478 רַעֲנָן Ra-ɣanán] *virentem*. A רָעַן geminatâ tertiâ radicali, רַעֲנָן *virens, viridis, frondiferus*. *Ego ſicut olea* רַעֲנָן *viridis*, Pſal. 52. 10. quæ ſemper virorem retinet. In plur. reſoluto (ָ) in (ַ) & dageſh, וְרַעֲנַנִּים *& virentes erunt*, Pſal. 92. 15.

Verſ. 36.

1479 וַיַּעֲבֹר Vaj-ja-ɣabhór] *Et tranſiit*, & ecce non ille. Targ. וּפְסַק מִן עָלְמָא *& defecit ex mundo*. Fut. Kal, cum ו converſ. ſuprà Num. 688.

2480 נִמְצָא Nim-tſá] (& non) *inventus eſt*. A מָצָא *invenit*. Præt. Niph. exit in (ָ) R. 64. Vide infrà Num. 1708.

Verſ. 37.

1481 תָּם Tám] (Cuſtodi) *integrum*. LXX. ἀκακίαν *innocentiam*. A תָּמַם *integer fuit*, Nom. m. תָּם *integer, perfectus*, Pſ. 64. 5. & ſubſtantivè *integrum, integritas*.

1482 אַחֲרִית A-hharith] (quoniam hoc) *ultimum* viro pacis. LXX. *quoniam sunt* ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ *reliquiæ homini pacifico*. Ab אַחַר *post*, Nom. fœm. sine pl. אַחֲרִית *ultimum, finis, postremum cujusque rei*, אַחֲרִית רְשָׁעִים נִכְרָתָה *ultimum impiorum exscindetur*, v. 38. LXX. *reliquiæ impiorum peribunt*. Cum Præfix. *Habitabo* בְּאַחֲרִית יָם *in ultimo maris*, Psal. 139. 9. i. e. in occidentali regione. Cum Affix. *Sit* אַחֲרִיתוֹ *ultimum ejus ad excidendum*, Psal. 109. 15. LXX. τὰ τέκνα αὐτοῦ *liberi ejus*. *Intelligam* לְאַחֲרִיתָם *in ultimum eorum*, Ps. 73. 17. i.e. considerabo præmium vel pœnam quæ manent eos.

Vers. 38.

1483 וּפֹשְׁעִים U-pho-sheעím] *Et prævaricatores*. A פָּשַׁע *defecit*. Ben. pl. Kal, פשעים *prævaricantes*.

1484 נִשְׁמְדוּ Nish-medhú] *perdentur*. A שָׁמַד in Præt. Niph. נִשְׁמַד *perditus, abolitus, ad ultimum redactus fuit*. In plur. נִשְׁמְדוּ Psal. 83. 11.

Vers. 40.

1485 וַיַּעְזְרֵם Vaj-jaע-zerém] *Et adjuvabit eos*. A עָזַר *juvit, auxiliatus est*. Tertia pers. Fut. Kal, יַעְזוֹר *juvabit*. Ob Affix. ו transit in (:) R. 119. & (-:) amittit vocalem (-) R. 15. sitque cum ו Convers. וַיַּעְזְרֵם Et sic יַעְזְרֶהָ *juvabit eam*, Psalm. 46. 6. Vide infrà Num. 3149.

1486 וַיְפַלְּטֵם Va-je-phal-letém] *& liberavit eos*. A פָּלַט supra Num. 974. Fut. Pih. יְפַלֵּט Cum Affix. יְפַלְּטֵהוּ *liberabit eum*, יְפַלְּטֵם *eos*. Cum ו convers. ut supra Num. 76.

PSALMUS XXXVIII. לח

1487 לְהַזְכִּיר Lehaz-kír] *ad commemorandum*. Vel *in commemorationem* sc: peccati à se admissi. Ab הִזְכִּיר suprà Num. 948. Gerund. Hiph. לְהַזְכִּיר Legitur in duobus titulis Psalm. h. l. & Psal. 70. 1. Ad commemoranda beneficia Dei. Vel ut decantarentur isti Psalmi in sacrificio dicto אַזְכָּרָה *recordatio*, quòd sacrificantem quasi in memoriam Dei reduceret. LXX. h. l. vertunt: *In rememorationem de Sabbato*, & Ps. 70. 1. *In rememorationem quòd salvum me fecit Dominus*.

Vers. 2.

1488 אַל Al] *Ne*, suprà Num. 191.

1489 בְּקֶצְפְּךָ Bekets-pechá] (ne) *in fervore tuo*. A קָצַף *ebullivit, efferbuit*, Nom. m. sine pl. קֶצֶף *effervescentia, ira fervens, indignatio*. Cum Affix. mutat utrumq; ( ) in (:) R. 122. & prius (:) iterum vel in (-:) vel in (.) R. 6. sitque בְּקֶצְפְּךָ *in ferventi ira tua*, וְקִצְפֶּךָ *& fervore tuo*, Psal. 102. 11.

Vers. 3.

1490 נִחֲתוּ Ni-hhathú] (sagittæ tuæ) *demissæ sunt*. LXX. ἐνεπάγησαν *infixæ sunt*, sc: ærumnæ, quibus velut sagittis me configis. A נָחַת *descendit*, in Præt. Niph. נִנְחַת pro נִחַת *demissus fuit*, R. 69. in plur. נִחֲתוּ Potest etiam esse à חָתַת *fregit*, נִחַתּוּ *fractæ sunt*, pro נִחַתּוּ omisso dagesh.

1491 וַתִּנְחַת Vat-tin-hhath] *& descendit*. Fut. Kal, à superiori נָחַת cum ו Convers. Futuri.

Vers.

Vers. 4.

1492 מְתֹם Me-thóm] (non est) *integritas* in carne mea. Tar. אַסוּ בְּגוּשְׁמִי *sanitas in corpore meo*, & sic LXX. ἴασις. A תָּמַם *integer fuit*. Nom. Heemanth. sine pl. מְתֹם *integritas*, *perfectio*, *sanitas*. Vel potest esse à מְתָה unde מְתִים *homines*, hinc מְתֹם *humanitas*, *hominis figura*. Ut significet, *Non est hominis figura in me*.

1493 זַעְמֶךָ Zaע-mé-cha] (à facie) *indignationis tuæ*, i. e. propter indignationem tuam. A זָעַם *detestatus est*, Nom. m. sine pl. זַעַם *indignatio*, *detestatio*. Cum Præfix. *Immisit* עֶבְרָה וָזַעַם *furorem & indignationem*, Pf. 78. 46. ubi ו cum (ָ) R. 78. Cum Affix. mutat posterius (-) in (:) R. 121. & si aliud (:) sequatur, iterum resumit (-) R. 6. זַעַמְךָ *indignatio tua*, Pf. 102. 11. In pausa זַעְמֶךָ

Vers. 5.

1494 כְּמַשָּׂא Kemas-sá] *sicut onus*. A נָשָׂא *tulit*, *levavit*. Nom. Heemanth. abjecto נ, R. 161. n. 4. מַשָּׂא *onus*, *pondus*, quod levatur & alicui imponitur: cum כ similitud.

1495 כָּבֵד Ca-bhédh] *grave*. A כָּבֵד *gravis fuit*. Nom. Participiale Kal.

Vers. 6.

1496 הִבְאִישׁוּ Hibh-í-shu] *Putruerunt*. A בָּאַשׁ *fœtuit*, Præt. Hiph. הִבְאִישׁ *putidum*, *fœtidum reddidit*. In plur. הִבְאִישׁוּ Targ. סְרִיו *fœtuerunt*.

1497 נָמַקּוּ Na-mák-ku] *contabuerunt*. Targ. אִתְמַסְמַסוּ *dissolutæ sunt*. A מָקַק *dissolvit*, in Niph. syncopatâ mediâ, R. 70. נָמַק *dissolutus fuit*, per Metaph. *corruptus fuit*, *cariem genuit*, *tabe & sanie confectus est*. In plur. assumpto dagesh נָמַקּוּ

1498 חַבּוּרֹתָי Hhab-bu-ro-tháj] *livores mei*. Targ. חַלְבְּשׁוּשַׁי & LXX. οἱ μώλωπές μου *cicatrices meæ*. Ab חָבַר *associatus fuit*, Nom. fœm. חַבּוּרָה *livor*, *tumex*, percussio, ex qua sanguis non exit, sed ibi coadunatur. Sexies legitur in SS.

1499 אִוַּלְתִּי Iv-val-tí] (à facie) *stultitiæ meæ*, i. e. propter stultitiam quâ & peccavi, & tam serò pœnitere distuli. Ab אֱוִיל *stultus*, Nom. fœm. אִוֶּלֶת *stultitia*, *fatuitas*, oppositum חָכְמָה *sapientiæ*. Cum Affix. mutat utrumque (ֶ) in (:) R. 122. & prius (:) in (-) R. 6. *Novisti* לְאִוַּלְתִּי *stultitiam meam*, Psal. 69. 6.

Vers. 7.

1500 נַעֲוֵיתִי Na-ǝavé-thi] *Incurvatus sum*, depressus sum quàm maximè, scil: pondere peccatorum meorum, & plagarum, v. 5. Targ. עַקְמֵית *curvus factus sum*. LXX. ἐταλαιπώρησα *miser factus sum*. A עָוָה *curvus*, *obliquus fuit*; in Niph. נַעֲוָה *incurvatus fuit*. In prima pers. mutato ה in (ִ) quiesc. R. 66. נַעֲוֵיתִי

1501 הִלַּכְתִּי Hil-lách-ti] *continuò ambulabam*. Ab הָלַךְ *ambulavit*, in Pih. הִלֵּךְ *continuò ambulavit*, *discurrit*, in prima pers. הִלַּכְתִּי Psal. 131. 1. in pausa cum (ָ) הִלָּכְתִּי

Vers. 8.

1502 כְסָלַי Chesa-laj] *ilia mea*. LXX. αἱ ψόαι μου *lumbi mei*. Nom. radicale כֶּסֶל *stultitia*, *inconstantia*. It. *Ilia*, partes imi ventris inter coxas & pubem. Dicuntur itaque ilia à stultitia, eâ ratione quâ renibus tribuitur erudi-

 ditio

ditio, Psal. 16. 7. *Etiam noctibus erudiunt me renes mei.* In plur. cum Affixo, כִּסְלַי ut suprà Num. 255. Sexies legitur in SS.

1503 נִקְלֶה Nik-lé] *vilitate*, contemptu. LXX. ἐμπαιγμάτων *illusionibus*. A קָלָה *vilipendit*, Nom. Participiale Niph. נִקְלֶה *vilitas, res vilis, opprobrium.*

Vers. 9.

1504 נְפוּגוֹתִי Nephu-ghó-thi] *Debilitatus sum.* LXX. ἐκακώθην *afflictus sum.* A פּוּג *remissum esse, cessare, debilitare.* In Præt. Niph. quiescente ו in ו R. 61. נָפוּג *debilitatus fuit.* In prima pers. assumpto ו R. 62. נְפוּגוֹתִי

1505 וְנִדְכֵּיתִי Venidh-ké-thi] *& confusus sum.* καὶ ἐταπεινώθην *& humiliatus sum.* A דָּכָה *contudit, comminuit.* In Niph. נִדְכָּה *contusus, contritus, comminutus fuit.* Legitur bis in Psalm. h. l. in Præt. & Ps. 51. 19. in Participio. In prima pers. Præt. mutato ה in (י) R. 66. נִדְכֵּיתִי

1506 שָׁאַגְתִּי Sha-ágh-ti] *rugii.* Præt. Kal, à שָׁאַג *rugiit*, leonum est. Metaph. *Magna voce clamavit.* In prima pers. שָׁאַגְתִּי in plur. שָׁאֲגוּ *rugierunt* hostes tui. Psal. 74. 4. Targ. אַלִּין *clamant.*

1507 מִנַּהֲמַת Min-na-hamáth] *præ fremitu*, vel *propter fremitum.* LXX. ἀπὸ στεναγμοῦ *à gemitu.* A נָהַם *fremuit, gemuit*: de leonibus *rugiit.* Nom. fœm. נְהָמָה *fremitus, gemitus.* Legitur bis tantùm in SS. idque in Regim. h. l. & Esa. 20. 2. נַהֲמַת

Vers. 11.

1508 סְחַרְחַר Sehhar-hhár] (cor meum) *circumit*: præ angustiarum multitudine. LXX. ἐταράχθη *conturbatum est.* A סָחַר *circuivit, gyravit*, Aut est verbum geminatis duabus posterioribus radicalibus; aut nomen סְחַרְחַר *gyrans, per gyrum vadens.* Legitur h. l. tantùm in SS.

Vers. 12.

1509 מִנֶּגֶד נִגְעִי Min-né-gedh nigh-ý] *ex adverso plaga mea* steterunt. LXX. ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν *adversum me appropinquarunt* & steterunt. (Legerunt מִנֶּגְדִּי נָגְעוּ) A נָגַע *tetigit, attigit, pertigit.* Nom. m. נֶגַע *plaga, percussio, læsio*, q. tactio valida. Cum Præfix. וָנֶגַע *& plaga*, Psal. 91. 10. Cum Affix. ut suprà Num. 736. nisi quòd prius (:) transit in (.) R. 6. נִגְעִי *plaga mea*, *Remove à me* נִגְעֶךָ *plagam tuam*, Psal. 39. 11. In plur. cum Præfixis, וּבִנְגָעִים *& in* (cum) *plagis*, Psalm. 89. 33.

Vers. 13.

1510 וַיְנַקְשׁוּ Va-jena-keshú] *Et illaqueare cupiunt.* Targ. וַעֲבַדוּ פַחִין *& fecerunt laqueos.* LXX. καὶ ἐξεβιάζοντο *& vim faciebant*: A נָקַשׁ *irretivit, illaqueavit, laqueum tetendit*, suprà Num. 472. In Pih. נִקֵּשׁ idem: sed legitur bis tantùm in SS. idque in Fut. יְנַקֵּשׁ *illaqueabit fœnerator omne quod est ei*, Ps. 109. 11. Targ. יְגַבֵּב *colligabit.* LXX. ἐξερευνησάτω *scrutetur.* q. esset יְבַקֵּשׁ *inquiret.* Et h. l. cum ו Convers. וַיְנַקְשׁוּ pro וַיְנַקְּשׁוּ excluso utroque dagesh, R. 20.

Vers. 14.

1511 כְּחֵרֵשׁ Chehhe-résh] *sicut surdus.* Ab חֵרֵשׁ suprà Num. 1160. Nom. m.

m. חֵרֵשׁ *surdus*. q. cogitabundus suspicans de se omnia dici, cum כ similitudinis.

1512 וּכְאִלֵּם U-cheil-lém] *& sicut mutus*. Ab אָלַם *ligavit*, *colligavit*, Nom. m. אִלֵּם *mutus*, quòd instrumenta loquendi colligata habeat. Cum Præfix. וּכְאִלֵּם

1513 יִפְתַּח Jiph-táhh] (qui *non*) *aperiet*. A פָּתַח *aperuit*, Fut. Kal, אֶפְתַּח *aperiam*, Cum ה parag. אֶפְתְּחָה Psal. 78. 2. יִפְתַּח *aperiet*.

Vers. 15.

1514 שֹׁמֵעַ Sho-méay] *audiens*. A שָׁמַע *audivit*, Ben. Kal, שֹׁמֵעַ cum (-) Furtivo, R. 10.

1515 תּוֹכָחוֹת To-cha-hhóth] A יָכַח suprà Num. 285. Nom. fœm. Heemanth. mutato (י) in ו R. 161. n. 1. תּוֹכַחַת & תּוֹכֵחָה *correctio*, *objurgatio*, *correptio*, tam verbo quàm opere. Cum Affix. mutato posteriori (-) in (:) R. 121. וְתוֹכַחְתִּי *& correptio mea*, Psal. 73. 14. In pl. תּוֹכָחוֹת *increpationes*, Psal. 149. 7. בְּתוֹכָחוֹת *in reprehensionibus*, Ps. 39. 12. Converso posteriori (-) in (..)

Vers. 16.

1516 הוֹחָלְתִּי Ho-hhál-ti] *speravi*. A יָחַל suprà Num. 1260. In Præt. Hip. mutato (י) in ו R. 57. הוֹחִיל *speravit*, *expectavit*. In prima pers. הוֹחַלְתִּי *speravi*, & in pausa, mutato (-) in (..) הוֹחָלְתִּי Ps. 130. 1.

Vers. 17.

1517 בְּמוֹט Bemót] *in dimovendo*, i. e. cum dimovetur. A מוֹט *dimovere*, *nutare*, Infinit. Kal, R. 60. Cum Præfix. וּבְמוֹט *& in dimovendo*, Ps. 46. 3.

1518 הִגְדִּילוּ High-dí-lu] (contra me) *magnificârunt*. LXX. *Magna locuti sunt*, contumeliosi fuerunt. A גָּדַל *magnus fuit*, in Hiph. הִגְדִּיל *magnificavit*, *magnum reddidit*. Constructum cum עַל sumitur in malũ, הִגְדִּיל עָלַי *magnificavit contra me calcaneum*, Psalm. 40. 10. i. e: sustulit. עָלַי הִגְדִּיל *contra me magnificavit*, Psal. 55. 13. sc: os aut linguam, i. e. contumeliosè locutus est. כִּי הִגְדַּלְתָּ *quoniam magnum reddidisti*, Ps. 138. 2. sc: nomen tuum. In pl. הִגְדִּילוּ

Vers. 19.

1519 אֶדְאַג Edh-ágh] *sollicitus*, *anxius ero*, propter peccatum meum. Vel *timebo*, à peccato meo. Targ. אֶתְיַצַּף *dolebo*. LXX. μεριμνήσω *cogitabo pro peccato meo*. A דָּאַג *sollicitus fuit*, *metuit*, *doluit* de futuro. Fut. Kal.

Vers. 20.

1520 עָצֵמוּ Ya-tsé-mu] *roborati sunt*. LXX. κεκραταίωνται: *confirmati sunt*. Præt. Kal, à עָצַם vel עָצֵם *robustus*, *fortis*, *roboratus fuit*, *multus factus est*: dicitur de omni fortitudine. עָצְמוּ מִסַּפֵּר *fuère fortia præ narrare*, Psal. 40. 6. I. e. supra numerum, sunt majora quàm ut enarrari possint. עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי *multiplicati sunt præ capillis capitis mei*. Ibid. v. 13. proverbialis hyperbole de numero nobis infinito. מֶה עָצְמוּ רָאשֵׁיהֶם *quàm multæ sunt summa eorum*, Ps. 139. 17. Targ. אִתְחַיְּלוּ *roborati sunt principes eorum*. LXX. ἐκραταιώθησαν *roborati sunt principatus ejus*. In pausa reducto (:) in (..) R. 132. עָצֵמוּ

Vers.

Verſ. 21.

1521 ישטנוני Jis-tenú-ni] Targ. סטנו לי *adverſabuntur mihi.* LXX. ἐνδιέβαλλόν με *detrahebant mihi.* A שׂטן *adverſatus eſt, ſatanam egit.* Fut. plur. Kal, cum Affixo.

1522 רדופי Rodh phí] (propterea quòd) *perſequi me,* i. e. perſequor bonum. A רדף ſuprà Num. 314. Infin. Kal, רדוף Ob Affix. ו tranſit in ( ) R. 98. ut ſit רדפי ſed ſcribitur cum ו redundante רדופי

PSALMUS XXXIX. לט

1523 לידותון Li-dhu-thún] (*Præfecto*) *Jeduthuni.* ידותון (q. *confeſſor,* à ידה *confiteri*) fuit nomen proprium viri Levitæ, muſices peritiſſimi. Unde Pſ. 62. 1. *Præfecto* על ידותון *ſuper Jeduthun,* ornatè poſitum pro ea muſices parte, quam ille & filii ejus exercebant. Et cum (י) loco ו, על ידיתון Pſal. 77. 1.

Verſ. 2.

1524 מחטוא Me-hható] (cuſtodivi vias meas) *à peccando,* i. e. ne peccem. Ab חטא *peccavit,* à lege divina aberravit, Infin. Kal, חטוא Cum Præfix. מחטוא *à peccando,* ubi מ negationem includit, R. 42. לחטוא *ad peccandum,* Pſal. 78. 17. ubi ל cum (-) ob ſequens (-:)

1525 לפי Lephí] *ori meo.* A פה *os,* vide ſuprà Num. 256.

1526 מחסום Mahh-ſóm] (cuſtodiam ori meo) *capiſtrum,* h. e. valdè cavebo ne loquar. LXX. *Poſui ori meo* φυλακὴν *cuſtodiam.* Ab חסם *obſtruxit, obturavit,* Nom. Heemanthic. מחסום *clauſtrum, capiſtrum,* quo os animantis coercetur. Legitur h. l. tantùm in SS.

Verſ. 3.

1527 נאלמתי Ne-elám-ti] *Obmutui.* Ab אלם *ligavit, colligavit,* Præt. Niph. נאלם *obmutuit,* q. linguâ ligatus fuit. In prima perſ. נאלמתי pro נאלמתי ubi (-:) punctuat præcedentem.

1528 החשיתי He-hheſhé-thi] *ſilui* à bono. i. e. ne quidem bona verba prolocutus ſum, ne aliquod querulum et impatiens verbum, mihi incauto excideret. Ab חשה *ſiluit, tacuit,* in Præt. Hiph. החשה idem. In prima perſ. mutato ה in (י) quieſcens, R. 66. החשיתי

1529 וכאבי U-chee-bhí] *& dolor meus.* A כאב *doluit,* Nom. m. כאב *dolor, cruciatus.* Sexies legitur in SS.

1530 נעכר Ne ע-cár] *ſe conturbavit,* i.e. exulceratus eſt. LXX. ἀνεκαινίσθη *renovatus eſt,* diu expreſſus, ipſa taciturnitate recruduit. A עכר *turbavit, conturbavit,* in Niph. נעכר *turbatus, conturbatus fuit.* Et contractè נעכר R. 14. cum (.) ob pauſam. Legitur bis in SS. h. l. in Præt. & Prov. 15. 16. in Partic.

Verſ. 5.

1531 קצי Kits-tsí] (Notum fac mihi) *finem meum.* A קצץ *amputavit.* Nom. defectiv. קץ *finis, extremum,* pars præciſa tam rei quàm temporis. Cum Affix. aſſumpto dageſh. R. 125. קצי

ומדת U-mid-dáth] *& dimenſio.* (longitudo) dierum meorum quæ eſt? A מדד *menſus eſt.* Nom. fœm. מדה *menſura* continuorum, It. *veſtis,* q. commenſuratum corpori. In plural. מדות

מִדּוֹת *mensuræ, vestes.* Cum Affix. *Super os* מִדּוֹתָיו *vestium ejus*, Psalm. 133. 2.

1532 חָדֵל Hha-dhél] (sciam quàm) *cessans* (caducus) ego sum. Vel *cessator*: elegans descriptio mortui, qui verè cessat. Targ. אֵימָתַי אֶפְסַק *quando desinam.* LXX. τί ὑστερῶ ἐγώ *quid desit mihi.* Ab חָדַל *desiit, cessavit,* Nom. Participiale Kal, חָדֵל *desinens, cessans, cessator.*

Vers. 6.

1533 טְפָחוֹת Tepha-hhóth] *palmos* (palmales, ad instar palmi) dedisti dies meos, i. e. momentaneos, dodrantales 4. digitorum, brevi mensurâ comprehensibiles. Targ. קַלִּילִין *paucos.* LXX. παλαιστὰς *mensurabiles.* Nom. radic. טֶפַח *palma, palmus,* mensura 4 digitorum junctorum. In pl. טְפָחוֹת R. 122.

¶ כָּל־הֶבֶל כָּל־אָדָם *Universa vanitas omnis homo.* LXX. τὰ σύμπαντα ματαιότης *quoad omnia vanitas*, i. e. omni ex parte, ita ut vanitas & miseria quæ per alias creaturas frustratim spargitur, in uno homine aggregata videatur: sícque homo evadit compendium omnium vanitatum, quæ in creaturis extant. Cum inanimis, subjecet mutationi, corruptioni. Cum animatis, alterationi, morti: Cum sensilibus, lætitiæ, mœrori. Cum Angelis (*qui non servat à sua origine, reliquerunt suum domicilium,*) inconstantiæ, &c. sícque in barathrum peccatorum ruit.

1534 נִצָּב Nits-tsábh] *consistens*, (subsistens) LXX. ζῶν *vivens.* A יָצַב in Niph. converso (י) in dagesh, R. 69. n. 1. נִצַּב *stetit, constitit, constitutus fuit.* Part. Niph. נִצָּב

Vers. 7.

1535 בְּצֶלֶם Betsé-lem] *in imagine* ambulat homo, non solidâ sed umbratili, qualis fit in speculo vel somno, ita ut hæc vita sit tantùm umbra vitæ. Nom. m. צֶלֶם *imago, similitudo*, tam corporea quàm incorporea: convenit cum צֵל *umbra*, quòd imago sit velut umbra seu adumbratio corporis. Cum Affix. (ut suprà Num. 133.) צַלְמָם *imaginem* (animam) *eorum spernes*, Psal. 73. 20.

1536 יֶהֱמָיוּן Je-hemá-jun] (vanitatem) *perstrepent*, sæpe sine notabili causa, sine fructu *tumultuantur*, tum intus in animo, tum foris in opere, propter res nihili, meras umbras, spes incertas. Ab הָמָה *sonuit, strepuit, fremuit, tumultuatus est.* Fut. Kal, quòd in Psalm. flectitur sic: וְאֶהֱמָה *& perstrepam*, Ps. 55. 18. ubi ה quiescit in (.) R. 65. & guttural. cum (∵) Cum ה parag. mutat ה radicale in (י) וְאֶהֱמָיָה Psalm. 77. 4. *Et quare* תֶּהֱמִי *tumultuaris contra me*? Psal. 42. 12. (in fœm. pro תֶּהֱמָהִי abjecto ה radicali, R. 66.) Cum ו convers. וַתֶּהֱמִי *& tumultuaris*, Ibid. v. 6. pro וַתֶּהֱמִי redeunte (∵) in (:) R. 14. In plur. abjecto ה, יֶהֱמוּ *frement*, Psal. 46. 4. Et mutato ה in (י) mobile, præcedente (.) ex vi pausæ, יֶהֱמָיוּן *perstrepent*, Psal. 83. 3. cum ן paragog.

1537 יִצְבֹּר Jits-bór] *colliget* frumentum in agro, vel alia &c. A צָבַר *congessit, collegit, coacervavit*, propriè in horrea, s. granaria, Fut. Kal,

1538 אֹסְפָם O-sephám] (& nescit quis) *collector eorum*, sc: quis collecturus sit in domum suam. Ab אָסַף *collegit, in unum redegit*, conservandi causâ, Benoni Kal, cum Affixo.

Vers. 8.

1539 תּוֹחַלְתִּי To-hhál-ti] *expectatio mea* ad te eſt, LXX. ἡ ὑπόστασίς μου *ſubſtantia mea* à te eſt, i. e. ſpes mea, ut Hebr. 11. *Fides eſt ſperandorum* ὑπόστασις. A יָחַל ſuprà Num. 1260. Nom. fœm. Heemanth. mutato (י) in ו, R. 161. n. 1. תּוֹחֶלֶת *ſpes, expectatio.* Ob Affix. mutat utrumque (ֶ) in (ְ) & prius (ְ) in (ַ)

Vers. 11.

1540 הָסֵר Ha-ſér] *Recedere fac*, i. e. amove. A סוּר *recedere*, in Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵסִיר *fecit recedere, removit, amovit*, Imper. Hiph.

1541 מִתִּגְרַת Mit-tigh-ráth] *ab excitatione* manus tuæ ego defeci, i. e. quia tu manu tuâ bellum mihi moves. Vel *à conflictu manus tuæ*, LXX. ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος *à fortitudine*. A גָּרָה *cōtentionem excitavit, bellum miſcuit.* Nom. fœm. תִּגְרָה *excitatio, belli ſuſcitatio, conflictus.* Legitur h. l. tantùm in SS. idque in Regim.

Vers. 12.

1542 וַתֶּמֶס Vat-té-mes] *& diſſolvere feciſti*, tabefeciſti. A מָסָה (non verò מָסַס ut habent Biblia Interlin.) ſuprà Num. 307. Fut. Hiph. quod eſſet תַּמְסֶה, at apocopato ה, exit in duplex (ֶ) R. 64. n. 7.

1543 כָּעָשׁ Ca-yáſh) *ſicut tinea*, (ſcil: veſtem) Targ. *& liquefactum eſt*, הֵיךְ זְחִיל *inſtar limacis corpus ejus.* LXX. *& tabeſcere feciſti* ὡς ἀράχνην *ſicut araneam animam ejus* : ſc: quæ dum tela texit, humorem vitalem exhaurit, ſéque eviſcerat. A עָשַׁשׁ ſuprà Num. 308. Nom. m. עָשׁ *tinea*, cum כ ſimilitud. quod excludit ה

1544 חֲמוּדוֹ Hhamu-dhó] *deſiderabile ejus*, pinguedinem carnis, & robur corporis ejus. Ab חָמַד *deſideravit*, Nom. Particip. Pahul, חָמוּד *deſiderabilis*, & ſubſtantivè *deſiderabile, optabile.*

Vers. 13.

1545 גֵּר Ghér] *peregrinus.* A גּוּר *peregrinari*, Nom. m. גֵּר *peregrinus*, qui aliunde venit, nec diu manendi gratiâ : תּוֹשָׁב autem eſt *advena*, qui diutiùs moratur. Utrique opponitur, אֶזְרָח *civis, indigena.* Cum Præfix. וְגֵר *& peregrinus*, Pſal. 94. 6. plur. גֵּרִים Pſal. 146. 9.

1546 תּוֹשָׁב To-ſhábh] *inquilinus.* A יָשַׁב *ſedit*, Nom. Heemanth. mutato (י) in (ו) R. 161. n. 1. תּוֹשָׁב *inquilinus, hoſpes*, qui quidem diu manet in aliquo loco, ſed in aliena domo.

Vers. 14.

1547 הָשַׁע מִמֶּנִּי Ha-ſháy-mim ménni] *Deſiſte à me*, i. e. relaxa pœnas. Targ. אַשְׁלִי מִנִּי וְאֵיזִיל *Dimitte me & abibo.* Imper. Hiph. quod formâ eſt שׁוּעַ *vociferari*, ſignificatione à שָׁעָה *aſpexit*: quod conſtructum cum מ notat *aſpexit ab aliquo*, i. e. deſiit, deſtitit. Eſtque pro הָשַׁע & extat bis tantùm in SS. h. l. & Eſa. 7. 10.

1548 וְאַבְלִיגָה Veabh-lí-gha] *& recreabor.* Ab inuſitato בָּלַג in Hiph. הִבְלִיג *refocillatus, recreatus fuit, vires collegit.* Rarum eſt in Bibliis, nam ter tantùm occurrit in Fut. & ſemel in Part. Eſtque hîc Fut. Hiph. cum ה parag.

1549 בְּטֶרֶם Beté-rem] *priuſquam* hinc *abeam*, & inter viventes *non* ampliùs *ſim.* טֶרֶם *nondum*, בְּטֶרֶם *in nondum*, i. e. antequam, priuſquam.

PSALMUS XL. מ

Vers. 2.

1550 קַוֹּה Kav-vó] *Expectando expectavi*, i. e. attentè, diligenter, patienter. Reg. 41. n. 1. A קָוָה suprà Num. 1091. Infin. Pih. קַוֵּה R. 65. pro קַוֵּה

Vers. 3.

1551 שָׁאוֹן Sha-ón] (è cisterna) *sonitus*, i. e. sonora, R. 34 n. 3. h. e. profundissima: loca n. concava subterranea profunda, si in ea aliquid projiciatur, solent resonare. A שָׁאָה *sonuit*, *perstrepuit*, Nom. m. sine plur. שָׁאוֹן *sonus* (sc: ab ipsa Hebr. voce) *sonitus*, *fragor*, *fremitus*. In Regim. correpto (·) in (:) R. 114. שְׁאוֹן יַמִּים *fremitus marium*, Psal. 65. 8.

1552 הַיָּוֵן Haj-ja-vén] (è luto) *cœni*, i.e. cœnoso, limoso: ubi duo synonyma junguntur, augendæ significationis causâ. Nom.m. absque pl. יָוֵן *lutum*, propriè turbidum & liquidum, quale est vinum fæculentum: convenit n. cum יַיִן *vinum*. טִיט autem est *lutum densum*. Extat bis in SS. h. l. & Psal. 69. 3. in Regim. *Infixus sum* בִּיוֵן מְצוּלָה *in limo profundi*, ubi (·) sub (,) mutatur in (:) R. 114. quod (:) rursus tollitur, ob præcedens (.) R. 8.

1553 וַיָּקֶם Vaj-jákem] *& statuit*. A קוּם *surgere*, in Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵקִים *surgere fecit*, *stabilivit*, *erexit*. In Fut. יָקִים *statuet*, Ps. 107 29. Cum ו convers. mutato (..) in (.:) ob retractum accentum, R. 127. וַיָּקֶם *& stabilivit*, Psal. 78. 5.

Vers. 5.

1554 מִבְטַחוֹ Mibh-ta-hhó] (qui posuit Jehovam) *fiduciam suã*, i. e. qui fiduciã suam in eo collocavit. LXX. *Cujus nomen Domini spes ejus*, pro שָׂם *posuit*, legerunt שֵׁם *nomen*, sed sensu eodem. A בָּטַח *confidit*, Nom. Heemanth. מִבְטָח *spes, fiducia*. In Regim. correpto (·) in (-) R. 115. מִבְטַח *fiducia omnium extremitatum terra*, Ps. 95. 6. Cum Affix. etiam (præter morem) retinet (-) מִבְטַחִי *fiducia mea*, Psal. 71. 5. מִבְטַחוֹ *ejus*.

1555 פָּנָה Pha-ná] (& non) *respexit*. Ipsum thema, פָּנָה *faciem vertit*, i. e. aspexit, vel *divertit*, i. e. declinavit. In plur. abjecto ה, R. 66. *Omnes dies nostri* פָּנוּ *declinârunt*, Psalm. 90. 9. LXX. ἐξέλιπον *defecerunt*.

1556 רְהָבִים Reha-bhím] (ad) *superbos*, vel ad *fortitudines*, i. e. validos qui jactant vires suas. A רָהַב *invaluit*, Nom. m. רַהַב *fortitudo, vis pravalida, superbia*. Plur. רְהָבִים ut suprà Num 459.

1557 וְשָׂטֵי Vesa-té] *& declinantes* mendacii, i. qui declinant ad mendacium. LXX. καὶ μανίας ψευδεῖς *& insanias falsas*, (Legerunt שָׁטֵי ex Chald. שְׁטָא *insanivit*.) A שׂוּט *declinare*, *deflectere*, Part. Kal, R. 59. שָׂט *deflectens*. Plur. in Regim.

Vers. 6.

1558 אֵין עֲרֹךְ אֵלֶיךָ En-yaróch e-lé-cha] (cogitationes tuæ quæ sunt erga nos) *non ordinare apud te*. i. e. Nemo est qui possit eas in ordinem digerere: nam etiamsi id fiat pro captu & modulo hominum, sed *non apud te*, infra immensam tuam gloriam omnis eorum hac in re conatus. A עָרַךְ suprà Num. 225. Infinit. Kal.

1559 אֲסַפֵּר Mis-sap-pér] (Narrabo & eloquar ?fortia sunt) *pra narrare*, i. e su-

superant omnem narrandi peritiam. A סָפַר Num. 86. Infin. Pih. cum מ quod negationem includit, R. 41. מִסַּפֵּר *à numerando*, i. e. quàm ut possint numerari.

Vers. 7.

¶ זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ ¶ *Sacrificio & oblatione non delectatus es*, i. e. minus grata ea habuisti, quia ex se & per se nil nisi erant umbra veritatis. אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִּי *Aures perforasti mihi*, i. e. concavas reddidisti, ad audiendum voluntatem tuam, eique obediendum. *Aures* synecdochicè pro *corpore*, ait n de obedientia Christi, cujus subjectum sunt aures. Unde LXX. *σῶμα κατηρτίσω μοι corpus perfecisti mihi*, pro *perfodisti* reddunt *perfecisti*, nam כָּרָה significat *fodit*, & *acquisivit, comparavit*.

Vers. 8.

1560 הִנֵּה בָאתִי Hin-ne-bhá-thi] *Ecce veni*, animo ad parendum paratissimo. A בּוֹא *Venire*, Præt. Kal, ejecto ו, R. 59. בָּא *venit, advenit, ingressus est*. In Psalm. flectitur sic : בָּא *venit*. Cum ה Relat. R. 76. הַבָּא *qui venit*, Psal. 118. 26. Fœm. בַּרְזֶל־בָּאָה *ferrum ingressum est*, Psal. 105. 18. Cum Affix. mutato ה in ת R. 97. *Omne istud* בָּאַתְנוּ *venit nobis*, Psal. 44. 18. pro בָּאָה עָלֵינוּ *venit super nos*. In plur. בָּאוּ *venerunt*, Psal. 69. 2. In prima pers. utriusq; num. א. quiescit in (ָ) R. 64. בָּאתִי *veni*, בָּאנוּ *venimus*, Ps. 66. 12.

1561 בִּמְגִלַּת Bim-ghil-láth] *in volumine libri*, i. e. in libro legis : sequitur enim, *Lex tua in medio viscerum meorum*, nullo citato quidem singulari loco, ut indicaret se esse totius scripturæ scopum. Targ. *quando studuero in volumine legis, quod propter me scriptum est*. LXX. *ἐν κεφαλίδι βιβλίου in capite libri*. Suidas notat *κεφαλίδα* idem est quod *εἴλημα involucrum*, ut Symmachus vertit, *ἐν εἰλήματι βιβλίου in involucro libri*. A גָּלַל *volvit, convolvit*, Nom. fœm. Heemanth. מְגִלָּה *charta plicabilis, liber convolutus*, (ut libri veteres fuerunt) Latinis *volumen*. In Regim. ה in ת & ב cum (.) ob sequens (:)

1562 סֵפֶר Sé-pher] *libri*. A סָפַר *enarravit*, Nom. m. סֵפֶר *liber*, cui inest alicujus rei enarratio, ut præsentibus fit voce, sic absentibus scripto. Cum Præfix. מִסֵּפֶר *è libro*, Psal. 69. 25. Cum Affix. (ut suprà Num. 770.) וְעַל־סִפְרְךָ *& super librum tuum*, Psal. 139. 16.

1563 כָּתוּב Ca-thúbh] *scriptum est*. A כָּתַב *scripsit*, Ps. 149. 9. Pahul Kal.

Vers. 9.

1564 לַעֲשׂוֹת La-ɣasóth] *Ad faciendum*. רְצוֹנְךָ *beneplacitum tuum*, qd Græc. dicitur *εὐδοκία*. Ideò nascente Christo, Angeli accinebant, *ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία in hominibus bona voluntas*, i. e. beneplacitum Dei adimpletur. A עָשָׂה *fecit*, Infinit. Kal, exit in וֹת R. 65. עֲשׂוֹת *facere*, Psal. 109. 16. Cum ל nota Gerundii, (quod habet (-) ob sequens (:) לַעֲשׂוֹת Cum Affix. לַעֲשׂוֹתָם *ad faciendum illa*, Psal. 103. 18.

Vers. 10.

1565 בִּשַּׂרְתִּי Bis-sár-ti] *Annunciavi*. Præt. Pih. בִּשֵּׂר *rem novam & lætam nunciavit, carnea* i. e. mollia & suavia

via

via *annunciavit*, à בָּשָׂר *caro*, q. *carnem faciens*, i. e. bono nuntio vitam afferens. In prima perſ. בִּשַּׂרְתִּי LXX. εὐηγγελισάμην.

1566 אֶכְלָא Ech-lá] (non) *cohibebo* aut continebo. A כָּלָא *cohibuit*, *prohibuit*, vel verbis vel actu, retinendo & includendo. Fut. Kal, quieſcente א in (ֶ) R. 64. אֶכְלָא *prohibebo*, תִּכְלָא *cohibebit*, v. 12.

Verſ. 11.

1567 כִחַדְתִּי Chi-hhádh-ti (non) *celavi*, i. e. manifeſtavi. Præt. Pih. כִּחֵד *abſcondit*, ne appareat aut audiatur, *celavit*. In prima perſ. כִחַדְתִּי

Verſ. 13.

1568 מִסְפָּר Mis-pár] (uſque ad non) *numerum*. Adagialis loquendi forma, pro maxima multitudine. A סָפַר *numeravit*, Nom. Heemanth. מִסְפָּר *numerus*, מְתֵי מִסְפָּר *homines numeri*, Pſal. 105. 12. i. e. pauci, qui facilè numerari poſſunt. *Qui numerat* מִסְפָּר *numerum ſtellis*. Pſal. 147. 4. Targ. כְּסוּם *ſummam*.

1569 הִשִּׂיגוּנִי Hiſ-ſi-ghú-ni] *fugientem apprehenderunt me* iniquitates meæ. A נָשַׂג in Præt. Hiph. converſo נ in dageſh, R. 69. הִשִּׂיג *attigit*, *aſſequendo comprehendit*. In plur. cum Affix. הִשִּׂיגוּנִי

1570 מִשַּׂעֲרוֹת Miſ-ſa-yaróth] (multiplicatæ ſunt) *præ capillis* capitis mei. Proverbialis hyperbole de numero nobis infinito. A שָׂעַר *horruit*, cum pili aut ſetæ eriguntur in animali, q. *horripilavit*. Nom. m. שֵׂעָר *pilus*, *capillus*. Et aliâ formâ שַׂעַר unde fœm. שַׂעֲרָה in pl. שַׂעֲרוֹת Cum Præfix. מִשַּׂעֲרוֹת Pſal. 69. 5.

Verſ. 14.

1571 רְצֵה Retſé] *Complace*. A רָצָה *bene voluit*, *complacuit*, *acceptavit*, excludit meritum. Imper. Kal, exit in (ֵ) R. 65. רְצֵה *accepta*, Pſ. 119. 108.

1572 לְהַצִּילֵנִי Lehats-tſi-lé-ni] *ad eruendum me*. Infinit. Hiph. Cum Affixo. Vide ſuprà Num. 1319.

Verſ. 15.

1573 לִסְפּוֹתָהּ Lis-po-tháh] *ad perdendum eam*. A סָפָה *finiit*, *conſumpſit*, *perdidit*, Gerund. Kal, לִסְפּוֹת R. 65. cum Affix. הּ.

Verſ. 16.

1574 יָשֹׁמּוּ Ja-ſhóm-mu] *Deſolabuntur* ſuper mercedem, i. e. propter mercedem pudoris ſui. LXX. κομισάσθωσαν παραχρῆμα *Ferant confeſtim confuſionem ſuam* : legerunt יִשְּׂאוּ עַל עֵקֶב *ferent ad calcaneum ſeu veſtigium*. i. e. immediatè. A שָׁמֵם *deſolatus fuit*, *obſtupuit*, ſtupendam deſolationem notat. Fut. Kal, ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70. יָשֹׁם in plur. aſſumpto dageſh, יָשֹׁמּוּ

Verſ. 18.

1575 יַחֲשָׁב לִי Ja-hhaſhobh-lí] *cogitabit mihi*, vel *de me*. Ab חָשַׁב Fut. Kal, ſuprà Num. 1264. יַחְשֹׁב at ob vicinitatem alterius accentus, ו tranſit in (ָ) R. 127. pro יַחְשָׁב לִי

1576 אַל־תְּאַחַר Al-tea-hhár] *ne tardaveris*, q. *ne poſt venias*, ne diutiùs differas liberationem. Ab אַחַר *poſt*, Verbum in Pih. אִחֵר *moratus eſt*, *tardavit*, q. poſt venit. Fut. Pih.

PSALMUS XLI. מא

Vers. 2.

1577 דַּל Dál] (*super*) *exhausto.* [Targ. לְעַנִי מִסְכְּנָא *afflicto paupere.* LXX. ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα *super egenum & pauperem.* A דָּלַל *exhaustus fuit, attenuavit,* Nom. m. דַּל *tenuis, macilentus, debilis, pauper,* q. tenuioris fortunæ homo, Psal. 73. 13. In pausa דָּל Psal. 82. 3.

Vers. 3.

1578 וִיחַיֵּהוּ Vi-hháj-jé-hu] *& vivificabit eum,* vitæ restituet. Ab חָיָה suprà Num. 1047. Fut. Pih. תְּחַיֶּה *vivificabis.* Cum Affix. excluso ה R.103. תְּחַיֵּנִי *vivificabis me,* Psalm. 138. 7. & cum ו loco (,) תְּחַיֵּינִי Psal. 71.20. cum (,) redundante. Et sic, תְּחַיֵּנוּ *vivificabis nos,* Psal. 81. 19. יְחַיֶּה *vivificabit,* Cum Affix. & Præfixo, וִיחַיֵּהוּ ubi (:) sub (,) tollitur ob præcedens (.) R. 8.

1579 יְאֻשַּׁר Jeúsh-shár] *fœlix dicetur.* Ab אָשַׁר *beavit, fœlicem reddidit,* in Pyhal אֻשַּׁר *beatus prædicatus fuit.* Fut. Pyhal יְאֻשַּׁר at secundùm Masorethas est Præterit. וְאֻשַּׁר *& beabitur.*

Vers. 4.

1580 דְּוָי Devaj] (super lectum) *languoris.* A דָּוָה *doluit, languidus fuit,* Nom. m. mutato ה in (ו) דְּוַי *dolor, languor.* In pausa דְּוָי

1581 בְּחָלְיוֹ Bhehhol-jó] *in morbo ejus.* Ab חָלָה *ægrotavit,* Nom. m. חֳלִי *morbus, ægritudo.* Est formæ פְּרִי ideoque cum Affix. mutato (.) in (:) R. 123. (ֳ) amittit suum (:) R. 15. fitque חָלְיוֹ

Vers. 5.

1582 חָטָאתִי Hha-tá-thi] (Sana me quoniam (etsi)) *peccavi tibi.* Præt. Kal, חָטָא *peccavit, à scopo aberravit,* ubi א quiescit in (ּ) R. 64. חָטָאתִי *peccavi.* חָטָאנוּ *peccavimus,* Psal. 106. 6. At in tertia pl. movetur : חָטְאוּ *peccârunt,* Ps. 78. 32.

Vers. 6.

1583 יָמוּת Ja-múth] (quando) *morietur.* A מוּת *mori.* Fut. Kal, ubi literæ præformantes assumunt (ָ) R. 58. אָמוּת *moriar,* Psalm. 118. 17. יָמוּת *morietur.* תְּמוּתוּן *moriemini,* Ps. 82. 17. mutato (ּ) in (:) ob ן Paragog. R. 102. n. 5. יָמוּתוּ *morientur,* Ps. 49. 10.

Vers. 7.

1584 יִקְבָּץ־ Jik-bots] *colliget iniquitatem* sibi. A קָבַץ *collegit, dispersa congregavit.* Fut. Kal, יִקְבֹּץ at ob Maccaph, ֹ transit in (ָ) R. 134.

Vers. 8.

1585 יִתְלַחֲשׁוּ Jith-la-hhashú] *mussitabunt,* Targ. מְמַלְּלִין כַּחֲשַׁי *loquuntur tacitè.* LXX. ἐψιθύριζον *susurrabunt.* A לָחַשׁ *mussitavit, submissè, clanculum locutus est, susurravit.* Fut. plur. Hithpah. absorpto dagesh.

Vers. 9.

1586 יָצוּק Ja-tsúk] (Verbum Belial) Targ. יִתִּיךְ *adhærebit illi.* LXX. κατέθεντο *constituerunt adversum me,* (q. יַצִּיגוּ à יָצַג *constituit.*) A צוּק *adhærere.* Fut. Kal, ut paulò ante Num. 1583.

1587 לָקוּם La-kúm] *ad surgendum.* Infinit. Kal, קוּם *surgere,* cum ל notâ Gerundii, quòd ante monosyllabam gestat (ָ) R. 80. Cum Affixo, *Sedere meum* וְקוּמִי *& surgere meum,* Ps. 139. 2.

Vers.

Verſ. 10.

1588 עָקֵב Ya-kébh] (magnificavit contra me) *calcaneum*. A עָקַב *curvum eſſe*, Nom. m. עָקֵב *calx, calcaneum*, ultima pars pedis à curvitate, veſtigium. Plur. עֲקֵבִים Cum Affix. *Iniquitas* עֲקֵבַי *calcium meorum circumdabit me*, Pſal. 49. 6. i. e. finis operum meorum, vel pedum meorum, qui ad malum currunt. *Obſervant* עֲקֵבַי *veſtigia mea*, Pſ. 56. 7. Targ. אסתורי *ſemitas meas*.

Verſ. 11.

1589 וַהֲקִימֵנִי Va-haki mé-ni] *& erige me*. A קוּם in Hiph. R. 58. הֵקִים *ſtare fecit*, i. e. *erexit, conſtituit, confirmavit*. Imper. Hiph. הָקִים vel הָקֵם *ſtabili*, Pſal. 119. 38. Cum Affix. mutat (·) in (-:) quod punctuat præcedentem; וַהֲקִימֵנִי

Ver 1:.

1590 יָרִיעַ Ja-ríaʋ] (non) *triumphabit*, LXX. ἐπιχαρῇ *gaudebit*. Ab רִיעַ (ſuprà Num. 1138.) *clanxit, triumphavit*. Fut. Hiph. R. 58. יָרִיעַ *clanget*, נָרִיעַ *clangemus*, Pſal. 95.2. & cum ה parag. נָרִיעָה Ibid. v. 1. Targ. נְיַבֵּב *vociferabimur*. LXX. ἀλαλάζωμεν *jubilemus*.

Verſ. 13.

1591 תָּמַכְתָּ Ta-mách-ta] *ſuſtinuiſti*. A תָּמַךְ *tenuit, ſuſtinuit, ſuſtentavit*. Præt. Kal, in tertia fœm. תָּמְכָה *ſuſtentavit dextra mea*, Pſal. 63. 9. In ſecunda, תָּמַכְתָּ LXX. ἀντελάβȣ *ſuſcepiſti*.

1592 וַתַּצִּיבֵנִי Vat-tats-tſi-bhé-ni] *& conſtituiſti me*. LXX. ϗ ἐβεβαίωσάς με *& confirmaſti me*. A יָצַב *ſtetit*. In Hiph. mutato (י) in dageſh, R. 69. n. 1. הִצִּיב *ſtare juſſit, ſtatuit, conſtituit*. In ſecunda perſ. Fut. תַּצִּיב *conſtitues*: Cum Affix. & ו Converſ. וַתַּצִּיבֵנִי *& conſtituiſti me*. In tertia, וַיַּצֶּב־ *& conſtituit*, Pſal. 78. 13. cum (∵) ob Maccaph, R. 134.

Verſ. 14.

1593 אָמֵן וְאָמֵן *Amen & Amen*. LXX. γένοιτο γένοιτο *fiat fiat*, ויימרון צדיקיא אָמֵן אָמֵן *Et dicant juſti Amen Amen*. Ab אָמַן in Niph. נֶאֱמַן *verax, verus, fidus, firmus, conſtans, ſtabilis fuit*. Nom. formæ maſc. abſq; plur. אָמֵן *veritas, fides, firmitas, certitudo*: ſæpius tranſit in fidentis & aſſentientis particulam, cum poſt preces, benedictiones, aut etiam imprecationes approbantes harum veritatem & optantes ſucceſſum, dicimus *Amen*. i. e. *faxit Deus*, firmum, ratum, certum ſit hoc &c. prout explicatur, Jer. 28. 6. *dixit Jeremias, Propheta* אָמֵן *Amen, ſic faciat Dominus, confirmet Dominus verba tua*. Geminatur interdum ad majorem Emphaſin, *Amen Amen*: quibus duabus vocibus clauditur hîc liber primus Pſalmorum.

ספר שני

LIBER SECUNDUS.

PSALMUS XLII. מב

1593 לִבְנֵי־קֹרַח Libh-ne-kó-rahh] *filiis Core.* קֹרַח q. *calvus* (à קָרַח *decalvavit*) fuit Levita, qui excitatâ seditione, unâ cum suis complicibus à terra absorptus est. *Filii autem Core* (Asir, Elkana & Abiasaph) *mortui non sunt*, Num. 26. 10. quoniam in seditione se à patre segregârunt, ideóque impii parentis pœnam non luerunt. Horum posteris, ordinem & locum inter Cantores & Custodes Templi fuisse, ex 1 Chron. 26. constat: ac nomen illorum in titulis novem Psalmorum præfigitur.

Vers. 2.

1594 תַּעֲרֹג Ta-yarógh] *Sicut cervus*, (suprà Num. 832.) *glocitat* siti affectus, vehementer expetit aquam. Targ. מְרַגֵּג & LXX. ἐπιποθεῖ *desiderat.* A עָרַג *clamavit, mugiit*, bestiarum est: de cervis, *glocitavit.* Legitur bis tantùm in SS. ídque in tertia pers. fœm. Fut. Kal, h. l. & Joel 1. 20. תַּעֲרוֹג ubi guttural. punctuat se & præcedentem.

Vers. 3.

159[5] צָמְאָה Tsa-meá] *Sitivit* anima mea. A צָמֵא *sitivit*, Tertia pers. fœm. Præt. Kal, צָמְאָה *sitivit ad te anima mea*, Psal. 63. 2.

Vers. 4.

1596 בֶּאֱמֹר Be-emór] *in dicendo*, i. e. cum dicunt. Ab אָמַר *dixit*, Gerund. Kal, בֶּאֱמוֹר ubi ב nota Gerund. R. 41. gestat (..) ob sequens (..) R. 13. לֵאמֹר *dicendo*, Psal. 71. 11. contractè pro לֶאֱמֹר R. 82. Cum Affix. בְּאָמְרָם *in dicendo eos*, Psalm. 42. 11. i. e. dum dicunt illi, ex אָמַר mutato ו in (..) R. 98.

1597 אַיֵּה Aj-jé] *ubi* Deus tuus? אַיֵּה *ubi*, particula interrogativa loci & rei. אַיֵּה חֲסָדֶיךָ *ubi miserationes tuæ*? Psalm. 89. 50.

Vers. 5.

1598 וְאֶשְׁפְּכָה Veesh-pechá] *& effudi super me animam meam*, i. e. laxavi menti habenas, ut pro libito indulgeat dolori & lacrymis. A שָׁפַךְ *fudit, effudit.* Fut. Kal, אֶשְׁפּוֹךְ *effundam*, Cum ה parag. mutato ו in (:) R. 119. אֶשְׁפְּכָה In tertia pers. יִשְׁפּוֹךְ *effundet*, Psal. 102. 1.

1599 אֶעֱבֹר E-yebhór] (quando) *transibo.* A עָבַר *transivit*, suprà Num. 688. Fut. Kal, in prima pers. אֶעֱבוֹר cum (..) In reliquis pers. cum (-) תַּעַבְרְנָה *transiverunt*, Psal. 81. 7.

1600 בַּסָּךְ Bas-sách] *cum frequentia*: in comitatu magno ad festa ascendentium peditum. LXX. ἐν τόπῳ σκηνῆς *in loco tabernaculi*: legerunt בַּסֹּךְ *in tabernaculo.* A סוּךְ *unxit*, in Pih. *miscuit*, ut unguenta solent misceri, Nom. סָךְ *turba mixta, frequentia populi.* Legitur h. l. tantùm in SS. ídq; cum Præfixo.

Præfixo בְּסָךְ *in ipsa turba.* excluso ה Emphat. Marinus putat fuisse nomen proprium loci parùm à templo distantis: *Quando transibam in* (per) *Saccum.*

1601 אֶדַּדֵּם Ed-dad-dém] *incedam cum eis.* LXX. in loco tabernaculi θαυμαστῆς *admirabilis*, quâ ratione nescio, nisi forte legerint אַדִּירִם *magnifici, admirabiles.* A דָּדָה *sensim, pedetentim incessit, ambulavit*, molliorem gressum notat. Legitur bis tantùm in SS. ídque in Fut. Hithp. אֶדַּדֶּה *deambulabo*, Esa. 38. 15. pro אֶתְדַּדֶּה absorpto ת characteristico, R. 47. n. 2. Et cum Affixo excluso ה, R. 104. אֶדַּדֵּם pro אֶתְדַּדֶּה עִמָּם *deambulabo cum eis.*

1602 חוֹגֵג Hho-ghégh] (cum multitudine) *festum celebrantis.* Targ. *cum populis* דְאַתְיָן לְמֵחַג *qui veniunt ad celebrandum festum.* Ab חָגַג *festum celebravit, tripudiavit*, Ben. Kal. Vide Num. 1449.

Vers. 6.

1603 תִּשְׁתּוֹחֲחִי Tish-to-hhahhí] (Quare) *prosternis te.* A שָׁחַח suprà Num. 523. Fut. Hithpah. per metathesin ש & ת, R. 47. n. 1. & ו loco dagesh, R. 72. fitque in secunda pers. fœm. תִּשְׁתּוֹחֲחִי pro תִּתְשַׁחֲחִי Et in tertia fœm. *Anima mea* תִּשְׁתּוֹחָח *prosternit se*, vers. 7. cum (ָ) ob pausam.

1604 הוֹחִילִי Ho-hhí-li]. *spera.* A יָחַל *speravit, expectavit*: in Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹחִיל idem. Imper. Hiph. הוֹחֵל *expecta*. in fœm. הוֹחִילִי & cum defectu (י) הוֹחִלִי

Vers. 7.

1605 יַרְדֵּן Jar-dén] (è terra) *Jordanis.* Nomen fluvii, q. יְאֹר דָּן *fluvius Dan*, quòd juxta urbem Dan ex fonte sub Libano oriatur. Vel q. יוֹרֵד מִדָּן *descendens ex Dan.* Vel simpliciter à יָרַד *descendit*, cum ן Heemanth. יַרְדֵּן ob decursus aquarum, quæ tempore messis, nivibus ex Libano resolutis, ripas ejus implent. Hunc olim Israelitas sicco pede transiisse, legimus Jos. 3. unde Psal. 114. 3. הַיַּרְדֵּן *Jordanis convertit se retrorsum.*

1606 וְחֶרְמוֹנִים Vehher-mo-ním] *& Hermonim*: est tumor quidam inter Tabor & Hermon. חֶרְמוֹן autem (ab חֵרֶם *anathema*, est mons Arabæorum altissimus, in quo semper conspiciuntur nives: ideóq; Chald. appellat eum טוּר תַּלְגָּא *montem nivis*, Deuter. 3. & Cant. 4. Sidoniis vocantur שִׂרְיוֹן *Shirjon*, & שִׂיאֹן *Shion*; Emorrhæis שְׂנִיר *Shenir.* Deut. 3. & 4. Situs erat ad orientem terræ Canaan, ideóque pro *oriente* accipitur, Psal. 89. 13. *Aquilonem & meridiem tu creasti, Tabor* וְחֶרְמוֹן *& Hermon in nomine tuo jubilabunt*, Targ. וְחֶרְמוֹן דִּי בְמַדִּנְחָא *& Hermon qui est in oriente.*

1607 מִצְעָר Mits-yár] (ex monte) *pusillo.* A צָעַר *parvus, pusillus fuit.* Nom. m. sine pl. מִצְעָר *parum, pusillum, modicum, res parva.* Quinquies legitur in SS.

Vers. 19.

1608 קוֹרֵא Ko-ré] (*Abyssus in abyssum*) *clamans est* i. e. clamat. Vide suprà Num. 1306. Ben. Kal, à קָרָא *clamavit.*

1609 צִנּוֹרֶיךָ Tsin-no-ré-cha] (ad vocem) *canalium tuorum*, i. e. nubium tuarum, (poeticè) nempe ad sonitum afflictionum & angustiarum, quæ veniunt supernè sicut aquæ tectorum è fistulis. Targ. *Abyssus superior a-*

byssum inferiorem invocat, in voce stillationum canalium tuorum. LXX. *in voce cataractarum tuarum*: est a. cataracta locus abruptus & præceps in flumine, unde aqua ruit potiùs quàm fluit. Ab inusitato צָנַר Nom. m. צִנּוֹר *canalis, fistula*, per quam dilabitur aqua è tegulis aut è tecto. Legitur bis in sacro eloquio, 2 Sam. 5. 8. in singul. & h. l. in plur. cum Affixo.

1610 מִשְׁבָּרֶיךָ Mish-ba-ré-cha] *collisiones tuæ*, i. e. fragores tui. LXX. οἱ μετεωρισμοί σου *excelsa tua*: fortè legerunt מִשְׂגָּבֶיךָ *exaltationes tuæ*. A שָׁבַר *fregit*, Nom. m. Heemanth. מִשְׁבָּר *fractio, fractura, collisio*: It. *fluctus*, qui in tempestatibus maris colliduntur: *fragor maris*, quem edunt fluctus inter se collisi. In plur. מִשְׁבָּרִים In Regim. מִשְׁבְּרֵי יָם *fluctus maris*, Psal. 93. 4. Cum Affix. *Et omnibus* מִשְׁבָּרֶיךָ *fracturis tuis afflixisti*, Psal. 88. 8. elatione maris, ob collisionem fluctuum edidisti vocem.

1611 וְגַלֶּיךָ Veghal-lé-cha] *& fluctus tui*. A גָּלַל *volvit, convolvit*, Nom. defectiv. גַּל *acervus*, lapidum convolutorum; sed in plur. usurpatur etiam de *fluctu maris*, quòd sit unda convoluta æstuante mari. Ideóque assumpto dagesh, R. 125. facit גַּלִּים Cum Affix. גַּלֶּיךָ *fluctus tui*, גַּלָּיו *ejus*, גַּלֵּיהֶם *eorum*.

Vers. 9.

1612 יְצַוֶּה Jetsav-vé] *mandabit* misericordiam suam, i. e. submittet mihi. A צִוָּה *jussit, præcepit, mandavit*, Fut. Pihel יְצַוֶּה *præcipiet*: & per apocopen, R. 67. וַיְצַו *& præcepit*, Psalm. 78. 23. cum ו Convers. pro וַיְצַוֶּה R. 20.

Vers. 10.

1613 בְּלַחַץ Belá-hhats] *in pressura* inimici. LXX. ἐν τῷ ἐκθλίβειν *dum affligit me inimicus*. q. esset Infinit. Pihel. A לָחַץ *coarctavit, pressit, oppressit*. Nom. m. sine plur. לַחַץ *pressura*. 8 legitur in SS. Cum Affix. mutato posteriori (-) in (-) R. 121. *Oblivisceris afflictionis nostræ* וְלַחֲצֵנוּ *& oppressionis nostræ*, Ps. 44. 25.

Vers. 11.

1614 בְּרֶצַח Beré-tsahh] *In occisione in ossibus meis, exprobrant me inimici mei.* i. e. inimicorum meorum convicia, occisionem meam existimo; graviora sunt quàm confractio ossium meorum: elegans Hebraismus. LXX. ἐν τῷ καταθλᾶσθαι *dum confringat ossa mea, exprobraverunt mihi*. Legerunt in Infinit. Kal. בִּרְצֹחַ *in occidendo*. A רָצַח *occidit*. Nom. m. רֶצַח *occisio*. Legitur bis in SS. Ezec. 21. 22. h. l. Verùm h. l. Interpretes sumunt pro *gladio*, instrumento occisionis: ut sensus sit: בְּרֶצַח *cum gladio in ossa mea* sc: penetrant, & sic Kimchi. Targ. R. Salom. & Ab. Ezra, *quasi occisio, transfixio, & vulneratio est*, legerunt כְּרֶצַח

1615 חֵרְפוּנִי He-rephú-ni] *probro affecerunt me*. Ab חָרַף *probro affecit, carpsit*; (sc: ab ipsa Hebr. voce) Præt. Pih. חֵרֵף (pro. חִרֵּף excluso dagesh, R. 119.) idem in Plur. חֵרְפוּ *probro affecerunt*. Cum Affix. חֵרְפוּנִי *probro affecerunt me*, Psalm. 102. 9. חֵרְפוּךָ *te* Psalm. 79. 12.

PSALMUS XLIII. מג

Vers. 2.

1616 זְנַחְתָּנִי Zenahh-tá-ni] (quare) *repulisti me*. Præt. Kal, à זָנַח *repulit, re-*

jecit: notat elongationem alicujus rei ob fastidium. In secunda pers. זְנַחְתָּ Targ. רַחֵקְתָּא *removisti in finem?* Psal. 74. 1. Cum Affix. correpto (ָ) primæ syllabæ in (:) זְנַחְתַּנִי *removisti me*, abominatus es. זְנַחְתָּנוּ *nos*, Psalm. 60. 3.

Vers. 3.

1617 שְׁלַח She-láhh] *Mitte.* Imper. Kal, à שָׁלַח *misit, emisit.*

1618 יְבִיאוּנִי Jebhi-ú-ni] *deducant me.* A בּוֹא *venire,* Hiph. הֵבִיא *fecit venire,* i. e. duxit, deduxit. Fut. Hiph. יָבִיא R. 58. & cum defectu (ִ) יָבֵא *attulit,* Psal. 78. 29. Cum ו convers. וַיָּבֵא *& venire fecit,* Psal. 105. 40. Cum Affix. mutato (ִ) in (:) וַיְבִיאֵם *& adduxit eos,* Psal. 78. 54. In plur. וְנָבִיא *& inducamus,* Psalm. 90. 12. יָבִיאוּ *deducent,* Cum Affix. יְבִיאוּנִי

¶ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ *& ad habitacula tua.* Targ. וּלְמִדְרְשֵׁי בֵּית שְׁכִינְתָךְ *& in scholas domus majestatis tuæ.*

Vers. 4.

1619 גִּילִי Gi-lí] (gaudium) *lætitiæ meæ.* LXX. *qui lætificat* τὴν νεότητά μου *juventutem meam:* acceperunt ex significatione Arabica. A גּוּל *exultare,* m. sine plur. גִּיל *exultatio, lætitia.* Octies legitur in SS. aliàs גִּיל est Imperat. Hiph. ut dictum Num. 111. Cum Præf. וָגִיל *& exultatio,* בְּשִׂמְחָה וָגִיל *cum gaudio & lætitia,* Ps. 45. 16. ubi ו cum (ָ) R. 78. Cum Affix. גִּילִי *exultatio mea.*

PSALMUS XLIV מד

Vers. 2.

1620 סִפְּרוּ Sip-peru] *narrarunt.* A סִפֵּר *enarravit,* dicta aut facta *numeravit.* Præt. Pih. סִפַּרְתִּי *enumeravi,* סִפְּרוּ *numerarunt.*

1621 קֶדֶם Ké-dhem] (in diebus) *antiquitatis.* A קָדַם *anticipavit,* Nom. m. קֶדֶם *tempus & locus anterior.* Pro tempore Latin. exprimitur per *prius, ante, seculum, antiquitas, olim.* Pro loco, *Oriens,* quòd sit occidente prior. Cum Præfix. *Eloquar ænigmata* מִקֶּדֶם *à seculo,* Psalm. 78. 2. אָחוֹר וָקֶדֶם *retrò & ante,* Ps. 139. 5. ubi ו cum (ָ) R. 78.

Vers. 3.

1622 הוֹרַשְׁתָּ Ho-rásh-ta] *expulisti.* A יָרַשׁ *possedit,* in Præt. Hiph. mutato (ִ) in ו R. 57. הוֹרִישׁ *possidere fecit aliquem,* activè vel passivè, i. e. possidendum aliquid concessit: Vel, in possessionem illius bona alicujus tradidit, i. e. possessione spoliavit, ut aliò abeat *expulit,* exterminavit. In secunda pers. הוֹרַשְׁתָּ

1623 וַתִּטָּעֵם Vat-tit-ta-ʿém] *& plantasti eos.* A נָטַע quocunque modo *plantavit, firmavit:* sicque differt à שָׁתַל quod dicitur de arboribus, quæ unà cum radice plantantur. Fut. Kal, compensato per dagesh, R. 66. תִּטַּע *plantabis:* Cum Affix. (ַ) transit in (ָ) R. 121. fitque cum ו Convers. וַתִּטָּעֵם *& plantasti eos,* וַתִּטָּעֶהָ *& plantasti eam,* Psal. 80. 9. וַיִּטְּעוּ *& plantaverunt,* Psal. 107. 37.

1624 תָּרַע Ta-ráʿ] *malefecisti.* Targ. תְּבַרְתְּ *confregisti* (q. à רָעַע *fregit.*) A רוּעַ in Hiph. abjecto ו R. 58. הֵרַע *malo affecit, malè tractavit,* Fut.

 Hiph.

Hiph. תָּרַע contractè pro תָּרַע In pl. תָּרֵעוּ *malefaciatis*, Pſ. 105. 15.

1625 וַתְּשַׁלְּחֵם Vat-teſhal-lehhém] *& emiſiſti eos.* A שָׁלַח *miſit.* Fut. Pih. quod in Pſalm. flectitur ſic: וָאֲשַׁלְּחֵהוּ *& emiſi eum*, Pſal. 81. 13. cum Affix & ו Converſivo. תְּשַׁלַּח *emittes*, cum Affix. & ו Converſ. וַתְּשַׁלְּחֵם *& emiſiſti eos.* יְשַׁלַּח *immittet*, cum ו Converſ. וַיְשַׁלַּח *& immiſit*, Pſalm. 106. 15.

Verſ. 4.

1626 יָרְשׁוּ Ja-reſhú] *poſſederunt.* Præt. Kal, יָרַשׁ *jure hæreditario poſſedit*; in plur. יָרְשׁוּ In pauſa, יָרֵשׁוּ redeunte (:) in (..) q. ex יָרֵשׁ R. 132. Cum Affixo, mutato (‧) in (:) וִירֵשׁוּהָ *& poſſidebunt eam*, Pſal. 69. 36. ſublato (:) ſub (;) R. 8.

1627 רְצִיתָם Retſi-thám] *voluiſti eos.* A רָצָה *voluit, benevolus fuit, complacuit.* Præt. Kal, in ſecunda perſ. mutato ה in (;) R. 66. רָצִיתָ *benevolus fuiſti*, Pſal. 85. 2. Cum Affix. mutato (;) in (:) רְצִיתָם In plur. abjecto ה, רָצוּ *delectantur*, Pſal. 102. 15.

Verſ 5.

1628 צַוֵּה Tſav-vé] *præcipe*, Imper. Pih. à צִוָּה *præcepit, mandavit.*

Verſ. 6.

1629 נְנַגֵּחַ Nenag-géahh] *cornu petemus.* A נָגַח *cornibus petiit, feriit*, eſt cornupetarum, metaph. de hominibus. Prima perſ. pl. Fut. Pih. cum (-) Furtivo.

1630 נָבוּס Na-bhús] *conculcabimus.* A בּוּס *calcare, conculcare.* Fut. Kal, formæ קוּם R. 90. יָבוּס *conculcabit*, Pſ. 60. 14. נָבוּס *calcabimus.*

Verſ. 8.

1631 הֱבִישׁוֹתָ Hebhi-ſhó-tha] *pudefeciſti*, Targ. אַיְתִיתָא עֲלֵיהוֹן בַּהֲתָא *adduxiſti ſuper eos pudorem.* A בּוֹשׁ *erubuit*, aliquando eſt modeſtiæ ſignum. Præt. Hiph. abjecto ו R. 58. הֵבִישׁ *pudefecit, pudore affecit.* In ſecunda perſ. aſſumpto ו, R. 61. הֱבִישׁוֹתָ. & cum ה parag. הֱבִישׁוֹתָה *pudore affeciſti*, Pſal. 53. 6.

Verſ. 10.

1632 וַתַּכְלִימֵנוּ Vat-tach-li-mé-nu] *& confudiſti nos.* A כָּלַם *calumniari*, in Hiph. הִכְלִים *ignominiâ, damno, affecit, confudit*: ſemper in contemptum & de re turpi dicitur. Fut. Hiph. cum Affixo, & ו Converſ.

Verſ. 11.

1633 שָׁסוּ Sha-ſú] *diripuerunt* ſibi. Targ. כַּבְשׁוּ יָתָנָא *ſubjecerunt nos.* A שָׁסָה *diripuit, deprædatus eſt.* Præt. plur. Kal, abjecto ה R. 66. שָׁסוּ

Verſ. 12.

1634 מַאֲכָל Ma-achal] (tanquam oves) *cibus.* Ab אָכַל *comedit*, Nom. m. Heemanth. ſine plur. מַאֲכָל *cibus, eſca.*

1635 זֵרִיתָנוּ Ze-ri-thá-nu] *diſperſiſti nos.* A זָרָה *ſparſit, diſperſit*: de perſonis ferè dicitur. Præt. Pih. mutato ה in (;) R. 66. & dageſh in (..) R. 19. *Semitam meam* זֵרִיתָ *diſperſiſti*, Pſal. 139. 3. Vel per antiphraſ. *cinxiſti*, circumdediſti. Targ. אִתְעֲבִידְתָּ חִלוּנִי *factus es alienus*, q. à זוּר *alienus fuit.*

Verſ. 13.

1636 תִּמְכֹּר־ Tim-cor] *Vendes.* A מָכַר *vendidit*,

vendidit, est antithet. ad קָנָה *acquisivit*. Fut. Kal, pro תִּמְכּוֹר ob Maccaph. R. 134.

1637 בְּלֹא־הוֹן Belo-hón] *sine substantia*, i. e. nihili. Targ. מִגָּן בְּלָא מָמוֹנָא *gratis absque divitiis*.

1638 רִבִּיתָ Rib-bí-tha] (neque) *auxisti*. A רָבָה *multiplicatus, auctus fuit*, in Pih. רִבָּה *multiplicavit, auxit*. Secunda pers. Præt. mutato ה in (ִ) R. 66.

1639 בִּמְחִירֵיהֶם Bim-hhi-re-hém] *in preciis eorum*. Ab inusitato מָחַר fit m. מְחִיר *precium*, quod datur pro re vendita, sive sit pecunia, sive quid aliud. Plur. Cum Affixo, ubi Præfix. ב est cum (ְ) ob sequens (:)

Vers. 14.

1640 וַיְּקַלֵּס Va-ké-les] (subsannationem) *& illusionem*. A קָלַס *illusit*. Nom. m. קֶלֶס *illusio*, Extat ter in SS. Jer. 20. 8. h. l. & Ps. 79. 4. וָקֶלֶס ubi ו cum (ָ) ob accentum R. 78.

Vers. 15.

1641 מָשָׁל Ma-shál] *proverbium*. LXX. εἰς παραβολὴν *in similitudinem*. A מָשַׁל *dominatus est*. Nom. m. מָשָׁל *parabola, proverbium*, quòd sit dominatrix sententia, κυριακὴ γνώμη, in sermone principatum tenens. Cum Præfix. לְמָשָׁל *in parabola*, Psal. 49. 5. בְּמָשָׁל *in proverbio*, Ps. 77. 2.

1642 מְנוֹד Menódh] Targ. טַלְטוּל *motionem capitis*, gestus subsannantium. A נוּד *motus, vagatus fuit*. Nom. m. Heemanth. מָנוֹד *motio, agitatio*. Legitur h. l. tantùm in SS. ídque in Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114.

Vers. 16.

1643 כִּסָּתְנִי Kis-sáth-ni] *texit me*. A כָּסָה supra Num. 1273. Præt. fœm. R. 65. כִּסְּתָה Psal. 69. 8. ex Chaldaismo כַּסַּת Cum Affixo, כִּסָּתְנִי In prima pers. *Ad te* כִסִּתִי *abscondi*, Psal. 143. 9. i. e. tibi revelavi, quod homines celavi : pro כִּסִּיתִי

Vers. 17.

1644 מְחָרֵף Mehha-réph] (A voce) *probro afficientis*. Ab חֵרֵף *conviciatus est, probro affecit*. Part. Pih. cum (ָ) loco dagesh, R. 19.

1645 וּמְגַדֵּף U-meghad-déph] *& blasphemantis*. LXX. καὶ καταλαλοῦντος *& obloquentis*. A גִּדֵּף *blasphemavit*; gravius est quàm חֵרֵף ideóque ei postponitur. Particip. Pihel.

Vers. 18.

1646 שִׁקַּרְנוּ Shik-kár-nu] (nec) *mendaciter egimus*. LXX. οὐκ ἠδικήσαμεν *& inique non egimus*. Præt. Pih. שִׁקֵּר *mentitus est*, verbo vel reipsa *fefellit, dolosè, perfidè egit*. Prima pers. plur. שִׁקַּרְנוּ

Vers. 19.

1647 נָסוֹג Na-sógh] (non) *retroactum est* cor nostrum. A סוּג *recedere*, Pr. Niph. נָסוֹג supra Num. 1368.

Vers. 20.

1648 דִכִּיתָנוּ Dic-ki-thá-nu] *contrivisti nos*. Præt. Pih. דִּכָּה *comminuit, contudit*. Legitur tantùm in Ps. in 2da per. mutato ה in (ִ) R. 66. *ossa* (quæ) דִּכִּיתָ *contrivisti*, Psal. 51. 10.

1649 תַּנִּים Tan-ním] (in loco) *draconum*, ubi dracones habitant. LXX *in loco* κακώσεως *afflictionis*. Ab inusitato תָּנַן fit תַּנִּין *draco*, serpens annosus

ſus (ἀπὸ τῦ δέρκειν quòd hoc animal acutiſſimi viſus eſſe credatur, unde etiam à Poetis theſaurorum cuſtodiis præeſſe fingitur) tam marinus quàm terreſtris. In plur. תַּנִּינִים *dracones, ceti*, & contractè תַּנִּים

1650 וַתְּכַס Vat-tecás] *& operuit*. A כָּסָה *operuit*. Fut. Pih. in tertia perſ. m. יְכַסֶּה cum Affix. mutato ה in (י) quieſc. יְכַסֵּימוֹ *obteget eos*, Pſal. 140. 10. In tertia fœm. תְּכַסֶּה Cum ו Converſ. apocopato ה, R. 57. וַתְּכַס *& texit* Pſ. 136.17. Cum Affix. abjecto ה, R. 103. וַתְּכַסֵּנִי *& texit me*, Pſ. 55.6. In pl. וַיְכַסּוּ *& operuerunt*, Pſ. 106.10.

Verſ. 21.

1651 וַנִּפְרֹשׂ Van-ni ph-rós] *& expandimus*. A פָּרַשׂ *expandit, extendit*, Fut. Kal, prima perſ. plur. cum ו Converſ.

1652 זָר Zár] (ad Deum) *alienum*. A זור *alienari*, Nom. participiale Kal, זָר *alienus*, tam à cohabitatione, quàm etiam à conjunctione ſanguinis & religionis. Plur. זָרִים *alieni, peregrini*, Pſal. 54. 5.

Verſ. 22.

1653 יַחֲקָר־ Ja-hhakor] *perſcrutabitur?* Ab חָקַר *ſcrutatus, perſcrutatus eſt*, abſtruſa *inquiſivit*. Fut. Kal, eſſétque יַחֲקוֹר at ob Maccaph, eſt (ָ) R. 134.

1654 תַּעֲלֻמוֹת Ta-ýalü-móth] *abſcondita cordis*. A עָלַם *abſcondit*, Nom. fœm. Heemanth. תַּעֲלֻמָה *abſconditum*, plur. תַּעֲלֻמוֹת Legitur ter in SS.

Verſ. 23.

1655 הֹרַגְנוּ Ho-rágh-nu] ſuper te (tui causâ) *occidimur*.) Ab הָרַג *occîdit, interfecit*. Præt. Pyhal הֹרַג *occiſus, interfectus fuit*. Legitur bis in SS. Eſa. 27. 7. הֹרָג pro הֹרַג excluſo dageſh, R. 19. & h. l. in prima pl. הֹרַגְנוּ

1656 נֶחְשַׁבְנוּ Nehh-ſhábh-nu] *æſtimamur*. Ab חָשַׁב *cogitavit, reputavit, æſtimavit*. Præt. Niph. נֶחְשַׁב *æſtimatus fuit*, & contractè נֶחְשַׁב R. 14. In prima ſing. נֶחְשַׁבְתִּי *æſtimatus fui*, Pſal. 88. 5. ſic in prima pl. נֶחְשַׁבְנוּ

1657 טִבְחָה Tibh-hhá] (ut pecus) *mactationis*, Targ. הֵיךְ עָנָא דִמְסִיר לִנְכָסָא *ſicut ovis tradita mactationi*. A טָבַח *mactavit*. Nom. fœm. טִבְחָה *mactatio*. Occurrit ter in SS.

Verſ. 24.

1658 הָקִיצָה Ha-kí-tſá] *expergiſcere*. A קוּץ in Hiph. הֵקִיץ *expergefactus fuit*, ſuprà Num. 151. Imper. Hiph. הָקִיץ cum ה parag.

1659 תִּזְנַח Tiz-náhh] (ne) *elonges te*. A זָנַח ſuprà Num. 1616. Fut. Kal, תִּזְנַח *rejicies*, Pſal. 88. 15. יִזְנַח *repellet*, Pſalm. 77. 8.

Verſ. 26.

1660 שָׁחָה Shá-hha] *incurvata eſt* anima noſtra. A שׁוּחַ *incurvavit, proſtravit ſe*. Præt. Kal, שַׁח R. 59. in fœm. שָׁחָה Quidam putant eſſe ipſum thema שָׁחָה ſed obſtat accentus: nam *in Quieſcent. primâ, accentus adhæret primæ radicali: in Quieſcent. tertiâ, ſecundæ*.

1661 דָּבְקָה Da-bheká] *hæſit* ad terram venter noſter: qui n. cadit, incũbit manibus ſuis, atq; ita terræ vẽter adhæreſcit. Targ. דִּבְקַת לְאַרְעִית גּוּבָא כְרֵיסָנָא *adhæſit fundo foveæ venter noſter*: Præt. Kal, à דָּבַק *hæſit, adhæſit*. In fœm. דָּבְקָה In prima ſing. דָּבַקְתִּי *adhæſi*, Pſal. 119. 31.

Verſ. 27.

1662 עֶזְרָתָה yez-rá-tha] *præſentiſſimum auxilium*. A עָזַר *auxiliatus eſt*. Nom. fœm. עֶזְרָה *auxilium*, & in

in forma Emphat. cum duplici signo fœm. עֶזְרָתָה *plenissimum auxilium.* Legitur solummodo in Psalm. idque ter. h. l. & 63. 8. & 94. 17. Vide suprà Num. 135.

PSALMUS XLV. מה

1663 שׁשַׁנִּים Sho-shan-ním] (super) *hexachorda*: ut scil: instrumento musico quod sex chordis constat accommodaretur. Targ. יָתְבֵי סַנְהֶדְרִי *qui sedent in consilio Mosis.* q. ש esset ex אֲשֶׁר & שָׁנִים pro *doctoribus* & magistris Judæorum, qui Græcè δευτερωταὶ *appellabantur,* à שָׁנָה *alterare, iterare.* LXX. ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων *pro his qui commutabuntur.* i. e. carmen ἀμοιβαῖον alternis decantatum, immutatis cantoribus: respexerunt ad שׁנה *mutavit,* שׁוֹנִים *variantes,* qui mutant. A שֵׁשׁ *sex,* fit שׁוּשַׁן & שׁוֹשַׁן *hexachordum,* It. *lilium,* quod sex foliis constat. Et alia forma שׁוּשַׁן Ps. 60. 1. *super* שׁוּשַׁן עֵדוּת *lilio testimonii,* monile factum instar lilii. In pl. assumpto dagesh euphonico, R. 18. fit שׁוֹשַׁנִּים

1664 יְדִידֹת Jedhi-dhóth] (canticum) *amorum.* Epithalamium carmen, quo mutuus conjugum amor describitur. LXX. ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ *pro dilecto.* Nom. radicale יָדִיד *dilectus.* Cum Affix. לִידִידוֹ *dilecto suo,* Psal. 127. 2. sublato (:) sub (י) ob præcedens (.) R. 8. Plur. יְדִידִים Cum Affix. יְדִידֶיךָ *dilecti tui,* Ps. 60. 7. In fœm. יְדִידָה *dilecta,* plur. יְדִידוֹת *dilectæ,* Ps. 84. 2.

Vers. 2.

1665 רָחַשׁ Ra-hhásh] *Eructavit* vel *ebullivit* cor meum: notat cordis locutionem, cum nondum ad os pervenit, egressum quærens. Præt. Kal, רָחַשׁ *eructavit*, It. præ calore & fervore *ebullivit*, ut fit in patella. Legitur h. l tantùm in SS.

1666 עֵט Yét] (lingua mea est) Targ. קוּלְמוֹס *calamus,* s. *stylus.* Sicut scriba manu celeri verba dictantis excipit; sic lingua, ebullientis cordis conceptus promptissimè effert. A עִיט *volatile, avis.* Nom. m. sine plur. עֵט *penna avis, calamus, stylus.* Extat 4. in SS.

1667 סוֹפֵר So-phér] *scribæ.* A סָפַר ore vel scripto *recensuit*, Nom. Participiale Kal, סוֹפֵר *scribens, scriba.*

1668 מָהִיר Ma-hír] *velocis.* A מָהַר *festinavit*, Nom. m. מָהִיר *festinus, velox, expeditus, promptus.*

Vers. 3.

1669 יָפְיָפִיתָ Joph-ja-phí-tha] *Pulcherrimus es.* Tar. שׁוּפְרָךְ מַלְכָּא עֲדִי׳ מִבְּנֵי נָשָׁא *pulchritudo tua, ô Rex* (Messia) *superat filios hominus.* LXX. ὡραῖος κάλλει *speciosus forma præ filiis hominum.* A יָפֶה *pulcher, formosus, speciosus fuit.* Præterit. Composit. ex Pyhal & Kal, Ex Pyhal est יָפְ R. 45. ex Kal, mutato ה in (י) R. 66. יָפִיתָ quâ compositione notatur summa personæ pulchritudo. *Cum enim prima & secunda thematis geminatur* (notante Ab. Ezra) *fit hoc ad incrementum significationis: cum verò secunda & tertia, ad diminutionem.*

1670 הוּצַק Hu-tsák] *diffusa est.* A יָצַק *fudit, effudit, diffudit.* Præter. Hoph. mutato (י) in ו R. 57. הוּצַק *fusus fuit.*

1671 חֵן Hhén] *gratia* in labiis tuis, scil: dotes illæ animi & corporis, quibus favor & benevolentia omnium conciliatur, ut Prov. 3. 22. *gratia gutturi,*

turi tuo, & cap. 31. 3. *mendacium* (est) *gratia*, (forma) Ab חָנַן *gratiosus fuit*. Nom. m. sine plur. חֵן *gratia, favor, suavitas* tam animi quàm corporis.

Vers. 4.

1672 חֲגוֹר Hhaghór] *Accinge* gladium. Ab חָגַר *cinxit, accinxit*. Imper. Kal.

1673 יָרֵךְ Ja-réch] (super) *femur* ô Heros. Nom. radicale יָרֵךְ *femur* cum dicitur de hominibus: *latus* de aliis rebus. In fœm. יַרְכָה in Duali, mutato ה in ת R. 30. יַרְכָתַיִם unde in Regim. יַרְכְּתֵי *latera* septentrionis, Psal. 48. 3. בְּיַרְכְּתֵי *in lateribus* domus tuæ, Psal. 128. 3.

Vers. 5.

¶ וַהֲדָרְךָ *Et decore tuo*. i. e. gladio accinctus. LXX. καὶ ἔντεινον *& intende*: legerunt aliis punctis, וְהַדְרֵךְ *fac intendere*, à דָּרַךְ *arcum intendit*.

1674 צְלַח Tselàhh] *prospere age*. A צָלַח *prospere egit*, Imper. Kal.

1675 רְכַב Rechábh] *equita* super verbum veritatis: i. e. prodeas hac virtute ornatus in conspectum populi. Vel sic: *Prospere equita, propter veritatem*, &c. ut verbum prius adverbiascat, R. 41. n. 2. A רָכַב *equitavit*, Imperat. Kal.

¶ וְעַנְוָה צֶדֶק *& mansuetudinis* (&) *justitiæ*. Vide suprà Num 840. Vel potest esse Imperativ. Kal, cum ה parag. mutato ה radicali in ו mobile, à עָנָה *respondit, prolocutus est*, וְעַנְוָה *& proloquere justitiam*.

1676 נוֹרָאוֹת No-ra-óth] (& docebit te) *terribilia* dextra tua, i. e. mirabiles & terribiles progressus regni tui videbis, in magnificis operibus promovendis. A יָרֵא *timuit*, Part. Niph. mutato (י) in ו, R. 56. נוֹרָא *terribilis, timendus*, וְנוֹרָא *& terribilis*, Psalm. 89. 8. Plur. fœm. נוֹרָאוֹת *terribilia*, Psal. 65. 6. Cum Affix. *Et robur* נוֹרְאוֹתֶיךָ *terribilium tuorum*, Psal. 145. 6.

Vers. 6.

1677 שְׁנוּנִים Shenu-ním] (sagittæ tuæ) *acutæ*, sc: ad transfigendum *in cor inimicorum regis*, i. e. tuorum, ut *populi sub te cadant*. A שָׁנַן *acuit*, Pahul Kal, שָׁנוּן *acutus, a, um*. Plural. שְׁנוּנִים Psal. 120. 4.

Vers. 7.

1678 מַלְכוּתֶךָ Mal-chu-thé-cha] (sceptrum) *regni tui*. A מָלַךְ *regnavit*, Nom. fœm. מַלְכוּת *regnum*. Cum Affix. מַלְכוּתְךָ (in pausa מַלְכוּתֶךָ) *regnum tuum*, מַלְכוּתוֹ *ejus*, וּמַלְכוּתוֹ *& regnum ejus*.

Vers. 8.

1679 וַתִּשְׂנָא Vat-tis-ná] *& odio habuisti* iniquitatem. A שָׂנֵא *odio habuit*, Fut. Kal, R. 64. cum ו Convers.

1680 מְשָׁחֲךָ Mesha-hha-chá] (propterea, i. e. eum in finem) *unxit te*. Targ. רַבְּיָךְ *constituit te Dominum*. Præt.

ח Kal, à מָשַׁח *unxit*, ubi ob Affix. ( ) transit in (:) R. 114. & (-) in (-) R. 121. In prima pers. מְשַׁחְתִּיו *unxi eum*, Psal. 89. 21.

1681 שָׂשׂוֹן Sa-són] (oleo) *lætitiæ*, vel gaudii, cujus symbolum erat: ideóq; in conviviis usurpabatur, nunquam in luctu, Ps. 104. 15. *ad exhilarandum faciem oleo*. A שׂוּשׂ *gavisus, lætatus fuit*. Nom. Heemanth. formatum per וֹן, שָׂשׂוֹן *gaudium, lætitia*. בְּשָׂשׂוֹן *in lætitia*, Psal. 105. 43. In Regim. correpto (-) in (:) R. 114. שְׂשׂוֹן *gaudium salutis tuæ*, Ps. 51. 14.

1682 מֵחֲבֵרֶיךָ Me-hhabhe-ré-cha] *præ sociis*

sociis tuis. Targ. יַתִּיר מִן חַבְרָךְ *magis quàm socios tuos*. Ab חָבַר *associavit*, de quocunq; societatis s. communionis genere dicitur. Nom. m. חָבֵר *socius*, Plur. חֲבֵרִים cum affixo.

Vers. 9.

1683 מֹר Mór] *Myrrha*. A מָרַר *amarus fuit*, Nom. m. sine pl. מֹר *myrrha* (sc. ab ipsa Hebr. voce) quæ est amara. Hîc ob odorem, cum aliis aromatibus jungitur.

1684 וַאֲהָלוֹת Va-ahalóth] *& aloe*. Tar. אַקְסֵי אַלְוָאִין idem quod Græc. ξυλοαλοη. *Lignum aloes*. Ab אָהַל *tentorium extendit*, Nom. pl. fœm. אֲהָלוֹת *aloe* (etiam ab ipsa Hebr. voce) non quòd ramos, sed quòd odorem latiùs extendat.

1685 קְצִיעוֹת Ketsi-yóth] *cassia, omnia vestimenta tua*, sc: suaveolentia, ad instar eorum aromatum. A קָצַע *abrasit*. Nom. fœm. קְצִיעָה *cassia*, (nomen ab ipsa Hebr. voce) cortex odoratus (non autem fistula cassia) ab abradendo. Legitur h. l. tantùm in SS.

Vers. 10.

1686 בִּיקְּרוֹתֶיךָ Bik-kero-thé-cha] (*Filiæ regum*, habitu, incessu, & educatione filias regum referentes) in *pretiositatibus tuis*: quoniam scil: in pretiosissimum comitatum sponsæ cooptatæ fuerunt. A יָקַר *pretiosus fuit*, Nom. fœm. יְקָרָה *pretiosum, res pretiosa*. Plur. יְקָרוֹת Cum Præfixo esset בִּיקָרוֹת at more Syrorum (.) trajicitur ad præcedentem literam, R. 143. fitque cum Affix. בִּיקְּרוֹתֶיךָ (quod *Gregor. Mayer* non animadvertens, ait esse erratum in punctis.)

1687 נִצְּבָה Nits-tsebhá] *collocata est*. Præt. Niph. vide suprà Num. 1534.

1688 שֵׁגַל She-ghál] *conjux*. LXX. ἡ βασίλισσα *regina*. Nom. radicale שֵׁגַל legitur bis, h. l. & Neh. 2. 6. & dicitur tantùm de Augusta sive Regina.

1689 אוֹפִיר Ophír] (in auro) *Ophir*. ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ *in vestitu deaurato*. אוֹפִיר nomen regionis cujusdam Indiæ, auri pretiosi ditissimæ, 1 Reg. 9. 28. cujus aurum *obryzum* q. *ophirizum* i. e. præstantissimum dictum est.

Vers. 11.

1690 וְשִׁכְחִי Veshich-hhi] *& oblivi scere* populi tui, & domus patris tui, i. e. morum patriæ & rituum. A שָׁכַח *oblitus est*, Imper. fœm. Kal, שִׁכְחִי

Vers. 12.

1691 וְיִתְאָו Vejith-áv] *Et desiderabit*. Ab אָוָה *concupivit, valdè desideravit*. Fut. Hithpah. per apocopen, R. 67. pro וְיִתְאַוֶּה In tertia plur. cum ו Convers. וַיִּתְאַוּוּ *& valdè appetiverunt*. Psal. 106. 14.

1692 יָפְיֵךְ Joph-jéch] *pulchritudinem tuam*. A יָפָה *pulcher, formosus fuit*. Nom. m. sine plur. יֳפִי *pulchritudo, formositas, decor*: est formæ פְּרִי ideóque cum Affix. mutat (.) in (:) R. 123. & (··) amittit suum (:) R. 15. In pausa autem transit in ', R. 132. ut, מִכְלַל יֹפִי *perfectio pulchritudinis*, Ps. 50. 2.

Vers. 13.

1693 צֹר Tsor] Et filia) *Tyri*. Targ. *habitatores arcis Tyri*. Vide suprà Num. 461. A צוּר *petra*, Nom. fœm. urbis Phœnicum nobilissimæ צֹר vel צוֹר *Tyrus*, quòd in petra esset extructa: olim insula 700. passibus divisa à continente: sed ab Alexandro comporta-

tis aggeribus, continenti fuit adunata; ac tandem aquis marinis obruta, juxta vaticinium, Ezech. 26. Singulos ejus cives Esa. dicit fuisse q. totidem principes, cap. 23. unde quidam nomen *Tyranni* ductum volunt. Veteribus dicebatur *Sarra* & *Sora*, ab ipsa scil: Hebr. voce: quemadmodum & Latinis *Tyrus*, commutatâ literâ Dentali in Lingualem.

1694 יְחַלּוּ Jehhal-lú] faciem tuam) *deprecabuntur*. Targ. יְשַׁחֲרוּן *quærent*. Ab חָלָה *doluit, ægrotavit*: constructum cum פָּנִים *faciem alicujus placavit, deprecatus est, enixè precatus est*, orando vultum alicujus à prima sententia immutavit. q. iram, furorem, cujus index est facies, ægrotare fecit: vultus n. irascentis est rubicundior, vel (pro ratione constitutionis) pallidior, quem colorem postea miti oratione tollimus. Fut. plur. Pih. abjecto ה, R. 66.

1695 עֲשִׁירֵי ʿashi-ré] *divites* populi. A עָשַׁר *dives, locuples fuit*. Nom. m. עָשִׁיר *dives, opulentus*. Plur. in Regim.

Vers. 14.

1696 כָּל כְּבוּדָּה Col-kebhu-dhá] *Tota* (est) *gloriosa* filia Regis: Cum Adjectivum præcedit, ellipsis verbi substantivi indigitatur, R. 35. Vel *Omnis gloria filia regis*. A כָּבַד *honoratus, gloriosus fuit*, Pahul fœm. Kal.

1697 פְּנִימָה Pení-ma] *ab intus*, vel *intrinsecus*. A פָּנִים cum ה Locali, פְּנִימָה *interiora loca*, quòd introrsum pergentibus, exteriora sunt retrò.

1698 מִמִּשְׁבְּצוֹת Mim-mish-betsóth] *ex ocillaturis* auri: intelligitur vestis gemmis, fundis aureis inclusis, ornata. Nom. plur. fœm. Heemanth, à שָׁבַץ *vestem oculis plenam texuit*.

Vers. 15.

1699 לִרְקָמוֹת Lir-ka-móth] *in vestibus acupictis*. A רָקַם *acupinxit*. Nom. fœm. רִקְמָה *vestis acupicta*: est formæ שִׂמְחָה R. 32. ideóque plur. facit רְקָמוֹת

1700 תּוּבַל Tu-bhál] *adducetur*. A יָבַל *duxit, adduxit*, sc: cum pompa & jubilo, (q. in יוֹבֵל *jubilæo*.) Futur. Hoph. mutato (׳) in ו R. 57. תּוּבַל in plur. תּוּבַלְנָה *adducentur*, v. 16.

1701 בְּתוּלוֹת Bethu-lóth] *virgines*. Nom. fœm. בְּתוּלָה *virgo matura*, & incorrupta, plural. בְּתוּלוֹת Cum Affix. וּבְתוּלוֹתָיו *& virgines ejus*.

1702 אַחֲרֶיהָ A-hha-ré-ha] *post eam*. אַחַר *post*, modò loci, modò temporis. Cum Præfix. וְאַחַר *& post*, מֵאַחַר *à post lactantes adduxit eum*, Psal. 78. 70. i. e. à lactantibus, quas sequebatur. Assumit Affixa pluralia, R. 101. אַחֲרֶיךָ *post te*, אַחֲרָיו *post eum*, וְאַחֲרָיו *& post eũ*, אַחֲרֶיהָ *post eam*. וְאַחֲרֵיהֶם *& (qui) post eos*, Psal. 49. 14. i. e. posteri eorum.

1703 רֵעוֹתֶיהָ Re-ʿyo-thé-ha] *sociæ ejus*. A רֵעֶה *socius*, suprà Num. 572. Nom. fœm. abjecto ה: R. 103. רֵעָה *socia, amica*. plur. רֵעוֹת cum Affixo.

1704 מוּבָאוֹת Mu-bha-óth] *adducuntur*. A בּוֹא *venire*, in Hiph. הֵבִיא *fecit venire*, i. e. adduxit: in Hoph. assumpto ו, R. 58. הוּבָא *ductus, adductus fuit*. Particip. pl. fœm. Hophal.

Vers. 17.

1705 לְשָׂרִים Lesa-rím] (pones eos) *in principes*. A שׂוּר vel שָׂרָה aut potius שָׂרַר (quæ tria sunt ejusdem signific.) *principem gessit, principatum tenuit*. Nom. m. שַׂר & שָׂר *princeps* plural. שָׂרִים *principes*. Cum Præfix. *Et sicut*

cut unus הַשָּׂרִים *principum*, Pſ. 82.7. לְשָׂרִים *in principes*. In Regim. invariato (ֵ) R. 114. שָׂרֵי *principes Juda*, Pſal. 68.28. Cum Affix. שָׂרָיו *principes ejus*.

Verſ. 18.

1706 יְהוֹדוּךָ Jeho-dhú-cha] (populi) *confitebuntur tibi*, i. e. gratias agent, magnitudinem tuam agnoſcent, colent, & prædicabunt. Ab הוֹדָה *confiteri*, includit confeſſionem laudis & fraudis. Fut. Hiph. יוֹדוּךָ ſuprà Num. 875. at ex Chaldaiſmo inſeritur ה Characteriſt. Hiph. R. 137. fitque יְהוֹדוּךָ

PSALMUS XLVI. מו

1707 עַל־עֲלָמוֹת ɣal-ɣala-móth] *ſuper abſtruſis & occultis rebus* (ex vi vocis עָלַם *occultavit*) LXX. ὑπὲρ τῶν κρυφίων *pro arcanis*. Targ. *quo tempore abſconditus eſt pater eorum* (abſorptu ſc:terræ) *ipſi autem liberati ſunt*. Vel, *ad ſymphoniam acutam*, quam virgines commodè exprimunt, (à עַלְמָה *adoleſcentula*) quòd fortaſſe ab adoleſcentulis decantaretur. Veriſimile etiam eſt, fuiſſe nomen Inſtrumenti muſici ex 1 Chron. 15.20. *In nablis ſuper* עֲלָמוֹת *Alamoth*.

Verſ. 2.

1708 נִמְצָא Nim-tſá] auxilium in anguſtiis) *inventus* valdè. i. e. præſens, promptus & paratus. A מָצָא Part. Niph. Num. 1480.

Verſ. 3.

1709 בְּהָמִיר Beha-mír] *in commutando terram*, i. e. ſi terra commutaret locum ſuum. LXX. ἐν τῷ ταράσσεσθαι *dum turbatur terræ*. Targ. כַּד אִשְׁתַּלְחִיפוּ אֲבָהָתָנָא מִן אַרְעָא *cum immutati fuerint patres noſtri de terra*: (reſpicit ad hiſtoriam Core, Num. 26.) Ab הֵמִיר ſuprà Num. 647. Infinit. Hiph. הָמִיר R. 58. cum ב

Verſ. 4.

1710 יֶחְמְרוּ Jehh-merú] (frement) & *turbabuntur* aquæ ejus, ſc: maris: vel *coacervabuntur* (ex Nom. חֹמֶר *acervus*) quòd fluctus maris ſint acervis ſimiles. Targ. מְשַׁשְׁתְּשִׁין *inquinantur*, ſc: luto. Ab חָמַר *turbidus, lutulentus fuit, lutum excitavit*. Fut. Kal, ut in יֶאְשְׁמוּ Num. 1358.

Verſ. 5.

1711 יְשַׂמְּחוּ Jeſam-mehhú] *lætificabunt*. A שָׂמַח *lætatus eſt*, in Pih. שִׂמַּח *lætificavit*. Fut. Pih. יְשַׂמַּח *lætitia afficiet*, Pſal. 104. 15. plur. יְשַׂמְּחוּ

Verſ. 6.

1712 לִפְנוֹת Liph-nóth] *in aſpicere* manè, i. e. aſpiciente vel apparente diluculo. A פָּנָה *aſpexit*, Gerund. Kal, R. 56.

Verſ. 7.

1713 הָמוּ Ha-mú] *Fremuerunt*. Ab הָמָה *fremuit, ſtrepuit, ſonum edidit* Præt. pl. Kal, abjecto ה, R. 66.

1714 מָטוּ Má-tu] *commota ſunt*. A מוּט *nutare, vacillare*, ſemper importat aliquid mali. Præt. Kal, abjecto ו R. 59. מָט fœm. מָטָה *vacillavit* ſc: terra, Pſ. 60.4. Pl. מָטוּ

1715 מַמְלָכוֹת Mam-la-chóth] *regna*. A מָלַךְ *regnavit*. Nom. fœm. Heemanth. מַמְלָכָה *regnum*. Cum Præf. מִמַּמְלָכָה *è regno*, Pſal. 105. 13. Plur. וּמַמְלָכוֹת *& regna*, Pſ. 102. 23. In Regim. correpto (ָ) in (ְ) מַמְלְכוֹת *regna terræ*, Pſal. 68. 33.

1716 תָּמוּג Ta-múgh] *diſſolvetur* terra.

A מוּג *dissolvit, liquefecit*: semper sumitur metaphoricè, Fut. Kal, R. 60.

Vers. 9.

1717 חֲזוּ Hhazú] *videte*. Ab חָזָה *vidit*, Imper. Kal. חֲזֵה plur. abjecto ה R. 66. חֲזוּ pro חֲזוּ

1718 מִפְעֲלוֹת Miph-ɣalóth] *opera* Jehovæ. A פָּעַל *fecit, operatus est*. Nom. plur. fœm. Heemanth. מִפְעָלוֹת *opera*. In Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114. מִפְעֲלוֹת *opera Domini*, Psal. 66. 5.

1719 שַׁמּוֹת Sham-móth] (qui posuit) *vastitates* in terra. A שָׁמַם *vastatus, desolatus fuit*, Nom. fœm. שַׁמָּה *vastatio, desolatio*, לְשַׁמָּה *in desolationem*, Psal. 73. 19. Plur. שַׁמּוֹת

Vers. 10.

1720 מַשְׁבִּית Mash-bíth] *Cessare faciens*. LXX. ἀνταναιρῶν *auferens bella*. A שָׁבַת *quievit, cessavit*, Part. Hiph.

1721 וְקִצֵּץ Vekits-tséts] *& amputabit*, Præt. Pih. קִצֵּץ *scidit, amputavit*, Psal. 129. 4.

1722 עֲגָלוֹת ɣagha-lóth] *plaustra*. LXX. θυρεοὺς *scuta*. A עָגַל *circulavit*, suprà Num. 694. Nom. fœm. עֲגָלָה *plaustrum, currus*, quòd super rotas volvatur. plur. עֲגָלוֹת

1723 יִשְׂרֹף Jis-róph] *comburet*. A שָׂרַף *ussit, combussit*, Fut. Kal.

PSALMUS XLVII. מז

Vers. 2.

1724 תִּקְעוּ Tik-ɣú] *plaudite*. Targ. תִּקְעוּ יְדָא בְּחֶדְוָא *figite manum in gaudio*. A תָּקַע *fixit, infixit* clavum aut paxillum. It. fixit spiritum in buccinam, i. e. *clanxit, classicum cecinit*. It. fixit manui manum, i. e. *complosit*, quod est signum lætitiæ. Imper. Kal, תִּקְעוּ *clangite buccinâ*, Ps. 81. 4.

1725 הָרִיעוּ Ha-rí-ɣu *jubilate*. Ab הֵרִיעַ suprà Num. 1590. Imper. Hiph. הָרִיעוּ Ps. 66. 1.

Vers. 5.

1726 גְּאוֹן Geón] (elegit) *magnificentiam* Jacob. Targ. יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא דְבֵיתֵהּ יַעֲקֹב *domum sanctuarii, domum Jacob*. A גָּאָה *altus, elatus, excellens fuit*, Nom. m. גָּאוֹן *elatio*, in bonum, *magnificentia*, in malum, *fastus, superbia*. In Regim. גְּאוֹן R. 114. Cum Affix. בִּגְאוֹנָם *in superbia eorum*, Psal. 59. 13.

Vers. 6.

1727 שׁוֹפָר Sho-phár] (in voce) *tubæ*. Nom. radicale שׁוֹפָר *buccina, tuba*, Psal. 81. 4. quæ olim fiebat ex cornu bubulo: cujus usus erat in bello & solennitatibus.

Vers. 10.

1728 נְדִיבֵי Nedhi-bhé] *Principes* populorum. A נָדַב *voluntarius, liberalis fuit, spontè dedit*. Nom. m. נָדִיב *spontaneus, liberalis, ingenuus, princeps*, quem decet liberalitas. In plur. mutato (ָ) in (:) נְדִיבִים *ingenui* Ps. 107. 40. בִּנְדִיבִים *in principibus*, Ps. 118. 9. In Regim. נְדִיבֵי *principes populi*, Ps. 113. 8. Cum Affix. נְדִיבֵמוֹ *principes eorum*, Ps. 83. 12. cum defectu (ִ) pro נְדִיבֵימוֹ In fœm. נְדִיבָה (& spiritum) *ingenuum*, Ps. 51. 14.

1729 אַבְרָהָם Abhra-hám] (& populus Dei) *Abraham*. Nomen notissimum fidelis Patriarchæ, qui primùm vocatus fuerat אַבְרָם *pater excelsus*, (ex אָב *pater* & רָם *excelsus*) ut Philo ait.

ait, *homo cœli, sublimis, & ætheræ naturæ scrutator. Post ex homine cœli factus est homo Dei, juxta vaticinium*, Gen. 17. *Ego Deus tuus, esto inculpabilis.* Dictúsque אַבְרָהָם *pater multitudinis,* adjecto ad אַבְרָם τὸ הָמוֹן *multitudo.* Verùm quò vox ea pronunciatu mollior, auditúque acceptior esset, ex nomine אַבְרָם demptum est ם, & ex הָמוֹן syllaba וֹן detracta, & ita factum אַבְרָהָם

1730 נַעֲלָה Na-ɣalá] (valdè) *exaltatus est* sc: Deus. A עָלָה *ascendit*, Præt. Niph. נַעֲלָה *elevatus, exaltatus, sublatus fuit*. In secunda pers. mutato ה in (י) R. 66. *Vehementer* נַעֲלֵיתָ *exaltatus es*, Ps. 97. 9.

PSALMUS XLVIII. מח

Vers. 3.

1731 יְפֵה Jephé] *Pulcher*. A יָפָה *pulcher, formosus fuit*. Nom. m. יָפֶה *pulcher, formosus*. In Regim. convertit (ָ) in (ְ) R. 114. & (ֶ) in (ֵ) R. 122.

1732 נוֹף Nóph] *climate*. Nom. radicale, נוֹף *tractus, regio, provincia*. Legitur h. l. tantùm in Bibliis.

1733 מְשׂוֹשׂ Mesós] *gaudium* totius terræ mons Tsijon. A שׂוּשׂ *gaudere, lætari*, Nom. Heemanth. מָשׂוֹשׂ *gaudium*. In Regimine corripit (ָ) in (ְ)

1734 צָפוֹן Tsa-phón] (ad latera) *aquilonis*. A צָפַן *abscondit*, Nom. m. צָפוֹן *pars cœli borealis*, q. Soli abscondita: quòd iter Solis ad eam plagam non vergat, sed ad meridianam. Latinis dicitur *Aquilo*, ab Aquilone vento frigido & sicco, cujus volatus est vehementissimus instar Aquilæ. It. *Septentrio*, à septem stellis in ea cœli parte sitis, quarum ternæ quæque proximæ, inter se trigonum i. e. triquetram figuram (vulgo triangulum) constituunt. Cum Præfix. מִצָּפוֹן *ab aquilone*, Ps. 107. 3.

1735 קִרְיַת Kir-játh] *civitas* regis magni. A קָרָה *contigit, contignavit*, Nom. fœm. קִרְיָה *civitas, oppidum* domibus constans contiguis, q. *contignatio*. In Regim. vertit ָה in ַת.

Vers. 4.

1736 בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ Bear-meno-thé-ha] *in palatiis ejus*. Ab inusitato אָרַם Nom. com. gen. cum plur. fœm. אַרְמוֹן *palatium*, ædificium magnum & altum, sicque convenit cum רוּם *altum esse*. Plur. אַרְמְנוֹת Cum Affix. אַרְמְנוֹתֶיהָ *palatia ejus*, Infrà v. 14. בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ *in palatiis tuis*, fœm. Ps. 122. 7.

Vers. 5.

1737 נוֹעֲדוּ No-ɣadhú] *congregati sunt*. A יָעַד certo loco & tempore *venit, convenit*: in Præt. Niph. mutato (י) in ו R. 56. נוֹעַד *congregatus, confœderatus fuit*. Plur. נוֹעֲדוּ

Vers. 6.

1738 תָּמָהוּ Ta-má-hu] *admirati sunt*. Præt. Kal, תָּמַהּ *miratus, admiratus, attonitus fuit, obstupuit*, Plur. תָּמְהוּ In pausa cum (ָ) R. 132. תָּמָהוּ

1739 נֶחְפָּזוּ Nehh-pá-zu] *territi sunt*, Targ. עֲרַקוּ *fugerunt*. Ab חָפַז suprà Num. 1255. Præt. Niph. נֶחְפַּז *territus, turbatus, celeri terrore correptus fuit*. Plur. נֶחְפְּזוּ pro נֶחְפָּזוּ ut suprà Num. 1388.

Vers. 7.

1740 אֲחָזָתַם Ahha-zá-tham] (tremor) *apprehendit eos*. Præt. Kal, אָחַז *fortiter tenuit, prehendit, apprehendit, comprehendit*. In fœm. אָחֲזָה Ob Affix. converso ָה in ַת R. 97. (ֲ) & (:) transponuntur R. 98. essétque אחזתם

אֲחָזָתַם sed accentus removetur ad penult. ideóq; (ֵ) Affixi ם, transit in (ַ) R. 94. Regulariter a. fit אֲחָזַתְנִי *apprehendit me*, Psal. 119.53. In secunda pers. אֲחַזְתָּ *apprehendisti in manu dextra mea*, Psal. 73.23. i.e. me gubernasti, defendisti.

1741 חִיל Hhil] *dolor*. Ab חוּל *dolere, cruciari*, Nom. m. חִיל *dolor, cruciatus*.

1742 כַּיּוֹלֵדָה Caj-jo-le-dhá] *sicut parturientis*. A יָלַד suprà Num. 93. Particip. fœm. Kal, יוֹלֵדָה *pariens*, cum כ similitud. quod excludit ה Emphat. *Nota* (..) in Part. fœm. Kal, interdum manet invariatum, ut בּוֹעֵרָה &c.

Vers. 8.

1743 קָדִים Ka-dhím] (vento) *orientali*. LXX. *in spiritu* βιαίῳ *vehementi*. A קָדַם suprà Num. 1621. fit קָדִים *oriens*, It. *ventus orientalis*, qui in terra Israel est calidissimus & ardentissimus.

1744 אֳנִיּוֹת Onij-jóth] (franges) *naves*. Ab אָנָה *occasionem præbuit, impulit*, Nom. m. cum pl. fœm. אֳנִי *navis*, quæ in mari propellitur. In plur. cum dagesh euphonico, R. 18. אֳנִיּוֹת *naves*. *Descensores maris* (i. e. nautæ) בָּאֳנִיּוֹת *in ipsis navibus*, Ps. 107.23. excluso ה Emphat.

1745 תַּרְשִׁישׁ *Tarshish*] Joseph. l. 9. Ant. c. 11. ait esse Tharsum nobilissimam Ciliciæ urbem, ad radicem Tauri montis sitam, (unde D. Paulus oriundus fuit.) Vatabl. Arius Montan. intelligunt Carthaginem insignem Africæ urbem, quam Græci καρχηδόνα vocant. Et sic interpretantur LXX. Esa. 23. 1. *Vlulate naves* תַּרְשִׁישׁ naves *Carchedonis*. It. Ezech. 27.12. תַּרְשִׁישׁ *negotiatores tui*. LXX. *Carchedonii*. Hieronym. (in Jonam) censet Tharsis non esse nomen proprium alicujus oppidi & provinciæ, sed commune; significans *Mare Mediterraneum*, vel aliud quodcunque profundum, & navibus magnis pervium: Hebræi enim inquit, *Tharsis*, mare generaliter dici autumant, secundum illud: *In spiritu vehementi conteres naves Tharsis*. Et in cap. 2. Esa. docet, Veteres Hebræos linguâ suâ propriâ *Mare*, תַּרְשִׁישׁ appellare, יָם verò non esse Hebraicum, sed Syriacum, sicq; illud Esa. 2. *Et super omnes naves* תַּרְשִׁישׁ LXX. reddunt, *super omnem navem maris*, It. cap. 23. *Vlulate naves* תַּרְשִׁישׁ Targ. יַמָּא *maris*. Radix est רָשַׁשׁ *depauperari*.

Vers. 10.

1746 דִּמִּינוּ Dim-mí-nu] *Cogitavimus* misericordiam tuam. Targ. אַשְׁוֵינוּ *comparavimus*. LXX. ὑπελάβομεν *suscepimus*. Præt. Pih. דִּמָּה *assimilavit, rem rei comparavit*; Metaphoricè *imaginatus est, cogitavit*, q. cogitationem cogitationi assimilavit. In secunda pers. mutato ה in (ִ) R. 66. דִּמִּיתָ *imaginasti* (assimilasti) *quòd sim sicut tu*; Psal. 50. 21. In prima דִּמִּינוּ

Vers. 11.

1747 קַצְוֵי Kats-vé] *fines* terræ. A קָצָה *abscidit, decurtavit*, Nom. m. קָצֶה *finis, extremitas*, q. decurtatio alicujus rei. In pl. mutato ה in ו mobile, קְצָוִים In Regim. correpto (ָ) in (:) ex priori (:) fit (ַ) *Spes omnium* קַצְוֵי אֶרֶץ *extremitatum terræ*, Psal. 65. 6. Et in forma fœm. Ibid. v. 9. *habitatores* קְצָוֹת *extremitatum*.

Verſ. 12.

1748 יְהוּדָה Jehu-dhá] (fili) *Juda.* Ab הוֹדָה *celebravit,* dictus eſt *Juda* filius Jacobi: *dicebat* enim *mater ejus,* אוֹדֶה *celebrabo Dominum*, *ideóque appellabat eum* יְהוּדָה Gen. 29. Quod nomen deductum eſt ex Futuro יְהוֹדֶה de quo ſuprà Num. 1706. Cum Præfix. *Notus eſt* בִּיהוּדָה *in Juda Dominus*, Pſ. 76. 2. i. e. in tribu ab ipſo orta. (Sublato (:) ſub (י) ob præcedens (.) R. 8.

Verſ. 13.

1749 סֹבּוּ Sób-bu] *Circundate* Tſijon. A סָבַב *circumdedit, gyravit.* Imper. Kal, ſyncopatâ mediâ radicali, R. 77. סֹב plur. aſſumpto dageſh, סֹבּוּ

1750 וְהַקִּיפוּהָ Vehak-ki-phú-ha] *& complectimini eam.* Ab הִקִּיף *ambivit, complexus eſt,* ſuprà Num. 705. Imper. Hiph. cum Affixo הָ

1751 מִגְדָּלֶיהָ Migh-da-lé-ha] *turres ejus.* A גָּדַל *magnus fuit,* Nom m. Heemanth. מִגְדָּל *turris*, *arx*, à magnitudine ſic dicta. In Regim. correpto (ֵ) in (ַ) R. 115. מִגְדַּל־עֹז *turris fortitudinis*, Pſal. 61. 4. Plur. מִגְדָּלִים *turres*. Cum Affixo, מִגְדָּלֶיהָ

Verſ. 14.

1752 פַּסְּגוּ Paſ-ſeghú] *evehite* palatia ejus: ſpectate palatia ejus, quæ altè apparent ſicut mons Moabitarum פִּסְגָּה *Piſga.* LXX. καὶ διέλεσθε *diſtribuite domos ejus*, (ex ſignificatione Chald. פְּסַג *diſtribuit.*) A פָּסַג in Pih. פִּסֵּג *evexit, exaltavit.* Legitur h. l. tantùm in SS. ídque in Imperat.

1753 אַחֲרוֹן A-hharón] (generationi) *poſteriori.* Ab אַחַר *poſt*, Nom. Heemanth. אַחֲרוֹן *poſterior, noviſſimus*, qui ſequitur alterum, ſive ſit ultimus ſive non.

Verſ. 15.

1754 יְנַהֲגֵנוּ Jena-haghé-nu] *ducet nos.* LXX. ποιμανεῖ ἡμᾶς *paſcet nos.* A נָהַג *duxit, deduxit,* propriè oves vel pecora; metaphoricè transfertur ad alia. Fut. Pih. וַיְנַהֵג *& induxit auſtrum,* Pſal. 78. 26. cum ו Converſ. Cum Affix. וַיְנַהֲגֵם *& duxit eos,* Ibid. v. 52.

¶ עַל־מוּת Si legatur diviſim, ſignificat *ad mortem.* Vide ſuprà Num. 416. Sin verò legatur conjunctim עַלְמוּת notat *pueritia*, i. e. *pueriliter*, h. e. viribus florentiſſimis nos conſervabit jugiter. LXX. εἰς τοὺς αἰῶνας *in ſecula*; detorſerunt ex עוֹלָם *ſeculum.* A עָלַם *occultavit*, עֶלֶם *adoleſcens*, *juvenis*, quòd nondum per actiones viriles cognitus ſit. Inde עַלְמוּת *adoleſcentia, juventus.*

PSALMVS XLIX. מט

Verſ. 4.

1755 וְהָגוּת Veha-ghúth] *& remotio*, (i. e. locutio, meditatio) *cordis mei.* Ab הָגָה ſuprà Num 19. Nom. fœm. הָגוּת Legitur h. l. tantùm in SS.

1756 תְּבוּנוֹת Thebhu-nóth] *intelligentias.* A בּוּן *intelligere.* Nom. fœmin. Heemanth. תְּבוּנָה *intelligentia, prudentia.* Cum Præfix. בִּתְבוּנָה *in intelligentia*, Pſal. 136. 5. Cum Affix. לִתְבוּנָתוֹ *intelligentiæ ejus non eſt numerus*, Pſ. 147. 5. Plur. תְּבוּנוֹת Cum Præfix. וּבִתְבוּנוֹת *& in intelligentiis volarum ſuarum*, Pſ. 78. 72.

Verſ. 5.

¶ אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי *Inclinabo ad parabolam aurem meam*, i. e. diligenter attendam, ne quid inconcinnè canam:

nam : metaphora à musicis, qui ut explorent quàm concinnus sit sonus, aurem admovent citharæ.

1757 חִידָתִי Hhi-dha-thí] (aperiam in cithara) *ænigma meum*. Ab חוּד *ænigmaticè loqui*, Nom. fœm. חִידָה *ænigma, problema*, γρῖφος, cum aliud dicitur, aliud intelligitur. Cum Affix. חִידָתִי plur. חִידוֹת *ænigmata*, Ps. 78. 2.

Vers. 6.

1758 יְסֻבֵּנִי Jesub-bé-ni] *circumdabit me*. A סָבַב *circundedit*, Fut. Kal, יָסֹב R. 70. At ob Affix. (ֹ) transit in (ֻ) R. 114. & imprimitur dagesh, ac ו transit in (ֻ) R. 125.

Vers. 7.

1759 עָשְׁרָם Ꜹosh-rám](in multitudine) *divitiarum suarum*. A עָשַׁר *dives fuit*. Nom. m. עֹשֶׁר *divitiæ, opes*. וְעֹשֶׁר *& divitiæ*, Psal. 112. 3. Cum Affix. mutat ו in (ָ) R. 118. & (ֶ) in (ְ) R. 122. עָשְׁרוֹ *divitiæ ejus*, Psal. 52. 9. עָשְׁרָם *eorum*.

Vers. 8.

1760 פָּדֹה Pha-dhó] (non) *redimendo redimet*, i. e. nequaquam. R. 41. n. 1. A פָּדָה *redemit*. Infinit. Kal, incipit à (ָ) in reduplicatione sui verbi, R. 50.

1761 יִפְדֶּה Jiph-dé] *redimet*. Fut. Kal, exit in (ֶ) R, 65. יִפְדֶּה v. 16.

1762 כָּפְרוֹ Coph-ró] (non dabit Deo) *redemptionem ejus*. LXX. ἐξίλασμα ἑαυτοῦ *placationem sui*. A כָּפַר *pice obduxit*. כֹּפֶר *bitumen* quoddam quo picabantur vasa; hinc metaphoricè *expiatio, peccati ablatio*, λύτρον, q. sceleris operimentum, pretium quod datur ad avertendum iram. Caret plurali. Cum Affix. (ut paulò ante Num. 1759.) כָּפְרוֹ

Vers. 9.

1763 וְיֵקַר Veje-kár] *Et pretiosa erit*. A יָקַר *pretiosus, charus fuit*. Fut. Kal, occultatâ primâ radicali in (ֵ) R. 55. יֵקַר Et expresso (י) וְיִיקַר *& pretiosus erit sanguis eorum*, Ps. 72. 14.

1764 פִּדְיוֹן Pidh-jon] *redemptio*. A פָּדָה *redemit*. Nom. m. Heemanth. פִּדְיוֹן *redemptio*, redemptionis pretium. Legitur bis, h. l. & Exod. 21. 30.

Vers. 11.

1765 חֲכָמִים Hhacha-mím] *sapientes*. Targ. *Videbit sapientes improbos, qui moriuntur morte secundâ, & adjudicantur gehennæ*. Ab חָכַם *sapuit*. Nom. m. חָכָם *sapiens, peritus*. Plur. חֲכָמִים

1766 כְּסִיל Kesíl] *stultus*. Nom. radicale כְּסִיל *stultus, fatuus, inconstans*, fortè per metathesin à סָכַל *insanivit*. וּכְסִיל *& stultus*: plur. וּכְסִילִים *& stulti*, Ps. 94. 8.

1767 וָבַעַר Va-bhá-Ꜹar] *& brutus* peribunt. A בָּעַר *arsit*. Nom. m. sine pl. בַּעַר *homo pecuinus, brutus*, qui pecudum vitam vivit, desideriis improbitatum flagrans. Quinquies legitur in SS. h. l. & Ps. 73. 22. אֲנִי בַעַר *ego pecuinus*, & 92. 7. אִישׁ בַּעַר *vir pecuinus*. Et Prov. 12. 1. 30. 2.

Vers. 12.

1768 אֲדָמוֹת Adha-móth] (vocaverunt nomina sua super) *terris*, i. e. imposuerunt nomina : vel per hypallagen, terras appellarunt nominibus suis. Ab אָדַם *rubuit*. Nom. fœm. אֲדָמָה *humus, terra*, forsitan solùm illa quæ rubebat, postea tota quæ coli potest. Cum Præfix. לָאֲדָמָה *in hac terra*, Ps. 8. 11. (ubi (ָ) sub ל includit ה Emphat.) In Regim. correpto (ָ) in (ֲ)

(:) R. 114. (-:) amittit suum (:) R. 15. אַדְמַת (in) *terra aliena*, Ps. 137. 4. Et sic in Affixione, אַדְמָתָם *terra eorum*, Ps. 105. 35. לְאַדְמָתוֹ *in terram suam*, Psal. 146. 4. In plural. אֲדָמוֹת legitur h. l. tantùm in SS.

Vers. 13.

1769 נִדְמוּ Nidh-mú] (assimilatus est sicut jumenta) *quæ assimilata sunt* (i.e. depicta) Vel quæ *conticuerunt*, i. e. interficiuntur, è medio tolluntur. A דָּמָה *siluit*, *tacuit*, hinc, *in quietem redactus fuit*, i. e. excisus. Inde *similis*, *conformis fuit*, quavis similitudine, animi, corporis, actionum: quod n. est alteri simile, tacet, i. e. ei acquiescit, nec obstrepit. Præt. plur. Niph. abjecto ה, R. 66. נִדְמוּ v. 21.

Vers. 14.

1770 כֶּסֶל Ké-sel] *stultitia* ipsis. Nom. radicale, כֶּסֶל *stultitia*, *fatuitas*. In fœm. כִּסְלָה idem. *Et non redeant* לְכִסְלָה *ad stultitiam*, Ps. 85. 9. Targ לְסָאוּרָא *ad fermentum*, inflationem.

1771 יִרְצוּ Jir-tsú] (& posteri, s. filii eorum in ore ipsorum) *volent*, i. e. eorum delectabuntur mandatis. A רָצָה *voluit*, *benevoluit*, *acceptavit*, *approbavit*. Fut. Kal, in secunda pers. תִּרְצֶה *acceptabis*, Ps. 51. 18. per apocopen, trajecto (·:) ad primam radicalem. R. 67. n. 2. *Videbas furem* וַתִּרֶץ *& volebas cum eo*, Ps. 50. 18. i. e. consentiebas. Targ. רְהַטְתָּא *currebas*, & sic LXX. συνέτρεχες q. fuisset וַתָּרָץ ex רוּץ *currere*. In tertia pers. *Non in tibiis viri* יִרְצֶה *volet*, Ps. 147. 10. i. e. delectabitur. In plur. abjecto ה, R. 66. יִרְצוּ

Vers. 15.

1772 יִרְעֵם Jir-yém] (mors) *depascet eos*. A רָעָה *pavit*, *depavit*. Fut. Kal, יִרְעֶה Cum Affix. ablato ה·: R. 103. יִרְעֵם Et Ps. 80. 14. יִרְעֶנָּה *depascet eam*.

1773 וַיִּרְדּוּ Vaj-jir-dhú] *& dominabuntur* in eos justi, in matutino, i. e. citò A רָדָה *subegit*, *subjecit*, *dominatus est*. Fut. Kal, יִרְדֶּה Per Apocopen ablato ה·:, (:) sub ד ponitur, R. 9. & (..) sub (ִ) R. 67. n. 3. וַיֵּרְדְּ *& dominabitur*, Ps. 72. 8. In plur. abjecto ה, וַיִּרְדּוּ cum ו Convers.

1774 וְצוּרָם Vetsu-rám] *& forma* (anima) *eorum*. LXX. ἡ βοήθεια αὐτῶν *auxilium eorum*; acceperunt ex צוּר *petra*, metaphor. *fiducia*, *auxilium*. A צוּר *arctare*, Nom. fœm. צוּרָה *forma* impressa & quodammodo coarctata. Extat bis, Ezech. 43. 11. & h. l. צִירָם pro צוּרָתָם per syncopen literæ ת, R. 104. & cum Shurek in gremio literæ (ו)

1775 לְבַלּוֹת Lebhal-lóth] (stat) *ad consumendum*. A בָּלָה *senuit*, *inveteravit*, *consumptus fuit*. Gerund. Pih. exit in וֹת, R. 65.

1776 מִזְּבֻל Miz-zebhúl] (sepulchrum s. infernus stat) *ob habitationem ejus*. h. e. potiùs infernus finiet, quàm pœna illius animæ. Targ. *Corpora eorum veterascent in gehenna, quoniam extenderunt manum suam & destruxerunt habitationem domus majestatis ejus*. LXX. *Auxilium eorum veterascet in inferno, à gloria sua expulsi sunt*. A זָבַל *habitavit*, fit זְבוּל *habitaculum*, *hospitium*: cum (ְ) loco ו, & Præfixo מ *ob*, *propter*, R. 74.

Vers. 16.

1777 יִקָּחֵנִי Jik-ka-hhé-ni] (cùm) *acceperit me*. A לָקַח *cepit*, *accepit*. Fut. Kal, compensato ל per dagesh, R.

69. n. 2. אֶקַּח *accipiam*, תִּקַּח *accipies*, יִקַּח *accipiet*, in pausa יִקָּח. Et sic etiam in Affixione cum (ׄ) R. 121. יִקָּחֵנִי *assumet me*, cum ו Convers. וַיִּקָּחֵנִי *& assumpsit me*, Ps. 78.70.

Vers. 17.

1778 יַעֲשִׁיר Ja-ųashír] (quando) *ditescet vir*. A עָשַׁר *dives fuit*. In Hiph. הֶעֱשִׁיר *ditavit, locupletavit*. Futur. Hiph. יַעְשִׁר pro יַעֲשִׁיר. In secunda pers. cum Affix. תַּעְשְׁרֶנָּה *ditabis eam*, Ps. 65. 10.

Vers. 18.

1779 תֵּיטִיב The-tíbh] (cum) *benefeceris*. A יָטַב *bonus fuit*, in Hiph. quiescente (י) in (‥) הֵיטִיב *benefecit, bonum reddidit*. Fut. Hiph. תֵּיטִיב

PSALMUS L. נ

1780 לְאָסָף Lea-sáph] *Asaphi*. Ab אָסַף *collegit*. Nomen proprium Levitæ cantoris אָסָף qui plures Psalmos edidit, ut patet ex inscriptione Psalmorum, à Ps. 73. usque ad 83.

1781 מִמִּזְרַח Mim-miz-rah] *ab ortu solis*. A זָרַח *ortus fuit*, Nom. Heemanth. m. sine plur. מִזְרָח *ortus, oriens*, pars cœli ubi Sol oritur. Cum Præfix. מִמִּזְרָח *ab ortu*, Psal. 107. 3. & h. l. in Regim. mutato (ׄ) in (-) R. 115.

1782 מְבוֹאוֹ Mebho-ó] (usque ad) *occasum ejus*. A בּוֹא *venire*, Nom. Heemanth. מָבוֹא *introitus, adventus*; de Sole, *occasus*; locus aut tempus. Cum Affix. de loco, *Ab ortu solis ad* מְבוֹאוֹ *introitum ejus*, Psalm. 113. 3. Targ. מַטְמְעֵהּ *occasum ejus*. De tempore, *Sol novit* מְבוֹאוֹ *introitum suum*, Ps. 104. 19. Targ. עִדָּן טוּמְעֵהּ *tempus occasus sui*.

Vers. 2.

1783 מִכְלַל Mich-lal] (Ex Sion) *perfectione* pulchritudinis, Vel *universitate decoris*, i. e. absolutè decora. A כָּלַל *totum perfecit*. Nom. Heemanth. מִכְלָל *perfectio, universitas*. Legitur h. l. tantùm in SS. idque in Regim. mutato (ׄ) in (-)

1784 הוֹפִיעַ Ho-phíaų] (Deus) *splenduit*. Targ. יִתְגְּלֵי *revelabitur*. LXX. ἐμφανῶς ἥξει *manifestè veniet*. Ab inusitato יָפַע Præt. Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹפִיעַ *floruit, splenduit, inclaruit*.

Vers. 3.

1785 נִשְׂעֲרָה Nis-ųará] (& circa eum) *exhorruit* (terra, aer) vel, *tempestas excitatur* valdè. Aut à שָׂעַר *horruit*, vel (commutatis שׂ & ס) à סָעַר *turbavit: procellis agitavit*. Præt. fœm. Niph. נִשְׂעֲרָה

Vers. 4.

1786 מֵעַל Me-ųál] *ex alto*. A עָלָה *ascendit*. Nom. m. עַל *altus, altum*. Cum Præfix. מֵעַל LXX. ἄνω *sursum*.

1787 לָדִין La-dhín] *ad judicandum*. A דּוּן *judicare, sententiam ferre*, Infinit. Hiph. abjecto ו R. 58. הָדִין & excluso ה character. R. 81. לָדִין

Vers. 5.

1788 אִסְפוּ Is-phú] *Congregate* לִי *mihi*. LXX. legerunt hunc vers cum Affix. tertiæ pers. לוֹ *Congregate illi, sanctos ejus, testimonium ejus*. Ab אָסַף *collegit, congregavit*. Secunda pers. plur. Imper. Kal.

1789 כֹּרְתֵי Co-rethé] *pangentes* fœdus meum. A כָּרַת *scidit*, cum nomine בְּרִית *scindere fœdus*, i. e. pacisci, phrasi sumptâ à dissectione animantis, quam

quam in fœdere ſanciendo facere, moris erat, q. d. fiat ſicut pecus iſtud, qui juramentum violaverit. Benoni plur. Kal, in Regim.

עֲלֵי זָבַח *ſuper ſacrificio*. Targ. *qui pepigerunt pactum, & firmaverunt legē* וְאִתְעַסְקוּ בִּצְלוֹתָא דְמַתִּילָא לְקֻרְבְּנַיָּא *& operam navarunt orationi, quæ ſimilis eſt oblationibus*.

Verſ. 7.

1790 וְאָעִידָה Vea-ȝí-dha] *& obteſtabor*. A עוּד in Hiph. abjecto י R. 58. הֵעִיד *teſtatus, obteſtatus, conteſtatus eſt*. Fut. Hiph. cum ה parag. וְאָעִידָה *& teſtabor*, Pſ. 81. 9.

Verſ. 9.

1791 מִמִּכְלְאֹתֶיךָ Mim-mich-leo-thé-cha] *è caulis tuis*. Targ. מִן עֶדְרֵי & LXX. *ἐκ τῶν ποιμνίων ex gregibus*. A כָּלָא *clauſit, concluſit*. Nom. Heemanth. מִכְלָא *clauſtrum*. It. *caula*. locus ubi oves concluduntur. Plur. מִכְלָאוֹת In Regim. correpto (·) in (:) מִמִּכְלְאוֹת צֹאן *de caulis ovium*, Pſalm. 78. 70. Cum Affix. מִמִּכְלְאֹתֶיךָ

1792 עַתּוּדִים ȝat-tu-dhím] *hircos*. A עָתַד *paratus fuit*, Nom. plur. maſc. עַתּוּדִים *hirci & arietes majores*, qui gregem præcedunt.

Verſ. 10.

1793 חַיְתוֹ Ha-je-thó] *beſtia* ſylvæ. Ab חָיָה *vixit*. Nom. fœm. חַיָּה *vivens*, *animal* cicurum, vel ferum. Vide ſuprà Num. 409. It. *vita animalis*. It. *cœtus, congregatio, turma*, in modum ferarum congregata. Cum Præfix. הַחַיָּה *ipſa beſtia*, Pſ. 148. 10. In Regim. *Increpa* חַיַּת *cœtum arundinis*, Pſ. 68. 31. i. e. cœtum lanceariorum, qui pugnant lanceis. *Ne tradas* לְחַיַּת *cœtui* (hoſtium) *animam turturis tui*, Pſ. 74. 19. Cum ו parag. R. 102. n. 3. חַיְתוֹ *beſtiam agri*, Pſal. 104. 11. excluſo dageſh ex litera ſhevata, R. 20. לְחַיְתוֹ *beſtiæ terræ*, Pſ. 79. 2. Cum Affix. *Contudit ad terram* חַיָּתִי *vitam meam*, Pſal. 143. 3. חַיָּתְךָ *cœtus tuus*, Pſ. 68. 11. וְחַיָּתָם *& beſtiam eorum*, Pſal. 78. 50. plur. חַיּוֹת *animalia*, Pſ. 104. 25.

1794 אָלֶף A'-leph] (in montibus) *mille* i. e. multis. LXX. *in montibus* *καὶ βόες & boves*: acceperunt ex אֲלָפִים *boves*. Ab אָלַף *didicit*. Nom. m. אֶלֶף *mille*, numerus doctrinæ. In pauſa אָלֶף R. 131. Cum Præfix. מֵאֶלֶף *præ mille*, Pſ. 84. 11. לְאֶלֶף *in mille*, Pſ. 105. 8. In plur. אֲלָפִים In Regim. אַלְפֵי *millia iterationis*, Pſal. 68. 18. (ut אַפְסֵי Num. 98.) מֵאַלְפֵי *præ millibus auri*, Pſ. 119. 72.

Verſ. 11.

1795 עוֹף *Volatile*. A עוּף *volare*, Nom. m. עוֹף *volatile, avis*.

1796 וְזִיז Veziz] *& fera* agrorum. LXX. *καὶ ὡραιότης & pulchritudo agri*: legerunt זִיו *decor, forma*. Nom. radical. זִיז *beſtia agreſtis*: collectim ſignificat omnia animātia, quæ gramina, paſcua, fructus arborum, aut alia edulia carpunt & diripiunt: habet enim affinitatem cum בָּזַז *diripuit*. Legitur præterea Pſ. 80. 14. וְזִיז *& fera agri depavit eum*. LXX. *καὶ μονιὸς ἄγριος & ſingularis ferus*.

Verſ. 12.

1797 אֶרְעַב Er-ȝábh] (Si) *eſuriero*. A רָעֵב *eſurivit*, Fut. Kal.

Verſ. 13.

1798 אֶשְׁתֶּה Eſh-té] *bibam*? A שָׁתָה *bibit*.

bibit. Fut. Kal, exit in (..) R. 65. אֶשְׁתֶּה *bibam,* יִשְׁתֶּה *bibet.* In plur. abjecto ה, R. 66. יִשְׁתּוּ *bibent,* Psal. 75. 9. & mutato ה in (ו) mobile, יִשְׁתָּיוּן Ps. 78. 44. cum ן parag.

Vers. 14.

1799 וְשַׁלֵּם Veshal-lém] *& persolve.* A שִׁלֵּם *solvit, reddidit.* Imp. Pih.

Vers. 15.

1800 וּקְרָאֵנִי U-kera-é-ni] *Et invoca me.* A קָרָא suprà Num. 145. Imper. Kal, קְרָא cum Affixo.

Vers. 16.

1801 לְסַפֵּר Lesap-pér] *ad enarrandum.* i. e. ut enarres. A סִפֵּר Num. 86. Gerund. Pihel, לְסַפֵּר Ps. 73. 28.

1802 חֻקָּי Hük-káj] *statuta mea.* LXX. τὰ δικαιώματά μου *justificationes meas.* חֹק suprà Num. 88. in plur. assumit dagesh, R. 125. facítque חֻקִּים *statuta.* Cum Affix. חֻקַּי *statuta mea,* חֻקֶּיךָ *tua,* וְחֻקֶּיךָ *& statuta tua* בְּחֻקֶּיךָ *in statutis tuis,* מֵחֻקֶּיךָ *à statutis tuis,* חֻקָּיו *statuta ejus.*

Vers. 17.

1803 מוּסָר Mu-sár] *disciplinam.* A יָסַר *erudivit.* Nom. Heemanth. mutato (י) in ו, R. 161. n. 1. מוּסָר *castigatio, disciplina.*

Vers. 18.

1804 גַּנָּב Gan-nábh] (vidisti) *furem.* A גָּנַב *furatus est.* Nom. ex Pihel deductum גַּנָּב *fur,* notátq; habitum.

1805 מְנָאֲפִים Mena-aphím] (& cum) *adulteris.* A נָאַף *mœchatus est, adulteravit,* Nom. Participiale Pihel, מְנָאֵף *mœchus, adulter, scortator;* notat habitum. Plur. מְנָאֲפִים mutato (..) in (-:).

Vers. 19.

1806 שָׁלַחְתָּ Sha-láhh-ta] *misisti.* Præt. Kal, à שָׁלַח *misit,* Ps. 45. 21.

1807 תַּצְמִיד Tats-mídh] *connectes* fraudem, i. e. concinnabis. A צָמַד *contexuit, conjunxit, copulavit* : Fut. Hiph.

Vers. 20.

1808 דֹּפִי Dó-phi] *convicium.* Ab inusitato דָּפָה Nom. m. דֹּפִי *infamia, probrum; convicium.* In pausa converso (..) in ו, R. 133. fit דֹּפִי quod Rabb. interpretantur, דו *duo, duplex.* פִּי *os,* aliud sc: ad præsentem, aliud ad absentem.

Vers. 21.

1809 הֱיוֹת Hejóth] *essendo* fui, i. e. revera fui. Ab הָיָה *fuit.* Infin. Kal, exit in ות R. 65. הֱיוֹת pro הְיוֹת Nam Infin. Kal, in reduplicatione sui verbi semper incipit à (:) excepto hoc unico. Cum Præfix. servat (:) בִּהְיוֹתוֹ *in esse eum,* Psal. 63. 1. i. e. cum esset ille. בִּהְיוֹתָם *in esse eos,* Ps. 105. 12. i. e. dum essent illi.

Vers. 12.

1810 זֹבֵחַ Zo-bhéahh] *Sacrificans,* Benoni Kal, à זָבַח suprà Num. 197.

PSALMUS LI. נא

Vers. 2.

1811 בְּבוֹא Bebhó] *In veniendo,* i.e. cum venisset. Infinit. Kal, בּוֹא *venire, ingredi,* R. 60. & sine ו, בֹּא Ps. 105. 19. Cum Præfix. בְּבוֹא *in venire.* לָבוֹא *ad ingrediendum,* Psal. 71. 3. וּבֹאֶךָ *& ingredi tuum,* Ps. 121. 8. i.e. ingressum.

1812 נָתָן *Nathan.* Nomen Prophetæ Davidis, cujus opera desiderantur, 2 Chron. 9. 29.

1813 הַנָּבִיא Han-na-bhí] *Propheta ille.* A נָבָא *prophetavit* (passivè. R. 34. n. 2.) Nom. m. נָבִיא *propheta, vir divinus, vates*: cum ה Emphat. In pl. נְבִיאִים Cum Affix. וְלִנְבִיאַי *& in prophetas meos*, Ps. 105. 15.

1814 בַּת־שָׁבַע (ad) *Bathshabha.* Fuit uxor Uriæ, à בַּת *filia* & שֶׁבַע *juramentum*, in pausa שָׁבַע LXX. βερσεβεὲ *Bersabee.*

Vers. 3.

1815 מְחֵה Mchhé] *dele.* Targ. שְׁבֹק *remitte.* A מָחָה *delevit*, velut spongiâ abstersit. Imper. Kal, exit in (..) R. 65. מְחֵה *absterge.*

Vers. 4.

1816 הֶרֶבה Hé-rebh] *Multiplica.* A רָבָה *multiplicavit*, Imper. Hiph. Secundùm literas est הַרְבֵּה & secundùm vocales הֶרֶב utrumque est in usu, illud integrum, hoc in apocope, R. 67. n. 4.

1817 כַּבְּסֵנִי Cab-besé-ni] *lava me.* Ad hunc locum notavit R. D. Kimchi, הֶעָוֹן בְּנֶפֶשׁ כְּמוֹ הַכֶּתֶם בְּבֶגֶד *Iniquitas in anima, sicut macula in veste.* A כָּבַס *lavit*, propriè vestes. Imper. Pih. Cum Affix. כַּבְּסֵנִי Targ. תְּחַוְּרִנַנִי *albabis me.* Nota. *Prius verbum hîc adverbiascit*, R. 41. n. 1. i. e. multùm lava me.

1818 טַהֲרֵנִי Ta-haré-ni] *munda me.* A טָהַר *mundus fuit*, in Pih. טִהַר *mundavit, mundum pronunciavit*: est antitheton טָמֵא *polluit.* Imper. Pih. Cum Affixo, absorpto dagesh.

Vers. 6.

1819 לְבַדְּךָ Lebhad-dechá] (Tibi) *solùm tibi* peccavi. A בָּדַד suprà Num. 213. fit contractum בַּד *solitudo, solitas*: & cum ל prosthetico לְבַד *singulariter, solùm, tantùm, solitarie.* Cum Affix. assumit dagesh, R. 125. לְבַדְּךָ *solùm tu*, Psal. 86. 10. לְבַדּוֹ *solùm ipse*, Ps. 78. 18.

1820 תִּצְדַּק Tits-dák] (ut) *justificeris*, i. e. justus agnoscaris, verax sis. A צָדַק *justus fuit, justum agnovit, pro justo habuit*, est verbũ forense. Fut. Kal.

1821 בְּדָבְרֶךָ Bedhobh-ré-cha] *in loqui te*, i. e. cum loqueris. A דָּבַר *loqui.* Infin. Kal, דַּבּוֹר at ob Affixum, puncta transponuntur, R. 98.

1822 תִּזְכֶּה Tiz-ké] *mundus sis.* Targ. תְּבָרוֹר יָתִי *mundum reddas me.* LXX. νικήσῃς *vincas*, ex significatione Syriaca. A זָכָה *purus, mundus fuit*: apud Syros, ܙܟܐ *superavit, vicit.* Fut. Kal, R. 65.

1823 בְּשָׁפְטֶךָ Beshoph-té-cha] *in judicare te*, i. e. cum judicabis. A שָׁפַט *judicavit*, Infinit. Kal, ut antè.

Vers. 7.

1824 חוֹלָלְתִּי Hho-lál-ti] *formatus sum.* Targ. אִתְיְלִדֵת *genitus sum.* Ab חוּל *dolere*, sæpe dicitur de dolore partus, i. e. *parturire.* Præt. Pyhal, quiescente ו in ו R. 63. חוֹלַל *parere factus est, partu editus fuit.* Prima pers. חוֹלָלְתִּי cum (..) ob Athnach.

1825 וּבְחֵטְא U-bhchhét] *& in peccato.* Ab חָטָא *peccavit, erravit.* Nom. m. חֵטְא *peccatum, erratum*, pro חֵטְא qd apparet ex pl. חֲטָאִים ubi (..) transit in (:) R. 116. & (.) in (.) R. 122. Cum Affix. מֵחֲטָאַי *à peccatis meis*, vers. 11. כַּחֲטָאֵינוּ *secundùm peccata nostra*, Ps. 103. 10.

1826 יֶחֱמַתְנִי Je-hhemáth-ni] *incaluit* (à) *me* mater mea, i. e. non sine ardore libidinis me concepit pro יֶחֱמָה מִמֶּנִּי *incaluit à me.* Targ. עֲבָרַת מִנִּי *impraegnata fuit à me*: A יָחַם in Pih.

יָחַם *incaluit, concaluit.* In Præt.fœm. (excluso dagesh) esset יָחְמָה sed gutturalis assumit (ֲ) & afficit præcedentem cum (ָ) fitque יֶחֱמָה Cum Affix. mutato ה in ת R. 97. יֶחֱמַתְנִי *fovit me.*

Vers. 8.

1827 בַטֻּחוֹת Bat-tü-hhóth] *in ipsis renibus.* A טוּחַ *oblivit, obduxit,* q. crustavit. Nom. pl. fœm. absque singul. טֻחוֹת *renes,* quòd sint cooperti adipe, & obliti. Legitur bis in SS. h. l. & Job 38. 31. בַּטֻּחוֹת excluso ה Emphat.

1828 וּבְסָתֻם U-bhesa-thüm] *& in abdito* sapientiam notam fecisti mihi. Targ. וּבְמַטּוּר לִבָּא *& in abscondito cordis,* i. e. in corde quod est absconditum. LXX. *incerta & occulta sapientiæ tuæ.* A סָתַם *clausit, obstruxit, obturavit.* Pahul Kal, cum (ֻ) loco ו, R. 107.

Vers. 9.

1829 תְּחַטְּאֵנִי Tehhat-teé-ni] *Expiabis me.* Targ. תַּדִּי עֲלַי *asperges super me, sicut Sacerdos qui aspergit Isopo super immundum, aquam aspersionis ex cinere vaccæ.* LXX. ῥαντιεῖς με *asperges me.* Ab חָטָא *peccavit,* in Pih. (significatione contrariâ) חִטֵּא *à peccato absolvit, errorem expiavit.* Fut. Pih. cum Affixo.

1830 בְאֵזוֹב Bhee-zóbh] *in Hyssopo,* i. e. hyssopo. Nom. radicale אֵזוֹב *hyssopus* (scil: ab ipsa Hebr. voce) est herba notissima, hortensis, quæ in expurganda pleuresi ac morbo quovis lethali, singularem effectum obtinet: ideóque cum vel leprosi lustrandi essent, aut scelus aliquod peculiare expiandum, hyssopi fasciculus cum sanguine passerculorum vel vitulorum adhibebatur. Lev. 14. Num. 16. Hinc David adulterii atq; homicidii scelere contaminatus, expiari Hyssopo cupit.

1831 וְאֶטְהָר Veet-hár] *& mundus ero.* A טָהַר *mundus fuit.* Fut. Kal, cum (ָ) ob Athnach.

1832 תְּכַבְּסֵנִי Te-chab-besé-ni] *ablues me.* A כָּבַס *lavit,* Fut. Pih cum Af.

1833 וּמִשֶּׁלֶג U-mish-shé-legh] *& præ nive.* Nom. radicale שֶׁלֶג *nix,* spuma aquæ cœlestis, Plin. l. 17. nat. hist. c. 2. *Qui dat* שֶׁלֶג *nivem sicut lanam,* Psalm. 147. 16. Targ. תַּלְגָא חִוָּר *nivem albam instar lanæ.* Cum Præfix. מִשֶּׁלֶג *præ nive.*

1834 אַלְבִּין Al-bin] *albescam.* A לָבַן in Hiph. הִלְבִּין *albuit, candidus fuit.* Fut. Hiph.

Vers. 10.

1835 תַּשְׁמִיעֵנִי Tash-mi-yé-ni] *Facies audire me.* A שָׁמַע *audivit* Fut. Hiph. cum Affix. תַּשְׁמִיעֵנִי *facies ut audiam,* יַשְׁמִיעַ *audire faciet,* Ps. 106. 2. i. e. divulgabit.

Vers. 11.

1836 הַסְתֵּר Has-tér] *Absconde.* A סָתַר *abscondit,* Imp. Hiph.

Vers. 12.

1837 בְּרָא Berà] *crea.* A בָּרָא *creavit,* sc: ex nihilo aliquid quod prius non erat; vel ex re præexistente, novam produxit. Imper. Kal, R. 64.

1838 חַדֵּשׁ Hhad-désh] (spiritum firmum) *innova.* Ab חִדֵּשׁ *innovavit, renovavit.* Imp. Pihel.

Vers. 17.

1839 תִּפְתָּח Tiph-táhh] (labia mea) *aperies.* Fut. Kal, à פָּתַח *aperuit.* In secunda pers. תִּפְתַּח Psalm. 104. 18. In

In tertia fœm. תִּפְתַּח *aperta fuit terra*, Pſ. 106. 17.

Verſ. 19.

1840 וְנִדְכֶּה Venidh-ké] (cor confractum) *& contritum.* A דָּכָה *contudit, comminuit.* Particip. Niph. notat paſſionem à ſe illatam, R. 44. n. 1. נִדְכֶּה *contritus*, ſc: à ſe. exit in (..) R. 65.

1841 תִבְזֶה Tibh-zé] (non) *ſpernes.* A בָּזָה *ſprevit, contempſit, deſpexit.* Fut. Kal, תִּבְזֶה Pſal. 73.20.

Verſ. 20.

1842 חוֹמוֹת Hho-móth] (ædificabis) *muros.* Nom. fœm. חוֹמָה *murus*, muri ambitus, mœnia. Plur. חוֹמוֹת Cum Affix. חוֹמוֹתֶיהָ *mœnia ejus*, Pſ. 55. 11.

1843 יְרוּשָׁלָיִם Jeru-ſha-lá jim] *Jeruſalem* : idem quod *viſio pacis*, ſive *viſio perfecta.* A יִרְאֶה *videbit*, & שָׁלֵם *pax*, & שָׁלֵם *perfecit.* Antiquitùs fuerat vocata שָׁלֵם Geneſ. 14. *Melchiſedek rex* שָׁלֵם *Salem*, Targ. דִירוּשְׁלֵם *Jeruſalem* : poſt à monte Moria, cui Abraham nomen, *Dominus* יִרְאֶה *videbit*, ſc. *providebit*, indidit, Gen. 22. 14. appellata יְרוּשָׁלַיִם in forma duali, ob duas partes urbis, ſcil: שָׁלֵם in monte Sion ſita, & יִרְאֶה *montem* Moria, qui poſtea Sioni junctus & incluſus. Quinquies tantùm ſcribitur cum (י) יְרוּשָׁלַיִם ſæpiſſimè abſque eo, יְרוּשָׁלַם ne ſcil: litera radicalis ם ex שָׁלֵם fiat ſervilis & induat naturam terminationis Duralis יִם. In pauſa cum (..) יְרוּשָׁלָם Cum Præfix. בִּירוּשָׁלַם *in Jeruſalem*, Pſ. 102. 22. ſublato (:) ſub (י) R. 8.

Verſ. 21.

1844 וְכָלִיל Vecha-lîl] *& holocauſtum.* A כָּלַל *totum abſolvit*, Nom. m. כָּלִיל *totum, univerſum*, hinc *holocauſtum*, qd. totum cremabatur, totum erat Dei.

PSALMVS LII. נב

Verſ. 2.

1845 דוֹאֵג *Doegh.* Fuit adverſarius Davidis, contra quem hic Pſalm. eſt conſcriptus, à דָּאַג *ſollicitus fuit, doluit.*

1846 הָאֲדֹמִי Ha-adho-mi] *Idumæus.* Ab אֱדוֹם *Edom* infrà Num. 1986. fit אֲדוֹמִי *Edomita, Idumæus.* Putant ſic dici Doeg, quòd diu peregrinatus fuerit in Idumæa, poteſt etiam eſſe cognomen familiæ.

1847 אֲחִימֶלֶךְ Ahhi-mé lech] (in domum) *Achimeleci.* Compoſit. ex אָח (in Regim. אֲחִי) *frater* מֶלֶךְ *regis.* LXX. Ἀβιμέλεχ.

Verſ. 4.

1848 כְּתַעַר Ketha-yar] (lingua tua) *ſicut novacula.* Nom. m. ſine plural. תַּעַר *novacula, culter raſorius, ſcalpellum.*

1849 מְלֻטָּשׁ Melut-táſh] *acuta.* A לָטַשׁ *acuit, terſit.* Partic. Pyhal.

Verſ. 6.

1850 בָּלַע Ba-láy] (verba) *abſorptionis*, i. e. perniciei, perditionis, quibus abſorbuiſti Achimelechum ejúſq; familiam. A בָּלַע *abſorbuit, deglutivit*, Nom. m. ſine plur. בֶּלַע *abſorptio.* In pauſa בָּלַע R. 103.

Verſ. 7.

1851 יִתָּצְךָ Jit-ta-tſechá] *deſtruet te.* A נָתַץ *diruit, deſtruxit, demolitus fuit*, propriè dicitur de ædificiis. Fut. Kal, compenſato נ per dageſh, R. 69. יִתֹּץ Cum Affix. verſo (..) in (..) R. 121. יִתָּצְךָ

1852 יַחְתְּךָ Jahh-techâ] *abripiet te.* ſc: ut aliquis celeriter abripit prunam è foco. Ab חָתָה *prunas aut ignem cepit*

pit & aliorsum transtulit. Fut. Kal, pro יַחְתֶּה R. 14. Ob Affix. excluso ה R. 103. יַחְתְּךָ Targ. יְתַבְּרִנָךְ *prosternet te*, Interlin. ab חָתָה sed falsò.

1853 וְיִסָּחֲךָ Vejis-sa-hhachá] Targ. וִישַׁלְטְלִנָךְ *& transferet te*. A נָסַח *è loco in locum transtulit, extirpavit*. Fut. Kal, cum Affixo ut suprà.

1854 וְשֵׁרֶשְׁךָ Veshe-resh-chá] *& eradicabit te*, Targ. וְיִתְלְשִׁנָךְ *& evellet te*. LXX. καὶ τὸ ῥίζωμά σου *& radicem tuam*: acceperunt pro Nomine שָׁרְשְׁךָ A שֹׁרֶשׁ *radix*, fit Verbum in Pihel (contrariâ significatione) שֵׁרֵשׁ *eradicavit*, *radicitus evulsit*: pro שֵׁרֵשׁ R. 19. ob Affix. (..) transit in (:) R. 117. & ante aliud (:) in (ּ) R. 6. Legitur præterea, Job 31. 21. in Fut.

Vers. 10.

1855 כְּזַיִת Kezá-jith] *sicut olea*. Nom. radicale זַיִת *olea*, & *oliva*, arbor & fructus. In pl. contractâ utrâque vocali in (..) R. 124. *ut palmites* זֵיתִים *olearum*, Ps. 128. 3.

Vers. 11.

1856 וַאֲקַוֶּה Va-akav-vé] *& præstolabor*. A קִוָּה suprà Num. 1091. Fut. Pih. R. 65. cum ו Copul. quòd assumit (-) ob sequens (ּ) R. 13. Et cum ו Convers. וָאֲקַוֶּה *& expectavi*, Psal. 69. 21.

PSALMVS LIII. נג

1857 מַחֲלַת Ma-hha-láth] Videtur esse nomen instrumenti musici; vel ab חָלַל *perforavit*, ut sit instrumentum pneumaticum: vel à נַחַל *torrens*, à murmure torrentis, quod imitari videbatur. Legitur præterea Ps. 88. 1. éstq; Nom. fœm. absolutum, sub forma constructa.

Vers. 4.

1858 סָג Ságh] (Omnis ille) *retrocessit*, pro quo Psal. 14. legitur סָר *recessit*. A סוּג *retrocedere*, *aversum fieri*, Præt. Kal, R. 59.

Vers. 6.

1859 פִּזַּר Piz-zér] *penitùs dispersit*. A פָּזַר *sparsit, dispersit*. Præt. Pih. פִּזֵּר & cum (-) פִּזַּר Ps. 112. 9. פִּזַּרְתָּ *dispersisti*, Ps. 89. 11.

1860 מְאָסָם Mea-sám] *sprevit eos*. Ipsum thema, מָאַס *repulit, sprevit*, *contempsit*, ob Affix. mutato (ּ) in (:) R. 114. & (-) in (ּ) R. 121. מְאָסָם In plur. מָאֲסוּ *spreverunt*, Ps. 118. 22.

¶ Cætera quæ hîc desiderantur, omnia habes Psalm. XIV.

PSALMVS LIV. נד

Vers. 2.

1861 הַזִּפִים Haz-zi-phím] *Ziphæi*. Nom. gentile à זִיף *Ziph* urbe, in tribu Juda, Jos. 15. 24. Isti Ziphæi notantur in SS. quod prodere voluerint Davidem, etiamsi fuerint ex eâdem tribu.

1862 מִסְתַּתֵּר Mis-tat-tér] *abscondens se*. A סָתַר *abscondit, latuit*. Partic. Hith. per Metathesin, pro מִתְסַתֵּר R. 47. n. 1.

Vers. 5.

1863 בִּקְשׁוּ Bik-keshú] *studiosè quæsiverunt*. Præt. Pih. בִּקֵּשׁ *diligenter quæsivit*.

Vers. 6.

1864 עֹזֵר Yo-zér] *auxiliator*, vel auxilians. Benoni Kal, à עָזַר *auxiliatus est*.

Vers. 7.

1865 הַצְמִיתֵם Hats-mi-thém] *constringe eos*, Targ. אַמְאֵךְ יָתְהוֹן *deprime eos*.

A

A צָמַת *destruxit*, *strinxit*, *constrinxit*. Imper. Hiph. cum Affixo.

Vers. 8.

1866 בִּנְדָבָה Bin-dha-bhá] *In voluntaria actione* sacrificabo tibi, i. e. sponte. LXX. ἑκουσίως. Targ. בְּנִסִיכְתָּא *cum oblatione*. A נָדַב *sponte & liberaliter dedit*. Nom. fœm. נְדָבָה *spontanea actio*, *liberalitas*. Cum Præfix. בִּנְדָבָה Plur. *pluvia* נְדָבוֹת *liberalitatum*, Ps. 68. 10. *Populus tuus* נְדָבוֹת *liberalitates*, Ps. 110. 3. i. e. spontaneus, ultrò se tibi offerens in auxilium. LXX. ἡ ἀρχὴ *principium*: ex significatione נָדִיב *princeps*. In Regim. correpto (ָ) in (ְ) נִדְבוֹת פִּי *spontaneas oblationes oris mei*, Ps. 119. 108.

PSALMVS LV. נה

Vers. 2.

1867 תִּתְעַלַּם Tith-ɣal-lám] (& ne) *abscondas te*. LXX. μὴ ὑπερίδῃς *ne despexeris*. A עָלַם *abscondit*. Fut. Hithpah. cum (ַ) loco (ֵ) R. 108.

1868 מִתְּחִנָּתִי Mit-tehhin-na-thí] *à deprecatione mea*. Ab חָנַן *gratiosus fuit*, Nom. fœm. Heemanth. תְּחִנָּה *gratia*, It. *oratio* pro impetranda gratia. Cum Affix. תְּחִנָּתִי *supplicatio mea*. Cum Præfix. מִתְּחִנָּתִי *à supplicatione mea*.

Vers. 3.

1869 אָרִיד A-rídh] *dejiciar*, i. e. flebo, ululabo, plangam. Vel *dominabor*. Targ. אֶתְרְגֵשׁ *inquietus ero in sermonibus meis*. LXX. ἐλυπήθην *contristatus sum*. A רוּד *descendere* (ex significatione יָרַד *descendit*. It. *dominari*, (ex רָדָה *dominatus est*.) in Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵרִיד *fecit descendere*, i. e. dejecit, dominatus est. Fut. Hiph.

1870 בְּשִׂיחִי Besi-hhí] *in meditatione me* vel *in eloquio meo*, vel in *querela mea* A שׂוּחַ *loqui* ore vel corde, *meditari* Nom. m. sine plur. שִׂיחַ *eloquium* oris vel cordis, *meditatio*, *oratio*, *querela*. Cum Affix. שִׂיחִי *meditatio mea*, *eloquium meum*, Psal. 142. 3. *Audi vocem* בְּשִׂיחִי *in meditatione mea*, Ps. 64. 2. Targ. בְּעִדָּן צְלוֹתִי *in tempore precationis meæ*. *Effundet* שִׂיחוֹ *orationem suam*, Psal. 102. 1 Et in forma fœm. שִׂיחָה *meditatio*, Ps. 119. 99. Cum Affix. שִׂיחָתִי *meditatio mea*, vers. 97.

1871 וְאָהִימָה Vea-hí-ma] *& turbabor*, divexabor. Targ. וְאַרְגִּישׁ *& tumultuabor*. Ab הוּם *turbare*, *divexare*, *perstrepere*, Fut. Hiph. ejecto ו, R. 58. אָהִימָה cum ה parag.

Vers. 4.

1872 עָקַת ɣa-káth] (à faciebus) *pressuræ*, vel *propter molestiam impii*, quam ille aliis affert. A עוּק *arctare*, *premere*. Nom. fœm. עָקָה *angor*, *pressura*, *molestia*. In Regim. ה vertitur in ת sed manet (ָ) R. 114.

1873 יָמִיטוּ Ja-mí-tu] (quoniam) *movebunt* super me iniquitatem. LXX. ἐξέκλιναν *declinaverunt in me iniquitates*. A מוּט suprà Num. 505. Fut. Hiph. R. 58.

1874 יִשְׂטְמוּנִי Jis-temú-ni] *adversabuntur mihi*. A שָׂטַם (idem quod שָׂטַן) *adversatus est*, *odit*. Fut. plur. Kal, cum Affix.

Vers. 5.

1875 וְאֵימוֹת Vee-móth] *& terrores* mortis. A masc. אֵים *terror*, *formido*, (unde plur. cum Affix. אֵמֶיךָ *terrores tui*, Ps. 88. 16. cum defectu (י) pro אֵימֶיךָ) Nom. fœm. אֵימָה idem. Plur. אֵימוֹת

Vers. 6.

1876 וָרַעַד Va-rá-ȝadh] (timor) & *tremor*. A רָעַד supra Num. 412. Nom. m. רַעַד *tremor*, ubi ׂ gestat (ׅ) ob vocem penacutam, R. 78.

1877 פַּלָּצוּת Pal-la-tſúth] *horror*. A פָּלַץ *horruit, tremuit*, Nom. fœm. פַּלָּצוּת *horror*, tremor membrorum, & timor animi. Legitur 4 in SS.

Vers. 7.

1878 אֵבֶר E'-bher] (quis dabit mihi) *alam*. Ab אָבַר *roborare*. Nom. m. אֵבֶר *ala*, quod in alis fit avium fortitudo & robur. In fœm. אֶבְרָה idem. Cum Affix. בְּאֶבְרָתוֹ *in ala sua te proteget*, Psal. 91. 4. Targ. עַל תְּקוֹף אֶבְרוֹהִי *fortitudine alarum suarum*, quibus sc: se aves defendunt, & in sublime feruntur. Plur. אֶבְרוֹת (ut suprà Num. 638.) Cum Affix. וְאֶבְרוֹתֶיהָ *& alæ ejus in flavedine auri*, Psal. 68. 14. quæ sc: in pennis minoribus columbarum conspicitur. LXX. καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς *& posteriora dorsi ejus in pallore auri*; alæ enim avium sunt in posteriori parte.

1879 כַּיּוֹנָה Caj-jo-ná] *instar columbæ*, quæ pernicissimo volatu fugit accipitrem, & defessa, unam alam colligit, volat altera: q. d. alas celerrimas. A יָנָה *afflixit, oppressit*, Nom. f. יוֹנָה *columba*, quod omnium prædæ pateat. (Latin. *à culminibus*, nam propter timorem naturalem, summa loca in tectis & turrib. (agrestes præsertim) captant.) Cum כ similitud. כַּיּוֹנָה exclusio ה Emphat. In Regim. *Super* יוֹנַת אֵלֶם *columba taciturnitatis*, Psal. 56. 1.

Vers. 8.

1880 אַרְחִיק Ar-hhík] *elongabo*. A רָחַק *longè, procul, abfuit, elongatus, distitus fuit*. Fut. Hiph.

1881 נְדֹד Nedhódh] *fugiendo*, vel vagando. A נָדַד *aufugit, celeriter migravit*, suprà Num. 1238. Infin. Kal.

Vers. 9.

1882 אָחִישָׁה A-hhí-ſha] *Maturabo*. LXX. verſ: hunc aliò detorquent: *Expectabam Deum, qui salvum me facit à pusillanimitate & à tēpestate*. Ab חוּשׁ *festinare*, in Hiph. הֵחִישׁ *festinare jussit* aut *coegit, maturavit, fecit ut prestò esset*. Fut. Hiph. R. 58. cum ה parag.

1883 מִפְלָט Miph-lát] *effugiam*. A פָּלַט *evasit, effugit*. Nom. m. Heemanth. מִפְלָט *evasio, effugium*.

1884 סֹעָה So-ȝá] (à vento) *profectionis*, i. e. rapidissimo & validissimo, cujus impetu omnia dimoventur è loco suo. A נָסַע *profectus est*, Nom. fœm. excluso נ, R. 161. n. 4. סֹעָה *profectio, amotio*. Legitur h. l. tantum in SS.

1885 מִסַּעַר Miſ-sá-ȝar] *à turbine*. A סָעַר *turbavit, conturbavit*. Nom. m. סַעַר *turbo*, cujus vis tanta, ut arbores dejiciat, saxa evellat, cœlum & terram conturbet, atque maria commoveat, navésque in iis frangat. In pausâ scribitur סָעַר In fœmin. סְעָרָה idem. רוּחַ סְעָרָה *ventus turbinis*, Pſ. 148. 8.

Vers. 10.

1886 בַּלַּע Bal-láȝ] *Absorbe*. LXX. καταπόντισον *demerge*. A בָּלַע *absorbuit, deglutivit*, Imper. Pih.

1887 פַּלַּג Pal-lágh] *divide*. A פָּלַג *dissecuit, divisit*. Imper. Pih.

Vers. 12.

1888 יָמִישׁ Ja-míſh] (non) *recedet*. A מוּשׁ *movere, removere, recedere*. Fut. Hiph.

Hiph. R. 58. יָמִישׁ In plur. cum ן parag. mutato (·) in (:) R. 102. n. 5. *non* יְמִישׁוּן *movebunt*, Pſ. 115. 7. i. e. non attractabunt aliquid, ſive non palpabunt, ſignificatione deſumptâ à מָשַׁשׁ *palpavit*.

1889 מְרְחוֹבָהּ Me-rehho-bháh] *è platea ejus*. A רָחַב *dilatavit*, Nom. m. cum plur. fœm. רְחוֹב *via lata & ampla*, *platea*, à latitudine. Cum Affix. & Præfix. מְרְחוֹבָהּ. Plur. רְחוֹבוֹת. Cum Affix. בִּרְחוֹבוֹתֵינוּ *in plateis noſtris*, Pſ. 144. 14.

Verſ. 13.

1890 יְחָרְפֵנִי Jehha-rephé-ni] *probris affecit me*. Targ. יְקַל יָתִי *ignominia afficiet me*. Ab חָרַף ſuprà Num. 1615. Fut. Pih. יְחָרֵף & retracto accentu, (··) tranſit in (·) R. 127. יְחָרֶף צָר *probro afficiet hoſtis*, Pſ. 74. 10. Cum Affix. mutato (··) in (:) R. 117. יְחָרְפֵנִי

1891 וְאֶסָּתֵר Veeſ-ſa-thér] *& abſconderer*. A סָתַר *abdidit, abſcondit*. Fut. Niph.

Verſ. 14.

1892 כְּעֶרְכִּי Ke yer-kí] *juxta æſtimationem mei*: i. e. apud me tanti æſtimatus, quanti ego ipſe. Targ. דָּדְמֵי לִי *qui ſimilis mihi*. LXX. ἰσόψυχε *unanimis*. A עָרַךְ ſuprà Num. 225. Nom. m. עֵרֶךְ *ordinatio, diſpoſitio*, It. *æſtimatio*, q. pretii ad rem venalem diſpoſitio. Cum Affix. utrumque (·) in (:) & prius tranſit in (·) עֶרְכִּי cum כ ſimilitud.

1893 אַלּוּפִי Al-lu-phí] LXX. ἡγεμών μυ *dux meus*: ſic appellat David Achitophelem. Targ. רַב דְּאַלֵּפְתָּ לִי *præceptor qui docuiſti me*. Ab אָלַף *docuit*, fit אַלּוּף *doctor, ductor, dux, princeps*, qui non eſt coronatus ut rex. It. *bos*, armenti dux & ductor. Cum Affix. אַלּוּפִי In plur. אַלּוּפִים Cum Affix. אַלּוּפֵינוּ *boves noſtri*, Pſ. 144. 14.

Verſ. 15.

1894 נַמְתִּיק Nam-tík] (qui ſimul) *dulce faciebamus* ſecretum: i. e. nihil fuerat ſuave, niſi tecum communicatum. Targ. נִתְרַז *dirigebamus*. LXX. *qui ſimul mecum dulces capiebas cibos*. A מָתַק *dulcis fuit*, in Hiph. הִמְתִּיק *dulce fecit*. Prima perſ. plur. Fut. Hiph.

1895 נְהַלֵּךְ Nehal-léch] *ambulavimus*, vel *ibamus* in domum Dei. Ab הָלַךְ Num. 5. Fut. Pih. אֲהַלֵּךְ *ambulabo*, יְהַלֵּךְ *ambulabit*, נְהַלֵּךְ *ambulabimus*, יְהַלֵּכוּ *firmiter ambulabunt*, Pſal. 81. 14. cum (··) ob pauſam. Cum ן parag. יְהַלְּכוּן Pſ. 89. 16.

1896 בְּרָגֶשׁ Berá-gheſh] *cum frequentia*. LXX. ἐν ὁμονοίᾳ *cum conſenſu*. Targ. בִּסְרְהוּבְיָא *cum feſtinantia*. A רָגַשׁ ſuprà Num. 51. fit רֶגֶשׁ *coitio, adunatio populi cum ſtrepitu*. In pauſa ſcribitur רָגֶשׁ & legitur h. l. tantùm in Sacra Scriptura.

Verſ. 16.

1897 יַשִּׁימָוֶת Jaſh-ſhi-má-veth] *Decipiet mors eos*, i. e. repentinâ morte abripientur. LXX. ἐλθέτω *veniat mors*. Hîc duæ voces ſcribuntur conjunctim, ſed legendæ ſunt diviſim, יַשִּׁי מָוֶת A נָשָׁא in Hiph. הִשִּׁיא (abjecto נ, R. 69.) *decepit, fefellit*. Fut. Hiph. לֹא יַשִּׁיא *non decipiet*, Pſal. 89. 23. & neglecto א, R. 2. n. 2. יַשִּׁי

1898 בִּמְגוּרָם Bim-ghu-rám] *in habitatione eorum*. A גּוּר Num. 231. Nom. m. Heemanth. מָגוּר *peregrina habitatio, peregrinatio*. Cum Affix. mutato (·) in (:) מְגוּרָם & ſic in pl. מְגוּרִים

cum Affix. *In domo* מְגוּרַי *peregrinationum mearum*, Pſ. 119. 54.

Verſ. 18.

1899 אָשִׂיחָה A-sí-hha] *Meditabor.* Targ. אֲצַלֵּי *orabo.* A שׂוּחַ paulò ante Num. 1870 in Hiph. הֵשִׂיחַ *locutus eſt* ore vel corde, *meditatus eſt.* Fut. Hiph. אָשִׂיחַ *meditabor*, Pſ. 119. 78 cum ה parag. אָשִׂיחָה Pſ. 77. 4. וְאָשִׂיחָה *& meditabor*, Pſ. 119. 27. יָשִׂיחַ *meditabitur in ſtatutis tuis*, v. 23. Targ. עָסֵיק בְּאַחֲוָיוּת גְּזֵרָתָךְ *occupatus eſt in recitatione ſtatutorum tuorum.* In Plur. יָשִׂיחוּ בִי *confabulabuntur de me*, Pſ. 69. 13. Targ. יְמַלְּלוּן עֲלַי *loquentur de me.*

Verſ. 20.

1900 חֲלִיפוֹת Hhali-phóth] (non ſunt) *mutationes* illis; ſc: impiis, quorum ſtabilis eſt fortuna. Ab חָלַף *mutavit, variavit*, Nom. fœm. חֲלִיפָה *mutatio, commutatio*, Plur.

1901 יָרֵאוּ Ja-reu] (non) *timuerunt.* Pr. Kal, יָרֵא *timuit, veritus eſt*, fœmin. יָרְאָה *timuit*, ſc: terra, Pſ. 76. 9. יָרֵאתִי *timui*, Pſal. 119. 120. (א quieſcit in (..) R. 64.) יָרְאוּ *timuerunt.* Cum Affix. correpto (ּ) in (:) R. 114. & reducto (:) ad ſuam originem, i. e. in (..) R. 132. יְרֵאוּךָ *timuerunt te*, Pſ. 119. 63.

Verſ. 21.

1902 חִלֵּל Hhil-lél] *profanavit.* Præter. Pih. חִלֵּל *polluit*, חִלַּלְתָּ *polluiſti*, Pſ. 89. 40. חִלְּלוּ *polluerunt*, Pſ. 74. 7.

Verſ. 22.

1903 חָלְקוּ Ha-leku] *diviſerunt* ſcil: verba, i. e. blandis ſermonibus utuntur. Targ. שְׁעִיעָן *leniora*, ſc: *verba.* Pr. plur. Kal, ab חָלַק *diviſit*, in partes, ſive inæquales, ſive æquales, i. e. *levigavit.*

1904 מַחְמָאוֹת Mahh-ma-óth] *butyrina verba*, i. e. inſtar butyri lubrica. Vel (ut) *butyra.* Targ. יַתִּיר מִן שְׁמַן דְּגוּבְנִין *magis quàm pinguedo caſeorum.* LXX. *diviſi ſint* ἀπὸ ὀργῆς *ab ira*, (q. eſſet מֵחֵמָה *ab ira*) Ab חֶמְאָה *butyrum*, Nom. plur. Heemanth. מַחְמָאוֹת extat h. l. tantùm in SS.

1905 וּקְרָב U-kerabh] *& congreſſus*, bellum in corde ejus. Targ. וְהֵיךְ זֵינֵי קְרָבָא *& ſicut arma bellica* cor ejus. A קָרַב *appropinquavit*, Nom. m. cum plur. fœm. קְרָב *congreſſus, conflictus, pugna.* Cum Præfix. וּקְרָב *& prælium* (quod Schindl. legit ex Infin. Kal, cum (ּ) וּקְרֹב לִבּוֹ *& pugnare cor ejus*: at correctiſſimi codices legunt cum accentu וּקְרָב (לִקְרָב *ad prælium*, Pſal. 144. 1. pro לְהַקְּרָב excluſo ה Emphat. & dageſh, R. 20. In plur. קְרָבוֹת *prælia*, Pſ. 68. 31.

1906 רַכּוּ Rác-ku] *mollia ſunt* præ oleo, i. e. molliora. A רָכַךְ *mollis, tener fuit*, Præt. Kal, per Syncopen רַךְ plur. רַכּוּ R. 70.

1907 פְּתִחוֹת Pethi-hhóth] *gladii ſtricti.* Nom. pl. fœm. à פָּתַח *aperuit.*

Verſ. 23.

1908 הַשְׁלֵךְ Haſh-léch] *Projice*, jacta. Imper. Hiph. ab הִשְׁלִיךְ ſuprà N. 66.

יְהָבְךָ Jeha-bhechá] *donum tuum, datum tuum*, quicquid tibi dari donaríque expetis: nihil cures dicere Domino, *Da, Affer*, verùm te ei committe &c. Targ. סִבְרָךְ *ſpem tuam*, LXX. τὴν μέριμνάν σου *curam tuam.* Aliis eſt Præt. Chald. יְהַב *dedit*; (illud quod) *dedit tibi.* Plerunque Hebræis שְׁעוֹנָךְ *onus tuum*, i. e. curam illarum rerum, quæ nobis deſunt, eáſque

que anxiè & sollicitè inquirimus.

1910 יְכַלְכְּלֶךָ Jechal-kelé-cha] (& ipse) *sustentabit te.* Targ. יְזוּן יָתָךְ & LXX. σε διαθρέψει *enutriet te.* A כול *mensuravit, disposuit, ordinavit.* It. *sustinuit, sustentavit,* q. annonam in victum alicujus mensuravit, ad calculum disposuit. In Pih. abjecto ו & geminata prima & ultima thematis, כִּלְכֵּל idem. Fut. יְכַלְכֵּל *continebit verba sua,* Ps. 112. 5. scil: ne proferat. Cum Af. יְכַלְכְּלֶךָ mutato (..) in (:)

Vers. 24.

1911 תּוֹרִדֵם To-ri-dhém] *detrudes eos.* A יָרַד *descendit,* in Hiph. mutato (ְ) in ו, R. 58. הוֹרִיד *descendere fecit,* i. e. demisit, dejecit, Fut. Hiph. cum Affix. תּוֹרִדֵם deficiente (ו) pro תּוֹרִידֵם Cum ו Convers. וַיּוֹרֶד *& demisit,* Ps. 78. 16. cum (ֶ) loco (..) ob retractum accentum, R. 127.

1912 לִבְאֵר Libh-ér] *in puteum* perditionis. A בָּאַר *clarum reddidit.* Nom. m. בְּאֵר *puteus,* cujus aquæ puræ ex terræ venis scaturiunt, Metaph. *insidiæ, periculum. Ne claudat super me* בְּאֵר *puteus os suum,* Psal. 69. 16. Targ. גֵּיהִנָּם *gehenna.* Cum Præfix. לִבְאֵר *in puteum.* Targ. לְגֵיהִנָּם עֲמִיקְתָא *in gehennam profundam.*

1913 יֶחֱצוּ Je-hhetsú] (non) *dimidiabunt* dies suos : non pertingent ad dimidium vitæ, quam naturaliter possint vivere, sed immaturâ morte morientur, ut tempore Davidis, Saul, Absalom, Achitophel. Ab חָצָה *dimidiavit,* in partes æquales *discidit.* Futur. pl. Kal. abjecto ו R. 66.

PSALMUS LVI. נו

1914 אֵלֶם E'-lem] (Super columba) *obmutescentia* in locis longinquis q. David fuerit ut columba muta, cum peregrinaretur apud Regem Achis. Tar. *Pro Ecclesia, quæ similatur columbæ silentii, in tempore quo elongati sunt à civitatibus suis.* Alii, *De oppressione manipuli,* quâ sc: justum opprimit manipulus malignus, (à יָנָה *afflixit.*) ~ b אָלַם *ligavit, colligavit.* Nom m. אֵלֶם *colligatio, manipulus.* It. *obmutescentia, silentium.* Legitur h. l. tantùm in SS. & Ps. 58. 2. *An verò* אֵלֶם *obmutescentiâ,* (silentio) *loquimini?* vel *An vero manipule* (ô multitudo) *justitiam loquimini?*

1915 בֶּאֱחֹז Be-ehhóz] *in apprehendendo eum,* i. e. postquam apprehendisset. Ab אָחַז *tenuit, firmiter prehendit.* Infin. Kal, ubi guttural. punctuat se, & præcedentem.

1916 פְּלִשְׁתִּים Pelish-tím] *Philistæi.* LXX. ἀλλόφυλοι *alienigenæ,* barbari, commune pro proprio. A פָּלַשׁ *volutavit, sese involvit.* Nom. fœm. פְּלֶשֶׁת *Palæstina,* Syriæ regio maritima, Ps. 60. 10. *Super me* פְּלֶשֶׁת *Palæstina frange teipsum.* Hinc nomen gentile פְּלִשְׁתִּים *Philistæi,* nati ex Mizrajim filio Nimrod, Gen. 10.

1917 בְּגַת Begháth] *in Gath.* גַּת *torcular.* It. nomen urbis & regionis, quam incolebant עֲנָקִים *Anakim,* ex stirpe Philistjim, fortè à figura torculari : vel quòd ibi essent plurima torcularia.

Vers. 2.

1918 שְׁאָפַנִי Shea-phá-ni] *absorbuit* (deglutivit) *me.* Targ. שְׁפָנִי & LXX. κατεπάτησέν με *conculcavit me,* (q. à שׁוּף vel שָׁפָה *conculcare*) A שָׁאַף spiritum ore vel naribus *attraxit, hausit, absorbuit, deglutivit.* Præter. Kal. ob Affix. mutat (ָ) in (:) & (ַ) in (ָ) R. 121. Plur. שָׁאֲפוּ *deglutiverunt,* v. 3.

1919 יִלְחָצֵנִי Jil-hha-tsé-ni] *compressit me.* A לָחַץ *coarctavit, pressit, compressit*, propriè ad aliquid contrivit. Fut. Kal, יִלְחַץ at cum Affix. convertit (-) in (·) R. 121. Et sic in plur. cum ו Convers. וַיִּלְחָצוּם *& compresserunt eos*, Psal. 106. 42.

Vers. 6.

1920 יְעַצֵּבוּ Je ɣats-tse-bhú] (tota die verba mea, i. e. res, acta,) *contristabunt*, vel *formabunt*, i. e. contumeliosè detorquebunt, & depravabunt. A עָצַב animo vel corpore *doluit*, per Metonym. *magno dolore, labore & arte aliquid fecit, formavit.* Fut. plur. Pih. cum (..) ob pausam, R. 132.

Vers. 8.

1921 הוֹרֵד Ho-rédh] (in ira populos) *dejice*, Targ. תְּמַסְכֵּן *ad paupertatem rediges.* LXX. κατάξεις *confringes.* A יָרַד *descendit*, in Hiph. mutato (י) in ו, R. 58. הוֹרִיד *descendere fecit, demisit, dejecit.* Imper. Hiph. cum Affixo הוֹרִידֵמוֹ *& deprime eos*, Psal. 59. 12. Targ. וּתְמַסְכֵּן יָתְהוֹן מִן מָמוֹנֵיהוֹן *& pauperes reddes eos à divitiis eorum.*

Vers. 9.

1922 נֹדִי No-dhí] *Vagare meum.* i. e. fugam, migrationem meam. Targ. יוֹמֵי טַלְטוּלִי *dies exilii mei*, LXX. τὴν ζωήν μου *vitam meum.* Infinit. Kal, נוּד vel נוֹד *vagari, moveri de loco in locum, fugere*: per Metonym. *dolere, condolere*, quòd motu et gestu capitis, dolor ex alterius infortunio perceptus, indicetur. Cum Præfix. *Et expecto* לָנוּד *ad condolendum*, Psalm. 69. 21. LXX. συλλυπούμενον *qui contristaretur.*

1923 סָפַרְתָּה Sa-phár-ta] *numerasti*, vel *scripsisti*, notasti. Præt. Kal, à סָפַר *numeravit*, ore vel scripto recensuit. Cum ה parag.

1924 שִׂימָה Sí-ma] *pone.* A שׂוּם *ponere.* Imper. Hiph. cum ה parag. ut suprà Num. 219. plur. שִׂימוּ *ponite*, Ps. 66. 2.

1925 בְנֹאדֶךָ Bheno-dhé-cha] *in utre tuo.* LXX. ἐνώπιόν σου *in conspectu tuo.* Nom. radicale נֹאד *uter, lagena.* Cum Præfix. *Factus sum* כְּנֹאד *sicut uter in fumo*, Ps. 119. 83. comparat cutem carnis suæ utri in fumo, qui est siccus, aridus.

1926 בְּסִפְרָתֶךָ Bhesiph-ra-thé-cha] (nonne omne) *in libro tuo?* vel ut Targ. *Nonne summa miseria mea* בְּחֻשְׁבָּנָךְ *in computatione tua?* Nom. fœm. סִפְרָה *numeratio, recensio, liber.* Cum Af.

Vers. 14.

1927 מִדֶּחִי Mid-dé-hhi] *à lapsu.* A דָּחָה *impulit*, fit דֶּחִי *impulsio, lapsus*, in pausa, דֶּחִי R. 132 Legitur bis in SS. h. l. & Ps. 116. 8. מִדֶּחִי *ab impulsione.*

1928 לְהִתְהַלֵּל Lehith-hal-lél] *ad indesinenter laudandum.* Infinit. Hithp. ab הָלַל *laudavit.*

PSALMUS LVII. נז

1929 אַל־תַּשְׁחֵת Al-tash-hhéth] *ne perdas* sc: me, Targ. *tempore quo dixit David* לָא תְחַבֵּל *ne destruas.* A שָׁחַת *corrupit, perdidit*: secunda pers. Fut. Hiph. תַּשְׁחֵת quater occurrit in titulis Psalm. & quidam putant fuisse instrumentum musicum: alii carmen sic incipiens אַל־תַּשְׁחֵת ad cujus regulam, metra illorum Psalmorum, descripta fuerint. In tertia m. יַשְׁחִית *perdet*, Ps. 78. 83. & in fœm. וַתַּשְׁחִיתֵם *& perdidit eos*, v. 45.

1930 בַּמְּעָרָה Bam-me-ya-rá] *in spelunca illa.* Nom. fœm. מְעָרָה *spelunca*, excluso ה Emphat. aliis est à מער aliis à ערר vel עָרָה

Vers. 2.

1931 חָסָיָה Hha-sá-ja] *confidit.* Ab חָסָה suprà Num. 120. Præt. fœm. Kal, mutato ה in (י) R. 66. n. 1. pro חָסְתָה

Vers. 3.

1932 גֹּומֵר Go-mér] (ad Deum) *perficientem* propter me. LXX. τὸν εὐεργετήσαντά με *qui benefacit mihi*; legerunt גומל *retribuens*. Targ. sic: *Orabo coram Deo altissimo, & forti, qui accersivit araneam, ut perficeret in ore speluncæ telam propter me.* Benoni Kal, à גָּמַר suprà Num. 345.

Vers. 4.

1933 שֹׁאֲפִי Sho-aphí] (probro affecit) *absorbentem me.* A שָׁאַף paulò ante, Num. 1918. Benoni Kal, cum Affix.

Vers. 5.

1934 לְבָאִם Lebha-ím] (in medio) *leonum.* Targ. שַׁלְהוֹבִין *flammarum* q. à לָבִיא לַהַבִם *flammæ*. Nom. radicale *leo major*, לֵב *corde* præditus: plur. m. pro לְבָאִים

1935 לֹהֲטִים Lo-hatím] (cubabo in medio) *flammantium*. Targ. *Dormiam tanquam inter carbones quos succendunt filii hominum.* LXX. *dormivi* τεταραγμένος *conturbatus*. A לָהַט *flammavit*, Benoni plur. Kal.

1936 חַדָּה Hhad-dá] (gladius) *acutus*. Ab חָדַד *acuit*, Nom. fœm. חַדָּה

Vers. 7.

1937 כָּפַף Ca-pháph] *incurvavit* animam meam. Ipsum thema.

1938 שִׁיחָה Shi-hhá] (foderunt ante me) *foveam.* A שׁוּחַ *inclinare*, Nom. fœm. שִׁיחָה *fovea, fossa*, terra inclinata. plur. *Foderunt mihi* שִׁיחוֹת *foveas*, Psalm. 119. 85. LXX. *narrarunt mihi* ἀδολεσχίας *fabulationes*, q. à שִׂיחִים *colloquia*.

Vers. 9.

1939 אָעִירָה A-ýí-ra] *excitabo* auroram. i. e. præveniam. A עוּר *expergisci*. Fut. Hip. abject. י, R. 58. אָעִירָה *expergisci faciam*, Ps. 108. 3. cum ה parag. יָעִיר *excitabit*, Ps. 78. 38.

PSALMUS LVIII. נח

Vers. 2.

1940 הַאֻמְנָם Ha-ûm-nám] *An verè.* Ab אָמַן *credidit*, fit אָמְנָם *certè, verè, fideliter*, ubi ם adverbium format, R. 23. cum הֲ Interrogativo, R. 77. sed (־ׅ) ante א amittit (:) R. 16.

Vers. 3.

1941 עוֹלֹת Ýo-lóth] *iniquitates* operabimini. A עָוַל *perversus fuit*, Nom. fœm. עַוְלָה *iniquitas*, plur. עולת

1942 תְּפַלֵּסוּן Tephal-lé-sun] *regulabitis.* Targ. תְּתַקְנוּן *dirigetis.* A פָּלַס *æquavit, regulavit, appendit, libravit.* Fut. Pih. יְפַלֵּס *regulabit semitam pro ira sua*, Psalm. 78. 50. In plural. תְּפַלֵּסוּן cum ן parag. & (··) ob pausam, R. 132.

Vers. 4.

1943 זֹרוּ Zó-ru] *Abalienati sunt.* A זוּר *alienus, abalienatus fuit*, à re aliqua abhorruit, q. cor compressit. Præt. Kal, quod formatur dupliciter, R. 59. vel cum ו, זורו vel cum (ׄ) זֹרוּ Ps. 78. 30.

1944 תָּעוּ Ta-ýú] *aberrarunt.* A תָּעָה *erravit*,

erravit, deviavit. Præt. Kal, in prima perſ. mutato ה in (ׂ) R. 66. תָּעִיתִי *aberravi*, Pſal. 119. 110. In plur. abjecto ה, תָּעוּ *errarunt*, Pſ. 107. 4.

Verſ. 5.

1945 חֲמַת Hhamath] *Venenum* לָמוֹ *eis* A יָחַם *incaluit*, Nom. fœm. חֵמָה *æſtus iræ*, ſuprà Num. 286. per Metonym. *venenum*, quod ſerpentes irati emittunt In Regim. חֲמַת *venenum aſpidis*, Pſalm. 140. 4. (ut עֲצַת ſuprà Num. 6.) Hoc loco a. habet formam Regiminis ante ל R. 34. n. 1.

1946 כִּדְמוּת Kidh-múth] *juxta ſimilitudinem.* A דָּמָה *aſsimilavit*, Nom. f. דְּמוּת *ſimilitudo*, ſpecies quæ ſenſui offertur : cum כ ſimilitud.

1947 נָחָשׁ Na-hháſh] *ſerpentis.* A נָחַשׁ *experiri, tentare*, Nom. m. נָחָשׁ *ſerpens* à curioſa obſervatione & inſidiis : dicitur n. calidiſſimus fuiſſe omnium animantium, Gen. 3.

1948 פֶּתֶן Phé-then] (ſicut) *aſpidis* ſurdæ : ubi vis malitiæ ejus denotatur, quòd incantationi apud eam locus non ſit : una enim aure ſurda eſt, alteram verò obthurat pulvere, vel cauda, ne audiat incantationes. Nom. m. פֶּתֶן *aſpis*, ſerpens parvus, tam præſens habens venenum, ut nullum ſit morſis remedium, niſi ut partes læſæ confeſtim amputentur : neque ab incantatore ulla arte perſuaderi poteſt; unde forſitan per antiphraſin dicitur à פָּתָה *perſuaſit, flexit.* Cum Præfix. *Super leone* וָפֶתֶן *& aſpide*, Pſ. 91. 13. ubi ו cum (ׂ) R. 78.

1949 יַאְטֵם Ja-tém] *obthurabit.* Futur. Hiph. ab אָטַם *clauſit, obthuravit.*

Verſ. 6.

1950 מְלַחֲשִׁים Mela-hhaſhím] (ad vocem) *muſsitantium.* A לָחַשׁ *clanculum locutus eſt, muſsitavit, ſuſurravit*, Particip. plur. Pihel abſorpto dageſh, מְלַחֲשִׁים *muſsitantes, incantantes*, qui tacitè loquuntur, ne ipſos, ſerpentes audiant.

1951 חוֹבֵר Hho-bhér] *jungentis*, i. e. incantantis. Ab חָבַר *junxit, aſſociavit*, Ben. Kal, חוֹבֵר *ſocians*, i. e. conjurator, incantator, qui noxia animalia in unum locum conſociat, & ne illi lædant, ſibi aſſociat.

1952 חֲבָרִים Hhabha-rím] *conjunctiones*, i. e. incantationes. Plur. m. à ſing. חֶבֶר *ſocietas, incantatio, divinatio.*

1953 מְחֻכָּם Mehhùc-cám] *periti.* Ab חָכַם *ſapuit.* Part. Pyhal, מְחֻכָּם *ſapiens, peritus, doctus.*

Verſ. 7.

1954 הֲרָס Haros] *contere* dentes eorum. Ab הָרַס *diruit, deſtruxit, demolitus eſt*, propriè dicitur de ædificiis. Imper. Kal, cum (ֲ) ob Maccaph, R. 134. pro הֲרוֹס

1955 מַלְתְּעוֹת Mal-teʿóth] *molares* leunculorum. A לָתַע *comminuit*, Nom. pl. f. Heemanth. מַלְתְּעוֹת *dentes molares*, quibus cibus comminuitur.

1956 נְתוֹץ Nethóts] *deſtrue.* Imper. Kal, à נָתַץ *diruit, deſtruxit.*

Verſ. 8.

1957 יִמָּאֲסוּ Jim-má-aſu] *Liqueſient.* LXX. ἐξουδενωθήσονται *ſpernentur*, legerunt ex מָאַס *ſprevit* : ſed eſt à מָסַס *liquefecit, diſſolvit.* Futur. Niph. pro יִמַּסּוּ more Syrorum mutata altera geminantium in א, R 144.

1958 יִתְמוֹלָלוּ Jith-mo-lá-lu] quaſi qui tendit ſagittas ſuas, quæ) *ſeipſas concident* : i. e. tanquam jaciens ſagittas diſruptas. Vel, *tendet ſagittas ſuas, quæ erunt ſicut à ſeipſis præciſæ*, i. e. obtuſæ, ne penetrent. A מוּל *præcidere*,

re, in Hithp. quiescente ו in ׳, & geminato ל R. *63*. הִתְמוֹלֵל *se concidit*, *pracidit*, *succidit*. Futur. Hithp. cum (··) ob pausam.

Vers. 9.

1959 שַׁבְּלוּל Shabh-lúl] (sicut) *limax*. Nom. radicale שַׁבְּלוּל *limax*, qui è concha sua egressus, cum incedit, salivam emittit, donec planè liquescat & moriatur. Legitur h. l. tantùm in SS. LXX. *sicut* κηρὸς *cera liquefacta*.

1960 תֶּמֶס Té-mes] *liquefactionis*, qui eundo liquefieri videtur. A מָסַס *liquefecit*, Nom. Heemanth. תֶּמֶס *liquefactio*: extat h. l. tantùm in SS. Targ. *Sicut reptile limax, qui madefacit viam suam.*

1961 יַהֲלֹךְ Ja-halóch] *ibit*, i. e. evanescet, interibit. Fut. Kal, ab הָלַךְ *ivit*, *ambulavit*: ubi guttural. punctuat præcedentem.

1962 נֵפֶל Né-phel] *abortivus*. Targ הֵיךְ נִפְלָא וְאֶשׁוּתָא *sicut abortivum & talpa cæca*, *quæ non vident solem*. interpretatur אֵשֶׁת per אֶשׁוּת *talpa*. LXX. ἔπεσε πῦρ *cecidit ignis super eos:* legerunt נָפַל אֵשׁ literâ ת neglectâ. A נָפַל *cecidit*. Nom. m. sine plural. נֵפֶל *abortus*, partus immaturus, q. à ventre cadens.

1963 אֵשֶׁת E'-sheth] *mulieris*. Ab אִישׁ *vir*, Nom. fœm. אִשָּׁה *vira*, *fœmina*, *mulier*, *uxor*, (resoluto (׳.) in (.) & dagesh, ut differat ab אִישָׁהּ *vir ejus*) In Regim. & cum Affix. semper habet formam quinque punctorum אֵשֶׁת (rariùs extra Regimen) facitq; cum Affix. (ad formam סֵתֶר suprà Num. 770.) וְאִשְׁתּוֹ *& uxor ejus*, Ps. 109. 9. אֶשְׁתְּךָ *uxor tua*, Ps. 128. 3. quod unicum est in Bibliis (notante Masora) cum (··) cætera omnia cum (.)

1964 חָזוּ Hha-zú] (non) *viderunt* solem. Præt. Kal, ab חָזָה *vidit*, oculo & mente *contemplatus est*. כִּי חָזָה *quia vidit vindictam*, vers. 11. In prima persona mutato ה in (י) R. *66*. & ob Affix. (·) primæ syllabæ in (:) חֲזִיתִיךָ *intuitus sum te*, Psal. 63. 3. In plur. abjecto ה, חָזוּ

Vers. 10.

1965 סִירֹתֵיכֶם Si-ro-the-chém] (Priusquam intelligant, i. e. sentiant) *ollæ vestræ* Rhamnum sc: urentem: cujus ignis citiùs evanescit, quàm caro in lebete concalescit. Vel, Priusquam sentiant *spinæ vestræ* se adolevisse in Rhamnum: seu antequam parvæ spinæ eò excreverint, ut Rhamnum exæquent, altitudine, duritie, acumine. Proverbium est, q. d. cum adhuc immatura sunt ætate, & de morte nihil cogitant, כְּמוֹ חַי *sicut viventes*, i. e. planè vegeti, viventes, valentes, (ut כ sit veritatis) Deus כְּמוֹ חָרוֹן *velut irâ*, i. e. ipsissimo ardore iræ, citò admodum absorbebit eos: morte scil: repentina exscindet eos, antequam concepta mentis malitia crescens, roboretur, & ad opus deducatur. Nom. radicale סִיר *olla*, It. *spina*, Psalm. 60. 10. *Moab* סִיר *olla lotionis meæ*, Plural. סִירִים & סִירוֹת Cum Affix. סִירֹתֵיכֶם *ollæ vestræ*, vel *spinæ vestræ*.

1966 אָטָד A-tádh] *Rhamnum* Nom. radicale אָטָד *Rhamnus*, rubi genus est canticus, & fruticosus, ramos spargens rectis aculeis, non ut cœteri aduncis, Judic. 9. 15. תֵּצֵא אֵשׁ מִן־הָאָטָד *exibit ignis ex Rhamno*, ubi videtur, Rhamnum naturâ habere vim proferendi ignem, ad quod in hoc Psalmi versu alluditur. Targ. *Priusquam impii fiant teneri, durescunt sicut Rham-*

nus:

nus: quamdiu sunt viridas, sicut immaturum turbine destruet illos.

1967 יְשָׂעֲרֶנּוּ Jis-ya-rén-nu] *horrebit eum, vel turbine abripiet eum.* A שָׂעַר *horruit*, vel (converso שׂ in ס) סָעַר *procellis agitavit.* Fut. Kal, יִשְׂעַר & ob Affix. mutat (ּ) in (ּ) R. 121.

PSALMUS LIX. נט

1968 בִּשְׁלֹחַ Bish-lóahh] *in mittendo*, i.e. cum misisset. A שָׁלַח *misit*, Gerund. Kal, cum (-) Furtivo.

Vers. 4.

1969 אָרְבוּ A-rebhú] *insidiati sunt.* LXX. ἐθήρευσαν *venati sunt*, Præt. pl. Kal, ab אָרַב *insidiatus est, observavit.*

Vers. 5.

1970 וְיִכּוֹנָנוּ Vejic-co-ná-nu] & *seipsos confirmârunt.* A כּוּן *firmum, stabilem esse.* Fut. Hithp. quiescente ו in ו, & geminato נ, R. 63. cum defectu ת, pro וְיִתְכּוֹנָנוּ cum (ּ) ob pausam.

Vers. 6.

1971 לִפְקֹד Liph-kódh] *ad visitandum.* A פָּקַד *visitavit*, Gerund. Kal.

1972 תָּחֹן Ta-hhón] (ne) *gratiam facias*, miserearis. Ab חָנַן *gratiam fecit, misertus est.* Fut. Kal, syncopatâ mediâ radicali, R. 70. תָּחוֹן In tertia pers. יָחוֹן cum Affix. mutato (ּ) in (:) R. 114, י vertitur in (ּ) R. 125. יְחָנֵּנוּ *gratiam faciet nobis*, Ps. 67.3. שֶׁיְּחָנֵּנוּ *dum gratiam fecerit nobis*, Ps. 123. 2. Cum שׁ Relativo, R. 75.

Vers. 11.

1973 אֱלֹהֵי חַסְדּוֹ יְקַדְּמֵנִי Juxta puncta (quæ lectio semper est verior) legitur חַסְדִּי *Deus benignitatis meæ præveniet me.* Juxta consonantes חסדו *Deus, benignitas ejus præveniet me.*

Vers. 12.

1974 יִשְׁכְּחוּ Jish-kehhu] (ne forte) *obliviscantur.* A שָׁכַח *oblitus fuit.* Fut. plur. Kal, יִשְׁכְּחוּ *obliviscentur*, Psalm. 78. 7. cum ו Convers. וַיִּשְׁכְּחוּ & *obliti sunt*, v. 11.

1975 הֲנִיעֵמוֹ Hani-yé-mo] *vagos eos redde* potentiâ tuâ, (exagita eos) Tar. טַלְטֵל יָתְהוֹן מִן בָּתֵּיהוֹן *move illos ex domibus eorum.* A נוּעַ *motus, agitatus fuit*, Imper. Hiph. abjecto ו, R. 58. הָנִיעַ Ob Affix. (ּ) transit in (ּ) R. 114. & (-) furtiv. evanescit.

Vers. 13.

1976 וְיִלָּכְדוּ Vejil-la-kedhú] & *capientur.* A לָכַד *cepit.* Fut. Niph.

וּמִכַּחַשׁ יְסַפֵּרוּ (ab excretione) & *mendacio* (quod) *narrârunt.* A כָּחַשׁ *mentiri.* Nom. m. כַּחַשׁ *mendacium, negatio*, semper sumitur in malum.

Vers. 14.

1977 כַּלֵּה Cal-lé] *Perde* in ira, perde, & non illi. A כָּלָה *perfecit*, in malum *consumpsit, perdidit.* Imper. Pih.

Vers. 17.

1978 וּמָנוֹס U-ma-nós] & *refugium.* A נוּס *fugere*, Nom. Heemanth. מָנוֹס *fuga, perfugium, refugium*, Ps. 142. 5. *Periit* מָנוֹס *fuga à me.*

PSALMUS LX. ס

1979 לְלַמֵּד Lelam-médh] *ad docendum.* A לָמַד *didicit*, in Pih. לִמֵּד *docuit*, Gerund. Pih.

Vers. 2.

1980 בְּהַצּוֹתוֹ Behats-tso-thó] *in rixando eum*, i.e. cum rixam excitavisset. A

נצה

נָצָה *volavit, involavit, seditionem, rixam excitavit*, q. in aliquem involavit. Gerund. Hiph. exit in ות R. 65 absorpto נ per dagesh, R. 69. בְּהַצּוֹת LXX. ὁπότε ἐνεπύρισε *quando succendit*, q. à יָצַת in Hiph. הִצִּית *succendit*.

1981 אֲרָם (cum) *Aram.* Nomen proprium viri, Gen. 10. 22. inde regio *Aramaea*, Syria, & nomen gentile אֲרַמִּי *Aramaeus, Syrus*. Etymon habet à situs altitudine, à רום vel רָמָה *altus fuit*.

1982 נַהֲרַיִם Na-harâ-jim] *duorum fluviorum.* A נָהָר *fluvius*. Duale נַהֲרַיִם *duo fluvii*, i. e. Mesopotamia, quae est inter duos fluvios Tigrim & Euphratem.

1983 צוֹבָה *Tso-bhâ*] (& cum Syria) *Tsoba.* Nom. proprium provinciae Syriae, quae appellatur Syria *Cava*, vocabulo Hebraeo parum detorto. Habétq; significationem vel à Syriaco ܨܒܐ צְבָא *complacuit*, vel, ab Hebr. צָבָה *intumuit*, à tumore & declivitate montium.

1984 יוֹאָב (& reversus est) *Joabh.* Nom. proprium viri, filii Zervia, sororis David, 1 Sam. 27. 6. à יָאַב *voluit*.

1985 וַיַּךְ Vaj-jách] *& percussit*. A נָכָה (unde Latin. *neco*) in Hiph. absorpto נ, R. 69. הִכָּה *percussit, laesit*. Futur. Hiph. יַכֶּה & apocopato ה, R. 67. וַיַּךְ *& percussit*, Psalm. 78. 51. Cum Affix. יַכֶּכָּה *percutiet te*, Psal. 121. 6. pro יַכְּךָ ubi ה parag. adsciscitur, R. 102. n. 2. & נ Epentheticum in dagesh commutatur, R. 100.

1986 אֱדוֹם *Edom.* Ab אָדַם *rubuit*, dictus est Esau אֱדוֹם à pulmento rufo, Gen. 25. 30. *Ciba me* מִן הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה *ex hoc rufo, rufo isto.* Ab hoc *Idumaea*, & *Idumaei*.

1987 מֶלַח Mé-lahh] (in valle) *salis*. A מָלַח *saliit*, Nom. m. מֶלַח *sal*, Foem. מְלֵחָה *salsugo, ariditas*, לִמְלֵחָה *in salsuginem*, Psal. 107. 34.

1988 שְׁנֵים עָשָׂר Shenem-ɣasar] *duodecim.* A שָׁנָה *iteravit*, שְׁנַיִם *duo*, In Regim. שְׁנֵי R. 34. at in compositione cum Nom. masc. עָשָׂר *decem*, iterum resumit ם.

Vers. 3.

1989 פְּרַצְתָּנוּ Pherats-tá-nu] *disrupisti nos.* A פָּרַץ *rupit, disrupit, perrupit, erupit*. Praet. Kal, פָּרַצְתָּ *disrupisti*, Ps. 80. 13. Cum Affix. פְּרַצְתָּנוּ mutato (ּ) primae syllabae in (:) & תָּ in nudum ת, R. 97.

1990 אָנַפְתָּ A-náph-ta] *iratus fuisti.* Praet. Kal, ab אָנַף supra Num. 116.

Vers. 4.

1991 הִרְעַשְׁתָּה Hir-ɣâsh-ta] *Commovisti.* A רָעַשׁ *motus fuit, tremuit*, propriè de terrae motu. In praet. Hiph. הִרְעִישׁ *movit, commovit, tremefecit*. In secunda pers. הִרְעַשְׁתָּה cum ה paragog.

1992 פְּצַמְתָּהּ Petsam-táh] *discidisti eam.* Targ. סְדַקְתָּא יָתַהּ *aperuisti eam*, in terrae motu terra aperitur. A פָּצַם *fidit, scidit, discidit.* Extat bis in SS. h. l. in Praet. Kal, cum Affixo: & Jer. 22. in Pihel.

1993 שְׁבָרֶיהָ Shebha-ré-cha] (sana) *fragmenta ejus*. LXX. συντρίμματα *contritiones ejus*. A שָׁבַר *fregit*, Nom. m. שֶׁבֶר *fractio, fractura, contritio*. Plur. שְׁבָרִים cum Affixo.

Vers. 5.

1994 הִרְאִיתָ Hir-í-tha] *Ostendisti* populo tuo, (exhibuisti, intulisti) A רָאָה *vidit*, Praet. Hiph. הֶרְאָה *videre fecit, ostendit*, Cum Affix. הֶרְאָם *ostendit eis*, Ps. 78. 11. excluso ה radicali, R. 103. & cum (..) sub ה chara-

&cteristico, loco (.) R. 107. In secunda pers. הֶרְאִיתָ cum Affixo, הִרְאִיתַנִי ostendisti mihi, Pf. 71. 20.

1995 קָשָׁה Ka-shá] *durum*, grave. A קָשָׁה *durus fuit*. Nom. m. קָשֶׁה *durus*, *austerus*, *asper*, in fœm. abjecto ה R. 103. קָשָׁה *dura*, *aspera*, & neutraliter, *durum*, R. 28.

1996 הִשְׁקִיתָנוּ Hish-ki-thá-nu] *bibendum dedisti nobis*. A שָׁקָה *bibit*, in Præt. Hiph. הִשְׁקָה *bibere dedit*, *potavit*, ut paulò antè.

1997 יַיִן Já-jin] *vinum*, Nom. m. sine pl. יַיִן *vinum*, οἶνος, sc: ab ipsa Hebr. voce. In pausa יָיִן R. 131. Cum Præ- וְיַיִן *& vinum*, מִיַּיִן *de vino* Pf. 78. 65.

1998 תַּרְעֵלָה Tar-ye-lá] *tremoris*, quod bibens homo contremiscit; vel quod tremorem ob temulentiam infert. Tar. דִּלְוָטָה *maledictionis*. A רָעַל *tremuit*, Nom. fœm. תַּרְעֵלָה *tremor*. Legitur 3. in SS.

Vers. 6.

1999 נֵס Nés] (Dedisti) *vexillum*. A נָסַס *erexit*, *elevavit*, dicitur propriè de vexillo, Nom. m. נֵס *vexillum*, signum quod attollitur in pugna vel navi

2000 לְהִתְנוֹסֵס Lehith-no-sés] *ad exaltandum*, ut agitetur contra hostes nostros. A superiori נָסַס Gerund. Hithp. assumpto ו loco dagesh, R. 72.

2001 קֹשֶׁט Kó-shet] (præ faciebus) *veritatis*, i. e. propter veritatem. Nom. radicale קֹשֶׁט *veritas*, contractè קֹשְׁטְ

¶ LXX. hunc versum sic vertunt: *Dedisti metuentibus te* σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου *significationem*, *ut fugiant à facie arcus*, לְהִתְנוֹסֵס interpretati sunt Infin. Hith. à נוּס *fugit*, & pro קֹשֶׁט legerunt קֶשֶׁת *arcus*.

Vers. 7.

2002 יֵחָלְצוּן Ie-hha-letsún] *liberentur*. Ab חָלַץ *eruit*, *liberavit*. Fut. pl. Niph. excluso dagesh ex ח, ideóq; sub (י) ponitur (..) R. 19. יֵחָלְצוּן *eruantur*, Psal. 1087.

Vers. 8.

2003 וְעֵמֶק Ve yé-mek] *& vallem*. A עָמַק *profundus fuit*, Nom. m. עֵמֶק *profunditas*, *vallis*, q. locus profundior inter montes. Cum Præfix. וְעֵמֶק *& vallis*, בְּעֵמֶק *per vallem*, Pf. 84. 7. Plur. וַעֲמָקִים *& valles*, Pf. 65. 14.

2004 אֲמַדֵּד Amad-dédh] *metiar*, dividam. A מָדַד *mensus est*. Fut. Pih.

Vers. 10.

2005 גִּלְעָד Gil-yádh] (Meus est) *Gilead*. A גָּלַל *volvit*, & עוּד *testatus est*: fuit Nom. proprium collis גַּלְעֵד à Jacobo & Labane extructi, Gen. 31 48. q. *clivum testimonii* diceres. Alius verò est mons *Gilead* גִּלְעָד collibus Libani junctus, in quo urbs in tribu Menasse *Gilead*, Num. 26. à qua urbe Metropoli, tota regio trans Jordanem sita, complectens, terram Sichon, Og, & Bashan, *Gilead* dicta fuit.

2006 מְנַשֶּׁה Menash-shé] *Manasses*. Primogenitus Joseph, à נָשָׁה *oblitus est*. Partic. Pihel מְנַשֶּׁה *oblivisci faciens*, Dixit enim Joseph נַשַּׁנִי *oblivisci fecit me Deus omnis laboris mei*, Gen. 41. Cum Præfix. וּמְנַשֶּׁה *& Manasses*.

2007 וְאֶפְרַיִם Veeph-rá-jim] *& Ephraim*. Secundus filius Joseph, à פָּרָה *fructificavit*. Dixit n. Joseph הִפְרַנִי *fructificare fecit me Deus in terra afflictionis meæ*, Gen. 41. In pausa אֶפְרָיִם Pf. 78. 67.

2008 מְחֹקְקִי Mehho-ke-kí] (Juda) *legislator meus*, sc. scriba meus. LXX. *ba-*

βασιλεύς μου *rex meus*, ex Juda n. regnum erat, & rex populo reges præscribebat. Ab חָקַק *sculpsit, insculpsit, decrevit*. Partic. Pih. מְחוֹקֵק assumpto ו loco dagesh. R. 63. cum Affix.

Vers. 10.

2009 מוֹאָב *Moab*. Filius Loth ex filia grandiori natus, Gen. 19. 37. q. מֵאָב *ex patre*, quod LXX. exprimunt, *Et vocavit nomen ejus* Μωάβ, λέγουσα ἐκ τοῦ πατρός μου, *dicens ex patre meo*. Ab hoc dicitur populus inde ortus.

2010 רַחְצִי Rahh-tsí] (olla) *lotionis meæ*, i. e. utar eo tanquam vase in quo lavatur. LXX. *lebes* τῆς ἐλπίδος μου *spei meæ*, ex Chald. significat. רְחַץ *speravit*. A רָחַץ *aqua abluit*. Nom. m. רַחַץ *lotio, ablutio*, cum Affixo.

2011 נַעֲלִי Na-ȝalí] (super Edom projiciam) *calceum meum*, i. e. redigam in potestatem, ut sit conculcatio pedum meorũ. Vel *chirothecam meam*: mos n. antiquus erat, ut cum urbs aliqua obsideretur, ut chirothecam rex projiceret intra mœnia urbis, significãs se ab illa non recessurum, nisi ea potita. A נָעַל *clausit, obseravit*. Nom. m. נַעַל *calceus* pedem, *chirotheca* manum claudens & constringens. Cum Affix, mutat posterius (-) in (-:) R. 121.

2012 הִתְרוֹעֲעִי Hith-ro-ȝá-ȝi] (super Palæstina) *clangentem age*, i. e. vociferare, sc: tu anima mea. LXX. *mihi alienigenæ subditi sunt*. A רִיעַ vel רוּעַ fracto sono *clangere*. It. *vociferari, jubilare*. Imper. fœm. Hithp. quiescente ו in ו & geminato ע, R. 63. pro quo Ps. 108. 10. legitur Futur. אֶתְרוֹעָע *clangentem agam*, tararantizabo.

Vers. 11.

2013 יוֹבִלֵנִי Jo-bhi-lé-ni] (quis) *deducet me*, sc: cum pompa. A יָבַל supra Num. 1700. Fut. Hiph. mutato (י) in ו R. 57. cum Af. יוֹבִלֵנִי pro יוֹבִילֵנִי Plural. יוֹבִילוּ *adducent*, Ps. 68. 30.

2014 נָחַנִי Na-hhá-ni] *ducet me*. Præter. Kal, נָחָה *duxit, deduxit*. Cum Af. excludit ה R. 103. נָחַנִי In secunda pers. mutat ה in (י) R. 66. נָחִיתָ *duxisti*, Ps. 77. 21.

PSALMVS LXI. סא

Vers. 3.

2015 בַּעֲטֹף Ba-ȝatóph] *in obruendo*, i.e. dum obruitur cor meum. Targ. בְּאִשְׁתַּלְהָיוּת *in affligendo*. A עָטַף *opertus, obrutus fuit*: cum ad cor refertur, anxietatibus involutus & coopertus fuit. Gerund. Kal, ubi ע punctuat præcedentem.

Vers. 6.

2016 יְרֻשַּׁת Jerũsh-shath] (dedisti) *hæreditatem*. A יָרַשׁ *possedit*. Nom fœm. יְרֻשָּׁה *hæreditas, possessio*, in Regim.

Vers. 8.

2017 מַן Man] (pietatem & veritatem) *præpara*. LXX. τίς ἐκζητήσει, *quis exquiret*? ex significat. Chald. מַן *quis*? A מָנָה *numeravit, paravit, constituit*, q. ad numerum exhibuit. Imper. Pih. per apocopen, R. 67. pro מַנֵּה

Vers. 9.

2018 לְשַׁלְּמִי Leshal-lemí] *ad persolvendum me*, i.e. ut persolvam. A שָׁלֵם suprà Num. 1048. Gerund. Pihel cum Affix.

PSALMVS LXII. סב

Vers. 4.

2019 תְּהוֹתְתוּ Teho-thethú] (quousq;) *infortunia dabitis* super viro: vel *deliberabitis*, machinabimini contra virum, scil: הַוּוֹת *ærumnas*. Targ. אַתּוּן מִתְרַגְשִׁין *vos concurritis*. LXX. ἐπιτίθεσθε *irruitis* in hominem. Ab inusitato הָתַת in Pih. הוֹתֵת *infortunia, res malas cogitavit*: convenit cum הַוּוֹת *miseriæ*. Legitur h. l. tantùm in SS. ídque in Fut. ubi loco dagesh, assumitur ו R. 72.

2020 תְּרָצְּחוּ Terots-tsehhú] *occidemini* omnes vos: est oratio deprecatoria. A רָצַח *occidit*, Fut Pyh. cum (ּ) loco (ׇ) & sic legit Ben Asher, i. e. Judæi occidentales: at Ben Nephthali, i. e. Judæi orientales (quorum discrepantes lectiones extant in codice Venetiano, & in Bibliis Buxtorfianis, sub finem Masoræ magnæ) legunt ex Pihel, תְּרַצְּחוּ *occidetis*.

2021 כְּקִיר Kekír] *ut paries*. Nom. m. קִיר *paries*, q. à קָרָה *occurrit*, quòd occurrat vel objiciatur ad impediendum transitum: cum כ similitud.

2022 נָטוּי Na-túi] *inclinatus*, ruinæ proximus. A נָטָה *inclinavit, extendit*, Pahul Kal, mutato ה in (ו) R. 65. נָטוּי Fœm. נְטוּיָה *extenta*, Ps. 136. 12.

2023 גָּדֵר Ga-dhér] *maceria*. A גָּדַר *sepivit* ligno, lapide, &c. Nom. m. גָּדֵר *sepes* ex quavis materia, *maceria* ex lapidibus, sine calce aut luto. Plural. גְּדֵרִים cum Affix. *disrupisti* גְּדֵרֶיהָ *sepes ejus*, Ps. 88. 13. Et in fœm. *Rupisti* גְּדֵרֹתָיו *sepes ejus*, Ps. 89. 41.

2024 הַדְּחוּיָה Had-dehu-já] *quæ est impulsa* proclivis ad casum, parata ad opprimendum hominem. A דָּחָה *impulit*, Pahul fœm. Kal, R. 65. cum ה Relativo, R. 66.

Vers. 5.

2025 מִשְּׂאֵתוֹ Mis-see-thó] *ob elationem ejus*, dignitatem, excellentiam. A נָשָׂא *tulit, elevavit*, Nom. fœm. שְׂאֵת *elatio, dignitas, excellentia*, pro שְׂאֵת abjecto נ, R. 161. n. 4. q. esset Infin. Kal, R. 68.

2026 לְהַדִּיחַ Lehad-díahh] *ad depellendum*. A נָדַח *impulit, depulit, propulit*. Gerund. Hiph. compensato נ per dagesh, R. 69.

2027 יְקַלְלוּ Jekal-lelû] *maledicent*. A קָלַל supra Num. 1457. Fut. Pih.

Vers. 9.

2028 שִׁפְכוּ Shiph-chú] *effundite*. A שָׁפַךְ *fudit, effudit*. Imper. Kal, שְׁפָךְ *effunde*, Psalm. 69. 25. cum (ְ) ob Maccaph, R. 134. plur. שִׁפְכוּ

Vers. 10.

2029 בְּמֹאזְנַיִם Bemo-zená-jim] *in bilance*. Ab אֹזֶן *auris*, Nom. Heemanth. Duale, מֹאזְנַיִם *libra, bilanx*, habens duas lances, q. aures.

2030 לַעֲלוֹת La-yáloth] *ad ascendendum*, Hyperbolica Miosis, ad quemlibet fastum deprimendum; i. e. si in una lance ponas omnes homines, in altera, ipsam vanitatem, lanx vanitatis sit ponderosior futura. Targ. *Si acceperint homines stateram, ponderantes* מַזָּלֵיהוֹן *fata sua, illi quidem ipsamet vanitate erũt leviores*. A עָלָה *ascendit*. Gerund. Kal, R. 65. ubi gutturalis punctuat se & præcedentem.

2031 בְעֹשֶׁק Bhe yó-shek] (ne confidatis) *in fraude*, in rebus fraude partis. A עָשַׁק vi vel fraude *oppressit*, Nom. m. עֹשֶׁק *oppressio, fraus*. Cum Præfix. בְּעֹשֶׁק *in fraude*, מֵעֹשֶׁק *ab oppressione*, Ps. 119. 134.

2032 וּבְגָזֵל U-bhegha-zél] *& in rapina*.

A

A גָּזַל rapuit, vi & apertè res aut personas abstulit, spoliavit, Nom. m. גָּזֵל rapina.

2033 תֶּהְבָּלוּ Teh-bá-lu] (ne) vani fiatis, stultescatis. LXX. in rapinas nolite concupiscere. Ab הָבַל vanuit, evanuit. Fut. Kal, pro תֶּהְבָּלוּ cum (-) ob accentum Tiphcha, R. 132. not.

2034 יָנוּב Ja-núbh] (substantia cum) fructificabit, ne apponatis cor: i. e. non curandum si divitiæ augescant. A נוּב fructificare, abundè fructum ferre. Fut. Kal, R. 60. יָנוּב LXX. (divitiæ si) affluent. Plur. יְנוּבוּן abundabunt, fructificabunt, Ps. 92. 15. mutato (ָ) in (:) ob ן parag. R. 102. n. 5.

Vers. 12.

2035 שְׁתַּיִם Shetá-jim] (Semel, Targ. legem unam, locutus est, i. e. statuit: & ex ea lege) hæc duo audivi i. e. collegi. 1. Deo inesse robur, i. e. omnipotentiam. 2. misericordiam. Vox hæc non habet similem in Bibliis; est n. cum dagesh, quod neque Lene est, (quia post (:) initiale) neque Forte (quoniam non post vocalem.) Ben Nephthali, (de cujus lectione dictum paulò ante Num. 2020.) legit per א ab initio, אֶשְׁתַּיִם quod Hæbræis vocatur א Furtivum, quoniam non scribitur: sicque erit dagesh Lene. Verùm ut ratio etymi appareat, (est enim à m. שְׁנַיִם duo, שְׁתַּיִם duæ) potiùs dicendum esse dagesh forte compensativum, idque contra linguæ analogiam, pro שְׁנְתַּיִם absorpto נ per dagesh, ut scil: differat à שְׁנָתַיִם biennium.

PSALMVS LXIII. סג

Vers. 2.

2036 אֲשַׁחֲרֶךָּ Asha-hharé-cha] manè quæram te. LXX. ad te ὀρθρίζω manè surgo. A שָׁחַר niger fuit, in Pih. שִׁחֵר in aurora, sedulò, & studio magno quæsivit, q. d. auroravit, quòd tum temporis agenda requiruntur. Fut. Pih. אֲשַׁחֵר ob Affix. (..) transit in (-) R. 118.

2037 כָּמַהּ Ca-máh] infremuit desiderando ad te caro mea. LXX. ποσαπλῶς quàm multipliciter. Legerunt כַּמָּה quantum. Ipsum thema, כָּמַהּ miro desiderio affectus fuit. Extat h. l. tantùm in SS.

2038 וְעָיֵף Ve-ya-jéph] (in terra deserta) & lassa, i. e. sitibunda. A עָיֵף lassus, defatigatus fuit. Nom. m. עָיֵף fessus, lassus, defatigatus, sitiens, in fœmin. עֲיֵפָה lassa, fessa. Anima mea in terra עֲיֵפָה lassa ad te, Ps. 143. 6. ut sc: terra siticulosa expectat pluviam à te, ita anima mea auxilium à te Targ. Sicut terra quæ indiget aqua respicit ad te. LXX. Anima mea sicut terra ἄνυδρός σοι inaquasa tibi, sc: expandit manus.

Vers. 4.

2039 יְשַׁבְּחוּנְךָ Jeshab-behhu-nechá] laudabunt te. A שָׁבַח laudavit, commendavit, encomiis celebravit: It. mitigavit, compescuit, laudibus n. mitigantur animi irati. Fut. Pih. תְּשַׁבְּחֵם laudabis eas, sc: procellas, Ps. 89. 10. Targ. תְּמַאֲכִינוּן deprimes eas. יְשַׁבַּח laudabit, Ps. 145. 4. In pl. יְשַׁבְּחוּנְךָ celebrabunt te, cum נ Epenthetico, R. 100.

Vers. 6.

2040 וָדֶשֶׁן Va-dhé-shen] (sicut adipe) & pinguedine. דֶּשֶׁן suprà Num. 1418. ו cum (ָ) R. 78.

2041 רְנָנוֹת Rena-nóth] (& labiis) cantionum. Nom. fœm. רְנָנָה idem quod רִנָּה suprà Num. 682. Cum Præfix. בִּרְנָנָה in cantu, Ps. 100. 2. pl. רְנָנוֹת

Vers.

Verſ. 7.

2042 יְצוּעָי Jetſu-ǥáj] (ſuper) *ſtrata mea.* A יָצַע *ſtravit,* Nom. m. יָצוּעַ *lectus, ſtratum,* à ſternendo: quinquies legitur in SS. Plur. יְצוּעִים cum Affix. יְצוּעָי

2043 בְּאַשְׁמֻרוֹת Beaſh-mŭ-róth] *in vigiliis,* ſ. cuſtodiis nocturnis, in quibus homo evigilat è ſomno ſuo. A שָׁמַר *cuſtodivit,* Nom. fœm. Heeman. אַשְׁמוּרָה *cuſtodia, vigilia,* וְאַשְׁמוּרָה *& cuſtodia in nocte,* Pſ. 90. 4. q. parum noctis. Plur. אַשְׁמֻרוֹת *vigiliæ,* Pſ. 119. 148. cum (ֻ) loco וּ R. 107.

Verſ. 10.

2044 בְּתַחְתִּיּוֹת Bethahh-tij-jóth] *in inferiora terræ.* A תַּחַת *ſub.* Nom. m. Heemanth. תַּחְתִּי *inferior;* format de ſe fœmin. תַּחְתִּיָּה *imum, inferius,* Pſ. 86. 13. Plur. תַּחְתִּיּוֹת *inferiora, ima, infima,* Pſ. 88. 7. Cum Præfixo, *Formatus ſum* בְּתַחְתִּיּוֹת *in inferioribus terræ,* Pſal. 139. 15. Targ. בִּכְרֵיסָא דְאִמָּא *in ventre matris,* ſic poeticè uterus maternus dicitur, quòd ſit locus infimus corporis.

Verſ. 11.

2045 יַגִּירֻהוּ Jag-gi-rŭ-hu] *Diffluere facient eum* ſuper manum gladii, i. e. unuſquiſque perſequentium me, manabit ſanguine, mediante gladio quo vulnerabuntur. A נָגַר *traxit, tractim fluxit, defluxit;* in Hiph. mutato נ in dageſh, הִגִּיר *currere, defluere fecit, effudit.* Fut. Hiph. cum ו Converſiv. וַיַּגֵּר *& fudit inde,* Pſal. 75. 9. Plural. cum Affixo, & (ֻ) loco וּ R. 107. יַגִּירֻהוּ Targ. יְדַחֲלוּנֵהּ *timebunt eum ob percuſſionem gladii,* q. eſſet יְגוּרֻהוּ ex גּוּר *timere.*

2046 שׁוּעָלִים Shu-ǥa-lim] (pars) *vulpium* erunt, i. e. inſepulti, & prædæ beſtiarum expoſiti. A שֹׁעַל *pugnus, pugillus,* manus contracta, quâ aliquid complectimur: hinc ob ſimilitudinem *foſſa,* & inde שׁוּעָל *vulpes,* quòd in foveis habitet. Sexies legitur in SS, Plur. שׁוּעָלִים

Verſ. 12.

2047 הַנִּשְׁבָּע Han-niſh-báǥ] *qui jurat.* Particip. Niph. à שָׁבַע (ſuprà Num. 645.) cum ה Relativo, R. 76.

1048 יִסָּכֵר Iiſ-ſa-chér] *claudetur* os loquentium falſum. A סָכַר *occluſit, obſtruxit, obthuravit,* Fut. Niph.

PSALMVS LXIV. סד

Verſ. 3.

2049 מֵרִגְשַׁת Me-righ-ſháth] *à tumultuoſo conventu* operantium iniquitatem. A רָגַשׁ ſuprà Num. 51. Nom. fœm. רִגְשָׁה *ſtrepitus, tumultus,* tumultuoſa ſocietas. In Regim.

Verſ. 4.

2050 שָׁנְנוּ Sha-nenú] (qui) *exacuerunt.* A שָׁנַן *acuit, exacuit,* Metaph. *acutè & argutè dixit.* Præt. Kal, שָׁנְנוּ *acuerunt linguam ſuam ſicut ſerpens,* Pſ. 140. 4. ad loquendum mala: ut ſerpens ad mordendum. Targ. מְתַנַּיִן *narrant linguâ ſuâ,* ex ſignificatione metaphorica.

2051 מָר Már] (verbum) *amarulentum.* LXX. πρᾶγμα πικρὸν *rem amaram.* A מָרַר *amarus fuit,* (ſcil: ab ipſa Hebr. voce) Nom. m. מַר *amarus, acerbus, auſterus, importunus.* In pauſ. מָר

Verſ. 5.

2052 פִּתְאֹם Pith-óm] *ſubitò.* A פָּתָה *perſuaſus fuit,* fit adverbium formatum

tum per ם R. 23. פִּתְאֹם *mox, subitò, repentè, exopinatò*, quòd simplices omnia celeriter operantur. חֵץ פִּתְאֹם *sagitta subitò, erunt plagæ ipsorum*, vers. 8. LXX. βέλος νηπίων *Sagitta parvulorum*; legerunt פְּתָאִם *simplices, parvuli.*

2053 יֹרֻהוּ Jo-rü-hu] *jaculis petent eum.* A יָרָה *jecit, jaculatus est*; in Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹרָה idem. In Fut. יוֹרֶה cum Affix. excluso ה״ R. 103. וַיֹּרֵם *& jaculatus est eos*, vers. 8. LXX. καὶ ὑψωθήσεται *& exaltabitur Deus*: legerunt וַיָּרָם ex רוּם *exaltatus fuit*. In Plur. abjecto ה R. 66. יוֹרוּ cum Affix. mutato (:) in ו R. 137. יֹרֻהוּ

Vers. 6.

2054 יְחַזְּקוּ Iehhaz-zekú] *Confirmabunt*. Ab חָזַק *robustus fuit*, in Pih. חִזֵּק *roboravit, confirmavit*, Psalm. 147. 13. Fut. Pih.

2055 לִטְמוֹן Lit-món] *ad abscondendum.* A טָמַן *abscondit*, in terram præcipuè. Gerund. Kal, ל cum (.) ob sequens (:)

Vers. 7.

2056 יַחְפְּשׂוּ Jahh-pesú] *Scrutabuntur* iniquitates. Ab חָפַשׂ *inquisivit, scrutatus est*, Fut. Kal, ut suprà Num. 370.

2057 תַּמְנוּ Tám-nu] *consummarunt*. A תָּמַם *perfectus, consummatus, consumptus fuit*, Præt. Kal, per Syncopen R. 70. תַּם plur. תַּמּוּ at ex Chald. dagesh resolvitur in נ, R. 140. fitque תַּמְנוּ Vel per mimesin potest in prima pers. plur. exponi, *consumpti sumus*, pro תַּמּוֹנוּ excluso dagesh.

2058 חֵפֶשׂ מְחֻפָּשׂ Hhé-phes Mehhûp-pás] *scrutationem investigatam*, perscrutatam, i. e. exquisitissimam, callidissimam, unam post alteram. חֵפֶשׂ Nom. m. *scrutatio, scrutinium*, מְחֻפָּשׂ Par. Pyhal.

2059 עָמֹק Ya-mók] (& cor) *profundum*. A עָמַק *profundus fuit*, Nom. m. עָמֹק *profundus*.

Vers. 8.

2060 מַכּוֹתָם Mac-co-thám] *plaga ipsorum*. A נָכָה *percussit*. Nom. fœmin. Heemanth. compensato נ R. 161. n. 4. מַכָּה *percussio, ictus, plaga*. Plural. cum Affixo.

Vers. 9.

2061 וַיַּכְשִׁילֻהוּ Vaj-jach-shi-lü-hu] *Et impingere fecerunt ipsum*. A כָּשַׁל *offendit, impegit*, in Hiph. הִכְשִׁיל *labefactavit, debilitavit*. Fut. pl. Hiph. cum ו Convers. & (:) loco ו

2062 יִתְנוֹדְדוּ Jith-no-dhedhu] *movebunt se* omnis videns eos: præ terrore & & perturbatione, qui ruinam ipsorum cum dolore spectant. A נוּד *motus, vagatus fuit*. Fut. Hithp. quiesc. ו in ו & geminatâ tertiâ, R. 63.

Vers. 10.

2063 הִשְׂכִּילוּ Hiś-kí-lú] *intellexerunt*. Præt. Hiph. הִשְׂכִּיל suprà Num. 106. In prima pers. הִשְׂכַּלְתִּי *intellexi*, Ps. 119. 99. plur. הִשְׂכִּילוּ Ps. 106. 7.

PSALMUS LXV. סה

Vers. 2.

2064 יְשֻׁלַּם Ieshül-lám] *rependetur* votum. A שָׁלַם suprà Num. 1038. Fut. Pyhal.

Vers. 4.

2065 גָּבְרוּ Ga-bherú] *prævaluerunt*. Præt. Kal, גָּבַר *valuit, prævaluit*, Ps. 103. 11. plur.

2066 תְּכַפְּרֵם Techap-perém] *expiabis eas*. A כָּפַר *pice obduxit*, in Pih. כִּפֵּר *expiavit, scelus abstulit*, q. peccatum

 bitu-

bitumine quodam oblevit ne videatur. Fut. Pih. תְּכַפֵּר cum Affix. תְּכַפְּרֵם In tertia perſ. יְכַפֵּר *expiabit*, Pſ. 78. 38. condonabit.

Verſ. 5.

2067 וּתְקָרֵב U-theka-rébh] (Beatus (vir quem) eliges) *& appropinquare facies* tibi. A קָרַב *appropinquavit*, in Pih. קֵרֵב *appropinquare fecit, admovit*. Fut. Pih. compenſato dageſh per (ֵ) R. 19.

Verſ. 7.

2068 מֵכִין Me-chín] *Stabiliens* montes. Ab הֵכִין ſuprà Num. 358. Particip. Hiph. מֵכִין R. 58. cum ה Relativo, R. 76. הַמֵּכִין *qui præparat*, Pſ. 147. 8.

2069 נֶאְזָר Ne-zár] *accinctus*. Ab אָזַר *cinxit, accinxit*, Particip. Niph. pro נֶאֱזָר R. 14.

Verſ. 8.

2070 מַשְׁבִּיחַ Maſh-bíahh] *Compeſcens* ſonitum maris. LXX. *qui conturbas profundum maris*. A שָׁבַח retrò Num. 2039. Part. Hiph. cum (ַ) Furtivo.

Verſ. 9.

2071 מֵאוֹתֹתֶיךָ Me-o-tho-thé-cha] (Et timuerunt) *à ſignis tuis*. Nom. radicale, אוֹת *ſignum* nudum: in plural. אוֹתוֹת *ſigna*. Cum Affix. אֹתֹתֵינוּ *ſigna noſtra*, מֵאוֹתֹתֶיךָ *à ſignis tuis*, אוֹתוֹתָיו *ſigna ejus*, אוֹתֹתָם *inſignia eorum*, Pſ. 74. 4.

2072 תַּרְנִין Tar-nín] (exitus, i. e. extrema loca: matutini & veſperæ, i. e. orientis & occidentis ſolis, ſive mundum univerſum) *ovare* (exultare) *facies*. A רָנַן *clamavit vehementer*: præ gaudio *jubilavit, cecinit*, præ dolore, *luxit*. Fut. Hiph.

Verſ. 9.

2073 וַתְּשֹׁקְקֶהָ Vat-teſho-keké-ha] *& appetiviſti* (inviſiſti) *eam*. Targ. וְאַשְׁקִיתַּהּ *& rigaſti eam*. LXX. ἐμέθυσας αὐτὴν *& inebriaſti eam*: legerunt q. ab הִשְׁקָה *potavit, rigavit*. A שׁוֹק *armus, coxa*. Verbum in Pihel, quieſcente ſecundâ ו & geminatâ tertiâ, R. 63. שׁוֹקֵק *optare, concupiſcere, deſiderare*, & optata ſæpius inviſere, q. d. coxis ad optata reverti. Fut. Pih.

2074 מָלֵא Ma-lé] (rivus Dei) *plenus* aquâ. Nom. radicale מָלֵא *plenus, impletus*. וּמֵי מָלֵא *Et aquæ pleni* (ſcil: כּוֹס *calicis*) *exuguntur ipſis*, Pſal. 73. 10. Plur. מְלֵאִים *plena*, Pſ. 144. 13.

Verſ. 11.

2075 תְּלָמֶיהָ Tela-mé-cha] *Porcas ejus*. Nom. radicale תֶּלֶם *porca*, terra inter duos ſulcos elata. Quinquies legitur in SS. & h. l. eſt plur. cum Affix.

2076 רַוֵּה Rav-vé] *inebria*, humecta. A רָוָה *rigatus, humectatus fuit*, in Pih. רִוָּה *rigavit, humectavit, inebriavit*, Imper. Pih.

2077 נַחֵת Na-hhéth] *deprime*. A נָחַת *deſcendit*. In Pih. abſorpto dageſh, נִחֵת *deſcendere fecit, depreſſit*. Imper. Pih. נַחֵת vel poteſt eſſe Infinitiv. *deprimendo*.

2078 גְּדוּדֶהָ Gedhu-dhé-ha] (Deſcendere fac) *turmas ejus*: elegans Hebraiſm. i. e. deprime glebas terræ pluviâ. Vide ſuprà Num. 824. Vel, *deprime ſulcos ejus*. à Chald. גְּדַד *concidit, ſuccidit*, plur. גְּדוּדִים *ſulci*, lacunæ vomere factæ tanquam inciſuræ.

2079 בִּרְבִיבִים Bir-bhi-bhím] *in imbribus*, vel *in guttulis*. A רָבַב *multiplicavit*, רְבָבָה *myrias*, inde pl. m. רְבִיבִים *imbres*, cum pluviæ crebriores & ſubtiliores, ob vaporis tenuitatem jugi tenore

nore defluunt: q. per myriades, millenariæ decidentes. Latinis ab imbuendo, quòd terram imbuant, & fæcundam reddant. Cum Præf. בִּרְבִיבִים *in imbribus*, כִּרְבִיבִים *ficut imbres*, Psal. 72.6.

2080 תְּמוֹגְגֶנָּה Temo-gheghén-na] *dissolves eam.* A מוּג *liquefieri, dissolvere*, propriè dicitur de terra. Fut. Pih. quiescente ו in ו, & geminato ג R. 63. Cum Affix.

2081 צִמְחָהּ Tsím-hháh] *germini ejus* benedices. A צָמַח *germinavit, pullulavit*, Nom. m. צֶמַח *germen, succrescentia, pullulatio.* Cum Affix. mutato (-) & (∵) in (:) R.121,122.ex priori (:) fit (.)

Vers. 12.

2082 עִטַּרְתָּ ע̱it-tár-ta] *Coronasti* annum bonitate tua, i. e. magnificè ac largiter cumulasti. Præt. Pih. à עִטֵּר *coronavit.*

2083 יִרְעֲפוּ Jir-ע̱a phú] (& semitæ tuæ, i. e. castra tua, vel cœli, suprà Num. 694.) *stillabunt pinguedinem.* Targ. יְבַסְּמוּן *dulcorabunt*, q. à עָרַב *dulcis fuit.* A רָעַף *stillavit, roravit, guttas emisit.* Fut. pl. Kal, יִרְעֲפוּ *stillabunt*, vers. sequenti. Et cum ן paragog. יִרְעֲפוּן

Vers. 13.

2084 גְּבָעוֹת Gebha-ע̱óth] *colles.* Nom. radicale גֶּבַע *collis, monticulus*; fœm. גִּבְעָה idem. Est formæ שִׂמְחָה ideóque plur. facit גְּבָעוֹת R. 32. *colles*, Ps. 114.4. וּגְבָעוֹת *& colles*, Ps. 72.3.

2085 תַּחְגֹּרְנָה Tahh-gór-na] (& exultatione colles) *accingentur.* i. e. circumdabuntur læto gramine, uvis, &c. quæ cor hominis exultare facient. Ab חָגַר *cinxit, accinxit*, dicitur tam de re, quàm de persona: cujus antitheton est פָּתַח *aperuit, solvit.* Fut. Kal, תַּחְגּוֹר *cinges*, Psalm. 76. 11. pro תַּחְגֹּר R. 14. יַחְגּוֹר *accinget*, cum Affix. mutato ו in (:) יַחְגְּרֶהָ *accinget se ea*, Ps. 109. 19. In tertia plur. תַּחְגּוֹרְנָה

Vers. 14.

2086 לָבְשׁוּ La-bheshú] *Induti sunt* arietes ovium. scil: densis & pulchris velleribus. Præt. Kal, לָבַשׁ *indutus fuit, vestivit se*; & cum (..) *Dominus magnificentiâ* לָבֵשׁ *indutus fuit*, Psal. 93.1. i. e. decoratus, ornatus fuit, ut vestis corpus ornat. לָבַשְׁתָּ *indutus es*, Psal 104. 1. Plur. לָבְשׁוּ

2087 יַעַטְפוּ Ja ע̱at-phú] (& valles) *operientur*, LXX. πληθυνοῦσι *abundabunt.* A עָטַף *opertus, involutus fuit.* Fut. Kal, *Oratio miseri cum* יַעֲטֹף *operietur*, Ps. 102. 1. Targ. מִשְׁתַּלְהֵי *delassatus*, elegans metaphora, cor n. miseri sese quodammodo contorquet, & involvit, sicut facit ille, qui se veste involvit. Et ob Maccaph, mutato ו in (··) R. 134. יַעֲטָף־ *operiet*, Psal. 73. 6. Plur. יַעַטְפוּ ut suprà Num. 863.

2088 בָר Bhar] *frumento.* A בָּרַר *purus fuit*, Nom. contractum בַּר *purus*, & substantivè *frumentum, triticum*, à paleis purgatum: éstque sine plural. & 16. in locis legitur in SS. In pauf. בָּר

2089 יִתְרוֹעֲעוּ Jith-ro-ע̱aע̱ú] *jubilabunt*; q. seipsa in jubilum resolvent. A רוּעַ vel רִיעַ *clangere, jubilare.* Fut. Hithp. ut suprà Num. 2012.

PSALMVS LXVI. סו

Vers. 3.

2090 מַה־נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ *Quàm terribile opera tua*, i.e. unumquodq; R.48.n.2.

Verf.6.

2091 לְיַבָּשָׁה Lejab-ba-fhá] (vertit mare) *in aridam*. A יָבֵשׁ *aruit*. Nom. fœm. יַבָּשָׁה *arida*, poftea dicta *terra*, Gen. 1. 9. prius tecta aquis madebat, poft divino juffu exficcata. Et aliâ formâ, וְיַבֶּשֶׁת *& aridam*, Pf.95.5.

Verf.7.

2092 תִּצְפֶּינָה Tits-pé-na] (oculi ejus in gentes) *refpiciet*. A צָפָה fuprà N.227. Fut. Kal, mutato ה in (ׅ) quief. R.66.
2093 הַסּוֹרְרִים Haf-fo-rerim] *qui refractarii funt*. A סָרַר *averfus, pravus, rebellis, contumax fuit*. Benoni Kal, degenerat in Nom. סוֹרֵר *rebellis, refractarius, protervus, contumax*. pl. סוֹרְרִים Pf. 68. 7. cum ה Relativo.

Verf.8.

2094 בָּרְכוּ Ba-rachú] *Benedicite*. A בֵּרֵךְ *benedixit*, Num. 497. Imper. Pih. compenfato dagefh per (ׇ) R. 19. בָּרְכוּ Pfal. 68.27. & cum (ׄ) adventitio, R. 12. בָּרְכוּ Cum Præfix. וּבָרְכוּ *& benedicite*, Pf. 134. 2. In fœmin. בָּרְכִי *benedic* (anima) Pf. 103. 1.
2095 וְהַשְׁמִיעוּ Vehafh-mí-yu] *& facite audire*, i.e. facite ut refonet. A שָׁמַע *audivit*, Imper. Hiph. הַשְׁמִיעֵנִי *audire fac me*, Pf. 143.8. plur. וְהַשְׁמִיעוּ LXX. *& auditam facite* vocem laudis ejus.

Verf.9.

2096 לַמּוֹט Lam-mót] (& non dedit) *in motum* (lapfum) pedem noftrum. A מוּט *loco moveri, vacillare*, Nom. m. מוֹט *motio, lapfus, cafus*: exclufo ה Emphat. לַמּוֹט Pf.121. 3.

Verf. 10.

2097 כִּצְרָף־ Kits-roph] *fecundùm defœcationem argenti*: vide fuprà Num.686. A צָרַף Infin. Kal, pro Nomine: effetque צְרוֹף at ob Maccaph, ו vertitur in (ׇ) R. 134.

Verf. 11.

2098 הֲבֵאתָנוּ Habhe-thá-nu] *Induxifti nos*. A בּוֹא *venire*. Præt. Hiph. abjecto ו, R. 58. הֵבִיא *fecit venire*, i. e. duxit, adduxit, induxit. Cum Affix. mutato (ׅ) in (ׄ) R. 117. הֱבִיאוֹ *duxit eum*, Pfal. 78. 71. Vel in (ֶ) הֲבֵאתָנוּ quiefcente א in (ׅ) R. 62.
2099 בַמְּצוּדָה Bham-metfu-dhá] *in rete*. A צוּד *venari*, Nom. fœm. Heemant. מְצוּדָה *rete*, quo venando utimur. Cum Præfixo ב, exclufo ה Emphat
2100 מוּעָקָה Mu-ya-ká] (pofuifti) *anguftiam*, A עוּק *arctari, premere*. Nom. fœm. Heemanth. ex Hophal deductum, מוּעָקָה *preffura, paupertas*. Legitur h. l. tantùm in SS.
2101 בְמָתְנֵינוּ Bemoth-né-nu] *in lumbis noftris*. Ab inufitato מֹתֶן fit Duale מָתְנַיִם *lumbi*, pars corporis quinque inferiores fpinæ vertebras complectens. Cum Affix. בְּמָתְנֵינוּ *in lumbis noftris*, וּמָתְנֵיהֶם *& lumbi eorum*, Pfal. 69. 24.

Verf. 12.

2102 הִרְכַּבְתָּ Hir-cábh-ta] *Vehere fecifti* hominem in capite noftro. i. e. dominum conftituifti. A רָכַב *vectus fuit, equitavit*. Præt. Hiph.

Verf. 15.

2103 מֵחִים Me-hhím] (Holocaufta) *medullatorum* offeram tibi, i. e. arietum medullâ & pinguedine præditorum. A מוֹחַ *medulla*, fit plural. m. מֵיחִים *medullata, pinguia*, mutato ו in (ׅ)
2104 קְטֹרֶת Ketó-reth] (cum) *fuffitu*. A קָטַר *fuffivit, adolevit*, Nom. fœm. קְטֹרֶת *&* קְטֹרָה *fuffitum, thymiama*, quod

quod fiebat ex quatuor odoramentis, resina, onycha, galbano & thure. *Dirigatur oratio mea sicut* קְטֹרֶת *suffitus*, Ps. 141. 2.

2105 אֵילִים E-lím] *arietum*. Ab אַיִל *fortitudo*, fit אַיִל *aries*, ovium masculus, qui jam annum transivit. (Latin. ab *ara*, quòd aris imponi ad sacrificia soleret.) Plur. quiescente (י) in (..) R. 124. אֵילִים *arietes*, כְּאֵילִים *sicut arietes*, Ps. 114. 4. & abjecto (י) כְּאֵלִים Ibid. v. 6.

2106 בָּקָר Bha-kár] (faciam) *bovem*, i.e. offeram. A בִּקֵּר *quæsivit, inspexit*, sive invisit. Nom. m. בָּקָר *bos, armentum*, qd hominum gubernatione armenta opus habeant.

Vers. 17.

2107 וְרוֹמַם Vero-mám] *& exaltatus fuit*. R. Salom, *& elatio, laus elata*; idem quod רוֹמֵמוֹת A רוּם *elevare, altum esse*. Præt. Pyh. R. 63. רוֹמַם in pausa רוֹמָם

Vers. 19.

2108 הִקְשִׁיב Hik-shíbh] *attendit, auscultavit*. Præt. Hiph. suprà Num. 221.

Vers. 20.

2109 הֵסִיר He-sír] (non) *amovit*. A סוּר *recedere*, Præt. Hiph. R. 58. הֵסִיר *recedere fecit*, i. e. removit, amovit, abstulit. In prima pers. assumpto י, R. 62. הֲסִירוֹתִי *amovi*, Ps. 81. 7.

PSALMUS LXVII. סז

Vers. 3.

2110 לָדַעַת La-dhá-yath] *Ad cognoscendum*, i. e. ut cognoscamus. A יָדַע *novit*, Infinit. Kal, דַּעַת R. 54. cum ל nota Gerundii, quod gestat (·) ante vocem penacutam, R. 80.

Vers. 7.

2111 יְבוּלָהּ Jebhu-láh] (terra dedit) *proventum suum*. Targ. אִבָּהּ & LXX. τὸν καρπὸν αὐτῆς *fructum suum*. A יָבַל suprà Num. 2013. Nom. m. יְבוּל *proventus*, quicquid terra profert aut producit. Cum Affix. יְבוּלָהּ *proventus ejus*, Psal. 85. 13. יְבוּלָם *eorum*, Ps. 78. 46.

PSALMUS LXVIII. סח

Vers. 2.

2112 יָפוּצוּ Ia-phú-tsu] *dispergentur*. A פּוּץ *dispergi, conteri, confringere* cum dispersione, sc: hostes conglobatos. Fut. plur. Kal, R. 60.

2113 וְיָנוּסוּ Veja-nú-su] *& fugient*. A נוּס *fugere, aufugere, terga dare*. Fut. Kal, formæ קוּם *Quid tibi mare* כִּי תָנוּס *quòd fugias*, Ps. 114. 5. Cum ו Convers. וַיָּנֹס *& fugit*, sc: mare. Ibid. v. 3. Plur. יָנוּסוּ cum ן paragog. R. 102. n. 5. יְנוּסוּן *fugient*, Ps. 104. 7.

Vers. 3.

2124 כְּהִנְדֹּף Kehin-dóph] *Secundùm propelli*, i. e. sicut propellitur fumus: hæc n. tria, fumus, umbra, nubes, sunt momentanea. A נָדַף suprà Num. 39. Infin. composit. ex Kal & Niphal: Ex Niph. est ה, ex Kal, נְדוֹף R. Kimchi ait esse nomen Heemanthic. *secundùm propulsionem*.

2115 כְּהִמֵּס Kehim-més] *secundum liquefieri*, i. e, sicut liquescit cera: proverbium est, notans celerem liquefactionem, tabem, & interitum. A מָסַס suprà Num. 1002. Infinit. Niph. per syncopen ab integro הִמָּסֵס R. 70.

Verſ. 5.

2116 סֹלּוּ Sól-lu] *Sternite viam.* Targ. קַלְּסוּ *laudate.* LXX. ὁδοποιήσατε *viam facite.* A סָלַל *exaltavit, altè diſpoſuit, viam lapidibus ſtravit*, ut emineat. Imper. Kal, per ſyncopen, R. 70. סֹל plur. cum dageſh, סֹלּוּ

2117 לָרֹכֵב La-ro-chébh] *illi equitanti.* A רָכַב *vectus fuit, equitavit*, Ben. Kal, רוֹכֵב cum ה Relativo הָרוֹכֵב *qui equitat*, & excluſo ה, R. 80. לָרוֹכֵב infrà, v. 34.

2118 בָּעֲרָבוֹת Ba-ỹara-bhóth] (equitanti) *in deſertis*, i. e. qui olim in ſolitudine vehebatur, ut memoremus tempus illud, quo arca fœderis vehebatur in deſerto, certum præſentiæ Dei ſymbolum, ex v. 8. ubi deſcribitur inceſſus Dei in eremo. Vel Equitanti in *ſupremis cœlis*, ex v. 33. *qui aſcendit ſuper cœlos cœlorum* : ut celebretur majeſtas ejus, quam è cœlo exerit. Vel qui inſidet *amœnitatibus*, i. e. omnia poſſidet amœna, & omnis amœtatis autor eſt. LXX. *qui aſcendit* ἐπὶ δυσμῶν *ſuper occaſum*, quæ vox locum ubi ſol occidit deſignat, (q. à עֶרֶב *veſpera.*) A עָרַב *miſcuit*, ex conſequenti, *dulcis fuit* quòd ſapores mixti grati ſunt. Nom. fœm. עֲרָבָה *planicies* ferax paſcuorum amœnorum, *ſolitudo, deſertum*, ubi nihil aptum alimento hominum. Plur. עֲרָבוֹת *ſolitudines.* Vel *cœli ſupremi* ob loci ſpatioſitatem, aut quòd ſint deſerti & vacui ſtellis : Vel *amœnitates.*

2119 בְּיָהּ Bejáh] *in Jah* nomen ejus, vel nomine ejus, ſc: celebrate eum : nempe qualem ſe nobis patefecit. יָהּ (ut quidam volunt) eſt contractum ex יְהוָה quibus duobus nominibus, quantum quidem verbis fieri poteſt, Dei eſſentia & æternitas exprimitur.

2120 וְעִלְזוּ Veỹil-zú] *& exultate.* A עָלַז ſuprà Num. 1175. Imper. Kal.

Verſ. 6.

2121 וְדַיַּן Vedhaj-ján] *& vindex.* A דּוּן דִּין *judicare*, Nom. m. דַּיָּן *judex*, qui fert ſententiam in aliquo condemnando, aut abſolvendo & vindicando. In Regim. mutat (ָ) in (ַ) R. 115.

2122 אַלְמָנוֹת Al-ma-nóth] *viduarum.* Ab אָלַם *obmutuit*, Nom. m. Heem. אַלְמָן *viduus*, tacitus & mœſtus; fœm. אַלְמָנָה *vidua*, tacita & mœſta. Plur. אַלְמָנוֹת Cum Affix. mutato (ָ) in (ְ) וְאַלְמְנוֹתָיו *& viduæ ejus*, Pſ. 78. 64.

Verſ. 7.

2123 מוֹשִׁיב Mo-ſhíbh] *inhabitare faciens.* A יָשַׁב *ſedit, habitavit.* Particip. Hiph. converſo (ְ) in ו, R. 57. מוֹשִׁיב & cum (ִ) parag. R. 102. מוֹשִׁיבִי *ſedere faciens*, Pſ. 113. 9.

יְחִידִים *unicos* (ſolitarios) ſuprà Num. 1024. LXX. μονοτρόπους *unius moris homines*, qui unum ſcopum habent : at יְחִידִים notat *unicos, non unitos.* Aquila μονάχους.

2124 מוֹצִיא Mo-tsí] *exire faciens*, i. e. educens. A יָצָא *exiit.* Part. Hiph. מוֹצִיא ut Num. præcedenti; & cum (ֵ) מוֹצֵא *exire faciens*, i. e. depromens, Pſal. 135. 7.

2125 אֲסִירִים Aſi-rím] *vinctos.* Ab אָסַר *vinxit*, Nom. m. אָסִיר *vinctus.* Plur. mutato (ָ) in (ֲ) אֲסִירִים in Regim. אֲסִירֵי *vincti affictione*, Pſ. 107. 10. Cum Affix. אֲסִירָיו *vinctos ejus*, Pſ. 69. 34.

2126 בַּכּוֹשָׁרוֹת Bac-co-ſha-róth] *de compedibus ipſis.* LXX. ἐν ἀνδρείᾳ *in fortitudine*, h. e. bene & fortiter vinctos. A קָשַׁר *ligavit, alligavit*, Nom. pl. fœm. excluſo ה Emphat. קוֹשָׁרוֹת *vincula, compedes*, quod h. l. legitur cum

cum כ pro ק, permutatis literis ejusdem organi, R. 1. aliâs כָּשֵׁר est *rectus fuit.*

2127 שָׁכְנוּ Sha-chenú] *habitaverunt.* Præt. Kal, à שָׁכַן *habitavit, mansit, degit.* Fœm. שָׁכְנָה *habitasset*, Ps. 94. 17. שָׁכַנְתְּ *inhabitasti*, Psalm. 74. 2. שָׁכַנְתִּי *habitavi*, Ps. 121. 5. Plural. שָׁכְנוּ

2128 צְחִיחָה Tsehhi-hhá] *siccum*, i. e. terram aridam. Sensus, Rebelles q. in desertum relegabuntur, ne paternâ benevolentiâ quâ impiè abusi sunt, diutiùs fruantur. LXX. hoc hemistichium aliò detorquent: *Similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.* A צָחַח *candidum, limpidum esse.* Nom. fœm. צְחִיחָה *locus purus, candidus*, per Metalepsin *siccitas, ariditas*, quæ ex continua serenitate oritur.

Vers. 8.

2129 בְּצֵאתְךָ Betse thechá] *in ingrediendo te* ad facies populi tui; i. e. dum egredereris ante populum tuum. A יָצָא *palam exiit.* Infinit. Kal, צֵאת pro צֵאת R. 54. Cum Præfix. בְּצֵאת *in exire*, Ps. 114. 1. i. e. cum exiret. Cum Affix. צֵאתְךָ *exire tuum*, Psal. 121. 8. בְּצֵאתוֹ *in exire ejus*, Ps. 81. 6. i. e. dum procederet ipse, בְּצֵאתָם *in exire eos*, Ps. 105 38. i. e. cum exirent illi.

2130 בְּצַעְדְּךָ Betsay-dechá] *in incedere te*, i. e. cum incederes, præires. A צָעַד *incessit, progressus est*, Infin. Kal, צְעֹד at ob Affix. (-) transit in (:) & prius (:) in (-)

2131 בִּישִׁימוֹן Bi-shi-món] *in solitudine.* A יָשַׁם *desolare, horribile esse, vastum fieri.* Nom. Heemanth. יְשִׁימוֹן *vastitas, solitudo, horribile desertum*, in finibus Moabitarum & Amorrhæorum, de quo Num. 21. 21. Cum Præfix. בִּישִׁימוֹן Ps. 78. 40. pro בְּיְשִׁימוֹן R. 9.

Vers. 9.

2132 רָעָשָׁה Ra-yá-sha] (terra) *tremebat.* Præt. Kal, à רָעַשׁ *motus, commotus fuit, tremuit.* Fœm. רָעֲשָׁה cum (ּ) ob pausam.

2133 נָטְפוּ Na-tephú] *distillaverunt* cœli, i. e. post fulgura & tonitrua effundebant imbres & procellas. Targ. אַטִּפוּ טַלָּא *distillârunt rorem.* A נָטַף *guttavit, stillavit, distillavit*; Præt. pl. Kal.

2134 סִינַי Si-náj] (ille) *Sinai*, sc: motus est, seu contremuit, quando lex data est, Exod. 19. 18. Nom. proprium montis in Arabia ad Gal. 4. quem historici appellant montem Cassium; à dumetis & vepribus, quibus septus est sic dicti: (est n. סְנֶה *arbor spinosa, Rubus.*) Habet duo cacumina; quorum occidentale חוֹרֵב *Horeb*, orientale סִינַי *Sinai*, vocatur. Rotundus est, & in ea regione celsissimus: continétque in altitudine graduum septem millia, teste Adrichomio.

Vers. 10.

2135 גֶּשֶׁם Gé-shem] *Pluviam* liberalitatum, i. e. liberalem, largam & uberem. Nom. radicale גֶּשֶׁם *nimbus, pluvia fortior* & vehemens. Plur. גְּשָׁמִים in Regim. correpto ( ) in (:) גִּשְׁמֵי unde cum Affixo Gravi, גִּשְׁמֵיהֶם *pluviæ eorum*, Ps. 105. 32.

2136 תָּנִיף Ta-níph] *stillabis.* A נוּף *stillare*, Fut. Hiph. abjecto ו R. 58.

2137 וְנִלְאָה Venil-á] *& lassam*, quæ instauratione divina opus habeat. A לָאָה *lassus, fatigatus fuit*, Part. Nip. נִלְאָה *lassus*, in fœm. abjecto ה R. 103. נִלְאָה *lassa.*

Vers.

Verſ. 12.

2138 הַמְבַשְּׂרוֹת Ha-mebhaſ-ſeróth] (Dominus dabit ſermonem, i. e. præbebit loquendi materiam, ex victoriis de hoſtibus partis, quas celebrabunt magno numero) *annunciatrices*, i. e. mulieres, quæ res lætas voce & inſtrumentis muſicis extollebant, Exod. 15. 20. 1 Sam. 18. 16. A בִּשֵּׂר *læta annunciavit*, ſuprà Num. 1565. etſi ſemel ſumitur pro triſti nuntio, 1 Sam. 4. 17. quia ſpecialia verba, interdum ſumuntur generaliter. Particip. pl. fœm. Pihel, מְבַשְּׂרוֹת cum ה Relativo, R. 76. excluſo dageſh, R. 19.

Verſ. 13.

2139 יִדֹּדוּן יִדֹּדוּן Jid-do-dhún] (Reges exercituum, i. e. ingenti exercitu inſtructi) *fugient, fugient*. Targ. אִטַּלְטְלוּ *moti ſunt*. LXX. *Rex virtutum* τοῦ ἀγαπητοῦ *dilecti*, q. à יְדִידוּת *dilectio*. A נָדַד ſuprà Num. 1238. Fut. Kal, compenſato נ per dageſh, R. 69. יִדְּדוּ cum ן parag. At poſterius יִדֹּדוּן eſt ob pauſam, R. 132. & prius, ut ſeſe accommodet poſteriori.

2140 וּנְוַת U-neváth] *& habitatio*, ſive *habitatrix* domus dividet ſpolia, i. e. exercitus regum bellicoſorum, turbæ domeſticæ, mulieri imbelli ac pavidæ, in ſpolia cadet, LXX τῇ ὡραιότητι *ſpeciei domus*, q. à נָאָה *pulchritudine*. A נָוָה *manſit, habitavit*, Nom. fœm. נָוָה *manſio, habitatio*, In Regim. הָ. in תַ- & (ָ) in (ְ).

2141 שָׁלָל Sha-lál] *ſpolium*. A שָׁלַל *ſpoliavit*, Nom. m. שָׁלָל *ſpolium, præda, exuviæ*, veſtes.

Verſ. 14.

2142 בֵּין Bén] *inter*. Præpoſitio בֵּין *in, inter, intra:* cum Præfixo מ idem valet quod תָּוֶךְ *medium*, Pſ. 104. 12. מִבֵּין *è medio frondium*.

2143 שְׁפַתָּיִם Shephat-tá-jim] (ſi accubueritis inter) *tripodes*, i. e. loco humili & fuliginoſo, in ſummis anguſtiis, & ſqualore vixeritis. A שָׁפַת *diſpoſuit, ordinavit*, intra limites *collocavit*. Nom. Duale שְׁפַתַּיִם *duæ ſtrues lapideæ*, inter quas ignis ſuccenditur, & ollæ diſponuntur: *chytropodes*. LXX. *Si dormiatis* ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων *inter medias ſortes*, h. e. inter medias cruces, inter ſacrum & ſaxũ, inter malleum & incudem, in acie novaculæ, in extrema alea. Genebr.

2144 נֶחְפָּה Nehh-pá] (eritis ſicut pennæ columbæ] *tecta* argento, i. e. candidi, ab omni atrore & nigredine vindicabimini. Ab חָפָה *texit, operuit*, Part. Niph. m. נֶחְפֶּה *opertus*, fœm. excluſo ה, R. 103. נֶחְפָּה pro נֶחְפָּה R. 14.

2145 בִּירַקְרַק Bi-rak-rák] *in flavedine*. LXX, ἐν χλωρότητι *in pallore auri*. A יֶרֶק *viriditas*, fit יְרַקְרַק (geminatâ ſecundâ & tertiâ radicali) *ſubviridis, croceus*: ſublato (:) ſub (י) ob præcedens (.) R. 9.

2146 חָרוּץ Hha-rúts] *auri*. Ab חָרַץ *excîdit*, Nom. m. חָרוּץ *aurum* conciſum & contuſum.

Verſ. 15.

2147 בְּפָרֵשׂ Bepha-rés] *In diſſipando*, i.e. cum diſſipabit. LXX. ἐν τῷ διαστέλλειν *dum diſcernit*, i. e. dum judicat, punit & ulciſcitur. A פָּרַשׂ *expandit, diſtendit, diſperſit*, Infin. Pihel, excluſo dageſh, R. 19.

2148 שַׁדַּי Shad-dáj] *Omnipotens*. Vel à שָׁדַד *vaſtavit*, שַׁדַּי *Omnipotens*, invictus, cui nemo reſiſtere poteſt: ſed ſolus omnia vaſtare. Vel à שַׁד *Mamma, uber*, q. mammeus, qui omnia nobis ubertim confert. Vel denique à דַּי *ſuf-*

ſufficientia, cum ש Relativo, R. 75. *qui ſufficit*, vel *qui ſufficiens eſt*, immunis omninò ab omni dependentia.

2149 תַּשְׁלֵג Taſh-légh] *niveſcet*, R. D. Kimchi, *albeſcet tanquam nix congregatio quæ fuit in tenebris*. Vel *albeſcebat*, ſc: terra ut nix in Salmon, nempe operta oſſibus hoſtium: ex Pſ. 53. 6. *Diſperſit Deus caſtra metantis contra te*. A Nom. שֶׁלֶג *nix*, formatur h. l. tantùm Verbum in Futur. Hiph.

2150 בְּצַלְמוֹן *in Tſalmon*. Vel, albeſces in *caligine*, Targ. *in umbra mortis*. A צֶלֶם *umbra*, aut eſt Nom. proprium montis in tribu Ephraim, Jud. 9. 48. perpetuis nivibus candentis: ab umbroſitate arborum. Vel appellativ. *Tenebræ albeſcent inſtar nivis*, i. e. poſt pericula, tranquillitas.

Verſ. 16.

¶ הַר־אֱלֹהִים *Mons Dei, mons Baſhan*, non ſolùm ob altitudinem, verùm etiam ob ſoli fertilitatem. LXX. ὄρος πῖον *mons pinguis*.

2151 גַּבְנֻנִּים Gabh-nún-ním] (mons frequēs) *gibbis*. Tar. mōtes גְּוִיתָנִין *excelſi*. LXX. ὄρος τετυρωμένον *mons coagulatus*; reſpexerunt ad גְּבִינָה *caſeus*. A גַּבְּן *gibbus* ſc: ab ipſa Hebr. voce, fit Nom. גַּבְנֹן *admodum gibboſus, gibbis abundans*; geminatâ tertiâ radicali, ob auxeſin. In plur. aſſumit dageſh euphonic. R. 18.

Verſ. 17.

2152 תְּרַצְּדוּן Terats-tſedhún] (quare) *exultatis*. Targ. אַתּוּן טָפְזִין *vos exilitis*. LXX. *ut quid ſuſpicamini montes coagulatos?* A רָצַד *exilivit, ſubſiliit, exultavit*: & ex ſignificatione Arabica, *intentus fuit, obſcuravit*. Fut. Plur. Pih. cum ן parag.

2153 חָמַד Hha-mádh] (hunc montem nempè Tſionem) *expetivit* Deus. Ipſum thema חָמַד *cupiit, concupiit, deſideravit*.

Verſ. 18.

2154 רִבֹּתַיִם Rib-bo-thá-jim] *myriades duæ*. A רְבָבָה ſuprà Num. 154. Nom. fœm. רִבּוֹת *myrias*: in duali, רִבֹּתַיִם duas ingentes multitudines ſeu copias ſignificat.

2155 שִׁנְאָן Shin-án] (millia) *iterationis*, i. e. iterata, plura vel varia millia. A שָׁנָה *iteravit*, Nom. Heemanth. שִׁנְאָן *iteratio, ingeminatio*; mutato ה in א, R. 1.

Verſ. 19.

2156 עָלִיתָ ʿal-lí-tha] *Aſcendiſti*. Præt. Kal, à עָלָה *aſcendit*, In ſecunda perſ. mutato ה in (י) R. 66, עָלִיתָ In plur. abjecto ה, עָלוּ *aſcenderunt*, Pſ. 122. 4.

2157 שָׁבִיתָ Sha-bhí-tha] *captivam duxiſti*. A שָׁבָה *bello cepit, captum tenuit, abduxit*, Præt. Kal, ut prius.

2158 שֶּׁבִי *captivitatem*, i. e. captivorum turbam. A priori שָׁבָה fit שְׁבִי *captivitas*, ſervitus ipſa & præda quæ abducitur: in pauſa שֶׁבִי R. 132. Cum Præfix. לַשְּׁבִי *ipſi captivitati*, Pſalm. 78. 61. excluſo ה Emphat.

2159 מַתָּנוֹת Mat-ta-nóth] (accepiſti, i. e. accipiens dediſti) *dona* in homines, i. e. propter vel pro hominibus. A נָתַן *dedit*, Nom. fœm. Heemanth. abjecto נ, R. 161. n. 4. מַתָּנָה *donum*, pl.

2160 לִשְׁכֹּן Liſh-cón] *ad habitandum*, i. e. ut ipſi habitent in Eccleſia tua. Gerund. Kal, à שָׁכַן *habitavit*. Chaldæus ſic interpretatur: *Aſcendiſti firmamentum, captivam duxiſti captivitatem, docuiſti verba legis, dediſti dona filiis hominum; at ſuper rebelles*

proselytos, qui revertuntur ad legem, quiescit majestas gloria Domini.

Vers. 20.

2161 יַעֲמָס־ Ja-ÿamos] *onerabit* nos, i. e. cumulabit donis suis. A עָמַס *oneravit*, Fut. Kal, cum (ֲ) ob Maccaph, pro יַעֲמוֹס־

Vers. 21.

2162 לְמוֹשָׁעוֹת Lemo-sha-ÿóth] (Deus) *ad salutes*; qui innumeros servandi modos in promptu habet. A יָשַׁע *salvavit*, Nom. plur. Heemanth. absq; sing. מוֹשָׁעוֹת

2163 תּוֹצָאוֹת To-tsa-óth] (mortis) *exitus*, i. e. Domini est educere à morte. A יָצָא *exiit*, Nom. pl. Heeman. תּוֹצָאוֹת

Vers. 22.

קָדְקֹד שֵׂעָר *verticem crinis*, i. e. comatum: hostes nim. qui magis eminent & plus ferociunt, comásque alunt ut horridiores videantur.

2164 מִתְהַלֵּךְ Mith-hal-léch] (cujusvis) *ambulantis*, sc: indesinenter, pertinaciter, &c. Ab הָלַךְ *ivit*, *ambulavit*, Part. Hithpah.

2165 בַּאֲשָׁמָיו Ba-asha-máv] *in delictis suis*. Ab אָשַׁם *deliquit*. Nom. masc. אָשָׁם *delictum*, *reatus*, *culpa*. Plural. אֲשָׁמִים cum Af. אֲשָׁמָיו Et ex forma fœm. אֲשָׁמוֹת inde cum Af. mutato (ָ) in (:) R. 114. (ֲ) amittit suum (:) R. 15. וְאַשְׁמוֹתַי *& reatus mei*, Psal. 69. 6.

Vers. 23.

2166 מִמְּצֻלוֹת Mim-metsû-lóth] *de profunditatibus maris*. Ab inusitato צוּל Nom. fœm. Heemanth. מְצוּלָה *multitudo & profunditas aquarum*, *abyssus*, Ps. 69. 3. *Demersus sum in cœno* מְצוּלָה *profunditatis*, i. e. profundissimo. Cum Præfix. בִּמְצוּלָה *in profundo*, Ps. 107. 24. Plur. מִמְּצֻלוֹת *ex profundis*. Et cum ו loco (:) בִּמְצֹלוֹת *è profundis*, Ps. 88. 7.

Vers. 25.

2167 הֲלִיכוֹתֶיךָ Hali-cho-thé-cha] (viderunt) *incessus tuos*, i. e. viam illam admirabilem, quâ inter abyssos populus Dei iter faceret. Ab הָלַךְ *ambulavit*, Nom. fœm. הֲלִיכָה *gressus*, *incessus*, *vestigium*: plur. cum Affix.

Vers. 26.

2168 שָׂרִים Sha-rím] (Præcesserunt) *cantores*. LXX ἄρχοντες *principes*, legerunt cum puncto sinistro שָׂרִים A שׁוּר *canere*, Præt. Kal, abjecto ו, R. 58. שָׁר *cecinit*, sicque coincidit cum Participio שָׁר *canens*, *cantor*, R. 49. Plur. וְשָׁרִים *& canentes*, Psal. 87. 7.

2169 נֹגְנִים No-ghením] (postea) *psallentes*, vel fidicines. A נָגַן suprà Num. 170. Ben. pl. Kal, extat h. l. tantùm.

2170 עֲלָמוֹת ÿala-móth] (in medio) *virginum*. A עָלַם *abscondit*, Nom. fœm. עַלְמָה *virgo*, *puella* domi abscondita, propter secretiorem educationem. Est formæ שַׂלְמָה R. 32. ideóque plur. facit עֲלָמוֹת

2171 תּוֹפֵפוֹת To-phe-phóth] *tympanizantium*. A תָּפַף *tympanizavit*, Ben. Kal.

Vers. 28.

2172 בִּנְיָמִן Bin-ja-min] (ibi) *Benjamin*. Nom. propr. composit. ex בֵּן *filius*, & יָמִין *dierum*, (ex terminatione plur. Chald. ין) fuerat enim יֶלֶד זְקֻנִים

זְקֻנִים *puer senectutis*, Gen. 44. 20. sc: quem in senectute genuerit: non autem ut vulgò dicitur, בֶּן־יָמִין *filius dextræ*. Cum Præfix. וּבִנְיָמִן & *Benjamin*, Pf. 80. 3.

2173 צָעִיר Tsa ýir] *parvus*, non ratione ætatis, sed quia tribus Benjamin ad paucitatem reducta fuerat ob scelus Gabaonitarum, Jud. 19. 20. A צָעַר *parvus, exiguus fuit*. Nom. m. צָעִיר *parvus, minor* ætate, conditione, dignitate. צָעִיר *parvus ego & contemptus*, Pf. 119. 141. i. e. vilis.

2174 רֹדֵם Ro-dhém] *dominans illis*, vel *dominator eorum*. LXX. ἐν ἐκστάσει *in mentis excessu*, q. à רָדַם *soporatus fuit*, ut ם sit radicale. A רָדָה *dominatus est, præfuit*, Ben. Kal, רוֹדֶה *dominans*, & *dominator* ob Affix. excluso ה R. 103. רֹדֵם (irregulariter) pro רוֹדֵם

2175 זְבֻלוּן Zebhû-lón] *Zebulon*. A זָבַל *habitavit*, fit זְבֻלוּן sextus filius Jacobi, ex Lea, cujus etymon extat Gen. 30. 20. *Jam* יִזְבְּלֵנִי *cohabitabit mihi maritus meus*.

2176 רִגְמָתָם Righ-ma-thám] *cœtus eorum*. Vel (principes Jehuda) *obrutio*, lapidatio, interitus eorum. LXX. ἡγεμόνες αὐτῶν *duces eorum*. A רָגַם *lapidibus obruit, lapidavit*. Nom. fœm. רִגְמָה *obrutio*, vel *collectio, congregatio, cœtus*: cum Affixo, R. 104.

2177 נַפְתָּלִי *Naph-ta-lí*] (principes) A פָּתַל *luctari*. *Dixit enim Rachel* נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי *luctationes Dei luctata sum*, & vocavit nomen ejus *Naptbali*, Gen. 30. 8.

Verf. 29.

2178 עוּזָּה Ǔuz-zá] *corrobora*. A עָזַז *roboravit, confirmavit*, Imper. Kal, per Syncopen R. 70. עֹז at ו migrat in ו R. 107. & accedente ה paragog. imprimitur dagesh, R. 125: sitque עוּזָּה pro עֻזָּה

Verf. 30.

2179 שַׁי Shaj] (tibi adducent reges) *munus*. Targ. קוּרְבָּנַיָא *munera*. Ipsum nomen radicale (fortè ab inusitato שָׁיָה) שַׁי *munus*, Psal. 76. 12. in pausa שָׁי R. 131.

Verf. 31.

2180 גְּעַר Ge-ýár] *Increpa*. A גָּעַר *increpavit, duriter reprehendit*, Imper. Kal.

2181 קָנֶה Ka-né] (agmen) *arundinis*, i. e. arundiferum, hastatorum, hostium hastis pugnantium. Nom. radicale, קָנֶה *arundo*; unde etiam ad alias linguas promanavit *canna*, quæ propriè est degener arundo.

¶ עֲדַת אַבִּירִים *congregationem taurorum*, i. e. hostium præpotentium, בְּעֶגְלֵי עַמִּים *cum vitulis populorum*, i. e. reliquam multitudinem profanam. Targ. *Increpa exercitus peccatorum, confringe illos sicut cannam, congregationem virorum, qui confidunt in vitulis, idolis gentium*.

2182 מִתְרַפֵּס Mith-rap-pés] *conculcantem*, qui scil: argento ornati, fastuosè incedunt, & obvios quosque proculcant. A רָפַס *calcavit, conculcavit*. Part. Hithp.

2183 בְּרַצֵּי Berats-tsé] *in frustis* argenti, i. e. ornamentis argenteis vestibus applicatis. LXX. *ut excludantur qui probati sunt argento*: fortè legerunt à רָצָה *velle, complacere*, q. in *voluntatibus argenti*. A רָצַץ *conquassavit*. Nom. contractum רַץ *frustum, fragmen*, Plur. in Regim. cum dagesh, R. 125.

2184 בִּזַּר Biz-zár] *dispersit* populos qui bella volunt. LXX. διασκόρπισον *dissipa*,

ſipa, ita ut reſpondeat præcedenti Imperativo. Præt. Pihel, בִּזַּר *ſparſit*, *diſperſit*, cum (-) loco (‥) R. 108.

Verſ. 32.

2185 יֶאֱתָיוּ Je-ethá-ju] *Venient*. Ab אָתָה *venit*, Fut. pl. Kal, mutato ה in (ו) mobile, R. 66. pro יֶאֱתוּ

2186 חַשְׁמַנִּים Hhaſh-man-ním] *magnates*, LXX. πρέσβεις *legati*. Nom. plur. quadriliterum, extat h. l. tantùm in SS. & quid propriè ſignificet incertum.

2187 מִמִּצְרָיִם Mim-mitſ-rá-jim] *ex Ægypto*. Mizraim fuit filius Cham, qui Ægyptum occupavit & incoluit, à quo Ægyptus מִצְרַיִם dicta. Cum Præfixo, בְּמִצְרַיִם *in Ægypto*, Pſalm. 78.

2188 43. מִמִּצְרַיִם *ex Ægypto*, Pſ. 80. 9.

תָּרִיץ Ta-ríts] *currere faciet* manus ſuas, i. e. celeriter extendet. A רוּץ *currere*, Fut. Hiph. abjecto ו, R. 58.

Verſ. 36.

2189 מִמִּקְדָּשֶׁיךָ Mim-mik-da-ſhé-cha] (terribilis es ô Deus) *è ſanctuariis tuis*, ſc: hoſtibus. LXX. Mirabilis Deus ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ *in ſanctis ſuis*: legerunt cum Affixo tertiæ perſ. & acceperunt maſculinè. A קָדַשׁ *ſanctificavit*, Nom. Heemanth. מִקְדָּשׁ *ſanctuarium*, Cum Affix. מִקְדָּשְׁךָ *ſanctuarium tuum*, Pſ. 74. 7. מִקְדָּשׁוֹ *ejus*, Pſal. 78. 69. בְּמִקְדָּשׁוֹ *in ſanctuario ejus*, Pſ. 96. 6. Plur. מִקְדָּשִׁים in Regim. correpto (ָ) in (:) R. 114. מִקְדְּשֵׁי *ſanctuaria Dei*, Pſal. 73. 17. Cum Affix. מִקְדָּשֶׁיךָ

2190 וְתַעֲצֻמוֹת Vetha-yatzú-móth] & *robora*. A עָצַם *robuſtus fuit*, Nom. plur. Heemanth. תַּעֲצֻמוֹת *vires*.

PSALMUS LXIX. סט

Verſ. 3.

2191 מָעֳמָד Mo-yomádh] (& non eſt) *conſtitutum*, *ſtatio*, Targ. אֲתַר לִמְקוֹם *locus ad ſtandum*. LXX. ὑπόστασις. A עָמַד *ſtetit*, Part. Hoph. מָעֳמָד *conſtitutus*, cum (ֳ) ſub ע loco (:)

2192 בְמַעֲמַקֵּי Bhema-yamak-ké] *in profunditates* aquarum. A עָמַק *profundus fuit*, Nom. plur. Heemanth. מַעֲמַקִּים *profunditates*. Cum Præfix. מִמַּעֲמַקִּים *ex profunditatibus invocavi te*, Pſ. 130. 1. i. e. ex magnis periculis. In Regim. וּמִמַּעֲמַקֵּי & *è profunditatibus aquarum*, v. 15.

2193 וְשִׁבֹּלֶת Veſhib-bó-leth] & *flumen*. A שְׁבִיל *ſemita*, Nom. fœmin. שִׁבֹּלֶת *fluentum*, *gurges aquarum*, ubi aqua impetuoſiori curſu defertur, q. ſemita decurrens. *Ne inundet me*, שִׁבֹּלֶת מַיִם *fluentum aquarum*, v. 16. Targ. *Ne captivum abducat me rex fortis*, *qui comparatus eſt* לְזוּטָא דְמַיָּא *alveo aquarum*.

2194 שְׁטָפָתְנִי Sheta-pháth-ni] *inundet me*. A שָׁטַף *merſit*, *inundavit*. Præt. fœm. שָׁטְפָה ob Affix. ה transit in ת- R. 98. & (ָ) ac (:) tranſponuntur, R. 99. fitque שְׁטָפָתְנִי cum (ָ) ob pauſam. In tertia plur. שְׁטָפוּנוּ *inundaſſent nos*, Pſ. 124. 4.

2195 נִחַר Ní-hhar] *exiccatum eſt* guttur meum. LXX. ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου *raucæ factæ ſunt fauces meæ*. Ab חָרַר *uſtus*, *aduſtus*, *ſiccatus fuit*. Pr. Niph. ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70. נִחַר pro נִחְרַר Plur. & *oſſa mea* נִחָרוּ *aduſta ſunt*, Pſ. 102. 4. cum (ָ) ob pauſam.

Verſ. 5.

2196 מַצְמִיתַי Matſ-mi-tháj] *conantes me ſuccidere*. A צָמַת *ſuccidit*, *excidit*.

cîdit. Particip. plur. Hiph. cum Affixo.

2197 גָּזַלְתִּי Ga-zál-ti] (quæ non) *rapui*. Præt. Kal, à גָּזַל *rapuit, diripuit*.

Verſ. 6.

2198 נִכְחָדוּ Nich-hhá-dhu] (& delicta mea à te non) *celata ſunt*. A כָּחַד ſuprà Num. 1597. Præt. Niph. נִכְחַד *celatus, abſconditus fuit*, Pſal. 139. 15. plur. נִכְחָדוּ cum (ָ) ob pauſam.

Verſ. 9.

2199 מוּזָר Mu-zár] Targ. נוּכְרִי *alienus factus ſum* fratribus meis. A זוּר ſuprà Num. 1943. Particip. Hophal, compenſato ו per ו R. 58.

2200 וְנָכְרִי Venoch-rí] *& alienigena*. Nom. Heemanth. formatum per (ִי) R. 23. à נָכַר ſuprà Num. 866.

Verſ. 10.

2201 קִנְאַת Kin-áth] *zelus* domus tuæ. A קָנָא ſuprà Num. 1426. Nom. fœm. קִנְאָה *zelus, zelotypia*. In Regim. קִנְאַת Cum Affix. קִנְאָתִי *zelus meus*, Pſal. 119. 139. קִנְאָתְךָ *zelus tuus*, Pſ. 79. 5.

2202 חוֹרְפֶיךָ Hho-rephé cha] (& opprobrium) *probro afficientium te*. Ab חָרַף *probro affecit*, Ben. Kal, in ſing. cum Affix. *& reſpondebo* חוֹרְפִי *conviciatori meo*, Pſal. 119. 42. plural. חוֹרְפֶיךָ

Verſ. 11.

2203 וָאֶבְכֶּה Va-ebh-ké] *Et flevi*. A בָּכָה *flevit*, Fut. Kal, אֶבְכֶּה *flebo*, exit in (ֶ) R. 65. cum ו Converſ. R. 79. וָאֶבְכֶּה In tertia pl. fœm. mutato ה in (ָ) R. 66. *Et viduæ ejus non* תִּבְכֶּינָה *fleverunt*, Pſ. 78. 64.

Verſ. 13.

2204 שׁוֹתֵי Sho-thé] (& cantica loquentur) *bibentes*. A שָׁתָה *bibit*, Benoni Kal, שׁוֹתֶה *bibens*, R. 65. in plur. abjecto ה R. 103. שׁוֹתִים in Regim. שׁוֹתֵי

2205 שֵׁכָר She-chár] *ſiceram*. A שָׁכַר *ſitim explevit, inebriatus eſt*, Nom. m. שֵׁכָר *ſicera*, omnis potus inebrians, vel ſitim explens.

Verſ. 15.

2206 אֶטְבָּעָה Et-bá-ya] (& ne) *immergar*. A טָבַע ſuprà Num. 464. Fut. Kal, cum ה parag. אֶטְבְּעָה at ob pauſam, אֶטְבָּעָה R. 132.

Verſ. 16.

2207 תִּשְׁטְפֵנִי Tiſh-tephé-ni] (ne) *inundet me*. A שָׁטַף paulò antè, v. 3. Fut. Kal, תִּשְׁטוֹף cum Affix. mutato ו in (:) R. 119. תִּשְׁטְפֵנִי In tertia plural. יִשְׁטֹפוּ *exundabunt*, Pſalm. 78. 20. cum ו ob pauſam, R. 132.

2208 תִּבְלָעֵנִי Tibh-la-yé-ni] (& ne) *abſorbeat me*. A בָּלַע *abſorpſit, deglutivit*. Fut. Kal, וַתִּבְלַע *& abſorpſit*, ſc: terra, Pſ. 106. 17. cum ו Converſ. Cum Affix. mutato (-) in (ָ) R. 121. תִּבְלָעֵנִי

2209 תֶּאְטַר Te-tár] (ne) *claudat* ſuper me puteus. Ab אָטַר *clauſit, obthuravit*, Fut. Kal, pro תֶּאֱטַר R. 14.

Verſ. 18.

2210 מַהֵר Ma-hér] *feſtina, exaudi me*. LXX. ταχὺ *citò*. A מָהַר (Num. 660.) *feſtinavit*; alteri verbo junctum, adverbiaſcit, *citò, celeriter*. Imperat. Pih. abſorpto dageſh, מַהֵר Pſ. 143. 7.

Verſ. 19.

2211 קָרְבָה Kir-bhá] *Appropinqua*. A קרב

קָרֵב *appropinquavit.* Imperat. Kal, קְרָב at ob ה paragog. (-) transit in (:) R. 121. & prius (:) in (.)

2212 גְּאָלָהּ Gea-láh] *vindica eam.* A גָּאַל suprà Num. 934. Imper. Kal, גְּאַל Ob Affix. (-) transit in (ּ) R. 121. גְּאָלֵם *redime eos*, Pſ. 107. 2. וּגְאָלֵנִי *& redime me*, Pſ. 119. 154.

Verſ. 21.

2213 שָׁבְרָה Sha-bherá] *fregit.* Præt. Kal, שָׁבַר *fregit, contrivit:* in pauſa שָׁבָר Pſ. 105. 16. in fœm. שָׁבְרָה

2214 וָאָנוּשָׁה Va-a-nú-ſha] *& debilitatus ſum.* Ab אָנַשׁ *æger, calamitoſus fuit, deſperatè ægrotavit.* Fut. Kal, cum ו Converſ. & ה parag. ac ו loco י pro וָאֶאֱנוּשָׁה per craſin duorum א R. 53. LXX. *opprobrium expectavit anima mea, καὶ ταλαιπωρίαν & miſeriam:* legerunt cum puncto ſiniſtro שִׂבְּרָה *expectavit*, & אֱנוּשָׁה q. eſſet nomen.

2215 וְלַמְנַחֲמִים Vela-mena-hhamím] *& ad conſolatores*, i. e. quod conſolatores attinet, R. 130. not. A נָחַם ſuprà Num. 1067. Partic. Pih. abſorpto dageſh, מְנַחֵם plur. מְנַחֲמִים cum ה Emphat. הַמְנַחֲמִים at ל excludit ה Emphat. R. 80. & dageſh ex מ excidit, R. 20.

2216 מָצָאתִי Ma-tſá-thi] (non) *inveni.* Præt. Kal, מָצָא *invenit*, R. 64. מָצְאָה (avicula) *invenit* domum, Pſ. 84. 4. מָצָאתִי *inveni*, מָצְאוּ *invenerunt*, in pauſa מָצָאוּ Pſ. 107. 4. Cum Affix. tranſpoſitis vocalibus, R. 98. מְצָאוּנִי *invenerunt me*, Pſ. 116. 3. מְצָאנוּהָ *invenimus eam*, Pſ. 132. 6. ex מָצָאנוּ mutato (ּ) in (:)

Verſ. 22.

2217 בְּבָרוּתִי Bebha-ru-thí] (& dederunt) *in cibum meum.* A בָּרָה *elegit.* It. *ex quovis cibo aliquid elegit, carpſit & edit.* Nom. fœm. בָּרוּת *cibus, eſca:* cum Affixo.

2218 רֹאשׁ Róſh] *fel.* Targ. מְרִירוּת רֵישֵׁי חַרְמָנִין *fel capitum aſpidum.* A רוּשׁ *depauperari*, fit רוֹשׁ *toxicum, venenum:* notat præcipuam amaritudinem in Aſpide, fel ſeu bilem, cum א loco ו, R. 2. רֹאשׁ Pſal. 140. 10.

2219 וְלִצְמָאִי Velits-má-i] *& in ſiti mea.* Nom. radicale צָמָא *ſitis, ariditas.* Cum Affix. mutat prius (ּ) in (:) צְמָאִי *ſitis mea*, לִצְמָאִי *in ſiti mea*, (ubi ל cum (.) ob ſequens (:) R. 6.) צְמָאָם *ſitis eorum*, Pſ. 104. 11.

2220 חוֹמֶץ Hhó-mets] (potaverunt me) *aceto.* Ab חָמֵץ *acidus, acerbus fuit*, Nom. m. abſque plur. חוֹמֶץ *acetum* degener filius vini; unde proverb. in degeneres, חֹמֶץ בֶּן־יַיִן *Acetum filius vini.*

Verſ. 24.

2221 תֶּחְשַׁכְנָה Tehh-ſhách-na] *obtenebrentur* oculi eorum à videre, i. e. ne videant, R. 41. Ab חָשַׁךְ *obſcuratus, obtenebratus fuit;* tertia perſ. plur. fœm. Fut. Kal, pro תֶּחֱשַׁכְנָה R. 14.

2222 הַמְעַד Ham-ɣádh] (& lumbos eorum ſemper) *fac nutare.* Targ. תְּזַעְזַע *commovebis.* LXX. *σύγκαμψον incurva.* מָעַד *nutavit, vacillavit*, Imper. Hiph. cum (ּ) ob pauſam.

Verſ. 26.

2223 טִירָתָם Ti-ra-thám] *palatium eorum.* LXX. ἡ ἔπαυλις αὐτῶν *habitatio eorum*, A טוּר *ordo, ſeries.* Nom. fœm. טִירָה *ædes magna, palatium* lapidibus æqualiter ordinatis extructum: Syris *habitatio.* Cum Affix. mutat ה in ת

2224 נְשַׁמָּה Neſhám-ma] *deſertum.* A שָׁמֵם *vaſtatus, deſertus, deſolatus fuit.*

it. Part. Niph. ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70. נָשֵׁם *deſolatus* : in fœm. mutato priori (ָ) in (:) R. 114. & poſteriori in (-) & dageſh, R. 125. נְשַׁמָּה

Verſ. 27.

2225 רָדָפוּ Ra-dhá-phu] *illi perſecuti ſunt*. Præt. Kal, רָדַף ſuprà Num. 314. plural. רָדְפוּ in pauſa רָדָפוּ Cum Affix. רְדָפוּנִי *perſecuti ſunt me*, Pſal. 119. 86. ut paulò ante Num. 2216.

2226 חֲלָלֶיךָ Hhala-lé-cha] (& ſuper dolore) *interfectorum tuorum* narrabunt. Vide ſuprà Num. 86. LXX. τῶν τραυμάτων μου *vulnerum meorum*; legerunt cum Affixo primæ perſ. Ab חָלַל *ſauciatus*, *vulneratus*, *cæſus fuit*. Nom. m. חָלָל *vulneratus*, *cæſus*. Cum Præfix. כֶּחָלָל *ſicut confoſſus*, Pſ. 89. 11. ubi כ excludit ה Emphat. quod ante guttural. kametſatam geſtat (ֶ) pro (-) R. 109. plur. חֲלָלִים *confoſſi*, Pſ. 88. 6. cum Affix. חֲלָלֶיךָ *confoſſi tui*.

Verſ. 29.

2227 יִמָּחוּ Jim-má-hhu] *Deleantur*. A מָחָה ſuprà Num. 1815. Fut. Niph. יִמָּחֶה per apocopen, R. 69. יִמַּח *delebitur*, Pſ. 109. 13. *Et peccatum matris ejus* אַל־תִּמָּח *ne deleatur*, Pſal. 190. 14. In plur. abjecto ה, R. 66. יִמָּחוּ *delebuntur*.

2228 יִכָּתֵבוּ Jic-ca-thé-bhu] (ne) *ſcribantur*. A כָּתַב *ſcripſit*, *deſcripſit*. Fut. Niph. in tertia fœm. ſing. תִּכָּתֶב זֹּאת *ſcribatur hoc*, Pſ. 102. 19. cum (ֶ) in ultima, ob vicinitatem alterius accentus, R. 127. pro תִּכָּתֵב In plur. יִכָּתֵבוּ cum (ֵ) ob pauſam, R. 132. pro יִכָּתְבוּ

Verſ. 30.

2229 וְכוֹאֵב Vecho-ébh] *& dolens*, triſtis. A כָּאַב *doluit*, corpore vel animo. Benoni Kal.

Verſ. 31.

2230 וַאֲגַדְּלֶנּוּ Va-aghad-delén-nu] *& magnificabo eum*. A גָּדַל *magnus fuit*, in Pih. גִּדֵּל *magnum fecit* quantitate vel qualitate. Futur. Pih. אֲגַדֵּל ob Affix. (ֵ) tranſit in (:)

Verſ. 32.

2231 וְתִיטַב Vethi-tábh] *Et placebit Deo*. A יָטַב *bonus*, *pulcher fuit*, ob pulchritudinem *placuit*. Fut. Kal, quieſcente primâ radicali (י) in (ִ) R. 55.

2232 מִשּׁוֹר Miſh-ſhór] *præ bove* juvenco. LXX. ὑπὲρ μόσχον νέον *ſuper vitulum novellum*. A שׁוּר *obſervare*, *ſpeculari*. Nom. m. שׁוֹר (Chald. תּוֹר unde ταῦρος) *bos*, paſtoris cura & inſpectione indigens. Cum Præfixo מ R. 74. pro תִּיטַב

2233 מַקְרִן Mak-rín] *cornuante*, i. e. cornua producente. A קֶרֶן *cornu*, factum eſt Partic. Hiph. מַקְרִן abſq; (י)

2234 מַפְרִיס Maph-rís] *dividente*, ſcil: ungulam. A פָּרַס *diviſit*, in ſpecie *ungulam diviſit*. Part. Hiph.

Verſ. 35.

2235 רוֹמֵשׂ Ro-més] (& omne) *calcans*. A רָמַשׂ *calcavit*, *repſit*. Ben. Kal.

Verſ. 37.

2236 יִנְחָלוּהָ Jin-hha-lú-ha] *poſſidebunt eam*. A נָחַל *poſſedit*, *hæres fuit*, Fut. Kal, in ſecunda perſ. ſing. תִּנְחַל *hæreditabis*, Pſal. 82. 8. In tertia plur. cum Affixo יִנְחָלוּהָ cum (ָ) ob pauſam.

PSALMVS LXX.

Eadem hîc totidem fere verbis habentur, quæ Pſ. 40. à v. 15. ad finem.

PSALMVS LXXI.

Verſ. 4.

2237 מְעַוֵּל Me yav-vél] (è vola) *injuriâ afficientis.* LXX. παρανομοῦντος *contra legem agentis.* A עָוַל *perverſus fuit, iniquè egit*, Part. Pih.

2238 וְחוֹמֵץ Vehho-méts] *& acerbi.* Targ. וְחָטוֹף *& raptoris.* LXX καὶ ἀδικοῦντος *& injuſtè agentis.* Benoni Kal, vel ab חָמֵץ *acerbus fuit*, ſuprà Num. 2220. vel ab חָמַס *violentus, raptor fuit*, permutatis literis ץ & ס. ejuſdem organi, R. 1.

Verſ. 6.

2239 נִסְמַכְתִּי Niſ-mách-ti] (ſuper te) *innixus ſum* ab utero, pro quo Pſal. 22. 11. habetur הָשְׁלַכְתִּי *projectus ſum.* LXX. ἐπεστηρίχθην *confirmatus ſum.* A סָמַךְ ſuprà Num. 152. Præt. Niph.

2240 גוֹזִי Gho-zí] (tu es) *evulſor meus.* Targ. מַפְּקִי *eductor meus.* LXX. σκεπαστὴς *protector.* A גזז *evellere, extrahere*, fit גוז *evulſor, extractor.*

Verſ. 7.

2241 כְּמוֹפֵת Kemo-phéth] *Tanquam prodigium* fui. Targ. הֵיךְ תִּמְהָא *ſicut miraculum.* Ab inuſitato יָפַת, Nom. Heemanth. מוֹפֵת *prodigium, portentum, monſtrum*, res præter naturam. In plur. וּמוֹפְתִים *& prodigia*, Pſal. 105. 27. & abſq; ו, מֹפְתִים Pſ. 135. 9. Cum Affix. מֹפְתָיו *prodigia ejus*, Pſ. 105. 5. וּמוֹפְתָיו *& prodigia ejus*, Pſ. 78. 43.

Verſ. 8.

2242 יִמָּלֵא Jim-ma-lé] *Implebitur.* A מָלֵא *implevit.* Fut. Niph. יִמָּלֵא Pſ. 126. 2. וְיִמָּלֵא *& implebitur*, Pſalm. 72. 19.

2243 תִּפְאַרְתֶּךָ Tiph-ar-thé-cha] *gloriâ tuâ.* A פָּאַר *decoravit, ornavit.* Nom. fœm. Heemanth. תִּפְאָרָה & תִּפְאֶרֶת *decor, ornatus, gloria.* וְתִפְאֶרֶת *& decor*, Pſal. 96. 6. In Affix. utrumq; (∵) tranſit in (:) & prius (:) in (-) תִּפְאַרְתֶּךָ *gloria tua*, וְתִפְאַרְתּוֹ *& gloria ejus*, Pſ. 78. 61.

Verſ. 9.

2244 זִקְנָה Zik-ná] (in tempore) *ſenectutis.* A זָקֵן *ſenuit*, Nom. fœm. זִקְנָה *ſenectus*, v. 18.

2245 כִּכְלוֹת Kich-lóth] *ſecundùm conſumi.* Targ. כַּד יִפְסַק *cum conſumpta fuerit* virtus mea. A כָּלָה *finitus, conſummatus, conſumptus fuit*, Gerund. Kal, R. 65. cum כ ſimilitud.

Verſ. 10.

22[4]6 נוֹעֲצוּ No-yatſú] *conſilium inierunt.* A יָעַץ *conſuluit*, Præt. Niph. mutato (י) in ו R. 56. נוֹעַץ *conſultavit, conſpiravit*, in plur. נוֹעָצוּ Pſal. 83. 6.

Verſ. 11.

2247 וְתִפְשׂוּהוּ Vetiph-ſú-hu] *& apprehendite eum.* A תָּפַשׂ *tenuit, cepit, apprehendit.* Imper. plur. Kal, cum Affixo.

Verſ. 13.

2248 יִכְלוּ Jich-lú] *deficiant.* A כָּלָה paulò antè Num. 2245. Fut. plur. Kal, pro יִכְלְיוּ R. 66.

2249 שֹׂטְנֵי So-tené] *adverſantes* animæ meæ. A שָׂטַן ſuprà Num. 1521. Benoni

noni Kal, שָׂטָן plur. in Regim. שֹׂטְנֵי cum Affix. *Hoc opus* שֹׂטְנַי *adversantium mibi*, Pſ. 109. 20. & cum ו ver. 29. שׂוֹטְנַי *adverſarii mei.*

2250 יַעֲטוּ Ja-ỵatû] *operientur* opprobrio. A עָטָה *texit, operuit, involvit,* abſolutè *opertus fuit*. Fut. Kal, יַעֲטֶה *operiet*, Pſ. 84 7. & contractè יַעַט Pſ. 109. 19. Plur. abjecto ה, R. 66. וְיַעֲטוּ *& operientur*, ibid. v. 29.

Verſ. 14.

2251 אֲיַחֵל Aja-hhél] *ſperabo.* A יָחַל *ſperavit, expectavit*. Prima perſ. Fut. Pih. abſorpto dageſh.

2252 וְהוֹסַפְתִּי Veho-ſaphti] *& addam.* A יָסַף *addidit, adjecit, appoſuit*. Præt. Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹסִיף idem. Prima perſ. cum ו Converſ. Præterit. R. 79.

Verſ. 15.

2253 סְפֹרוֹת Sepho-róth] (non novi) *numeros*. Targ. מִנְיָנְהוֹן *numerum eorum*, ſcil: juſtitiæ & ſalutis tuæ. LXX. γραμματείας *literaturas*, q. ex סִפְרָה *ſcriptura*. A סָפַר *numeravit*, Nom. pl. fœm. סְפוֹרוֹת *numeri.*

Verſ. 17.

2254 לִמַּדְתַּנִי Lim-madh-tá-ni] *docuiſti me*. Præt. Pih. לִמֵּד ſuprà Num. 835. In ſecunda perſ. לִמַּדְתָּ & תָּ ob Affix. vertitur in nudum ת, R. 97.

2255 וְעַד־הֵנָּה Ve ỵadh-hén-na] *& hucuſque* annunciabo mirabilia tua. Targ. וְעַד הָעִדָּנָא *& uſque in hoc tempus*. Compoſitum ex עַד *uſque* & הֵן vel הֵנָּה *huc.*

Verſ. 18.

2256 וְשֵׂיבָה Veſe-bhá] (uſq; ad ſenectutem) *& canitiem.* A שׂוּב *canum eſſe*. Nom. fœm. שֵׂיבָה *canities, ſenium*; plus eſt quàm זִקְנָה *ſenectus*. Juxta Hebr. שֵׂיבָה eſt 70. זִקְנָה 60 annorum ætas. בְּשֵׂיבָה *in canitie*, Pſ. 92. 15.

Verſ. 21.

2257 תֶּרֶב Té-rebh] *Multiplicabis.* A רָבָה *multus fuit*, in Hiph. הִרְבָּה *multiplicavit, auxit*, Futur. Hiph. per Apocopen, R. 67. n. 4. pro תַּרְבֶּה

2258 גְּדֻלָּתִי Gedhul-la-thí] *magnitudinem meam*. LXX. *Multiplicaſti in me magnificentiam tuam*. A גָּדַל *magnus fuit*, Nom. fœm. גְּדֻלָּה *magnitudo, amplitudo, magnificentia*. Cum Affix. וְלִגְדֻלָּתוֹ *& amplitudinis ejus*, Pſ. 145. 3.

2259 וְתִסֹּב Vethiſ-ſóbh] *& converteris* conſolaberis me, i. e. iterum conſolaberis. A סָבַב *circuivit*, in Niph. ſyncopatâ mediâ, R. 70. נָסַב *circumdedit, verſus, converſus fuit*. Fut. Niph. תִּסֹּב *verſus es retrorſum*, Pſ. 114. 5. יִסֹּב *verſus eſt*. Ibid. v. 3.

PSALMUS LXXII. עב

2260 לִשְׁלֹמֹה Liſh-ló-mo] *Salomoni*, vel ut LXX. εἰς Σολομῶν, *in Salomonem*. Targ. *Per manum Solomonis dictus prophetice*. A שָׁלֵם *pacificus fuit*, nomen proprium filii Davidis, à Deo ipſo ſic appellati; *nam* שְׁלֹמֹה *erit nomen ejus*, וְשָׁלוֹם *& pacem, ac tranquillitatem dabo in diebus ejus*, 1 Chron. 22. 9. Cum Præfix. לִשְׁלֹמֹה Pſ. 127. 1.

Verſ. 4.

2261 וִידַכֵּא Vi-dhac-ké] *& conteret*. A דָּכָא *contrivit, contudit*. Fut. Pih. יְדַכֵּא Cum Præfix. וִידַכֵּא ſublato (:) ob præcedens (.) R. 8. plur. יְדַכְּאוּ *conterent*, Pſ. 94. 5.

2262 עֹושֵׁק Yo-shék] *opprimentem.* LXX. *& humiliabit calumniatorem.* A עָשַׁק *vim fecit, oppressit*, Ben. Kal, Plur. cum Affix. לְעֹשְׁקָי *opprimentibus me*, Ps. 119. 121.

Vers. 6.

2263 כְּמָטָר Kema-tár] *sicut pluvia.* Nom. radicale מָטָר *pluvia*, q. à מָרָה *humectare*, quia pluvia liquefacit, humectat & dissolvit dura. Cum Præfix. כַּמָּטָר *sicut pluvia*, *Fulgura* לַמָּטָר *ipsi pluviæ fecit*, Ps. 135. 7. excluso ה Emphat.

2264 גֵּז Géz] (super) *detonsionem*, i. e. prata detonsa. Targ. *super* עִסְבָּא דְגִזּוֹי מִגּוֹבַאי *herbam detonsam à locustis*, ἐπὶ πόκον *in vellus*. A גָּזַז *totondit*, pilum vel gramen *abscidit*, Nom. contractum גֵּז *tonsio*, *resectio* graminis vel lanæ.

2265 זַרְזִיף Zar-zíph] (sicut stillicidia super) *herbam excisam* terræ. Targ. *sicut stillæ pluviæ serotinæ*, דִנְטָפִין *stillantes super terram*: & sic LXX. Nom. fœm. masc. legitur h. l. tantùm in SS. & ignoratur quid propriè significet: aliis est *herba detonsa*, aliis *stillatio*, *irroratio*.

Vers. 7.

2266 יִפְרַח Jiph-ráhh] *Efflorescet.* A פָּרַח *floruit*, *germinavit*, *pullulavit*. Fut. Kal, in pausa, *justus ut palma*, יִפְרָח *germinabit*, Psal. 92. 13. Targ. יַלְבְלֵב פֵּירִין *producet fructum.*

Vers. 9.

2267 צִיִּים Tsij-jím] (coram ipso incurvabuntur) *incolæ siccitatis*, aut desertorum. LXX. *Æthiopes.* A צִיָּה *siccitas*. Plur. m. צִיִּים quicquid incolit loca arida & sterilia, sint modò homines bestiæve. Cum Præfix. populo לְצִיִּים *aridorum*, Ps. 74. 14.

2268 יְלַחֵכוּ Jela-hhé-chu] *pulverem lingent*, prosternent se, ita ut pulverem lambere videantur. A לָחַךְ *lambit*, *linxit*, Fut. plur. Pih. absorpto dagesh, cum (..) ob pausam, R. 132.

Vers. 10.

2269 וְאִיִּים Veij-jím] (reges Tharsis) *& insularum.* A sing. אִי *provincia*, flumine aut mari circumdata, *insula*, plur. cum dagesh euphonico, R. 18. אִיִּים *insulæ*, *regiones*, Ps. 97. 1.

2270 שְׁבָא Shebha] (reges) *Seba*. LXX. *reges Arabum.* Nomen urbis regalis Æthiopiæ.

2271 וּסְבָא U-sebha] *& Saba.* Aliis est Arabia fœlix. Aliis regio Æthiopiæ, quam nunc princeps Nubianorum tenet; vulgò Presbyter Joannes. Est verò *Præstegan* in lingua Pers. פְּרֶסְתְּגָאן *Rex Apostolicus*, à פְּרֶסְתְּ *rex* & גָאן *apostolus*, *legatus*, unde corruptè פְּרֵיטֵי יוֹאָן *Pratejoan.*

2272 אֶשְׁכָּר Esh-cár] *munus.* A שָׁכַר *inebriatus est.* Nom. m. Heemanthic. אֶשְׁכָּר *munus*, *donum*: nam munera inebriant hominum animos.

2273 יַקְרִיבוּ Jak-rí-bhu] *appropinquare facient*, adducent. A קָרַב *appropinquavit*, Fut. Hiph.

Vers. 12.

2274 מְשַׁוֵּעַ Meshav-véay] (liberabit pauperem) *vociferantem*. LXX. ἐκ δυνάστου *à potente*: legerunt מִשּׁוֹעַ à שׁוֹעַ *opulentus*, *potens*. A שִׁוַּע *vociferatus est*, *clamavit*, Part. Pihel.

Vers. 13.

2275 יָחֹס Ja-hhós] *Parcet*; Ab חוּס *pepercit*, *veniam dedit*, Fut. Kal, R. 58.

Vers.

Verf. 14.

2276 יִגְאַל Jigh-ál] *redimet*. A גָּאַל supra Num. 934. Fut. Kal, יִגְאַל. Cum Affix. mutat (-) in (ָ) R. 121. facítque cum ו Converf. וַיִּגְאָלֵם *& redemit eos*, Pf. 106. 10.

Verf. 16.

2277 פִּסַּת Phiſ-ſath] (erit) *particula*, vel pugillus frumenti, aut tritici, in terra, in vertice montium; i. e. tanta fertilitas, ut pauca grana in terram conjecta, etiam in montibus ſylvoſis & aridis, fertiliſſimi Libani excedant meſſem. A פָּסַס *minutus fuit, defecit*, Nom. fœm. פִּסָּה *particula*, aliquid minutum ad inſtar volæ manus. In Regim.

2278 כַּלְּבָנוֹן Cal-lebha-nón] (commovebitur) *ſicut ipſe Libanus* fructus ejus: i. e. fient inſtar arborum Libani ingentes ſpicæ. לְבָנוֹן vide ſuprà Num. 1188. Cum Præfix. בַּלְּבָנוֹן *in Libano*, Pf. 92. 13. excluſo ה Emphat.

2279 וְיָצִיצוּ Veja-tsí-tſu] *& florebunt*. A צוּץ vel צִיץ *florere*, Fut. Hiph. יָצִיץ *florebit*, Pf. 92. 6. Plur. cum ו Converf. וַיָּצִיצוּ *& floruerunt*, Ib. v. 8.

2280 כְּעֵשֶׂב Keyé-ſebh] *ſicut herba*. Nom. radicale עֵשֶׂב *herba ſativa*, Cum Præfix. כְּעֵשֶׂב & excluſo ה Emphat. כָּעֵשֶׂב *ſicut ipſa herba*, Pf. 102. 5. וְעֵשֶׂב *& herba*, Pf. 104. 14.

Verf. 17.

2281 יִנּוֹן Jin-nón] (coram Sole) *filiabitur* nomen ejus, i. e. nomen & fama ejus ſucceſſione filiorum propagabitur. A נִין *filius*, factum eſt Verb. in Niph. ad formam Quieſcent. ſecundâ ו, R. 61. נִנּוֹן *filiatus eſt*, q. filios procreavit, filiorum ſtirpe ſuffultus eſt. Legitur h. l. tantùm in SS. ídque in Fut. יִנּוֹן ubi (ִ) eſt decurtatum ו pro יִנּוֹן. Rabbinis eſt nomen Meſſiæ ינון Vide Lexic. Buxt. unde ſic poteſt interpretari: *Ante Solem Jinnon eſt nomen ejus*, i. e. ab æterno à Patre Filius gignitur, & dicitur. Targ. *Antequam creatus eſſet Sol*, מְזֻמָּן הֲוָא *præparatum fuerat nomen ejus*, *& benedicentur in merito ejus omnes gentes*. LXX. *Ante Solem* διαμένει *permanet nomen ejus*.

2282 וְיִתְבָּרְכוּ Vejith-ba-rechú] *& benedicent ſibi* in illo. A בָּרַךְ *benedixit*, Fut. Hithp. cum (ָ) ob excluſum dageſh, R. 19.

2283 יְאַשְּׁרוּהוּ Jeaſh-ſherü-hu] (omnes gentes) *beabunt illum*, beatum prædicabunt, beatitudinem precabuntur. Ab אִשֵּׁר *beavit, beatum, fœlicem prædicavit*, Fut. pl. Pihel. cum (ְ) loco ו R. 107. cum Affix. הוּ

Verf. 20.

2284 כָּלּוּ Col-lú] *Abſolutæ ſunt* precationes. A כָּלָה *perfecit, abſolvit*. Præt. Pih. abjecto ה R. 66. cum (ֻ) pro כָּלוּ

2285 יִשָׁי Ji-ſháj] (filii) *Jeſſe*. A יָשָׁה unde יֵשׁ *eſt, fuit*, Nomen proprium patris Davidis; ſemel 1 Chron. 2, 12. ſcribitur cum א, q. ex אִישׁ *vir*, ad denotandam hominis vim. *Et Obed genuit* יִשָׁי *Jeſſe*: וְאִישַׁי *Et Iſhai gennit primogenitum ſuum*.

ספר שלישי

LIBER TERTIUS.

PSALMUS LXXIII. עג

Verſ. 2.

2286 נָטוּי Secundùm puncta legitur נָטָיוּ *declinaverunt* pedes mei, in Præt. Kal, mutato ה in ו mobile, R. 66. pro נָטוּ ſuprà Num. 964. Juxta conſonantes eſt Pahul Kal, נָטוּי *declinatus eſt* pes meus.

2287 שֻׁפְּכָה Shûp-pechû] *effuſi ſunt greſſus mei.* A שָׁפַךְ *effudit*, Præt. Pyh. compoſit. ex tertia ſingul. fœm. & tertia plur. Lectio quam puncta referunt, eſt שֻׁפְּכוּ *diffuſi ſunt*, refertúrque ad utrumque pedem, qui conſtituunt greſſus. Secundùm literas eſt שֻׁפְּכָה *diffuſus eſt* (diſtributivè) quiſque pes meus.

Verſ. 3.

2288 קִנֵּאתִי Kin-né-thi] *zelavi.* A קָנָא ſuprà Num. 1426. Præt. Pih. quieſcente א in (..) R. 64.

Verſ. 4.

2289 חַרְצֻבּוֹת Har-tsûb-bóth] *nexus.* Nom. plural. fœmin. quadriliterum, חַרְצֻבּוֹת *vincula.* Legitur h. l. tantùm, & Eſa. 58. 6.

2290 וּבָרִיא U-bha-rí] *& pingue.* A בָּרָא *creavit*, Nom. m. בָּרִיא *pinguis*, q. jam optimè formatus.

2291 אוּלָם U-lám] *robur eorum*, i. e. craſſi, robuſti ſunt. Nom. radicale אוּל *robur, fortitudo*, cum Affix.

Verſ. 5.

2292 יְנֻגָּעוּ Jenûg-ghá-ʋu] *plagis afficientur.* A נָגַע *tetigit, percuſſit, plagis affecit.* Præt. pl. Pyh. cum (ּ) ob pauſam.

Verſ. 6.

2293 עֲנָקַתְמוֹ ʋana-káth-mo] *circumdedit eos.* Targ. עַטְרַתְהוֹן *coronavit eos ſuperbia.* A עֲנָק *torques.* Verbum fœm. in tertia perſ. fœm. Præt. Kal; עָנְקָה *ad inſtar torquis circumdedit*, Ob Affix. ה transit in ת. R. 97. & (ּ) ac (:) transponuntur, R. 98. ac ſub ע (ֲ) aſſumitur.

2294 שִׁית Shíth] (operietur ceu) *veſtimento* violentia ipſorum, i. e. ſicut mulier amicitur veſtibus, ita ipſi violentiâ. A שׁוּת *ponere*, Nom. m. שִׁית *poſitio, ornamentum* muliebre, *veſtitus*: cum ellipſi כ R. 80. n. 1. pro כְּשִׁית

Verſ. 7.

2295 מַשְׂכִּיּוֹת Maſ-kij-jóth] *imaginationes* cordis. A שָׂכָה *imaginatus eſt, aliquid figuravit.* Nom. fœmin. Heemanthic. מַשְׂכִּית *figuratio, imaginatio*, q. animi figuratio. In plur. mutat ית. in יוֹת R. 32.

Verſ. 8.

2296 יָמִיקוּ Ja-mí-ku] *Tabeſcent* & loquentur in malo, ſc: præ labore. Vel *Putreſcere faciebant* & loquebantur de malo, i. e. putida loquebantur. A מוּק vel מִיק in Hiph. הֵמִיק *tabuit, contabuit*, Fut. Hiph.

Verſ.

Verſ. 9.

2297 תִּהֲלַךְ Ti-halách] (lingua eorum) *perambulabit ſuper terram.* Ab הָלַךְ *ambulavit*, Fut. Kal, pro תֵּהָלֵךְ cum (.) ſub ת, ad innuendam compoſitionem (ut Avenar. vult) cum תִּמְלֹךְ q. *regnando ambulabit.*

Verſ. 10.

2298 הֲלוֹם Halóm] *huc.* Ab הָלַם *contudit, pulſavit*, fit Adverbium loci & temporis, הֲלוֹם *huc, illuc*, à ſigno pedum, q. ubi conſiſtit eorum percusſio.

2299 יִמָּצוּ Jim-má-tſu] (& aquæ pleni ſcil. calicis) *exprimentur eis*, LXX. καὶ ἡμέραι *& dies pleni* εὑρεθήσονται *invenientur in eis*: pro וּמֵי *& aquæ*, legerunt יְמֵי *dies*: & pro יִמָּצוּ legerunt יִמָּצְאוּ *invenientur.* A מָצָה *expreſſit*, in Niph. נִמְצָה *expreſſus fuit*, Fut. pl. Niph. ejecto ה, R. 66.

Verſ. 11.

2300 דֵּעָה De-ýá] *ſcientia.* Nom. fœm. abjecto (,) R. 161. n. 1. à יָדַע *novit.*

Verſ. 12.

2301 וְשַׁלְוֵי Veſhal-vé] *& felices ſeculi.* A שָׁלָה *tranquillus, pacificus fuit*, Nom. m. mutato ה in י, R. 2. שָׁלֵו *quietus, tranquillus, pacificus*: plur. שְׁלֵוִים In Regim. (..) corripitur in (:) R. 116. & prius (:) tranſit in (-)

2302 הִשְׂגּוּ Hiſ-gú] *multiplicârunt* facultates. Targ. אַדְבִּיקוּ נִכְסִין *aſſecuti ſunt divitias.* LXX. κατέσχον *obtinuerunt*; legerunt הִשִּׂיגוּ *apprehenderunt.* A שָׂגָה *multiplicatus fuit*, Præt. Hiph. הִשְׂגָּה *multiplicavit, auxit*; in plur. ejicitur ה, R. 66.

Verſ. 13.

2303 זִכִּיתִי Zic-kí-thi] (ergò, fruſtrà) *mundavi.* LXX. ἐδικαίωσα *juſtificavi.* A זָכָה ſuprà Num. 1822. Præt. Pih. זִכָּה *mundavit, purificavit*, in prima perſ. mutat ה in (,) R. 66.

Verſ. 14.

2304 נָגוּעַ Na-ghúa y] *plagis affectus*, Pahul Kal, à נָגַע ſuprà Num. 2292.

Verſ. 15.

2305 בָּגָדְתִּי Ba-ghádh-ti] (in generationem filiorum tuorũ) *perfidè egi.* A בָּגַד *perfidus fuit, perfidè egit.* Prima per. Præt. Kal, cum (.) ob pauſam.

Verſ. 16.

2306 וָאֲחַשְּׁבָה Va-ahhaſh-ſhebhá] *Et cogitabo.* Ab חָשַׁב ſuprà Num. 1264 Fut. Pih. cum ה parag. & ו cum (-) ob ſequens (-:) Cum Affix. & ו Converſ. וַתְּחַשְּׁבֵהוּ *& rationem habuiſti ejus*, Pſal. 144. 3.

Verſ. 18.

2307 הִפַּלְתָּם Hip-pal-tám] *cadere feciſti eos*, projeciſti. A נָפַל *cecidit*, Præt. Hiph. ſuprà Num. 144[illegible]. cum Affixo.

2308 לְמַשּׁוּאוֹת Lemaſh-ſhu-óth] *in deſtructiones*, præcipitia. Targ. לְשַׁחוּתָא *in foveas.* LXX. ἐν τῷ ἐπαρθῆναι *dum elevarentur*, legerunt ex נָשָׂא *tulit.* A שָׁאָה *vaſtavit*, Nom. plur. Heemanth. מַשּׁוּאוֹת *deſtructiones*; quod propter dageſh videtur eſſe ex נָשָׁא pro מַנְשׁוּאוֹת Et cum (.) loco ו *Eleva plantas tuas* לְמַשֻּׁאוֹת *ſuper devaſtationes*, Pſalm. 74. 3. Nec alibi legitur in SS.

Verſ. 19.

2309 סָפוּ Sá-phu] *conſumpti ſunt.* A סוּף *finiri, deficere, conſumi.* Præt. plur. Kal, abjecto ו R. 58.

2310 בַּלָּהוֹת Bal-la-hóth] (præ) *terroribus*. LXX. *propter iniquitatem suam*. A בָּהַל *terruit*. Nom. fœmin. בֶּהָלָה *terror subitus, formido, consternatio*. Cum Præfix. בַּבֶּהָלָה *in ipso terrore*, Psal. 78. 33. excluso ה Emphat. Et transpositis literis ה & ל, בַּלָּהָה quomodo 10 legitur in SS. plur. בַּלָּהוֹת

Vers. 20.

2311 כַּחֲלוֹם Ca-hhalóm] *Sicut somnium*. Ab חָלַם *somniavit*, Nom. mas. חֲלוֹם *somnium*, cum כ similitud.

2312 בָּעִיר Ba-'yir] *in suscitando*. A עוּר *evigilare*, in Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵעִיר *excitavit, suscitavit*, Infinit. Hiph. הָעִיר at ב excludit characteristic. ה Conjugation. R. 81. בָּעִיר LXX. ἐν τῇ πόλει σου *in civitate tua*, acceperunt pro Nomine עִיר *urbs*.

Vers. 21.

2313 יִתְחַמֵּץ Jith-ham-mets] *exacerbabitur* cor meum, Targ. יִחוּשׁ *contristabitur*; LXX. ἐξεκαύθη *inflammatum est*. Ab חָמֵץ suprà Num. 2220. In Hithp. legitur h. l. tantùm idque in Futuro.

2314 אֶשְׁתּוֹנָן Esh-to-nán] (& in renibus meis) *acuor, pungor*. LXX. *& renes mei* ἠλλοιώθησαν *commutati sunt*, q. à שָׁנָה *mutatus fuit*: A שָׁנַן *acuit*, Fut. Hithp. per metathesin ש & ת, R. 47. cum ו loco dagesh, R. 73. & (ָ) ob pausam.

Vers. 26.

2315 שְׁאֵרִי Shee-ri] caro mea. Targ. וְשִׁמִּי *corpus meum*. A שָׁאַר *superfuit*, Nom. m. שְׁאֵר *caro*, q. pars reliqua animalis post animam.

Vers. 27.

2316 רְחֵקֶיךָ Rehhe-ké-cha] *longinqui tui* peribunt. LXX. *qui elongant se à te*. A רָחַק *longè abfuit*, Nom. m. רָחֵק *longinquus, remotus*, plural. רְחֵקִים cum Affixo.

2317 הִצְמַתָּה Hits-mát-ta] *excidisti*. A צָמַת *excîdit, destruxit*. Præterit. Hiph. cum ה parag. compensatâ tertiâ radicali ת per dagesh, R. 73. pro הִצְמַתְתָּה

2318 זוֹנֶה Zo-né] *fornicantem* abs te, i. e. creaturis q. adulteris adhærentem. A זָנָה *fornicatus, scortatus fuit*, corpore vel animo: eleganter transfertur ad religionem. Benoni Kal, exit in (ֶ) R. 65.

Vers. 28.

2319 קִרְבַת Kir-báth] (& quod ad me) *appropinquatio Dei* mihi bona est, accessus Dei vel ad Deum. Targ. לְמִקְרַב בָּתַר פָּלְחָנָא דַיְיָ לִי טָב *accedere ad cultum Dei bonum est*. LXX. τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ *adhærere Deo*. A קָרַב *appropinquavit*, Nom. fœmin. קִרְבָה *accessus, appropinquatio*. In Regim. (ָ) transit in (ְ) & prius (:) in (.)

2320 מַלְאֲכוֹתֶיךָ Mal-acho-thé-cha] *opera tua*. A לָאַךְ *operari*, Nom. fœm. Heemanth. מְלָאכָה *opus*, res quæ effecta est, artificium, (quomodo differt à מַעֲשֶׂה *actio*.) est formæ מַמְלָכָה at Syrorum more, א suam vocalem præcedenti literæ schevatæ substernit, R. 141. sicque prius (:) redit, R. 6. fitque מְלָאכָה Ps. 107. 23. Plural. מַלְאֲכוֹת & cum Affix. mutat (ָ) in (ְ) R. 114.

PSALMUS LXXIV. עד

2321 יֶעְשַׁן Jeʏ-shán] *fumabit* ira tua, LXX. *iratus est furor tuus.* A עָשַׁן *fumavit*, Metaphoricè *iratus fuit*, quòd ex commotione humorum & spirituum irati videntur q. fumum è naribus emittere. Fut. Kal, pro יֶעְשַׁן R. 14. plur. וַיֶּעְשְׁנוּ *& fumabunt*, Psal. 104. 32. cum (ְ) ob pausam.

2322 מַרְעִיתֶךָ Mar-ʏi-thé-cha] (in oves) *pascui tui.* A רָעָה *pavit*, Nom. fœm. Heemanth. מַרְעִית *pascuum.* Cum Affix. *Et oves* מַרְעִיתֶךָ *pascui tui*, Ps. 79. 13. *Populus* מַרְעִיתוֹ *pascui ejus*, Ps. 95. 7.

Vers. 2.

2323 קָנִיתָ Ka-ní-tha] congregationis tuæ, quam) *acquisivisti*, vel ut LXX. ἐκτήσω *possedisti.* Præt. Kal, קָנָה *acquisivit, possedit*, quoquo modo, generatione, industriâ, labore, precio, &c. In tertia fœm. קָנְתָה *acquisivit illa*, R. 65. In secunda קָנִית R. 66.

2324 גָּאַלְתָּ Ga-ál-ta] *vindicasti.* LXX. ἐλυτρώσω *redemisti.* Præt. Kal, à גָּאַל suprà Num. 934.

Vers. 3.

2325 הָרִימָה Ha-rí-ma] *Eleva.* A רום *elevatum esse*, in Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵרִים *levavit, elevavit.* Imper. Hiph. cum ה parag.

2326 הֵרַע He-raʏ] (omnia quæ) *malefecit.* Præt. Hiph. suprà Num. 646.

Vers. 4.

2327 מוֹעֲדֶךָ Mo-ʏadhé-cha] (in medio) *conventuum tuorum*, templi tui, quod plures partes habebat. A יָעַד suprà Num. 45. Nom. m. Heemanth. converso (י) in (ו) R. 161. n. 1. מוֹעֵד *conventus, locus præfixus, tempus determinatum* ad conveniendum, tandem *festus dies*, quo homines conveniunt ad celebrandum Deum. Cum Affix. mutato (..) in (ְ) R. 116. מוֹעֶדְךָ Et sic in Plur. מוֹעֲדִים *Fecisti lunam* לְמוֹעֲדִים *in tempora*, Ps. 104. 19. Targ. לְמִמְנֵי בֵהּ זִמְנַיָּא *ut numerentur in eo tempora*, menses, dies, anni solennes, &c. In Regim. *Incenderunt omnes* מוֹעֲדֵי־אֵל *conventus Dei*, infrà ver. 8. i. e. templum. שָׂמוּ אוֹתֹתָם אֹתוֹת *Posuerunt signa sua, signa*, i. e. vexilla bellica, q. trophæa victoriæ.

Vers. 5.

2328 יִוָּדַע Jiv-va-dháʏ] *Ostentabit se*, sc: quisque illorum. A יָדַע *novit*, in Niph. נוֹדַע *notus fuit, notum se præbuit, ostentavit.* Fut. Niph. mutato (ו) in ו mobile, R. 56. יִוָּדַע *cognitus sit*, Psal. 79. 10. Cum ה Interrogativo, R. 77. הֲיִוָּדַע *an cognitus est?* Ps. 88. 13.

2329 כְּמֵבִיא Keme-bhí] *sicut adducens.* Targ. *Sicut vir qui levat manum suam in perplexitatem ligni, ut incîdat securibus.* A בּוֹא *venire*, Part. Hiph. ejecto ו, R. 58. *faciens venire*, i. e. adducens.

2330 לְמָעְלָה Lemáʏ-la] *supernè.* A עָלָה *ascendit*, Nom. Heemanthic. degenerans in particulam, *suprà, supernè*: cum ל servili, לְמָעְלָה in pausa cum (ָ)

2231 בִּסֲבָךְ Bis-bhoch] *in perplexitate arboris.* A סָבַךְ *perplexus, implicatus fuit*, Nom. m. סְבֹךְ *perplexitas*, ob Maccaph cum (ֳ) R. 134.

2332 קַרְדֻּמּוֹת Kar-dûm-móth] *secures.* Nom. quadriliter. קַרְדֹּם *securis*, in plur. assumit dagesh euphonicum, & quinquies legitur in SS.

Vers.

Verſ. 6.

2333 פִּתּוּחֶיהָ Pit-tu-hhé-ha] *ſculpturas ejus*, LXX. τὰς θύρας αὐτῆς *januas ejus*, ex פְּתָחִים *janua*. A פָּתַח *aperuit*, plur. maſc. פִּתּוּחִים *celatura*, q. materiæ apertura; cum Affixo.

2334 בְּכַשִּׁיל Bechaſh-ſhíl] *aſciâ*, A כָּשַׁל *impegit*, fit כַּשִּׁיל *aſcia*, *ſecuris*, quòd ligna labefactet & decidere faciat. Hæc vox, ut & ſequens, legitur h. l. tantùm in SS.

2335 וְכֵילַפּוֹת Veche-lap-póth] *& malleis*. Nom. plur. fœm. & notat inſtrumenta quibus lapides conteruntur, *bipennes*.

2336 יַהֲלֹמוּן Ja-haló-mun] *conquaſſabunt*. Ab הָלַם *tudit*, *contudit*, *conquaſſavit*, Fut. Kal, יֶהֱלוֹם & יַהֲלוֹם. Cum Affix. יֶהֶלְמֵנִי *contundat me juſtus*, Pſal. 141. 5. ubi ו tranſit in (:) R. 119. & (ֱ) amittit ſuum (:) R. 15. Plur. cum ן parag. יַהֲלוֹמוּן retento ו ob pauſam, pro (:) R. 132.

Verſ. 7.

2337 שִׁלְּחוּ Shil-lehhú] *Miſerunt* in ignem ſanctuarium tuum, pro, ignem in ſanctuarium: eſt hypallage. A שִׁלַּח *miſit*, Præt. Pihel.

Verſ. 8.

2338 נִינָם Ni-nám] *opprimemus eos*. Targ. בְּנֵיהוֹן *filios ipſorum*, LXX. ἡ συγγένεια αὐτῶν *cognatio eorum*, ex ſignificatione נִין *filius*. A יָנָה *oppreſſit*, *vim intulit*, Fut. Kal, quieſcente (י) in (ִ) R. 55. נִינֶה cum Affix. excluſo ה, pro נִינֵם, ם enim in Futuris poſcit (..) R. 94.

2339 שָׂרְפוּ Sa-rephú] *combuſſerunt*, Præt. Kal, à שָׂרַף *uſſit*, *combuſſit*.

Verſ. 10.

2340 יְנָאֵץ Jena-éts] *irritabit*. A נִאֵץ *irritavit*, *blaſphemavit*, Fut. Pihel compenſato dageſh per (ָ) R. 19.

Verſ. 13.

2341 פּוֹרַרְתָּ Pho-rár-ta] *fregiſti*, *labefactaſti*. Targ. גְּזַרְתָּא *diviſiſti*, LXX. ἐκραταίωσας *roboraſti*, *ſolidaſti*, ut utrinque inſtar muri ſtans, Hebræis per medium tranſitum daret. A פּוּר *frangere*, *rumpere*, *labefactare*. Præt. Pih. quieſcente ו in, & geminatâ tertiâ, R. 63.

¶ שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים *confregiſti capita draconum*; crocodilorum, qui dracones ſunt aquatici: ſic poeticè appellantur Ægyptii.

Verſ. 14.

2342 רִצַּצְתָּ Ritſ-tſatſ-ta] *conquaſſaſti*. A רָצַץ *concuſſit*, *conquaſſavit*, Præt. Pihel.

2343 לִוְיָתָן Liv-ja-thán] (capita) *Leviathan*, antonomaſticè principes Pharaonis. A לָוָה *adjunxit*, *adhæſit*, fit לִוְיָתָן *cete*, *draco marinus*, vaſtiſſimum genus piſcis, cujus membra & ſquammæ cohærent.

Verſ. 15.

2344 בָקַעְתָּ Ba-kaע-ta] *fidiſti*. Præt. Kal, à בָּקַע *fidit*, *ſcidit*, *rupit*.

2345 מַעְיָן Maע-ján] *fontem*. A עַיִן *oculus*, Nom. Heemanth. מַעְיָן *fons*, q. oculus terræ. In Regim. cum ו parag. R. 102. n. 3. לְמַעְיְנוֹ *in fontem aquarum*, Pſ. 114. 8. Plur. מַעְיָנִים *fontes*, Pſal. 104. 10. Cum Affix. *Omnes* מַעְיָנַי *fontes mei in te*, Pſalm. 87. 7. LXX. ἡ κατοικία *habitatio*, q. à מָעוֹן

2346 הוֹבַשְׁתָּ Ho-bháſh-ta] *arefeciſti*. A יָבֵשׁ *aruit*, Præt. Hiph. mutato (י) in ו R. 57. הוֹבִישׁ *arefecit*, *ſiccavit*.

2347 אֵיתָן E-thán] (flumina) *fortitudinis*, i. e. ingentia, aquis plena. Ab inuſitato

usitato אית vel אֵתָן fit אֵיתָן *fortis*, & substantivè *fortitudo, vehementia.* 13 legitur in SS. Aliàs אֵיתָן nomen proprium viri, musices gnari. *Ode didascalica* לְאֵיתָן *Ethanis*, Psal. 89. 1.

Vers. 16.

2348 מָאוֹר Ma-ór] (confirmasti) *luminare* & Solem, Targ. סִהֲרָא *lunam*, LXX. φαῦσιν *auroram*. Ab אור *lux*, *lumen*, Nom. Heemanth. מָאוֹר *luminare*, luminis receptaculum, (מ nomen instrumenti constituens, R. 23.) & junctum Soli, significat *lunam*. In Regim. mutat (ָ) in (:) *Posuisti abscondita nostra* לִמְאוֹר *in luminari*, i. e. luce faciei tuæ, Targ. קֳבֵל נְהוֹר *coram lumine*, Ps. 90. 8.

Vers. 17.

2349 הִצַּבְתָּ Hits-tsábh-ta] *constituisti.* A יָצַב *stetit, constitit*, Præt. Hiph. converso (י) in dagesh, R. 69. n. 1. הִצִּיב *stare jussit, statuit, constituit.*

2350 גְּבוּלוֹת Gebhu-lóth] *terminos* terræ. A גָּבַל *terminavit, limites constituit*. Nom. m. גְּבוּל *terminus, limes.* Cum Affix. *qui posuit* גְּבוּלֶךָ *terminum tuum* f. Psal. 147. 14. גְּבוּלָם *eorum*, Psal. 105. 31. In fœm. גְּבוּלָה idem, plur. גְּבוּלוֹת

2351 וָחֹרֶף Va-hhó-reph] (æstatem) & *hyemen*. A חָרַף *probro affecit*. Nom. m. absque plur. חוֹרֶף *hyems*, probrum æstatis; quæ sævitia frigoris omnia corrumpit. ו cum (ָ) R. 78.

2352 יְצַרְתָּם Jetsar-tám] *formasti ea.* Targ. בְּרַתְנוּן *creasti ea.* A יָצַר *finxit, formavit, innovavit*, Præt. Kal, יָצַרְתָּ *formasti*, Psal. 104. 26. Cum Affix. verò (ָ) transit in (:) In plur. יָצָרוּ *formârunt, cum* (ָ) ob pausam.

2353 תּוֹרֶךָ To-ré-cha] (animam) *turturis tua*, i. e. Israelitarum, qui non colunt nisi te: sicut turtur avis casta non adhæret alteri. Tar. *discentium legem tuam*, q. תּוֹרָתֶךָ. LXX. *confitentem tibi*, legerunt תּוֹדֶךָ per ר ab הוֹדָה *confessus est*. Nom. radic. תּוֹר *turtur*, avis nota ex genere columbarum, à sono quem edit nomen habens, quæ gemitum habet pro cantu: 13 legitur in SS.

Vers. 20.

2354 מַחֲשַׁכֵּי Ma-hhashac-ké] *loca obscura* terræ. Ab חָשַׁךְ *obscuratus fuit*. Nom. Heemanth. מַחְשָׁךְ *locus tenebrosus, locus tenebrarum*, Psal. 88. 19. In plur. resoluto (ְ) in (-) & dagesh, R. 112. בְּמַחֲשַׁכִּים *in locis tenebrosis*, Psal. 88. 7. & h. l. in Regim.

Vers. 21.

2355 נִכְלָם Nich-lám] *confusus*. Part. Niph. à כָּלַם suprà Num. 181.

PSALMUS LXXV. עה

Vers. 2.

2356 הוֹדִינוּ Ho-dhí-nu] *Confitemur tibi*, vel *Celebrabimus te.* Prima pers. pl. Præt. Hiph. ab הוֹדָה suprà Num. 875.

Vers. 4.

2357 נְמֹגִים Nemo-ghím] *liquefacti* terra, & omnes incolæ ejus. A מוּג suprà Num. 1716. Partic. Niph. exit in י R. 60. נָמוֹג *liquefactus, dissolutus*. In plur. mutat (ָ) in (:) R. 114.

2358 תִּכַּנְתִּי Tic-cán-ti] *ponderavi*. Pr. Pih. à תִּכֵּן *ponderavit, numeravit, expendit, aptavit.*

2359 עַמּוּדֶיהָ yam-mu-dhé-ha] *columnas*

nas ejus. A עמד *stetit.* Nom. masc. עמוד *columna,* בעמוד *in columna,* Ps. 99. 7. Plur. cum Affix. עמודיה

Vers. 5.

2360 תהולו Ta-hól-lu] *insaniatis.* Targ. *Dixi ad* מתלעבים *ad subsannatores; ne* תתלעבון *derideatis.* LXX. *Dixi iniquis, nolite iniquè agere.* Ab הלל suprà Num. 233. Fut. Kal, syncopatâ mediâ, R. 70.

2361 תרימו Ta-rí-mu] (ne) *exaltetis.* A רום *altum esse,* Fut. Hiph. ejecto ו, R. 58. In secunda pers. ותרם *& attollis,* Ps. 92. 11. cum ו Convers. ob quod (..) corripitur in (v) R. 127. pro תרים In tertia pers. ירים *exaltabit,* infrà vers. 8. Cum ו convers. וירם *& extollit,* Psal. 148. 14. Plur. תרימו *extolletis.*

Vers. 6.

2362 בצואר Betsav-vár] (ne loquamini) *in collo,* durum, i. e. insolentiam cum collo extento, quod est animi elati indicium. LXX. *adversus Deum, injustitiam.* Legerunt צור *petra, Deus.* A צור *petra, fortitudo,* Nom. m. צואר *collum,* (cum א protractivo) in quo animalium robur & fortitudo conspicitur ad ferenda onera.

Vers. 7.

2363 וממערב U-mim-ma-yarábh] (ab oriente) *aut ab occidente.* A ערב *vespera.* Nom. Heemanth. מערב *occidens,* regio cœli occidentalis. Cum Præfix. וממערב Ps. 107. 3.

2364 הרים Ha-rím] (neque à deserto) *montium,* ut LXX. οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων *neque à desertis montibus;* quoniam præcedens Nom. ממדבר est in Regim. Sic & Targ. *Ab austro loco montium.* Aliis est Infinit. Hiph. הרים *exaltare;* i. e. exaltatio, promotio; ex vers. sequ. *quia hunc humiliabit, hunc* ירים *exaltabit.*

Vers. 9.

2365 חמר Hha-már] (& vinum) *rubuit, lutum excitavit, turbidum evasit.* Est descriptio vini optimi effervescentis. Ipsum thema.

2366 מסך Mé-sech] (plenus sc: calix est) *diluto.* A מסך *miscuit, diluit.* Nom. m. מסך *mixtio* vini & aquæ, *dilutum.*

2367 שמריה Shema-ré-ha] *fæces ejus,* sc: calicis. A שמר *custodivit,* Nom. pl. m. שמרים *fæces,* q. vini custodes: cum Affix.

2368 ימצו Jim-tsú] *exugent,* bibent. A A מצה *expressit, ore exuxit,* Fut. pl. Kal, abjecto ה, R. 66.

Vers. 11.

2369 אגדע Aghad-déay] *succidam.* A גדע in Pih. גדע *succidit, discidit, resecuit,* Ps. 107. 16. Fut. Pih.

PSALMUS LXXVI. עו

Vers. 3.

2370 בשלם Bhesha-lém] (Et fuit) *in Salem* habitaculum ejus, Targ. *in Jerusalem.* LXX. ἐν εἰρήνῃ *in pace,* ex radicis significatione. A שלום *pax,* fit שלם *Solyma,* urbs in provincia Canaan, in qua olim Melchisedec regnabat; pòst Jerusalem dicta.

Vers. 4.

2371 רשפי Rish-phé] (fregit) *prunas arcus,* i. e. ferra sagittarum, quæ incalescunt instar carbonis. Nom. radicale רשף *carbo ignitus, pruna.* Plur. רשפים *Et tradidit pecora eorum* לרשפים *prunis,* Ps. 78. 48. i. e. fulgetris.

Vers.

Vers. 5.

2372 נָאוֹר Na-ór] *Lucidus* tu. Ab אוֹר *luxit*, Particip. Niph. R. 61.

2373 טָרֶף Tá-reph] (à montibus) *præda*, rapinæ, in quibus habitant bestiæ rapaces. LXX. *à montibus æternis*. A טָרַף *rapuit*. Nom. m. טֶרֶף *rapina*, *præda*, Pſ. 124. 6. It. *eſca*, cibus qui ex fera paratur, Pſ. 111. 5. In pauſa טָרֶף Cum Præfix. לַטֶּרֶף *in prædam*, Pſ. 104. 21. excluſo ה Emphat.

Vers. 6.

2374 אֶשְׁתּוֹלְלוּ Eſh-to-lelú] *Spoliarunt* ſe, ſcil: mente robuſti corde. Vel *ſubduxerunt ſeſe*, ſc: ex hoc mundo. Targ. *Abjecerunt à ſe arma bellica*. LXX. *turbati ſunt*. A שָׁלַל *prædatus eſt*, *ſpoliavit*. Præt. Hithp. הִשְׁתּוֹלֵל *ſpoliavit ſeſe* mente, *inſanivit*, *furiit*. Vel *ſubduxit ſe raptus*, *ſublatus fuit*. Fit per Metatheſin literarum, ש & ת R. 47. cum א loco ה ex Chald. R. 136. & cum ו loco dageſh, R. 72.

2375 נָמוּ Ná-mu] *dormitarunt*. A נוּם *dormitare*, *dormiturire*, *paululum dormire*, Præt. Kal, abjecto ו, R. 68. נָמוּ plur. נָם

2376 שְׁנָתָם Shena-thám] *ſomnum ſuum*. A יָשַׁן *dormivit*, Nom. fœmin. abjecto (י) R. 161. n. 1. שֵׁנָה *ſomnus*, *dormitio*, Pſal. 90. 5. שֵׁנָה *ſomnus erunt*, i. e. ſicut ſomnium in ſomno. Et cum א loco ה ex terminat. fœm. Chald. *Sic dabit dilecto ſuo* שֵׁנָא *ſomnum*, Pſ. 127. 2. in ſomno, in quiete, abſque labore, ſicut homini dormienti. Et ex terminat. fœm. ת. R. 27. *Si dedero* שְׁנַת *ſomnum*, Pſ. 132. 4. Cum Affix. שְׁנָתָם.

Vers. 7.

2377 נִרְדָּם Nir-dám] *ſopore obrutus*. Ab inuſitato רָדַם in Niph. נִרְדַּם *ſopitus*, *profundo ſomno oppreſſus fuit*, Part. Niph.

Vers. 9.

2378 הִשְׁמַעְתָּ Hiſh-má ע-ta] *feciſti audire*. Præt. Hiph. à שָׁמַע *audivit*.

2379 וְשָׁקָטָה Veſha-ká-ta] *& tranquilla fuit*, ſc: terra. Præt. Kal, שָׁקַט *quievit*, *tranquillus fuit*, in fœm. שָׁקְטָה at in pauſa (:) in (ׇ) R. 132.

Vers. 11.

2380 שְׁאֵרִית Shee-ríth] *reliquias* furorum, i. e. ſuperſtites à furore hoſtium *cinges*, i. e. proteges. LXX. *reliquiæ cogitationis diem feſtum agent tibi*. Nom. חֵמָה *calor*, acceperunt in latiori ſignificatione, & verbum תָּחֹגוּר legerunt ab חָגַג *feſtum celebravit*. A שָׁאַר *reliquus fuit*, Nom. f. שְׁאֵרִית *reliquum*, *reliquiæ*.

Vers. 12.

2381 נִדְרוּ Nidh-rú] *Vovete*. A נָדַר *vovit*, *Deo promiſit*, Imp. Kal.

2382 וְשַׁלְּמוּ Veſhal-lemú] *& perſolvite*. A שִׁלֵּם Num. 1038. Imper. Pih.

Vers. 13.

2383 יִבְצוֹר Jibh-tſór] *Præcidet*. Targ. יִוְּעַר *minuet* ſpiritum principum. LXX. *aufert*. A בָּצַר *præcidit*, *abrupit*, propriè uvas & fructus. Futur. Kal.

PSALMUS LXXVII. עז

Vers. 2.

2384 וְאֶצְעָקָה Veetſ-עá-ka] *& clamabo*. A צָעַק Num. 1351. Fut. Kal, אֶצְעַק cum ה parag. converſo (ַ) in (ָ) ob pauſam. Plur. cum ו Converſiv. וַיִּצְעֲקוּ *& clamârunt*.

2385 וְהַאֲזִין Veha-azín] Aut eſt Præter. Hiph. pro הֶאֱזִין *& aurem inclinavit*, ſuprà Num. 218. Aut Infinitiv. pro

pro Præterito, & *intendere mihi*, i. e. intendit.

Verſ. 3.

2386 נִגְּרָה Nig-gerá] Dominmm exquiſivi manu mea,) *diffluxit* ſc: oculus meus. Vel ſic: Dominum exquiſivi: manus mea nocte *tracta eſt*, i. e. plaga morbi mei fluxit. LXX. *manibus meis nocte* ἐναντίον αὐτοῦ *coram eo*: legerunt à נֶגֶר *coram*. A נָגַר *traxit*: *tractim fluxit*, *defluxit*, cum de liquidis dicitur. Præt. Niph. נִגַּר *tractus fuit*, compenſato נ per dageſh, R. 69.

2387 תָפוּג Tha-phúgh] (& non) *ceſſabit*. A פוּג *remiſſum eſſe*, *intermittere*, *ceſſare*, Fut. Kal, R. 60.

2388 מֵאֲנָה Me-aná] *renuit*. A מָאַן in Pih. compenſato dageſh per (..) R. 19. מֵאֵן *renuit*, *recuſavit*, *faſtidivit*, Fœm. מֵאֲנָה Plur. מֵאֲנוּ *renuerunt*, Pſ. 78. 10.

2389 הִנָּחֵם Hin-na-hhém] *conſolari*. A נָחַם Num. 1067. Infin. Niph.

2390 נַפְשִׁי *anima mea*. Suprà Num. 133.

Verſ. 4.

2391 אֶזְכְּרָה *Recordabor*, ſuprà N. 396.

2392 אֱלֹהִים *Dei*, ſuprà Num. 137.

2393 וְאֶהֱמָיָה & *infremam*. Fut. Kal, ſuprà Num 1536. cum ה paragog. mutato ה radicali, in (י) mobile, ne duo ה inter ſe collidantur.

2394 אָשִׂיחָה *meditabor*, ſuprà Num. 1899.

2395 וְתִתְעַטֵּף Vehith-ųat téph] & *obruit*, *involvit ſeſe*, A עָטַף ſuprà Num. 2087. Præt. Hithp. הִתְעַטֵּף LXX. ὠλιγοψύχησε *defecit*. In pauſa, הִתְעַטָּף Pſ. 107. 5.

2396 רוּחִי *ſpiritus meus*, ſuprà Num. 40.

2397 סֶלָה *Sela*, ſuprà Num. 138.

Verſ. 5.

2398 אָחַזְתָּ *Tenuiſti*, ſuprà Num. 1740.

2399 שְׁמֻרוֹת Shemū-róth] *cuſtodias*, i. e. palpebras, (quæ cuſtodiunt oculos) ut illos claudere & dormire non potuerim. A שָׁמַר *cuſtodivit*, Nom. plur. fœm. שְׁמֻרוֹת *vigiliæ*, *cuſtodiæ*.

2400 עֵינָי *oculorum meorum*, Num. 235.

2401 נִפְעַמְתִּי Niph-ųám-ti] *perculſus ſum*. A פָּעַם *impulit*, *concuſſit*, Præt. Niph. נִפְעַם *impulſus*, *concuſſus fuit*: dicitur de animo nimium anxio, & ob id hominem quodammodo percutiente.

Verſ. 6.

2402 חִשַּׁבְתִּי Hhiſh-ſhábh-ti] *Cogitavi*. Targ. מְנֵיתִי *numeravi* dies antiquitatis. Præt. Pih. ab חִשֵּׁב *cogitavit*, *numeravit*, *reputavit*, Pſ. 119. 59.

Verſ. 7.

2403 וַיְחַפֵּשׂ Va-jehhap-pés] & *perſcrutatus eſt* ſpiritus meus. LXX. ἔσκαλλε *fodiebat*. Ab חָפַשׂ ſuprà Num. 2056. Fut. Pih.

Verſ. 8.

2404 לִרְצוֹת Lir-tſóth] *ad benevelle*. LXX. εὐδοκῆσαι. A רָצָה Num. 1571. Gerund. Kal, R. 65.

Verſ. 9.

2405 הֶאָפֵס He-a-·phés] *Num deſiit?* Præt. Kal, ex terminatione (..) אָפֵס *finitus*, *conſumptus fuit*, *deſiit*, *ceſſavit*, cum ה Interrogativo, quod habet (∵) ante guttural. kametſatam, R. 77.

Verſ.

Verſ. 10.

2406 חַנּוֹת Hhan-nóth] (An oblitus eſt) *gratiam facere.* Ab חָנַן *gratiam fecit, miſertus eſt.* Infin. Pih pro חַנֵּן ad formam Quieſcentium tertiâ ה, cui ſimili ſuprà Num. 1380. Quanquam poſſit etiam eſſe Nom. plural. fœm. *miſerationum.*

2407 קָפַץ Ka-pháts] (an) *contraxit.* Ipſum thema קָפַץ *continuit, clauſit.* In fœm. קָפְצָה *contraxit os ſuum,* Pſal. 107. 42.

Verſ. 12.

2408 פִּלְאֶךָ Pil-é-cha] (memor ero ab antiquo) *mirabile tuum.* Nom radicale פֶּלֶא *res ardua, mirum, mirabile.* Cum Affix. utrumque (··) in (:) & prius in (.) פִּלְאֲךָ *mirabile tuum,* Pſ. 89. 6. in pauſa פִּלְאֶךָ Pſ. 88. 13. Plur. ex forma fœm. פְּלָאוֹת *mirabilia,* Pſal. 119. 129.

Verſ. 13.

2409 וְהָגִיתִי Veha-ghí-thi] *& meditatus ſum.* Præt. Kal, ab הָגָה ſuprà Num. 19. In prima perſ. mutato ה in (י) R. 66. הָגִיתִי Pſ. 143. 5.

Verſ. 15.

2410 הוֹדַעְתָּ Ho-dháy-ta] *feciſti ſcire.* A יָדַע *novit,* Præt. Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹדִיעַ *notum fecit,* Pſal. 98. 2. In ſecunda perſ. הוֹדַעְתָּ

Verſ. 16.

2411 וְיוֹסֵף *& Joſeph.* A יָסַף *addidit,* Gen. 30. 23. *Et vocabat nomen ejus* יוֹסֵף *Ioſeph, dicendo :* יֹסֵף *addet Dominus mihi filium alium* : alluſit ad vocem Futuri Hiphil. Scribitur etiam יְהוֹסֵף unde cum Præfix. בִּיהוֹסֵף *in Ioſeph,* Pſal. 81. 6. ſublato (:) ſub (י) R. 8.

Verſ. 18.

2412 זֹרְמוּ Zo-remú] *Inundatione effuſæ ſunt* aquæ (a) nubibus) : imbris vehementiſſimi deſcriptio. Targ. אַחִיתוּ *demiſerunt* aquas nubes. A זָרַם *inundavit.* Præt. Pyh. cum ו loco dageſh, R. 19.

2413 חֲצָצֶיךָ Hhatſa-tſé-cha] (etiam) *calculi tui* ibant : i. e. lapides grandinis. Targ. כֵּיפֵי גִירָךְ *lapides ſagittarum tuarum.* LXX. τὰ βέλη σου *ſagittæ tuæ.* Ab חָצַץ *diſcidit,* Nom. m. חָצָץ *calculus, ſcrupulus,* quòd ſit à magnis lapidibus exciſus, Plur. cum Affixo.

Verſ. 19.

2414 רַעַמְךָ Ra-yam-chá] (vox) *tonitrui tui,* Targ. אַכְלָוָתָךְ *clamoris tui.* A רָעַם *tonuit, ſonuit,* Nom. m. absque plur. רַעַם *tonitru, fragor, murmur, commotio,* Pſal. 81. 8. *in abſcondito* רַעַם *commotionis.* Cum Affix. mutat poſterius (-) in (:) רַעַמְךָ *tonitru tuum,* Pſ. 104. 7.

2415 בַּגַּלְגַּל Bag-gal-gál] *in ſphæra,* i. e. in cœlis. A גָּלַל *volvit,* Nom. m. geminatâ primâ radicali, גַּלְגַּל *ſphæra, rota,* quicquid circumvolvitur. Cum Præfix. בְּגַלְגַּל *in rota,* excluſo ה Emphat. *Pone eos* כַּגַּלְגַּל *ſicut rotam,* Pſ. 83. 14. i. e. volubiles ut citò rapiantur, & circumagitentur ob levitatem.

2416 הֵאִירוּ He-í-ru] *illuminaverunt* fulgura orbem. Ab אוֹר *luxit,* Præt. Hiph. ejecto ו R. 57. הֵאִיר *lucidum fecit, illuminavit.* Pl. הֵאִירוּ Pſ. 97. 4.

2417 רָגְזָה Ra-ghezá] *contremit.* Præt. Kal, à רָגַז ſuprà Num. 190.

Verſ. 20.

2418 וּשְׁבִילֶיךָ U-ſhebhi-lecha] *& ſemita tua.* Nom. radicale, שְׁבִיל *ſemita, meatus* : extat bis in SS. h. l. &

Jer. 18. 15. Scribitur a hîc cum (ׅ) q. esset plur. שְׁבִילֶיךָ *semita tua.*

2419 וְעִקְּבוֹתֶיךָ Ve-yik-kebho-thé-cha] *& vestigia tua* non sunt cognita. Targ. וְרוֹשְׁמַת פְּסִיעָתָךְ *& signa gressuum tuorum.* Nom. radicale עָקֵב *calx*, extrema pars pedis, *vestigium*: cum duplici plur. עֲקֵבִים & עֲקֵבוֹת cum dagesh euphonico, עִקְּבוֹת In Regim. correpto (..) in (:) עִקְּבוֹת *vestigia uncti tui*, Pſ. 89. 52. & h. l. cum Affixo.

Verſ. 21.

2420 מֹשֶׁה Mo-shé] (per manum) *Mosis.* A מָשָׁה *traxit, extraxit*, nomen proprium ducis Iſraelitici populi מֹשֶׁה *Moses*, qui fuit ex aquis extractus. Cum Præfix. לְמֹשֶׁה *Mosi*, Pſ. 90. 1.

2421 וְאַהֲרֹן Vea-harón] *& Aaronis.* Primus Pontifex Hebræorum, frater *Moſis.* Aliis ab אָרוֹן *arca*, quòd ut Pontifex legem in ſcrinio cordis ſui debebat obſervare. Aliis ab הַר *mons*, (ut א & ן ſint Heemanth.) q. *montanus.* Cum Præfix. וְאַהֲרֹן *& Aaron*, לְאַהֲרֹן *in Aaronem*, Pſalm. 106. 16.

PSALMUS LXXVIII. עח

Verſ. 4.

2422 נְכַחֵד Necha-hhédh] (non) *celabimus.* A כִּחֵד *abſcondit, celavit*, prima perſ. Fut. Pih. abſorpto dageſh. LXX. οὐκ ἐκρύβη *non ſunt occultata*: legerunt ex Niph. נִכְחַד

2423 וֶעֱזוּזוֹ Ve-yezu-zó], *& robur ejus.* A עָזַז *robuſtus fuit*, עֱזוּז *robur, fortitudo*: וֶעֱזוּז *& robur*, Pſ. 145. 6. ubi ו cum (ֶ) ob ſequens (ֱ) R. 13.

Verſ. 6.

2424 יִוָּלֵדוּ Jiv-va-lé-dhu] (filiis qui) *naſcentur.* A יָלַד *genuit*, in Niph. נוֹלַד *genitus, natus fuit.* Fut. Niph. mutato (ׅ) in ו dageſhatum, R. 56. cum (..) ob pauſam.

Verſ. 7.

2425 כִּסְלָם Kiſ-lám] (poſuerunt in Deo) *ſpem ſuam*, ut Targ. & LXX. vel *inconſtantiam ſuam.* כֶּסֶל *ſtultitia*, ſuprà Num. 1770. per antiphraſin (ſi placet) *conſtantia, ſpes.* Cum Affix. ut ſuprà 2408.

Verſ. 8.

2426 וּמוֹרֶה U-mo-ré] *& rebellans.* A מָרָה ſuprà Num. 271. Benoni Kal, exit in (ֶ) R. 65.

2427 נֶאֶמְנָה Ne-em-ná] (& non) *fidelis fuit.* Ab אָמַן Præt. Niph. נֶאֱמַן *verax, fidelis, conſtans, ſtabilis fuit.* Fœm. נֶאֶמְנָה ob ſequens (:) (ֱ) amittit ſuum (:) R. 14. Plur. נֶאֶמְנוּ *veraces fuerunt*, verſ. 37. *firma ſunt.* Pſal. 93. 5.

Verſ. 9.

2428 נוֹשְׁקֵי No-sheké] *armati.* Targ. בְּזֵינֵי קְרָבָא *cum armis bellicis.* A נָשַׁק *oſculatus eſt*, נֶשֶׁק *arma, armatura*, quòd arma corpori adhæreant, q. illud exoſculantia. Et inde Particip. Kal, נוֹשֵׁק *arma ſumens, armis ſe muniens.* Plur. in Regim.

2429 רוֹמֵי Ro-mé] *jaculatores* arcu. A רָמָה *jecit, projecit, jaculatus eſt.* Ben. Kal, רוֹמֶה plur. רוֹמִים in Reg.

Verſ. 10.

2430 לָלֶכֶת La-lé-cheth] *ad ambulandum.* A יָלַךְ *ivit, ambulavit.* Infin. Kal, ejecto (ׅ) R. 54. לֶכֶת cum ל quod geſtat (ָ) R. 80. לָלֶכֶת *ad veniendum*, Pſ. 107. 7.

Verſ.

Verſ. 12.

2431 צֹעַן Tſó-ɣan] (in agro) *Tſohan*, ubi primùm plaga apparebat, indéq; diffundebatur. LXX. in campo Τάνεως. Targ. טָנִס quod ex Τάνις factum; ipſum verò Τάνις ex Hebr. צֹעַן literis צ & ח permutatis, eliſo ע. A צָעַן, *tranſlatus fuit*: Nom. proprium civitatis Ægypti צֹעַן ſeptem annis ædificatæ poſt Hebron, Num. 13. 23. contra quam vaticinatus eſt Ezech. cap. 30. 14.

Verſ. 13.

2432 וַיַּעֲבִירֵם Vaj-ja-ɣabhi-rém] *& tranſire fecit eos.* A עָבַר *tranſiit*, Fut. Hiph. cum ו Converſ. & Affixo.

¶ וַיַּצֶּב־מַיִם כְּמוֹ נֵד *& conſtituit aquas ſicut cumulum.* Suprà Num. 1304. LXX. ὡσεὶ ἀσκόν, *ſicut utrem*, legerunt נאד *uter*.

Verſ. 14.

2433 בֶּעָנָן Be-ɣa-nán] (& duxit eos) *in ipſa nube.* A עָנַן *obnubilavit*, Nom. m. עָנָן *nubes, nebula*; excluſo ה Emphat. ubi (ֶ) ſub ב pro (ַ) ob gutturalem Kametſatam, R. 109.

Verſ. 15.

2434 יְבַקַּע Jebhak-káɣ] *Fidit.* A בָּקַע *fidit, rupit, ſcidit*, Fut. Pih.

Verſ. 16.

2435 נוֹזְלִים No-zelim] (& eduxit] *fluenta* ex petra, LXX. ὕδωρ *aquam.* A נָזַל *fluxit, defluxit*, Nom. pl. maſc. נוֹזְלִים *fluenta*; cum Affixo וְנוֹזְלֵיהֶם *& fluenta eorum*, verſ. 44.

Verſ. 17.

2436 לַמְרוֹת Lam-róth] *ad exacerbandum.* A מָרָה ſuprà Num. 271. in Hiph. הִמְרָה *exacerbavit, ad iram provocavit*, Gerund. Hiph. R. 65. pro לְהַמְרוֹת excluſo ה characteriſtico, R. 81.

2437 בַּצִּיָּה Batſ-tſij-já] *in ipſa ſiccitate*, LXX. ἐν ἀνύδρῳ *in aquoſo.* Nom. radicale צִיָּה *ſiccitas, terræ ariditas*, terra arida, inculta & deſerta, Pſal. 107. 35. Plur. excluſo ה Emphat. בַּצִּיּוֹת *in ipſis ſiccitatibus*, Pſal. 105. 41. locis ſiccis.

Verſ. 18.

2438 וַיְנַסּוּ Va-jenaſ-ſû] *Et tentaverunt.* A נָסָה ſuprà Num. 1118. Fut. Pihel, excluſo ה, R. 66. cum ו Converſ. excidente dageſh ex (ְ) R. 20.

2439 לִשְׁאָל־ Liſh-ol] *ad petendum.* A שָׁאַל *petiit*, Gerund. Kal, לִשְׁאוֹל at ob Maccaph. ו tranſit in (ָ) R. 134.

2440 אֹכֶל O-chel] *cibum.* Ab אָכַל *comedit*, Nom. m. אֹכֶל *cibus, eſca.* Cum Affix. (ut ſuprà Num. 85.) אָכְלָם *cibus eorum*, verſ. 30.

Verſ. 26.

2441 לַעֲרֹךְ La-ɣaróch] *inſtruere* menſam. A עָרַךְ ſuprà Num. 225. Gerund. Kal, ubi ל cum (ַ) ob ſequẽs (ֲ)

Verſ. 20.

2442 וַיָּזוּבוּ Vaj-ja-zú-bhu] *& fluxerunt aquæ.* A זוּב *fluere, profluere*, Futur. Kal, cum ו Converſ. Pſalm. 105. 41.

Verſ. 21.

2343 וַיִּתְעַבָּר Vaj-jith-ɣab-bár] *& irâ percitus fuit.* A עָבַר *tranſivit*, in Hithp. הִתְעַבֵּר *iratus fuit, furiit*, q. in alium virum tranſiit. Fut. Hithp. cum ו Converſ. & (ָ) ob pauſam.

2444 נִשְּׂקָה Niſ-ſeká] (ignis) *accenſus fuit.* A נָשַׂק Præt. Niph. compenſato נ per dageſh, R. 69. נִשַּׂק *accenſus fuit*: convenit cum נָסַק *aſcendit*, Eſt tertia perſ. fœm. *Verſ*-

Vers. 23.

2445 מִמַּעַל Mim-má-yal] *supernè*, desuper. מַטַּל In pausa מָעַל semper est vel cum ה in fine, ut suprà Num. 2330. vel cum מ aut ל ab initio, notátque *super*, *superior locus*.

2446 וְדַלְתֵי Vedhal-the] *& januas* cœlorum. Nom. radicale דֶּלֶת *janua*, *tabula* quâ ostium clauditur. Dual. דְּלָתַיִם *valvæ*, *januæ bifores*. In Regim. correpto (ֶ) in (:) redit in (-) Et in forma fœm. plur. דַּלְתוֹת *valvas chalybis*, i. e. chalybæas, Psalm. 107. 16.

Vers. 24.

2447 מָן Man] (& pluit super eos) *Manna*, Vel est à מָנָה *numeravit*, *distribuit*, *præparavit*, (ut אָב *pater* ab אָבָה) q. מָן sit cibus Dei munere datus, res destinata, donum datum. Vel est admirantis & interrogantis מָן הוּא *Quid hoc ? ignorabant enim* מַה־הוּא *quid esset*, Exod. 15. 16. Etiamsi igitur מָן apud Chald. sit Interrogativum Personæ, *quis* ? hîc tamen litera ן interjecta est euphoniæ causâ pro ה, ut ex ratione subjecta apparet.

Vers. 25.

2448 צֵידָה Tse-dhá] *escam* misit illis. A צוּר *venari*, Nom. f. sine pl. צֵידָה *venatio*, & quicquid venatione capitur: *cibus*, *esca*. Cum Affix. צֵידָהּ *victum ejus*, *benedicendo benedicam*, Ps. 132. 15. LXX. τὴν θήραν *venationem ejus*.

2449 לָשֹׂבַע La-só-bhaע] *in abundantiam*. Suprà Num. 681. ל cum ( ) ob vocem Milhel, R. 80.

Vers. 26.

2450 יַסַּע Jas-saע] *Transtulit*. A נָסַע *motus*, *profectus est*, in Hiph. compensato נ per dagesh, R. 69. הִסִּיעַ *proficisci fecit*, *transtulit*. Fut. Hiph. cum (-) loco (‥) R. 108. Cum ו convers. וַיַּסַּע *& transtulit*, vers. 52. In secunda pers. cum (ִ) תַּסִּיעַ *transtuleras*, Ps. 80. 9.

2451 תֵּימָן The-mán] *austrum*. LXX. λίβα *Aphricum*; Aphrica enim est ad partem meridianam. A יָמִין *dextra*, Nom. fœm. Heemanth. תֵּימָן *meridies*, quòd respicienti ad orientem, ad dextram sit: *Ventus meridionalis*, Latin. *Auster* (ab hauriendo) qui è siccis locis flans, nobis est humidus propter mare: unde Hieronymo *pincerna pluviarum* dicitur.

Vers. 27.

2452 וּכְחוֹל U-chehhól] *& sicut arenam*. Ab חוּל *dolere*, Nom. m. חוֹל *arena*, quòd nonnihil doloris sive molestiæ viatori inferat. Cum Præfix. וּכְחוֹל *& sicut arena* מֵחוֹל *ab arena*, Ps. 139. 18.

Vers. 31.

2453 בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם Bemish-man-ne-hém] (& occidit) *in pinguedinibus eorum*, Targ. מִגִּבָּרֵיהוֹן *ex fortibus ipsorum*, LXX. ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν *plures eorum*: legerunt à מָנָה *numeravit*. A שָׁמֵן *pinguis*, *saginatus fuit*, Nom. fœm. Heemanth. מִשְׁמָן *pinguedo*, metaphoricè *fortis*, *magnas*. In pl. assumit dagesh euphonic. R. 18.

2454 וּבַחוּרֵי U-bha-hhu-ré] *& electos* Israel. A בָּחַר *elegit*, Nom m. בָּחוּר *electus*, *juvenis*, Ps. 89. 28. ex Pahul Kal: & ex Pihel cum (-) בַּחוּר plur. בַּחוּרִים *juvenes*, Psalm. 148. 12. In Regim. בַּחוּרֵי Cum Affix. בַּחוּרָיו *juvenes ejus*, v. 63.

2455 הִכְרִיעַ Hich-ríaע] *prostravit*, Tar. אחמט

אִחֲמַט *humiliavit*, LXX. *συνεπόδισεν compedivit*, Præt. Hiph. suprà Num. 718.

Vers. 33.

2456 וַיְכַל Va-jechal] *Et consumpsit*. A כָּלָה *perfecit, finivit*, tam in bonum quàm in malum. Fut. Pih. יְכַלֶּה at ob ו Convers. apocopatur ה, R. 67. & dagesh ex (ו) & ל tollitur, R. 20.

Vers. 34.

2457 הֲרָגָם Hara-ghám] *occidit eos*. Præt. Kal, הָרַג *occidit, interfecit*, וְהָרַג *& occidit*, Ps. 135. 10. Cum Affix. (-) transit in (-) R. 121. & (-) in (-) R. 114.

2458 וְשִׁחֲרוּ Veshi-hha-rú] (& convertentur) *& diluculo quærent* Deum. Targ. וִיצַלּוֹן קֳדָם אֱלָהָא *& orabunt coram Deo*. Præt. Pih. absorpto dagesh, שִׁחֵר suprà Num. 2036.

Vers. 35.

Hîc post vers. 35. inseritur nota Masorethica, חֲצִי הַסֵּפֶר *Dimidium libri*, scil: quoad versus.

Vers. 36.

2459 וַיְפַתּוּהוּ Va-jephat-tú-hu] Targ. וְשַׁרְגִיגוּן לֵהּ *Et adblandiebantur ei* in ore suo. LXX. *& dilexerunt eum*. A פָּתָה *suasit, persuasit, de sententia movit*: in malum *seduxit, decepit*, Fut. Pih. cum Affixo, & ו Convers. excluso ה radicali, R. 66.

2460 יְכַזְּבוּ Jechaz-zebhú] *mentiti sunt*, A כָּזַב *mentitus est*; verbis aut reipsa negavit. Fut. Pih. אֲכַזֵּב *mentiar*, plur. יְכַזְּבוּ *mentientur*.

Vers. 37.

2461 רַחוּם Ra-hhúm] *Misericors*. A רָחַם suprà Num. 734. Nom. masc רַחוּם *misericors*, Dei Epitheton, *miserator*, qui creaturas amat, iisque miseretur. וְרַחוּם *& misericors*, Psalm. 111. 4.

2462 וְהִרְבָּה Vehir-bá] *& multiplicavit*, A רָבָה *multus fuit*, Præt. Hiph. הִרְבָּה exit in (-) R. 65.

2463 לְהָשִׁיב Leha-shíbh] *ad avertendum*. LXX. *ut avertat*. A שׁוּב *redire, reverti, averti*. Gerund. Hiph. excluso ו R. 58. לְהָשִׁיב Ps. 106. 23.

Vers. 40.

2464 יַמְרוּהוּ Jam-rú-hu] (quoties) *exacerbaverunt eum*. A מָרָה suprà Num. 271. Fut. plur. Hiph. ejecto ה, R. 66. Cum ו Convers. וַיַּמְרוּ *& exacerbarunt*, rebellarunt, v. 56.

2465 יַעֲצִיבוּהוּ Ja-ghatsi-bhú-hu] *dolore affecerunt eum*, contristârunt, irritaverunt. A עָצַב *doluit*, Fut. Hiph. cum Affix.

Vers. 41.

2466 הִתְווּ Hith-vú] (sanctum Israelis) *determinârunt*, limitarunt, quòd possit hoc facere, illud non : *an etiam panem potest dare*? &c. v. 20. A תָּוָה Præt. Hiph. הִתְוָה *signavit, designavit, determinavit, limitavit*, in pl. abjecto ה, R. 66. הִתְווּ

Vers. 44.

2467 וַיַּהֲפֹךְ Vaj-ja-haphóch] *Et convertit*. Ab הָפַךְ *vertit, convertit, mutavit* substantiam, formam, locum. Fut. Kal, cum ו Convers.

2468 יְאֹרֵיהֶם Jeo-re-hém] *flumina eorum*. Nom. radicale יְאֹר *rivus* agros irrigans, *flumen*; propriè dicitur de Nilo, plur. יְאֹרִים cum Affixo.

Verſ. 45.

2469 וַיְשַׁלַּח עָרֹב Va-ſobh] (miſit in eos) *mixturam*. LXX. κυνόμυιαν. A עָרַב *miſcuit*, Nom. m. ſine pl. עָרוֹב *mixtura*, *colluvies beſtiarum*, ex multis ſpeciebus, ſcil: quadrupedum, volatilium, inſectorum. 8 legitur in SS.

2470 וּצְפַרְדֵּעַ U-tſephar-déay] *& ranam*. Vox potiùs eſt Ægyptiaca quàm Hebraica: Iſaac Barnabella, *crocodillum* ait eſſe. Aliis eſt compoſitum ex צְפַר *aurora* & דֵּעַ *ſcientia*, q. mututina temporis cognitio, quòd ranæ eo tempore vocaliores ſint: unde & Chald. dicitur אוּרְדָּא ab אוֹר *lux*, q. lucis cognitio.

Verſ. 46.

2471 לֶחָסִיל Le-hha-ſíl] *ipſi brucho*. Ab חָסַל *finivit*, *conſumpſit*, *abſumpſit*, Nom. m. ſine pl. חָסִיל *bruchus*, à depaſtone arborum & ſegetum, q. conſummatorem dicas: quomodo Græcis & Latin. à βρύκω *comedo*. ל ut ſuprà Num. 334.

2472 וִיגִיעָם Vi-ghi-yám] *& laborem eorum*, ſc: dedit, i. e. res labore partas, per Metonym. A יָגַע *laboravit*, *fatigatus fuit*, Nom. m. יְגִיעַ *labor*. It. *res* labore parta, proventus, Pſ. 128. 2. Cum Affix. יְגִיעוֹ *labor ejus*, Pſal. 109. 11. וִיגִיעָם pro וִיגִיעָם excluſo (:) R. 9.

2473 לָאַרְבֶּה La-ar-bé] *ipſi locuſta*. A רָבָה *multus fuit*. Nom. Heemanth. m. אַרְבֶּה *locuſta*, inſecti ſpecies, quam edere licitum fuerat; Levit. 11. nomen habens à multitudine, quòd magna copia augeatur, & agminatim progrediatur. Cum Præfix. לָאַרְבֶּה excluſo ה Emphat. & כָּאַרְבֶּה *ſicut ipſa locuſta*, Pſ. 109. 23.

Verſ. 47.

2474 גַּפְנָם Gaph-nám] (occidit grandine) *vitem eorum*. Nom. radicale גֶּפֶן *vitis* כְּגֶפֶן *ſicut vitis*, Pſ. 128. 3. Cum Affix. גַּפְנָם ut ſuprà Num. 133.

2475 וְשִׁקְמוֹתָם Veſhik-mo-thám] *& Sycomoros eorum*. Nom. fœm. radic. שִׁקְמָה *ſycomorus* (q. fico-morus) *ficus ſylveſtis*; arbor foliis moro ſimilis, fructu ficui proxima. Eſt formæ שִׂמְחָה ideóque facit plur. שִׁקְמוֹת R. 32. cum Affix. a. corripit (‧) in (:) & prius (:) in (‧) Legitur h.l. tantùm in plur. fœm. aliâs quinquies in plur. m. שִׁקְמִים

2476 בַּחֲנָמַל Ba-hhana-mál] *in pruina*. Nom. quadriliterum חֲנָמַל legitur h. l. tantùm in SS. & ignoratur quid ſit. Aliis eſt *pruina* vehementior, quæ arbores conterat; aliis, *ſpecies grandinis*.

Verſ. 48.

2477 וַיַּסְגֵּר Vaj-jaſ-gér] *Et tradidit*. Ab הִסְגִּיר ſuprà Num. 1232. Fut. Hiph. cum ו Converſ. infrà v. 62.

2478 בְּעִירָם Be yi-rám] *bruta eorum*. A בָּעַר *exarſit*, ex uſu Chaldæorum, *brutus*, *ſtolidus fuit*. Nom. m. ſine plur. בְּעִיר *brutum*; 6 legitur in SS.

2479 וּמִקְנֵיהֶם U-mik-ne-hém] *& pecora eorum*, vel ut LXX. τὰ κτήνη αὐτῶν *ſubſtantiam eorum*. A קָנָה *acquiſivit*, *poſſedit*, Nom. m. Heemanth. מִקְנֶה *poſſeſſio pecoris*, *divitiæ in re pecuaria*, *pecus*, inde *pecunia*. In pl. abjecto ה R. 103. מִקְנִים cum Affixo מִקְנֵיהֶם

Verſ. 49.

2480 מִשְׁלַחַת Miſh-lá-hhath] *immiſſionem* angelorum malorum. A שָׁלַח *miſit*,

misit, immisit, Nom. f. Heemanth. מִשְׁלַחַת *missio, immissio*.

Vers. 50.

2481 נָתִיב Na-thíbh] (regulabit) *semitam*. Nom. radicale נָתִיב *iter, semita*. In Reg. correpto (ְ) in (:) בִּנְתִיב *in semita mandatorum tuorum*, Psal. 119. 35. In fœm. נְתִיבָה idem. Cum Affix. mutato ה in ת, R. 104. נְתִיבָתִי *semita mea*, Ps. 142. 4. לִנְתִיבָתִי *semita mea*, Ps. 119. 105.

2482 לַדֶּבֶר Lad-dhé-bher] *in ipsa peste*: LXX. εἰς θάνατον *in morte*. A דָּבָר *verbum, res ipsa, negotium*, fit דֶּבֶר *pestis vastans*, q. res quædam apparens; quomodo differt à מַגֵּפָה *plaga*: unde à Chaldæo plerunque per מוֹתָא *mors*, & LXX. per θάνατος redditur. Cum Præfix. לַדֶּבֶר excluso ה Emph. מִדֶּבֶר *à peste*, Ps. 91. 3. LXX. ἀπὸ πράγματος *à negotio*, legerunt מִדָּבָר

Vers. 51.

2483 בְּכוֹר Bechór] (omne) *primogenitum*. Nom. radicale בְּכוֹר *primogenitus*, plur. בְּכוֹרִים in Regim. בְּכוֹרֵי *primogenita Ægypti*, Psalm. 135. 8. Cum Affix. בִּבְכוֹרֵיהֶם *in primogenitos eorum*, Ps. 136. 10.

2484 רֵאשִׁית Re-shíth] *principium*. A רֹאשׁ *caput*, Nom. fœm. רֵאשִׁית *principium*, temporis, ordinis, numeri, dignitatis, *primum, præstantissimum*, Est pro רֵאשִׁית ad formam שְׁאֵרִית more Syrorum, R. 141.

2485 אוֹנִים O-ním] *virium*, i. e. primogenitos. LXX. primitias omnis πόνου αὐτῶν *laboris eorum*; legerunt ex אָוֶן *dolor, labor*, Nom. radicale, nec adeò frequens in SS. און *robur, vis*. Cum Affix. *principium* אוֹנָם Tar. תְּקָפְהוֹן *roboris eorum*, Ps. 105. 36. Et ex significatione אָוֶן *Et redire fecit super eos* אֶת־אוֹנָם *iniquitatem eorum*, Psal. 94. 23.

2486 חָם Hham] (in tentoriis) *Cham*. Ab חָמַם *caluit, incaluit*, Nom. proprium secundi filii Noe חָם *Cham*, cui Aphrica (regio calidissima) obtigit. *Et Jacob peregrinus fuit* בְּאֶרֶץ חָם *in terra Cham*. Ps. 105. 23. i. e. Ægypto, in qua Cham ipse habitaverat.

Vers. 52.

2487 כַּעֵדֶר Ca-yé-dher] *tanquam gregem*. A עָדַר *disposuit*, Nom. masc. עֵדֶר *grex*, ordo animalium majorum & minorum: ubi כ excludit ה Emphat.

Vers. 57.

2488 וַיִּבְגְּדוּ Vaj-jibh-gedhú] *& perfidè egerunt*. A בָּגַד *perfidus, fœdifragus fuit*, Fut. Kal, cum ו Convers.

Vers. 58.

2489 וַיַּכְעִיסוּהוּ Vaj-jach-yi-sú-hu] *Et irritaverunt eum*. A כָּעַס *indignatus fuit*, in Hiph. הִכְעִיס *ad iram provocavit, irritavit, lacessivit*. Futur. Hiph. cum ו Convers. וַיַּכְעִיסוּ *& irritârunt*, Ps. 106. 29. & h. l. cum Affix.

2490 וּבִפְסִילֵיהֶם U-bhiph-si-le-hém] *& in sculptilibus suis*. A פָּסַל *dolavit*, Nom. m. פֶּסֶל *sculptile*, imago dolata, idolum: & aliâ formâ פָּסִיל inde plur. פְּסִילִים cum Affixo.

2491 יַקְנִיאוּהוּ Jak-ni-ú-hu] *ad æmulationem provocarunt eum*. A קָנָא suprà Num. 1426. Fut. Hiph.

Vers. 60.

2492 שִׁלוֹ Shí-lo] (*& dereliquit tabernaculum*) Silo. A שָׁלָה *tranquillus fuit*, Nom. proprium urbis שִׁילוֹ (à tranquillitate) in tribu Ephraim, in qua divisio terræ sanctæ facta fuit; & ibi arca Dei mansit, usque ad tempus Eli Sacerdotis.

2493 שִׁכֵּן Shic-kén] (tentorium quod) *collocavit*. A שָׁכַן *habitavit*. Præt. Pih. שִׁכֵּן *habitare fecit, reposuit*.

Verf. 62.

2494 הִתְעַבָּר Hith-ʿab-bár] (& in hæreditatem suam) *excanduit*. LXX. ὑπερεῖδε *despexit*. Præt. Hithp. suprà Num. 2443. cum (ּ) ob pausam. In secunda perf. הִתְעַבַּרְתָּ *excanduisti*, Psal. 89. 39.

Verf. 63.

2495 הוּלָּלוּ Hul-lâ-lu] (virgines ejus non) *laudatæ fuerunt*, i. e. manserunt innuptæ; in nuptiis enim epithalamia canebantur. LXX. per contrarium οὐκ ἐπενθήθησαν *non sunt lamentatæ*. Ab הָלַל *laudavit*, Præt. Pyhal, pro הֻלְּלוּ cum ו loco (ֻ) & (ָ) ob pausam.

Verf. 64.

2496 כֹּהֲנָיו Co-hanâv] *Sacerdotes ejus*. A כָּהַן *publico officio functus est*, sive in sacris, sive in politicis, Nom. masc. כֹּהֵן *publicus minister*, in sacris *Sacerdos*, divinæ servituti addictus: in politicis, *dux, princeps*, Psal. 110. 4. *Tu es* כֹּהֵן *sacerdos*. Targ. מִתְמַנֵּי לְרַבָּא *constitutus in principem*. In plur. mutat (..) in (ֲ) כֹּהֲנִים Cum Affix. כֹּהֲנֶיךָ *sacerdotes tui*, Ps. 132 9. בְּכֹהֲנָיו *in sacerdotibus ejus*, Psal. 99. 6. וְכֹהֲנֶיהָ *& sacerdotes ejus*, Ps. 132. 16.

Verf. 65.

2497 וַיִּקַץ Vaj-ji-káts] *Et excitatus est*. A יָקַץ *evigilavit, excitatus fuit*, Fut. Kal, cum ו Converf. pro וַיִּיקַץ R. 55. suppresso (ּ)

2498 כְּיָשֵׁן Keja-shén] *tanquam dormiens*. A יָשֵׁן *dormivit*, Nom. Participiale Kal, cum כ similitud.

מִתְרוֹנֵן *vociferans* à vino. Targ. דְּמִתְפַּכַּח *qui sobrius factus est*, seu qui resipiscit à vino. LXX. *crapulatus à vino*. A רָנַן *vociferatus est* præ dolore vel lætitiâ, Part. Hithp. loco dagesh assumpto ו R. 72.

Verf. 69.

2499 וַיִּבֶן Vaj-jí-bhen] *Et ædificavit*. A בָּנָה *ædificavit*, Fut. Kal, cum ו Converf. pro יִבְנֶה R. 67. n. 2.

Verf. 71.

2500 עָלוֹת ʿa-lóth] (à post) *lactantes*. A עוּל *infantulus lactens*, plur. fœm. עָלוֹת *lactantes* oves aut vaccæ.

2501 לִרְעוֹת Lir-ʿóth] *ad pascendum*. A רָעָה *pavit*, Gerund. Kal, R. 65.

Verf. 72.

2502 וַיִּרְעֵם Vaj-jar-ʿém] *Et pavit eos*. A superiori רָעָה Fut. Hiph. יַרְעֶה at ob Affix. excluditur הֶ R. 103.

PSALMVS LXXIX. עט.

2503 טִמְּאוּ Tim-meú] *polluerunt*. Præt. Pih. טִמֵּא *inquinavit, contaminavit*.

2504 לְעִיִּים Le ʿij-jim] (*posuerunt Jerusalem*) Targ. לְיִגָּרִין *in acervos*. LXX. ὡς ὀπωροφυλάκιον *ut pomorum custodiam*. A עָוָה *curvum, obliquum esse*, fit עִי *cumulus, acervus*, terræ vel lapidum, à curvitate, sive inæqualitate partium jacentium. Aliis est ipsum thema, & 5. legitur in Bibliis. In plurali assumit dagesh euphonic. R. 18.

Verf. 2.

2505 נִבְלַת Nibh-láth] *morticinia* servorum tuorum. A נָבַל *decidit*, Nom. fœm. נְבֵלָה *morticinium*, quòd decidat

dat ad instar folii, vigore suo destituti : *cadaver* quòd caducum, a. deciduum. In Regim. (··) transit in (:) R. 116. & ex priori (:) fit (.)

Vers. 3.

2506 שָׁפְכוּ Sha-phechú] *Effuderunt.* Præt. Kal, à שָׁפַךְ *fudit, effudit.*

2507 קוֹבֵר Ko-bhér] (& non est) *sepeliens*, Ben. Kal, à קָבַר *sepelivit.*

Vers. 7.

2508 נָוֵהוּ Na-vé-hu] (&) *ædem ejus*, templum. A נָוָה *in amœno habitavit*, Nom. m. נָוֶה *ædes, domus, habitaculum.* Cum Affix. eliditur ה R. 103. In plur. fœm. mutat ו in א R. 2. נְאוֹת *habitacula*, בִּנְאוֹת *in caulis:* quanquam hoc possit referri ad נָאָה *pulchrum, amœnum esse.*

2509 הֵשַׁמּוּ He-shám-mu] *desolaverunt.* A שָׁמֵם *vastatus, desolatus fuit.* Præt. Hiph. syncopatâ mediâ, R. 70. הֵשַׁם vel הֵשֵׁם *desolavit*, in plural. assumit dagesh.

Vers. 8.

2510 רִאשֹׁנִים Ri-sho-ním] (ne memineris iniquitatum) *priorum.* A ראש *caput.* Nom. Heemanth. רִאשׁוֹן *primus, prior* tempore, ordine, dignitate, numero. Plur. cum ה Emphat. הָרִאשֹׁנִים Psal. 89. 50.

2511 דַּלּוֹנוּ Dha-ló-nu] *attenuati*, pauperes, *facti sumus.* Præt. Kal, à דָּלַל *exhaustus, attenuatus, debilitatus est*; per Syncopen דַּל R. 70. In primis personis assumit ו, R. 71. דַּלּוֹתִי *pauper factus sum*, Psalm. 116. 6. דַּלּוֹנוּ *exhausti sumus.*

Vers. 9.

2512 עָזְרֵנוּ ȣoz-ré-nu] *Adjuva nos.* A עָזַר *juvit, auxiliatus est*, Imperat. Kal, עֲזוֹר Ob Affix. mutat ו in (ְ) R. 98. עָזְרֵנִי *juva me*, Psl. 109. 26.

2513 וְכַפֵּר Vechap-pér] & *expia.* Imper. Pih. à כָּפַר suprà Num. 2066.

Vers. 10.

2514 הַשָּׁפוּךְ Hash-sha-phúch] (sanguis) *qui effusus est.* A שָׁפַךְ *fudit, effudit*, Pahul Kal, cum ה Relativo, R. 76.

Vers. 11.

2515 כְּגֹדֶל Kegho-dhel] *secundùm magnitudinem.* A גָּדַל *magnus fuit* quantitate vel qualitate. Nom. m. גֹּדֶל *magnitudo, magnificentia*, cum כ similitudinis. Cum Affix. mutat ו in (:) R. 118. & (ֶ) in (:) R. 122. *secundùm multitudinem* גָּדְלוֹ *magnitudinis ejus*, Psal. 150. 2.

2516 הוֹתֵר Ho-ther] *fac superesse.* A יָתַר *reliquum esse*, Imper. Hiph. mutato (י) in ו R 57. הוֹתֵר *superstites fac*, LXX. *posside.*

2517 תְמוּתָה Themu-thá] (filios) *occisionis*, morti vicinos. A מוּת *mori*, Nom. f. תְּמוּתָה *occisio, interfectio*, Psal 102. 21.

PSALMUS LXXX. פ

Vers. 2.

2518 נֹהֵג No-hégh] *qui ducis.* A נָהַג *duxit, deduxit*, Ben. Kal.

2519 הוֹפִיעָה Ho-phí-ȣa] *inclaresce.* Imper. Hiph. cum ה parag. ab הוֹפִיעַ suprà Num. 1784.

Vers. 3.

2520 עוֹרְרָה ȣo-rerá] *excita.* A עור *excitatus fuit*, in Pih. quiescente ו in ו & geminatâ tertiâ R. 63. עוֹרֵר *excitavit*, Imper. Pih. cum ה parag.

Vers. 5.

2521 עָשַׁנְתָּ ȣa-shán-ta] (quousque) *fuma-*

fumaturus es, Præt. Kal, à עָשַׁן supra Num. 2321.

Verſ. 6.

2522 הֶאֱכַלְתָּם He-echal-tâm] *Cibaſti eos*. Ab אָכַל *comedit*, in Hiph. הֶאֱכִיל *comedere ſivit, cibavit*. Secunda perſ. Præt. Hiph. cum Affixo.

2523 שָׁלִישׁ Sha-líſh] (& potaſti nos lachrymis) *ternarii*, i. e. lachrymis in ternario. Targ. תְּלִיתַי *tripliciter*, LXX. ἐν μέτρῳ *in menſura*. A שָׁלֹשׁ *tres*; fit שָׁלִישׁ aliis nomen menſuræ, *triens, triarius*; aliis tertia pars cujuſlibet menſuræ. Extat h. l. tantùm & Eſa. 40. 12.

Verſ. 7.

2524 מָדוֹן Ma-dhón] (pones eos) *contentionem*, i. e. ut nobiſcum litigent. LXX. εἰς ἀντιλογίαν *in contradictionem*. A דּוּן *coram judice contendere*, Nom. Heemanth. מָדוֹן *contentio, lis, rixa*.

Verſ. 10.

2525 פִּנִּיתָ Pin-ní-tha] *Expurgaſti* ante eam. LXX. ὡδοποίησας *dux itineris fuiſti*, ex Nom. פִּנָּה *dux, princeps*. A פָּנָה *faciem vertit*, Præt. Pih. פִּנָּה *purgavit, evacuavit, præparavit*, q. aliò tranſtulit, ut faciem alicujus rei retegeret. In ſecunda perſ. mutat ה in (י) R. *66*.

2526 וַתַּשְׁרֵשׁ Vat-taſh-réſh] *& radicavit*. A שֹׁרֶשׁ *radix*, verbum in Hiph. הִשְׁרִישׁ *radicavit, radices egit*. Futur. cum ו Converſ.

2527 שָׁרָשֶׁיהָ Sha-ra-ſhé-ha] *radices ſuas*. שֹׁרֶשׁ *radix* arboris vel herbæ, pl. facit irregular. שָׁרָשִׁים cum Affix.

Verſ. 11.

2528 כָּסּוּ Cóſ-ſu] *Operti ſunt* montes. A כָּסָה *texit, operuit*, Præt. Pyhal, ut ſuprà כָּלוּ Num. 2284.

2529 וַעֲנָפֶיהָ Va-ỵana-phé-ha] *& ramis ejus* cedri Dei. Nom. radicale עָנָף *ramus* arboris parvus, *frons*, plural. עֲנָפִים cum Affixo.

Verſ. 12.

2530 קְצִירֶהָ Ketſi-ré-ha] (Emittes) LXX. κλήματα *palmites ejus*. A קָצַר *amputavit*, Nom. m. קָצִיר *meſſis*, It. *palmes, ſurculus*, quicquid ſupernè excreſcit more ſegetum amputandum, plur. cum Affixo, pro קְצִירֶיהָ ſuppreſſo (י)

2531 יוֹנְקוֹתֶיהָ Jo-neko-thé-ha] *propagines ſuas*. A יוֹנֵק *lactens*, ſuprà Num. 383. fœm. יוֹנֶקֶת *ſurculus, ramus tener*, inſtar infantis ſuccum arboris ſugens. Plur. cum Affixo.

Verſ. 13.

2532 וְאָרוּהָ Vea-rú-ha] *& decerpunt eam*. Ab אָרָה *carpſit, decerpſit*, Præt. Kal, ejecto ה R. *66*. Lrgitur. h. l. tantùm, & Cant. 5. 1. in prima perſ.

Verſ. 14.

2533 יְכַרְסְמֶנָּה Jechar-ſemén-na] *Excindet eam*, Targ. וְנוֹכְרִנָּה *roſtro fodiet eam*. Fut. Pih. à quadrilitero כִּרְסֵם *excidit, ſuccidit, conſumpſit, devaſtavit*, idem quod Chald. קְרַסֵם Extat h. l. tantùm in Bibliis, & aliis eſt compoſitum ex כָּרֵשׂ *venter, ingluvies*, q. יְכָרֵשׂ מִמֶּנָּה *implebit ventrem ex ea*.

2534 חֲזִיר Hhazír] *porcus*. Nom. radical. חֲזִיר *porcus*, qui porrecto rictu paſcitur, & terram, dum arborum radices limatur, latiùs porrigit. Animal immundum in lege, quoniam ſtudioſè immunditiam affectat.

¶ מִיַּעַר *è ſylva*, i. e. ſylveſtris, hoſtis viz. Nebuchadnezar, qui populum in captivitatem duxit: ubi ע (in

in quibusdam codicib.) suspensum indicat captivitatem duraturam 70 annis: est etiam medium Psalterii quoad literas. Rationes alias vide apud Buxtorf. in Tyberiade & Lexico.

Vers. 15.

2535 וּפְקוֹד U-phekódh] *& visita.* A פָּקַד suprà Num. 685. Imper. Kal. Cum Affix. mutato ו in (ִ) R. 98. פָּקְדֵנִי *visita me*, Ps. 106. 4.

Vers. 16.

2536 וְכַנָּה Vechan-ná] *& surculum*, ubi כ majusculum, notat magnificentiam istius surculi. LXX. *Et perfice eam*: legerunt ex כּוּן *aptare*. Ab inusitato כָּנַן fit כֵּן fœmin. כַּנָּה *basis*, *sedes*, It. *surculus*. Possit etiam וְכַנָּה per וְכַנָּהּ exponi, *& basin ejus*, omisso Mappik in ה

2537 נָטְעָה Na-teyá] (quem) *plantavit*. Præt. fœm. Kal, à נָטַע *plantavit*, in pausa נָטָע Ps. 104. 16.

2538 אִמַּצְתָּה Im-máts-ta] (& super *filium*, i. e. ramum, LXX. addunt *hominis*, ex vers. 18. quem) *roborasti* tibi. Ab אָמֵץ *robustus fuit*, Præt. Pih. אִמֵּץ *roboravit*, *confortavit*. In secunda pers. אִמַּצְתָּ vers. 18. & h. l. cum ה parag.

Vers. 17.

2539 שְׂרֻפָה Serū-phá] *Incensa*. A שָׂרַף *ussit*, *incendit*, Pahul fœm. Kal, cum (ֻ) loco ו.

2540 כְּסוּחָה Kesu-hhá] *excisa*. A כָּסַח *resecatus*, *excisus fuit*, Pahul fœmin. Kal.

Vers. 19.

2541 נָסוֹג Na-sógh] (non) *retrocedemus*. A סוּג suprà Num. 1858. Prima pers. plural. Fut. Kal, exit in ו R. 60.

PSALMUS LXXXI. פא

Vers. 3.

2542 זִמְרָה Zim-rá] (sumite) *psalmum*. A זָמַר suprà Num. 122. Nom. fœm. זִמְרָה *cantio*, *carmen*, *versus*, *psalmus*, & cum ת loco ה, R. 27. וְזִמְרָת *& carmen*, Ps. 118. 14.

2543 וּתְנוּ U-thenú] *& date*. A נָתַן *dedit*, Imper. Kal, abjecto נ, R. 68. תֵּן *da*, plur. תְּנוּ *date*.

2544 תֹף Thóph] *tympanum*. A תָּפַף suprà Num. 2171. fit תֹּף *tympanum*, à sono quem edit. בְּתֹף *in tympano*, Psal. 149. 3.

Vers. 4.

2545 בַחֹדֶשׁ Bha-hhó-dhesh] *in novilunio*. Ab חָדַשׁ *novavit*, *innovavit*, Nom. m. חֹדֶשׁ *novilunium*, primus dies mensis, quo luna q. innovatur: per Synecdochen *mensis totus*. Excluso ה Emphat. בַּחֹדֶשׁ *in neomenia*. Porro notandum, ante captivitatem, menses in Bibliis, vocari juxta numerum *Primus*, *Secundus*, *Tertius*, *Quartus*, &c. scil: ab egressu ex Ægypto, quorum initium fuerat à novilunio mensis אָבִיב quod proximè præcedit aut sequitur Æquinoctium vernum, in quo *spicæ* conspiciebantur, respondétque nostro Martio. Post captivitatem, in memoriam illius captivitatis, appellantur vocibus Babylonicis. נִיסָן *Martius*, אִיָּר *Aprilis*, סִיוָן *Maius*, תַּמּוּז *Junius*, אָב *Julius*, אֱלוּל *Augustus*, תִּשְׁרִי *September*, מַרְחֶשְׁוָן *October*, כִּסְלֵו *November*, טֵבֵת *December*, שְׁבָט *Januarius*, אֲדָר *Februarius*.

2546 בַּכֶּסֶה Bac-ké-se] *in interlunio*, Targ. בְּיַרְחָא דְמִתְכַּסֵּי *in luna abscondita*. A כָּסָה *operuit*, כֶּסֶה *lunæ absconsio*

scensio, quòd in conjunctione, lunâ sole tectâ non conspiciatur. Aliis à כָּסַס *numeravit, supputavit*, בַּכֶּסֶה *in feria stativa*, solennitate fixâ, quæ in numeratum diem anni semper recurrit : & sic LXX. ἐν ἐυσήμῳ ἡμέρα ἑορτῆς ὑμῶν *in insigni die solennitatis vestræ*.

2547 חַגֵּנוּ Hhag-gé-nu] (ad diem) *festi nostri*. Ab חָגַג *festum celebravit*, fit חַג *festum, celebris solennitas*. Ob Affix. assumit dagesh, R. 125.

Vers. 7.

2548 מִסֵּבֶל Mis-sé-bhel] (Removi) *ab onere* humerum ejus. Targ. מְשַׁעְבוּדָא *à servitute*. A סָבַל *bajulavit*, Nom. m. סֵבֶל *onus, gestamen*.

2549 מִדּוּד Mid-dúdh] (manus ejus) *ab olla* transibant : in Ægypto n. lateres & argillam faciebant. Targ. מִן לְמִרְמֵי טִינָא לְקִדְרָא *ne jacerent lutum in* (ad) *ollam*. LXX. *Manus ejus in cophino servierunt*, legerunt sequens verbum à עָבַד *servivit*. Nom. radicale דּוּד *olla, lebes, canistrum*.

Vers. 8.

2550 מְרִיבָה Meri-bhá] (apud aquas) *contradictionis*. A רוּב *litigare*, Nom. fœm. Heemanth. מְרִיבָה *contentio, lis, rixa* : sic vocatur locus in solitudine, ubi Israelitæ cum Mose litigarunt, Exod. 17. Cum Præfix. כִּמְרִיבָה *ut in contentione*, Ps. 95.8.

Vers. 11.

2551 הַמַּעַלְךָ Ham-ma ɣal-chá] *qui ascendere feci te*, i. e. eduxi. A עָלָה *ascendit*, Part. Hiph. מַעֲלֶה *ascendere faciens*, Ps. 135. 7. Cum Affix. excludit ה R. 103. & (ֶ) amittit suum (:) R. 15. éstque cum ה Relat. R. 76.

2552 הַרְחֶב Har-hhebh] *dilata*: A רָחַב *dilatavit*. Imper. Hiph. cum (ֶ) ob Maccaph, R. 134. pro הַרְחֵב

Vers. 12.

2553 אָבָה A-bhá] (non) *acquievit*. Ipsum thema, אָבָה *cupiit, desideravit, delectatus est, propensus fuit*.

Vers. 13.

2554 בִּשְׁרִירוּת Bhish-ri-rúth] (& demisi eum) *in cogitatione* cordis eorum. A שָׁרַר *solicitè observavit*, in malum, *insidiatus est*, Nom. fœm. שְׁרִירוּת *insidiosa & prava cordis intentio, & cogitatio* : cum Præfix.

Vers. 14.

2555 לוּ Lú] *utinam*, ô si, est optantis.

Vers. 15.

2556 אַכְנִיעַ Ach-níaɣ] (inimicos eorum) *humiliabo*. A כָּנַע in Hiph. הִכְנִיעַ *humiliavit, depressit*, Futur. Hiph. & ex terminatione (ַ) cum ו Convers. וַיַּכְנַע *& depressit*, Psalm. 107. 12.

Vers. 17.

2557 וַיַּאֲכִילֵהוּ Vaj-ja-achi-lé-hu] *Et cibavit eum*. Ab אָכַל *comedit*, in Hiph. *comedere fecit*, i. e. cibavit. Fut. Hiph. cum ו Convers.

2558 חִטָּה Hhit-tá] (de adipe) *tritici*. Targ. מִן טוּב לְחֵם *de bonitate panis*. Ab חָנַט *folliculos protrusit*, Nom. fœm. חִטָּה *triticum*, optimum frumenti genus quod ex folliculis protruditur, & promineat, pro חִנְטָה compensato נ per dagesh, plur. חִטִּים Psal. 147. 14.

2559 אַשְׂבִּיעֶךָ As-bi-ɣé-cha] *satiabo te*. A שָׂבַע *satur fuit*, in Hiph. *satiavit*. Fut. Hiph. אַשְׂבִּיעַ *satiabo*, Ps. 132. 15. Cum Affix. אַשְׂבִּיעֵהוּ *satiabo eum*, Psalm. 91. 16. In tertia pers. ישׂבּיעך

יְשַׂבִּיעֶךָּ *satiabit te* f. Pſ. 147. 14. יַשְׂבִּיעֵם *eos*, Pſ. 105. 40.

PSALMVS LXXXII. פב

Verſ. 3.

2560 וָרָשׁ Va-ráſh] *& pauperem*. A רוש *depauperari*, רָשׁ *pauper*, ו cum (ָ) ob vocem monoſyllabam.

2561 הַצְדִּיקוּ Hatſ-dí-ku] *justificate*, i. e. juſtum pronunciate. A צָדַק *juſtus fuit*, in Hiph. *juſtificavit, juſtum judicavit, pronunciavit*, Imper. Hiph.

PSALMVS LXXXIII. פג

Verſ. 2.

2562 דֳּמִי Domí] (ne ſit) *ſilentium tibi*. LXX. τίς ὁμοιωθήσεταί σοι; *quis ſimilis erit tibi*? legerunt ex altera ſignificat. hujus verbi. A דָּמָה *ſiluit, ſimilis fuit*, ſuprà Num. 1769. fit דֳּמִי *ſilentium, quies*.

2563 תִּשְׁקוֹט Tiſh-kót] (neque) *miteſcas*. A שָׁקַט *quievit, requievit, tranquillus fuit*, Fut. Kal.

Verſ. 4.

2564 יַעֲרִימוּ Ja-ʕa-rí-mu] *callidè agent*. A עָרַם *callidus fuit, callidè, fraudulenter egit*, Fut. Hiph.

2565 וְיִתְיָעֲצוּ Vejith-ja-ʕatſú] *& conſultabunt*. A יָעַץ *conſuluit*, in Hithp. *conſultavit, conſpiravit*. Fut. Hithp. cum (ָ) ſub (י) ob excluſum dageſh.

Verſ. 5.

2566 וְנַכְחִידֵם Venach-hhi-dhém] *& ſolertiori opera abſcondemus eos*, מִגּוֹי *à gente*, i. e. ne ſint gens. Targ. וּנְכַבְּנוּן *& occidemus eos*. LXX. ἐξολοθρεύσωμεν *exterminemus eos*. A כָּחַד *abſcondit, rem occultavit*, ita ut ne ampliùs audiatur aut videatur: hinc *ſuccîdit, perdidit*, ſublata n. è medio, non apparent. Fut. Hiph. cum Affix.

2567 יִזָּכֵר Jiz-za-chér] (& non) *memorabitur*. A זָכַר *meminit, recordatus eſt*. Fut. Niph. יִזָּכֵר Pſ. 109. 14.

Verſ. 6.

2568 יִכְרֹתוּ Jich-ró-thu] (contra te fœdus) *pepigerunt*. A כָּרַת ſuprà Num. 1789. Fut. Kal, cum ֹ ob pauſam, R. 132. pro יִכְרְתוּ

Verſ. 7.

2569 וְיִשְׁמְעֵאלִים Vejiſh-me ʕe-lím] *& Iſmaelitarum*. יִשְׁמָעֵאל *Iſmael* fuit filius Abrahæ ex Hagar, ita appellatus antequam naſceretur, Gen. 16. 11. *vocabis nomen ejus Iſmael, quoniam* שָׁמַע אֵל *audivit Deus*, &c. Gentile יִשְׁמְעֵאלִי *Iſmaelita*, formatum per (י) R. 23. Plur. יִשְׁמְעֵאלִים

2570 וְהַגְרִים Vehagh-rím] *& Agareni*. Ab Arabico הָגַר *fugit*, Nom. proprium ancillæ Saræ, & concubinæ Abrahæ הָגָר *Hagar*, quæ poſt mortem Saræ (ut eſt conjectura) ipſi Abrahæ nupſit, & Kethura vocata fuit. Ab hac *Hagareni*, populus Arabiæ, qui hodie סַרְקִיִּין σαρακηνοὶ *Saraceni* dicitur, q. homines leves, rapinis dediti.

Verſ. 8.

2571 גְּבָל Gebhál] *Gebalitæ*. A גָּבַל *terminavit*, Nom. proprium civitatis in provincia Syriæ גְּבָל cujus cives ingenioſi artifices fuêre, Ezec. 27. 2.

2572 וְעַמּוֹן Ve ʕam-món] *& Ammonitæ*. Nomen populi *Arabiæ Petrææ*, à בֶּן־עַמִּי (*filius populi mei*) Loti filio ex filia, ſic dicti, Gen 19. 38.

2573 וַעֲמָלֵק Va-ʕama-lék] *& Amalekitæ*. עֲמָלֵק *Amalek*, Nom. proprium

prium filii Eliphaz filii Esau, ex Timna Concubina, Gen. 36. 12. & dicitur de populo inde nominato. Estq; in SS. nomen *Amalekitarum*, symbolum hostium Ecclesiam Dei infestantium, q. עַם לָקָק *populus lambens.*

Vers. 9.

2574 אַשּׁוּר Ash-húr] *Assur.* Ab אָשַׁר *fœlix, beatus fuit*, Nom. proprium filii Shem *Ashur*, Gen. 10. 22. Hic egressus ex provincia Sinear, ædificavit Nineven, v. 11. & Assyriæ autor fuit.

2575 נִלְוָה Nil-vá] *associatus fuit.* A לָוָה *addidit, adjecit, copulavit*, Præt. Niph. exit in (ה) R. 65.

2576 לוֹט Lót] (filiis) *Lot.* לוֹט *stacte, mastix*, inde nomen proprium nepotis Abrahæ, Gen. 11. 27.

Vers. 10.

2577 עֲשֵׂה ↄasé] *Fac* eis. A עָשָׂה *fecit*, Imper. Kal, exit in (··) R. 65.

2578 כְּמִדְיָן Kemidh-ján] *ut Midianitis.* A דּוּן *litigare*, מָדוֹן *contentio*, inde מִדְיָן *Midian* filius Abrahæ ex Kethura, Gen. 25. 2. ab hoc Midianitæ.

2579 כְּסִיסְרָא Kesi-será] *ut Siseræ*, Nom. proprium Imperatoris exercitus regis Jabin.

2580 כְּיָבִין Keja-bhín] *ut Jabin.* Nom. proprium regis Hazor, ab Israelitis interfecti, Jos. 11. 1. ex Fut. Hiph. à בּוּן *intelligere.*

2581 קִישׁוֹן Ki-shón] (in torrente) *Kisson.* Nomen proprium torrentis qui ex Tabirio monte in mare labitur: éstque clarus cæde Siseræ.

Vers. 11.

2582 בְּעֵין־דֹּאר Be ↄen-dór] *in Endor.* Nom. proprtum civitatis in Issacaris & Asheris tribu, Jos. 17. 11. quæ dimidiæ Manassis tribui, sorte contigit, ex ea urbe fuit Pythonissa, 1 Sam. 28. 7.

2583 דֹּמֶן Dó-men] (fuerunt) *stercus* terræ; conculcati scilicet pedibus sicut stercus in sterquilinio. Est ipsum thema: 6 legitur in Bibliis.

Vers. 12.

2584 כְּעֹרֵב Ke ↄo-rébh] *sicut Oreb.* עֹרֵב *corvus*, & hac voce etiam denominatur princeps Midianitarum, qui ab Israelitis interficitur, Jud. 7. 25. & locus inde צוּר עוֹרֵב *petra Oreb* dicitur.

2585 וְכִזְאֵב Vechiz-ébh] *& sicut Zeb.* זְאֵב *lupus*, qua voce appellatur alter princeps Midianitarum. Jud. 7. 25.

2586 וּכְזֶבַח U-chezé-bhahh] *& sicut Zeba.* זֶבַח *mactatio*; inde nomen proprium regis Midian ab Israelitis interfecti, Jud. 8. 5.

2587 וּכְצַלְמֻנָּע U-chetzal-mŭn-naↄ] *& sicut Salmona.* Nom. proprium alterius regis Midian, Ibid.

2588 נְסִיכֵמוֹ Nesi-ché-mo] *principes eorum.* A נָסַךְ supra Num. 82. Nom. m. נָסִיךְ *princeps*, qui infuso oleo inaugurabatur. plur. נְסִיכִים cum Affix. pro נְסִיכֵימוֹ eliso (י)

Vers. 14.

2589 כְּקַשׁ Kekásh] *sicut stipulam*, LXX ὡς καλάμην *sicut arundinem.* A קָשַׁשׁ *paleas, stipulas collegit*, fit קַשׁ *quisquiliæ, stipula, stramen.*

Vers. 15.

2590 תְּלַהֵט Tela-hét] *comburet.* A לָהַט *flammavit, inflammavit, combussit*, Fut. Pih. absorpto dagesh, תְּלַהֵט *accendet*, Ps. 105. 18. וַתְּלַהֵט *& inflammavit*, Ps. 97. 3. cum ו Conv.

Verſ. 16.

2591 וּבְסוּפָתְךָ U-bheſu-pha-thechá] & *in turbine tuo*; LXX. *in ira tua*. A סוּף *finire*, Nom. fœm. סוּפָה *turbo*, q. finem afferens. Cum Affix. mutat ה in ת, R. 104.

Verſ. 17.

2592 מַלֵּא Mal-lé] *Imple*. Præt. Pih. מִלֵּא *implevit*, Pſ. 107. 9. inde Imper. מַלֵּא

2593 קָלוֹן Ka-lón] *ignominiâ*. A קָלָה *levis fuit*, Nom. Heemanth. קָלוֹן *vilipendium*, *ignominia*, antitheton τῶ כָּבוֹד *gloriæ*.

PSALMVS LXXXIV. פד

2594 קֹרַח Co-ráhh] (filiis) *Kore*, ſuprà Num. 1593.

Verſ. 3.

2595 נִכְסְפָה Nich-ſephá] *deſiderio capta eſt*. A כָּסַף *appetivit*, *deſideravit*, Præt. Niph.

Verſ. 4.

2596 וּדְרוֹר U-dherór] & *hirundo*. דְּרוֹר *libertas*, 7 in SS. bis *hirundo*, h. l. & Prov. 26. 2. quòd libera volitet, retineri impatiens.

¶ קֵן Kén] *nidum*, A קָנַן *nidificavit*, קֵן *nidus*, domicilium avis.

2597 אֶפְרֹחֶיהָ Eph-ro-thé-ha] (ubi poſuit) *pullos ſuos*: non intelligendum de templo, ſed de altaribus in excelſis, quæ tempore Davidis paſſim exſtructa fuêre. A פָּרַח *floruit*, *pullulavit*, Nom. pl. Heemanth. אֶפְרוֹחִים *pulli avium*; qui jam plumas producunt. Legitur ter in SS.

Verſ. 6.

2598 מְסִלּוֹת Meſil-lóth] *viæ* in cordibus eorum. Targ. דְרְחִצְנוּתָא *ſpes*. LXX. ἀναβάσεις *aſcenſiones*. A סָלַל *elevavit*, *viam lapidibus ſtravit*, Nom. Heemanth. fœm. מְסִלָּה *elevatio*, *via ſtrata*, quæ elevatur. Plural. מְסִלּוֹת *elevationes*, cogitationes de agnitione Dei.

Verſ. 7.

2599 הַבָּכָא Hab-ba-cá] (Tranſeuntes per vallem) *mori*, i. e. per vallem ubi ſunt mori, in loco arido creſcentes: quam (ad feſta aſcendentes) ita fodient, ut tota q. vallis in fontem abeat. Vel, *Tranſeuntes per vallem fletus* (LXX. τῶ κλαυθμῶνος *lachrymarum*) *fontem poſuerunt*, i. e. qui nunc in magno fletu & lachrymis triſtíque cruce verſantur, habebunt tandem fontem quo ſe reficiant. Nom. radicale בָּכָא *morus* arbor, à mora, i. e. tarditate: nam poſtrema omnium floret, ideóque prudentiſſima arbor, quæ lædi ſe à frigore non ſinit, neque planè niſi frigore peracto germen emittit; ſed cum cœpit, in tantum univerſa germinatio erumpit, ut una nocte peragat, (quod mirum) etiam cum ſtrepitu. Vel à בָּכָה *flevit*, mutato ה, in א, בָּכָא *fletus*.

2600 מוֹרֶה Mo-ré] (etiam benedictionibus operiet) *pluvia*, Vel, *etiam piſcinas operiet pluvia*, LXX. *benedictiones dabit* ὁ νομοθετῶν *legiſlator*. A יָרָה in Hiph. הוֹרָה *docuit*, unde nomen Participiale מוֹרֶה *doctor*, Job 36. 22. It. *pluvia* autumnalis propriè, quæ menſe Octobri ſemente facto decidit: quòd q. erudiat & informet terram. Targum ſic: *Peccatores qui tranſeunt per profundum gehennæ, flentes fletu, ſicut fontem ponunt illud: atqui benedictionibus ope-*

perit (Deus) *eos, qui immorantur in doctrina legis suæ.*

Vers. 11.

2601 הִסְתּוֹפֵף His-to-phéph] (elegi) *ad limen sedere*, in domo Dei, Targ. לְאִדַּבָּקָא *adhærere*, LXX. παραῤῥιπτεῖσθαι *abjectus esse*. Ab inusitato סָפַף fit סַף *limen*, unde verbum in Hithp. הִסְתּוֹפֵף q. d. *liminare*, per Metathesin ת & ס R. 47. & cum ו loco dagesh, R. 72. Vel à סוּף *finire*, inde סוֹף *finis*, Infinit. Hithp. *elegi* הִסְתּוֹפֵף *in extremis locis* (in fine) *me reponere*.

2602 מִדּוּר Mid-dór] *quàm* (præ) *habitare*. Infinit. Kal, דּוּר *durare, manere, habitare*: cum מ comparativo.

*Vers.*12.

2603 יִמְנַע Jim-náy *cohibebit*. A מָנַע *cohibuit, coercuit*, Fut. Kal.

PSALMVS LXXXV. פה

Vers. 2.

2604 שַׁבְתָּ Shábh-ta] *reduxisti*. A שׁוּב *redire, reverti*; constructum cum Accusat. *reducere, restituere*. Præt. Kal, ejecto ו, R. 58. שַׁבְתָּ, שָׁב.

2605 שְׁבוּת Shebhíth] *captivitatem*. A שָׁבָה *captivavit*, Nom. fœm. quod juxta puncta est שְׁבִית & juxta consonas שְׁבוּת (quorum utrumque idem significat) *captivitas, abductio*. Cum Affix. *Restitue* שְׁבוּתֵנוּ *captivitatem nostram*, Psalm. 126. 4. i. e. multitudinem captivorum nostrorum, cum ו loco (ִ)

Vers. 4.

2606 אָסַפְתָּ *Removisti*. Præt. Kal, ab אָסַף *collegit, congregavit aliquid* ut asservetur: hinc *reposuit, abstulit, removit*.

2607 הֱשִׁיבוֹתָ Heshi-bhó-tha] *avertisti*. A שׁוּב *reverti, averti*, Præt. Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵשִׁיב in secunda pers. assumit ו, R. 61.

Vers. 5.

2608 שׁוּבֵנוּ Shu-bhé-nu] *Converte nos*. A שׁוּב (vide paulò antè) Imperat. Kal, cum Affix. redundante (ִ)

2609 וְהָפֵר Veha-phér] *& irritam redde*. Imper. Hiph. ab הֵפִיר suprà Num. 1307.

Vers. 8.

2610 הַרְאֵנוּ Har-é-nu] *Ostende nobis*. A רָאָה *vidit*, in Hiph. הֶרְאָה *fecit videre*, i. e. ostendit. Imper. Hiph. abjecto ה, R. 103.

*Vers.*10.

2611 לִשְׁכֹּן *ad habitandum*, i. e. ut habitet. Vide suprà Num. 2160.

Vers. 11.

2612 נִפְגָּשׁוּ Niph-gá-shu] (pietas & veritas] *sibi obviam facti sunt*. A פָּגַשׁ *occurrit, obviavit*, Præt. plur. Niph. cum (ָ) ob pausam, pro נִפְגְּשׁוּ

נָשָׁקוּ (justitia & pax) *osculata sunt*. Præt. Kal, suprà Num. 113.

Vers. 12.

2613 תִּצְמָח Tits-máhh] *efflorescet*. A צָמַח *germinavit, pullulavit*, Futur. Kal cum (ָ) ob pausam.

2614 נִשְׁקָף Nish-káph] *prospexit*. A שָׁקַף suprà Num. 613. Præt. Niph. cum (ָ) ob pausam.

PSALMVS LXXXVI. פו

Vers. 4.

2615 שַׂמֵּחַ Sam-méahh] *Lætifica*. A שָׂמַח

שִׂמַּח *lætificavit*, Imper. Pihel, cum Affix. שַׂמְּחֵנוּ *lætifica nos*, Pſ. 90. 15.

Verſ. 5.

2616 וְסַלָּח Veſal-lâhh] *& condonator.* A סָלַח ſuprà Num. 1103. Legitur h. l. tantùm סַלָּח *propitius*, epitheton Dei.

2617 קֹרְאֶיךָ Ko-reé-cha] *(omnibus) invocantibus te.* A קָרָא ſuprà Num. 145. Ben. Kal, קוֹרֵא plur. קוֹרְאִים *invocantes*, In Regim. בְּקוֹרְאֵי *in invocantibus nomen ejus*, Pſal. 99. 6. Cum Affix. *omnibus* קוֹרְאָיו *invocantibus ipſum*, Pſalm. 145. 17.

Verſ. 15.

2618 וְחַנּוּן Vehhan-nún] *& gratioſus.* Ab חָנַן *gratiam fecit*, חַנּוּן *gratioſus, clemens*, Pſ. 111. 4. epitheton Dei, qui dat omnibus ſuam gratiam.

2619 אֶרֶךְ E'-rech] *longus irarum*, i. e. tardè iraſcens, vel diu ſervans iram. Ab אָרַךְ *longus fuit*, Nom. m. ſine pl. אֶרֶךְ *longitudo, longus*; ſemper conſtruitur cum אַף *ira*, vel רוּחַ *ſpiritus*, & ſemel cum אֵבֶר *ala*, Ezech. 7. 3.

Verſ. 16.

2620 אֲמָתֶךָ Ama-thé-cha] (filio) *ancillæ tuæ.* Nom. radicale fœm. אָמָה *ancilla, famula*, (ה fœmin. eſt, & ה radicale abjectum.) Differt à שִׁפְחָה *ancilla*, quòd hoc dicatur de viliori. Cum Affix. mutat ה in ת, R. 104. בֶּן־אֲמָתֶךָ *filius ancillæ tuæ*, Pſalm. 116. 16. i. e. domi natus, & educatus in ſinu domini ſui, h. e. in Eccleſia, matre piâ.

Verſ. 17.

2621 עֲזַרְתַּנִי ʋazar-tá-ni] *adjuviſti me.* Præt. Kal, עָזַר *juvit, auxiliatus eſt.* Cum Affix. ut ſuprà Num. 444. עֲזָרַנִי *adjuvit me*, Pſ. 118. 13. In ſecunda perſ. עֲזַרְתַּנִי

2622 וְנִחַמְתָּנִי Veni-hham-tá-ni] *& conſolatus es me.* A נָחַם ſuprà Num. 1067. Præt. Pihel abſorpto dageſh.

PSALMUS LXXXVII. פז

2623 יְסוּדָתוֹ Jeſu-dha-thó] *fundamentum ejus* in montibus ſanctitatis; refertur ad præcedens שִׁיר *canticum.* A יָסַד *fundavit*, Nom. fœm. יְסוּדָה *fundamentum*: cum Affix. mutat ה in ת

Verſ. 3.

2624 נִכְבָּדוֹת Nich-ba-dhóth] *Glorioſa.* A כָּבַד *gravis, glorioſus, honoratus fuit*, Part. Niph. נִכְבָּד pro Nomine, *honoratus, glorioſus*: plur. m. cum Affixo, וְנִכְבְּדֵיהֶם *& honoratos eorum*, Pſal. 149. 8. Plur. f. נִכְבָּדוֹת

2625 מְדֻבָּר Medhúb-bár] *dicuntur.* A דָּבַר *dixit*: in Pyhal דֻּבַּר *dictus eſt*, Particip. Pyhal מְדֻבָּר *dictum eſt.* Habet ante ſe fœmin. plurale, ideóque diſtributionem notat, R. 48. n. 2. *quodlibet glorioſum dicitur de te.*

Verſ. 4.

2626 רַהַב (memor ero) *Ægypti.* A רָהַב *invaluit, robuſtus fuit*, Nom. proprium רַהַב *Ægyptus*, ob fortitudinem & faſtū: in pauſa רָהַב Pſ. 89. 11.

2627 וּבָבֶל U-bhá-bhel] *& Babelis.* Nom. proprium urbis notiſſimæ בָּבֶל *Babel, Babylonia*, q. בַּלְבֵּל eliſo ל, ubi Deus בָּלַל *confudit* labium totius terræ, Gen. 11. 9.

2628 יֻלַּד Júl-ládh] *natus eſt.* A יָלַד *genuit*, Præt. Pyhal יֻלַּד *natus fuit*, pl. יֻלְּדוּ *geniti ſunt*, ſive nati, editi, Pſal. 90. 2. cum (ׄ) ob pauſam.

Verſ. 5.

2629 יֵאָמַר Je-à-mér] *dicetur.* Ab אָמַר *dixit*, Fut. Niph. cum (..) ob exclusum dagesh.

Verſ. 6.

2630 יִסְפֹּר Jiſ-pór] *narrabit.* A סָפַר ſuprà Num. 86. Fut. Kal, in prima perſ. cum Affix. mutato ו in (:) אֲסַפְּרֵם *narrabo ea*, Pſal. 139. 18. in tertia perſ. יִסְפֹּר.

2631 בִּכְתוֹב Bich-tóbh] *in ſcribendo.* Gerund. Kal, à כָּתַב *ſcripſit.*

Verſ. 7.

2632 כְּחוֹלְלִים Kehho-lelím] (& cantores) *ſicut tibicines*, ſaltatores. Ab חָלַל *perforavit*, Nom. m. חָלִיל *tibia*, quòd ſit *cava*: inde verbum *tibiâ cecinit, tripudiavit:* Benoni plural. Kal, cum כ ſimilitud.

PSALMUS LXXXVIII. פח

2633 עַל־מָחֲלַת *Super Mahhalath*, i.e. infirmitate, Arias Montan. *in infirmitate.* Ab חָלָה *corpore vel animo doluit.* Nom. Heemanth. fœmin. מַחֲלָה *dolor, ægritudo*: in Regim.

¶ לְעַנּוֹת LeYan-nóth] *ad affligendum*, i.e. per, vel propter afflictionem. A עָנָה *afflixit*, Gerund. Pihel.

2634 לְהֵימָן Lehe-mán] *Hemanis.* הֵימָן nomen proprium cujuſdam ſapientis viri, 1 Reg. 4. 31. *Et Salomon fuit ſapientior Ethane Ezrahitâ, & Hemane.* Videtur fuiſſe nepos Jehudæ ex filio Zera, 1 Chron. 2. 6. *Et filii Zera, Zimri, & Ethan & Heman:* quòd ſi ita eſt, hæc portio SS. hoc Pſalmo & ſequenti 89. contenta, eſt antiquiſſima, Moſe prior, ſcripta in ſervitute Ægyptiaca, quam patheticè Heman hoc Pſalmo, & Ethan ſequenti, deplorat.

2635 הָאֶזְרָחִי Ha-ez-ra-hhí] *Ezrahitæ.* LXX. *Iſraelitæ.* Cognomen duorum virorum, Hemanis hoc Pſalmo, & Ethanis ſequenti: forſitan ſic dictorum, quòd eſſent omnibus conſpicui ſapientiâ, à זָרַח *ortus eſt, lucem aſpexit*, Nom. Heemanth. אֶזְרָחִי

Verſ. 4.

2636 שָׂבְעָה Sa-bhe Ya] *ſatiata eſt* malis anima mea. A שָׂבַע *ſatur fuit*, Præt. fœm. Kal, Pſ. 123. 4.

2637 הִגִּיעוּ Hig-gí-Yu] (& vitæ meæ ad infernum) *pertigerunt.* A נָגַע *tetigit, attigit, pertigit*, Præt. pl. Hiph. compenſato נ per dageſh, R. 69.

Verſ. 6.

2638 חָפְשִׁי Hoph-ſhí] (inter mortuos) *liber*, ſcilicet à mundo, ab omnibus curis, negotiis, hoſtibus mundanis. Ab חֹפֶשׁ *libertas*, Nom. m. Heemant. חָפְשִׁי *liber, manumiſſus.*

2639 שֹׁכְנֵי Sho-chené] *inhabitantes* ſive habitatores ſepulchri. A שָׁכַן *habitavit*, Ben. plur. Kal, in Regim.

Verſ. 8.

2640 סָמְכָה Sa-mechá] (Super me) *incubuit* ira tua. Præt. fœm. Kal, à סָמַךְ *innixus, impoſitus fuit*: conſtructum cum עַל *incubuit alicui*, non ſuſtentandi ſed premendi causâ.

Verſ. 9.

2641 הִרְחַקְתָּ Hir-hhák-ta] *Elongaſti.* A רָחַק *longè, procul abfuit*, Præt. Hiph. הִרְחִיק *elongavit, procul removit*, Pſ. 103. 12. in ſecunda perſ. הִרְחַקְתָּ verſ. 19.

¶ תוֹעֵבָה *Poſuiſti me abominatio-*

tionem eis. A תָּעַב *abominatus*, detestatus fuit, Nom. fœm. תּוֹעֵבָה *abominatio, res detestabilis*, fœda & perniciosa.

2642 כָּלֻא Ca-lü] *inclusus* (sum) A כָּלָא *clausit, conclusit*, quovis modo *prohibuit*, Pahul Kal, pro כָּלוּא cum (ֻ) loco ו R. 107.

Vers. 10.

2643 דָּאֲבָה Da-abhá] (oculus meus) *doluit* ob oppressionem. Targ. זָלְגַת דִּמְעִין *distillavit lachrymas*, q. à דּוּב idem quod זוּב *fluxit, defluxit*. Præt. fœm. Kal, à דָּאַב *doluit, debilis fuit*; legitur h. l. tantùm, & Jer. 31. 24.

2644 שִׁטַּחְתִּי Shit-táhh-ti] *expandi*. Præt. Pih. à שָׁטַח *expandit*, *latè extendit*.

Vers. 11.

2645 רְפָאִים Repha-ím] (an) *mortui resurgent*? Targ. גְּשְׁמַיָּא דְּאִתְמְסִין בְּעַפְרָא *corpora quæ computruerunt in pulvere*. A רָפָא *dolorem mitigavit, sanavit*, plur. m. רְפָאִים *gigantes*, à sanitate & vivacitate corporis: It. *mortui*, scil. sani Metaphoricè, ab omni ægritudine. Vel à רָפָה *debilis*, *remissus fuit*, *cessavit*, mutato ה in א, רְפָאִים *vitæ expertes*, q. debiles, in quibus omnis motio cessat. LXX. ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσι *aut medici suscitabunt*: sc. arte sua ad vitā restituent: legerunt aliis punctis רוֹפְאִים יְקִימוּ Obiter nota, Medicos à Thalmudicis inter opifices numerari, de quibus abjectè sentiunt: in fine libri Kiddushim, טוֹב שֶׁבְּרוֹפְאִים לְגֵיהִנָּם *optimus inter Medicos ad Gehennam*, rationem affert Glossa. *Non enim metuit à morbis, vescitur lautè, nec confringit cor suum coram Deo, aliquando etiam interficit homines, quando pauperes, quos posset, non sanat.*

Vers. 12.

2646 בָּאֲבַדּוֹן Ba-abhad-dón] (veritas tua) *in perditione*, in sepulchro, ubi corpora pereunt & consumuntur. Ab אָבַד *periit*, in Pihel *perdidit*, Nom. m. sine plur. אֲבַדּוֹן *res amissa, perditio, interitus*: eleganter dicitur de sepulchro, & inferno, q. scelestium virorum destructio.

Vers. 13.

2647 נְשִׁיָּה Neshij-ja] (in terra) *oblivionis*; elegans descriptio mortuorum, quorum citò obliviscimur, Psal. 31. 13. *oblivioni traditus sum, sicut mortuus à corde*. A נָשָׁה *oblitus fuit, dedidicit*, Nom. fœm. נְשִׁיָּה *oblivio*.

Vers. 16.

2648 וְגוֹעַ Vegho-véaע] *& exspirans*, moribundus LXX. καὶ ἐν κόποις *& in laboribus*; legerunt à יָגַע *laboravit*. A גָּוַע *expiravit*, absque diuturniore mora *animam efflavit*, Ben. Kal.

2649 מִנֹּעַר Min-nó-עar] *à pueritia*. Targ. *ab adolescentia*, alii à *concussione*. A נַעַר *puer*, Nom. m. sine plur. נֹעַר *pueritia, juventus*. 4 legitur in SS.

2650 אָפוּנָה A-phú na] *addubitabo*, ne mihi hoc vel illud eveniat, *consternabor*. A פּוּן *hæsitare*, semper in bucca, פֶּן *ne fortè* aliquid accidat mali, habere. Legitur h. l. tantùm idque in Fut. Kal, cum ה parag.

Vers. 17.

2651 בִּעוּתֶיךָ Bi-עu-the-cha] *consternationes tuæ*. A בָּעַת *terruit*, Nom. pl. m. בִּעוּתִים *terrores, conturbationes*: legitur h. l. tantùm cum Affixo, & semel Job 6. 4. in Regim.

2652 צִמְּתוּתֻנִי Tsim-methû-thu-ni] *absciderunt, destruxerunt me*. Præt. Pih צָמַת

צָמַת *excîdit, succîdit, destruxit,* In tertia fœm. cum Affix. mutato ה־ in ת־ R. 97. צִמְּתָתְנִי *succidit, confecit, constrinxit me,* zelus tuus, Ps. 119. 139. In plur. צִמְּתוּ cum Affixo reiteratur תוּ ad augendam significationẽ, צִמְּתוּתוּנִי *penitùs exciderunt me:* vel est me tri causâ.

Vers. 18.

2653 סַבּוּנִי Sab-bú-ni] *Circuiverunt me.* A סָבַב *circumdedit.* Præt. Kal, per Syncopen סַב *circuivit,* suprà Num. 711. plur. סַבּוּ

PSALMUS LXXXIX פט

Vers. 3.

2654 יִבָּנֶה Jib-ba-nê] *ædificabitur.* A בָּנָה *extruxit, ædificavit,* Fut. Niph.

Vers. 4.

2655 כָּרַתִּי Ca-rát-ti] *Pepigi.* A כָּרַת suprà Num. 25. 68. prima pers. Præt. Kal, pro כָּרַתְתִּי R. 73.

2656 לִבְחִירִי Libh-hhi-ri] *electo meo.* A בָּחַר *eligit,* בָּחִיר *electus,* Cum Affix. בְּחִירוֹ *electus ejus,* Ps. 106. 23. cum Præfix. לִבְחִירִי *dilecto meo,* plur. בְּחִירִים cum Affix. בְּחִירֶיךָ *electi tui,* Ps. 106. 5. בְּחִירָיו *ejus,* Psal. 105. 6.

Vers. 5.

2657 וּבָנִיתִי U-bha-ní-thi] *Et ædificavi.* Præt. Kal, à superiori בָּנָה in prima pers. mutat ה in (י) R. 65. éstque cum ו Conversivo Præteriti, R. 79.

Vers. 7.

2658 יִדְמֶה Jidh-mé] *similis erit.* A דָּמָה *assimilavit,* Fut. Kal, R. 65.

Vers. 8.

2659 נַעֲרָץ Na-ȝarâts] *formidabilis,* Dei Epitheton, q. omnia frangens. A עָרַץ suprà Num. 546. Part. Niph. pro נִעְרָץ ob gutturalem.

Vers. 9.

2660 חֲסִין יָהּ Hhasín-jáh] (quis sicut tu) *fortis Domini?* q. esset in Regim. vel *ô Domine.* Nom. radicale חֲסִין *fortis, robustus,* magis Chaldaic. est quàm Hebr.

Vers. 10.

2661 בְּשׂוֹא Beśô] *in elevando,* i. e. dum elevant se fluctus ejus. A נָשָׂא *tulit, elevavit,* Infinit. Kal, ad formam Imperativi, ejectâ duntaxat primâ radicali, R. 68. cum ב nota Gerundii. Et aliâ formâ שְׂאֵת pro שֵׂאת Ibid. cum Affix. שְׂאֵתִי *gestare me,* infrà vers. 51.

Vers. 11.

2662 דִּכִּאתָ Dic-kí-tha] *contrivisti.* A דָּכָא *contudit, contrivit,* Præt. Pih. דִּכָּא *contrivit ad terram vitam meam,* Psal. 143. 3. i. e. attritam dejecit, éstque cum (ִ) ad formam Quiescent. tertia ה, pro דִּכֵּא sic & in secunda pers. דִּכִּאתָ *contrivisti,* pro דִּכֵּאתָ

Vers. 13.

¶ *Aquilonem* וְיָמִין *& austrum* sive meridiem. LXX. *& mare:* legerunt יָם

2663 בְּרָאתָם Bera-thám] *creasti ea.* Præt. Kal, בָּרָא *creavit,* i. e. ex nihilo aliquid quod prius non erat fecit: *formavit,* i. e. de re alia, aliam novam produxit. In secunda pers. בָּרָאתָ *creasti,* vers. 48. quiescente א in (ָ) Cum Affix. (ָ) primæ syllabæ corripitur in (ְ)

2664 תָּבוֹר Ta-bhór] *Tabor & Hermon in nomine tuo ovabũt.* Hoc versu Psalmo-

morum complexus est quatuor plagas mundi; per istos igitur montes plagam Orientalem & Occidentalem (poeticè) significari constat: Thabor enim in terra Judææ ad occidentem vergit; Hermon verò ad occidentem: unde Targ. *Desertum Aquilonis, habitatoresque Austri tu creasti, Thabor ab occidente, & Hermon ab oriente in nomine tuo laudes dicunt.* תָּבוֹר nomen propr. montis, transfiguratione Domini nostri Jesu Christi (ut creditur) nobilis: qui tribus Issacar olim erat terminus; altitudo ejus 30 stadiorum.

Vers. 20.

2665 בְּחָזוֹן Behha-zón] (locutus es) *in visione.* Ab חָזָה *vidit,* Nom. Hemanth. חָזוֹן *visio* tam oculi quàm mentis: propriè de Prophetis dicitur.

2666 הֲרִימוֹתִי Hari-mó-thi] *extuli juvenem.* A רוּם *altum esse.* Præt. Hip. הֵרִים *elevavit, extulit.* In primis & secundis person. assumit ו R. 62. הֲרִימוֹתָ *extulisti,* vers. 43. הֲרִימוֹתִי *elevavi, evexi.*

Vers. 22.

2667 תִּכּוֹן Tic-cón] (cui manus mea) *stabilis erit* cum eo. A נָכוֹן suprà Num. 257. Fut. Niph. exit in ו R. 61. in tertiam m. יִכּוֹן *stabilietur,* vers. 38. in fœm. תִּכּוֹן Psal. 93. 1. In plur. יִכּוֹנוּ *stabilientur,* Ps. 119. 5.

2668 תְּאַמְּצֶנּוּ Team-metsén-nu] (brachium meum) *roborabit eum.* Ab אָמֵץ suprà Num. 2538. tertia pers. fœm. Fut. Pih. cum Affix. נּוּ.

Vers. 23.

2669 יְעַנֶּנּוּ Je-ɣan-nén-nu] (non) *affliget eum.* A עָנָה quod inter alia significat *afflixit,* Fut. Pihel, יְעַנֶּה ob Affix. excluditur ה R 103. & sic in plur. R. 66. יְעַנּוּ *miserabiliter affligent,* Ps. 94. 5.

Vers. 24.

2670 וְכַתּוֹתִי Vechat-tó-thi] *Et contundam,* Præt. Kal, à כָּתַת *contudit, contrivit*; per Syncopen כַּת R. 70. in prima pers. assumit ו, R. 72.

2671 אֶגּוֹף Eg-góph] *plagâ afficiam.* A נָגַף *tetigit, attigit*: in malum, *percussit, feriit, læsit, afflixit.* Fut. Kal, compensato נ per dagesh, R. 69. pro אֶנְגּוֹף In secunda pers. *Ne* תִּגּוֹף *offendas,* Psal. 91. 12.

Vers. 32.

2672 יְחַלֵּלוּ Jehhal-lé-lu] (Si statuta mea) *profanaverint.* Ab חָלַל paulò antè Num. 2632. cum de rebus sacris dicitur, *violavit, polluit, profanavit, prostituit,* q. sacra divina perforavit. Fut. Pih. in prima pers. אֲחַלֵּל *profanabo,* vers. 35. in tertia plur. יְחַלֵּלוּ cum (..) ob pausam.

Vers. 34.

2673 אָפִיר A-phír] (& pietatem meam non) *irritam faciam.* A פּוּר *fractus, contritus fuit.* in Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵפִיר *fregit,* Metaph. *irritavit, irritum fecit, abolevit,* Fut. Hiph.

2674 אֲשַׁקֵּר Ashak-kér] (& non) *mentiar.* A שָׁקַר *mentitus est, dolosè egit, decepit,* Fut. Pih.

Vers. 35.

2675 אֲשַׁנֶּה Ashan-né] (& exitum labiorum meorum non) *mutabo.* A שָׁנָה *mutatus fuit,* in Pih. *mutavit, variavit, alteravit.* Fut. Pih. exit in (..) R. 65.

Vers. 39.

הִתְעַבַּרְתָּ עִם מְשִׁיחֶךָ *iratus est cum uncto tuo.* viz. Sedechia quem Nebucad-

cadnezar exoculatum in captivitatem abduxit. LXX. ἀνεβάλω τὸν Χριςόν σε *distulisti Christum tuum*: quod Interpretes de dilato Christi adventu exponunt.

Vers. 40.

2676 נֵאַרְתָּה Ne-ár-ta] *Detestatus es.* Targ. אַשְׁנִיתָא *mutasti.* LXX. *destruxisti.* A נָאַר Præt. Pihel compensato dagesh per (‥) R. 19. נֵאַר *removit, ex corde projecit, detestatus est.* Secunda pers. cum ה parag.

2677 נִזְרוֹ Niz-ró] (prophanâsti in terram) *coronam ejus*, LXX. sanctuarium ejus. A נָזַר *separavit*, Nom. m. נֵזֶר *separatio*, per Metaph. *corona*, *diadema*, insigne Regis aut summi Sacerdotis, eum à plebeis distinguens. Cum Affix. ut suprà Num. 770. נִזְרוֹ Psal. 132. 18.

Vers. 41.

2678 מִבְצָרָיו Mibh-tsa-ráv] (posuisti) *munitiones ejus.* A בָּצַר *præcîdit*, in Pih. *munivit*, Nom. Heemanth. מִבְצָר *munitio*, *munimentum*, plural. cum Affixo.

2679 מְחִתָּה Mehhit-tá] (in) *consternationem.* LXX. *in formidinem.* Ab חָתַת *cõtritus fuit*, in Hip. *prostravit, consternavit, terruit*, Nom. fœm. ex Particip. Hiph. deductum, מְחִתָּה *consternatio, formido, pavor.*

Vers. 42.

2680 שַׁסֻּהוּ Shas-su-hu] *Diripuerunt eum.* Targ. דְּמְסוּן יָתֵיה *conculcarunt eum.* A שָׁסַס *conculcavit, conculcando diripuit*, Præt. Kal, per Syncopen שַׁס R. 70. pl. שַׁסּוּ cum (ֻ) loco וּ & Affixo.

Vers. 43.

2681 הִשְׂמַחְתָּ His-máhh-ta] *lætificasti.* A שָׂמַח *lætatus est*, Præt. Hip. הִשְׂמִיחַ *lætificavit*, in secund. pers הִשְׂמַחְתָּ

Vers. 44.

2682 הֲקֵמֹתוֹ Ha-ke-mo-thó] (& non) *erexisti eum.* A קוּם *surgere*, Præt. Hiph. ejecto ו, R. 58. הֵקִים vel הֵקֵם *surgere fecit*, i. e. *erexit*: in secunda pers. assumit וֹ, R. 62. éstque cum Affixo.

Vers. 45.

2683 הִשְׁבַּתָּ Hish-bát-ta] *Cessare fecisti.* A שָׁבַת *cessavit, quievit*; secunda pers. Præt. Hiph. eliso ת, R. 73. הִשְׁבַּתָּ Psal. 119. 19. pro הִשְׁבַּתְתָּ

2684 מִטְּהָרוֹ Mit-toha-ró] *nitorem ejus.* A טָהֵר *mundus, purus fuit*, Nom. Heemanth. מִטְהָר *munditia, nitor*, in Affixione מִטְּהָרוֹ cum dagesh euphonico, & (ֳ) loco (:) pro מִטְהָרוֹ Aliâs etiam מ potest esse Præfixum, unde LXX. *Destruxisti eum ab emundatione ejus.*

2685 מִגַּרְתָּה Mig-gár-ta] (& thronum ejus in terram) *dejecisti*, LXX. κατέρραξας *collisisti.* Præt. Pih. מִגֵּר *dejecit, præcipitavit, collisit*: in secunda pers. cum ה parag.

Vers. 46.

2686 הִקְצַרְתָּ Hik-tsár-ta] *Decurtasti.* LXX. *minorasti.* A קָצַר *brevis, curtus fuit*, Præt. Hiph. הִקְצִיר *abreviavit, decurtavit.*

2687 עֲלוּמָיו Yalu-máv] (dies) *adolescentiæ ejus.* LXX. *temporis ejus*, q. ex עוֹלָם *seculum.* A עָלַם *occultavit*, Nom. pl. m. עֲלוּמִים *adolescentia*, *juventus*, q. pars ætatis occulta, quæ ad publica officia non adhibetur. Cum Affix. *Posuisti* עֲלֻמֵנוּ *adolescentiam nostram in lucem faciei tuæ*, Ps. 90. 7. i. e. peccata adolescentiæ nostræ, pro עֲלוּמֵינוּ Aut est singulare

Pahul

Pahul Kal, *absconditum nostrum*, i.e. peccatum nostrum occultum.

2688 הֶעֱטִיתָ He-yetí-tha] *operuisti* super eum pudorem. A עָטָה *texit*, *operuit*, Præt. Hiph. הֶעֱטָה idem. In secunda pers. mutat ה in (י) R. 66.

Vers. 47.

2689 תִּסָּתֵר Tis-sa-thér] *absconderis*. A סָתַר *abscondit*, Futur. Niph.

Vers. 48.

זְכָר אֲנִי מֶה חָלֶד *Memento quanti ævi ego sim*. Vel, *cujus durationis*, vel *quàm temporarius*. חֶלֶד (transpositis literis, ab חָדַל *desiit*) notat statum præsentis sæculi citò desinentis: vel breve nostræ curriculum vitæ: vel deniq; mundum, cujus figura παράγει, 1 Cor. 7.

ספר רביעי

Liber Quartus.

PSALMUS XC.

Vers. 4.

2690 אֶתְמוֹל Eth-mól] (sicut dies) *hesternus*. תְּמוֹל & cum א Heemanth. אֶתְמוֹל *heri*, *dies præteritus*.

Vers. 5.

2691 זְרַמְתָּם Zeram-tám] *Inundasti eos*, sc: annos hominum: i.e. inundatione abripuisti, aquæ instar fecisti eos labi, *somnus erunt*. LXX. *Quæ pro nihilo habentur, eorum adhuc erunt*. Præt. Kal, זָרַם *inundavit*, cum impetu fluctuavit, *abripuit*. In secunda pers. זָרַמְתָּ ob Affix. ם. prius (ָ) transit in (:) & posterius tollitur, R. 97.

2692 יַחֲלֹף Ja-hhalóph] (mane ut fænum) *mutabitur*. Ab חָלַף *mutavit* rem, vel locum, vel tempus, vel qualitatem. *Mane florebit*, וְחָלָף *& mutabitur*, vers. 6. cum (ָ) ob pausam. Inde Fut. Kal, יַחֲלוֹף cum (ֲ) sub guttur. R. 13. In plur. וְיַחֲלוֹפוּ *& mutabuntur*, Psal. 102. 27. cum י ob pausam.

Vers. 6.

2693 יְמוֹלֵל Jemo-lél] (ad vesperam) *succidetur* & arescet. A מוּל *præcidere*, *succidere*, Fut. Pih. geminatâ tertiâ, & quiescente secundâ in ו, R. 63.

Vers. 9.

2694 כִּלִּינוּ Kil-lí-nu] *Consumpsimus* dies nostros. A כָּלָה *consumptus fuit*, Præt. Pih. כִּלָּה *consumpsit*, sumitur tam in bonum, quàm in malum. In tertia pl. ejecto ה, R. 66. כִּלּוּנִי *consumpserunt me*, Psal. 119. 87. In prima, mutat ה in (י) ibid.

2695 כְּמוֹ־הֶגֶה Kemo-hé-ghe] *sicut sermonem*, qui ex ore prolatus, celeriter evanescit. Vel, *sicut halitum*. Targ. הֵיךְ הֲבַל פּוּמָא דִסְתָיָא *tanquam halitum oris hyemalem*, qui tempore hyberno magis apparet. LXX. *Anni nostri*

stri sicut aranea meditabantur: multùm divertêre à textu. Ab הָגָה *loqui, meditari, gemere*, halitum emittere, suprà Num. 19. fit הֶגֶה *locutio, meditatio, gemitus*, & citra quem hic non effertur, *halitus*.

Vers. 10.

2696 שְׁמוֹנִים Shemo-ním] (& si in fortitudinibus, i. e. in potenti & firma corporis constitutione) *octoginta* anni. שְׁמוֹנֶה *octo*; in plur. (ut & cætera numeralia cardinalia à tribus ad decem) tot notat denarios, quot in singulari unitates; שְׁמוֹנִים *octoginta*.

2697 וְרָהְבָּם Veroh-bám] *& robur eorum*, i. e. excellentissimum quodque eorum, labor & iniquitas. Targ. וְסוּגְעֵיהוֹן *& augmenta ipsorum*. LXX. καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν *& quod amplius eorum*, q. fuisset רָבָּם *robbam*, à רוב *multitudo*. A רָהַב *invaluit* robore & potentiâ: Nom. m. רֹהַב *robur, elatio, fastus*, per Metonym. omne illud quo homo superbire solet. Ob Affix. corripit ו in (ָ) R. 118. & (-) in (:) R. 121. facitque רָהְבָּם Aben-Ezra, *Dies* רָהְבָּם *sunt dies roboris & virium, puta dies juventutis*. Kimchi, חוֹזֶק הַיָּמִים *fortitudo dierum*, q. d. *etiam cum dies alicujus prosperè & tranquillè eunt, nil nisi labor & molestia est*.

2698 גָּז Gház] (quum) *avulsum fuerit*. A גוז *evellere, extrahere, abscindere*, Præt. Kal, ejecto ו, R. 60.

2699 חִישׁ Hhísh] *celeriter*, & avolamus. Targ. עֲדוּ בִּסְיוּהוֹבָא *transiverunt celeriter*. LXX. mirè hoc hemistichion transferunt: *Quoniam supervenit mansuetudo in nos, & erudiemur*. Ab חוּשׁ *festinare*, fit Nom. חִישׁ *festinantia*, & adverbialiter, *citò, festinanter*.

Vers. 12.

2700 לִמְנוֹת Lim-nóth] *Ad numerandum* dies nostros. A מָנָה *numeravit, supputavit*, Gerund. Kal, R. 65. כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה׃ In voce כֵּן est ambiguitas, notat n. vel *Sic*, vel *Rectum, Rectè*; duplex igitur interpretatio: Vel *Sic fac scire*, i. e. doce nos, *ut venire faciamus*, i. e. ut acquiramus, *cor sapientiæ*, i. e. sapiens. Vel, *Numerare dies nostros rectè doce nos*, &c. LXX. aliò detorquent, quæ hîc adscribere tædii aliquid afferret.

Vers. 13.

2701 וְהִנָּחֵם Vehin-na-hhém] *& pœniteat te*. LXX. *exorabilis esto*. A נָחַם suprà Num. 1067. Imper. Niph.

Vers. 14.

2702 שַׂבְּעֵנוּ Sab-be ýé-nu] *Satura nos*. A שָׂבַע suprà Num. Imper. Pih.

Vers. 17.

2703 כּוֹנְנָה Co-nena] (& opus manuum nostrarum) *confirma, stabile fac*. A כון suprà Num. 257. Imper. Pihel, geminato נ & quiescente ו in וֹ, R. 63. cum ה parag. Et cum Affixo, כּוֹנְנֵהוּ *confirma illud*, vers. eodem.

PSALMUS XCI. צא

2704 יִתְלוֹנָן Jith-lo-nán] (in umbra omnipotentis) *commorabitur*, vel *indesinenter pernoctabit*. A לוּן *pernoctare*, (unde fortè *Luna*, noctis imperatrix.) Fut. Hithp. R. 63. cum (ָ) ob pausam.

Vers. 3.

2705 יָקוּשׁ Ja-kúsh] (ex laqueo) *aucupis*. A יָקֹשׁ *laqueum* aut *rete tetendit*, Nom.

Nom. ex Pahul Kal, יָקוּשׁ *auceps*, *venator*.

Verſ. 4.

2706 וְסֹחֵרָה Veſo-hhe-rá] (clypeus) & *parma* veritas ejus. LXX. *Scuto circundabit te veritas ejus*: acceperunt pro Verbo. A סָחַר *circuivit*, Nom. fœm. סוֹחֵרָה *clypeus rotundus*, *parma*, q. parva (levia) arma, unde Martial. *Hæc quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere rarò, Parma tibi ſcutum pumilionis erit*.

Verſ. 5, & 6.

¶ Succincta & accurata explicatio horum duorum verſuum, extat apud Joſeph. Scaliger. Epiſt. 9. *Non metues* מִפַּחַד *à conſternatione noctu*, מֵחֵץ *à ſagitta volante interdiu*, מִדֶּבֶר *à peſte graſſante in crepuſculo* (caligine) מִקֶּטֶב *à vaſtitate in meridie*. Iſtis quatuor generibus comprehendit omnia, quæ hominibus imminent aut metuenda ſunt, uti mortalium vita multis malis obnoxia eſt. Et quia Hebræi τὸ νυχθήμερον quadrifariam partiuntur, in veſperam, in mediam noctem, in mane & meridiem; per noctem intelligit mediam noctem, per crepuſculum, veſperam: & ait nunquam per totum diem quicquam eorum, quæ hominibus impendent, metuendum eſſe ei, quem Deus tutum ab his omnibus præſtat, quíq; pietatem colit. Vaſtitatem καὶ ἐρήμωσιν Hebræi vocant קֶטֶב quod propriè eſt vis major καὶ θεομηνία, Quod quare *dæmonem* verterint LXX. neſcio. Hinc Sophiſtæ hariolati ſunt Dæmones in meridie vagantes. Et ſanè vetuſtas tales Dæmonas meridie infeſtos eſſe credebat, ut ille paſtor Theocritianus οὐ θέμις, ὦ ποιμάν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμι συρίσδεν, τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες.

2707 מִקֶּטֶב Mik-ké-tebh] *ab excidio*, Targ. מִסִּיעַת שֵׁדִין *à cœtu dæmonum perdentium in meridie*. LXX. ἀπὸ συμπτώματος *ab incurſu*. Nom. radicale קֶטֶב *exitium*, *lues*, morbus ſubitò hominem perimens.

2708 יָשׁוּד Ja-ſhúdh] (quod) *vaſtabit* in meridie. LXX. καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ & *dæmonio meridiano*, videntur legiſſe וְשֵׁד & *dæmonium*. A שׁוּד idem quod שָׁדַד *vaſtare*, *perdere*, Fut. Kal.

Verſ. 7.

2709 מִצִּדְּךָ Mits-tſid-dechá] *à latere tuo*. Ab inuſitato צָדַד fit צַד *latus*, eſt latitudinis, צֵלָע verò longitudinis. Cum Affix. aſſumit dageſh, & mutat (-) in (.) R. 125.

2710 יִגָּשׁ Jig-gáſh] (non) *appropinquabit*. A נָגַשׁ *acceſſit*, *appropinquavit*, Fut. Kal, compenſato נ per dageſh, R. 69. cum (ׇ) ob pauſam.

Verſ. 8.

2711 וְשִׁלֻּמַת Veſhil-lû-math], & *retributionem* impiorum. A שִׁלֵּם *retribuit*, Nom. fœm. שִׁלְּמָה *retributio*, in Regim.

Verſ. 10.

2712 תְאֻנֶּה Theün-né] (non) *impelletur* ad te malum, vel non *fortuitò occurret*. Targ. תֶּאֱרַע *accidet*, *eveniet*. Ab אִנָּה *cauſam*, *occaſionem præbuit*, *intulit*, *impulit*, *fato quodam indidit*, Fut. Pihel, R. 65.

2713 יִקְרָב Jik-rábh] (non) *appropinquabit*. A קָרַב *acceſſit ad aliquid*, *appropinquavit*, Fut. Kal. In tertia fœm. תִּקְרַב *appropinquabit ovatio mea*, Pſ. 119. 169.

Vers. 12.

2714 בָּאֶבֶן Ba-é-bhen] (ne fortè offendat) *in lapide* pes tuus. Nom. radicale אֶבֶן *lapis, saxum*: excluso ה Emphat. Plur. אֲבָנִים Cum Affix. אֲבָנֶיהָ *lapides ejus*, Ps. 102. 15.

Vers. 13.

2715 שַׁחַל Shá-hhal] (super) *leonem*. Nom. radicale שַׁחַל *leo*, scil: mediæ ætatis inter אַרְיֵה & כְּפִיר

Vers. 14.

2716 חָשַׁק Hha-shák] (in me) *amore propensus fuit*, Ipsum thema חָשַׁק *cupiit, desideravit*; metaphoricè, *complexus est*, amavit.

PSALMUS XCII. צב

2717 הַשַּׁבָּת Hash-shab-báth] (in die) *Sabbathi*. A שָׁבַת *cessavit*, fit שַׁבָּת *cessatio* à quovis opere, *quies, vacatio, Sabbathum*.

Vers. 2.

2718 לְהוֹדוֹת Leho-dhóth] *ad celebrandum*, vel *ad confitendum*. Ab הוֹדָה suprà Num. 300. Gerund. Hiph.

2719 וּלְזַמֵּר U-lezam-mér] *& ad psallendum*. A זִמֵּר suprà Num. 122. Infinitiv. Pihel.

Vers. 3.

2720 לְהַגִּיד Lehag-gídh] *Ad annunciandum*. Gerund. Hiph. ab הִגִּיד suprà Num. 2764.

Vers. 6.

2721 גָּדְלוּ Ga-dhelú] (Quàm) *magna sunt opera tua*. Præt. Kal, à גָּדַל *magnus fuit* quantitate vel qualitate. In secunda pers. גָּדַלְתָּ *magnus fuisti*, Ps. 104. 1. plur. גָּדְלוּ

2722 עָמְקוּ עa-me-kú] *profundæ sunt* cogitationes tuæ. Præt. pl. Kal, à עָמַק *profundus, immensus, incomprehensibilis fuit*.

Vers. 8.

2723 בִּפְרוֹחַ Biph-róahh] *In germinando*, i. e. cum germinant impii. Gerund. Kal, à פָּרַח *germinavit, flores emisit, pullulavit*.

2724 לְהִשָּׁמְדָם Lehish-sha-medhám] *ad exterminari ipsos*, i. e. ut exterminentur ipsi. A שָׁמַד *perditus, abolitus, destructus, exterminatus fuit*, Infin. Niph. cum Affixo.

Vers. 10.

2725 יִתְפָּרְדוּ Jith-pa-redhú] *dissipabuntur*. A פָּרַד *separavit, solvit, dispersit*, Fut. Hithp. cum (ּ) ob exclusum dagesh.

Vers. 11.

2726 בַּלֹּתִי Bal-ló-thi] *Mixtus* (perfusus) *sum* oleo viridi. Targ. רַבִּיתַ יָתִי *inaugurasti me*, unxisti me, i. e. constanti dominatu, viribus & potentiâ me donasti. LXX. *& senectus mea*, q. à בָּלָה *senuit*. A בָּלַל *miscuit, fudit, confudit, perfudit*, absolutè *perfusus fuit*. Præt. Kal, per syncopen בַּל R. 70. in prima pers. assumit ו, R. 71.

Vers. 13.

2727 כַּתָּמָר Cat-ta-már] LXX. ὡς φοῖνιξ *ut palma* florebit. Nom. radicale תָּמָר *palma*, arbor pulcherrima, viroris perpetui, diuturnis vestita frondibus, sine ulla successione; & quia durat multis annis, ideò ad similitudinem *Phœnicis* avis quæ multo tempore vivit, à Græcis φοῖνιξ vocata. Latinis à volæ manus similitudine, *palma*, quòd comam in cacumine habeat

beat circum extensam, & ramos in digitorum modum prætensos, unde & fructus ejus *dactyli* vocantur, quòd digitorum manus similitudinem referant. Hebræis forsitan à מָרָה *rebellis fuit*, à renitentia & rebellione, quòd in diversum nitatur, nec cedit oneri.

2728 יִשְׂגֶּה Jis-gé] *crescet*. A שָׂגָה *multiplicatus, auctus fuit, crevit*. Fut. Kal, exit in (··) R. 65.

Vers. 14.

2729 יְפְרִיחוּ Japh-rí-hhu] *germina profundent*. Fut. Hiph. à פָּרַח vers. 8.

PSALMUS XCIII. צג

2730 מָלָךְ Ma-lách] *regnavit*. Est ipsum thema, sed h. l. cum duplici (ָ) ob accentum Sarka, qui aliquando distinguit. Et Ps. 96, 10. ob accentum Rebia.

2731 הִתְאַזָּר Hith-az-zár] (robore) *accinxit se*. Ab אָזַר *cinxit, accinxit*, Præt. Hithp. cum (ָ) ob pausam.

Vers. 3.

2732 דָּכְיָם Doch-jám] (extollunt flumina) *contritionem suam*, fluctus, qui inter se colliduntur. LXX. *voces suas*. A דָּכָה *contudit, contrivit*, fit דֳּכִי *contritio*. Cum Affix. (.) transit in (:) R. 123. & (··) amittit suum (:) R. 15.

Vers. 5.

2733 נַאֲוָה Na-avá] (domui tuæ) *decora est* sanctitas. Vide Num. 1292.

PSALMUS XCIV. צד

Vers. 2.

2734 גֵּאִים Ge-ím] (super) *superbos*. A גָּאָה *altus, elatus fuit*, Nom. m. גֵּאֶה *superbus, fastuosus*. In plur. excludit ה·· R. 103.

Vers. 4.

2735 יִתְאַמְּרוּ Jith-am-merú] *eloquentur*, vel *prædicabunt se*. Ab אָמַר *dixit*: in Hithp. *se verbis prædicavit, extulit*, Fut. Hithp.

Vers. 6.

2736 יְרַצֵּחוּ Jeratſ-tſehhú] *occident*. A רָצַח suprà Num. 2020. Fut. Pihel, cum (..) ob pausam.

Vers. 8.

2737 בֹּעֲרִים Bo-ƴarím] (intelligite) *brutescentes* in populo. A Nom. בַּעַר *brutus*, suprà Num. 1767. fit Verbum בָּעַר *obbrutuit, brutus, stolidus fuit*. Ben. plur. Kal, בֹּעֲרִים Tar. דְשַׁטְיָין *qui stulti sunt*, LXX. ἄφρονες *insipientes*.

Vers. 9.

2738 הֲנֹטַע Hano-táƴ] *An plantans* aurem. A נָטַע *plantavit*, Ben. Kal, ex terminatione (-) cum ה Interrogativ. R. 77.

Vers. 10.

2739 הֲיוֹסֵר Hajo-ſér] *An corripiens* gentes. A יָסַר *castigando corripuit*, Ben. Kal, cum ה Interrogat.

Vers. 13.

2740 לְהַשְׁקִיט Lehaſh-kít] *Ad quietem præstandum*, i. e. ut quietem præstet ipsi. A שָׁקַט *quievit, in pace degit*. Gerund. Hiph.

2741 יִכָּרֶה Jic-ca-ré] (donec) *fodiatur* impio fovea. A כָּרָה *fodit, effodit*, Fut. Niph. exit in (··) R. 65.

Vers.

Verſ. 17.

2742 דּוּמָה Du-má] (habitaſſet) *ſilentium* anima mea. Targ. בִּשְׁתִיקוּתָא *in ſilentio*, LXX. τῷ ᾅδῃ *in inferno*, i. e. in quo ſilent manes. A דום *ſilere*, Nom. fœm. דּוּמָה *ſilentium*; eleganter dicitur de ſepulchro, quòd ibi mortui ſileant. Legitur h. l. & Pſal. 115. 17. *Non mortui laudabunt Deum, nec omnes deſcendentes* דּוּמָה *ſilentium*, Targ. בֵּית קְבוּרַת אַרְעָתָא *domum ſepulturæ terræ*, LXX. εἰς ᾅδου *in infernum. Vbi nota*, vocem ᾅδην non ſemper denotare infernum: ſic n. Genebrard. *Inferni nomine ſignificari ſepulchrum, quoniam in ſepulchro ſilet corpus.*

Verſ. 19.

2743 שַׂרְעַפַּי Sar-ꜥap-pai] (in multitudine) *cogitationum mearum.* LXX. *dolorum meorum.* Nom. plur. quadriliterum, שַׂרְעַפִּים *cogitationes*; convenit cum סַרְעַפּוֹת *rami*, nam cogitationes ſunt q. mentis rami. Legitur h. l. tantùm, & Pſ. 139. 23. שַׂרְעַפָּי cum (ָ) ob pauſam.

2744 תַּנְחוּמֶיךָ Tan-hhu-mé-cha] *conſolationes tuæ*, A נָחַם *conſolatus eſt*, Nom. Plur. Heemanth. תַּנְחוּמִים *conſolationes*, cum Affixo.

2745 יְשַׁעַשְׁעוּ Jeſha-ꜥaſh-ꜥú] *oblectabunt* animam meam. A שָׁעָה *aſpexit*. In Pihel abjecto ה, & geminatâ primâ & ſecundâ thematis, fit quadriliterum, שִׁעֲשַׁע *blandè, cum voluptate & oblectatione aſpexit, ſeipſum oblectavit*, Fut. Pihel.

Verſ. 20.

2746 הַיְחָבְרְךָ Haj-hhobh-rechá] *Num conſociabitur tibi.* Ab חָבַר *ſociatus, conſociatus fuit.* Futur. compoſit. ex Kal, & Pyhal; in Kal, facit יַחְבּוֹר, in Pyhal יְחֻבַּר Ob Affix. ךָ, ו tranſit in (ָ) (ut aliàs fit in Imperativ. & Infinitiv. formæ פְּקוֹד) ex Pyhal eſt יְ, & הַ Interrogativ. amittit ſuum (:) R. 77. Alii putant eſſe Futurum Pyhal, ſed Futura paſſivarum Conjugationum, non recipiunt Affixa.

Verſ. 21.

2747 יָגוֹדּוּ Ja-ghód-du] *Turmatim congregabuntur* contra animam juſti. Targ. יִכְנְשׁוּן בִּישָׁן *coacervabunt mala.* LXX. θηρεύσουσιν *venabuntur.* A גָּדַד *turmatim cucurrit, cum exercitu invaſit*, Fut. Kal, ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70.

PSALMUS XCV. צה

Verſ. 2.

2748 בִּזְמִרוֹת Biz-mi-róth] *in pſalmodiis.* A זָמַר ſuprà Num. 122. Nom. fœm. זְמִירָה *pſalmodia, cantus.* plur. זְמִירוֹת *pſalmodiæ*, Pſ. 119. 54. Cum Præfix. בִּזְמִרוֹת abſq; (י)

Verſ. 4.

2749 מֶחְקְרֵי Mehh-keré] (cujus in manu ejus) *perveſtigationes terræ*, i. e. abſtruſa. LXX. τὰ πέρατα *fines terræ.* Ab חָקַר remota aut abſtruſa *ſcrutatus, perſcrutatus eſt*, Nom. pl. maſc. מֶחְקָרִים in Regim.

2750 וְתוֹעֲפוֹת Vetho-ꜥaphóth] *& robora montium.* LXX. καὶ τὰ ὕψη *& altitudines*: A יָעַף *laſſus, fatigatus fuit*, Nom. pl. f. תּוֹעָפוֹת *laſſitudines*, per antiphraſin, *fortitudines*: legitur 4 in SS. & dicitur de montibus, rhinocerote & argento; quarum rerum laſſitudo, vim earum immenſam notat. *Laſſitudines montium, ſunt montes altiſſimi, qui laſſitudinem aſcendentibus pariunt.*

Verſ.

Verſ. 6.

2751 באו Po-ú] *venite.* A בוֹא *venire*, Imper. Kal, בא *veni*, pro בוֹא R. 58. pl. ובאו *& venite*, Pſ. 96. 8.

2752 נִבְרְכָה Nibh-rechá] *ingeniculabimus*, Targ. נַחְמֵט *incurvabimur*, LXX. κλαύσωμεν *ploremus coram Domino*: legerunt נִבְכֶּה *plorabimus*, neglecto ר. A בָּרַךְ *geniculatus eſt*, *ingeniculavit*, *in genua procubuit*, Prima perſ. plur. Fut. Kal, cum ה parag.

Verſ. 8.

2753 תַּקְשׁוּ Tak-ſhú] (ne) *induretis*. A קָשָׁה *durus*, *auſterus fuit*, in Hiph. הִקְשָׁה *duravit*, *induravit*. Futur. Hiph. abjecto ה, R. 66.

2754 מַסָּה Maſ-ſá] (in die) *tentationis*. A נָסָה *tentavit*, Nom. Heemanth. excluſo נ, R. 161. n. 4.

Verſ. 9.

2755 נִסּוּנִי Niſ-ſú-ni] *tentaverunt me*. Præt. Pih. נִסָּה *tentavit*, plur. abjecto ה, R. 66. נִסּוּ cum Affixo.

Verſ. 10.

2756 אַרְבָּעִים Ar-ba-yím] *Quadraginta* annis. A רָבַע *cubuit*, *flexis quatuor cruribus jacuit*, Nom. Hemanth. אַרְבַּע *quatuor*; in plural. tot notat denarios, quot in ſingulari unitates.

2757 אָקוּט A-kút] *tædio affectus ſum*. LXX. προσώχθισα *infenſus fui*. A קוּט *dolore, tædio affici, faſtidire*, Fut. Kal. R. 60.

2758 תֹּעֵי To-yé] (populus) *errantium* corde. LXX. *ſemper errant corde* ſenſu eodem. A תָּעָה *erravit*, *deviavit*, Ben. Kal, תֹּעֶה plur. ejecto ה, R. 103. תֹּעִים, in Regim.

PSALMVS XCVI. צו

Verſ. 2.

2759 בַּשְּׂרוּ Baſ-ſerú] *annunciate*. Imper. Pihel, à בִּשֵּׂר ſuprà Num. 2138.

Verſ. 3.

2760 סַפְּרוּ Sap-perú] *Enarrate*. Imper. Pihel, à סִפֵּר ſuprà Num. 86.

Verſ. 5.

2761 אֱלִילִים Eli-lím] (omnes dii populorum) *idola*, LXX. *dæmonia*. Ab אֱלִיל *nihil*, *nihilum*, res non exiſtens: q. ab אַל *non*, geminato ל, ad extremam nullitatem denotandam. Plur. אֱלִילִים *idola*, q. nihilitates, quòd nihil omninò ſint, 1 Cor. 8. 4. Vel q. אַל אֵלִים *non dii*, Dei tantùm quædam fictitia umbra, opis expers. Cum Præfix. בָּאֱלִילִים *in idolis*, Pſ. 97. 7. excluſo ה Emphat.

Verſ. 9.

2762 חִילוּ Hhí-lu] *contremiſcite* à facie ejus. Ab חוּל ſuprà Num. 502. Imper. Hiph. ejecto י, R. 58. per aphæreſin literæ Characteriſticæ, pro הָחִילוּ

Verſ. 11.

2763 יִרְעַם Jir-yám] *commovebitur* mare. A רָעַם *tonuit*, *commotus fuit*, *perſtrepuit*, Fut. Kal.

PSALMVS XCVII. צז

Verſ. 6.

2764 הִגִּידוּ Hig-gí-dhu] Præt. *Annuntiarunt*, Pl. Hip. ab הִגִּיד ſuprà N. 447.

Verſ. 7.

2765 עֹבְדֵי Yo-bhedhé] *cultores* ſculpti-

ptilis. A עָבַד ſuprà Num. 109. Benononi plur. Kal, in Regim.

2766 הַמִּתְהַלְלִים Ham-mith-ha-lelím] *qui gloriantur.* Ab הָלַל *laudavit*, in Hithp. *ſe jactavit*, vel *prædicavit.* Particip. Hithp. cum ה Relativo, excluſo dagesh ex litera ſhev. R. 20.

Verſ. 10.

2767 שִׂנְאוּ Sin-ú] *odio habete malum.* A שָׂנֵא *odio habuit*, Imper. Kal.

Verſ. 11.

2768 זָרֻעַ Za-rúa] (Lux) *ſata eſt* juſto, LXX. *orta eſt*, q. ex זָרַח *ortus fuit.* A זָרַע *ſevit, ſeminavit*, *ſemen projecit* ad ſpeciem conſervandam. Pahul Kal, cum (ֻ) loco ו

PSALMUS XCVIII. צח

Verſ. 2.

2769 גִּלָּה Gil-lá] *revelavit*, Præt. Pih. גָּלָה *revelavit*, *denudavit*, R. 65.

Verſ. 4.

2770 פִּצְחוּ Pitſ-hhú] *fragorem edite* præ gaudio. A פָּצַח *fragorem*, *ſonum edidit*, *perſonavit*, Imp. Kal.

Verſ. 6.

2771 בַּחֲצֹצְרוֹת Ba-hhatſo-tſeróth] *in tubis ductilibus*, Nom. f. חֲצֹצְרָה *tuba*, nomen habet à ſono; cujus uſus erat in templo.

Verſ. 8.

2772 יִמְחֲאוּ Jim-hhaú] (flumina) *plaudent* manu. Targ. יִמְחוֹן תַּפָּיָא אִידָא *percutient tympana manu:* poetica locutio. A מָחָא *plauſit manibus*, *comploſit.* Fut. Kal.

PSALMUS XCIX. צט

2773 תָּנוּט Ta-nút] *nutabit* terra. A נוּט *nutare*, *moveri*, Fut. Kal, R. 60.

Verſ. 5.

2774 רוֹמְמוּ Ro-memú] *Exaltate.* A רוּם *altum eſſe*, Imper. Pih. R. 63.

2775 לַהֲדֹם La-hadhóm] (adorate) *ad ſcabellum* pedum ejus, i. e. in templo quod eſt ſcabellum pedum ejus: ut ל ſit pro ב. Targ. לְבֵית מַקְדְּשֵׁהּ *ad domum ſanctuarii ejus*, inde n. orantes ſe exauditurum pollicitus eſt. LXX. *adorate ſcabellum*, omiſſo ל. Genebr. *Alluditur ad geſtum adorantium regem, & ad thronum ejus accumbentium*, q. d. *coram ſcabello pedum ejus procidite, quaſi ante pedes ejus proſtrati.* Nom. radic. הֲדֹם *ſcabellum*, pars inferior ſedis, ubi pedes reſident. Cum Præfix. *Adorabimus* לַהֲדֹם *ad ſcabellum pedum ejus*, Pſ. 132. 7. LXX. *in loco ubi ſteterunt pedes ejus.*

Verſ. 6.

2776 U-ſhemu-él] *& Samuel.* Nom. proprium celeberrimi vatis & judicis in Iſraele, à שָׁמַע *audivit*, & אֵל *Deus*: dixit n. mater ejus, *quoniam à Domino poſtulavi eum*, 1 Sam. 1. 20. Vel q. שְׁמוֹ מֵאֵל *nomen ejus à Deo.*

Verſ. 8.

2777 נֹשֵׂא No-ſé] *condonans.* A נָשָׂא ſuprà Num. 1261. Ben. Kal.

2778 וְנֹקֵם Veno-kém] *& ulciſcens.* A נָקַם ſuprà Num. 387. Ben. Kal.

PSAL-

PSALMVS C. ק

Verſ. 3.

2779 וְלֹא אֲנַחְנוּ *& non ipſi nos;* juxta Moſorethas, וְלוֹ *& ipſius nos ſumus.*

PSALMVS CI. קא

Verſ. 3.

2780 עֲשֹׂה Yaſó] *facere*, i. e. facta. A עָשָׂה *fecit*, Infin. Kal.

2781 סֵטִים Se-tím] *deflectentium*, i. e. qui deflectunt. Vel, facere ut deflectentes faciunt. A שׂוּט vel שָׂטָה *declinare, deflectere*, plur. m. סֵטִים *apoſtatæ*, cum ס loco שׂ R. 1.

2782 יִדְבַּק Jidh-bák] *adhærebit.* A דָּבַק *firmiter adhæſit.* Fut. Kal, יִדְבַּק in fœmin. תִּדְבַּק *adhærebit lingua mea*, Pſal. 135. 6.

Verſ. 4.

2783 יָסוּר Ja-ſúr] (cor pravum) *recedet* à me. Fut. Kal, à סוּר *recedere*, R. 60.

Verſ. 5.

2784 מְלוֹשְׁנִי Meloſh-ni] *Detrahens* in occulto. Targ. דִּמְשַׁתְּעֵי לִשָּׁן תְּלִיתָי *qui loquitur lingua tertia*, Vide ſuprà Num. 263. A Nom. לָשׁוֹן *lingua*, factum eſt verbum in Pih. ad formam Pohel, לוֹשֵׁן *oblocutus eſt, obtrectavit, detraxit*, ſed legitur ſolùm in Partic. מְלוֹשֵׁן q. d. *linguator.* Eſt cum (ִ) parag. ob quod ֵ mutatur in (ְ) manente ו otioſo.

2785 גְּבַהּ Gebháh] *elatum* oculis. A גָּבַהּ *altus fuit, ſuperbivit*, Nom. m. גָּבֹהַּ *altus*, וְגָבוֹהַּ *& altum*, Pſ. 138. 6. In Regim. correpto (ָ) in (:) fit per craſin גְּבַהּ Plur. הַגְּבוֹהִים *illi altiſſimi*, Pſ. 104. 18.

2786 וּרְחַב U-rehhábh] *& latum* corde, i. e. tumidum (לֹא אוּכָל *non potero* ſc: ferre. LXX. *cum eo non comedam*, q. ab אָכַל *comedit.*) A רָחַב *latus, amplus fuit*, Nom. m. רָחָב *latus, amplus*, In Regim. וּרְחַב In fœmin. רְחָבָה *ampla, lata*, Pſal. 119. 96. & ſubſtantivè בָּרְחָבָה *in ipſa amplitudine*, Ibid. verſ. 45.

Verſ. 6.

2787 יְשָׁרְתֵנִי Jeſha-rethé-ni] *miniſtrabit mihi.* A שֵׁרֵת in Pih. *miniſtravit*; differt à עָבַד *ſervivit*, quòd hoc de graviore & duriore dicatur ſervitute: illud etiam liberorum eſt. Fut. Pih. cum Affixo, compenſato dageſh per (ֵ)

PSALMVS CII. קב

Verſ. 4.

2788 כְּמוֹקֵד Kemo-kédh] (oſſa mea) *tanquam aduſtione* aduſta ſunt, vel *tanquam focus*: Targ. הֵיךְ תַּפְיָא *tanquam lebes.* LXX. ὡσεὶ φρύγιον *ſicut cremium.* A יָקַד *accenſus fuit, arſit.* Nom. Heemanth. מוֹקֵד *uſtio, aduſtio, focus.*

Verſ. 5.

2789 הוּכָּה Huc-cá] *Percuſſum eſt* ut herba. A נָכָה in Hiph. הִכָּה *percuſſit*, ſuprà Num. 160. Præt. Hoph. הֻכָּה *percuſſus fuit*, eſt cum ו loco (ֻ) R. 107.

2790 וַיִּבַשׁ Vaj-ji-bháſh] *& exaruit* cor meum: ut ſol herbam viridem, ita mœſtitia percutit cor meum, quoad exareſcat. A יָבֵשׁ *aruit, exaruit.* Fut. Kal, quieſcente (ִ) in (.) R. 55. אִיבַשׁ *areſcam*, verſ. 12. cum (ַ) ob pauſam. In tertia perſ. cum ו Converſ. abjecto (ִ) וַיִּבַשׁ pro וַיִּיבַשׁ.

Verſ. 7.

2791 דָּמִיתִי Da-mí-thi] *Similis fui.* Præt. Kal, à דָּמָה *ſimilis fuit*, Pſalm. 144. 4. In prima perſ. mutat ה in (י) R. 66.

2792 לִקְאַת Lik-ath] *ululæ deſerti*, voce ſcil: lamentabili. LXX. *Pelicano ſolitario.* A קָאָה vel קוֹא *vomuit*, Nom. fœm. קָאַת *avis ſylveſtris*, vocem edens lamentabilem, *ulula*, vel *onocrotalus*, avis cygno ſimilis, ſic dicta quòd collum in aqua mergens ſpiránſque veluti ruditum aſini edat: ab ὄνος *aſinus* & κρόταλος *crepitus*. Vel *pelecanus*, avis immunda, quæ conchas calore ventris coctas, rurſus evomit, ut teſtis ejectis, eſculenta ſeligat. In Regim. קְאַת R. 114, & 115.

2793 כְּכוֹס Kechós] *ſicut noctua* ſolitudinum. Targ. הֵיךְ קִפּוּפָא דִי בְּאַרְעָא נְגוּבְתָא *ſicut noctua, quæ eſt in terra vaſta.* LXX. *ſicut nycticorax.* Nom. radicale כּוֹס *bubo*, avis feralis & nocturna, debilis ad volandum, in cavernis commorans, à bovis mugitu, quem imitari videtur, ita appellata.

Verſ. 8.

2794 שָׁקַדְתִּי Sha-kádh-ti] *Advigilavi.* Præt. Kal, שָׁקַד *ſedulus, intentus fuit, advigilavit*, Pſ. 127. 1.

2795 בּוֹדֵד Bo-dhédh] (fui ſicut paſſer) *ſolitarius*, abſque conſorte vel compare. Targ. דְּפָרַח וְנָיֵד בִּלְחוֹדוֹי *qui volitat & vagatur ſolus.* A בָּדַד *ſolus, ſolitarius fuit, ſolum ſe reddidit*: legitur tantùm in Ben. Kal.

2796 גָּג Gágh] (ſuper) *tecto.* Nom. radicale גָּג *tectum*, pars ſuperior domus plana, & ſub dio exiſtens, ut antiquus mos erat. In plur. fœm. reſoluto (׳) in (-) & dageſh, R. 112. *ſicut herba* גַּגּוֹת *tectorum*, Pſalm. 129. 6. citò areſcens.

Verſ. 9.

2797 מְהוֹלָלַי Meho-la-láj] *inſanientes mei*, i. e. contra me. Ab הָלַל ſuprà Num. 233. Particip. pl. Pihel, ad formam Pohel, cum Affixo. LXX. *& qui laudabant me*, legerunt ex הָלַל.

Verſ. 10.

2798 אֵפֶר E'-pher] *cinerem.* Nom. radicale אֵפֶר *cinis*, ſ. pulvis in quem materia uſta reſolvitur; q. à פָּרָה *fructificavit*, per antiphraſin, quòd cinis fœcunditatem prohibeat, & ſterilitatem inducat: unde mœroris & luctus ſignum eſt in ſacris. Cum Præf. כָּאֵפֶר *ſicut cinerem*, Pſal. 147. 16. excluſo ה Emphat.

2799 וְשִׁקֻּוַי Veſhik-kú-váj] *& potiones meas.* A שָׁקָה *bibit.* Nom. m. שִׁקּוּי *potio*, omnis generis *potus*. Plur. שִׁקֻּוִים cum Affixo.

2800 מָסָכְתִּי Ma-ſách-ti] (cum fletu) *miſcebam.* A מָסַךְ *miſcuit, temperavit*; prima perſ. Præt. Kal, cum (׳) ob pauſam.

Verſ. 14.

2801 תְּרַחֵם Tera-hhém] *miſereberis.* A רָחַם ſuprà Num. 734. Fut. Pihel, abſorpto dageſh.

2802 לְחֶנְנָהּ Lehhen-ná] (tempus) *miſerendi ejus*, gratiam facere ei. Ab חָנַן *gratiam fecit, miſertus eſt.* Infin. Pihel. cum Affixo, pro לְחַנְּנָהּ ubi dageſh ex litera ſhevata tollitur, R. 20. & (׳) pro (-) ponitur, R. 107.

Verſ. 15.

2803 יְחוֹנֵנוּ Jehho-né-nu] (& pulverem ejus) *gratum habebunt*, diligent. A ſuperiori חָנַן Futur. Pohel, cum (..) ob pauſam.

Verſ.

Verſ. 17.

2804 בָּנָה *ædificavit.* Ipſum thema.
2805 וְנִרְאָה Venir-á] *& conſpectus eſt.* Præt. Niph. à רָאָה *vidit.*

Verſ. 18.

2806 הָעַרְעָר Ha-ɣar-ɣár] (reſpexit ad orationem) *myricæ*, i. e. hominis afflicti & dejecti. Targ. *ad orationem deſolatorum.* LXX. *humilium.* עַרְעַר *myrica*, humilis & puſillus frutex, folio ſcabro, flore purpureo, concretu muſcoſo, quo apes impensè delectantur. In pauſa cum (ָ) עַרְעָר Vel *reſpexit ad orationem nudatiſſimi*; ut ſit à עָרָה *nudus fuit*, עַרְעָר *nudatiſſimus*, omni ope deſtitutus; geminatâ primâ & ſecundâ, abjecto ה. Vel, denique *Reſpexit ad excitantem orationem ſuam*; ut ſit à עוּר *excitare.*

Verſ. 19.

2807 נִבְרָא Nibh-ra] (& populus) *creatus* laudabit Dominum, Tar. דַּעֲתִיד לְאִתְבְּרָאָה *qui in futuro creabitur.* LXX. *qui creabitur*, naſcetur. A בָּרָא *creavit*, Part. Niph.

Verſ. 21.

לִשְׁמוֹעַ Liſh-móaɣ] *Ad audiendum* gemitum vincti, Gerund. Kal. à שָׁמַע *audivit.*
2808 לְפַתֵּחַ Lephat-téahh] *ad ſolvendum* (*filios mortis*) i. e. deſtinatos morti, vel filios perditos, quomodo filius contumax, dicitur *filius contumaciæ*: ita ut ſit vel Genitivus finis, vel Genitivus adjuncti. A פָּתַח *aperuit, ſolvit*, Gerund. Pih.

Verſ. 23.

2809 בְּהִקָּבֵץ Behik-ka-bhéts] *In congregando*, i. e. dum congregantur. A קָבַץ *collegit, congregavit*, dicitur de re diſperſa: Gerund. Niph.
2810 לַעֲבוֹד La-ɣabhódh] *ad colendum* Dominum. A עָבַד ſuprà Num. 109. Gerund. Kal.

Verſ. 24.

2811 קִצַּר Kitſ-tsár] *abbreviavit* dies meos. LXX. *paucitatem dierum meorum*, acceperunt pro Nomine קֹצֶר A קָצַר *brevis, curtus fuit*, Præt. Pih. cum (ִ) loco (ֹ)

Verſ. 25.

2812 בַּחֲצִי Ba-hhatſi] *in dimidio dierum meorum.* Ab חָצָה *dimidiavit*, fit חֲצִי *dimidium, medietas.*

Verſ. 27.

2813 יִבְלוּ Jibh-lú] (ſicut veſtimentum) *veteraſcent.* A בָּלָה *ſenuit, inveteravit*, Fut. Kal. abjecto ה R. 66.
2814 תַּחֲלִיפֵם Ta-hhali-phém] *mutabis eos.* Ab חָלַף *mutavit*, rem vel locum *variavit*, Fut. Hiph. cum Affix.

PSALMVS CIII. קג

Verſ. 3.

2815 הַסֹּולֵחַ Haſ-ſo-léahh] *Qui parcit.* A סָלַח *pepercit, propitius fuit, condonavit.* Benoni Kal, cum ה Relativo, R. 76.
2816 הָרוֹפֵא Ha-ro-phé] *qui ſanat.* A רָפָא *dolorem mitigavit, ſanavit*, Ben. Kal, cum ה Relativo.
תַּחֲלוּאָיְכִי Ta-hhalu-áj-chi] *infirmitates tuas.* Ab חָלָה *infirmus fuit, ægrotavit*, Nom. plur. Heemanth. תַּחֲלוּאִים *morbi, dolores*, mutato ה in א, R. 1. cum Affixo Syriaco יְכִי pro Hebr. יִךְ, R. 146.

Verſ. 4.

2817 הַמְעַטְּרֵכִי Ha-me ɣat-teré-chi] *qui coro-*

coronat te. A עָטַר *coronavit*, Part. Pih. מְעַטֵּר cum ה Relativo, R. 76. & Affixo Syr. כִי

Vers. 5.

2819 הַמַּשְׂבִּיעַ Ham-mas-biaʿ] *Qui satiat.* A שָׂבַע *satur fuit*, Præt. Hiph. הִשְׂבִּיעַ *saturavit*, Psal. 107. 9. unde Particip. cum ה Relat.

2820 תִּתְחַדֵּשׁ Tith-hhad-désh] *renovabitur.* Ab חִדֵּשׁ *novavit, renovavit*, Futur. Hithp.

2821 כַּנֶּשֶׁר Can-né-sher] *ut aquila*, juventus tua. Nom. radicale נֶשֶׁר *aquila*, cum כ similitud. excluso ה Emphat. Vel à Chald. נְשַׁר *cecidit, decidit*, quòd quoque decennio ei decidant plumæ, totáq; implumis maneat; quibus paulò pòst pullulantibus, vetusta mater iterum renovatur in pullum. Convenit cum שׁוּר *respicere*, quòd recto obtutu solem aspiciat: item cum יָשַׁר *rectum esse*, quòd volatum rectè dirigat in prædam.

Vers. 6.

2822 עֲשׁוּקִים ʿashu-kím] *oppressis.* A עָשַׁק *oppressit, vim fecit*, Pahul, Kal, עָשׁוּק *oppressus*, plur. cum Præfix. לַעֲשׁוּקִים *oppressis.*

Vers. 9.

2823 יָרִיב Ja-ribh] *litigabit.* A רוּב *litigare*, Fut. Hiph. R. 58.

2824 יִטּוֹר Jit-tór] (nec in æternum) *asservabit.* Targ. יִטּוֹר דְּבָבוֹ *servabit odium suum*, LXX. *comminabitur.* A נָטַר *servavit, asservavit, custodivit*, plerumq; sumitur in malum, & per ellipsin, *servavit inimicitias, iram, odium*, &c. Fut. Kal, ejecto נ, R. 69.

Vers. 11.

2825 כִּגְבֹהַּ Chigh-bhóah] *Secundùm altum esse*, i.e. secundùm altitudinem. A גָּבַהּ *altus, excelsus, sublimis fuit*, Infinit. Kal, pro Nomine.

Vers. 12.

2826 כִּרְחוֹק Kir-hhók] *Secundùm distare*, i. e. quantùm distat. A רָחַק *longè, procul abesse, distare*, Infin. Kal, cum כ similitud.

Vers. 13.

2827 כְּרַחֵם Kera-hhém] *Secundùm misereri*, i. e. quomodo miseretur. A רָחַם suprà Num. 734. Infin. Pih. absorpto dagesh.

Vers. 14.

2828 יִצְרֵנוּ Jitz-ré-nu] (novit) *figmentum nostrum.* A יָצַר, *finxit*, Nom. m. יֵצֶר *figmentum*, cum Affixo, ut suprà Num. 770.

2829 זָכוּר Za-chúr] *memor* quòd pulvis sumus. A זָכַר *recordatus est*, Partic. Pahul.

Vers. 15.

2830 כְּצִיץ Ketsíts] *sicut flos.* A צוּץ suprà Num. 2279. fit צִיץ *flos*, cum כ similitudin.

Vers. 16.

2831 יַכִּירֶנּוּ Jac-ki-rén-nu] (& non) *agnoscet ipsum.* A נָכַר *agnitus fuit*, in Hiph. הִכִּיר *agnovit, cognovit, discrevit.* Fut. Hiph. compensato נ per dagesh, R. 69. cum Affix.

Vers. 18.

2832 וּלְזֹכְרֵי U-lezo-cheré] *& recordantibus.* A זָכַר, paulò ante, Benoni plur. Kal, in Regim.

Vers. 19.

2833 מָשָׁלָה Ma-shá-la] (& regnum ejus in omnibus) *dominatur.* A מָשַׁל suprà Num. 402. Præt. fœm. Kal, cum (ָ) ob pausam, pro מָשְׁלָה

Vers.

Verſ. 21.

2834 מְשָׁרְתָיו Meſha-rethâv] *miniſtri ejus.* A שֵׁרֵת ſuprà Num. 2787. Nom. Participiale Pihel, מְשָׁרֵת *miniſter.* Plural. cum Affixo, מְשָׁרְתָיו Pſ. 104. 4.

Verſ. 22.

7835 מֶמְשַׁלְתּוֹ Mem-ſhal-tó] *dominium ejus.* A ſuperiori מָשַׁל Nom. fœmin. Heemanth. מֶמְשָׁלָה & מֶמְשֶׁלֶת *dominium, poteſtas.* לְמֶמְשֶׁלֶת *ad dominium,* Pſal. 136. 8. Cum Affix. utrumque (..) tranſit in (:) R. 122. & prius in (-) וּמֶמְשַׁלְתְּךָ *& dominium tuum.* Plur. מֶמְשָׁלוֹת in Regim. (.) in (:) לְמֶמְשְׁלוֹת *in dominium noctis,* Pſal. 136. 9. Cum Affix. מַמְשְׁלוֹתָיו *dominia ejus,* Pſal. 114. 2. cum (-) ſub מ pro (..)

PSALMUS CIV. קד

Verſ. 2.

2836 עֹטֶה ע o-té] *Amictus.* A עָטָה *opertus fuit,* ſuprà Num. 2250. Benoni Kal, exit in (..) R. 65.

2837 כַּשַּׂלְמָה Caſ-ſam-lá] *ſicut veſtimento.* Ab Arabico שָׁמַל *veſtivit, induit.* Nom. f. שַׂמְלָה & שִׂמְלָה *veſtis,* cum כ ſimilitud. quod excludit ה Emphat.

2838 נוֹטֶה No-té] *extendens* cœlos. A נָטָה *extendit,* Ben. Kal, ut ſuprà.

2839 כַּיְרִיעָה Ca-jeri-ע á] *ſicut cortinam.* LXX. *ſicut pellem.* Nom. fœmin. יְרִיעָה *cortina, velum, aulæum,* quo parietes aularum veſtiuntur: cum כ ſimilitud. excluſo ה Emphat. & ſublato (:) ex (,) ſhevato, R. 20.

Verſ. 3.

2840 הַמְקָרֶה Ha-meka-ré] *Qui contignat,* tanquàm tignis tegit. A קָרָה *occurrit,* in Pih. קֵרָה *occurrere fecit, conjunxit, contignavit,* trabes ita diſpoſuit, ut una alteri occurrat. Part. Pih. cum (.) ob excluſum dageſh, & cum ה Relat. ut ſuprà 2828.

2841 עֲלִיּוֹתָיו ע alij-jo-thâv] *cœnacula ſua.* Nubes mediæ regionis, quæ ſunt quaſi contignatio ſuper terram. LXX. *ſuperiora ejus.* A עָלָה *aſcendit,* Nom. fœm. עֲלִיָּה *cœnaculum,* ſuperior domus pars, ad quam per ſcalas aſcendebant, ibique cœnabant. Plur. cum Affix. & Præfix. *Rigans montes* מֵעֲלִיּוֹתָיו *è cœnaculis ſuis,* v. 13.

2842 רְכוּבוֹ Rechu-bhó] (qui ponit nubes) *vehiculum ſuum.* A רָכַב *vectus fuit,* fit רְכוּב *vehiculum.*

2843 הַמְהַלֵּךְ Ha-mehal-léch] *qui ambulat.* Ab הָלַךְ *ambulavit.* Part. Pih. ut Num. 2828.

Verſ. 7.

2844 יֵחָפֵזוּן Je-hha-phé-zun] (à voce tonitrui tui) *trepidè ſurripient ſe.* Targ. יִתְבַּהֲלוּן *terrebuntur.* Ab חָפַז ſuprà Num. 1255. Fut. Niph. cum ן parag. poſterius (..) eſt ob pauſam, & prius, ob dageſh ejectum.

Verſ. 8.

2845 בְּקָעוֹת Beka-ע óth] *valles.* A בָּקַע *fidit,* Nom. fœm. בִּקְעָה *vallis,* quòd à montibus utrinque diſſecta ſit: facit plur. בְּקָעוֹת R. 32.

Verſ. 9.

2846 לְכַסּוֹת Lechaſ-ſóth] *ad operiendum.* Gerund. Pih. à כָּסָה *operuit.*

Verſ. 10.

2847 הַמְשַׁלֵּחַ Ha-meſhal-léahh] *Qui mittit.* A שָׁלַח *miſit,* Part. Pih. ut 2828.

Verſ.

Verſ. 11.

2848 יִשְׁבְּרוּ Jiſh-berú] *frangent*. A שָׁבַר *fregit*, Fut. plur. Kal.

2849 פְּרָאִים Phera-im] *Onagri* ſitim ſuam, qui ob corporis ſiccitatem, frequenter ſitim patiuntur. Nom. radicale פֶּרֶא *onager*, aſinus ſylveſtris (unde Latin. *Fera*, quòd ferarum ſit notiſſima fera Onager) Plur. פְּרָאִים R. 122.

Verſ. 12.

2850 עֳפָאִים ץapha-im] (è medio) *frondium*, Targ. צַוְיָא *ramorum*. LXX. *petrarum*. Ab inuſitato עֳפָה fit plur. tantùm m. עֳפָאִים *rami*, *frondes*; quod tamen apud Chald. uſurpatur in ſing. עֳפִי Dan. 4. 11.

Verſ. 13.

2851 מַשְׁקֶה Maſh-ké] *Irrigans* montes. A שָׁקָה *bibit*, in Hiph. הִשְׁקָה *bibere dedit*, *potavit*, *rigavit*, *irrigavit*, Particip. Hiph. מַשְׁקֶה R. 65. in Regim. (..) ante ה tranſit in (..) R. 122.

Verſ. 14.

2852 מַצְמִיחַ Matſ-míahh] *Germinare faciens*. A צָמַח ſuprà Num. 2613. Particip. Hiph. & cum ה Relativo, הַמַּצְמִיחַ *qui germinare facit*, Pſalm. 147. 8.

2853 לַעֲבֹדַת La-ץabho-dhath] (& herbam) *ſervituti* hominis. A עָבַד *ſervivit*, Nom. fœm. עֲבוֹדָה *ſervitus*, *miniſterium*, *opus*. In Regim. עֲבֹדַת Cum Affix. וְלַעֲבוֹדָתוֹ *& ad culturam ejus*, v. 23.

2854 לְהוֹצִיא Leho-tsí] *ad producendum*. A יָצָא *exiit*, in Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹצִיא *exire fecit*, *produxit*, Gerund. Hiph.

Verſ. 15.

2855 לְהַצְהִיל Lehatſ-hil] *ad faciendum* *hinnire* faciem præ oleo, i. e. præ lætitia. Vel ut LXX. τοῦ ἱλαρῦναι *ad exhilarandum faciem oleo*; vultus n. lætitiam proclamat, oleo vel unguenta delibutus: hinnitus a. in equo, hilaritatis indicium eſt. Targ. לְאַנְהָרָא *ad illuſtrandum*, q. eſſet לְהַצְהִיר A צָהַל *hinnivit*, proprium eſt equorum, hinc *jubilavit*, *exultavit*, *lætitiam clarâ voce teſtatus eſt*: equi n. cum hinniunt, exultare videntur. Gerund. Hiphil.

Verſ. 17.

2856 יְקַנֵּנוּ Jekan-né-nu] (illic paſſeres) *nidificabunt*. A קִנֵּן *nidificavit*, *nidum poſuit*, Fut. plur. Pih. cum (..) ob pauſam, pro יְקַנְּנוּ

2857 חֲסִידָה Hhaſi-dhá] *ciconia*. Ab חֶסֶד *pietas*, *beneficentia*, Nom. fœm. חֲסִידָה *ciconia*, avis pia, benefica & grata: hæc n. (teſte Ariſt.) parentes ſenio confectos nutrit, in volando, feſſos, juvat portátque.

2858 בְּרוֹשִׁים Bero-ſhím] *abietes* domus ejus: ciconiæ n. nidificant in abietibus. LXX. *Erodii domus dux eorum eſt*: legerunt בְּרֹאשָׁם *in capite ipſorum*. Nom. radicale בְּרוֹשׁ *abies*, arbor altiſſima, terreni humoris expers, ideóque levis, & miræ rectitudinis.

Verſ. 18.

2859 לַיְּעֵלִים Laj-je ץe-lim] (montes excelſi) *capreis*. LXX. *cervis*. A עָלָה *aſcendit*, fit יָעֵלָה *caprea*, *rupicapra*, quòd montes & rupes aſcendat, (alii referunt ad יָעַל) plur. יְעֵלִים ubi ל excludit ה Emphat.

2860 לַשְׁפַנִּים Laſh-ſhephan-nim] (petræ latibulum) *cuniculis* LXX. *petra refugium leporibus*. Nom. radicale שָׁפָן *cuniculus*, animal ſimile lepori, quod ſub terra cuniculos ipſi facere ſolet, Martial.

Martial. *Gaudet in effossis habitare cnniculus antris.* In pl. posterius (ֶ) transit in (ְ) & dagesh, R. 112. & prius in (ְ) R. 114. éstque cum ל, quod excludit ה Emphat.

Vers. 20.

2861 תִּרְמֹשׂ Thir-mós] (in ipsa sc: nocte) *calcabit* omnis bestia sylvæ. Fut. Kal, à רָמַשׂ (idem quod רָמַס) *repsit, calcavit:* unde vers. 25. רֶמֶשׂ *reptile*, quicquid repit, h. e. sine pedibus progreditur, aut quod pedes habet adeò exiguos, ut eis carere videatur.

Vers. 21.

2862 שֹׁאֲגִים Sho-aghím] (Leunculi) *rugientes*. Ben. Kal, suprà Num. 998.

2863 וּלְבַקֵּשׁ U-lebhak-késh] *& ad inquirendum*. Infin. Pih. à בִּקֵּשׁ Num. 183.

Vers. 22.

2864 תִּזְרַח Tiz-ráhh] *Exorietur* sol. A זָרַח *ortus, exortus fuit*, Psl. 112. 4. i. e. splenduit, Futur. Kal.

2865 יֵאָסֵפוּן Je-a-sé-phun] *recipient se*. Ab אָסַף Num. 1130. Fut. Niph. cum ן parag. ubi posterius (..) est ob pausam, pro (ְ) & prius ob exclusum dagesh.

2866 יִרְבָּצוּן Jir-bá-tsun] *accubabunt*. A רָבַץ Num. 1054. Fut. Kal, cum ן parag. & (ָ) ob pausam.

Vers. 24.

2867 קִנְיָנֶךָ Kin-ja-né-cha] (impleta est terra) *possessionibus tuis*, divitiis. LXX. *creatione tua*. A קָנָה *paravit*, quoquo modo *acquisivit*. Nom. Heem. קִנְיָן *possessio, divitiæ*, in omni re præter pecuariam. Cum Affix. *& dominator in omni* קִנְיָנוֹ *possessione ejus*, Psal. 105. 21. plur. קִנְיָנִים *opes, divitiæ*, cum Affixo.

Vers. 25.

2868 קְטַנּוֹת Ketan-nóth] (animalia) *pusilla* cum magnis. A קָטֹן *parvus, pusillus fuit*, quantitate & qualitate. Nom. m. קָטָן *parvus, pusillus*, fœm. קְטַנָּה ut paulò ante Num. 2860. pl. m. הַקְּטַנִּים *ipsos pusillos*, Psal. 115. 13. Fœm. קְטַנּוֹת

Vers. 26.

2869 לְשַׂחֶק־בּוֹ Lesa-hhek-bó] *ad ludendum in eo*, sc: mari, ut Leviathan maximus ille maris incola, in eo se moveat, exerceat, & q. ludat. LXX. *Draco iste quem formasti* ἐμπαίζειν αὐτῷ *ad illudendum ei*, sensu valdè obscuro. A שָׂחַק suprà Num. 71. Infinit. Pih. absorpto dagesh, cum (ֶ) ob Maccaph. pro לְשַׂחֵק

Vers. 27.

2870 יְשַׂבֵּרוּן Jesab-bé-run] *sperabunt*. A שָׂבַר *animo in aliquid intendit, illud potiendi causâ*, hinc, *speravit, expectavit*. Fut. Pih. *oculi omnium in te* יְשַׂבֵּרוּ *sperabunt*, Psl. 145. 15. & cum ן parag. יְשַׂבֵּרוּן cum (..) ob pausam.

Vers. 28.

2871 יִלְקֹטוּן Jil-kó-tun] *colligent*. A לָקַט (unde forsitan Latin.) *legit, collegit*. Fut. pl. Kal, cum ן parag. & ו ob pausam.

Vers. 29.

2872 יִבָּהֵלוּן Jib-ba-hé-lun] *turbabuntur*. A בָּהַל suprà Num. 290. Fut. Niph. יִבָּהֲלוּ cum ן parag. יִבָּהֵלוּן & (..) ob pausam.

2873 יִגְוָעוּן Jigh-vá-ɣun] *exspirabunt*. A גָּוַע suprà Num. 2648. Fut. Kal, cum (ָ) ob pausam, & ן parag.

Verſ. 30.

2874 יִבָּרֵאוּן Jib-ba-ré-un] *creabuntur.* A בָּרָא in Niph. נִבְרָא *creatus* ex nihilo, aut ex alio novus, productus *fuit*, Futur. Niph, ut paulò antè, Num. 2870.

2875 וּתְחַדֵּשׁ U-thehhad-désh] *& renovabis.* Ab חִדֵּשׁ *renovavit*, Fut. Pih.

Verſ. 32.

2876 הַמַּבִּיט Ham-mab-bít] *Qui respicit.* Ab הִבִּיט ſuprà Num. 530. Partic. Hiph. (pro præſenti) cum ה Rel.

2877 וַתִּרְעָד Vat-tir-ყádh] *& tremuit.* A רָעַד *tremuit, contremuit.* Fut. Kal, cum ו Converſ. & (ָ) ob pauſam.

2878 יִגַּע Jig-gáყ] *tanget.* A נָגַע *tetigit*, tam in bonum quàm in malum. Fut. Kal, compenſato נ per dageſh, R. 69. In plur. *Ne* תִּגְּעוּ *tangatis in unctos meos*, Pſ. 105. 15.

Verſ. 34.

2879 יֶעֱרַב Je-ყerábh] *Dulceſcet.* A עָרַב *miſcuit*, inde *dulcis, jucundus, gratus fuit*, quòd mixta & temperata gratiora ſint. Fut. Kal, ubi guttural. punctuat ſe & præcedentem, R. 13.

PSALMUS CV. קה

2880 קִרְאוּ Kir-ú] *invocate.* A קָרָא *clamavit, invocavit*, Imper. Kal.

Verſ. 2.

2881 שִׂיחוּ Si-hhu] *loquimini*, A שׂוּחַ ſuprà Num. 1899. Imper. Hiph. per Aphæreſin ה pro הָשִׂיחוּ

Verſ. 3.

2882 הִתְהַלְלוּ Hith-ha-lelu] *Laudate vos.* Ab הִלֵּל *laudavit*, Imper. Hithp. excluſo dageſh ex ל ſhevato, R. 20.

Verſ. 4.

2883 דִּרְשׁוּ Dir-ſhú] *Quærite.* Imper. Kal, à דָּרַשׁ ſuprà Num. 445.

Verſ. 9.

2884 וּשְׁבוּעָתוֹ U-ſhebhu-ყá-thó] *& juramentum ejus*, à שָׁבַע in Niph. נִשְׁבַּע *juravit*, Nom. fœm. שְׁבוּעָה *juramentum*, cum Affix. ה tranſit in ת

2885 לְיִשְׂחָק Lejiſ-hhák] *ad Iſaac.* A שָׂחַק vel צָחַק *riſit*, Nom. proprium filii Abrahæ à riſu Saræ, & gaudio Abrahami. Scribitur 4 cum שׂ, aliâs ſemper cum צ, יִצְחָק.

Verſ. 11.

2886 כְּנַעַן Kená-ყan] *Canaan.* A כָּנַע *depreſſit, humiliavit.* Nom. proprium כְּנַעַן *Canaan* filius Cham, Gen. 9. 18. ab hoc terra Canaan nomen ſortita eſt, quam ipſe, & decem populi, ex decem filiis ejus progeniti, incolebant. In pauſa כְּנָעַן

Verſ. 12.

2887 וְגָרִים Vegha-rim] *& peregrini*, A גּוּר ſuprà Num. 231. Præt. Kal, R. 60. גָּר *peregrinatus eſt*, verſ. 23. In prima perſ. גַּרְתִּי *peregrinatus ſum*, Pſal. 120. 5. In Partic. ut in Præter. גָּר plur. גָּרִים

Verſ. 14.

2888 לְעָשְׁקָם Le ყoſh-kám] *ad opprimendum eos.* A עָשַׁק *oppreſſit*, Infinit. Kal, ob Affix. mutat ו in (ָ) R. 98.

Verſ. 16.

2889 מַטֵּה Mat-té] (omnem) *baculum* panis fregit. Targ. סְעַד מֵיכְלָא *fulcrum cibi.* A נָטָה *inclinavit*, Nom. m. Heemanth. eliſo נ, R. 161, n. 4. מַטֶּה

מַטֵּה *baculus*, quo quis nititur: *scipio*: In Regim. mutat (..) in (..) R. 122.

Vers. 17.

2890 נִמְכַּר Nim-cár] *venditus est*. A מָכַר *tradidit, vendidit*, Præt. Niph.

Vers. 18.

2891 בַּכֶּבֶל Bac-ké-bhel] (afflixerunt) *in compede*. Targ. בְּשׁוּשַׁלְתָּא *in catena*. Nom. radicale כֶּבֶל *compes, catena*, excluso ה Emphat. In plur. constructo, בְּכַבְלֵי *compedibus ferri*, Pſ. 149. 8. i. e. ferreis.

2892 רַגְלָיו Juxta vocales, est רַגְלוֹ *pedem ejus*, cum י redundante; juxta consonantes est רַגְלָיו *pedes ejus*; Et sic v. 28. דְּבָרוֹ *verbum ejus*, vel *verba ejus*.

Vers. 20.

2893 וַיַּתִּירֵהוּ Vaj-jat-ti-ré-hu] *& expedivit eum*. LXX. καὶ ἔλυσεν αὐτὸν *& solvit eum*. A נָתַר *saliit, subsiliit*; in Hiph. R. 69. הִתִּיר *exsilire fecit*, Fut. Hiph. cum Affixo & ו Convers.

2894 וַיְפַתְּחֵהוּ Va-jephat-tehhé-hu] *& solvit eum*. LXX. *& dimisit eum*. A פָּתַח *aperuit, solvit*, Fut. Pih. cum Affixo.

Vers. 22.

2895 לֶאֱסֹר Le-esór] *Ad ligandum* principes בְּנַפְשׁוֹ in anima sua. LXX. τοῦ παιδεῦσαι *ut erudiret principes, sicut semetipsum*: legerunt à יָסַר *erudiit*, & בְּנַפְשׁוֹ acceperunt cum כ similitud. & Af. י. Infinit. Kal, cum (..) &c. R. 13.

2896 וּזְקֵנָיו U-zeke-náv] *& senes ejus*. A זָקֵן *senuit*, fit זָקֵן *senex*, ætate, sapientiâ, & dignitate. In plural. servat (..) R. 117. זְקֵנִים *senes*, Cum Præfix. מִזְּקֵנִים *præ senioribus*, Psal. 119. 100. Cum Affix. וּזְקֵנָיו *& seniores ejus*.

2897 יְחַכֵּם Jehhac-kém] *sapientes reddet*. Ab חָכַם *sapiens, doctus, astutus fuit*, Futur. Pih. in secunda perſ. cum Affix. תְּחַכְּמֵנִי *sapientiorem reddes me*, Pſ. 119. 98. in tertia, יְחַכֵּם *peritum reddet*.

Vers. 24.

2898 וַיֶּפֶר Vaj-jé-pher] *Et fructificare fecit*. Targ. וְאַפִּישׁ *& auxit* populum suum. A פָּרָה *fructificavit*, Futur. Hiph. per apocopen, R. 67. n. 4. pro יַפְרֶה

2899 וַיַּעֲצִמֵהוּ Vaj-ja-ꜰatſi-mé-hu] *& potentem effecit eum*. A עָצַם *fortis, robustus fuit*, Hiph. הֶעֱצִים *roboravit, potentem, robustum effecit*. Fut. Hiph. cum Affix. & ו Converſ. deficiente (י) pro וַיַּעֲצִימֵהוּ

Vers. 24.

2900 לְהִתְנַכֵּל Lehith-nac-kél] *ad dolose agendum*, vel *ad dolosos se reddendos*. Targ. לְהַשְׁבָא בִּישָׁן *ad cogitandum mala*. A נָכַל *dolosè, callidè egit*: in Hithp. הִתְנַכֵּל *dolosum, fraudulentum se reddidit*. Gerund. Hithp.

Vers. 28.

2901 וַיַּחְשִׁךְ Vaj-ja-hhaſhích] *& obtenebrare fecit*, obscuravit. Ab חָשַׁךְ *obscurus fuit*; in Hiph. הֶחְשִׁיךְ *obscuravit, obtenebravit*. Fut. Hiph. cum ו Converſ. deficiente (י) pro וַיַּחְשִׁיךְ

וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ *& non rebelles fuerunt verbo ejus*, sc: Moses & Aharon, ex verſ. 26. LXX. ὅτι παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ, *quia exacerbaverunt sermones ejus*, acceperunt de Ægyptiis. Et sic vetus translatio Anglicana: **And they were not obedient unto his Word.**

Vers. 29.

2902 וַיָּמֶת Vaj-já-meth] *& morte affecit*.

cit. A מוּת *mori*, Fut. Hiph. ejecto ו R. 58. יָמֵת at ו Conversiv. mutat (..) in (.) R. 127.

Vers. 30.

2903 שָׁרַץ Sha-ráts] *Scaturivit* terra eorum ranis. Ipsum thema שָׁרַץ *scaturivit*, propriè dicitur de aqua: hinc *copiosè produxit*, genuit ut pisces.

2904 בְּחַדְרֵי Behhadh-ré] *in penetralibus* regum. Nom. radicale חֶדֶר *penetrale, cubiculum, conclave*, plur. חֲדָרִים in Regim. חַדְרֵי ut suprà Num. 98.

Vers. 31.

2905 כִּנִּים Kin-ním] *pediculi*. Ab inusitato כָּנַן fit plur. כִּנִּים 4 legitur in SS.

Vers. 33.

2906 וּתְאֵנָתָם U-thee-na-thám] *& ficum eorum*. Nom. radicale fœmin. תְּאֵנָה *ficus*, arbor & fructus: hoc tamen discrimine, quòd in singul. semper dicitur de arbore, in plur. æquè de utroque.

Vers. 34.

2907 וְיֶלֶק Vejé-lek] *& bruchus*. A לָקַק *lambit*, Nom. m. יֶלֶק genus locustæ, instar crabronis, sed minoris quantitatis, alatum, omnia vastans.

Vers. 37.

2908 כּוֹשֵׁל Co-shél] (& non erat in tribubus eorum) *impingens*. LXX. *infirmus*. A כָּשַׁל *impegit, pede offendit*, Ben. Kal.

Vers. 39.

2909 פָּרַשׂ Pa-rás] *Expandit* nubem. Ipsa radix, פָּרַשׂ *supernè expandit, expandendo operuit*. In plur. פָּרְשׂוּ *extenderunt*, Ps. 140. 6.

2910 לְמָסָךְ Lema-sách] *in operimentum*. LXX. εἰς σκέπην *in protectionem*. A סָכַךְ *texit, operuit*, Nom. Heemanth. מָסָךְ *velum, tegumentum, aulaum*.

2911 לְהָאִיר Leha-ír] *ad illuminandum* Ab הֵאִיר suprà Num. 605. Gerund. Hiphil.

Vers. 40.

2912 שְׂלָו Seláv] (& adduxit) *coturnicem*, Targ. פַּסְיוֹנִין *phasianos*. Ab inusitato שָׁלָה fit שְׂלָו *coturnix*, avis terrestris magis quàm sublimis: q. per ש dextrum à שָׁלָה *pacificum esse, otio abundare*, quòd in abundantia frumenti, otiosa & secura desideat, pinguedine ingrandescens.

Vers. 45.

2913 בַּעֲבוּר Ba-ɣabhúr] *ut* custodiant. A עָבַר *transivit*, fit עֲבוּר & constructum cum ב, בַּעֲבוּר *propter, propterea, ut*, quòd notet transitum à causa ad effectum, vel contrà.

PSALMUS CVI. קו

Vers. 2.

2914 יְמַלֵּל Jemal-lél] (Quis) *eloquetur* potentias Domini? Targ. יְכֹל לְמַלָּלָא *poterit loqui*? A מִלֵּל *dixit, locutus est*, Fut. Pih.

Vers. 5.

2915 לִשְׂמוֹחַ Lis-moáhh] *ad lætandum*. Gerund. Kal, à שָׂמַח *lætatus est*.

2916 לְהִתְהַלֵּל Lehith-hal-lél] *ad gloriandum*. Gerund. Hithp. ab הִלֵּל *laudavit*.

Vers. 6.

2917 הֶעֱוִינוּ He-ɣeví-nu] *iniquè egimus*. A עָוָה *curvus, obliquus, perversus, iniquus fuit*, Præt. Hiph. הֶעֱוָה *curvavit, pervertit, depravavit, iniquè egit*: in prima pers. plur. mutat ה in (י) R. 66.

הרשענו

2918 הִרְשָׁעְנוּ Hir-shá-nu] *injuſtè egimus*. A רָשַׁע *improbus fuit*, Præt. Hiph. הִרְשִׁיעַ *injuſtè egit, operatus eſt*; ſæpius eſt forenſe, *injuſtum pronunciavit, condemnavit*. Prima perſ. plur. cum (ִ) ob pauſam.

Verſ. 7.

2919 בְּיַם־סוּף Bejam-ſúph] *ad mare caricis*. LXX. ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ *in rubro mari*. A סוּף *deficere, conſumi*, Nom. m. ſine plur. סוּף *juncus, alga, carex*, quòd creſcat in extreminate fluminis aut maris. Inde יַם סוּף *mare junci*, ſive juncoſum: dicitur & *mare Rubrum*, à colore fundi. At Benjamin in itinerario ait, dici יַם סוּף *mare finis*, quod ſit יָם הָאַחֲרוֹן *mare ultimum* terræ ſanctæ. Porro יָם *mare*, in Regim. ſemper retinet (ַ) præterquam ſequente סוּף

Verſ. 9.

2920 וַיִּגְעַר Vaj-jigh-ár] *Et increpavit*. Fut. Kal, cum ו Converſiv. à גָּעַר ſuprà Num. 423.

2921 וַיֶּחֱרַב Vaj-je-hherábh] *& exſiccatũ eſt*. Ab חָרַב *ſiccatus, exſiccatus fuit*. Fut. Kal, cum ו Conv. & (ָ) ob pauſ.

2922 וַיּוֹלִיכֵם Vaj-jo-li-chém] *& fecit ire eos*, deduxit. A יָלַךְ *ivit*: in Hiph. mutato (ָ) in וֹ, R. 57. הוֹלִיךְ *ire fecit*, F. Hi. cum Af. יוֹלִיכֵם *faciet ut abeant illi*; Pſ. 125. 5. & h. l. cum ו Conv.

Verſ. 11.

2923 נוֹתָר No-thár] (unus ex eis non) *relictus fuit*: (pro quo Exod. 14. habetur נִשְׁאַר) A יָתַר *ſuperfuit*, Præt. Niph. mutato (ָ) in וֹ, R. 57. נוֹתַר *reliquus manſit*, eſt cum (ָ) ob pauſ.

Verſ. 12.

2924 וַיַּאֲמִינוּ Vaj-ja-amí-nu] *Et crediderunt*. Ab הֶאֱמִין ſuprà Num. 1156.

Fut. Hiph. cum ו Converſ.

Verſ. 13.

2925 מִהֲרוּ Mi-harú] *Feſtinârunt*. Præt. plur. Pih. abſorpto dageſh, à מִהֵר *feſtinavit, acceleravit*: quod alteri verbo junctum, adverbiaſcit, R. 41. n. 2. *Feſtinarunt obliti ſunt*, i. e. citò obliti ſunt.

Verſ. 15.

2926 שֶׁאֱלָתָם She-ela-thám] (Et dedit ipſis) *petitionem ipſorum*. A שָׁאַל *petiit*, Nom. f. שְׁאֵלָה *petitio*. Ob Affix. ה tranſit in ת, & (..) in (:) ſub gutturali in compoſit. quod punctuat præcedentem.

2927 רָזוֹן Ra-zón] (& miſit) *maciem* in animas ipſorum. LXX. πλησμονὴν *ſaturitatem*. A רָזָה *emaciavit*, Nom. Heemanth. רָזוֹן *macies*.

Verſ. 17.

2928 דָּתָן Da-thán] (& deglutivit) *Dathan*. A דָּת *lex, jus, mandatum*, Nom. prop. דָּתָן collegæ Coræ, Num. 16. 1.

2929 אֲבִירָם Abhi-rám] Nom. proprium fratris Dathan, compoſit. ex אָב *pater*, & רָם *excelſus*.

Verſ. 19.

2930 בְּחֹרֵב Behho-rébh] (Fecerunt vitulum) *in Choreb*. Ab חָרַב *aruit*, nomen montis חוֹרֵב *ab ariditate*, idem qui Sinai, ubi lex fuit promulgata; éſtque in ditione gentis Amalec ſitus, 1 Reg. 19. 8.

2931 לְמַסֵּכָה Lemaſ-ſa-chá] (& incurvarunt ſe) *fuſili*. A נָסַךְ *fudit*, Nom. Heemanth. fœm. ejecto נ, R. 161. n. 4. מַסֵּכָה *fuſile*, ænea ſtatua.

Verſ. 20.

2932 בְּתַבְנִית Bethabh-níth] Et mutarunt gloriam ejus) *in ſimilitudinem* bovis

bovis. A בָּנָה *adificavit*, quacunque opera *fabrificavit*, Nom. fœm. Hemanth. תַּבְנִית *similitudo, figura, typus, exemplar, structura*, Ps. 144. 12.

Vers. 23.

2933 לְהַשְׁמִידָם Lehash-mi-dhám] *ad abolendos eos.* A שָׁמַד *perdidit, abolevit*, Gerund. Hiph. cum Affixo.

2934 בַּפֶּרֶץ Bap-pé-rets] (nisi Moses electus ejus stetisset) *in ipsa ruptura*, quam precibus suis sepivit. A פָּרַץ *rupit, perrupit*, Nom. m. פֶּרֶץ *ruptura*, Ps. 144. 14. *Non est* פֶּרֶץ *ruptura, neque egrediens*, orbitas neque abortus. Excluso ה Emphat. בַּפֶּרֶץ

2935 מֵהַשְׁחִית Me-hash-hhíth] *à perdendo*, i. e. ne perderet eos. A שָׁחַת *perdidit, corrupit*, Infin. Hiph. cum præfixo מ quod negationem includit, R. 41.

Vers. 24.

2936 חֶמְדָּה Hhem-dá] (Et spreverunt in terram, i.e. terram) *desiderii*. Ab חָמַד *desideravit*, Nom. f. חֶמְדָּה *desiderium, res desiderabilis* & pretiosa.

Vers. 25.

2937 וַיֵּרָגְנוּ Vaj-jera-ghenú] *Et murmurarunt.* A רָגַן *murmuravit*, Futur. Niph. cum ו Convers. & (‥) pro (.) sub (י) ob exclusum dagesh.

Vers. 27.

2938 וּלְזָרוֹתָם U-leza-ro-thám] *& dispergendum eos.* A זָרָה *sparsit, dispersit*, Gerund. Pih. R. 65. cum (׳) sub ז ob exclusum dagesh, R. 19.

Vers. 28.

2939 וַיִּצָּמְדוּ Vaj-jits-tsa-medhú] *Et copulati sunt.* A צָמַד in Niph. נִצְמַד *ligatus, alligatus, conjunctus, copulatus fuit*, Fut. Niph. cum ו Conv.

2940 לְבַעַל פְּעוֹר Lebha-yal-pe yór] *ipsi Baal Peor.* LXX. ע per γ efferunt, Βεελφεγώρ. בַּעַל *Dominus* cui servitur, It. *maritus*: hinc בַּעַל פְּעוֹר idolum Moabitarum, à monte פְּעוֹר ubi בֵּית פְּעוֹר *domus*, (templum) *Peor* fuit, & cultus, Num. 2332. *Et accepit Balak Bileam in verticem* הַפְּעוֹר Deut. 34. *Et sepelivit eum in valle, in terra Moab, è regione,* בֵּית פְּעוֹר Vel à פָּעַר *aperuit, distendit*, quòd esset Deus turpitudinis & libidinis, quæ in lingua Hebr. *nuditatis* nomine significatur: unde non multùm voce detorta, πρίαπος hortorum Deus, cujus cultus in commessationibus, lasciviâ, & effreni libidine versabatur.

Vers. 29.

2941 וַתִּפְרָץ Vat-tiph-rots] *& irrupit* in eos. A פָּרַץ *rupit, irrupit, disrupit.* Fut. Kal, cum ו Convers. & cum (׳°) ob Maccaph. R. 134.

2942 מַגֵּפָה Mag-ge-phá] *plaga.* A נָגַף *plaga affecit*, Nom. f. Heemanth. excluso נ, R. 161. n. 4. מַגֵּפָה *plaga, percussio lethalis.* Cum ה Emphat. הַמַּגֵּפָה *illa plaga*, v. 30.

Vers. 30.

2943 פִּינְחָס (Et stetit) *Pinchas*; fuit nepos Aharon.

2944 וַיְפַלֵּל Vaje-phal-lél] *& supplex oravit.* LXX. καὶ ἐξιλάσατο *& placavit.* A פָּלַל suprà Num. 178. Fut. Pih. cum ו Convers. excluso dagesh in (י) R. 20.

2945 וַתֵּעָצַר Vat-te-ya-tsár] *& coercita fuit* illa plaga. A עָצַר *clausit, cohibuit, coercuit.* Fut. Niph. cum (‥) sub ת pro (.) ob exclusum dagesh, R. 19.

Vers. 31.

2946 וַתֵּחָשֶׁב Vat-te-hhá-shebh] *Et repu-*

pu-

putatum est ei. Ab חָשַׁב *cogitavit, putavit, reputavit, imputavit,* tertia perſ. fœm. Fut. Niph. (quæ poſita abſolutè, impersonaliter redditur. R. 43. n. 2.) cum (..) ſub ח ob excluſum dageſh, R. 19. & cum ו converſ. ob quod eſt (·) R. 127. pro וַתֵּחָשֵׁב

Verſ. 32.

2947 וַיַּקְצִיפוּ Vaj-jak-tsí-phu] *Et effervescere fecerunt eum.* A קָצַף *efferbuit, vehementer iratus fuit*, irati enim q. ebulliunt. Fut. Hiph.

2948 וַיֵּרַע Vaj-jé-raע] *& malè fuit Moſi.* LXX. *& afflictus eſt Moſes.* A יָרַע *malus fuit*, vel *viſus eſt, diſplicuit.* Fut. Kal, occultato (י) radicali in (..) R. 55.

Verſ. 33.

2949 הִמְרוּ Him-rú] (Quia) *exacerbaverunt.* A מָרָה ſuprà Num. 271. Præt. plur. Hiph. eliſo ה, R. 66.

2950 וַיְבַטֵּא Va-jebhat-té] *& pronunciavit.* A בָּטָא *protulit, pronunciavit*, os pronunciando aperuit; legitur h. l. tantùm in Fut. Pih. & Lev. 5. 4. in Infinitiv.

Verſ. 34.

2951 הִשְׁמִידוּ Hiſh-mí-dhu] (non) *aboleverunt.* A שָׁמַד *perdere, abolere*, Præt. Hiph.

Verſ. 35.

2952 וַיִּתְעָרְבוּ Vaj-jith-עa-rebhú] *Et commiſcuerunt ſeſe.* A עָרַב *miſcuit*, Fut. Hithp. cum (·) ob excluſum dageſh.

2953 וַיִּלְמְדוּ Vaj-jil-medhú] *& didicerunt.* A לָמַד *didicit*, Fut. Kal, אֶלְמַד *diſcam*, Pſal. 119. 71. cum ה parag. וְאֶלְמְדָה *& diſcam*, Ibid. v. 73. In pl. cum ו Converſ. וַיִּלְמְדוּ

Verſ. 36.

2954 עֲצַבֵּיהֶם עatſab-be-hém] Et coluerunt) *idola eorum.* A עָצַב *doluit*, pl. maſc. עֲצַבִּים *idola*, quòd Deum irritent, doleréque faciant: vel quòd dolorem potiùs & terrorem afferant conſcientiis, quàm levamen. In Regim. עֲצַבֵּי *idola gentium*, Pſ. 135. 15. לַעֲצַבֵּי *idolis Canaan*, infrà verſ. 38. Cum Affix. עֲצַבֵּיהֶם *idola eorum*, Pſal. 115. 4.

Verſ. 37.

2955 לַשֵּׁדִים Laſh-ſhe-dhím] *dæmonibus illis.* A שׁוּד vel שָׁדַד *vaſtari*, fit שֵׁד *dæmon*, plur. שֵׁדִים *dæmones*, quòd vaſtant mundum, vel quòd inhabitent loca vaſta. Legitur Deut. 32. 17. & h. l. excluſo ה Emphat.

Verſ. 38.

¶ זִבְּחוּ *Sacrificaverunt* ſculptilibus Canaan. A זָבַח ſuprà Num. 197. Pr. Pihel.

¶ וַתֶּחֱנַף *& contaminata fuit* terra. Ab חָנַף *ſimulavit*, ſuprà Num. 1392. de inanimatis, *pollutus, contaminatus, profanus fuit*, Fut. Kal.

Verſ. 39.

¶ וַיִּטְמְאוּ *Et polluti fuerunt.* A טָמֵא ſuprà Num. 2503. Fut. Kal.

¶ וַיִּזְנוּ *& ſcortati ſunt.* A זָנָה ſuprà Num. 2318. Fut. Kal, R. 66.

Verſ. 40.

¶ וַיִּחַר *Et accenſus fuit* ſc. irâ. Ab חָרָה ſuprà Num. 758. Fut. Kal, integrè eſſet יֶחֱרֶה per apocopen וַיִּחַר R. 67. n. 2. & pro (·) ponitur (-) R. 110.

Verſ. 42.

2956 וַיִּכָּנְעוּ Vaj-jie-ka-neעú] *& humiliati ſunt.* A כָּנַע *depreſſit, humiliavit,*

avit, Fut. pl. Niph. cum ו Converſ.

Verſ. 43.

פְּעָמִים רַבּוֹת] *Vicibus multis.* LXX. πλεονάκις *ſæpe* פַּעַם *Vice* plur. פְּעָמִים ſuprà Num. 696.

2957 וַיָּמֹכּוּ Vaj-ja-móc-cu] *& depreſſi ſunt* in (propter) iniquitate ſua. A מָכַךְ *depreſſus, attenuatus fuit*, de tenuiori fortuna dicitur. Fut. Kal, ſyncopatâ mediâ radicali, R. 70.

Verſ. 44.

וַיַּרְא Vaj-jár] *Et vidit*. A רָאָה *vidit*, Fut. apocopatum Kal, cum (-) ſub (ִ) quaſi eſſet ex Hip. R. 69. N. 1.

בְּשָׁמְעוֹ Beſhom-עó] *in exaudiendo eum*, i. e. cum exaudiret. Gerun. Kal, à שָׁמַע *audivit*, cum Affix. ut ſuprà Num. 124.

Verſ. 45.

וַיִּנָּחֵם *& pœnituit eum*. A נָחַם ſuprà Num. 1067. *condoluit*, & quia dolor eſt paſſio, ideò uſurpatur in Niphal. Fut. יִנָּחֵם *pœnitebit*, Pſalm. 110. 4. וַיִּנָּחֵם cum ו Converſ.

Verſ. 46.

2958 שׁוֹבֵיהֶם Sho-bhe-hém] (in conſpectu omnium) *captivos detinentium eos*. A שָׁבָה *captivavit, captivum duxit, detinuit*. Benoni Kal, שׁוֹבֶה plur. שׁוֹבִים R. 103. cum Affix. שׁוֹבֵיהֶם *abductores eorum*, שׁוֹבֵינוּ *abductores noſtri*, Pſ. 137. 3.

Verſ. 47.

2959 וְקַבְּצֵנוּ Vekab-betſé-nu] *& congrega nos*. A קָבַץ *diſperſa collegit, congregavit*. Præt. Pih. cum Affix. קִבְּצָם *congregavit eos*, Pſal. 107. 3. & Imper. h. l. קַבְּצֵנוּ

2960 לְהִשְׁתַּבֵּחַ Lehiſh-tab-béahh] *ad gloriandum*, i. e. ut noſmet gloriemur. A שָׁבַח ſuprà Num. 2039. Gerund. Hithp. per Metatheſin ש & ת, R. 47. pro לְהִתְשַׁבֵּחַ

ספר חמישי

LIBER QUINTUS.

PSALMUS CVII. קז

Verſ. 2.

2961 גְּאוּלֵי Geu-lé] *redempti* Jehovæ. A גָּאַל ſuprà Num. 934. Pahul Kal, גָּאוּל *redemptus*, plur. in Regim.

Verſ. 5.

רְעֵבִים Reעe-bhim] *Famelici*. A

2962 רָעֵב *eſurivit* רָעֵב *famelicus*, plural. רְעֵבִים & לִרְעֵבִים *ipſis famelicis*, excluſo ה Emphat. In fœm. רְעֵבָה *famelicam animam*, verſ. 9.

2963 צְמֵאִים Tſeme-im] *ſitibundi*. A צָמֵא *ſitivit*, fit Nom. צָמֵא *ſitiens*, plur. צְמֵאִים *ſitientes*.

Verſ. 9.

2964 שׁוֹקֵקָה Sho-ké-ka] (animam) *appetentem*. A שָׁקַק *cucurrit, diſcurrit*, jugiter ambulavit. Benoni Kal, שׁוֹקֵק in fœm. שׁוֹקֵקָה & in pauſa שׁוֹקֵקָה *diſcurrens*, i. e. appetens.

Verſ. 11.

2965 נָאֲצוּ Na-á-tſu] *ſpreverunt*. A נָאַץ *ſprevit, contempſit, averſatus eſt*. Præt. pl. Kal, נָאָצוּ *averſati ſunt*, cum (ָ) ſub א ob pauſam.

Verſ.

Verſ. 16.

2966 נְחשֶׁת Nehhó-ſheth] (januas) *æris*, i. e. æreas. Nom. fœm. נְחשֶׁת *æs, cuprum, chalybs.*

2967 וּבְרִיחֵי Ú-bheri-hhe] *& vectes.* A בָּרַח *fugit*, בְּרִיחַ *vectis*, q. celerrimè hinc inde trajicitur pl. בְּרִיחִים in Reg. וּבְרִיחֵי בְּרִיחֵי *vectes, repagula*, 147 13. *& repagula ferri.*

Verſ. 17.

2968 אֱוִילִים Evi-lím] *Stulti*, à ſingul. אֱוִיל *ſtultus, ſtolidus.* pl. אֱוִילִים

2969 יִתְעַנּוּ Jith-ɣan-nú] *affliċtantur.* A עָנָה *afflixit.* Fut. pl. Hithpael, excluſo ה, R. 66. pro יִתְעַנְּהוּ

Verſ. 20.

2970 מִשְּׁחִיתוֹתָם Miſh-ſhehhi-thothám] *ex retibus ipſorum*, i. e. ex reliquiis morbi. A שָׁחַת *corrupit*, plural. fœm. שְׁחִיתוֹת *retia*, quibus perduntur homines. Alii *ex foveis ipſorum.*

Verſ. 26.

2971 תִּתְמוֹגָג Tith-mo-gágh] *diſſolvit ſe.* A מוּג *liqueſieri, diſſolvi*, tertia perſ. fœm. Fut. Hithp. quieſcente ſecunda ו in ו, & geminatâ tertiâ R. 63. cum (ּ) ob pauſam.

Verſ. 27.

2972 יָחוֹגּוּ Ja-hhóg-gu] *Circumagentur.* Ab חָגַג *circumgyravit, ſubſiliit, tripudiavit.* Fut. pl. Kal, יָחוֹגוּ per ſyncopen, R. 70.

2973 וְיָנוּעוּ Veja-nu-ɣu] *& movebuntur.* A נוּעַ *motus, vagatus eſt.* Fut. pl. Kal, cum Infin. נוֹעַ יָנוּעוּ *& vagando vagabuntur*, Pſ. 109. 10. וְיָנוּעוּ *& movebunt ſe.*

2974 כַּשִּׁכּוֹר Caſh-ſhic-cór] *ſicut ebrius* *ipſe*, à שָׁכַר *largiùs bibit, inebriatus eſt.* שִׁכּוֹר *ebrius*, excluſo ה Emph.

2975 תִּתְבַּלָּע Tith-bal-láɣ] (& omnis ſapientia eorum) *ſemetipſam abſorpſit.* à בָּלַע *abſorbuit, deglutivit*, Fut. Hithp. cum (ּ) pro (-) ob pauſam.

Verſ. 29.

2976 לִדְמָמָה Lidh-ma-ma] *in ſilentium.* A דָּמַם *ſiluit*, Nom. fœmin. דְּמָמָה *ſilentium, quies*, cum Præf. ל

Verſ. 30.

2977 יִשְׁתֹּקוּ Jiſh-tó ku] *tranquilli fuerunt.* A שָׁתַק *quievit, tranquillus fuit.* Fut. pl. Kal, cum ו loco (:) ob pauſam.

2978 מְחוֹז Mehhoz] (ad) *portum* voluntatis (deſiderii) eorum. Nom. radic. מְחוֹז *portus, terminus.* Aliis מ eſt Heemanth.

Verſ. 33.

2979 לְצִמָּאוֹן Letſim-ma-ón] *in ſiticuloſum locum.* A צָמֵא *ſitivit*, Nom. Heemanth. צִמָּאוֹן *locus aridus & ſiticuloſus.*

Verſ. 35.

2980 לַאֲגַם La-agham] *in ſtagnum aquarum*, Nom. radic. אֲגַם *ſtagnum, lacus, lacuna*, Pſal. 114. 8.

Verſ. 36.

2981 וַיּוֹשֶׁב Vaj-jo-ſhebh] *Et habitare facit.* A יָשַׁב *ſedit, habitavit.* Fut. Hiph. mutato (ו) in ו R. 57. cum (ֶ) in ultima pro (..) ob retractum accentum, R. 127. pro וַיּוֹשֵׁב

Verſ. 37.

2982 וַיִּזְרְעוּ Vaj-jiz-reɣú] *& conſeverunt.* A זָרַע *ſeminavit, ſevit.* Fut. pl. Kal, cum ו Converſ.

2983 כְּרָמִים Cera-mím] *vineas*. Nom. radicale כֶּרֶם *vinea*, in plur. כְּרָמִים
2984 תְּבוּאָה Thebhu-a] (fructum) *proventus*. A בּוֹא *venire*. Nom. Heemanth. fœmin. תְּבוּאָה *proventus*, *reditus*, propriè venturus. Fructus agri vel vineæ, quem domum יָבִיאוּ *inferunt*, s. colligunt.

Vers. 38.

2985 יַמְטִיט Jam-ṭít] *minuet*. A מְעַט *minutus*, *diminutus fuit*. Fut. Hiph.

Vers. 39.

2986 וַיִּמְעֲטוּ Vaj-jim-ṭatú] *Et diminuti sunt*. A מְעַט *paucus fuit*. Fut. plur. Kal, cum ו Conversivo & (֞) ob guttural.
2987 מֵעֹצֶר Me-ṭó-tser] *à coarctatione*. A עָצַר *clausit*, *conclusit*, *coercuit*, *detinuit*, עֹצֶר *claustrum*, locus ubi aliquis detinetur, *carcer*, omnis cohibitio. Cum Præfix. מֵעֹצֶר *è carcere*.

Vers. 40.

2988 שֹׁפֵךְ Sho-phéch] *Effundens*. A שָׁפַךְ *fudit*, *effudit*, *profudit*. Ben. Kal.
2989 וַיַּתְעֵם Vaj-jath-ṭém] *& errare fivit eos*. A תָּעָה *erravit*, *aberravit*, *deviavit*. Fut. Hiph. cum ו Conv. ubi ob Affixum tollitur ה. R. 103.
2990 בְּתֹהוּ Bethó-hu] *in solitudine* absque via. A Chald. תְּהַה *stupuit*, *obstupuit*, fit תֹּהוּ *solitudo*, *desolatio stupenda & admiranda*. *Vacuitas*, *inane*, *inanitas*.

Vers. 43.

2991 וְיִתְבּוֹנְנוּ Vejith-bo-nenú] *& intelligent*. A בּוּן *intelligere*, Futur. Hithpah, suprà Num. 1440. אֶתְבּוֹנָן *perpendam*, Psal. 119. 95. cum (·) ob pausam. It. *prudens fiam*, Psalm. 119. 104. In tertia pl. וְיִתְבּוֹנָנוּ *& intelligere conabuntur*, studebunt.

PSALMUS CVIII. קח

Quædam voces hujus Psalmi extant Psal. 57. & quædam 60.

PSALMUS CIX. קט

Vers. 3.

2992 וַיִּלָּחֲמוּנִי Vaj-jil-la-hhamú-ni] *& oppugnant me*. A לָחַם *vesci*, *pugnare*, Fut. pl. Niph. cum Affixo.

Vers. 4.

2993 אַהֲבָתִי A-habha-thi] (Pro) *dilectione mea*. Ab אָהַב *dilexit*. Nom. fœm. אַהֲבָה *amor*, *dilectio*. Cum Affixo mutato ה in ת, אַהֲבָתִי *amor meus*, vers. 5.

Vers. 6.

2994 הַפְקֵד Haph-kédh] *Præfice*. A פָּקַד *visitavit* in bonum vel malum, suprà Num. 685. Imper. Hiph. הַפְקֵד *visitare fac*, præpone.
2995 וְשָׂטָן Vesa-tán] *& adversarius*, LXX. καὶ διάβολος. A שָׂטַן *adversatus est*, fit שָׂטָן *Satan*, *osor*, *inimicus*, *adversarius*, quod nomen & homini & diabolo tribuitur.

Vers. 8.

2996 פְּקֻדָּתוֹ Pekud-da-thó] *præfecturam ejus*. A פָּקַד suprà Num. 2994. Nom. fœm. פְּקֻדָּה *visitatio*, *inspectio*, *officium*, *præfectura*. cum dagesh euphonico. R. 18. Cum Affix. פְּקֻדָּתוֹ *visitationem*, s. *repositum ejus*. Targ. *numerum annorum ejus*. LXX. καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ.

Vers. 10.

2997 וְשִׁאֲלוּ Veshi-é-lu] *& putant*, i. e. mendicent. A שָׁאַל in Pih. שִׁאֵל *petiit*, *interrogavit*, *postulavit*. Præt. pl. Pih.

Pih. וְשִׁאֲלוּ & *postulant*, cum (..) in pausa pro שָׁאֲלוּ absorpto dagesh.

Vers. 11.

2998 נוֹשֶׁה No-shé] *fœnerator*. A נָשָׁה *Mutuò dedit, fœneravit, exegit*. Benoni Kal, נוֹשֶׁה *mutuans, creditor, debiti exactor*.

2999 וְיָבוֹזּוּ Veja-bhóz-zu] *& diripiant*. A בָּזַז *diripuit, prædatus fuit*. Futur. Kal, per Syncopen, R. 70.

Vers. 12.

3000 מֹשֵׁךְ *protrahens*. A מָשַׁךְ *traxit, protraxit*. Ben. Kal.

Vers. 16.

3001 יַעַן Já-yan] *Propterea*, יַעַן *propter, eò quòd*. Est causale. Potest referri ad עָנָה *respondit*, q. responsionem & redditionem causæ diceres.

3003 וְנִכְאֵה Venich-é] *Et affectum dolore* cordis. A כָּאָה *turbavit, perturbavit, ægritudine affecit*. Part. Niph. cum(..)loco(··)R.65. In Reg. R. 122.

3003 לְמוֹתֵת Lemo-theth] *ad interficiendum*. A מוּת *mori*. Gerund. Pihel, geminatâ postremâ, ac quiesc. secundâ in ו R. 63.

Vers. 17.

3004 קְלָלָה Kela-lá] (Et dilexit) *maledictionem*. A קָלַל *vilipendit*. Nom. fœm. קְלָלָה *vilipensio, maledictio*, q. honoris & bonorum levificatio.

Vers. 18.

3005 כְּמַדּוֹ Kemad-dó] *tanquam vestem*. A מָדַד *mensus est*. מַדּוֹ *vestis, indusium*, q. commensuratum corpori, cum ו paragogico. R. 102. n. 3.

Vers. 19.

3006 וּלְמֵזַח U-lemé-zahh] *& robori* (robore) accingat eam, ut sc: fortior sit accincta. Nom. radicale מֵזַח *fortitudo, vis, robur*. Aliis, *cingulum*, quo lumbi firmantur. Legitur bis, h. l. & Esa. 23. 10.

Vers. 23.

3007 בִּנְטוֹתוֹ Bin-to-thó] *in declinando illam*, i. e. cum declinat illa (umbra) A נָטָה *inclinavit, declinavit*. Gerund. Kal, exit in וֹת R. 65.

3008 נֶהֱלָכְתִּי Neh-láchti] *ablatus sum*. Ab הָלַךְ *abiit*. Præt. Niph. נֶהֱלַכְתִּי vel נֶהֱלָכְתִּי *abii*, i. e. *perii*. Targ. *consumptus sum*, evanui, celeriter interii.

3009 נִנְעַרְתִּי Nin-yár-ti] *excussus sum*. A נָעַר de loco in locum *movit, agitavit, excussit*. Prima pers. Præterit. Niph. נִנְעַרְתִּי Targ. *agitatus sum* ex uno loco in alium instar locustæ, quæ non habet nidum.

Vers. 24.

3010 בִּרְכַּי Bir-caj] *genua mea*. A בָּרַךְ *geniculatus est*. בֶּרֶךְ *poples, genu*, quod flectitur. Duale, בִּרְכַּיִם *genua*. Cum Affix. בִּרְכַּי

3011 כָּחַשׁ Ca-hhásh] *emarcuit*. Ipsa radix כָּחַשׁ *mentitus fuit*, per Metaph. *marcuit, emarcuit*: nam quæ marcescunt, quodammodo mentiuntur priori corporis habitui.

Vers. 29.

3012 כַּמְעִיל Cam-yíl] *sicut pallium*, A מָעַל *prævaricari*. מְעִיל *pallium, vestis summa*, à prævaricatione scil: vel q. מֵעַל *de super*, cum כ similitud.

PSALMVS CX. קי

3013 שֵׁב Shebh] *sede*. A יָשַׁב *sedit*. Imper. Kal, abjecto (י) R. 54.

Vers. 2.

3014 רְדֵה Redhé] *dominare.* A רָדָה *subegit, dominatus est*, Imper. Kal, R. 65.

Vers. 3.

3015 מִשְׁחָר Mish-hhar] *auroræ.* A שָׁחַר *quæsivit.* Nom. Heemanth. מִשְׁחָר *aurora.* Legitur h. l. tantùm. A *matrice auroræ*, (i. e. ex utero tenebroso) *tibi ros pueritiæ tuæ*, i. e. quando conceptus es in matrice, loco nulla luce referto, tibi nihilominus affuit ros, i. e. gratia divina.

3016 טַל Tal] *ros.* A טָלַל *operuit, texit*, טַל *ros* terram operiens, & humectans. כְּטַל *sicut ros*, Ps. 133. 3.

3017 יַלְדֻתֶךָ Jal-dû-thé-cha] *pueritiæ tuæ.* A יָלַד *genuit.* Nom. fœmin. יַלְדוּת *pueritia.* Cum Affixo, cum (ֻ) pro ו

¶ Sensus hujus loci hîc esse apparet: עַמְּךָ נְדָבוֹת *Populus tuus* (erit) *spontaneitatum* (summè spontaneus) vel adjectivè, *spontanearum* (oblationum,) *in die exercitus tui*, (illo tempore quo exercitum tuum, Evangelii præcones in orbem terrarum emittes,) *in ornatibus sanctitatis*: (vitæ sanctitate) מֵרֶחֶם מִשְׁחָר *Ex utero auroræ, tibi ros nativitatis tuæ*, vel concretè *natorum tuorum*: i. e. electi tui ex prædicatiane Evangelii maximo numero tibi nascentur, tanquam ros, quæ ex aurora, i. e. aere matutino velut ex utero subitò producitur, & in guttas innumeras dispergitur. LXX. longè hîc ab origine: μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ *Tecum principatus*, q. עִמְּךָ נָדִיב *in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum, ex utero* πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε *ante luciferum genui te*: legerunt מִשְׁחַר יְלִדְתִּיךָ omissâ voce טַל

Vers. 4.

3018 דִּבְרָתִי Dibh-ra-thi] (juxta) *ordinem.* A דָּבַר *locutus est.* It. *ordinavit*, Nom. fœm. דִּבְרָה *ordo* cum (ִ) parag. R. 102. n. 4. mutato ה in ת R. 104. Vel, *super eloquio meo, ô Melchisedec.*

3019 מַלְכִּי־צֶדֶק Mal-ki-tsé-dhec] *Melchisedec*, i. e. *rex justitiæ.*

¶ Hebræi uno ore affirmant fuisse *Sem* filium Noe, qui vidit utrumque mundum. Mercer. existimat fuisse regem Chananæorum, sed pium ac probum, vel in illa *Salem*, quæ postea dicta est Jebus & tandem Jerusalem, cujus rex tempore Josuæ dicebatur אֲדֹנִי־צֶדֶק *Dominus justitiæ*, ut hîc מַלְכִּי־צֶדֶק *rex justitiæ.* Vel in illa *Salem* quæ erat in ditione Sichem, Gen. 33. de quâ in Evangelio legimus, *Erat Johannes baptizans in Ænon juxta Salem.*

Vers. 6.

3020 גְּוִיּוֹת Gevij-jóth] (implebit loca) *cadaveribus.* A גָּוָה (idem quod נָאָה) *elatum esse*, Nom. fœm. גְּוִיָּה *corpus*, tam mortuum quàm vivum; sed sæpius *cadaver*, fortè à superbia, quòd cadaver erectum stet ut solent superbi. Plaut. in Amphytr. *Faciam ego te hodie superbum, nisi hinc abis.* So. *Quonam modo?* M. *Si fustem sumpsero.* Plur. גְּוִיּוֹת

PSALMUS CXI. קיא

Hic Psalmus est Alphabeticus, in quo binæ literæ Alphabeti occurrunt, in unoquoque versu.

Vers. 8.

3021 דְּרוּשִׁים Deru-shim] *quæsita.* (opera

pera) A דָּרַשׁ *quæsivit*. Pahul pl. Kal, דְּרוּשִׁים *quæsita*.

Vers. 8.

3022 סְמוּכִים Semu-chim] *Fulti*. A סָמַךְ *sustentavit, fulcivit*. Pahul Kal, סָמוּךְ *fultus*: Ps. 112. 8.

3023 עֲשׂוּיִם yasu-jim] *facti*. A עָשָׂה *fecit*, Pahul, Kal, עָשׂוּי mutato ה in (י) in pl. עֲשׂוּיִם per Sync. alterius (י) R. 65.

Vers. 9.

3024 פְּדוּת Pedhúth] *Redemptionem*. A פָּדָה *redemit*. Nom. fœmin. פְּדוּת *redemptio, liberatio*, Ps. 130. 7.

Vers. 10.

3025 שֶׂכֶל Sé-chel] *intelligentia*, vel *successus*. A שָׂכַל *intellexit, circumspexit*. שֵׂכֶל *intellectus, intelligentia, solertia*.

PSALMVS CXII. קיב

Hic Psalmus itidem est Alphabeticus ut superior.

Vers. 2.

3026 יְבוֹרָךְ Jebho-rách] *benedicetur*. A בָּרַךְ *benedixit*. Fut. Pyh. יְבוֹרַךְ Psal. 128. 4. In pausa cum (ׇ)

Vers. 7.

3027 מִשְּׁמוּעָה Mish-shemu-ya] *A rumore*. A שָׁמַע *audivit*; שְׁמוּעָה *auditus, rumor*. Cum Præfixo.

3028 בָּטֻחַ Ba-tüahh] *confisus*. A בָּטַח *fidit, confidit*. Pahul Kal, cum (ֻ) loco ו

Vers. 10.

3029 וְכָעָס Vechá-yas] *& indignabitur* præ magna invidia. Præt. Kal, כָּעַס *indignatus fuit*, ægrè tulit; cum ו Conversivo.

3030 יַחֲרוֹק Ja-hharók] *stridebit*. Ab חָרַק *frenduit*, dentibus *stridit*.

PSALMVS CXIII. קיג

Vers. 5.

3031 הַמַּגְבִּיהִי Ham-magh-bi-hi] (qui exaltat) *habitaculum*. A גָּבַהּ *altus, elatus, excelsus fuit*, per Metonym. *superbivit*, Psal. 131. 1. Particip. Hiph. הַמַּגְבִּיהִי cum ה Relativo R. 76. & (י) paragogico, R. 101. n. 4.

Vers. 6.

3032 הַמַּשְׁפִּילִי Ham-mash-pi-li] *Qui humiliat* ad videndum (visum) A שָׁפֵל *humilis, depressus fuit*, Partic. Hiph. מַשְׁפִּיל *humilians*, infimè *deprimens*, Psal. 147. 6. Cum ה Relativo & (י) paragog.

Vers. 7.

3033 מְקִימִי Meki-mi] *Erigens*. A קוּם *surgere, stare*, Part. Hiph. מֵקִים *surgere faciens*, i. e. *erigens*, cum (י) parag. mutato (ֵ) in (ְ)

3034 מֵאַשְׁפּוֹת Me-ash-póth] *è stercore*. Nom. fœm. formatum per וֹת R. 27. אַשְׁפֹּת *fimus, stercus, sterquilinium*. Cum Præfixo מֵאַשְׁפֹּת *è fimo*. Potest deduci à Chald. שְׁפָה *conterere, calcare*, quòd stercus ab omnibus conteratur & calcetur. Legitur ter in SS.

Vers. 8.

3035 לְהוֹשִׁיבִי Leho-shi-bhi] *Ad collocandum*. A יָשַׁב *sedit*. Infin. Hiph. mutato (י) in ו R. 57. cum (י) parag. qui solus tantùm Infinit. in tota SS. occurrit cum (י) parag.

Vers. 9.

3036 עֲקֶרֶת yaké-reth] *sterilem*. A עָקַר *evulsit, eradicavit*. Nom. fœm. עֲקָרָה *sterilis*, In Regim. עֲקֶרֶת

PSALMVS CXIV. קיד

3037 לוֹעֵז Lo-'éz] (de populo) Targ. בַּרְבְּרֵי LXX. ἐκ βαρβάρου *barbaro*. A לָעַז *peregrino & exotico sermone loqui*, fit Nom. Participiale Kal, לוֹעֵז *loquens alia lingua quàm Hebræa*, i. e. barbarus, extraneus, peregrinus; ex Chald. בַּר vel בָּרָא *extra*, *foris*, quicquid est extra urbem, *ager*, *sylva*, *desertum*; unde geminatis literis, בַּרְבַּר *agrestis*, *sylvestris*. Legitur h. l. tantùm in SS.

Vers. 3.

3038 הַיַּרְדֵּן Haj-jar-dén] *ipse Jordan*. Vide suprà Num. 1605.

Vers. 4.

3039 רָקְדוּ Ra-kedhú] *subsilierunt* ut arietes lascivientes. A רָקַד *saliit*, *subsilivit*, præ gaudio sive nimiâ lætitiâ. In plur. רָקְדוּ LXX. ἐσκίρτησαν *exultarunt*. Et vers. 6. Futur. תִּרְקְדוּ *saltabitis*.

Vers. 7.

3040 חוּלִי Hhú-li] *dole*, *contremisce*. A חוּל *dolere*, *cruciari*. Metaph. *tremere*. Imper. fœm. Kal, חוּלִי *intreme*.

Vers. 8.

3041 הַהֹפְכִי Ha-ho-phechí] *Qui mutat*. Ab הָפַךְ *vertit*, *mutavit* substantiam, formam, locum. Benoni Kal, cum ה Relativo & (י) paragog.

3042 חַלָּמִישׁ Hhal-la-mísh] *adamantinum saxum*, Nom. quadralit. חַלָּמִישׁ *silex*, *petra durissima*, aliis, *Chalybs*, ferrum durissimum, omnia חוֹלֵשׁ *domans*: vel *magnes*, lapis siccitate quadam refertus, at aquam ex eo elicere, non minima sit res mira. Legitur 5 in SS.

PSALMVS CXV. קטו

Vers. 6.

3043 יְרִיחוּן Jeri-hhún] (& non) *odorantur*. A רִיחַ in Hiph. הֵרִיחַ *olfecit*, *odoratus est*, spirando & respirando. In Fut. יְרִיחוּן cum ן paragog. pro יְרִיחוּ Pro quo Psal. 135. 17. legitur אֵין יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם *non est spiritus in ore eorum*.

PSALMVS CXVI. קיו

Vers. 2.

3044 הִטָּה Hit-tá] *inclinavit*. A נָטָה *inclinavit*. Præt. Hiph. הִטָּה *inclinare fecit*, abjecto נ pro הִנְטָה R. 69.

Vers. 3.

3045 וּמְצָרֵי U-metsa-ré] *& angustiæ inferni*. A צָרַר *anxit*, *cruciavit*. Nom. Heemanth. מֵצַר *angustia*, הַמֵּצַר *hac angustia*, Psal. 118. 5. plur. mutato (ֵ) in (ְ) מְצָרִים In Regim. מְצָרֵי manente (ָ) sub צ, R. 114. pro מְצָרֵי

Vers. 4.

3046 מַלְּטָה Mal-letá] *libera*. Idem qd פַּלְּטָה Num. 719. literis מ & פ permutatis R. 1.

Vers. 5.

3047 מְרַחֵם Mera-hhém] *miserans*, *misericors*. A רָחַם intimè *dilexit*, Partip. Pih.

Vers. 6.

3048 יְהוֹשִׁיעַ Jeho-shíaע] (& mihi) *opitulabitur*. A יָשַׁע *salvavit*, Futur. Hiph יְהוֹשִׁיעַ pro יוֹשִׁיעַ ut suprà N. 817. cum ה Charact. conjugat. R. 137.

Vers. 7.

3049 חִלַּצְתָּ Hhil-láts-ta] *eripuisti*. Præt. Pih.

Pihel, חִלֵּץ *extraxit* ex miseria periculo, ærumna, *eripuit, liberavit*, secunda persona חִלַּצְתָּ

Vers. 11.

3050 כֹּזֵב Co-zébh] *mendax.* A כָּזַב *mentitus est*, Ben. Kal.

Vers. 12.

3051 תַּגְמוּלוֹהִי Tagh-mu-ló-hi] *beneficia ejus.* A גָּמַל *cumulatè retribuit*, תַּגְמוּל *retributio, beneficium*, plural. cum Affixo תַּגְמוּלוֹהִי *retributiones ejus*, pro תַּגְמוּלָיו cum Affixo Chald. והי R. 146. i. e. quicquid ei rependere conor, in meam utilitatem cedit. Vel, *Omnes actiones ejus sunt super me*, h. e. me ita illi devinciunt, ut nihil magis, quare *calicem salutum accipiam*, &c.

PSALMVS CXVII. קיז

3052 שַׁבְּחוּהוּ Shab-behh ú-hu] *encomiis celebrate eum.* A שָׁבַח *laudavit*, encomiis celebravit, Imper. pl. Pihel, cum Affixo. In secunda pers. singul. fœm. שַׁבְּחִי *celebra*, Ps. 147. 12.

PSALMVS CXVIII. קיח

Vers. 8.

3053 לַחֲסוֹת La-hhasóth] (melius est) *ad recipiendum se.* A חָסָה *fidit, confidit*, recepit se in locum tutum, Gerund. Kal, exit in וֹת R. 65.

3054 מִבְּטֹחַ Mib-betóahh] *à confidere*, i. e. non autem confidere. A בָּטַח *fidit, speravit, spem posuit.* Infinit. Kal, ubi מ negationem includit, R. 41.

Vers. 10.

3055 אֲמִילַם Ami-lám] *succidam eos.* A מוּל *præcidere, succidere, circumcidere.* Fut. Hiph. pro אֲמִילֵם cum (ַ) loco (ֵ)

Vers. 12.

3056 כִּדְבוֹרִים Kidh-bho-rím] *sicut apes.* A דָּבַר *dixit, locutus est.* Nom. fœm. דְּבוֹרָה *apis* à susurro, sicut Græcis, *βομβυλιὸς*; In pl. est mascul. דְּבוֹרִים *apes.* Cum כ similitudinis.

3557 דֹּעֲכוּ Do-yachú] *extincti sunt.* A דָּעַךְ *extinctus fuit.* Præt. Pyh. cum ו ob exclusum dagesh, R. 19.

3058 קוֹצִים Ko-tsím] (sicut ignis) *spinarum*, qui citò extinguitur, nec inde fiunt prunæ. A קוּץ *tædere* קוֹץ *spina*, à tædio quod pinguedo affert, pl. קוֹצִים

Vers. 13.

3059 דַּחֹה Da-hhó] *Impellendo.* A דָּחָה *propulit, impulit*, Infin. Kal, incipit à (ַ) in reduplicatione sui verbi. Et in forma Gerund. לִדְחוֹת *ad impellendum*, Ps. 140. 5.

3060 דְּחִיתַנִי Dehhi-thá-ni] *impulisti me.* Secunda pers. Pr. Kal, mutato ה in (ִ) R. 66. דָּחִיתָ at ob Affix. (ָ) sub ת à vocali Affixi excluditur, R. 97. & prius (ָ) in (:) mutatur.

3061 לִנְפּוֹל Lin-pól] *ad cadendum.* A נָפַל *cecidit.* Gerund. Kal.

3062 רוֹמֵמָה Ro-memá] (Dextra Jehovæ) *exaltata est.* Aut est Præt. Pyhal, suprà Num. 2107. aut Nom. f. *excelsa, elata.*

Vers. 18.

3063 יַסּוֹר Jas-sór] *Castigando.* A יָסַר *castigando erudivit*, Infin. Pihel. cum ו ex forma Infinitivi Kal, R. 45.

Vers. 19.

3064 פִּתְחוּ Pith-hhú] *Aperite.* A פָּתַח *aperuit.* Infin. pl. Kal.

Vers.

Verſ. 22.

3065 הַבּוֹנִים Hab-bo-nim] *ædificantes*. A בָּנָה *ædificavit*, Benoni Kal, בּוֹנֶה pl. בּוֹנִים excluſo ה, R. 103. cum ה Relativo, *qui ædificant*.

3066 פִּנָּה Pin-ná] *anguli*. Ab inuſitato פָּנַן Nom. fœm. פִּנָּה *angulus*, *extremitas*. (In *caput anguli*, Metaph. quòd lapis ſummum angulum vel faſtigium anguli complexus eſt.) Convenit cum פָּנָה *aſpexit*, quòd ad diverſa loca reſpiciat.

Verſ. 23.

3067 נִפְלָאת Niph-láth] (hæc fuit) *mirabilis* (res) vel, *hoc mirabile fuit*, R. 28. A פָּלָא *ſeparatus*, *disjunctus fuit*, à cognitione tam ſenſuali, quàm intellectuali, unde *mirabilis*, *gravis*, arduus fuit. Præter. fœm. נִפְלָאת pro נִפְלָאָה ex terminat. Chald. R. 135. In prima perſ. *mirabilibus* נִפְלֵיתִי *excellens factus ſum*, Pſal. 139. 14. Vel *in admirationem traducor*, ubi pro א eſt (י) quaſi ex פָּלָה

Verſ. 25.

3068 הַצְלִיחָה נָּא Hats-li-hhán-ná] *proſpera nunc*. A צָלַח ſuprà Num. 35. Im. per Hiph. cum ה parag. & accentu in ultima, præter normam.

Verſ. 26.

3069 בֵּרַכְנוּכֶם Berach-nu-chém] *benedicimus vobis*. A בָּרַךְ *benedixit*. Prima perſ. Præt. Kal, cum Affixo, ex בָּרַכְנוּ mutato (ָ) in (:)

Verſ. 27.

3070 אִסְרוּ Iſ-rú] *ligate*. Ab אָסַר *ligavit*, *vincivit*. Imper. Kal, אִסְרוּ, *vincite feſtum funibus*. Targ. טַלְיָא *agnum*, i. e. hoſtiam quæ die ſacro offertur. Vel, *vincite feſtum frondibus*; in feſtis enim templa frondibus ornantur; & עֲבוֹתִים *frondes* & *funes* ſignificat, Ezech. 19. 11 *Et elevata* ~~*fuit*~~ *ſtatura ejus ad inter* עֲבֹתִים *frondes*. Et cap. 31. 3. *Et inter* עֲבֹתִים *ramos fuit frons ejus*. LXX. *Conſtituite diem ſolennem in condenſis*.

PSALMUS CXIX.

Verſ. 5.

3071 אַחֲלַי A-hhalái] *Utinam*. Ab inuſitato אָחַל fit אַחֲלֵי *utinam*, precantis & optantis vox. Schindlero eſt nomen אֶחֶל *preces*. Cum Affixo אַחֲלַי *Preces meæ*, *fac ut dirigantur*, &c.

Verſ. 6.

3072 בְּהַבִּיטִי Be-hab-bi-tí] *in intuendo me*, i. e. cum intueor. A נָבַט *intuitus eſt*. Gerund. Hiph. cum Affixo, excluſo נ R. 69.

Verſ. 7.

3073 בְּלָמְדִי Belom-dhí] *in diſcendo me*. A לָמַד *didicit*, *aſſuevit*. Inf. Kal, לְמוֹד at ob Affix. ו tranſit in (ָ) R. 98.

Verſ. 9.

3074 יְזַכֶּה Jezac-ké] *emundabit*. A זָכָה *purus*, *mundus fuit*, Fut. Pih.

Verſ. 10.

3075 תַּשְׁגֵּנִי Taſ-gé-ni] *ſinas me errare*. A שָׁגָה *erravit*. Fut. Hiph. abjecto ה ob Affix.

Verſ. 14.

3076 שַׂשְׂתִּי Sáſ-ti] *lætatus ſum*. A שׂוּשׂ *gaudere*, *lætari*. Præt. Kal, שָׂשׂ *lætatus eſt*, & Particip. שָׂשׂ *gaudens*, Pſalm. 119. 162. In prima perſona שַׂשְׂתִּי cum (ַ) loco (ָ) ob pauſam.

Verſ.

Vers. 16.

3077 אֶשְׁתַּעֲשָׁע Esh-ta-ɣashá ɣ] *oble-ctabo meipsum.* A שָׁעָה *aspexit*, cum *delectatione intuitus est.* Futur. Hithp. repetitâ primâ & secundâ radicali, & abjectâ tertiâ, אֶשְׁתַּעֲשַׁע *oblector*, per Metathesin literarum ש & ת, R. 47. n. 1. In pausa אֶשְׁתַּעֲשָׁע Cum Præfixo וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע & *oblectabor meipsum*, v. 47.

Vers. 17.

3078 גְּמוֹל Gemól] *Beneficium confer.* A גָּמַל *cumulate retribuit.* Imp. Kal, גְּמוֹל Targ. שְׁלֵם טָב *retribue bonum.*

Vers. 18.

3079 גַּל Gál] *Retege.* A גָּלָה *revelavit, denudavit*, Imper. Pihel, per Apocopen ה R. 67. גַּל *revela*, pro גַּלֵּה At vers. 22. גַּל *Devolve*, vel *Remove* à me *opprobrium*, est Imper. Kal, à גָּלַל *volvit, devolvit*, per Syncopen, R. 70. pro גְּלֹל supra Num. 1432.

Vers. 20.

3080 גָּרְסָה Ga-resá] *Comminuta fuit anima mea*, Targ. & LXX. *desideravit.* Pr. f. Kal, à גָּרַס *fregit, contudit, comminuit*, It. *contritus*, *fractus fuit*, scil: præ magnitudine desiderii.

3081 לְתַאֲבָה Letha-abha] *ad desiderium.* A תָּאַב *appetivit, desideravit.* Nom. fœm. תַּאֲבָה *desiderium.*

Vers. 21.

3082 אֲרוּרִים Aru-rim] *maledicti.* Ab אָרַר *maledixit*, execratus est, Pahul Kal, אָרוּר *maledictus*, plur. אֲרוּרִים cum (ֲ) sub א pro (:)

3083 הַשֹּׁגִים Hash-sho-ghím] *qui errant.* A שָׁגָה *erravit.* Pen. Kal, שֹׁגֶה *errans*, in plur. eliso ה R. 104. שׁוֹגִים *errantes*, Psal. 119. 118. cum ה Relativo.

Vers. 22.

3084 נָצָרְתִּי Na-tsár-ti] *custodivi.* Præt. Kal, à נָצַר *custodivit, servavit*, cum (ָ) ob pausam. In tertia fœm. נְצָרַתְהָ *custodivit ea*, v. 129. ex נָצְרָה R. 97.

Vers. 23.

3085 נִדְבָּרוּ Nidh-bá-ru] *locuti sunt*, sc: in malum, ignominiosé. A דָּבַר *loquutus est.* Præt. pl. Niph. cum (ָ) ob pausam, pro נִדְבְּרוּ R. 132.

Vers. 24.

3086 שַׁעֲשֻׁעָי Sha-ɣashü-ɣáj] *oblectationes meæ.* A שָׁעָה supra Num. 3077. Nom. pl. mas. שַׁעֲשֻׁעִים *oblectationes, blanditiæ.* Plur. cum Af. שַׁעֲשֻׁעַי & in majori pausa שַׁעֲשֻׁעָי *blanditiæ meæ*, quomodo 4 legitur hoc Psalm.

Vers. 25.

3087 חַיֵּנִי Hhaj-jé-ni] *fac ut vivam.* Ab חָיָה *vixit*, Imper. Pih. cum Af. חַיֵּנִי vers. 37. eliso ה, R. 103. pro חַיֵּהנִי

Vers. 28.

3088 דָּלְפָה Da-lephá] *Stillavit.* A דָּלַף *stillavit, distillavit.* Præt. fœm. Kal, דָּלְפָה *lachrymata est.* Targ. עָגְמַת *tristis est.* LXX. *dormitavit*: forte primùm fuerat ἔσταξε *distillavit*, at imperita manus illud in ἐνύσταξε depravavit.

3089 מִתּוּגָה Mit-tu-ghá] *præ mœrore.* A יָגָה *mœstus, tristis fuit.* Nom. fœm Heemanth. verso (ְ) in ו R. 61. n. 1. תוּגָה *dolor, mœror, tristitia*, cum Præfixo מ.

3090 קַיְּמֵנִי Ka-jemé-ni] *erige me.* A קוּם *surgere, stare*, in Pih. mutato ו in (ְ) mobile קִיֵּם *erexit, elevavit, confirmavit.* Imp. קַיֵּם ob Aff. mutat (ֵ) in (:) & dagesh ex (ְ) shevato excidit.

Vers. 37.

3091 הַעֲבֵר Ha-ȝabhér] *Averte.* A עָבַר *transivit*, in Hiph. *transire fecit*, aut jussit, *traduxit*, removit. Imper. Hiph. הַעֲבֵר *remove*, cum (-:) sub guttural. vers. 39.

Vers. 39.

3092 יָגֹרְתִּי Ja-ghór-ti] (quod) *timeo.* A יָגוֹר *timuit, expavit.* Prima pers. Præt. Kal, servato וֹ, R. 49. not.

Vers. 40.

3093 תָּאַבְתִּי Ta-ábh-ti] *appetivi.* A תָּאַב *appetivit, desideravit.* Prima pers. Præt. Kal, vers. 174.

Vers. 49.

3094 יִחַלְתָּנִי Ji-hhal-tá-ni] *spem fecisti mihi.* A יָחַל *speravit*, Præt. Pihel absorpto dagesh, cum (·) ob pausam, pro יִחַלְתַּנִי.

Vers. 50.

3095 נֶחָמָתִי Ne-hha-ma-thí] *consolatio mea.* A נָחַם *consolatus fuit.* Nom. fœm. Pihel, נֶחָמָה *consolatio*, formæ בַּקָּשָׁה, at excluso dagesh ex ח, (-) ante guttural. kametſ. transit in (·:) R. 109. sicque cum Affixo mutato ה in ת, (·) sub ח manet, quoniam includit dagesh. R. 114. &c.

Vers. 51.

3096 הֱלִיצֻנִי Heli-tsü-ni] *derident me.* A לוּץ *risit, derisit, illusit.* Præt. Hiph. cum Affixo. Targ. מְמִיקְנָן לִי *illudunt mihi.*

Vers. 52.

3097 וָאֶתְנֶחָם Va-eth-ne-hhám] *& consolatione affectus fui.* A נָחַם suprà Num. 1067. Fut. Hithp. cum ו. Convers. pro אֶתְנַחֵם converso posteriori (-) in (·) ob pausam, R. 131. & priori in (·:) ob gutturalem kametsatam, R. 109. Et sic יִתְנֶחָם *pœnitentiâ ducetur*, Ps. 135. 14.

Vers. 53.

3098 עֹזְבֵי ȝo-zebhé] *derelinquentes.* A עָזַב *deseruit, reliquit*, Benoni pl. Kal, in Regim.

Vers. 58.

3099 חִלִּיתִי Hhil-li-thi] (Anxiè) *precatus sum.* Prima pers. Præt. Pih. ab חָלָה suprà Num. 1694. mutato ה in (י) R. 66.

Vers. 60.

3100 חַשְׁתִּי Hhásh-ti] *Festinavi.* Ab חוּשׁ *festinare, properare.* Præt. Kal, abjecto ו, R. 58. Targ. זְרִיזֵית *expeditus fui*, alacer in mandatis suis.

3101 הִתְמַהְמָהְתִּי Hith-mah-mâh-ti] (& non) *cunctatus sum.* Ab inusitato מָהָה fit Præt. Hithpah. הִתְמַהְמַהּ *cunctatus, moratus fuit*, abjectâ tertiâ radicali ה, & geminatâ primâ & secundâ, impresso Mappic in ה, quoniam est mobile. Prima pers. cum (·) pro (-) ob pausam.

Vers. 61.

3102 עִוְּדֻנִי ȝiv-vedhu-ni] *spoliarunt me.* A עָוַד in Pih. (à עַד *præda*) *spoliavit, deprædatus est.* Plur. cum Affix. cum (:) loco ו, Targ. אִתְכַּנַּשׁוּ *congregati sunt* contra me.

Vers. 62.

3103 חֲצוֹת Hhatsoth] *Medio* (noctis) Ab חָצָה *divisit, dimidiavit.* Nom. sing fœmin. exiens in וֹת, R. 27. חֲצוֹת *medium.*

Vers. 67.

3104 שֹׁגֵג Sho-ghégh] (ego) *errans*, i. e. *ab-*

aberravi. A שָׁגַג *ignoravit, per ignorantiam peccavit,* Ben. Kal, Targ. שְׁלִי *ignoranter peccavi.*

Verſ. 68.

3105 וּמֵיטִיב U-me-tibh] *& bonum reddens,* vel *faciens.* A יָטַב *bonus fuit.* In Hiph. quieſc. (י) in (..) R. 57. הֵיטִיב *benefecit, bonum, gratum reddidit,* Part. Hiph.

Verſ. 69.

3106 טָפְלוּ Ta-phelú] *Concinnârunt.* A טָפַל *adjunxit, conjunxit, aſſuit, concinnavit.* Præt. plur. Kal, Targ. חַבְּרוּ *aſſociant.*

Verſ. 70.

3107 טָפַשׁ Ta-pháſh] *Pinguefactum eſt.* Præt. Kal, טָפַשׁ *obeſus, pinguis, craſſus fuit.* Non amplius extat in tota Scriptura.

3108 שִׁעֲשָׁעְתִּי Shi-ʿyaſháʿy-ti] *oblecto meipſum.* A שָׁעָה ſuprà Num. 3077. Prima perſ. Præt. Pih. cum (ׇ) ob pauſam.

Verſ. 71.

3109 עֻנֵּיתִי ʿyün-né-thi] *afflictus fui.* A עָנָה *afflictus, oppreſſus fuit, jugo ſervitutis aut tyrannide,* Præt. Pyhal, mutato ה in (י) R. 65.

Verſ. 76.

3110 לְנַחֲמֵנִי Lena-hhamé-ni] *ad conſolandum me.* A נָחַם *conſolatus eſt,* ſuprà Num. 3097. Infinit. Pih. cum Affixo, abſorpto dageſh.

Verſ. 78.

3111 עִוְּתוּנִי ʿyiv-vethú-ni] (qui falsò) *pervertunt me.* A עָוַת *depravavit, pervertit, ſubvertit.* Præt. plur. Pih. cum Affixo.

Verſ. 83.

3112 בְּקִיטוֹר Beki-tór] (ſicut uter) *in fumo,* uter in fumo ſuſpenſus eſt ſiccus. A קָטַר *ſuffivit, ſuffumigavit,* קִיטוֹר *fumus,* וְקִיטוֹר *& fumus,* Pſ. 148. 8. exhalatio calida & ſicca, ex terra aſcendens, fumo ſimilis: materia meteororum igneorum.

Verſ. 95.

3113 לְאַבְּדֵנִי Leab-bedhé-ni] *ad perdendum me.* Ab אָבַד *periit,* In Pihel *perdidit.* Infin. Pih. cum Affixo.

Verſ. 96.

3114 תִּכְלָה Tich-la] *conſummationis* omnium rerum vidi finem. A כָּלָה *abſolutus, perfectus, conſummatus fuit,* Nom. fœm. Heemanth. תִּכְלָה *conſummatio, perfectio:* & aliâ formâ, תַּכְלִית Pſ. 139. 22. *Perfectione odii odi eos,* i. e. perfecto odio.

Verſ. 101.

3115 כָּלִאתִי Ca-lí-thi] *cohibui.* A כָּלָא *clauſit, arcuit, coercuit, cohibuit.* Prima perſ. Præt. Kal, כָּלִאתִי pro כָּלָאתִי more quieſc. tertia ה, quaſi eſſet כָּלִיתִי à כָּלָה

Verſ. 102.

3116 הוֹרֵתָנִי Ho-re-thá-ni] *docuiſti me.* A יָרָה *jecit, projecit.* In Hiph. mutato (י) in ו, R. 57. הוֹרָה *docuit, inſtituit,* quòd doctrina q. injiciatur, ſ. inſtilletur animis diſcentium. In ſecunda perſ. mutato ה in י quieſc. in (ִ) R. 66. fit הוֹרֵיתָ at (ֵ) & (..) alternant, R. 107. fitque הוֹרֵתָ cum Affixo נִי

Verſ. 103.

3117 נִמְלְצוּ Nim-letsú] *dulcia ſunt.* A מָלַץ Præt. Niph. נִמְלַץ *dulcis fuit,* pl. נִמְלְצוּ Legitur h. l. tantùm.

3118 לְחִכִּי Lehhiç-kí] *palato meo.* Ab inusitato חָכַךְ fit חֵךְ *palatum.* Cum Affix. assumit dagesh, & mutat (‥) in (.) R. 125. fitque לְחִכִּי *ad palatum meum*, Psal. 137. 6.

Vers. 106.

3119 וָאֲקַיֵּמָה Va-akaj-jéma] *& præstiti.* A קוּם Præt. Pih. קִיֵּם *ratificavit*, suprà Num. 3090. Fut. cum ה parag. & ו conversiv. cum (‥) loco (:) ob Athnach.

Vers. 107.

¶ נַעֲנֵיתִי Na-ɣané-thi] *Afflictus sum* usque, valdè. A עָנָה *afflixit*, Præt. Niph. נַעֲנָה *afflictus fuit*: in prima pers. mutat ה in (י) quies. R. 66.

Vers. 109.

¶ נַפְשִׁי בְכַפִּי תָמִיד *Anima mea in volis meis jugiter.* Hac phrasi notatur, præsentissimum periculum adire, eíq; se exponere.

Vers. 111.

3120 נָחַלְתִּי Na-hhál-ti] *Possedi.* A נָחַל hæreditario *jure possedit*, Præt. Kal.

Vers. 113.

3121 סֵעֲפִים Se-ɣaphím] *Cogitantes mala* odi. A סְעִיף *ramus*, It. *cogitatio*, quæ in corde est, sicut ramus in arbore hinc inde diffusus: inde סֵעֵף cogitans mala seu vana, pl. סֵעֲ פִּם *cogitationes*. Targ. *qui cogitat cogitationes malas.* LXX. παρανόμους *iniquos odi.*

Vers. 116.

3122 סָמְכֵנִי Som-ché-ni] *Sustenta me.* A סָמַךְ suprà Num. 1450. Imperat. Kal, סְמֹךְ ob Affix. ו transit in (‥) R. 98.

3123 מִשִּׂבְרִי Mis-sibh-rí] *à spe mea.* Nom. radicale שֵׂבֶר *spes, expectatio*, cum Affix. mutat utrumque (‥) in (:) R. 122, & prius (:) in (.) fitq; שִׂבְרוֹ *spes ejus*, Psal. 146. 5. Cum Præfix. מִשִּׂבְרִי *ab exspectatione mea.*

Vers. 117.

3124 סְעָדֵנִי Se ɣa-dhéni] *Suffulci me.* A סָעַד *fulcivit, firmavit.* Imper. Kal, סְעַד cum Affixo (-) transit in (ָ) R. 121.

3125 וְאֶשְׁעָה Veesh-ɣá] *& oblectabo me.* Targ. וְאֶנְעֲנַע *& meditabor.* A שָׁעָה suprà Num. 3077. Fut. Kal, cum (ֶ) loco (ֵ) mutuatis punctis à quiescentib. tertiâ א, pro אֶשְׁעֶה

Vers. 118.

3126 סָלִיתָ Sa-lí-tha] *Conculcasti.* A סָלָה *calcavit, conculcavit, stravit, prostravit.* Præt. Kal, mutato ה in (י) R. 65. סָלִיתָ Targ. כְּבַשְׁתָּא *subegisti.*

3127 תַּרְמִיתָם Tar-mi-thám] *dolus eorum.* A רָמָה *jecit, projecit, spe dejecit.* Nom. fœm. Heemanth. תַּרְמִית *dolus, fallacia, astutia*, cum Aff. ם.

Vers. 119.

3128 סִיגִים Si-ghím] (ut) *Scorias*, סִיג *scoria*, quicquid de argento alióve metallo dum igne coquitur, expurgatur. Pl. סִיגִים A סוּג *recedere. Quasi scorias* חָשַׁבְתָּ *reputasti omnes improbos terræ.* LXX. *Prævaricantes reputavi peccatores terræ.* Pro שִׂיגִים legerunt שׁוֹגִים à שָׁגָה *errare, per ignorantiam peccare*; & חָשַׁבְתָּ secundam pers. mutarunt in primam. Targ. *Idola confregisti, abolevisti omnes impios terræ*, סִיגִים interpretatur *idola*, & חָשַׁבְתָּ legit הִשְׁבַּתָּ *cessare fecisti.*

Vers. 120.

3129 סָמַר Sa-már] *Horruit.* Ipsa radix סמר

סָמַר *horruit, exhorruit, horripilavit,* ita territus fuit, ut pili erigantur & ftent ut clavi. In terrore n. fubito fanguis ad cor refugit, & externis membris frigefcentibus pori cutis comprimuntur, atque ita pili eriguntur.

Verf. 121.

3130 תַּנִּיחֵנִי: Tan-ni-hhé-ni] *permittas me.* A יָנַח *reliquit, permifit.* Fut. Hip. converfo (ו) in dagefh, R. 69. n. 1.

Verf. 122.

3131 עֲרוֹב ɣaróbh] *vadimonium fubi.* A עָרַב *mifcuit, fpopondit, fidejuffit,* quia mercatores in emendo & vendendo mifcent unum cum altero, permutant, fidejubent. Imper. Kal.

3132 יַעַשְׁקֻנִי Ja-ɣafh-kǔ-ni] *opprimant me.* A עָשַׁק vi vel fraude *oppreffit,* Fut. Kal, cum (ֻ) loco וּ R. 107. pro יַעַשְׁקוּנִי fublato (:) ex (-:) R. 15.

Verf. 128.

3133 יִשַּׁרְתִּי Jifh-fhár-ti] *recta agnovi,* approbavi, A יָשַׁר *rectus fuit,* Præt. Pih. יִשֵּׁר *rectificavit, rectum agnovit, approbavit;* eft cum (ּ) pro (-) ob paufam.

Verf. 131.

3134 פָּעַרְתִּי Pa-ɣár-ti] *diftendi.* Præt. Kal, à פָּעַר *aperuit, diftendit,* fc. os.

3135 וָאֶשְׁאָפָה Va-efh-á-pha] *& anhelavi.* A שָׁאַף *anhelavit,* aerem ad os per nares traxit. Fut. Kal, ut fuprà Num. 150.

3136 יָאַבְתִּי Ja-ábh-ti] *defideravi.* Pr. Kal, à יָאַב *ardenter cupiit, defideravit,* cum (ּ) fub א ob Sylluk. & legitur h. l. tantùm in tota SS.

Verf. 133.

3137 הָכֵן Ha-chén] *confirma.* A כּוּן *aptare, firmare, confirmare.* Imper. Hiph. abjecto ו, R. 58.

3138 תַּשְׁלֶט־ Tafh-lét] (ne) *finas dominari.* LXX. κατακυριευσάτω. A שָׁלַט *dominatus eft, præfuit.* Fut. Hiph. תַּשְׁלִיט ob Maccaph (..) tranfit in (ּ) R. 134.

Verf. 136.

3139 יָרְדוּ Ja-redhú] *defcendent.* A יָרַד *defcendit, defluxit,* Præt. pl. Kal.

Verf. 147.

3140 בַנֶּשֶׁף Ban-né-fheph] *in crepufculo ipfo.* A נָשַׁף *flavit, afflavit,* נֶשֶׁף *crepufculum* matutinum aut vefpertinum, lux dubia ante folis ortum & occafum. Targ. בִּשְׁפַרְפָּרָא *in aurora.*

Verf. 148.

3141 לָשִׂיחַ La-fiahh] *ad meditandum.* A שׂוּחַ *locutus eft,* ore aut corde *meditatus eft.* Infinit. Hiph. abjecto ו, R. 58. הָשִׂיחַ at ל excludit ה characteriftic. Hiph. R. 81.

Verf. 150.

3142 קָרְבוּ Ká-rebhú] *Appropinquârunt.* Præt Kal, A קָרַב *acceffit ad aliquid.*

3143 רָחָקוּ Ra-hhá-bhu] *diffiti fuerunt.* A רָחַק *longè, procul abfuit, diffitus fuit.* Præt. pl. Kal. cum (ּ) pro (:) ob Sylluk. R. 132.

Verf. 158.

3144 וָאֶתְקוֹטָטָה Va-eth-ko-tá-ta] *& faftidio meipfum torfi.* Vel, *& diffecabar.* A קוּט *faftidire, fe rodere, diffecare.* Fut. Hithp. geminatâ tertiâ & quiefcente fecundâ in ו R. 63. אֶתְקוֹטָט *tædio affectus fum, diffecabar,* Pfal. 139. 21, cum (ּ) ob paufam. Et cum ה paragog. ac ו converfivo וָאֶתְקוֹטָטָה.

Verſ. 162.

3145 כְּמוֹצֵא Kemo-tsé] *ſicut inveniens.* A מָצָא *invenit*, opportunè deprehendit, Benoni Kal, cum כ ſimilitud.

Verſ. 165.

3146 מִכְשׁוֹל Mich-ſhól] *offendiculum.* A כָּשַׁל *impegit, pede offendit.* Nom. Hemanth. מִכְשׁוֹל *offendiculum, ruina*, cauſa exitii.

Verſ. 166.

3147 שִׂבַּרְתִּי Sib-bár-ti] *Expectavi.* A שִׂבֵּר *ſperavit, exſpectavit*, prima per. Præt. Pih.

Verſ. 173.

3148 לְעָזְרֵנִי Leʏoz-ré-ni] *ad juvandum me.* A עָזַר *juvit, adjuvit.* Gerund. Kal, cum Affixo, ut ſuprà Num. 124.

Verſ. 175.

3149 יַעַזְרֻנִי Ja-ʏaz-rû-ni] *adjuvabunt me.* A עָזַר ſuprà Num. 1485.

Verſ. 176.

3150 כְּשֶׂה Keſé] *ſicut pecus.* שֶׂה *pecus, agnus*, vel *hœdus*, cum כ ſimilitud.

3151 אֹבֵד O-bhédh] *periens.* Vide ſuprà Num. 1241.

PSALMVS CXX. קכ

Verſ. 1.

3152 הַמַּעֲלוֹת Ham-ma-ʏalóth] *graduum.* A עָלָה *aſcendit.* Nom. fœmin. Hemanth. מַעֲלָה *aſcenſus, gradus.* Plur. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת *canticum graduum*, ſive aſcenſionum. Targ. *Canticum quod dictum eſt ſuper gradibus*: erant 14 cantica, à Pſal. 120. uſque ad 134. forſitan ſic dicta, quòd canerentur altiori voce. Excluſo ה Emphatico, לַמַּעֲלוֹת Pſ. 121. 1.

Verſ. 4.

3153 רְתָמִים Retha-mími] (cum carbonibus) *juniperorum*, qui tantâ ſunt vi, ut ſi prunæ ejus fuerint cinere opertæ, per annum integrum non extinguantur. LXX. *Cum carbonibus deſolatoriis.* A רָתַם *ligavit.* Nom. m. רֹתֶם *juniperus*, arbuſcula perpetuò virens, habens materiam ligatam, i. e. cariei non obnoxiam. Latinis dicitur à πῦρ igne, quòd conceptum ignem diutiùs conſervet. Plur. רְתָמִים R. 118. & 122.

Verſ. 5.

3154 אוֹיָה O-ja] *Va*, אוֹי & cum ה paragog. אוֹיָה *va*, interjectio dolentis.

3155 מֶשֶׁךְ Mé-ſhech] (inter) *Meſech.* A מָשַׁךְ *traxit*, מֶשֶׁךְ *tractus, traha*, genus vehiculi quod trahitur rotis carens, Pſal. 126. 6. *portans* מֶשֶׁךְ *traham ſeminis*, i. e. parum, vel quod ſemen q. trahatur ſeminando. It. *Meſech* filius Japhet, à quo gens orta *Moſchi* vel *Moſcobitæ*, q. מֹשְׁכֵי קֶשֶׁת *tractores arcus*, nam arcubus adhuc utuntur. אוֹיָה־לִי כִּי גַרְתִּי מֶשֶׁךְ *Heu mihi, quod habitavi Moſchum*, perſtringit Judæos, quòd duri eſſent & inhumani ut Scythæ. Targ. *inter Aſiaticos*, nam filii Japhet minorem Aſiam occuparunt. LXX. *Heu mihi, quia peregrinatio mea prolongata eſt*, q. eſſet גַּרְתִּי מָשַׁךְ

3156 קֵדָר Ke-dhár] (cum tentoriis) *Kedar.* Targ. *Arabum.* A קָדַר *fuſcus, niger fuit*, קֵדָר filius Iſmaelis, Gen. 25 qui nomen dedit regioni Arabiæ petreæ, quam Nomades incolunt, populus ob ſolis æſtum corpore fuſco, abſque muro aut urbe, deſerta ſaltem in tentoriis incolunt.

Verſ.

Vers. 6.

3157 לָהּ Láh] *sibi*. ל nota Dativi, cum Affixo f. הּ sicque aliquando *commodum*, aliquando *incommodum* notat, ut *multùm habitat* לָהּ *sibi anima mea*, in meum malum. *Multùm satiata est* לָהּ *sibi, anima nostra*, Psl. 123. 4.

PSALMUS CXXI. קכא

Vers. 3.

3158 יָנוּם Ja-núm] *dormitavit*. A נוּם *dormitare, proclivem esse ad somnum*. Verbum est inchoativum, aut desiderativum, Fut. Kal, R. 60.

PSALMUS CXXII. קכב

Vers. 3.

3159 הַבְּנוּיָה Hab-benu-já] *ædificata*. A בָּנָה *struxit, ædificavit*. Pahul, Kal, mutato ה in (ו) R. 65. בָּנוּי in fœm. cum ה Emphat. הַבְּנוּיָה

3160 שֶׁחֻבְּרָה She-hhub-berá] *quæ consociata est*. Ab חָבַר *sociatus, conjugatus, copulatus fuit*. Præt. fœm. Pyh. cum שֶׁ Relativo, R. 75.

Vers. 6.

3161 יִשְׁלָיוּ Jish-lá-ju] *tranquilli, fœlices erunt*. A שָׁלָה *tranquillus, pacificus fuit*. Metonymicè, *fœlix, fortunatus*, qui n. in tranquillitate sine cruce & calamitate vivit, fœlix est: Fut. Kal, mutato ה in (י) mobile, R. 66. not. יִשְׁלָיוּ pro יִשְׁלוּ cum (ָ) pro (:) ob pausam.

PSALMUS CXXIII. קכג

Vers. 2.

3162 שִׁפְחָה Shiph-hhá] (ut oculi) *ancillæ*. Ab inusitato שָׁפַח Nom. fœm. שִׁפְחָה *ancilla, famula*, vilioris conditionis quàm אָמָה

3163 גְּבִרְתָּהּ Gebhir-táh] *beræ suæ*. A גָּבַר *valuit virib. virtute*, גְּבִיר *dominus, herus, gubernator*, in fœmin. גְּבִירָה *hera, domina*, uxor regis: & & alia forma גְּבֶרֶת quæcunq; materfamilias. Cum Affixis mutat utrumque (ִ) in (:) R. 122. & prius (:) sub ב transit in (.)

Vers. 4.

3164 הַשַּׁאֲנַנִּים Hash-sha-anan-ním] *insolentium tranquillorum*. A שַׁאֲנַן *tranquillus, pacatus fuit*, שַׁאֲנָן *quietus, tranquillus*, per Metonym. *insolens*, quòd tranquillitas homines insolentes reddat. In plur. assumit dagesh Euphonic. R. 18.

3165 לִגְאֵיוֹנִים Ligh-e-jo-ním] (contemptus) *superborum opprimentium*. Compositum ex גָּאָה *elatus fuit*, unde גֵּאֶה *superbus*, plur. גֵּאִים in Regim. גֵּאֵי Cum Præfixo לִגְאֵי & יָנָה *afflixit*, inde Benoni Kal, יוֹנֶה plural. יוֹנִים Scribitur verò hîc tanquam una vox cum tamen sint duæ voces, לִגְאֵי יוֹנִים

PSALMUS CXXIV. קכד

Vers. 3.

3166 בְּלָעוּנוּ Bela-ú-nu] *absorbuissent nos*. A בָּלַע *absorbuit, deglutivit*. Præt. pl. Kal, cum Affixo, ex בָּלְעוּ ubi ob Affix. (ָ) & (:) transponuntur, R. 98.

3167 בַּחֲרוֹת Ba-hharóth] *in exardendo*, i. e. cùm exardescit. Ab חָרָה *exarsit*. Infin. Kal, exit in וֹת R. 65. cum ב nota Gerundii.

Vers. 5.

3168 הַזֵּידוֹנִים Haz-ze-dho-ním) (aquæ *su-*

superbæ, elatæ, tumidæ, subitò inundantes. A זוד *superbire*, Nom. plur. Heemanth. זידונים *superbi*, *audaces*, *temerarii*, mutato ו in (י) & legitur h. l. tantùm in SS. Vel, *Tunc transiisset fluvius super animam nostram, aquis temerariis*: sub aquis temerariis, flagitiosi intelliguntur.

Vers. 7.

3169 יוקשים Jo-keshím] (Anima nostra erepta è laqueo) *aucupum*. A יָקַשׁ *laqueum* aut rete *tetendit*, unde Psalm. 141. 9. Præt. pl. Kal, *Custodi me à laqueo* (quem) יָקְשׁוּ *tetenderunt mihi*, & h. l. in Benoni plur. יוקשים *venatores, aucupes*. Vel potest per Vocativum exponi, *Anima nostra erepta est è laqueo, ô aucupes laqueus fractus est*, &c.

PSALMVS CXXV. קכה

Vers. 3.

3170 יָנוּחַ Ja-núahh] *quiescet*. A נוּחַ *quiescere*, ab opere, negotio, laboribus, requiescere, cessare. Fut. Kal, R. 60. cum (-) furtivo.

Vers. 5.

3171 וְהַמַּטִּים Veham-mat-tím] *Et qui sunt inclinantes*. A נָטָה *inclinavit*, *declinavit*. Part. Hiph. cum הַ Relativo, הַמַּטֶּה *inclinans*, detorquens, pervertens rectum, in plur. ejicit ה R. 103.

3172 עֲקַלְקַלּוֹתָם ꜥakal-kal-lo-thám] *ad perversitates suas*. A עָקַל *pervertit*, *torsit*, Nom. pl. fœm. geminatis duab. posteriorib. radicalib. עֲקַלְקַלּוֹת *detortuositates*, *viæ obliquæ & tortuosæ*.

PSALMVS CXXVI. קכו

3173 שִׁיבַת Shi-bháth] *captivitatem*. שִׁיבָה *captivitas*, formâ est à שׁוּב *reverti*, significatione à שָׁבָה *captivum duxit*, permutatâ radicũ significatione. In Regim. שִׁיבַת pro quo Psal. 57. 7. habetur שְׁבוּת

3174 כְּחוֹלְמִים Kehho-lemím] *sicut somniantes*. Ab חָלַם *somniavit*, ex significat. Chald. *sanus fuit, convaluit*. Benoni pl. Kal, cum כ similitud. *sicut somniantes*, vel, *sicut convalescentes*. Targ. הֵיךְ מַרְעַיָּא דְאִתַּסִּיו *sicut ægroti qui sanati sunt*, ubi captivitas morbo, & sanationi liberatio comparatur. LXX. ὡς παρακεκλημένοι *sicut consolati*, acceperunt pro חומלים ab חָמַל *pepercit*.

Vers. 2.

3175 שְׂחוֹק Sehhók] (impletum fuit) *risu*. A שָׂחַק *risit*, שְׂחוֹק *risus*, *lusus*, *lætitia*.

Vers. 4.

3176 בַּנֶּגֶב Ban-né-ghebh] (converte captivitatem nostram, sicut torrentes) *in terra arida*, quam si transeant, est eis valdè commodum. Tar. בְּבַצּוֹרְתָא *in tempore siccitatis*. LXX. *sicut torrens* ἐν τῷ νότῳ *in austro*. A נָגַב *desiccare*, fit נֶגֶב *auster*, plaga mundi meridionalis, sicca atque calida, quæ non est habitabilis ut aliæ plagæ, propter excessum siccitatis & caloris.

Vers. 5.

3177 הַזּוֹרְעִים Haz-zo-re ꜥím] *Qui seminant*. A זָרַע *seminavit*, Benoni pl. Kal, cum הַ Relativo, R. 76.

3178 יִקְצוֹרוּ Jik-tsó-ru] *metent*. A קָצַר *decurtavit*, *abbreviavit*, *messuit*. Fut. pl. Kal, cum ו loco (:) ob pausi pro יִקְצְרוּ

Vers.

Verſ. 6.

3179 הָלוֹךְ Ha-lóch] *Eundo.* Ab הָלַךְ *ivit.* Infinit. Kal, qui conſtructus cum verbo ſuæ ſignificationis, incipit à (·) הָלוֹךְ יֵלֵךְ *eundo ibit*, i. e. continuò, R. 41. not. 1.

3180 וּבָכֹה U-bha-chó] *& flendo.* A בָּכָה *flevit, ploravit, vagivit*, Infin. Kal.

3181 אֲלֻמֹּתָיו Alum-mo-tháv] *manipulos ſuos.* Ab אָלַם *ligavit, colligavit.* Nom. fœm. cum dageſh euphonico, R. 18. אֲלֻמָּה *faſcis, merges, manipulus ſpicarum.*

PSALMVS CXXVII. קכז

3182 עָמְלוּ ע*á-melú] *laboraverunt.* Pr. Kal, à עָמַל *laboravit, defatigatus fuit*, corpore & animo.

3183 בוֹנָיו Bho-náv] *ædificatores ejus.* A בָּנָה *ædificavit.* Benoni Kal, בוֹנֶה *ædificans*, plur. בוֹנִים cum Af. בוֹנָיו

Verſ. 2.

3184 מַשְׁכִּימֵי Maſh-kí-me] (vanum vobis) *ô manicantes* ſurgere, i. e. ſummo diluculo ſurgere. Ab inuſitato שָׁכַם Præt. Hiph. הִשְׁכִּים (neq; Græci neque Latini, proprium habent, quo verbum hoc reddant) LXX. τὸ ὀρθρίζειν, Latin. *manicare*, i. e. manè ſurgere, aut venire, aut aliquid agere, ſummum ſtudium, diligentiam & aſſiduitatem notat. Particip. plur. Hiph. in Regim. ſequente Infinit. R. 34. n. 1.

3185 מְאַחֲרֵי Mea-hharé] *moram facientes.* Ab אָחַר *moratus fuit, tardavit, moram fecit*, Præt. pl. Pihel in Regim. ut prius, מְאַחֲרֵי־שֶׁבֶת *moram facientes ſedēdo*, h. e. occupati eſtis in opere veſtro totum diem ad veſperam uſque. LXX. diſtinxerunt conjuncta, τὸ ὀρθρίζειν ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι *manè ſurgere. Surgite poſtquam ſederitis*: & מֵאַחֲרֵי legerunt מֵאַחֲרֵי *poſtquam, poſt.*

3186 הָעֲצָבִים Ha-ʋatſa-bhím] (comedentes panem) *dolorum*, i. e. labore partum. A עָצַב *animo vel corpore doluit*, Nom. m. עֶצֶב *dolor, corporis & animi, moleſtia, triſtitia. Vide ſi via* עֹצֶב *doloris eſt in me*, Pſal. 139. 24. i. e. מְרִי *rebellio*, Hieron. *via idoli*, quòd nihil aliud eſt quàm dolor & labor. In plur. mutat ׳ in (:) R. 118. & (··) in (·) R. 122.

Verſ. 3.

3187 שָׂכָר Sa-chár] *merces.* A שָׂכַר *mercede conduxit, locavit*, שָׂכָר *merces, præmium*, quod datur pro labore.

Verſ. 4.

3188 אַשְׁפָּתוֹ Aſh-pa-thó] *pharetram ſuam.* Targ. בֵּית אֲזֵינֵיהּ *domum armorum ejus.* Ab inuſitato אָשַׁף Nom. fœmin. אַשְׁפָּה *pharetra*, cum Af.

PSALMVS CXXVIII. קכח

Verſ. 3.

3189 פּוֹרִיָּה Po-rij-já] *fructifera.* A פָּרָה *fructificavit*, Ben. Kal, פֹּרֶה *fœcundus*, in fœm. פּוֹרִיָּה *fœcunda*, mutato ה in (·)

3190 כִּשְׁתִלֵי Kiſh-thi-lé] *ſicut plantationes.* A שָׁתַל *plantavit*, Pl. maſcul. שְׁתִילִים *plantulæ, ſurculi.* In Regim. defect. abſq; (ִ) כִּשְׁתִלֵי *ſicut plantulæ*, LXX. νεόφυτα *novellæ*, novæ plantæ.

PSALMVS CXXIX. קכט

3191 צְרָרוּנִי Tſera-rú-ni] *anguſtiis affecerunt me.* A צָרַר *ligavit, ſtrinxit, compreſſit, anxit, afflixit*, Præt. pl.

Kal, צָרְרוּ ob Affixa transpositis punctis, R. 98. צְרָרוּנִי Targ. אַעִיקוּ לִי *molestiam intulerunt mihi.*

Vers. 3.

3192 גַבִּי Gab-bi] (super) *dorso meo*. A גָּבַב fit גַּב *gibbus*, (ab ipsa Hebr. voce) *dorsum, tergum*, cujusque rei super alias partes prominentia. Cum Affix. assumit dagesh, R. 125. גַּבִּי Targ. גְּשְׁמִי *corpore meo.*

3193 חָרְשׁוּ Hha-reshú] *araverunt*. Ab חָרַשׁ *aravit, fundum fodit*, Præt. pl. Kal, חָרְשׁוּ unde Ben. pl.

3194 חוֹרְשִׁים Hho-reshím] *aratores.*

3195 הֶאֱרִיכוּ He-erí-chu] *in longum protraxerunt*. Ab אָרַךְ *productus, prolongatus fuit*, Præt. pl. Hiph.

3196 לְמַעֲנִיתָם Lema-yani-thám] *sulcum suum*. A עָנָה *afflixit*. Nom. Heemanth. fœmin. מַעֲנִית *sulcus*, lacuna vomere facta. Scribitur h. l. cum י loco (,) Targ. *In longum protraxerunt* לְמוֹרְדִיוּתְהוֹן *arationem suam*, i. e. non dederunt nobis requiem à servitute ipsorum, quo n. longiores ducuntur sulci, eo major est boum labor. LXX. *prolongaverunt iniquitatem suam*, legerunt עֲוֹנוֹתָם

Vers. 6.

3197 שֶׁקַּדְמַת Shek-hadh-máth] *quod antequam*. A קָדַם *anticipavit*. Nom. f. קַדְמָה transit in adverbium temporis, *priusquam, antequam*. In forma Reginis, cum Præfixo שֶׁ, R. 75.

3198 שָׁלַף Sha-láph] *extrahat* quis sc. falcem, Præt. Kal, שָׁלַף *eduxit, extraxit* rem è loco suo, herbam è terra *evulsit*: impersonaliter redditur, R. 43. n. 2. *Antequam avulsa fuerit, arescit*. Herbæ ante demetendi usum evellebantur.

Vers. 7.

3199 קוֹצֵר Ko-tser] *Messor*. A קָצַר *amputavit, messuit*, Ben. Kal, קוֹצֵר *metens.*

3200 וְחִצְנוֹ Vehhits-nó] *aut lacertum suum*. Nom. radicale חֹצֶן *brachium, lacertus*. Cum Affix. mutato ו in (:) R. 118. & (ֹ) in (:) R. 122. ac ex priori (:) fit (.) Targ. וְכַתְפֵּהּ *& humerum suum.*

3201 מְעַמֵּר Me yam-mér] *manipulorum collector*. A עִמֵּר *manipulos fecit*, vel *collegit*, Præt. Pih.

PSALMUS CXXX. קל

Vers. 2.

3202 קַשֻּׁבוֹת Kash-shü-bhóth] *diligenter attentæ*. A קָשַׁב *attendit, advertit*, sc: aurem, gestus est diligenter auscultantis. Nom. plur. fœm. קַשֻּׁבוֹת Targ. צַיְתִין *auscultantes.*

Vers. 4.

3203 הַסְּלִיחָה Has-seli-hhá] *ipsa condonatio*. A סָלַח *propitius fuit, condonavit*. סְלִיחָה *condonatio, venia, indulgentia*, cum הַ Emphatico.

3204 תִּוָּרֵא Tiv-va-ré] *timearis*. A יָרֵא *timuit, reveritus est*. Fut. Niph. mutato (י) in ו dageshatum, R. 56. תִּוָּרֵא *colaris*. Targ. תִּתְחֲמֵי *videaris*, accepit pro תֵּרָאֶה LXX. ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου *propter nomen tuum*, legendum ἕνεκα τοῦ νόμου σου *propter legem tuam*, ut Latinus vertit, acceperunt pro תּוֹרָה *lex.*

Vers. 7.

3205 יַחֵל Ja-hhél] *Spera*. A יָחַל *speravit, expectavit*. Imper. Pihel absorpto dagesh.

והרבה

3206 וְהַרְבֵּה 'Vehar-bé] *& multa.* A רָבָה *multus fuit.* Nomen Heemant. ex forma Hiph. הַרְבֵּה *multùm, plurimùm.*

PALMUS CXXXI. קלא

3207 רָמוּ Rá-mu] (neque) *elevati sunt.* A רום *altum, elatum esse*, ex loco vel conditione inferiori ad superiorem. Pr. Kal, רָם plur. רָמוּ R. 59.

Vers. 2.

¶ וְדוֹמַמְתִּי (Si non æquavi) & *compescui* animam meam. LXX. ἀλλὰ ὕψωσα *sed exaltavi*, legerunt רוֹמַמְתִּי A דום *silere*, Præt. Pih. R. 63. דּוֹמֵם *silere fecit, compescuit.*

3208 כְּגָמֻל Kegha-mûl] *sicut ablactatum.* A גָּמַל *retribuit, rependit.* It. *ablactavit*, pro lacte cibum firmiorem retribuit. Pahul Kal, cum כ similitudinis & cum (ֻ) loco ו, *Et compescui animam meam* כְּגָמֻל *sicut ablactatum apud matrem suam,* כַּגָּמֻל *sicut iste ablactatus* (exclus. ה Emp.) *apud me anima mea.* Repetitio auget significationem, sicut puer ablactatus incipit paulatim intelligere res majores, & totus pendet à matre sua, quæ ipsum ad incedendum assuefacit; ita anima mea pendet ex doctoribus. Schindl.

PSALMUS CXXXII. קלב

3209 עֻנּוֹתוֹ Hün-no-thó] (memento) *affligi ejus*, i. e. afflictionis ejus. A עָנָה *afflixit.* Infin. Pyhal exit in ות R. 65. עֻנּוֹת cum Affixo ו

Vers. 4.

3210 תְּנוּמָה Tenu-mâ] *dormitationem.* A נום *dormiturivit.* Nom. fœm. Heemanth. תְּנוּמָה *dormitatio, somnolentia.*

Vers. 6.

3211 בְּאֶפְרָתָה Beeph-rá-tha] *in Ephratha.* A פָּרָה *fructificavit*, fit Nom. proprium Heemanth. אֶפְרָת *Ephrath* q. fructifera, uxor Calebi, à qua nomen accepit אֶפְרָתָה (cum ה locali) regio & urbs, quæ aliàs *Bethlehhem*, à בֵּית לֶחֶם filio Salma, 1 Par. 2. 51.

Vers. 8.

3212 וַאֲרוֹן Va-arón] *& arca.* אָרוֹן *arca, cista, scrinium, theca lignea*, ad res inanimatas asservandas parata. In Regim. mutat (ָ) in (ֲ) fitq; וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ *& arca fortitudinis tuæ*, quòd per eam Dei fortitudo apparebat in bello, ut Ps. 105. 4. *Quærite Jehovam* וְעֻזּוֹ *& fortitudinem ejus*, i. e. arcam.

Vers. 13.

3213 אִוָּה Iv-vá] *concupivit.* Præt. Pih. אִוָּה *desideravit, expetivit, affectavit.* In prima pers. mutato ה in (ִי) R. 66. אִוִּיתִיהָ *expetivi eam*, v. 14.

Vers. 14.

3214 פֹּה Pó] hîc. פּוֹה adverbium loci, *hîc* & *huc.*

Vers. 15.

3215 בָּרֵךְ Ba-réch] *benedicendo.* A בָּרַךְ *benedixit*, Imper. Pih. pro בָּרֵךְ cum (ֵ) R. 19. ob ר

Vers. 16.

3216 אַלְבִּישׁ Al-bísh] *induam.* A לָבַשׁ *indutus fuit.* Fut. Hiph. אַלְבִּישׁ v. 18.

3217 רַנֵּן Ran-nen] *cantando.* Infinit. Pihel à רָנַן suprà Num. 275.

Vers. 17.

3218 אַצְמִיחַ Ats-míahh] *germinare faciam.* A צָמַח *germinavit*, Fut. Hiph.

3219 עָרַכְתִּי Ya-rách-ti] *aptavi*, Præt. Kal, à עָרַךְ suprà Num. 225.

PSALMUS CXXXIII. קלג.

Vers. 2.

3220 הַזָּקָן Haz-za-kán] *ipsam barbam.* A זָקֵן *senuit*, זָקָן *barba*, index senectutis. In Regim. mutato (·) penult. in (:) R. 114 & ult. in (-) זְקַן ibid.

PSALMUS CXXXV. קלה

Vers. 4.

3221 לִסְגֻלָּתוֹ Lis-gül-la-thó] LXX. εἰς περιουσιασμόν *in peculium ejus.* Ab inusitato סָגַל Nom. fœm. סְגֻלָּה *peculium, proprium, singulare, thesaurus, res chara*, aurum, argentum, gemmæ, &c.

Vers. 7.

3222 נְשִׂאִים Nesi-ím] (qui elevat) *vapores de extremitate terræ*, i. e. à mari, vel plaga septentrionali aut meridionali. Targ. עֲנָנִין & LXX. νεφέλας *nubes*, pro materia effectus. A נָשָׂא *elevavit*, Nom. m. נָשִׂיא *princeps*, aliis altior & sublimior, plur. נְשִׂיאִים *principes*, It. *exhalationes*, quæ ex aquis & locis humidis elevantur in aerem, ibíque condensatæ in nubes convertuntur.

Vers. 9.

3223 בְּפַרְעֹה Bephar-yó] *in Pharaonem.* A פָּרַע *liber fuit.* פַּרְעֹה *Pharao*, q. *liber* (unde Latinis *Bar*) nomen erat olim commune regum Ægyptiorum, & vetere Ægyptiorum linguâ (si Josepho credimus) *Regem* significat. Post Alexandrum, ab ejus nominis primo Ptolemæo Lagi filio, dicti fuerunt *Ptolemæi*: nunc *Sultani* postquam Arabes Ægyptum occuparunt.

Vers. 11.

3224 לְסִיחוֹן Lesi-hhón] *Sichonem.* Ab Arab. סָחַן *oneravit*, סִיחוֹן nomen proprium regis Amoræorum.

3225 הָאֱמֹרִי Ha-emo-rí] *Amorhæorum.* Ab אָמַר *dixit.* Nomen Heemanth. gentile, R. 23. אֱמֹרִי populus ab *Amoræo* filio Canaan sic dictus: ponitur pro *Cananæis*, quoniam potissimi fuerunt *Amorrhæi.*

3226 וּלְעוֹג Ule yogh] *& Og.* A עוג *adussit, ustulavit*, עוֹג *Og* rex Bashan.

Vers. 17.

3227 יַאֲזִינוּ Ja-azí-nu] *aurem advertent.* Ab אָזַן suprà Num. 218. Fut. pl. Hiph. יַאֲזִינוּ pro quo Psal. 115. 6. יִשְׁמָעוּ *audient*, legitur.

Vers. 20.

3228 הַלֵּוִי Hal-lé-vi] *Levitarum.* A לָוָה *additus, adjunctus, copulatus fuit.* לֵוִי filius Jacobi, ita appellatus qd Jacob adjunctus sit uxori suæ Leæ, Gen. 29. Inde tota posteritas, tribus Levi dicta est.

Vers. 21.

3229 שֹׁכֵן Sho-chén] *habitans*, Benoni Kal, suprà Num. 2639.

PSAL-

PSALMUS CXXXVI. קלו

Verſ. 6.

3230 לְרוֹקַע Lero-káע] *extendenti*. Tar. לְרָדֵד *diſtendenti*. A רָקַע *expandit*, *extendit*, rem in latitudinem diduxit, Ben. Kal, cum (-) loco (..) R. 108.

Verſ. 10.

3231 לְמַכֵּה Lema-ké] *Percutienti*. A נָכָה in Hiph. הִכָּה *percuſſit*, *feriit*. Part. Hiph. pro מַנְכֶּה compenſato נ per dageſh, R. 69.

Verſ. 13.

3232 לְגוֹזֵר Legho-zér] *Scindenti* (ſcil: mare rubrum) A גָּזַר *ſcidit*, *ſecuit*, Benoni Kal, cum ל articulo caſus dativi.

3233 לִגְזָרִים Ligh-za-rím] *in ſegmenta* Targ. לְצִלּוּחִין *in ſciſsiones*: traditio eſt, diviſum fuiſſe mare in 12 ſectiones, pro numero 12 tribuum, per quas ſingulas, ſingulæ tranſierunt. A גָּזַר *diſcidit*, fit גֶּזֶר *diviſio*, *pars deciſa*, plur. גְּזָרִים

Verſ. 15.

3234 וְנִעֵר Veni-ער] *Et excuſſit*, i. e. dejecit in mare. A נָעַר *concuſſit*, *excuſſit*, dejecit. Præt. Pih. נִעֵר abſorpto dageſh.

Verſ. 16.

3235 לְמוֹלִיךְ Lemo-lích] *Ducenti*. A יָלַךְ *ivit*, *ambulavit*, in Hiph. mutato (ִ) in ו R. 57, fit הוֹלִיךְ *ire fecit*, i.e. *duxit*, Part. מוֹלִיךְ

Verſ. 23.

3236 שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ Sheb-beſhiph-lé-nu] *Qui in abjectione noſtra*. A שָׁפֵל *humilis fuit*, fit שֵׁפֶל *abjectio*, *humilitas*. Cum Affix. ut ſuprà Num. 770. & ש Relativo, R. 75.

Verſ. 24.

3237 וַיִּפְרְקֵנוּ Vaj-jiph-reké-nu] *Et eripuit nos*. A פָּרַק *rupit*, *abrupit*, cutem à carne *avulſit*, Metaph. aliquem è periculis *eripuit*, *ſervavit*. Fut. Kal, cum Affixo, & ו Converſ.

PSALMUS CXXXVII. קלז

3238 בָּבֶל Ba-bhél] (Super flumina) *Babylonis*. A בָּלַל *confudit*, Nomen proprium turris, urbis & regionis בָּבֶל *Babel*, *Babylonia*, q. בַּלְבֵּל eliſo uno ל, ubi Deus בָּלַל *confudit labium totius terræ*, Gen. 11. 9. Magnitudo urbis fuerat tanta, ut (referente Ariſt. lib. 3. polit. c. 2) cum capta fuiſſet ab hoſtibus, magna pars urbis tertiâ die nihil tale ſenſerit.

3239 בָּכִינוּ Ba-chí-nu] *flevimus*. A בָּכָה *flevit*, præ dolore aut gaudio. Præt. Kal, mutato ה in (י) R. 66.

3240 בְּזָכְרֵנוּ Bezoch-ré-nu] *in recordando nos*, i. e. dum recordamur. A זָכַר *recordari*. Infinitiv. Kal. ut ſuprà Num. 1092.

Verſ. 2.

3241 עֲרָבִים ערara-bhím] *ſalices*. A עָרַב *jucundus*, *dulcis*, *gratus fuit*, pl. maſ. עֲרָבִים *ſalices*, à jucunditate.

3242 תָּלִינוּ Ta-lí-nu] *ſuſpendimus*. A תָּלָה *ſuſpendit*, *appendit*. Prima perſ. Præt. Kal, ut Num. 3239.

Verſ. 3.

3243 וְתוֹלָלֵינוּ Vetho-la-lé-nu] *& contumulatores noſtri*, i.e. inimici noſtri, qui in tumulum nos, noſtráq; redegerunt. A תָּלַל *aggeſſit*, *in altum ſuſtulit*, inſtar tumuli aut cumuli. Plur. m. cum Affixo ex תּוֹלָלִים *contumulatores*, aut *hoſtes noſtri ſuperbi & eminentes*, ut idem

idem dicatur diversis vocabulis, Targ. בְּזוֹזָנָא *raptores nostri*. Aliis est à תָּלָה *suspendit*: q. *& in suspensis nostris gaudium* scil: postularunt, i. e. in citharis, quas de salicibus suspenderamus.

Vers. 7.

3244 אֱדוֹם *Edhóm*, vide suprà Num. 1986.

3245 עָרוּ ya-rú] *nudate*. A עָרָה *nudavit, discooperuit*, Imper. Pih. abjecto ה R. 66. cum (·) ob exclusum dagesh, R. 191. pro עָרּוּ

3246 הַיְסוֹד Ha-jesódh] *fundamentum*. A יָסַד *fundavit*, יְסוֹד *fundamentum*, cum ה Emphat. excluso dagesh ex litera shevata, R. 20.

Vers. 8.

3247 הַשְּׁדוּדָה Hash-shedhu-dhá] (Filia Babel) *vastatrix*, vel quæ es vastata, vel vastanda. A שָׁדַד *vastavit*, Pahul Kal. cum ה Relativo.

Vers. 9.

3248 שֶׁיֹּאחֵז Shej-jo-hhéz] *qui prehendit*. Ab אָחַז *tenuit, prehendit, obtinuit*. Fut. Kal, quiescente א in י, R. 54. cum ש Relativo, R. 75. Et in tertiâ fœm. וְתֹאחֲזֵנִי *& apprehendit me*, Psal. 139. 10.

PSALMVS CXXXVIII. קלח

Vers. 3.

3249 תַּרְהִבֵנִי Tar-hi-bhé-ni] *fecisti ut efferrem me*. A רָהַב *extulit se, invaluit* robore vel potentiâ. Fut. Hiph. cum Affixo, pro תַּרְהִיבֵנִי *invalescere me fecisti*. Targ. אַסְגֵּיתָנִי *auxisti me*.

Vers. 6.

3250 וְשָׁפָל Vesha-phál] *& humilem*. A שָׁפֵל *humilis fuit*, שָׁפָל *humilis, depressus*.

3251 מִמֶּרְחָק Mim-mer-hhák] è *longinquo*. A רָחַק *longè, procul abfuit*, מֶרְחָק *longinquitas* loci a. temporis, *distātia*.

3252 יֵיֵדָע Jeje-dháy] *pernoscet*. A יָדַע *novit, cognovit*. Futur. compositum ex Kal, & Pihel; ex Kal est יֵדַע ut suprà Num. 484. ex Pihel (:) q. penitùs cognoscet. Vel est Futur. Hiph. *notum faciet*, pro יְהֵידַע more Chaldæorum, R. 137.

3253 תֶּרֶף Té-reph] *intermittas*. A רָפָה *lenis, debilis*, remissus fuit, *destitit, intermisit*, Fut. Hiph. per Apocopen, R. 67. n. 4. pro תַּרְפֶּה

PSALMVS CXXXIX. קלט

3254 חֲקַרְתַּנִי Hhakar-tá-ni] *explorasti me*. Ab חָקַר *scrutatus est, exploravit*. Secunda pers. Præt. Kal, ex חָקַרְתָּ

Vers. 2.

3255 בַּנְתָּה intellexisti. A בּוּן *intelligere*. Præt. irregul. Kal, pro בִּינֹתָ excluso י R. 58. cum ה parag.

3256 לְרֵעִי Lere-yí] *cogitationem meam*. A רָעָה *pavit, associavit*, רֵעַ *socius, amicus, familiaris*, qui simul pascitur; ex usu Chald. *cogitatio*, Cum Pæf. & Affix. לְרֵעִי Targ. לְחַבְרוּתִי *societatem meam*, plur. cum Affix. רֵעֶיךָ *cogitationes tuæ*, vers. 17. *Et mihi preciosæ sunt* רֵעֶיךָ *cogitationes tuæ*, LXX. οἱ φίλοι σου *amici tui*, ex altera significatione vocabuli.

Vers. 3.

3257 וְרִבְעִי Veribh-yí] *& accubitum meum*. A רָבַע *cubuit, accubuit*, רֶבַע *cubitus, accubitus*, cum Affix.

3258 הִסְכַּנְתָּה Hiſ-can-ta] *aſſuefeciſti.* A סָכַן *profuit.* In Hiph. *aſſuevit, aſſuefactus fuit.* Præt. Hiph. cum ה paragog.

Verſ. 5.

3259 צַרְתָּנִי Tſar-tá-ni] *obſediſti me,* vel *formaſti me.* A צוּר *premere, opprimere, obſidere, oppugnare,* It. *premendo fingere, efformare, figurare.* Præter. Kal, cum Affixo.

Verſ. 6.

3260 פְּלִאיָה Peli-á] *Mirabilis.* A פָּלָא *mirabilis fuit.* Nom. fœm. פְּלִיאָה (in textu trajectis conſonantibus פְּלִאיָה) *ardua eſt ſcientia præ me,* i. e. difficilior quàm ut eam comprehendere poſſem.

3261 נִשְׂגְּבָה Niſ-gebhá] *exaltata eſt.* A שָׂגַב *exaltatus fuit,* Præt.fœm. Niph.

*Verſ.*7.

3262 אֶבְרָח Ebh-râhh] *fugiam.* A בָּרַח *fugit,* Fut. Kal, cum (ָ) ob Sylluk.

Verſ. 8.

3263 אֶסַּק Eſ-ſák] *aſcendero.* A נָסַק *aſcendit,* Fut. Kal, R 69.

3264 וְאַצִּיעָה Veatſ-tsí-ya] *& ſubſternam* infernum, ecce tu. Sepulchrum eſt ſtratum hominis mortui. A יָצַע *ſubſtravit, infernè poſuit.* Fut. Hiph. cum ה parag. compenſato (י) per dageſh, R.69.n. 2.

Verſ. 9.

3265 יְשׁוּפֵנִי Jeſhu-phé-ni] (caligo) *obvolvet me.* A שׁוּף *contudit, comminuit,* Fut. Kal, יָשׁוּף cum Affix. mutato (ָ) in (ְ) יְשׁוּפֵנִי *obſcurabit me,* mutuata ſignificatione à נָשַׁף *crepuſculum.*

Verſ. 13.

3266 תְּסֻכֵּנִי Teſúc-ké-ni] *obtexiſti me.* A סָכַךְ *operuit,texit.* Fut. Kal, per Syncopen תָּסוֹךְ R. 67. Ob Affix. imprimitur dageſh, & ו tranſit in (ֻ) R.125.

Verſ. 15.

3267 עָצְמִי Yotſ-mí] *robur meum.* A עָצַם *robuſtus, ſolidus fuit.* עֹצֶם *vis, robur.* It. *os ſolidum, crus,* & rei cujuſque ſubſtantia, *res ipſa.* Cum Affix. mutat ו in (ָ) R. 118. & (ֶ) in (ְ) עָצְמִי Targ. גַּרְמִי LXX. τὸ ὀςοῦν μου *os meum.* ex עֶצֶם

3268 עֻשֵּׂיתִי Yu-ſé-thi] *factus ſum* in abſcondito,i. e. utero materno. A עָשָׂה *fecit.* Præt. Pyhal עֻשֵּׂיתִי *compreſſus ſum,* mutuatâ ſignificatione à עָשַׂס *compreſſit.*

3269 רֻקַּמְתִּי Rük-kam-ti] *artificiosè factus fui.* A רָקַם *acu-pinxit,* i. e. acu vel texturâ varios colores & figuras in tapetia introduxit. In Præter. Pyhal רֻקַּם *formatus eſt, contextus fuit,* ex variis membris, venis, arteriis, oſſibus, carne, cute, inſtar veſtis phrygianæ. In prima perſ. רֻקַּמְתִּי *contextus ſum in inferioribus terræ,* conformatio in utero comparatur operi phrygio. Targ. אִצְטַיַּרְת *formatus ſum in utero matris.* LXX. καὶ ἡ ὑπόςασίς μου *& ſubſtantia mea,* legerunt וְקָמָתִי *& ſtatura mea,* ob ſimilitudin.lit. ו & ר

Verſ. 16.

3270 גָּלְמִי Gol-mi] *Maſſam meam.* A גָּלַם *glomeravit, convolvit, involvit.* גֹּלֶם *glomus, glomer,* corpus imperfectum, & informe. *embryo.* Cum Affix. mutat ו in (ָ) & (ֶ) in (ְ) גָּלְמִי Targ. גּוּשְׁמִי *corpus meum.*

3271 יֻצָּרוּ Jutſ-tsa-ru] (dies quibus) *formabuntur,* ſc: membra, quorum formatio eſt multorum dierum. A יָצַר *preſſit, premendo finxit, formavit,* Pr. Pyhal יֻצָּרוּ cum (ָ) ob Athnach.

Verſ.

Verſ. 12.

3272 יֵקְרוּ Ja-kerú] (quàm) *precioſæ ſunt.* A יָקַר *gravis, precioſus fuit*, Præt. plur. Kal.

Verſ. 19.

3273 תִּקְטוֹל Tik-tól] *occideris.* A קָטַל *occidit, trucidavit*, Fut. Kal.

Verſ. 20.

3274 נָשׂוּא Na-ſú] *extolluntur in vanum.* A נָשָׂא *tulit*, Præt. pl. Kal, cum א paragogico, R. 102. n. 1. excluſo א radicali, ad morem quieſcentium tertiâ ה. Vel eſt per metath. literar. pro נָשְׂאוּ

3275 עָרֶיךָ ӯa-ré-cha] *hoſtes tui.* A עוּר *vigilare*, fit עָר *hoſtis* à vigilando; ſolet enim hoſtis ſtudiis vigilare ſeveris. Aut ex uſu Chald. eſt pro צָר mutatione ſolitâ צ in ע factâ. Pl. עָרִים *hoſtes*. Cum Affix. עָרֶיךָ Targ. בַּעֲלֵי דְבָב *domini odii.* LXX. *Accipient in vanitatem* τὰς πόλεις σȣ *civitates tuas*, q. à עִיר *urbs*.

Verſ. 21.

3276 אֶשְׂנָא Eſ-na] *odio proſequor?* A שָׂנֵא *odit*, odio habuit & proſecutus eſt. Fut. Kal, אֶשְׂנָא

Verſ. 23.

3277 חָקְרֵנִי Hhok-re-ni] *Explora me.* Ab חָקַר *ſcrutatus eſt, exploravit.* Imper. Kal, cum Affixo, ut ſuprà Num.

PSALMVS CXL. קמ

Verſ. 4.

3278 עַכְשׁוּב ӯach-ſhúbh] (venenum) *aſpidis.* Nom. quadriliterum עַכְשׁוּב *aſpis, ptyas.*

Verſ. 8.

3279 סַכּוֹתָה Sac-có-tha] *texiſti.* A סָכַךְ *operuit, texit*, per Sync. סַךְ R. 70. In ſecunda perſ. Præt. Kal, aſſumit ו, R. 71. fitque סַכּוֹתָה cum ה parag.

3280 נָשֶׁק Nâ-ſhek] *belli.* A נָשַׁק *oſculatus eſt.* נֶשֶׁק *bellum*, in quo homines ſe invicem oſculantur, i. e. ore ad os ſibi occurrunt: in pauſa נָשֶׁק R. 131.

Verſ. 9.

3281 מַאֲוַיֵּי Ma-avaj-jé] *deſideria* impii. Ab אָוָה *cupiit, deſideravit.* Nomen Heemanth. pl. in Regim.

3282 זְמָמוֹ Zema-mó] *ſceleratam cogitationem ejus.* Nom. radicale cum Affixo, à זָמַם ſuprà Num.

3283 תָּפֵק Ta-phék] (ne) *proferas* ſc. in *lucem.* A פּוּק *exire, egredi* (idem quod Chald. נְפַק) Fut. Hiph. abjecto ו R. 58. תָּפֵק *proferre ſinas.* Targ. תַּסְפֵּק *perficias.*

Verſ. 10.

3284 מְסִבָּי Meſib-báj] *circumdantium me.* A סָבַב *circumdedit.* Part. Hiph. per Syncopen מֵסֵב plur. מְסִבִּים cum Affixo.

Verſ. 11.

3285 בְּמַהֲמֹרוֹת Bema-hamo-róth] *in foveas profundas.* Ab inuſitato הָמַר pl. fœm. Heemanth. מַהֲמֹרוֹת *fovea profunda.* Non extat aliâs in SS. ſed apud Talmudiſt. eſt in uſu.

Verſ. 12.

3286 יְצוּדֶנּוּ Jetſu-dhén-nu] *venentur ipſum.* A צוּד *inſidias ponere*, feris, avibus, piſcibus, *venari, aucupari, piſcari.* Fut. Kal, cum Affix.

3287 לְמַדְחֵפֹת Lemadh-hhé-phóth] *ad præcipitia.* A דָּחַף *impulit*, pl. fœmin. Heemanth. מַדְחֵפוֹת *impulſiones, lapſus, præcipitia.*

PSAL-

PSALMVS CXLI. קמא

Verſ. 2.

3288 מַשְׂאַת Ma-ſeath] *elevatio* manuum mearum, oblatio veſpertina ſcil. reputetur. A נָשָׂא *tulit*, *elevavit*. De manu, eſt geſtus jurantis, orantis, benedicentis. Nom. Heemanth. abjecto נ, מַשָּׂא fœm. מַשְׂאָה *levatio*, *elevatio*. In Regim. excludit dageſh, R. 20.

Verſ. 3.

3289 שָׁמְרָה Shom-rá] (Pone) *cuſtodiam*. A שָׁמַר *cuſtodivit*, Nom. fœm. שָׁמְרָה *cuſtodia*, formæ חָכְמָה

3290 נִצְּרָה Nitſ-tſerá] *conſervationem*. A נָצַר *ſervavit*, *cuſtodivit*. Nom. formæ שִׂמְחָה cum dageſh euphonico, נִצְּרָה *conſervatio*, *protectio*. Vel eſt Imper. Kal, cum ה parag. *obſerva*.

3291 דַּל Dal] *oſtium*. A דֶּלֶת *janua*, *oſtium*, ſuprà Num. 2446. per Apocopen דַּל Aliis eſt Infin. Kal, à דָּלָה *hauſit*, *elevavit*, pro דְּלוֹת *Pone cuſtodiam ori meo*, *conſervationem ſuper oſtium meum*. Piſc. *obſervationem ad oſtium*. Jun. *ſuper elationem labiorum meorum*. Targ. *ſuper* זְקוּף *elevatione*, *apertione*.

Verſ. 4.

3292 לְהִתְעוֹלֵל Lehith-ʋo-lél] *ad operandum*. A עָלַל *molitus*, *machinatus fuit*, *ſtuduit*, *egit*. Infin. Hith. aſſumpto ו loco dageſh, R. 73. לְהִתְעוֹלֵל *ad operandum operationes*. Targ. לְמַחְשַׁב *ad cogitandum cogitationes*.

3293 אֶלְחַם El-hhám] *comedam*: A לָחַם *edit*, *comedit*, Fut. Kal.

3294 בְּמַנְעַמֵּיהֶם Beman-ʋam-me-hém] *ex deliciis eorum*. A נָעַם ſuprà Num. 669. pl. maſc. מַנְעַמִּים *res amœnæ*, *voluptates*.

Verſ. 5.

3295 יָנִי Já-ni] *frangat*. A נוּא in Hiph. abjecto ו, הֵנִיא *fregit*, *labefactavit*, Fut. Hiph. יָנִי deficiente א pro יָנִיא Targ. יְבַטֵּל *labefactabit*.

Verſ. 6.

3296 נִשְׁמְטוּ Niſh-metú] *Demiſsi ſunt*, *præcipitati*. A שָׁמַט *demiſit*, *deorſum miſit*. Præt. Plur. Niph.

3297 נָעֵמוּ Na-ʋé-mu] *grata fuerunt*. A נָעֵם vel נָעַם *jucundus*, *gratus fuit*, Præt. plur. Kal, cum (··) pro (:) ob Sylluk.

Verſ. 7.

3298 פֹּלֵחַ Pho-léahh] *ſecans*. A פָּלַח *fidit*, in fruſta ſive partes *ſcidit*, *diſſecuit*, Benoni Kal, cum (-) furtivo.

3299 וּבֹקֵעַ U-bho-kéaʋ] *& findens*, ſc. ligna. A בָּקַע *ſcidit*, *rupit*, Ben. Kal,

3300 נִפְזְרוּ Niph-zerú] *diſperſa ſunt*. A פָּזַר *ſparſit*, *diſperſit*. Præt. pl. Niph.

Verſ. 8.

3301 תְּעַר Teʋar] (ne) *evacues*. A עָרָה *nudavit*, *evacuavit*, quia evacuando res nudatur. Fut. apocopatum Pihel, R. 67. תְּעַר pro תְּעָרֶה *ne nudes*. Tar. תְּרוֹקֵן *evacues animam meam*, i. e. ne ſinas me perire citò. Cum n. anima è corpore exit, ex eo quaſi effunditur.

Verſ. 9.

3302 בְמַכְמֹרָיו Bemach-mo-ráv] *in retia ſua*. A כָּמַר *incaluit*, *aduſtus fuit*, & quia aduſta contrahuntur, *contractus fuit*. Nom. Heemanth. מַכְמֹר *rete* quo piſces contrahuntur, i. e. concluduntur & retinentur. Plur. maſc. cum Præfixo & Affixo.

PSALMUS CXLII. קמב

Vers. 2.

3303 אֶזְעָק Ez-yák] *clamabo.* A זָעַק *clamavit, exclamavit.* Fut. Kal, אֶזְעָק cum (ֶ) ob Athnach. In pl. cum ו Conversivo וַיִּזְעֲקוּ *& clamarunt.*

Vers. 4.

3304 בְּהִתְעַטֵּף Behith-yat-téph] *In obvolvendo semetipsum,* i. e. cum curis obruitur animus meus. A עָטַף *involutus, opertus fuit;* ad animum relatum, curis obrutus, delassatus, animi deliquium passus fuit. Infinitiv. Hith. בְּהִתְעַטֵּף quod Ps. 143. 4. exponitur per Futur. cum ו conversivo, וַתִּתְעַטֵּף *à curis obrutus fuit.*

Vers. 5.

3305 הַבֵּיט Hab-bét] *Intuendo,* i. e. quoad intueor. A נָבַט *intuitus est.* Infin. Hiph. pro Præter. abjecto נ R. 69. cum (ַ) redundante.

3306 וּרְאֵה U-reé] *& videndo,* i. e. & video. A רָאָה *vidit.* Infin. Kal, ad formam Imperat. cum (‥) pro וִרְאוֹת

3307 מַכִּיר Mac-kír] *agnoscens.* A נָכַר *agnovit.* Part. Hiph. abjecto נ R. 69.

Vers. 8.

3308 מִמַּסְגֵּר Mim-mas-gér] *ex claustro.* LXX. *ex custodia.* A סָגַר *clausit, inclusit.* Nom. Heemanth. מַסְגֵּר *claustrum, clausura.*

3309 יַכְתִּרוּ Jach-tí-ru] *cingent.* A כָּתַר *cinxit.* Fut. Hiph. cum defectu (ִ)

PSALMUS CXLIII. קמג

Vers. 3.

3310 הוֹשִׁיבַנִי Ho-shi-bhá-ni] *fecit ut habitem.* A יָשַׁב *sedit, habitavit,* Pr. Hiph. mutato (ִ) in ו R. 57. cum Affixo הוֹשִׁיבַנִי *collocavit me.*

Vers. 4.

3311 יִשְׁתּוֹמֵם Jish-to-mém] *obstupescet.* A שָׁמֵם *præ admiratione stupuit, obstupuit.* Fut. Hithpah. per Metathesin שׁ & ת, R. 47. & cum ו loco dagesh, R. 72.

Vers. 5.

3312 אָשׂוֹחֵחַ Aso-hhéahh] *meditabor.* Targ. *loquar.* A שׂוּחַ *locutus* est ore aut corde, meditatus est. Futur. Pih. R. 63.

Vers. 6.

3313 פֵּרַשְׂתִּי Pe-ráś-ti] *Expandi.* A פָּרַשׂ *expandit, extendit,* Præt. Pih. cum (‥) pro (.) ob exclusum dag. R. 19.

Vers. 12.

3314 וְהַאֲבַדְתָּ Veha-abhádh-ta] *& perdes.* Ab אָבַד *periit.* In Hiph. *perdidit.* Præter. cum ו Convers.

PSALMUS CXLIV. קמד

Vers. 2.

3315 הָרוֹדֵד Ha-ro-dhédh] *Qui subjiciens est.* A רָדַד *subjecit, subdidit.* Pe-noni Kal, cum ה Relativo, quod 2 Sam. 22. exprimitur וּמוֹרִיד *& demittens,* descendere faciens, à יָרַד

Vers. 5.

3316 גַּע Gáy] *tange.* A נָגַע *tetigit.* Imper. Kal, abjecto נ, R. 68.

Vers. 6.

3317 בְּרוֹק Betók] *Fulgura.* A בָּרַק *fulguravit, coruscavit,* Imperat. Kal, בְּרוֹק legitur h. l. tantùm.

Vers. 11.

3318 פְּצֵנִי Petsé-ni] *libera me.* A פָּצָה ape-

aperuit, sc: os. Ex usu Chald. per Metaphor. *redemit*, *liberavit*, qui n. aliquem liberat, vincula aperit. Imper. Kal, abjecto ה ob Affix. Targ. פְּצֵי יָתִי *redime me*. Et sic vers. 10. Benoni Kal, cum ה Relativo, הַפּוֹצֶה Targ. דְפָצֵי *qui liberat*.

Vers. 12.

3319 כִּנְטִעִים Kin-ti-yím] *sicut plantulæ*. A נָטַע *plantavit*, Plur. m. נְטִעִים *plantæ*, *plantulæ*; cum (ְ.) absque (ְ) R. 4. n. 1. Et cum כ similitudinis, כִּנְטִעִים LXX. *νεόφυτα novellæ plantæ*.

3320 מְגֻדָּלִים Meghud-da-lím] *bene educati*. A גָּדַל *magnus fuit*, *crevit*, *adolevit*, *nutrivit*, nam pueri cum nutriuntur, augmenta capiunt. Part. plur. Pyhal.

3321 כְּזָוִיֹּת Keza-vij-jóth] *sicut anguli*. Ab inusitato זָוָה fit Nom. fœm. זָוִית *angulus*, in pl. mutat ית in יּוֹת R. 32.

3322 מְחֻטָּבוֹת Mehhut-ta-bhóth] *excisi*. i. e. sicut anguli palatiorum, è lapidibus dolatis facti. Ab חָטַב ligna aut lapides *secuit*, *cecîdit*, *excidit*. Part. Pyhal.

Vers. 13.

3323 מְזָוֵינוּ Meza-vé-nu] *Pennuaria nostra*, vel *cellæ nostræ*. A זָוָה (suprà Num. 3321.) fit Nom. Heemanth. plurale מְזָוִים *anguli interiores*, *cellæ*, *promptuaria*, *pennaria*, cum Affix.

3324 מְפִיקִים Mephi-kím] *depromentia*. LXX. *eructantia*. A פוק In Hip. הֵפִיק *protulit*, *produxit*. Partic. plur. מְפִיקִים

3325 מִזַּן Miz-zán] *de alimento* in alimentum, i. e. alimentum juge. A מוּן זוּן fit זָן *cibus*, *esca*, *alimentum* מִזַּן אֶל־זַן Targ. מִן שַׁתָּא לְשַׁתָּא *ab anno in annum*, h. e. ab eo anni tempore quo fruges colliguntur, usque ad idem tempus alterius anni. LXX. *ἐκ τούτου εἰς τοῦτο ex hoc in illud*, quasi esset מִזֶּה אֶל זֶה

3326 מַאֲלִיפוֹת Ma-ali-phóth] *mille parientes*. Ab אֶלֶף *mille*. Verbum in Hiph. הֶאֱלִיף *millificavit*, i. e. millecuplam sobolem produxit, unde Particip. pl. fœmin. מַאֲלִיפוֹת Targ. מוֹלִידָן אַלְפַיָּא *parientes mille*. LXX. *πολυτόκα*, *multiparæ*.

3327 מְרֻבָּבוֹת Merub-ba-bhóth] *myriadibus auctæ sint*. A רָבַב *multiplicavit*, Particip. fœm. Pyh. מְרֻבָּבוֹת *multis myriadibus productæ*, quæ significatio à nomine רְבָבָה *myrias* petita est.

Vers. 14.

3328 מְסֻבָּלִים Mesub-ba-lím] *prapingues*. A סָבַל *portavit*, *bajulavit*, Part. plur. Pyh. מְסֻבָּלִים *portare facti*, *onusti*, onerati carne scil. & pinguedine. LXX. *παχεῖς pingues*.

3329 צְוָחָה Tseva-hhá] *clamor*. A צָוַח *vociferatus est*. Nom. fœm. צְוָחָה *vociferatio*, *querela*, *clamor* præ dolore. Targ. צְוָחַת בְּכִיתָא *clamor fletus*. Solebant enim clamare in plateis, cum rumor malus de calamitate publica afferretur.

Vers. 15.

3330 שֶׁכָּכָה Schec-ca-chá] *cui ita est*, כָּךְ *sic*, *ita*. apud Rabbin. est frequentissimũ pro כָּה *sic*. Cum שֶׁ Relativo, R.75. שֶׁכָּכָה *cui sic*, per geminationem כ

PSALMUS CXLV. קמה

Vers. 1.

3331 Hic Psalmus intitulatur תְּהִלָּה לְדָוִד *Laus Davidis*, quòd totus nihil sit nisi Dei celebratio. Ideo veteres He-

bræi fœlicem futuri seculi pronunciant eum qui hunc Psalm. quotidiè ter recitet ore, corde, linguâ. Versus incipiunt à literis alphabeti, excepto נ

Vers. 3.

3332 חֵקֶר Hhé-ker] *perscrutatio.* Nom. radicale חֵקֶר *scrutatio, perscrutatio, investigatio,* ab חָקַר Num. 3254.

Vers. 6.

3333 וּגְדֻלּוֹתֶיךָ *& magnificentiam tuam.* Secundum puncta est sing. וּגְדֻלָּתְךָ Secundum literas est plurale, וּגְדוֹלוֹתֶיךָ *& magnificentias tuas,* Vide N. 2258.

Vers. 8.

3334 וּגְדוֹל־ U-ghedhol] *& magnus benignitate.* גָּדוֹל suprà Num. 578. in Regim. גְּדוֹל Ratione ו inserti, legitur וגדול sine Maccaph. At cum Maccaph. legitur וּגְדָל־ cum (ְּ)

Vers. 14.

Ante vers. 14. LXX. inserunt hæc verba, πιςὸς κύριος &c. *Fidelis Dominus in omnibus sermonibus suis, & sanctus in omnibus operibus suis* : forsitan, cùm versum à litera נ trahentem initium non invenirent, defectum ejus ex vers. 17. suppleverunt, mutatâ duntaxat primâ voce צַדִּיק in נֶאֱמָן R. Salom. omissæ literæ נ reddit hanc causam : *Vidit David in illa* (litera נ) *ruinam difficilem* (de qua Esa. 24. 20.) נָפְלָה *cecidit, & non addet surgere filia Israel* : propterea transiit (ad literam ס) *& fulcivit eam Spiritu sancto,* (inquiens) סוֹמֵךְ *sustentat Dominus omnes* הַנֹּפְלִים *cadentes.*

3335 הַנֹּפְלִים Han-no-phelím] *qui cadentes sunt,* i. e. *cadunt.* A נָפַל *ruit, cecidit,* Benoni pl. Kal, cum ה Rel.

3336 וְזוֹקֵף Vezo-keph] *& erigens.* A זָקַף *elevavit, evexit, exaltavit,* Ben. Kal, זוֹקֵף *erigens,* Psal. 146. 8. וְזוֹקֵף *& erigens.* Inde Grammaticis Accentus Zakeph, à figura & voce elevata.

3337 הַכְּפוּפִים Hac-ce-phu-phím] *ipsos incurvatos.* A כָּפַף *curvavit,* Pahul Kal, כָּפוּף *curvus, incurvatus, reflexus.* pl. כְּפוּפִים 146. 8. h. l. cum ה Rel.

Vers. 16.

3338 פּוֹתֵחַ Po-théahh] *Aperiens es,* i. e. aperis manum tuam. Benoni Kal, à פָּתַח *aperuit.* Targ. Jerosolym. ad c. Gen. 30. Quatuor מַפְתְּחִין *claves* sunt Deo, quas ipse non tradidit Angelo aut Serapho. 1 *Clavis* דְּמִטְרָא *pluviæ,* de qua Deut. 28. *Aperiet Dominus sibi thesaurum bonum.* 2 *Clavis* פַּרְנָסָא *cibationis,* de qua hoc Psalmo. *Aperis tu manum tuam.* 3 *Clavis* קִבְרַיָּא *sepulchrorum,* de qua Ezech. 37. *Dum aperuero sepulchra vestra.* 4 *Clavis* עֲקַרְתָּא *sterilitatis,* de qua Gen. 30. *Et aperuit matricem ejus.*

3339 וּמַשְׂבִּיעַ U-maś-bíaγ] *& satians.* A שָׂבַע *satiavit, cibavit.* Part. Hiph.

Vers. 20.

3340 יַשְׁמִיד Jash-mídh] *perdet.* A שָׁמַד *perdidit, abolevit,* Fut. Hiph.

PSALMUS CXLVI. קו

Vers. 4.

3341 עֶשְׁתֹּנֹתָיו γesh-to-no-tháv] *cogitationes ejus.* A עָשַׁת *candidus, nitidus fuit,* Metaphoricè *cogitavit,* Nom. plur. fœm. cum Affixo.

Vers. 7.

3342 מַתִּיר Mat-tír] *solvens.* A נָתַר *saliit, subsiliit.* It. *solvit, expeditum reddidit.* Partic. Hiph.

3343 אֲסוּרִים Asu-rím] *vinctos.* Ab אָסַר *ligavit, vincivit.* Pahul Kal.

Vers.

Vers. 8.

פּוֹקֵחַ Po-kéahh] *aperiens*. Ben. Kal, à פָּקַח *aperuit*, oculos vel aures.

3344 עִוְרִים ǭiv-rím] *cæcos*, i. e. oculos cæcorum. A עִוֵּר in Pihel, *excæcavit, oculos eruit*, fit Nom. radicale עִוֵּר *cæcus, luscus*, in plur. עִוְּרִים pro עִוְרִים excluso dagesh ex litera shev.

Vers. 9.

3345 יְעוֹדֵד Je ǭo-dhédh] *statuminabit*. A עָדַד quod in Pihel est formæ Pohel עוֹדֵד *statuminavit, confirmavit, confortavit*. Fut. יְעוֹדֵד Targ. יְסַבַּר *sustentabit*, unde & Particip. מְעוֹדֵד *sustentans*, Ps. 147. 6.

3346 יְעַוֵּת Je ǭav-véth] *subvertet*. Fut. Pihel, à עִוֵּת *subvertit, pervertit*.

Vers. 10.

3347 יִמְלֹךְ Jim-lách] *regnabit*. Fut. Kal, à מָלַךְ suprà Num. 2730.

PSALMUS CXLVII. קמז

3348 זַמְּרָה Zam-mera] *psallere*. A זִמֵּר suprà Num. 375. Infinit. Pihel, cum ה parag. pro לְזַמֵּר

Vers. 2.

3349 בּוֹנֵה Bo-né] *Ædificans*. A בָּנָה suprà Num. 1173. Benoni Kal, in Regimine pro בּוֹנֶה converso (∵) in (..) R. 122.

3350 נִדְחֵי Nidh-hhé] *expulsos*. A דָּחָה suprà Num. 1370. Ben. Niph. in Reg.

3351 יְכַנֵּס Jechan-nés] *congregabit*, Fut. Pih. à כָּנַס suprà Num. 1303.

Vers. 3.

3352 לִשְׁבוּרֵי Lish-bhu-ré] *fractos* corde sive animo, i. e. dolore affectos, contristatos, contritos. A שָׁבַר suprà N. 164. Pahul Kal, שָׁבוּר *fractus*; in Reg.

3353 וּמְחַבֵּשׁ U-mehhab-béſh] *& ligans*. Ab חָבַשׁ *ligavit, alligavit, obligavit*. Particip. Pihel, cum Præfixo וּמְחַבֵּשׁ *& ligans super dolores ipsorũ*. Targ. וּמְסַק אֲרוּכִין *& imponens emplaustrum*.

Vers. 4.

3354 מוֹנֶה Mo-né] *Supputans*. A מָנָה *numeravit, supputavit*, Ben. Kal, exit in (∵) R. 65.

Vers. 7.

3355 עֱנוּ Clamate. Targ. שַׁבְּחוּ *canite*. A עָנָה alternis locutus fuit, *cecinit*, Imper. pl. Kal.

Vers. 8.

3356 הַמְכַסֶּה Ha-mecas-sé] *Qui operit*. A כִּסָּה *operuit*, Partic. Pih. cum ה Relativo pro הַמְּכַסֶּה excluso dagesh.

Vers. 9.

3357 עֹרֵב ǭó-rebh] (filiis sive pullis) *corvi* invocantibus eum, scil. flelbili suo crocitatu. A עָרַב *miscuit*. It. *advesperavit*, עֹרֵב *corvus*, à nigredine, est n. avis omnium nigerrima. Arist. Plin. Ælian. & alii referunt, corvos, sive innatâ truculentiâ, sive potiùs oblivione, negligere pullos suos, etiam cum adhuc in nidis degunt, qui, à parentibus destituti, querulos in aere clamores, præ inedia edunt: horum Deus miseretur, & singulari providentia prospicit, ut de rore, de muscis, de aliis vermiculis alantur, tantisper quoad volatui assueti ipsimet corviculi, sibi ipsis prospiciant. Hinc, quod Christus de sollicitudine circa victũ & amictum tollenda, Mat. 6.26. ait, *Intuemini volucres cœli*, Lucas c. 12. 24. per corvos expressit, *Considerate corvos*.

Vers. 10.

3358 בְּשׁוֹקֵי Besho-ké] (non) *in cruribus*

bus viri complacebit; quibus scil: incedit ad currendum in stadio. Nom. radicale שׁוֹק *crus*, convenit cum שָׁקַק *jugiter ambulare, discurrere*, (Latinis à *currendo*) quod crurum ministerio in cursu utamur. Duale שׁוֹקַיִם *crura*, propriè à genibus usque ad extremos pedis digitos. In Regim. בְּשׁוֹקֵי LXX. ἐν ταῖς κνήμαις *in tibiis*: tibia autem propriè est os cruris, oppositum suræ, sura verò est posterior pars cruris carnosa, quæ tantùm homini est, reliqua autem animalia habent crura.

Vers. 11.

3360 רוֹצֶה *Delectans*, i. e. delectatus, Ben. Kal, à רָצָה suprà Num. 1771.

Vers. 15.

3361 הַשֹּׁלֵחַ Hash-sho-léahh] *Qui mittens est*, i. e. mittit, Benon. Kal, à שָׁלַח *misit*.

Vers. 16.

3362 כַּצָּמֶר Car-tsá-mer] (Qui dat nivem) *sicut lanam ipsam*. Targ. חִוָּר הֵיךְ עֲמַר *albam instar lanæ*. Nomine *lanæ*, notatur albedo, puritas, mundicies, Esa. 1. 18. Nom. radic. צֶמֶר *lana*, in pausa צָמֶר Affine est verbo זָמַר *incidere, putare*, sicque lana dici videtur ab incidendo, ut Latin. à laniando: laniare verò est scindere, scinditur autem nunc lana, quæ velli solebat, unde à vellendo vellus. Est autem in sola ove lana, cæteræ quadrupedes pilos habent aut setas.

3363 כְּפוֹר Kephór] *pruinam* sicut pulverem sparget. LXX. *nebulam sicut cinerem spargit*: nebula n. minoribus ac tenuioribus partibus quàm aqua, nix, aut glacies constat, atque ita magis diffunditur, & citiùs dissolvitur. A כָּפַר *texit, linivit*, Nom. m. absq; plural. כְּפוֹר *pruina*, quòd terram tegat, & q. obliniat. Nascitur ex rore gelido, nec fit nisi immoto aere & sereno: ex nimia frigiditate albescit, atq; herbas & flores arefacit, & exurit: ideoque dicitur à *perurendo*, quòd fruges & virgulta perurat.

3364 יְפַזֵּר *sparget*. Fut. Pih. à פִּזֵּר *sparsit, dispersit*.

Vers. 17.

3365 מַשְׁלִיךְ *Projiciens*. Part. Hiph. à שָׁלַךְ suprà Num. 66.

3366 קַרְחוֹ Kor-hhó] (gelu suum) *grandinem suum ut buccellas*, quia frustratim decidit. Targ. *glaciem suam divisam tanquam buccellas*. Hoc manifestè constat in pruina, cum ros in gelu & glaciem convertitur. LXX. *Mittit* κρύσταλλον αὐτοῦ *crystallum suam*, Plin. l. 37. Nat. c. 2. affirmat, perfrigidis regionibus concrescere aliquando nives in crystallum, ideò nec crystallum reperiri, nisi ubi maximæ hybernæ nives rigent. Igitur crystallus est glacies, unde & nomen Græci dedere, à κρύος *glacies*, & στέλλω *contraho*, quòd ex glacie frigoris vehementer obdurescat in lapidem. Hebr. קָרַח *decalvare, depilare*, unde קֶרַח *glacies, gelu*, quòd plantas decalvet, & languefaciat. Cum Affix. est ex קֶרַח mutato ו in (ֵ) R. 118. & (-) in (:) R. 121.

3367 כְּפִתִּים *ut frusta*, vel *fragmenta*. A פָּתַת *fregit*, in frusta concidit, fit פַּת *frustum, fragmentum panis, buccella*. In plur. mutat (-) in (.) R. 125.

3368 קָרָתוֹ Ka-ra-thó] (ante faciem) *frigoris ejus* quis consistet? A קָרַר *frigescere*. Nom. fœm. קָרָה *frigida*, & absolutè *frigus*. Cum Affix. mutat ה in ת, non variato (ָ) R. 114. quoniam includit dagesh pro קָרָתוֹ

Ver.

Verſ. 18.

3369 יַשֵּׁב Jaſh-ſhébh] *flabit*. A נָשַׁב *flavit, efflavit, perflavit*. Fut. Hiph. abjecto נ, R. 69. Targ. יַנְתֵּב *flare ſinet*.

3370 יִזְּלוּ Jiz-zelú] *fluent*. A נָזַל *fluxit, defluxit*. Fut. Kal, ejecto נ

PSALMUS CXLVIII. קמח

Verſ. 5.

3371 וְנִבְרָאוּ Venibh-rá-u] *& creata ſunt*. A בָּרָא *creavit*. Præt. pl. Niph. pro נִבְרְאוּ ob pauſam.

Verſ. 14.

3372 קְרֹבוֹ (populo) *propinquo ejus*. Vide ſuprà Num. 640.

PSALMUS CXLIX. קמט

Verſ. 4.

3373 יְפָאֵר Jepha-ér] *decorabit*. A פָּאַר in Pih. פֵּאֵר *ornavit, decoravit, glorificavit*. Fut. compenſato dageſh per (ָ) יְפָאֵר *decorabit manſuetos in ſalute*. LXX. ὑψώσει *exaltabit*.

Verſ. 6.

3374 רוֹמְמוֹת Ro-memóth] *exaltationes*. A רוּם vel רָמַם *exaltare*, Nom. רוֹמֵם *elevatio*, pl. fœm. רוֹמְמוֹת in Regim. רוֹמְמוֹת אֵל *exaltationes Dei in gutture eorum*, Targ. תֻּשְׁבְּחָן *laudes*. Laudibus efferent Deum prælium commiſſuri, & hæ erunt loco gladii ancipitis in manibus ipſorum.

3375 פִּיפִיּוֹת Pi-phij-jóth] (& gladius) *acierum*. Targ. דִּיפַסְתָּא *duorum laterum*, פֶּה *os oris*, Metaph. tribuitur gladio, unde פִּיּוֹת *os gladii*, i. e. acies, & per geminationem פִּיפִיּוֹת q. *duo ora*.

Verſ. 8.

3376 בְּזִקִּים Bezik-kím] *compedibus*. A זְקַק Chald. זְקַק *ligare, vincire*, pl. maſc. זִקִּים *compedes, vincula, manicæ*, genus vinculorum, quo manus aut pedes vinciuntur. Legitur quinquies in SS.

PSALMUS CL.

Verſ. 3.

3377 בְּתֵקַע *in clangore*, ſive impreſſione (tubæ) A תָּקַע *clanxit, claſſicum cecinit*, תֵּקַע *impreſſio tubæ, clangor*, Legitur h. l. tantùm.

Verſ. 4.

3378 בְּמִנִּים Bemin-ním] *in fidibus*. Vel eſt à מָנָה *numeravit*, aut מִין *ſpecies*, unde pl. m. reſoluto (ִי.) in (.) & dageſh, מִנִּים muſicum inſtrumentum, à variis & numero quodam inter ſe diſtinctis chordis: ſed quale fuerit, ignoratur. Legitur h. l. tantùm.

3379 וְעוּגָב Ve ûg-gábh] *& organo*. A עָגַב *laſcivè amavit, præ amore inſanivit*, q. inſtrumentis muſicis vacavit, continuè amatæ rei adipiſcendæ causâ, hinc עֻגָב *organum*, (quale fuerit incertum) quòd ejus luſu afficiamur voluptate & amore. Legitur quater in SS.

Verſ. 5.

3380 בְּצִלְצְלֵי Betſil-tſelé] *in cymbalis auditus*, i. e. ſoni maximi, qui audiri poſſit. A צָלַל *tinnivit*, plur. maſcul. צִלְצְלִים inſtrumenta quædam muſica, à colliſione & tinnitu quem edunt, nomine efficto: Vulgò, *cymbala*, duo inſtrumenta ænea. Legitur bis, hoc verſu, & 2 Sam. 6. 5.

Ad

Ad finem Psalterii additur hæc nota Masorethica.

מִסְפַּר הַפְּסוּקִים שֶׁל תְּהִלִּים אַלְפַּיִם וַחֲמֵשׁ

מֵאוֹת וְשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים א״א כוֹ״ךְ סִימָן

וְחֶצְיוֹ וַיְפַתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּסְדָרָיו

י״ט וּמִזְמוֹרִים ק״ן

Numerus versuum Psalmorum, *duo millia & quinque centum, & septem & viginti,* (2527) literæ numerales א״א כו״ך *signum* (sive memoriale eorum:) *& medium ejus est* Psal. 78. 36. וַיְפַתּוּהוּ בְּפִיהֶם *& sectiones ejus,* י״ט 19. *& Psalmi* ק״ן 150.

חסלה

Finis *Libri Psalmorum.*

לוח ספר־תהלים

Sive

INDEX LIBRI *PSALMORUM.*

IN QUO

Omnes & ſingulæ Voces Hebrææ, eo modo quo in unoquoque Pſalmo, ſive cum Præfixis, ſive cum Affixis, &c. extant; ordine alphabetico digeſtæ occurrunt.

Numerus autem ſingulis vocibus annotatus, reſpondet numeris in columna *Lyræ Propheticæ* inſertis, quarum ſingularum expoſitio, inde petenda.

Aaa

INDEX ALPHABETICUS LIBRI *PSALMORUM.*

בב

בג

בד

בה

בְּמִסְתָּר

בר

filius,	בר	114
purus,	בר	911
triticum	בר / בר	2088
	ברא	1837
	בראש / בראשו	143
	בראתם	2663
	ברב / ברב	244
	ברביבים	2079
	ברבים	129
	ברגל	406
	ברגע	1210
	ברגש	1896
	ברד	778
	ברדפי	3·4
	ברדתי	1218
	ברה	911
	ברוח / ברוחו	40
	ברוך / ברוכים	870
	ברוק	3317
	ברושים	2858
	ברותי	2217
	ברזל	101
	ברחבה	2786
	ברחבתינו	1889
	ברחוק	486
	בריחי	2967
	ברית / בריתו / בריתי	1101
	ברך	3215
	ברך / ברך	497
	ברכב	945
	ברכה	168
	ברכו / ברכו	2094

ברכות / ברכות	168
ברכי	2094
ברכי	3010
ברכך / ברכנו	497
ברכנוכם	3069
ברכת / ברכתך	168
ברם	597
ברנה	682
ברננה	2041
ברע	232
ברעב	1321
ברעדה	112
ברעה / ברעות / ברעותיהם / ברעתם	232
ברצון / ברצונו / ברצונך	282
ברצח	1614
ברצי	2183
ברק / ברקים	782
ברקיע	880
ברשע	230
ברשת / ברשתו	466

בש

בשאגתי	970
בשאול	299
בשבט	100
בשבטיו	1065
בשדי	410
בשו	9 7
בשוא	661
בשואה	1374
בשוב	418
בשועו / בשועי	1036
בשוקי	3359
בשורי / בשורי	253
בשחקים	775
בשחת	371
בשיבה	2256
בשיחי	1870
בשיר	1176
בשלוי	12 3
בשלום / בשלום	210
בשלח	1968
בשלם	2370
בשלמיו	210
בשם / בשמו / בשמותם	279
בשמחה / בשמחות / בשמחת	206
בשמי	389
בשמים	70
בשמך / בשמך	279
בשמן / בשמן	1070
בשמעו	1125
בשמרם	923
בשן	994
בשנאי	960
בשנותו	1325
בשער / בשערי / בשעריך	459
בשפה	573
בשפתך	1823
בשפתותיהם / בשפתותיך / בשפתי / בשפתיו	579
בשר / בשר	679
בשורו	2759
בשרי	679

גָּלָה 2769
גַּלֵּיהֶם, גַּלָּיו, גַּלֶּיךָ 1611
גַּלְמִי 3270
גִּלְעָד 2005

גם

גַּם 1060
גְּמוּל, גְּמוּלָיו, גְּמוּלֶךָ, גְּמוּלָם 1171
גְּמֻל 3078
גֹּמֵל, גְּמַלְתִּי 325
גָּמַר 345
גֹּמֵר 1932

גנ

גַּנָּב 1804

גע

גַּע 3316
גְּעַר 2180
גַּעֲרָת 423
גַּעֲרָתְךָ 788

גפ

גֶּפֶן, גַּפְנָם 2474
גָּפְרִית 563

גר

גֵּר 2887
גָּר 1545
גְּרוֹנִי, גְּרוֹנָם 262

גָּרִים 1545
גָּרְסָה 3080
גַּרְתִּי 2887

גש

גֶּשֶׁם, גִּשְׁמֵיהֶם 2135

דא

דָּאֲבָה 2623

דב

דְּבִיר 1165
דָּבְקָה, דָּבַקְתִּי 1661
דָּבָר, דִּבֵּר 310
דִּבֵּר 708
דַּבֵּר 240
דְּבָרוֹ 310
דִּבְּרוּ 708
דַּבְּרֵי 240
דְּבָרַי, דִּבְרֵי, דְּבָרָיו, דְּבָרֶיךָ, דְּבָרִים, דְּבָרְךָ 310
דִּבַּרְתָּ, דִּבַּרְתִּי 708
דִּבַּרְתִּי 3018
דְּבַשׁ 919
דִּבַּת 1242

דג

דְּגֵי 412
דְּגָנָם 208
דְּגָתָם 412

דו

דּוֹאֵג 1846
דָּוִד 123
דְּוָי 1580
דּוֹם 196
דּוּמָה 2742
דּוּמִיָּה 971
דּוֹנַג 1001
דּוֹר, דּוֹרִים 506
דּוֹרֵשׁ, דּוֹרְשָׁו 445

דח

דָּחֹה 1370
דחה 3059
דָּחוּ 1424
דְּחִיתַנִי 3060

די

דִּין 421

דכ

דַּךְ 441
דַּכָּא 1353
דַּכָּא 2662
דַּכְּאֵי 1353
דִּכָּאתָ 2662
דָּכְיָם 2732
דִּכִּיתָ, דִּכִּיתָנוּ 1648

דל

דַּל *tenuis*, דָּל 1577
דַּל *ostium.* 3291
דַּלּוֹנוּ, דַּלּוֹתִי 2511

דליתני

הבית

הנחמדים

1658	הקיצה
151	הקיצותי
1589	הקם
2682	הקמתו
2686	הקצרת
2108	הקשיב
221	הקשיבה

הר

84	הר
1994	הראית / הראיתני / הראם
2610	הראנו
143	הראש
2510	הראשנים
1816	הרב
2457	הרגם
3315	הרדד
2816	הרופא
2552	הרחב
174	הרחיבו / הרחבת
2641	הרחיק / הרחקת
147	הרים *montes*
2364	הרים *extollere*
2325	הרימה
2666	הרימות / הרימותי
1725	הריעו
2102	הרכבת
147	הרכם
1290	הרנינו
1954	הרס
232	הרע
2326	הרע
1184	הרעים
1991	הרעשתה
2816	הרפא
1437	הרף / הרפו

167	העם
913	העמדים
1214	העמדת / העמדתה
167	העמים
2806	העער

הפ

3318	הפוצה
561	הפח
1307	הפיר
1220	הפך / הפכו / הפכת
186	הפלה
698	הפלה
1253	הפליא
2307	הפלתם
1307	הפרו

הצ

407	הצאן
2349	הצבת
2561	הצדיקו
46	הצדיקים
739	הצור
732	הציל
315	הצילה / הצילו
732	הצילם / הצילני
315	הצילני
3068	הצליחה
732	הצלת
1865	הצמיתם
2317	הצמתה

הק

2868	הקטנים
1013	הקיפו / הקיפוני

915	הנחמדים
2389	הנחם
2738	הנטע
1308	הניא
726	הניח / הניחו
1975	הניטמו
363	הנך
1095	הנעורים
3335	הנפלים
336	הנשא / הנשאו
2047	הנשבע
789	הנשמה
871	הנתן

הס

1232	הסגיר / הסגרתי
946	הסוס
2109	הסיר / הסירותי
3258	הסכנתה
2815	הסלח
3203	הסליחה
736	הסלע
1540	הסר
2093	הסררים
2601	הסתופף
526	הסתיר
1836	הסתר
526	הסתרת

הע

3091	העבר
414	העברים
2917	העוינו
274	העולם
2688	העטות
1401	העירה
1207	העלית

וב

והורידמו

וחסיד / וחסידיה / וחסידיך	187
וחצים	360
וחצנו	3200
וחק	88
וחקיך	1802
וחקתיו	804
וחרב / וחרבי	354
וחרון	79
וחרמון / וחרמונים	1606
וחרף	2351
וחרפה / וחרפות	638
וחרק	1444

וט

וטוב	201

וי

ויאבדו / ויאבדו	48
ויאהב	182
ויאכילהו	2557
ויאכל / ויאכלו	760
ויאמינו	2924
ויאמץ	1159
ויאמר / ויאמר / ויאמר / ויאמרו / ויאמרו	548
ויאר	820
ויבא	1618
ויבא / ויבאני	246
ויבגדו	2488
ויבהלו	290
ויבוא	246

ויבזו

וז

וזה	1080
וזהב	916
וזוקף	3336
וזיז	1796
וזכרך	298
וזמרו	446
וזמרת	2542
וזעם	1493
וזקניו	2896
וזרוע / וזרועך / וזרועם	536
וזרע / וזרעו / וזרעם	877

וח

וחבלים	668
וחדל	1412
וחומץ	2238
וחטאה	1263
וחטאים	9
וחטאת / וחטאתי	1094
וחילו	830
וחיתם	1793
וחלד	721
וחלף	2692
וחלצה	296
וחלקי	664
וחלקלקות	1371
וחנון	2618
וחנני	176
וחסר / וחסר / וחסדו / וחסדי / וחסדיך	245
וחסה	313

והורידמו	1921
והושיעה / והושיעני	159
והחרשתי	1266
וחטוי	697
והיה	22
והם / והמה	433
והמון	1449
והמטים	3171
והמים	27
והמלך	56
והנה	363
והנחם	2701
והניחו	726
והנשאו	336
והעביר	3091
והפר	2609
והצילנו / והצילני	315
והצלת	732
והקימני	1589
והקיפוה	1750
והקיצה	1402
והקשיבה	221
והרבה	2462
והרבה	3206
והרג	2457
והרה	365
והרנינו	1290
והרע	232
והרק	1363
והשב	1170
והשמיעו	2095
והשתחוו / והשתחוי	1182
והתבוננת	1440
והתהלכתי	1120
והתחולל	1435
והתעטף	2399
והתעיבו	611
והתענג	1431
והתענגו	1442
וחתפרדו	1000

וימעטו 2986
וימרו 2464
וימשלו 930
וימת 2902
וינהג / וינהגם 1754
וינוסו 2113
וינועו 2973
וינחם 2957
וינחם 1059
וינם 2113
וינסו 2438
וינקים 383
וינקשו 1510
ויסגו / ויסגו 1368
ויסיר 2477
ויסובבו 340
ויסחך 1853
ויסע 2450
ויספרו 86
ויעבדו 863
ויעבירם 2432
ויעבר 1479
ויעזרם 1485
ויעטו 2250
ויעלז 1175
ויעלני 1078
ויעלצו 277
ויעמד 485
ויעמד / ויעמידה / ויעמידם 834
ויענם / ויענני 146
ויעף 767
ויעמצהו 2899
ויעקב 631
ויעשו 34
ויעשנו 2321
ויפח 1154
ויפול 267
ויפילם 1020
ויפיצם 781

ויפל 1020
ויפלטם 1486
ויפלל 2944
ויפר 2898
ויפרקנו 3237
ויפתוהו 2459
ויפתחהו 2894
ויצב 1592
ויצו 2612
ויציצו 2269
ויצמדו 2940
ויצעקו 2384
ויקחני 1777
ויקם 1553
ויקנאו 1426
ויקץ 2497
ויקציפו 2947
ויקר 1763
וירא 2956
ויראו 785
ויראו 388
וירבו 657
וירגנו 2937
וירד 374
וירד / וירדו 1773
וירדף 329
וירום 603
וירוממוהו / וירוממך 874
וירח 392
וירחיבו 842
וירכב 765
וירם 2361
וירם 2053
וירמס 331
וירננו 275
וירע 2948
וירעם *et intonuit* 779
וירעם *et pavit eos* 2502
וירפאם 1206
וירקידם 1189
וירשוה 1626
ויש 322

וישא 663
וישב 69
וישב 434
וישב 802
וישב / וישבו 1040
וישבי 69
וישבעו / וישבעו 725
וישבר 1187
וישג 330
וישגב 935
וישובו / וישובו 1040
וישועה 166
וישועתי 463
וישחו 523
וישימו / וישימו 862
וישישו 895
וישכחו 1974
וישכן 335
וישלח 780
וישלח 1625
וישם / וישם 862
וישמחו / וישמחו / וישמחו 273
וישמע 188
וישמעאלים 2569
וישמר / וישמרו 549
וישעי / וישעך 586
וישפכו 1598
וישקן 1420
וישר 352
וישר 1114
וישתחוו / וישתחוו 248
ויתאו / ויתאוו 1691
ויתבוננו 2991

ומבקש

ונ

וס

וע

ופ

וצ

וְצֹאן	407
וָצֶדֶק	173
וּצְדָקָה	251
וְצִדְקָתוֹ	
וְצִדְקָתְךָ	
וְצַדִּיק	46
וְצַדִּיקִים	
וְצָהֳרָיִם	1434
וְצוּר	739
וְצוּר	1693
וְצוּרָם	1774
וְצַלְמָוֶת	1063
וְצִנָּה	281
וּצְפוּנְךָ	722
וְצִפּוֹר	411
וּצְפַרְדֵּעַ	2470
וְצָרָה	442

וק

וְקַבְּצֵנוּ	2959
וּקְדוֹשׁ	655
וָקֶדֶם	1621
וְקַוֵּה	1157
וְקוֵֹי	1086
וְקוֹל	144
וְקוּמָה	158
וְקוּמִי	1587
וְקִיטוֹר	3112
וָקֶלֶס	1640
וְקִצְפְּךָ	1489
וְקֵצְץ	1721
וּקְרָאֵנִי	1800
וָקֶרֶב	258
וְקֶרֶב	1905
וְקִרְבִּי	640
וְקָרוֹב	
וְקֵחַ	741
וְקַשְׁתוֹתָם	356

ור

וּרְאֵה *& videndo*	3306
וּרְאֵה *& vide*	455
וּרְאוּ	
וְרָאוּ	527
וּרְאִי	455
וְרַב	129
וְרֹב	244
וּרְבָבָה	154
וְרַבּוּ	127
וּרְבִעִי	3257
וְרָדְפֵהוּ	1349
וְרָהְבָּם	2697
וְרוֹזְנִים	58
וְרוּחַ	40
וְרוֹמֵם	2107
וְרוֹמַמְתִּי	
וּרְחַב	2786
וְרַחוּם	2461
וְרַחֲמָיו	1093
וְרַחֲמִים	
וְרִיב	861
וּרְיִבָה	1359
וְרֶכֶב	945
וָרָם	818
וְרַנְּנוּ	1291
וָרֶסֶן	1285
וְרֵעַ	572
וָרָע	232
וָרַעַד	1876
וְרָעָה	232
וְרָעָה	1179
וְרָעוֹת	232
וְרֵעַי	572
וְרֵעַי	
וְרֵעֶם	1179
וְרַעֲנַנִּים	1478
וָרָשׁ	2560
וְרָשָׁע	7
וְרִשְׁתּוֹ	466

וש

וְשָׂא	202
וְשֹׁאֵג	998
וּשְׁאָלוּ	2997
וְשָׁבוּ	1073
וּשְׁבוּעָתוֹ	2884
וּשְׁבִילֶיךָ	2418
וְשִׁבֹּלֶת	2193
וְשַׁבְתִּי	1073
וְשָׁוְא	570
וְשַׁוְעָתִי	752
וְשֹׁחַד	649
וְשִׁחֲרוּ	2458
וְשָׁשַׁי	1557
וְשָׁמֶן	2995
וְשֵׂיבָה	2256
וְשִׁכּוֹן	1430
וְשִׁכְחִי	1690
וְשַׁלְוָה	2301
וְשַׁלֵּם	1799
וְשַׁלְּמוּ	2382
וְשִׁלְמַת	2711
וְשָׁם	891
וּשְׁמוּאֵל	2776
וְשִׂמְחָה	206
וְשָׁמַיִם	70
וּשְׁמֶךָ	279
וּשְׁמַע	177
וְשֹׁמֵר	653
וְשָׁמְרוּ	690
וְשֹׁמְרֵי	1355
וָשָׁמֶשׁ	890
וְשַׂמַּחְתִּי	891
וְשִׂנְאָה	1112
וְשֹׂנְאַי	560
וְשִׂנְאַת	1112
וּשְׁנוֹתַי	1234
וּשְׁנוֹתֶיךָ	
וּשְׁנוֹתָם	
וְשָׁפָל	3250
וּשְׂפָתַי	576
וּשְׂפָתֶיךָ	

חטאת

חפצי

חֲפֵצַי	
חֶפְצֵיהֶם	1344
חֶפְצָם	17
חָפַצְתָּ	
חָפַצְתִּי	229
חָפָצְתִּי	
חָפְרוּ	1373
חָפְשִׁי	2638
חֵפֶשׂ	2058

חץ

חֵץ	360.
חֹצֵב	1193
חֲצוֹת	3103
חִצַּי	
חִצָּיו	360
חִצֶּיךָ	
חָצִיר	2427
חִצָּם	360
חֲצָצֶיךָ	2413
חֲצֵרוֹתָיו	
חֲצֵרֶיךָ	511
חֲצֵרִים	

חק

חֹק, חָק־	88
חֻקָּי	
חֻקָּיו	1802
חֻקֶּיךָ	
חֵקֶר	3332
חֲקָרֵנִי	3277
חֲקַרְתַּנִי	3254
חֻקֹּתַי	
חֻקֹּתַי	804
חֻקֹּתָיו	

חר

חֶרֶב, חָרֶב	
חַרְבּוֹ	354
חֳרָבוֹת	
חֳרָבוֹת	428
חַרְבְּךָ	
חַרְבָּם	354
חָרָה	758
חֲרוֹן	
חֲרוֹנִי	79
חֲרוֹנְךָ	
חָרוּץ	2146
חֶרְמוֹן	1606
חֵרֵף	1615
חֶרְפָּה	638
חֵרְפוּ	
חֵרְפוּךָ	1615
חֵרְפוּנִי	
חֹרְפִי	2202
חֶרְפַּת	
חֶרְפָּתִי	638
חֶרְפָּתְךָ	
חֶרְפָּתָם	
חַרְצֻבּוֹת	2289
חָרֹק	1395
חָרַשׁ	3193
חֹרֵשׁ	1511
חֹרְשִׁים	3194

חש

חֹשְׁבוּ, חָשְׁבוּ	493
חֹשְׁבֵי	1369
חִשַּׁבְתִּי	2402
חֲשׁוּךְ	929
חָשַׁךְ	
חֹשֶׁךְ	769
חָשְׁכִי	
חֶשְׁכַּת	773
חַשְׁמַנִּים	2186
חָשַׁק	2716
חַשְׁתִּי	3100

ט

טִבְחָה	1657
טֻבְּעוּ	464
טָבַעְתִּי	
טָהוֹר	
טְהוֹרָה	588
טְהוֹרוֹת	
טַהֲרֵנִי	1818
טוֹב	201
טוּב	1096
טוֹבָה	654
טוֹבִים	201
טוּבְךָ	1096
טוֹבָתִי	654
טוֹבָתֶךָ	
טִירֹתָם	2223
טַל	3016
טִמְּאוּ	2503
טָמְנוּ	468
טָמָנוּ	
טַעַם	1326
טַעְמוּ	
טַעֲמוּ	1336
טְפָחוֹת	1533
טָפְלוּ	3106
טָפַשׁ	3107
טֶרֶם	1549
טֹרֵף	997
טֶרֶף	2373
טָרֶף	

יא

יֹאבְדוּ	48
יֹאבֵדוּ	
יְאָבְתִּי	3136
יַאֲזִינוּ	3227
יֶאְטֶם	1949
יָאִיר	820
יֹאכְלוּ	760
יֶאֱמַר	2629
יֹאמַר	
יֹאמְרוּ	548
יֹאמֵרוּ	
יֶאֱנַף	116
יֵאָסֵפוּן	2865
יַאַסְפֵנִי	1130

ידרך

יִמָּצוּ	2299
יִמְצוּ	2368
יָמֵר	647
יַמְרוּ / יַמְרוּהוּ	2464
יִמְשְׁלוּ	930
יְמַשְּׁנִי	790

ינ

יִנְאָץ	2340
יִנָּגְעוּ	2292
יְנַהֲגֻנוּ	1754
יַנְהֵלֵנִי	1057
יָנוּב / יְנוֹבוּן	2034
יָנוּחַ	3170
יָנוּם	3158
יָנוּן	2281
יְנוּסוּן	2113
יָנוּעוּ	2973
יְנוּעוּן	983
יְנַחֲלוּהָ	2236
יִנָּחֵם	1059
יִנָּחֵם	2957
יְנַחֲמֻנִי	1067
יַנְחוּנִי / יַנְחֵנִי	1059
יָנִי	3295
יְנִיעוּ / יְנִיעוּן	983
יִנָּצֵר	1316
יִנְצְרֻהוּ / יִנְצְרוּ	595
יְנַקֵּשׁ	1510
יִנַּתֵּק	63

יס

יָסֹב	2259
יְסֻבֻּנִי	1758
יְסֻנּוּ	1369
יָסַד / יְסָדָהּ / יְסַדְתָּהּ	1076
יְסַדְתָּ	384
יְסַדְתָּם	1076
יְסוֹבְבֻהָ / יְסוֹבְבֻנוּ	340
יְסוּדָתוֹ	2623
יָסוּר	2783
יֹסִיף	544
יָסֵךְ	276
יִסָּכֵר	2048
יִסְמְכֵנִי	152
יַסַּע	2450
יִסְעָד / יִסְעָדֶךָ / יִסְעָדֵנוּ / יִסְעָדֵנִי	839
יֹסֵף	544
יְסַפֵּר	2630
יְסֻפַּר	1048
יְסַפֵּר / יְסַפְּרוּ / יְסַפְּרוּ	86
יִסְּרוּנִי / יִסְּרַנִי / יִסְּרַתָּ	674
יַסְתִּירֵנִי	601

יע

יַעַבְדוּהוּ / יַעַבְדוּנִי / יַעַבְדֻנוּ	863
יַעֲבֹר / יַעֲבָר / יַעַבְרוּ / יַעַבְרֻן	688
יְעוֹדֵד	3346
יָעִיף	767
יְעַוֵּת	3347
יָעֹז	479
יַעֲזֹב / יַעַזְבוּ	532
יַעַזְבֵנוּ	532
יַעְזְרֶהָ	1485
יַעְזְרֵנִי	3149
יַעְטֶה / יַעֲטֶה / יַעֲטוּ	2250
יַעֲטֹף / יַעֲטָף / יַעַטְפוּ	2087
יָעִיר	1939
יַעֲלֶה / יַעֲלוּ	1078
יַעֲלוּ / יַעַלְזוּ / יַעְלְזוּ	1175
יַעַלְצוּ	277
יַעֲמֹד / יַעַמְדוּ	485
יַעַמְדוּ	
יַעֲמִידֵנִי	834
יַעֲמָס	2161
יַעַן	3001
יַעַנְהוּ / יַעַנְךָ / יַעֲנֵם	146
יַעֲנוּ / יַעֲנֵנוּ	2669
יַעֲנֵנוּ	146
יַעַצְבוּ	1920
יַעֲצִיבוּהוּ	2465
יִעָצוּ / יְעָצֵנִי	673
יַעֲקֹב	631
יַעַד	1199
יֶעֱרַב	2879
יַעֲרוֹת	1199
יַעֲרִימוּ	2564
יַעֲרֹךְ	225
יַעֲשֶׂה / יַעֲשׂוּ	34
יֶעְשַׁן	2321
יַעַשְׁקֵנִי	3132
יְעַשֵּׁר	1778

ירוץ	823
ירושלם	1843
ירח	392
ירחץ	1122
יריב	2823
יריבי	1360
יריחון	3042
ירים	2361
יריע	1590
ירך	1673
ירכתי	
ירנו	1407
ירננו	275
ירעם	2763
ירעם	1772
ירענה	
ירעפו	2083
ירעפון	
ירעש	754
ירעשו	
ירצה	1771
ירצו	
ירצון	823
ירצחו	2736
ירשו	1626
ירשיע	1471
ירשיענו	
ירשת	2016

יש

יש	322
ישא	663
ישאו	
ישאונך	
ישאלוני	1378
ישב	13
ישב	
ישב	69
ישב	434
ישב	3369
ישב	1040
ישב	
ישבו	13
ישבו	434
ישבו	1040
ישבון	
ישבח	2039
ישבחונך	
ישבי	69
ישביה	
ישביעך	2559
ישביעם	
ישבעו	725
ישבעו	
ישבעון	
ישבר	1187
ישברו	2848
ישברו	2870
ישברון	
ישבנו	13
ישבת	
ישבתי	
ישגבך	935
ישגה	2728
ישובב	1058
ישוב	1040
ישובו	
ישוד	2708
ישועה	166
ישועו	751
ישועות	463
ישועת	166
ישועתה	135
ישועתו	463
ישועתי	
ישועתך	
ישועתנו	
ישופני	3265
ישח	523
ישחית	1929
ישחק	71
ישחקו	
ישטמוני	1874
ישטנוני	1521
ישטפו	2207
ישה	2285
ישו	1897
ישיא	
ישיב	802
ישיבו	
ישיגם	330
ישיח	1899
ישים	862
ישירו	608
ישיש	895
ישישו	
ישיתו	585
ישכון	633
ישכח	475
ישכחו	1974
ישכן	335
ישכן	633
ישכנו	
ישכנו	
ישלח	1625
ישלח	780
ישלחו	
ישליו	3161
ישלם	2064
ישלם	1038
ישלמוני	
ישם	862
ישמו	1574
ישמח	273
ישמח	1711
ישמחו	
ישמחו	273
ישמחו	
ישמיד	3340
ישמיע	1835
ישמע	188
ישמע	
ישמעו	
ישמעו	
ישמעו	865
ישמר	
ישמר	
ישמרהו	594
ישמרו	
ישמרך	

כָּרַת / כָּרַתִּי 2655
כָּרְתִי 1789

כש

כֹּשֵׁרָה 3150
כַּשִּׁכּוֹר 2974
כָּשַׁל / כָּשְׁלוּ 1138
כַּשַּׂלְמָה 2837
כְּשִׁמְךָ 279
כַּשֶּׁמֶן 1070
כַּשֶּׁמֶשׁ 890
כִּשְׁתִלֵי 3190

כת

כָּתוּב 1563
כְּתוֹרָתֶךָ 18
כֻּתָּם 344
כַּתָּמָר 2727
כְּתַנּוּר 961
כְּתַעַר 1848
כִּתְּרוּנִי 995

לא

לֹא 4
לְאַבְּדֵנִי 3113
לְאֶבְיוֹנִים 476
לַאֲבִיר 993
לַאֲגַם 2980
לָאֲדָמָה / לְאַדְמָתוֹ 1768
לַאדֹנָי / לַאדֹנִי / לַאֲדֹנָי 72
לְאֹהֲבַי 278
לְאַהֲרוֹן 2421
לְאִוַּלְתִּי 1499
לְאָחוֹר 419
לְאָחִי 1027
לַאֲחֵרִים 659
לְאַחֲרִיתָם 1482
לְאִישׁ 2
לְאֵיתָן 2347
לְאֵל 1137
לָאֵל 228
לֵאלֹהַי / לֵאלֹהִי / לֵאלֹהִים / לֵאלֹהֵינוּ 137
לָאֶלֶף 1794
לְאֻמִּים 53
לֵאמֹר 1596
לְאִמְרֵי 933
לְאִמְרָתֶךָ 587
לֶאֱסֹף 1780
לֶאְסֹר 2895
לְאַפּוֹ 78
לְאַפְסֵי 98
לְאַרְבֶּה 2473
לְאֹרֶךְ 955
לָאָרֶץ 332

לב

לֵב 207
לְבָאֵם 1934
לִבְאֵר 1912
לֵבָב , לְבַב / לְבָבוֹ / לְבָבִי / לְבַבְכֶם 194
לְבָדָד 213
לְבַדּוֹ / לְבַדְּךָ ,ְ ,ךָ 1819
לַבְּהֵמָה / לִבְהֵמָה 409
לָבוֹא 1811
לְבוּשָׁה / לְבוּשִׁי 1019
לִבּוֹת 207
לִבְחִירָי 2656
לָבֶטַח 214
לִבּוֹ / לִבִּי 207
לְבֵית / לְבֵיתוֹ / לְבֵיתְךָ 247
לִבְּךָ / לִבְּכֶם 207
לִבְלוֹם 1287
לְבַלּוֹת 1775
לִבָּם 207
לְבֵן 90
לִבֵּנוּ 207
לִבְנֵי / לִבְנֵיהֶם / לְבָנֶיךָ 569
לְבַעַל פְּעוֹר 2940
לַבֹּקֶר / לַבְּקָרִים 224
לְבָרֵךְ 778
לְבָרִי 911
לִבְרִית 1101
לִבְרָכָה 168
לְבָשׁוֹ 2086
לִבְשָׂרִי 679

לג

לְגַאֲיוֹנִים 3165
לְגֵזֶר 3232
לִגְזָרִים 3239

לד

לַדֹּבֵר 2482
לְדַבֵּר / לְדַבְּרוֹ / לְדַבְּרֶךָ 310
לְדָוִד 123
לְדוֹר ,לַדּוֹר 506
לִדְחוֹת 3059
לָדִין 1787
לַדָּךְ 441
לְדַלְקִים 361

לירות

552 לירות
166 לישועה / לישועתך , ־ך
135 לישועתה
2885 לישחק
629 לישראל
352 לישרי / לישרים
533 ליתומיו

לכ

226 לך , לך
1343 לכו
393 לכוכבים
33 לכל , לכל
119 לכל־
1200 לכלם
181 לכלמה
226 לכם
678 לכן
422 לכסא
1770 לכסלה
2826 לכסות

לל , למ

21 ללילה
2430 ללכת
1979 ללמד
263 ללשננו
2348 למאור
1201 למבול
1195 למדבר
3287 למדחפת
1089 למדני
2254 למדתני
49 למה , למה
74 למו
2096 למוט
3225 למוליך
65 למוסרי
2327 למועדים
750 למוקש
898 למוצאי
482 למורא
11 למושב
2162 למושעות
297 למות , למותם
3003 למותרת
492 למזמה
1222 למחול
2263 למטר
1236 למידעי
1260 למיחלים
3231 למכה
1987 למלחה
836 למלחמה
56 למלך , למלך / למלכים / למלכנו
2835 לממשלות / לממשלת
1056 למנוחיכי / למנוחתך
2700 למנות
169 למנצח
2910 למסך
2931 למסכה
2345 למעינו
2330 למעלה
3152 למעלות
252 למען
3196 למתנותם
1274 למצא
910 למצותיך
43 למשפטיך , טך
341 למרום
2436 למרות
798 למרחב
242 למרמה
2308 למשאות / למשואות
440 למשגב
2420 למשה
62 למשיחו / למשיחי
1129 למשכנותיו
1641 למשל
796 למשען
43 למשפט , למשפט / למשפטי / למשפטיך / למשפטך

לנ

234 לנגד , לנגדי / לנגדך , לנגדם
1037 לנדרי
581 לנו
1922 לנוד
96 לנחלה
3110 לנחמני
712 לנטות
3061 לנפל
417 לנפלאתיו
133 לנפשי / לנפשם
429 לנצח
1100 לנצרי
1352 לנשברי
2481 לנתיבתי

לס

771 לסביבותינו
3221 לסגלתו
3224 לסיחון
1573 לספותה
1801 לספר

לע

2810 לעבד
730 לעבד / לעבדך , ־ך
2853 לעבדת
1393 לעג , לעגי

מדותיו

מטה

מט

מטה	1714
מטה	2889
מטהרו	2684
מטו	1714
מטוב	201
מטיט	857
מטר	2263
מטתיו	304

מי

מי	50
מי	1055
מיד , מידי / מידך	403
מידעי	1236
מיהוה	165
מיום	92
מיורדי	1208
מיחום	2103
מיחל , מיחל	1260
מיין	1997
מים , מים	27
מים	413
מימי	956
מימיהם / מימיו	1055
מימיני / מימינך	677
מיער	1199
מישועתי	463
מישור	1132
מישרים	438

מכ

מכאוב / מכאובים	1288
מכון / מכוניה	1312
מכותם	2060
מכין	2068
מכיר	3307
מכל	119
מכל־	119
מכלל	1783
מכנס	308
מכף	324
מכפירים	716
מכשול	3146
מכתם	652

מל

מלא	508	*implere*
מלא	2074	*plenus*
מלא , מלא	2592	
מלאה	1074	
מלאה / מלאו	508	
מלאים	2074	
מלאך	1335	
מלאכה / מלאכותיך	2320	
מלאכי	1335	
מלכי־צדק	3019	
מלאכיו	1335	
מלב	207	
מלה	889	
מלוה	1465	
מלושני	2784	
מלח	1987	
מלחמה / מלחמות	836	
מלחשים	1950	
מלטה	3046	
מלטש	1849	
מליהם	889	
מלך , מלך	2730	
מלך , מלכו	56	
מלכות / מלכותו / מלכותך	1678	
מלכי , מלכי / מלכיהם / מלכנו	56	
מלמד / מלמדי	835	
מלפני / מלפניך	204	
מלקוחי	1009	
מלתעות	1955	

ממ

ממדבר	1195
ממוצא	898
ממות	297
ממזרח , רח	1781
ממי	50
ממים	27
ממך , ך	67
ממכון	1312
ממכלאת / ממכלאתיך	1791
ממלכות / ממלכות / ממלכה	1715
ממך , ממנה / ממנו / ממני	67
ממסגר	3308
ממסגרותיהם	869
ממעי	1004
ממעל	2445
ממעמקים	2192
ממעצותיהם	268
ממערב	2363
ממצולות	2166
ממצוקותי / ממצוקותיהם	1110
ממצותיך	910
ממצלות	2166
ממצקותיהם	1110
ממצרים	2187
ממקדשיך	2189

מִפִּקֻּדֶיךָ

מפקדיך	908
מפריו	28
מפרים	2234
מפשע	269
מפתיו	2241

מצ

מצא	1274
מצאה, מצאו, מצאו, מצאנוה, מצאוני, מצאתי	2216
מצודך	2709
מצודות	737
מצולה	2166
מצום	1381
מצור	1254
מצות, מצות, מצותיך, מצותך	910
מציון	83
מציל	319
מצמיח	2852
מצמיתי	2196
מצעדי	1458
מצער	1607
מצפון	1734
מצר, מצר, מצרה, מצריו	128
מצרים	2187
מצרינו	128

מק

מקדם	1621
מקדש	85
מקדשו, מקדשי, מקדשך	2189
מקול, מקולות	144
מקום, מקום, מקומו, מקומות	1079
מקור	1421
מקטב	2707
מקימי	3033
מקצה	888
מקרב	258
מקרב	1136
מקרן	2233
מקשים	750

מר

מי	1683
מר	2051
מראות	614
מרבבות	154
מרבבות	3327
מרגשת	2049
מרו	271
מרוח, מרוחך	40
מרום	341
מרוממי	458
מרחובה	1889
מרחוק	486
מרחם, מרחם	990
מרחם	3047
מריב	861
מריבה	2550
מריבי	861
מרכסי	1252
מרמה, מרמות	242
מרע	232
מרעים	1012
מרעיתו, מרעיתך	2322
מרעת	232
מרשע, מרשעים	7
מרשת	466

מש

משאיהם	1397
משאול	299
משאלות, משאלותיך	942
משאת	2288
משאתו	2025
משביח	2070
משבית	1720
משברי	3123
משברי, משבריך	1610
משגב, משגבי	440
משד	582
משה	2420
משוה	831
משוך	1422
משוע	2274
משור	2232
משוש	1733
משחיתותם	2970
משחך	1680
משחר	3015
משחת	371
משחתיו	1680
משיבת	903
משיחו, משיחך	62
משיר	1176
משך	3000
משך	3155
משכבו, משכבותם, משכבכם	195
משכיות	2295
משכיל	615
משכימי	3184
משכן, משכני, משכנות, משכנותיך, משכנתם	1129

נהרים

סִפַּרְתִּי	1620
סָר , סַרְתִּי	616
סִתֶר	
סִתְרוֹ	770
סִתְרִי	

ע

עַבְדּוֹ	109
עֲבָדוֹ	
עֲבָדַי	730
עֲבָדַי	
עֹבְדֵי	2765
עֲבָדָיו	
עֲבָדֶיךָ	
עֲבָדִים	730
עַבְדְּךָ , דֶּךָ	
עֲבוֹת	68
עָבוֹת	
עָבֵי , עָבָיו	774
עָבִים	
עֹבֵר	414
עָבַר	
עָבְרָה	777
עֶבְרָה	337
עָבְרוּ , עָבָרוּ	777
עֹבְרֵי	414
עֶבְרָתֶךָ	337
עֲבֹתִים	68
עֲבֹתֵימוֹ	
עֵגֶל	1191
עֲגָלוֹת	1722
æternum עַד	426
usque עַד	140
עֵדוּת	
עֵדְוֹתֶיךָ	904
עֲדֵי	140
עֶדְיִ	1153
עֶדְיוֹ	
עֶדְיֵךְ	1236
עָדֶיךָ	140
עֲדָנֶיךָ	1419
עֲדַת	45

עֵדֹתָיו	
עֵדֹתֶיךָ	1102
עֲדָתְךָ	45
עוֹבֵר	414
עוֹד	545
עוֹדֶנִּי	3102
עוֹז	385
עוֹזְרָה	2178
עוֹזֵר	534
עֹוִל , עַוְלָה	323
עוֹלָה	938
עוֹלֲלֶיךָ	382
עוֹלְלִים	
עוֹלָם	274
עוֹלָמִים	
עוֹלֹת	1941
עַוְלָתָה	323
עוֹלֹתֶךָ	938
עוֹמֶדֶת	913
עָוֹן , עֲוֹן	
עֲוֹנוֹ	
עֲוֹנוֹת	
עֲוֹנֹתָיו	
עֲוֹנוֹתֵינוּ	809
עֲוֹנִי	
עֲוֹנָם	
עֲוֹנֵנוּ	
עֲוֹנָתִי	
עוֹף	1795
עוּרָה	338
עִוְרִים	3345
עוֹרְרָה	2520
עוֹשֵׁק	2262
עִוְּתוּנִי	3111
עָז	792
עֹז	385
עֲזָבוּ	444
עֲזָבוּנִי	
עֹזְבֵי	3098
עֲזָבֵנִי	
עָזַבְתָּ , תִּי	444
עֲזַבְתָּנִי	
עֻזּוֹ	385
עֶזוּז	1084

עֻזִּי , עֻזְּךָ	385
עִזִּים	792
עֻזָּמוֹ	385
עֵזֶר	936
עֹזֵר	1864
עֶזְרָה	1022
עֶזְרִי	
עֶזְרְךָ	936
עֶזְרָם	
עֶזְרֵנוּ	
עָזְרֵנוּ	2512
עֲזָרֻנִי	2621
עֶזְרַת	1022
עֶזְרָתָה	1662
עֶזְרָתִי	1022
עֲזַרְתַּנִי	2621
עֵט	1666
עֹטֶה	2836
עֲטֶרֶת	9?4
עִטַּרְתָּ	2082
עֶדְיִ	1153
וַעַיִן , עַיִן	
עֵין , עֵינִי	
עֵינַי , נָי , עֵינֵי	
עֵינֵיהֶם	
עֵינָיו , עֵינֶיךָ	235
עֵינַיִם , נָיִם	
עֵינֵימוֹ	
עֵינֵינוּ , עֵינֵנוּ	
עָיֵף , עֲיֵפָה	2038
עִיר	430
עַכְשׁוּב	3278
עַל	25
עָלָה	
עָלוּ	2156
עֲלוּמָיו	2687
עָלוֹת	2500
עֹלוֹת	938
עָלַי	25
עָלַי , עָלַי	
עָלֶיהָ	131
עֲלֵיהֶם , עָלָיו	
עֶלְיוֹן	376
עֲלִיּוֹתָיו	2841

עָלֶיךָ

עָשֵׁנוּ

עשנו	612
עשנה	2521
עשק	2031
עשר	988
עשרו, עשרם	1759
עששה, עששו	308
עשתנותיו	3341
עת	30
עתה	105
עתו	30
עתודים	1792
עתותי, עתם	30
עתק	1249
עתקה	309

פ

פדה	1229
פדה	1115
פדה	1760
פדות	3024
פדיון	1764
פדית, תה, פדם	1229
פדני	1115
פה	256
פה	3214
פוררת	2341
פותח	3338
פז	917
פזר, פזר, פזרת	1859
פח	561
פחד	625
פחד, פחד, פחדים	626
פחדו, פחדו	625
פחים	561
פי, פיה, פיהו, פיהם	256
פיו, פיך, פימו, פינו	256
פינחס	2943
פיפיות	3375
פלא, פלאות	2408
פלאיה	3260
פלאך	2408
פלג	1887
פלג, פלגי, פלגיו	26
פלח	3298
פלט, פלט	1279
פלטה, פלטו, פלטני	719
פלצות	1877
פלשת, פלשתים	1916
פן	115
פנה	1555
פנה	1109
פנה	3066
פנו	1555
פני	125
פני, פניהם, פניו, פניך, פניך	204
פנימה	1697
פנימו	204
פנית	2525
פסגו	1752
פסו	567
פסל	2490
פסת	2277
פעור	2940
פעל	237
פעל	362
פעל, פעלו	471
פעלו	362
פעלו	237
פעלי, פעלך	471
פעלת	689
פעלת	1251
פעמי, מי, פעמיו, מיך, פעמים	696
פערתי	3134
פצו	996
פצחו	2770
פצמתה	1992
פצני	3318
פקדנו	2535
פקדת	689
פקודיו, פקודיך, דיך	908
פקדתו	2996
פקח	3341
פר	992
פראים	2894
פרג	28
פריה	3189
פריו	28
פרים	992
פרימו	28
פריץ	6
פרעה	3223
פרץ	2934
פרצת, פרצתנו	1989
פרק	318
פרש, פרשו	2909
פרשתי	3313
פשע, פשעי, עי, פשעיהם	269
פשעים	1483
פשעינו	269
פתאים	907
פתאם	2052
פתוח	261
פתוחיה	2333
פתח, תת	1445
פתח	1083
פתחו, פתחו	1445
פתחו	3064

CLAVIS

CLAVIS LIBRI PSALMORVM:

564 versibus, omnes voces Hebræas *in PSALTERIO contentas, complectens.*

Psalm.	vers.
1	4
2	1
	2
	6
	8
	9
	12
3	3
	8
4	4
	5
	8
5	1
	4
	9
	10
	11
	13
6	1
	3
	4
	7
	8
7	1
	5
	6
	13
	14
8	2
	3
	4
	8
	9
9	1
	6
	7
	17
	21
10	2
	3
	7
	8
	9
	10
	18
11	3
	6
12	2
	6
	7
	9
14	1
	3
15	3
	4
	5
16	1
	4
	5
	6
17	3
	4
	5
	8
	9
	10
	12
	14
	15
18	2
	3
	5
	8
	9
	11
	17
	19
	26
	27
	29
	30
	32
	35
	37
	41
	43
	46
19	2
	3
	5
	6
	7
	8

Psalm.	vers.	Psalm.	vers.	Psalm.	vers.
	11	35	6		14
	12		8		15
	13		12		17
	14		13		23
20	4		14	45	1
	6		15		2
	9		16		3
21	3		19		5
	7		21		8
	10	36	4		9
22	7		9		10
	8	37	2		14
	10		4		15
	13		21	48	3
	15		34		8
	16		35		14
	21	38	6	49	4
	25		7		9
23	4		8		15
	5		9	50	2
25	2		11		13
27	4		19		18
	12	39	2		19
	24		3		21
29	7		4	51	6
	9		5		8
30	1		6		9
	6		7		20
	12		11	52	4
31	4		12		7
	14		14	55	3
	21	40	3		4
	23		5		6
32	4		15		9
	6	41	4		15
	9	42	2		22
33	2		5		23
	7		8	56	2
	10		11	57	5
	14	44	6		7
34	6		11	58	5
	11		13		6

Psalm.	vers.	Psalm.	vers.	Psalm.	vers.
	7		32	77	2
	9	69	3		3
	10		9		10
59	7		13		18
60	2		16		19
	4		22		20
	5		26	78	2
	6		32		9
	10	71	6		10
62	4		18		16
	11	72	6		21
	12		9		24
63	2		10		26
	11		13		27
	12		16		31
64	4		17		36
	7	73	4		41
	8		6		43
65	10		7		44
	11		8		45
	13		11		46
	14		12		47
66	11		19		48
	15		20		50
68	5		21		51
	6		28		52
	7	74	1		58
	8		5		65
	9		6		71
	10		8	79	1
	12		14		11
	13		15	80	6
	14		17		9
	15		19		10
	17		20		11
	18	75	4		12
	20		6		13
	22		9		14
	26	76	6		16
	27		7		17
	28		12	81	4
	31		13		7

Psalm.	vers.	Psalm.	vers.	Psalm.	vers.
	12	97	2		30
	13		7		32
83	11	98	4		33
	14		6		37
	16		8		39
84	4	99	1		42
	7	101	5		43
	11	102	4		47
85	11		7	107	13
88	6		8		14
	9		18		16
	10	103	3		20
	11		5		27
	13		9		30
	16	104	2		34
89	9		3		37
	11		4		39
	24		11		40
	40		12		41
	41		15	109	4
	42		17		11
	45		18		16
90	4		22		18
	5		25		19
	10		26		24
91	4		28		29
	6	105	15	110	1
	7		16		3
	10		20		4
	13		25		6
	14		30	113	6
92	7		31		7
	8		33		9
	11		34	114	1
	13		40		4
94	13		41		8
	14	106	13	115	6
	17		15		7
	19		19	116	12
95	4		25		16
	8		27	118	12
	10		28		22

Psalm.	vers.	Psalm.	vers.	Psalm.	vers.
	27	125	5		12
119	18	126	4	141	3
	20		6		6
	21	127	2		7
	28		3		9
	39		5	142	1
	40	128	3	144	2
	51	129	3		6
	60		6		10
	61		7		12
	66	131	2		13
	67	132	8		14
	69		14		15
	70	133	2	145	14
	78	135	4	146	4
	83		7		8
	103	136	15	147	3
	113		24		4
	118	137	2		9
	119		3		10
	120		9		14
	122	139	3		16
	131		7		17
	133		8		18
	147		12	148	5
	176		15	149	4
120	4		16		6
	5		19		8
123	2		20	150	4
	4	140	4		5
124	7		11		6

In universum Versus in Psalmis sunt 2527, hîc autem ex Psalmis decerpti, sunt 564, breviori igitur temporis intercapedine, poterit aliquis hos versiculos absolvere, & voces in eis contentas memoriæ mandare, quàm partem quartam Psalterii perlegere.

FINIS.

לשון למודים

LINGUA
ERUDITORUM:
SIVE
METHODICA

INSTITUTIO
LINGUÆ SANCTÆ.

IN QUA,
Ut omnia quæ ad τὸ τεχνικὸν, plurima etiam quæ ad τὸ ἱστορικὸν Linguæ pertinent, absolutâ brevitate, facilíque ordine tractarentur, operam adhibuit

VICTORINUS BYTHNER,
Linguæ Hebr. Professor.

CUI ADDITA EST
INTRODUCTIO ad Linguam CHALDÆAM
Veteris TESTAMENTI.
AUTHORE eodem.

Editio novissima, ultimam manum Authoris jam passa.

LONDINI,
Typis *Jacobi Flesher*. M D C L.

In fine Michol.

אֲשֶׁר לָמַד וְתוֹרָה לוֹ לְקִנְיָן
וְלֹא לָמַד יְסוֹד (a) דִּקְדּוּק וְלֹא בָן
כְּמוֹ חוֹרֵשׁ אֲשֶׁר יִנְהַג שְׁוָרִים
וְיָדוֹ מִבְּלִי מַלְמָד וְדָרְבָן

Qui discit, & lex ei (est) *in possessionem.*
Et non discit fundamenta Grammatices, neque intelligit,
(Est) *sicut arator, qui agit boves;*
Et manus ejus (est) *sine baculo aut stimulo.*

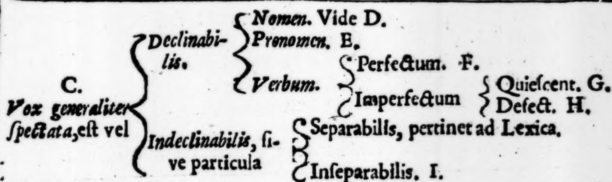
(a) דִּקְדֵּק *est acuratè & subtiliter disserere*, unde דִּקְדּוּק *Grammatica*, q. subtilis & accurata disquisitio. Qui igitur obiter tantùm & perfunctoriè Grammaticam docent, ii turpiter in ejus etymon impingunt.

SCELETON hujus Institutionis.

Institutionis hujus Regulæ, quædam agunt de Linguæ Hebr.
- Partib. integrantib. *Vide* A.
- Ipsâ voce. *Vide* C.

A. *Partes linguæ integrantes sunt*, vel
- *Simplices*,
  - *Consonæ*, quæ dividuntur ratione
    - *Organorum*, R. 1. per quinque instrumenta, inter quæ *Guttural.* אהחע sunt præcipui usûs.
    - *Potestatis*, in,
      - Quiescentes, R. 2. quæ carentes vocali, sub, vel post se, non leguntur.
      - Mobiles, sunt cæteræ omnes.
    - *Figuræ*, in
      - Uniformes, ubiq; eandem figuram habentes.
      - Biformes, R. 3. quinq; literæ finales.
  - *Puncta.* *Vide* B.
- *Compositæ*, sunt syllaba. Reg. 22. *Pura*, constans ex una litera; *Mixta*, ex pluribus.

B. *Puncta* sunt vel
- *Vocalia*
  - *Propriè dicta decem.* Reg. 4. Longa sc: & Brevia.
  - *Impropriè dictum est Sheva*, qd aut est
    - *Simplex*.
      - *Mobile*. R. 5. ab initio, in medio, post vocalem longam accentu tonico carentem; sub dagesh; post alterum (:) Et horum, geminum nusquam consistit, sed prius mutatur in (.) (-) (∴) aut (˙°) R. 6.
      - *Quiesc.* est semper a-liâs.
        - *Expressum*. R. 7. quod tollitur sub (') mediano, præcedente (.) R. 8.
        - *Subintellectum*, sub omni finali mobili, R. 9. cujus vicem subit (-) Furtiv. sub ע ח ה R. 10.
    - *Compositum* triplex (-:) (∴) (⁝) *R.* 11. & subjicitur gutturalib. R. 12. quæ
      - punctuant præcedentem simili brevi puncto, R. 13.
      - iterum liberè reassumunt (:) *R.* 14.
      - sequente (:) amittunt vel suum (:) vel suam vocalem, R. 15.
      - non tolerant ante se (-:) sed producunt illud in (-) R. 16.
- *Pronunciationi inservientia* sunt
  - *Dagesch*
    - *Lene*, Reg. 17. in literis *Begadh-kephath*, ab initio vel post (:) quiescens.
    - *Forte*, post vocalem brevem regulariter. R. 18. quod demitur
      - necessariò ex gutturalib. & compensatur vocali longâ, R. 19.
      - accelerandæ pronuntiationis causâ ex litera shevata, R. 20.
  - *Mappik*. Reg. 12. est in solo ה finali, mobili.

C. *Vox generaliter spectata*, est vel
- *Declinabilis*.
  - *Nomen*. Vide D.
  - *Pronomen*. E.
  - *Verbum*.
    - Perfectum. F.
    - Imperfectum
      - Quiescent. G.
      - Defect. H.
- *Indeclinabilis*, sive particula
  - Separabilis, pertinet ad Lexica.
  - Inseparabilis. I.

- Utrique voci accidit
  - *Suffixio*
    - *Affixorum.* K.
    - *Literarum paragog.* L.
  - *Mutatio.* M.
  - *Accentus.* N.
- Vox declinabilis est vel
  - *Nuda*, ex solis radicalib. constans.
  - *Aucta*, literas האמנתי accipiens.
    - R. 23.
      - *illius*, prima radical. post Heemanthic. accipit (:) R. 24.
      - *hujus*, litera Heemanthica itidem poscit (:) R. 25.

D.

Nomen consideratur vel in statu

- *Simplici*, ubi
  - *Genus*
    - Masculin. Reg. 26. desinit in quamcunque literam.
    - Fœmin. Reg. 27. exit in ה vel ת
    - Neutrum. Reg. 28. exprimitur per adjectivum absolutè positum.
  - *Comparatio.* R. 29. peragitur in
    - *Comparativo* per *magis* & *præ.*
    - *Superlativo* per *valdè* & *in.*
  - *Numerus*
    - Dualis. R. 30. exit in ַיִם־
    - Pluralis
      - Mascul. R. 31. in ים.
      - Fœmin. R. 32. in ות
  - *Casus.* Reg. 33. aliquando discernuntur articulis præfixis, ה index Nomin. Vocat. præcipuè Genit. ל Genit. & Dat. את Accusat. ב & מ Ablativi.
- *Constructo*, spectans congruentiam Substantivi cum
  - Substantivo in Regim. & tum fœmin. ה transit in ת- & masc. ים. in י.. R. 34.
  - Adjectivo, quod semper substantivum sequitur, R. 35.

E.

Pronomina sunt quinque

- Tria declinabilia. R. 36. personæ scilicet primæ, secundæ & tertiæ.
- Duo indeclinabilia. R. 37. Relativum scil: & Interrogativum.

F.

Verbum consideratur, vel

- *absolutè*, ubi
  - *Tempus*
    - *Homogeneum* verbo proprium.
      - *Finitum.*
        - *Præteritum*, R. 38. cujus termination. *A*, *Ta*, *T*, *Ti*, *V*, *Tem*, *Ten*, *Nu.*
        - *Futur.*
          - *Imperans*, R. 39. cujus termination. *Juna*,
          - *Promittens*, R. 40. cujus literæ characterist. *Ethin.*
      - *Infinitum*, sive Infinit. mod. R. 41. quod cum literis *Bachlam* constituit Gerund.
    - *Heterogeneum*, quod nominis flexionem habet: Estque Participium, R. 42. Benoni sive Præsens, & *Pahul* sive Præter. in passivis.
  - *Conjugat.* quatuor
    - *Prima* —
      - Act. *Kal*, R. 43.
      - Passiv. *Niph.* R. 44.
    - *Secunda*
      - Act. *Pih.*
      - Pass. *Pyh.*
      - R. 45.
    - *Tertia*
      - Act. *Hiph.*
      - Pass. *Hoph.*
      - R. 46.
    - quarum omnium
      - Præterita, R. 49.
      - Imperat. & Infinitiv. R. 50.
      - Futur. R. 51.
      - Part. R. 52.
    - *Quarta*, *Hithphael*, R. 47. in qua ת, syllabæ formativæ *Hith*, cum prima radical. est sibilans postponitur.
- *Relatè* ad nomen, Reg. 48. quod Nomini convenit genere, num. & personâ.

G.

G. *Quiescentia* sunt vel in radicali

- *Primâ*
  - א, quæ primam syllab. Fut. Kal, faciunt ֵ R. 53.
  - י ubi prima radic. (י) in
    - *Kal*
      - Imperat. & Infinit. abjicitur, R. 54.
      - Futuro, occultatur in (ֵ) R. 55.
    - *Niphal* in Præt. & Part. transit in ו, in Imper. Fut. & Infin. in ו dageshatum, R. 56.
    - *Hiphil* transit in ו, *Hophal* in ו, Reg. 57.
- *Secundâ* ו quæ in Conjug.
  - *Primâ & tertiâ*
    - *expungunt* mediam Thematis, R. 58.
    - *desinunt* in
      - Kal
        - Præterito & Participio in (ָ) R. 59.
        - Imperat. Fut. & Infinit. in ו, R. 60.
      - toto Niphal in ו R. 61.
    - *assumunt* ו ante afform. ת & נ in Præt. Niph. & Hiph. R. 62.
  - *Secundâ & quartâ*, loco dagesch assumunt ו ad formam Pohel. R. 63.
- *Tertiâ*
  - א, quod quiescit in
    - Kal in (ָ)
    - reliquis in (ֵ)
    - R. 64.
  - ה, R. 65. quod in
    - *medio* syllabam
      - terminans, mutatur in י quiescens.
      - inchoans, abjicitur, R. 66.
    - *fine*, apocopatur, R. 67. maximè ob ו Conversiv.

H. *Defectiva* habent radicalem

- *Primam* נ, sicque נ
  - *initiale* ab Imp. & Infin. Kal, exulat, R. 68.
  - *medianum* in Fut. Kal, Præt. & Part. Niph. toto Hiph. & Hoph. in dagesch commutatur, R. 69.
- *Secundam geminatam*, quæ in Conjug.
  - *Levibus*
    - syncopant mediam, R. 70.
    - assumunt ו in Præteritis, ante afformativ. נ & ת R. 71.
  - *Gravibus*, loco dagesch habent ו ad formam Pohel. R. 72.
- *Tertiam* נ vel ת, quod sequente servili נ vel ת per dagesch compensatur, R. 73.

I. *Literæ præfixæ* sunt septem,

- מ Reg. 74. (à, ab, de, præ) præfigitur per (ִ) sequente dagesh: sed gutturalib. & ר per (ֵ)
- ש Reg. 75. (qui, quæ, quod, quòd) habet (ֶ) sequente dagesh.
- ה
  - Emphaticum, R. 76. & Relativ. habet (ַ) sequente dagesh, sed ante guttural. & ר plerumq; (ָ)
  - Erotematicum, R. 77. præfigitur cum (ֲ)
- ו
  - Copulativum, R. 78. habet (ְ) sed ante aliud (ְ) aut literam Labialem assumit ו, at ante accent. distinctiv. (ָ)
  - Conversivum, Futur. præfigitur per (ַ) sequente dagesh, R. 79. ante (י) amittit dagesh, & ante א habet (ָ)
- כ ל ב *sicut ad, in in, per*
  - notantur cum (ְ) R. 80. propter accentum cum (ָ)
  - excludunt ה Emphatic. R. 81.
  - ante *Elohim* gestant (ֵ) & ante *Adhonaj* & *Jehová*, (ַ) R. 82.
  - assumunt syllabicas adjectiones, *De*, *Phi*, *Mo*, sed rariùs, R. 83.

K. *Affixa*, R. 84. copulantur vocibus

- *declinabilib.* per certa puncta à Reg. 85. ad 96. ut jam in Tabella habes. Et
  - mutant termination. Præt. *A* in *Ath*, *Ta* in *T*, *T* in *Ti*, *Tem* & *Ten* in *Tu*, R. 97.
  - transponunt puncta, in forma *Pha-kedhá*, & *Phá-kedhú*, R. 98.
  - præmittunt sibi (י) in Dual. & Plural. num. R. 99.
  - inserunt נ Epenthet. in Futuris. R. 100.
- *indeclinabilibus* more declinabilium, R. 101.

Tabula Affixorum, monstrans qualia puncta sibi præmittunt

In Nominibus & Participiis. In Verbis.

In singul. numero.	In Plur. & Duali.		In Præteritis.	In reliquis.	
ִי	ַי in pausa ָי	*meus a, um*	נִי m. ַנִי f.	ֵנִי	*mihi, me.*
ֵנוּ	ֵינוּ	*noster a.um.*	ָנוּ m. נוּ f.	ֵנוּ	*nobis, nos.*
ְךָ ְכָה in pausa ָךְ cum gut. ֶךָ	ֶיךָ	*tuus a.ū.* m.	ְךָ	In omnibus.	*tibi, te,* m.
ְכֶם	ֵיכֶם	*vester a.ū.*m.	ְכֶם		*vobis, vos,*m.
ֵךְ ִכִי	ַיִךְ	*tuus a. um.*f.	ֵךְ		*tibi, te,* f.
ְכֶן	ֵיכֶן	*vester a.um*f.	ְכֶן		*vobis, vos,* f.
וֹ הוּ ֵהוּ ֶנּוּ	ָיו ֵיהוּ	*ejus, suus.*	ָהוּ וֹ m. ַתְהוּ f.	הוּ ֶנּוּ ֵהוּ	*illi, illum.*
ָם ָמוֹ	ֵיהֶם ָם ֵימוֹ	*eorū, suorū.*	ָם ָמוֹ m. ַתַמוֹ f.	ֵם ֵמוֹ	*illis, illos.*
ָהּ	ֶיהָ	*ejus, sua.*	ָהּ	ָהּ ֶנָּה	*illi, illam.*
ָן	ֵיהֶן ָן	*illarū, suar.*	ָן	ֵן	*illis, illas.*

L.
Litera Paragogicæ sunt sex R. 102.
- א apponi solet terminationi verbali ו
- ה secundæ pers. Præt. et Futuri utriusque num. primæ. In nominib. Loci dicitur *Locale.*
- ו } Regimini.
- י } Participiis.
- נ terminationibus Verborum י. & ו
- ת tribus Infinitivis.

M.
Mutatio vocum fit in
- *Consonis.*
  - ה
    - radicale in flexione generis aut numeri, itemque in Affixione, abjicitur, R. 103.
    - afformativ. generis, cum Affix. mutatur in ת, R. 104.
  - ם multitudinis ob Affix. tollitur, R. 105.
- *Formis*, cum in Regimine ָה. mutatur in ַת in iis quæ incipiunt à מ vel ת Heemanth. R. 106.
- *Punctis*, ob
  - *euphoniam* ponitur
    - (ְ) pro (ֵ), (ִ) pro (ֵ) & contrà, ֻ pro וּ & contrà, ֻ pro (ָ) vel (ֹ) et contrà, (ַ) pro (ֶ) vel (ָ) & contrà, R. 107.
    - (ַ) { pro terminali (ֵ) R. 108. ante gutturalem kametsatam pro (ֶ) R. 109.
    - duplex (ֶ) quando penult. litera est ח, ע pro duplici (ַ) R. 110.
    - (ֵ) pro duplici (ֶ) cum penult. est א, R. 111.
    - dagesch, loco vocalis linguæ. Et contra, R. 112.
  - *incrementū & Regimen.* R. 113. mutatur
    - (ָ) { penult. in (ְ) R. 114. ultim. in (ַ) R. 115.
    - (ֵ) { penult. in (ְ) R. 116. finale in (ְ) R. 117.

A

A (ִ) { penult. in (:) vel (ְ) R. 118.
ultim. in (:) R. 119.

(-) { penult. in (:) R. 120.
ultim. in Nom. flexione, & Verbor. affix. in (') in
Nomin. verò affixione & ה parag. in (:) R. 121.

(..) { penult. in (:)
ultim. cum Affixo in (:) in declinat. } R. 122.
in (,) R. 122.

(.) ultim. { cum Affix. in (:)
ante (ו) { in declinat. in (,) R. 123.

formæ מוֹת & חוֹב in unam longam, R. 124. scil. (.) et
(..) præsente ו in ו, et (-) ac (.) præsente (ו) in (..)
crescentium defectivor. longæ in breves, R. 125.

N. *Accentus* est vel
- *Tonicus*, cujus
  - *Sedes* in
    - *ultimâ*, { crescente, R. 126.
    - voce { desinente in duas mobiles & vocal. longam, R. 127.
    - *penultimâ*, si duæ postremæ sint æqualis quantitatis, R. 128.
  - *Officium*
    - commune omnium, acuere syllabam, Reg. 129.
    - proprium Regum
      - sententias distinguere, R. 130.
      - facere syllabam brevem, longam, R. 131.
      - reducere (:) ad suam originem i. e. in (,) (..)
        ְ vel (..) R. 132.
- *Euphonicus*
  - Methegh. Reg. 133. accentum tonicum præit.
  - Maccaph. Reg. 134. dictiones unit.

APPENDIX.

1 De Aramæismis, sive Chaldaismis et Syriacismis, à Reg. 135. ad 146.
2 De Investig. Thematis, à Reg. 147. ad 161.

Lite-

LITERARUM HEBRAICARUM
Nomina, Figuræ, Similitudo, Poteſtas.

Nomina.	*Figura.*	*Finales.*	*Similitudo.*	*Poteſtas.*	*Num.*
Aleph	א			*Spiritus lenis*, quem Græci per (') notant, ut ἀ'δάμ; nudam oris apertionem indicat.	1
Bheth	ב		ב כ	*bh* leniſſimum; cum dageſh, בּ *b* durum.	2
Ghimel	ג		ג נ	*gh* leniſſimum, cum dageſh גּ *g* durum.	3
Dhaleth	ד		ד ך ר	*dh* leniſſimum, ferè ut in Anglor. articulo *that*, cum dageſh דּ *d* durum .	4
He	ה		ה ח	*h*. Spiritus denſus Græcorum (') ut in ἁμὶν.	5
Vau	ו		ו ז	*v* conſon. quâ Græci carent : ſeu digammon *vv*	6
Zajin	ז		ז ן	*z*. vel *ſ*. dum inter vocales pronunciatur, ut in *miſer* :nimius ille ſuſurrus literæ צ hic temperatur.	7
Hheth	ח		ח ת	*hh*. ſpiritus denſior, quàm denſus (') Græcor. aſperiùs pronunciandum quàm הּ, mitiùs quàm כ	8
Teth	ט		ט מ	*t* Latinum vel Græc. τ.	9
Jodh	י		י ו	*j* conſonans, ictu quodam petit ultimos dentes.	10
Chaph	כ	ך		*ch*. proximè accedit ad χ, craſſiore ſpiritu effertur quàm ח, cum dageſh כּ & ק eandem prolationem obtinent	20
Lamech	ל			*l* Latinum, λ *Græcor*.	30
Mem	מ	ם		*m* Latinum, in interiori parte ſonum, compreſſis labiis colligit, quem poſtea mugitu quodam exerit.	40
Nun	נ	ן		*n* Latinum, ν Græcorum.	50
Samech	ס		ס ם	*ſ*. ſibilum anſerum & ſerpentum refert.	60
Ghnajin	ע		ע צ	ſonum habet talem (ut Syrus Grammaticus ait) qualem vitulus edit, abſente matre.	70
Phe	פ	ף		*ph* vel F. cum dageſh פּ *p* Latin.	80
Tzade	צ	ץ		*tſ*. aſperiori ſuſurru profertur quàm ז	90
Koph	ק			*k* vel *q* Latinum.	100
Reſch	ר			*r*, Perſio litera canina, quòd tremula linguæ vibratione, canum, dum ringuntur, ſonum imitatur.	200
Schin	שׁ			*ſch*. cum puncto *Iamin*, i. e. dextro, ſonat *ſch*, Anglor. *ſh*: non longè abit à Latina prolatione, in *ſcindo*, *aſcendo*.	300
Sin	שׂ			cum puncto ſiniſtro, ſonat ut *ſ*. etſi non tam intenſi ſpiritus ſit.	
Thau	ת			*th*. Græc. ϑ ut effertur in Anglor. *thief*, *ſmith*; cum dageſh תּ *t* durum.	400

Caput Primum.

De Consonis & Vocalibus.

R. 1. *Atione organi, literæ dividuntur in*

Gutturales אֲהֲחֲע
Labiales בּוּמְף
Palati גִיכְק
Linguales דַּטְלְנָת
Dentales זְסַצְרָשׁ

Consect. Literæ ejusdem instrumenti sæpè inter se commutantur: ut, נָשָׂא & נָסָה *eleva.*

R. 2. *Quiescentes* אהוי Ehevi, *carentes sub, vel post se vocali, quiescunt*; i.e. elingues fiunt.

Exc. 1. (ו) in fine dictionis, post (ָ) (ַ) וֹ vel ו quasi diphthongescit; ut, פָּנַי *pa-naj*, גּוֹי *goj*, גָּלוּי *ga-luj*.

2. י In fine movetur, licet vocali careat; ut פִּיו *piv*.

Consect. 1. *Ehevi* de facili inter se permutantur: ut ex פָּרָה fit פְּרִי *fructus*.

2. *Quiescentes*, quia inter pronunciandum non audiuntur, sæpè in scribendo negliguntur; & contrà, interdum redundant.

R. 3. *Finales* כמנפץ *memoriali* Camnaphetz *comprehenduntur*. Sicque semper in fine vocis pinguntur: excepto הֵם *ipsi*, Neh. 2.13. cum ם recurvo in fine. Et לְםַרְבֵּה *ad multiplicationem*, Esa. 9.7. cum ם clauso in medio.

R. 4. *Vocales propriè dictæ sunt decem:*

Longæ.			*Breves.*		
Kamets	ָ	α	Patahh	ַ	ă
Tzeri	ֵ	η	Segol	ֶ	ε
Hhirek magn.	ִי	ει	(.) parvum	ִ	ι
Hholem	וֹ	ω	(ָ) breve	ָ	ο
Shurek	וּ	ȣ	Kybbutz	ֻ	υ

Nota. 1. Vocales non inchoant syllabam; excepto וּ ante Labiales vel literam shevatam: ut, וּמָה *V-má*, וּלְשׁוֹן *V-leshón*.

2. Vocales longæ constituunt per se syllabam, (ut מָ *ma*) nec attrahunt ad se literam sequentem, nisi in fine dictionis: ut, גֵּר *ger*.

3. Vocales breves attrahunt ad se literam sequentem: ut סַר *sar*. Excepto (ַ) (ֶ) & (.) in penult. syllaba, ut נַעַר *Ná-ųar*, מֶלֶךְ *Mé-lech*, יִרֶב *ji-rebh*.

4. (ִ) aliquando scribitur absque (י) Et tum, *omne* (.) *in fine dictionis sustinens accentum: aut in medio, non sequente* (:) *aut dagesh, longum est*: ut נִפְלִים דָּוִד.

5. (ִ) vel ו medianum, immediatè sequente (:) aut dagesh, breves sunt: ut, כִּיתְרוֹן *Cith-ron*, יוּלְדוּ *jul-ledhú*.

6. (ֹ) interdum scribitur sine ו, ut לֹא. Coalescit cum שׁ, quando præcedens litera vocali caret: ut, מֹשֶׁה *Moshé*. Cum שׂ, quoties ipsa litera שׂ vocali destituitur: ut, שֹׂנֵא *So-né*.

7. (וֹ) vel וּ habens aliam contiguam vocalem, est consona ו: ut, יְהוָֹה *Jeho-vá*. קִוָּה *Kiv-vá*, sicque ו gestat dagesh.

8. Figura (ָ) est (ָ) breve,

1. Ante (ֳ) ut מָאֳחָז *Mo-ohház*, קָסְמִי *Ko-somí*.

2. Ante (:) aut dagesh, nullo interveniente accentu: ut, זָכְרָה *Zoch-rá*, רָנּוּ *Ron-nú*.

3. Ante lineam Maccaph: ut כָּל־ *col*.
Exc. א vel ה, ut לָא־ *la*, מָה־ *ma*.

4. Si sit finale, in dictione quæ

incipit cum ו convers. ut וַיָּקָם *Vaj-já-kom.*

9. (:) non sequente dagesh, est vicarium ֻ ו, ut גְּבְלְךָ *Gebhù-lechá.*

Cap. II.

De Sheva Simplici (:) & Composito.

R. 5. *Sheva (:) legitur per E rapidissimum,*

1. Ab initio vocis: ut דְּהַן *dedhan.*

2. In medio post vocalem longam: ut מָסְרָה *Ma-sera,* (*aut longæ vicariam; ut* יְגְרְךָ *jeghù-rechá.*)

3. Post socium, *i.e. alterum* (:) ut נִפְקְדוּ *Niph-kedhú.*

4. Sub dagesh: ut מַסְּרוּ *Mas-serú* (*etiam subintellectum:* ut הַלְלוּ *Ha-lelu,* ex הַלְּלוּ Vide R. 20.)

R. 6 *Geminum* (:) *ab initio,* (& in medio post syllabam perfectam) *nusquam consistit, sed prius mutatur in* (.) (-) *vel* (··) maximè ob guttural. & ר. *Rarissimè in* (·:)

Posteriori (:) ablato, prius redit: ut פִּקְדוּנִי ex פִּקְדוּ quod ex פְּקַד R. 121.

R. 7. *Sheva syllabam terminat* (i.e. quiescit)

1. In fine dictionis: ut, קָמְתְּ *kámt.*

2. In medio post vocalem brevem: ut קַמְתָּ *kám-ta.*

3. Ante socium: ut קֹשְׁטְ *kosht.*

4. Post vocalem longam accentu tonico notatam: ut מָסַ֫רְתְּ *Ma-sarta,* (*Est a. Accentus tonicus, vel solus, vel si sint duo in eadem voce, ultimus.*)

R. 8. (:) *Quiescens sub* (ו) *mediano tollitur, cùm præcedit* (.) *ut,* וַיְהִי *pro* וַיְּהִי (*sheva n. quiescens non competit* (ו) *Sic* מוּמִינִי *pro* מוּמְתִי.

R. 9. *Subintelligitur* (:) *quiescens in fine, sub omni consona mobili, vocali destitutâ: ut,* פְּקַד *q.* פְּקַדְ.

Ac mox elucescit, dum literæ finali aliquid additur; ut, פָּקַדְתָּ ex פְּקַד.

Ponitur verò expressè in ךְ non Kametzato. Item sub literis בְּרַךְ & טֹפֶת post socium (:); ut, יֵשְׁבְּ *jishb,* תוֹסְףְּ *tosph,* קֹשְׁטְ *kosht,* יַשְׁקְ *jashk.*

R. 10. *Vicem shevatis subintellecti, subit* (-) *Furtivum, sub gutturalibus* עחה *& ante consonam effertur.*

Ponitúrque sub ultima post unam ex 4. postremis vocalibus longis, aut etiam (·:) ut אֱלֹהַּ *Eloah,* שָׁלֹחַ *shaluahh.* Sed incremento accedente, evanescit: ut, אֱלֹהִים.

Sub penultima verò, in forma נָבַהַתְּ ut פָּקַדַתְּ *ga-bháaht,* pro נָבַהְתְּ Sic, שָׁמַעַתְּ *sha-máayt,* לָקַחַתְּ *lakáahht.* Itémque in unico Fut. Kal, יֵחַד *jíahhd,* pro יֵחַדְ ex יָחַד, Vide Reg 67. n. 1.

R. 11. *Sheva Compositum est triplex,* Hhateph *i.e. raptum*

Pathahh	-:	a		*brevius*
Segol	·:·	e		
Kamets	·:	o		*breviori*

R. 12. *Gutturales loco* (:) Mobilis, *perpetuò compositum amant. Loco* (:) Quiescentis, *usitatè.*

Hostis enim gutturalium, est (:) utpotè cujus rapiditas cum sono gutturalium non consistit: proindè gutturales nunquam assumunt (:) mobile, raró quiescens.

Præterea, regulariter solæ gutturales admittunt Sheva compositum; ideóque (-:) vel (··:), sub non-gutturalibus, fit tantùm adventitium: ut, וּשְׁמַע *& audi,* לֻקֳחָה *sumpta est.*

R. 13. *Gutturalis shevâ composito affecta, punctuat præcedentem* (mobiliter shevandam) *eo puncto ex quo componitur.*

Scilicet { -: ··: ·: } punctuat præcedentem cum { - ·· · }

Hha-

R.14. *Hhateph (i. e. sheva compositum) prognatâ vocali ex se, liberè redit in* (:) *ut* יֶהְגֶּה meditabitur, *ex* יֶהֱגֶּה *pro* יֶהְגֶּה Sic יַהֲפֹךְ vertet, *ex* יַהֲפֹךְ *pro* יַהְפֹךְ.

(Sicque, quando sub gutturali reperitur (:) & præcedens litera servilis habet (-) vel (··) tunc tale (:) ortum est ex composito.)

R 15. *Sheva compositum, non patitur post se simplex: ideóque amittit vel suum* (:) *vel suam vocalem*, & transit in (:) simplex: *ut*, מַעְשְׂךָ *pro* מַעֲשְׂךָ *ex* מַעֲשֶׂה opus. *Sic*, נֶהֶפְכוּ *pro* נֶהְפְּכוּ *ex* נֶהְפַּךְ conversus fuit.

R 16. *Gutturales non tolerant ante se* (·:) *ideóque illud sub servili* ה *producunt in* (-) *ut*, הַאִם an si ? *pro* הֲ infrà Reg. 77.

Cap. III.
De Dagesh & Mappik.

(*Dagesh*, à Chald. voce דְּגַשׁ *pupugit*, est punctum in ventre literæ. Estque vel *Lene* vel *Forte*.)

R.17. **D***Agesh Lene, à sex literis* בְּגַד כְּפַת *aspirationem tollit, earúmque pronuntiationem nonnihil roborat.* (Ut fit in Latino, Imber, Agmen, Lego)

Regulariter imprimitur ab initio: in medio a. & in fine, post (:) silens, ut פָּקַדְתָּ, פָּקַדְתִּי Omittitur verò ab initio post *Ehevi*; ut, כִּי בָלוּ בְיָגוֹן At si præcesserit vox יְהוָה, aut accentus Regius; vel etiam duæ ex בְּגַד כְּפַת concurrant, Dagesh ab initio post Quiescentes manet: ut, יְהוָה בַּשָּׁמַיִם *Jehova in cœlis.* וְהָיָה כְּעֵץ *& erit* (vir ille) *instar arboris.* (ubi suprà וְהָיָה ponitur accentus *Rebia*.) בְּנֵי דְדָן *filii Dedhan.* It. omittitur in medio in Affixo, כֶם, aut si (:) fuerit ex vocali longa profectum, ut לִבַבְכֶם ex לֵבָב *cor.* Itémque in forma מַלְכוּת.

(*Nota.* Dagesh *Lene*, dicitur comparatione ejus quod *Forte* appellamus, nam lenius eo est, cum alioquin *lene* propriè non sit.)

R.18. *Dagesh Forte literas duplicat; ita, ut prior literæ pars cum priori, & posterior cum posteriori puncto, efferatur: ut*, פִּקֵּד Pak-kedh *Regulariter sequitur vocalem brevem*; longam non, *nisi accentuatam: ut*, לָמָּה *Excepto* בָּתִּים battim, *domus.*

Estque triplex:

1. *Characteristicum*, formationis, Conjugationis scil. secundæ & quartæ.
2. *Compensativum*, literæ deficientis.
3. *Euphonicum*, ornatûs, quod est omnium literarum, sed maximè tertiæ radicalis, quando sub secunda præcedit (.) (-) vel (·) ut, כַּלָּמָה, קְטַנָּה, עֲבֻדָּה, Aut quando vox terminatur in (ִ) ut, עָנִי *pauper*. Pl. עֲנִיִּים.

R.19. *Consonæ gutturis & canina* ר, *abhorrent à dagesh*, (א tamen 4 in locis, & ר 9 eo afficitur;) *ideóque defectum ejus vocali longâ compensant*: scilicet mutando (-) in (ָ) & (.) aut (·) in (..) & (·) vel (·) in ו aut ו.

Et hæc quidem compensatio ante ר semper fit: at ante gutturales sæpè compensatio negligitur.

R.20. *Dagesh* (accelerandæ pronuntiationis causâ) *sæpè ex literis shevatis tollitur, maximè* (י) *vel* מ, *necnon ultimâ mobili vocali destitutâ: ut* וַיְכַל & perfecit, *pro* וַיְכַלֶּה Vide Reg. 67.

R.21. *Mappik* (à נָפַק eduxit) *est punctum in solo* ה *finali, ut doceat illud conatu quodam efferendum: ut* אֱלוֹהַּ.

Sed incremento accedente, perit: ut, אֱלֹהִים.

Cap. IV.

De Syllaba.

(Ex Consonis & Vocalibus fit Syllaba, quæ est vel Pura vel Mixta.)

R.22 *Pura constat ex una consona: ut,* פָּ pa. *Mixta ex duabus, tribúsve: ut* קַד kadh, קַדְתְּ kadht.

Utriusque proprietas est unam tantùm vocalem complecti; ideóque Hebræi veras diphthongos non agnoscunt, sed tantùm *Quasi-diphthongos.* Nam etsi ו & י in fine dictionis, à quibusdam diphthongescere dicantur, ut קַו *kav,* גּוֹי *goj,* גָּלוּי *ga-luj,* si tamen ei aliquid addideris, mox ostendet se esse consonantem & non vocalem: ut, קַוָּם *kav-vám,* גּוֹיִם *go-jím,* גְּלוּיִם *gelu-jím.* Simile quid est in Latino *Cui, Cujus. Ei, Ejus.*

Cap. V.

De *voce in communi.*

R.23. *Vox Nuda, sive* Primitiva, *solis literis Radicalibus constat: ut,* דָּבָר verbum.

Aucta sive *Derivativa,* præter Radicales, aliquam ex sex literis (*quæ hoc vocabulo artis comprehenduntur*) הֶאֱמַנְתִּי à tergo vel à fronte suscipit; ut מִדְבָּר *desertum.*

Literarum *Heemanthi* usus est in omni voce. In Nominibus Heemanthicis א ה & ת præponuntur: ut, אֶצְבַּע *digitus,* הַשְׁמָעוּת *auditus,* תְּהִלָּה *laus.* (Sin a. postponantur, non formam Heemanthicam, sed terminationem fœm. constituunt, R.27)

מ rariùs dictionem claudit: ut, סֻלָּם *attactus,* פִּדְיוֹם *redemptio.* Sicque aliquando format adverbia, ut יוֹמָם *interdiu,* פִּתְאֹם *repentè,* חִנָּם *gratis.* Sed sæpissimè vocem inchoat: ut, מַאֲכָל *cibus,* מַמְּגֻרוֹת (quod solùm est cum duplici מ Heemanth.) *granaria.* Et plerunque מ nomina instrumenti constituit: ut מָגֵן *clypeus,* מַפּוּחַ *follis,* מַפְתֵּחַ *clavis,* מִזְרֶה *ventilabrum,* מְנוֹרָה *candelabrum.* Et sic מָאוֹר *luminare,* id est, corpus pellucidum, per quod אוֹר *lux,* splendorem suum transmittit.

נ Propriis præponitur: ut *Nimrod, Naphthali.* Rariùs Appellativis, ut נַפְתּוּל *lucta,* נִמְבְזֶה *contemptum,* (cum duabus literis Heemant. vel composit. ex Particip. Niph. & מ Heemant. *contemptibile.*) Fini (*præcedente* (ָ) *vel* (ִ) sæpiùs superadditur: ut, קָרְבָּן *oblatio, donum,* כִּבְשָׁן *fornax,* חֶסְרוֹן *defectus,* זִכָּרוֹן *memoria.* Et aliquando ון diminutionem notat: ut, שַׁבָּתוֹן *sabbathulum,* tempus illud quod de die profano ad sacrum additur.

(י) præpositum in Propriis frequens: ut, *Jeconia,* (qui Jer. 22. 24. per contemptum vocatur *Conia.*) Rariùs Appellativis: ut, יַלְקוּט *pera,* יַנְשׁוּף *vespertilio,* יִצְהָר *oleum,* יְקוּם *substantia,* &c. Postpositum format adjectiva: ut, נָכְרִי *alienus,* חָפְשִׁי *liber.* Item, Numeralia ordinalia, ut, שֵׁנִי *secundus,* שְׁלִישִׁי *tertius.* Item, Gentilia, ut, מִצְרִי *Ægyptius,* quæ ob insignem aliquam proprietatem, aliquando transeunt in appellativa: ut, Jon. 1. עִבְרִי *Hebræus ego.* LXX. Δοῦλος Κυρίου. Jer. 3. *Juxta vias sedisti* כַּעֲרָבִי *sicut Arabs.* Hier. *ut latro:* fuerat enim gens latrociniis dedita: Sic כְּנַעֲנִי *Cananæus* pro mercatore; כַּשְׂדִּי *Chaldæus* pro astrologo, *&c.*

R.24. *Prima Radicalis in Nominibus & Verbis perfectis accipit (:) quoties ei litera Heemanthica præfigitur: ut* מִשְׁפָּט judicium.

Excipies si fuerit dagesh in prima vel secunda litera radicali: ut, תִּפָּקֵד, הִפָּקֵד.

R.25. *Litera Heemanthica, primæ radicali præfixa, naturâ suâ poscit (:)*

Hoc enim est vinculum, per quod serviles radicalibus annectuntur. Sin a vox includat literam quiescent. י, aut geminatam, literæ Heemanth. amant vocalem longam, juxta Reg. 58. ut מָלוֹן (à לוּן) *diversorium*, מֵרוֹץ (à רוּץ) *cursus*, מָגֵן (à גָּנַן) *clypeus*, מֵסַב (à סָבַב) *circulus*.

CAP. VI.
De Nomine.

R.26. M*Asculinum exit in radicalem literam, vel in servilem quamcunque, præter* ה *&* ת.

*Exc.*1. Nomina fœmellarum, locorum, urbium, regionum, ventorum, (ut & ipsa nomina appellationis, מָקוֹם *locus*, עִיר *urbs*, רוּחַ *ventus*) & rerum naturâ vel arte geminarum, quæ etiamsi desinant in radicalem, sunt tamen fœminina; ut רָחֵל *ovis, Rachel*, בָּבֶל *Babylon*, צָפוֹן *Aquilo*, רֶגֶל *pes*, חֶרֶב *gladius anceps*. Alia ferè omnia sunt mascul. pauca communia. 2. Numeralia cardinalia à tribus ad decem, cùm desinunt in radical. sunt fœminina: ut, שָׁלשׁ *tres*. Et contrà, in servile ה vel ת, sunt masculina: ut שְׁלשָׁה & שְׁלשֶׁת.

Nota. Masculin. desinens in (י) Heemanthic. format de se fœmin. per ית. vel יָה. ut, מִצְרִי *Ægyptius*, מִצְרִית & מִצְרִיָּה *Ægyptia*.

R.27. *Fœmininum desinit in servile* ה *vel* ת.

Fitq; ut:

ָה	טוֹבָה bona, & *cum* א *loco* ה, חַגָּא commotio, שֵׁנָא somnus.
ָת	מְנָת pars.
ַת	אַחַת una, *pro* אֶחֶדֶת
ֶת	אֱמֶת veritas, *pro* אֱמֶנֶת
ֶת	תִּפְאֶרֶת decus.
ית	רֵאשִׁית principium.
ות	אָחוֹת soror.
ות	מַלְכוּת regnum.

Ad majorem emphasin cum utroque signo fœm. in ָתָה ut יְשׁוּעָתָה omnimoda salus. Non est in Deo עַוְלָתָה nè minima quidem iniquitas. Sic in Verbis נִפְלְאַתָה admodum mirabilis fuit: הֶחְבְּאַתָה probè & pulchrè occultavit.

Nota. Terminatio fœmin. ָה gestat accentum in ultima, ut: צְדָקָה *justitia*. Sicq; differt ab ה Paragog. vel Locali, (infrà Reg. 102.) quæ habent accent. in penultima. ut לַיְלָה *nox*, שְׁאֹלָה *in infernum*.

R 28. *Neutrum exprimitur per adjectivum absolutè positum: ut,* לֹא טוֹב *Non bonus*, i.e. non bonum hominem esse solum. Non in ore ejus נְכוֹנָה *recta*, i.e. rectum. אַחַת *Unam petii*, אוֹתָהּ *illam requiram*, i.e. unum, illud. Linguam loquentem גְּדוֹלוֹת *magnas*, i.e. magnalia.

R 29. *Comparativi particula est* יוֹתֵר magis & מִן præ: *Superlativi verò* מְאֹד *valdè*, & ב *in: ut*, Cui velit rex facere honorem magis à me, i.e. quàm mihi. In Novo Testamento, *Bonum est ingredi vitam claudum, quàm* &c. i.e. melius. Ità, *Magna gloria domûs posterioris* מִן *præ priori*, i.e. major. *Boni amores tui* מִיַּיִן *præ vino*, i.e.

i.e. meliores. Sic, Bonum valdè. Moses mitis valdè. Leo fortis in bestiis. *In N.T.* Benedicta in mulieribus.

Notæ. 1. מִ comparativum, potest etiam explicari adversativè: ut טוב *Bonum est se recipere ad Jehovam,* מִבְּטֹחַ *præ confidere in homine,* i.e. melius, non autem. Et in N.T. *Descendit iste justificatus, quàm ille*: ἤ pro οὐ, non autem ille.

2. Superlativum etiam exprimitur per Nomen Dei; ut, *Montes Dei,* i.e. altissimi. *Pavor Dei. Sopor* Domini, i.e. maximus. *Civitas magna* Deo. In N.T. *Moses venustus* Deo. *Arma militiæ nostræ potentia* Deo, i.e. admodum potentia. Item per Adjectivum continuè repetitum: ut, *Malum malum,* i.e. pessimum. *Profundum profundum. Ficus bonæ bonæ.* Item per Genitivum pluralem ejusdem vel diversi nominis, præsertim si adjunctam habeat qualitatem: ut, *Rex regum,* i.e. potentissimus. *Servus servorum,* i.e. abjectissimus. *Canticum canticorum,* i.e. excellentissimum. *Nam* Genitivus plural: reflexus super suum Nominativum, singularem importat excellentiam: *aiunt Colonienses in Hispanum.* Et sic *Vanitas vanitatum.* Et in N.T. *Cœli cœlorum.* i.e. altissimi. Jud. v. 18. *Secundùm desideria* sua ipsorum ambulantes *improbitatum.* Item per duo Synonyma: ut, *lutum cœni,* i.e. profundiss. *obscuritas tenebrarum,* id est, densissima: *iniquitas peccati,* i.e. maximè peccaminosa. *Pluvia imbris,* i.e. maxima. In Novo Testamento, *in felle amaritudinis, magnitudo potentiæ, robur virium, caligo tenebrarum.*

R.30 *Numerus est triplex: Singularis, ut,* כָּנָף ala. *Dualis,* כְּנָפַיִם duæ alæ. *Plural.* כְּנָפוֹת plures alæ.

Dualis (potissimùm adhibetur in rebus naturâ vel arte geminis, &) *exit in* יִם ut, יוֹמַיִם *biduum.*

Et si adsit ה fœmininum, mutatur in ת, ut, שָׁנָה *annus,* שְׁנָתַיִם *biennium.*

R.31 *Pluralis masculin. adjicit suo singulari* ים. *Quædam* ין. *more Chaldæorum, ut* יָמִין dies. *Pauca* י ex *forma constructa Syrorum: ut,* שָׂדַי agri. *Et sic* אֲדֹנָי Dominus.

Desinentia in (י) plerunque syncopant alterum: ut, כְּלִי *vas.* Plural. כֵּלִים.

R.32 *Pluralis fœminin. adjicit suo singulari* ות, *abjectis* ה *vel* ת *servilibus.*

At verò ית mutatur in יות. Et ות in יות ut, חָפְשִׁית *libertas.* Plur. חָפְשִׁיּוֹת Et מַלְכוּת *regnum.* Plur. מַלְכֻיּוֹת.

Et Nomina radicalia formæ { שַׂלְמָה חֶרְפָּה שִׂמְחָה } in plurali habent formam צְדָקוֹת, i.e. sub prima radicali (:) sub secunda (ָ) ut שִׂמְחָה *lætitia,* Plur. שְׂמָחוֹת

Anomalia Numeri. 1. Quædam sunt Dualia tantùm, vel Pluralia terminatione, & singularia intellectu: ut מַיִם *aqua,* פָּנִים *facies.* 2. Nomina metallorum & liquidorum carent plurali: Ætatum, singulari. 3. Multa mascul. in plur. exeunt in ות, ut אָבוֹת *patres.* Et fœmin. in ים. ut תְּאֵנִים ex תְּאֵנָה *ficus.* Quædam etiam utramque terminationem admittunt: ut, צְבָאִים & צְבָאוֹת *exercitus.* 4. Hæc sequentia, prorsus variant à suis singularibus: ut, אֱנוֹשׁ *homo* אֲנָשִׁים בַּיִת *domus* בָּתִּים בֵּן *filius* בָּנִים יוֹם *dies* יָמִים עִיר *urbs* עָרִים, רֹאשׁ *caput* רָאשִׁים תַּיִשׁ *hircus* תְּיָשִׁים, Sic fœmin. אָחוֹת *soror* אֲחָיוֹת בַּת *filia* בָּנוֹת עַיִן *fons* עֲיָנוֹת 5. Pluralis

lis ponitur de uno ex singularibus, quando Scriptura unum aliquod incertè indicat: ut, Sepultus est *in civitatibus* Gilead. Super pullum filium *asinarum*. Catulus *leænarum*. Et descendit Jonas *ad latera* navis. In Novo Testamento, *Latrones exprobrarunt ei*, apud Luc. *unus ex suspensis*.

R.33 *Casus certâ aliquâ præarticulatione distingui nequeunt. Interim tamen,*

ה est communis nota omnium casuum: ut, הָרְשָׁעִים *illi impii*, præcipuè tamen Genitivi & Vocat. אַשְׁרֵי הָאִישׁ *beatitudines illius viri.* הָאוֹיֵב *ô inimice*. Post verbum, Accusat. ut, הוֹשִׁיעַ הַמֶּלֶךְ *salva regem*.

ל est index interdum Genitivi (at apud Rabbin. vocula שֶׁל vide in Pronomin.) *sed sæpius Dativi*: ut, הוֹשַׁע נָא לְבֶן דָּוִד *Salutem affer nunc filio Davidis*. Unde etiam ὡσάννα τῷ υἱῷ Δαβὶδ, in in N.T. cum Dativo.

אֵת Accusativi; ut, *Creavit* אֵת הָאָרֶץ *terram*. *Miserebor* אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן *quem* (cujus) *miserebor*. Sic Rom. 9 15. ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ. At verò cum Verbis passivis Nominativum notat, éstque idem quod *ipsemet*; ut, *Non vocabitur* אֶת־שִׁמְךָ *ipsum nomen tuum*. *Replebitur majestate ejus* אֶת־כָּל־הָאָרֶץ *omnis terra*.

ב & מִן Ablativi: ut, בְּדָבָר *in verbo*, מִן דָּבָר *à verbo*. Et coalescentibus his dictionibus in unam, מִדָּבָר

Nota. In Appositione, utrique substantivo, isti articuli præfiguntur: ut, לַאדֹנִי לְעֵשָׂו Domino *meo Esau*: אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל *populum meum Israel*. Hinc patet in hac phrasi: קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה *Acquisivi virum cum Jehova*, Gen. 4. 1. אֵת non esse notam Accusativi. Si n. notaret Accusativum dictum fuisset, קָנִיתִי אֶת־אִישׁ אֶת־יְהוָה *Acquisivi virum Jehovam*.

R.34 [*Cùm duo Nomina ita concurrunt, ut posterius per Genitivum vel Ablativum Latinis reddi debeat, tunc prius dicitur esse in Regimine.*]

Propter Regimen mutatur fœminorum ה. *in* ־ת *ut*, תּוֹרַת יְהוָה *Lex Jehovæ*, ex תּוֹרָה *Et Masculinorum* ים *ut & Dualium* ַיִם *contrahitur in* ־ֵי *ut* מֵי נַחַל *aquæ torrentis*, (ex מַיִם) *quod non rarò per reduplicationem facit* מֵימֵי.

Paucuiæ particulæ etiam formam Regiminis imitantur: ut, אַחֲלֵי *utinam*, אַחֲרֵי *post*, עֲלֵי *super*, עֲדֵי *usque*.

Notæ. 1. Forma Regiminis etiam adhibetur, sequente aliqua particula ut, מְקוֹם שֶׁנָּפַל שָׁם *in loco quo cecidit*, (ex מָקוֹם) כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר *secundùm lætitiam in messe*. קִנְצֵי לְמִלִּין *fines sermonum*: נְבִיאֵי מִלִּבָּם *prophetæ ex corde suo*. Aut Pronomine אֲשֶׁר etiam subintellecto: ut, בִּמְקוֹם אֲשֶׁר *in loco quo*. קִרְיַת חָנָה *civitas* (in qua) *metatus est*. Aut Infinitivo vel Adverbio, tanquam nomine Genitivi casus: ut, בִּימֵי שְׁפוֹט *in diebus judicare*, i.e. judicii: דְּמֵי חִנָּם *sanguines immeritò*, i.e. innocentiæ.

2. Nomen regens (i.e. prius substantiv.) aliquando desideratur: ut, Deut. 20. 19. כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה *nam homo arbor agri*, i. e. חַיֵּי הָאָדָם *vita hominis*: *Vivit enim homo è fructu ejus*. Esth. 5. 1. Induit Esther מַלְכוּת *regnum*, Targ. לְבוּשֵׁי מַלְכוּתָא *vestes regni*. Dan. 9. חֲמוּדוֹת אַתָּה *desideria tu*, quod Dan. 11. expletur אִישׁ חֲמֻדוֹת *vir desideriorum tu es*. Venter meus est sicut vinum, *pro*, *uter vini*.

3. Substantivum rectum (i.e. posterius) frequentissimè ponitur Adjectivi loco, abstractum pro concreto: ut, *Vir linguæ*, id est, maledicus: *vir in-*

ingenii, vir cordis. Viri nominis, id eſt, famoſi : *viri numeri*, id eſt, pauci. *Panis hordeorum. Terra ſanctitatis. Inhabitantes domos luti. Homines vanitatis. Virga ferri.* In N.T. *In igne flammæ. Super ſermonibus gratiæ.*

R. 35 *Subſtantivum ſemper adjectivum præcedit: ut,* בֵּן חָכָם filius ſapiens. *Et ſic in numerali identico* אֶחָד unus : *ut* דְּבָרִים אֲחָדִים verba una, *id eſt*, eadem. *In reliquis verò numeralibus, nunc præcedit, nunc ſequitur: ut,* עָרִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה civitates tredecim. *Et* שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים tredecim civitates. *Quòd ſi numerale ſit Duale vel Plurale, ſemper præcedit : ut,* duæ viæ, triginta filii.

Extra hunc caſum, ſi adjectivum præceſſerit, ellipſis verbi ſubſtantivi indigitatur : ut, *bona* (eſt) *ſapientia.* Quod idem in Pronominibus obſervandum : ut, *Iſtæ* (ſunt) *generationes. Hæc* (eſt) *illa requies.*

Nota. Subſtantivum cum adjectivo plerunque convenit genere & numero. At 1. Numeralia pluralia cum ſingularibus, contráque ſingularia cum pluralibus, collocantur : ut, עֶשְׂרִים שָׁנָה *viginti annus :* מֵאָה פְּעָמִים *centum vicibus.*

2. Hæc tria, בְּעָלִים, אֲדֹנִים, אֱלֹהִים, honoris vel myſterii cauſâ, junguntur ſingularibus ; ut, *Dii ſancti ipſe. Conjuges tui, factores tui, Jehova. Abraham Domini ejus. Concludam Ægyptum in manum Dominorum duri,* Jeſ. 19. 4. (ubi R. Sal. Omne vocabulum אֲדֹנוּת *dominii*, effertur numero plurali, etiam de unico.) *E contra,* Collectiva ſæpè junguntur pluralibus; nam in ſing. num. pluralitatem comprehendunt : ut, עָם הַהֹלְכִים *populus ambulantes,* Jeſ. 9. 1.

3. Cum plurale jungitur ſingulari, plerunque diſtributio notatur : *ut,* Rectum judicia tua : *i.e. unumquodque.* Maledicentes tibi maledictus, *i.e. quilibet maledicentum.* Et ſic etiam in Pronominibus: *ut,* Enarrabo laudem tuas, *i.e. omnes & ſingulas.* Idem fit ſi repetatur ſubſtantivum : *ut,* Erant facientes gens, gens, Deos ſuos, *i. e. quæque gens.* Vir, vir, *i.e. unuſquiſque.* Duo, duo, ingreſſa ſunt, *i.e. bina.* Quòd ſi ו interveniat, notatur diverſitas : *ut,* לֵב וָלֵב Corde & corde loquuntur, *i. e. diverſo corde.* Lapis & lapis, Epha & Epha, *i.e. diverſa pondera, diverſaque menſura.*

CAP. VII.
De Pronomine.

R. 36 *Pronomina Declinabilia, ſunt tria. Prima perſona,* gen. Commun.

	Singular.		Plural.	
No.	אָנֹכִי, אֲנִי	Ego	אֲנַחְנוּ, נַחְנוּ	Nos
Ge.	שֶׁלִּי	mei	שֶׁלָּנוּ	noſtri
Da.	לִי	mihi	לָנוּ	nobis
Ac.	אוֹתִי	me	אוֹתָנוּ	nos
Ab.	מִמֶּנִּי, מֶנִּי	à me.	מִמֶּנּוּ, מֶנּוּ	à nobis.

Secundæ perſona.

	Maſculinum.		Fœmininum.	
No.	אַתָּה	Tu	אַתְּ	Bis pro maſc. אַתָּה ponitur fœm. אַתְּ in ſignum animi perturbati. Num. 11. 15. Deut. 5. 27.
Ge.	שֶׁלְּךָ	tui	שֶׁלָּךְ	
Da.	לְךָ	tibi	לָךְ	
Ac.	אוֹתְךָ	te	אוֹתָךְ	
Ab.	מִמְּךָ	à te.	מִמֵּךְ	

Pluraliter.

No.	אַתֶּם	Vos	אַתֵּנָה, אַתֵּן
Ge.	שֶׁלָּכֶם	veſtrum	שֶׁלָּכֶן
Da.	לָכֶם	vobis	לָכֶן
Ac.	אֶתְכֶם	vos	אֶתְכֶן
Ab.	מִכֶּם	à vobis.	מִכֶּן

Tertiæ

Tertia persona, Remotioris, scil:

N.	הוּא	Ille		הִיא	Illa
G.	שֶׁלּוֹ	illius		שֶׁלָּהּ	illius
D.	לוֹ	illi		לָהּ	illi
Ac.	אוֹתוֹ	illum		אוֹתָהּ	illam
Ab.	מִמֶּנּוּ	ab illo.		מִמֶּנָּה	ab illa.

Pluraliter.

N.	הֵמָּה, הֵם	Illi	הֵנָּה, הֵן	Illæ
G.	שֶׁלָּהֶם	illorum	שֶׁלָּהֶן	illarum
D.	לָמוֹ, לָהֶם	illis	לָהֶן	illis
Ac	אֶתְהֶם, אוֹתָם	illos	אֶתְהֶן, אוֹתָן	illas
Ab.	מֵהֶם	ab illis	מֵהֶן	ab illis.

It. tertiæ perſ. *Propinquioris*, & magis demonſtrans: ut, Maſc. זֶה *iſte*, & ſemel זֹה Ezek. 47. 13. Plur. אֵל & אֵלֶּה *iſti*.

Fœm. זֹה, זוּ & זֹאת *iſta*, caret plurali.

Commun. זוּ, *hic*, *hæc*, utroque genere & numero.

Reperitur etiam לֵז *iſte*, *iſta*, ſed ſemper cum ה præfixo, הַלָּז. Et הַלָּזֶה *ille*, q. ex לָז & זֶה. Itémque הַלֵּזוּ *hæc*, *ipſa*, q. ex לָז & זוּ.

Nota. 1. Pronomina perſonalia, ſæpiſſimè loco verbi ſubſtantivi ponuntur: ut, *Nudus ego*, ſcil. ſum. *Pulvis tu. Nudi illi.*

2. Pronomina perſonalia, eorúmque affixa, aliquando reſpiciunt rem vel perſonam remotiorem, non propinquiorem: ut, *Et Reſen inter Nineve & Celach:* הִיא *illa eſt urbs illa magna*, Gen. 10. 12. ubi הִיא refertur ad remotius *Nineve*, non ad propinquius *Celach*. *Moſes & Aharon in ſacerdotibus ejus, & Schemuel, &c. in columna nubis loquebatur ad eos*, Pſal 99. 6, 7. non ad Schemuelem, ſed ad Moſen & Aharon. In N.T. *Diabolus mendax eſt*, *& pater ejus*, ſcil. mendacii. Sic Heb. 9. 34. *Poſt ſecundum autem velum*, σκηνὴ *tabernaculum*, *aureum habens thuribulum*, καὶ τὴν κιβωτὸν *& arcam*, ἐν ᾗ *in qua urna aurea*, *&c. Ubi* ἐν ᾗ *non refertur ad arcam*, ſed ad remotius σκηνὴ. *Nihil* enim erat *in arca*, *tantummodò duæ tabulæ lapideæ*, 1 *Reg.* 8. 9.

R. 37. *Pronomina Indeclinabilia ſunt duo:*

1. *Relativum* אֲשֶׁר *Qui*, *quæ*, *quod*. Et quando obliquo caſu effertur, ferè perpetuò poſt ſe pleonaſmum affixi trahit: ut, *tanquam gluma*, אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ *quam diſpellet eam ventus*. *Beatus*, *cujus Deus in auxilio ejus*. *Quo in eo anima vivens*. In N.T. *cujus vibice ejus ſanati ſumus*.

Porrò אֲשֶׁר aliquando omittitur: ut, *Populus* (quem) *non novi*. *In via* (quam) *eliget &c.* Aliquando & ipſum antecedens: ut, *Bibe de* (aqua) *quam hauſerunt*. *Et præcepit* (ei) *qui ſuper domum*.

2. *Interrogativum* { *Perſonæ*, מִי Quis? / *Rei*, מָה, מֶה Quid. } Et aliquando ingreditur compoſitionem, ut מָהֵם *quid iſti*, מַזֶּה *quid hoc*, מַלָּכֶם *quid vobis*. Legitur & מָן, Exod. 16. 15. unde *Manna*.

Nota. מִי & מָה ſequente Relativo, fit & ipſum relativum: ut, מִי אֲשֶׁר לָמַד *Is qui didicit*. מַה שֶּׁהָיָה *Id quod fuit*.

CAP. IX.
De Verbo.

R. 38. UNicum *Præteritum*, *omnes ſpecies Præteritorum comprehendit*: ut, פָּקַד *viſitabat*, *viſitavit*, *viſitaverat*, *viſitaviſſet*, *&c.* Apud Prophetas autem creberrimè pro Futuro uſur-

usurpatur, quo res certè futura significetur, perinde ac si jam evenisset: ut, *Puer* יֻלַּד *natus est nobis*, pro nascetur.

R.39. *Post primam vocem Imperativi, literæ afformantes sunt* י,ו,נָה, Sicque terminationes istæ י ו ה. in Præteritis & Imperativis, punctum à se proximum (extra Hiphil) mutant in (:) ut, פִּקְדוּ, פִּקְדִי, פְּקֹדָה

Nota. Imperativi usus est in deprecationibus & petitionibus: ut, *Miserere mei. Exaudi me.* Item in promissionibus; ut, *Custodi præcepta mea, & vive*, i. e vives. Sic & in comminationibus, *Eccl.* 11. 9. *Lætare juvenis*, est sermo comminatorius: R.D i.e. lætare & videbis quid eveniet in novissimo tuo. Item in præceptis affirmativis, ut, *Audi Israel. Honora patrem.* In negativis verò usurpatur Futurum, eò quòd vim suam in omne tempus exerat: ut, *Non occides*, i. e. ne occidito.

R.40. *Futurum formatur ab Imperativo per præformantes* אתינ, *retinétque terminationem Imperativi:*

א notat primam pers. sing. commun gener.

ת secundam m. in utroque genere & numero; nec non tertiam fœm. in utroque numero.

(י) tertiam masc. in utroque num.

נ primam plur. com. gen.

Nota. Futurum adhiberi solet ad notandum varios actus. 1. *Continuum*; ut, Et in lege ejus *meditabitur* die ac nocte. 2. *Solitum*; ut, Cras sunt Calendæ, quibus *sedebo* cum Rege. 3. *Possibilem*; ut, *Numerabo* omnia ossa mea. 4. *Licitum*; ut, Vindex ipse, *occidet* occisorem illum. Post mortem sacerdotis *revertetur* occisor, i.e. jure poterit. 5. *Debitum*; ut, Filius *honorabit* patrem. Labia sacerdotis *custodient* scientiam. *Non erit* mendicus. *Non erit* scortum in Israel, i.e. curabis ut non sit. *Sancti eritis*, quia ego sanctus sum. 6. Usurpatur etiam *pro Optativo*: ut, *Osculabitur me. Transibo per terram tuam*: sic, *Quis dabit*, i.e. utinam quis det &c.

R.41. *Infinitivi cum Imperativis coincidunt, & cum literis* בְּכְלָם (quæ in Verbis, solis Infinit. ministrant) *constituunt Gerundia*; ac usitatissimè efficiunt circumlocutionem Conjunctivi: ut, בִּפְקוֹד *in visitando*, i.e. *cùm visitaret*, vel postquam visitavisset. כִּפְקוֹד *secundùm visitare*, i.e. postquam visitavit; לִפְקוֹד *ad visitandum* i.e. quando visitavit, vel ut visitaret. At cum מ negationem includit: ut, מִפְּקוֹד *à visitando* i.e. ne visitem, vel visitet. *Spreverunt me* מְלֹךְ *à regnando*, i.e. ne regnem. *Obscurabuntur oculi eorum* מֵרְאוֹת, τοῦ μὴ βλέπειν, Rom. 11. 10. i.e, nè videant.

Notæ. 1. Infinitivus sæpè jungitur Verbo finito suæ significationis. *Et si Infinitivus præcesserit, notatur vehementia, certitudo rei, quandoque etiam celeritas*: ut, *Castigando castigavit me*, i.e vehementer. Luc. 22. *Desiderando desideravi. Faciendo faciam tibi misericordiam*, i.e. certò. *Videndo vidi*, quod Act. 7, 34. redditur *Vidi vidi. Veniendo veni.* i.e. celeriter. Et additâ negatione vehementiùs negat: ut, *Non redimendo redimet. Non moriendo moriemini*, i.e. nequaquam. *Eripiendo non eripuisti*, i.e. nè minimam quidem partem liberationis præstitisti. *Erubescendo non erubescent*, i.e. nequaquam erubescent. *Sin autem Infinit. sequatur, continuatio & frequentatio indigitatur*: ut, *flere flendo, audite audiendo. Ivit eundo*, i.e. indefinenter.

Et

Et ſic Verbum finitum, ſi quantitatem vel qualitatem adſignificet, adverbiaſcit: ut, *Magnificavit facere*, i.e. magnificè fecit. *Benefacite pulſare*, i.e. optimè pulſate. *Benefeciſti videre*, i. e. bene vides. Idem accidit verbo יָסַף; ut, *Et addidit mittere*, i.e. iterum miſit.

2. Finitum alteri Verbo finito ſine copula junctum, adverbiaſcit; ut, *Ne multiplicetis loquamini*; i.e. nè multùm. *Proſpera equita*, i.e. proſperè. *Multiplica lava. Profundaverunt corruperunt*, i e. profundè.

R.42. *Participia non modò actum, ſed & habitum notant: ut*, שׁוֹמֵר *cuſtodiens*, qui actu cuſtodit, & *cuſtos*, qui officium vel conſuetudinem habet cuſtodiendi. Sícque ſi poſt Participium ſequatur articulus אֵת denotat actum tantùm: ut, *Sic dicit Jehova* עַל־הָרוֹעִים הָרֹעִים אֶת־עַמִּי *ad paſtores paſcentes* (qui paſcunt) *populum meum.*

Sumitur Participium, 1. *Pro tempore præſenti*; idquè ſemper cum Pronominibus: ut, *Viſitans ego*, i.e. viſito. 2. *Pro Paulo-poſt-futuro*: ut, Primogenitum Pharaonis *ſedentem ſuper ſolium*, i.e. paulò poſt ſeſſurum, *Invenit navem euntem*, i.e. mox ituram. *Ego pluens*, vel *Ego pluo*, i.e. brevì pluam. Sic in N. T. *Vado ad Patrem meum. Quò ego vado &c.*

R.43. *Tertia perſona Præteriti* KAL, *ipſum thema exhibet, habens ſub prima radicali* (ָ) *ſub ſecunda* (ַ) *vel* (ֵ) *rariſſimè appoſitum* ו: *ut*, פָּקַד viſitavit, זָקֵן ſenuit, קָטֹן parvus fuit.

At verò ſi ultima fuerit א vel ה, tum eſt geminum (ָ) ut מָצָא *invenit*, גָּלָה *revelavit*.

Notæ. 1. Hæc prima conjug. Activa dicitur קַל i.e. *levis*, tum *ſcriptione*, caret enim ſigno characteriſtico, (ut reliquæ;) tum *ſignificatione*, quæ ſimplex eſt, & continet verba Activa & Neutra.

2. *Tertia perſona utriuſque numeri, ſi ponatur* abſolutè, (i. e. ſine Nominativo) *imperſonaliter uſurpatur*: ut, *Et Adamo* לֹא מָצָא *non inveniebat auxilium*, i. e. non inveniebatur. *Idcirco* קָרָא *vocavit puteum illum Beer-lachai-roi*, i. e. vocatur. *Maledicta ſit nox illa, in quâ* אָמַר *dixit*, i.e. dictum eſt. Sic & in Futuris: *Sumet de vobis parabolam. Et vocabit nomen ejus admirabilis, &c*, *Et hoc nomen ejus quo vocabit ei, Jehova juſtitia noſtra*, i.e. quo vocabitur. Sic in N.T. *Hac nocte repetent animam à te.*

R.44. *Ejus Paſſiva* (à forma) *dicitur* NIPHAL; *habétque characterem Præteriti & Participii* נ; *Imperativi & Infinit.* ה, *cum* (·) *ſequente dageſh.*

Terminatio Præteriti (juxta tres formas Præteriti Kal) fit in (ַ), (ֵ) vel ו rariùs Participii in (ָ). Reliquorum temporum in (ֵ)

Infinitivus etiam aliquando exit in ו: ut, הִנָּתוֹן *tradere*; & præterea aſſumit charact. Præteriti נ, ut נִלְחוֹם *pugnare*, נִכְסֹף *deſiderare*, נִשְׁאֹל *poſtulare.*

Nota 1. Connotat hæc conjugatio paſſionem à ſe vel ab alio illatam: ut, *Spiritus* נִשְׁבָּרָה *fractus*, (per ſe) *Cor confractum*, (à ſe) *Comeſtus eſt*, (ab alio) *Amaſa* לֹא נִשְׁמַר *non cuſtoditus eſt*, i.e. non cavit ſibi. 2. Continent Verba quæ carent parente: (i.e. *quorum ſignificatio in Kal non eſt in uſu*) ut, נִלְחַם *pugnavit*, נִשְׁבַּע *juravit*, (namque *pugnare* aut *jurare*, nemo niſi coactus debet.) Sic נִבָּא

(passivè) *prophetavit*, pro נִבָּא

R.45. *Secunda Conjugatio characterem habet dagesh forte secundæ radicali impressum.*

Activa (à forma) PIHEL, *in Præterito sub prima radicali gestat* (.) *in reliquis temporibus* (-) *Et terminatur in* (..) interdum etiam in (-) ut פִּלֵּג *divisit.*

Et hæc tria, דִּבֵּר *locutus est*, כִּבֵּס *lavit*, כִּפֵּר *expiavit*, sæpiùs in Præt. exeunt in (∵) Et totidem in Infinitivo in ו, ut, יִסּוֹר *castigare*, קַנֵּא *zelare*, רַפֵּא *sanare.*

Passiva (à forma) PYHAL, *per* (∵) *vel* (·.·) *ab activa discernitur.* Et terminantur in tempore finito in (-) in Participio in (·) in Infinitivo in ו, (cujus formæ unica tantùm vox extat גֻּנּוֹב *furari*, Gen. 40. 15.)

Sub Pihel comprehenditur forma POHEL, *in qua dagesh ejectum compensatur per* ו, ut לוֹשֵׁן pro לִשֵּׁן oblocutus est.

Nota. Ad conjugationem secundam, pertinent Verba *Tetra*-vel *Penta-Grammata*, (nam hæc conjugatio, dageshando mediam radicalem, potentiâ fit plurilitera) nihílque habent novæ difficultatis, nisi loco dagesh literam expressam: ut,

כִּרְבֵּל כִּרְבְּלָה כִּרְבַּלְתָּ *Pih.*

&c. אֻמְלַל אֻמְלְלָה אֻמְלַלְתָּ *Pyh.*

Significatio conjugat Pihel, ut plurimùm fit intensiva: ut, *Vehementer, accuratè, continuò, crebrò, visitavit. Cum impetu & confringendo aperuit.* Sæpè contraria: ut, *Cinerabunt altare*, i.e. cineres amovent. Sic חָטָא in Kal, *peccavit*, in Pihel, *expiavit.*

R.46. *Tertia Conjugatio, characterem habet* ה *præfixum.*

Activa (à forma) HIPHIL, *Præteriti primam syllabam habet cum* (.) *reliquorum temporum cum* (-) *Secunda radicalis adsciscit sibi* י *vel* (··)

Passiva (itidem à forma) HOPHAL, *sub literis characteristicis habet* (·.·) *vel* (∵) Et terminatur in tempore finito in (-) in Infinito in (..) In Participio in (·)

Nota. Hiphil significationi Kal ut plurimùm addit, *fecit vel declaravit*; sícque actio transit ad tria: ut, *fecit te comedere mannam*, ubi Deus cibans, Israel comedens, & manna quæ comeditur *Hophal* verò ut & *Pyhal*, recipit passionem ab incognito agente, (ut, *vastatus est Moab*, ubi non memoratur quis sit vastator, &c.) ideóque Imperativis carent.

R.47. *Quarta Conjugatio* (à punctatione) HITHPAHEL, *originem ducit ex Imperativo Pihel, & præposita syllaba characteristica* הִתְ, *formationem & terminationem Pihel retinet.*

Notátque ut plurimùm *actionem reciprocam*, eámque vel *realem*: ut, *sanctificabitis vosmet ipsos.* Vel *fictam*: ut, *benedicet se in corde suo*, i.e. imaginabit se esse benedictum, cum tamen reverà non sit. Ideóque *simulatio*, per hanc conjugat. explicatur: ut, *simulavit se divitem. Simula te ægrotum. Simulaverunt se percussos.* Præterea, *actus frequentativus* etiam hîc denotatur: ut, *indesinenter ambulavit. Continuò sese vertit, &c.*

Nota 1. Quando prima radicalis est ex וסצש tunc ת charact. postponitur: ut, הִסְתַּבֵּל *oneravit se*, pro הִתְסַבֵּל, הִשְׁתַּמֵּר *custodivit se*, pro הִתְ Sicque ת transpositum, post ז mutatur in ד, post צ in ט, ut הִזְדַּמֵּן *præparavit se*, pro הִתְזַמֵּן Sic הִצְטַדֵּק *justificavit se*, pro הִתְצַדֵּק

2. Quan-

1. Quando prima radicalis est ex דטצנר tunc ת characterist. per dagesh absorbetur: ut, הִדַּבֵּר pro הִתְדַּבֵּר *fecit se eloqui*, הִטַּהֵר pro הִתְטַהֵר *mundavit se*, הִנַּבֵּא *à se prophetavit*, הִתַּמֵּם *per se perfectus fuit*, pro הִתְ

R.48. *Verbum Nomini necesse est convenire genere, numero & persona.*

Cùm discrepant genere, congruens substantivum subintelligendum est: ut, *Suscipe benedictionem, quam* הֵבִיא שִׁפְחָתְךָ *attulit* (masc.) *ancilla tua*, (fœm.) pro *minister ancillæ tuæ*. Interdum masculinum jungitur fœminino, laudis & excellentiæ causâ: Et contrà, fœmin. masculino, ignominiæ causâ: ut, אִם יֵצְאוּ בְנוֹת שִׁלוֹ *Si exierint* (masc.) *filiæ* (fœm.) *Shilo*, i.e. tam imperterritæ fuerint ut exeant: It. *Animas* אֲשֶׁר אַתֶּם מְצוֹדוֹת *quas vos* (masc.) *venantes*, (fœm.) i.e. tanquam mulierculæ insidiantes.

2. Cùm discrepant numero, solet distributio notari: ut, *Interroga jumenta, & docebit te*, i.e. unumquodque: ubi Verbi significatio distribuitur in omnibus, sub nomine *jumenti* contentis. *Bestiæ agri clamabit ad te. Fugiunt nemine persequente improbus. Quàm dulcia sunt palato meo eloquium tuum! Efferent se puer in senem. Et agri non fecit cibum, &c.* Aut excellentia: ut, *Sapientiæ ædificavit domum. Et perforabit Domini ejus aurem ejus, &c.*

3. Cum duo nomina in Regimine junguntur diverso numero, quandoque Verbum genere & numero respondet posteriori: ut, זְבוּבֵי מָוֶת יַבְאִישׁ *Muscæ mortis fœtere faciet.* קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים *Arcus fortium confracti.* מִסְפַּר שָׁנִים נִצְפָּנוּ *Numerus annorum absconditi sunt.* וּבָאוּ חֶמְדַּת גּוֹיִם *Et venient desiderium gentium.*

Typus Conjugationum Perfectarum.

R.49. *Hæc sunt omnia Præterita.*

(b) *Hiphil.*	(a) *Pihel, Pohel, & Hithp.*			
קִיד (··)	קֵד	קַד *Ille.*	פְּ ‎* פְּ	*Kal.*
קִידָה		קְדָה *illa.*	נִפְ	*niph*
		קַדְתָּ *tu m.*	(a) ⊙ פִּ	*pih.*
		קַדְתְּ *tu f.*	⊙ פֻּ	*pyh.*
		קַדְתִּי *ego.*	פוֹ	*poh.*
קִידוּ		קְדוּ *illi, æ.*	(b) הִפְ	*hiph*
		קַדְתֶּם *vos m.*	הָפְ	*hoph*
		קַדְתֶּן *vos f.*	⊙ הִתְפַּ	*hith*
		קַדְנוּ *nos.*		

Combina syllabas *Pha, Niph. Phik*, &c. cum termination. *Kadh Kedha* &c. sicque in Kal habebis, *Phakadh, Phakedha*. In Niph. *Niphkadh, Niphkedha*, & sic deinceps. Ubi asteriscus * notat bis pro *Pha*, dicendum esse *Phe*, ut *Phekadhtem, Phekadhten*; Et hic circellus ⊙ indicat dagesh esse imprimendum literæ sequenti: ut, *Phikkedh, Phykkadh*. Literæ vero (a) (b) denotant terminationes, *Kedh, Kidh*, ut *Phikkedh, Hiphkidh, &c.*

Nota. Quæ in Kal desinunt in ן, servant illud per omnes personas, præterquàm in tertiis: ut,
קָטֹן קָטְנָה קָטֹנְתָּ קָטֹנְתְּ קָטֹנְתִּי,
קָטְנוּ קְטָנְתֶּם קְטָנְתֶּן קָטֹנּוּ.

R.50. *Isti sunt omnes Imperativi & Infinitivi.*

Postpone	(-)	פְּקוֹד	Kal.	(*Infinitiv.* פָּקוֹד
(י.) *tu f.*		הִפָּקֵד	Niph.	*in reduplicatione sui Verbi.*)
ו *vos m.*		פַּקֵּד	Pih.	
נָה *vos f.*		פּוֹקֵד	Poh.	
	(··)	הַפְקִיד	Hiph.	
		הִתְפַּקֵּד	Hith.	

Infinitiv. Pyhal, פֻּקּוֹד Hoph. הָפְקֵד

R.51. *Hæc sunt omnia Futura.*

	ת vos f. illæ	י illi	ת vos m.	נ nos	ת illa	י ille	ת tu f.	ת tu m.	א Ego	
(-) פקוד	·	·	·	·	·	·	·	·	∵	Kal.
(-) פִּקֵד	·	·	·	·	·	·	·	·	∵	Niph.
(-) פַּקֵד	:	:	:	:	:	:	:	:	-:	Pih.
פֻּקַד	:	:	:	:	:	:	:	:	-:	Pyh.
פוֹקֵד	:	:	:	:	:	:	:	:	-:	Poh.
(..) פְּקִיד	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Hiph.
פְּקַד	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	ᵀ	Hoph
(-)תְּפַקֵד	·	·	·	·	·	·	·	·	∵	Hith.

נָה | וְ | וּ | termin. | יִ |

Conjunge has literas אתינ *cum vocalibus ipsis subjectis, iisque adde voces è regione vocalium positas, atque sic emerget Fut.v.g. Kal : ut*, Ephkodh, Tiphkodh, Tiphkedhi, Jiphkodh, Tiphkodh, Niphkodh, Tiphkedhu, Jiphkedhu. Tiphkodhna, *& sic in reliquis.*

R.52. *Hæc sunt omnia Participia.*

(..)מַפְקִיד Hip.	מְפַקֵד Pi.	פּוֹקֵד(ׄ)Kal.
מָפְקָד Hop	מְפֻקָד Py	פָּקוּד *Præt.**
מִתְפַּקֵד Hith	מְפוֹקֵד Po	נִפְקָד Niph.

*Participium Præteritum Kal (vulgò *Pahul* à forma) notat passionem adhuc durantem; sícque differt à Particip. *Niphal.*

Regula generalis.

Character temporis, excludit characterem conjugationis : ut, הִפָּקֵד pro הִתְפַּקֵד

Nota. Omnia Verba quarumcunque sint literarum, vel cujuscunque Ordinis, juxta hoc Paradigma *Pakadh* inflecti debent, mutatis scil. his tribus literis פקד, in tres quascunque alterius thematis, v. g. מסר, גמל &c. retentis vocalib. ־ָ ׃ פקד nec non literis, ante vel pone, vel utrobique ascitis, ut sequitur.

Para-

PARADIGMA EXPLICITVM

Conjugationum Hebraicarum.

	Hithpahel	*Hophal*	*Hiphil*	*Pohel*	*Pyhal*	*Pihel*	*Niphal*	*Kal*	*Signific.*	
  ה א.ן	התפקד (-) התפקדה התפקדת התפקדת התפקדתי התפקדו התפקדתם התפקדתן התפקדנו	הפקד ( ) הפקדה הפקדת הפקדת הפקדתי הפקדו הפקדתם הפקדתן הפקדנו	הפקיד (..) הפקידה הפקדת הפקדת הפקדתי הפקידו הפקדתם הפקדתן הפקדנו	פוקד	פקד (..) פקדה פקדת פקדת פקדתי פקדו פקדתם פקדתן פקדנו	פקד (-) פקדה פקדת פקדת פקדתי פקדו פקדתם פקדתן פקדנו	נפקד (..) נפקדה נפקדת נפקדת נפקדתי נפקדו נפקדתם נפקדתן נפקדנו	פקד (..) פקדה פקדת פקדת פקדתי פקדו פקדתם פקדתן פקדנו	Ille. illa. tu *m.* tu *f.* ego. illi, æ. vos *m* vos *f.* nos.	PRÆTERITUM.
ת ן ן	התפקד (-) התפקדי התפקדו התפקדנה	Deest	הפקד (!) הפקידי הפקידו הפקדנה	פוקד	Deest	פקד (-) פקדי פקדו פקדנה	הפקד (-) הפקדי הפקדו הפקדנה	פקוד (-) (..) פקדי פקדו פקודנה	tu *m* tu *f.* vos *m* vos *f.*	Imperativus.
ה ן ה ן א.ן	אתפקד (-) תתפקד תתפקדי יתפקד תתפקד נתפקד תתפקדו יתפקדו תתפקדנה	אפקד ( ) תפקד תפקדי יפקד תפקד נפקד תפקדו יפקדו תפקדנה	אפקיד (..) תפקיד תפקידי יפקיד תפקיד נפקיד תפקידו יפקידו תפקדנה	אפוקד	אפקד תפקד תפקדי יפקד תפקד נפקד תפקדו יפקדו תפקדנה	אפקד (-) תפקד תפקדי יפקד תפקד נפקד תפקדו יפקדו תפקדנה	אפקד (-) (.) תפקד תפקדי יפקד תפקד נפקד תפקדו יפקדו תפקדנה	אפקוד (-) (..) תפקוד תפקדי יפקוד תפקוד נפקוד תפקדו יפקדו תפקודנה	Ego. tu *m.* tu *f.* ille. illa. nos. vos *m* illi. vos *f.* & illæ.	FUTURUM.
י.ה	התפקד (-)	הפקד	הפקיד (..)	פוקד	פקוד	פקד	הפקד (-)	פקוד (-) (,)	*Infinit.*	
י	מתפקד מתפקדים מתפקדה מתפקדת מתפקדות		מפקיד (..) מפקידים מפקידה מפקדת מפקידות	מפוקד		מפקד מפקדים מפקדה מפקדת מפקדות		פוקד (,) פוקדים פוקדה פוקדת פוקדות	*m.* sing *m.* pl. *f.* sing. . pl.	Benoni, s. Part. præs.
Accessus literarum Paragogic.		מפקד ( ) מפקדים מפקדה מפקדת מפקדות			מפקד מפקדים מפקדה מפקדת מפקדות	*Nota.* Omnia Particip. extra Kal & Niph. formantur ab initio per מ	נפקד (..) נפקדים נפקדה נפקדת נפקדות	פקוד פקודים פקודה פקודות	*m.* sing *m.* pl. *f.* sing. *f.* pl.	Pahul, s. Part. præt.

Cap. X.

De Verbis Quiescentibus.

Verba Anomala sunt vel Quiescentia, vel Defectiva. *Quiescentia sunt, quæ in Radice habent aliquam literam quiescentem,* אהוי *Defectiva sunt, quæ in Themate habent tres literas mobiles, quarum tamen aliqua inter flectendum excidit, & per dagesh compensatur.*

Ubi nota, quòd non omnia Verba quæ vocantur *Quiesc.* aut *Defect.* semper sunt anomala, neque etiam in omnibus Conjugationibus aut temporibus; ideóque illa tempora quæ hîc omisimus, pro analogis sunt habenda.

Quiescentia Prima Radicali א, ut אָמַר *dixit.*

R.53. *Quinque hæc verba,* אָמַר dixit, אָכַל comedit, אָבַד periit, אָבָה voluit, אָפָה coxit, *semper primam syllabam Futuri Kal faciunt* (ֹ) *: ut,* אָמַר (..) (ֹ) תֹּאמַר תֹּאמְרִי יֹאמַר תֹּאמַר נֹאמַר &c.

Hæc tria, אָהַב dilexit, אָחַז tenuit, אָסַף collegit, *aliquando regulæ huic parent.*

Aliâs semper sunt regularia, nisi quòd *alterum* א *in prima persona singulari per omnia conjugationum Futura,* (ne duo א concurrant) *exturbatur:* ut Pih. אַבֵּד pro אֲאַבֵּד *perdam,* Hiph. אָזִין pro אַאֲזִין *auscultabo.*

Quiescentia Prima Radicali (י) ut יָשַׁב *sedit.*

R.54. *Prima radical.* (י) *ab Imperativo & Infinitivo Kal exulat:* ut, שֵׁב sede, *pro* יְשֵׁב *Et Infinitiv.* ת.. *assumit:* ut, שֶׁבֶת sedere. At יָצָא facit צֵאת *exire.* Quòd si ultima fuerit ע, exit in ת.. ut, דַּעַת *scire.* (Ad hunc modum reperitur, לֶדֶת *ad pariendum,* pro לֶדֶת ex יָלַד 1 *Sam.* 4. 19.)

R.55. *In Futuro Kal, prima radic.* (י) *sub literis* אתין *occultatur in* (..) ut אֵשֵׁב *sedebo.*

Vel quiescit in (.) ut, אֵיטַב *benefaciam.*

At יָכוֹל *potuit,* mutat (י) in ו ut, אוּכַל *potero.*

R.56. *In Præt. & Partic. Niphal* (י) *shevandum transit in* וֹ, ut, נוֹשַׁב pro נִיְשַׁב. *In Futuris & Infinit. dageshandum,* (quò ipsum dagesh perceptibilius fiat) *vertitur in* ו *mobile:* ut, הִוָּשֵׁב pro הִיָּשֵׁב

R.57. *Per totum Hiphil* (י) *shevandum transit in* וֹ. *Per totum Hophal in* ו ut, הוֹשִׁיב pro הִיְשִׁיב Hoph. הוּשַׁב pro הֻיְשַׁב

Exc. quatuor, in quibus (י) in Hiph. quiescit in (..) ut, הֵיטִיב *benefecit,* הֵימִין *dextravit,* הֵינִיק *lactavit,* הֵילִיל *ejulavit.*

Nota. Conjugationes Dageshatæ, sunt regulares, nisi quòd in his tribus, in tertia persona Fut. Pih. (י) radicale supprimitur: ut, יְבַשׁ pro יְיַבֵּשׁ *arescet,* יֹגֶה *mœrore afficiet,* יַדּוּ *projecerunt,* pro יִיַדּוּ

2. Quatuor in Hithpah. mutant primam (י) in cognatum ו: ut, הִתְוַדַּע (à יָדָה הִתְוַדָּה *confessus est* *præbuit se cognoscendum,* הִתְוַכַּח *disceptavit,* הִתְוַסֵּר *seipsum erudivit.*

Typus Quiescent. primâ (י)

Præterit.

Niph. נוֹשַׁב נוֹשְׁבָה נוֹשַׁבְתָּ תְּ תִּי &c.

Hiph. הוֹשִׁיב (..) הוֹשִׁיבָה הוֹשַׁבְתָּ תְּ תִּי

Hoph. הוּשַׁב הוּשְׁבָה הוּשַׁבְתָּ תְּ תִּי

Imperat.

Kal. שֵׁב (-) שְׁבִי שְׁבוּ שְׁבֶן שֵׁבְנָה

Niph.

&c. הֻוּשַׁב הוּשְׁבִי Niph.
&c. הוּשַׁב (.) הוּשִׁיבִי Hiph.

Futur.

&c. אֵשֵׁב (-) תֵּשֵׁב תֵּשְׁבִי יֵשֵׁב Kal.
אוּשַׁב תוּשַׁב תִּוָּשְׁבִי יוּשֵׁב Niph.
אוֹשִׁיב (..) תּוֹשִׁיב תּוֹשִׁיבִי יוֹשִׁיב Hiph.
אוּשַׁב תּוּשַׁב תּוּשְׁבִי יוּשַׁב Hoph.

Particip.

m. pl.	ִים	נוֹשָׁב	Niph.
f. sing.	ֶת, ָה	מוֹשִׁיב (..)	Hiph.
f. pl.	וֹת	מוּשָׁב	Hoph.

QUIESCENTIA SECUNDA ו *vel* י, ut קוּם *surgere*, שִׂים *ponere*.

Dicuntur Quiescentia secundâ, respectu Infinitivi Kal, ut קוּם *surgere*: nam in Præterito rectiùs assignaretur ו mobile, ut analogicè esset קָוַם

Nota. Quiesc. verò secundâ (י) flectuntur in Hiph. tantùm, more Quiesc. secundâ ו

R.58. *Secunda radic.* ו *in Conjugationibus non dageshatis*, (i.e. prima & tertia) *expungitur cum prævia vocali*.

Et si adsint literæ præformantes, defectus ejus (excepto Imper. Fut. & Infin. Niph.) *per* (ָ) *compensatur*. *In Præterito & Particip. Hiph. per* (..) *In toto Hoph. per* ו

At בּוֹשׁ *erubuit*, sub augmentis Fut. Kal gestat (..) ut, תֵּבוֹשׁ, אֵבוֹשׁ, תֵּבֹשִׁי, יֵבוֹשׁ &c.

R.59. *Præteritum & Participium Kal terminatur in* (ָ) ut, קָם *surrexit & surgens*. Bis in (..) ut, מֵת *mortuus est*, לֵץ *derisit*. Quater in ו, ut, אוֹר *luxit*, בּוֹשׁ *erubuit*, טוֹב *bonus fuit*, זוֹר *alienatus est*, quod ו per omnes personas Præteriti manet.

R.60. *Futurum utrumque & Infinit. Kal, ut plurimùm desinit in* ו, ut, אָקוּם *pro* אֶקְוֹם, קוּם *pro* קְוֹם

Quædam tamen terminantur in ֹ, ut, בּוֹא *venire*. At quorum tertia est gutturalis aut ר, desinunt in (-) maximè cum ו conversivo: ut, וַתָּנַח & *quievit*, וַיָּסַר & *removit*.

R.61. *Totum Niphal exit in* ו, ut נָקוֹם *pro* נִקְוַם *vel* נִקְוֹם Quod ante aliud ו migrat in ו, ut, נְקוּמוֹתָ

R.62. *Ante afformantes syllabas*, תִּי, תָּ, תְּ, נוּ, תֶּן, תֶּם, *in Præter. Niph. & Hiph. assumitur* ו, *ut*, נְקוּמוֹתָ, הֲקִימוֹתָ *vel* הֲקִימוֹתִי, הֲקִימוֹת, הֲקִימוֹתָ

Et aliquando in Hiph. omittitur ו, & tunc ordinarium (-) retinetur: ut, הֲקַמֹתִי, הֲקַמֹתָ, הֵקַמְתָּ

Sicque flectitur בּוֹא, nisi quòd א quiescit in (..) ut, הֵבֵאתָ, הֵבֵאת, הֵבֵאתִי

Typus Quiescent. secundâ ו

Præterit.

קָם קָמָה קַמְתָּ, תְּ, תִּי קָמוּ Kal
נָקוֹם נָקוֹמָה נְקוּמוֹתָ, וֹת, וֹתִי, נְקוֹמוּ Ni.
&c. הֵקִים הֵקִימָה הֲקִימוֹתָ, וֹת, וֹתִי Hi.
הוּקַם הוּקְמָה הוּקַמְתָּ, תְּ, תִּי Ho

Imperat. & Infinit.

קוּם (ו) קוּמִי קוּמוּ קֹמְנָה Kal.
הִקּוֹם Niph.
הָקֵם (..) Hiph.

Nota. Duodecim in Hiph. aphæresin characteristicæ literæ ה patiuntur: ut, בִּין pro הָבִין *intellige*, גִּיל *exulta*, דִּין *judica*, לִין *pernocta*, נִיר *novella*, חִיל *time*, רִיב *contende*, שִׂיחַ *loquere*, שִׂים *pone*, שִׁיר *canta*, שִׂישׂ *gaude*, שִׁית *pone*.

Futurum.

&c. אָקוּם (ו) תָּקוּם תָּקוּמִי יָקוּם Kal.
אֶקּוֹם תִּקּוֹם תִּקּוֹמִי יִקּוֹם Niph
אָקִים (..) תָּקִים תָּקִימִי יָקִים Hiph
אוּקַם תּוּקַם תּוּקְמִי יוּקַם Hoph

Particip.

קָם קָמִים קָמָה קָמוֹת Kal.
נָקוֹם נְקוֹמִים Niph.
מֵקִים (..) מְקִימִים Hiph.
מוּקָם מוּקָמִים Hoph.

R.63. *Conjugationes Graves*, (i.e. secunda & quarta) *loco dagesh assumunt* ו *& tertiam geminant: flectuntúrque ad modum Pohel*, ut, Pih. קוֹמֵם pro קִוֵּם Pyh. קוֹמַם Hithp. הִתְקוֹמֵם

Vel geminant primam & tertiam, exclusô ו, *ut* כִּלְכֵּל sustentavit, *pro* כּוּל

QUIESCENTIA TERTIA א, ut מָצָא *invenit*.

R.64. *Finita* א, *sequuntur analogiam* פָּקַד, *nisi quòd* א *in toto Kal*, (ut & tertiis personis masculin. Præteritorum Passivorum, necnon Futuris Pyhal & Hophal.) *quiescit in* (ָ) *in reliquis in* (ֵ)

At in his quatuor טָמֵא *polluit*, יָרֵא *timuit*, מָלֵא *implevit*, שָׂנֵא *odio habuit*, א per omnes personas Præteriti Kal quiescit in (ֵ)

Typus Quiescent. tertiâ א.

Præterit.

מָצָא מָצְאָה מָצָאתָ מָצָאת מָצָאתִי Kal
&c. נִמְצָא נִמְצְאָה נִמְצֵאתָ נִמְצֵאת Ni.
מִצֵּא מִצְּאָה מִצֵּאתָ מִצֵּאת מִצֵּאתִי Pi.
et sic in reliquis. מֻצָּא מֻצְּאָה מֻצֵּאת Py.

Nota. Personæ exeuntes in ו ה ָ vel (') flectuntur regulariter: ut, מָצְאוּ מָצְאָה

Imperativ. & Infinit.

מְצָא (a) מִצְאִי } *Kal.* & sic in
מִצְאוּ מְצֶאנָה (b) } reliquis.

(a) Infinitivi aliquando exeunt in ות more Quiesc. tertiâ ה: ut, מְצוֹת

(b) In Futuro utroque ante syllabam נָה, per omnes Conjugationes, א quiescit in (ֶ)

Futur.

&c. אֶמְצָא תִּמְצָא תִּמְצְאִי יִמְצָא Kal.
אֲמֻצָּא תְּמֻצָּא תְּמֻצְּאִי יְמֻצָּא Pyh.
אָמְצָא תָּמְצָא תָּמְצְאִי יָמְצָא Hop.

Participia sunt analoga, nisi quòd fœmininorum ת ֶ ... contrahitur in ת ֵ.. ut, מוֹצֵאת pro מוֹצֶאֶת Et *Pahul* Kal, aliquando mutat א in (ו) more quiesc. tertiâ ה, ut נָשׂוּי *levatus*, pro נָשׂוּא

QUIESCENTIA TERTIA ה, ut, גָּלָה *revelavit*.

R.65. *Quiescentium tertiâ* ה, *omnia Præterita masculina terminantur in* (ָ) ut גָּלָה

Fœminina in תָה ut גָּלְתָה ex Chald. in ת, ut גָּלַת

Imperativi in (ֵ) ut גְּלֵה

Futura & Participia in (ֶ) ut, אֶגְלֶה

Infinitivi in ה ut גָּלֹה & per Apocopen גְּלוֹ *Gerundia in* ות ut לִגְלוֹת

Pahul Kal mutat ה in (ו) ut גָּלוּי

R.66. ה *Radicale in medio syllabam terminans, mutatur in* (י) *quiescens in* (ִ) *vel* (ֵ) quod fit in primis & secundis person. Præteritorum: ut, גָּלִיתָ pro גָּלַהְתָּ, גָּלִינוּ pro גָּלַהְנוּ In Imperativis a. & Futuris, ante syllabam נָה, (י) præmittit sibi (ֶ) ut, גְּלֶינָה pro גְּלֶהְנָה

Syllabam inchoans, unà cum puncto præcedenti abjicitur: quod fit ante afformativum י & ו, ut גָּלוּ pro גָּלְהוּ גְּלִי pro גְּלְהִי

Attamen ה abjiciendum, aliquando in (י) mobile transit: ut, חָסְיָה *confidit*, חָסָיוּ *confiderunt*, בְּעָיוּ *quærite*, יִרְבְּיוּן *augebuntur*.

Notæ. 1. Quando Quiesc. tertiâ ה, prima & secunda thematis geminantur, augetur significatio: ut יְפֵיפִיתָ *pulcherrimus factus es:* Composit. ex Pyh. & Kal: ex Pyh. יְפֵי ex Kal יָפִיתָ

2. Verbum שָׁחָה *incurvavit se*, in Hith. ante ה semper assumit ו, ut, הִשְׁתַּחֲוָה, הִשְׁתַּחֲוִית

Typus

Typus Quiesc. tertiâ ה

Præterit.

Kal. גלה גלתה גלית גלית גליתי גלו
Nip. נגלה נגלתה נגלית לית ליתי נגלו
Pih. גלה גלתה גלית לית ליתי גלו
Py. (··) גלה גלתה גלית גלית &c.
Hip. הגלה הגלתה הגלית לית &c.
Hop הגלה Hithp. התגלה

Imperat.

Kal. גלה גלי גלו גלינה
Niph. הגלה
Pih. גלה
Hiph. הגלה
Hithp. התגלה

Futurum.

Kal. אגלה תגלה תגלי יגלה תגלה
Plur. נגלה תגלו יגלו תגלינה
Nip. אגלה תגלה תגלי יגלה &c.
Pih. אגלה תגלה תגלי &c.
Pyh. אגלה Hiph. אגלה
Hop. אגלה Hithp. אתגלה

Particip.

Kal. גולה גולים גולה גולות
Pahul. גלוי גלוים גלויה גלוות
Niph. נגלה | Hiph. מגלה
Pih. מגלה | Hoph. מגלה
Pyh. מגלה | Hithp. מתגלה

R.67. *Propter* ו *conversivum & particulam* אל־ (ne) (absque his rarius) *Futura quiescentium tertiâ* ה *apocopantur.*

Imperativorum apocope est tantùm in Pihel, Hiph. & Hithp. ut, צו *præcipe*, pro צוה, הט *inclina*, pro הטה, התגל *retege te*, pro התגלה. Sed Futurorum per omnes Conjugationes. Sicque ה apocopatur :

1. Cum vocali, ut ויעש *& fecit*, pro ויעשה, וירא *& vidit*, quod formâ est ex Hiph. significatione ex Kal pro ויראה (semel habet geminum Accusativum post se, ideóque est ex Hiph. וירא אותם את־בן *& videre fecit eos filium*, 2 Reg. 11. 4.)

2. Trajectâ vocali (··) ad primam radicalem, ut ויבן *& ædificavit*, ex יבנה.

3. Quandoque augmenta initialia in Kal assumunt (··) ut ויבך *& flevit*, ex יבכה, ותרב *& multiplicavit* ex תרבה, ויט *& inclinavit*, à יטה pro נטה.

4. In Hiph. quædam scribuntur cum duplici (··) ut, הרב *multiplica* ex הרבה, יפר *fructificabit*, ex יפרה.

Vel cum duplici (-) si prima fuerit gutturalis, ut העל *ascendere fac*, יעל *faciet ascendere*. Aut cum (··) & (-) ob secundam gutturalem : ut, התע *errare fac*, אל־תמח *ne delere sinas*.

5. Specialiter hæc duo היה *fuit*, & חיה *vixit*, in Futuro Kal sic apocopantur ; ut, אהי תהי יהי נהי

Nota. In Futuro utroque, ה syllabæ afformativæ נה sæpè etiam apocopatur ; ut, שמען *audite*, quasi ex שמענה, תלבשן *induent*.

Cap. XI.

De Verbis Defectivis.

Defectiva Prima נ, ut, נגש *accessit.*

R.68. נ *Initiale shevatum in Imperativo & Infinitivo Kal abjicitur :* ut, גש *accede*, ex נגש *Et Infinitivus* ת... *assumit*, ut, גשת. Quòd si ultima fuerit ע vel ח exit in ת.. ut טעת *plantare*, פחת *flare*. Irregulare est תת pro תנת *dare :* & cum ה parag. תנה *ponere*, pro *posuisti*.

R.69. נ *Medianum shevatum post literas* Heemanthi, *in dagesh commutatur*, ut, אנש pro אנגש Fit autem hoc in Fut. Kal, Præterito & Partic. Niph. Totâ Hiph. & Hoph.

 Quòd

Quòd ſi media ſit gutturalis, נ manet, ut, תִּנְאַף At in נָחַת & נָחַם abjicitur : ut, יֵחַת (pro יִנְחַת) *deſcendet*, נִחַם (pro נִנְחַם) *condoluit.*

*Notæ.*1. Sunt 9 Verba incipientia à (י) in quibus (י) aliquando commutatur in dageſh ; ut, וָאֶסְּרֵם *& caſtigabo eos*, à יָסַר Sic הִצִּיחַ *collocavit*, à יָנַח, הִקִּיף *circumegit*, à יָקַף Reliqua 6 habent mediam radicalem צ ſuntque יָצַב *conſtitit*, יָצַג *ſtatuit*, יָצַע *ſubſtravit*, יָצַק *fudit*, יָצַר *formavit*, יָצַת *ſuccendit.*

2. Duo ex incipientibus à ל, hanc anomaliam etiam imitantur : ut, לָקַח *accepit*. Imper. Kal קַח Infinit. קַחַת Fut. אֶקַּח Hoph. אֻקַּח Et ſemel לָתַע in Niph. נִתְּעוּ *evulſi ſunt.*

Typus Defectivor. primâ נ

Præterit.

נִגַּשׁ נִגְּשָׁה נִגַּשְׁתָּ, תְּ, תִּי &c. Niph.
הִגִּישׁ הִגִּישָׁה הִגַּשְׁתָּ Hiph.
הֻגַּשׁ הֻגְּשָׁה הֻגַּשְׁתָּ et ſic deinceps. Hoph

Imperat.

גַּשׁ (..) (ו) גְּשִׁי גְּשׁוּ גַּשְׁנָה Kal.
הַגֵּשׁ (..) Hiph.

Futur.

אֶגַּשׁ (..) (ו) תִּגַּשׁ תִּגְּשִׁי יִגַּשׁ &c. Kal.
אַגִּישׁ (..) תַּגִּישׁ תַּגִּישִׁי יַגִּישׁ Hiph.
אֻגַּשׁ תֻּגַּשׁ תֻּגְּשִׁי יֻגַּשׁ &c. Hoph

Particip.

נִגָּשׁ Niph.
מַגִּישׁ Hiph. מֻגָּשׁ Hoph.

D E F E C T I V A S E C U N D A,
ſive Geminantia ſecundam, ut
סָבַב *circumdedit.*

R.70. *Habentia ſecundam & tertiam literam eandem : in conjugationibus Levibus,* (*i.*prima & tertia) *ſyncopant mediam radicalem cum præcedenti vocali, ut,* סַב ex סָבַב circumdedit.

Ac ſi adſint literæ præformantes, defectum ſecundæ, vocali longâ compenſant : ut, אָסוֹב pro אֶסְבּוֹב *Sin autem vox in fine creſcat, in tertiâ, per dageſh* ; ut, סַבָּה

R.71. *Ante afformativum* תִּי תְ תָּ נוּ תֶּן תֶּם נָה *per omnia Præterita aſſumitur* וֹ ; ut, סַבּוֹתָ, סַבּוֹנוּ *Ante Futurorum*, (י) *præcedente* (:) ut תְּסֻבֶּינָה, סֻבֶּינָה

Typus Geminant. ſecundam.

Præterit.

סַב סַבָּה סַבּוֹתָ סַבּוֹת סַבּוֹתִי סַבּוּ Kal.
נָסַב נָסַבָּה נְסַבּוֹתָ, וֹת, וֹתִי נָסַבּוּ Nip.
הֵסֵב הֵסֵבָּה הֲסִבּוֹתָ, וֹת, וֹתִי הֵסֵבּוּ Hip.
הוּסַב הוּסַבָּה הוּסַבּוֹתָ &c. Hop

Imperat. & Infinit.

סֹב (-) סֹבִּי סֹבּוּ סֻבֶּינָה Kal.
הִסַּב הִסַּבִּי Niph.
הָסֵב הָסֵבִּי הָסֵבּוּ הֲסִבֶּינָה Hiph.

Futur.

אָסֹב (-) תָּסֹב תָּסֹבִּי יָסֹב &c. Kal.
אֶסַּב תִּסַּב תִּסַּבִּי יִסַּב Niph
אָסֵב תָּסֵב תָּסֵבִּי יָסֵב Hiph
אוּסַב תּוּסַב תּוּסַבִּי יוּסַב Hoph

Particip.

נָסָב נְסַבִּים Niph. } ה, וֹת
מֵסֵב מְסִבִּים Hiph. }
מוּסָב מוּסַבִּים Hoph }

R.72. *Conjugationes Graves* (i.e. ſecunda & quarta) *loco dageſh aſſumunt* וֹ, ut, סוֹבֵב pro סִבֵּב Pyh. הִסְתּוֹבֵב Hithp.

Vel geminant primam, & ſecundæ poſtponunt : ut, גִּלְגֵּל *à* גָּלַל volvit.

D E F E C T I V A T E R T I A נ
vel ת, ut שָׁכַן *habitavit*, כָּרַת
excîdit.

R.73. *Quando tertia radicalis* נ *vel* ת, *cum formativo* נ *vel* ת *concurrit, tunc prius* נ *vel* ת, *in dageſh forte deficit* :

ficit: ut, שָׁכָנוּ pro שָׁכַנְנוּ *habitavimus*. תִּשְׁכֹּנָּה pro תִּשְׁכֹּנְנָה *habitabunt*. Sic כָּרַתָּ pro כָּרַתְתָּ *exscidisti*: נִבְעָתִּי *consternatus sum*. Ubi in his & similibus exemplis נ & ת deest, non quoad sonum, sed quoad figuram.

Et sic etiam נָתַן *dedit*, semper postremum ן ante ת in Præterito Kal amittit: ut, נָתַתָּ נָתַתְּ נָתַתִּי Aliquando & primum; ut, תַּתָּה *dedisti*, 2 Sam. 22. 41.

APPENDIX DE VERBIS *dupliciter Imperfectis*.

Dupliciter Imperfecta sunt, vel quæ ab utroque extremo gestant literam Quiescentem: ut, אָבָה *voluit*, Fut. Kal, אָבֶה, תֹּאבֶה &c. vel quæ utrinque sunt Defectiva, ut נִצַּת *ustus fuit*, Præt. Niph. נִצַּת, נִצַּתְּ, נִצַּתִּי &c.

Vel quæ habent secundam radical. ו & tertiam ת, ut מוּת *mori*, Præt. Kal, מֵת, מַתָּ, מַתִּי

Vel quæ habent primam (י) vel נ et tertiam א vel ה, ut, יְדוּ Imper. Hiph. הוֹדוּ pro analogo, הַיְדִיהוּ *celebrate*, אֶשָּׂא Fut. Kal אֶשָּׂא pro regulari אֶנְשָׂא *feram*. נָטָה Præt. Hiph. הִטּוּ pro integro הִנְטִיהוּ *inclinârunt*.

Præterea, sunt quædam *Formæ Mixtæ*, ex diversis Conjugationib. & Temporib. ut יִרַדֹּף *persequetur*, ex Fut. Kal יִרְדֹּף & Pih. יְרַדֵּף Itémque ex diversis ordinibus, ut שַׁתּוּ *posuerunt*, formâ ex שָׁתַת significatione ex שׁוּת Ità מָלוּ *impleverunt*, pro מָלְאוּ more Quiescent. tertiâ ה &c. Hæc omnia non egent novis regulis, sed tantùm Regularum artificiosâ applicatione.

CAP. XII.

De septem literis Præfixis Mosche vecaleb.

R. 74. מ *pro* מִן (A, ab, de, è, ex, præ, propter) *præfigitur dageshabili per* (.) *sequente dagesh. Indageshabili per* (..) ut, מִבַּיִת *è domo*, מֵאֲדֹנָי *à Domino*: quod etiam imitatur מֵיְהוָה *à Jehova*.

Nota. מ aliquando negationem includit, (vide suprà R. 41.) venítque ante nomina & adverbia cum ellipsi verbi substantivi: ut, מִמֶּלֶךְ *nè* (sis) *rex*. *Removit paludamentum suum* מֵעָלָיו *nè* (sit) *super se*. *Exiit* מֵעִם *ne* (esset) *cum Pharaone*.

R. 75. שׁ (ex אֲשֶׁר) *præfigitur per* (..) *sequente dagesh*. Habétque vim, modò Relativi, modò Conjunctionis causalis: ut, שֶׁכָּךְ *quòd sic*. Sin habeat ante se כ, notat *quando*: ut, כְּשֶׁסָּכָל *quando stultus*, כְּשֶׁנָּפוֹל *quando cecidit*. Legitur etiam (sed multò rariùs) cum (-) & (:) ut, שַׁקַּמְתִּי *quòd surrexi*, שְׁהוּא *quòd ipse*. Semel cum (..) שֶׁאַתָּה *qui tu*.

R. 76. ה *Emphaticum & Relativum*, *præfigitur per* (-) *sequente dagesh*. Illud Nominibus, hoc Præteritis & Participiis: ut, הַשָּׂם *qui posuit*; quod semel latet in ב, ut, בַּהֵכִין *in* (loco) *quem præparavit*, pro בְּהַהֵכִין

Sequente gutturali kametzata, punctatur cum (..) ut, הֶחָכָם *sapiens ille*. Quòd si gutturalis sit cum alio puncto, aut si sequatur ר, gestat (..) ut, הָהֵם *illi ipsi*, הָרָשָׁע *improbus ille*.

Nota. Nomina propria itémque appellativa in Regimine posita, vel affixis juncta, ה Emphaticum respuunt. 2. Pronomina tertiæ personæ,

ſæpè cum eo luxuriant: ut, הַהוּא *ille ipſe,* הַזֶּה *hic iſte.*

R.77 ה *Interrogativum & Admirationis præfigitur per* (-:) ut, הֲיֵשׁ *an eſt?* הֲשֹׁמֵר *num cuſtos?* Sequenti gutturali kametſata, habet (-:) ut הֶאָפֵס *num deſiit?* Subſequente gutturali cum alio puncto quàm (-:) aut ſequente literâ ſhevatâ, geſtat nudum (-) ut, הַהֵם *an illi?* הַיְסֻפַּר *an enarrabitur?* At ante ſerviles כלב poſcit (-) ſequente dageſh: ut, הַכְּמוֹת *num ſicut mors?* הַלְּבֵן *num filio?*

Nota. ה Erotematicum ſæpè deeſt, & modulando in pronuntiatione ſuppletur: ut, *Malum* לֹא *non accipiemus?* Sic Job 3.25. *Non quieſcebam? non tranquillus eram? non requieſcebam?* Sic *Trahes Leviathan hamo?* Ita Mich. 5. *Tu Beth-lehem* צָעִיר *parva es?* id eſt, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ. Interrogatio enim ſine negatione negat, & cum negatione affirmat.

R.78. ו *Copulativum regulariter accipit* (:) ut, וְדֶרֶךְ & via. *Sequente Labiali vel Shevata, aſſumit* ו ut, וּבְדֶרֶךְ & in via. *Prope accentum diſtinctivum poſcit* (·) ut, וָדֶרֶךְ maximè cum duo nomina junguntur in ſenſu uno, ut, עָנִי וָרָשׁ *afflictus & pauper.*

Nota. ו ſumitur aliquando adverſativè, *ſed, tamen.* 2. Disjunctivivè, *aut*, idque in duabus quaſi diſtinctis ſpeciebus, vel ejuſdem ſpeciei individuis: ut, *Qui tetigerit hunc virum &* (aut) *uxorem ejus. Qui percuſſerit patrem &* (aut) *matrem ejus, morietur. Paupertatem &* (aut) *divitias nè dederis mihi.* 3. Eſt explicativum *id eſt*: ut, *Fuitque aurum illud Gedeoni et* (Jun. id eſt) *familiæ ejus in tendiculam.* In N.T. *Deus et* (id eſt) *Pater Domini noſtri.* 4. Eſt nota ſimilitudinis, *ſic*: ut, *Ut tranſit turbo, &* (ſic) *non eſt improbus.* In N.T. *Ut in cœlo & in terra.* 5. Poſt totum denotat partem nobiliorem; ut, *Salomon amabat multas filias alienigenas, & filiam Pharaonis. Liberavit eum è manu hoſtium, & Saulis. Fulciviſti manus meas, & dextram. Luminaria & ſol. Judæa & Jeruſalem.* In N.T. *In Prophetis & Moſe. Cum mulieribus & matre Jeſu,* &c.

2. ו aliquando redundat: ut, *Et filii Tzibonis & Haja & Hana,* (Jun. *tum Haja, tum Hana*) Job 23. 12. *Præceptum labiorum ejus* וְלֹא *& non dimovi.*

R.79. ו *Converſivum Futuri, præfigitur per* (-) *ſequente dageſh;* commutátque ſignificationem Futuri in Præteritum: ut, וַיִּפְקוֹד *& viſitavit.* Idem præſtat particula אָז; ut, אָז יָשִׁיר *tunc cecinit,* אָז יְדַבֵּר *tunc locutus eſt.*

Converſivum Præteriti, non diſtinguitur punctatione à Copulativo, ſed ſolum accentum trajicit ad ultimam: ut, וְיָשַׁבְתָּ *& ſedebis*, ex יָשַׁבְתָּ *ſediſti.*

Nota. In continuata ſententia, unum tempus, plerunque tranſit in naturam alterius. Itaque ſi Futur. præceſſerit, & ſequatur Præterit. illud Præterit. per Futur. reddendum, & contra: ut, וְהָיָה (præt.) *& erit ſicut arbor* &c. *quæ* יִתֵּן (fut.) *dabit. Et cum fœmellam* תֵּלֵד (fut.) *pariet,* וְטָמְאָה (præt.) *& immunda erit.*

R.80. *Literæ* כלב *communiter notantur cum* (:) Sed ל ante monoſyllabam aut Milhel, geſtat (:) ut, לָעָם *populo,* לָבֶטַח *in fiducia.* Quod etiam ב & כ cum pleriſque Pronominibus imitantur: ut, בָּזֶה *in hoc,* כָּזֹאת *ſecundùm iſtud.*

At in his tribus: לְאֹם *natio,* לָאַט *ſenſim,* לְבַד *ſeorſim,* ל non eſt Præfixum,

fixum, sed tantùm Prostheticum, per se nihil significans.

Notæ. 1. כ pro כֵּן est vel *similitudinis*, sicut, circiter, juxta, secundùm; vel *veritatis*: ut, Nam erat כְּאִישׁ אֱמֶת *ut vir veritatis*, i.e verè fidelis. כַּיּוֹם *sicut hodie*, i. e. tam verè ut hodiernus dies est. In N. T. *Gloriam ejus sicut unigeniti*. Aliquando כ deest, *Sion arabitur* (sicut) *ager*.

2. ל pro אֶל modò est articulus, modò præpositio, *ad*, *de*, *juxta*, *secundùm*, *per*, *pro*, *vice*, *inter*, *in*. Sícque post verbum substantivum eleganter in nominativum resolvitur: ut, *Estote in viros*, i. e. viri. *Erúntque in carnem unam*, Matth. 19. 5. εἰς σάρκα μίαν, id est, caro una. Sic, *hi tres*, εἰς ἕν εἰσι, *in unum sunt*, i.e. unum.

3. ב *in*, est vel auxilii & instrumenti; ut, בְּחַרְבִּי *in gladio meo*, i.e. gladio. *Baptizo vos* ἐν ὕδατι *in aqua*, i.e. aqua. Vel materiæ, *ex*; vel comitatûs, *cum*, *inter*. Vel periphrasis adverbii: ut, בְּמִרְמָה *in dolo*, i.e. dolosè: *in astutia*, i.e. astutè. Et deficiente ב ut, מְהֵרָה pro בִּמְהֵרָה *velociter*. Sic מֵישָׁרִים *rectitudines judicabo*, i.e. rectissimè.

R.81. *Literæ* כלב *plerunque* ה *Emphaticum excludunt, ejúsque vocalem possident.*

Idem accidit ה characterist. Infinit. Niph. & Hiph. ut, בִּכָּשֵׁל pro בְּהִכָּשֵׁל *in impingendo*, לַנְפִּיל pro לְהַנְפִּיל *ad cadere faciendum*.

R.82. *Literæ* וכלב *ante* { אֱלֹהִים / אֲדֹנָי } *habent* { ֵ / ֲ } *ipsúmque* א *puncto proprio privant*: ut וַאדֹנָי וֵאלֹהִים בַּאדֹנָי בֵּאלֹהַּ Quod etiam imitatur Infin. Kal. לֵאמֹר *dicendo*, pro לְאֱ

Idem usu venit in nomine יְהוָֹה; ut, בַּיהוָֹה לַיהוָֹה וַיהוָֹה

R.83. *Particulæ* מכלב *sæpe syllabicas adjectiones* מוֹ פִּי דֵּי *assumunt*: *ut*, מִדֵּי *ex*, בְּדֵי *in*, כְּדֵי *sicut*, לְפִי & כְּפִי *secundùm*, *juxta*. Usitatissimum verò est כְּמוֹ *sicut*, quod si sit cum affixis gravibus, habet (:) ut, כְּמֹהֶם *sicut illi*, cum levibus (ָ) ut, כָּמוֹנִי *sicut ego*, כָּמוֹךָ *sicut tu*.

Cap. XIII.

De Affixis.

R.84. *Affixa sunt Pronomina truncata, quæ tergo vocum apponuntur*, & postremæ *literæ* conjunctæ vocis, certa quædam puncta subjiciunt.

Sin a. vox desinat in vocalem (ִי) vel ו, Affixa simpliciter, absque ullo præeunte puncto, sed prout sunt in Tabella, vocibus affiguntur.

Affixorum est hæc Tabella.

fœm.	*masc.*	*f.*	*m.*	*com.*	
ה נָה	ו הוּ	ךְ	ךָ	י נִי נִי	*Sing*
ן הֶן	ם הֶם	כֶן	כֶם	נוּ נוּ	*Plur*
Tertiæ		*Secundæ*		*Primæ*	

R.85. י *subjicit Nominib. singularib. & Infinit.* (.) *Pluralibus* (-) Significat *mihi*, *me*, *meus*, *a*, *um*, per omnes casus.

R.86. נִי *præterit. masculin.* נִי *fœminin.* נִי *reliquis.* Significat *mei*, *mihi*, *me*, competitque verbis.

R.87. נוּ *præter*, *masc.* נוּ *fœmin.* נוּ *reliquis.* Significat, *nos*, *nobis*, *Noster*, *a*, *um*.

R.88. ךָ *singularibus & Verbis*, ךָ *pluralib.* Significat *tuus*, *a*, *um*, *tibi*, *te*. Et aliquando assumit ה paragog. fitque כָה

R.89. ךְ *Nominibus singularibus & Verbis*,

Verbis, ךְ- *pluralibus.* Signific. idem quod masc. ךָ

R.90. ו jungitur *singularib. & Verbis per Hholem, Pluralib. per* (ּ) Significat *Illius, illi, illum.* Et loco ו ponitur aliquando ה, ut, שִׁירֹה *canticum ejus:* vel נוּ, ut, יֶשְׁנוֹ *est illi.*

R.91. הוּ. *est Prateritor. masculinor.* הוּ *fœmininor.* הוּ *futurorum.* Significat idem quod præcedens ו éstque proprium verborum, nec cohæret Nominibus nisi in ה finitis: ut, וְעָלֵהוּ *& folium ejus,* ex עָלֶה *In futuris sæpe habet* נְהוּ ut, יְבָרְכֶנְהוּ *benedicet eum. Sed sæpius contrahitur in* נּוּ ut, יִפְקְדֶנּוּ *visitabit eum.*

R.92. הּ. *suffigitur nominibus singularibus, raro Verbis.* הָ *pluralib. & Futuris.* Significat *Illius, illi, illam.* Et interdum ה amittit Mappik; ut, לָהּ *illi:* שִׁכְמָה *humerus ejus.*

R.93. נָּה *solis Futuris.* Valet idem quod præcedens ה

R.94. ם & ן *adhærent Nominibus & Verbis per* (ּ) *solis Futuris per* (..) Significat *Illorum, illis, illos. Illarum, illas.* Et pro ם, fit ם si accentus fuerit in penultima.

R.95. *Poeticum* מוֹ *pro* ם, *copulatur singularibus per* (ּ) *Pluralib. & Fut. per* (..) *Præteritis fœmin. per* (:) Semel est מו pro מוֹ ut יְכַסְּיֻמוּ *operient eos.* Dicitur *Affixum Poeticum,* quoniam usus ejus frequens est in libris Metricis.

R.96. *Affixa Gravia* כֶם, כֶן, הֶם, הֶן, *junguntur Nominibus singularibus & Verbis per* (:) *Pluralib. per* (..) Illa sunt, *Vester, a, um:* Hæc, *Illorum, illis, Illarum,* &c. Appellantur *Affixa Gravia* sivè *Constructa,* eò quòd dictionibus, quibus copulari debent, eandem mutationem punctorum imperant, quam Regimen requirit.

R.97. *Ob Affixa, mutantur Termination. Præteritorum.*

ה, *in* ת- ut, פְּקָדַתְהוּ ex פָּקְדָה

תָ *in nudum* ת ut, פְּקָדָתוֹ ex פָּקְדָתָ

תִ *in* תִּי ut, פְּקַדְתִּיו ex פָּקַדְתִּ

תֶם & תֶן in תוּ ut פְּקַדְתּוּם ex פְּקַדְתֶּם

Futurorum נָה *in* ו ut, תִּפְקְדוּנִי ex תִּפְקֹדְנָה

R.98. *Itemque transponitur, in Præter.* (ּ) & (:) *in forma* פָּקְדָה & פְּקָדוֹ *ut* פְּקָדַתְהוּ contractè פְּקָדַתּוּ *visitavit f. illum.* פְּקָדוּם *visitârunt eos.*

In Imperat. autem & Infinit. (:) & ו *formæ* פְּקוֹד sícque ו transit in (ֹ) ut, פָּקְדֵנִי *visita me.*

R.69. *Affixa in Duali & Plur. Num. in utroque genere, semper præmittunt sibi* (י) *tanquam notam multitudinis propriam:* ut, יָמֶיךָ *dies tui,* תּוֹרוֹתָיו *leges ejus.* Exc. Affixa י, ם & ן

Quam formam etiam hæc tria singularia, אָב *pater,* אָח *frater,* חָם *socer,* æmulantur: ut, אָבִיךָ אָחִיו חָמִיךָ

100. *Inter affixa* הָ הוּ ךָ ךְ נִי & *ipsam vocem, obvium est* נ *Epentheticum shevatum:* ut, יְכַבְּדָנְנִי *honorabit me,* יְשַׁבְּחוּנְךָ *celebrabunt te.* Quod rursus à dagesh devorari solet: ut, יַכֶּכָּה *percutiet te,* אוֹדֶךָּ *confitebor tibi.*

101 *Particulæ separabiles in affixione æmulantur Nomina, rariùs Verba.*

Hæc tria אַיִן *non,* הִנֵּה *ecce,* עוֹד *adhuc,* pro affixo ו assumunt נּוּ more Futurorum.

Hæc septem, אַחַר *post,* אֶל *ad,* בֵּין *inter,* עַד *usque,* עַל *super,* תַּחַת *sub,* יַחַד *unà,* assumunt Affixa Nominum Pluralium, ideóque habent insertum (י) ut אַחֲרָיו *post eum, &c.*

אֵת præpositio *cum,* mutat (..) in (ּ) & ת dageshat, ut אִתִּי *mecum.*

Ante

Ante נו est cum (ָ) ut אִתָּנוּ & sic etiam עִמָּנוּ *nobiscum.*

Inseparabiles ל *&* ב *cum Affixis amant* (ָ) ut, בָּנוּ *in nobis.* At (ִ) ךָ & ו illis puncta singularium adjiciunt.

Cap. XIV.

De Literis Paragogicis.

102. **S***EX literæ Paragogicæ* Ehevinoth *dictæ, nudam saltem voci emphasin inducunt, nihilque aliud significant.*

1. א Paragogic. (more Arabum) additur personis verborum finientibus in ו, ut, הָהָלְכוּא *qui ambularunt.*

2. הָ paragogici usus est in omni voce; præcipuè verò in Præt. & Imper. secunda pers. masculina, in Futuri utriusque numeri prima, necnon Infinito ac Participio, &c. Quinetiam *omne* (ְ) *dictionem terminans includit* ה ut, לָךְ & לְכָה *tibi.*

Nominibus loci additum, dicitur Locale, *significans* in, ad, versùs; *facitque voces penacutas*: ut, יָמָּה *mare versus,* שְׁאֹלָה *ad infernum.*

Nota. הָ paragogic. si jungatur Verbis formæ פְּקוֹד, mutat ו in (ָ) & (:) transponit: ut, פָּקְדָה Vide Reg 98.

3. ו Paragogicum additur Regimini: ut, חַיְתוֹ אֶרֶץ *bestia terræ.* Sicque distinguitur ab affixo ו, nam affixum nunquam additur voci Regenti.

4. י Paragogic. sæpiusculè adhæret Infinit. Nominib. & Participiis, aliquando etiam particulis: ut, מִנִּי & מִנֵּי *ex.*

5. ן *Paragog. jungitur terminationibus verborum* י *&* ו Et ferè semper trahit accentum: ut, יְקוּמוּן ac secundæ radicali quandoque substernit vocalem longam: ut, תֶּאֱהָבוּן *diligetis.*

6. ת tribus Infinitivis: ut, יְבֹשֶׁת *arescere,* יְכֹלֶת *posse,* שְׂנֹאת *odisse.*

Cap. XV.

De Mutatione Vocis.

1. *In Consonis.*

103 ה *Radicale, in motione generis, flexione numeri & affixione, una cum puncto præcedenti abjicitur*: ut, עֹשֶׂה *faciens, m.* עֹשָׂה *faciens f.* עֹשִׂים *facientes,* עֹשְׂךָ *faciens te.*

104. ה *Afformativum generis, aut Paragogicum, in affixione mutatur in* ת Quod rursus aliquoties syncopatur: ut, תְּבוּנָם *intelligentia eorum,* pro תְּבוּנָתָם

105. *Terminatio Dualis* ַיִם *& Plural.* ִים *ante Affixa planè tollitur*: ut, יָדֶיךָ *manus tuæ,* ex יָדַיִם *manus.*

2. *In Formis.*

106. *Finita* הָ *quorum penultima est* (ָ) *vel* (..) *cum* מ *vel* ת *Heemanth. ab initio, ea in Regimine terminantur in* ת *sub qua forma etiam Affixa assumunt*: ut, מִלְחָמָה *bellum.* Reg. מִלְחֶמֶת Aff. מִלְחַמְתּוֹ

מַצֵּבָה *statua.* מַצֶּבֶת מַצַּבְתּוֹ

תִּפְאָרָה *decus.* תִּפְאֶרֶת תִּפְאַרְתּוֹ

Et sic etiam variant Formas.

בְּהֵמָה *pecus.* Reg. בֶּהֱמַת Aff. בְּהֶמְתּוֹ

גְּבִירָה *hera.* גְּבֶרֶת גְּבִרְתּוֹ

אִשָּׁה *uxor.* אֵשֶׁת אִשְׁתּוֹ

פֶּה *os.* * פִּי פִּיו

* Sicque פִּי *os,* in Regimine, & פִּי *os meum,* in Affix. solo tantùm sensu distinguuntur.

3. *In punctis.*

107. *Simplicis euphoniæ gratiâ permutantur,* (ְ) cum (ֶ) ut, אֶרֶץ & הָאָרֶץ *terra,* semper cum ה Emphat. *ipsa terra.*

(ֵ) cum (ֹ) & contra: ut, תּוֹמֵךְ & תּוֹמֶךְ *sustentans.*

ו וּ (ֻ) & (ֹ) inter se.

(ַ) (ֶ) (.) invicem: ut, עַד *æternitas,* וָעֶד *& æternum.*

108. *Pro terminali* (ֵ) *substituitur* (ַ) *maximè propter ultimas gutturales aut* ר, ut, שָׁבַר pro שָׁבֵר *fregit.* Vicissim pro (ַ) ponitur (ֵ) ut יִתֵּן pro יִתַּן *dabit.*

109. (ַ) *ante guttural. habentes* (ָ) *vel* (ֳ) *mutatur in* (ֶ) ut, הֶהָרִים pro הַהָרִים *ipsi montes,* הֶחֳדָשִׁים *ipsa calendæ.* Rursus abjecto (ָ) nativum (ַ) redit: ut, יִתְנַחָם in pausa, extra pausam יִתְנַחֵם *consolabitur.*

110. (ַ) *Vicarium est pro* (ֶ) *ante vel sub guttural.* אחה *in voce Milhel:* ut, וַתֵּלֶה *& furebat,* pro תֵּלֶה ex לָהָה Vide R.67.3. Sic, בּוֹרַחַת *fugiens,* pro בּוֹרֶחֶת

111. *Duplex* (ֶ) *in voce cujus ultima radicalis est* א, *coalescit in* (ֵ) ut, צֵאת *exire,* pro צֶאֶת à יָצָא

112. *In locum vocalis longæ succedit brevis & dagesh, per Systolen:* ut, אֶקֹּב pro אֶקֹוב *maledicam* וַיִּסֹּב pro יָסֹב *& circumdedit.*

E contrà, *In locum dagesh & brevis, longa, per Diastolen:* ut, אֵיתָם *integer ero,* pro אֶתָּם cum (י) redundante.

113. *Necessariò puncta mutantur, ob* נִרְכָּם & גַּת (*Sex istæ literæ, sex causas mutationis punctorum denotant.*)

נ
ה
כ
ס
ג
ת

id est, ob:
נְקֵבָה genus, *fœmin.*
רִבּוּי numerū, *pluralem.*
כִּנּוּיִם *Pronomina* affixa.
סְמִיכוּת *Regimen.*
גָּרוֹן literas *gutturales*
תּוֹסֶפֶת *additionem.* s. paragogen.

Ideóque *crescentibus à fine literis, decrescunt puncta,* (si scilic. accentus descendat) ut nempe pronunciatio fiat expeditior. Ut plurimùm a. puncta decrescunt in minimam quantitatem, h. e. in (ְ) sive illud fuerit simplex, sive compositum, pro conditione literarum.

114. (ָ) *penultimum, in omni incremento & Regimine, corripitur in* (ְ) (Et sic etiam antepenult. in Verbis, ut פְּקַדְתִּיךָ *visitavi te,* ex פָּקַדְתִּי) Si verò implicitè vel explicitè includat dagesh, aut literam quiescentem, manet; ut, פָּרָשִׁים *equites,* q. ex פָּרָשׁ in Pih. קָמָתִי *seges mea,* ex קוּם Item sub מ defectivorum: ut, מָגִנִּי *clypeus meus.* מָסַכִּי *aulæum meum.* Necnon terminationem fœminin. ות ut, גָּלוּתִי *captivitas mea.*

115. (ָ) *ultimum, in Regimine, & ante affixa Gravia migrat in* (ַ) Si verò sit ante א, vel terminationem fœmininam ת, manet in Regimine: ut, צְבָא מִלְחָמָה *exercitus belli,* מְנָת הָאָדָם *portio hominis.*

At duo hæc, אָב *pater,* אָח *frater,* in Regimine assumunt (י) & mutant (ָ) in (ֲ) ad differentiam affixionis: ut, אֲחִי אֲבִי Vide Regul. 99.

116. (ֵ) *penultim. in omni augmento finali, & Regimine, corripitur in* (ְ) Exc. si sit sub dagesh, aut explicitè vel implicitè includat literam *Ehevi:* ut, מַצֵּבוֹתָם *statua eorum,* הֵיכָלִים *palatia.*

117. (ֵ) *finale quodcunque, in omni incre-*

incremento corripitur in (:) *In Regimine in* (-) Exc. 1. Manet post (ֵ) vel (:) ut, זָקֵן Plur. זְקֵנִים *senes*, זְאֵב Plur. זְאֵבִים *lupi*. 2. Manet in monosyllabis, exceptis בֵּן *filius*, שֵׁם *nomen*, & יֵשׁ *est, fuit*, quæ cum affixis regulæ parent.

118. (ָ) *penultimum, sequente* (-) *vel* (ֵ) *ob incrementum finale, rariùs in* (:) *Vsitatiùs cognationis causâ transit in* (ֲ) *vel* (ְ) ut, פֹּעַל Plur. פְּעָלִים *opera*. רֹתֶם Plur. רְתָמִים *juniperi*. מַשְׂכֹּרֶת affix. מַשְׂכֻּרְתִּי *merces mea*. אֹהֶל Plur. אֳהָלִים *tentoria*: קֹדֶשׁ affix. קָדְשִׁי *sanctitas mea*.

119. (ָ) *ultimum, in Verbis semper, in Nominibus ante affixa Gravia, migrat in* (:) Quòd si aliud (:) sequatur in (ֳ) ut, אֲכָלְךָ *comedere te*, יְכָלְתֶּם *potuistis*.

120. (-) *penultim. sequente alio* (-) *in omni incremento corripitur in* (:) ut, נַעַר Plur. נְעָרִים *pueri*.

121. (-) *ultimum, in Nominum flexione transit in* (ָ) ut, נְעָרִים *In affixione in* (:) ut, דְּבַשׁ affix. דִּבְשִׁי *mel meum*.

In Verbis, cum ה *paragogico migrat in* (:) *Cum affixis in* (ָ) ut, בְּחָנֵנִי *proba me*.

Idem accidit (:) indè oriundo: ut, שִׁמְעוּנִי *audite me*, ex שִׁמְעוּ quod ex שְׁמַע redeunte (.) in (:) R. 6.

122. (ֶ) *penultimum, crescente voce migrat in* (ֲ) *Vltimum, in flexione numeri in* (ָ) *cum affixis &* ה *Locali, in* (:) ut, אֶרֶץ *terra*, pl. אֲרָצוֹת Aff. אַרְצִי cum ה Loc. אַרְצָה

In Regimine ante ה *transit in* (..) ut, שֵׂה עִזִּים *pecus caprarum*: ex שֶׂה

123. (.) *forma* פְּרִי (i.e. ultimum, ante (ְ)) *in affixione transit in* (:) *In declinatione in* (ָ) Sicque (ְ) movetur; ut, פִּרְיוֹ *fructus ejus*, שְׁבִיְךָ *captivitas tua*, גְּדָיִים *hœdi*.

Huc refer formam חֲצִי & חֳלִי ut, חֶצְיוֹ *medietas ejus*, חָלְיוֹ *dolor ejus*, חֳלָיִים *dolores*.

124. *Dissyllaba formæ* מָוֶת בַּיִת *in flexione, affixione & regimine, contrahuntur in* מוֹת בֵּית ut, מוֹתִי *mors mea*, בֵּיתִי *domus mea*.

Exc. שַׁיִת & עַיִר facit שִׁיתוֹ *vepres ejus*, עִירֹה *asellus ejus*.

At cum ה *paragogico & Locali*, ו & י *per* (:) *moventur*: ut, מָוְתָה לַיְלָה

125. *Crescentibus defectivis imponitur dagesh, ac tum corripitur ultimum* (ָ) in (-), (..) in (.), (ֹ) in (ֻ) vel (ָ)

Et sic quorundam (-) transit in (.) ut, מֵסַב, pl. מְסִבִּים *circuitus*, צַד, pl. צְדָדִים *latera*. בַּת cum Aff. בִּתּוֹ *filia ejus*. Et sic in גַּת *torcular*, מַד *mensura*, מַס *vectigal*, סַף *limen*, פַּת *buccella*.

Cap. XVI.

De Accentibus.

126. R*Adix semper habet accentum in ultima*: ut, פָּקַד sicque, *crescente voce, accentus Tonicus itidem descendit ad ultimam*: ut, פְּקָדָהּ

Exc. Terminationes Verbales תָּ, נוּ, הוּ, נוּ, נִי Et Affixa נָה, נוּ, תִּי, תָ, ךָ, מוֹ, הָ, נָּה Item ה paragogic. in Nominib. & Locale, quæ constituunt Milhel.

Nota Vox מִלְעֵיל dicitur, cùm accentus est in *penultima*: מִלְרַע in *ultima*.

127. *Omnis vox quæ desinit in duas consonas mobiles, & vocalem longam, est Milra.*

Sed vicinitas alterius accentus, Itémque ! Conversiv. Fut. (si penultima fuerit longa,) *ex Milra facit Milhel*, & corripit ultimum (..) in (∵) & ו in (-°) ut, יהדף צר pro יהדף: Sic וַיָּקָם וַיָּסָב ex יָקוּם יָסוּב

128. *Si duæ postremæ syllabæ sint æqualis quantitatis* : ut, מֶלֶךְ, *vel ultima syllaba sit dageshata* : ut, סַבּוּ *aut brevis*, ut, קֹדֶשׁ (nisi sequatur ה radicale, ut, מֹשֶׁה) *vox est Milhel.*

129. *Commune officium omnium Accentuum est acuere syllabam* ; *& hujus respectu Tonici* παρὰ τοῦ τείνειν *à tendendo* (metaphora à fidibus desumpta) *dicuntur*. Vulgò numerantur 30, qui reduci possunt ad 27. Nulláque vox est in Bibliis, quæ Accentu Tonico careat, nisi sit cum Maccaph stipata. Horum alii supra, alii infra literas, diversis figuris signati, ordini vocum inseruntur ; quam diversitatem modulatio quædam Musica peperisse creditur. Hic sequitur

---

TABULA OMNIUM
Accentuum Hebræorum.

Accentus Hebr. constant, vel ex solis Punctis, vel ex Lineis, vel ex Circulis,

Qui ex solis Punctis constant semper supra literæ medium collocantur.

Punct.
- Unum, Rex *Rebia*, בֹּ i. e. *incubans.*
- Duo, Rex *Zakeph katon*, בֹּ *erector parvus*, à figura, punctis erectis.
- Tria, Rex *Segolta*, בֹּ inversum (∴)

Lineæ sunt vel Rectæ, vel Obliquæ, vel Transversæ.

Recta est vel sola, vel cum punctulis.

Sola vel
- inter duas voces, ב׀ ב *Pesik*, *pausula* musica, cantum terminans.
- sub dictione
  - *Metheg* בָֽ *retinaculum*, accent Euphon. ad initium dict.
  - Rex *Silluk* : בָֽ *finis*, ponitur ante (:) *Soph-pasuk*, i. e. finem versus.

Cum punctulis
- 114. duobus, supra literam, Rex *Zakeph gadhol*, בֹּ *erector magnus*, vocem intendit.
- unico infra literam, Princeps *Tebhir*, בֹּ *fractus* sc. sonus, à figura & musica.

Lineæ Obliquæ, propendent vel supernè vel infernè.

Supernè versus
- dextrã
  - 115. Princeps *Pashta*, בֹּ *extensio*, vocem extendit, collocatúrque suprà ultimam literam dictionis.
  - Servus *Kadma*, בֹּ *antecedens* scil. Principem Geresh ; ponitúrque suprà penult. vel antepenult. literam.
- sinistram
  - Princeps *Geresh*, בֹּ *expulsio*, impulsâ voce canitur.
  - 116. *Gereshajim* בֹּ *duo expulsores*, à figura geminatâ.

117. Infernè

Infernè versùs dextram, Princ. *Tiphcha,* ב֖ *fatigatio*, à cantu.

Infernè versùs sinistrâ ministri: *Merca* ב֥ *productio*, cantum prolongat. *Merca kephula* ב֦ *duplex productio*, à musica & figura.

Linea Transversa, est vel Recta, vel Circumfluens.

Recta inter duas dictiones ב־ב *Maccaph*, i.e. *nexus*, subunio, accentus Euphonic. dictiones uniens.

Circumfluens, Princeps *Zarka*, ב֮ *sparsor*, nomine accommodato figuræ & modulationi.

Circuli sunt vel Integri, vel Dimidii.

Integer Circulus, semper est supernus, habétque obliquè appositam, lineolam

Vel: Sinistrorsum, Princ. *Telisha major*, ב֠ *evulsio magna*, caput dictionis occupat.
Dextrorsum, Servus *Telisha parva*, ב֩ calcem dictionis occupat.
Utroque modo, Princ. *Karne para*, ב֟ *cornua vaccæ*, quæ effingit figurâ & cantu.

Semicirculus est vel solus, vel cum aliis apicibus.

Solus est vel angulatus, vel reflexus.

Angulatus ad dextrâ: Minister *Hillui*, ב֬ *elevatum* sc. cornu, à cantu. *Munach* ב֣ *depositum* sc. cornu, ministrorum officiosissimus.

Angulatus ad sinistram: Princ. *Jethibh*, ב֚ *reducens* sc. cornu, à figura. Servus *Mahpach* ב֤ inversum sc. cornu.

Reflexus est vel: Unicus, Minister *Darga* ב֧ *gradus*. Geminus, Princ. *Shalsheleth*, ב֓ *catena*, à figura & modulatione.

Cum aliis apicibus, est vel supra vel infra literam.

Supra literam, est cum lineola in sinistra, Princ. *Paser* ב֡ *dispersor*, sparsâ voce canitur.

Infra literam, est cum apice, tendens

Vel: deorsum, Rex *Athnach* ב֑ *respiratio*, qui cum membra distinguat, necesse est in eo respirare.
sursum, Minist. *Jerah-ben-jomo* ב֪ *luna diei suæ*, à figura.

Consectar. 1. Syllaba quæ accentuatur plerunque acuitur. 2. Idem Accentus si geminetur, prior tantùm acuit. 3. Diversorum Accentuum, prior euphoniæ servit, posterior acuit.

130. *Peculiare habent isti sequentes sex, quòd non tantùm vocem acuant, verùm etiam sententiam distinguant: & hujus respectu* Reges *&* Pausæ *vocantur.* 1. *Sylluk* periodum terminat. 2. *Athnach* constituit colon, ponitúrque in medio sententiæ. Aliquando etiam in notam interrogationis transit, ut 2 Reg. 1. 6 &c. 3. *Rebhiangh*, constituit comma. 4. *Segolta*, ut plurimùm facit semicolon. 5. *Zakeph-katon*, constituit comma, vel semicolon. 6. *Zakeph-gadhol*, est pauperrimus *Regum*, nam aliquando nihil distinguit. His addi possunt principes *Tiphcha* & *Sarka* qui aliquando constituunt comma.

Nota. Nominativus absolutè positus (præsertim si sit cum aliquo Accentu Regio) ellipsin integri membri

sententiæ inducit, quæ commodè potest suppleri per *quod attinet*; ut, *Deus, integra via ejus*, h.e. quod Deum attinet. *Ego*, i.e. quod me attinet, &c. In N.T. Marc. 9.23. Luc. 21.6. Act. 7.40. Apoc. 2.26. &c. Et talem Nominativum, *Angli* commodè exprimunt per **And as for.**

131. *Accentus distinctivi, faciunt syllabam brevem, longam.* Ideóque producunt

(-) { *pen. sequent. alio* (-) *vel* (.) / *ultimum in* { *themate,* / *affixo* ְי } } in (ָ)

(ֵ) *penultimum vocis Milhel,*

132. *Pausæ incidentes in terminationes verbales* ה ו י. *aut affixum* ךָ *rejiciuntur ad penultimam, atque sic producunt* (:) *Verbi in* (ָ) (ֵ) *vel* ו, ut, יִפְקֹדוּ, יֹאבֵדוּ, פָּקָדוּ. *Et convertunt* (:) *Affixi* ךָ *in* (ֶ) ut, יֶדְךָ.

Idem fit ante י. in formis טְדִי, פְּרִי, אֱהִי & עֱנִי ubi ob pausam (:) (-) & (ֱ) convertuntur in (ֶ). At (ֲ) in ו. Excipies חֲצִי ex אֲנִי, חֶצִי ex אֲנִי

In his verò אִתָּךְ עִמָּךְ לָךְ בָּךְ punꝟcta transponuntur, fitque in pausa לָךְ בָּךְ &c.

Nota. In libris Metricis, *Tiphcha* aliquando etiam obtinet vim pausarum, in productione syllabarum: ut, Psal. 3.6. & 4.9. &c.

133. *Methegh* (ׄ) *syllabæ priori frænum injicit, ne nimis præceps ad Accentum tonicum ruat.* Et plerunque *firmat vocalem* longam ante (:) mobile: ut, פָּֽקְדָה, aut etiam brevem, ante (:) compositum: ut, וַֽאֲנִי Aliquando *supplet defectum* literæ aut dagesh: ut, יְשֵׁנוּ pro יִישְׁנוּ *dormient*, וַֽיְהִי pro וַיְּהִי

Notæ. 1. *Methegh* non semper ponitur, sed ex communi vocum flexione subintelligitur. 2. Quotiescunque in eadem voce occurrunt duo diversi accentus, prior *Methegh* est, (vel supplet vicem ׅ *Meth.*) posterior verò Tonicus.

134. *Maccaph — lectionis cursum urget, ideóque vocem quam sequitur Accentu Tonico privat, ac ante ultimam mobilem corripit* (ֵ) *in* (ֶ) [rarissimè in (.)] *&* ו *in* (ֹ) ut, כָּל־ בֶּן־ אֶל־ Præcipuè voces monosyllabas afficit, quas sequi solet ה Emphat. nisi sint sub exceptione R. 76.

Nota. 1. *Maccaph* ut arctiori nexu voces uniat, post הָ הַ vel הֶ dictioni sequenti dagesh dictum דְּחִיק (*arctator*) imprimere solet: ut, מַה־טּוֹב

2. Aliquando *Maccaph* abest, & tunc post vocem penacutam, desinentem in הָ הְ תָּ ךָ vel הָ dagesh dicitur אָתֵה מֵרָחִיק (*veniens è longinquo:*) ut, עָשָׂה לָּךְ

Appendix 1. *De Aramæismis*, i.e. Chaldaismis & Syriacismis.

135. A*Pud Aramæos, tertia persona singular. fœm. Præteritor. desinit in* ַת Et sic aliquando apud Hebr. ut, אָזְלַת *abiit.* הִלְאַת *fatigavit, &c.* Sin autem tertia Radical. fuerit gutturalis, exit in ַחַת Et sic נִשְׁכַּחַת *oblivioni tradita fuit, &c.*

136. *Aramæi, Hebræorum* ה *characteristicum Hiph. & Hithpah. mutant in* א: Et sic אַבְרֵךְ *genua flectere.* אֶתְחַבַּר *consociavit se*, &c. At וְהֶאֱזְנִיחוּ *& removebuntur flumina*, Esa. 19.6. est cum duplici signo conjugation. Hiph. א Chald. ה Hebr.

137. *In Hiphil, character temporis & Conjugationis sæpè simul apud Chaldæos manent:* Et sic יְהוֹשִׁיעַ *salvabit.* יְהֵילִיל & יְיֵלִיל *ululabit.* יְיֵטִיב *benefaciet.*

faciet. יְוַדַּע *notum faciet*, in quibus ה transit in (ִ) Semel in Hoph. מְהֻקְצָעוֹת *angulata*, Ezech.46.22.

138. *Radicale* א, *apud Chaldaeos in Kal occultatur in* (..) Et sic אֵהַב *diligam.* אֵזַל *abibo.* תֵּחַד *adunabis.* וַיֵּתֵא & *venit*, &c. Quod imitatur Partic. Hiph. מֵזִין *audiens.*

In Hiphil mutatur in ו: Et sic אוֹסִיפְךָ *tollam te*, אוֹבִידָךְ *perdam*, &c.

139. *Apud Chald. tertia radic.* ה *mutatur in* ׳., *post quod movetur* ו Semel apud Hebr. הִמְסִיו *liquefecerunt*, pro הִמְסוּ Jos. 14. 8.

140. *Dagesh forte apud Chaldaeos resolvitur in* נ *shevatum*: Et sic semel קִנְצֵי *fines sermonum* pro קִצֵּי Job 18.2.

141. *Syrorum* א (:) *praecedaneum excludit, suámque vocalem literae praecedenti substernit.* Quod etiam obvium est apud Hebr. ut, כַּאבִיר pro כְּאַבִּיר *ut potens*, &c. Et tale א saepè excidit, ut מַלְּפֵנִי pro מְאַלְּ *docens me*, וַתְּזְרֵנִי pro תְּאַזְּ & *cinxit me*, &c.

142. *Syri sub* א *pro* (:) *assumunt* (..) Et sic אֵפוּ pro אֱ *coquite* אֵתָיו & הֵתָיו *venite.*

143. *Syrorum* (ִ) *habens sub se* (.) *transfert illud ad praecedentem literam shevatam.* Et sic וִילְלַת pro וִילְלַת & *ejulatus*, כִּיתְרוֹן *ut utilitas*, בִּיקְרוֹתֶיךָ *in honoribus tuis.*

144. *Quaedam geminantia secundam, more Syrorum, alteram mutant in* א, ut, בָּזְאוּ *diripiunt*, יִמְּאֲסוּ *liquefient*, &c.

145. *Duo haec* הֵוְצֵא edue, Gen. 8. 16. & הַוְשַׁר complana, Ps. 5.8. *ex Syriacismo mutant primam* (ִ) *in* ו *mobile.*

146. *Denique ex forma Chaldaeo-Syra, Affixum masc.* ךְ, *ponitur pro* ךָ, ut, קְרָאָךְ *vocavit te.* *Pro foeminino* ךְ.. *ponitur* כִי, ut, תִּזְכְּרֵכִי *recordabitur tui*, &c. Et *semel* pro יו, est יְהִי, ut, תַּגְמוּלוֹהִי *beneficia ejus*, Ps. 116. pro תַּגְמוּלָיו

Appendix 2. De Investigatione Thematis.

147. UT *Radicem in unaquaque voce habere possis, primùm omnium divisionem literarum in XI. semper* Radicales, & XI. *aliquando* Serviles, *diligenter notabis*:

Radical. גד זחט סעפצקר

Servil. אב הו יכלמנ שת

Radicalium hoc est μνημόσυνον טַח גֵּזַע סֵפֶ רצֶדְק súntque semper de essentia thematis. Serviles tribus Nominibus propriis comprehenduntur אֵיתָן מֹשֶׁה וְכָלֵב

Nota. Nolo putes, Serviles ubicunque occurrunt semper esse tales, sed *tum sunt Serviles*, cum in designandis accidentibus partium orationis, aliquod ministerium subeunt, constituentes Genera, Casus, Numeros, Tempora, Personas. Vel loco Affixorum, Praepositionum, Conjunctionum, & Adverbiorum adhibentur: aut etiam per Paragogen & Epenthesin redundant. Aliâs semper sunt Radicales. Itaque in investigando themate primùm inspicienda est syllaba finalis, per quam ut plurimùm cognoscitur, cujus partis orationis, aut status; generis, numeri aut personae, &c. vox sit; haec enim ex Servilibus literis constituuntur.

148. *Literae Serviles, sunt vel in Calce vocis, vel à Fronte.*

In calce sunt vel
- *Formativæ*
  - *Speciei*, per quas cognoscitur num vox sit Primitiva vel Derivativa. Vocis a. Derivativæ indicium, sunt literæ הָאֶמַנְתִּי & syllaba יוֹן
  - *Generis* fœm. הָ ,תְ ,תָ vel תָה ,יֹת ,וּת ,יִת
  - *Numeri*
    - Pl.
      - fœm. וֹת
      - mas. ים.
    - Dualis, ַיִם
  - In Regim. ֵי
  - *Personarum*
    - Præt. תָּ ,הָ ,תְּ ,וּ ,תִּי ,תֶּן ,תֶּם ,נוּ
    - Fut. & Imper. יוּנָה
- *Significativæ*, sunt Affixa.
- *Paragogicæ*, sunt *Ehevinoth*.

A fronte sunt vel
- *Formativæ* in
  - *Nominibus* literæ *Heemanth*.
  - Verbis sunt augmenta
    - *Conjugationum*,
      - נ in Niph.
      - ה in Hiph. & Hop. It. in Imper. et Infin. Niph. הִתְ in Hithpah.
    - *Futurorum*, אתין, in Hithp. יִתְ ,תִּתְ ,אֶתְ ,נִתְ
    - *Infinitivorum*, בְּכָלָם
    - *Participiorum*, מ, in Hithp. מִתְ
- *Significativæ*, sunt Præfixa, *Mosche vecaleb*.

Præterea notandum; quòd nulla dictio habeat primam radicalem ו (excepto וָו *uncus*.) Et nulla ultimam ו vel י, sed mutandum est in ה

Insuper, הָ & הֶ finale, est radicale. Exceptis paucis, ut יְדַשְּׁנֶה *in cinerem rediget*, ubi הֶ parag. Et וְלִנָה *& pernoctavit*, ubi הָ fœmin. à לוּן &c.

149. *Abjectis hoc modo à fronte vel à tergo Servilibus* (tam in Nominib. quàm in Verbis) *literæ residuæ pertinent ad Radicem*; ubi tamen vocales (ִי) ו vel ו in medio vocis non sunt in censu.

150. *Si igitur tres Radicales remanserint, radix erit perfecta*; *scil. quæ literarum numerum ternarium non excedit. Sin plures, erit redundans, sive quadrilitera.*

151. *Si duæ tantùm remanserint, & dagesh fuerit in prima post Heemanthic. arguit defectum primæ radicalis* נ Rariùs (ו) vel ל, vide Reg. 69.

At tria hæc נָשָׂא נָסַע & לָקַח ob frequentem eorum usum, frequenter veniunt in plurali numero absque dagesh, ut, יִקְחוּ *accipient*, יִשְׂאוּ *ferent*, יִסְעוּ *proficiscentur*.

152. *Si dagesh fuerit in secunda, notat defectum ejusdem literæ geminatæ.*

Excipies חִטָּה *triticum*, ex חָנַט אַפִּי *ira mea*, ex אָנַף בִּתִּי *filia mea*, pro בִּנְתִּי ex בָּנָה תִּתִּי *dare me*, pro תִּנְתִּי ex נָתַן, & שְׁתַּיִם *duæ*, pro שְׁנָתַיִם ex שָׁנָה

Quòd si dagesh fuerit characteristicum, tertia ה deficit, ut, גַּלּוּ *revelate*, in Pih. pro גַּלְּהוּ

153. *Neutra si fuerit dageshata*, ut plurimùm *postponendum est* ה

Dico *ut plurimùm*, nam etiam eo casu potest,

Vel *Præponi* (ו) aut נ, ut, שֵׁב *sede*, à יָשַׁב גַּשׁ *accede*, à נָגַשׁ Rarius א, ut, תֹּאבֶה *velis*, ab אָבָה, תּוֹסִף *addes*, ab אָסַף תֵּזְלִי *digredieris*, ab אָזַל Semel ל, ut, קַח *accipe*, à לָקַח

Vel *Interponi* ו aut (ו) ut קָם *surrexit*, à קוּם, עָרִים *urbes*, à עִיר

Vel *Duplicari* ultima, ut, סַב *circumdedit*, à סָבַב

Vel *Postponi* א, sed rarissimè, ut,

ut מָלוּ *impleverunt*, à מָלֵא

Vbi nota. Si Literæ אתינ habuerint (..) deeſt prima radicalis (י) Exc. אָהַב אֱבשׁ אֵזוּל אֵהֵב ab אָהַב *voluit*, אֵזֵל *abiit*, בּוֹשׁ *erubuit*. Quòd ſi habuerint (·) interponendum eſt ו, aut geminanda ultima.

154. *Formativæ Præterit.* תִּי, תָּ, תְּ, תֶּם, נוּ, תֶּן *ſi habuerint dageſh forte, innuunt defectum tertiæ radicalis* נ *vel* ת, Vide Reg. 73.

155. *Si poſt literam* Heemanthi, *ſequatur* י *vel* ו, *plerunque vertendum erit in* י

156. *Monoſyllaba cum vocali longa, aut* (ֵ) ut plurimùm *arguunt defectum ſecundæ radicalis* ו *vel* (י)

At *Monoſyllaba cum* (-) *vel cum* ִ *abſque* י, *vel cum* (ָ) *plerunque geminant poſtremam.*

157. *In Quieſc. ſecundâ* ו, *accentus adhæret primæ radicali. In Quieſc. tertiâ* ה, *ſecundæ.* ut,
גָּלָה exultavit illa. גָּלָה revelavit ille.
גָּלוּ exultârunt גָּלוּ revelârunt.
Pſ. 46. 7. הָמוּ גוֹיִם מָטוּ מַמְלָכוֹת fremuerunt gentes, commota ſunt regna, ab הָמָה & מוּט

158. *Solâ ſignificatione diſtingues hæc, & ſimilia,* וַיָּגֶל à גָּלַל volvit, וַיָּגֶל à גּוּל exultavit, רְדוּ à יָרַד deſcendit, רְדוּ à רָדָה dominari. הוּשַׁב factus eſt ſedere, הוּשַׁב factus eſt reverti. תֻּכּוּ conjuncti ſunt, (à תָּכָה) תֻּכּוּ percutientur, (à נָכָה) Sic בָּנוּ (pro בָּאנוּ) venimus, & בָּנוּ in nobis. בָּנִים filii, & בָּנִים (à בִּין) intelligentes. לַנּוּ (à לוּן) pernoctârunt, & לָנוּ nobis, &c.

159. *Unica ſi tantùm remanſerit, fronti præpone* נ, *fini poſtpone* ה

Excipies pauca irregularia, בָּנוּ *venimus*, à בּוֹא, שַׂתָּ *poſuiſti*, מַתָּ *mortuus es*, à שׁוּת, מוּת, לַנּוּ *pernoctavimus*, à לוּן, תֵּת *dare*, à נָתַן, הִצַּתִּי *ſuccendi*, à יָצַת in Hiph. pro הוֹצַתְּתִּי

160. *Duarum literarum ſi prior fuerit* ה, *aut ex* אתינ, *ſemper eſt ſervilis, poſterior verò radicalis: proinde initio præpones* נ, *fini poſtpones* ה, ut הַךְ *percute*, אַט *inclinabo*, תִּשׁ *oblivisceris*, יַז *ſparget*, נַט *inclinabimus.* Excipe הַב *da*, (à יָהַב) הַס *ſile*, (ab הָסָה) נַס *tenta*, (à נָסָה) & תֵּת *dare*, (à נָתַן)

Extra hunc caſum, ſi duæ literæ extiterint, ſemper ſunt radicales, & ſic variè tentandum num capiti, medio vel fini, aliquid apponendum, donec quid ratio contextus requirat, reperiatur. Sit v. g. שַׁב, ſi præponas י, erit à יָשַׁב; ſi נ, à נָשַׁב: ſin inſeras ו, à שׁוּב; ſi gemines tertiam, à שָׁבַב: ſin apponas fini ה, erit à שָׁבָה

161. *Denique, Nominum ratio, in inveſtigando themate, eadem eſt quæ Verborum; ut enim Verba ſunt vel Perfecta, vel Imperfecta, ita & Nomina: & ut Verba Imperfecta in conjugando mutant vel amittunt aliquam Radicalem, ita etiam Nomina ab iis orta, eaſdē anomalias ſuſtinent.*

1. A Quieſcentib. primâ (י) orta, vel retinent י, ut מִיכַל *rivus*, מֵיתָר *chorda*. Vel abjiciunt, ut דֵּעַ & דַּעַת *ſcientia*, עֵצָה *conſilium*, שֵׁנָה *ſomnus*, צֵא *egeſtio*: & per reduplicationem צֶאֱצָא *germen*, תְּשׁוּעָה *ſalus*. Vel in ו *aut* ו convertunt, idque præcedente מ vel ת Heemanth. ut מוֹרָא *timor*, תּוֹרָה *lex*, תּוּשִׁיָּה *eſſentia*. Vel denique compenſant per dageſh, ut מַצֵּבָה *ſtatua*.

2. A Quieſcent. ſecunda ו nata, eam per aliquam vocalem longam oſtentant, ut זָר *alienus*, לֵץ *deriſor*,

עֵדָה *testimonium*, (Item *cœtus*, & sic est à (יָעַד שִׁיר *canticum*, אוֹר *lux*. Et præterea adsciscunt מ vel ת Heemanth. ut מָלוֹן *diversorium*, תְּלוּנָה *murmur*. Ter ה, ut הֲנָפָה *agitatio*. הֲנָחָה *requies*, הֲפָגָה *remissio*. Et duo ון Heemanth. ut זָדוֹן *superbia*, שָׂשׂוֹן *gaudium*.

3. A Quiescentib. tertiâ ה derivata, mutant illud in (י) vel ו, ut בְּכִי *fletus*, כִּי *ustio*, רִי *irrigatio*, נְי *lamentum*, עָנִי *mansuetus*, שְׁבוֹ *achates*, חֲנִית *hasta*, גָּלוּת *migratio*. Vel prorsus abjiciunt, ut, אָב *pater*, בֵּן *filius*, בַּת *filia*. Et præterea adsciscunt מ vel ת Heemanth. ut מִצְוָה *præceptum*, תִּקְוָה *spes*, (ubi ה, est formativum; at ה, est radicale, ut מַרְאֶה *visus*.) Vel syllabam ון ut רָצוֹן *voluntas*.

4. A defectivis primâ נ orta, deperdunt נ, ut סוֹעָה *profectio*, שִׂיא *elevatio*, שְׂאֵת *excellentia*, שִׂיג *insectatio*. Et præsente ה vel מ Heemanthico, per dagesh compensant, ut הַצָּלָה *liberatio*, הַכָּרָה *cognitio*, הַתּוּךְ *fusio*. (Et hæc tria sunt cum ה, plura cum מ) מִשְׁמָרָה *custodia*, מַתָּן *donum* &c.

5. A geminatis nata, amittunt alteram eandem, ut תָּם *perfectus*, קֵן *nidus*, עֹז *robur*. Et crescente voce istas vocales, in breves & dagesh convertunt. Vid. Reg. 125. (sicque differunt à quiescentib. secundâ.) Præterea, adsciscunt etiam מ vel ת Heemanth. ut מָעוֹז *robur*, מֵסַב *circuitus*, מָסָךְ *operimentum*, מָגֵן *clypeus*, מוֹרָד *descensus*, מוֹרֶךְ *mollities*. תֶּבֶל *confusio*. Semel ה, ut הֲמוּלָה *loquela*.

FINIS.

BREVIS ET PERSPICUA

INSTITUTIO

LINGUÆ CHALDAICÆ,

AD

INTELLIGENDUM LIBROS

Codicis Sacri, Chaldæo idiomate conſcriptos,

præcipuè comparata.

CHALDÆO

Idiomate conſcriptum eſt

JER. Caput 10. v. 11.

DAN. Cap. 2. à verſu 4. ad fin.

Cap. 3, 4, 5, 6, 7. integra.

ESR. Cap. 4. à ver. 8. ad finem.

Cap. 5. integrum.

Cap. 6. ad verſ. 19.

Cap. 7. à verſ. 12. ad 27.

Linguæ Chaldaicæ brevis Institutio.

Cap. I.

De Natura & Proprietate Linguæ Chaldaicæ.

R. 1. *CHaldæorum Literæ, Vocales, & Accentus, figuris, & officiis, per omnia respondent Hebræis.*

R. 2. *א ut quiescat, more Syrorum, sæpè rejicit vocalem suam ad præcedentem literam shevatam,* ut

בֵּאדַיִן *in tunc*, pro בְּאֱדַיִן
בָּאתַר *post*, pro בְּאָתַר

Sic etiam apud Hebræos.

כָּאבִיר *ut potens*, pro כְּאַבִּיר
חָטָאת *peccatum*, pro חַטְּאַת
רֵאשִׁית *principium*, pro רְאֵשִׁית
ad formam שְׁאֵרִית &c.

Et tale א aliquando excidit, ut, בָּתַר *post*, pro בְּאָתַר

Sic quoque apud Hebræos מַלְּפֵנִי *docens me* pro מְאַלְּפֵנִי Job. 33. 11. וָאַבֶּדְךָ *& perdidi te* pro וָאֲאַבֶּדְךָ. Sic רֵשִׁית *principium*, שֵׁרִית *residuum*.

R. 3. *Sheva etiam post vocalem longam hîc communiter elingue fit*, ut עֲבִידְתָּא *opus*. אֲחִידְתָא *ænigma*.

Et sic (·) & (-) promiscuè usurpantur. אָזְדָא *iens*, Dan. 2.8. pro אַזְדָּא vide infrà Benoni Pehal.

R. 4. *Dagesh forte resolvitur in* נ *shevatum*, ut וְאִנְדַּע *& sciam*, pro אִדַּע מַנְדַּע Dan. 2.9. pro מַדַּע *scientia*, à יְדַע

Et sic apud Hebræos קִנְצֵי *fines*, pro קִצֵּי Job. 18.2. תַּמְנוּ *consummârunt*, pro תַּמּוּ Psal. 64.7. ubi נ sequi videtur. Et מָעוּזְנֶיהָ *fortitudines ejus*, pro מָעֻזֶּיהָ Jesa. 23.11.

R 5. *Chaldæi amant sonos contractiores, ideóque familiare sibi habent* (:) ut

פְּקַד *jussit* ex פָּקַד
בְּשַׂר *caro* ex בָּשָׂר
מְלֵךְ *rex* ex מֶלֶךְ

Et sic apud Hebræos גְּבַר *vir*, pro גֶּבֶר Psal. 18.26.

R 6. *Sibilos fugiunt, ideóque commutant Hebræorum Dentales in Linguales*, ut

ז in ד ut דְּהַב *aurum* ex זָהָב
חֲדִי *pectus* ex חָזֶה, דָּא *istud*, ex זה
צ in ט ut עֵטָא *consilium*, ex עֵצָה
קִיט *æstas*, ex קַיִץ
ש in ט ut קְטַר *vinxit* ex קָשַׁר
Sæpius in ת ut תוּב *reverti* ex שׁוּב
תּוֹר *ταῦρος* ex שׁוֹר
תְּלָת *tres* ex שָׁלֹשׁ

שֶׁ Relativum in ד, ideóque ש est hîc radicale, ד verò servile.

R. 7. *Literas ejusdem organi, & quiescentes sæpe inter se commutant*, ut

א, ה & (י) ut חֲדָא & חֶדְוָה & חֲדִי *gavisus est*, ex חָדָה
רֵישׁ *caput*, ex רֹאשׁ, קְרָה *vocavit*, ex קָרָא
ב in פ ut פַּרְזְלָא *ferrum*, ex בַּרְזֶל
ג in כ ut כִּפְרִית *sulphur*, ex גָּפְרִית
ד in ט ut טִבָּה *infamia*, ex דִּבָּה
ה formativum fœmin. perpetuò ferè in א, ut טוּבָא *bona*, ex טוֹבָה

Quod etiam interdum apud Heb. fit: ut גָּבְהָא *extulit se*, חָגָא *tripudium*, שֵׁנָא *somnus*, כֻּלָּא *tota*, &c.

ו in א ut טְאֵב *bonus fuit*, ex טוב
ט in נ ut טִינָא *lutum*, ex טִיט
ל in ד ut אֲזַד *abiit*, ex אָזַל
ע in א ut אָעָא *lignum*, ex עֵץ

ק in כ ut תְּכַן *ordinavit*, ex תְּקַן
ש in ס ut סְמַר *custodivit*, ex שְׁמַר ad hanc permutationem proclivissimi fuerunt Ephrataei, Judic. 12. *Shibboleth* & *Sibboleth*.
ת in ט ut טְעָא *erravit*, à תְּעָה quod etiam semel scribitur טָעָה Ezek. 13. 11. fortasse quòd in Chaldaea versatus fuerat Propheta ille.

R. 8. *Characterum affinitas non paucas etiam vicissitudines creavit*: ut ab Hebr. אֶרֶץ fit Chald. אַרְעָא & hinc אַרְקָא *terra*, à צֹאן fit עָאן *grex*, A רָצַץ fit רְעַע *confregit* &c.

Et sic apud Hebr. עָר *hostis*, octies usurpatur pro צָר ut notavit Masora in Mich. 5. 14.

R. 9. *Metathesis cum Antistoichiosi, etiam hîc crebra*, ut תְּדִירָא *sedulitas*, ab Hebr. טָרַד *perseveravit*, תְּרַע *porta*, ex Hebr. שַׁעַר &c.

R. 10. *Prothesis literae* ש *&* ס *ab initio, Epenthesis literae* ר *&* ל *in medio, hîc non insueta*, ut שַׁעְבֵּד *servivit* ex עֲבַד, שַׁחְלֵף *permutavit*, ex חֲלַף, סְרִיק *inane*, ex ריק Sic שַׁלְאֲנָן *viridis*, ex שַׁאֲנָן, שַׁרְבִיט *sceptrum*, ex שֵׁבֶט, כָּרְסֵא *solium*, ex כִּסֵּא

R. 11. Denique *Aphaeresis literae* א *ab initio, & Apocope literae* ח *vel* ע *in fine, fit usitata*: ut, חַד *unus* ex אֶחָד, נָשׁ *homo* ex אֱנָשׁ, בֵּי *domus* ex בַּיִת, שְׁב *septem* ex שֶׁבַע Hinc ex יֵשׁוּעַ fit in Evangelio יֵשׁוּ *Jesus*.

Cap. II.

De Nomine.

R. 12. G*Enus Foemininum fit, mutando Hebraeorum* ה in א, ut צִדְקָא *justitia*: nisi forte alterum א praecesserit, tunc enim Hebraeorum ה restituitur, ut נְבוּאָה *prophetia* (idque ut vitetur similis literae concursus)

Illud itaque בְּדִתְאָא *in gramine*, Dan 4. 15. hinc Masoritae eximunt, quae ita cum duplici א concurrente legunt.

Praeterea retinent etiam terminationem foemin. Hebr. ית & ות *rarius* ה ut מִלָּה *verbum*. Sed frequenter ת apocopatur, ut נְוָלִי *sterquilinium*, אֵימְתָנִי *terrifica* (Dan. 7. 7. ubi (ִ) est pro (ֵ) à masc. אֵימְתָן *terribilis*, quod est ab אֵימָא *terror*) מַלְכוּ *regnum* צְלוֹ *precatio*, בְּלוֹ *vectigal*.

Et terminatio ית vel ות aliquando adverbiascit, ut אֲרָמִית *Aramicè*, תִּנְיָנוּת *secundò*.

R. 13. *Status Emphaticus hîc fit adjecta ad calcem litera* א ut חַכִּים *sapiens*, at חַכִּימָא *sapiens ille*.

(*Nota*. Usus א Emphatici, patentior est hîc, quàm apud Hebr. ה Emphat. & sensu distinguendum est, ab א foemin.)

Quod si addatur foemininis, mutat א *vel* ה *foemininor. in* ת, ut מַלְכָּא *regina* מַלְכְּתָא *regina illa*. מִלָּה *verbum* מִלְּתָה *verbum illud*, cum ה loco א

Et haec forma apud Hebraeos etiam est in usu, ut יְשׁוּעָתָה *omnimoda salus*, עֶזְרָתָה *plenissimum auxilium*, עַוְלָתָה *omnimoda iniquitas*, עֵיפָתָה *omnimoda obscuritas* אֵימָתָה *formido maxima*, מְזִמָּתָה *scelus gravissimum*.

R. 14. *Genitivum* quemlibet exprimunt per Regimen, vel per דִּי vel דְּ *Dativum*, per ל *Accusativum*, aliquando per יָת *Ablativum*, per מִן, vel ב

R. 15. *Dualis Numerus desinit in* יִן, ut יְדַיִן *manus* מָאתַיִן *ducentae*.

Vel in יִן in nomine numerali תְּרֵין *duo*. תַּרְתֵּין *duae*. *Plu-*

R.16. *Pluralis in masculino absoluto, exit in* ין. ut חַכִּימִין *sapientes.*

In Emphatico in יָא ut חַכִּימַיָּא *sapientes illi.*

Vel ex Syriacismo in יֵא ut חַכִּימֵיא

Nota. 1. Quæ in singulari desinunt in (י) in plurali mutant (י) in א, ut יְהוּדִי *Judæus* pl. יְהוּדָאִין Et sic apud Hebræos פְּתִי *simplex*, pl. פְּתָאִים

2. אַב *pater*, in plurali assumit ה ut אֲבָהִין *patres*, emphaticè אֲבָהָא

R.17. *Pluralis in fœmin. absoluto, exit in* ן. ut חַכִּימָן *sapientes fœminæ.*

In Emphatico in תָא ut חַכִּימָתָא *sapientes illæ.*

(Sicque differt à singulari emphatico, quod desinit in תָא ut גְּבוּרְתָּא *potentia*, at גְּבוּרָתָא *potentiæ.*)

Nota. Quæ in singul. desinunt in ות, mutant ות in plur. absoluto in וָן, in Emphat. in וָתָא ut מַלְכוּת *regnum*, pl. מַלְכְוָתָא & מַלְכְוָן *regna.*

R.18. *Status constructus mutat Fœmin. Sing.* א *in* ת ut צִדְקַת

Dualium ין & *Plur.* ין *in* י ut חַכִּימֵי, יְדֵי

Fœmininor. Plural. ן & תָא *in* ת & תֵי ut חַכִּימַת & חַכִּימָתֵי

Cap. III.

De Pronomine.

R.19. Pronomina separata sunt Novem.

1 אֲנָא & אֲנָה *Ego.*
אֲנַן, אֲנַחְנָא, נַחְנָא *nos.*

2 אַנְתְּה *tu* Com.
אַתּוּן אַנְתּוּן *vos* Masc.
אַתֵּן אַנְתֵּין *vos* Fœm.

3 אִנּוּן, אִיהוּ, הוּא *ille.*
אִנּוּן הִנּוּן, הִמּוֹ, הִמּוֹן *illi.*

4 אִיהִי הִיא *illa.*
הִנִּין אִנִּין *illæ.*

5 דְּנָה דֵּן *iste, ista.*
דָּךְ דִּךְ *iste ista.*

6 דִּכֵּן דִּכֵּן *iste, ista*, gen. commun.

7 אִלּוּ אִלֵּין אִלֵּה, אֵל
אִלֵּךְ *illi, illæ.*

8 מַן *quis, quæ, quid*, & sic apud Hebræos מָן הוּא *quid hoc* Ex. 16. unde *Manna.*

9 דִּי *quis, quæ, quod*, Relativum utriusque gen. & num. Aliquando conjunctio causalis דְּ *quòd.*

Cap. IV.

De Verbo Perfecto.

R.20. Tertia persona sing. fœminina Præteritorum, apud Chaldæos exit in ת. Et sic apud Hebr. אָזְלַת *abiit*, Deut. 32. 36. וְשָׁבַת *& revertetur*. Ezek. 46. 17. Sin autem tertia radicalis fuerit ר, exit in ת ut הִתְגְּזֶרֶת *excisus est*. Dan. 2. 34.

Quòd si tertia fuerit ח, desinit in ת ut הִשְׁתְּכַחַת *inventa est*, Dan. 6. 22.

Et sic apud Hebr. וְנוֹסְרָה *& erudita fuit*, Gen. 20. 16. & וְנִשְׁכַּחַת *& oblivioni tradita est.*

R.21. *Terminationes Præteritorum in sing. num. sunt* ת תְּ תָּ ת

In Plurali ו א תוּן תֵּן נָא

In Futuris pro syllaba afformativa נָה est ן, & initium masculinæ, in tertia persona fœmin. manet.

R.22. *Omnes Infinitivi terminantur in* א *vel* ה. Excepto Infinit. Peal, quod incipit à מ

Gerundia fiunt per literas Bachlam, ut apud Hebræos: ut
לְמִכְנַס *ad congregandum.*
בְּמִפְקַד *in jubendo* כְּמִפְקַד &c.

At post מ interponitur ל ut

מִלְמִפְקַד

מִלְּמִפְקַד *à jubendo*, i.e. *ne jubeat.*

Et ſic invenitur Hebraicè מִלְּבוֹא *ab ingredi*, i.e. ex quo ingreditur (quis) Chamath, Am.6.14.

Aliquando מ formativum Pehal detrahitur, ut לֶהֱוֵא *ad eſſe*, i.e. ut ſit, & ſic ſemper in Daniele, לִבְנֵא *ad ædificandum* Eſr.5.3. & 13.

Aliquando Infinitivi aſſumunt terminationem nominum fœmininam ות ſed maxime cum Affixis. לַהֲתָבוּתָךְ *ad reſpondendum tibi*, Dan. 3.16. Sic לַהֲקָימוּתֵהּ *erigere eum*, cap.6.3. Et ſic apud Hebr. לְהַשְׁמָעוּת *ad faciendum audire.* Ezek. 24.26. וּמִן הִתְחַבְּרוּת *& ex eo poſtquam conjunxerat ſe.* Dan.11.23.

Conjugationes ſunt tres.

R.23. *Prima Activa dicitur P E A L, cujus in præterito primum punctum eſt* (:) *ultimum* (-) (..) *vel* (.) Semel cum (ְ) expreſſo עֲשִׁית *cogitavit*, Dan.5.3.

Paradigma Conjug. Pehal.

Praterit.

Sing.	Pl.
(.) (..) פְּקַד *Juſſit.*	פְּקַדוּ
(ִ) פְּקַדְתְּ	פְּקַדָא
פְּקַדְתְּ	פְּקַדְתּוּן
(a) פְּקַדְתְּ	פְּקַדְתֵּן
(b) פִּקְדֵת	פְּקַדְנָא

Nota. (..) & (.) per totum præterit. retineri poteſt, ut, נְפַלֵת *ceſſavit* 4.24. שְׁאֵלְנָא *petiimus* Eſr.5.9. שְׁלִטוּ *dominati ſunt.* Dan.6.24.

(*a*) Plerunque hîc fit eadem Maſcul. qui fœmin. ut, וּתְקֵפְתְּ *& roboraſti te.* Dan. 4.24. quod nimirum pronomen אַתְּ unde hæc perſona formatur, Chaldæis ſit utriuſque generis.

(*b*) Si prima ſit guttur. eſt (-) ut, עַבְדֵת *feci*, אַמְרֵת *dixi.*

Imperativ.

Sing.	Pl.
(..) (.) (-) פְּקַד	פְּקֻדוּ
פְּקֻדִי	פְּקֻדָנָא

Terminatio (-) (.) (..) ubique eſſe poteſt.

Si prima fuerit gutturalis eſt (ֲ) ut אֲמַר *dic*, at cum accentu eſt (..) ut, אֱזֵל *abi.* Eſr.5.15.

Futur.

Sing.	Pl.
(..) (.) (-) אֶפְקֹד	נִפְקֹד
תִּפְקֹד	תִּפְקְדוּן
תִּפְקְדִין	תִּפְקְדָן
יִפְקֹד	יִפְקְדוּן
תִּפְקֹד	יִפְקְדָן

Ante guttural. literæ *Ethin* habent (-) vel (ִ) ut, יַעֲבֵד *faciet.* תַּעַבְדוּן & תַּעַבְדוּן *facietis.* Sic יַעֲבַר *tranſibit.*

Terminatio (ְ) vel ו eſt hîc frequentiſſima. Et ſic apud Hebræos תִּשְׁמוּרֵם *cuſtodiet eos*, Prov.24.13. וָאָנוּשָׁה *& dolui*, Pſ.69.21. יִשְׁפּוּטוּ *judicabunt*, Exod. 18.16. תַּעֲבוּרִי *tranſibis*, Ruth.28.

Infinitiv.

מִפְקַד

מ Ante gutturalem habet (ֶ) ut מֶעְבַד *facere.*

Benoni.

פָּקֵד (*a*)
פָּקְדָא
פָּקְדִין
פָּקְדָן

Punctum primum eſt etiam (-) ut, אָזְלָא *iens*, Dan.2.8. חַשְׁחִין *egentes*, Dan.3.16.f. חַשְׁחָן Eſr.6.9. וּפַרְסִין *& dividentes*, Dan.5.25.

(*a*) Pro terminali (..) ſubſtituitur hîc (-) ut apud Hebræos.

Pehil, i.e. *Pahul.*

פְּקִיד
פְּקִידָא

Sin ultima fuerit gutturalis aut ר, habet

פְּקִידִין habet (-) ut, אֲמַר, יְדַע,
פְּקִידָן

Nota.1. Pehil originem habet ex Hebræo Pahul, mutato ו in י. unde etiam fit quòd aliquando ejus analogam vocalem retinet, ut, שְׂמַת *positus est*. Dan.6.17.

2. Pehil variatur per personas, genera & numeros, quasi esset præteritum cum (י.) expresso, ut,

Sing.	Pl.
פְּקִיד	פְּקִידוּ
פְּקִידַת	פְּקִידָא
(*a*) פְּקִידְתָּ	פְּקִידְתּוּן
פְּקִידְתְּ	פְּקִידְתֶּן
פְּקִידֵת	פְּקִידְנָא

(*a*) Dan.5.v.27. תְּקִילְתָּא *appensus es*, cum א loco Hebræor. ה paragog.

R.24. *Passivæ Conjugationes imitantur formam Hebræorum Hithpahel, præponendo activæ* אִתְ *vel* אֶתְ *rariùs* הִתְ

Et sic etiam apud Hebr. אִתְחַבַּר *associavit se*, pro הִתְ 2 Chron.20.35. אֶשְׁתּוֹלְלוּ *in prædam dederunt se*, Psl. 76.6.

Literæ sibilantes זסצש eodem modo hîc transponuntur ut apud Hebr. ut, אִשְׁתְּמַר pro אִתְשְׁמַר *custodivit se*, אִזְדְּמַן pro אִתְזְמַן *præparavit se*.

Et aliquando hoc ת transpositum à Dagesh absorbetur, ut, הִזְּמִנְתּוּן *comparâstis vos*, Dan.2.9. Et sic apud Hebr. הִזַּכּוּ *purificate vos*, Jesa.1.16.

Huc referendum est illud Marc.7.34. *Ephphata* (aperire) quod regulariter esset אֶתְפְּתַח & absorpto ת, pro אֶפְּתַח פ autem quantumvis dageshatum effertur per φ, quæ pronuntiatio adhuc hodie Arabibus & Syris est usitata. Sheva verò mobile effertur per A ut aliâs fit in γαββαθα, ex גַּבַּתָּא, & *Sabachtani* ex שְׁבַקְתַּנִי &c.

R.25. *Prima passiva* ITHPEHAL, *formatur ab Activa, præponendo* אִתְ *vel* הִתְ hoc modo.

Præterit.

אִתְפְּקֵד
אִתְפְּקִדַת
&c. אִתְפְּקִדְתְּ

Quando ultima est gutturalis, pro priori (:) assumitur (-) furtiv. (ut apud Hebr.) ut, הִשְׁתְּכַחַתְּ *Inventus es*, Dan.5.27.

Imperativ.

אִתְפְּקֵד
&c. אִתְפְּקִדִי

Imperat. & Futur. habet אֶתְ ad differentiam Præteriti.

Futur.

אֶתְפְּקֵד
תִּתְפְּקֵד
&c. תִּתְפַּקְדִין

Infinit.

אִתְפְּקָדָא

Particip.

מִתְפְּקֵד
&c. מִתְפַּקְדָא

R.26. *Secunda conjugatio Activa dicitur* PAHEL, *Passiva* ITHPAHEL, *habétque characterem secundæ radicali impressum, nempe Dagesh forte* (ut apud Hebr.) *præcedente* (-) & terminatur in (..) aliquando etiam in (.) vel (-)

Pahel	Ithpahel
Præterit.	
(-) (.) (-) פַּקֵּד	(.) (..) אִתְפַּקַּד
פַּקְּדַת	
פַּקֵּדְתָּ	
פַּקֵּדְתְּ	
פַּקְּדֵת	

(G) Pl.

Pl.

פַּקִּדוּ
פַּקִּדְנָא
פַּקִּדְתּוּן
פַּקִּדְתֵּין
פַּקִּדְנָא

Imperativ.

אֶתְפַּקַּד פַּקֵּד (.)
&c. פַּקִּדִי

Futur.

אֶתְפַּקֵּד אֲפַקֵּד
תְּפַקֵּד
&c. תְּפַקְּדִין

Dagesh sæpe ex literis shevatis excidit, ut, יְשַׁמְּשׁוּנֵּה *ministrabant ei*, Daniel.7.10.

Infinit.

אִתְפַּקָּדָא פַּקָּדָא

Habet formam nominis Hebraici בַּקָּשָׁה *petitio*

Particip.

מִתְפַּקֵּד מְפַקֵּד

Dan.2.40. מְרַעַּע *confregit*, est cum (·) ob guttural.

Nota. Ad formam PAHEL, pertinent quadrilitera; ut, תַּרְגֵּם *interpretatus est*.

R.27. *Tertia conjugatio Activa dicta* APHEL, *plerunque mutat Hebræorum* ה *in* א, quod aliquando etiam reperitur in Hebraico sermone, אֵגְאַלְתִּי *inquinavi*, Jesa.66.1. אַבְרֵךְ *genua flecte*, Gen.41.2. Et superaddito Hebræorum ה, וְהֶאֱזְנִיחוּ & *abscedere facient*, Jesa.19.6.

Aliquando servat Hebræorum ה, ut, הַקְרְבוּהִי *adduxerunt eum*, Dan.7.13.

Passiva OPHAL, *sequitur Hebræorum Hophal*: ut, הָחָרְבַת *desolata est*, Ezr.4 15. הָתְקְנַת *confirmatus sum*. Dan.4.33. הָנְחַת *dejectus est*. Dan.5.10.

Aphel. Ophal.

Præterit.

אַפְקֵד (.) אָפְקַד
אַפְקִדָא
אַפְקֵדְתְּ תְּ
&c. אַפְקֵדֵת

Dan.2.25. est אַשְׁכַּחִית *inveni*, pro אַשְׁכְּחֵת

Imperativus.

אַפְקֵד

Futur.

אַפְקֵד (.) אָפְקַד

Infinit.

אַפְקָדָא הַפְקָדָא אַפְקָדָא

Posterius א sequente substantivo mutatur in ת ut, לְהַנְזָקַת מַלְכִין *ad nocendum regibus*, Esr.4.22.

Partic.

מַפְקֵד

Nota. *Character temporis & conjugationis sæpe simul in Aphel manent*, ut, יְהוֹדְעוּ *notum facietis*, יְהַשְׁפִּל *dejiciet*, Dan.7.24. מְהַחְצְפָא *festinans*, Dan.2.15. מְהַחֲתִין *repositi*, Esr.6.1.

Et sic apud Hebr. יְהוֹשִׁיעַ *servabit*, יְהוֹדֶה *celebrabit*, unde Juda &c.

CAP. V.
De verbis Quiescentibus.

QUIESCENTIA PRIMA א

R.28. *IN futuro & infinitivo Pehal*, א *radicale quiescit in* (..) ut, יֵאמַר *dicat*. Ipsúmque א sæpe excidit, ut, לְמֵמַר *ad dicendum*, כְּנֵמָא *quasi dicamus*; frequens apud Esram, ubi א supprimitur & ר per א suppletur.

Et sic apud Hebr. אֵהַב *diligam*, אֵזִל *abibo*, תֵּזְלִי *digredieris*, תֵּהַר *adunabis*, וַיֵּתֵא & *venit*, מֵזִין *auscultans*.

R.29. *In Aphel*, א *transit in* י, *in Ophal*, *in*

in ו, ut, לְהוֹבָדָה *ad perdendum,* הוּבַד *perditum est.*

Exc. 1. אמן in Aphel, mutat א in (ו) quiescens, & assumit charact. Heb. ה, ut, הֵימִן *credidit,* מְהֵימַן *fidelis.*

2. אֲתָא *venit,* in Aphel mutat א in (ו) mobile, in Ophal in (ו) quiesc. ut, לְהַיְתָיָה *ad adducendum,* Dan. 5. 2. וְהֵיתָיִת *& adducta est.* Dan. 6. 17.

QUIESCENTIA PRIMA (ו)

R. 30. *Prima radicalis* (ו) *in Imperat. Futuro & Infinitivo Peal, aliquando abjicitur,* ut, דַּע *scito.*

Aliquando in Dagesh commutatur, ut, אִדַּע *sciam,* יִכֻּל *possit.*

Aliquando Dagesh resolvitur in נ, ut, וְאִנְדַּע *& sciam,* Dan. 2. 9.

R. 31. *In Aphel* (ו) *shevandum transit in* ו, ut, אוֹתִב *sedere faciam.*

QUIESCENT. SECUNDA ו

R. 32. *Media radicalis* ו, *expungitur,* ut, apud Hebr.

At Ithpehal dageshat ת

Pehal.	Ithpehal.
Præterit.	
קָם קָמַת	אִתְּקָם
קָמְתָ קָמְתְּ	
קָמֶת	
Imperat.	
קוּם קִים	אִתְּקָם
Futur.	
אֲקוּם	אֶתְּקָם
תְּקוּם תְּקוּמִי	תִּתְּקָם
יְקוּם (*a*)	יִתְּקָם (*a*)

(*a*) Esr. 5. 3. יְהָךְ *proficiscetur,* cum (ְ)

(*a*) Et cum (ו) ut, יִתְּזִין *alebatur,* Dan. 4. 12.

Infinit.

מֵקָם מִתְּקָמָה

Irregulare לִמְהָךְ *ad proficiscendum,* Esr. 7. 13.

Benoni.

קָאֵם קָיְמִין מִתְּקָם

קָיְמָא קָיְמָן

Nota. Benoni Pehal mutat ו in א, quod in plurali & genere fœmin. transit in (ו) mobile. Proinde ista quæ scribuntur cum א, ut, זָאעִין, דָּאְרִין, Masoritæ legunt per (ו) mobile, דָּיְרִין *habitantes,* זָיְעִין *trementes.*

Manet tamen א fixum, cum (ֲ) ut, קָאֲמַיָּא *stantes,* Dan. 7. 16.

Particip. Pehil קִים inde שִׂימַת *posita est.*

Præterit.

Aphel.	Ophal.
אֲקִים & הֲקִים	הֳקִימַת
אֲקִימַת &c.	

Consistere facta est, Dan. 7. 4. retento (ו) ex Aphel.

Imperat.

אֲקִים &c.

Futur.

אֲקִים & אֲקִים

תְּקִים & תָּ

Et cum ה charecter. יְהָקִים *eriget,* Dan. 6. 15. יַהֲתִיבוּ *reverti facient,* Esr. 6. 5.

Infinit.

אֲקָמָא in Affixione desinit in ות

Et cum ה pro א utrinque, לַהֲזָדָה *ad superbiendum,* Dan. 5. 20.

Benoni.

מְהָקִים & מְקִים *suscitans,* Dan. 2. 21. Et suppresso ה, מָרִים *extollens,* Dan. 7. 2.

QUIESCENTIA TERTIA א, ה, vel (ו)

(Promiscuè tertia radical. א ה vel (ו) hîc usurpantur, ut, חֲדָא & חֲדָה et חֲדִי *lætatus est.*)

R. 33. *Tertia Radical.* ה *vel* א *in medio syllabam terminans, mutatur in* (ו) *quod*

quod in secundis personis movetur per (-) in primis quiescit in (.) vel (..)

R.34. א *vel* ה *in medio syllabam inchoans, unâ cum puncto præcedenti abjicitur. Et tunc quæ Hebraicè desinunt in* ו *ea Chaldaicè per* ו *efferuntur*, ut, הֲווֹ *fuerunt* pro הֲוַו Sic, וְיִשְׁתּוֹן *& biberunt*, Dan. 5. 2. Sic, תִּתְרְמוֹן *projiciemini*, Dan.3.15.

Nota. Quorum tertia radical. est (ֵ) ea in pl. num. nudum saltem ו assumunt, ut, וְשָׁרִיו *et ceperunt*, Da.5.2

Et sic apud Hebræos הִמְסִיו *liquefecerunt*, Josu.14.8.

Præterit.

Pehal.	Ithpehal.
גְּלָא גְּלִי	אִתְגְּלִי
(*a*) גְּלַת	
גְּלִיתָ ־תְ	
גְּלִית ־יֵת	
Pl.	
גְּלוֹ גְּלִיו	
(*b*) גְּלִיתוּן ־תֵּן	
(*c*) גְּלִינָא	

Cum (..) מְנָא *numeravit*, Dan. 5.25.

(*a*) aliquando expressum א, ut וּמְלָאת *& replevit*, Dan.2.35. Et pro (ֵ) est (-) וּמְטַת *& pertigit*, Dan.4.19.

(*b*) חֲזֵיתוּן *vidistis* cum (ו) quiesc. Dan.2.8.

(*c*) בְּעֵנָא *postulavimus*, Dan. 4. 23. suppresso (ו) quod imitatur Heb. מָלֵתִי *implevi* pro מָלֵאתִי Job.32.19.

Nota. Verbum שְׁתָה *bibit*, adsciscit hîc א per prothesin, ut, אִשְׁתִּיו *biberunt*, Dan.5. aliquoties.

Imperat.

גְּלִי גְּלָא	אִתְגְּלִי
גְּלוֹ גְּלֶנָא	

Futur.

אִגְלֵא	אִתְגְּלֵי
תִּגְלֵא	

Infinit.

מִגְלָא	אִתְגְּלָאָה

Esr.5.9. לְמִבְנְיָא *ad ædificandum*, ubi א paragogic. & tertia radicalis transit in (י) Et compensato מ per Dagesh, לְבִּנֵא Esr. 5.3. & 13.

Benoni.

גָּלֵא גָּלְיָן	מִתְגְּלֵי
גָּלְיָא גָּלְיָן	

Benoni in plurali Mascul. desinit instar Dualis, ut, בָּנַיִן *ædificantes*, at Dan.4.16. לְשָׂנְאָךְ *osoribus tuis*, retinet א

Pehil.

גְּלִי גְּלַיִן

Sic שָׁרֵא *habitans*, בָּנֵה *ædificans*.

Aliquando (:) dilatatur per (-) ut, גְּלִי *revelatum est* vel (..) גְּלִי Sic קְרִי *lectum est*, Esr.4.18.

Juxta hanc analogiam conjugatur

Pahel.	*Ithpahel.*	*Aphel.*
	Præterit.	
גַּלִּי גַּלִּי	אִתְגַּלִּי	אַגְלִי
	Imperat.	
גַּלִּי	אִתְגַּלִּי	אַגְלִי
	Futur.	
אֲגַלִּי	אִתְגַּלִּי	אַגְלִי
	Infinit.	
גַּלָּאָה	אִתְגַּלָּאָה	אַגְלָיָה
	Particip.	
מְגַלֵּי	מִתְגַּלֵּי	מַגְלִי

CAP. VI.
De Verbis Defectivis.

DEFECTIVA PRIMA נ

R.35. *Prima radicalis* נ *deficit ut apud Hebræos*, ut, פּוּק *egredere. Et post literas Heemanthi in Dagesh commutatur:* ut, Imper. Aph. אַתִּרוּ *defluere facite.*

Irregularia sunt אַחִת *descendere fac.*

fac. Esr. 5. 15. וְתַחֵת *& descendere facies,* Esr. 6. 5. absorpto Dagesh.

GEMINANTIA SECUNDAM.

R. 36. *Geminantium, altera deficit eodem modo ut apud Hebræos,* ut, דַּק ex דְּקַק *comminuit.*

Pehal. Ithpehal.

Præterit.

דַּק דַּקְּת | אִתְּדַק
דַּקְּתְ
דַּקַּת (Differt à Quiescentib. secundâ, per (-))
Pl. דַּקּוּ

Exclusо Dagesh דָּקוּ *comminuta sunt,* Dan. 2. 35.

Imperativ.

דֹּק דֹּקִּי | אִתְּדַק
דֹּקּוּ

Futur.

אֵדֹּק | אֶתְּדַק
תֵּדֹּק

Dan. 2. 40. תֵּרֹעַ *confringes,* cum (..) ob indageshabilem.

Infinit.

מִדַּק | אִתְּדָקָא

Partic.

דָּק דָּקִין | מִתְּדַק

Aphel. Ophal.

Præter.

אַדֵּק אַדֶּקֶת
אַדֶּקְתְּ

Irregulare est הַדֶּקֶת *contrivit,* Dan. 2. 34. & הַנְעֵל *introduxit,* Dan. 2. 25. resoluto נ in Dagesh.

הֻעַל *introductus est,* Dan. 5. 13. הֻעֲלוּ *introducti sunt,* ad analogiam Hebraici Hophal.

Imperat.

אַדֵּק

Sic הַעֲלְנִי *introducito me,* Dan. 2. 24.

Futur.

אֲדֵק

Infinit.

אַדָּקָא

Sic לְהֶעָלָה *ad introducendum* cum (..) ante guttural. Dan. 5. 7. & לְהַנְעָלָה Dan. 4. 3.

Particip.

מַדֵּק & מְהַדֵּק *conterit,* Dan. 2. 40.

CAP. VII.

De literis Præfixis.

R. 37. LIteræ præfixæ apud Chaldæos sunt sex, ד, ה, & וְכַלְב

ה duntaxat est interrogantis, ut, הַצְדָא *verúmne?* Dan. 3. 14.

ד respondet Græcorum articulo ὅς, ὅ, τό.

Literæ וְכַלְב eodem modo hîc sumuntur, quo apud Hebr: nisi quod ו nunquam hîc convertit tempora.

CAP. VIII.

De Affixis.

R. 38. *Affixa primæ personæ sunt,*

Sing. { ִי nom. sing. ַי plural. { ַנִי verbor. cum נ epenth. נַנִי

Plur. נָא, נָא, ָן נָן Nomin. & Verb.

Affixa secundæ personæ,

Sing. ָךְ, ָךְ, ַיךְ נָךְ { masc.
Plur. כוֹן

Sing. ִךְ, ַכִי נִךְ { fœm.
Plur. כֵן

Affixa tertiæ personæ,

Sing. ֵהּ, ַהּ נֵהּ cum nomine pl. וֹהִי M.
Plur. הוֹן, הוֹם at נוּן solis verbis.
Sing. ַהּ, ָהּ, נַהּ cum nom. plur. הָא F.
Plur. הֵן נִין, נִין נֵן.

Notæ. Quæ habent literam נ ante præcipuam literam affixi, verbis duntaxat affiguntur: Quæ habent (ׅ) ante præcipuam literam Affixi, plur. nomin. conveniunt, ut, ךָ֫יְ

R.39. *Propter Affixa,* אָ *afformativum mutatur in* תֵ*, at* א *emphat. &* ן *nota pluralitatis excluditur.*

Nota. אַב *pater,* ante affixa (excepto (ׅ)) assumit ו ut, אֲבוּךְ *pater tuus.*

Irregulare est אֲבָהָתִי *patrum meorum* pro אֲבָהָתַי Dan. 2.23.

Et, אִית vel אִיתַי *sunt, est,* cum Affix. tertiæ pers. facit אִיתוֹהִי *sunt illi.*

R.40.

Cap. IX.

De Mutatione Punctorum.

C*Rescentibus literis, decrescunt puncta eodem planè modo ut apud Hebræos.* Ideóque

(ֶ) ultimum in Regim. transit in (-) (..) ut apud Hebræos.

Omne (-) in (:)

Forma עַיִן in עֵין

Ex priori (:) fit (.) (-) vel (ֶ) &c.

In his & similibus, Chaldæi cum Hebr. easdem Leges retinent.

Et hîc ad calcem Institutionis hujus notabis. Quòd ן *paragogici usus sit creberrimus apud Chaldæos,* הָ *verò paragogicum rarissimum,* secus quàm fit apud Hebræos.

F I N I S.

Errata in Grammatic.

PAg. 10. Col. primâ, lin. 30. dele *m*.
22. Col. primâ, lin. 28. lege, *poſcit* (ֻ)
24. Col. ſecundâ, lin. 31 lege יִכְּבֶּה
27. Col. primâ, lin. 35. lege *migrat in* (:)
28. dele Numeros 114. 155. 116. 117. in Columna.

Et ſi quæ alia ſunt, leviora ſunt: quæ tu benigne Lector, tempori potiùs & feſtinationi, quàm noſtris conatibus, attribues.